

DÉNES TAMÁS SÁNDOR MIHÁLY B. BÁBA ÉVA

SZOCIALISTA PROFIZMUS (1967–1986)

Dénes Tamás–Sándor Mihály–B. Bába Éva

A magyar labdarúgás története IV.

**Szocialista profizmus
(1967–1986)**

A MAGYAR LABDARÚGÁS TÖRTÉNETE

A MAGYAR LABDARÚGÁS TÖRTÉNETE IV.

Dénes Tamás–Sándor Mihály–B. Bába Éva
Szocialista profizmus
(1967–1986)

Dénes Tamás–Sándor Mihály–B. Bába Éva

A magyar labdarúgás története IV.

**Szocialista profizmus
(1967–1986)**

Szerző: Dénes Tamás–Sándor Mihály–B. Bába Éva
A diósgyőri vár bástyája című fejezet Sándorné Győr Melinda munkája.

Szerkesztő: Dr. Bács Zoltán
Lektor: Dr. Forisek Péter

Képdigitalizálás: Sándor Mihály
Címerrekonstrukció: **Komáromi Gábor**

Borítóterv és nyomdai előkészítés: Barna Ildikó
A borítón a felső sorban, balról Bene Ferenc, Töröcsik András, Détári Lajos, Dunai II Antal, az alsó sorban Kiprich József, Nyilasi Tibor, Mészöly Kálmán és Albert Flórián fotója látható.

A hátsó borítón (felülről, balról) a VM Egyetértés, a Vasas SC, a Békéscsabai Előre, az FTC, a Bp. Honvéd, a Salgótarjáni BTC, a Rába ETO, a Dunaújvárosi Kohász, a Csepel SC, a Haladás VSE, a Kaposvári Rákóczi, a Siófoki Bányász, a Videoton SC, a Tatabányai Bányász, az Újpesti Dózsa, a Debreceni MVSC, az MTK-VM, a Zalaegerszegi TE, a Diósgyőri VTK, a Pécsi MSC, az Eger SE és a Volán SC a korszakban vagy a korszak egy részében használt címere.

© Minden jog fenntartva
© Dénes Tamás–Sándor Mihály–B. Bába Éva
© Debreceni Egyetem

ISBN 978-963-9822-22-1ő A magyar labdarúgás története Campus Kiadó
ISBN 978-963-9822-14-6 A magyar labdarúgás története IV. Campus Kiadó

Kiadó: CAMPUS KIADÓ
(Debreceni Campus Nonprofit Közhasznú Kft.)
Felelős kiadó: Miklósvölgyi Péter

Nyomta és kötötte az Alföldi Nyomda Zrt.
Felelős vezető: György Géza vezérigazgató

Ezüstkorszak – aranyakkal

Az Aranycsapat kortársai, szurkolói mindörökké foglyai lettek a saját idejüknek, bezárván önmagukat a József Attila által megénekelte Hét Toronyba. Számukra ugyanis a Puskás Ferenc által elért nívó lett a mérce, s később mindent és mindenkit ehhez a szinthez viszonyítottak. Evidenciaként kezelték, hogy valamennyi magyar futballista, illetve futballcsapat kutya kötelessége minimum megközelíteni Sebes Gusztáv tizenegyének tudását, nemzetközi eredményeit. A mostani hetven-nyolcvan esztendő s drukker csak legyintettek az Aranycsapat utáni periódusok hozadékaira, elnézően mosolyogtak az 1970-es, 1980-as évtized sikerei láttán-hallatán.

Könyvünkben elérkeztünk ahhoz a generációhoz, amelyhez mi, e kötetfolyam készítői is tartozunk, és nem szeretnénk bezárkózni a magunk „saját idejébe”. Egyáltalán nem kívánunk nosztalgiaiával visszatekinteni a Kádár-rendszer – az új gazdasági mechanizmus bevezetése utáni fejezetének – futballbravúrajaira. Ugyanakkor meggyőződésem, hogy a bevezetőm címében említett ezüstkorszak is megérdemli az utókor háláját és tiszteletét, még akkor is, ha nem jutott labdarúgóinak, klubjainak, válogatottjainak és a sportág rajongóinak világbajnoki ezüstérem. Jutott viszont más versenyeken, kupaszériákon a medálokból, aranyakból és ezüstökből – vegyesen, mégpedig annyi, hogy egy kisebb ékszerbolt kirakatát meg lehetne velük tölteni.

Kezdjük az aranyakkal, mégiscsak az ebből a fémből készített érme csillog a legragyóbban! A magyar olimpiai labdarúgó-válogatott a karizmatikus Lakat Károly doktor vezetésével megnyerte 1968-ban a Mexikóban megrendezett játékokat, megvédvén az 1964-ben Japánban megszerzett trónusát. A Közép-európai Kupában a Vasas és a Tatabánya kétszer-kétszer tartotta itthon a patinás trófeát. Az angyalföldiek 1970-ben és 1983-ban hódították el a veret, míg a bányászok 1973-ban és 1974-ben. Ahogy mondani szokás: zsinórban.

Európa-bajnok lett az U23-as válogatott 1974-ben, tíz esztendő múlva pedig az U18-as korosztály a Szovjetunióban. Utóbbiakról, Bicskei Bertalan fiáról csak a legnagyobb megbecsülés hangján tudok ma is írni, hiszen a nagy rivális szovjet válogatottat verték meg a serlegért „szétlövással” – Moszkvában. Olvasóink legifjabb nemzedéke talán nem is sejtí, mit jelentett nekünk 1984-ben ez a diadal.

Bár nem medálról, hanem labdáról van szó, odaillik a dicsőséget lajstromozó listám élére Albert Flórián 1967-ben elnyert Aranylabdája. Amit nem sikerült Puskás Ferencnek, Bozsik Józsefnek, Hidegkuti Nándornak, Grosics Gyulának, Kocsis Sándornak vagy Kubala Lászlónak megkapnia, az a ferencvárosi fanatikusok által Császárnak becézett labdarúgónknak megadatott: a *France Football* díját neki ítélték a voksolók. Egyetlen honfitársunk volt, aki ebben az elismerésben részesülhetett.

Ténykérdés, az adott időszakban az aranynál jóval több ezüst került a futballistáink nyakába, ám az ebből a fémből kovácsolt érem is szépen tud fényleni. A Vásárvárosok Kupájában (VVK) 1968-ban a Ferencváros, egy esztendőre rá az Újpesti Dózsa veszített angol ellenfelével (Leeds United, Newcastle United) szemben. Nem mellékes információ, hogy Anglia volt a regnáló világbajnok.

1972-ben elveszítette az olimpiai finálét Münchenben a válogatott a lengyelekkel szemben. Akkor tétova vállrándításokkal vette tudomásul a közvélemény, olyasmit hajtogatván, hogy „lám, már az olimpiát sem tudjuk megnyerni”, ma ellenben éveket adnánk az életünk-ből az efféle „kudarcért”. (Megígértem imént, nem nosztalgiazom, így ezt a gondolatsort gyorsan be is fejezem.)

A Közép-európai Kupában a Budapesti Honvéd két döntőt bukott el (1975, 1979), egyet-egyet az Újpesti Dózsa (1967), a Vasas (1977), a Csepel (1981) és a Debreceni MVSC (1985).

A tartalékos FTC 1975-ben a második számú kontinentális torna (Kupagyőztesek Európa-kupája) befutóját veszítette el a 1970-es évek közepének egyik legerősebb alakulata, a Dinamo Kijev ellenében. A bázeli 90 percen nem volt esélyük a zöld-fehéreknek a félelmetesen rohamozó ukránokkal szemben, azonban nem szabad figyelmen kívül hagynunk, hogy nem sokkal a svájci diadaluk után Valerij Lobanovszkij mester tanítványai megverték oda és vissza a Bayern Münchent a „vén földrész” Szuperkupájáért.

Az U18-as és az U23-as korosztály egyaránt Európa-bajnoki finálét vívhatott 1976-ban, sajnos egyik sem tudott nyerni a Szovjetunió hasonló korú együttesével párban.

1985-ben a Kovács Ferenc által irányított Videoton bejutott az UEFA-kupa döntőjébe. Hosszú menetelése közben olyan gárdákat ütött ki a sorozatból, mint a Paris Saint-Germain, az FK Partizan vagy a Manchester United. Az utolsó előtti összecsapásukra különböző okok miatt elfogytak a fehérváriak, győzött is a Real Madrid 3-0-ra a Sóstói Stadionban (a jeles alkalomra épített alkalmi lelátóknak köszönhetően 35 ezer néző előtt!), viszont a Bernabeu poklában Májer Lajos óriási góljával visszavágtak a spanyoloknak a piros-kékek, megfosztván a „fehéreket” a hazai veretlenségüktől.

És el ne feledkezzünk az ezüstcipőseinkről! Ebből a „lábbeliből” vehetett át egyet-egyet a gálán Dunai II Antal, Várady Béla, Fekete László, Fazekas László és Nyilasi Tibor.

1986 márciusában a Népstadionban, zsúfolt lelátók előtt a mexikói VB-re való felkészülés jegyében a FIFA akkori világranglistájának harmadik helyén álló magyar válogatott 3-0-ra verte Braziliát. A korszak aztán ebben az évben véget ért, egy másik pedig elkezdődött, e könyvsorozat szerzőinek életében is.

Ajánló soraim zárásaként sok – az ebben a könyvünkben taglalt korszakhoz hasonló – „sikertelenséget” kívánok a magyar labdarúgás valamennyi szerelmesének!

Debrecen, 2015. május 14.

Tisztelettel:

Dr. Bács Zoltán
(szerkesztő)

Brazilveréstől brazilverésig

Lakat mester modernizálta a Ferencvárost

Kiváló kollégánktól és barátunktól, Lakat T. Károlytól tudhatjuk, hogy édesapja – éppen immár a fia írásainak-visszaemlékezéseinek köszönhetően is legendássá lett – naplójában a következő bejegyzés állt 1966. november 17-nél: „Kalmárnál. A Fradi szerződést aláírtam!”

Új korszak kezdődött az akkori legnépszerűbb magyar edző és a legnépszerűbb csapat közös történetében. A következő két bajnokságot a Ferencváros nyerte meg.

Valljuk be, 1967 elején még nem sok minden ígérte a Fradi „hatalomátvételét”. A zöld-fehérek, igaz, számukra nagyon kellemetlen időpontban, de egy verhetőnek tűnő ellenféllel, az Eintracht Frankfurttal szemben kiestek a VVK-ból, ellenben az előző bajnoki idényt veretlenül megnyerő Vasas nagy nemzetközi visszhangot is kiváltó sikert elérve, a Santost, a Peñarolt és három chilei klubot megelőzve nyerte meg a tél talán legrangosabb dél-amerikai tornáját.

Lakat Károly (akkor még nem „dr.”, 1968-ban vette át a cím viselésére jogosító oklevelét az ELTE Bölcsészettudományi Karán) még hivatalosan az MTK edzője volt, amikor Kalmár Istvánnál, az FTC akkori elnökénél szignálta az új szerződését. A kék-fehérek nagyon szereték volna, ha marad a csapatuknál. Mint ahogy szeretne volna az Újpesti Dózsa és Tatabányai Bányász is megszerezni, ám attól a pillanattól kezdve nem volt esélyük, amelyben kiderült a Ferencváros érdeklődése. Citaljuk az idetartozó angol közmondás magyar változatát: a megfelelő ember került a megfelelő helyre.

Az időközben a sporthivatalban az olimpiai válogatott élére is felkért mesteredző december 16-án tartotta meg első edzését az Üllői úton. Az első, más számára talán nehéz feladata annak eldöntése volt, hogy elengedje-e a legjobb játékosát a szerinte is nagyon fontos alapszóról. Ő azonnal rábólintott Albert Flórián riói vendégjátékára, mondván: „Ha egy magyart

Az FTC bajnoksapata. Állnak, balról: Lakat Károly edző, Gécz, Novák, Havasi, Perecsi, Mátrai, Páncsics, Juhász, Szűcs, Horváth, Takács. Elöl: Szőke, Karába, Varga, Albert, Rákosi, Rátkai, Katona, Fenyvesi dr.

Az Újpesti Dózsa, Baróti Lajos első ott töltött idényében. Állnak, balról: Baróti, Szentmihályi, Káposzta, Soly mosi, Csordás, Noskó, Sóvári, Nyírő, Szini, Fejes, Borbély. Elöl: Pataki, Lenkei, Fazekas, Göröcs, Bene, Dunai II, Kuharszky, Zámbo

a brazilok futballt tanítani hívnak, akkor az olyan, mint ha Michelangelo kérte volna valame-lyik kortárs szobrászt arra, hogy mutassa már meg neki, hogy kell Dávid lábát megformázni.”
(Lakat T. Károly: *Apám regénye*)

Közben zajlott az élet Újpesten is: a hatvanas évek ma már legendás triójaként emlegetett nagy edzőhármásának egy másik tagja, Baróti Lajos a Dózsához igazolt. Sokan nem értették a lépést, azt feltételezve, hogy a korábbi szövetségi kapitánynak finoman fogalmazva nem harmonikus a viszonya a lila-fehérek két kulcsjátékosával, az 1966-os világbajnoki keretből mellő-

Az MTK csapata. Állnak, balról: Hidegkuti Nándor edző, Lanczkor, Nagy I., Csetényi, Keszei, Dunai, Lutz, Jenei. Elöl: Laczkó, Nagy E., Török, Takács, Nógrádi, Oborzil, Lakinger, Papp

zött Solymosi Ernővel és Göröcs Jánossal. Van úgy, hogy a mindentudóknak nincs igazja: a klub vezetői valóban konzultáltak Barótiról a két játékosal, de mindkettő azt mondta: „Jöjjön!” A mesteredző is megerősítette ezt a *Labdarúgás* hasábjain: „(...) legjobb tudomásom szerint az említett két fiú szorgalmazta leginkább, hogy az Újpesthez kerüljek.” (1967. február)

A havi futballmagazin az átigazolásokról, áttételesen az erőviszonyok változásáról kérdezte az idény rajtja előtt Illovszky Rudolfot, aki úgy vélte, az MTK erősített a legjobban, „hiszen a három volt Honvéd-játékos, Mihalecz, Nógrádi és Nagy György már nagy feladatokat megoldott a kispestieknél”.

Noha a szövetségi kapitány megemlített néhány további új igazolást, mint akitől sokat vár (így az FTC-nél az Autóbuszból érkezett Mezeit és az ifik közül előléptetett Branikovitsot, a Dózsából a visszatért Patakit, a Honvédból Ruzsinszkyt, a Vasasból pedig Kövest), e névsor és a későbbi történések egybecsengve igazolják, hogy nem a játékoskeretek jelentős átalakulása eredményezte az előző évihez képest történt változásokat.

A Fradi alaptizenegye szinte maradt a régi, mégis javult a gárda. Megmutatkozott ez az eredményekben is: a csapat a második fordulóban az élre lépett, s aztán már nem is engedte át másnak a vezetést. (Ráadásul a nyitány után is azért állt „csak” az ötödik helyen, mert 3:1-re verte meg a Diósgyórt, s ez akkor még kevesebb ért, mint a Komló, az MTK és az Újpest 2:0-ja, sőt a Dunaújváros 1:0-ja.)

A zöld-fehérek a kilencedik fordulóban veszítettek először pontot Dunaújvárosban, addigra már túljutottak az Újpesti Dózsa elleni, mindmáig sokat emlegetett 3:0-s győzelmen. A meccs bevonult a magyar irodalomba, e találkozó ihlette *Esterházy Péter* sokat idézett sorát az *Utazás*

Varga Zoltán

a tizenhatos mélyére című kisregényében: „Amikor Varga Zoli oda-vissza felbőrizte a Noskó nevűt”. Varga, akinek a népszerűsége, sőt akkor már a teljesítménye is vetekedett az idény végén Aranylabdával kitüntetett Albert Flóriánéval, éppen olyan jól játszott, mint amennyire szurkolói elfogultsággal telített a kor egyik legjobb emberfogójáról a fenti kitétel. De még Noskó Ernő sem sértődött meg rajta (nagyon intelligensen reagált 2014 októberében, *Kiss B. Lászlónak*, illetve a *Magyar Hírlapnak* adott interjújában: „Zoli tényleg megkavart néhányszor. De nem én voltam

Noskó Ernő

az egyetlen, és akkoriban Zoli mellett volt még vagy harminc ragyogó futballista a magyar pályákon. Farkas, Albert, Kocsis Lajos, Tichy, a pécsi Dunai, Palotai Győrben”), pedig ő sem volt „akárki” a maga hét bajnoki aranyával, olimpiai bajnoki címével. Azon a délutánon a Fradinak minden sikerült. *Lakat T. Károly*, aki természetesen kint ült a Népstadion lelátóján a rangadón, bő négy és fél évtizeddel később kíváncsi volt arra, hogyan értékelte a másnapi *Népsport* a bajnokság legjobb meccsét. Így írt *Az otthon zöld fűvén* című könyvben: „Az akkoriban még szigoráról, és kritikus hangvételéről ismert *Népsport* a lehető legmagasabb osztályzattal, öt csillaggal értékelte a mérkőzést, bár főcímében (»A jobb taktika, az ötletesebb csatárjáték döntötte el a rangadót a Ferencváros javára«) hű maradt önmagához, igazán nem esett túlzásokba. 1967-ben még egytől ötig osztályozták a játékosokat a lap munkatársai, s hogy mennyire igaz, miszerint az »Újpest nagyon is a pályán volt«, azt mi sem bizonyítja jobban, mint hogy Vargán és Rákosin kívül, csak a kapus, Géczi kapott 5-ös osztályzatot.

Albertről ennyit írtak: »Szép gólt lőtt«.

Az őszi idény előtt az olvasókhoz került, *Ki nyeri a bajnokságot?* című füzetben Honti György, az MLSZ főtitkára értékelte a csapatok első fél évi teljesítményét.

„Az FTC nagyot lépett előre, kétségtávol a legkiegyensúlyozottabb együttesnek mutatkozott az egész mezőnyben. Még nagyobb és éppen olyan örvendetes az Újpesti Dózsa feljavulása. A Győri ETO a jelek szerint véglegesíti helyét az élvonalban, és ez azért is örvendetes, mert így vidéki együttesünk is képviseli külföldön a magyar futballsportot. Általános sportszempontból sajnálatos a Vasas pillanatnyi stagnálása, amit én főleg idegfáradtsággal magyarázok. Játékosállományuk nagyjából a tavalyi, ezek a fiúk nem felejtettek el futballozni.”

A *Képes Sportban* a szakosztályvezetők értékelték az első félét. A három nagy képviselőinek mondatai rímelték a főtitkáréra. Csizmadia György a Fradiról szólva azt mondta, hogy a csapat pontszámában túlszárnyalta a legszebb reményeket. Hozzátette, a teljesítményjavulás a megváltozott, harcosabb játékfelfogásnak tulajdonítható, meg annak, hogy néhány játékos kiemelkedő formában futballozott. Farsang Endre a Dózsa képviseletében elégedettségét hangsúlyozta a

A Vasas gárdája. Állnak, balról: Illovszky Rudolf edző, Kenderesi, Kovács L., Bakos, Mathesz, Mészöly, Berendy, Köves, Ihász, Varga. Elöl: Kovács F., Molnár, Kékesi, Puskás, Farkas, Korsós, Vidáts, Fister, Pál

helyezés miatt, s amiatt is, hogy a gárda egyre sikeresebben alkalmazta a 4-3-3-as felállást. Kesergett ellenben Káposzta és Zámbo hosszú sérülésén. Rózner Győző, a Vasas szakosztályvezetője védte az övéit: „Játékosaink több mint két éven át szinte maximumát nyújtották teljesítőképességüknek, a visszaesés szinte törvényszerű volt.”

A Ferencváros kiemelkedett a mezőnyből. A zöld-fehérek (miután az első 15 fordulóból 14-szer nyertek a dunaújvárosi döntetlen mellett) hét ponttal vezettek a Dózsa, illetve nyolccal a Győr és a Vasas előtt.

A második fél év így aztán kevesebb izgalmat hozott. Legfeljebb olyan horderejű kérdések maradtak nyitva, mint hogy a Vasas 1966-os elsőségéhez hasonlóan az FTC is veretlenül lesz-e bajnok. Öt fordulóval az idényzárás előtt már a második hely is eldőlt, miután az addig gyakran kritizált Bene vezérletével a Dózsa 3:1-re megverte a Vasast, amelyet a Pécsi Dózsa ellen győztes Győr letaszított a dobogóról. A következő fordulóban – Albert mesterhármásával, a Komlói Bányász elleni idegenbeli 4:0-val – a Ferencváros matematikailag is biztosá tette története huszadik bajnoki címét. November 14-én már tulajdonképpen tét nélkül játszhatott egymással az első és a második: a zöld-fehérek és a lila-fehérek rangadója hat gólt, de 3:3-as döntetlent hozott a Népstadionban. Ez volt mindössze a negyedik meg nem nyert bajnoki mérkőzése a Fradinak. A *Körkapcsolásban* a mérkőzést közvetítő Szepesi György a játékosok technikai képzettségét a Harlem Globetrotters kosarasaiéhoz hasonlította. A *Képes Sportban* Peterdi Pál „álomfociról” írt, ám a lelkesedés közepette megjegyezte: „A vb-döntőre kellett gondolnunk, a fogatlan Nobby Stiles berobbanására, a zsiráf Jackie Charlton szikrázó

megelőzéseire, Karl-Heinz Schnellinger vakmerő spárgáira... Aztán jött is a kérdés: ugyan mi maradna a habkönnyű zöld-fehér és lila-fehér csipkeshöztesből öellenük?" (1967. november 14.)

Jellemző vélekedés volt ez – briliáns megfogalmazásban. Visszatérő kételye volt az akkori sportsajtónak, hogy az egyre inkább fizikai harccá váló futball élvonalában meg tudja-e őrizni a helyét a technikai képzettségre alapozó magyar labdarúgás. (Mindenesetre legalább sok gól esett. A mérkőzésenkénti 3,2-es átlag az előző öt év legjobbjá volt.)

Az utolsó előtti körben a Fradi Csepelen elveszítette a veretlenségét, sőt (22 000 néző előtt) a zárónapon kikapott Szombathelyen is. Az utolsó fordulóra egyébként megtáltosodtak a kieséstől rettegő csapatok: mind a hat bajban lévő gárda szerzett pontot. Így aztán a Komló, amely 3:3-as döntetlent játszott az ezüstérmes Dózsával, mégiscsak kiesett. Noha Bene a 90. percben lőtte a lilák harmadik gólját, de a baranyai bányászok – a többi eredmény megszenvedőiként – győzelemmel is kiestek volna. Nem ok nélkül írta a *Képes Sport* a körülményekre és a népszerű *Körkapcsolás* átkára utalva: „(a komlóiak) talán a többi mérkőzés állásáról érkező hírek nyomán elvesztették a kedvüket...” Arra számítani lehetett, hogy a Salgótarján és az MTK „ikszel”, hiszen a döntetlennel mindkettő benn maradt. Dunaújvárosban a két régi csepeli játékos, Marosvári Béla és Keszthelyi Mihály együttese legalább fordulatot, hatgólos meccsen remizett. De arra ki fogadott volna, hogy a Fradit megveri a Haladás?

A kor legjobb angol nyelvű futballmagazinjában, a *World Soccerben* a magyar származású (önmagát egykori „vérmes Újpest-szurkolónak” tituláló) *Leslie Vernon* értékelte a Ferencváros bajnoki elsőségét: „A Ferencváros gond nélkül megnyerte története huszadik bajnoki címét. Az előző idényben vergődő csapat átforgalmazása az új edző, Lakat Károly érdeme. A klub korábbi játékosai kemény edzéseket vezetett be, fegyelmezett játékra, a képességek jobb kihasználására szorította a játékosait. A mesterfogása Albert Flórián visszavonása volt a középpályás szerepkörébe, közel azonos felelősséget szabott neki a támadásban és a védekezésben. A zseni nagyszerűen reagált: kétségtelenül ez volt az eddigi legjobb idénye.

Lakat irányítása alatt a Ferencváros nagyot lépett a modern futball felé. A szépségre fókuszáló magyaros stílust megkeményítették. Sutba dobták a mindenáron való látványos támadójátékokat, s játékkal is igazolták, hogy manapság a szilárd védekezés a sikerek alapja. Eleggyé vált a védekezés és a támadás, a megszerzett labdákkal indított támadásoknál a játékosok kihasználhatták kreativitásukat és ötletességüket. A védekezés lehet szabályozott és fegyelmezett, de nincs ok arra, hogy a támadójátékok bárki is gúzsba kösse.”

Az élvonal újonca

Egri Dózsa

Alapítási ideje: 1950

Megszűnt: 1976

Színe: lila-fehér

Idényei száma a magyar élvonalban: 3 (1967, 1969, 1971-1972)

Sikerei: –

„Proféta” a saját hazájában is

Az MLSZ – az MTI felkérésére válaszul – 1967 decemberében is megválasztotta Az év labdarúgóját. Albert Flóriánt jelölte a testület, sorozatban másodszer. Aligha lehet vitatkozni a döntéssel, fura lett volna, ha Európa legjobb játékosa „nem tud proféta lenni a saját hazájában”. Érdekes a szövetség a *Népsport december 23-i* számában megjelentetett indoklása, kiolvasható belőle, hogy még az Aranylabda-díj odaítélése előtt voltunk: „A válogatott és a bajnok Ferencváros kapitánya egész évben kiemelkedő formát mutatott, az európai labdarúgó-szakértők is előkelő helyre tették a legjobb európai játékosok rangsorában.” A legelőkelőbbre.

Albert megszerzett még egy elsőséget: a *Labdarúgás* hagyományos ankétján a magyarországi szerkesztőségek is a legjobbnak találták. Ezúttal már 40 sajtóorgánumban találták. Közülük 38 az FTC közép-csatárát ítélte az esztendő legjobbjának. (A *Népszava* Varga Zoltánra, a *Vas Népe* Mátrai Sándorra szavazott.) Érdekes, hogy mindössze 27 játékos kapott jelölést Az év tizenegyébe. Két poszton, balfedezetben és jobbösszekötőben nem akadt olyan játékos, akit a második csapatba be lehetett volna állítani. Az A-csapat: Tamás (37 szavazat) – Káposzta (24), Mészöly (25), Szűcs (37), Páncsics (24) – Göröcs (21), Rákosi (30) – Bene (22), Varga (38), Albert (39), Farkas (29). B-csapat: Gelei (2) – Keglovich (4), Mátrai (14), Laczkó (1), Ihász (16) – Mathesz (14), x – Fazekas (11), x, Dunai II (2), Katona és Sikora holtversenyben (2-2). Szavazatot kapott még: Szarka, Hernádi, Bakos, Szőke, Molnár D. és Korsós.

Albert Flórián a pályafutása csúcspontján. A magyar itészek véleménye egybeesett a külföldiekével

A *Népsport* 1967-ben osztályozta először a játékosokat. A *december 30-i* számban publikált összesítésből kiderül, Rákosi Gyula átlaga volt a legmagasabb (7,85), Albert Flóriánt (7,69) és Tamás Gyulát (7,43) megelőzve. A sportnapilap kalkulációi alapján az 1967-es bajnokság A-csapatába Tamás, Káposzta, Mészöly, Laczkó, Páncsics, Nagy I., Rákosi, Fazekas, Varga, Albert és Katona került. A B-be: Szarka, Bakos, Ferencz, Szűcs, Mester, Mathesz, Szucsányi, Sárközi, Göröcs, Bene és Vass.

A *Képes Sport* a Tamás – Hernádi, Mészöly, Laczkó, Páncsics – Göröcs, Rákosi – Fazekas, Varga, Albert, Farkas tizenegyét vélte évközi osztályzatai alapján a szezon legjobbjának. Megjegyezve, hogy Szucsányi jobb átlaggal zárt, mint Páncsics, de többször is fedezetet, s nem balhátvédet játszott. Érdekes, hogy itt sem tudott bekerülni a legjobbak közé a 36 találatot elérő Dunai II, akinél 1949 óta egy idény alatt senki sem szerzett több gólt az NB I-ben.

Európa legszűkebb elitjében a válogatott

A *World Soccer* 1968. februári száma összeállítást közölt az európai válogatottak előző évi teljesítményéről. A magyar együttes – megelőzve az 1966-os vébédöntő résztvevőit, az angol és a nyugatnémet csapatot, a negyedik és az ötödik helyezettet – a harmadik helyre került a táblázaton 77,7 százalékos teljesítménnyel. A 9 mérkőzésen 7 győzelmet aratott és 2 vereséget szenvedett gárdát csak az olaszok és a szovjetek előzték meg. Az alábbiakból kiderül majd, hogy a statisztikával ellentétben a magyar A-válogatott csak hat hivatalos mérkőzést vívott. Az angolok beszámolták ellenben Illovszky Rudolf alakulatának dél- és közép-amerikai túrájáról az országos válogatottak elleni találkozókat. Mindez azért (is) érdekes, mert csapatunk hivatalos eredménySORA – 6 mérkőzésen 5 győzelem, 1 vereség – pontosan megegyezik az európai rangelső olaszok 83,33 százalékos produkciójával. S még csak nem is emlegetjük azt, hogy az október végi, az NDK elleni vereség egy valójában tét nélküli Eb-selejtezőn született...

Egy mondat a hét helyett: remek évet zárt a válogatottunk.

Áprilisban nagyon erős ellenféllel szemben kezdődött a sorozat: a jugoszlávok látogattak a Népstadionba. A 90 perc egyben felkészülési állomást jelentett a hollandok elleni, hazai Eb-selejtezőre. Illovszky Rudolf újonc kapussal, Tamás Gyulával állt ki, aki akkor még a Diósgyőri VTK sorait erősítette. (Még egy debütáns akadt, Szűcs Lajos, a Fradi balfedezte.) A mezőnyjátékosok brigádja a három nagyra, a Fradira, az Újpestre és a Vasasra épült: Káposzta, Mészöly, Ihász – Varga, Szűcs – Molnár, Bene, Albert, Farkas, Rákosi.

Nem várta telt ház a Népstadionban a jugoszlávokat. A magyarok, jobbról: Bene, Rákosi, Molnár, Varga, Káposzta, Farkas, Ihász, Szűcs, Mészöly, Tamás és Albert

A 30 000 néző előtt játszott meccs gólya a 24. percben esett, az egyébként is nagyszerűen játszó Bene szabadrúgásból zúdította a labdát Pantelics kapujába.

Következtek a hollandok, akik ellen odakint, előző ősszel, döntetlent játszott a csapat. Most nyert. Illovszky Rudolf a Tamás – Mátrai, Mészöly, Szűcs, Ihász – Göröcs, Rákosi – Molnár, Bene, Albert, Farkas tizeneggyel állt ki. Az ellenféltől hiányzott az ifjú csillag, a magyarok el-

leni rotterdami találkozón bemutatkozó Johan Cruyff, akit a következő, a csehszlovákok elleni mérkőzés után a kiállítása miatt egy évre eltiltottak a válogatottságtól. A hetvenes évek nagy klubsikereinek részesei közül viszont játszott Wim Suurbier, Rinus Israël és Piet Keizer. A Népstadionban sokkal simábban alakult a mérkőzés, mint Rotterdamban. Mészöly Kálmán a hetedik percben szerzett vezetést, méghozzá a visszatérő Göröcs János akciójából kiharcolt büntetéből. (Göröcs ezt megelőzően 370 nappal korábban, a lengyelek ellen szerepelt legutóbb a nemzeti tizenegyben.) A második gól egy másik Vasas-játékos, Farkas János érdeme volt, aki elvette a labdát Rinus Israëltől, aztán a kapuba lőtt. A második játékrészben a hollandusok az Ajax jobbhatvédje, Wim Suurbier góljával szépítettek, ám egyenlíteni nem tudtak.

Két héttel később újabb Eb-selejtező következett, a dánok ellen Koppenhágában. A Tamás – Mátrai, Mészöly, Ihász – Nagy I., Szűcs – Molnár, Bene, Farkas, Albert, Rákosi összeállítású tizenegy mind a két féldőben rúgott egy-egy gólt a hazaiaknak. Az elsőt Albert Flórián, a másodikat Bene Ferenc. Nem játszott rosszul a csapat, de a következő héten *Kutas István* a *Képes Sportban* hangot adott azon kételyének, hogy ez a teljesítmény elég lesz a keletnémetek ellen. Megjegyzendő: az állami sportvezetésben nagyon jó vélemény alakult ki az NDK Sós Károly által irányított válogatottjáról, s ennek hamarosan jelentős következménye lett a szövetségi kapitányváltás után.

Ahogy tavasszal, úgy ősszel is három hivatalos mérkőzést játszott a válogatott, köztük két Eb-selejtezőt. A felvezetést a szeptemberi, osztrákok elleni barátságos 90 perc jelentette. Az akkor sokkal erősebb játékosállományú nemzeti tizenegyünk (megkockáztathatjuk: minden időket számítva ekkor volt a legnagyobb különbség a magyarok javára az osztrákokkal szemben) Bécsben is simán nyert 3:1-re. A Práterben a Tamás – Káposzta, Mátrai, Ihász – Mathesz (Göröcs), Szűcs – Bene, Varga, Albert, Farkas, Rákosi összeállítású csapat a 41. percben Bene Ferenc révén szerzett vezetést, majd a 48. percben Farkas János is megrúgta az akkoriban szokásos gólját. A 68. percben Varga Zoltán növelte az előnyt, a ferencvárosi kedvencnek ez volt a második, s egyben az utolsó találat a válogatottban. Az osztrákok a 78. percben Hof révén szépítettek. Szinte mindenki jól játszott a mieink közül, a támadókat külön is éltették, de kijutott a dicséretből a remekül védő Tamás Gyulának, aki egyébként egyedüliként került be vidéki klubból.

Még ugyanabban a hónapban a továbbjutás szempontjából nagyon fontos Eb-selejtezőt játszott a gárda a keletnémetekkel. Sós Károly legénysége óriási várakozással tekintett a találkozóra elé, ugyanis a szeptember 13-i, hollandok elleni 1:0-s amszterdami vereség előtt 12 mérkőzésen (!), több mint másfél éven át veretlen maradt. Johan Cruyff (gólja) ugyan legyőzte őket, ám azért remélték, hogy akad keresnivalójuk Budapesten, ahol az előző két fellépésükön összesen öt gólt lőttek. (Más kérdés, hogy hatot kaptak.)

Relikviák a bécsi mérkőzésről

Csalódniuk kellett. Ismét megkapták a szokásos „budapesti hármast” (sorozatban harmadszor kaptak három gólt tétmeccsen a Népstadionban), s ezzel – az összes résztvevő ország közül elsőként – a magyar válogatott bejutott a legjobb nyolc közé. A 90 perc hőse Farkas János, a Vasas belsőcsatára volt, aki a 9., a 47., és a 48. percben szerzett találatával, valójában mesterhármásával szinte egymaga eldöntötte a meccset. A Tamás – Káposzta, Mátrai, Szűcs, Ihász – Göröcs, Varga – Bene, Albert, Farkas, Rákosi tizenegyben nehéz lett volna hibát találni. A keletnémetek csak az 58. percben faragtak a hátrányukból, Frenzel révén (3:1).

Albert a szigorú NDK-beli örével csatázik

A visszavágó már nem számított, így az sem okozott gondot, hogy a keletnémetek nyertek Lipcsében 1:0-ra. A Tamás – Káposzta, Páncsics, Szűcs, Ihász – Mathesz, Varga – Bene, Albert, Farkas, Rákosi összeállításban játszó együttes már korábban kiharcolta a továbbjutást. A találkozó egyetlen gólját Frenzel szerezte. „Félgöz – egész vereség” – írta a *Képes Sportban* megjelent értékelése címűül a főszerkesztő, Kutas István.

A bajnokság zárása után a tulajdonképpeni A-válogatott elutazott az amerikai kontinensre. Öt mérkőzést játszott, váltakozó sikerrel. Előbb Brazíliában kikapott egy klubcsapattól, a Coritibától (0:1), majd Budapest néven két meccset játszott a mexikói válogatott ellen. Az elsőn veszített (1:2), a másodikat megnyerte (2:0). Utána átruccant Chilébe, ahol remek találkozón 5:4-re megverte a helyi válogatottat, az ott rendkívül népszerű Farkas volt a mérkőzés embere, három gólt is szerzett. Végezetül még 3:3-t ért el az egyik legerősebb argentin klubcsapat, a Boca Juniors vendégeként. A túrán a következő játékosok vettek részt: Gelei és Tamás kapusok, Káposzta, Mátrai, Páncsics, Szűcs, Sóvári, Göröcs, Mathesz, Varga, Rákosi, Molnár, Bene, Farkas, Dunai II, Zámbo mezőnyjátékosok. (A sérült Albert, Mészöly és Ihász ki sem utazott.)

Ami a többi válogatott csapatunkat illeti, egy Fradi-Vasas vegyes (a tatabányai Geleivel és Juhossal, valamint a diósgyőri Tamással megerősítve) márciusban Algírban játszott Budapest válogatott néven egy négyes tornán. Sikerrel: előbb Farkas János góljával legyűrte Algéria válogatottját, majd a döntőben Mészöly, Molnár, Albert és Farkas egy-egy találatával 4:2-re nyert az Atlético Madrid ellen. Ugyancsak a főváros nevét viselő alakulat győzött szeptember közepén Marseille-ben, az OM ellen (1:0). A pályára lépett 12 játékos közül csak Páncsics Miklós és Dunai II Antal nem játszott (addig még az A-válogatottban. Szinte ugyanez a gárda októberben 6:0-ra megverte Bukarest kombináltját.

A B-válogatott már a dél- és közép-amerikai túra előtt nyolc mérkőzést számlált az esztendőben. A Vojvodina elleni újvidéki 1:1 után a gárda augusztusban megverte Algériát 9:2-re (Géczi, Bakos, Laczkó, Páncsics, Juhász I., Fister, Szőke, Puskás, Szurgent, Dunai II, Katona,

majd csereként Kenderesi, Hernádi, Juhos, Noskó, Varsányi). Szeptember elején Karintiát gyűrte le 3:0-ra (Géczi, Bakos, Solymosi, Kovács, Juhász I., Laczkó, Szőke, Puskás, Szurgent, Dunai II, Katona, majd csereként Fister, Hernádi, Varsányi, Zámbó), majd néhány nappal később a jugoszlávok második garnitúráját is legyőzte Várpalotán. Az ugyancsak 3:0-ra megnyert találkozón Géczi, Bakos, Solymosi, Juhos, Juhász I., Laczkó, Szőke, Puskás, Szurgent, Kalmár, Katona, majd csereként Szentmihályi, Gál, Fister és Korsós játszott. A hónap végén Eisenachban a sikercsapat vereséget szenvedett a keletnémet B-válogatottól (Géczi, Bakos, Solymosi, Juhos, Juhász I., Laczkó, Szőke, Dunai II, Puskás, Korsós, Katona, csereként játszott még Kalmár és Fister). Egy, a korábbiakhoz képest felforgatott gárda kapott ki aztán október 7-én Temesváron a románoktól 3:1-re (Szentmihályi, Keglovich, Orbán, Juhos, Laczkó, Bánkuti, Szabó Gy., Varsányi, Szurgent, Dunai II, Sikora, majd csereként Kalmár, Kiss Z.)

Szintén a B-csapat szaladt bele Eszéken a jugoszlávok utánpótlás-válogatottja ellen egy érthetetlen, 6:0-s vereségbe október 18-án (Szentmihályi, Novák, Solymosi, Páncsics, Laczkó, Bánkuti, Szőke, Kocsis, Kalmár, Dunai II, Sikora, majd csereként Fister és Zámbó). Aztán október 28-án megint egy másik alakulat vágott vissza Debrecenben a keletnémeteknek a szeptemberi vereségért, s nyert 2:1-re (Fatér, Keglovich, Molnár, Novák, Nell, Laczkó, Szőke, Kocsis, Puskás, Dunai II, Török B., csereként Kiss Z., Varsányi).

Az úgynevezett második garnitúra – már a következő évi, mexikói olimpiára is gondolva – Lakat Károly edző vezetésével Dél-Amerikában járt decemberben. Bogotában 4:0-ra verte a Millonariost, majd 3:3-ra végzett a csehszlovák olimpiai együttessel. Az ecuadori Guayaquilben 2:0-ra legyőzte az Emelec nevű klubcsapatot, Limában 4:0-ra a perui Universitariót. Utána ismét

A NÉPSPORT SZAVAZÁSA

Káposzta volt Európa legprimább jobbhátvédje?

A Népsport – talán megirigyelve a France Football vagy jó pár hírügynökség ankétját – 1967 decemberében szavazásra kérte fel a kontinens néhány tekintélyes sportszerkesztőségét. A voksoláson részt vevőknek Európa legjobb válogatottjait kellett megjelölni, majd összeállítani az 1967-es év álomcsapatát.

A magyar válogatott végzett az élen, az angolok, a szovjetek, az olaszok, a nyugatnémetek és a bolgárok előtt. Az álomtizenegybe három magyar, Káposzta Benő, Albert Flórián és Farkas János is bekerült, a B-csapatba beválasztották Mészöly Kálmánt. A legjobbak: Jasin (szovjet) – Káposzta, Seszternyov (szovjet), B. Moore (angol), Facchetti (olasz) – Beckenbauer (nyugatnémet), B. Charlton (angol) – Johnstone (skót), Albert, Eusébio (portugál), Farkas.

A B-csapat: Banks (angol) – Salamanov (bolgár), Mészöly, J. Charlton (angol), Schnellinger (nyugatnémet) – Geleta (csehszlovák), Jakimov (bolgár) – Csiszlenko (szovjet), Mazzola (olasz), Lubański (lengyel), G. Best (északír).

A szavazáson az alábbi orgánumok vettek részt: Aftonbladet (svéd), Československý sport (csehszlovák), Daily Record (skót), Deutsches Sportecho (keletnémet), El Mundo Deportivo (spanyol), Mundo Desportivo (portugál), Naroden Szport (bolgár), Przegląd Sportowy (lengyel), Sport (svájci), Sportske Novosti (horvát, jugoszláviai), Sportul (román), Szovjetszkij Szport (szovjet), Tuttosport (olasz), World Soccer (angol), valamint a dán rádió és televízió sportosztálya.

megmérkőzött a Millonarioszal (1:1), majd 4:1-re elkapta a szintűgy kolumbiai Deportívót. Costa Ricában 3:1-re verte a Saprissát, Hondurasban 4:0-ra a Montaguát, Guatemalában pedig 2:0-ra a helyi Municipalt. Végezetül Guatemalavárosban gól nélküli döntetlent játszott a helyi olimpiai csapattal. A túrán Szentmihályi, Fatér, Novák, Szőke, Juhász I., Katona, Juhos, Laczkó, Csernai, Noskó, Solymosi, Fazekas, Kozma, Bakos, Puskás, Sikora és Bánkuti lépett pályára.

Az utánpótlás-válogatott eredményсора: Jugoszlávia ellen 0:0, Kuba A-válogatottja ellen 5:4, Algéria B ellen 7:0, Ausztria ellen 2:1, az NDK ellen kétszer 1:1, Románia ellen 0:3. (Ahol nem jelöltük külön, az ellenfél az illető ország utánpótlás-válogatottja volt.)

1967. ápr. 23.	Bp., Népst.	JUGOSZL.	1:0 (1:0)	Bene
1967. máj. 10.	Bp., Népst.	HOLLANDIA	2:1 (2:0)	Eb-sel. Mészöly, Farkas
1967. máj. 24.	Koppenhága	DÁNIA	2:0 (1:0)	Eb-sel. Albert, Bene
1967. szept. 6.	Bécs	AUSZTRIA	3:1 (1:0)	Bene, Farkas, Varga
1967. szept. 27.	Bp., Népst.	NDK	3:1 (1:0)	Eb-sel. Farkas 3
1967. okt. 29.	Lipcse	NDK	0:1 (0:0)	Eb-sel.

Az idény során a magyar válogatottban szerepelt játékosok

- 6 mérkőzésen: Albert Flórián (FTC), Bene Ferenc (Ú. Dózsa), Farkas János (Vasas), Ihász Kálmán (Vasas), Rákosi Gyula (FTC), Szűcs Lajos (FTC), Tamás Gyula (Diósgyőri VTK)
- 4 mérkőzésen: Káposzta Benő (Ú. Dózsa), Mátrai Sándor (FTC), Varga Zoltán (FTC)
- 3 mérkőzésen: Göröcs János (Ú. Dózsa), Mészöly Kálmán (Vasas), Molnár Dezső (Vasas)
- 2 mérkőzésen: Mathesz Imre (Vasas)
- 1 mérkőzésen: Nagy István (MTK), Páncsics Miklós (FTC)

Egy év alatt kétszer lett kupagyőztes a Győr

Mi több: egy naptári évben három MNK-döntőt játszottak. Az első kettő még az 1966-os kiírás fináléja volt. Az akkori ünnepnapon, április 4-én meglehetősen „hétköznapi” mérkőzést vívott egymással a Győri Vasas ETO és a Ferencváros. Csak a rendes játékidő utolsó tíz perce hozott némi élénkületet. Akkor egyenlítette ki Karába János a győri Szaló József még a találkozó elején szerzett gólját. Miután a 2×15 perces hosszabbítás sem hozott döntést, április végén újra találkoztak a felek. A Fradi kétszer is vezetett, de nem tudott nyerni, mert a pályafutása során először az első csapatban szereplő, 19 éves Vajda Sándorról a saját kapujába került a labda. (*Lakat T. Károly az Apám regénye* című nagyszerű könyvében utal arra, hogy nem volt igazán tiszta a kupadöntő. A Fradinak még 1966-ból „tartozása” volt a Győrrel szemben...)

Az 1967-es sorozatban – ellentétben a korábbi évekkel – csak élvonalbeli együttesek jutottak a legjobb nyolc közé. A legjobb négy közé jutásért az Újpesti Dózsa az utolsó félórán kerekedett felül a pécsi testvércsapaton, a nagy formában játszó Dunai II szerezte az egyik, Fazekas a másik gólt. (Baróti Lajos csapata egy héten belül három MNK-meccset játszott, előbb a Hódmezővásárhelyi MEDOSZ-nak idegenben, majd a Diósgyőrnek otthon rúgott egy hatost. A gólok felét Dunai II érte el.) Az FTC kétszer is járt Székesfehérváron, a papíron

A kupagyőztes győriek. Állnak, balról: Tóth, Somogyi, Orbán, Nell, Kiss, Izsáki. Elöl: Szaló, Keglovich, Varsányi, Győrfi, Stolcz

gyengébb helyi csapat, a MÁV Előre ellen csak nagyon nehezen, 4:3-ra nyert. A Schönherz SE katonái Veszprémben sem jelentettek gondot (13:0), majd a fehérvári VT Vasas ellen, idegenbeli 3:1 után következett a Tatabánya legyőzése a Népstadionban (4:1). Az elődöntőbe jutásért a Csepel ellen léptek pályára a zöld-fehérek, a Béke téren. A 2:2 a vendégeknek jelentette a továbbjutást. A Salgótarjáni BTC kitett magáért a Vasas legyőzésével, igaz, addig viszonylag könnyebb útja volt, a Kisterenyei Bányászt (11:1), a Salgótarjáni Kohászt (6:1) és a Sajószentpéteri Építőket (11:2) verte meg. A Győri Vasas ETO ismét igazolta, hogy igazi kupacsapat: a negyedöntőben, csak néhány nappal azt követően, hogy a szomszédvátrak csatájában 6:2-re megverte a Haladást, hazai pályán 6:0-ra kiütötte a tartalékos védelemmel felálló Bp. Honvédot is.

Az elődöntőben az Újpesti Dózsa és a Ferencváros számított favoritnak – mindkettő kikapott 3:2-re a vidéki ellenfelétől. A lila-fehéreket a 80. percben még hátrányban lévő Salgótarjáni BTC, a zöld-fehéreket az ETO ütötte el a döntőbe jutástól. Két utóbbi csapat augusztus elején négy napon belül kétszer, abban az évben tétmérkőzéseken már ötödször találkozott egymással. Augusztusban a kupameccset az ETO, a bajnokit (2:0-ra) a Fradi nyerte. Albert mind a két meccsen két gólt szerzett – de micsoda különbség...

A kupaelődöntő két győztese november 7-én a Népstadionban játszott egymással. A jobb formában lévő győriek tripláztak: sorozatban harmadszor is megnyerték a Magyar Népköztársasági Kupát.

Az 1967-es Szabad Föld Kupát a Nyirádi Bányász nyerte meg, miután az MNK-döntő előmeccsén 2:1-re legyőzte a Medgyesegyházi MEDOSZ-t.

Magyar Népköztársasági Kupa, 1966-os sorozat

Negyeddöntő: Kaposvári Honvéd–Vasas 2:2, Újpesti Dózsa–FTC 3:6, Haladás–Bp. Honvéd 3:3, VCS Traktorgyár–Győri Vasas ETO 0:2

Elődöntő: Kaposvári Honvéd–FTC 1:3, Haladás–Győri Vasas ETO 0:2

Döntő

Győri Vasas ETO–Ferencváros 1:1 (1:0, 1:1, 1:1)

1. mérkőzés. 1967. április 4., Népstadion, 10 000 néző. Jv.: Gere

Győri Vasas ETO: Tóth – Szánuel, Orbán, Izsáki – Palotai, Kiss – Stolcz, Varsányi, Szaló, Nell, Keglovich

FTC: Géczy – Novák, Mátrai, Páncsics – Juhász, Szűcs – Karába, Varga, Branikovits, Rákosi, Szőke

Gólszerző: Szaló (9.), Karába (85.)

Győri Vasas ETO–Ferencváros 3:2 (1:1)

2. mérkőzés. 1967. április 26., Népstadion, 17 000 néző. Jv.: Emsberger

Győri Vasas ETO: Tóth – Keglovich, Orbán, Izsáki – Palotai, Kiss – Stolcz, Varsányi, Györfi, Nell, Szaló

FTC: Géczy – Novák, Mátrai, Páncsics – Perecsi, Vajda – Szőke, Varga, Albert, Rátkai, Fenyvesi dr.

Gólszerző: Rátkai (10.), Györfi (20.), Novák (59.), Izsáki (67.), Vajda (öngól, 75.)

Magyar Népköztársasági Kupa, 1967-es sorozat

Negyeddöntő: Újpesti Dózsa–Pécsi Dózsa 2:0, Csepel–FTC 2:2, Salgótarjáni BTC–Vasas 1:0, Győri Vasas ETO–Bp. Honvéd 6:0

Elődöntő: Salgótarjáni BTC–Újpesti Dózsa 3:2, FTC–Győri Vasas ETO 2:3

Döntő

Győri Vasas ETO–Salgótarjáni BTC 1:0 (1:0)

1967. november 7., Népstadion, 3000 néző. Jv.: Hegyes

Győri Vasas ETO: Tóth – Keglovich, Orbán, Izsáki – Nell, Kiss – Stolcz, Varsányi, Gyórfi, Somogyi, Szaló

Salgótarjáni BTC: Szőke – Kmetty, Ferencz, Vertig – Toldi, Répás – Kriskó, Szalay, Németh, Básti, Jeck

Gólszerző: Nell (14., 11-esből)

EURÓPAI KUPÁK

A Vasas II is egy ötöst rúgott az izlandi bajnoknak

Tavasszal a vártnál korábban véget ért a magyar klubok menetelése az európai kupákban. A VVK-ban szereplő Ferencváros februárban 4:1-re kikapott Frankfurtban a temesvári Schwartz Elek csapatától, az Eintrachttól. A visszavágón már hiába nyert 2:1-re a Fradi. A németek magyar játékosa, Sztáni István egyik találkozásán sem lépett pályára. (A viszonylag korai búcsú ellenére Albert Flórián nyolc góllal az 1966–1967-es sorozat gólkirálya lett.)

A Győri Vasas ETO-nak a KEK-ben Sztáni korábbi kenyeradója, a Standard Liège jutott. Szaló József és Stolcz János egy-egy góljával a győriek megnyerték 2:1-re az első mérkőzést, de a visszavágón a belgák 2:0-ra győztek és továbbjutottak.

1967 őszén a BEK-ben a Vasas, a KEK-ben a Győr, a VVK-ban a Ferencváros indult. Az angyalföldiek bekerültek a legjobb nyolc közé, valljuk be, ez sem itthon, sem külföldön nem keltett nagy szenzációt, az ír Dundalk (1:0, 8:1) és az izlandi Valur (6:0, 5:1) eleve esélytelen volt. A reykjavíki együttes ellen az első, a Népstadionban rendezett találkozón bemutatkozott az addig egyetlen NB I-es mérkőzésen sem szereplő, de jégkorongban az Újpesti Dózsa színeiben már felnőtt országos bajnok, mindössze tizenhét esztendő Radics János. Mesterhármassal. A Valur egyébként feladta a pályaválasztói jogot, így a visszavágót Várpalotán rendezték. Illovszky Rudolf együttese finoman szólva tartalékosan lépett pályára: Kenderesi – Váradi, Mathesz, Varró, Köves – Kékesi, Antal – Molnár, Puskás, Pál, Kovács Ferenc. Így is rúgott egy „ötöst”.

Radics János csodagyerekként tűnt fel

A KEK-szereplő győriek hasonló könnyedséggel jutottak túl az Apollón Limasszolon, tulajdonképpen – miután a ciprióták is feladták a pályaválasztói jogot – két hazai mérkőzést játszva. A Rába partján 5:0-ra, Székesfehérváron 4:0-ra nyertek. A második fordulóban ellenben már Európa egyik legerősebb csapatát kapta a Szusza Ferenc által dirigált legénység. Az AC Milant... Az olaszok brazil származású csillaga, Angelo Benedicto Sormani gólpárbajt vívott Győrben Győrfi Lászlóval, mindketten dupláztak (2:2). A visszavágón hőiesen küzdött a magyar kupagyőztes, vezetett is Szaló József találatával a San Siróban, de Pierino Prati egyenlítő gólja – az idegenben szerzett gólokról szóló, akkor már létező szabály értelmében – a piros-feketék továbbjutását jelentette. A Milan aztán meg is nyerte a sorozatot, amelyben mindössze egyszer kapott két gólt 90 perc alatt: Győrben.

Győrfi László az olasz Trapattónival csatázik

A VVK-ban a Ferencváros a román Argesen a vártnál nehezebb lépett túl. Pitești-ben Szőke István kiállítását követően fölénybe kerültek a hazaiak és 3:1-re nyertek. A visszavágón azonban remekelt a Fradi, Albert Flórián és Varga Zoltán vezérletével 4:0-ra nyert. A következő körben a spanyol Zaragoza következett. A recept hasonló volt: idegenbeli vereség, ezúttal 1:2 után kellett itthon fordítani. Első kísérletre nem sikerült, a mérkőzést a 30. percben lefújta a játékvezető a nagy köd miatt, másnap délután a felek újrakezdték. Az első félidő nem hozott gólt, a másodikban Novák Dezső (büntetéből), Varga Zoltán és Katona Sándor is lőtt egy-egyet, és a csapat 4:2-es összesítéssel ment tovább.

Varga Zoltán (jobbra) akcióban a román Arges ellen

S aztán megkapta a Liverpoolt. A két gárda először a Népstadionban – a magyar bajnokság zárása és a válogatott közép-amerikai portyája között –, november 28-án találkozott egymással. A zöld-fehérek Albert Flórián helyett Branikovits Lászlóval a középcsatár posztján is nyertek 1:0-ra, a gólt Katona Sándor szerezte. Branikovits nem játszott rosszul, de nem ez, hanem a januári, liverpooli lett az ő nagy meccse.

S aztán megkapta a Liverpoolt. A két gárda először a Népstadionban – a magyar bajnokság zárása és a válogatott közép-amerikai portyája között –, november 28-án találkozott egymással. A zöld-fehérek Albert Flórián helyett Branikovits Lászlóval a középcsatár posztján is nyertek 1:0-ra, a gólt Katona Sándor szerezte. Branikovits nem játszott rosszul, de nem ez, hanem a januári, liverpooli lett az ő nagy meccse.

Egyetlen vereséggel második lett a Dózsa

A Közép-európai Kupa tavaszi folytatására állva maradt mind a két magyar induló, az Újpesti Dózsa és Tatabánya is 1966 őszeről. A bányászok szoros csatában elvégeztek a negyedöntőben a nemzetközi porondon sokkal rutinosabb Fiorentina ellen (itthon 1:1, Firenzében 0:1). Olaszországban a mérkőzés egyetlen gólját a magyarok régi „mumusa”, a svéd Kurt Hamrin lőtte. Az Újpestnek nem okozott gondot az FK Szarajevó, miután Dunai II Antal duplájával idegenben 2:1-re megnyerték az első mérkőzést, a második pedig már gálaelőadást hozott. A Megyeri úti 5:1-hez Dunai újabb négy góllal járult hozzá, az ötödiket Fazekas szerezte. Az elődöntőben a budapesti lila-fehérek a bécsi lila-fehérekkel találkoztak. A Dózsa itthon 3:0-ra (gólszerző: Fazekas, Dunai II, Bene), kint 2:1-re (gólszerző: Bene, Zámbó) nyert. Az újpestiek a döntőig vezető úton hat mérkőzésből ötöt megnyertek, s csak egyen játszottak döntetlen. A szlovák Spartak Trnava ellen folytatódott a jó hazai sorozat, ha nem is könnyen, de Fazekas a hajrában lőtt góljával sikerült előnyt szerezni a visszavágóra. Ám a 3:2-es győzelem elégtelennek bizonyult, miután Nagyszombatban a Spartak 3:1-re győzött. Az Újpesti Dózsa első veresége a kupagyőzelembe került.

Novemberben lejátszották a nyolcaddöntőket a KK 16 csapattal indult 1967–1968-as sorozatából is. A három magyar résztvevőből csak az Újpesti Dózsa lépett tovább, miután 7:2-es összesítéssel (6:1, 1:1) kiütötte a Wiener SC-t. A Diósgyőrnek túl erős volt a Crvena zvezda (0:3, 3:1), noha a miskolci visszavágón a borsodi legénység közel állt a még nagyobb bravúrhoz. A Tatabánya a hazai 3:1-es győzelem után bizakodva utazott Pozsonyba az Interhez, aztán – tartalékos összeállításban – összeomlott. A 0:7 biztosan eltúlozta a két csapat közötti különbséget.

KK-döntő, 1966–1967

Újpesti Dózsa–Spartak Trnava 3:2 (2:2)

1. mérkőzés. 1967. október 4., Megyeri út, 20 000 néző. Jv.: Angonese (olasz)

Újpesti Dózsa: Szentmihályi – Káposzta, Solymosi, Sóvári – Noskó, Nyíró – Fazekas, Göröcs, Bene, Dunai II, Zámbó

Spartak Trnava: Kozinka – Dobiaš, Jarábek, Hagara – Brunovský, Kravárik – Martinkovič, Hrušecký, Kuna, Adamec, Kabát

Gólszerzők: Bene (5.), Kuna (10.), Adamec (18.), Nyíró (43.), Fazekas (85.)

Spartak Trnava– Újpesti Dózsa 3:1 (2:1)

2. mérkőzés. 1967. november 1., Nagyszombat, 25 000 néző. Jv.: Schiller (osztrák)

Spartak Trnava: Kozinka – Dobiaš, Jarábek, Zlocha – Hrušecký, Kravárik – Martinkovič, Švec, Kuna, Adamec, Kabát

Újpesti Dózsa: Szentmihályi – Káposzta, Solymosi, Sóvári – Dunai III, Noskó – Fazekas, Göröcs, Bene, Dunai II, Zámbó

Gólszerzők: Bene (3.), Švec (20.), Kuna (29.), Kravárik (56.)

A Santos és a Peñarol a tornagyőztes Vasas mögött!

A Vasas februárban Chilében járt, s megnyerte a Hexagonal-tornát. A klubfolklor mindmáig az egyesület történetének legnagyobb nemzetközi sikereként emlegeti ezt a diadalt, a piros-kékek három helyi élcsapaton kívül Pelé Santosát és a legszűkebb dél-amerikai (és világ-) elit-be tartozó, az előző évben a Világkupa megnyerése után a földkerekség legjobb csapataként ünnepelt uruguayi Peñarolt is megelőzték.

Az előző bajnoki idényben veretlenül győztes, a BEK-ben az olasz Intert óriási csatára kényszerítő angyalföldi gárda 25 000 dollárt kapott fellépti díjként – s ahogyan manapság divatos fogalmazni, sokkal nagyobb összeget ért az „országimázs” szempontjából az a produkció, amellyel kirukkolt. A februári tornára egyébként az olasz Intert is hívták, de a milánóiak nem akartak menni, és maguk helyett a Vasast ajánlották. Lemondta a szereplést a bécsi Rapid is, így Csordás Lajos alakulata egyedüli európaiként vette fel a harcot három chilei, egy brazil és egy uruguayi csapattal.

Az előző bajnoki idényben 20 gólig jutó, ám még sérült Puskás Lajos nélkül útra kelő piros-kékek az első mérkőzésükön 9:3-ra (!) megverték a legnépszerűbb santiagoói gárdát, a Colo-Colót. A következő meccsen a Santos már 2:0-ra vezetett a Vasas ellen, de az élete mérkőzését játszó Molnár Dezső két előkészítése, illetve szélsőtársa, Korsós István két befejezé-

se jutalmaként a magyar bajnok kiegyenlített. Hiába adott Pelé egy gólpasszt, s lőtt be egy szabadrúgást, nem tudtak nyerni a brazilok. A chilei szurkolók szemében óriásit nőtt a Vasas presztízse, s még nagyobb, miután a messziről érkezett vendégek 3:1-re, simán megverték az Universidad de Chilét. Következett a világ legjobbjaként ünnepelt Peñarol, benne minden idők egyik legjobb dél-amerikai kapusával, Ladislao Mazurkiewiczssel. Óriási csatát vívott a két csapat, a 3:3 (Molnár, Mészöly és Farkas szerezték a mieink góljait) megfelelt a játék képének. A Hexagonal-torna záró fordulója előtt a Vasas és a Santos egyaránt hat-hat ponttal állt. A magyarok gólaránya 17:9, a braziloké 11:5 volt. Nem volt hát elég „kicsit” nyerni az Universidad Católica ellen. Az aktuális chilei bajnok is kapott egy hármas, Farkas két, Pál II egy gólt szerzett. Mindez elég volt a legendás tornagyőzelem-

Fotó: Labáritás

Berendy Pál, Farkas János és Mészöly Kálmán
a Dél-Amerikában nyert trófeával

Világklasszisok barátkozása. Pelé és Farkas

hez, miután a Santos éppen csak (2:1) megverte a Colo-Colót. A hazatérés után Csordás Lajos edző a *Labdarúgás* hasábjain a Vasas-rajongó újságíró, Boskovics Jenő felkérésére összeállította a torna álomtizenegyét: Gilmar (Santos) – Carlos Alberto (Santos), Cruz (Colo-Colo), Varela (Peñarol), Ihász (Vasas) – Lima (Santos), Hodge (Universidad) – Molnár (Vasas), Farkas (Vasas), Pelé (Santos), Korsós (Vasas). Visszafogott volt a mester, Mészöly Kálmánt még ki is hagyta a névsorból...

A piros-kékek egyébként 1967-ben veretlenné maradtak a nemzetközi porondon! Az öt chilei meccsen kívül április végén San Franciscóban (!) verték meg 2:0-ra a londoni Fulhamet, illetve legyőzték saját pályáján az osztrák Bregenzet (június, 3:1), a felvidéki, dunaszer-

dahelyi TJ Jednotát (július, 4:1), s nem utolsósorban a német Bundesliga középcsapatát, a VfB Stuttgartot (augusztus, 2:1), majd megnyertek ősszel négy BEK-mérkőzést. Stuttgartból nem tért haza a csapattal Liebhaber Barna, aki aztán – az eltiltása lejárta után – francia, holland, német, osztrák és belga klubban is futballozott.

A Ferencváros két, az Egyesült Arab Köztársasággal vívott kairói meccsel (egy vereség, egy döntetlen) készült az Eintracht Frankfurt elleni VVK-mérkőzésekre. Márciusban Nyugat-Berlinben 1:0-ra verte a Hertha BSC-t, ám május elején megmagyarázhatatlanul súlyos vereségbe szaladt bele Stockholmban a svéd válogatott ellen (2:8). Lakat Károly edző szerint a csatárai szinte minden helyzetet kihagytak, a skandinávoknak ellenben minden sikerült. Jobban ment a Fradi-Vasas „vegyesnek” június elején az európai túrán lévő Flamengo ellen: az 1966-os bajnok és az 1967-es bajnok kombinálta 4:1-re nyert a Népstadionban. Néhány héttel később a zöld-fehérek kiugrottak a Vajdaságba, és ott 1:0-ra kikaptak a Vojvodinától.

A Bp. Honvéd az esztendő során négyszer is (kétszer Kispesten, kétszer odakint) megmérkőzött Ausztria katonaválogatottjával, s mind a négyszer győzött. Nem ment ellenben hasonlóan jól májusban a Kispest egykori játékosa, Béres András által irányított Anderlecht ellen Brüsszelben: az azokban a napokban a belga bajnoki címük megszerzését ünneplő lilák 3:0-ra nyertek. A Honvéd nem csak a mérkőzést veszítette el: a találkozót követően nem tért haza a többiekkel a 23 éves válogatott szélső, Nagy Antal. Augusztusban egyébként az Anderlecht visszaadta a látogatást, eljött Budapestre, 1:1-et játszott a két csapat Kispesten.

Az MTK szeptember 27-én súlyos, 7:0-s vereséget szenvedett a San Siróban az Intertől.

Noha a felkészülési meccsek eredményéből akkor sem volt szabad messzemenő következtetéseket levonni, mégis érdekes, hogy az NB I B-s Oroszlányi Bányász hazai pályán 4:2-re legyőzte a lengyel bajnok Górnik Zabrzét februárban.

Az idényben még a a második vonalban, az NB I-ben szereplő VT Vasas (a későbbi Videoton) 1967. szeptember 20-án emlékezetes mérkőzésen fogadta a keletnémet Rot-Weiss Erfurtot (2:3). Azzal a találkozóval avatták a Sóstói Stadiont.

Két hét a Flamengónál

1966 decemberében Budapestre érkezett Fernando Viera, a hírneves riói Flamengo akkori elnöke, aki – miután szembesült azzal a magyar véleménnyel, hogy a szocializmusban a futballista nem árucikk, s ennél fogva nem eladó – kitalálta, hogy legalább kölcsönvenné Albert Flóriánt. A Császár lenyűgözte a brazilokat a Goodison Parkban mutatott játékával, a piros-feketék nagyon szerették volna csapatukban tudni. Viera elnök különleges ajánlattal állt elő: a Ferencváros és a Flamengo cseréljen egy időre játékost, Albert helyére azt hozott volna el a Fradi, akit akar. Az elképzelés kevésbé volt életszerű, mint egy rövid vendégjáték ötlete. Albert arra engedélyt kapott itthon, hogy az év eleji alapozás idején a feleségével Rio de Janeiróba utazzon. (Pontosan tudták, hogy nincs veszélyben a házaspár hazatérése, hiszen a kislányuk, Magdi nem tartott velük.)

Albertet túlcsoorduló szeretettel fogadták Rio de Janeiróban

Január elején kezdődött a nagy utazás, Flóri érkezését élőben közvetítette több rádióadó is. Rengetegen voltak rá kíváncsiak az edzéseken, s természetes, hogy különösen kíváncsi volt mindenki rá játék közben. Mindkétszer a Vasco da Gama ellen lépett pályára, a Taça Rivadávia Correia Meyer keretein belül.

Az elsőt, január 15-én a Marco Aurélio, Murilo, Ditão (Gilson), Jaime, Paulo Henrique, Carlinhos (Arilson), Pedrinho, Dênis (Jarbas), Albert, Cesar Lemos (Rimbo), Osvaldo II összeállításban játszó Flamengo 2-0-ra nyert a saját pályáján, a Gaveán. A mérkőzés után a vendéget egyenesen Peléhez hasonlították a brazil újságírók. A második meccsén, négy nappal később, az Estádio General Severiano-ban már csak hatvan percet játszott – sietni kellett, várta a repülőgép. (Azt egyébként a Vasco nyerte 2:0-ra.)

A Császár új ruhája. A Flamengo mezében

Jellemző kortűnet, adalék a szocializmus szabadságához, hogy hazafelé Lisszabonban, az átszálláskor a Benfica vezetői megkérték Albertet, maradjon még egy napot, s játsszon a szembetegséggel küzdő válogatott játékos, Graça támogatására rendezett találkozón. Albert nagyon udvariasan, de türelmet kért, mondván, neki ilyesmire engedélyt kell kérnie otthonról. A Benfica telefonált, telexezett, sürgönyözött – ám Budapestről nem kapott választ...

Családi vállalkozás Philadelphiában

A bolgár klubok jelentették a légiós magyar edzők vesztét a bajnoksapatok és a kupagyőztesek tornáján az 1966–1967-es kupaidényben. A BEK-ben Bédli János Sliemáját, Bukovi Márton Olympiakoszt és Kalocsay Géza Górnikját is a CSZKA Szófia búcsúztatta. A KEK-ben Guttmann Béla Servette-je a szófiai Szlavia ellen esett ki. A felsoroltakon kívül nemzetközi kuparésztvevő volt még Béres András az Anderlechttel (BEK) és a játékos-edző Kubala László az FC Zürichhel (KEK).

Görögországban és Törökországban is jelentős szerep jutott a magyaroknak az 1966–1967-es idényben. Előbbiben a pireuszi Olympiakosz lett a bajnok, Bukovi Márton, illetve segítői, Lantos Mihály és Cserna Nándor irányításával. A piros-fehérek egyik legjobb csatára a Magyarországon nevelkedett Nikosz Jutszosz, itthon ismert nevén Jucsov Miklós volt. Bundzsák Dezső a Pierikoszt irányította.

Törökországban a Beşiktaş győzött a bajnokságban, Kuzman József 22 mérkőzésen 8 gólt szerzett, holtversenyben ő lett a csapat házi gólkirálya. Három találkozóon pályára lépett Szalay Tibor is a „fekete sasoknál”. A Fenerbahçe lemaradt, a klub vezérkara ezért 1967 nyarán visszahívta Molnár Ignácot edzőnek. A magyar futballban Náci bácsinak nevezett jeles szakember harmadszor került a Fenerhez, éppen húsz évvel az után, hogy először leszerződöttette Isztambul sárga-kék alakulata.

Szalay és Kuzman Isztambulból az Egyesült Államokba ment, a National Professional Soccer League-be (NPSL). Mivel ez a liga nem tartozott az USA labdarúgó-szövetsége, ennél fogva a FIFA égisze alá, a klubjai csak egymás között játszhattak. A tíz csapatot két ötös csoportba osztották, 32 forduló volt az április elejétől szeptember elejéig tartó idény. A New York

Kuksi fia, Branko Kubala

Generalshoz csatlakozott két kinti magyar, Reszneki Tibor és Máté András. A Philadelphia Spartanst az első időben Szép János edzette, a játékoskeretbe tartozott Cziotka András, Horváth (Charles) Károly, Kaszás László, valamint a Szalay, Kuzmann duó. (Szalay szinte végigjátszotta az évadot, barátja csak a török idény zárása után, nyáron érkezett.) A Pittsburg Phantomsnál felbukkant trénerként Bédli János, nagy valószínűséggel neki volt tulajdonítható, hogy négy máltait is szerződtetett az acélváros csapata. A Toronto Falcons ugyan az argentin Héctor Marinaróval a kispadon kezdte az idényt, majd átvette tőle a gárdát Fernando Daučik, s ezzel teljes lett a „családi vállalkozás”. Hiszen a csapat játékosa volt Daučik sógora, a Zürichből érkezett Kubala László, valamint Kuksi fia, az ifista korában az AC Milannál is megforduló, sőt az Arsenalnál is tréningező, 1967 tavaszán még mindig csak 18 éves Branko, valamint utóbbi unokatestvére, az edző fia, az egyebek mellett a Betist és a Real Madridot is megjárt Yanko Daučik is. Akkor már ő volt a legjobb futballista a családban, a „sólymoknál” 25 bajnok in 20 gólt rúgott. A magyarokat is alkalmazó klubok közül a Spartans szerepelt a legjobban, a

Nyugati csoport második helyeztejként összesítésben a 3-4. helyen végzett. Henni Géza irányította 1967-ben az Egyesült Államok válogatottját, Jim Benedek és a magyarországi születésű későbbi szövetségi kapitány, Bob Gansler is játszott a csapatban.

Spanyolországban bajnoki bronzérmes lett az Espanyol a két nagy, a Real Madrid és a Barcelona mögött. A katalán kék-fehéreket Kalmár Jenő dirigálta. 1950 nyara óta az 1966–1967-es volt az első idény, amelyben nem játszott magyar futballista a spanyol élvonalban. 1967-re elfogytak a magyar edzők a portugál első osztályból.

Svájcban ellenben – mint a fentiekből kiderült – **Kubala László** dirigálta az FC Zürich, Guttmann Béla a Servette csapatát. A kék-fehérek, akik közé Kuksi játékosként is be-beszállt, másodikak lettek az FC Basel mögött. A duplázó, tehát a kupát is megnyerő bajnokcsapatban egy találkozón pályára lépett a húszas évei elején járó, 1945-ös születésű Konrád János is. A három, egykori magyar ifjúsági válogatottat, Pázmándy Pétert, Makay Dezsőt és Németh Valért soraiban tudó genfi Servette ötödikként zárt. Stockbauer Ferenc, az FC Sion futballistája a hatodik helyen végzett a csapatával.

Belgiumban ismét az Anderlecht nyerte a bajnokságot, története során először magyar edzővel, Béres Andrással. A Bandinak becézett egykori kispesti csatár mellett Dolgos András (KV Mechelen) és Höfling Norbert (Racing White) is a legmagasabb osztályban dolgozott. Frivaldszky József a Waregemet erősítette.

Hollandiában futbalozott Nemes Gyula (Maastrichtsche VV) és Hanek János (Alkmaar).

A német Bundesligában Sztáni Istvánnak két meccs jutott az Eintracht Frankfurtban. A vajdasági Tóth Gyula kapus egyik legjobbjá volt – noha csak nyolc mérkőzésen védett – az 1. FC Nürnberg csapatának. A Club Csaknád Jenővel kezdte az idényt, novemberből december végéig Vincze III Jenővel folytatta, majd Max Merkel, a „korbácsos ember” következett 1967 elejétől. A Kaiserslautern mestere Lóránt Gyula volt.

Az osztrák élvonalban D. Szabó Gyula a Bregenz, Kereki János a Kapfenberger SV, Frank Ernő a Wiener Neustadt színeiben játszott.

Cipruson óriási csata zajlott az elsőségért. Egyetlen gól hiányzott a Szendrődi Lajos által irányított APOEL-nek, hogy megelőzze a nicosiai Olympiakoszt. Turbéky István együttese, az Anorthoszisz lett a harmadik. Zsolnay János hatodikként zárt az Apollon Limasszollal,

Fekete Árpád Mexikóban, a guadalajarai Atlas keretével. Az edző középen áll, fehér mezben

Zsengeller Gyula kilencedikként a Pezoporikosszal. A „nagy öreg”, az akkor már harminc éve a szigeten élő Künstler József a szövetség szaktanácsadójaként volt aktív részese az ottani futballéletnek.

Máltán Csernai Pál az FC Valletta szakvezetője volt.

Svédországban Várszegi Vilmos csapata, a Degerfors kiesett a legmagasabb osztályból.

Lengyelországban ellenben ismét a Górnik Zabrze nyerte meg a bajnoki címet Kalocsay Géza dr. irányításával. Kemény Tibor a hetedik helyezett GKS Katowice trénerere volt.

Mexikóban Fekete Árpád az Atlas Guadalajara mestereként kereste a kenyerét.

Észak-Afrikában valóságos magyar edzői kolónia alakult ki. Kapocsi Sándor az EAK szövetségi kapitányaként dolgozott, de kint tevékenykedett Rákóczi László, Kovács József és Kovács Imre is. Tunéziában töltött be hivatalt Balogh László (válogatott), Lőcsey Ferenc (Monasztir), Nagy II András (Club Africain) és Pázmándy Sándor (Espérance). Nagy II bajnoki címet nyert. Kairóban, az ottani vas-

Kapocsi Sándor sikerre vezette az EAK csapatát

utas klubban (Szeka Hadid) futballozott két honfitársunk, Vajna Rezső és Molnár II György. (Nemzeti Sport 2013. január 12.) Beljebb haladva a fekete kontinensen: Guineában volt állásban Szépföldi József és Bán Nándor, valamint a hazatértéig Zakariás József. Szollár Lajos Ni-

Szépföldi József guineai játékosai

ger válogatottját készítette fel. Ázsiában, az arab világban kamatoztatta a hírnevét Grosics Gyula, aki Kuvaitban szövetségi edző s egyben szakfelügyelő is volt. Szűcs Gyula Kambodzsában oktatta a futballt. Az 1947 óta az ötödik kontinensen élő Vlasits József, a Nemzeti SC korábbi élvonalbeli játékosa, a St. George Budapest Sydney hajdani edzője került az ausztrál válogatott élére. Működése első évében két magyarországi születésű fiú is játszott a Soccerosban: a csatár Abonyi Attila (Melbourne Hungaria) és a kapus Füzes Péter (Sydney Hakoah). Ők voltak a második és a harmadik a sorban: 1965-ben két meccsen szerepelt már az ausztrál válogatottban egy még itthon

született játékos, Herczeg István (Juventus Adelaide). Az Ausztrál Kupát egy magyar klub, a Melbourne Hungaria nyerte meg, miután a döntőben 4:3-ra legyőzte a sydney-i olasz diaszpora csapatát, az APIA-t. A mezőny legjobbjá, Abonyi Attila mesterhármast szerzett.

Albert Flóriánt választották Európa legjobbjának

Az Aranylabda-szavazások történetében a legnagyobb magyar sikert 1967 hozta: Albert Flórián érdemelte ki a díjat. A Ferencváros csapatkapitánya 68 pontot kapott, nagy fölényrel előzte meg az őt követő Bobby Charlton (40), a skót Jimmy Johnstone-t, a BEK-győztes Celtic jobbszélsőjét (39), valamint Franz Beckenbauert (37), hogy csak a közvetlen élbolyt említsük. Farkas János – az olasz Sandro Mazzolával és a spanyol Pirrivel holtversenyben, nyolc ponttal – a 10. helyen végzett. Összesen 34 játékos kapott szavazatot.

A Fradi-szurkolók Császárárt Boskovics Jenő, az MTI sportszerkesztőségének munkatársa hívta fel a hírrrel, azt kérdezte a telefont felvevő Albertnétől, azaz Bársony Irén színművésznőtől: „Európa legjobb futballistájának a feleségével beszélek?”

Albert – *Életem a Fradi* című önéletrajzi könyvében – így mesélt akkori érzéseiről:

„Ennyi év után már nyugodtan bevallhatnám, hogy igenis vártam, hogy beszavaznak a legjobbak közé, csak hogy nem így volt. Azt tudtam, hogy ott lesz az én nevem is valahol, hiszen nagyon jó évem volt, de el sem tudtam képzelni, hogy olyan játékosokat megelőzők, mint Bobby Charlton, Beckenbauer, Eusébio, Gerd Müller, Best, Mazzola, Pirri, vagy a két skót, a Celticket BEK-et nyert Johnstone és Gemmell. Félelmetes névsor. Rendben van, hogy némelyikük előtt végzek, de hogy mindannyiuknál több szavazatot kapok, az már a mesék birodalmába tartozott. Számomra. Huszonnégy ország egy-egy sportújságírója voksolt, s közülük nyolc engem tett az első helyre – mondtam is aztán, persze, viccesen, hogy ők igazán értenek a futballhoz –, négy a másodikra, három pedig a harmadikra. Számomra is meglepő, óriási fölényel végeztem az élen, huszonnyolc ponttal kaptam többet, mint a második

Az Aranylabda és a chilei vb-n kapott aranycipő

helyezett Bobby Charlton.”

Sajátságos, mondhatni magyaros díjátadó – a Gundelben

helyezett Bobby Charlton.”

A keserű valóság, hogy mi, magyarok, még egy ilyen ünnepet is képesek voltunk elrontani. A *France Football* a következő májusi, a szovjetek elleni Eb-negyeddöntő előtt akarta átadni az Aranylabdát – a teltházas Népstadionban, véletlenül a győztes névnapján. Az MLSZ azonban, mivel Albert sérülés miatt nem játszott a mérkőzésen, ezt megvétózta. Végül a ceremóniára a találkozó utáni banketten, a Gundelben került sor...

Egy félidőnyi rövidzárlat

Nagyon erős korosztály játszott 1967-ben a 18 évesek válogatottjában, néhány tagja már az előző évben is szerepelt az idősebbek között, némi rutint is szerezve. Még ennél is többet mond, hogy az alapemberek közül később Kozma Mihály, Branikovits László, Tóth András, Horváth József, Dunai III Ede vagy Salamon József is az ország legjobbjai közé emelkedett, s az A-válogatottságig vitte. A Preiner Kálmán által irányított gárda márciusban kettős győzelemmel, 5:0-s gólaránnyal jutott túl a csehszlovákok elleni selejtezőn, Kozma és Branikovits mindkét találkozóon szerzett gólt. A csapat a törökországi UEFA-torna előtt megmérkőzött a jugoszlávokkal,

a 2:1-es győzelem csak tovább izzította a lelkesedést. A tornán két győzelemmel, az osztrákok elleni 3:0-val, majd a franciák elleni 2:0-val kezdett a társaság – Kozma négy gólt szerzett az ötből –, sajnos, utána kikapott a nyugatnémetektől 1:0-s vezetésről 3:1-re, s így nem jutott elődöntőbe. (A tornán a selejtezőben pályára lépettekhez csatlakozott a Vasas későbbi karmestere, Müller Sándor is.) Az UEFA-tornán szerepet kapott magyar játékosok: Lévay (Bp. Honvéd), Komáromi (Bp. Építők), Salamon (DVTK), Dávid (Szeged-Móraváros), Horváth J. (Budai Spartacus), Molnár (Komárom), Dunai III (Ú. Dózsa), Simon (Ú. Dózsa), Bencze (Tatabánya), Mezei (FTC), Kozma (Szegedi EAC), Tóth A. (Ú. Dózsa), Müller (III. ker. TTVE), Kovács F. (Vasas). A csapat búcsúzóul szeptemberben még egyszer megverte az osztrákokat (3:1), de addigra már játékra készen volt a következő korosztály, amelyben helyet kapott az előző sikercsapat néhány, még kora szerint „beférfő” játékosa.

Az „új fiúk” negyedikek lettek Bulgáriában egy úgynevezett Olimpiai Reménységek Tornáján, majd játszottak néhány sikeres barátságos mérkőzést: szeptember végén 20 000 néző előtt 4:1-re verték a keletnémeteket a Népstadionban, aztán 2:1-re nyertek októberben, Lipcsében. Végül, de nem utolsósorban december elején, feledtetve a pitești-i 3:1-es vereséget, 4:0-ra legyőzték a románokat, s ezzel kijutottak a következő évi UEFA-tornára. Ennek a gárdának a vezéralakjai Mészáros Ferenc (Bubu), Tóth András, Branikovits László, Radics János, Kiss Tibor és Ladinszky Attila voltak.

A magyarok az 1967. március 15-i, csehszlovákok elleni selejtezőn (balról):

*Komáromi, Lévay, Kozma, Horváth, Bencze, Dávid, Dunai III, Kovács F.,
Branikovits, Molnár, Salamon*

Névsorolvasás

BP. HONVÉD:

Bicskei Bertalan 19 – Marosi László 23/2, Zimonyi Lajos 15, Sipos (Sipszky) Ferenc 23, Vági István 24/1 – Tóth Gyula 21, Tussinger Antal 20 – Tóth Kálmán 27/8, Kocsis Lajos 24/8, Komora Imre 29/7, Szendrei Béla 21/5. A többiek: Tichy Lajos 12/7, Tajti József 12, Németh Lajos 10/2, Ruzsinszky József 9, Fekete Ferenc 7/3, Erdősi István (k) 6, Láza János 6, Lévyai Tibor (k) 5, Molnár Mihály 5, Nagy Antal 5/1, Vári Pál 3, Kerekes Imre 2, Ádám József 1/1, Varga Gyula 1

CSEPEL SPORT CLUB:

Fatér Károly 29 – Vellai István 21, Molnár Tibor 26, Pető Attila 27, Gondár György 28/1 – Faludi Dezső 30/1, Kandí György 29 – Sebes (Scherczer) Lajos 22/2, Kalmár I László 20/12, Rottenbiller István 30/7, Losonczy Flórián 23/7. A többiek: Major Gyula 14/5, Kaló Pál 6, Sebestyén József 6, Dinopulosz Timeosz 5, Hunyadi László 5, Kalmár II Gyula 5/3, Kleibán Antal 2, Devecseri Sándor (k) 1, Spátay János 1

EGRI DÓZSA:

Papp László 26 – Kárpáti József 29/1, Kiss János 30, Berán Károly 28, Winkler Géza 21 – Tátrai Imre 30/1, Rajna György 24/2 – Sárközi István 23/5, Kovács I György 29/9, Zilahi Zoltán 27/3, Faliszek Sándor 23/6. A többiek: Varga Miklós 15/7, Szász László 9, Kovács II Ferenc (k) 4, Cszmadia László 3, Alaxai József 2, Mészáros József 2, Prommer Béla 2, Tóth József 2, Hanus József 1

DIÓSGYŐRI VTK:

Tamás Gyula 30 – Kovács Pál 29, Gál Béla 28, Szigeti Oszkár 18, Hajas Imre 26 – Szucsányi András 21/1, Ruttikai Zoltán 25/6 – Horváth András 15/10, Vass László 26/7, Szurgent Lajos 24/13, Sikora Ferenc 30/9. A többiek: Kiss I László 15, Várkonyi Béla 12, Oláh József 10, Salamon József 10, Abuczki Béla 6, Pócsik István 3, Bakos György 2

DUNAÚJVÁROSI KOHÁSZ:

Aczél (Altheim) László 20 – Formaggini Károly 25, Ligeti Béla 30/4, Nagy Ferenc 24, Magasházi József 19 – Ajtony Csaba 26, Czigler Ernő 27/6 – Mihály József 18/1, Mártha Sándor 18/9, Végh Péter 25/6, Kiss Imre 29/6. A többiek: Földi Ferenc 18/2, Andriška Vilmos 13, Linka József 13/1, Borsányi Attila 11, Mohács Károly (k) 10, Takács II József 7, Csepecz Ferenc 5, Devecseri Ferenc 2

FERENCVÁROSI TORNA CLUB:

Géczy István 24 – Novák Dezső 24/9, Mátrai (Magna) Sándor 28, Szűcs Lajos 28, Páncsics Miklós 30/1 – Juhász István 27, Rákosi Gyula 28/12 – Szőke István 29/15, Varga Zoltán 30/15, Albert Flórián 27/28, Katona Sándor 27/2. A többiek: Horváth László 8, Takács Béla (k) 6, Havasi (Hágelman) Sándor 4, Branikovits László 3/1, Fenyvesi Máté dr. 3/1, Rátkai László 3, Karába János 1

GYŐRI VASAS ETO:

Tóth László 30 – Keglovich László 30/3, Orbán Árpád 27/2, Kiss Zoltán 24/1, Izsáki László 29 – Nell Lajos 30/8, Somogyi József 19/2 – Stolcz János 30/13, Varsányi Tibor 28/16, Győrfi László 22/12, Szaló József 26/5. A többiek: Máté János 11, Palotai (Priskin) Károly 8/1, Szánier János 5, Soproni (Scheidl) Ferenc 4, Merczel Mihály 3/2, Orosz László 3/2, Tamás László 1

KOMLÓI BÁNYÁSZ:

Kiss János 28 – Kelemen József 30, Bánfalvy Sándor 19, Lazaridisz Szokratész 22/1, Csordás István 19 – Pataky Miklós 22/8, Ruppert Mihály 27 – Garai (Grozdiacs) József 21/2, Bérczesi Ferenc 29/5, Takács Lajos 27/8, Bodai Ferenc 29/9. A többiek: Vörös István 18, Sós (Seemayer) Károly 17/1, Kerkai János 9/1, Bordács Lajos 7/1, Jerabek Jenő 3, Buús György (k) 1, Lelovics László 1, Tóth Márton (k) 1

MTK:

Lanczkor Sándor 27 – Keszei (Keszler) György 25, Dunai (Drestyák) Lajos 29/1, Csetényi Csaba 18/1, Jenei (Jeszenszky) István 23 – Nagy István 23/6, Lutz József 29/1 – Török József 28/5, Takács László 29/5, Oborzil Sándor 26/3, Lakinger Lajos 17/1. A többiek: Nógrádi (Neuwirth) Ferenc 13, Nagy Ervin 9/3, Laczkó Mihály 7/1, Somogyi Sándor 6, Szűcs István 5, Mihalecz Boldizsár 4, Brünny Béla (k) 3, Héger Károly 2, Nagy György 2, Papp Mihály 2, Vámos Károly 1, Varga Gyula 1, Zsoldos Ferenc 1

PÉCSI DÓZSA:

Rapp Imre 30/2 – Hernádi (Hornung) Ferenc 30/2, Mórincz Sándor 30, Konrád János 25, Kincses (Koller) Nándor 24 – Gőr Lajos 16/2, Csupák József 14/2 – Dunai I János dr. (Dujmov Iván) 30/4, Rádi (Rápi) Lajos 22, Daka László 22/6, Török Bálint 28/4. A többiek: Tüske Csaba 13/2, Vajda Lajos dr. 13, Rónai István 11/4, Györkö Antal dr. 10/2, Lutz György 8, Kriska János 4

SALGÓTARJÁNI BÁNYÁSZ:

Török Gábor 22/2 – Kmetty József 25/2, Ferencz Gyula 30, Bánkúti István 26/6, Vertig József 26 – Toldi Miklós 27/1, Répás Béla 19/1 – Szalay Miklós 17/2, Németh Miklós 22/11, Taliga Ferenc 25/1, Jeck Ferenc 19/2. A többiek: Kriskó Lajos 16/7, Básti István 14/3, Zöldi Mihály 13/1, Baranyai Gyula 7, Cserháti József (k) 5, Kőkény József 4, László László 4, Szőke István (k) 3, Kakuk József 2, Oláh II Dezső 2, Salgó György 1, Szöllösi Gyula 1

SZEGEDI EAC:

Tóth Lajos 15 – Várhelyi III Péter 29, Kővári András 27, Reményik László 26/1, Arató Lajos 20/1 – Dezsőfi Ferenc 22/1, Dobó János 29/3 – Pusztai László 21/4, Vass Ferenc 29/6, Kozma Mihály 25/11, Hajós Imre dr. 22/4. A többiek: Nemes István

16/1, Korányi Emil (k) 15, Várhelyi I István 8, Pataki Tamás 7, Csömör Zsigmond 6, Ambrus Zoltán 3, Koszó László 3, Boros László 2/1, Zádori Gyula 2, Gyífkő Árpád 1, Szlovák Gábor 1, Terhes Sándor 1

SZOMBATHELYI HALADÁS:

Szarka Zoltán 30 – Szabó Béla 17, Szántai István 27, Homolya Tibor 24/2, Mester Károly 30 – Gyarmati György 26/7, Gangl László 16/2 – Szabó Sándor 26/9, Himer István 19/4, Iszak Sándor 27/12, Tóth Zoltán 30. A többiek: Márkus Tibor 13, Németh Lajos 13, Hegedűs Endre 8/3, Halmosi Zoltán 6/2, Király Elemér 5, Szőke Károly 5, Dalnoki László 3, Jankó András 3, Budai Gábor 2

TATABÁNYAI BÁNYÁSZ:

Gelei József 27 – Lévai István 26, Kovács Tibor 20/2, Laczkó Mihály 30, Juhos László 30 – Horváth Ferenc 24, Kovács II Csaba 17/2 – Szabó György 28/11, Csernai Tibor 22/7, Bencze Sándor 21/3, Deli András 20/1. A többiek: Szuromi Antal 10/5, Léber Ottó 7, Sass Gyula 7, Mészáros János 6/2, Solymos Tibor 6/2, Holánszky Ferenc 5/1, Locker János 4, Menczel Iván 4, Szekeres

József 4, Bíró Gyula 3, Rothermel (Rothärmel) Ádám (k) 3, Szepesi (Szedunka) Gusztáv 3, Töröcsik II Ferenc 2, Aradi János 1

ÚJPESTI DÓZSA:

Szentmihályi Antal 30 – Káposzta Benő 26/2, Csordás Mátyás 13, Noskó Ernő 30/1, Sóvári (Schäffer) Kálmán 26 – Solymosi Ernő 24/4, Göröcs János 29/4, Zámbo Sándor 24/2 – Fazekas László 28/13, Bene Ferenc 30/22, Dunai (Dujmov) II Antal 30/36. A többiek: Nyíró István 10/1, Dunai III Ede 9, Kuharszky Béla 8/3, Szini József 9, Pataki (Petz) László 3, Lenkei (Lelenka) Sándor 1

VASAS SC:

Kenderesi István 22 – Bakos Sándor 24, Mészöly Kálmán 20/2, Berendy Pál 19, Ihász Kálmán 27/1 – Mathesz Imre 30/2, Fister Ferenc 25/3 – Molnár Dezso 29/2, Puskás Lajos 28/20, Farkas János 27/19, Korsós István 20/10. A többiek: Kékesi Mihály 10/2, Pál II Tibor 10/1, Varga László (k) 8, Vidáts Csaba 8/5, Köves László 7, Lázár (Liebhaber) Barna 6/1, Kovács Ferenc 3/1, Kovács László 2, Somogyvári László 2, Varró Gyula 2, Radics János 1/1

Az 1967. évi Nemzeti Bajnokság I végeredménye

1. Ferencvárosi TC	30	24	4	2	85:24	52
2. Újpesti Dózsa	30	18	8	4	89:36	44
3. Győri ETO	30	14	11	5	68:37	39
4. Vasas SC	30	16	6	8	71:37	38
5. Tatabányai Bányász	30	9	11	10	39:36	29
6. Bp. Honvéd	30	9	10	11	46:49	28
7. Diósgyőri VTK	30	10	8	12	48:54	28
8. Csepel SC	30	7	14	9	38:47	28
9. Szegedi EAC	30	9	8	13	34:65	26
10. MTK	30	7	11	12	38:45	25
11. Pécsi Dózsa	30	8	9	13	31:40	25
12. Haladás VSE	30	10	5	15	42:60	25
13. Salgótarjáni BTC	30	9	7	14	39:58	25
14. Dunaujvárosi Kohász	30	9	7	14	35:56	25
15. Komlói Bányász	30	8	8	14	36:63	24
16. Egri Dózsa	30	6	7	17	35:67	19

NBI B

1. Egyetértés SC	34	18	10	6	62:29	46
2. Szfv. VT Vasas	34	20	6	8	60:31	46
3. BVSC	34	16	9	9	57:31	41
4. Oroszlányi Bányász	34	16	9	9	58:38	41
5. FŐSPED Szállítók	34	16	8	10	53:34	40
6. Bp. Előre	34	13	10	11	35:37	36
7. Bp. Spartacus	34	14	7	13	45:43	35
8. Ganz-MÁVAG	34	11	12	11	43:41	34
9. Várpalotai Bányász	34	11	11	12	35:48	33
10. Pécsi Bányász	34	12	8	14	38:37	32
11. Kecskeméti Dózsa	34	12	8	14	39:41	32
12. Miskolci VSC	34	11	10	13	29:50	32
13. Budafoki MTE Kinizsi	34	8	15	11	40:46	31
14. Nyíregyházi Spartacus	34	11	9	14	36:45	31
15. Ózdi Kohász	34	9	13	12	36:50	31
16. Dorogi Bányász	34	11	8	15	46:46	30
17. Föv. Autóbusz SK	34	7	7	20	25:55	21
18. Debreceni VSC	34	7	6	21	34:69	20

Az NB I góllövőlistájának élcsoportja

1. Dunai II Antal (Ú. Dózsa)	36
2. Albert Flórián (FTC)	28
3. Bene Ferenc (Ú. Dózsa)	22
4. Puskás Lajos (Vasas)	20
5. Farkas János (Vasas)	19

NB II, Keleti csoport

1. Szolnoki MTE	30	20	6	4	65:26	46
2. Szegedi VSE	30	15	9	6	59:43	39
3. Budai Spartacus	30	16	5	9	53:33	37

4. Jászberényi Lehel	30	13	8	9	47:43	34
5. Ceglédi VSE	30	13	7	10	63:40	33
6. Kistext SE	30	13	6	11	55:36	32
7. Szolnoki MÁV	30	10	10	10	52:38	30
8. Kecskeméti TE	30	10	10	10	27:32	30
9. Péntzugyőr SE	30	13	3	14	57:54	29
10. MGM Debrecen	30	10	9	11	39:45	29
11. Gyulai MEDOSZ	30	11	6	13	43:58	28
12. Kelenf. Goldberger	30	11	5	14	44:56	27
13. Békéscsabai Előre	30	10	7	13	29:40	27
14. Kiskunf. Vasas	30	11	5	14	38:55	27
15. Mezőkovácsházi Petőfi	30	7	3	20	24:60	17
16. Martfűi MSE	30	6	3	21	28:64	15

NB II, Közép-csoport

1. Nagybátányi Bányász	30	18	8	4	55:27	44
2. III. ker. TTVE	30	19	2	9	70:32	40
3. Esztergomi Vasas	30	14	5	11	49:43	33
4. Honvéd ETI SE	30	13	6	11	60:43	32
5. Erzsébeti Vasas TK	30	10	12	8	43:35	32
6. Almfűzítői TSC	30	11	9	10	43:42	31
7. Borsodi Bányász	30	10	10	10	36:42	30
8. BEAC	30	12	5	13	50:51	29
9. Szfv. MÁV Előre	30	10	9	11	32:39	29
10. Salgótarjáni Kohász	30	9	10	11	34:36	28
11. Kisterenyei Bányász	30	12	4	14	39:43	28
12. Kazincbarcikai MTK	30	9	10	11	39:50	28
13. Ormosbányai Bányász	30	10	8	12	35:49	28
14. Vasas Izzó SK	30	9	9	12	45:43	27
15. Sáríásapi Bányász	30	8	5	17	38:62	21
16. Rudabányai Ércbány.	30	6	8	16	30:61	20

NB II, Nyugati csoport

1. Győri Dózsa SK	30	16	9	5	44:23	41
2. Zalaegerszegi TE	30	16	4	10	56:48	36
3. Veszprémi Vegyész	30	13	9	8	52:46	35
4. Kaposvári Táncsics	30	14	6	10	58:48	34
5. Szombathelyi Cipőgyár	30	14	5	11	57:35	33
6. Nagykanizsai Bányász	30	13	7	10	51:48	33
7. MÁV DAC	30	11	9	10	50:45	31
8. Zalaegerszegi Dózsa	30	13	5	12	51:52	31
9. Pápai Textiles	30	12	6	12	41:44	30
10. Kaposvári Kinizsi	30	11	7	12	42:52	29
11. Pécsi Ércbányász	30	11	6	13	41:42	28
12. Máza-Szászvári Bány.	30	11	6	13	39:40	28
13. Pécsi VSK	30	11	5	14	49:51	27
14. Fűzfői AK	30	10	7	13	35:46	27
15. Dombóvári VSE	30	8	3	19	34:53	19
16. Soproni Textiles	30	8	2	20	36:63	18

Az NB III bajnokaiDélkeleti csoport: **Szegedi Dózsa**Délnyugati csoport: **Siófoki Bányász**Dunamenti csoport: **Gázművek MTE**Északi csoport: **Honvéd Papp József SE**Északkeleti csoport: **Debreceni Elektromos**Északközép-csoport: **Volán SC**Északnyugati csoport: **Mosoni Vasas**Közép-csoport: **Tűzoltó Dózsa**Nyugati csoport: **Nagykanizsai VTE****Az I. osztályú mérkőzések eredményei**

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.
1. Ferencváros	X	3:3	2:0	2:2	2:1	2:0	3:1	2:0	5:0	5:0	2:1	2:0	4:0	5:0	4:2	1:0
2. Újpesti Dózsa	0:3	X	3:1	3:1	4:0	5:1	2:1	2:2	5:0	6:2	4:0	6:1	2:0	4:0	5:0	8:2
3. Győri ETO	1:2	1:0	X	2:1	2:1	2:1	3:0	2:2	5:0	2:1	2:1	2:2	4:0	2:1	9:0	4:0
4. Vasas SC	1:2	1:0	0:4	X	1:1	1:0	6:2	2:2	3:0	3:0	1:0	3:1	6:0	8:0	5:2	7:1
5. Tatabánya	1:1	1:0	2:2	1:1	X	0:0	3:0	4:0	4:0	2:1	4:1	1:0	2:1	0:0	0:0	1:1
6. Bp. Honvéd	1:7	2:2	2:2	2:1	3:1	X	1:4	1:1	4:1	2:2	1:0	5:0	1:0	4:0	1:1	3:2
7. Diósgyőr	1:2	2:2	1:1	2:4	1:1	0:0	X	2:2	4:0	2:2	2:0	3:2	1:0	1:0	4:0	1:0
8. Csepel SC	3:2	0:3	1:3	0:0	1:0	2:2	1:1	X	4:1	2:1	0:0	3:2	2:2	1:1	2:1	0:0
9. Szegedi EAC	1:5	2:2	1:1	1:4	1:0	1:1	2:2	2:0	X	2:0	2:1	0:0	6:3	0:0	3:2	2:1
10. MTK	0:2	3:4	2:2	1:1	3:0	2:1	2:0	2:2	1:1	X	1:0	4:0	0:0	0:0	0:0	4:0
11. Pécsi Dózsa	0:2	1:1	1:1	3:1	2:1	0:0	3:0	0:1	0:0	1:1	X	2:2	2:1	1:0	2:1	3:1
12. Haladás VSE	2:1	1:3	2:2	1:2	3:1	1:3	1:2	1:0	1:1	1:0	1:3	X	2:4	2:0	4:0	3:2
13. Salgótarján	0:3	0:2	1:1	2:4	1:1	1:0	4:3	1:0	3:0	0:0	4:1	1:1	X	4:2	2:0	1:0
14. Dunaújváros	1:1	1:4	2:2	1:0	2:0	2:1	3:1	3:3	1:2	3:1	1:0	0:1	4:0	X	1:0	3:0
15. Komlói Bányász	0:4	3:3	3:2	1:0	1:1	2:0	2:3	2:1	0:2	1:0	1:1	3:0	2:1	4:1	X	1:1
16. Egri Dózsa	2:4	1:1	2:1	0:1	1:4	4:3	2:1	2:0	1:0	0:2	1:1	1:2	2:2	4:2	1:1	X

Az erkölccsel nagyobb baj volt, mint a futballtudással

Sokkal rosszabb volt a hangulat a magyar futball körül 1968 tavaszán, mint amit a játék színvonalára indokolt volna. A válogatott jó eredményekkel, az európai ranglista legszűkebb elitjében zárta az előző évet, a három legerősebb klubcsapat versenyben volt a nemzetközi porondon, s a legjobb vidéki, a Győr sem vallott szégyent a Milan ellen, sőt... Elsősorban az Újpesti Dózsa feljavulásának köszönhetően emelkedett a gólok száma, s nem utolsósorban magyar játékost választott a *France Football* Európa legjobbjának.

Ugyanakkor a címvédő Ferencváros az előző idénybeli teljesítményéhez képest rossz formában játszott a bajnokságban, s a Vasas sem remekelt. (Ami nem jelenti azt, hogy ne nyerték volna a meccseik többségét.) Sós Károly, a télen kinevezett szövetségi kapitány nem rejtette véka alá, hogy nem ért egyet az élcapatok állandósult tengerentúli portyáival, szerinte nem jelentették a dél-amerikai túrák a legideálisabb felkészülést a bajnoki idényre, illetve áttételesen a futballévre. Talán az utókor azt hiheti, hogy a játékosok imádták a „közemberek” számára elérhetetlen országokban való teleléseket – de ebben az esetben is igaz: a jóból is megárt a sok. Rákosi Gyula például azt mondta: „Én nagyon szeretek futballozni, de ez az évi 12 hónapos,

NÉZŐSZÁM

A Vasas elveszítette meccsre járó rajongói felét

Szinte hihetetlen, hogy a hatvanas években drasztikusan csökkent a magyar élvonalban az átlagnézőszám. 1960–1961-ben még 14 362 volt a bűvös mutató, ez aztán fokozatosan visszaesve 1968-ra 8730-ra csökkent. (Legalábbis a Labdarúgás szerint. A Népsport szerint is csökkent, de nem annyival. A sportnapilap 9405-ös átlagnézőszámot számolt ki 1968-ra.)

A Ferencváros, miközben huszonhét év után először, megvédte bajnoki címét, az előző év hazai meccseihez képest 208 000, azaz átlagosan 13 860 nézőt veszített. A Diósgyőr, az FTC és az Újpesti Dózsa után 1968-ban az újonc Videotonnak volt a negyedik legnépesebb közönsége.

Szűcs László, az összeállítását a Labdarúgás 1969. januári számában publikáló, tekintélyes újságíró négy okra vezette vissza a nézőfogyást:

1. A hazai labdarúgás színvonalának csökkenése. (Miközben 1962-ben és 1966-ban negyeddöntős volt a válogatott a világbajnokságon, 1964-ben harmadik a kontinensbajnokságon, 1964-ben és 1968-ban is aranyérmet nyert az olimpiai válogatott, a klubok közül az FTC VVK-győztes és VVK-döntős lett, a Győri Vasas ETO Európa legjobb négy klubja közé jutott.)

2. A tévé és a rádió „élő” közvetítése a mérkőzésekről.

3. Budapesten a Népstadionbeli kettős mérkőzések elmaradása. (1967-hez képest a Vasas 51,8, az MTK 46,8, az FTC 46,3, a Dózsa 30,6 százalékát veszítette el hazai nézőinek.)

szünet nélküli menet nagyon sok. A gyerek is szereti a habos süteményt, de ha mindig azt adnak neki, már nem kívánja.” Rímelt erre Albert Flórián véleménye, aki a válogatott előző decemberi túróját, majd a Liverpool elleni kinti kupamérkőzést is kihagyta: „Vagy kitalálnak valamit az orvosaink, szakembereink az izomzatunk nagyobb állóképessége érdekében, vagy kevesebb meccset kell játszsanunk.” A *Képes Sportban* (április 16.) megjelent mondataira így reagált a főszerkesztő *Kutas István*: „Ezt a spanyolviaszt már feltalálták, s nem más, mint a lelkiismeretes alapozás, s olyan erős edzés, amely más sportágakban már évek óta a fejlődés záloga.” Fontos mondat a kor egyik legbefolyásosabb újságírójától, sportvezérétől: az egyik első jelzés arra, hogy a „futballisták nem edzenek eleget, s főleg nem elég keményen” vád ellen már akkor is védekezni kellett, amikor a magyar labdarúgás még a világ elitjébe tartozott. Más kérdés, hogy bujkál bennünk a kisördög, ugyanis lehet, hogy Kutas diktatórikus hajlamú volt, ám nem buta, s értett a futballhoz. Ha a szavait igaznak ismerjük el, talán arra a következtetésre is juthatunk, hogy más minőségű edzőmunkával, s a vitathatatlanul tehetséges játékosállománnyal a magyar futball megismételhette volna az ötvenes évek sikereit is.

Sós maga is a hosszú túrák ellen volt. Úgy vélte, azoknak az az ára, hogy az élcapatok nem a megfelelő kondícióban kezdik a szeont. Az NDK-ból hazatelepült edző járta a bajnoki mérkőzéseket, s csalódottan látta, hogy alig vannak igazi szélsők. „Meg kell mondanom, hogy miután régóta nem láttam magyar bajnoki mérkőzéseket, meglepetéssel konstatáltam, hogy nincsenek igazán jó vonalszélsők. Több ok miatt is elégedetlen vagyok a színvonallal, de ez jelenti a legnagyobb gondot. Pedig kulcsszereplői a modern játéknak, ők tudják megbontani a tömör vé-

4. A belépőjegyek árának általános emelkedése.

5. Az új gazdasági mechanizmus lényegének, alapelveinek félreértelmezése. (A szövegből nem derül ki, pontosan mire gondol, talán a létesítmények korszerűsítésének elmaradására, ugyanis így indokol az új mechanizmusra utalva: „Ahol viszont erről nem feledkeztek el, mint például Diósgyőrött, s kibővítették, szépítették a nézőteret, ott eddig nem tapasztalt nézőszám-emelkedés következett be.” Érdemes megjegyezni, hogy a DVTK össznézőszáma 1968-ban a Ferencvárosét is meghaladta!)

Az átlagnézőszám alakulása

1958–1959:	14 420
1959–1960:	14 667
1960–1961:	14 362
1961–1962:	12 109
1962–1963:	13 123
1963 ősz:	12 120
1964:	12 895
1965:	10 788
1966:	10 291
1967:	10 381
1968:	8730

*Puskás Lajos
és Zámbó Sándor
párharc –
szinte üres
lelátók előtt*

Fazekas a Képes Sport címlapján

delmeket” – hangoztatta. Nem egyedül, ebben támogatást kapott a sajtótól, majd később a szövetségtől is. Szeptemberben utóbbi kurzust szervezett a legtehetségesebb fiatal szélsőknek, hadd tanuljanak.

Akadtak kivételek. A Vasasból Korsós – noha nem volt éppen elégedett a helyzetével, fontolgatta, hogy beadja az átigazolási kérelmét – és a fiatal újpesti felfedezett, Fazekas nagyon jól kezdte az évet. Sós utóbbival akarta megoldani a jobbszélsőkérdést, mivel elégedetlen volt Molnár Dezsővel, s nem akarta Benét kivinni a vonal mellé. Ráadásul az újpesti csatárt elérte ritka sérüléseinek egyike, s nélküle pedig nem ment a szenzációs rajtot vett Dózsának. Egyetlen mérkőzést kivéve: a center nélkül is megverték a lilák áprilisban az akkor még listavezető Vasast. A 3:0-s diadal után röviden értékelte a *Képes Sport*: „Újpesti k. o. győzelem”. Emlékezetes mérkőzés volt a lila-fehér szurkolók számára is: akkor avatták bajnokin a Megyeri úti stadion villanyvilágítását.

Bene Ferenc lő. Külföldön szélsőként is elismerték

Benére visszatérve: azért is érdekes, hogy Sós vacillált a szélre vitelén, mert közben a nemzetközi sajtó az 1966-os vb egyik csillagát még mindig a kontinens (egyik) legjobbjaként ünnepelte. Érdekes véleményt fogalmazott meg *Eric Batty*, az egyik leghíresebb angol szakíró a *World Soccer novemberi* számában, a *Világ legjobb tizenegye?* című írásában. Ő a Zoff – Jusufi, Facchetti – Beckenbauer, Popluhar, Moore – Bene, Peters, Mazzola, Hurst, Lubański tizenegyet állította össze, az újpesti csatárról megjegyezve, hogy e poszton gondolkodva három futballista, George Best (1968 aranylabdása!), Amancio Amaro és Bene között döntött. „Két típus között kell dön-

teni. Best elképesztően tehetséges, de a legcsekélyebb mértékben sem foglalkozik azzal, mit kíván a játék vagy a csapata. A másik típus a hagyományosabb vonalszélsőké, s én a kettő közül egy hajszálnyival Benére voksolok.”

Az utolsó tavaszi fordulóban játszott egymással az 1965-ös és 1966-os bajnok Vasas, illetve az 1967-es címvédő Ferencváros. Az angyalföldi csapat vezette a bajnoki tabellát (addig csak a Haladástól és a Dózsától kapott ki), a zöld-fehérek háza tája ellenben vitáktól volt hangos, az Albert és Varga közötti – a nyilvánosság elé soha nem kerülő – ellentét a találgatások szintjén már a sajtóban is felbukkant. Az esélyesebb Vasas azonban (Mészöly balszerencsés öngóljával) elveszítette a második nagy tavaszi rangadóját is, így, noha a fél idény után az első helyen állt, egy pontra fogyott az előnye az Újpesttel, kettővel a Honvéddal és az FTC-vel szemben.

Az élcsapatok edzői közül kétségtelenül dr. Lakat Károly lehetett a legcsalódottabb. Akkori-ban még divat volt, hogy a trénerék őszintén, kertelés nélkül beszéljenek, rá pedig ez különösen

A Salgótarjáni BTC. Állnak, balról: Toldi, Básti, Zöldi, Szalay, Baranyai, Vertig, Kmetty, Jeck, Répás, Szőke, Ferencz

jellemző volt: „A Vasas elleni 90 perc legfeljebb csak tompította a kudarcainkat, amelyeket igen is így kell nevezni. Nem a negyedik hely fáj, hanem a teljesítmény. A legnagyobb hiba bennem volt – mondta a *Labdarúgás* 1968. júliusi számában Nagymarosi Lászlónak. – A játékosok az idén nem alapozhattak megfelelően, és bár megfogadtam, hogy néhány dolgot menetközben

BARÓTI A WORLD SOCCERBEN

„A játékosaink még mindig nem fogadják el a keményebb edzések szükségességét”

Baróti Lajosnak ugyan lehettek (volna) rossz emlékei a londoni sajtóról, de nagyon érdekes interjút adott az akkori legfontosabb angol nyelvű futballmagazinnak, a *World Soccer*-nek (1968. január). Hosszú nyilatkozatából kiemeltünk részleteket: „Magyarországon a játékosok még mindig nem fogadják el a keményebb edzések szükségességét. Ahogyan a szurkolók, ők is a látványos, igazi futballt szeretik. Kétségtelen, hogy nyerni akarnak, de nem szeretik a harcoss futballt. Sem ők nem szeretnek ilyen stílusban játszani, sem azt nem szeretik, ha ilyen stílusú ellenféllel találják szemben magukat. A szurkolók azt ünneplik, ha egy fifikás, technikás játékos kicselezi az ellenfelét – aztán kicselezi még egyszer. Vasárnap ennek tapsolnak a bajnokin, aztán eljön a szerda, s azt várják, hogy ugyanez a játékos fogcsikorgatva harcoljon meg egy külföldi ellenféllel. A modern futballnak része lett a durvaság is. Én nem azt akarom, hogy a játékosaim ebben részt vegyenek, hanem hogy tudomásul vegyék, hogy ilyen is létezik, s ezt tapasztalva ne sértődjenek meg, s ne adják fel a harcot. Nagy a szakadék a hazai és a külföldi játékosok stílusa között. A mi bíróink alig engedik a kemény játékot, szinte a legkisebb ütközéseket is lefűjják. Ebből következően a játékosaink teljes védelmet kapnak itthon, amelynek a hiánya gondot okoz nekik a nemzetközi porondon.”

bepótoltatok, elálltam ettől a szándéktól. Egyszerűen puha voltam és engedékeny. Ráadásul nemcsak szakmai kérdésekben, de más téren is. A játékosok magánéletével például szintén keveset törődtem, ez pedig lazulásához vezetett. Ha belólem a keménység hiányzott, a fiúkból a csakazértis jelszó. Nagyon sokszor a közöny, az érdektelenség jeleit láttam rajtuk.”

Őszinte és (ön)kritikus mondataival Tanár úr megteremtette az alapját annak, hogy aztán objektív tényekre is hivatkozzon. Elsősorban a sérülésekre, amelyek miatt 1968 tavaszán az FTC egyszer sem tudott az előző fordulóban kezdő tizenegyével ismét pályára lépni. Karába kivételével mindenki kidőlt a sorból, Albert, Szűcs, Géczi, Páncsics és Szőke ráadásul hetekre. A Fradi közben menetelt a VVK-ban, ám ebben nem látott ellentmondást az edző: „A fiúkban nem volt több erő a kétfrontos helyzetálláshoz. Erejüket kizárólag a nemzetközi meccsekbe, valamint presztizs okokból a Vasas és a Dózsa elleni találkozókba vetették, a kis meccseken viszont pihentették az izmaikat.” Aztán megfogalmazta a reményeit: „Ősszel megpróbálunk nemcsak eredményesebben, de szebben és jobban is játszani. Ehhez az kell, hogy többet kapjak azoktól, akik tavasszal nagy csalódást okoztak. Első helyen Albertre gondolok, aki valamennyi játékoshoz képest a legjobban esett vissza 1967 óta. A második helyen Rákosi áll.”

A júniusi, az újonc (s egyébként több korábbi ferencvárosi játékost, élükön Mátrai Sándort csatába küldő) Egyetértés elleni 1:1 után mondta Tanár úr, a maga vitriolos humorával: „Ha a Fradiban annyi egyetértés lett volna, mint amennyi Fradi-szív volt az Egyetértésben, nyerünk.”

VARGA A NÉPSPORTBAN

„Egyesek azonnal elájultak a saját fontosságuktól”

A szovjetek elleni, moszkvai Eb-vereség után Varga Zoltán, a válogatott egyik sokat bírált tagja nyilatkozott a Népsportban. Rendkívül érdekes megállapításai a 2013-as „Szalai-ügyet” juttatták az eszünkbe. Az is feltűnő, hogy a „zöld 8-as” gondolatai mennyire rimeltek Baróti Lajoséra.

Varga arról beszélt, hogy az eredmények azt mutatják, a magyar csapat nem tud a nagyok ellen játszani. Példaként hozta fel az 1965-ös angolok elleni és az 1966-os szovjetek elleni vereséget. (Ugyanakkor nem említette meg a szabályt erősítő kivételt, a brazilok elleni, liverpooli gálaelőadást.) Hozzátette, különösen külföldön hatástalan a csapat játéka. Úgy látta, vattába csomagolták itthon a sztárokat, akiket túlságosan védtek a bírók is a hazai bajnokikon. Azt emlegette, hogy szerinte nem mernek neki odalépni a védők, mert ő a válogatott játékos, ha meg mégis, a játékvezető azonnal sípol. Hozzátette, hogy a kivételezés nem csak a pályán volt tetten érhető. Hírességekként kezelték őket, amerre csak mentek, fűrődhetek a népszerűségben. Nem véletlen, magyarázta, hogy egyesek azonnal elájultak a saját fontosságuktól. Ő is úgy vélte, nem elég frissek, pihenőre lenne szükségük, mert testben és fejben is fáradtak. „Én két és fél éve nem kaptam pihenőt” – mondta, majd egy négy pontos reformtervvel állt elő. Azt mondta, a magyar játékvezetőknek át kellene venni az angol gyakorlatot és engedni a test-test elleni játékot. Amellett volt, hogy több barátságos mérkőzést kössenek le angol, skót, nyugatnémet, szovjet ellenfelekkel, hogy megtanulják, hogyan kell a fizikumra alapozó gárdák ellen játszani. Helytelenítette, hogy a „nevek” alapján történjen a válogatott összeállítása, s ne pedig a bajnoki forma és az edzésteljesítmények alapján. Szeretett volna ésszerűbb futballnaptárt, 3-4 hetes téli és néhány hetes nyári pihenővel.

A Pécsi Dózsa kerete. Hátsó sor (balról): Györkő dr., Konrád, Bérczi, Kovács Imre edző, Kincses, Lutz, Köves, Móricz dr. Középső sor: Rónai, Jánosi, Hernádi, Dunai I dr., Tüske, Daka, Török. Elöl: Rapp és Kollár

Akkortáiban egyre többen kritizálták a magyar éljátékosok morális helyzetét, és ennek csak egyik megközelítése volt például az éppen az MTK-t irányító Hidegkuti Nándor panaszkodása a *World Soccer* 1968. szeptemberi számában a sok éjszakai kimaradásra, a sportszerűtlen életmódra: „Egy átlagos héten, ha nincs szerdai meccs, négyszer vagy ötször tartok edzést. De ez csak az energiám 30 százalékát köti le. A további 70 elmegy arra, hogy ellenőrizsem este a játékosaimat, otthon vannak-e már este fél tizenegykor.” Az Aranycsapat középcsatára elmesélte, hogy az újonc Videotont az élvonalba felhozó edzőt (nem nevezte meg, de Kárpáti Béláról, a korábbi válogatott védőről volt szó) a tavaszi idény vége felé elküldték. Nem szakmai okokból, hanem mert a vezetők úgy gondolták, hogy a Budapesten élő tréner nem tudja ellenőrizni a játékosokat az esti órákban!

Bekapcsolódott a beszélgetésbe egykori játékostársa, Sándor Károly is, aki elárulta, hogy az MTK-nál kétszer egy héten mérték a labdarúgók pulzusszámát és vérnyomását, a vasárnapi mérkőzés és a keddi edzés előtt. Az egykori kiváló jobbszélső hozzátette, hogy a vérnyomásérték mindig magasabb kedden, ami nem éppen arra utal, hogy a játékosok pihenéssel töltötték a hétfői napot, hanem arra, hogy „belementek az éjszakába”.

Sándor – hadd hívjuk fel a figyelmet ismét: 1968-ban – nagyon érdekes magyarázatot adott a magyar labdarúgás kezdődő bajaira: „A rákfene, hogy a játékosok valójában függetlenek a kluboktól. S ez mindig hátrány lesz a profikkal szemben, ameddig be nem vezetünk mi is valamiféle profizmust. A nyugati országokban a játékosok igyekeznek a maximumot nyújtani, mert tudják, a jövőjük, a következő szerződésük a teljesítményüktől függ. Ezzel szemben Magyarországon, ahol a játékosok állami szerveknél vagy iparvállalatoknál vannak a gyakorlatban rész munkaidős alkalmazásban, tisztában lehetnek azzal, hogy akkor is megkapják a pénzüket, ha nyernek, meg akkor is, ha kikapnak. A legjobb játékosok nem szakadnak meg az edzéseken, tudják, hogy ők a legjobbak. Csak a profizmus bizonyos formája, a teljesítményalapú fizetés segítene.” Aztán Hidegkuti hozzátett még egy, talán inkább a fővárosi klubok futballistáival

Az NB I B-t megnyerő egri „vitézek”. Állnak, balról: Turay András edző, Bulyovszky, Kárpáti, Tátrai, Kiss, Berán, Winkler, Sándor gyúró. Elöl: Faliszek, Tóth M., Kovács Gy., Rajna, Lakinger, Szűcs

kapcsolatban igaz becslést: „Olaszországban soha nem kellett ellenőriznem a játékosokat, biztos lehettem abban, hogy mindenki idejében hazatért. Magyarországon ellenben, lefogadom, hogy bármelyik este az élvonalbeli játékosok nyolcvan százaléka egy bárban ül.”

Okkal gondoljuk, hogy Lakat dr. 1968 nyarán ráncba szedte a játékosait. Nem egyszer zenghetett az öltöző. Mindenesetre a Fradi nagyszerű második fél idényt produkált.

„A Ferencváros 1968-ban bajnoki meccsen április 7-én kapott ki utoljára (a Honvéd ellen 1:4), sőt, az Újpesti Dózsa elleni 1:1-et követően, augusztus 17. és december 15. között 12 (!) meccset nyert zsinórban. Bár a Vasas és az Újpest között kirobbant háborúskodás miatt egy, a végső győzelem szempontjából roppant fontos mérkőzésen a piros-kékek (fogalmazzunk így...) sokat segítettek a Fradinak a lilák elleni harcában, azt semmi sem bizonyítja, hogy Alberték »segítség« nélkül ne győzték volna le az aranyéremre a Ferencváros–Vasas mérkőzés időpontjában már esélytelen angyalföldieket. (December 1-jén: FTC–Vasas 2:1.)

A Fradinak abban az évben egyedül az Újpest volt a riválisa, amely aztán (1969 és 1975 között) sorozatban hétszer nyerte meg a magyar bajnokságot. Amíg a Fradi apró, óvatos lépésekkel közelített a dobogó legmagasabb foka felé, addig a Dózsa örült tempóban száguldvá rohant ugyanarra. A lila-fehérek olyan gólfesztiválokat rendeztek a Megyeri úton, mint a Győri Vasas ETO elleni 5:1, a Pécs, az Egyetértés, a Szombathely elleni egyaránt 5:0, a Videotonnal szemben elért 6:1, s ez még mind semmi ahhoz képest, hogy a Diósgyőrt 9:0-val, a Szegedi EAC-ot 11:0-val küldték haza. Idegenben ötöt rúgtak a Honvédnak, hatot a Szombathelyi Haladásnak és a Videotonnak.

Ellenpont: a Fradi négy gólnál többet csak egyszer rúgott (Szegeden nyert 6:1-re), s az igazán forró időszakban már Varga Zoltánra sem számíthatott. (Nagyobb veszteség volt ez a zöldek számára, mint azt sokan gondolják, hiszen nem egy szimpla élvonalbeli futballistával lett szegényebb a csatársoruk, hanem egy futballzsenit kellett pótolnia a szakvezetésnek.)” – írta Lakat T. Károly *Az otthon zöld fűvén* című könyvében. Finoman ironizáló kitételét („a piros-kékek sokat segítettek a Fradinak a lilák elleni harcában”) tovább magyarázza Bocsák Miklós 1985-ben

A Ferencváros bajnoksapata. Állnak, balról: dr. Lakat Károly edző, Géczi, Novák, Juhász, Bálint, Páncsics, Havasi, Szűcs, Horváth L., Takács. Elöl: Karába, Mezei, Varga, Albert, Rákosi, Katona, Fenyvesi dr.

megjelent könyvének, az *Elátkozott sporttörténetek* címűnek néhány idevágó sora: „Az 1984-es bundaügy lezárását követő sajtótájékoztatón emlékeztetett rá Szepesi György, az MLSZ-elnök: közel két évtizeddel ezelőtt már kis híján az ügyészség, a bíróság elé került egy hasonló vizsgálat... Akkor a Dózsának állt a bajnokság, a Vasas és a Ferencváros viszont összefogott ellene, egymás elleni eredményük azt jelentette, hogy (...) a 102 gólt szerző újpesti együttes (...) a második helyre szorult. Ahogy én tudom, akkor valóban megindult a vizsgálat, sőt, a Vasas egyik kiváló, válogatott játékosa beismerő vallomást is tett...”

Vagy ahogyan *Hoffer József*, az MTI akkori sportszerkesztőségének vezetője írta a *Képes Sportban* (1969. február 4.) az előző évi nézőszámcsökkenés okait keresve: „(...) egy-egy bajnoki mérkőzés eredménye is kétséget ébresztett a nézőben a játék tisztaságát illetően, s nem is alaptalanul. Fokozta a gyanakvást a mély csend, a hallgatás.”

A bajnokság matematikailag az utolsó fordulóban dőlt el. Az FTC egy ponttal vezetett a Dózsa előtt, ám utóbbinak sokkal jobb lévén a gólaránya, a listavezetőnek nyernie kellett. A zöld-fehérek Győrben, a lila-fehérek Dunaújvárosban léptek pályára. Utóbbi sem tűnt könnyű 90 percnak, a Vasas csak néhány héttel korábban törte meg a Kohász 384 napos hazai veretlenségi sorozatát. (A 27. fordulóban aztán a Tatabánya is nyert az újvárosiak pályáján.) De az őszre feljavult Győr elleni vizit különösen izgalmasnak ígérkezett. Ez volt az első eset a *Magyar Televízió* sportközvetítéseinek történetében, hogy váltogatva kapcsolták hol a győri, hol a dunaújvárosi helyszínt. Baróti Lajos csapata végül – ha nem is könnyen, jellemző, hogy a kapus, Szentmihályi volt a mezőny legjobbjára – nyert. Dunai II Antal belőtte a lilák idénybeli 101. bajnoki gólját. Ám abban a pillanatban, amelyben Fazekas László a 102.-kel bebiztosította a győzelmet, gól esett Győrben is. Az addig 2:2-re álló mérkőzésen a második félidő ötödik percében becserélt, élete utolsó mérkőzését játszó Fenyvesi Máté dr. elment a bal szélén, majd beadott, Albert Flórián pedig a kapuba fejelte a labdát.

Bajnok lett a Ferencváros.

Szűcs Lajos pályafutása csúcsára érkezett

Sorozatban negyedszer kapta meg a Ferencváros valamelyik játékosa az MLSZ-től Az év játékos címet 1968 végén. Mátrai Sándor, majd a kétszer is első Albert Flórián után Szűcs Lajos érdemelte ki a díjat.

Szűcs Lajos, az esztendő legjobbjá

A *Népsport* is őt látta a legjobb mezőnyjátékosnak, a Fradi-fedezet (beállós...) neve mellett 7,50-es átlag tündökölt az osztályozókönyvben. Csak a szombathelyi kapus, Szarka Zoltán előzte meg 7,82-vel. Harmadik az Újpesti Dózsa szélsője, Fazekas László lett 7,48-cal. A sportnapilap osztályzatai alapján a legjobbak tizenegye így festett: Szarka (Haladás) – Novák (FTC), Oláh (Dunaújváros), Szűcs (FTC), Csepecz (Dunaújváros) – Juhász (FTC), Szucsányi (DVTK) – Fazekas (Ú. Dózsa), Göröcs (Ú. Dózsa), Bene (Ú. Dózsa), Korsós (Vasas). A B-csapat: Fatér (Csepel) – Keglovich (Győr), Páncsics (FTC), Vági (Bp. Honvéd), Marosi (Bp. Honvéd) – Dunai III (Ú. Dózsa), Básti (SBTC) – Kocsis (Bp. Honvéd), Albert (FTC), Dunai II (Ú. Dózsa), Nagy L. (Ú. Dózsa). A szaklap külön hangsúlyozta, hogy a disszidált Varga eredményét nem vette figyelembe.

A *Képes Sport* három játékost nevezett az év legjobbjának: Szűcs Lajost, valamint Albert Flóriánt és Göröcs Jánost. A hetilap az esztendő végén megszavaztatta olvasóit, akik az alábbi álomcsapatot állították össze: Fatér (4511 szavazat) – Novák (5586), Solymosi (4409), Szűcs (5719), Páncsics (5199) – Göröcs (5403), Rákosi (2381) – Fazekas (5079), Bene (5187), Albert (5631), Farkas (5053).

A *Labdarúgás* hagyományos ankétján 34 orgánus szavazott. Akadtak furcsaságok, de Szűcs itt is tarolt. (A *Népsport* például nem Szarkát, hanem Fatért jelölte kapusnak, noha a lap tudósítóitól előbbi kapta a legmagasabb átlagosztályzatot.) Huszonkilenc szerkesztőség őt nevezte az esztendő legjobbjának, s a további ötnél is bekerült a legjobb tizenegybe. (Egyébként 1967-ben is szerepelt minden csapatban!). Rajta kívül Fazekas (3), Göröcs (1) és Novák (1) kapott még jelölést az Év legjobbjára. A magyar sportsajtó álomtizenegye: Fatér – Novák, Solymosi (Ú. Dózsa), Szűcs, Páncsics – Göröcs, Noskó (Ú. Dózsa) – Fazekas, Bene, Albert, Farkas (Vasas).

A B-csapat: Szentmihályi (Ú. Dózsa) – Keglovich, Mészöly (Vasas), Mathesz (Vasas), Ihász (Vasas) – Juhász, Rákosi (FTC) – Sárközi (MTK), Répás (SBTC), Dunai II (Ú. Dózsa), Korsós.

A futballt gebinnel fizették

Az 1968 elejétől az élvonalban szereplő Egyetértés SC vagy később VM Egyetértés (kinek, ahogy tetszik) egyike volt a magyar futball legfurcsább, legsajátosabb formációinak – írja *Lakat T. Károly* kollégánk, kifejezetten könyvünk felkérésére. – A csapat Soroksáron (majd jóval később, már agonizálásának időszakában a BVSC Szőnyi úti pályáján) játszott a mérkőzéseit, gyökerei mégsem kötődtek a kerülethez, mert a hatvanas évek végére, a hetvenes évek elejére eső „fénykorában” szinte minden játékosa amolyan „messziről jött légiósként” szerződött a csapathoz.

Nem jöttek olyan nagyon messziről, hiszen az Egyetértés gerincét a fővárosi nagycsapatokból érkezett, úgynevezett peremjátékosok adták, akik részint (már) nem tudtak beférni az igazi nagyok közé, részint koruk miatt gondolniuk kellett a futballpályafutásuk utáni évekre.

Az Egyetértés karriertörténete akkor ért a csúcspontjára, amikor az 1967-es bajnokság végén kiharcolta az NB I-be jutást.

Az élvonal várható megpróbáltatásaira alaposan meg kellett erősíteni a csapatot, méghozzá olyan tudású futballistákkal, akik garanciát jelentenek a bennmaradásra. És ezen a ponton érünk el ahhoz a tételhez, hogy miért is különbözött jószerivel minden magyar csapattól alapvetően az Egyetértés!

Abban, hogy bázisát a vendéglátóipar jelentette, ráadásul annak is egy olyan ága, amely a fénykorát élte azokban az években.

A soroksári csapat vezetői áldott helyzetben voltak az átigazolások tekintetében, hiszen gebines presszókát, étteremvezetői beosztásokat ígérhettek azoknak a labdarúgóknak, akiket meg akartak szerezni.

Az Egyetértés együttese az első élvonalbeli szezont követő alapozáskor. Állnak (balról): Thomann Antal segédedző, Varga, Kuharszky, Mátrai, Sóvári, Halápi, Kiss, Vasas. Elöl: Karába, Pál, Szántai, Gó, Harangi, Németh, Józsa, Varga

A budapesti presszóvilág reneszánszát élte azokban az években, ráadásul akkortájt vezették be azt a bizonyos gebines formát, amelynek lényege az volt, hogy az addigi úgynevezett „szoros” elszámolási rendszert egy összehasonlíthatatlanul szabadabb pénzügyi forma, a szabadkasszás módszer váltotta fel.

A gebin a német gewinn (nyereség, haszon), a germán winnan (elnyer, kiérdemel) szóból ered, és az volt benne az igazi üzlet, hogy a tulajdonos haszonbérbe kapta meg a presszót vagy az éttermet, és meghatározott összeg fejében, szoros elszámolási kötelezettség nélkül gazdálkodhatott.

Egy-egy ilyen üzlet valóságos kincseshányának számított akkoriban, ha ügyesen vezették, a tulajdonos egy életre megalapozhatta anyagi biztonságát.

A futballisták (tisztelet a nagyon kevés kivételnek, akik diplomát szereztek valamelyik egyetemen) labdarúgó-pályafutásuk befejezése után akkoriban nem nagyon tudtak mit kezdeni az életükkel, egy eszpresszó vagy egy étterem elvezetéséhez viszont nem kellett különösebb speciális képesség vagy szaktudás. Arról nem beszélve, hogy a munka elvégzésére akár egy „született vendéglátóst” is alkalmazhattak, így nem maradt más dolguk, mint esténként besétálni az üzletbe a napközben felhalmozódott haszonért.

Hatalmas vonzerőt jelentett mindez, nem véletlen, hogy az Egyetértéshez csak úgy özönlöttek a jobbnál jobb, igaz, már erősen pályafutásuk végén járó, ám még mindig klasszisnak vagy legalább is nagyon jónak mondható futballisták. Érdemes rápillantani az 1968-as alapcsapatra: Landi – Satori, Mátrai, Varga – Galambos, Józsa – Harangi, Laczkó, Halápi, Vári Pál II. De ott volt még Vasas és Perecsi, majd egy évvel később még érkezett Kuharszky is.

Volt olyan bajnoki esztendeje a gárdának, amikor a kezdőcsapat minden játékosa vagy gebines presszót üzemeltetett, vagy egy étterem üzletvezetője volt. Mindennek megteremtéséhez persze, elengedhetetlenül szükségeltett egy olyan nagyhatalmú ember, mint amilyen már a hatvanas évek végén Boross Péter, a későbbi miniszterelnök volt.

Borosst (aki akkoriban a Dél-Pesti Vendéglátóipari Vállalat igazgatójaként tevékenykedett) sikerült megnyerni a soroksári futball ügyének, ő pedig vagy a saját körzetében vagy a kerületi vendéglátóipari vállalatok igazgatóinak segítségével minden olyan futballistát gebines üzlethez juttatott, aki azt kérte.

Hogy csak egyetlen példát említsünk a több tucat közül: a korszak minimum Európa-klaszisnak mondható középhátvédje, Mátrai Sándor a Ferencvárostól (ebbe persze, más okok is közrejátszottak, de a fő motívum ez volt...) 1968 elején történt távozása után alig néhány hónappal már az Üllői úti Ali baba presszó tulajdonosa volt. A konstrukcióval mindenki jól járt: Soroksár NB I-es futballcsapathoz, az Egyetértés kész, befutott, ismert játékosokhoz, a futballisták biztos, hosszú távú megélhetési forráshoz jutottak.

Mind a mai napig van olyan ex-futballista, aki még mindig abban az üzletben dolgozik, amelyet játékos korában kapott az Egyetértés vezetőitől. Pedig a csapat nagy szárnyalása csak 1975-ig tartott, amikor egyesült az MTK-val. Ám az üzleteket a játékosoktól már nem vehette el senki...

Mátrai Sándor munka közben

Már megint a szovjetek...

A magyar A-válogatott mindössze két hivatalos mérkőzést játszott 1968-ban, az ötvénszázalékos mérlege 1942 óta a leggyengébb volt. (Persze, nem biztos, hogy érdemes kétszer 90 perc alapján éves mérlegeket összehasonlítani.)

A végzetünk miatt részben a népszerű énekesnő, Isabelle Aubret gyönyörűen manikűrözött kezét okolhattuk – a párizsi sorsoláson ő húzta ki a szovjet válogatott nevét a magyarok mellé. A párosítás láttán meglehetősen visszafogott volt a reménykedés, mindenki, aki érdeklődött a futball iránt itthon, tisztában volt azzal, hogy addig még tétmérkőzésen egyszer sem sikerült nyerni a „nagy testvér” ellen. S nem azért, mert nem volt szabad nyerni ellenük. (Noha az ellenkezője még mindig poénnak számított. A budapesti mérkőzés előtt a szövetségi kapitány volt a Mikroszkóp Színpadon Komlós János vendége. Mielőtt megszólalt volna, a konferanszié megkérdezte a porondon lévő bábkutyát, mit vár a magyar–szovjet mérkőzéstől. A játékállat erre lefeküdt...)

A csoportmérkőzéseket még Illovszky Rudolfal zárta a válogatott, ám Rudi bácsi megorrolt a Csanádi Árpád, Kutas István kettős egy, az NDK válogatottját dicsérő, s áttételesen az övét bíráló megjegyzése miatt. Csanádiék Sós Károlyt hívták haza a helyére, aki hét éven keresztül külföldön dolgozott, egyáltalán nem ismerte – a nagy öregeken kívül – a magyar mezőnyt. Vegyes érzésekkel fogadta a sajtó és a közvélemény is a kinevezését. Sós keményen indított: „A válogatott fontosabb, mint bármelyik klub, s a három nagy edzőjétől ígéretet kaptam a legteljesebb együttműködésre. Nem bánom, ha a hibáimat megbírálják, de nem tűrök semmiféle személyes támadást. Azt akarom, hogy csak az eredmények alapján minősítsenek.”

Az új kapitány által emlegetett „három nagy” edzője, Lakat Károly (FTC), Baróti Lajos (Ú. Dózsa) és Illovszky Rudolf (Vasas) volt. Baróti, Lakat és ő 1957-ben együtt alkották a váloga-

A moszkvai tizenegy. Balról: Albert, Tamás, Mészöly, Solymosi, Szűcs, Ihász, Farkas, Komora, Varga, Rákosi, Novák

tőbizottságot, annak felbomlása óta csak ketten töltötték be a magyar szövetségi kapitányi posztot: Baróti és Illovszky.

Miután a Vasas kiesett a Benfica ellen a BEK-ből, Sós közölte: „Hinni kell magunkban! Egy, a klubszinten elszenvedett vereség még nem jelenti azt, hogy a válogatott is visszaesett. A magyar válogatott tovább tud jutni, s tovább is fog jutni a szovjetek elleni negyedöntőből.”

A májusi selejtezők előtt nem játszott a válogatott más országgal szemben felkészülési mérkőzést. Budapest néven a jelöltek többsége két találkozón vett részt, Brüsszelben 2:1-re kikapott a csapat a Béres András által irányított, belga bajnok Anderlechtől, majd a Népstadionban 3:3-as döntetlent játszott a Fiorentinával. Albert Flórián és Bene Ferenc egyik találkozón sem lépett pályára, az elsőről Varga Zoltán is hiányzott.

Az újonc kapus, Fatér Károly előtt a Novák, Mészöly, Ihász – Solymosi, Szűcs L. – Fazekas, Göröcs, Varga, Farkas, Rákosi összeállítású együttes játszott. Egyébként remekül, ha azt vesszük, hogy a magyar válogatott története során először tudott kétgólos győzelmet aratni a szovjetek ellen. S csak jól, ha pedig azt tekintjük, hogy ha a gárda végig bírta volna erővel a mérkőzést, akár még nagyobb különbséggel is győzhetett volna. János-nap volt májusban: Farkas és Göröcs is lőtt egy-egy gólt. A visszavágó már nem sikerült. Egy héttel később Moszkvában 3:0-ra kikapott a magyar csapat, és kiesett.

Zavarban a magyar védelem Moszkvában. Mészöly igyekszik tisztázni

Sós Károly három helyen változtatott a győztes csapaton. Az utolsó órákban Fatér sérülést jelentett, így Tamás Gyula került a helyére. A diósgyőri kapus az 1967-es év kiemelkedően legjobb kapusa volt – de a moszkvai visszavágó előtt hét héten keresztül sérülése miatt nem szerepelt mérkőzésen. A budapesti meccs egyik legjobbját, Göröcsöt Komora Imrere

cserélte a kapitány. Ez a húzás sem sült el jól, a Honvéd mindössze másodszor válogatott összekötője éppen úgy nem tudta megfogni Voronyint, mint az 1964-es Eb-elődöntőben Luis Suárezt. Visszakerült a csapatba a még nem teljesen egészséges Albert Flórián is. Miután Sós sokat panaszkodott a szélsők hiányára, kihagyta a budapesti meccs másik újoncát, Fazekast, az egyedülit, aki a kerettagok közül szélsőt játszott a klubjában. Az Albert-ügyről *Kutas István* főszerkesztő annyit jegyzett meg a *Képes Sportban* sokak véleményét citálva: „Albert beállításában egyenesen Puskás-esetet láttak, az 1954-es világbajnoki döntő baljós eseményeit felidézve.” Érthető és jogos a hasonlat, ám ha Európa akkori első számú játékosa is lőtt volna egy gólt a Lenin-stadionban, mint az Aranycsapat kapitánya Bernben, akkor a magyar válogatott továbbjut. Így ellenben kiesett. Az első félidő 20. percében Solymosi Ernőről a magyar kapuba jutott a labda, majd az 58. percben Murtaz Hurcilava fura góljával a házigazdák ledolgozták a hátrányukat. Ha így maradt volna az eredmény, harmadik meccset játszanak Lipcsében – de nem maradt. Anatolij Bisovec találata mindent eldöntött. A szovjet együttes az első három kontinensbajnoki kiírásban kétszer is elbúcsúztatta a magyar csapatot.

Ami a többi válogatottat illeti, a B-csapat (Fatér – Keglovich, Orbán, Izsáki – Konrád, Szucsányi – Pusztai, Szalay, Kozma, Kú, Kalmár, majd csereként Rottenbiller és Gondár), valójában egy három csepelivel megerősített vidékválogatott, szépen helytállva, csak 3:2-re kapott ki Szófiában a bolgároktól. Mindkét gólt Kozma lőtte.

Az utánpótlás-válogatott május elején meglepően súlyos, 4:0-s vereséget szenvedett Liverpoolban az angoloktól. Jobban sikerült a budapesti visszavágó, amelyet Kocsis Lajos góljával megnyert 1:0-ra a csapat. (A magyar labdarúgás egyébként nem csak ezen a módon okulhatott a „tanítómesterek” tudásából 1968 tavaszán. Az angol FA instruktora, Tony Waiters három hetet töltött a fővárosunkban, bemutató edzéseket, szakelőadásokat tartva. 1986-ban ő volt az ellenfél, Kanada szövetségi kapitánya a magyar válogatott mindmáig utolsó győztes világbajnoki mérkőzésén.)

1968. máj. 4. Bp., Népstadion SZOVJETUNIÓ 2:0 (0:0) Eb-selejtező Farkas, Göröcs
1968. máj. 11. Moszkva SZOVJETUNIÓ 0:3 (0:1) Eb-selejtező

Az idény során a magyar válogatottban szerepelt játékosok

2 mérkőzésen: Farkas János (Vasas), Ihász Kálmán (Vasas), Mészöly Kálmán (Vasas), Novák Dezső (FTC), Rákosi Gyula (FTC), Solymosi Ernő (Ú. Dózsa), Szűcs Lajos (FTC), Varga Zoltán (FTC)

1 mérkőzésen: Albert Flórián (FTC), Fatér Károly (Csepel), Fazekas László (Ú. Dózsa), Göröcs János (Ú. Dózsa), Komora Imre (Bp. Honvéd), Tamás Gyula (Diósgyőri VTK)

Botránys döntő – fölényes magyar sikerrel

Noha a magyar olimpiai válogatott nem végzett olyan monstre felkészülést a mexikói tornára, mint a négy évvel korábbira – nem mellesleg: éppen a tokiói aranyérem jutalmaként nem kellett selejtezőt játszania –, Lakat Károly dr. semmit sem bízott a véletlenre.

Fiától, *Lakat T. Károlytól* tudjuk, hogy édesapja már 1967 elején felírt 3×11 nevet a lehetséges ötkarikás kereten gondolkodva. Más kérdés, olyan gazdag volt a merítési lehetőség, hogy a „harminchármasok” közül végül mindössze heten (Szarka, Keglovich, Páncsics, Juhász, Noskó, Kocsis, Dunai II) utaztak csak ki a tornára. Kollégánk híres könyvében, az *Apám regénye* címűben azt is felelevenítette, hogy az eskütételen részt vett bő keret (Fatér, Bicskei, Szarka, Dunai Lajos, Fejes, Novák, Noskó, Páncsics, Dunai II, Básti, Menczel, Szalay, Szűcs, Vági, Dunai II, Fazekas, Kocsis, Kozma, Nagy László, Pusztai, Radics, Szőke, Varga) névsorából már csak Sárközi hiányzott a tornára nevezettek közül.

A válogatott egy kivétellel minden felkészülési mérkőzését megnyerte (legyőzte itthon 4:0-ra a Wismut Auét, a hollandiai Geelenben 2:0-ra a helyi Fortunát, de Csepelen szeptemberben kikapott a keletnémet utánpótlás-válogatottól 2:1-re), s nem mellékesen olyan fizikai felkészítésben volt része, amely alatt időnként szó szerint a rosszullet kerülgette a játékosokat. Akadt olyan kiválasztott, aki önként lemondott az olimpiai szereplésről a kéthetes tatabányai táborozás alatt, mondván, ő ezt nem bírja.

Győztes hazaérkezés Mexikóból. Állnak (balról): Fatér, Keglovich, Sárközi, Börzsey János, Dunai L., Szalay, Szűcs, Sós Károly, Dóka gyűrő, Dunai II, Lakat Károly dr. (takarva), Nagy L., Fazekas, Kocsis. Elöl: Menczel, Novák, Szarka, Juhász

A tizennyolcas keret éppen fele a Ferencváros vagy az Újpesti Dózsa játékos volt, Lakat dr., aki a Fradi klubedzője is volt egyben, úgy döntött, hogy Fatér, illetve a cserekapus Szarka előtt „főszabályként” a ferencvárosi védelem és az újpesti csatársor játsszon. (A lilák marcona beállása, Noskó Ernő, s az eredeti tervek szerint Varga Zoltán játszott volna csak a vetélytárs klub csapatrésében.)

Aztán minden borult – kiderült, hogy Varga Zoltán elhagyta a csapatot. Ahogy a *World Soccer* írta: a torna előtt kicsit úgy tűnt, Varga a karmester, igazi zenekar nélkül. Ám aztán kiderült, a zenekar mégiscsak létezett, sőt tudott játszani a karmester nélkül is.

Talán Kocsis Lajos lett volna Varga helyettesítésére a legkézenfekvőbb megoldás, de a szuperteknikás csatárt annyira megviselte a mexikói klíma, hogy szinte hasznavehetetlen volt a meccseken. Így került Menczel Iván a csapatba. A magyarokat a C-csoportba sorsolták, Izrael, Ghána és Salvador társaságába. Nem tűnt túl nehéznek...

A salvadoriak kaptak egy négyest (Menczel, Dunai II, Fazekas és Sárközi szerezték a gólokat), ám Ghána ellen nagyon megszenvedett a társaság, s csak döntetlenre végzett. (Dunai II és Menczel az afrikaiak ellen is a kapuba talált.) Ellenben utána az addig pontveszteség nélkül álló Izrael legyőzése (a nagyszerrű formában lévő Dunai II két góljával) meghozta a csoportelsőséget. A negyedöntőben így a körülményeket tökéletesen ismerő guatemalai válogatott jutott ellenfélnek. A guatemalaiak ellen 1967 végén egyszer már nagyon megkínlódott az akkor B-válogatott néven Közép-Amerikában túrázó brigád. Guadalajarában is győzelmese volt a mérkőzés, szerencsére Szűcs Lajos gólja elég volt a győzelemhez. Ezek után némi aggodalommal várta a társulat az elődöntőt, a

Jegyek emléke a futballtornáról

japánokat ugyanis a sorozat egyik favoritjának kiáltották ki. Ám végül e találkozó hozta a legfőnyesebb győzelmet: a megtáltosodott Szűcs mesterhármasa mellett a csapatkapitány, Novák Dezső is szerzett még két gólt. A másik ágon a bolgár tizenegy jutott az olimpiai döntőbe, amely megtette azt a szívességet, hogy kiejtette a házigazda mexikóiakat.

Már Noskó Ernő is megkapta az aranyérmét, következik Juhász István

A finálé különös 90 percet hozott. Vezettek a bolgárok, aztán az első félidő hajrájában Menczel Iván és Dunai II Antal két perc alatt két gólt szerzett. A következő két percben a mexikói De Leo játékező három bolgárt is kiállított. Közülük az egyiket, Atanasz Hrisztovot egy évre eltiltották a nemzetközi szerepléstől, miután a bíró fejének bikázta a labdát mérgében. A döntő tulajdonképpen már akkor eldőlt, ám a második félidőben még Juhász és Dunai II is szerzett újabb gólt. A *Népsport* a diadal másnapján így értékelte a játékosok teljesítményét: „A közvetlen védelemre nem hárult nehéz feladat. Fatér nem tehet a gólról. A négytagú hátvédsorból Novák adta a legtöbb támogatást a csatároknak, de szünet után gyakran tört előre a gyors Páncsics és jó néhányszor Noskó is, míg Dunai L. végig a kapu előterének biztonságára ügyelt. Juhász jó volt a védekezésben, de az I. félidőben kevés használható labdát adott előre. Szűcs most is nagy területen, hasznosan játszott. A támadósor tagjai közül Dunai II gólerős volt. Menczel fokozatosan belelendült, sokat vállalt magára. Fazekasnak és a fiatal Nagynak is voltak egyes előrefutásai.”

A magyar olimpiai labdarúgó-válogatott megszerezte története harmadik (s mindmáig utolsó) olimpiai bajnoki aranyérmét. Lakat Károly doktor mind a tizenhét játékost pályára küldte (Fatér, Szarka kapusok – Novák, Dunai L., Páncsics, Noskó, Keglovich – Juhász, Szűcs, Szalay, Sárközi – Fazekas, Menczel, Dunai II, Nagy L., Kocsis, Básti mezőnyjátékosok). Közülük Szűcs Lajos és Dunai II Antal végig kiemelkedően játszott. Novák Dezső a harmadik olimpiáján a harmadik érmét nyerte. Hasonló kollekcióval egyetlen futballista sem rendelkezett a világon, és azóta sem rendelkezik.

Olimpiai döntő

Magyarország– Bulgária 4:1 (2:1)

1968. október 26., Mexikóváros, 75 000 néző. Jv.: Diego De Leo (mexikói)

Magyarország: Fatér – Novák, Dunai Lajos, Páncsics – Juhász, Szűcs, Noskó – Fazekas, Menczel, Dunai II, Nagy László

Bulgária: Jordanov – Gerov, Hrisztakiev, Gajdarszki – Ivkov, Georgiev, Atanasz Hrisztov – Jancsovicszki (Kiril Hrisztov, 54.), Dimitrov, Zsekov, Donev (Ivanov, 62.)

Gólszerzők: Dimitrov (20.), Menczel (41.), Dunai II (42., 49.), Juhász (62.p.)

Kiállítva: Dimitrov (43.), Ivkov (44.), A. Hrisztov (44.), Juhász (85.)

Tizenegy olimpiikon. Állnak, balról: Keglovich, Noskó, Szalay, Juhász, Menczel, Dunai II. Elöl: Kocsis, Nagy L., Sárközi, Básti, Szarka

Árván lógott a nyakkendő a szekrényben

„A játékosok már gyülekeztek a szálloda halljában, éppen indultunk volna edzésre. Guadalajarában, a minden igényt kielégítő Cheplita motelben laktunk, nem is volt más vendége a szállodának, csak mi. Az indulás előtt valaki szólott, hogy várjunk még egy kicsit, Varga Zoli nincs itt. Vártunk öt perctet, tízet, gondoltuk elaludt, most borotválkozik, mindjárt itt lesz. Amikor aztán csak nem jött, elindultam fel, a szobája felé. Kopogok egyszer, kopogok kétszer, semmi... Akkor már ott voltak mögöttem a játékosok is. Belülről néma csönd. Valaki szerzett egy pótkulcsot a portán, kinyitottuk az ajtót, s amint beléptem, minden világossá vált előttem. Az addig mindig tipikusan futballista-rendetlenséggel berendezett szoba teljesen üres volt. Az ágy bevetve, sehol egy személyes holmi, egy jelenlétről árulkodó nyom. Szinte rutinátlal nyitottam ki a szekrényt, az is teljesen üres volt. Csak a belső, tükrös oldalán, mint az inga, himbálózott egy szövetharag. A formaruhához járó nyakkendő. Másnap kezdődött az olimpia” – vetette papírra édesapja drámai visszaemlékezését az Apám regénye című könyvében Lakat T. Károly.

Klasszikus kép a Labdarúgásból:

Varga arca áthúzva

Varga Zoltán távozása (cserbenhagyásos szökése?) a magyar futball egyik legtöbbet tárgyalt „ügye” az 1986-os mexikói 0:6 mellett. (Velünk mindig történik valami Mexikóban...) Bocsák Miklós már a nyolcvanas évek első felében megszólaltatta róla az addig a hazai sajtóban erről nem nyilatkozó Vargát (A Császár és utána a sötétség), kitért az ügyre Lakat T. Károly az idézett könyvében, majd 2000-ben megjelent Bartus László Varga Zoli disszidál című könyve, s érintette a kérdést Lakat T. Károly Requiem a nagy 8-asért című összeállítása is. Ez utóbbiban Török Péter újságíró és futballtörténész idézte fel a Vargától tudott igazságot. Eszerint a szöke csatár – aki úgy ment ki az olimpiára, hogy előtte beadta az MLSZ-be átigazolási kérelmét a Bp. Honvédba – Kocsis Lajostól kért kölcsön 200 dollárt, azzal és a Standard Liège hívó szavával az agyában indult neki a nagyvilágnak. Először Mexikóvárosba ment, hivatalos iratok és repülőjegy nélkül. Felvette a kapcsolatot a belga követséggel, miközben egy idős, és öt korábban nem ismerő emigráns magyar hölgnél bújt meg. Két hétig dekkolt ott, közben olyan kalandokban volt része, mint Rudas Ferenc és Lakat Károly váratlan és teljesen a Varga-ügytől független vendégeskedése a szállásadónál. Varga hallotta, amint az edző, akinek fogalma sem volt arról, hogy Zoli a másik szobában van, azt mondja: „Engem hozott igazán nehéz helyzetbe. Ám ha eltekintünk olyan számomra magasztos és szent dolgoktól, mint haza és olimpiai eskü, nem vagyok képes arra, hogy elítéljem a tettét. Valószínűleg ugyanígy cselekedtem volna a helyében.” Zoli végül feljutott egy Brüsszelbe tartó repülőre. A belga fővárosban már várta várandós felesége, aki szerencséjére kapott itthon útlevelet. A Standard volt egyébként az oka, hogy Varga nem játszott az olimpián, a klub meghatározta, mikorra kell a játékosnak Belgiumba érkeznie. A klub, amely később egyetlen frankot sem adott Vargáéknak, miután kiderült, hogy a játékosra hosszú eltöltés vár. Akkor lépett a képbe a Zoli játékaért már régóta rajongó Wolfgang Holst, a Hertha BSC elnöke, aki elment érte Brüsszelbe, s – mivel Vargának továbbra sem volt semmilyen, a határátlépéshez szükséges okmánya – a Mercedese csomagtartójában átcsempészte a nyugatnémet–belga határon.

Az NB II-es Szegedi VSE a Fradit és a Vasast is kiverte

1968-ban az MTK nyerte az országos kupasorozatot, ez volt az első fontos hazai titulusa az 1958-as bajnoki cím után. Addig, a magyar labdarúgás első hét évtizedében egyszer sem fordult elő (leszámítva Hungária önfeloszlatása és az újjraalakulás közötti időszakot), hogy a különböző neveket viselő MTK egy évtizeden át ne nyerjen a hazai fronton semmit. A kékfehérek góljait Szuromi Antal és a tizenegyest értékesítő Oborzil Sándor szerezte. Hidegkuti Nándor öt kiíráson belül harmadszor lett edzőként MNK-győztes. (Kétszer a győriekkel, egyszer az MTK-val.)

A negyeddöntőig a sorozat meglepetését az FTC kiesése jelentette, ugyanis június végén 8000 néző előtt 1:0-ra kikapott Szegeden az NB II-es vasutas csapattól! Kiss Péter, a SZVSE jobbszél-sője 18 méterről óriási gólt rúgott Géczy István kapujának jobb felső sarkába. Az 1968-as idény zárásakor 67 helyezés választotta el a két klubot egymástól a bajnoki piramisban. Még a következő fordulóban is folytatódott a „szegedi csoda”, a csongrádi piros-kékek tízezer néző előtt a Vasast fogadták. A 60. percben Mészöly Kálmán megszerezte a vendégeknek a vezetést, de a

Az MTK győztes csapata. Állnak, balról: Jenei, Szuromi, Dunai, Strasszer, Csetényi, Szántó. Elöl: Sárközi, Török, Kékesi, Oborzil, Hajdú

Sárközi és Ruzsinszky kettőse a döntőben

Vasutas Bite János góljával kiegyenlített a hajrában, s alacsonyabb osztályúként továbblépett az együttese. Úgy jutott be az elődöntőbe, hogy kiejtette az 1965-ös és 1966-os bajnokot, előtte az 1967-es címvédőt, amely után 1968-ban is bajnok lett. Még egyszer ismételjük: harmadosztályú gárdaként.

S az elődöntőben is helytállt a Szegedi Vasutas. Az immár 12 000 néző előtt már a 7. percben gólt

kapott az MTK-tól, de nem ez volt az igazán nagy baj, hanem, hogy Müncz játékvezető a 16. percben kiállította Sajtost. Utána Szuromi gólja jóformán el is döntötte a mérkőzést, noha Sonkó még szépített.

A másik ágon a Bp. Honvéd került a döntőbe, a szentendrei katonai főiskolások legyőzése (7:1) után szinte minimális programot végrehajtva – szakszerűbben: kiváló védelmére alapozva. Az Erzsébeti VTK-t 1:0-ra, a Kaposvári Kinizsit 2:0-ra, a Dorogot 3:1-re, az SBTC-t 1:0-ra, a Pécsi Dózsa-t ugyancsak 1:0-ra verte meg Preiner Kálmán csapata, kivétel nélkül idegenben.

Érdekes, hogy a szegedi (12 000) és a pécsi elődöntő (15 000) is magasabb nézőszámot hozott, mint aztán az augusztus 20-i, ünnepi meccs.

A Szabad Föld Kupát, az MNK-finálé előmérkőzéseként, az idény végén a megye I-ben bajnoki címet szerző Kapuvári SE 1:1 után tizenegyesekkel (5:4) nyerte meg a Mágocsi TSZ SE ellen.

Magyar Népköztársasági Kupa, 1968-as sorozat

Negyeddöntő: Szegedi VSE–Vasas 1:1, MTK–Ú. Dózsa 4:3, Salgótarjáni BTC–Bp. Honvéd 0:1, Pécsi Dózsa–Csepel 2:1

Elődöntő: Pécsi Dózsa–Bp. Honvéd 1:2, Szegedi VSE–MTK 1:2

Döntő

MTK–Bp. Honvéd 2:1 (1:0)

1968. augusztus 20., Népstadion, 10 000 néző. Jv.: Soós

MTK: Hajdú – Szántó, Dunai L., Csetényi, Jenei – Strasszer, Oborzil – Török, Sárközi, Szuromi, Kékési

Bp. Honvéd: Bicskei – Kelemen, Ruzsinszky, Marosi – Tóth Gy., Vági – Kocsis, Fekete, Szendrei, Komora, Tóth K.

Gólszerző: Szuromi (8.), Fekete (23.), Oborzil (60., 11-esből)

A Fradi második európai kupadöntője

A Vasas tagjai és hívei sem voltak elégedetlenek a BEK tavaszi sorsolásával, úgy gondolták, a Benfica verhető ellenfél. Csak erősítette az önbizalmat a február végi, a lengyel Wisła Kraków elleni 5:1-es hazai győzelem, valamint a portugál klub belső problémáiról, sérülésekről, betegségekről, eltiltásokról szóló hírfolyam. Az első, március 6-i budapesti találkozón aztán a piroskékek nem bírtak a portugál védelemmel (a Vasas 1956 óta íródó nemzetközi kupatörténetében mindössze harmadszor fordult elő, hogy a csapat hazai pályán nem szerzett gólt, korábban 1961-ben a Real Madrid, 1966-ban az Inter úszta meg az angyalföldiek támadásait), a visszavágón pedig a portugálok Eusébio vezérletével rúgtak egy hármast (0:0, 0:3). *Leslie Vernon*, a *World Soccer* magyarspecialista szakírója megjegyezte – pedig akkor még a szovjetek elleni két Eb-selejtező előtt voltunk –, hogy a „hitetlen Tamások újra hallatják a hangjukat a magyar futballról, s egy új betegségről, az eliminatis quarterfinalitisről (negyedöntőbeli kiesésről) beszélnek.

Szerencsére a Fradit nem kapta el a vírus. A VVK-ban a Liverpool elleni hazai győzelem után szerette volna a vezérkar elhalasztatni a januári visszavágót, noha azt a szabályokat betartva lekötötte. Ám később megtudta, hogy mások nem voltak ilyen fegyelmezettek, s a kiírás ellenére halasztást kértek és kaptak a VVK-bizottságtól. A zöld-fehérek negatív választ kaptak azonban, mivel a Liverpool addigra már árulta a jegyet, s lekötötte a tévéközvetítést. Nem volt mit tenni, ki kellett harcolni az albioni hóban a továbbjutást. Az első számú kapus, Géczi István, valamint az Európa legjobbjának választott sztárjátékos, Albert

Flórián nélkül. Sikerült. Futballra szinte alkalmatlan körülmények között, a varázslatosan futballozó Varga Zoltán vezérletével, s a még csak 18 éves Branikovits László nagyszerű góljával.

A zöld-fehérek aztán nemcsak a „vörösöket”, hanem az Atletico Bilbaót is kettős győzelemmel ütötték ki, a hazai 2:1 után Baszkföldön ugyanezzel az eredménnyel nyertek.

Szűcs próbálja szerelni Hallert, a Bologna német sztárját

Az elődöntőben a Bologna ráijesztett a magyar bajnokra, bő fél óra után már 2:0-ra vezetett a Népstadionban. Ám Branikovits ismét Albert helyére lépett, a hiányzó Császárt két góllal pótolta. Varga a hajrában szerzett látványos gólja a győzelmet is meghozta (3:2).

A zöldek nyolcása volt az egyik főszereplő a visszavágón is, pedig akkor

már Albert is játszott. Megszerezte a vezetést, ám aztán az olaszok fordítottak. Szerencsére volt még egy csavar a történetben: Havasi Sándor ferencvárosi pályafutása mindössze három góljának egyike nemzetközi kupadöntőt ért. Miközben a Csörösnek becézett balhátvéd szinte minden csatáját megnyerte az ellenfél legjobb játékosa, a vb-ezüstérmes Helmut Haller ellen.

A fináleban a Leeds Uniteddal játszott a Ferencváros. „A VVK-döntő első meccsén Leedsben az angolok egygólyni főtt csikartak ki maguknak a budapesti visszavágóra – elevenítette fel *Lakat T. Károly a Helyünk a kupa nap* alatt című

könyvben –, 1:0-ra nyertek úgy, hogy egy baloldali szöglet után Géczit (felvétel van róla) négy angol játékos lökte be a kapuba, hogy aztán az ötödik (bizonyos Mick Jones) a hálóba fejelje a labdát. A visszavágó 76 000-es közönsége a Népstadionban mégis olyan biztos volt a VVK-győzelemben, mintha nem is Európa egyik legjobb klubcsapata, hanem az Eger vagy a Salgótarján lett volna az ellenfél. A kupát azonban a kis vörös skót, Billy Bremner vette át, mert bár a Ferencváros tíz mezőnyjátékosa a talál-

kozó 90 perces időtartamára a szó szoros értelmében beköltözött a Leeds 16-osán belülre, nem volt az az ordító helyzet, amelynek végén a labda a hálóban kötött volna ki.”

Jellemző a győztes leedsiek edzőjének, a legendás Don Revie-nek a véleménye: „A Ferencváros kiváló csapat! Egyike a legjobbaknak, amelyet valaha láttam. A mérkőzés egyes pillanataiban már én is feladtam a reményt arra, hogy kibírjuk ezt az örületes nyomást, de végül valahogy sikerült...”

Ez a gól döntött Leedsben. Jones bepréseli a labdát

Ősszel – a csehszlovákiai bevonulás miatti visszalépés miatt – csak az Újpesti Dózsa játszott az európai kupaporondon a magyar klubok képviseletében. A lila-fehérek a VVK első fordulójában erőnyerők voltak, mivel az US Luxembourg, politikai okokra hivatkozva, nem állt ki ellenük. A második körben 2:1-re nyertek az Arisz ellen Szalonikiben, majd a visszavágón a sorozat legfőbb győzelmét aratták (9:1).

VVK-döntő 1968

Leeds United–FTC 1:0 (1:0)

1. mérkőzés, 1968. augusztus 7., Leeds, 35 000 néző. Jv: Scheuer (svájci)

Leeds United: Sprake – Reaney, Jackie Charlton, Hunter, Cooper – Madeley, Bremner, Giles (Greenhoff, 68.) – Lorimer, Jones (Belfitt, 70.), Gray

FTC: Géczi – Novák, Páncsics, Havasi – Juhász, Szűcs – Szőke, Varga, Albert, Rákosi, Fenyvesi dr. (Branikovits, 68.)

Gólszerző: Jones (42.)

FTC–Leeds United 0:0

2. mérkőzés, 1968. szeptember 11., Népstadion, 76 000 néző. Jv: Schulenburg (nyugat-német)

Ferencváros: Géczy – Novák, Páncsics, Havasi – Juhász, Szűcs – Szőke (Karába, 60.), Varga, Albert, Rákosi, Katona

Leeds United: Sprake – Reaney, Jackie Charlton, Hunter, Cooper – Madeley, Bremner, O’Grady – Lorimer, Jones, Hibbitt (Bates, 62.)

KÖZÉP-EURÓPAI KUPA

Dzsajicsnyi előny sem volt elég a Dózsának

Az 1967–1968-as KK-sorozat tavaszi folytatására csak az Újpesti Dózsa maradt versenyben a magyar klubok közül, a Tatabányai Bányász és a Diósgyőri VTK kiesett. Az előző idényben döntős lila-fehérek a negyeddöntőben a bécsi Austrián jutottak túl (összesítve 6:3-mal), a kinti döntetlen után a Megyeri úton 4:1-re nyerve. A Dózsa (Göröcs egy és Fazekas két találatával) már a 30. percben 3:0-ra vezetett, gyorsan lezárta a legfontosabb kérdést.

Az elődöntőben már nem ment ilyen jól: az ősszel a DVTK-t kiejtő belgrádi „vörös csillagosokra” csak egygólos vereséget mért. Sejtteni lehetett, hogy Fazekas gólja nem lesz elég...

1963 szeptembere óta az Újpest minden nemzetközi kupamérkőzésén kapott gólt. Ám négyet, mint Belgrádban, csak ritkán, ebben a régióban pedig egyszer sem. (A Valenciától kapott ötöt, a Leedstől négyet ebben a korszakban a gárda.) A védelem többször is csődöt mondott, pedig a CZ ásza, az

1968-ban Európa harmadik legjobb játékosának választott Dragan Dzsajics, miként Miroszlav Pavlovics, a kontinensbajnoki négyes döntő miatt hiányzott a csapatából. A Zvezda végül a Spartak Trnava ellen a döntőt is megnyerte.

Az 1968–1969-es KK-sorozatban Magyarországot a Bp. Honvéd, a Vasas és a Tatabánya képviselte. A kispestiek a jugoszláv Zseljeznicsar, a tatabányaiak a csehszlovák Union Teplice ellen a nyolcaddöntőben estek ki. A KK-ban hagyományosan jól szereplő angyal földiek szűken bár, de megverték a Sturm Grazot (4:3), ám még hátra volt a kinti visszavágó.

Szentmihályi Antal (és sajnos, a labda is) az Újpesti Dózsa hálójában, a belgrádi Marakanában

A Dózsa, a Fradi és a Vasas is az amerikai kontinensen járt

A Vasas csapatát 1968 elejére visszahívták Chilébe – evidens jutalma volt ez az előző évi győztesnek. A Hexagonalból egy év alatt Octagonal lett, már nyolc csapat vett részt a tornán. A három chilei mellé meghívták a Világkupát védő argentin Racingot, Pelé csapatát, a Santost, valamint a csehszlovák és a keletnémet válogatottat, illetve a Vasast! Az angyalföldiek ezúttal két vereséget szenvedtek (kikaptak az első mérkőzésen az Universidad de Católicatól, majd tíz nappal később a Santostól), de legyőzték a csehszlovák válogatottat és döntetlent játszottak a keletnémetekkel. (Az eredményesor: –U. de Católica 3:4, –csehszlovák válogatott 3:1, –Santos 0:4, –NDK-válogatott 3:3, –Colo-Colo 1:0, –Racing Avellaneda 1:1, –U. de Chile 2:1)

Santiago de Chiléből az Octagonal negyedik helyezette átrepült Argentínába, egy Mar del Plata-i négyes tornára, ahol előbb a Racing (3:1), majd a River Plate (3:0) ellen diadalmaskodva szerzett arra télre is egy trófeát. Dél-Amerikában 19 gólt könyvelt el összesen a Vasas, ezek közül a szubkontinensen mindig ihletett formában futballozó Farkas nyolcat, az ifjú Radics és az argentinai tornán remekelő Menczel hármat-hármat, Mathesz és Fister kettőt-kettőt, Korsós egyet jegyzett.

A piros-kékek, immár itthon, a bajnoki rajt előtt még legyőzték a Wisła Kraków együttesét 5:1-re. A nyáron kikaptak Szardínia szigetén a Cagliariától 2:1-re, majd az olimpia alatti bajnoki szünetben nyertek Bécsben a Wacker ellen 6:2-re, ellenben egy rosszul sikerült bulgáriai túrán kikaptak az ottani válogatottól (2:5) és a Minortól (1:2), sőt vereséget szenvedtek Isztambulban is, a Fenerbahçe ellen (2:3).

A Ferencváros Mexikóban vett részt nemzetközi tornán. A zöld-fehérek februárban kikaptak a mexikóvárosi válogatottól (1:3), legyőzték a Tolucát (5:3) és Jalisco megye kombináltját (2:0), majd vereséget szenvedtek a Crvena zvezdától (2:0) és a Mario Zagallo által irányított, riói Botafogótól (1:3). Lakat Károly csalódottan mondta a hazaérkezés után: „Az egyetlen pozitívum, hogy jól tudunk edzeni. A 30-40 százalékos teljesítményt és a kulcsjátékosok teljes csődjét nehéz lenne megmagyarázni.”

A Fradi júliusban osztrák portyán vett részt, három nagyon gyenge és nagyon megvert ellenfél után Linzben, a VÖEST ellen gól nélküli döntetlent játszott. Ezekben a találkozókban éppen úgy Bánáti Rezső irányította a csapatot, mint az októberi francia–olasz túrán. Ez utóbbin nagyon kitért magáért az olimpiásokat, beleértve Lakat doktort is, nélkülöző csapat. A Nancy ellen 6:2-re, a Bastia ellen 1:0-ra, a Strasbourg ellen 4:2-re, a Reims ellen 1:0-ra nyert, viszont kikapott 2:1-re az olasz Varesétől. (A francia ellenfelek közül a Bastia és a Strasbourg volt abban az idényben első osztályú.)

A Bp. Honvéd Szíriában és Libanonban kezdte az évet, három győzelemmel és egy döntetlennel. E négy meccsel aztán véget is ért a nemzetközi barátságos mérkőzések sora az évre. A Győri Vasas ETO is dél-amerikai

A Csepel a Zenitnél vendégeskedett

utazást tervezgetett, ám a braziliai útból nem lett semmi. Zakopanében járt a gárda a rajt előtt. Az Újpest Dózsa ellenben eljutott a szubkontinensre, megfordult Chilében, Peruban, Ecuadorban, Costa Ricában és Kolumbiában. Sikeres expedícióját olyan eredmények jelezték, mint az Universitario elleni 5:1 és az Alianza elleni 2:2 Limában, majd – a Sporting Cristal elleni vereség után – immáron Kolumbiában, az ottani olimpiai válogatott legyőzése (8:3), valamint a Santa Fé elleni 4:0. Az összesített mérleg 5 győzelem, 1 döntetlen, 3 vereség, 30:15-ös gólarány volt.

A Haladás és a Csepel a Szovjetunióban járt – kevéssel gazdagítva a magyar labdarúgás hírnevét.

A MAGYAR LÉGIÓ

Pesti srácok az NASL bölcsőjénél

Miután az Egyesült Államokban fuzionált az United Soccer Association és a National Professional Soccer League, elhárult minden akadály a FIFA által is elismert profiliga beindítása elől. Két csoportot (konferenciát) alapítottak a keleti és a nyugati országrészben is, az Eastern Conference-ben Atlantic és Lakes, a Westernben Gulf és Pacific nevet kapták a divíziók. Tizenhét gárda nevezett, csak az Atlanti-csoportba került öt csapat. Viszonylag sok magyar érezte, hogy Amerika az ígéret földje. A Cleveland Stokersbe került Kuzman József, a Dallas Tornadóba a Jimnek becézett Killy Imre. (Nem biztos, hogy ez volt az eredeti magyar családneve...) Később ide igazolt Branko Kubala is. A Detroit Cougarsnál edzősködött az idény második felében Nagy András, aki a Washington Whipsnél kezdte az évet. A Houston Starsban Henni Géza keze alatt Szalay Tibor, Magyar Tibor, Vígh Tibor, Benedek (Jim) János, Deák András és Jáni Ferenc is futballozott. Utóbbi három már amerikai állampolgár is volt. A Kansas City Spursban, Bédl János csapatában Hanek János kapott epizódszerepet. A New York Generalsban (César Luis Menotti oldalán!) Kaszás László iparkodott. Legalábbis azt követően, hogy átszerződött a St. Louis Starstól, mert ott kezdte az idényt. Kubala László volt a Toronto Falcons edzője, a fia, Branko és az unokaöccse, Yanko is az együttes tagja volt néhány hónapon át. A Vancouver Royalst Puskás Ferenc fémjelezte, az Aranycsapat kapitányának játékosa volt az itthon az Újpesti Dózsában Kassai néven is szerepelt Krivitz Tamás, valamint Lipták György, a vajdasági

A Houston Stars legénysége. A hátsó sorban balról a második Benedek, a negyedik Vígh, a nyolcadik Magyar, a tizenegyedik Fehér, a tizenharmadik Henni Géza edző.

Az első sorban a hatodik Deák, a hetedik Jáni

A New York Generals 22-es számú játékosa Kaszás László

Vicek Lajos, a német állampolgárságú Sándor Attila, és nem utolsósorban, távozásáig Hanek János is. A magyarokat is foglalkoztató klubok közül a Cleveland és a Kansas City szerepelt a legjobban, előbbi Keleten, utóbbi Nyugaton a konferenciadöntőben veszített. Így valójában a harmadik-negyedik helyen végeztek a bajnokságban. Nem könnyű információkat szerezni az Európában nem szerepelt magyarok „előéletéről” – közülük többen is még csak kamaszok voltak 1956-ban –, de a *World Soccer 1968. júliusi száma* megemlíti néhányuknál, honnan kerültek az NASL-be. Benedeknél a chicagói Green-White, Magyarnál a torontói Hungaria, Vighnél a NY Hungaria van feltüntetve.

1968-ban Benedek, valamint a két kapus, Fehér (Sandy) Sándor és Gerley Viktor is pályára lépett az amerikai válogatottban, utóbbi kettő a példa arra, hogy nem csak az NASL adott játékosokat a „nemzeti” tizenegybe.

Puskás Ferenc vitatkozik, miután megsérült a Vancouver egyik játékosa, Krivitz Tamás

A Górnik Zabrze, a bal szélén a csapat edzője, dr. Kalocsay Géza áll

A svéd bajnok Östers IF, a jobb szélén Várszegi Vilmos nagyon komoly

Európába visszaugorva, Béres András belga bajnok lett az Anderlechttel, Höfling Norbert (FC Bruges) és Dolgos András (KV Mechelen) dolgozott még az élvonalban. Hollandiában játszott Nemes Gyula (MVV). Ausztriában D. Szabó Gyula a Bregenz játékosa volt. Lengyel Róbert az Admira színeiben szerzett nyolc gólt. Svájcban Konrád János a Basel, a Pázmándy Péter, Makay Dezső, Németh Valér trió a Servette, Stockbauer Ferenc a Sion labdarúgója volt.

Görögországban Csaknád Jenő bajnoki címet nyert edzőként az AEK-vel, Bundzsák Dezső a Pierikoszt, Guttmann Béla rövid ideig a Panathinaikoszt vezette. Törökországban Molnár Ignác bajnoki aranyat szerzett a Fenerbahçéval. Lengyelországban megszakadt a Górnik Zabrze nagy sorozata, Kalocsay Géza dr. fiai a harmadik helyen végeztek, miközben azért megnyerték Lengyel Kupát és a legjobb nyolc közé jutottak a BEK-ben. Spanyolországban Kalmár Jenő a kilencedik helyen zárt az Espanyol kék-fehérjeivel. Svéd-

országban az akkor 46 éves Várszegi Vilmos bajnoki címet nyert az újonc (!) Östers IF-fel. Aligha fordult gyakran elő hasonló szerte a nagyvilágban: négy csapat is azonos pontszámmal végzett az élen, a växjöi legénységé volt a legjobb gólarány. Várszegi játékos volt a csapatban Tommy Svensson, a későbbi 40-szeres válogatott játékos, az 1992-es Eb-elődöntős és az 1994-es vb bronzérmes svéd válogatott szövetségi kapitánya. Németországban Lóránt Gyula az MSV Duisburg edzője volt, Vincze III Jenő Schweinfurtban tevékenykedett.

A hosszabb ideje Mexikóban élő Fekete Árpád az Oro kispadján ült. Továbbra is dolgoztak honfitársaink Afrikában. Bár az egyiptomi és a guineai trénerkolónia tagjai hazaköltöztek, ellenben Kongó-Kinshasában vállalt munkát Csanádi Ferenc, Etiópiában Szűcs Ferenc, Kertész Tamás és Orczifalvi István. Nigerben kereste kenyerét Szollár Lajos, Tunéziában Pázmándy Sándor és Lőcsey Ferenc. Zallár Andor Szíriában volt állásban. 1968 januárjában, az Etiópiában rendezett

Szűcs Ferenc és a kontinensbajnoki negyedik etiópok

Afrikai Nemzetek Kupáján Csanádi Ferenc együttese győzött, az orosházi születésű Szűcs Ferenc a vendéglátók gárdájával negyedik lett. Továbbra is Vlasits József dirigálta az ausztrál nemzeti tizenegyet, míg a nagy világvándor, Schwanner János az új-zélandi válogatott élére került.

VILÁGVÁLOGATOTT

Albert gólt rúgott a FIFA-csapatban

1968. november 6-án különleges napja volt a magyar labdarúgásnak. Sem előtte, sem utána nem lépett pályára a Világválogatott négy honfitársunkkal. Rio de Janeiróban az aktuális aranylabdás Albert Flórián, a világ legeredményesebb futballista olimpikonja, Novák Dezső, a másfél héttel korábban véget ért mexikói ötkarikás torna legjobbja, Szűcs Lajos, valamint az 1966-os világbajnokságon a braziloknak a futballvébék történetének egyik legszebb gólját lövő Farkas János is játszhatott a Seleção első világbajnoki címének tízéves évfordulóját ünneplő találkozóon.

Júliusban a FIFA egy előzetes listát tett közé, amelyet négy kiváló szakember, Alf Ramsey, Helenio Herrera, Helmut Schön és Otto Gloria állított össze. Egyszersmind felkérték az edzői teendők ellátására a német Dettmar Cramert. Az előzetes névsorba egy híján 60 nevet írtak fel. Négy magyar szerepelt a listán: Albert Flórián, Bene Ferenc, Farkas János és Szűcs Lajos. Később változott a keret összetétele, a kiválasztottak közül néhányan nem fogadták el a meghívást, másokat, mint az angol klubokban játszókat, nem engedték el munkaadóik a bajnokság közben Brazíliába. Ennek ellenére az európai játékosok kerültek túlsúlyba a csapatban, hiszen mindössze két argentin és két uruguayi játszott. Ők viszont valóban a világelitelt képviselték, a legjobbak közé tartoztak a maguk posztján.

Ami a magyarokat illeti, noha Bene Ferenc kiváló egészségi állapotnak örvendett, s nem is akármilyen formában futballozott (négy nappal a riói mérkőzés után négy gólt lőtt a Diósgyőrnek a Megyeri úton), végül Novák Dezső utazott helyette. Dettmar Cramer már a mexikói olim-

A Világválogatott Rio de Janeiróban. Állnak (balról): Granatkin, a FIFA szovjet alelnöke, Dettmar Cramer edző, Beckenbauer, Schultz, Mazurkiewicz, Jasin, Albert, Szeszternov, Farkas, Szűcs, Dzsajics. Elöl: Overath, Metreveli, Amancio, Rocha, Marzolini, Perfumo. A képről Novák Dezső hiányzik

pia napjai alatt szólta kint a két ferencvárosi védőnek, Nováknak és Szűcsnek, hogy számítsanak rá, megy a meghívó az MLSZ-be.

A zöld-fehérek november 2-án 20 000 néző előtt 4:0-ra verték a Népstadionban a Csepelt, a három, a bajnoki meccsre már becsomagolva érkező futballista egyaránt szerzett egy-egy gólt. A Vasas is játszott aznap, még hozzá Dunaújvárosban. Farkas onnan utazott vissza Budapestre, aztán a mini küldöttség (kiegészülve a „delegációvezetővel”, Zsolt Istvánnal, a kiváló játékvezetővel) egy mikrobusszal Ausztria, a schwechati reptér felé vette az irányt. Albert Flórián az önéletrajzi könyvében felelevenítette a riói mérkőzés és az azt követő órák történetét: „Mi hárman, fradisták kezdtünk, Farkast becsérélték, s a világválogatott tagjai még alig mutatkoztak be egymásnak, a hazaiak nagy-nagy boldogságára, Rivellino olyan bombát eresztett meg harminc méterről, amilyennek minden kapus csak tiszteleg. Ám utána mi következünk, mármint Dzsajics és én. Mondták is később nekem néhányan, hogy lám, milyen hasznos a nyelvtudás, és igazuk volt. Mert tényleg megbeszéltük – szerb nyelven –, ha Dzsajics elfut a szélen, rúgja csak nyugodtan a rövid sarok felé a labdát, én majd érkezem. Olyan bő fél óra elteltével elment, és én tényleg érkeztem. Belőtte a labdát, rövidre, s bár a São Paulo kapusa, Picasso úgy röpködött, mint nagy spanyol névrokonának békegalambja, én mégis megelőztem, a jobb külsővel a hálóba pördítettem. A meccs utáni banketten csodálatos órát kaptunk.”

Brazília-Világválogatott 2:1 (1:1)

1968. november 6., Rio de Janeiro, 93 000 néző. Játékvezető: Diego De Leo (mexikói)

Brazília: Picasso – Jurandir, Roberto Dias, Carlos Alberto (Moreira, 46.), Everaldo – Natal (Paulo Borges, 46.), Gerson – Jairzinho (Tostão, 46.), Pelé, Paulo César, Rivellino

Világválogatott: Jasin (szovjet), majd Mazurkiewicz (uruguayi), 46. – Novák, Marzolini, majd Perfumo (mindkettő argentin) 46., Szeszternov (szovjet), Schulz – Beckenbauer, Overath (mindhárom nyugatnémet), Szűcs – Amancio (spanyol), majd Metreveli (szovjet) 46., Albert, majd Rocha (uruguayi) 46., Dzsajics (jugoszláv), majd Farkas, 46.

Gólszerző: Rivellino (20.), Albert (33.), Tostão (90.)

Egy vereség, két győzelem

Hiába állt fel nagyon tehetséges játékosokkal 1968 áprilisában a magyar ifjúsági válogatott Cannes-ban, a házigazdák elleni mérkőzésre az UEFA-tornán (közülük heten, Mészáros Ferenc, Pál József, Kolár Endre, Kiss Tibor, Tóth András, Nagy László és Branikovits László is bekerültek később a nagyválogatottba), 3:0-ra kikapott, s ezzel szinte elveszítette az esélyét a továbbjutásra, az elődöntőbe kerülésre. Noha utána meggyőző futballal megnyerte a következő két csoportmeccsét (4:1 a keletnémetek, 2:1 a görögök ellen), nem jutott az elődöntőbe. Nem hivatalosan az 5-8. helyen végzett. Érdekes, hogy a keret lehetett volna még erősebb, ha a már az A-válogatott keret kapuján dörömbölő, a torna kezdetéig az NB I-ben 8 forduló alatt négy gólt is szerző Kozma Mihály is a csapattal tarthat. Ám őt Mészáros József, az utánpótlás- és az ifiválogatott edzője „zárta ki” a nevezhetők közül azzal, hogy beállította néhány, tét nélküli utánpótlás-válogatott mérkőzésre az UEFA-torna előtt.

A sorozaton az alábbi magyar játékosok léptek pályára: Mészáros (Egyetértés) kapus, Pál (Szolnoki MTE), Maurer (Pécsi Dózsa), Vágó (Cegléd), Pozsgai (Győri ETO), Radics, Kovács F. (mindkettő Vasas), Branikovits (FTC), Kiss T. (MTK), Kolár, Nagy F., Nagy L., Tóth A. (mind Ú. Dózsa) mezőnyjátékosok.

Ősszel már a következő, az 1950–1951-es generáció szerepelt a korosztályos gárdában. Nem is rosszul: soraiban Harsányi Lászlóval, Pál Józseffel és Mucha Józseffel a jugoszlávok mögött a második helyen végzett a hazai rendezésű, a szocialista tábor ifjúsági válogatottjai részére rendezett, tízcsapatos Olimpiai Reménységek Tornáján.

Az ifjúsági válogatott hat későbbi A-válogatottal. Állnak, balról: Pozsgai, Kolár, Maurer, Pál, Szebeni. Guggolnak: Radics, Kiss T., Branikovits, Kovács F., Tóth A. Elöl: Mészáros

Névsorolvasás

BP. HONVÉD:

Bicskei Bertalan 30 – Kelemen József 27, Ruzsinszky József 30, Vági István 30, Marosi László 25/3 – Tóth Gyula 26/1, Komora Imre 26/3 – Tóth Kálmán 29/7, Kocsis Lajos 29/7, Fekete Ferenc 17/3, Szendrei Béla 30/12. A többiek: Tussinger Antal 16/3, Navratil József 7, Sipos (Sipszky) Ferenc 7, Tichy Lajos 7, Tajti József 6, Vári Pál 5, Varga Gyula 2

CSEPEL SPORT CLUB:

Fatér Károly 28 – Vellai István 25, Molnár Tibor 30, Hunyadi László 23/2, Gondár György 30/3 – Faludi Dezső 30, Kandí György 22/1 – Nagy Frigyes 21/2, Kalmár I László 28/13, Rottenbiller István 27/5, Losonczy Flórián 28/7. A többiek: Major Gyula 15, Pethő Attila 15, Kaló Pál 4/1, Sebes (Scherczer) Lajos 4, Gulyás Sándor 3, Kalmár II Gyula 3, Sebestyén József 3, Fekete Gyula (k) 1, Platthy Lőrinc (k) 1

DIÓSGYŐRI VTK:

Tamás Gyula 19 – Kiss I László 30/1, Salamon József 26, Gál Béla 25, Szucsányi András 20/2 – Hajas Imre 30/2, Ruttkai Zoltán 25 – Horváth András 24/12, Vass László 30/5, Szurgent Lajos 30/7, Sikora Ferenc 28/3. A többiek: Kovács Pál 18, Várkonyi Béla 18, Veréb György (k) 11, Gass István 2/1, Márton Imre 2, Herr István 2, Kunfalvi István 1

DUNAÚJVÁROSI KOHÁSZ:

Aczél (Altheim) László 15 – Formaggini Károly 30/2, Oláh József 29, Csepocz Ferenc 22 – Borsányi Atilla 23/1, Ruppert Mihály 24 – Végh Péter 23/6, Csörgő Szilárd 30/7. Mártha Sándor 28/11, Nagy Béla 25/1, Kiss Imre 17/1. A többiek: Mihály József 15/3, Ajtony Csaba 13, Simon Gábor 13, Ligeti Béla 12/1, Varga Ferenc (k) 12, Takács II József 7/1, Mohács Károly (k) 3, Földi Ferenc 2, Ködmön József 2, Andriska Vilmos 1, Kamarás Béla 1, Sági István (k) 1

EGYETÉRTÉS SC:

Landi Ferenc 29 – Satori (Schwerez) Imre 26/3, Mátrai (Magna) Sándor 23/1, Varga Gyula 29 – Galambos Antal 30, Józsa Sándor 30/1 – Harangi József 29/12, Branikovits László 23/6, Albert Flórián 27/19, Rákosi Gyula 24/4, Katona Sándor 20/1. A többiek: Górné Lajos 21/1, Szántai László 13, Vasas Mihály 9/3, Németh Lajos 8, Pagella Pál 4, Percesi Tibor 2, Mészáros Ferenc (k) 2

FERENCVÁROSI TORNA CLUB:

Géczy István 22 – Novák Dezső 30/11, Páncsics Miklós 22, Havasi (Hágelman) Sándor 25 – Juhász István 26/3, Szűcs Lajos 24/3 – Varga Zoltán 20/12, Branikovits László 23/6, Albert Flórián 27/19, Rákosi Gyula 24/4, Katona Sándor 20/1. A többiek: Karába János 18/1, Szőke István 17/2, Fenyvesi Máté dr. 14/2, Bálint László 13, Takács Béla (k) 10, Horváth László 9, Mezei Béla 3, Horváth Árpád 1, Kapitány Sándor 1, Megyesi István 1, Végh Gyula 1

GYŐRI VASAS ETO:

Tóth László 20/1 – Keglovich László 28/1, Orbán Árpád 27/2, Kiss Zoltán 29, Izsáki László 29 – Szániel János 18, Nell Lajos 23/2 – Stolcz János 25/6, Győrfi László 17/4, Somogyi József 29/4, Horváth Béla 22/6. A többiek: Magyar Lajos 15/1, Szaló

József 15, Varsányi Tibor 15/3, Máté János 14, Pozsgai Lajos 10/2, Barna Sándor (k) 9, Merczel Mihály 9/4, Schnitzer Imre (k) 2, Varga Zoltán 2, Király Ferenc 1, Tasnádi Zoltán (k) 1

MTK:

Hajdú József 21 – Szántó Tibor 30, Dunai (Drestyák) Lajos 30/2, Csetényi Csaba 30 – Strasser László 21/1, Oborzil Sándor 29/3 – Török József 27/1, Sárközi István 28/3, Kiss Tibor 18/5, Szuromi Antal 29/12, Kékesi Mihály 25/3. A többiek: Takács László 16/2, Lanczkor Sándor (k) 11, Simon András 10, Jenei (Jeszenszky) István 9, Keszei (Keszler) György 9, Lutz József 5, Nagy Ervin 4, Brünyi Béla (k) 1. Héger Károly 1/1

PÉCSI DÓZSA:

Rapp Imre 30/3 – Hernádi (Hornung) Ferenc 30, Móricz Sándor dr. 30/2, Kincses (Koller) Nándor 23 – Köves László 23, Konrád János 28 – Rónai István 29/4, Jánosai Károly 28/9, Tuske Csaba 30/1, Dunai I János dr. (Dujmov Iván) 21/5, Török Bálint 22/2. A többiek: Rádi (Rápity) Lajos 17, Daka László 15/1, Györkő Antal dr. 12/4, Krémer Károly 9/1, Maurer László 4, Lutz György 3, Udvarács Vince 2, Máté János 1

SALGÓTARJÁNI BÁNYÁSZ:

Horváth Károly 16 – Baranyai Gyula 29, Ferencz Gyula 30, Kmetty József 26, Vertig József 26 – Szalay Miklós 29/9, Répás Béla 30/1 – Kriskó Lajos 26/13, Horváth Ferenc 20/3, Básti István 30/5, Jeck Ferenc 17/5. A többiek: Toldi Miklós 16, Szőke István (k) 15, Zöldi Mihály 9/1, Gaiger János 7, Kókény József 7/1, Németh Miklós 6/1, Szöllösi Gyula 1, Taliga Ferenc 1, Tábori Béla 1

SZEGEDI EAC:

Tóth Lajos dr. 19 – Pataki Tamás 16/1, Kővári András 24, Várhelyi III Péter 27, Várhelyi István 23 – Dezsőfi Ferenc 25, Dobó János 24/2 – Pusztai László 24/7, Vass Ferenc 28/3, Kozma Mihály 19/5, Vörös János 24/2. A többiek: Dávid Imre 16, Hajós Imre dr. 15/4, Magyar György 15/1, Csömör Zsigmond 13/1, Korányi Emil (k) 9, Nemes István 9, Petrina György 8, Berkes István 7, Zádori Gyula 6, Gyífkő Árpád 5, Koszár László 5, Arató Lajos 4/1, Nagy István (k) 3, Merényi László 2, Székely József 2, Bóka István 1, Rajcsányi András 1, Stumpf Gábor 1, Szalai István 1, Zsirai Kálmán (k) 1

SZOMBATHELYI HALADÁS:

Szarka Zoltán 29 – Szántai István 27, Homolya Tibor 23, Pék András 28/1 – Halmosi Zoltán 25, Gyarmati György 28/2 – Szabó II Sándor 22/3, Soproni (Scheidl) Ferenc 19, Iszak Sándor 30/14, Rátkai László 28/8, Gangl László 28/8. A többiek: Mester Károly 19, Németh Lajos 19, Bokor Miklós 7, Szőke Károly 5, Farkas László 2, Kulcsár Ferenc 2, Tóth Zoltán 2, Jankó András 1, Mursits József (k) 1, Szabó I Béla 1

TATABÁNYAI BÁNYÁSZ:

Gelei József 28/1 – Lévai István 20/1, Kovács Tibor 28, Laczkó Mihály 29, Juhasz László 30/1 – Horváth Ferenc 24/1, Arany Mihály 28/5 – Szabó György 26/8, Csernai Tibor 26/7, Ladinszky Attila 15/2, Hernádi László 23/2. A többiek: Monostori II Tivadár 15/2, Kovács II Csaba 11, Töröcsik II Ferenc

10/1, Márkus Ferenc 5, Solymos Tibor 5, Bencze Sándor 4, Kanyó Gábor 4, Kovács III Lajos 4, Sima Ferenc 4, Rothermel (Rothärmel) Ádám (k) 3, Tambor Ferenc 2

ÚJPESTI DÓZSA:

Szentmihályi Antal 27 – Káposzta Benő 18, Solymosi Ernő 29/7, Noskó Ernő 28/1 – Dunai III Ede 23/4, Zámbo Sándor 23/3 – Fazekas László 29/19, Göröcs János 25/8, Bene Ferenc 26/22, Dunai (Dujmov) II Antal 30/31, Nagy László 19/4. A többiek: Bánkuti István 16, Sóvári (Schäffer) Kálmán 16, Szini József 13, Kuharszky Béla 12/1, Borbély László (k) 5, Nyíró István 4, Juhász Péter 2, Tóth András 2, Csordás Mátyás 1, Horváth József 1

VASAS SC:

Kenderesi István 11 – Makray Balázs 17, Mészöly Kálmán

25/5, Mathesz Imre 27, Ihász Kálmán 29 – Menczel Iván 29, Fister Ferenc 28 – Molnár Dezső 18/2, Puskás Lajos 27/7, Farkas János 27/19, Korsós István 26/16. A többiek: Vidáts Csaba 17/2, Radics János 16/10, Müller Sándor 14/1, Bakos Sándor 13, Boemányi János (k) 11, Varga László (k) 11, Somogyvári László 6, Antal Péter 1, Tóth Bálint 1

VIDEOTON SC:

Tímár Mihály 29 – Kovács László 29/5, Posch Ferenc 15, Bognár Ferenc 17, Fejes Gábor 29 – Bobory Béla 28, Szabó II Károly 23/5 – Pintér László 19/1, Kú Lajos 16, Karsay László 30/9, Csukovics László 28/6. A többiek: Bodnár László 15/4, Kerecsényi Lajos 15, Burka Imre 12, Kovács József 6, Horváth II Lajos 3, Kékesi Csaba 3, Balogh Károly 2/2, Varga József (k) 2, Horváth I István (k) 1

ARANYLABDA

Négy magyar kapott pontot, de a legjobb: Best

Egymást követő harmadik páros évben, 1964 (Denis Law) és 1966 (Bobby Charlton) után 1968-ban is Manchester United-játékos kapta a meg a *France Football* díját. Sokat számíthatott a „vörös ördögök” BEK-győzelme, hiszen George Best (61 pont) mögött Bobby Charlton (53) végzett a második helyen. Harmadik az Európa-bajnoki ezüstérmes jugoszláv válogatott balszélője, Dragan Dzsjajcs (46) lett. Négy magyar kapott voksot, az ezüstcipős Dunai II Antal, aki hét pontot gyűjtve, a nyugatnémet Willi Schultzcal holtversenyben a 12. helyen végzett. Hamarabb került be a kontinens elitjébe, mint a magyar A-válogatottba... Szűcs Lajos és az előző évi győztes, Albert Flórián 4-4 ponttal, Sandro Mazzolával holtversenyben a 17. helyre került. Bene Ferenc kilenced magával az egypontosok táborát növelte. Összesen 32 játékos kapott szavazatot.

EZÜSTCIPŐ

Dunainál csak Eusébio lőtt több gólt Európában

A *France Football*al azonos kiadóvállalathoz tartozó francia sportnapilap, a *L'Équipe* 1968-ban jutalmazta meg először Európa legjobb góllövőit. A szabály egyszerű volt: a kontinens 1967-es naptári éves, vagy az 1967–1968-as bajnokságaiban szereplő játékosokat sorrendbe állította a szerzett gólok alapján. Az 1967-es magyar bajnokságot 36 góllal záró Dunai II Antalnál csak a portugál világlklasszis, a 42 találatig jutott Eusébio szerzett több gólt. A mozambiki származású Fekete Párduc kapta az aranycipőt, a Dózsa csatára az ezüstöt, a 32 gólos skót Bobby Lennox, a Celtic gólgyárosa a bronzot.

Az aranycipős Eusébio és az ezüstcipős Dunai II Antal

Az 1968. évi Nemzeti Bajnokság I végeredménye

1968

1. Ferencvárosi TC	30	21	7	2	65:26	49	NB II, Keleti csoport						
2. Újpesti Dózsa	30	20	8	2	102:27	48	1. Békéscsabai Előre	30	18	6	6	53:19	42
3. Vasas SC	30	18	6	6	66:37	42	2. Szolnoki MÁV SE	30	18	3	9	51:31	39
4. Bp. Honvéd	30	13	12	5	50:30	38	3. Ceglédi VSE	30	13	11	6	54:42	37
5. Csepel SC	30	13	8	9	35:29	34	4. Debreceni VSC	30	15	6	9	50:40	36
6. Pécsi Dózsa	30	10	8	12	34:40	28	5. Kistext SE	30	13	9	8	61:44	35
7. Tatabányai Bányász	30	9	10	11	31:38	28	6. Pénzügyőr SE	30	14	5	11	51:38	33
8. Dunaújvárosi Kohász	30	10	7	13	34:45	27	7. Szegedi Dózsa	30	11	8	11	36:39	30
9. Egyetértés SC	30	7	12	11	34:42	26	8. MGM Debrecen	30	10	9	11	32:32	29
10. Haladás VSE	30	9	8	13	36:45	26	9. Kiskunf. Vasas	30	9	9	12	40:41	27
11. MTK	30	7	11	12	35:40	25	10. Jászberényi Lehel	30	9	9	12	49:60	27
12. Salgótarjáni BTC	30	8	9	13	41:55	25	11. Kecskeméti TE	30	9	9	12	39:51	27
13. Diósgyőri VTK	30	8	8	14	36:56	24	12. Szegedi VSE	30	8	11	11	27:39	27
14. Győri ETO	30	6	11	13	37:43	23	13. Gyulai MEDOSZ	30	9	8	13	32:45	26
15. Videoton SC	30	9	3	18	28:57	21	14. Gázművek MTE	30	7	11	12	49:65	25
16. Szegedi EAC	30	5	6	19	26:75	16	15. Kelenf. Goldberger	30	6	10	14	35:57	22
							16. Debreceni Elektromos	30	5	8	17	39:55	18

Az NB I góllövőlistájának élcsoportja

1. Dunai II Antal (Ú. Dózsa)	31
2. Bene Ferenc (Ú. Dózsa)	22
3. Albert Flórián (FTC)	19
3. Farkas János (Vasas)	19
3. Fazekas László (Ú. Dózsa)	19

NB I B

1. Egri Dózsa	34	18	11	5	51:30	47
2. Komlói Bányász	34	18	10	6	45:21	46
3. Kecskeméti Dózsa	34	15	10	9	42:35	40
4. Bp. Előre SC	34	13	13	8	37:25	39
5. Nagybátonyi Bányász	34	16	6	12	49:41	38
6. Oroszlányi Bányász	34	13	10	11	54:46	36
7. Pécsi Bányász	34	14	7	13	36:39	35
8. Ganz-MÁVAG	34	13	9	12	34:37	35
9. Szállítók SE	34	14	6	14	50:42	34
10. Bp. Spartacus	34	10	14	10	41:45	34
11. Várpalotai Bányász	34	12	9	13	38:35	33
12. Győri Dózsa SK	34	12	9	13	45:46	33
13. Szolnoki MTE	34	12	8	14	40:49	32
14. Miskolci VSC	34	10	11	13	31:41	31
15. Ózdi Kohász SE	34	8	12	14	30:37	28
16. BVSC	34	10	7	17	40:46	27
17. Nyíregyházi Spartacus	34	7	8	19	29:49	22
18. Budafoki MTE Kimizsi	34	7	8	19	33:61	22

NB II, Közép csoport

1. Székesf. MÁV Előre	30	18	6	6	69:32	42
2. Salgótarjáni Kohász	30	16	7	7	53:36	39
3. Borsodi Bányász	30	14	10	6	40:20	38
4. Kazincbarcikai MTK	30	14	7	9	47:32	35
5. Esztergomi Vasas	30	12	8	10	48:37	32
6. Almásfüzitői TSC	30	12	8	10	40:32	32
7. Honvéd Papp József SE	30	11	8	11	52:46	30
8. Kossuth KFSE	30	11	8	11	50:45	30
9. Volán SC	30	10	9	11	33:31	29
10. Erzsébeti VTK	30	13	3	14	44:46	29
11. Ormosbányai Bányász	30	13	3	14	37:51	29
12. BEAC	30	10	8	12	53:55	28
13. Kisterenyei Bányász	30	10	8	12	33:46	28
14. III. ker. TTVE	30	9	6	15	33:50	24
15. Tűzoltó Dózsa	30	8	7	15	32:50	23
16. Fővárosi Autóbusz	30	5	2	23	27:82	12

NB II, Nyugati csoport

1. Zalaegerszegi TE	30	18	8	4	67:26	44
2. MÁV DAC	30	20	4	6	70:37	44
3. Dorogi Bányász	30	17	5	8	76:29	39
4. Pécsi Ércbányász	30	16	6	8	57:33	38
5. Pápai Textiles	30	13	6	11	40:37	32
6. Siófoki Bányász	30	11	9	10	44:50	31
7. Honvéd Táncsics SE	30	11	8	11	39:39	30
8. Pécsi VSK	30	12	6	12	40:41	30
9. Veszprémi Vegyész	30	10	9	11	40:42	29

10. Nagykanizsai Bányász	30	12	4	14	42:53	28	Az NB III bajnokai									
11. Szombathelyi Cipőgyár	30	10	7	13	39:43	27	Délkeleti csoport: Mezőkovácsházi Petőfi									
12. Kaposvári Kinizsi	30	10	7	13	35:44	27	Délnyugati csoport: Szekszárdi Dózsa									
13. Mába-Szászvári B.	30	9	9	12	37:49	27	Dunamenti csoport: Kőbányai Tűzálló									
14. Zalaegerszegi Dózsa	30	6	6	18	37:67	27	Északi csoport: Sátoraljaújhelyi Spartacus									
15. Nagykanizsai VTE	30	5	8	17	25:57	18	Északkeleti csoport: Honvéd Petőfi SE									
16. Mosoni Vasas	30	6	6	18	26:67	18	Északközép-csoport: Vasas Ikarus SK									
							Északnyugati csoport: Fűzfői AK									
							Közép-csoport: Vasas Izzó SK									
							Nyugati csoport: Tapolcai Bauxitbányász SE									

Az I. osztályú mérkőzések eredményei

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.
1. Ferencváros	X	1:1	2:1	1:0	4:0	4:1	4:1	3:0	1:1	2:1	0:0	2:2	1:0	1:1	1:0	4:0
2. Újpesti Dózsa	2:2	X	3:0	2:1	1:2	5:0	1:0	4:1	5:0	5:0	2:1	5:0	9:0	5:1	6:1	11:0
3. Vasas SC	0:1	1:1	X	2:2	3:0	4:0	2:0	4:2	2:1	2:0	2:0	3:1	3:0	2:1	6:1	6:1
4. Bp. Honvéd	4:1	1:5	2:2	X	1:1	3:0	6:1	3:0	3:2	1:0	2:0	2:0	3:0	2:2	1:2	3:1
5. Csepel SC	0:2	1:1	0:1	1:1	X	2:1	1:1	1:0	2:1	2:0	2:1	3:0	2:0	1:1	0:1	0:1
6. Pécsi Dózsa	0:1	0:0	2:2	0:0	0:1	X	1:0	1:0	0:0	2:0	1:0	4:0	4:1	1:0	2:0	4:2
7. Tatabánya	2:4	1:1	1:2	0:0	0:0	3:2	X	2:2	1:0	1:0	1:0	1:4	0:1	3:0	3:0	0:0
8. Dunaiújváros	2:1	0:2	0:1	1:1	1:0	0:0	1:2	X	1:1	0:0	0:0	2:1	2:1	4:1	3:0	1:0
9. Egyetértés	0:2	2:3	2:4	1:1	1:0	1:0	0:0	3:1	X	1:1	1:1	2:2	1:1	2:1	2:0	3:0
10. Haladás VSE	2:3	0:6	3:1	2:1	2:2	2:2	1:1	4:0	2:1	X	0:0	1:0	2:1	2:0	2:1	6:0
11. MTK	0:0	4:2	4:2	1:1	1:3	1:1	1:3	1:2	0:0	1:1	X	4:2	4:2	3:1	3:1	1:0
12. Salgótarján	1:3	1:2	4:3	1:2	1:0	2:0	0:0	2:2	3:1	2:1	0:0	X	1:2	2:2	2:2	4:1
13. Diósgyőr	1:2	1:1	2:2	0:1	1:1	2:1	0:0	1:2	3:1	1:0	3:1	1:1	X	1:1	2:0	3:2
14. Győri ETO	2:3	1:1	0:1	0:0	0:1	3:1	1:2	3:1	0:0	1:1	1:1	4:1	4:2	X	2:1	2:1
15. Videoton	0:3	2:6	1:1	1:2	1:3	0:2	1:0	1:0	2:2	3:0	2:0	0:1	1:0	1:0	X	1:0
16. Szegedi EAC	1:6	2:4	0:1	0:0	0:3	1:1	2:1	1:3	0:1	2:0	2:1	0:0	3:3	1:1	2:1	X

Az élvonal újoncai

Egyetértés SC

Alapítási ideje: 1907

Megszűnt: 1975

Színe: piros-fehér

Idényei száma a magyar élvonalban: 5 (1968–1969, 1971–1974)

Sikerei: –

Videoton SC

Alapítási ideje: 1941

Színe: piros-kék

Idényei száma a magyar élvonalban: 48 (1968, 1970–1999, 2000–)

Sikerei: bajnok (2011, 2015), Magyar Kupa-győztes (2006),

háromszoros Ligakupa-győztes (2008, 2009, 2012),

UEFA-kupa-döntős (1985)

(A) Dózsa népe kibontotta zászlóját

1967

1968

1969

1970

1971

1972

1973

1974

1975

1976

1977

1978

1979

1980

1981

1982

1983

1984

1985

1986

Az 1969-es esztendő kapcsán Albert Flórián szörnyű sérülését, esetleg Szepesi György legendássá lett jalkiáltását („Jönnek a csehszlovákok, jönnek a csehszlovákok!”), s mindenekelőtt a marseille-i vereséget szoktuk emlegetni a magyar labdarúgásról szólva. Tegyük hozzá: ez volt az Újpesti Dózsa „hatalomátvételének” az éve. Ez mérföldkövet jelent a klubfutballunk történetében: Baróti Lajos irányításával a lilák olyan sorozatba kezdtek, amelynek párja csak a tízes-húszas évek álamatőrizmusában az arany MTK által elnyert kilenc bajnoki cím lehet.

A Dózsa nagyon erős volt már az előző idényben is, ellenben a 102 szerzett gólja nem volt elégséges a bajnoki elsőségéhez. Akkor még a Ferencváros meg tudta előzni, ma már bizonyíthatatlan léptékű részben a Vasasnak is köszönhetően. A piros-kékek megkönnyítették a baráti rivális dolgát egy rangadó két pontjának odaajándékozásával, ugyanakkor ez önmagában nyilvánvalóan nem lett volna elég muníció a Fradinak a lilák elleni harcban.

Baróti gondjait növelte az új idény előtt, hogy az általa fontosnak tartott alapozást januárra kellett redukálnia a játékosaival. Februárban az egyik csoport az A-válogatottal (benn Solymosi, Noskó, Dunai III, Göröcs, Fazekas, Bene, Nagy László) Braziliában és hazafelé Észak-Afrikában, míg az úgynevezett ligaválogatott (soraiiban Szentmihályival, Káposztával, Bánkúttal, Zámboval) Dél- és Közép-Amerikában járt, majd éppen csak visszatérve a 35 fokos hőségéből, már a mínuszokban nemzetközi kupamérkőzést játszott.

Az idény előtti nyilatkozatokból az derült ki, hogy a többség a Dózsat tartotta a favoritnak, a második helyre a Fradit, a harmadikra a Vasast várta. Sötét lónak tippelték a két

A Bp. Honvéd alakulata. Álló sor (balról): Bicskei, Tussinger, Kozma, Pusztai, Tichy, Preiner Kálmán vezetőedző, Szurgent, Kelemen, Marosi, Ruzsinszky, Lévy. Elöl: Komora, Tóth Gyula, Kocsis, Karakas, Vári, Vági, Tóth K., Tajti

szegedi fiattal, Pusztai Lászlóval és Kozma Mihállyal, valamint a Diósgyőrből érkezett (a ligaválogatottba is meghívott) Szurgent Lajossal megerősödött Budapesti Honvédot. A piros-fehérek játékosállománya változott a legtöbbet az előző idényhez képest, a Pusztai, Kocsis, Kozma, Szurgent, Karakas támadóötösből csak a jobbösszekötő játszott 1968-ban is a katonacsapatban.

Börzsey János, az MLSZ válogatott futbalistából lett főtítkára már az idény előtt megállapította, hogy a válogatott világbajnoki selejtezői miatt „töredezett” a program. Április végéig azért túljutottak a csapatok a nyolcadik fordulón, a tavaszi idény felén, a bajnoki esztendő egynegyedén. Az Újpest vezette a tabellát, noha éppen akkor szenvedte el első vereségét: a törökországi kupamérkőzés viszontagságos utazása után fáradtan kikapott a Pécsi Dózsától. Ám e botlástól eltekintve addig a lila-

Olimpiai bajnokok egymást közt. A ferencvárosi Novák Dezső és a salgótarjáni Szalay Miklós

DEVIZA

Hogyan termelhetett egymillió veszteséget az Újpesti Dózsa?

A húszas-harmincas évek profi futballja kapcsán évtizedekkel később többször is megfogalmazódott a bírálóat: az egyesületek szakmailag nehezen vagy akár sehogy sem indokolható portyákon voltak kénytelenek megkeresni az egész éves működésüket segítő összegeket. Az volt a kapitalizmus.

Aztán rá kellett jönni, hogy – noha az állami pénzek kétségtelenül jelen voltak a hatvanas évek magyar szocializmusának futballjában – három-négy évtizeddel később is hasonló volt a helyzet. Lévai Béla újságíró (közel harminc esztendőn át az akkori legnagyobb példányszámú lap, a Rádióújság, majd a Rádió- és Televízióújság Dózsa-rajongó főszerkesztője) a Képes Sport 1969. február 11-i számában szembeszállt a dél-amerikai portyákat ellenző szakmai érvekkel, és megvilágított egy másik aspektust: „A múlt évben téli túrája után a lila-fehér labdarúgócsapat körülbelül 25 000 dollárt fizetett be a Nemzeti Bankba, s ez az akkori árfolyam szerinti 750 ezer forint pótolta az évek óta rendszeresen jelentkező, egymillió forint körüli deficitje jó részét. Mert deficit van olyan egyesületben is, amelynek pedig labdarúgócsapata (túra utáni...) feljavulása következtében nőtt a nézőszáma, s a bevétele. (...) A túra az idén elmaradt, a deficit árnya ismét ott lebeg a mintegy 20 újpesti szakosztály felett.” (Tehát a múlthoz képest jelentős különbség: a sokat szidott futballistáknak kellett, vagy kellett volna „eltartaniuk” a többi szakosztályt.)

Az írást megjelentető Képes Sport jelezte, nem ért mindenben egyet a szerzővel. A hazai front fontosságát hangsúlyozta, kiemelve: „a különféle barátságos portyamérkőzések sportértéke körülbelül a nullával egyenlő”, vagy hogy „minden józanul gondolkodó sportember szomorúan állapíthatja meg, hogy a hazai labdarúgó-bajnokság jelentősége egyre inkább hanyatlik, ahelyett, hogy erősödnék.” Továbbá: „Azt az erkölcsi és anyagi veszteséget, amelyet a hazai gyenge színvonalú, érdektelenné tett, esetleg bundás mérkőzések iránti közöny okoz, semmilyen devizaportyával nem lehet pótolni. A Népstadionban például egy telt ház 400 000–600 000 forintot jelent az egyesületeknek.”

fehérek csak egyszer veszítettek pontot, a Bp. Honvéd ellen 1:3-ról egyenlítették a Megyeri úton. Tartotta a lépést a trónkövetelővel a címvédő Ferencváros, amely – noha addig már háromszor is döntetlenre játszott – még nem szenvedett vereséget. Középcsátára, Albert Flórián sokkal jobb teljesítményt nyújtott, mint az előző tavaszon, kilenc találatával vezette a góllövőlistát Puskás Lajos és Bene Ferenc előtt. A Vasasban a középcsatár és Farkas tartotta a lelket, különösen Tatabányán remekeltek, az angyalföldiek a harmadik fordulóban 7:0-ra verték meg idegenben a Bányászt, Puskás négy és Farkas három góljával. A rangadókon azonban nem szerepelt ilyen jól a gárda: az FTC elleni 2:2 után a Dózsától 4:2-re kikapott, sőt húsvétkor, igaz, öt kulcsjátékosa nélkül, az MTK ellen is elbukott. *Hoffer József a Képes Sportban* arról írt, hogy a 28 év átlagéletkorú Vasas frissítésre szorul, „ideig-óráig még mindig sok van ebben a gárdában, távlatilag azonban már nem, az útkeresés időszaka következett el a Fáy utcában, a vezetőknek már most meg kell kezdeniük a jövő évi csapat kialakítását.” Mathesz Imrén kívül akkor még mindenki huszonéves volt a kulcsemberek közül, Kenderesi, Mészöly, Menczel, Ihász 1941-ben, Farkas 1942-ben, Puskás 1944-ben született...

Mészöly Kálmán, a Szőke Szikla

A 12. forduló után – a világbajnoki selejtezők miatti hosszú szünet előtt – a Dózsa és a Fradi azonos pontszámmal (12 forduló után 19-19-cel) állt az élen, a Megyeri útiaknak jobb volt a gólarányuk, viszont a IX. kerületiek több gólt szereztek. Albert Flórián vezette a góllövőlistát – de rettenetes sérülése miatt több bajnoki mérkőzésen már nem játszott az idényben. Baróti Lajos együttese annak köszönhette, hogy – öt nappal korábbi, tatabányai veresége után azonnal – visszaelőzhetette május 10-én a zöld-fehéreket, hogy a tavasz mérkőzésén, 45 000 néző előtt a Népstadionban 2:0-ra megverte a legnagyobb riválisát. A győztesek két legjobbjá Szentmihályi kapus és Bene volt.

A lilák a 15. forduló után – a bajnokság felénél – egy ponttal előzték meg a Fradit, s kettővel a feljavult Honvédot. A Vasas valamelyest magára talált a rossz rajtja után, ám a hét pontos hátránya a Dózsával (és öt pontos a Honvéddal) szemben még az első három közé kerülés reális lehetőségét sem ígérte a számára.

Ősszel nyilvánvalóvá vált a Dózsa fölénye. Még az is belefért, hogy az utolsó hét fordulóban ötször is döntetlenre játszott. Négy ponttal előzte meg a Bp. Honvédot, s kilencel a teljesen szétesett Ferencvárost. A zöld-fehéreket a végén pontszámában beérte az élmezőny leggólképesebb védelmét magáénak tudó Vasas.

Érdekes, hogy az Újpest a korábbiakkal ellentétben a Megyeri úti stadionban nem szerzett több pontot, mint vendégként (24-24), sőt otthon sokkal több gólt kapott, mint másutt. A huszonhétből tizenkilencet.

Leslie Vernon, a *World Soccer* e könyvben már többször idézett, magyar származású kolumnistája, noha a „violák” ősrégi rajongójának vallotta magát, nem repressett attól, hogy a

Az Újpesti Dózsa 1969-es alapcsapata. Hátul: Szentmihályi, Káposzta, Solymosi, Bánkuti. Középen: Dunai III, Baróti Lajos, Göröcs, Noskó. Elöl: Fazekas, Bene, Dunai II, Zámbo

Dózsa tarolt. Szerinte nem vált a magyar futball előnyére, hogy igazán egy klub teljesített jól a szezonban. Az angol sajtó értetlenkedett az FTC visszaesésén. Noha a zöld-fehérek a Leeds United ellen elbuktak az előző évben a VVK-döntőt, ég és föld volt a különbség az akkori teljesítményük, s a yorkshire-i klub elleni BEK-vergődés, az összehasonításban 0:6-tal való kiesés között. A Ferencváros 1968 októberében elveszítette Varga Zoltánt, 1969 júniusában hosszú időre Albert Flóriánt, majd 1969 októberében megsérült Rákosi Gyula is. A Matyinak becézett összekötő kiesése után már egyetlen mérkőzést sem nyert meg a Fradi 1969-ben. Nyolc kísérletből... Az a csapat, amely felszívta magát, s döntetlent játszott a Dózsával, utána kikapott a 14. helyezett Dunaújvárostól és a 15. helyezett Egyetértéstől is.

RANGLISTA

A magyar volt Európa ötödik legjobb válogatottja a hatvanas években

A magyar származású, de szakmai pályafutását „ausztrál színekben” megélő kiváló sportújságíró, Andrew Dettre (vagyis hát Dettre András) 1970 elején összeállította és a World Soccerben publikálta az európai futball-válogatottak hatvanas évekbeli teljesítményét elemző táblázatát. A France Football, a WS és nem utolsósorban a Népsport lapszámain felhasználva összegyűjtötte az évtized összes, európai csapat vagy csapatok által játszott hivatalos mérkőzésének eredményét. Munkája értékes és kiváló minőségű volt, a magyar együttessel kapcsolatos összegzése megegyezik a jelenleg is hivatalosnak tekintettel.

Dettre kiemelte, hogy az európai gárdák által játszott találkozókön egy dél-amerikai, a brazil érte el a legjobb százalékos eredményt (113 meccsen 75 győzelem, 17 döntetlen, 21 vereség, 257:129-es gólarány, 73,89-es százalékos teljesítmény), utána az akkor az Európa-bajnoki címet védő olasz, a világbajnok angol, a vb-ezüstérmes nyugatnémet és a nagyon kiegyensúlyozott teljesítményt nyújtó, 1960-ban kontinensbajnok szovjet csapat következett. A marseille-i kudarc után publikált írás némi gyógyírt jelenthetett a magyaroknak: a mi válogatottunk az ötödik legjobb volt Európában a hatvanas években.

A Videoton, az NB I B legjobbja. Állnak (balról): Turay András edző, Tímár, Posch, Bodnár, Nagy III, Sári, Kovács J., Kerecsényi, Fejes, Nagy II, Horváth I. Guggolnak: Pintér, Borsányi, Balogh, Pataki, Wollek, Burka, Karsay, Csukovics

A három ász kiesése természetesen óriási érvágást jelentett. Ám nem feltétlenül magyarázat a lélektelen játékra, amelyet *Vernon* szerint egy angol újságíró így fogalmazott meg a BEK-meccset nézve: „Nem csak hogy nem tudnak játszani, még csak nem is akarnak.”

A közönség is reagált a Fradi, s néhány más csapat lélektelen produkciójára. A traumatikus marseille-i vereséget követő záró kör nyolc mérkőzését összesen 12 400 néző látta. A Fradi-Honvéd „rangadóra” ezren mentek ki a Népstadionba.

1. Olaszország	62	38	14	10	135:49	72,58	3
2. Anglia	99	60	23	16	233:108	72,22	3
3. NSZK	78	48	15	15	172:71	70,00	3
4. Szovjetunió	96	54	24	18	177:93	68,00	3
5. Magyarország	80	45	16	19	160:99	66,00	2
6. Svédország	91	49	19	23	187:106	64,00	1
7. Csehszlovákia	65	33	12	20	127:79	60,00	3
8. Bulgária	67	34	12	21	99:88	59,70	3
9. Jugoszlávia	83	41	16	26	166:114	59,03	1
10. Spanyolország	59	27	13	19	87:65	56,77	2

(Az országnév után a mérkőzések, a győzelmek, a döntetlenek, a vereségek, a szerzett gólok, majd a kapott gólok száma áll. A következő oszlopban a százalékos teljesítmény, az akkori pontszámítás szerint. Az utolsó szám azt jelenti, hogy hány vébén vett részt az ország válogatottja a hatvanas években, beleértve az 1970-es mexikói tornát is.)

Baróti Európa legjobb középcsatárának nevezte Benét

Az Újpesti Dózsa sikerei után egyáltalán nem keltett meglepetést, hogy az MLSZ a lila-fehérek középcsatárát, az idény gólkirályát választotta az Év játékosának. Bene Ferenc – Albert Flórián után – másodikként érdemelte ki újra ezt az elismerést, öt évvel az első diadala után.

Sztárfotó az idény legjobb játékosáról

A *Népsport* osztályozókönyvében is Ferike lett a Dózsa legjobbjá, a mezőnyjátékosok közül csak Páncsics Miklós ért el nála magasabb átlagot. A szaklapnál Tamás Gyula (7,67) zárt a legmagasabb kalkulussal, megelőzve Páncsicsot (7,65), a dunaujvárosi Aczélt (7,59), Benét (7,52) és a komlói kapust, Erdősit (7,48). Az év csapata: Tamás (DVTK) – Keglovich (Rába ETO), Páncsics (FTC), Laczkó (Tatabánya), Horváth B. (Rába ETO) – Juhász (FTC), Básti (SBTC) – Fazekas, Göröcs, Bene, Zámbo (mind a négy Ú. Dózsa). A B-csapat: Aczél – Formaggini (mindkettő Dunaújváros), Móricz (Pécsi Dózsa), Vági (Bp. Honvéd), Horváth L. (Haladás) – Dunai III (Ú. Dózsa), Répás (SBTC) – Pusztai (Bp. Honvéd), Puskás (Vasas), Rákosi (FTC), Kozma (Bp. Honvéd).

A *Labdarúgás* hagyományos, a különböző hazai szerkesztőségek bevonásával rendezett ankétján is Bene Ferenc lett az Év legjobbjá, 30 szavazat érkezett rá, kettő Páncsicsra, egy pedig Halmosira. A magyar sportsajtó álomtizenegye: Szentmihályi (Ú. Dózsa) – Kelemen (Bp. Honvéd), Páncsics, Ihász (Vasas) – Halmosi (Haladás), Szűcs (FTC) – Fazekas, Göröcs, Bene, Dunai II (Ú. Dózsa), Zámbo. A B-csapat: Tamás – Káposzta (Ú. Dózsa), Mészöly (Vasas), Bánkuti (Ú. Dózsa) – Noskó (Ú.

Dózsa), Laczkó – Básti, Kocsis (Bp. Honvéd), Kozma, Puskás, Nagy L. (Ú. Dózsa). A *Képes Sportnál* az olvasók szavaztak, a lap ankétjának a címe is erre utalt: *Az Ön tizenegye*. Bene Ferenc kapta a legtöbb szavazatot, és így festett a legjobbak-legnépszerűbbek tizenegye: Tamás – Kelemen, Páncsics, Szűcs – Halmosi, Göröcs – Fazekas, Kocsis, Bene, Puskás, Dunai II. Az Év edzőjének választott Baróti Lajos (aki pedig igazán mentes volt a túlzásoktól) Európa legjobb középcsatárának nevezte Benét.

„A magyar történelemnek mától három nagy csatavesztése létezik: Muhi, Mohács és Marseille...”

1969

Noha az 1968-as esztendőben edzők és játékosok is szinte egyhangúlag panaszkodtak a hosszú közép- és dél-amerikai túrákra – 1969 elején két válogatott keret is útra kelt. Az úgynevezett ligaválogatott (élén a bő hét hónappal a mexikói olimpia megnyerése után a térségbe visszatérő edzővel, dr. Lakat Károllyal) öt hét alatt Kolumbiában, Venezuelában, Argentínában, Mexikóban és Salvadorban is járt. A tizenhét fős játékoskeret (Szentmihályi, Szarka, Káposzta, Keglovich, Mészöly, Dunai L., Oláh J., Konrád, Bánkuti, Juhász P., Szalay, Menczel, Szőke, Branikovits, Sárközi, Szurgent, Zámbó) nyolc meccset vívott. A Millonariost 2:0-ra, a Santa Fét 5:2-re, a Spartak Trnavát 4:1-re, a Veracruz 4:1-re, míg Salvador csapatát 3:1-re verte meg. A lengyel Górnik Zabrzével Bogotában 2:2-re játszott, s döntetlen lett az argentin bajnok Vélez Sarsfield elleni mérkőzés is. (Ez utóbbi találkozó valójában egy Buenos Aires-i négyes torna elődöntője volt, a végén tizenegyespárbajt rendeztek, amelyet a magyar ligacsapat elveszített 5:4-re. Ezért aztán a nagyszombatiakkal játszott a harmadik helyért.) Egyetlen meglepő vereség rontotta csak a mérleget, a fáradt társaság 3:0-ra kikapott a helyi csapattól a záró találkozón, a mexikói Leónban.

A Sós Károly által vezetett tulajdonképpeni A-keret (Bicskei, Fatér, Novák, Páncsics, Juhász I., Szűcs, Albert, Rákosi, Solymosi, Dunai III, Noskó, Göröcs, Fazekas, Bene, Nagy L., Ihász, Farkas) Braziliában játszott három mérkőzést, mindegyik döntetlenre végződött. A São Paulo FC és az Atlético Mineiro ellen 2:2-re, a Recife ellen 3:3-ra végzett. Visszafelé Casablancában 4:1-re megverte a marokkóiakat, majd a francia utánpótlás-válogatott ellen 2:2-t ért el.

Utólagos utálatos

Meglehet, utólagos ünneprontásnak tűnik a keretesünk, bár nem annak szántuk, hanem tényfeltárásnak. 1969. május 25-én a magyar válogatott 2:0-ra legyőzte a Népstadionban (80 000 néző előtt) Csehszlovákiát. Miközben mindenki úszott a boldogságban, egy apróság elkerülte a közvélemény figyelmét, hogy tudniillik május 21-én a Slovan Bratislava KEK-döntőt vívott Bazelben. Az FC Barcelona elleni öldöklő csatában a válogatott négy alapembere lépett a Szent Jakab nevét viselő futballpálya gyepszőnyegére (Alexander Vencel kapus, Alexander Horváth, Ján Zlocha, Karl Jokl). A kvartett valamennyi tagja kivette részét a katalánok legyőzéséből (3:2), majd négy nap múlva ott volt Budapesten, az északi szomszédok vesztes nemzeti tizenegyében. Hogy közben a négyek mennyit utaztak, ünnepeltek vagy regenerálódtak, azt csak ők tudhatták. Megkockáztatjuk a feltevést, túl sokat nem.

És még valamiről: május 20-án a Vasas KK-elődöntőt bukott a Fáy utcában az Inter Bratislava ellenében (0:1). Meglehet, azért nem tudtak nyerni a piros-kékek, mert Mészöly Kálmán és Farkas János nem állhatott a rendelkezésükre, az angyalföldi duót ugyanis a szövetségi kapitány kérésére pihentették a vasárnapi ütközetre...

Az A-csapat még két „villámturnán” járt a világbajnoki selejtezők kezdete előtt: 3:0-ra legyőzte a hazája bajnokságában középcsapatnak számító FC Nantes-ot. Dózsa–Fradi kombinált játszott: Szentmihályi – Káposzta, Solymosi, Páncsics – Noskó, Szűcs – Szőke, Albert, Bene, Dunai II, Zámbo, majd cseréként Dunai III, Fazekas és Göröcs. A gólokat Bene és a duplázó Dunai II szerezte. Áprilisban Porto Alegrebe repült a társaság, ahol előbb Dunai II és Fazekas egy-egy góljával 2:0-ra legyőzte az Internacionalt, majd 1:0-ra kikapott a Grêmiótól. A partyán Szentmihályi, Keglovich, Solymosi, Páncsics, Noskó, Szűcs, Dunai III, Göröcs, Bene, Dunai II, Zámbo és Rákosi vett részt.

Május végén kezdődött a hivatalos mérkőzések sora, a nyolc találkozóból hét, beleértve a marseille-i póts selejtezőt, vb-selejtező volt. A sor a csehszlovákok elleni budapesti találkozóval indult. Az ellenfelet az előző 13 évben egyszer sem sikerült legyőzni. Ráadásul a csehszlovákok az összes európai csapat közül a legjobb mutatót produkálták 1968-ban, egész évben veretlenek maradtak. (Április közepén aztán kaptak Rotterdamban a hollandoktól, de Budapestre már egy dublini győzelem birtokában

A magyarok a prágai találkozó előtt. Balról: Bene, Dunai II, Káposzta, Fazekas, Zámbo, Ihász, Szűcs, Páncsics, Mészöly, Szentmihályi, Göröcs

DRÁMA

Albert Flórián szörnyű sérülése

A Ferencvárosi szurkolók Császára szörnyű sérülést szenvedett a dánok elleni világbajnoki selejtezőn. Albert Flórián – Életem a Fradi című, Kiss Lászlónak tollba mondott könyvében – így emlékezett vissza a szörnyű jelenetsorra:

„Az a találkozó, azaz az Engedahl kapussal való találkozás – 1969. június 15-én, 13 óra 49 perckor – lett a vesztem. Számomra befejeződött a selejtező, aztán lassan egész pályafutásom is... Az Idraetspark gyepén éreztem, nagy a baj, ezúttal alighanem többről lesz szó. Csak így történhetett, hogy még az órára is felnéztem, és agyam rögzítette az időpontot: háromnegyed kettő múlt négy perccel Engedahlal – akinek a nevét egyébként nem biztos, hogy megjegyzem – ketten mentünk a labdáért, s én voltam előnyben. Ahogy fordultam, húztam volna el mellette a labdát, a kapus úgy vetődött a lábamra, hogy a térdem megcsavarodott. Szalagszakadás! Akkoriban – a porcleválás mellett – ez volt a futballisták legfőbb réme, valósággal gyilkosa. Nem is nagyon emlékszem olyan játékosra, aki egy ilyen sérülés után igazából talpra tudott volna állni, olyan lett volna, mint »új korában«. Nem. A meccs előtti hetekben-napokban már sokat székírozta, azt mondták-írták, hogy nem teszem oda eléggé magam, nem hajtok eleget, kerülöm a párharcokat, s mindezt, persze, azzal magyarázták, hogy az Aranylabda jóllakottá

utaztak. Mi több: három selejtezőn is túljárva, hibátlan mérleggel érkeztek.) Több mint egy esztendő után lépett ismét pályára a magyar válogatott, az előző hivatalos mérkőzését 1968. május 11-én, Moszkvában játszotta. Sós mindössze három klubból, az Újpesti Dózsából (Szentmihályi, Káposzta, Noskó, Fazekas, Bene, Dunai II, Zámbo), a Ferencvárosból (Páncsics, Szűcs, Szőke, Albert) és a Vasasból (Mészöly, Farkas) válogatott. A játékosok közül Noskó Ernő, Szőke István, Dunai II Antal és Zámbo Sándor is először, két későbbi „pillér”, Fazekas László és Páncsics Miklós pedig csupán másodszor szerepelt a nemzeti tizenegyben. A nyolcvanezer nézőnek a 12. percig kellett várnia az első találatra, Dunai II Antal lőtte a labdát Alexander Vencel, azaz az 1944-ben az erdélyi Nagyiván született Vencel Sándor kapujába. A második, megnyugtató gól aztán csak a 89. percben esett, Albert Flórián fejelte (2:0). Remek rajtot vett a csapat a selejtezőkön.

Két héttel később Dublinban következett az első idegenbeli selejtező a Mexikóba vezető úton. Közben a válogatott gerincét adó Dózsának még le kellett játszania a VVK-döntő első találkozóját (0:3 Newcastle-ben). A Szentmihályi – Káposzta, Mészöly, Szűcs, Ihász – Göröcs, Albert, Zámbo – Bene, Dunai II, Kozma (Farkas) összetételű, kifejezetten támadó szellemű alakulat két látványos gólt is szerzett, Dunai II Antal (24. perc), majd Bene Ferenc (80. perc) révén. A kettő között érte el a hazaiak leggőlerősebb játékosa, Don Givens az írek gólját (60. perc). Sós Károly ezúttal egy újoncot avatott, Kozma Mihály először játszott a nagyválogatottban.

Egy héttel az írországi fellépés után újból selejtezőt kellett vívni, ezúttal Koppenhágában. A két meccs között a dózsások még lejátszották a VVK-döntő második felvonását, Szentmihályi, Káposzta, Bene, Dunai II, Zámbo három hét alatt három fontos vb-selejtezőn, s két VVK-döntőn is pályára lépett. Göröcs is csak egy meccsről hiányzott az ötből. Mindenki látta, hogy óriási a teher rajtuk, s mindenki úgy számolt, hogy a válogatott nyerni fog Koppenhágában, s akkor fél lábbal már kint van a világbajnokságon. Finoman fogalmazva: nem így történt. A

tett. Azt hiszem, én még azt is megengedhetem magamnak, hogy sétálgassak, csipőre tegyem a kezem – ehhez a csipőzéshez képet is mellékeltek, s nem volt nehéz ilyet találni, mert tényleg megszokott pihenő testtartásom volt –, és tiszta mezben jöjjelek le a pályáról, miközben társaim úgy kihajtották magukat, hogy csak a cipőjükről lehet felismerni őket. Hát, ez volt az alaphang, s meglehet, ha nincs ez a kóstolgatás, elmarad az ütközés is. Mert tudat alatt bizonyára olyan bizonyítási vágy dolgozott bennem, amilyen utoljára kezdőkoromban.”

Őt olyan világklasszisa is volt a magyar labdarúgásnak, aki egy rettenetes sérülés után soha többé nem nyerte vissza korábbi legjobb formáját: Orth György, Kalmár Jenő, Rudas Ferenc, Szusza Ferenc és Albert Flórián.

válogatott (Szentmihályi – Káposzta, Mészöly, Szűcs, Páncsics – Juhász I., Göröcs – Bene, Albert, Dunai II, Farkas, majd csereként Dunai III és Zámbó) vereséget szenvedett, a középcsatárt, Albert Flóriánt az egész későbbi pályafutására kiható sérülés érte. Gólváltással kezdődött a mérkőzés, Sörensen vezető találatát Bene Ferenc gyorsan kiegyenlítette, a 6. percben már 1:1-re álltunk. A 35. perctől több dráma sűrűsödött öt percbe, mint néhányszor fél évbe. Előbb Dunai II Antal sérülés miatt kénytelen volt lemenni, újpesti névrokona, Dunai III Ede váltotta. Egy perccel később a dánok vezetést szereztek Ulrik Le Fevre révén. Újabb egy perccel később következett Albert Flórián iszonyatos sérülése, majd a 39. percben Farkas János egyenlítése. Ha így marad az eredmény (de ugyanúgy alakulnak a további eredmények, ahogy alakultak), a magyar válogatott mehet Mexikóba, nincs Marseille, nincs futballunk Mohácsa. Ám a 63. percben Ole Madsen még lőtt egyet, és a dánok 3:2-re nyertek.

A tavaszi selejtezők a prágai mérkőzés-sel kezdődtek. Az A-keret két nemzetközi felkészülési találkozót vívott, a Fiorentinát Firenzében 4:2-re, a lengyel Odra Opolét a Népstadionban 2:1-re verte meg. A hat gólból Dunai II Antal négyet könyvelt el. A csehszlovák fővárosban nagyon jól kezdett a Szentmihályi – Káposzta, Mészöly, Páncsics, Ihász – Göröcs, Szűcs – Fazekas, Bene, Dunai II, Zámbó összeállítású csapat, és Bene, Hagara, Dunai II, valamint Fazekas gólja után, a 48. percben már 3:1-re vezetett. A szövetségi kapitány korábban már le akarta cserélni Mészölyt, a védelem pillérét, Göröcs János beszélt rá, hogy ne tegye. Aztán Kvašňák szépített, s 3:2-nél a kapitány mégis meghúzta, amit nem kellett volna, Mészöly Kálmán lecserélésével (Juhász István állt a helyére) megbontotta a védelmet. Aztán a 75. percben Fazekast is lehívta, Puskás Lajost a pályára küldve. Két perccel később a csehszlovákok Kuna révén kiegyenlítették, s a mérkőzés döntetlenre végződött.

Tíz nappal a prágai 3:3 után Stockholmban két góllal kikapott a magyar csapat. A Szentmihályi – Káposzta, Páncsics, Mészöly, Ihász – Juhász I., Göröcs – Fazekas, Bene, Dunai II, Zámbó (Puskás) összeállítású, hét újpesti játékoskal kezdő gárda két védelmi hibából kapott gólt. (Gólszerző: Niklasson, Grahn.) A svédek még egy büntető kihagyását is megengedhették maguknak.

Utána javult a mérleg: a dánokat és az íreket – a valós erőviszonyoknak megfelelően – magabiztosan elintézte az együttes. Előbb Szentmihályi – Kelemen, Páncsics, Szűcs, Ihász – Halmosi, Zámbó – Fazekas, Kocsis L., Bene, Kozma összeállításban (amelyben két újonc, Halmosi Zoltán és Kocsis Lajos is helyet kapott) Bene Ferenc két, Szűcs Lajos egy góljával 3:0-ra nyert, majd

Jól látható Göröcs fájdalma – nem éri el a labdát a dublini mérkőzésen

a zöld szigetről érkezett vendégek ellen még rátett egy lapáttal. A négy gólt négy különböző klub játékosa szerezte: a Haladásé (Halmosi Zoltán), az Újpesti Dózsaé (Bene Ferenc), a Vasasé (Puskás Lajos) és a Bp. Honvédé (Kocsis Lajos). A mieink összeállítása a következő volt: Tamás – Kelemen, Páncsics, Ihász – Halmosi, Szűcs – Fazekas, Göröcs (Kocsis L.), Bene, Dunai II (Puskás), Zámbó.

Akkoriban még a gólarány nem dönthetett vb-részvételtől, ezért a magyar és a csehszlovák válogatott pótszelejtezőre kényszerült Marseille-ben. Sós Károly csapatának mégis némi előnye származott abból, hogy a csoportja élén állt: csak vesztenie nem volt szabad, döntetlennel is kijutott volna az 1970-es Mundialra. Sós kapitány utólag kijelentette: „Harminckét évi edzői tapasztalattal a hátam mögött nem voltak vérmes reményeim a továbbjutást illetően, amikor tudtam, hogy Páncsics, Szűcs és Dunai II nélkül állunk ki.” (*Képes Sport 1970. február 10.*) De csak utólag. Am ettől még igaz. Albertet is beleértve négy kulcsjátékosról kellett lemondania. Az MLSZ szokatlanul magas prémiumot határozott meg a meccsre, Ihász Kálmán nyolc héttel később (*Képes Sport 1970. január 27.*) már azt mondta, az is bénítóan hatott a játékosokra. Hozzátette, ugyan a csehszlovákok is valószínűleg hasonló összegért hajtottak, náluk akadt olyan Nyugaton játszó profi (a Belgiumból hazahívott Kvašňák), aki hozzászokhatott az ilyesfajta léptékekhez. *L. Réti Anna* a *Miért vesztettünk?* címet kapott könyvében Göröcs Jánossal beszélgetett a jutalom léptékéről. A csapatkapitány nem emlékezett a pontos összegre, csak arra, hogy a felkínált pénz „olyan sok volt, hogy melegem lett tőle”. Az újságíróhoz hozzátette: „Egy kocsi ára volt a továbbjutási prémium”. Ez 2015-ben is jelentős összeg – hát még mit jelentett 1969 végén!

Ám nemhogy a vb-szereplés, de még a pénz sem motiválta kellőképpen a játékosokat a sorsdöntő pillanatokban. Ihász Kálmán kimondta: „0:2-ről minden magyar csapat feladja. Ez sajnálatos, súlyos hiba, de így igaz. Feladtuk hát Marseille-ben is.”

Az MLSZ gondozásában megjelent *Válogatott gyűjtemény* című könyvben a Dénes Tamás, Hegyi Iván, Lakat T. Károly szerzőtrío által az összecsapásról szóló fejezetből idézzük: „Mi voltunk a mérkőzés esélyesei, a döntetlen elérése pedig egy könnyed vidám parki mulatságnak látszott csupán. Közel egy félidőt morzsoltak el úgy a csapatok, hogy inkább a magyar válogatott játszott fölényben (egy halvány árnyalatnyival talán jobban is...), aztán a lélektanilag

A futballtörténelem megismételte önmagát

Amikor Fazekas László Prágában betalált a csehszlovákok hálójába, lövése a második félidő elején 3:1-re alakította a találkozó eredményét a mieink javára. Ha összeadjuk a budapesti meccs és a kinti összecsapás góljait, összesítésben 5:1-re vezetünk 1969. szeptember 14-én. Ennek dacára az északi szomszédság nemzeti tizenegye jutott ki a mexikói világbajnokságra. Igen, az elétkozott marseille-i „rájátszás”, a katasztrófális 1:4 miatt!

A futballtörténelem megismételte önmagát, és sajnós megint a rovásunkra. 1954. július 4-én Czibor Zoltán a világbajnoki döntő 9. percében bevette Turek kapuját, és akkor a magyar válogatott összesítésben már 10:3-ra vezetett Nyugat-Németország legjobbjai ellen (beleszámítva a csoportmérkőzés eredményét), az aranyérmeket mégis Fritz Walter és társai nyakába akasztották a berni Wankdorf-stadionban.

a labdarúgásban elképzelhető legrosszabb pillanatban, néhány másodperccel a félidő lefújása előtt az ellenfél 11-eshez jutott. Ezt a nyakigláb Kvašňák, az egyetlen, aki játszott a csehszlováknál az 1962-es vb-nyegyedöntőben, s az egyetlen, aki akkoriban nyugat-európai légiósként, a KV Mechelen játékosaként kapott meghívást a válogatottjukba, kíméletlenül belőtte. A szünetben olyan nagyon sok nem történhetett az öltözőnkben, mert a folytatásban a csehszlovákok úgy söpörtek le bennünket a pályáról, mintha ott sem lettünk volna. Huszonkét perc alatt rúgtak még hármat, az amúgy is dermesztő marseille-i időjárásnál már csak az a látvány volt dermesztőbb, ahogy a magyar válogatott megadta magát, hiszen azt senki nem tiltotta meg Benéneknek, hogy akár csak egy veszélyes támadást vezessenek 45 perc alatt. A magyar válogatott a Szentmihályi – Kelemen, Mészöly, Noskó, Ihász – Göröcs (Kocsis L.), Halmosi – Fazekas, Bene, Farkas (Puskás), Zámbo összeállításban szerepelt a mérkőzésen, a gólokat Kvašňák (43. – 11-esből), F. Veselý, (59.), Adamec (65.), Jockl (81.) és végül Kocsis Lajos (91. – 11-esből) szerezte. Marseille-t, vélhetően az M betűs szókezdet miatt is, később a magyar futball Muhijaként, Mohácsaként emlegették.”

Amúgy érdekes volt a közvetlen előzmény is, amelyet *Lakat T. Károly* tollából olvastattunk: „A mérkőzésre indulóban a teljes magyar küldöttség már a szálló előtti buszban ült, amikor az MLSZ akkori elnöke, Hegyi Gyula szólott, ne induljanak még, neki olyan sürgős elvégezni való dolga van, amellyel nem várhat addig, amíg a stadionba érnek.

Senki sem tulajdonított nagy jelentőséget az ügynek, »nagy úr a szükség« alapon mindenki arra várt, hogy az elnök úr gyorsan végezze el a dolgát.

De amikor már eltelt vagy 30 perc, s még mindig nem jött vissza, a buszvezető is jelezte, hogy a kora esti csúcsforgalomban óriási közlekedési dugón kell majd átvágniuk magukat, az autóbuszban kezdett fokozódni a helyzet. Így esett, hogy a tervezettnél több mint fél órával később, s valóban egy hatalmas belvárosi közlekedési káoszt leküzdvé, a magyar válogatott akkor érkezett a Velodrome stadionba, amikor a csehek már javában a pályán melegítettek...

A gyűrő, Vinkovics Lajos – a vészhelyzetet látva – menet közben, a buszban végezte el a gyűrást, osztotta ki a mezeket, a nadrágokat, a cipőket, a sportszárakat, hogy majd amikor megérkeznek, a buszról egyenesen a pályára futhasson a társaság. Kísértetiesen hasonlított a helyzet ahhoz, mint amikor két szomszédos falu csapata játszik egymás ellen, s a vendégek teherautón utazva, meccsfelszerelésben érkeznek.”

Nagyszerű kollégánk édesapja is kinn volt a marseille-i mérkőzésen. Ő mondta a lefújás után: „A magyar történelemnek mától három nagy csatavesztése létezik: Muhi, Mohács és Marseille...”

Nagy botrány keletkezett belőle, a hazaérkezés után alig hogy leszállt a repülőgép Budapesten, máris a sporthivatalba kellett menni, ahol a legfőbb ember közölte vele: „Ez volt az utolsó dobása, érti... Nem azért utaztattuk ki az állam pénzén a mérkőzésre, hogy viccesnek hitt mondatokat gyártson!”

Viszonylag sok mérkőzésen vehetett részt az utánpótlás-korosztály válogatottja, amelyben hol a 21, hol a 23 éven aluliak jutottak szóhoz. De – valóban szoros kivételként – előfordult, hogy a 29 éves Sóvári Kálmán játszott balhátvédet. Eltérő játékeréjű csapatok ellen nagyon különböző eredmények születtek, kevés pozitívummal. A bolgár és a lengyel A-válogatott is megverte a magyar kiválasztottakat, noha az előbbieket elleni, szófiai 2:3 nem is számított rossz eredménynek. A legjobb teljesítményt a dánok elleni vb-selejtező előtti előmérkőzésen, a ven-

dégek utánpótlás-csapatá ellen nyújtották a fiatalok, a Hajdú J. – Bálint, Ruzsinszky, Vidáts, Megyesi – Dunai III, Répás – Szabó S., Sárközi, Müller (Varga Gy.), Tóth A. összeállítású gárda 3:0-ra nyert.

1969. máj. 25.	Bp., Népst.	CSEHSZL.	2:0 (0:0)	vb-sel.	Dunai II, Albert
1969. jún. 8.	Dublin	ÍRORSZÁG	2:1 (1:0)	vb-sel.	Dunai II, Bene
1969. jún. 15.	Koppenhága	DÁNIA	2:3 (2:2)	vb-sel.	Bene, Farkas
1969. szept. 14.	Prága	CSEHSZL.	3:3 (2:1)	vb-sel.	Bene, Dunai II, Fazekas
1969. szept. 24.	Stockholm	SVÉDO.	0:2 (0:0)		
1969. okt. 22.	Bp., Népst.	DÁNIA	3:0 (2:0)	vb-sel.	Bene 2, Szűcs
1969. nov. 5.	Bp., Népst.	ÍRORSZÁG	4:0 (1:0)	vb-sel.	Halmosi, Bene, Puskás dr., Kocsis L.
1969. dec. 3.	Marseille	CSEHSZL.	1:4 (0:1)	vb-sel.	Kocsis L.

Az idény során a magyar válogatottban szerepelt játékosok

8 mérkőzésen: Bene Ferenc (Ú. Dózsa), Zámbó Sándor (Ú. Dózsa)

7 mérkőzésen: Szentmihályi Antal (Ú. Dózsa)

6 mérkőzésen: Dunai II Antal (Ú. Dózsa), Fazekas László (Ú. Dózsa), Göröcs János (Ú. Dózsa), Ihász Kálmán (Vasas), Mészöly Kálmán (Vasas), Páncsics Miklós (FTC), Szűcs Lajos (FTC)

5 mérkőzésen: Káposzta Benő (Ú. Dózsa)

4 mérkőzésen: Farkas János (Vasas), Puskás Lajos (Vasas)

3 mérkőzésen: Albert Flórián (FTC), Halmosi Zoltán (Haladás), Juhász István (FTC), Kelemen József (Bp. Honvéd), Kocsis Lajos (Bp. Honvéd)

2 mérkőzésen: Kozma Mihály (Bp. Honvéd), Noskó Ernő (Ú. Dózsa)

1 mérkőzésen: Dunai III Ede (Ú. Dózsa), Szőke István (FTC), Tamás Gyula (Diósgyőri VTK)

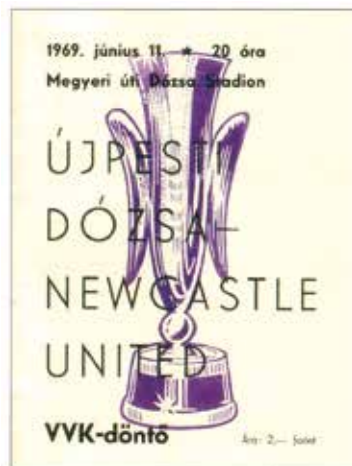
A „szarkák” belerondítottak...

Tavasza az Újpesti Dózsa maradt az egyetlen magyar résztvevő az európai kupákban – de a lila-fehérek egészen a döntőig meneteltek a VVK-ban. Februárban a kinti győzelem ellenére itthon némi szerencsével (1:0, 2:2) jutottak túl a lengyel Legián, de utána a Leeds United elleni kettős győzelem a magyar futball és persze a klub nemzetközi kupatörténelmének egyik legnagyobb bravúrjának számított. Miközben akkoriban cikkek és nyilatkozatok sora született arról, hogy miért nem megy a magyaroknak a jobb fizikumú, erőteljesebb és erőszakosabb futballt játszókkal szemben, a Dózsa oda-vissza legyőzte a kor legjobb angol gárdáját (Leedsben 1:0, a Megyeri úton 2:0 született). Az idény végén története első bajnoki címét megnyerő Leeds mindössze két vereséget szenvedett a ligasorozatban, több pontot gyűjtött, mint bárki korábban a 22 csapatos élvonal történetében.

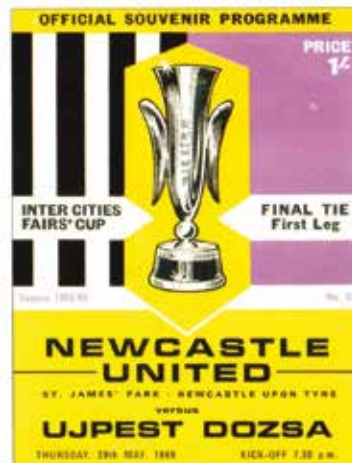
Leedsben Dunai II látványos találata (Fazekas passza után ballal felpörgette a labdát, majd jobbal, a tizenhatoson kívülről Gary Sprake kapujába vágta) ritka sikert jelentett: bő egy évvel a Ferencváros – ugyancsak a VVK-ban – az Anfield Roadon, a Liverpool ellen elért diadala után ez volt csupán a második olyan nemzetközi kupatalálkozó, amelyet győzelemmel vívott meg egy magyar klubcsapat Angliában. A visszavágó Bene nagy meccse volt: kiharcolt egy tizenegyest, amelyet Solymosi gólra váltott, majd ő maga állította be a 2:0-s végeredményt. A Leedshez képest nagy szerencsével elődöntőig jutó török Göztepe nem jelentett nehéz akadályt, a Dózsa 8:1-es összesítéssel került be a kupadöntőbe.

Ott ismét egy angol alakulat, a Newcastle United várt rá, a Leedsnél nagyságrendekkel gyengébb, de a fizikai erőre alapozó, szigorú csapat. Az első mérkőzést az Újpest 3:0-ra elveszítette a Saint James' Parkban. Káposzta Benő szerint elsősorban az idegi fáradtsága miatt: „Newcastle-ben nem fizikailag, hanem idegileg fáradtunk el. A csapat csaknem minden tagja kétszer repült át addig már abban az évben a tengerentúlra, s nemegyszer kimerítő utazásokkal értük el a mérkőzéseink színhelyét. Törökországból péntek délután értünk – félelmetes repülőút után – haza. Utána edzésünk volt, szombaton pedig órákon át izzadtunk az autóbuszban, útban Pécs felé.” (Az a mérkőzés hozta a csapat egyetlen idegenbeli bajnoki vereségét az idényben.)

A Dénes Tamás, Hegyi Iván, Lakat T. Károly szerzőtrío *He-lyünk a kupanap alatt* című könyve felidézni a kudarc körülményeit és a visszhangját. „Ez a meccs egyike volt annak

A VVK-döntő magyarországi...

...és angliai műsorfüzetének borítója

Pop Robson lövése szerencsére elkerüli az újpesti kaput a Saint James' Parkban

mindössze háromnak, amelyen az újpestiek nem szereztek gólt. A csatárok szinte csak lézengtek a pályán, a védelem pedig nem tudta feltartóztatni a rendkívül sablonos erőfutballt játszó, de sokkal fittebbnek tűnő briteket. Charlie Coutts, a Magyar Rádió angol szekciójának vezetője is ott volt a mérkőzésen, azt írta utána a Képes Sportban, hogy a Dózsa behozhatja a hátrányát. Úgy vélte, egyszerűen jobb futballistákból áll a magyar csapat. Ám azt is megírta, szerinte hogyan kaphatott mégis egy hármast a magyar bajnokaspiráns: »Miért nem vetette bele magát a küzdelembe a Dózsa, úgy, hogy győzni kell? Valahogyan hiányzik a magyar labdarúgásból a kupaszellem, a mindent bele felfogás. Talán fáradt volt a Dózsa? Ugyan! A Newcastle fáradtabb volt. Legalábbis több oka lehetett rá. Ez volt az idényben a csapat hatvanharmadik mérkőzése. És valamennyi kemény mérkőzés. Keményebb, mint amilyeneket általában a magyar bajnokságban játszanak. Nem volt nehéz az első félidőben az angol játékosokon felfedezni a fáradtság jeleit. Akaraterejük azonban töretlen volt. Hiba lenne természetesen mindent a lelkesedéssel magyarázni. Ezek a nem túlságosan nagy klasszisz játékosok mindent tudnak, ami szorgalmas munkával megtanulható. És amit tudnak, gyorsan, nagy iramban tudják alkalmazni. A levegőben korlátlan urak. Megszámoltam, az egész mérkőzés alatt Solymosinak kétszer, Noskónak egyszer sikerült párharcban elfejelnie a labdát.« Egyébként a kupapárharc után Baróti Lajos is a két csapat fejjátéka közötti különbségben látta a kettős vereség okát: »Bennünket a Newcastle a levegőben vert meg. Aki jobban megfigyelte őket, láthatta, hogy nemcsak fejelnek, hanem kombinálnak is a levegőben« – mondta.”

A Dózsának a súlyos vereség ellenére volt esélye arra, hogy ledolgozza a hátrányát. Az első félidő végén már két góllal vezetett. Előbb Bene lőtte éles szögéből a Dunai II által cselesen átlépett labdát a kapuba, majd Göröcs János – pályafutása egyik legszebb gólját szerezve – kicselezte a fél angol védelmet, aztán a hálóba nyeste a párharcot ismét nyílttá tevő találatot.

Hátra volt még 45 perc, s összesítésben már csak egyetlen góllal vezettek a fekete-fehér csíkosak. Ám az újrakezdés után ismét jött az első mérkőzés hőse, Moncur... Lövése nyomán Bánkuti lábáról a kapuba pattant a labda. A Dózsa játéka egyetlen pillanat alatt szétesett, attól kezdve nyoma sem volt az első félidő koncentrált, technikás, szellemes támadásszövéseinek. A „szarkák” megéreztek a lehetőséget, s előbb Preben Arentoft – a nemzetközi kupák történetének első dán győztese –, majd a csereként beállt Alan Foggon gólja révén fordí-

Moncur élete nagy meccse volt a newcastle-i döntő. Íme, az első gólja!

mérkőzésen 2:1-re, de 4:1-gyel javított a visszavágón. A következő fordulóban aztán a Leeds United túl erősnek bizonyult (0:3, 0:3). A KEK-ben az MTK 1:0-ra kikapott Magdeburgban, majd a visszavágón hosszabbításban kiesett. Jürgen Sparwasser a 112. percben lőtt gólja ejtette ki a Takács László találatával a 7. perctől vezető kék-fehéreket.

A VVK-ban a Rába ETO kettős győzelemmel (kétszer 2:1) lépett túl a svájci Lausanne-Sports csapatán, majd kettős vereséggel (2:3, 0:2) búcsúzott a Barcelona ellen. Az Újpesti Dózsa kikapott 2:1-re Belgrádban a Partizantól, majd itthon 2:0-val fordított. A következő fordulóban meglepően súlyos vereséget szenvedett az FC Bruges-től Belgiumban (2:5), de végül kiderült, fontosabb volt Fazekas László a 90. percben elért szépítő gólja, mint Rob Rensenbrink mesterhármasa. A visszavágón ugyanis a Dózsa – Fazekas két, Bene egy góljával – 3:0-ra nyert és továbbjutott.

VVK-döntő

Newcastle United–Újpesti Dózsa 3:0 (0:0)

1. mérkőzés, 1969. május 29., Newcastle, 59 234 néző. Jv.: Hannet (belga)

Newcastle United: McFaul – Craig, Burton, Moncur, Clark – Gibb, Arentoft – Scott, Robson, Davies, Sinclair (Foggon, 75.)

Újpesti Dózsa: Szentmihályi – Káposzta, Solymosi, Bánkuti – Dunai III, Noskó – Fazekas, Göröcs, Bene, Dunai II, Zámbó

Gólszerző: Moncur (63. és 72.), Scott (83.)

Újpesti Dózsa– Newcastle United 2:3 (2:0)

2. mérkőzés, 1969. június 11., Megyeri út, 30 000 néző. Jv.: Heymann (svájci)

Újpesti Dózsa: Szentmihályi – Káposzta, Solymosi, Bánkuti – Dunai III, Noskó – Fazekas, Göröcs, Bene, Dunai II, Zámbó

Newcastle United: McFaul – Craig, Burton, Moncur, Clark – Gibb, Arentoft – Scott, Robson, Davies, Sinclair (Foggon, 69.)

Gólszerző: Bene (29.), Göröcs (44.), Bánkuti (46. – öngól), Arentoft (52.), Foggon (70.)

tottak, s megnyerték a második meccset is. A Dózsa óriási lehetőséget hagyott kihasználatlanul.

A Vásárvárosok Kupáját egy éven belül már másodszor vitte el egy angol csapat tőlünk. Ki gondolta volna akkor, hogy 2015-ben – s gyaníthatóan még hosszú évekig – azt írhatjuk le: azóta sem rendeztek Budapesten európai futballkupaöntőt...

Ősszel a Ferencváros indult a BEK-ben, ugyan kikapott Szófiában a CSZKA-tól az első

Kocsis Lajos sem tudott segíteni

Egyedül a Vasas maradt állva a magyar indulók közül tavaszra a KK 1968–1969-es sorozatában. A piros-kékek 4:3-ra megnyerték az őszi meccsüket a Sturm Graz ellen, ám a visszavágó nem ígérkezett könnyűnek. Ennek ellenére (harmadik nekifutásra, ugyanis a nagy havazások miatt kétszer is elhalasztották a találkozót) február végén a Vasas nyert 2:1-re Ausztriában, s továbbjutott. Lépett egyet a következő körben is, miután kettős győzelemmel (a Fáy utcában 3:2, a Marakanában 2:1) búcsúztatta a magyar KK-szereplők addigi mumusát, a belgrádi Crvena zvezdát. Az elődöntőben azonban véget ért a menetelés, noha a helyi Internacionál Sloznaft (rövidebben Inter) elleni pozsonyi 2:2 megteremtette a döntőbe jutás esélyét a budapesti visszavágóra. Ám a felvidéki vendégek meglepetésre 1:0-ra nyerni tudtak a Fáy utcai találkozón. A Vasas „mentsége”: az éppen a csehszlovákok elleni hazai vb-selejtezőre készülő válogatottak, Mészöly és Farkas nem szerepeltek. Kölcsönjátékosként Kocsis Lajos játszott csatárt a piros-kékeknel – egy elveszített meccsel gazdagodott tehát a nacionáléja, egy KK-elődöntővel.

A Vasas – a Csepel SC és a Bp. Honvéd társaságában – elindult a következő sorozatban is. Keszthelyi Mihály legénysége egy 2:1-es vereség és egy 2:1-es győzelem után sorsolással esett ki a bécsi Wacker ellen. A kispestiek a hazai döntetlen után Rómában 2:1-re győzve ejtették ki a Laziót. (Az Olimpiai Stadionban Kocsis Lajos, Tichy Lajos és Giorgio Chinaglia szerezték a gólokat. Hát, nem akármilyen névsor!) A Vasas ugyancsak vendégként tett ki magát, a hazai 1:1 után Szkopjében 3:2-re nyert a Vardar ellen.

Radics János gólja a Vasas a belgrádi Crvena zvezda elleni, Fáy utcai KK-találkozón

Amikor az MTK legyőzte a Palmeirast

Ami a klubtúrákat illeti, 1969 kétségtelenül az MTK éve volt. A kék-fehérek az esztendő kezdetén (három csepeji játékosal, Faludival, Kalmárral és Rottenbillerrel megerősítve) az argentinai Mar del Platában, az Aranykupán vettek részt.

Ma már így emlegethetjük: ez volt az a torna, amelyen az MTK (Hajdú – Szántó, Csetényi, Kezsei, Szucsányi – Rottenbiller, Oborzil – Török, Kalmár, Szuromi, Kiss, majd csereként Strasser összeállításban) Török József duplájával 2:1-re legyőzte a brazil Palmeirast, s 2:2-es döntetlent

A Ferencváros Fenyvesi Máté és Mátrai Sándor búcsúján. Állnak, balról: Novák, Havasi, Géczy, Turai, Szőke, Horváth Á. Elöl: Branikovits, Németh, Rákosi és az ünnepeltek

ért el a néhány hónappal korábban a Manchester United ellen az Interkontinentális Kupát megnyerő, s így a világ legjobb klubjaként ünnepeelt Estudiantes ellen.

Az MTK végül ötödik lett a hétcsapatos seregszemlén, a Boca Juniors, a Palmeiras, a pozsonyi Slovan és az Estudiantes mögött, megelőzve a bécsi Rapidot és Mar del Plata válogatottját. A csapat nyáron a New York-i tornán vett részt, ott harmadik lett a görög Olympiakosz Pireusz és a

Minden relatív

1969-et már a futballrecesszió évének könyvelik el a honi labdarúgás történetírói. A két kortárs újságíró, a kítúnó tollú Feleki László és Hoffer József többször is megkongatta a vészharangot a Képes Sport oldalain. Utóbbi jól elverte a port a marseille-i 1:4 után a kétségtelenül rengeteget hibázó, számos rossz döntést hozó Sós Károlyon. Idézzük: „A séma, a sablon is gátja a fejlődésnek. A korszerűsége törekvésben ma már az edzői fantáziának is élesen kell működnie.” (Képes Sport 1969. december 9.) Nem véletlenül lett Hoffer József a következő szövetségi kapitány, igaz, aztán ugyanúgy megbukott, mint dicsőtelen elődje. A franciaországi kudarc után a Népszabadság is éles hangnemet használt: „A magyar futball elsatnyult, nem tartott lépést a modern realista labdarúgással...”

De minden relatív. Két és fél héttel a galliai katasztrófa előtt (november 17-én) a Szőnyi úton megrendezett BVSC–Volán (0:0) rangadóra 7500 néző ment ki. Az NB II Északi csoportjában, azaz az akkori harmadik vonalban! A zuglói és a rákoscsabai drukkereket nem értesítették a válságról!

brazil Portuguesa mögött. A futball mellett még egy különleges élményben lehetett részük a kék-fehér játékosoknak: az ottani médiában „élőben” követhették az Apolló 11 küldetését, az ember első Holdra szállását.

A Ferencváros tavasszal nem játszott nemzetközi mérkőzést, júniusban ellenben elutazott Kanadába. (Ha már a társaság egy évvel korábban lemaradt a szinte biztosra vett ausztráliai portyáról...) Egy hét alatt három meccset játszott kinn, a Toronto Hungária és kétszer az ottani ligaválogatott ellen. A zöld-fehérek összesen 23 gólt szereztek... A hazaérkezés és a bajnoki folytatás közötti néhány napban még legyőzték itthon az osztrák VÖEST Linzet (2:0), majd egy héttel később megverték a Viennát (2:0) is, ez utóbbi volt a két legendás játékos, dr. Fenyvesi Máté és Mátrai Sándor búcsújátéka. Érdekes, hogy a hajdanán az akkor éppen Kinizsinek hívott Fradiban együtt is kezdő két futballista itthon és külföldön is elbúcsúzott. Ugyanis a Fradi augusztus közepén részt vett a Vienna jubileumán (3:1), s a szervezők ragaszkodtak a két, együtt több mint 150-szeres magyar válogatott veterán fellépéséhez.

A Vasas is a szokásosnál szerényebb nemzetközi programot bonyolított. A nyáron megnyert három mérkőzést Ausztriában (VÖEST Linz 5:2, Austria Klagenfurt 5:1, Wacker 7:3, ez utóbbi után „maradt le” a csapattól Kenderesi István), majd októberben, két egymást követő napon is pályára lépve az NDK-ban, kétszer 1:0-ra kikapott a keletnémet válogatottól.

A Bp. Honvéd a rajt előtt megverte a burgenlandi Eisenstadt gárdáját – de a katonacsapat sem bonyolított le gazdag nemzetközi programot.

BALLON D'OR

A Golden Boy Aranylabdája

Az Aranylabda-szavazás történetében először győzött olasz születésű játékos. Az AC Milan BEK-sikere megalapozta Gianni Rivera (83 pont) elsőségét. A Golden Boy (így becézték) mögött az olasz bajnoki címet Szardíniába vivő Cagliari első számú csillaga, Luigi Riva (79) végzett a második helyen, megelőzve a nyugatnémet gólgólyarost, Gerd Müllert (38). Nem volt jó éve a magyar futballnak, mindössze egy honfitársunk kapott szavazatot. A kétpontos Bene Ferenc a görög Sziderisszel, a luxemburgi Pilot-val, a spanyol Velasquezzel és a szlovák Andrej Kvašňákkal holtversenyben a 18. helyen végzett a 31 nevet számláló mezőnyben.

Bene Ferenc hat éven belül ötször kapott pontokat az Aranylabda-szavazáson – vitathatatlanul a kontinens legkiválóbb csatárai közé tartozott. 1964 és 1969 között csak 1967-ben nem kapott voksot

Nagy Antal óriási sikere

Továbbra is az amerikai volt a legnépesebb magyar légiós kolónia. Ugyanakkor az NASL második idényében már csak öt csapat vett részt, és a szezon mindössze két és fél hónapon keresztül tartott. A szkeptikusok azt jósolták, hogy soha nem fog talpra állni az ottani soccer. Májusban skót és angol klubok játszottak az úgynevezett International Cup Competitionban az öt NASL-gárda nevében, majd júniusban kezdődött a valódi bajnokság. Honfitársaink a Kansas City Spursben futballoztak – Bédl János irányítása alatt. Lipták György, Krivitz Tamás, Hanek János és Benedek Jimmy, azaz János is játszott a speciális pontszámítás alapján a bajnoki címet megnyerő alakulatban. Jó néhányan az előző idény magyarjai közül visszamentek korábbi klubjaikhoz, Szalay Tibor például a New York Hungariához.

Az európai ligák közül a belgában érte el a legnagyobb sikert magyar játékos: az eltöltése lejártá után szerződéshez jutó korábbi válogatott csatár, Nagy Antal bajnoki címet nyert a Standard Liège-vel, sőt megszerezte a gólkirályi „koronát” is a bemutatkozó idényében. Ő volt az első honfitársunk, aki Belgiumban elnyerte ezt a titulust, s egyben a hetedik külföldi. (Rajta kívül a magyarok közül csak Ladinszky Attila nyerte el ott a gólkirályi címet, 1974-ben.)

BÚCSÚJÁTÉK

Panchóra többen voltak kíváncsiak, mint a BEK-döntőre

Kubala László és Kocsis Sándor után egy harmadik spanyolországi magyar játékos számára rendezett búcsújátékot a klubja: 1969. május 26-ra a bécsi Rapidot hívta meg a Real Madrid Puskás Ferenc gálamérkőzésére. Pancho előtt a királyi klub tizenhárom játékosát érte hasonló megtiszteltetés, a negyvenes években Monjardínt, Sautót, Chus Alonsót, Quincocest és Ipiñát, Molownyt és Muñozt az ötvenes években, míg a hatvanas években Alonsót, Rialt, Zárragát, az akkor még aktív Gentót, valamint Santamariát és Di Stéfanót.

Puskás Ferenc búcsúmérkőzésének plakátja

Puskás évtizedekkel később így emlékezett a búcsúmérkőzésre: „Nagyszerű ajándék volt ez a Madridtól, szinte a teljes bevételt megtarthattam, csupán a bécsiek ellátásának költségeit vonták le. Olyan gesztus volt ez Bernabéu elnöktől, amelyet általában csak azokkal szemben gyakorolt, akik tíz évet töltöttek el a csapatnál. Én csupán kilencet, de az elnök engedélyezte, hogy én, ahogy a hozzám hasonló cipőben járó Santamaria, is részesüljek benne. Akkor már közel három éve visszavonultam, az erőnlétem már nem volt az igazi, mindössze húsz percet játszottam. Két nappal később ugyancsak a Bernabéu stadionban rendezték a BEK soros döntőjét. Az Ajaxra és a Milanra mindössze harmincezer néző volt kíváncsi. Az én búcsúmérkőzésemre közel nyolcvanezren jöttek el. Úgy látszik, nagyon megszerettek Madridban.”

A Standard, Nagy Antallal. A jobb szélén guggol a magyar gólkirály

Az élvonalbeli edzők között egy magyar akadt az 1968–1969-es idényben: Béres András a liga legyengébb csapatával, a brüsszeli Royal Daring Clubbal vergődött.

Hollandiában Nemes Gyula az MVV játékosja volt.

Svájcban a Servette három magyarja közül már csak Németh Valér maradt a fedélzeten. A Basel bajnokcsapatában, ha ritkán is, de felbukkant Konrád János. (A VVK-ban még gólt is szerzett a Bologna elleni

idegenbeli találkozón.) Stockbauer Ferenc az utolsó szezonját töltötte a lefújáskor kieső FC Sionban. D. Szabó Gyula Ausztriában, a Bregenzben futballozott.

Spanyolországban Kalmár Jenő az első négy fordulóban dolgozott az élvonalban, az Espanyollal. Kubala László a 12. fordulóban átvette a Córdoba-t. Az NSZK-ban Lóránt Gyula ismét a Kaiserslautern együttesét dirigálta. Törökországban Molnár Ignác a Fenerbahçe mestere volt, míg Kuzman József (játékosként) visszatért a Beşiktaşhoz. Görögországban Bundzsák Dezső a Panioniosznál dolgozott. Cipruson Zsengellér Gyula az Anorthosziszt irányította. Lengyelországban Kalocsay Géza dr. második lett a Górnikkal a bajnokságban, de megnyerte az országos kupát. Kemény Tibor a Zagłębie Sosnowieccel ötödik helyen végzett. Romániában a Kolozsvári AC egykoron a magyar élvonalban is szerepelt játékos, Radnai (Reinhardt) János bajnoki címet nyert az aradi UTA-val.

Továbbra is tevékenykedtek honfitársaink Afrikában. Kiemelést érdemel Csanádi Ferenc (Kongó), Pázmándy Sándor (Líbia), Nagy Gyula (Marokkó), Szűcs Ferenc (Etiópia) és Hidas Gusztáv (Niger). Szőke János és Kósa Károly a kubai futballistákat pallérozta.

Az esztendő végén, miután a Socceros nem jutott ki a mexikói világbajnokságra, Vlasits József elbúcsúzott az ausztrál válogatottól. Három év alatt 23 mérkőzésre készítette fel a csapatot – 57 százalékos győzelmi mutatóval.

BRONZCIPÓ

Dunai ismét nemesfémeket „gyűjtött”

Dunai II Antal az Európa legjobb góllövőinek kiírt „nemesfémcipő-verseny” második évében is az első három között végzett. Az 1968-as idényben szerzett 31 gólja ezúttal a Bronzicipőhöz volt elég a bolgár Petar Zsekov (CSZKA Szófia, 36 gól) és a görög Jorgosz Sziderisz (Olimpiakosz Pireusz, 35) mögött, a bécsi Helmut Köglbergerrel (Austria) holtversenyben. Egy apró érdekesség: a lilák csatára az egyetlen futballista, aki a *L'Équipe* versenyének első két évében kétszer is bekerült Európa leggőlerősebb három támadója közé. S még nem volt akkor magyar A-válogatott...

Mélypont

Az egyébként is sok polémiaival terhelt magyar futballban az ifjúsági válogatott szereplése csak újabb aggodalomra adott okot. (Ma már kevésszer emlegetjük, de az „1969-ben vérzett el először a magyar válogatott világbajnoki selejtezőkön” állításhoz hozzátartozik az „először nem jutott ki az ifiválogatott a soros UEFA-tornára” kitétel is.)

Pál József (fehér mezben) volt a korosztály csapatkapitánya

Valójában két tizenéves korosztály szerepelt le 1969-ben. Az idősebb nem jutott ki a hagyományos UEFA-tornára, mert a hazai 3:1-es győzelme után 2:0-s vereséget szenvedett Zággrában a jugoszlávoktól. Pedig későbbi válogatottak, magyar bajnokok (Mucha József, Harsányi László, Török Péter, Gass István, valamint az akkor már befutott játékosnak számító Radics János) is helyet kaptak a csapatban.

A fiatalabbak – köztük a honvédos Lukács Sándor, az akkor még mosonmagyaróvári, később pécsi, majd újpesti Tóth József, a torna idején még nem is egészen 16 éves, Győrből indult,

később a Vasasnál befutott Komjáti András, valamint a már az előző korosztályba is beválogatott Gass István – Thomann Antal edző irányításával az Olimpiai Reménységek Tornáján a Koreai NDK-ban jártak. Három meccset játszottak, háromszor kaptak ki, szerzett gól nélkül jöttek haza. Igaz, az együttes tagjainak átlagéletkora alacsonyabb volt az ellenfelekénél. A románok, a házigazdák és a vietnamiak ellen is szereplő gárda az észak-koreaiak ellen több mint százezer néző előtt lépett pályára.

A Nyugat kincsei

1969 nyarán Salgótarjánban rendezték meg az Országos Ifjúsági Kupa döntőjét, ezen Kelet-Magyarország csapata, soraiban a diósgyőri Oláh Ferencsel és Tatár Györggyel, maga mögé utasította az öt további résztvevőt, köztük a nyugati országrész fiataljait. Utóbbi oldalon négy későbbi válogatott, az akkor még csak 17 éves Csapó Károly, a még nála is másfél évvel fiatalabb, csodagyereknek tartott Póczik József, a 20. évében járó Kocsis István és a 17 éves Tóth József is szerepelt. Dr. Czibulka Mihály, a Pécsi Dózsa edzője felfigyelt a csornai Kocsisra és a mosonmagyaróvári Tóthra, így mindkettőjük pályafutása hamarosan a Mecsekalján folytatódott. Vitte volna a Soproni Textiles középpályását, Csapót is, de ő nem akart Pécsre szerződni.

Névsorolvasás

BP. HONVÉD:

Bicskei Bertalan 25 – Kelemen József 28, Ruzsinszky József 30, Vági István 26, Marosi László 26/4 – Tussinger Antal 26/1, Komora Imre 25/6 – Pusztai László 27/12, Kocsis Lajos 25/8, Kozma Mihály 27/21, Karakas József 26/3. A többiek: Tajti József 22, Szurgent Lajos 17/3, Tichy Lajos 16/3, Tóth Gyula 9/2, Tóth Kálmán 9/1, Pál József 5/1, Lévy Tibor (k) 3, Hajdú Lajos (k) 2, Vári Pál 1

CSEPEL SPORT CLUB:

Fatér Károly 30 – Vellai István 24/2, Molnár Tibor 29, Hunyadi László 22, Gondár György 28/1 – Faludi Dezső 20/1, Kandí György 29 – Major Gyula 25/5, Kalmár I László 24/9, Rottenbiller István 29/3, Losonczy Flórián 29/7. A többiek: Pethő Attila 18/2, Csordás Károly 17/4, Kelemen István 17/1, Gulyás Sándor 8/1, Varga Miklós 7, Nagy Frigyes 2, Takács László 2, Sebes (Scherczer) Lajos 1

DIÓSGYŐRI VTK:

Tamács Gyula 30 – Kovács Pál 21, Salamon József 30, Gál Béla 28/3, Sáfrány István 25/1 – Hajas Imre 30, Haffner György 26/3 – Horváth András 19/5, Vass László 26/6, Fekete Ferenc 23/8, Sikora Ferenc 24/1. A többiek: Gass István 19/1, Ruttkai Zoltán 19/2, Török László 17, Herr István 7, Várkonyi Béla 6, Lázár József 3, Abuczki Béla 1, Kopa István 1, Kunfalvi István 1

DUNAÚJVÁROSI KOHÁSZ:

Aczél (Altheim) László 29 – Formaggini Károly 24/1, Oláh József 29, Csepez Ferenc 23 – Somogyi Sándor 24/3, Ruppert Mihály 24 – Simon Gábor 21/3, Csörgő Szilárd 28/5. Nagy Ervin 20/1, Végh Péter 27/6, Kovács András 24/1. A többiek: Andriská Vilmos 13, Nagy Béla 12/3, Szimacsek Tibor 11/1, Mihály József 10, Ajtony Csaba 9, Tatár József 9, Bartók István 8, Nagy Ferenc 6, Józsi Mihály 5, Szentesi György 3, Takács II József 3/1, Markó János 1, Simon II Ottó 1, Varga Ferenc (k) 1

EGRI DÓZSA:

Landi Ferenc 26 – Kárpáti József 27, Kiss János 30/1, Berán Károly 24, Winkler Géza 27 – Tátrai Imre 21, Bánkúti László 20/2, Szűcs István 22/2 – Tóth Miklós 22/3, La-kinger Lajos 28/5, Rajna György 28/3. A többiek: Faliszek Sándor 18/1, Kovács Ferenc 18/4, Salcza Gábor 15, Kovács György 12/1, Czeczeli Károly 11/1, Buljovszki Miklós (k) 5, Mészáros József 4, Czeglédi László 3, Szász László 3, Fodor Pál 1

EGYETÉRTÉS SC:

Varga László 29 – Satori (Schwerez) Imre 26, Józsa Sándor 30, Varga Gyula 23, Sívári (Schäffer) Kálmán 23/1 – Galambos Antal 25, Mohácsik Imre 26/4 – Karába János 25/3, Kúharszky Béla 20/6, Halápi István 24/9, Harangi József 24/2. A többiek: Szántai László 17, Királyhegyi

László 16/2, Pál II Tibor 12, Laczkó Mihály 10, Aspirány Ferenc 8, Górr Lajos 8/1, Mátrai (Magna) Sándor 6, Siklósi (Schneck) János 5, Kecskés Gábor 4/1, Vasas Mihály 4, Géber László 3, Németh Lajos 2, Vári (Waldeck) György 2, Kiss János (k) 1

FERENCVÁROSI TORNA CLUB:

Gézi István 27 – Novák Dezső 22/5, Páncsics Miklós 26, Megyesi István 22 – Juhász István 29/4, Szűcs Lajos 24/2 – Szőke István 28/7, Branikovits László 28/8, Németh Miklós 24/10, Rákosi Gyula 21/1, Katona Sándor 28/1. A többiek: Bálint László 17, Horváth Árpád 16, Albert Flórián 13/11, Füsi János 7/2, Tátrai Antal 6/3, Havasi (Hágelman) Sándor 5, Takács Béla (k) 3, Turai László 3, Kerekes Gyula 1, Soós László 1, Vajda Sándor 1/1

KOMLÓI BÁNYÁSZ:

Erdősi István 29 – Kótai István 26/1, Csordás István 24, Makray Balázs 30/1, Lazaridisz Szokratész 27 – Bánfalvy Sándor 21, Földi Ferenc 22/1, Pataky Miklós 21/3 – Bordács Lajos 30/3, Solymosi II Gyula 27/4, Csordás II Gábor 20/3. A többiek: Merczel Mihály 19/3, Kékési János 15/1, Korom Sándor 13, Ficzkó Károly 9, Zimonyi Lajos 9, Egri József 7, Kovács Lajos 5, Stier József 3, Bodái Ferenc 2, Porkl Jenő 2/1, Buús György (k) 1

MTK:

Hajdú József 23 – Oborzil Sándor 29, Dunai (Drestyák) Lajos 26/42, Csetényi Csaba 24 – Salánki István 26/1, Szucsányi András 21 – Török József 28/4, Sárközi István 27/1, Mártha Sándor 23/5, Takács László 26/12, Kiss Tibor 21/4. A többiek: Szuromi Antal 20/7, Keszei (Keszler) György 16, Strasszer László 14, Lanczkor Sándor (k) 8, Becsei József 7/1, Kunszt Jenő 6/2, Szántó Tibor 4, Tóth Tibor 4/1, Jenei (Jeszenszky) István 3, Koritár Lajos 2, Szűcs Attila 1

PÉCSI DÓZSA:

Rapp Imre 30/1 – Hernádi (Hornung) Ferenc 30/1, Móricz Sándor dr. 28/1, Konrád János 26, Kincses (Koller) Nándor 27 – Köves László 28/2, Rádi (Rápoly) Lajos 28/4 – Bérczesi Ferenc 30/8, Tüske Csaba 30/1, Dunai I János dr. (Dujmov Iván) 30/4, Daka László 25/4. A többiek: Máté János 23/14, Maurer László 20, Rónai István 11/1, János Károly 2, Kocsis István 2, Zombori (Talián) Sándor 1

RÁBA ETO:

Tóth Lajos dr. 27 – Keglovich László 29/3, Orbán Árpád 29, Kiss Zoltán 30/1, Horváth Béla 26/1 – Nagy Gyula 28/3, Magyar Lajos 24/4 – Stolcz János 21/7, Varsányi Tibor 25/6, Somogyi József 29/11, Korsós István 26/13. A többiek: Izsáki László 18, Győrfi László 14/4, Földes Dénes (k) 7, Pozsgai Lajos 6, Varga Zoltán 5, Máté János 3, Glázer Róbert 2

SALGÓTARJÁNI BÁNYÁSZ:

Magyar Lajos 13 – Baranyai Gyula 30, Ferencz Gyula 28, Kmetty József 28/1, Vertig József 19 – Szalay Miklós 28/7, Répás Béla 30/3 – Kriskó Lajos 30/8, Horváth Ferenc 26/1, Básti István 26/3, Jeck Ferenc 21/4. A többiek: Zöldi Mihály 19, Kajdy Tibor 14/2, Szőke István (k) 13, Gecse Ferenc 11, Szöllősi Gyula 7, Gaiger János 4, Horváth Károly (k) 4, Toldi Miklós 1

SZOMBATHELYI HALADÁS:

Szarka Zoltán 27 – Szőke Károly 23/1, Pék András 30, Szántai István 29, Horváth László 30/1 – Halmosi Zoltán 27/1, Gyarmati György 20 – Szabó II Sándor 30/7, Iszak I Sándor 29/5, Rátkai László 28/4, Gangl László 22/3. A többiek: Kulcsár Ferenc 19/1, Farkas László 15/2, Németh Lajos 12, Iszak II János 7, Mester Károly 6, Pintér Gyula 6, Homolya Tibor 3, Sali György (k) 2, Bokor Miklós 1, Mursits József (k) 1

TATABÁNYAI BÁNYÁSZ:

Gelei József 17 – Lévai István 28, Kovács Tibor 30, Laczkó Mihály 30, Juhasz László 23 – Horváth Ferenc 24, Kovács II Csaba 21, Arany Mihály 24/5 – Szabó György 28/7, Csernai Tibor 29/6, Hernádi László 23/3. A többiek: Sánta

György 20/1, Monostori II Tivadar 19/5, Ladinszky Attilla 18/6, Rothermel (Rothärmel) Ádám (k) 13, Töröcsik II Ferenc 13, Arató Ferenc 2, Szepesi (Szedunka) Gusztáv 2, Léber Ottó 1, Vízkeleti József 1

ÚJPESTI DÓZSA:

Szentmihályi Antal 29 – Káposzta Benő 27, Solymosi Ernő 30/8, Bánkúti István 20 – Dunai III Ede 30/1, Noskó Ernő 30 – Fazekas László 28/10, Göröcs János 29/7, Bene Ferenc 29/27, Dunai (Dujmov) II Antal 26/16, Zámbo Sándor 29/1. Játszottak még: Nagy László 23/9, Juhász Péter 9/1, Tóth András 6, Borbély László (k) 1, Horváth József 1, Szini József 1

VASAS SC:

Mészáros Ferenc 16 – Bakos Sándor 26/1, Mészöly Kálmán 24/3, Vidáts Csaba 28/4, Ihász Kálmán 29 – Menczel Iván 25/4, Fister Ferenc 18 – Molnár Dezső 25/2, Puskás Lajos 30/25, Farkas János 27/21, Müller Sándor 27/4. A többiek: Kenderesi István (k) 12, Somogyvári László 12, Antal Péter 11, Váradi Ottó 10, Szőke István 9, Tóth Bálint 8/2, Török Péter 8, Nell Lajos 7/2, Radics János 6/2, Mathesz Imre 5, Gál Imre (k) 2

Az 1969. évi Nemzeti Bajnokság I végeredménye

1. Újpesti Dózsa	30	20	8	2	83:27	48
2. Bp. Honvéd	30	18	8	4	66:28	44
3. Ferencvárosi TC	30	15	9	6	56:33	39
4. Vasas SC	30	18	3	9	72:43	39
5. Rába ETO	30	12	10	8	53:36	34
6. Pécsi Dózsa	30	13	6	11	41:38	32
7. Csepel SC	30	11	10	9	37:36	32
8. Tatabányai Bányász	30	10	8	12	33:41	28
9. MTK	30	9	8	13	43:53	26
10. Salgótarjáni BTC	30	10	5	15	29:39	25
11. Haladás VSE	30	7	11	12	26:44	25
12. Komlói Bányász	30	5	14	11	21:37	24
13. Diósgyőri VTK	30	7	9	14	31:51	23
14. Dunaujvárosi Kohász	30	9	5	16	26:48	23
15. Egyetértés SC	30	6	9	15	30:52	21
16. Egri Dózsa	30	5	7	18	23:64	17

NB I B

1. Videoton SC	34	24	3	7	92:46	51
2. Szegedi EOL	34	19	8	7	64:41	46
3. Zalaegerszegi TE	34	15	10	9	63:37	40
4. Pécsi Bányász	34	15	9	10	51:40	39
5. Békéscsabai Előre	34	15	8	11	49:41	38
6. Várpalotai Bányász	34	16	5	13	46:39	37
7. Bp. Spartacus	34	12	11	11	59:51	35
8. Oroszlányi Bányász	34	14	7	13	52:50	35
9. Kecskeméti Dózsa	34	13	8	13	41:37	34
10. Szolnoki MTE	34	10	13	11	37:44	33
11. FŐSPED Szállítók	34	11	10	13	52:55	32
12. Szfv. MÁV Előre	34	12	7	15	37:44	31
13. Ganz-MÁVAG	34	11	9	14	35:43	31
14. Ózdi Kohász	34	34	11	815	39:43	30
15. BKV Előre	34	9	12	13	33:39	30
16. Győri Dózsa	34	8	12	14	40:56	28
17. Miskolci VSC	34	7	8	19	26:63	22
18. Nagybátonyi Bányász	34	8	4	22	30:77	20

Az NB I góllövölístájának élcsoportja

1. Bene Ferenc (Ú. Dózsa)	27
2. Puskás Lajos (Vasas)	25
3. Farkas János (Vasas)	21
3. Kozma Mihály (Bp. Honvéd)	21
5. Dunai II Antal (Ú. Dózsa)	16

NB II, Északi csoport

1. BVSC	30	16	9	5	61:26	41
2. Volán SC	30	17	5	8	58:29	39
3. Kossuth KFSE	30	16	6	8	52:37	38
4. Kazincbarcikai V.	30	15	7	8	59:38	37
5. Esztergomi Vasas	30	13	10	7	57:36	36
6. Vasas Izzó	30	12	10	8	44:27	34
7. Nyíregyházi Spart.	30	14	4	12	38:42	32
8. Sátoraljaújhelyi Sp.	30	11	8	11	37:28	30
9. Vasas Ikarus	30	12	6	12	43:50	30
10. Salgótarjáni Kohász	30	10	8	12	45:49	28
11. Kisteremeyi Bányász	30	12	4	14	43:50	28
12. Borsodi Bányász	30	11	5	14	42:45	27
13. BEAC	30	9	9	12	46:52	27
14. H. Papp József SE	30	8	6	16	42:59	22
15. Erzsébeti VTK	30	7	8	15	42:62	22
16. Ormosbányai Bány.	30	2	5	23	31:110	9

NB II, Keleti csoport

1. Debreceni VSC	30	16	10	4	42:17	42
2. Jászberényi Lehel	30	17	6	7	47:35	40
3. Budafoki MTE Kinizsi	30	16	7	7	59:29	39
4. Pénzügyőr SE	30	13	10	7	42:29	36
5. KISTEXT SE	30	13	8	9	44:36	34
6. Kiskunf. Vasas	30	13	7	10	48:46	33
7. Szolnoki MÁV	30	13	7	10	44:44	33
8. Gyulai MEDOSZ	30	10	11	9	39:30	31
9. MGM Debrecen	30	10	10	10	42:33	30
10. Szegedi VSE	30	11	8	11	36:37	30
11. Ceglédi VSE	30	11	6	13	51:44	28
12. Szegedi Dózsa	30	10	7	13	43:41	27
13. H. Bocskai SE	30	8	9	13	48:58	25

14. Kecskeméti TE	30	8	7	15	38:51	23
15. Kőbányai Tűzálló	30	5	7	18	27:65	17
16. Mezőkovácsh. Petőfi	30	4	4	22	22:77	12

NB II, Nyugati csoport

1. MÁV DAC	30	17	8	5	49:21	42
2. Savaria Cipőgyár	30	18	5	7	54:26	41
3. Dorogi Bányász	30	13	10	7	50:31	36
4. Pécsi Ércbányász	30	13	7	10	47:38	33
5. Pápai Textiles	30	10	11	9	43:36	31
6. Szekszárdi Dózsa	30	10	10	10	44:34	30
7. Kaposvári Kinizsi	30	10	10	10	31:31	30
8. Bauxitbányász SE	30	11	6	13	42:45	28
9. NIKE Fűzfői AK	30	7	14	9	25:32	28
10. Máza-Szászvári B.	30	11	6	13	42:65	28
11. Veszprémi Vegyész	30	9	9	12	42:45	27
12. Almásfüzitői Timföld	30	10	7	13	43:47	27
13. H. Táncsics SE	30	8	11	11	32:36	27
14. Pécsi VSK	30	10	7	13	35:46	27
15. Siófoki Bányász	30	10	7	13	34:52	27
16. Nagykanizsai Olajb.	30	5	8	17	25:53	18

Az NB III bajnokai

Délkeleti csoport: Szarvasi Spartacus
Délnyugati csoport: Pécsi BTC
Dunamenti csoport: KELTEX SE
Északi csoport: Tiszaszederkényi MTK
Északkeleti csoport: Debreceni EAC
Északközép-csoport: Vecsesi VÍZÉP
Északnyugati csoport: Ajkai Bányász
Közép-csoport: Középítők SE
Nyugati csoport: Zalaegerszegi Dózsa

Az I. osztályú mérkőzések eredményei

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.
1. Újpesti Dózsa	X	3:3	1:1	4:2	5:1	2:1	1:1	1:2	6:1	3:1	3:0	2:0	2:1	3:1	4:4	2:0
2. Bp. Honvéd	1:1	X	2:3	1:3	3:2	3:0	2:2	0:0	0:0	3:1	3:0	3:0	1:0	5:0	4:1	4:0
3. Ferencváros	0:2	2:5	X	2:0	2:1	2:0	4:1	3:0	2:1	3:1	6:1	1:1	2:0	1:2	2:0	6:2
4. Vasas SC	1:6	1:2	2:2	X	5:1	3:0	2:0	4:1	2:3	1:0	0:0	4:1	4:2	3:0	2:1	2:0
5. Rába ETO	1:1	0:1	2:2	3:0	X	1:1	4:0	2:1	2:1	2:0	3:0	2:2	4:0	4:1	1:1	2:0
6. Pécsi Dózsa	1:0	1:2	1:0	2:3	2:1	X	0:0	1:0	4:1	6:1	3:1	3:0	1:0	2:0	3:0	1:1
7. Csepel SC	0:2	2:1	1:1	4:1	4:2	2:1	X	0:0	1:1	2:2	1:0	4:1	1:0	3:0	2:0	0:0
8. Tatabányai B.	0:0	0:2	1:1	0:7	0:2	0:1	1:1	X	1:0	2:1	2:0	1:0	1:1	4:2	2:2	4:1
9. MTK	0:6	1:3	3:4	1:5	0:0	3:0	1:2	3:0	X	3:1	0:0	0:1	1:1	0:0	2:1	3:1
10. Salgótarjáni BTC	0:2	2:1	2:1	0:1	0:0	1:0	1:1	1:0	1:0	X	1:0	4:0	2:0	1:0	2:0	0:1
11. Haladás VSE	1:4	1:1	0:2	2:2	1:1	1:1	1:0	2:1	2:2	2:1	X	1:1	1:1	2:0	1:0	3:0
12. Komlói Bányász	1:1	0:0	0:0	1:3	0:0	3:0	1:0	1:1	0:0	1:0	1:1	X	2:0	0:0	0:0	1:1
13. Diósgyőri VTK	1:3	1:3	0:0	0:3	1:1	3:3	2:0	2:1	1:3	2:1	0:0	1:0	X	2:1	1:1	2:0
14. Dunaújváros	0:4	0:3	0:1	2:1	2:0	1:1	2:1	0:2	0:1	0:0	2:0	2:1	3:0	X	1:0	4:1
15. Egyetértés SC	0:4	1:1	1:0	0:4	0:6	3:0	0:1	0:1	4:2	1:1	1:0	2:1	2:3	0:0	X	3:0
16. Egri Dózsa	1:4	0:3	0:0	2:1	0:2	0:1	2:0	0:4	2:4	1:0	1:2	0:0	3:3	2:0	1:1	X

1967

1968

1969

1970

1971

1972

1973

1974

1975

1976

1977

1978

1979

1980

1981

1982

1983

1984

1985

1986

A „30 perces” Dózsa bajnoki aranya

Aligha kell mély tónusokkal ecsetelni: rossz volt a hangulat 1970 elején a magyar futballban. A marseille-i kudarc után lemondott Sós Károly – egy, a *Képes Sportnak* adott interjújában (február 10.) – morális kérdéseket feszegetett. Arról beszélt, hogy elsősorban ezen a téren csaldódt a játékosokban. Úgy fogalmazott: „A magyar labdarúgó, legalábbis az elmúlt évek labdarúgója, egyedi, sajátos eset. A világválogatott mellett, illetve Schön mellett (az 1964. májusi Európa-válogatott mérkőzésre utalt – a szerzők) edzői szerepet töltöttem be. Csak ámultam, amikor a világnagyságok vigyázzba vágják magukat, s például balszélsőből egy szó nélkül jobbösszekötőbe álltak. Vagy amikor a sérült Eusébio könyörgött, hogy legalább egy félidőt játszhasson. Magyarországon abból, hogy egy játékost nem ott akarom játszani, ahol szeret, hanem ahol szükség van rá, vagy ahol hasznosabb, már konfliktus, sértődöttség támad. Olyanról sem hallottam manapság, hogy sérült vagy sérüléséből kilábaló magyar labdarúgó azért könyörgött volna, hogy játszasson. Én sem a válogatásnál, sem a választásnál nem ebből a játékos-magatartásból indultam ki. Ez vezetett a bukásomhoz, a magyar labdarúgás mélypontjához.”

De mondott még egy figyelemre méltó „apróságot” az interjút készítő *Réti Annának*: „Amikor hazajöttem az NDK-ból, nekem azt mondták, tehetséges, jó labdarúgókból áll a magyar válogatott, s ha meg tudom magam szerettetni velük, nyert ügyem van. Úgy véltem, ez nem lesz nehéz feladat. Tévedtem.” Később a kerettagokkal való kapcsolatáról, illetve arról, hogy miért nem ültek le közösen a játékosokkal „kibeszélni” magukból a marseille-i traumát, szinte az előző gondolatot folytatva beszélt: „Az első hetekben valósággal magamba roskadtam. A lábam sem tettem ki az utcára. Később gondoltam rá, hogy még egyszer összehívom a fiúkat, hogy beszéljünk az 1:4-ről. Azután jött az újév, és mindössze három üdvözlőkártyát kaptam volt játékosaimtól. Nem hinném, hogy igényelték volna a búcsúbeszélgetést.”

Sós Károly – kimondva, kimondatlanul – utalt arra, hogy a labdarúgók mentalitása nem volt profi. Valószínűleg éveken keresztül nem tudta megemésztetni azt, amit a fegyelemhez szoktatott NDK-s futballistáktól hazatérve itthon tapasztalt. S a helyzetet csak rontották az ő, nagyrészt a mezőny nem ismeréséből fakadó, nyilvánvalóan hibás döntései. De vissza a profizmus címkéjéhez, mert nem csak viselkedésben nem voltak azok a játékosok. Ihász Kálmán (*Képes Sport* 1970. január 27.) a játékosok helyzetének (hivatalosabban státusának) rendezetlenségében látta a bukás egyik legfontosabb okát. A Mit ért ezen? kérdésre így válaszolt: „Elsősorban azt a bizonytalansági érzést, amit a labdarúgó-játékosok egzisztenciális helyzete, hovatartozásának kérdése okoz. Arra gondolok, hogy rendezni kellene kötelességeinket és jogainkat.” Aztán társait bírálva folytatta: „(...) talán

Sós Károly bírálta a játékosok szellemiségét

A Komlói Bányász történetének egyik legerősebb tizenegye. Elöl Erdősi kapus, mögötte az első sorban (balról): Kótai, Zimonyi, Csordás I, a másodikban Bordács, Horváth, Makray, Egri, hátul Juhász, Solymosi II, Lazaridis

néhány játékosunk profi módra kezdett volna edzeni. Az edző nem kém és nem léleklátó. Nem tudja, hogy egy játékos hogyan készült az edzésre, csak azt látja, hogy elvégzi-e az előírt edzésadagot vagy sem.”

Sós ellen utólag az volt az egyik legsúlyosabb kifogás, hogy nem ismerte a magyar mezőnyt, hiszen a hazatérése előtt hat éven keresztül az NDK-ban dolgozott. A Ferencváros vezetői ebből nem igazán sokat tanulhattak, mert miután véglegesen eldőlt, hogy dr. Lakat Károly nem marad a gárda élén (erre már október vége óta számítani lehetett...), kiutaztak Lengyelországba, hogy hazahívják dr. Kalocsay Gézőt. A Kacsza bácsinak becézett mester a megelőző években kétségtelenül a kor legjobb kelet-európai csapatai közé emelte a Górnik Zabrze, de az előző tíz évben mindössze egy idényt (1961–1962) dolgozott a magyar élvonalban, akkor az Újpesti Dózsa-t vezetve. Meg eltöltött még egy évet 1964-ben az NB I B-s Nyíregyházi Spartacusnál. Kinevezése inkább azt az üzenetet hordozta, hogy a fegyelmet fontosnak tartó, külföldön kifejezetten eredményes (a sziléziai bányászcsapat előtt a Standard Liège-zsel is sikereket ért) tréner új szemlélettel új korszakot nyisson a Fradinál.

A zöld-fehérek akkoriban tele voltak „ügyekkel”. Elégedetlenek voltak a vezetők – 1965, majd 1967 és 1968 sikerei után a bajnoki bronzérem és a gyenge nemzetközi szereplés kudarcot jelentett –, Albert és Varga kiesése önmagában is meggyengítette a csapatot, amely egyébként sem volt egységes. Egyre nagyobb szerephez jutott a Géczi, Páncsics, Juhász, Branikovits tengely, amely nem igazán jött ki az edzővel. Rákosi Gyulát egy, a tatai edzőtáborban elmondott, a sajtómegjelenés alapján nyilvánosságot kapott mondataért a vezérkar eltiltotta.

Lakat T. Károly írja az *Apám regénye* című könyvében: „Albert »nyakig gipszben« vegetált gödi víkendházában, Varga Zoli már régen messze járt, apám (valljuk be: hosszú távon nehe-

zen tolerálható...) állandóan tüskéző, heccelődő, a lélek húrjain hol pianissimóban, hol fortissimóban játszó modorát pedig a csapat hirtelen vezéregyenységekké előlépett fiataljai sokkal nehezebben viselték, mint az »agyonpróbált«, no, meg őt feltétel nélkül szerető öregek”.

Páncsics Miklós korábban távozni akart, aztán meggondolta magát. Szűcs Lajos ellenben leállt, miután a klub nem segített lakásproblémája megoldásában, illetve tett egy rossz gesztust, megsértve a világválogatott fedezet önértetét. Átigazolását kérte a Bp. Honvédba, s miután az egyesülete nem adta ki, úgy döntött, kivárja az egy évet. (Talán itt is érdemes megállni egy pillanatra. A modern kori rabszolgaság egyik „szép” példája a hatvanas évek válogatott játékosai közül Szentmihályi Antal, Sipos Ferenc és Szűcs Lajos pályafutásából is elvett egy évet. Érdemi magyarázat nélkül. Hiszen, ha a játékosok amatőrök voltak, miért tiltották el őket egy évre a sportolástól? Ha meg valójában profik, hogyan lehetett – volna – eltiltani őket a szakmájuk gyakorlásától? A kor szellemében és a korifeusok szemében a főbűnök közé tartozott a „disszidálás”. Varga Zoltán extrém esetét leszámítva a többiek, így Nagy Antal, Kenderesi István, nem szólva az adminisztratív ok miatt még kevesebbet kapott Ladinszky Attiláról, éppen úgy egy éven át nem játszhattak, mint az itthon klubot váltani szándékozók.)

Az MLSZ, egyébként természetesen már jóval a marseille-i csatavesztés előtt döntést hozva, megváltoztatta a bajnoki rendszert, úgy döntött, visszatér a Nyugat-Európában megszokott, a nemzetközi kupaidényhez is jobban illeszkedő őszi-tavaszi rendszerhez. Ehhez szükséges volt egy féléves, átmeneti időszak, amelyben „teljes jogú” bajnoki címért játszottak a csapatok, de nem volt sem kieső, sem feljutó. A magyar labdarúgás történetében addig unikális módon az 1970-es tavaszi bajnokságból jutalompontokat vittek magukkal a klubok. (Végül azok nem befolyásolták döntően az 1970–1971-es idény végkimenetelét, ám a Dózsa és a Fradi a rossz tavaszt produkáló Rába ETO-val szemben hét-, az SBTC-vel szemben hatpontos előnnyel kezdte az új idényt.)

1970 tavasza a változások féléve volt. Az új bajnoki rendszer és az új szövetségi kapitány mellett új MLSZ-elnökség is beiktatásra került, dr. Terpitkó Andrást választották meg első embernek, a később a sporthivatalt vezető Buda István lett az elnökhelyettes. Börzsey János maradt a főtítkár, az elnökség tagja lett Zalka András, Pálfi János, dr. Szilágyi György, Góliás Róbert, Kertes Mihály, valamint a „nagy nevek közül” Barcs Sándor, Bozsik József és a „rehabilitált” Sebes Gusztáv.

A 16 élvonalbeli együttest két csoportba osztották, nagyrészt az 1969-es bajnoki végtáblázat alapján. Az A-csoportból kiemelkedett az Újpesti Dózsa, amely csak három mérkőzését nem nyerte meg a 14-ből. A lila-fehérek egy híján ugyanannyi gólt szereztek, mint a csoportjukban második és harmadik, az MTK és Vasas együtt! A másik nyolcasban nem volt ilyen nagy különbség, a veszteségeit nagyon szépen kompenzáló Fradi „csak” két ponttal előzte meg a Budapesti Honvédot.

A kiírás szerint a csoportok azonos helyen végzett csapatai helyosztókat játszottak – más-keppen fogalmazva: a magyar bajnokságok történetében először bajnoki döntőt rendeztek. A legjobb és legnépszerűbb két gárda játszott az elsőségért, 1967 és 1968 (újjászervezett) bajnoka a címvédővel, 1969 győztesével. Akkoriban már ismét szerepelt a programban ket-tős mérkőzés (április ötödikére oszlott a Marseille-t követő letargia, a Honvéd–FTC és az Újpest–Vasas mérkőzésre ötvenezren mentek ki a Népstadionba), igaz, csak egy, de az legalább feljebb vitte az amúgy gyenge nézőátlagot.

Bene Ferenc a Dózsa különleges mezében

Az élkubok – az Üllői úti pálya újjáépítése miatt minden hazai meccsét a Népstadionban rendező Ferencváros kivételével – nem szerettek a legnagyobb magyar arénában játszani. Az Újpesti Dózsa még a bajnoki finálé első kilencven percét is a Megyeri útra vitte, ahol telt ház, ráadásul többségében saját tábora előtt rohamozhatott. A Magyar Televízió nem közvetítette a Dózsa–Fradi bajnoki döntőt, hanem helyette este Mexikóból sugározta az Olaszország–Uruguay világbajnoki csoportmérkőzést. Utóbbi unalmas játékot hozott, gólt nem – az újpesti rangadó ellenben (nem sok volt ilyen az idényben) valóban világbajnoki minőségű volt. Baróti Lajos együttese hat, kifejezetten támadó szellemű játékosal attackolt (Fazekas, Göröcs, Bene, Dunai II, Zámbo és Nagy László), de a Ferencváros kétszer is vezetést szerzett. A súlyos sérüléséből már áprilisban visszatért Albert oldalán játszó mindkét

szélső bevette Szentmihályi kapuját: előbb Szőke István, majd Füsü János. A 86. percben még az FTC vezetett 2:1-re a Megyeri úton. Ám akkor jött a fordulat: a mezőny legjobbjára, a *Népsporttól* kilences osztályzatot kiérdemlő Göröcs János kivételesen nem passzolt, hanem lőtt, s a meglepett Géczki kapus nem tudott háritani. 2:2 – sőt még nem volt vége. Az utolsó előtti percben a csereként beállt Tóth András bal lábáról hajszálpontosan szállt középre a labda, s az előrecsúszó Dunai II Antal (kicsit hasonlóan ahhoz, ahogyan néhány nappal később a német Schnellinger a vb-elődöntőben az olaszok kapujába talál) a zöld-fehérek hálójába lőtt.

Három héttel később a visszavágót, a döntő második mérkőzését – amelyet az elsőségen kívül a kor szellemének megfelelően a Felszabadulási Emlékszerlegért vívtak a párt és a kormány csúcsvezetői előtt, az Országos Sport Napok nyitó akkordjaként, egy háromórás tornabemutatót követően – hatvanezer néző előtt játszották a Népstadionban. A lábujjtörése miatt hiányzó Albert nélkül felálló Ferencváros ugyan Branikovits góljával vezetéshez jutott az 58. percben, de a 72.-ben Noskó lövése után Vépiról a saját kapujába pattant a labda (1:1).

Az öngóllal az Újpesti Dózsa megszerezte az aranyérmet.

A július 9-én megjelent *Népsport* értékelte Baróti Lajos együttesének teljesítményét: „Az egyidényes bajnokságot az Újpesti Dózsa nyerte meg. Teljesen megérdemelten. Tulajdonképpen nem volt nehéz már a tavasz elején megtippelni a listavezetőt. A legjobb játékerőt kétségkívül a lila-fehérek képviselik a magyar mezőnyben. Egységes, érett csapatjátékukkal a mezőny fölé nőttek. És ha ezúttal nem is volt mindig olyan lendületes, célratörő a támadójátékuk, ha eredményesség tekintetében sem tudták megismételni a múlt évben nyújtott teljesítményüket, mégis imponáló magabiztossággal vették az akadályokat. Egészen a helyosztókig. Ott aztán a Ferencváros fiatal legénysége alaposan meggyötörte Benéüket. (...) Ha ez a társaság 70 percig képességeihez mérten futballozna, csodájára járnának. Általában azonban csak húsz, esetleg harminc percig csillognak a lilák. Igaz, idehaza rendszerint ennyi idő alatt is eldöntik a mérkőzést.”

Páncsics megelőzte az újpestieket (is)

Miközben az Újpesti Dózsa megvédte a bajnoki címét, a *Népsport* osztályozókönyvében az első öt közé egyetlen lila-fehér játékos sem tudott bekerülni. A legmagasabb átlagot Páncsics Miklós érte el (7,68), a pécsi Konrád János (7,43), a csepeli Fater Károly (7,38), a kispesti Bicskei Bertalan (7,28) és az MTK csatárból lett jobbhátvédje, Török József (7,25) előtt.

Az álomcsapatba már három bajnok is bekerült: Noskó Ernő, Bene Ferenc és Fazekas László. Így festett a tizenegy: Fater – Török, Páncsics, Konrád, Fejes (Videoton, 6,43) – Juhász (FTC, 6,93), Horváth F. (Tatabánya, 6,80), Noskó (7,18) – Fazekas (7,12), Bene (7,12), Tóth J. (Pécsi Dózsa, 6,90).

A B-csapat: Bicskei (7,28) – Molnár (Bp. Honvéd, 6,69), Mészöly (Vasas, 7,18), Vági (Bp. Honvéd, 7,00), Megyesi (FTC, 6,43) – Kocsis I. (Pécsi Dózsa, 6,69), Kocsis L. (Bp. Honvéd, 6,69), Hajas (DVTK) és Komora (Bp. Honvéd) holtversenyben (mindkettő 6,87) – Szabó S. (Haladás, 6,81), Nagy II (Videoton, 6,85), Jeck (Salgótarjáni BTC, 6,25).

Páncsics Miklóst tartotta a Népsport a fél év legjobbjának

Újpesti 2×2

Az Újpesti Dózsa 366 nap alatt (1969. augusztus 20. és 1970. augusztus 20. között) kétszer is megnyerte a Magyar Népköztársasági Kupát és ugyancsak kétszer a magyar bajnokságot. Természetesen korábban nem volt még ilyenre példa a klub történetében, de a magyar labdarúgás históriájában is ritkaságszámba ment az effajta kétszer kettő. 1927-ben és 1928-ban, a magyar profi futball hajnalán a Ferencváros cselekedte meg ugyanezt.

A Dózsa a két bajnoki döntő között kezdte az 1970-es MNK-sorozatot, a Vasas Láng 6:2-es legyőzésével. A lilák kapujában a mérkőzés során Borbélyt Kenesei váltotta, így néhány héttel később statisztikailag kupagyőztes lett a későbbi válogatott játékos, Kenesei Krisztián édesapja is.

A lila-fehérek a folytatásban négy NB I-es csapatot vertek meg. Szegeden a SZEOL-t (3:1), a Hungária úton az MTK-t (2:1), majd a Fáy utcai elődöntőben a Vasast (4:2), s nem utolsósorban a fináléban az addig nagyszerűen szereplő Komlói Bányászt. Győzelmük értékét növeli, hogy a sorozatban egyszer sem játszottak a Megyeri úton. Bene a döntőig tíz gólt is szerzett, ebből a Vasas Láng ellen ötöt.

Az Újpesti Dózsa MNK-győztes tizenegye. Állnak (balról): Borbély, Noskó, Dunai III, Solymosi, Zámbó, Juhász P. Guggolnak: Fazekas, Bene, Dunai II, Nagy L., Tóth A.

A komlói bányászok a legnagyobb akadályt a nagyszerűen védő Buús György vezérletével a nyolcaddöntőben, a Ferencváros 2:0-s legyőzésével ugrották meg, majd utána a Rába ETO ellen idegenbeli döntetlennel jutottak be az elődöntőbe, hogy aztán idegenben legyőzzék a Diósgyőri VTK-t. Ritkaság: ezúttal nyolc NB I-es került a legjobb nyolc közé.

Az augusztus 20-i döntő előtt játszották a Szabad Föld Kupa döntőjét, amelyet a Ceglédi MEDOSZ nyert meg a Göröcsönyi TSZ SK 2:1-es legyőzésével.

Magyar Népköztársasági Kupa, 1970-es sorozat

Negyeddöntő: MTK–Újpest 1:2, Vasas–Pécsi Dózsa 5:0, Rába ETO–Komlói Bányász 1:1, Csepel–Diósgyőri VTK 2:2

Elődöntő: Diósgyőri VTK–Komlói Bányász 1:2, Vasas–Újpesti Dózsa 2:4

Döntő

Újpesti Dózsa–Komlói Bányász 3:2 (2:1)

1970. augusztus 20., Népstadion, 5000 néző. Jv.: Bircsák

Újpesti Dózsa: Borbély – Káposzta (Nagy L., 70.), Solymosi, Noskó, Juhász P. – Dunai III, Göröcs (Tóth A., 70.) – Fazekas, Bene, Dunai II, Zámbó

Komlói Bányász: Erdősi – Zimonyi – Kótai, Horváth, Makray, Lazaridis – Solymosi II (Angeli, 70.), Mohácsik – Bordács, Juhász T., Csordás II (Egri, 70.)

Gólszerzők: Dunai II (7.), Fazekas (35.), Juhász T. (38.), Fazekas (64.), Horváth (90.)

A Hoffer-bébik tavasza

1970

Meglepetést keltett még a futballban élők számára is, hogy a marseille-i kudarc után lemondott Sós Károly helyére Hoffer Józsefet nevezte ki a sporthivatal szövetségi kapitánynak. A közvélemény inkább dr. Lakat Károlyt tippelte befutónak, aki az előző évtized kiemelkedően legeredményesebb hazai edzője volt két olimpiai bajnoki címével, két bajnoki aranyával és egy nemzetközi kupadöntőjével. A hazai sajtó nemigen találgatott, *Leslie Vernon* a londoni *World Soccerben* megpendítette, hogy a pletykák szerint Lakat doktor, hacsak nem szerződik el Lengyelországba, átveszi a válogatottat, s a helyére dr. Kalocsay Géza kerül a Ferencvárosához.

Ez utóbbi valóban megtörtént, de nem Tanár úr lett a kapitány, hanem az MTI sport-szerkesztőségét vezető korábbi élvonalbeli játékos, majd sikeres ifikapitány, a korosztályos csapattal UEFA-tornákat nyert Hoffer József. Nem volt példa nélküli, hogy újságíró vezesse a nemzeti csapatot, Kiss Gyula és Gallowich Tibor megtette ezt már korábban, nem is eredménytelenül. Mégis az volt az ember érzése, hogy miközben érv volt Hoffer mellett az, hogy jól ismeri a fiatal játékosokat, a sporthivatal eltökélte, hogy nem a gyakorló edzők, a körön belüliek közül választ. Ha ugyanis azt tette volna – nem tudja nem kinevezni Lakat Károlyt.

Hoffer nagy fiatalításba kezdett, s a korábbi alapemberek közül csak kevésre támaszkodott. Első, a jugoszlávok elleni csapatában (Tamás – Vellai, Páncsics, Vidáts, Fejes – Halmosi, Somogyi – Pusztai, Fazekas, Bene, Dunai II, csere: Karsay és Máté) hét újoncot avatott. A „régiek” közül is csak a csapatkapitány, Bene Ferenc járt túl a 10. válogatottságán, igaz, ő már a 39. meccsénél, illetve a 25. (!) góljánál tartott. E találkozón debütált Vellai István, Vidáts Csaba, Fejes Gábor, Somogyi József, Karsay László, Pusztai László és Máté János. A sok újoncot a sportsajtóban Hoffer-bébikként emlegették. A magyar futball történetében először játszott Videoton-játékos az A-válogatottban: Fejes volt az első, majd a második félidőre beállt Karsay a második. A JNA-stadionban Fazekas László lőtte a találkozó első gólját, Bene Ferenc 1:2-nél, a 74. percben állította be a végeredményt.

Május másodikán következett a Hoffer-éra első hazai mérkőzése. A kapitány ezúttal csak a pécsi Konrád Jánost dobta a mély vízbe. A Tamás – Noskó, Páncsics, Konrád, Fejes – Dunai III, Halmosi – Fazekas, Kocsis L., Bene, Karsay tizenegy a jobb- és a balszélső egy-egy második félidei góljával simán, 2:0-ra nyert a lengyelek ellen. A mezőny legjobbjá Fazekas László volt.

Két héttel később, ismét a Népstadionban, következtek a svédek. Ez volt Hoffer József első meccse szövetségi kapitányként, amelyen nem avatott újoncot. Akárcsak a lengyelek ellen, ismét Fazekas László szerezte a mérkőzés első gólját, de aztán a skandinávok fölénybe kerültek, s részben kapushibák miatt fordítottak a Tamás – Noskó, Páncsics, Konrád, Fejes – Dunai III, Karsay – Fazekas, Kocsis, Bene, Dunai II összeállítású magyar együttes ellen (Magyarország–Svédország 1:2). Az északiak a mexikói világbajnokságra készültek, az önbizalomszerzés szempontjából jól jött nekik a győzelem. Orvar Bergmark szövetségi kapitány olyan, elsősorban a későbbiekben híressé vált játékosokkal járt Budapesten, mint Ronnie Hellström, Björn Nordqvist, Bo Larsson. Hiányzott viszont a kor legjobbjá, a Feyenoorddal BEK-győztes Ove Kindvall.

1970 őszén az A-válogatott mérkőzéseivel párhuzamosan pályára lépett az utánpótlás-válogatott is. A Thomann Antal által irányított együttes áprilisban Békéscsabán 2:0-ra kikapott a jugoszlávoktól, ellenben májusban 2:0-ra megverte a lengyeleket a Népstadionban, majd május 16-án 0:0-s döntetlent játszott Malmőben a svédekkel. A három mérkőzésen (vagy azok valamelyikén) Veréb (DVTK), Lévay és Molnár (Bp. Honvéd), Megyesi és Branikovits (FTC), Szabó, Nagy III, Kovács és Nagy II (Videoton), Horváth, Juhász, Tóth András és Nagy László (Ú. Dózsa), Hunyadi (Csepel), Török és Müller (Vasas), Répás (SBTC), Sárközi (MTK), Szabó Sándor (Haladás), valamint Máté (Pécsi Dózsa) szerepelt.

A Machos Ferenc által irányított ifjúsági válogatott is részese volt a többfrontos találkozónak. A skóciai UEFA-tornára készülő együttes Belgrádban 2:1-re, a dél-lengyelországi Nowy Sączban (magyar nevén Újszandecen) 3:2-re győzött.

1970. ápr. 12.	Belgrád	JUGOSZLÁVIA	2:2 (1:1)	Fazekas, Bene
1970. máj. 2.	Bp., Népstadion	LENGYELORSZÁG	2:0 (0:0)	Fazekas, Karsay
1970. máj. 16.	Bp., Népstadion	SVÉDORSZÁG	1:2 (1:0)	Fazekas

Az idény során a magyar válogatottban szerepelt játékosok

3 mérkőzésen: Bene Ferenc (Ú. Dózsa), Fazekas László (Ú. Dózsa), Fejes Gábor (Videoton), Karsay László (Videoton), Páncsics Miklós (FTC), Tamás Gyula (Vasas)

2 mérkőzésen: Dunai II Antal (Ú. Dózsa), Dunai III Ede (Ú. Dózsa), Halmosi Zoltán (Haladás), Kocsis Lajos (Bp. Honvéd), Konrád János (Pécsi Dózsa), Noskó Ernő (Ú. Dózsa)

1 mérkőzésen: Máté János (Pécsi Dózsa), Pusztai László (Bp. Honvéd), Somogyi József (Rába ETO), Vellai István (Csepel SC), Vidáts Csaba (Vasas)

Súlyos vereség a Megyeri úton

1970

Nagyon rövidre sikerült a magyar klubok európai kupaszereplése 1970 első felében. Az egyetlen versenyben maradt csapat, az Újpesti Dózsa – mostoha időjárás körülmények között – elfogadható vereséget szenvedett Jénában a Carl Zeiss gyár által támogatott kék-fehérektől az EVK-ban. Ám a 0:1 után nem sikerült a hazai visszavágó: a keletnémetek 3:0-ra nyertek. Pedig a Dózsa (leszámítva azt, hogy Szentmihályi Antal helyett Borbély László védett) a legerősebb összeállításában szerepelt.

A lila-fehérek – a KK-mérkőzéseket is beleértve – akkor már több mint negyvenéves nemzetközi kupatörténelmükben először szenvedtek hazai pályán háromgólos vereséget. A CZ Jena elleni 0:3 maradt egészen 1998-ig, az FC Bruges elleni, Hungária úti 0-5-ig a legsúlyosabb hazai kupavereségük az európai porondon. Otthonukban külföldi gárda elleni tétmérkőzésen mindössze egyszer kaptak ennél súlyosabb verést: 2006-ban, a liechtensteini Vaduz elleni „felejtetetlen” 0-4 idején.

A jénai mérkőzésre szóló belépő

Barátkozás a sógorékkal

1970 elején, a Csepel kivételével, nem mentek hosszú külföldi portyákra az élvonalbeli csapatok. (Noha a Vasas nagyon szeretett volna ismét eljutni Dél-Amerikába.) Keszthelyi Mihály együttese Indonéziában és Malajziában járt, s megnyerte minden mérkőzését.

Az idény rajtja előtt Tatabányán vendégeskedett az újvidéki Vojvodina, míg az MTK megmérkőzött az Eisenstadttal.

Egyébként a fél évben az osztrák klubok népszerű ellenfelek maradtak. Húsvétkor az MTK Kismartonban nyert az Eisenstadt, majd Bécsben a Wacker ellen. Júniusban a Ferencváros Budapestén és Bécsben is megverte a Laudrup fivérek apjával, Finn Laudruppal felálló Wiener Sportklubot. Június 10-én a császárvárosban vizitált a Rába ETO is: 5:1-re elverte az Admira-Energie együttesét. A Csepel Linzben, a VÖEST ellen nyert június közepén 1-0-ra.

Az Újpest – az FTC elleni két döntő közötti napokban – Törökországban kétszer is megmérkőzött a Fenerbahçéval, és mindannyiszor le is győzte (2:1, 4:0).

A Vasas ötödik KK-győzelme

A Vasas megnyerte az 1969–1970-es KK-sorozatot, a Bp. Honvéd az elődöntőbe jutott – nem volt éppen rossz a mérleg.

A tavaszra versenyben maradt két csapatunk közül a piros-kékek 7:1-es összesítéssel jutottak túl az Admira-Energie együttesén, már a Farkas két, Puskás és Ladinszky egy-egy góljával elért bécsi 4:0 mindent eldöntött. Budapesten vezettek a „sógorok”, de az utolsó félórában Mészöly Kálmán, Menczel Iván és Ihász Kálmán is szerzett gólt. A Bp. Honvéd ebben a körben jugoszláv ellenfelet kapott. A Radnicski 2:1-re megnyerte Kragujevacban az első meccset, de a piros-fehéreknek a visszavágón nagyon kijött a lépés, 4:0-ra nyertek.

Az elődöntőben mindkét magyar alakulat csehszlovák ellenféllel nézett szembe. A Vasasnak cseh, a Honvédnak szlovák gárda jutott. Az angyalföldiek a prágai 1:1 után Farkas János góljával 1:0-ra legyőzték a legjobb játékosa, a világbajnokságra utazott František Veselý nélküli szereplő Slaviát. A pozsonyi Interből is hiányozott a vb-kerettag Ladislav Petráš, csapata mégis kettős győzelemmel (Kispesten 1:0, otthon 2:1) jutott túl Preiner Kálmán együttesén.

A döntő első mérkőzésén az Albert József által irányított Vasas kikapott ugyan 2:1-re, de a visszavágó második félidejében sokkal jobban játszott az ellenfelénél. Farkas János vezérletével 4:1-re nyert az első játékrészt még vezetéssel záró címvédő ellen, egyszersmind visszavágott az Internek az előző sorozat fináléjában elszenvedett vereségért.

A Vasas 1956, 1957, 1962 és 1965 után ötödször nyerte el a Közép-európai Kupát.

KK, 1969–1970-es kiírás

Döntő

TJ Internacionál–Vasas SC 2:1 (1:0).

1. mérkőzés. 1970., június 10., Pozsony, 4000 néző. Jv.: Jakse (jugoszláv)

Inter: Majthényi – Hrica, Šolín, dr. Bínovsky, Daučík, Jurco, Luprich (Sladkovský, 46.), Levický, Szikora (Kováč, 80.), Krnáč, Ondrášek

Vasas SC: Tamás (Mészáros, 5.) – Fábián, Mészöly, Vidáts, Váradi O., Lakinger (Müller, 70.), Menczel, Puskás dr., Tóth B., Farkas (Török, 65.), Ladinszky.

Gólszerzők: Krnáč (42., 52.), Török (72.).

Vasas SC–TJ Internacionál 4:1 (0:1)

2. mérkőzés. 1970., június 20., Fáy utca, 15 000 néző. Jv.: Schiller (osztrák)

Vasas SC: Mészáros – Fábián, Mészöly, Vidáts, Lakinger, Müller, Menczel (Váradi O., 70.), Török (Ladinszky, 74.), Puskás dr., Farkas, Tóth B.

Inter: Majthényi – Hrica, Šolín, dr. Bínovsky, Daňo, Szikora, Luprich, Obložinský, Levický, Petráš, Krnáč

Gólszerzők: Šolín (43.), Puskás dr. (49.) Farkas (73. és 86.), Müller (82.)

Hét magyar játékos a Kansas City Spursben

Kezdjük a sort az 1970-es NASL-idénnyel, amely egy kicsit belelógott már az 1970–1971-es szezonba, hiszen szeptember 13-án avatták bajnökká a Rochester Lancerst. Érdekes módon az a két csapat játszotta a döntőt (a Lancers és a Washington Darts), amely az idény előtt lépett át az American Soccer League-ből az NASL-be. A magyarok közül Benedek Jimmy a Dallas Tornadóban, Szalay Tibor, Lipták György, Hanek János, Krivitz Tamás, Varga Lajos, valamint Fehér Sandy és Nagy Alex pedig a Kansas

A Kansas City Spurs, hat magyarral! Az álló sorban balról a harmadik Lipták, a hatodik Fehér, a nyolcadik Varga. Elöl a negyedik Hanek, az ötödik Nagy, a hetedik Szalay

*Hanek János
a sarkantyúsok mezében*

City Spursben futballozott. Henni II Miklós továbbra is a sok magyar játékosra építő NY Hungária edzője volt.

A holland élvonalba igazolt át Belgiumból Nagy Antal, mégpedig a Twente csapatához. Az enschedei klubnál edzett már az eltiltását től-tő Kenderesi István, aki 1969 szeptemberében az ausztriai túrán maradt Nyugaton. (Az egykori Vasas-kapus egyébként itthon a *Népszava* külpolitikai rovatának munkatársa volt, a disszidálása előtt nem sokkal marxista-leninista esti egyetemre akarták küldeni.) Utolsó szezonját húzta le a maastrichti MVV-ben Nemes Gyula. Liebhaber Barna, egy másik, a szabad világban ragadt vasasos labdarúgó a tavaszi idényt az AZ-ben töltötte, játszott két bajnokin is.

A Pécsi Dózsa játékosaként külföldre távozott Krémer Károly megkezdte hosszú éveken át tartó belga élvonalbeli karrierjét, s a Beerschot csapatát erősítette. Sztáni István visszatért Belgiumba, 14 gólt szerzett a meglepetésre bronzérmet nyerő Gentben. Béres András a második ligás Berchem Sport mestere volt.

Ausztriában D. Szabó Gyula első ligás pályafutása utolsó szezonját töltötte. Az Eisenstadt gárdájában zárta le karrierjét, a búcsúmeccse egyben a 150. találkozója volt az osztrák élvonalban. Németországban Lóránt Gyula volt az élvonalbeli Kaiserslautern, Csernai Pál pedig a Wacker 04 Berlin edzője.

Romániában Radnai (Reinhardt) János megvédte a bajnoki címét az UTA együttesével. Lengyelországban magyar edzője volt a Zagłębie Sosnowiecnak (Kemény Tibor), a Stal Rzeszównak (Kontha Károly) és az alacsonyabb osztályú Stal Stalowa Wolának (az akkor már két évtizede ott élő Patkoló Rezső).

Spanyolországban Kubala László a válogatott élére került. Kalmár Jenő a második vonalban szereplő Málaga kispadján ült a 9. fordulóig.

Csaknádý Jenő ismét Görögországban, a PAOK Szaloniki fedélzetén bukkant fel, Bundzsák Dezső a Panionioszt irányította. Dániában Cserna Nándor a Naestved IF-fel a második ligában szerepelt. Toldi Géza is alacsonyabb osztályú alakulatot (B1909 Odense) vezetett.

Svájcbán Németh Valér még játszott a Servette-ben, Schwanner János edző a második vonal bajnoka lett a Luzernnel. Turbéky István megnyerte a Ciprusi Kupát a Pezoporikosszal. Zsengellér Gyula az Anorthosisz szakvezetője volt. Svédországban Várszegi Vilmos az Östers IF, Dombos Ottó a Sandviken szakmai munkájáért felelt. Törökországban az Adanaspornál dolgozott Molnár Ignác, Kuzman József kettős minőségben, játékos-edzőként segítette a Bolusport.

Szőke János és Kósa Károly Kubában, Bányai Nándor Algériában, Kontha Lajos Kenyában, Tóth György – miután nyugdíjba ment a BM-ben – Maliban, Gombos István és Kárpáti Béla Nigériában töltött be állást. Budai I László visszatért Guineába. Gyarmati (Gyurcsó) János Iránban a Tadzs nevű klub játékosait dirigálta.

UEFA-TORNA

Kapott gól nélkül lettek csoportmásodikok

Jól szerepelt a magyar ifúsági válogatott a skóciai UEFA-tornán. A győztes felkészülési találkozók után nagy reményekkel érkezett gárda Invernessben a finnek ellen kezdett, s elsősorban Fehérvári János mesterhármásának köszönhetően fölényes, 4:0-s győzelmet aratott. A következő találkozón azonban 0:0-ra végzett a franciákkal, majd hiába verte meg – ismét Fehérvári góljával – 1:0-ra a norvégokat, kapott gól nélkül (!), veretlenül kiesett. Csoportmásodikként nem jutott a legjobb négy közé. Mindazonáltal érdemes megjegyezni: a Machos Ferenc által irányított csapat két barátságos és három tétmérkőzésen négy győzelmet aratva, egyszer döntetlenre végezve zárta a tavaszt.

A skóciai UEFA-tornán pályára lépett magyar játékosok: Bencze János és Földesi Károly (DVTK), Korponai, Lukács Sándor, Fehérvári János (Bp. Honvéd), Emődi Attila (SZEOL), Tóth István (Ú. Dózsa), Varga Miklós (Csepel), Horváth László (Rába ETO), Mucha József (FTC), Tóth József (Pécsi Dózsa), Kunszt Jenő (MTK). A játékosok közül később Lukács Sándor, Mucha József és Tóth József eljutott az A-válogatottságig.

A NAGY KÍSÉRLET

Nem számítottak a bajnoki pontok!

1970 tavaszán még az is megesett, hogy a Fejér megyei bajnokságban nem az elért bajnoki pontok alapján rangsorolták a csapatokat. A megyei futballvezetők a fél idény előtt, mivel az ügysem döntött feljutásról vagy kiesésről, úgy határoztak, hogy a gólkülönbség alapján határozzák meg a bajnoki helyezéseket. Reményeik szerint több gólt, nagyobb nézőszámot és kevésbé durva játékot hozott a változás. A remények csak részben váltak be, de tény: a bajnokságot megnyerő Székesfehérvári KÖFÉM SC több gólt szerzett, mint bármelyik más megyei bajnok!

Névsorolvasás

BP. HONVÉD:

Bicskei Bertalan 16 – Molnár László 13, Ruzsinszky József 14, Vági István 10, Tajti József 14 – Tóth Gyula 12/1, Komora Imre 16/1 – Pusztai László 15/7, Kocsis Lajos 13/5, Kozma Mihály 9/3, Szurgent Lajos 10/3. A többiek: Vári Pál 9, Marosi László 8/2, Pintér Sándor 8/2, Pál József 6/1, Karakas József 4, Tichy Lajos 4, Tussinger Antal 4, Varga István 4, Hajdu Lajos (k) 1

CSEPEL SPORT CLUB:

Fatér Károly 16 – Vellai István 15, Molnár Tibor 16, Pethő Attila 16, Huryadi László 11 – Faludi Dezső 16, Gondár György 16 – Kalmár I László 16/1, Takács László 16/4, Rottenbiller István 12/8, Losonczy Flórián 16/3. A többiek: Csordás Károly 12/3, Varga Miklós 6/2, Major Gyula 5, Kandi György 1, Szilágyi Sándor 1

DIÓSGYŐRI VTK:

Veréb György 14 – Kovács Pál 13, Salamon József 16, Hajas Imre 16/1, Sáfrány István 14 – Mathesz Imre 11, Kolláth Béla 14/1 – Horváth András 12/8, Udvarév Péter 15/2, Fekete Ferenc 12/1, Csehény Károly 10/3. A többiek: Földesi Károly 10/2, Gál Béla 9/1, Vass László 9, Hajdu Lajos 7, Gass István 6, Bencze János (k) 3, Druzsinn Miklós 1, Herr István 1, Kojcsa István 1, Török László 1

DUNAÚJVÁROSI KOHÁSZ:

Aczél (Altheim) László 8 – Somogyi Sándor 15, Fajt László 16, Nagy Ervin 16, Somogyvári László 15 – Cseh Sándor 15/1, Csörgő Szilárd 13/3 – Harangi József 13/2, Simon Gábor 16/3, Mártha Sándor 16/3, Bartók István 13/2. A többiek: Formaggini Károly 8, Papp Károly (k) 8, Boromissza Lajos 6, Kovács András 6, Mihály József 6, Andriska Vilmos 5, Csepocz Ferenc 4, Szimacsek Tibor 1

FERENCVÁROSI TORNA CLUB:

Géczi István 16 – Novák Dezső 13, Páncsics Miklós 16, Vepi Péter 12/1, Megyesi István 16 – Juhász István 16/1, Mucha József 13 – Szőke István 14/2, Branikovits László 16/4, Kú Lajos 12/3, Füsü János 16/5. A többiek: Bálint László 9, Albert Flórián 8/4, Horváth Árpád 6, Rákosi Gyula 6, Bartosik János 2, Havasi (Hágelman) Sándor 2, Németh Miklós 2

KOMLÓI BÁNYÁSZ:

Erősi István 16 – Kótai István 10, Csordás István 15, Makray Balázs 14, Lazaridisz Szokratész 15 – Földi Ferenc 12, Mohácsik Imre 12/1 – Bordács Lajos 16/1, Juhász Tibor 16/6, Solymosi II Gyula 16/7, Csordás II Gábor 10/1. A többiek: Ficzkó Károly 10, Horváth László 8, Zimonyi Lajos 8, Bodai Ferenc 7, Egri József 5, Merczel Mihály 4/1, Angeli László 2, Buús György (k) 1

MTK:

Hajdu József 14 – Török József 16, Oláh József 16, Strasszer László 15, Csetényi Csaba 16 – Oborzil Sándor 16/2, Szucsányi

András 10 – Sárközi István 16/5, Szuromi Antal 15/7, Kunszt Jenő 12/3, Becsei József 13/1. A többiek: Keszei (Keszler) György 10, Koritár Lajos 8, Salánki István 5, Brünyi Béla (k) 4, Kiss Tibor 4/1, Csorna László 3, Földes György 3, Palicskó Tibor 3, Kottán György 2/1, Gabai János 1, Gögös János (k) 1

PÉCSI DÓZSA:

Rapp Imre 16 – Hernádi (Hornung) Ferenc 16, Maurer László 16, Konrád János 16/2, Kincses (Koller) Nándor 14 – Kocsis István 14/3, Rádi (Rápity) Lajos 10 – Bérczesi Ferenc 16/7, Máté János 16/8, Tüske Csaba 15, Tóth József 11/1. A többiek: Daka László 9/2, Dunai I János dr. (Dujmov Iván) 7/2, Rónai István 7, Köves László 5, Kincses (Koller) Viktor 3, Zombori (Talián) Sándor 3, Karel József 2, Kollár István (k) 1

RÁBA ETO:

Földes Dénes 14 – Kiss Zoltán 16, Orbán Árpád 14, Horváth Béla 16/2 – Nagy Gyula 16/1, Izsáki László 14 – Stolcz János 13/1, Glázer Róber 12/1, Somogyi József 16/3, Korsós István 13/3, Magyar Lajos 15/1. A többiek: Keglovich László 10, Horváth László 8, Györfi László 5, Varsányi Tibor 5, Tóth Lajos dr. (k) 4, Pozsgai Lajos 3, Varga Zoltán 2

SALGÓTARJÁNI BÁNYÁSZ:

Szőke István 11 – Baranyai Gyula 16, Ferencz Gyula 12, Kmetty József 16/1, Vertig József 13 – Szalay Miklós 15/1, Répás Béla 16/4 – Kriskó Lajos 15/3, Horváth Ferenc 16, Básti István 16/2, Jeck Ferenc 16/4. A többiek: Gecse Ferenc 12, Magyar Lajos (k) 6, Szöllösi Gyula 6, Varga Sándor 4, Bartha András 2, Csikós József 2/1, Kajdy Tibor 2

SZEGEDI EOL:

Gilicze István 12 – Várhelyi III Péter 11, Molnár Mihály 10, Kerekes Imre 12, Bánfalvi Sándor 16 – Dávid Imre 14/1, Varga Gyula 10 – Píró László 16/3, Pataky Miklós 16/2, Vass Ferenc 15/4, Vörös János 15/4. A többiek: Magyar György 9, Kővári András 7, Mészár Lajos 7/1, Jósza Miklós 6/2, Berkes István 4, Bolya János (k) 4, Korányi Emil (k) 4, Ruttkai Zoltán 4, Csömör Zsigmond 3, Pálinkás János 3, Bozóki Géza 2, Ladányi László 2, Zádor Gyula 2, Várhelyi István 1

SZOMBATHELYI HALADÁS:

Szarka Zoltán 9 – Németh Gyula 10, Pék András 16, Szántai István 15 – Halmosi Zoltán 13/1, Németh Lajos 13/1 – Szabó II Sándor 16/2, Kulcsár Ferenc 12/1, Iszak I Sándor 16/5, Rátkai László 16/2, Gangl László 14/1. A többiek: Iszak II János 10/1, Farkas László 9/3, Mursits József (k) 9, Homolya Tibor 7, Szárnyas János 6, Szőke Károly 5, Bokor Miklós 4, Gyarmati György 4, Balogh József 1, Bogáti Miklós 1, Sali György (k) 1

TATABÁNYAI BÁNYÁSZ:

Rothermel (Rothärmel) Ádám 16 – Lévai István 14, Kovács Tibor 16, Laczkó Mihály 16, Kovácshegyi Lajos 14 – Kovács II Csaba 16, Arany Mihály 11 – Zöldi György 13/3, Csernai Tibor 12, Horváth László 11/1, Tóth Kálmán 16/7. A többiek:

Szabó György 9/3, Nagy István 7/2, Hernádi László 6, Végő Péter 6, Monostori II Tivadar 3, Sánta György 3, Koós László 2, Vízkeleti József 1, Zsédényi István 1

ÚJPESTI DÓZSA:

Szentmihályi Antal 15 – Káposzta Benő 14, Solymosi Ernő 15/3, Noskó Ernő 16 – Dunai III Ede 16/1, Zámbo Sándor 15 – Fazekas László 16/3, Göröcs János 13/5, Bene Ferenc 16/10, Dunai (Dujmov) II Antal 16/14, Nagy László 13/4. A többiek: Juhász Péter 10, Bánkuti István 4, Tóth András 4, Borbély László (k) 2, Horváth József 2, Simon János 1

VASAS SC:

Tamács Gyula 15 – Fábíán Tibor 16, Mészöly Kálmán 16/1,

Vidáts Csaba 13/3, Ihász Kálmán 12 – Menczel Iván 13, Lakinger Lajos 16 – Molnár Dezső 13, Puskás Lajos 16/8, Farkas János 14/9, Ladinszky Attila 14. A többiek: Török Péter 9, Váradi Ottó 6, Tóth Bálint 4/2, Antal Péter 2, Radics János 2, Mészáros Ferenc (k) 1, Nell Lajos 1, Szőke István 1

VIDEOTON SC:

Szabó István 9 – Mester István 16, Nagy III János 13, Fejes Gábor 16 – Kovács József 16/1, Burka Imre 14/1 – Wollek Tibor 16/7, Nagy II János 15/4, Józsa István 16/2, Karsay László 15/6, Csukovics László 13/1. A többiek: Hartyáni Gábor 9, Posch Ferenc 9, Borsányi Attila 7/1, Magyar Gábor (k) 7, Kerecsényi Lajos 3, Pataki (Petz) László 1

1970

Az 1970. tavaszi Nemzeti Bajnokság I végeredménye

A csoport

1. Újpesti Dózsa	14	11	1	2	37:13	23
2. MTK	14	8	2	4	19:12	18
3. Vasas SC	14	7	4	3	19:13	18
4. Diósgyőri VTK	14	7	4	3	16:13	18
5. Tatabányai Bányász	14	4	4	6	15:17	12
6. Videoton SC	14	3	2	9	16:28	8
7. Komlói Bányász	14	3	2	9	14:26	8
8. Rába ETO	14	3	1	10	9:23	7

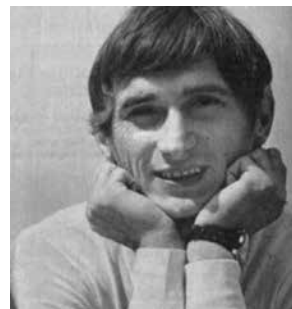
B csoport

1. Ferencvárosi TC	14	8	4	2	17:8	20
2. Bp. Honvéd	14	8	2	4	26:9	18
3. Csepel SC	14	6	5	3	18:6	17
4. Pécsi Dózsa	14	6	4	4	18:11	16
5. Dunaújvárosi Kohász	14	4	4	6	15:22	12
6. Haladás VSE	14	3	5	6	13:22	11
7. Salgótarjáni BTC	14	3	4	7	14:25	10
8. Szegedi EOL	14	3	2	9	15:33	8

Döntő a bajnoki címért: Ú. Dózsa–Ferencváros 3:2, 1:1. A 3. helyért: MTK–Bp. Honvéd 1:3, 1:3. Az 5. helyért: Vasas–Csepel 4:0, 1:2. A 7. helyért: Diósgyőr–Pécsi Dózsa 1:4, 3:5. A 9. helyért: Tatabánya–Dunaújváros 0:0, 2:1. A 11. helyért: Videoton–Haladás 7:1, 1:3. A 13. helyért: Komló–Salgótarján 3:1, 1:2. A 15. helyért: Rába ETO–SZEOL 2:0, 1:3 (A féldíjnyes bajnokság végén nem volt sem feljutó, sem kieső.)

Az NB I A-csoportjának eredményei

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1. Ú. Dózsa	X	3:2	3:1	3:0	2:1	5:1	5:0	3:0
2. MTK	2:0	X	0:1	3:1	0:0	0:3	2:1	2:0
3. Vasas	1:3	1:2	X	1:1	1:0	3:1	2:0	1:0
4. Diósgyőr	1:1	1:0	0:0	X	1:1	2:0	1:0	1:0
5. Tatabánya	0:1	0:0	1:1	2:5	X	2:0	3:1	2:1
6. Videoton	2:5	0:1	2:2	0:1	2:1	X	1:1	3:0
7. Komló	0:3	1:3	0:1	2:0	2:1	3:0	X	2:2
8. Rába ETO	2:0	0:2	0:3	0:1	0:1	2:1	2:1	X

Az NB I B-csoportjának eredményei

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1. FTC	X	1:0	1:0	1:0	2:0	2:1	2:0	4:0
2. Bp. Honvéd	3:0	X	0:2	1:1	1:0	3:0	4:1	7:0
3. Csepel SC	0:0	0:0	X	0:0	5:0	0:0	4:1	3:0
4. Pécsi Dózsa	0:0	0:1	0:1	X	4:0	2:0	2:0	1:0
5. Dunaújváros	1:1	2:1	1:1	0:2	X	1:1	4:1	1:0
6. Sz. Haladás	1:1	0:2	1:0	3:1	2:1	X	2:2	1:1
7. Salgótarján	1:2	1:0	0:1	1:1	0:0	2:1	X	2:0
8. Szegedi EOL	1:0	1:3	2:1	3:4	1:4	4:0	2:2	X

Az NB I góllövőlistájának élcsoportja

1. Dunai II Antal (Ú. Dózsa)	14
2. Bene Ferenc (Ú. Dózsa)	10
3. Farkas János (Vasas)	9
4. Horváth András (DVTK)	8
4. Máté János (Pécsi Dózsa)	8
4. Puskás Lajos (Vasas)	8
4. Rottenbiller István (Csepel)	8

1967

1968

1969

1970

1971

1972

1973

1974

1975

1976

1977

1978

1979

1980

1981

1982

1983

1984

1985

1986

NB I B, A-csoport

1. Pécsi Bányász	16	9	3	4	19:9	21
2. Egyetértés SC	16	9	2	5	23:15	20
3. Oroszlányi Bányász	16	8	4	4	22:16	20
4. Győri MÁV DAC	16	5	8	3	17:10	18
5. Zalaegerszegi TE	16	8	2	6	22:21	18
6. Ganz-MÁVAG	16	5	5	6	20:20	15
7. BKV Előre	16	5	4	7	12:16	14
8. Szfv. MÁV Előre	16	4	2	10	17:28	10
9. Várpalotai Bányász	16	2	4	10	10:27	8

NB I B, B-csoport

1. FŐSPED Szállítók	16	9	1	6	26:24	19
2. Bp. Spartacus	16	7	4	5	23:16	18
3. Kecskeméti Dózsa	16	7	4	5	28:22	18
4. Békéscsabai Előre	16	9	0	7	26:23	18
5. Egri Dózsa	16	8	2	6	24:25	18
6. Szolnoki MTE	16	5	5	6	22:22	15
7. Ózdi Kohász	16	6	3	7	23:26	15
8. Debreceni VSC	16	4	5	7	19:22	13
9. BVSC	16	2	6	8	22:33	10

A helyosztók:

- Az 1. helyért: FŐSPED Szállítók–Pécsi Bányász 3:2, 2:2.
 A 3. helyért: Budapesti Spartacus–Egyetértés SC 2:1, 3:1.
 Az 5. helyért: Kecskeméti Dózsa–Oroszlányi Bányász 1:4, 4:0.
 A 7. helyért: Békéscsabai Előre–Győri MÁV DAC 1:0, 2:2.
 A 9. helyért: Zalaegerszegi TE–Egri Dózsa 1:0, 2:1.
 A 11. helyért: Ganz-MÁVAG SE–Szolnoki MTE 2:0, 1:1.
 A 13. helyért: BKV Előre SC–Ózdi Kohász SE 1:0, 1:1.
 A 15. helyért: Székesfehérvári MÁV Előre–Debreceni VSC 4:1, 2:0.
 A 17. helyért: Budapesti VSC–Várpalotai Bányász 1:4, 4:1
 (A féldíjnyes bajnokság végén nem volt sem feljutó, sem kieső.)

NB II, Északi csoport

1. Volán SC	15	14	1	0	42:8	29
2. Kazincbarcikai Vegyész	15	10	1	4	34:13	21
3. Salgótarjáni Kohász	15	9	3	3	25:19	21
4. Leninvárosi MTK	15	9	0	6	29:23	18
5. Sátoraljaiúj helyi Sp.	15	6	5	4	20:14	17
6. Miskolci VSC	15	7	2	6	26:18	16
7. Kisterenyei Bányász	15	5	6	4	17:20	16
8. Vasas Izzó SK	15	4	7	4	19:23	15
9. Vasas Ikarus	15	5	4	6	19:23	14
10. Nyiregyházi Sp.	15	3	8	4	16:21	14
11. Nagybátonyi Bányász	15	5	3	7	20:25	13
12. Kossuth KFSE	15	4	4	7	18:22	12
13. Esztergomi Vasas	15	5	2	8	20:26	12
14. Borsodi Bányász	15	2	5	8	11:22	9
15. BEAC	15	2	3	10	10:35	7
16. KELTEX SE	15	2	2	11	13:27	6

NB II, Keleti csoport

1. Szolnoki MÁV SE	15	10	4	1	27:9	24
2. Pénzügyőr SE	15	8	4	3	26:11	20
3. Ceglédi VSE	15	7	3	5	26:16	17
4. Szegedi Dózsa	15	7	3	5	16:10	17
5. Középitők SE	15	7	3	5	25:20	17
6. Szegedi VSE	15	7	3	5	18:18	17
7. Szarvasi Spartacus	15	6	4	5	18:18	16
8. KISTEXT SE	15	6	3	6	30:25	15
9. Debreceni EAC	15	4	6	5	21:22	14
10. Budafoki MTE	15	4	6	5	16:17	14
11. Jászberényi Lehel	15	6	2	7	18:21	14
12. Kiskunf. Vasas	15	4	5	6	14:26	13
13. Honvéd Bocskai SE	15	5	2	8	19:24	12
14. Vecsési VIZÉP	15	4	3	8	17:27	11
15. MGM Debrecen	15	2	7	6	15:27	11
16. Gyulai MEDOSZ	15	3	2	10	11:26	8

NB II, Nyugati csoport

1. Pécsi Ércbányász	15	11	3	1	44:8	25
2. Szekszárdi Dózsa	15	10	2	3	23:9	22
3. Bakony Vegyész	15	9	2	4	18:8	20
4. Győri Dózsa	15	6	5	4	16:12	17
5. Honvéd Táncsics SE	15	7	2	6	30:23	16
6. Kaposvári Rákóczi	15	5	5	5	21:20	15
7. Máza-Szászvári B.	15	5	5	5	17:18	15
8. Dorogi Bányász	15	4	6	5	17:18	14
9. Pápai Textiles	15	5	4	6	19:22	14
10. NIKE Fűzfői AK	15	5	4	6	14:17	14
11. Bauxitbányász SE	15	5	4	6	20:27	14
12. Almásfüzitői TSC	15	5	4	6	17:23	14
13. Zalaegerszegi Dózsa	15	4	4	7	14:24	12
14. Ajkai Bányász	15	3	5	7	15:33	11
15. Savaria Cipőgyár	15	3	4	8	16:24	10
16. Pécsi BTC	15	2	3	10	11:26	7

Az NB III bajnokaiDélkeleti csoport: **Kiskunhalasi MEDOSZ**Délnyugati csoport: **Pécsi VSK**Dunamenti csoport: **Váci Híradás SE**Északi csoport: **Gyöngyösi Spartacus**Északkeleti csoport: **Tisza Cipőgyár SE**Északközép-csoport: **Törekvés SE**Északnyugati csoport: **Honvéd Rákóczi SE**Közép-csoport: **Vasas Láng SK**Nyugati csoport: **Olajbányász SE**

A Dózsának kevesebb is elég volt az elsőséghez

1971 nyarán az Újpesti Dózsa újabb bajnoki címmel zárta le a Baróti-korszakot. A mester-edző újabb „elsőséget” írhatott pályafutása dicsőséglistájára, miután ő volt az első, aki a Vassal bajnoki aranyat nyert, ő volt az első, aki szövetségi kapitányként (akkor még „csak”) három világbajnokságon is vezette a magyar válogatottat, elsőként nyert a lila-fehérekkel sorozatban három bajnoki titulust. Az Újpest egyébként ebben a korszakban a II. világhá-

Baróti és a Dózsa aranykorszaka

Baróti Lajos irányításával sorozatban három bajnoki címet nyert az Újpesti Dózsa 1969 és 1971 között, korábban ez a lila-fehérekkel egyetlen más edzőnek sem sikerült. Érdeemes megnézni, hogyan festett e korszak „nagy Dózsája”. A fedezetsor volt a legál-landóbb csapatrész, Dunai III Ede minden mérkőzésen játszott, Noskó Ernő egyetlen meccsről hiányzott. Az öt félév gólkirálya a három bajnokit mulasztó, 73 bajnokin 61 találatot elérő Bene Ferenc volt.

GÓLSZERZŐK:

Bene 61 (27, 10, 24), Dunai II 45 (16, 14, 15), Fazekas 26 (10, 3, 13), Nagy L. 16 (9, 4, 3), Göröcs 14 (7, 5, 2), Soly- mosi 13 (8, 3, 2), Zámbó 4 (1, 0, 3), Dunai III 3 (1, 1, 1), Juhász 2 (1, 0, 1), Noskó 2 (0, 0, 2), Horváth J. (0, 0, 1), Kellner (0, 0, 1), Tóth A. (0, 0, 1)

Név	1969	1970	70-71	Össz.
Szentmihályi	29	15	15	59
Káposzta	27	14	27	68
Solymosi	30	15	10	55
Bánkuti	20	4	6	30
Dunai III	30	16	30	76
Noskó	30	16	29	75
Fazekas	28	16	28	72
Göröcs	29	13	7	49
Bene	29	16	28	73
Dunai II	26	16	30	72
Zámbó	29	15	30	74
Nagy L.	23	13	19	55
Juhász P.	9	10	29	48
Tóth A.	6	4	21	31
Borbély	1	2	15	18
Szini	1	–	–	1
Horváth J.	1	2	26	29
Simon	–	1	–	1
Kellner	–	–	2	2
Tóth I.	–	–	1	1

1967

1968

1969

1970

1971

1972

1973

1974

1975

1976

1977

1978

1979

1980

1981

1982

1983

1984

1985

1986

ború óta eltelt, akkor már bő két és fél évtized legeredményesebb klubjává lépett elő Baróti Lajos irányításával, az 1970–1971-es volt a Dózsa hetedik bajnoki címe 1945 tavasza óta, a Bp. Honvéd, a Ferencváros és a Vasas ellenben egyaránt csak ötnél tartott.

Ez volt az első, s mindmáig az egyetlen élvonalbeli idénye a magyar futballnak, amelyet nem azonos pozícióból kezdett a teljes mezőny. Az önálló bajnokságnak számító 1970-es tavaszi idény helyezései alapján a csapatok jutalompontokat vittek magukkal 1970–1971-re, más kérdés, hogy aztán ez döntően nem befolyásolta a végeredményt.

Az idény előtt szinte minden megszólaló a Dózsát vélte a legesélyesebbnek, a Ferencvárost és a Bp. Honvédot tippelve a legveszélyesebb ellenfélnek. Kétségtelen, hogy az őszi idény a fővárosi csapatoké volt, az NB I hat budapesti alakulata foglalta el a tabella első hat helyét. A Dózsa (30 pont) magabiztosan vezetett, a Vasas (27), illetve a Bp. Honvéd, az FTC és a meglepően jó MTK (26) közel azonos teljesítmény nyújtott. Sajnos, nem kiemelkedőt. A közkedvelt sportmagazin az első fél szezont értékelő anyagában megemlítette, hogy „a lejátszott 120 mérkőzésből egyetlen olyan sem volt, amelyik a legmagasabb osztályzatot kapta volna, és mindössze nyolc olyan akadt, amelyik az átlagnál egy osztállyal jobbat kapott”. (*Képes Sport 1970. december 1.*)

Kétségtelen, hogy a Dózsa elsősorban a támadóinak köszönhette előnyét. A lilák az első négy fordulóban húsz (!) gólt szereztek, igaz, a Salgótarjánt (5:0), a Diósgyőrt (5:1) és a Szombathelyi Haladást (4:2) is fogadták, s csak a Komlóhoz (6:0) látogattak el. Éppen ez volt a probléma: vidéken nem ment olyan eredményesen a csapatnak, mint a Megyeri úton. Pályaválasztóként nyolc meccsen 31, vendégként hét találkozón 12 gólt szerzett. Az egyetlen

BALESET

Törött Fazék

A Képes Sport január 12-i száma beszámolt Fazekas László autóbalesetéről. A válogatott csatár – aki egyébként a vétlen sofőrje volt a koccanásnak – megúsza kartöréssel az ügyet, ami kész

csoda ahhoz képest, ahogyan a Fiat Coupéja festett. Szerencsére hamar visszatérhetett a pályára, így aztán érdekesebb az a polémia, ami a futbalisták autóvezetését kísérte. „A világ minden országában vezethetnek autót az élvonalbeli labdarúgók” – védekezett Fazekas. Azt a reflexiót kapta, hogy „Nono, egyes helyeken egyáltalán nem, néhol csak bizonyos egyesületi megszorítással”. Erre a Fazéknak becézett csatár: „Rangadók, nagy nemzetközi mérkőzések előtt ők is edzőtáborban vannak, mi is. Akkor nem autózunk”. Majd még egy tromf az újságírótól: „Az Újpesti Dózsa szurkolói aligha örülnek a játékosok autózásának”. Mire Fazekas: „De nyilván megértik a dolgot.”

1967

1968

1969

1970

1971

1972

1973

1974

1975

1976

1977

1978

1979

1980

1981

1982

1983

1984

1985

1986

A riválisok szinte egyhangúlag elismerték a Dózsa primátusát. A tavaszi rajt előtt a *Népsport* (március 6.) szavazásra kérte fel a csapatkapitányokat arról, melyik alakulat nyeri meg a bajnokságot. Nem meglepő módon tizennégyen, köztük a Ferencváros képviselője, Albert Flórián, a lila-fehérekre voksoltak. Az indokok között leggyakrabban a „legegységesebb”, a „legerősebb” vagy a „legjobb támadójátékot mutató” minősítések szerepeltek. Mindössze ketten tamáskodtak a címvédést illetően, ugyanis a salgótarjáni Jeck Ferenc és a szombathe-lyi (korábbi FTC-játékos) Rátkai László a Fradit jelölte meg.

A rajt előtt döntés született arról, hogy csökkentik a televízió által közvetített mérkőzések számát, az illetékesek részben ettől remélték a nézőszám emelkedését. Ennek kapcsán abban is bizakodtak, hogy ezután nem kényszerülnek a klubok „őrült időben” meccset rendezni, hogy kitérjenek a tévéközvetítés elől. (Az MTK például vasárnap délelőtt fél tizenegykor is kezdett ezért mérkőzést...). További fontos újtásnak számított, hogy a klubok egy része kölcsönt kapott a villanyvilágítás felszerelésének finanszírozására. 1971 elején még csak a Megyeri úton, Csepelen és a Népstadionban volt az esti mérkőzések lejátszását lehetővé tevő fény az élvonalban. Mi több, még ez utóbbi is alapos javításra szorult. A nézőszám egyébként tovább csökkent, az 1967-es 10 637-hez képest körülbelül a kétharmadára esett vissza (7056). Másképpen fogalmazva: a magyar NB I négy év alatt elveszítette minden harmadik, meccsre járó szurkolóját!

A tavaszi idényben a Ferencváros hozott egy pontot a lila-fehéreknek, de ez leginkább két ténynek volt tulajdonítható. Egyrészt, hogy a fradisták a Szentmihályi kapus mumusának

BÚCSÚ

A kapus és a csatár is góllal köszönt el

Két nagyszerű játékos búcsúját hozta az 1970–1971-es idény zárása. Az utolsó előtti fordulóban, a Vasas elleni találkozón góllal búcsúzott Tichy Lajos, aki 1954 eleje óta játszott a Budapesti Honvédban,

A búcsúzó Gulyás Géza Szepesi Györggyel

320 ligamérkőzéssel a háta mögött, 36 évesen köszönt el a játéktól.

Az előző idényben még Tichy volt az élvonal legrégebben debütált szereplője – a búcsújakor már nem! Az FTC ugyanis, az 1970–1971-es idényben – miután a tartalékkapus, Vörös Béla bevonult katonának – reaktíválta az öregfiúk csapatából a 40. évében járó Gulyás Gézát. Eleinte csak tartalék szerepre számva, ám a Honvéd elleni rangadó előtt, október végén egy edzésen az első számú „hálóőr”, Géczy István megsérült. Több mint három évvel a visszavonulása után, 12 évvel az élvonaltól való búcsúját követően Gulyás visszatért. Még két évvel idősebb volt, mint hajdanán Csikós Gyula, a Fradi legendás beugró-visszatérő kapusa 1953-ban. A derbin „hetesre” védett, csak tizenegyesből kapott gólt az 1-1-re végződő összecsapáson. Ám a következő hétre Géczy felépült, Gulyás visszaült a kispadra. Az utolsó fordulóban, a Dunaujváros elleni találkozón 88. percében Csanádi Ferenc becserélte. Egy perccel később a zöld-fehérek büntetőt harcoltak ki, s bár remek lövők (Novák, Szőke, Albert...) voltak a pályán, ők maguk is a kapust „követelték” a lövéshez. Gulyás Géza berúgta – immár túl a 40. születésnapján, góllal búcsúzott tehát az NB I-től és a Ferencvárostól.

A Ferencvárosnak ismét be kellett érnie az ezüstéremmel. Hátsó sor, balról: Németh, Horváth Á., Géczi, Páncsics, Csanádi Ferenc edző. Előtűk: Bálint, Gulyás, Albert, Juhász, Vépi. Második sor: Füsi, Branikovits, Bartosik, Tátrai, Rákosi. Elöl: Szőke, Mucha, Novák, Dóka gyűró

álltak fel. Az újpestiek a bajnokság első felében 43-16-os gólkülönbséget produkáltak 15 mérkőzésen, 1971 tavaszán ellenben „csak” 28-13-ast. Nagyon nehezen viselte el a csapat Göröcs János kiesését, s tavasszal hullámvölgybe kerültek a gólfelelősök, Fazekas, Bene és Dunai II is. A Ferikének becézett center az őszi második legjobb játékosa volt, hajszálnyival Mészöly Kálmán mögött a *Népsport* osztályzatai alapján, tavasszal azonban nehezen talált magára a sérülése után. Baróti Lajos sem volt elégedett a szezon végén. Arról beszélt értékelésében, hogy ugyan végig uralták a mezőnyt – minden forduló után a vezeték a táblázatot –, Göröcs kiesését is meg tudták nagyjából oldani, jelentős fiatalítást hajtottak végre Juhász Péter, Nagy László és Tóth András beépítésével, mégsem maradéktalan az öröme. Túl sok gólt kapott a védelem, a csatársor pedig elmaradt az előző évek góltermelésétől.

Érdeemes citálni a *Népsport* idény végi értékelésének néhány mondatát az újpestiekről: „Bár ebben a bajnoki sorozatban ritkábban csillant fel a lila-fehér támadósornak a mezőny fölé emelkedő technikai tudása, s valamelyest szelídült a rohamok lendülete is, magabiztosan védtek meg a bástyákat a dobogó legfelső helyén. Több fordulóval a befejezés előtt már a nyakukba lehetett volna akasztani az aranyérmekeket, s csak azért nem lehet azt írni, hogy fölényesen utasították maguk mögé a mezőnyt, mert a hajrát elkönnyelműsködték. (...) Göröcs kiválása miatt észrevehető változás következett be a csapat játékában. Titit sérülése után többnyire Zámbo helyettesítette, aki a védők gyűrűjében is ugyanolyan jól vette át a hozzá játszott

számító Szőke István a hajrában született góljával május 29-én nyerni tudtak a Megyeri úton. (Egy évvel korábban, a bajnoki döntőben Baróti csapata döntötte el a maga javára az utolsó percekben az újpesti derbit, ekkor pedig az FTC). Másrészt, hogy a Dózsa az utolsó fordulókra – leszámítva a Dunaújvárosi Kohász elleni gólparádét – leengedett, idénybeli utolsó öt bajnokiján a megszerezhető tíz pontból csak négyet tett zsebre. A bajnoki ezüstérmes után a záró körben a harmadik helyezett Vasas is legyőzte. Pedig a Machos Ferenc által irányított angyalföldiek ezen a mérkőzésen már két eltiltott és a klubból kizárt klasszisuk, Mészöly Kálmán és Farkas János, valamint a márciusban az utánpótlás-válogatott belgiumi kirándulásán Nyugat-Európában maradt Ladinszky Attila nélkül

1967

1968

1969

1970

1971

1972

1973

1974

1975

1976

1977

1978

1979

1980

1981

1982

1983

1984

1985

1986

Az Újpesti Dózsa bajnoksapata. Állnak, balról: Baróti Lajos, Fazekas, Göröcs, Bene, Dunai II, Nagy, Kellner, Tóth András, Zámbo. Elöl: Szentmihályi, Juhász, Káposzta, Horváth, Dunai III, Solymosi, Noskó, Bánkúti, Borbély

labdákat, mint Göröcs, de nemigen vállalkozott tért ölelő átadásokra. Ehelyett Fazekas és – ha játszott – Nagy László hosszú sprintekkel törtek előre, Dunai II beékelődött az ellenfél védőfalába, és a hozzá játszott labdákat a legváltozatosabb módon osztogatta tovább a mellette nagy lendülettel elfutó társainak. A Göröccsel végrehajtott lendületes rohamozás látványosabb, magával ragadóbb volt, ez az újabb – kiszámíthatatlanabb.”

A mezőnyt értékelve a *Képes Sport* idénzáró számának (1971. június 29.) címeit idézzük. Újpesti Dózsa: „A legjobb játékosanyaggal – az élen!” FTC: „Új jellemzőjük: a csapatjáték”. Vasas: „Félig teljesült remények”. Bp. Honvéd: „Hol késik a tűz?”. MTK: „Rögös az út”. Csepel: „Ingadozó teljesítmények”. Salgótarján: „A vidék legjobbja”. Tatabányai Bányász: „Játékrendszer és csapatszerkezet”. Rába ETO: „Javuló formában”. Videoton: „Védjegy születik”. Pécsi Dózsa: „A legkeményebb rombolók”. Diósgyőri VTK: „Más hőfokon”. Haladás: „Csak otthon sikerült”. Komlói Bányász: „A bennmaradók végén”. Dunaújvárosi Kohász: „Az egyik távozó”. SZEOL: „Megy ez még jobban is Szegeden”.

BALESET

Szucsányi András tragédiája

1970. augusztus 21-én az MTK Dunavarsányban edzőtáborozott. A keret a viharosra fordult időben is folytatta a gyakorlást. A játékosok és Palicskó Tibor edző a földre hasalva próbálták átvészelni a villámcsapást. Szucsányi András, a kék-fehérek 29 éves fedezete soha többé nem kelt fel. Villámcsapás sújtotta, a pályán halt meg. Alig több mint négy évvel azt követően, hogy Kiss Lászlót, a Budafok – a Ferencvárost is megjárt – védőjét a Fehér úti pályán, az Egyetértés elleni edzőmérkőzésen hasonló módon érte a halál.

Mészöly volt az idény legjobbja, meg nem is

Fazekas Lászlót jelölte az év játékosának az MLSZ 1970 végén, s őt látták a legjobbnak a játékosársak is. Az esztendő végén a *Labdarúgás* – némileg változtatva a korábbi metóduson – az élvonalban szereplő labdarúgókat szavaztatta meg a non plus ultrát keresve. A 280 játékos közül Fazekast 272, Benét 256, Páncsicsot 243 „állította be” a maga tizenegyébe. A Dózsa szél-sőjét 131-en jelölték az esztendő legjobbjának, mögötte Páncsics (47) és Mészöly (37) kapta a legtöbb voksot. Az All-Star-csapat így festett: Bicskei (Bp. Honvéd) – Noskó (Ú. Dózsa), Mészöly (Vasas), Páncsics (FTC) – Halmosi (Haladás), Vidáts (Vasas) – **Fazekas (Ú. Dózsa)**, Kocsis (Bp. Honvéd), Bene (Ú. Dózsa), Szuromi (MTK), Zámbo (Ú. Dózsa). A B-csapat: Fatér (Csepel) – Török (MTK), Ruzsinszky (Bp. Honvéd), Juhász P. (Ú. Dózsa) – Müller (Vasas), Konrád (P. Dózsa) – Szabó S. (Haladás), Göröcs (Ú. Dózsa), Albert (FTC), Dunai II (Ú. Dózsa), Nagy L. (Ú. Dózsa).

A *Képes Sport* (részben nyilván népszerűségi) szavazásán, Az *Ön tizenegye* anketon, közel 30 000 voks alapján a Bicskei – Noskó, Mészöly, Konrád, Páncsics – Halmosi, Vidáts – Fazekas, Kocsis, Bene, Szuromi tizenegy állt össze, az edzők közül Baróti Lajos kapta a legtöbb szavazatot.

Az 1970–1971-es idény végén a *Népsport* osztályozókönyve alapján Fatér (6,84) – Török (6,54), Páncsics (6,60), Konrád (6,56), Juhász P. (6,37) – Répás (SBTC, 6,70), Básti (SBTC, 6,46) – Fazekas (6,46), Bene (6,94), Dunai II (6,29), Zámbo (6,39) alkotta a legjobbak tizenegyét, Bicskei (6,63) – Fábíán (Vasas, 6,36), Horváth J. (Ú. Dózsa, 6,64), Vidáts (6,46), Csetényi (MTK, 6,32) – Borsányi (Videoton, 6,48), Halmosi (6,42) – Puskás dr. (Vasas, 5,99), Takács (Tatabánya, 6,19), Branikovits (FTC, 6,09), Szalmásy (Videoton, 6,37) pedig a B-csapatot. Mivel néhány játékos idény közben is váltogatta a posztját, a szerkesztők kiemelték még a fedezetek közül Szalay (SBTC, 6,43) és Komora (Bp. Honvéd, 6,37) teljesítményét is. Megjegyzendő, hogy a középhátvédek közül messze Mészöly Kálmán átlaga volt a legmagasabb (6,98), sőt a Vasas enfant terrible-je érte el az egész mezőnyben a legjobb eredményt. Ám a *Népsport* szerkesztői – magyarázhatatlan és elfogadhatatlan döntést hozva – egyszerűen „sportszerűtlensége és az egyesülettől kapott eltiltása miatt” nem vették figyelembe.

A *Képes Sport* az alábbi gárdát találta az 1971-es tavasz legjobbjának: Géczy (FTC) – Fábíán, Páncsics, Konrád, Juhász P. – Szalay, Vidáts, Básti – Fazekas, Bene, Zámbo.

A *Labdarúgás* 1971 nyarán az élvonalbeli klubok elnökeit, szakosztályvezetőit, edzőit és csapatkapitányait szavaztatta meg a lezárult idény legjobbjaikat keresve. Zámbo Sándor végzett az élen (38 pont), megelőzve Mészöly Kálmánt (17), Páncsics Miklóst (12), Fazekas Lászlót (9) és Kocsis Lajost (8).

A kapitányváltás után bravúr a riói Maracanában

A vb-harmadik nyugatnémetek és a mexikói Mundialon százszázalékos teljesítménnyel győztes brazilok ellen is játszott az idényben a magyar csapat. Nürnbergben simán kikapott, de Rio de Janeiróban majdnem csodát tett. A kettő között vívott még hat mérkőzést, ötven százalékos mérleggel, de egy nagyon rossz emlékű szófiai vereséggel állt az Eb-selejtezőkön – s kapitányt váltott. A bolgárok elleni 0:3 után Hoffer József maga diktálta le az MTI vevőszobájának: „A vereség után lemondott Hoffer József szövetségi kapitány”. Illovszky Rudolf váltotta, aki a háború óta az első olyan irányítója lett a nemzeti tizenegynek, aki korábban is dolgozott már ezen a poszton.

A néhány héttel korábban vb-elődöntős nyugatnémetek ellen nem sok reménnyel lépett pályára Nürnbergben a magyar válogatott. A Maier – Vogts, Sieloff, Weber, Höttges – U. Seeler, Beckenbauer, Fichtel – Grabowski, G. Müller, Löhr (Libuda) összeállítású hazai csapat egyik középpályását ünnepelte: Uwe Seeler ezen a találkozón búcsúzott a válogatottságtól és a futballtól. A Hoffer József által irányított, újonc kapussal és balhátvéddel felálló, Rothermel – Noskó, Páncsics (Mészöly), Konrád, Megyesi – Halmosi, Karsay – Fazekas,

*Ez a füzet várta a magyarokat
Nürnbergben*

1971-ben nagy feltűnést keltett, hogy a Képes Sport színes posztert közölte a válogatotról. Állnak, balról: Géczi, Páncsics, Fábián, Noskó, Juhász I., Vidáts, Szűcs, Juhász P., Rothermel, Illovszky Rudolf szövetségi kapitány.

Elöl: Szőke, Fazekas, Bene, Dunai II, Zámbo, Karsay

Kocsis, Bene, Kozma (Dunai II) összetételű magyar csapat az első félidő közepéig kétgólos hátrányba került Sieloff, majd Gerd Müller gólja miatt, aztán Fazekas a 31. percben szépített. A második félidő egyetlen találatát is a németeké, Gerd Mülleré volt.

Két és fél héttel később az osztrákok jártak a Népstadionban. A vendégeknél Friedrich Koncilia védett, aki még a tizenöt évvel későbbi, 1985-ös találkozón is szerepelt. A Rothermel – Noskó, Páncsics, Konrád (Mészöly), Megyesi – Göröcs, Vidáts – Fazekas, Bene, Dunai II, Karsay (Kocsis L.) összetételű alakulat Vidáts Csaba a 13. percben elért látványos fejes góljával vezetést szerzett,

de a vendégek Redl révén a 27. percben kiegyenlítették. Több gól pedig nem esett. A mérkőzés kulcspillantása Göröcs János egész későbbi pályafutására kiható sérülése volt. Az Újpesti Dózsa karmestere a 48. percben megsérült, s mivel akkor még csak kettőt lehetett cserélni, Mészöly Kálmán és Kocsis Lajos pedig már beszállt, a magyar válogatott tíz emberrel futballozta végig szinte a teljes második félidőt. Így is eljutott két kapufáig (Fazekas, Kocsis), de csak addig.

A Hoffer-éra első tétmérkőzése a norvégok elleni, oslói Eb-selejtező volt. Nem keltett nagy meglepetést a 3:1-es magyar győzelem, sőt a két újonccal, Müller Sándorral és a gólt is szerző Nagy Lászlóval felálló legénység (Rothermel – Noskó, Mészöly, Vidáts, Páncsics – Halmosi, Müller – Fazekas, Kocsis, Bene, Nagy L.) több bírálatot kapott, mint dicséretet. Pedig simán nyert, Bene Ferenc már a 6. percben vezetést szerzett, a 23. percben Nagy László kettőre növelte a gólok számát. A norvégok Odd Iversen, a kor legjobb ottani csatára révén szépítettek, de aztán Geir Karlsen, a kapusuk összetörte a reményeiket az öngóljával.

Novemberben következett egy újabb idegenbeli selejtező, Bázelen. Az egyetlen gólt Fazekas László lőtte a 82. percben. Érdekes, 1974-ben és 1976-ban is 1-0-ra nyert a magyar csapat a svájciak ellen, s ahogy az első, úgy a következő két alkalommal is Fazekas László szerezte a mérkőzés egyetlen találatát. A St.-Jakob-stadionban a Rothermel – Noskó, Mészöly, Konrád, Páncsics – Dunai III, Kocsis, Halmosi (Vidáts) – Fazekas, Bene, Szuromi összeállítású együttes játszott. Az MTK csatára, Szuromi Antal ezen az egy találkozón szerepelt csak a válogatottban.

Ami nem sikerült szeptemberben Budapesten, az „összejött” Bécsben, áprilisban. A magyar csapat negyvenezer néző előtt, elsősorban második félidei jobb játékkal, s nem utolsósorban Bene Ferenc két remekbe szabott góljával – 1965 és 1967 után sorozatban harmadszor – győzött a császárvárosban (2-0). A német Bundesliga-ból, a Bayern Münchenből visszatért Gustl Starek és a VfB Stuttgartba tartó Buffy (Dagi) Etmayer alkotta fedezetsor, illetve a Willy Kreuz, Kurt Leitner II és Géza Gallos támadótrío nem bírt a magyar védőkkel. Leitner lőtt ugyan egy gólt, ám lestről. A magyar válogatott a játékosállományát tekintve sokkal erősebb volt: Rothermel – Noskó, Mészöly (Juhász P.), Vidáts, Páncsics – Fazekas, Dunai III, Kocsis (Szűcs), Zámbó – Bene, Albert. A megsérült Mészöly Kálmánt már a 14. percben váltó Juhász Péter akkor debütált. A csapatkapitányi posztot is betöltő Albert Flórián pedig ekkor játszott elő-

Kozma látványos ollózása a franciák ellen

1967

1968

1969

1970

1971

1972

1973

1974

1975

1976

1977

1978

1979

1980

1981

1982

1983

1984

1985

1986

szőr a nemzeti tizenegyben 1969 nyári, dániai térd sérülése óta. (Leszámítva a márciusi, meglepő 3-1-es verséggel zárult, a Feyenoord elleni, rotterdami felkészülési meccset.)

Április 24-én a franciák ellen játszottuk az első hazai tétmérkőzést Hoffer József irányításával. Kevesen gondolták akkor, hogy helyesebb úgy fogalmazni: az egyetlen. A vendégek Hervé Revelli góljával szereztek vezetést a 64. percben, de öt perccel később Kocsis Lajos büntetőből kiegyenlített. Akkorra gólt rúgott, hogy a labda kipattant a kapuból majdnem a felpályáig... Hoffer József együttesének összeállítása a következő volt: Rothermel – Noskó, Páncsics, Szűcs L., Juhász P. – Kocsis L., Zámbó – Fazekas, Bene, Albert, Kozma (Karsay). Nem könnyű megfejteni, mit akart mondani a *Képes Sport* főcíme (*Nem nekünk kukorékolt a gall kakas*), ugyanakkor a találkozóról tudósító *Feleki László* szerint reális volt a pontosztokodás: „Mind a magyar, mind a francia együttes megszerezhetette volna a győzelmet, kár számolgatni, hogy hány nagy helyzet hagytunk ki, többet-e, mint a franciák.”

A Népstadionban elveszített egy pont akkor vált nagy bajjává, amikor a magyar csapat kínos vereséget szenvedett a bolgároktól. Szófia még az Aranycsapat idejében sem volt a könnyű mérkőzések színtere a magyaroknak, de háromgólos kudarca senki sem számított. A bolgárok Kolev, Petkov és Velickov egy-egy találatával fájoan simán nyertek a Rothermel – Fábian, Páncsics, Vidáts, Juhász P. – Dunai III, Zámbó – Fazekas (Karsay), Kocsis, Albert, Kozma (Nagy II) összeállítású együttesünk ellen. Az akkori sportsajtó szerint a szófiai még az 1969-es marseille-i, a csehszlovákok elleni vereségnél is nagyobb pofon volt. *Szűcs László*, a *Képes Sport* veterán szakírója *Felbredünk végre?* című visszpillantásának végére az alábbi két mondatot írta: „Mindenki tudja, hogy az élvonalbeli labdarúgóink nem keresnek rosszul. Sürgősen ki kellene mondani: juttatásban csak az a játékos részesüljön, aki adni hajlandó érte.” Az „aki nem dolgozik, ne is egyék!” verdikt futballra alkalmazott változata.

Nem csoda, hogy a szurkolók hada és a média félve engedte el az immár Illovszky Rudolf

Az osztrákok elleni, tavaszi mérkőzésen szereplő tizenegy. Balról: Bene, Kocsis, Fazekas, Zámbó, Dunai III, Noskó, Páncsics, Vidáts, Mészöly, Rothermel, Albert

által irányított válogatottat Brazíliába, a világbajnok otthonába. (Rudi bácsinak aláírt szerződése volt a spanyol Zaragozához, ám a sportfőhatóság végül nem engedte ki, hanem a kapitányi posztra vezényelte...)

Jobb félni, mint megijedni: a magyar együttes nagyon bátran játszott, nem szakadt meg a brazilok elleni veretlenségi széria. A gól nélküli döntetlen világszerte elismerést váltott ki, miközben a játékosaink azon keseregtek, hogy győzelmi esélyt szalasztottak el: Brazília–Magyarország 0-0.

1971 nyarán egyébként Brazília a válogatottságtól búcsúzó futballkirályt, Pelét ünnepelte. Az arany-zöld mezés legénység nem is egészen két hét alatt fogadta az osztrákokat (1-1), legyőzte a csehszlovákokat (1-0), majd – Pelé valóban utolsó válogatottbeli mérkőzésén – 2-2-t játszott a jugoszlávokkal. Három nappal később, a magyar idő szerint 22-én hajnalban rendezett találkozón az Illovszky Rudolf által dirigált magyarok ellen Pelé már nem játszott. Nélküle is nyolc olyan játékos szerepelt a házigazdák kezdő csapatában, aki 1970-ben játszott az olaszok elleni világbajnoki döntőben: Felix, Brito, Everaldo, Piazza, Clodoaldo, Gerson, Tostão és Rivellino. Zé Maria jutott szóhoz Carlos Alberto, Zequinha Jairzinho, Vaguinho pedig Pelé helyén. Illovszky Rudolf tizenhat futballistát vitt magával Dél-Amerikába, közülük 13-an az előző évtized legerősebb három klubcsapatát, az Újpesti Dózsát, a Ferencvárost és a Vasast képviselték. A névsor: Géczy István, Novák Dezső, Páncsics Miklós, Juhász István (Ferencváros), Fábíán Tibor, Vidáts Csaba, Puskás Lajos (Vasas), Noskó Ernő, Juhász Péter, Fazekas László, Bene Ferenc, Dunai II Antal, Zámbo Sándor (Újpesti Dózsa), Rothermel Ádám (Tatabányai Bányász), Szücs Lajos (Bp. Honvéd), Karsay László (Videoton). Nem volt köztük újonc – de csak azért, mert a salgótarjáni Szalay Miklós az indulás előtti utolsó tréningek egyikén megsérült. Kocsis Lajos azért nem utazott Dél-Amerikába, mert a Honvéd évvárója után ittasan ment el a nemzeti csapat edzésére, büntetésül egy évre kizárták a válogatott keretből. (Végül rövidítették a szilenciumot, 1972 áprilisában játszott újra a válogatottban.) A kapitány a Géczy – Fábíán, Páncsics, Vidáts, Juhász P. – Juhász I., Szücs – Fazekas, Bene, Dunai II, Zámbo tizenegyet küldte a Maracana 90 000 tomboló nézője előtt a gyepre. A találkozóról rengeteget elmond a *Népsport* másnapi értékelésének néhány részlete: „A mérkőzésen csaknem minden úgy történt, ahogyan Illovszkyék megtervezték! Döntőnek bizonyult, hogy a magyar védelem jobb oldala (Fábíán, Páncsics, Juhász I. és a Tostáót fogó Vidáts) nagyszerűen helytállt a világ legjobb balszárnyával (Everaldo, Rivellino, Vaguinho, Tostão) szemben. Támadásaink rendre gyors, korszerű kiugrásokkal fejeződtek be, amelyek végén Benéék többször is gólhelyzetbe kerültek. A vártnál jobban játszó Dunai II vezérletével – aki nemcsak önmagát hozta helyzetbe, hanem társait is – több helyzetet dolgoztak ki, mint a világbajnok brazil együttes! Nem véletlen, hogy a szünetben Illovszky bátrabb támadójátékot kért a magyaroktól! Persze, Zagallo is kisebb taktikai változtatásokra adott utasítást a szünetben, s ez már a II. félidő első perceiben meglátszott. Jóval aktívabb lett Zé Maria és Zequinha játéka. Meg is lepte Juhász Pétert, aki kapkodni kezdett, s csak kis idő után találta meg ismét önmagát. Szerencsénkre azonban Szücs és Vidáts ezekben a nehéz percekben kisegítette a fiatal hátvédet. Fazekas kifáradt, de ekkor a középre húzódó Zámbo lendült jobban játékba, s az óriási területen játszó Szücs is nagyszerűen küzdött, sőt, épített is. Így és ezért történhetett meg, hogy a nem túl nagy iramú, de változatos, élvezetes és látványos mérkőzésen a tudatosabb mezőnyjátékot játszó magyar együttes közelebb állt a győzelemhez, mint félelmetes ellenfele.”

1967

1968

1969

1970

1971

1972

1973

1974

1975

1976

1977

1978

1979

1980

1981

1982

1983

1984

1985

1986

1970. szept. 9.	Nürnberg	NSZK	1:3 (1:3)		Fazekas
1970. szept. 27.	Bp., Népst.	AUSZTRIA	1:1 (1:1)		Vidáts
1970. okt. 7.	Oslo	NORVÉGIA	3:1 (2:0)	Eb-sel.	Bene, Nagy L., öngól (Karlsen)
1970. nov. 15.	Bázel	SVÁJC	1:0 (0:0)		Fazekas
1971. ápr. 4.	Bécs	AUSZTRIA	2-0 (0-0)		Bene 2
1971. ápr. 24.	Bp., Népst.	FRANCIAO.	1-1 (0-0)	Eb-sel.	Kocsis L.
1971. máj. 19.	Szófia	BULGÁRIA	0-3 (0-1)	Eb-sel.	
1971. júl. 22.	Rio de Janeiro	BRAZÍLIA	0-0		

Az idény során a magyar válogatottban szerepelt játékosok

8 mérkőzésen: Fazekas László (Ú. Dózsa), Páncsics Miklós (FTC)

7 mérkőzésen: Bene Ferenc (Ú. Dózsa), Kocsis Lajos (Bp. Honvéd), Rothermel Ádám (Tatabányai Bányász)

6 mérkőzésen: Noskó Ernő (Ú. Dózsa), Vidáts Csaba (Vasas)

5 mérkőzésen: Mészöly Kálmán (Vasas)

4 mérkőzésen: Juhász Péter (Ú. Dózsa), Karsay László (Videoton), Zámbo Sándor (Ú. Dózsa)

3 mérkőzésen: Albert Flórián (FTC), Dunai II Antal (Ú. Dózsa), Dunai III Ede (Ú. Dózsa), Halmosi Zoltán (Haladás), Konrád János (Pécsi Dózsa), Kozma Mihály (Bp. Honvéd), Szűcs Lajos (Bp. Honvéd)

2 mérkőzésen: Fábíán Tibor (Vasas), Megyesi István (FTC)

1 mérkőzésen: Géczy István (FTC), Göröcs János (Ú. Dózsa), Juhász István (FTC), Müller Sándor (Vasas), Nagy II János (Videoton), Nagy László (Ú. Dózsa), Szuromi Antal (MTK)

Bicskei, Rapp: tizenegyespárbajok kapushősei

1970 őszén két emlékezetes párharcot is vívtak a magyar kupacsapatok. A Kupagyőztesek

Bicskeit ünneplik a kispesti tizenegyespárbaj után

1968-ban bajnok, 1969-ben FA-kupa-győztes, 1970-ben Ligakupa-győztes volt Angliában, s címvédőként indult a KEK 1969–1970-es idényében, kettős győzelemmel (1:0, 2:0) búcsúztatta a Honvédot.

Ezzel várták a Fradit Liverpoolban

1970 őszén két emlékezetes párharcot is vívtak a magyar kupacsapatok. A Kupagyőztesek Európa-kupájában induló Bp. Honvéd a skót Aberdeen ellen 3:1-es vereséggel kezdte a so-

rozatot, ám utána Kispesten javított, ugyancsak 3:1-re nyert. A piros-fehérek Kocsis Lajos két, valamint Kozma Mihály egy találatával a 68. percben már három góllal vezettek, ám a hajrában Ruzsinszky Józsefről a saját kapujába került a labda. Az európai kupasorozatok történetében először tizenegyespárbaj döntött a

120 perces csata után a továbbjutásról, az utolsó büntetőt a Bp. Honvéd kapusa, Bicskei Bertalan értékesítette. Ő mondhatta el magáról, hogy elsőként „rúgott tovább” egy csapatot az európai porondon. A Mészáros József által irányított katonaklubnak a következő fordulóban is brit, ám egy nagyságrenddel még a skót kupagyőztesnél is erősebb ellenfél jutott. A Manchester City, amely

A Man City–Bp. Honvéd mérkőzés programja

Ugyancsak angol gárda ellen esett ki a Ferencváros, amely az Anfield Roadon elszenvedett 1:0-s vereség után reménykedett a népstadionbeli fordításban. Mucha József révén a második féldő elején meg is szerezte a vezetést, de Emlyn Hughes, akit pályafutása csúcán Bolond Lónak becéztek Liverpoolban, megszerezte a továbbjutást jelentő gólt a 67. percben. A Pool 2:1-es összesítéssel ment tovább.

Elvázott az Újpesti Dózsa is, noha a 2:0-s előny jó kilátásokat ígért a belgrádi Marakanában rendezett visszavágóra. A Crvena zvezda azonban nagyon jól játszott a második találkozón, miközben a lilák védelme összeomlott. Zoran Filipovics és Dragan Dzsajics is szerzett két-két gólt – a „vörös csillagosok” továbbléptek, s aztán csak Puskás Ferenc Panathinaikosza ellen estek ki az elődöntőben. A CZ a BEK-idényben négy mérkőzést játszott Belgrádban, a Dózsának, a Carl Zeiss Jenának és a Panathinaikosznak is négy-négy gólt rúgott! Az aradi UTA megúsza hárommal...

1967

1968

1969

1970

1971

1972

1973

1974

1975

1976

1977

1978

1979

1980

1981

1982

1983

1984

1985

1986

Viszont a nemzetközi vizeken újoncnak számító Pécsi Dózsa – ellentétben a fővárosi elitcsapatokkal – remekelt. A román Universitatea Craiova ellen – az idegenbeli 2:1-es vereség után – parádés csatárjátékkal 3:0-ra nyert. Aztán kapott egy brit riválist, az EVK elődjének, a VVK-nak 1969-es győztesét, a Newcastle-t. A „szarkákat”, akikkel az Újpest nem bírt tizenhat hónappal korábban. Az első meccsen a Pécs sem, mert Albionban a fekete-fehér csíkosok nyertek 2:0-ra. A visszavágón aztán csodát élt meg a közel 20 000 néző. A baranyai lila-fehérek fantasztikusan futballoztak, s Máté János két góljával behozták a hátrányukat. A 120 perces csata után tizenegyesek döntöttek, s ebben a magyar együttes volt a jobb. A Bubukinnak becézett Rapp Imre ihletett formában védett, az első három newcastle-i kísérletből kettőt megfogott, a harmadiknál a kapufáról pattant ki a labda. Több száz szurkoló tódult a gyepszönyegre, hiszen a Dózsa 3:0-s állásnál már továbbjutott. Ám az akkori szabályok szerint le kellett rúgni mind a tíz lövést, még akkor is, ha időbe tellett, ameddig a csapatok a pályára, a nézők pedig a lelátóra visszatértek. A mecseki lilák végül 5:2-vel masíroztak tovább. A következő fordulóban fogadták a Juventust, s bármilyen hihetetlen, még a nem kifejezetten jól sikerült hazai mérkőzés után is volt továbbjutási esélyük. Pécsen – hiába támadta végig a csapat a 90 percet – az olaszok 1:0-ra nyertek. Ám Torinóban Máté János büntetőt lőhetett 0:0-nál az első félidőben... Kihagyta... Az olaszok pedig az utolsó öt percben „találtak” két gólt, s így kettős győzelemmel jutottak a következő fordulóba. De bajosan tudták volna eldönteni, hogy melyik nehezebb: kimondani a Pécsi Dózsa nevét, vagy éppen legyőzniük a lila-fehéreket.

Rapp Imre: a kapus magányossága

KÖZÉP-EURÓPAI KUPA

Bőszült „bikák” az MTK-pályán

Az 1970–1971-es idényben az NB I mezőnyének pontosan a fele lépett ki a nemzetközi porondra, negyede a Közép-európai Kupában szerepelt. A címvédő Vasas magabiztos, 3:1-es győzelemmel kezdett itthon az Austria Salzburg ellen, ám kint meglepően súlyos, 3:0-s vereséget szenvedett és kiesett. A másik három induló ellenben továbbjutott az első fordulóból.

Különösen a Csepel tett ki magáért, miután Prágában 2:0-ra nyert a Slavia ellen, majd a visszavágót gól nélkül lejátszotta az elsősorban a betonvédelmére alapozó gárda. A Diósgyőr ugyancsak 2:0, 0:0-val jutott túl csehszlovák ellenfelén, a kassai Jednotán, de az első mérkőzést játszotta itthon, s a másodikat idegenben,

Az MTK olasz riválist kapott, a torinói „bikákat”. A hazai 1:1 után felbőszülten csörtettek a Toro kemény legényei a Hungária úton, de a kék-fehérek sem hagyták magukat, különösen Oláh és Strasser törlesztett az alattomosan játszó olaszoknak. A pályán már nyoma sem volt

az előző napi (!) bankett kedélyes légkörének. (Az eszemiszomot már szombaton megtartották, miután a piemonti vendégek a vasárnap délelőtti meccs után azonnal hazautaztak.) A nagy rugdalózás közben a Torino Giorgio Puia révén vezetést szerzett, ezzel továbbjutásra állt, ellenben Becsei József a második félidő derekán kiegyenlített. A hosszabbításban tovább hevült a decemberi hideg ellenére is forró légkör.

Mindkét oldalnak támadtak sérelmei. A magyarok szerint az olaszok sunyi módon tuskéztek, s jószerevel minden összecsapásnál köpködtek, a vendégek meg azt sérelmezték, hogy a csehszlovák bíró, Bogumil Kopicio nem védi meg őket, a két magyar partjelző pedig egyszerűen csal. A sporttárs kiállította Ceresert, mire a gránátvörösek egyik legjobbjá levonulóban felemelte, majd a földhöz vágta a *Magyar Rádió* mikrofonját.

A tíz emberre fogyott vendégek ellen az MTK támadott, Szuromi Antal lövése után Ferriniről a kapuba került a labda, továbbjutásra állt az MTK. Ettől a „bikák” még inkább megvadultak. A lefújás előtti pillanatokban szabályos ökölharc kezdődött a pályán, majd a két kapus (!), Hajdú József és Castellini esett egymásnak és kezdett birkózni. A *Magyar Televízió* élőben közvetítő riportere, *Vitár Róbert* eleinte még nem jött ki a sodrából, majd a kocsmai jeleneteket látva a lekeverés előtti utolsó mondatában azt mondta a mikrofonba: „Most egy marha nagy pofont kapott...”

A tévénezők már nem láthatták, amint a gyepre beözönlő néhány száz szurkoló, s a kevéske olasz – köztük a már kiállított Cereser is – verekedni kezd. Noha a csehszlovák játékvezető szerint „a botrányért elsősorban a torinói edző, a masször és a szakács a felelős, mert ők voltak a mérkőzés utáni verekedés kezdeményezői”, a magyarok sem maradtak adósok. Végül a rendőrségnek kellett közbeavatkoznia, ugyanis az öltözőfolyosón sem csillapodtak a kedélyek. Kint a szurkolóké sem, akik a már buszra szállt vendégeken is elégtételt akartak venni. A piemontiak a padlóra feküdtek, bőröndöket tettek az ablakok elé, hogy azok felfogják az üvegdarabokat. A KK-bizottság természetesen részletesen értesült az esetről, de az MTK hazai pályán fogadhatta a következő ellenfelét is, s a Torino játékosai közül sem kapott senki hosszú eltiltást.

A kék-fehérek – akárcsak a Csepel – végül az elődöntőig jutottak. Palicskó Tibor együttese a Grazer AK-t (0-0, 2-1), Keszthelyi Mihályé a Škoda Plzeňt (0-0, 1-1) ejtette ki. Ellenben elvérzett ebben a szakaszban a Diósgyőr, amely nem bírt a sorozatot végül megnyerő Čelikkel (1-0, 1-4). A hetvenes évek első felében a KK-ban rendkívül sikeres bosnyák együttes aztán az MTK-nak is stoptáblát mutatott, miután a hazai 1-0 után a Hungária körúton 1-1-re végzett. A Csepelt az Austria Salzburg állította meg, amely az ősszel a Vasast is kiütötte. A hazai 2-0 után a piros-kékek 4-0-ra kaptak ki a visszavágón. Nagy meglepetést keltett ez, hiszen a szigetieké volt akkoriban az egyik legszilárdabb védelem az NB I-ben.

A La Stampa beszámolója a botrányos mérkőzésről

A Dózsa a Barcelonát, a Vasas a Real Madridot előzte meg

1970 nyarán az Újpesti Dózsa – a Dinamo Moszkva, a Schalke 04 és a rendező FC Barcelona előtt – megnyerte a Camp Nouban a tekintélyes Joan Gamper Kupát. Az elődöntőben 3:0-ra verte a németeket, majd a döntőben 3:1-re a Jasinnal felálló szovjeteket.

A Vasas Málagából tért vissza kupagyőzelemmel, az elődöntőben büntetőkkal legyőzte a Real Madridot, majd a finálében a rendező város csapatát. A tornán részt vett a Dinamo Zagreb

*Ihász Kálmán a Málagában
nyert kupával*

is. Ugyancsak Spanyolországban járt az FTC, amely az argentin San Lorenzo ellen 120 perces csatát követő tizenegyespárbajban megnyerte az egymecches Teresa Herrera Kupát La Coruñában.

A lila-fehérek decemberben Dél-Amerikában jártak, Kolumbiában, Peruban és Braziliában is szerepeltek. Különösen Peruban játszottak jól (nyertek két ottani élcsoport, az Universitario és a Deportivo Municipal ellen is), s ez alaposan megnövelte a csapat, s főleg edzője ázsioját. A limai *La Crónica* egy hónappal később, január 29-én már azt jelentette, hogy a következő nyártól Baróti Lajos irányítja a válogatottjukat. A mesteredző akkor még elzárkózott a hazai újságírók kíváncsiságát hallva: „Erről a kérdéstről nem nyilatkozom” – mondta a *Népsport* érdeklődésére.

A Fradi, ugyancsak decemberben villámlátogatást téve, öt meccset vívott Peruban, Kolumbiában, Uruguayban és Braziliában. A háromhetes portya mérlege két győzelem, két döntetlen, egy vereség, az „áldozatok” között volt a Porto Alegre-i Internacional és a medellini Atlético Nacional is. Csanádi Ferenc csapata csak a montevideói Nacionaltól kapott ki 5:4-re. A zöld-fehérek a bajnoki rajt előtt még Algériába is elrepültek, 3-3-ra végeztek a helyi válogatottal, majd közvetlenül a rajt előtt itthon 3-0-ra megverték a pozsonyi Slovant.

A Bp. Honvéd 1970 nyarán Szíriában járt, az ottani katonaválogatottal játszott, és nyert 2:1-re. Lényegesen nagyobb sportértéke volt az augusztusi, Feyenoord elleni rotterdami találkozóknak. A 3:2-es vereséget nem kellett szégyellni, a holland alakulat néhány hónappal korábban megnyerte a Bajnokcsapatok Európa-kupáját. Szeptemberben a kispesztiek is csatlakoztak a tornagyőztes budapesti klubok sorához, előbb 4:0-ra verték az 5. Trofeo Ciudad de San Sebastiánon a Real Sociadatot, majd a hármas torna zárásaként 1:1-re végeztek a lisszaboni Sportinggal. Februárban az eltöltése után visszatérő Szűcs Lajos, valamint Kozma Mihály és Kocsis Lajos egy-egy góljával 3-1-re megverték Athénben Puskás Ferenc Panathinaikoszát. Az idény előtt még vizitáltak Valenciában is (0-0). Egyébként a tavaszi bajnoki rajt előtt sűrű programot bonyolítottak le a hazai élvonalbeli klubok. Vendégeskedett Magyarországon a Dinamo Kijev, és játszott a Diósgyőrrel, az MTK-val és a második vonalbeli Nyíregyházával is. Megfordult nálunk a pozsonyi Inter (Rába ETO) és Slovan (FTC, Videoton), a Rot-Weiss Erfurt (Dunaújváros, Vasas), a Karpati Lvov (Pécsi Dózsa, Ú. Dózsa) és a Stal Rzeszów is.

Nagyon gyenge kezdés

Az UEFA az 1970–1971-es idény előtt írta ki először a 23 éven aluliak számára az utánpótlás Európa-bajnokságot. A magyarok (akárcsak a felnőtteknél) a norvégokkal, a bolgárokkal és a franciákkal kerültek azonos csoportba. Az első három mérkőzés nem sikerült jól: a norvégoktól (0-1) és a bolgároktól (0-1) vereséget szenvedett, a franciákkal döntetlent (1-1) játszott a gárda, egyaránt idegenben. A selejtezőkön Lévay és Pintér (Bp. Honvéd), Brünyi és Sárközi (MTK), Török P., Tóth B. és Ladinszky (Vasas), Dunai III, Horváth J., Juhász P., Tóth A. és Nagy L. (Ú. Dózsa), Kocsis I., Kincses, Máté és Tóth J. (Pécs), Kovács J. (Videoton), Salamon (DVTK), Bálint (FTC), Szabó S. (Haladás), valamint Répás (SBTC) szerepelt.

A tétmérkőzéseken kívül barátságos találkozókat is vívott az együttes. 1970 szeptemberében, Augsburgban 1-1-es döntetlent ért el a nyugatnémet olimpiai válogatott ellen, amelynek gólját Uli Hoeness szerezte. A magyar csapat a következő fél évtized hazai kulcsjátékosainak egy részével állt ki, játszott Bálint László, Kovács József, Juhász Péter, Vidáts Csaba, Müller Sándor, Répás Béla, Tóth András, Tóth József, Szabó Sándor, Sárközi István, Tóth Bálint és Brünyi Béla is. Ez a gárda, Nagy Lászlóval kiegészülve, 3-2-re győzött Bécsben, viszont kikapott a svájci B-válogatottól Salgótarjánban.

1971-ben ismét, ezúttal 2-0-ra nyert a korosztályos csapat Ausztriában, majd a félév zárásaként veszített a lengyelekkel szembeni barátságos mérkőzésen (1-3). Ez utóbbi két találkozó valamelyikén (a fentebb megemlítették mellett) Somogyi József, Karsay László, Branikovits László, Veréb György, Molnár László, Gass István, Kelemen József és Szalmásy Tamás is pályára lépett.

Ogaza igazi mumus lett

A magyar ifjúsági válogatott szeptemberben a házigazdákkal döntetlent játszva, majd a bolgároktól, a szovjetektől és a románoktól is vereséget szenvedve nyolcadik lett a lengyelországi IBV-n. Legalább a kubaiakat 7:1-re megverte. Az egykori kiváló újpesti hátvéd, Balogh II Sándor által irányított együttes a hónap végén 2-1-re kikapott a Népstadionban az osztrákoktól. A rossz főpróba után nem hozott rossz eredményt az előadás, a lengyelek elleni UEFA-torna-selejtezőn a válogatott gól nélküli döntetlent ért el Chorzóóban. Továbbjutással kecsegtetett a visszavágó, ám a Fehérvári, Bartók, Várady, Póczik csatársort hiába erősítette meg még Borsóval is a szövetségi edző (Komjáti András és Kovács Béla szerepelt még a későbbi válogatottak közül), a gárda nem tudott gólt szerezni. Sőt, a 85. percben az IBV-n a magyaroknak már két gólt lövő lövő Roman Ogaza kiejtette a csapatunkat a csehszlovákiai UEFA-torna mezőnyéből.

Pedig nem volt ez gyenge korosztály, immár Sárosi László irányításával, tavasszal Bécsben 5-0-ra kiütötte az osztrákokat. Komjáti András játszott balhátvédet, a Fehérvári János, Horváth László és Kovács Béla alkotta középpályássor előtt Gass István, Várady Béla és Weimper István játszott. A társaság néhány nappal később elutazott egy nemzetközi tornára Cannes-ba, de ott a Torino csapatától, valamint a brazil és az argentin korosztályos válogatottól is kikapott.

Puskás a BEK-döntőbe vitte a Panathinaikoszt

Az idény európai klubfutballjának első számú szenzációja a görög Panathinaikosz szereplése volt a Bajnoksapatok Európa-kupájában. Az athéni zöld-fehérek már azzal jelentős média-érdeklődést generáltak maguknak a nyugat- és (csekélyebb mértékben bár, de) a kelet-európai sajtóban, hogy edzőnek **Puskás Ferencet** szerződtették. *Leslie Vernon* akkoriban arról írt a *World Soccerben*, hogy a hírek szerint az Aranycsapat kapitánya évi tízezer angol fontnak megfelelő összegért vállalta a feladatot, ez az angolok szerint manapság körülbelül 80 millió forintnak felelne meg. Aki a mai nemzetközi futball léptékeivel van tisztában, az talán hitetlenkedik, ám ez akkoriban valóban örült összegnek számított.

De megérte az utolsó pennyig. Puskás, akinek addig nem voltak különösebb edzői sikerei, a Panathinaikosszal csodát tett: a luxemburgi Jeunesse d'Esch, az 1979-es KEK-győztes Slovan Bratislava, a Borussia Mönchengladbachot kiejtő angol bajnok, az Everton, valamint a Crvena zvezda testén keresztül bejutott a londoni fináléba. Ott ugyan kikapott a kor kiemelkedően legerősebb európai klubcsapatától, a holland Ajaxtól – de így is minden idők legnagyobb görög klubsikerét érte el. Nem a legendás tizes volt az egyedüli magyar abban az idényben a hellén élvonalban, hiszen ott dolgozott Bundzsák Dezső (Apollón Athén) és Illovszky Rudolf (Pierikosz) is, ameddig utóbbi haza nem jött szövetségi kapitánynak.

Belgiumban Béres András visszatért az első osztályba, s hatodik helyezett lett az újonc Beerschottal. Liebhaber Barna és az Egyesült Államokból visszatért Krivitz Tamás a nagyszereűen szereplő, negyedik helyezett Lierse csapatában futballozott. Krémer Károly a Crossing Schaerbeeket erősítette. Sztáni István a második vonalbeli Gentnél játékos-edző volt. Hollandiában Kenderesi István bemutatkozott a Twentében, ott játszott Nagy Antal is.

Lóránt Gyula az NSZK-ban, a Kaiserslauternnél volt állásban, Csernai Pál Reutlingenben vette át a helyi csapatot.

Varga Zoltán 1970. október 24-én, a Rot-Weiss Essen elleni mérkőzésen bemutatkozott a Bundesligában, a Hertha BSC színeiben. Az első meccsén csereként szállt be; a másodikon, Frankfurtban, az Eintracht ellen, már gólt is szerzett; a harmadikon, amikor először volt kezdő az Olimpiai Stadionban, a mezőny legjobbjaként tündökölt, világklasszis teljesítményt nyújtott a kor legjobb német alakulata, az 1970-ben és 1971-ben is bajnok Borussia Mönchengladbach ellen. Végül 22 bajnokin szerzett öt góllal zárta az idényt, a Hertha harmadik lett a két óriás, a Gladbach és a Bayern mögött. Ki tudja, milyen magasba szárnyalhatott volna a karrierje, ha nem tör ki a vesztegetési botrány?

Kubala László dirigálta a spanyol válogatottat, Kalmár Jenő a Málaga kispadján ült. Svájcban Németh Valér volt a Servette hőse a Lugano elleni kupadöntőben. Pázmándy Péter akkor már (1968 óta) az alacsonyabb osztályú Chênois együttesét vezette. Schwanner János ellenben a

Nationalliga A-ban dolgozott: a Luzernt elhagyva novemberben átvette Georg Gawliczektől az FC Zürich edzői tisztségét.

Várszegi Vilmos az Östers, Dombos Ottó a Sandviken IF együttesét pallérozta Svédországban. (Csak előbbi volt első ligás.) Zsengellér Gyula az olasz Cosenza szaktanácsadója volt. Csaknád Jenő a francia RC Strasbourg együttesénél tevékenykedett.

A piros melegítő Farsang Ferenc a Zagłębie Sosnowiecet irányította

Turbéky István a Pezoporikosz kispadján ült Cipruson.

Lengyelországban az első kilenc helyezett közül négynek volt magyar tréner! Szusza Ferenc a bajnok Górnik Zabrze't, Farsang Ferenc a Zagłębie Sosnowiecet (7.), Teleki Gyula a Wisła Krakówot (8.), Kontha Károly a Stal Rzeszówot (9.) készítette fel. Az évtizedek óta kinn élő Patkó Rezső a harmadik ligás Stal Stalowa Wola edzője volt. A francia harmadik vonalban játéklehetőséget kapott Bozsik József legfiatalabb öccse, Lajos, aki a nászútján kinn maradt, majd az egyéves kihagyás után szerződést kapott az AC Mouzontól.

Budai I László Guineában, Tóth György (szövetségi kapitányként) Maliban, Balogh László és a Ferencvárosnál a szakosztályvezetői posztját feladó Orosz Pál Marokkóban, Dombóvári András Nigerben, Gombos István Nigériában öregbítette a magyar labdarúgás hírnevét.

Szőke János Kubában oktatta a sportágot, míg Mexikóban Fekete Árpád az Atlas Guadalajaraja piros-feketéit irányította.

Észak-Amerikában immáron nyolc csapattal rajtolt a North American Soccer League. A több magyart is foglalkoztató Kansas City tönkrement, helyét a kanadai Montreal Olympic foglalta el. A bajnokságot a Dallas Tornado nyerte meg, soraiban Benedek Jimmyvel és Molnár Tiborral. A playoffba, valójában a legjobb négy közé jutott New York Cosmosban szerepelt Máté András. A Washington Dartsot erősítette Szalay Tibor.

A New York Hungaria csapata, amely megnyerte a Schäfer teremlabdarúgó-tornát. Hátul, balról: Horváth Károly, Krivitz Tamás, Pál József, Varga Lajos, Gene Krawec, Henni Miklós edző. Elöl: Juan Morales, Dezsőfi Béla, Máté András, Szalay Tibor, Dietrich Albrecht és Inotay Sándor gyúró

Mészöly Kálmán Jasin búcsúmérkőzésén

1971. május 27-én Moszkvában rendezték az egyetlen aranylabdás kapus, Lev Jasin búcsújátékát. Mészöly Kálmán lőtte a Világválogatott első gólját (2-2) a moszkvai, kijevi és tbiliszi játékosokból összeállított Dinamo-válogatott hálójába.

Lev Jasin búcsúmérkőzése

Dinamo-válogatott–Világválogatott 2:2 (1:1)

Moszkva, Lenin Stadion, 100 000 néző. Jv.: Bahramov (szovjet)

Dinamo-válogatott: Jasin (Pilguy, 51.) – Stapov, Hurcilava, Szosznyihin, Zikov (Szmirnov, 46.) – Grebnyov, Szabó (Macsaidze, 46.), Malofejev (Kozlov, 33.) – Csiszlenko (Metreveli, 20., Estrekov, 46.), Jevrjuzsihin (Veremejev, 46.), Hmelnjickij (Avruckij, 72.)

A világválogatott Moszkvában. Balról a hatodik játékos Mészöly Kálmán

Világválogatott: Mazurkiewicz (uru-guai), helyette Viktor (csehszlovák), 46. – Djorkaeff (francia), helyette Anczok (lengyel), 46., Mészöly (magyar), Schulz (nyugatnémet), Facchetti (olasz) – Peña (mexikói), helyette Zsekov (bolgár) 60., B. Charlton (angol), Bonev (bolgár), helyette Kuna (csehszlovák) 46. – Dumitrache (román), helyette Lubański (lengyel) 46., G. Müller (nyugatnémet), Dzsajics (jugoszláv) Gólszerző: Hmelnjickij (7.), Szabó (10.), Mészöly (53.), Zsekov (78.)

Névsorolvasás

BP. HONVÉD:

Bicskei Bertalan 23 – Tajti József 23, Ruzsinszky József 29, Szűcs Lajos 15, Vági István 21/1 – Tóth Gyula 19, Pintér Sándor 25/2, Komora Imre 24/1 – Pusztai László 29/7, Kocsis Lajos 24/6, Kozma Mihály 29/25. A többiek: Marosi László 15/1, Szurgent Lajos 14/2, Molnár László 12, Pál József 12/3, Tichy Lajos 12/4, Lévy Tibor (k) 9, Kelemen József 5, Lukács Sándor 5, Vári Pál 5, Karakas József 4, Csepregi László 2, Fehérvári János 2, Dudás György 1, Hajdu Lajos (k) 1

CSEPEL SPORT CLUB:

Fatér Károly 28 – Vellai István 23, Molnár Tibor 30, Pethő Attila 23, Hunyadi László 20/1 – Faludi Dezső 27, Kandi György 23 – Kalmár I László 30/8, Takács László 21/5, Rottenbiller István 26/2, Losonczi Flórián 21/4. A többiek: Gulyás Sándor 20/5,

Csordás Károly 17/5, Gondár György 17, Major Gyula 15/2, Varga Miklós 15/2, Kelemen István 7/1, Lanczkor Sándor (k) 3, Bartos Sándor 2, Sándor Mihály 1

DIÓSGYŐRI VTK:

Veréb György 22 – Kovács Pál 26, Salamon József 28, Gál Béla 25 – Kolláth Béla 27, Hajas Imre 29 – Horváth András 28/9, Vass László 29, Gass István 26/6, Földesi Károly 18/1, Sikora Ferenc 25/3. A többiek: Csuhány Károly 15, Fekete Ferenc 15/3, Oláh Ferenc 10, Bencze János (k) 8, Sáfrány István 8, Mathesz Imre 7, Udvarev Péter 6/1, Hajdú Lajos 5, Fehér Endre 1

DUNAÚJVÁROSI KOHÁSZ:

Papp Károly 29 – Formaggini Károly 30/2, Ruppert Mihály 20, Somogyi Sándor 29, Nagy Ervin 25/1 – Cseh Sándor 29, Csörgő Szilárd 21/5, Somogyvári László 30/1 – Harangi József 26/1,

Mártha Sándor 23/2, Szimacsek Tibor 17/2. A többiek: Bartók István 16/3, Fajt László 16, Kovács András 15/2, Simon Gábor 15/3, Boromissza Lajos 13, Kamarás Béla 12, Nagy Ferenc 10, Paizs János 3, Vajda Zoltán 2, Aczél (Altheim) László (k) 1

FERENCVÁROSI TORNA CLUB:

Géczy István 29 – Novák Dezső 21/3, Páncsics Miklós 29, Bálint László 30/1, Vépi Péter 24 – Juhász István 24/3, Mucha József 30/2 – Szőke István 27/8, Branikovits László 30/17, Albert Flórián 24/7, Rákosi Gyula 25/1. A többiek: Füsü János 18/2, Megyesi István 15, Horváth Árpád 10, Németh Miklós 7/6, Kú Lajos 6, Havasi (Hágelman) Sándor 4, Selenka Tamás 3, Gulyás Géza (k) 2/1, Katona Sándor 2, Bartosik János 1

KOMLÓI BÁNYÁSZ:

Erdősi István 27 – Kovács Lajos 17 – Kótai István 27, Csordás István 24/1, Makray Balázs 30, Lazaridisz Szokratész 23 – Horváth László 30/3, Egri József 28/8 – Bordács Lajos 30/2, Juhász Tibor 29/17, Solymosi II Gyula 30/3. A többiek: Mohácsik Imre 13/1, Zimonyi Lajos 13, Angeli László 8, Orsós József 6, Buús György (k) 4, Csordás II Gábor 4, Korom Sándor 4, Ficzko Károly 3, Földi Ferenc 3, Bodai Ferenc 1, Göcsei Attila 1, Merczel Mihály 1

MTK:

Brünyi Béla 20 – Török József 28, Oláh József 29/2, Strasser László 29, Csetényi Csaba 28/1 – Dunai (Drestyák) Lajos 27/7, Szuromi Antal 25/6 – Sárközi István 25/5, Kiss Tibor 29/3, Koritár Lajos 28/5, Becsei József 23/8. A többiek: Oborzil Sándor 18/2, Rab Péter 17, Kunszt Jenő 15/4, Hajdú József (k) 12, Kottán György 7, Csorna László 6, Borsó János 5/1, Salánki István 2, Szucsányi András 2, Földes György 1

PÉCSI DÓZSA:

Rapp Imre 30 – Hernádi (Hornung) Ferenc 30, Maurer László 30/2, Konrád I János 30/1, Kincses (Koller) Viktor 21 – Kocsis István 30/1, Daka László 19/3, Tóth József 26/1 – Bérczesi Ferenc 21/3, Máté János 30/10, Tüske Csaba 20/1. A többiek: Rónai István 18/2, Köves László 15/1, Kincses (Koller) I Nándor 14, Jánosi Károly 13/2, Zombori (Talián) Sándor 7, Dunai I János dr. (Dujmov Iván) 5, Karel József 3, Konrád II László 2, Rádi (Rápity) Lajos 2, Lutz György 1

RÁBA ETO:

Földes Dénes 26 – Keglovich László 30/2, Orbán Árpád 30, Pozsgai Lajos 30, Izsáki László 29/1 – Kiss Zoltán 29, Horváth László 28 – Stolcz János 25/12, Horváth Béla 29/10, Somogyi József 18/1, Korsós István 25/2. A többiek: Nagy Gyula 19/2, Glázer Róbert 14, Magyar Lajos 10, Póczik József 6, Tóth Lajos (k) 6, Csukás Emil 5/1, Varsányi Tibor 2, Vida József 2, Kozenkov Ferenc 1

SALGÓTARJÁNI BÁNYÁSZ:

Szőke István 19 – Gecse Ferenc 27, Kmetty József 30/1, Horváth Ferenc 30/10, Vertig József 24 – Szalay Miklós 30/4, Répás Béla 30/6, Básti István 28/8 – Kriskó Lajos 29/6, Kajdy Tibor 22/6, Jeck Ferenc 29/2. A többiek: Toldi Miklós 16/1, Magyar Lajos (k) 11, Baranyai Gyula 9/1, László Benedek 7,

Varga Sándor 7, Szoó József 5, Csikós József 3, Bartha András 1, Kőkény József 1, Loch Károly 1

SZEGEDI EOL:

Gilicze István 17 – Várhelyi III Péter 26, Molnár Mihály 23, Kerekes Imre 21/1 – Dávid Imre 27/1, Bánfalvi Sándor 25/1 – Józsa Miklós 22/2, Piko László 28/2, Pataky Miklós 25/2, Vass Ferenc 28/10, Vörös János 24/5. A többiek: Berkes István 19/3, Magyar György 15, Bolya János (k) 14, Ruttkai Zoltán 11/1, Emődi Attila 10, Varga Gyula 9, Kővári András 7, Kozma György 6, Czombó Iván 5, Várhelyi István 5, Mészár Lajos 3, Bozóki Géza 2, Csömör Zsigmond 2, Ladányi László 2, Pálinkás János 1

SZOMBATHELYI HALADÁS:

Szarka Zoltán 15 – Pék András 29/2, Szántai István 30, Balogh György 27/1 – Halmosi Zoltán 29/2, Rátkai László 25/3 – Szabó II Sándor 24/7, Kulcsár Ferenc 23/1, Iszak Sándor 30/9, Király Ferenc 22/3, Farkas László 27/7. A többiek: Bokor Miklós 22/2, Németh Lajos 20, Mursits József (k) 15, Gangl László 9/1, Gyarmati György 9, Iszak II János 8, Németi Gyula 4, Homolya Tibor 3, Szőke Károly 2

TATABÁNYAI BÁNYÁSZ:

Rothermel (Rothärmel) Ádám 30 – Hernádi László 21/9, Kovács Tibor 26/1, Laczkó Mihály 29, Kovácshegyi Lajos 26 – Horváth Ferenc 24/3, Kovács Csaba 17, Nagy István 26/1 – Szabó György 29/4, Arany Mihály 26/2, Tóth Kálmán 28/14. A többiek: Horváth László 15, Takács László 14/9, Fenyvesi Tibor 13/1, Zöldi György 9, Léber Ottó 8, Lévai István 6, Sántha György 6/1, Klausz László 4, Mészáros János 3, Locker János 1, Makai Miklós 1, Végh Péter 1

ÚJPESTI DÓZSA:

Szentmihályi Antal 15 – Káposzta Benő 27, Horváth József 26/1, Noskó Ernő 29/2, Juhász Péter 29/1 – Dunai III Ede 30/1, Tóth András 21/1 – Fazekas László 28/13, Bene Ferenc 28/24, Dunai (Dujmov) II Antal 30/15, Zámbo Sándor 30/3. A többiek: Nagy László 19/3, Borbély László (k) 15, Solymosi Ernő 10/2, Göröcs János 7/2, Bánkuti István 6, Kellner Jenő 2/1, Tóth István 1

VASAS SC:

Tamás Gyula 30 – Fábiani Tibor 30/2, Mészöly Kálmán 26/2, Vidáts Csaba 29/7, Ihász Kálmán 26 – Menczel Iván 18/4, Lakinger Lajos 27 – Török Péter 24/2, Puskás Lajos 30/11, Farkas János 19/8, Tóth Bálint 20/8. A többiek: Ladinszky Attila 18/7, Müller Sándor 17/3, Nell Lajos 13/3, Molnár Dezső 7/1, Szőke István 7, Radics János 4/1, Váradi Ottó 3, Antal Péter 2/1

VIDEOTON SC:

Szabó István 30 – Kovács József 30 – Posch Ferenc 30, Mester István 23/1, Nagy III János 27/1, Fejes Gábor 24 – Borsányi Attila 24/1, Burka Imre 27/2, Karsay László 30/6 – Wollek Tibor 28/9, Nagy II János 29/1. A többiek: Bodnár László 14/1, Csukovics László 13/2, Szalmásy Tamás 13/3, Hartyáni Gábor 11, Józsa István 10, Szabó Károly 3, Nyitrai Ferenc 2, Magyar Gábor (k) 1

Az 1970–1971. évi Nemzeti Bajnokság I végeredménye

1. Ú. Dózsa	30	18	7	5	71-29	43	8	51
2. FTC	30	16	9	5	52-26	41	8	49
3. Vasas	30	19	3	8	61-25	41	6	47
4. Bp. Honvéd	30	14	8	8	54-37	36	7	43
5. MTK	30	10	13	7	46-35	33	7	40
6. Csepel	30	9	14	7	31-27	32	6	38
7. Salgótarjáni BTC	30	14	6	10	46-46	34	2	36
8. Tatabányai B.	30	12	16	12	47-35	30	4	34
9. Rába ETO	30	13	6	11	37-34	32	1	33
10. Videoton	30	9	12	9	29-33	30	3	33
11. Pécsi Dózsa	30	8	12	10	28-34	28	5	33
12. Diósgyőri VTK	30	10	7	13	24-46	27	5	32
13. Haladás	30	9	7	14	40-52	25	3	28
14. Komlói Bányász	30	7	10	13	35-53	24	2	26
15. Dunaiújváros	30	3	7	20	23-69	13	4	17
16. Szegedi EOL	30	3	5	22	28-75	11	1	12

(A csapatok előző idénybeli szereplésük alapján jutalompontot vittek magukkal, ami beszámított az eredménybe.)

Az NB I góllövőlistájának élcsoportja

1. Kozma Mihály (Bp. Honvéd)	25
2. Bene Ferenc (Újpesti Dózsa)	24
3. Branikovits László (FTC)	17
3. Juhász Tibor (Komlói Bányász)	17
5. Dunai II Antal (Újpesti Dózsa)	15

A Magyar Népköztársasági Kupát nem írták ki.

A bronzérmes Vasas.

Állnak, balról: Tamás, Fábrián, Lakinger, Mészöly, Vidáts, Ihász.

Elöl: Tóth B., Puskás, Müller, Farkas, Ladinszky

Az I. osztályú mérkőzések eredményei

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.
1. Újpesti Dózsa	X	0-1	3-1	3-2	3-2	1-0	5-0	1-0	1-0	1-1	5-1	5-1	4-2	3-0	8-0	5-1
2. FTC	2-2	X	1-0	4-2	0-1	1-1	0-1	3-0	1-2	2-0	3-1	2-0	3-0	3-0	2-0	4-0
3. Vasas	2-1	2-0	X	0-1	0-3	4-0	4-1	2-0	3-1	0-1	2-1	6-0	3-0	6-1	6-1	5-0
4. Bp. Honvéd	0-0	1-1	1-1	X	1-3	1-1	5-4	3-1	4-0	2-1	0-0	2-0	3-0	4-1	3-0	2-0
5. MTK	0-1	1-1	2-1	2-2	X	1-1	3-0	1-0	1-1	2-1	1-1	4-1	3-3	0-1	2-2	2-0
6. Csepel	1-1	0-0	0-1	2-1	1-1	X	2-2	0-1	2-1	4-0	0-1	1-1	0-0	2-0	3-0	5-0
7. Salgótarjáni BTC	2-1	0-1	1-0	3-1	1-0	1-2	X	3-1	3-0	1-2	3-2	4-0	4-1	3-2	3-1	1-0
8. Tatabányai B.	2-2	1-2	0-0	2-2	3-0	2-0	4-0	X	2-0	1-1	4-0	4-0	2-0	1-2	1-0	4-1
9. Rába ETO	2-1	1-1	1-2	3-0	1-1	1-0	3-0	1-0	X	0-0	0-1	3-0	2-1	1-0	2-0	2-0
10. Videoton	2-1	2-3	0-0	0-1	1-1	0-0	2-0	2-1	2-2	X	1-0	2-0	2-1	0-3	1-1	1-0
11. Pécsi Dózsa	1-2	0-0	3-1	0-0	0-0	2-2	0-0	0-0	1-0	1-0	X	0-1	4-1	0-2	3-0	2-1
12. Diósgyőri VTK	0-1	1-1	0-1	3-1	1-0	0-0	0-0	1-0	1-0	2-2	2-0	X	1-0	1-1	1-0	2-2
13. Haladás	0-0	1-0	2-3	2-0	2-2	1-1	1-2	4-2	2-1	1-1	0-0	3-2	X	2-0	5-1	1-0
14. Komlói Bányász	0-6	2-2	0-1	0-2	1-1	1-2	2-2	2-2	1-1	0-0	1-1	1-1	3-1	X	2-2	4-1
15. Dunaiújváros	0-0	1-3	0-2	0-1	2-1	1-1	0-0	1-3	2-3	1-0	2-2	0-1	0-3	2-1	X	2-4
16. Szegedi EOL	3-4	3-5	0-2	0-6	2-5	0-1	1-1	1-3	1-2	1-1	0-0	0-1	3-0	1-1	2-1	X

NB I B

1. VM Egyetértés	34	18	13	3	47-20	57
2. Egri Dózsa	34	19	8	7	52-23	51
3. Oroszlányi Bányász	34	18	6	10	58-39	49
4. Kecskeméti Dózsa	34	13	14	7	40-29	47
5. MÁV DAC	34	13	12	9	35-26	44
6. Békéscsabai Előre	34	13	10	11	40-37	42
7. Zalaegerszegi TE	34	12	11	11	39-33	40
8. Pécsi Bányász	34	8	14	12	33-51	39
9. Debreceni VSC	34	13	10	11	44-37	38
10. FŐSPED Szállítók	34	9	10	15	30-42	37
11. Várpalotai Bányász	34	9	17	8	43-33	36
12. Bp. Spartacus	34	8	12	14	32-41	36
13. Szolnoki MÁV	34	10	11	13	38-42	35
14. Ganz-MÁVAG	34	7	16	11	37-51	34
15. Ózdi Kohász	34	10	9	15	34-48	32
16. BVSC	34	10	9	15	41-55	30
17. Szfv. MÁV Előre	34	7	12	15	26-40	28
18. BKV Előre	34	6	12	16	20-42	27

NB II, Északi csoport

1. Volán SC	30	17	11	2	68-27	45
2. Nagybáttonyi Bányász	30	14	11	5	48-28	39
3. Vasas Izzó SK	30	15	7	8	46-36	37
4. K.barcikai Vegyész	30	13	10	7	50-32	36
5. Vasas Ikarus SK	30	16	3	11	52-37	35
6. Miskolci VSC	30	13	6	11	46-28	32
7. Sátoraljaiúj helyi Spart.	30	13	6	11	35-37	32
8. Esztergomi Vasas	30	12	7	11	31-34	31
9. Nyíregyházi Spart.	30	11	9	10	26-31	31
10. Kossuth KFSE	30	10	10	10	27-34	30
11. Kisterenyi Bányász	30	11	7	12	32-30	29
12. Leninvárosi MTK	30	9	7	14	39-47	24
13. Salgótarjáni Kohász	30	7	10	13	37-47	25
14. KELTEX SE	30	8	7	15	30-54	23
15. BEAC	30	7	4	19	28-53	18
16. Borsodi Bányász	30	3	7	20	27-67	13

NB II, Keleti csoport

1. Pénzügyőr SE	30	18	6	6	57-23	42
2. Ceglédi VSE	30	16	9	5	54-30	41
3. Szegedi Dózsa	30	14	8	8	49-33	36
4. Lehel SC	30	13	10	7	30-20	36
5. KISTEXT SE	30	10	12	8	38-30	32
6. Debreceni EAC	30	12	7	11	52-46	31
7. Budafoki MTE	30	10	10	10	45-37	30
8. MGM Debrecen	30	10	10	10	33-42	30
9. Szolnoki MÁV	30	9	11	10	45-41	29
10. Szegedi VSE	30	10	8	12	48-45	28
11. Gyulai MEDOSZ	30	10	7	13	42-49	27
12. Közéületépítő	30	9	9	12	30-43	27
13. Szarvasi Spartacus	30	7	12	11	34-44	26
14. Vecsési VIZÉP	30	7	10	13	31-46	24
15. Honvéd Bocskai SE	30	9	6	15	50-65	24
16. K.félegyházi Vasas	30	6	5	19	30-74	17

A VM Egyetértés, az NB I B bajnoka

NB II, Nyugati csoport

1. Dorogi Bányász	30	20	4	6	61-21	44
2. Szekszárdi Dózsa	30	19	3	8	41-19	41
3. Pécsi Ercbányász	30	17	5	8	68-25	39
4. Győri Dózsa SK	30	14	9	7	49-30	37
5. Bauxitbányász	30	14	6	10	53-46	34
6. Pápai Textiles	30	14	6	10	33-31	34
7. Savaria Cipőgyár	30	13	6	11	59-45	32
8. Honvéd Táncsics SE	30	14	4	12	35-35	32
9. Bakony Vegyész	30	12	7	11	38-34	31
10. Zalaegerszegi Dózsa	30	12	3	15	46-53	27
11. NIKE Fűzfői AK	30	10	7	13	30-41	27
12. Ajkai Bányász	30	9	7	14	28-41	25
13. Almásfüzitői TSC	30	9	7	14	32-50	25
14. Pécsi BTC	30	9	6	15	44-52	24
15. Máza-Szászvári B.	30	5	5	20	21-67	15
16. Kaposvári Rákóczi	30	5	3	22	22-70	13

Az NB III bajnokaiDélkeleti csoport: **Kiskunhalasi MEDOSZ**Délnyugati csoport: **Pécsi VSK**Dunamenti csoport: **Váci Híradás SE**Északi csoport: **Gyöngyösi Spartacus**Északkeleti csoport: **Rakamazi Spartacus**Északközép-csoport: **Postás SE**Északnyugati csoport: **KOMÉP SK**Közép-csoport: **Vasas Láng SK**Nyugati csoport: **Olajbányász SE**

A kilencek lázadása, avagy sztrájk a szocializmusban

A fegyelmi kérdések kerültek a fókuszba az 1971–1972-es idény rajtjánál. Nemcsak a közvéleményben, hanem néhány vezetőnél is tartotta magát az a nézet, hogy az élfutball morális helyzete a bajok egyik eredeztetője.

Július 25-én jelent meg a *Népsportban* a *Példátlan ellentétek az MTK-ban* című írás, amelyből arról értesülhettek az olvasók, hogy kilenc állandó csapattag nem jár edzésre (magyarul: „sztrájkol” a szocializmusban), mivel nem kívánnak együtt dolgozni edzőjükkel. „Palicskó kitart edzői hitvallása mellett” – tudatta a sportnapilap a másik oldal véleményét. Hajdú József, Dunai Lajos, Becsei József, Strasszer László, Sárközi István, Oborzil Sándor, Koritár Lajos, Kiss Tibor és Török József lépésére reagálva Bencsik János, a kék-fehér klub elnökhelyettese kifejtette: „Az utóbbi időben több egyesületnél játékosuralmi törekvések mutatkoztak meg, amelyek hatására néhány edzőt leváltottak. Az MTK-ban is jelentkeztek játékosuralmi törekvések. Kilenc játékosunk jogtalan, teljesíthetetlen követelésekkel lépett fel, s mivel igényeiket nem teljesítettük, nem jelentek meg az edzéseken.”

A labdarúgórovat munkatársai mindent megtettek, hogy megszólaltassák a „lázadoakat”, de csak egyiküket, Sárközi Istvánt érték el, aki nem akart egyedül, s főleg nem a többiek nevében beszélni. Csak annyit ismételt meg: „Nem vagyunk hajlandóak Palicskó Tiborral dolgozni.”

A következő napokban a klub is lépett, s példátlan szigorral egy évre eltiltotta a játéktól a „kilenceket”. Az MTK segítséget kapott az MLSZ-től a játékosok igazolásában, de alapvetően a meglévő labdarúgóira építve vágott neki a szezonnak. Jó magyar szokás szerint aztán a futballisták nem töltötték ki a teljes büntetésüket, s már az ős végén ismét játszottak.

BOTRÁNYOK

Az Egyetértés két „balhéban” is benne volt

Két mérkőzés után egyik csapat sem szerzett pontot: ősszel az Egyetértés–Ferencváros, tavasszal az MTK–Egyetértés találkozó adott munkát a fegyelmi bizottságnak. November 30-án, a 76. percben 1-1-re állt a mérkőzés Soroksáron. Straub, a hazaiak védője a büntetőterületen belül Müncz játékos vezető szerint szabálytalanul szerelte Albertet. Az Egyetértés tagjai ellenben lest reklamáltak, s nem ok nélkül, mert Borzási partjelző be is intette. Müncz erre – felülbírálván önmagát – kifelé ítélte szabadrúgást, mire a nézőtér a Fradi-szurkolók által telített részéről valaki megdobta a közelben álló Bana partjelzőt. A játékos vezető válaszul lefújta a mérkőzést. A tavaszi MTK–Egyetértés találkozó után a szövetség bundagyanút észlelve megsemmisítette a pályán elért eredményt, s mindkét csapatot vesztesnek nyilvánította, sőt mindkettőtől levont 2-2 bajnoki pontot.

A csepeliek közül öten (Hunyadi László, Molnár Tibor, Kandi György, Kalmár László és Lanczkor Sándor) ittasan jelentek meg az edzésen, illetve este a klubban, s ezért az egyesület felfüggesztette a játékjogukat, nem is utazhattak el az idény előtti törökországi túrára. Később aztán nekik is megbocsátottak, ha ki is hagytak heteket, mindannyian játszottak az idény mérkőzéseinek több mint felén. A Csepel ügye után a sajtó felemlegette, hogy fél éven belül ez már a negyedik kirívó eset volt az élvonalban, Farkas és Mészöly a Vasasból való (mint utóbb kiderült: időleges) kizárása, a Bp. Honvéd évszárója után illuminánsan a válogatott edzésére kivonuló Kocsis Lajos a nemzeti tizenegytől való eltiltása, valamint az MTK-sok botránya után.

A bajnokságban az Újpesti Dózsa számított a legnagyobb esélyesnek, noha akadtak, akik kétkedtek abban, hogy a Baróti Lajos Peruba távozása után szerződttetett Kovács Imrével zökkenőmentes lesz majd az átmenet.

Ám a lila-fehérek nyár végi, nemzetközi formája kifejezetten megnyugtatónak tűnt. A Bukoviskola egykori „éltanulója” – Kovács Imre addigi sportpályafutásából játékosként és edzőként közel húsz esztendőt töltött az MTK-ban, annak egy jelentős részét Marci bácsi irányításával – szinte majdnem ugyanúgy alakította át a középcsatár, Bene Ferenc játékát, mint egykoron mestere Hidegkuti Nándorét. A korábbi gólkirály szerepkörének megváltozásáról így írt a *Népsport* 1972. július 17-i értékelő anyaga: „Kovács Imre módosított a kétékes támadójátékon. Azzal, hogy Benét hátravonta, elérte, hogy a csatár lényegesen nagyobb területen játszott, s nem csupán labdákat szerzett a középpályán, de őrzése is nehezebbé vált.” Görös János már csak epizodista volt, az irányító szerepkörét Zámbo Sándor vette át. Az ötödik csatárposzt Tóth András játszott, akiben sokan – például a poszt akkori közelmúltjának egyik klasszikusa, dr. Fenyvesi Máté – ígéretes balszélsőt láttak.

A lilák kiváló őszt produkáltak, a Megyeri úton mindössze két meccsüket nem tudták megnyerni: a mumusnak számító Tatabánya ellen 2-2-re, a szenzációsan védő Rapp Imre által vezényelt Pécsi Dózsa

Hárman az Újpesti Dózsa ifjú titánjai közül:
Dunai III Ede, Juhász Péter, Tóth András

Dunai Lajos itt éppen dolgát teszi. A pályán

1967

1968

1969

1970

1971

1972

Az NB I legnagyobb létszámú tábora, a ferencvárosi ünnepli kedvenceit

ellen 0-0-ra játszottak. Ugyanakkor a Rába ETO-nak nyolc, a Komlónak hét, az Egri Dózsa-nak öt, a Csepelnek négy, a Videotonnak és az Egyetértésnek három-három gólt lőttek. 1970 júniusa után, három nyeretlen derbit követően, ismét megverték a Ferencvárost, egyébként érthetetlenül kevés, mindössze 17 000 néző előtt. Az őszi egyetlen vereségét a Bp. Honvéd mérte a Dózsára Kispesten, alig 4000 szemelátásra. A piros-fehér „katonák” ettől függetlenül csalódást okoztak ősszel, mint ahogy a belső gondokkal küzdő Vasas is elmaradt a várakozástól. Farkas János öt forduló után visszatért, Mészöly Kálmán ellenben az egész őszi szezont kihagyta. Az angyalföldiek ennek ellenére csak három ponttal gyűjtöttek kevesebbet, mint egy évvel korábban. A Ferencváros a Honvéd és a Dózsa elleni rangadóját is elveszítette, de – noha négy ponttal is lemaradt a címvédőtől – a második helyen telet.

NÉZŐSZÁM

Az Egri Dózsa volt a harmadik legnépszerűbb csapat

Döbbenetes mutatókat jelentetett meg a Népsport az idény végén az 1971–1972-es szezon nézőszámairól. Az adatok szerint a 6140-es átlag mélypontot jelentett, pedig az Eger élvonalbeli szereplése és a Salgótarján remeklése pozitívan hatott. Szinte hihetetlen, de a Ferencváros és a Dózsa után e két észak-magyarországi gárda volt a legnépszerűbb. Ezért is nagy kár, hogy (egyetlen rövid egri fellángolástól eltekintve, de akkor sem játszhatott otthon a csapat) évtizedek óta nincs élvonalbeli futball a nógrádi és a hevesi megyeszékhelyen!

A klubok sorrendje a hazai össznézőszám alapján (ezerben): **1. Ferencváros 173, 2. Újpesti Dózsa 119, 3. Egri Dózsa 117,2, 4. Salgótarjáni BTC 107, 5. Diósgyőri VTK 105, 6. Videoton 96, 7. Vasas 91,5, 8. Haladás 91, 9. Tatabányai Bányász 90, 10. Pécsi Dózsa 85, 11. Bp. Honvéd 74, 12. MTK 72,5, 13. Egyetértés 63,5, 14. Komlói Bányász 61,5, 15. Rába ETO 59,5, 16. Csepel SC 48,6**

A Salgótarjáni BTC együttese, amely éppen csak lemaradt a bajnoki ezüstről. Ez volt az utolsó idény, amelyben (legalábbis összszel) még együtt játszott a Szalay, Répás, Básti trió. Szalay Miklós az álló sorban balról a harmadik, elől Répás Béla a negyedik, Básti István a hatodik

Az idény nagy meglepetését a már az előző szezonban is a legjobb vidéki alakulatként záró salgótarjáni bányászcsapat szereplése jelentette. A Marosvári Béla által letett alapokra sikerrel építkezett Moór Ede és első számú segítője, a később a Diósgyőri VTK-val vezetőedzőként is nagy sikereket elérő Szabó Géza. A tarjániak kitűntek a mezőnyből remek erőnlétükkel, ezt azokon a speciális edzéseken szereztek meg, amelyeken Szabó Géza ólom mellényben futtatta őket. A módszer akkoriban újdonságot jelentett, az egyébként testnevelő tanárként is dolgozó erőnléti edző a hollandoktól leste el, majd sikerrel alkalmazta itthon. De nemcsak ez volt a titok, hanem hogy a fekete-fehérek bárki ellen mertek játszani, okkal bíztak a Szalay, Répás, Básti hármásban, övük volt a bajnokság legjobban teljesítő középpályássora. Nem ijedtek meg a fővárosi csapatok ellen sem, a „Salbétécé” összszel döntetlent játszott a Ferencvárossal és a Dózsa-val is, és története során először dobogós helyen zárta a fél idényt. Legjobb formában lévő játékosa, a válogatottba is bekerülő Szalay Miklós az NB I legprímább fedezetek közé emelkedett. Ám nem sokkal azután, hogy hazatért a válogatott dél-amerikai túrájáról, szörnyű hír várta: vesebetegsége miatt vissza kellett vonulnia a futballtól. (Az utolsó fordulóban még két mérkőzésen játszott összesen 60 percet.) A legjobb emberét veszített SBTC nélküle is hősiiesen helytállt, a tavaszi idény vége felé biztos esélyese volt az Újpesti Dózsa mögötti második helynek. Ám a hajrában érthetetlenül összeomlott, a betonvédelmére építve a második legjobb tavaszi eredményes produkáló Tatabányától (1-4), a Videotontól (4-7), valamint a bajnoktól (1-6) is súlyos vereséget szenvedett, s így a Bp. Honvéd jobb gólkülönbségével megelőzte. Érdekesség: a kispestiek mindössze egy forduló után álltak a második helyen a mindvégig vezető Ú. Dózsa mögött. Akkor, amikor kellett, az utolsó játéknapot követően. Pedig a 28. fordulóban, miután az idény utolsó salgótarjáni mérkőzésén a hazai csapat remek játékkal 3-1-re megverte őket, meglehetősen távol kerültek ettől a pozíciótól. Tizenötezer néző, az idény átlagnézőszámának a két és félszerese tombolt a lelátókon.

A Dózsa elsőségét nem fenyegette a legcsekélyebb veszély tavasszal sem. Még akkor sem, amikor a lilák – a válogatott mérkőzések miatti szünetek miatt szétszaggatott programban – a 21. és 24. forduló között a megszerezhető nyolc pontból csak kettőt gyűjtöttek be. Kikaptak a Ferencvárostól a Megyeri úton 2-0-ra, e találkozó azért lett örökre nevezetes, mert a *Népsport*

Kovács Imre edzést tart Újpesten. Kolár Endre, Nagy László és Maurer László is iparkodik

osztályzásainak történetében ekkor kapott először egy játékos tízes osztályzatot: Páncsics Miklós. A botladozások ellenére Kovács Imrével nagyobb főlényvel lett bajnok a csapat (hét pontos előnnyel), mint Baróti Lajossal 1969-ben és 1971-ben.

Az idény különben meglepetésekkel volt teli – vagy csak a futball nehezen modellezhető számítógépes programokkal. A Központi Fizikai Kutatóintézet akkor újdonságnak számító ICT-1905-ös gépe a tavaszi idény 120 mérkőzéséből 57-nek találta el a kimenetelét. Az Újpesti Dózsa bajnoki címvédését és az Egri Dózsa kiesését meg tudta tippelni, ám a Haladás bukására nem számított. Persze, ki gondolta volna, hogy a szombathelyiek 15 meccsen csupán két pontot szereznek?

ta volt, hogy a szombathelyiek 15 meccsen csupán két pontot szereznek?

Az eddigi tízesek a sportnapilap osztályozókönyvében

Név	Időpont	Ellenfél	Teljesítmény
1. Páncsics Miklós (Ferencváros)	1972. 04. 15.	Ú. Dózsa (2-0)	
2. Rapp Imre (PMSC)	1973. 10. 15.	Ferencváros (0-0)	nem kapott gólt
3. Szabó Ferenc (Ferencváros)	1974. 09. 25.	Rába ETO (6-1)	5 gól
4. Dárdai Pál (PMSC)	1975. 02. 22.	Ú. Dózsa (4-2)	4 gól
5. Fazekas László (Ú. Dózsa)	1976. 05. 15.	Ferencváros (8-3)	5 gól
6. Fekete László (Ú. Dózsa)	1978. 11. 04.	Dunaiújváros (7-1)	5 gól
7. Vágási Sándor (Békéscsaba)	1978. 12. 02.	Diósgyőr (5-0)	5 gól
8. Nyilasi Tibor (Ferencváros)	1979. 03. 14.	Tatabánya (5-1)	4 gól
9. Nyilasi Tibor (Ferencváros)	1980. 10. 26.	Bp. Honvéd (4-2)	3 gól
10. Veréb György (Diósgyőr)	1981. 10. 07.	Ú. Dózsa (1-1)	
11. Hegeđűs Péter (Haladás)	1982. 04. 10.	Ferencváros (1-0)	nem kapott gólt
12. Kiss Sándor (Ú. Dózsa)	1984. 04. 14.	Vasas (4-1)	3 gól, 1 gólpassz
13. Kakas László (Vasas)	1985. 04. 28.	Ferencváros (0-1)	
14. Brezniczky Sándor (PMSC)	1986. 03. 05.	Tatabánya (2-1)	2 gól
15. Kiprich József (Tatabánya)	1987. 08. 19.	MTK-VM (6-1)	2 gól, 3 gólpassz
16. Zsiborás Gábor (MTK-VM)	1990. 04. 14.	Bp. Honvéd (2-1)	
17. Fischer Pál (Ferencváros)	1990. 10. 20.	Videoton (4-0)	3 gól
18. Gregor József (Bp. Honvéd)	1990. 11. 25.	MTK-VM (4-2)	4 gól
19. Sallói István (Kispest-HFC)	1993. 09. 11.	Csepel (8-1)	4 gól
20. Végh Zoltán (ETO FC Győr)	1994. 03. 19.	Kispest-HFC (5-1)	
21. Kuntics, Zoran (Parmalat)	1995. 05. 10.	Vác (6-3)	4 gól, 2 gólpassz
22. Illés Béla (MTK)	1996. 09. 22.	III. ker. TVE (7-2)	4 gól
23. Waltner Róbert (ZTE)	2004. 05. 08.	Haladás (7-0)	5 gól
24. Pál András (MTK)	2010. 05. 09.	Újpest (4-5)	4 gól
25. Bajzát Péter (PMFC)	2011. 11. 26.	Vasas (5-1)	5 gól

(Forrás: Nemzeti Sport 2011. november 27.)

Szűcs Lajoson nem látszott a hosszú kihagyás

1969 nyara óta az Újpesti Dózsa mindent megnyert a hazai fronton, ám 1971 decemberében az MLSZ mégis úgy döntött, hogy az egyéves kihagyás után az esztendő elején nagyszerű formában visszatérő Szűcs Lajost tünteti ki Az év játékos címmel. A hajdanán a Dózsa ifjúsági, majd tartalékcapatából induló, a Dorog, aztán a Ferencváros érintésével a Bp. Honvédba kerülő beállós semmiképpen sem érdemtelenül jutott a címhez, nagyszerűen játszott – csak éppen nehezen volt magyarázható, hogy az Európa legjobb tíz játékos közé sorolt Bene Ferenc például hogyan maradhatott le a díjról. Vagy akár az egy évvel korábban a címet elnyerő Fazekas László, aki ugyancsak kimagasló formában szerepelt. De emlegethetnénk Szűcs egykori általános iskolai társát, az újpesti Viola utcai alma mater egy másik nebulóját, Zámbo Sándort is, aki a *Labdarúgás* hagyományos ankétján (amelyen ezúttal a 16 élvonalbeli csapat szakosztályvezetője, edzője és csapatkapitánya, valamint a sajtó képviselői voksoltak) nagy fölénnyel lett az ősz játékos. A 61 szavazóból 38-an őt, 14-en Géczi Istvánt, négyen pedig Dunai II Antalt látták a fél idény legjobbjának, rajtuk kívül Bene és Szűcs kapott még két-két szavazatot. Az első fél év csapata (azzal a különbséggel, hogy Fazekas helyett Szőke István került a jobbszélre) meggyezett az aktuális A-válogatottal: Géczi – Noskó, Páncsics, Vidáts, Juhász Péter – Juhász István, Szűcs – Szőke, Bene, Dunai II, Zámbo. A B-csapatba Buús, Fábíán, Kovács József, a salgótarjáni Szalay, Básti fedezetpár, valamint Fazekas, Kocsis Lajos, Karsay és Tóth András került, a beállós posztján Bálint és Horváth József, balhátvédben pedig Czeczeli, Hunyadi, Ihász, Megyesi, Sóvári és Vertig között holtverseny alakult ki.

Szűcs Lajos a Bp. Honvéd mezében

Fotó: Képes Sport

Ugyanakkor érdekes lehet azoknak, akik úgy emlékeznek, hogy Benét nem igazán kedvelte a nagyközönség (másképpen: a szurkolóknak a Dózsa táborán kívüli része), hogy Ferike kapta a legtöbb voksot 1971 és 1972 fordulóján a *Képes Sport* akkor már harmadszor megszervezett Az Ön tizenegye játékán: Géczi – Noskó, Páncsics, Vidáts, Juhász P. – Juhász I., Szűcs – Fazekas, Bene, Dunai II, Zámbo. Majdnem ugyanaz a tizenegy, mint amelyik a *Labdarúgásnál* „nyert”, csak Fazekas került Szőke helyére.

1972 nyarán a *Képes Sport* megerősítette az MLSZ választását, publikálva, hogy egész éves kalkuláció alapján Szűcs Lajos átlageredménye bizonyult a legmagasabbnak. A legtöbbször azonban nem őt, hanem Buús Györgyöt választották a KS szakírói a mezőny legjobbjának. A komlói kapus mögötti sorrend: Karsay, Kocsis L. és Szűcs (7-7).

A *Népszport* osztályozókönyvében is Szűcs Lajos (és a vesebetegsége miatt kényszerűségből visszavonult, rendkívül balszerencsés Szalay Miklós) érdemelte ki a legmagasabb átlagot, legalábbis a mezőnyjátékosok közül. Rapp Imre és Buús György ugyanis mindket-

1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976
1977
1978
1979
1980
1981
1982
1983
1984
1985
1986

tőjüket megelőzte. Egyébként hat (!) kapus került a legjobb tízbe: 1. Rapp (Pécsi Dózsa), 2. Buús (Komló), 3. Szűcs (Bp. Honvéd), 4. Szalay (SBTC), 5. Kú (FTC), 6. Géczi (FTC), 7. Rothermel (Tatabánya), 8. Szentmihályi (Ú. Dózsa), 9. Fazekas (Ú. Dózsa), 10. Hajdú (MTK). A poszttonkénti rangsor alapján összeállított A-csapat: Rapp 6,92 – Molnár (Csepel) 5,86, Páncsics 6,49, Szűcs 6,73, Juhász P. 5,76 – Szalay 6,73, Kú 6,65 – Fazekas 6,55, Bene 6,49, Dunai II 6,05, Tóth A. 6,00. B-csapat: Buús 6,80 – Noskó 5,89, Salamon 6,39, Makray 6,09, Czeczeli 5,73 – Dunai III 6,10, Sikora 6,20 – Szőke 5,81, Kovács (SBTC) 5,87, Karsay 6,05, Várady 5,98. A balhátvédek legjobbja, Juhász Péter csak a 61., „tartalékja”, Czeczeli Károly a 67. volt az összesített rangsorban.

Az idény végén a *Labdarúgás* a 16 élvonalbeli edző mellett 11 korábbi válogatottat kért fel szavazásra, a *Kicker* mintájára minősítették is a legjobbkat. Öten világklasszisnak tartották Páncsics Miklóst, rajta kívül csak Zámbo és Juhász Péter kapott egy-egy ilyen minősítést. (Az újpesti balhátvéd Várhidi Páltól kapta, aki akkor még nem volt az edzője.) A minősítések alapján kialakult pontsorrend élcsoportja: 1. Páncsics 170, 2. Fazekas 115, 3. Juhász P. 111, 4. Zámbo 90, 5. Bene 83, 6. Kovács J. 57.

A havilap szerint Az év csapata: Gelei – Fábian, Páncsics, Bálint, Juhász P. – Juhász I., Kú – Fazekas, Branikovits, Bene, Zámbo. B-csapat: Rapp – Török J., Kovács J., Vidáts, Vépi – Dunai III és Szalay (holtversenyben), Karsay – Szőke, Kocsis L., Dunai II, Tóth A. és Tóth K. (holtversenyben).

MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁGI KUPA

A Tatabánya megverte a Dózsát, a Fradi meg a Tatabányát

Dr. Lakat Károly „bányászainak” sikerült, ami 1969 eleje óta egyetlen más magyar csapatnak sem: az elődöntőben elütötték az Újpesti Dózsát a soros címnyeréstől. Pedig a lila-fehérek előtte ötből öt sorozatot (bajnokságot vagy országos kupát) is megnyertek, s a legjobb úton haladtak az újabb ligaelsőség felé. A Tatabánya azonban megállította őket.

Ezúttal két alacsonyabb osztályú jutott a legjobb nyolc közé, az előző idényben az NB I-től búcsúzó, s az idény során a visszajutásért sikerrel tusakodó Szegedi EOL, valamint a harmadik vonalbeli, az NB II Nyugati csoportjában szereplő Pécsi Ércbányász. A baranyai gárda a negyedöntőben sem adta meg könnyen magát: a Videoton csak óriási küzdelemben nyert ellene 4-3-ra.

A Ferencváros az elődöntőbe jutásért az MTK-hoz látogatott, három nappal azt követően, hogy a bajnokságban – Albert fejes góljával – nagy nehezen legyűrte a kék-fehéreket a Népstadionban. A kupamérkőzésen elég volt ismét gólt nem kapni, nem kellett lőni is: vendégcsapatként a döntetlennel továbblépett az FTC. Nem verdeste az eget a színvonal, a nézők sokkal jobban szórakoztak Füsü János gesztusán, mint magán a játékon. Az éppen jobbszélsőt játszó Fradi-csatár, miután háromszor is hibázott, rosszul játszotta meg a megkapott labdát, bocsánatot kért a társaktól, majd jelezte Csanádi Ferenc edzőnek, hogy elnézést és cserét kér – ami nem megy, azt ne erőltessük.

A másik ágon a Tatabányának is elég volt a döntetlen Szegeden (akkor már nem jutott tovább az „ikszszel” az alacsonyabb osztályú csapat), az Újpest pedig lelépte a Rábát.

Az MNK-győztes Ferencváros. Állnak, balról: Csanádi Ferenc edző, Horváth, Martos, Vépi, Gécz, Bálint, Füsi. Elöl: Dóka gyűrő, Szőke, Branikovits, Albert, Kű, Mucha

Az elődöntőben a Videoton ugyan 2-1-re is vezetett, de a Fradi fordított. A másik ágról a TBSC érkezett, egyáltalán nem egyszeri bravúrt elérve: május végén bajnoki mérkőzésen is megverte a Dózsát. A fináléban Vépi Péter révén a zöld-fehérek szereztek vezetést az első félidőben, ezt a második kezdetén Kőműves Mihály kiegyenlítette. Úgy festett, hosszabbításra lesz majd szükség, ám a 84. percben Albert Flórián rutinosan kihasználta a középhátvéd, Kovács Tibor nagy hibáját, s góljával megnyerte a Fradinak a serleget. Hosszú és sikeres pályafutása során először lett a Magyar Népköztársasági Kupa győztese. A Császár átvette a trófeát, de nem sokáig gyönyörködhetek benne a csapat hívei. Az Üllői út és a Ferenc körút sarkán kiállított relikviát 1973 januárjában ellopták...

Az MNK-döntő előmeccseként rendezett Szabad Föld Kupa-finálét a Medgyesházi MEDOSZ nyerte a Karádi TSZ SK 5-0-s legyőzésével.

Magyar Népköztársasági Kupa, 1971–1972-es sorozat

Negyeddöntő: MTK–FTC 0-0, SZEOL–Tatabányai Bányász 1-1, Pécsi Ércbányász–Videoton 3-4, Rába ETO–Újpesti Dózsa 1-4

Elődöntő: Videoton–Ferencváros 2-3, Tatabányai Bányász–Újpesti Dózsa 2-1

Döntő

Ferencváros–Tatabányai Bányász 2-1 (1-0)

1972. július 12., Megyeri út, 8000 néző. Játékvezető: Katona

FTC: Gécz – Martos, Bálint, Horváth Á., Füsi – Vépi, Kű – Szőke, Branikovits, Albert, Mucha
Tatabánya: Rothermel – Kovácshegyi, Kovács T., Laczkó, Horváth L. – Szabó, Arany, Lódi – Takács, Kőműves, Tóth K.

Gólszerző: Vépi (18.), Kőműves (47.), Albert (84.)

Géczi egy percet tévedett

Alaposat fordult az élet a magyar válogatottal az 1971–1972-es idényben. Noha a nyári, brazíliai döntetlen remek eredménynek számított, elsősorban mégiscsak a tétmérkőzéseken kellett megmutatni, hogy a marseille-i sokkból kezd kilábalni az ország kirakatcsapata, az A-válogatott.

A nagyon fontos, bolgárok elleni selejtező előtt két meccset vívott Illovszky Rudolf együttese. Augusztus 11-én 8000 néző szeme láttára a Megyeri úton 10-2-re (!) megverte a szovjet élvonalban középcsapatnak számító Dinamo Minszket, majd szeptember első napján 2-1-re legyőzte a jugoszlávokat.

Ez utóbbi találkozó két tényről maradt emlékezetes. Ez volt a huszonötödik, a „kékekkel”, a plávikkal vívott mérkőzésünk, s akkor búcsúzott a válogatottságtól az 1964 óta mellőzött Tichy Lajos, aki mindmáig negyedik a legeredményesebb válogatottbeli gólszerzőink listáján.

Tichy Lajost köszönti dr. Terpitkó András, az MLSZ elnöke. Háttul Dunai II Antal figyel

Hetvenkét válogatott fellépéséből 36-on szerzett összesen 51 gólt, utóbbinál csak Puskás Ferenc, Kocsis Sándor és Schlosser Imre dicsekedhet jobb mutatóval. Tichy tíz percet játszott a Népstadion 35 000 nézője előtt a Géczi – Fábrián, Páncsics, Vidáts, Juhász P. – Juhász I., Szűcs – Fazekas, Bene, Tichy, Zámbo összeállítású tizenegyben, akkor Dunai II Antal állt a helyére. Illovszky Rudolf a második félidő 27. percében még kettőt cserélt: Fábriánt és Juhász Istvánt Noskó és Szőke váltotta. A jugók Branko Oblak révén szereztek vezetést a 13. percben, a magyarok a második félidőben játszottak jobban, akkor Vidáts labdája Dragan Holcerről került a

vendégek kapujába. A 82. percben a csereként beállt Szőke István első, a válogatottban szerzett gólja hozta meg a győzelmet.

A bolgárok elleni selejtezőn győzelmi kényszerben lépett pályára együttesünk, csak két pontot szerezve tarthatta életben a továbbjutási reményeit. A Bonev, Zsecsev, Petkov, Dermendzsiev középpályás serral felálló balkáni válogatott ellen Juhász Péter (49. perc) és Vidáts Csaba (51. perc) góljával győzött 2-0-ra a Géczi – Fábrián, Páncsics, Vidáts, Juhász Péter (Noskó) – Fazekas, Szűcs L., Zámbo (Juhász István) – Szőke, Bene, Dunai II összeállítású gárda, a védők ezúttal levették a terhet a támadók válláról.

Következett a franciák elleni párizsi találkozó a Colombes Stadionban. A 2-0-s győzelem nagyon kellett a csoportból való továbbjutáshoz. A Géczi – Noskó, Páncsics, Vidáts, Juhász P. – Juhász I., Szűcs – Fazekas, Bene, Dunai II, Zámbo összetételű csapat nagyszerűen futballozott. Bene Ferenc parádés gólt rúgta kapásból, Dunai II Antal átadásából, majd a második találatot az élete legjobb formájában futballozó Zámbo Sándor lőtte.

A norvégok elleni összecsapás előtt már könnyű volt kiszámolni: a győzelem továbbjutást ér. Helyet Európa legjobb nyolc válogatottja között. A Géczi – Noskó, Páncsics, Vidáts, Juhász P.

A magyar válogatott a jugoszlávok elleni találkozó előtt. Balról: Bene, Gécz, Páncsics, Vidáts, Juhász I., Szűcs, Fábíán, Juhász P., Zámbo, Fazekas, Tichy, Dunai II

– Juhász I., Szűcs – Fazekas, Bene, Dunai II, Zámbo összetételű tizenegyenben az újpesti csatársor újfent remekelt, Bene Ferenc, Dunai Antal és újra Bene Ferenc révén a szünetig már 3-0-ra alakult az állás. A második félidőben Szűcs Lajos állította be a végeredményt. Bene maximalizmusára jellemző volt, hogy a találkozó után nem a két gólját és a győzelmet ünnepelte, hanem azon kesergett, hogy a kiválóan védő Karlsen háráította a tizenegyesét. A vége 4-0 lett – és továbbjutás!

A következő hónapban már megkezdődtek a világbajnoki selejtezők is, a magyarok első ellenfele a borzalmas minőségű La Valletta-i földes pályán a máltai nemzeti tizenegy volt. A hazai védők nem bírtak a két gólt is szerző Bene Ferencsel. A Gécz – Noskó, Kovács J. Vidáts, Juhász P. – Juhász I., Szűcs – Fazekas, Bene, Dunai II, Zámbo összeállítású alakulatban Kovács József, a Videoton középhátvédje debütált.

Január első napján egy 17 játékosból álló keret (Rothermel, Gécz, Fábíán, Vidáts, Szűcs, Páncsics, Juhász I., Szőke, Kovács J., Szalay, Noskó, Juhász P., Fazekas, Bene, Dunai II, Zámbo, Tóth A.) Spanyolországba utazott edzőtáborozni, az Eurovilla nevű üdülőközpontba. A tervek szerint a társaság Budapest néven játszott volna barátságos mérkőzést a Kubala László által irányított spanyol válogatottal – a vezetők számára csak a helyszínen derült ki, hogy a meghívó az A-válogatott meccseként hirdeti a találkozót. A szokatlan időben – és szokatlanul szerény publikum, mindössze 25 000 néző előtt – játszott találkozón jól helytállt a magyar csapat, csak a 83. percben szerzett góllal tudott nyerni a házigazda. A mérkőzésen nem játszhatott Páncsics Miklós, a kor legjobb magyar középső védője, aki az egyébként magyar edző, Tóth József által irányított Pegaso elleni edzőmérkőzésen eltörte az arccsontját. A magyar együttesnek (Gécz – Fábíán, Kovács J., Vidáts, Juhász P. – Juhász I., majd Szalay, Szűcs – Fazekas, Bene, Dunai II, majd Szőke, Zámbo) nem sikerült gólt szereznie, ez volt a második Illovszky-korszak első veresége.

A küldöttség néhány nappal később átrepült Brazíliába, ahol előbb kikapott a Portuguesától (0-2), majd a Coritibától (0-2), aztán – botrányos mérkőzésen, egy ajándék tizenegyesből ka-

1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976
1977
1978
1979
1980
1981
1982
1983
1984
1985
1986

pott góllal – a Palmeirastól (0-1). A három mérkőzésen három magyart állítottak ki a bírók, Fábiánt, Noskót és (Juhász Péter helyett tévedésből) Szücsöt. A túra későbbi részét (hivatalosan azért, mert nem kapta meg a küldöttség a perui vízumot) egy kivétellel lemondta a menedzser, már csak a Maracanában, a Flamengóval játszott a csapat. Akkor nyújtotta a legjobb teljesítményt: Fazekas két remek góljával 0-2-ről kiegyenlített (2-2). A hazaérkezés után Illovszky sajtótájékoztatót tartott, hogy megmagyarázza a gyenge eredményeket. Noha látott pozitív jeleket, de kimondta: hiba volt Brazíliába menni, elsősorban a pályák és az edzéslehetőségek gyenge színvonala és az elfogult bírók miatt.

Sejteni lehetett, hogy március végén a nyugatnémetek túl nagy falatot jelentenek majd. Négy nappal a budapesti meccs előtt a válogatott 5-0-ra nyert a csehszlovák határ északi oldalán a JCP Štúrovo ellen. Géczi és a párkányiak hálójába betaláló Szalay a világklasszisok ellen már nem kezdett. A magyar válogatott összeállítása a következő volt: Rothermel – Páncsics, Kovács J., Bálint, Juhász P. – Vidáts, Szücs – Fazekas, Brankovits (Bene), Dunai II, Zámbo. Érdemes felidézni a vendégek összeállítását: Maier – Höttges, Beckenbauer, Schwarzenbeck, Breitner – Wimmer, Flohe, Netzer – Hoeness, Müller, Heynckes (Held). Az újonc Bálint remekül fogta a világ leggólerősebb játékosát, Gerd Müllert, de Paul Breitner egy gyönyörű góllal mégis megszerezte a vezetést, majd Uli Hoeness is lőtt egyet.

Április végén a románok ellen Eb-negyeddöntőt vívott a magyar legénység. A nyugatnémetek elleni ötvenezres publikum a tét és a presztízsjelleg miatt közel hetvenezresre duzzadt. (Rengeteg román és erdélyi drukker is érkezett a Népstadionba.) Az ellenfél az addigi története legszebb napjait élő román együttes volt, soraiban olyan kiváló játékosokkal, mint Lupescu, Dinu, Iordanescu, Dembroschi és Lucescu. Valóságos futball-láz tört ki a meccs előtt Budapesten, az Eb négyes döntőjébe jutás lehetősége azt ígérte, feledtethetjük a marseille-i bukást, és hogy 1970-ben nem vettünk részt a világbajnokságon. A magyar együttes (Géczi – Fábián, Páncsics, Bálint, Vépi – Kocsis L., Szücs – Fazekas, Branikovits, Dunai II, Zámbo, csereként beállt Bene) a mindössze második válogatott mérkőzésén szereplő Branikovits László góljával a 10. percben vezetést szerzett, de aztán a folytatásban már nem tudta bevenni az óriási termetű Raducanu kapuját. A vendégek ellenben Szatmári Sándor, azaz Alexandru Satmareanu révén kiegyenlítették. Az 1-1-es eredmény itthon csalódást jelentett.

A bukaresti visszavágó előtt még lejátszotta a csapat a máltaiak elleni hazai vb-selejtezőt. Jellemző, hogy ameddig a románok elleni kontinensbajnoki mérkőzésre 68 585 néző volt kíváncsi, a vb-selejtezőt csak tízezren látták a Megyeri úton. Érdekes, hogy a Fradi több játékost adott a csapatba (Géczi, Vépi, Páncsics, Juhász I., Szőke, majd a csereként beálló Bálint), mint a kor legerősebb klubja, a bajnoki címeket sorozatban nyerő Újpesti Dózsa (Juhász P., Bene, Dunai II, Zámbo), a felsoroltakon kívül még Vidáts (Vasas), Szücs és csereként Kocsis (mindkettő Bp. Honvéd) játszott. A magyar legénység nem mutatott kiemelkedő formát, talán kicsit tartalékolta erejét a bukaresti Eb-negyeddöntő előtt, ám így is simán, 3-0-ra nyert a szinte csak védekező szigetek ellen. A gólokat Kocsis Lajos, Bene Ferenc és Juhász István szerezte.

Bukarestben a Géczi – Fábián, Páncsics, Bálint, Juhász P. – Juhász I., Kocsis L. (Kú), Szücs – Szőke (Dunai II), Bene, Zámbo csapat játszott az Eb-negyeddöntőn, ami egyben azt is jelentette, hogy a pesti találkozó egyetlen magyar gólját elérő Branikovits László kikerült az együttesből. Ugyancsak új erőnek számított a Vépi Pétert váltó Juhász Péter, valamint a Fazekas László helyére bekerülő Szőke István. Utóbbival különösen nagyot húzott a kapitány: a Fradi

jobbszélője ugyanis már az ötödik percben bevette Raducanu kapuját. Nem kellett sokat várni az egyenlítésre, Nicolae Dobrin lövésével Géczi István nem tudott mit kezdeni. A 36. percben Kocsis Lajos ismét a magyarokat juttatta vezetéshez, akik nagyon közel álltak a találkozójuk hajrájában a belgiumi négyes döntőbe jutáshoz, ám Alexandru (Sandu) Neagu a 81. percben megmentette a románokat. (Előtte azonban Kocsis Lajos kihagyott egy büntetőt.) Ma már 2-2 elé lenne a hazai 1-1 után a továbbjutáshoz, akkor azonban harmadik mérkőzést kellett játszani, három nappal később, Belgrádban.

Érdekes, hogy a magyar válogatott a sorsdöntő találkozó reggelén még a Margitszigeten, a Nagyszállóban ébredt, s csak délelőtt repült Belgrádba. Így volt ez jól – igazolja az eredmény. A 26. percben már vezettünk, Kocsis tizenhét méterről bal belsővel a kapuba lőtt. Hat perccel később kiegyenlítették a románok: Neagu három lépésről a kapu jobb oldalába vágta a labdát. Sokáig úgy festett, hogy ahogyan Budapesten és Bukarestben, úgy Belgrádban sem bír egymással a két csapat. Ám aztán jött a 87. perc varázslata: Szőke tizennégy méterről laposan, élesen a jobb sarokba lőtte a labdát – a mieinket meg az Eb négyes döntőjébe. A találkozó után sokan gratuláltak az ezúttal csak tartalék Géczi Istvánnak. A Fradi kapusa ugyanis a kezdés előtt a kispadra leülve kijelentette: „Ezt a meccset megnyerjük, mégpedig 2-1-re, a 88. percben lőtt góllal”. Egy percet tévedett...

Eb-felkészülés helyett május végén még vb-selejtezőt játszott a válogatott Stockholmban. Mintha a program kialakításakor az illetékesek nem hitték volna, hogy bejut a csapat az Európa-bajnokság négyes döntőjébe! Illovszky Rudolf kapitány a Géczi – Fábrián, Páncsics, Bálint, Juhász P. – Szűcs, Kú – Szőke, Kocsis L., Bene, Zámbo tizenegyet játszott, a hajrában Szőke helyére Dunai II állt. A mieinknek ugyan akadtak helyzetei, de a játék képe alapján a döntetlen (0-0) nem volt igazságtalan. Csak az elveszített pont a végén nagyon hiányzott, a két gárda budapesti 3-3-a után a svédek jutottak ki az 1974-es világbajnokságra.

Az Európa-bajnokság napjaiban – miközben az A-válogatott a kontinensbajnoki négyes döntőben szerepelt, a B pedig a Szovjetunió déli részén túrázott – egy úgynevezett Budapest-válogatott Algériába utazott, a Július 5. stadion megnyitása tiszteletére rendezett négyes tornára. A fináléba jutásért vívott összecsapáson 2-0-ra kikapott a marokkói, algériai és tunéziai játékosokból összeállított Maghreb-kombinálttól. A 3. helyért ugyancsak 2-0-ra maradt alul a Palmeiras ellen veszítő AC Milannal szemben. Észak-Afrikában pályára léptek: Szentmihályi (Ú. Dózsa), Fatér, Varga M. (mindkettő Csepel), Mészöly, Török P. (Vasas), Kmetty, Vertig, Répás (SBTC), Kovács T., Szabó Gy., Kőműves (Tatabánya), Fehérvári (Bp. Honvéd), Tóth A., Káposzta, Göröcs (Ú. Dózsa), Halmosi (Haladás) és Somogyi (Rába ETO).

1971. szept. 1.	Bp., Népst.	JUGOSZL.	2-1 (0-1)		öngól (Holcer), Szőke
1971. szept. 25.	Bp., Népst.	BULGÁRIA	2-0 (0-0)	Eb-sel.	Juhász P., Vidáts
1971. okt. 9.	Párizs	FRANCIAO.	2-0 (2-0)	Eb-sel.	Bene, Zámbo
1971. okt. 27.	Bp., Népst.	NORVÉGIA	4-0 (3-0)	Eb-sel.	Bene 2, Dunai II, Szűcs
1971. nov. 14.	La Valletta	MÁLTA	2-0 (1-0)	vb-sel.	Bene 2
1972. jan. 12.	Madrid	SPANYOLO.	0-1 (0-0)		
1972. márc. 29.	Bp., Népst.	NSZK	0-2 (0-0)		
1972. ápr. 29.	Bp., Népst.	ROMÁNIA	1-1 (1-0)	Eb-negy.	Branikovits

1967

1968

1969

1970

1971

1972

1973

1974

1975

1976

1977

1978

1979

1980

1981

1982

1983

1984

1985

1986

**Az A-válogatott törzstagjai
1971–1972**

Géczi István (FTC)	12
Fábián Tibor (Vasas)	9
Páncsics Miklós (FTC)	12
Bálint László (FTC)	8
Juhász Péter (Ú. Dózsa)	13
Juhász István (FTC)	11
Szűcs Lajos (Bp. Honvéd)	12
Fazekas László (Ú. Dózsa)	8
Bene Ferenc (Ú. Dózsa)	13
Dunai II Antal (Ú. Dózsa)	13
Zámbó Sándor (Ú. Dózsa)	14

Két társához hasonlóan Vidáts Csaba is 8 mérkőzésen játszott.

1972. máj. 6.	Bp., Megyeri út	MÁLTA	3-0 (1-0)	vb-sel.	Kocsis L., Bene, Juhász I.
1972. máj. 14.	Bukarest	ROMÁNIA	2-2 (2-1)	Eb-negy.	Szőke, Kocsis L.
1972. máj. 17.	Belgrád	ROMÁNIA	2-1 (1-1)	Eb-negy.	Kocsis L., Szőke
1972. máj. 25.	Stockholm	SVÉDO.	0-0	vb-sel.	
1972. jún. 14.	Brüsszel	SZOVJETU.	0-1 (0-0)	Eb-előd.	
1972. jún. 17.	Liège	BELGIUM	1-2 (0-2)	Eb-3.	Kú

Az idény során a magyar válogatottban szerepelt játékosok

14 mérkőzésen: Zámbó Sándor (Ú. Dózsa)

13 mérkőzésen: Bene Ferenc (Ú. Dózsa), Dunai II Antal (Ú. Dózsa), Juhász Péter (Ú. Dózsa)

12 mérkőzésen: Géczi István (FTC), Páncsics Miklós (FTC), Szűcs Lajos (Bp. Honvéd)

11 mérkőzésen: Juhász István (FTC)

9 mérkőzésen: Fábián Tibor (Vasas)

8 mérkőzésen: Bálint László (FTC), Fazekas László (Ú. Dózsa), Vidáts Csaba (Vasas)

7 mérkőzésen: Szőke István (FTC)

6 mérkőzésen: Kocsis Lajos (Bp. Honvéd)

5 mérkőzésen: Kú Lajos (FTC)

4 mérkőzésen: Noskó Ernő (Ú. Dózsa)

3 mérkőzésen: Kovács József (Videoton)

2 mérkőzésen: Albert Flórián (FTC), Branikovits László (FTC), Rothermel Ádám (Tatabányai Bányász), Vépi Péter (FTC)

1 mérkőzésen: Kozma Mihály (Bp. Honvéd), Szalay Miklós (Salgótarjáni BTC), Tichy Lajos (Bp. Honvéd)

Tizenegyes-fóbia és negyedik hely

A magyar együttes 1972 tavaszán – 1964 után újra – bejutott az Európa-bajnokság négyes döntőjébe. A reményeket táplálta a hosszú jó sorozat, Illovszky Rudolf kinevezése után a csapat a belgiumi fináléig tizenhárom mérkőzést játszott, s mindössze kétszer kapott ki, a kor legjobbjának számító NSZK-tól a Népstadionban, illetve egy, a számunkra szokatlan időpontban, január 12-én megrendezett madridi találkozón a spanyoloktól. A négyes döntő sorsolása „felemásra” sikerült, a szovjetek a kívánságlista második helyén voltak a három lehetséges ellenfél közül. A Szbornajának nagyon jó volt a mérlege a magyarok ellen, ugyanakkor két héttel korábban, a müncheni Olimpiai Stadion megnyitóján megsemmisítő vereséget szenvedett Helmut Schön válogatottjától.

A brüsszeli elődöntőben, mindössze 4000 néző előtt, a keletnémet Rudi Glöckner játékvezetése mellett az alábbi összeállításban játszottak a csapatok. Magyarország: Géczi – Fábrián, Páncsics, Bálint, Juhász P. – Juhász I., Kocsis L. (Albert, 60. p.), Kű – Szőke, Bene (Dunai II, 60. p.), Zámbo. Szovjetunió: Rudakov – Dzodzuasvili, Hurcilava, Kaplicsnij, Isztomin – Konykov, Troskin, Kolotov – Bajdacsnij, Banyisevszkij (Nodija, 68. p.), Onyiscsenko. A mérkőzés egyetlen gólját Konykov szerezte az 52. percben. Bajdacsnij beívelése után

Páncsics Miklós kifejelte a labdát, de csak röviden, és a jókor érkező Konykov kapásból, nagy erővel a kapu bal oldalába lőtt. A labda Juhász Pétert is érintve került Géczi István hálójába.

A találkozó hajráját, illetve a 80. percben Dunai II Antal által kiharcolt tizenegyest így értékelte másnapi számában a *Népsport*: „Dunai II helyzetfelismerő képességét, de Dzodzuasvili kényelmeskedő és aztán pánikba eső játékát bizonyította az ártalmatlan akcióból bekövetkező 11-es. Ha a szovjet hátvéd nem tekintget jobbra-balra, nem integet a partjelző felé, hanem azonnal indul keresztezni, elkerülhették volna az izgalmakat. Mi viszont, sajnos, most sem tudtuk a labdarúgásnak ezt a legnagyobb helyzetét kihasználni! Zámbo, ez a közismerten hidegvérű csatár sem volt képes legyőzni lelki gátlásait, de a Belgrádban győztes gólt rúgó Szőke sem találta

Az Eb-elődöntő előtt. Balról: Kocsis, Szőke, Zámbo, Juhász I., Fábrián, Juhász P., Kű, Bálint, Páncsics, Géczi, Bene

Dunai II Antal és a belga Vandendaele csatája

1967

1968

1969

1970

1971

1972

el az üres kaput 6 méterről, a földön fekvő kapus mögött. Ezt a durva hibasorozatot már nem lehet pechként elkönyvelni. A kihagyott 11-es és az utána oldalhálóba zúduló lövés karikatúrisztikus bírálata csatáraink kapu előtti megbénulásának, s annak, hogy az élvonalbeli edzők, s a szövetségi kapitány, most már hosszú idő óta képtelenek változtatni ezen a teljesen érthetetlen sorozaton. Fájdalmas a vereség, mert nem jobb csapattól kaptunk ki. A mérkőzés jelentős részében határozott mezőnyfölényben játszott válogatottunk, a pálya közepén szellemesebben, ötletesebben szötte az akciókat, és helyzetünk is volt legalább annyi, mint a szovjet játékosoknak. Ők azonban, a jelek szerint, jobban bírták erővel.”

Jól jellemezte a találkozót három nyilatkozat. Illovszky Rudolf, szövetségi kapitány: „Olyan mérkőzést veszítettünk el, amely a kezünkben volt. A csapat mindvégig fegyelmezetten játszott. 11-est nem szabad hibázni ilyen sorsdöntő mérkőzésen. Az is közrejátszott vereségünkben, hogy többen nem azt nyújtották, amit vártunk, gondolok itt a csatárookra. Helyzeteink alapján nekünk kellett volna győztesen elhagyni a pályát. Sajnos, nem ez történt.” Páncsics Miklós: „Üldöz bennünket a balszerencse. Ha a 88. percben berúgom azt a labdát, akkor a hosszabbításban mi biztosan jobbak lettünk volna.” Ponomarjov, a szovjet csapat vezetőedzője: „A magyarok jóval többet nyújtottak, mint amennyit vártunk tőlük. Nagyon szoros mérkőzésen sikerült kiharcolni a győzelmet.”

Valóságos tizenegyes-átok ült abban a szezonban az együttes tagjain. 1971 szeptemberében, a norvégok elleni vb-selejtezőn Bene rontott (más kérdés: a válogatott így is 4-0-ra nyert, maga Bene szerzett ebből két gólt), a románok elleni bukaresti találkozón Kocsis Lajos tette nagygyá Raducanut, az Eb-elődöntőben Zámbo nem tudott a kapuba találni. Ennek is tulajdoníthatóan Liège-ben a Géczi – Fábíán, Páncsics, Bálint, Juhász P. – Juhász I., Kú – Kozma, Albert, Dunai II, Zámbo (Szűcs) összeállítású magyar válogatott „csak” a harmadik helyért játszhatott, a belgák ellen. Legalábbis húsz percig... Utána két, eléggé súlyos védelmi hiba után Raymond Goethals legényei biztos előnyt szereztek (a második különösen fura szituációból esett: Géczi és Páncsics egymásra várt, miközben a kapus elengedte a labdát, amelyet az éppen ezen a találkozón rekorder-válogatottá előlépő Van Himst kényelmesen pofozott a hálóba), s utána már hiába rohant a magyar gárda az eredmény után. Kú Lajos ugyan lezárta az egy éve tartó „büntetőmizériát”, a harmadik helyet a „vörös ördögök” szerezték meg. Akkor mindenki kesergett, s okkal emlegette, hogy mindkét ellenféllel szemben reális esélye volt a győzelemre

Géczi hárít a szovjetek ellen, Páncsics biztosít

A Panini matricáján a magyar válogatott a bronzmérkőzés előtt. Állnak, balról: Fábíán, Géczi, Juhász I., Bálint, Páncsics, Juhász P. Elöl: Kozma, Kú, Albert, Dunai II, Zámbo

Illovszky Rudolf csapatának.

Nehezen alakult a csapat

A müncheni olimpia közeledtével a válogatottat Tokióban és Mexikóban is aranyéremig vezető Lakat Károly dr. kapott megbízást a csapat felkészítésére. Címvédőként nem kellett selejtezőt vívni, így a kiválasztottak barátságos mérkőzéseket játszottak, többnyire B-válogatott néven. Lakat dr. helyzetét nehezítette, hogy a szerinte legalkalmasabbnak vélt játékosok egy részére Illovszky Rudolf is számított az Eb-sorozatban sikeresen szereplő A-csapatban.

1971. szeptember elsején lépett először az olimpiai együttes pályára, Pécsen 2-1-re legyőzte Eszék válogatottját. A Bicskei – Vellai, Maurer, Makray, Hunyadi – Szalay, Répás, Básti – Molnár D., Takács, Tóth K. kezdőtizenegy tagjaiból, illetve a pályára lépett cserék (Varga L., Posch, Somogyi, Juhász T.) közül aztán csak Tóth Kálmán vett részt az olimpián. A pécsi Kocsissal a salgótarjáni Kajdyval kiegészülve ugyanez a keret játszott az eszéki visszavágón is (2-1). Az októberi, Burgenland elleni soproni találkozóra (4-1) meghívást kapott Salamon, Sikora és Nagy II is. Az évet az osztrákok amatőrjei elleni meglepő vereség (0-2) zárta.

Márciusban Tatabányán nyolc újjal (Kelemen, Horváth József, Megyesi, Kocsis, Kú, Tóth András, Kozma, Török Péter) kiegészülve B-válogatott néven kapott ki

Dr. Lakat Károly a nyárig teljehatalommal irányította az ötkarikás csapatot. Jobb lett volna, ha később sem változik a helyzet

a gárda a nyugatnémet B-válogatottól. Még májusban sem állt össze a

csapat, a román főiskolások elleni szűk győzelemkor és/vagy a Pozsony válogatottja elleni hazai 3-2-es vereségnél, illetve az Union Berlin elleni veszprémi 2-0-on Rapp, Török Péter, Noskó, Török József, Dunai III, Karsay, Wollek, Szuromi, Becsei, Mucha, sőt Albert Flórián is játéklehetőséget kapott, néhány korábbi kiválasztott mellett.

Júniusban a Szovjetunióban, előbb Jerevánban (5-4 az Ararat ellen), majd Tbilisziben (2-0 a Dinamo ellen) játszott az együttes, még mindig az A-válogatott állandó játékosai nélkül. A két nagyszerű győzelem (az örmények a második, a grúzok a harmadik helyen zártak 1971 végén a szovjet futball élvonalában) ellenére nem egészen két hónappal a torna előtt a közvélemény számára még nem igazán körvonalazódott a keret, legfeljebb azt lehetett sejteni, hogy Lakat dr. és a feje fölé helyezett Illovszky Rudolf néhány játékost „átvesz” majd az Eb-negyedik nagyválogatottból.

A Tokióban és Mexikóban is járt Dunai II Antal vezéregyénisége volt az 1972-es olimpiai válogatottnak

1971

1972

1973

1974

1975

1976

1977

1978

1979

1980

1981

1982

1983

1984

1985

1986

Bennünket büntettek Szőke büntetői

A BEK-induló Újpesti Dózsának nem okozott gondot az első fordulóban a svéd Malmö FF (4-0 itthon, 0-1 odakint), majd a magyar bajnok a másodikban megmutatta, hogy tud idegenben is játszani, ha arra szükség van. Legyőzte a spanyol bajnok Valenciát a Luis Casanova Stadionban (1-0), majd nyert a Megyeri úton is (2-1) az egyébként Alfredo Di Stéfano által dirigált gárda ellen. A párharc minden magyar gólját Dunai II Antal szerezte. A tavaszi folytatásban a Celtic ellen balszerencsés körülmények között esett ki: Horváth József mindkét csapatot segítette egy-egy góllal a budapesti meccsen. Öngólja a műfaj egyik leglátványosabb darabja volt, sajnos (1-2). Utána meg már hiába értek el a lilák bravúros döntetlent a Celtic Parkban (1-1). A skót bajnokcsapat küldöttsége a magyarországi mérkőzés után azonnal hazarepült Glasgow-ba, ám vagy tisztucatnyi szurkolója legényesen megünnepelte a sikert a magyar főváros akkori legelőkelőbb szállodájában, a Hotel Duna Intercontinentalban. Akkora mázlijuk volt, hogy láttukra a *Kékszakáll* című filmjét éppen Budapesten forgató Richard Burton ismét megünnepelte a vele együtt nálunk vendégeskedő felesége, Liz Taylor negyvenedik születésnapját, s szerény 5000 dollárt szórt el a bulin, amelyet a szálloda bárjában és éttermében fizetett a meghívottaknak, például Grace Kelly monacói hercegnének, Ringo Starrnak és Raquel Welchnek, valamint a zöld-fehér „kelták” fanatikusainak. „Glasgow-hoz tartozom” – énekelte a(z ötödik) férj, miközben gyönyörű felesége megmutatta, hogy milyen jól fest Celtic-sálban és sapkában is.

A KEK-ben a Komlói Bányász indult, s bár az első mérkőzésen nagyon (7-2-re...) kikapott a Crvena zvezdatól, a visszavágón meglepően jól helytállt, 2-1-re győzött Belgrádban.

Az UEFA-kupában a Vasas az eredményből következtethetőnél simábban jutott tovább az ír Shelbourne ellen. A hazai 1-0-s győzelem után Dublinban is vezetett 1-0-ra Török Péter góljával, a házigazdák csak a hajrában szépitettek, ám nem volt esélyük a továbbjutásra. A következő fordulóban – meggyőződésünk szerint – egy szerényebb tudású alakulat ellenben megállította a piros-kékeket. A skót St. Johnstone 2-0-ra megnyerte a hazai mérkőzését, majd a Népstadionban, mindössze 3000 néző előtt a 85. percig megőrizte a hálóját a góltól. Jimmy Donaldson kapus nagy örömet szerzett annak a négy felföldi drukkernek, aki motorral vágott neki a közel két és félezer kilométeres útnak. Kivédett egy tizenegyest! Egyébként menedzserük, Willie Ormond (1973-ban aztán átvette a skót válogatottat, vele esett ki a csapat veretlenül az 1974-es vb-n) a meccs előtt elvitte a Fővárosi Nagycirkuszba a küldöttséget – de nem csak ott volt „műsor”. A Vasas játékosai, noha Puskás a hajrában szerzett egy gólt, nehezen viselték a vereséggel felérő győzelmet és a kiesést, s meglehetősen hevesen inzultáltak a végül a rendőrök segítségére szoruló bírói hármast.

A kupaidényben a legmesszebbre a Ferencváros jutott. Csanádi Ferenc együttese az isztambuli 1-1 után a Népstadionban 3-1-re legyőzte a Fenerbahçét. A török után kapott egy görög ellenfelet, Bundzsák Dezső korábbi csapatát, a Panionioszt. Az athéniak óriási ballhét csináltak a Népstadionban, amellet, hogy 6-0-ra kikaptak. Két játékosukat kiállította a német Biwersi játékvezető, ám az UEFA még további szankciót foganatosított: a visszavágóról kizárta a görögöket. A következő fordulóban az Eintracht Braunschweig következett. Az NSZK-ban elért 1-1 eleve biztatónak tűnt a visszavágóra, de a Fradi még túl is teljesítette a tervet: 5-2-re nyert.

Vörös Béla hárit a Ferencváros wolverhamptoni kupamérkőzésén

1971 végén egy Bundesliga-csapatnak ötöst rúgni nagyszerű teljesítményt jelentett! Bálint, Juhász és Kú még a jók közül is kiemelkedett.

Az elődöntőért a szarajevói Zseljeznicsarral kellett játszani – kellemetlen meglepetést keltett a 2-1-es hazai vereség. Ám annál kellemesebbet a kinti, ugyancsak 2-1-es győzelem, illetve a 90+120 perces csatát követő büntetőpárbaj megnyerése. A zöld-fehérek mind az öt lövésüket értékesítették. Szőke nem rúgott, ő nem játszott ezen a találkozón.

Az elődöntőben, a Wolverhampton ellenin igen. Az első találkozó 2-2-re végződött a Népstadionban, Albert vezető gólja előtt Szőke bevágott egy büntetőt, kiegyenlítve Richards találatát. Ám aztán lőhetett még egyet, de lábán lőtte a helyén maradó Parkes kapust. A „farkasok” ráadásul ki is egyenlítettek, így éppen úgy nem került előnybe az FTC, mint a Zseljo ellen. De ha akkor sikerült...

Wolverhamptonban is volt esély. Pedig az első félidőben az angolok két gólt szereztek, összesítésben már 4-2-re vezettek. Ellenben a fordulás után Kú Lajos szépített, majd a 49. percben, akárcsak Budapesten, ismét büntetőhöz jutott a Fradi. A pályán volt az akkori magyar élvonal két legbiztosabb büntetőlövője, Novák Dezső és Szőke István is. De mind a ketten kihagyták az előző tizenegyesüket. (A jobb hátvéd egy bajnok, a jobbszélő az UEFA-kupa-meccsen hibázott.) Csanádi Ferenc edző a fejével intett: rúgja Szőke!

Rúgta. Ugyanoda, ahova a Népstadionban, a helyén maradó Parkes lábába. Több gól nem esett, a Fradi nem jutott be a döntőbe. (Még egy mondat a tizenegyes-mizériáról: az 1971–1972-e idényben az NB I-ben 52 büntetőből csak 41-et váltottak góllra, tizenegy kimaradt!)

Szőke egyik tizenegyesese. A Wolverhampton elleni párharc után soha nem lőtt tétmeccsen büntetőt. Azaz: íme, az utolsó Szőke-féle tizenegyes gól!

A Dózsa a Real Madridot, a Honvéd a Bayernt, a Fradi a BEK-döntőt verte meg

Mire a Ferencváros lejátszotta első mérkőzését szeptember közepén a török Fenerbahçe ellen az UEFA-kupában, már jó pár barátságos, ha úgy tetszik, felkészülési meccs mögötte állt. Júliusban a zöld-fehér alakulat Grazban játszott az Admira-Energie csapatával (1-1), majd néhány héttel később Szabadkán nyerte meg a 70. születésnapját ünneplő Bácska nemzetközi tornáját a Zseljeznicsar

(!) és a Dinamo Zagreb előtt. Utána kiugrott a társaság Spanyolországba, a Trofeo Festa d'Elx elnevezésű tornára, amelyen 6-1-re verte el a néhány hónappal korábban BEK-döntős, Puskás Ferenc által irányított Panathinaikoszt, majd a házigazda Elche elleni 1-0-győzelemmel tornagyőztes lett. Szeptember elején Belgrádban már 2-0-ra vezetett a Crvena zvezda ellen a szünetben, mégis kikapott 4-2-re. Ez volt egyébként a nyár

végi hónapok egyetlen veresége nemzetközi mérkőzésen. December 23-án (!) egy athéni villámturnával zárták a játékosok a futballévet – 2-0-ra kikapott az FTC az Olympiakosztól. Februárban a Karpati Lvovval (0-0) játszott a Vágóhid utcai pálya rossz talaján nemakarommérkőzést, majd június végén egy alacsonyabb osztályú baszk alakulat, a Sestao Bilbao pályavatóján lépett fel és nyert 2-1-re.

A Bp. Honvéd júliusban Nagybányán és Szatmárnémetiben vívott két meccset (3-0, 0-0), de nem ez jelentette a nyár fénypontját. Augusztusban részt vett a Joan Gamper Kupán Barcelonában. Az elődöntőben 1-1 után tizenegyesekkel veszített a házigazda Barça ellen, majd a harmadik helyért Pál József és Kozma Mihály egy-egy góljával 2-0-ra legyőzte a minden sztárját felvonultató Bayern Műnchent! Szíriában szerepelt februárban a katonacsapat, majd hazafelé Athénben a Panathinaikossal játszott 1-1-es döntetlent.

Kitett magáért a Vasas is. Baszkföldön, az első Trofeo Villa de Bilbaón vett részt augusztus végén. Az Atlético Bilbao ellen a 89. percben 2-0-ra vezetett, de a hazaiak a végén szereztek két gólt, az egyiket büntetőből. Szétlövés döntött, s ebben a Vasas bizonyult jobbnak. A miénk aztán megnyerték a Dinamo Moszkvát legyőző Standard Liège elleni finálét is. A 87. percben Vidáts Csaba kiegyenlítette a belgák előnyét, majd a hosszabbításban Müller Sán-

Albert Flórián és Vavá, az Elche csapatkapitánya a játékosvezetőkkel

dor megszerezte a győztes gólt. Az angyalföldi legénység februárban – soraiiban a meghívók határozott követelésére Mészöly Kálmánnal és Farkas Jánossal – Chilében, Bolíviában, Peruban és Ecuadorban is járt, a beszámolók szerint 30 000 kilométert utazott. A nyolc mérkőzéséből ötöt megnyert, s csak egyet veszített el, pedig az ellenfelek között a fogadó országok legjobbjai, a Colo-Colo, a The Strongest, a guayaquili Barcelona és a limai

Dunai II Antal és Bene Ferenc a Trofeo Colombinón elnyert „hajóval”

Alianza is szerepelt. „A portya jól szolgálta a felkészülést a bajnokságra és az MNK-mérkőzésekre” – ragadta meg a lényegét Machos Ferenc edző a hazaérkezés után.

Az Újpesti Dózsa a nyáron Huelvában, a Kolumbusz Kristófról elnevezett Trofeo Colombinón parádézott. Az elődöntőben, noha Amancio szerezte meg a vezetést, Dunai II két és Bene egy góljával 3-1-re megverte a Real Madridot. A döntőben 3-1-re győzte le a szovjet bajnoki címet védő CSZKA Moszkvát. (Ezen a találkozón Bene találatán kívül Fazekas duplázott.)

A Csepel is kirándult a nyáron, és az eltiltott játékosai nélkül is kiütötte 3-0-ra Isztambulban a Fenerbahçét. Kiemelkedő volt a KEK-résztevő Komlói Bányász nemzetközi programja. A története legizgalmasabb évét élő bányászklub találkozott az olasz Fiorentinával, majd a télen közép- és dél-amerikai portyán vett részt, hét meccset vívott (veretlenül, ötöt megnyerve!) Ecuadorban, Kolumbiában és Costa Ricában.

KÖZÉP-EURÓPAI KUPA

A Honvéd Kispesten 3-0-ra megverte a győztest

A Jugoszláviát képviselő Čelik Zenica megvédte elsőségét a Közép-európai Kupában, de a Bp. Honvéd nagyon megverte Kispesten. A KK-bizottság a csökkenő érdeklődés miatt új rendszert vezetett be, az öt résztvevő ország egy-egy csapatot delegált, hozzájuk csatlakozott az előző kiírás győztese. A hat alakulatot két hármass csoportba osztották, majd a körmérkőzések győztesei játszották a döntőt. A Bp. Honvéd – ahogyan egyébként boszniai vetélytársa is – kettős győzelmet aratott a prágai Sparta ellen, közben novemberben 3-0-ra megverte a Čeliket. A májusi visszavágón elég lett volna egy döntetlen is a fináléba jutáshoz – de Mészáros József együttese sima, 3-0-s vereséget szenvedett. Így a Čelik és a B-csoportból továbbjutott Fiorentina vívta a döntőt 1972 őszén.

180 perc alatt összesen egy gól esett, azt a második meccs 88. percében a bosnyákok szereztek, s ezzel 1971 után 1972-ben is KK-győztesek lettek.

Ladinszky Attila szupersztárok közé került

A magyar légió edzői közül Puskás Ferenc érte el az 1971–1972-es idényben is a legnagyobb sikert: megnyerte a Panathinaikosszal a görög bajnokságot, s – miután az Ajax átadta a szeplési jogot – Világkupa-döntőt vívhatott az uruguayi Nacional ellen. Csapata Pireuszban 1-1-re végzett, majd Montevideóban 2-1-re kikapott.

A játékosok közül **Ladinszky Attila** futotta be a legnagyobb karriert, aki 1971 nyarán az akkor még Világkupa-címvédő, 1970-ben BEK-győztes Feyenoordhoz igazolt, Rinus Israël, Wim van Hanegem, Franz Hasil, Wim Jansen és Coen Moulijn is a csapattársa lett. Decemberben játszott először bajnokit. A nyugati tapasztalatairól ezt mondta a szerzőknek később: „Kint sem dolgoztunk többet. De komolyabban edzettünk! A játékosok egymást hajtották. A Vasasnál Machos Feri bácsi volt az edzőm. Játékosként befért Puskásék közé, s emberként is csúcs! Ám nem tudott bennünket rákényszeríteni a később Hollandiában tapasztalt mentalitásra. Otthon mindig lecsaltuk a gyakorlatok egy részét. A Feyenoordnál Israël vagy Van Hanegem a föld színéről is eltűntetett volna, ha bliccelni próbálok.”

A rotterdami klub az idényben második lett az Ajax mögött a bajnokságban, s a legjobb nyolc közé jutott a BEK-ben.

AUSZTRÁLIA

Budapest az ötödik kontinensen

1972-ben ünnepelte megalakításának 15. évfordulóját az ausztráliai magyarok csapata, a Budapest Club, 1965-től használt nevén a St. George-Budapest Soccer Club. Igazán szépen ünnepelte meg magát: története leg-sikeresebb éve lett az 1972-es, a csapat négy trófeát is megnyert, köztük az Új-Dél-Wales bajnoki címéért járó. Mindez alkalmat jelent nekünk is egy kis összegzésre. Noha Sydney magyarsága már 1950-ben megalakított egy futballklubot (a Ferencváros nevet viselte néhány évig, majd Európának keresztelték át), s ebben korábban a hazai élvonalban szerepelt játékosok is helyet kaptak, mint Vlasits József, a Nemzeti SC hajdani tagja, vagy Deményi-Demetrovits Rezső, aki 1944-ben magyar bajnoki címet nyert a Nagyvárad AC színeiben, 1957 eleje ebben a tekintetben is nagy fordulatot hozott. Megszaporodott a bevándorlók száma, s az ellehetetlenülés szélére került Európából megalakult az új egyesület, a St. George-Budapest Soccer Club.

Története túl gazdag ahhoz, hogy részletesen taglalhassuk, szorítkozzunk csak néhány érdekességre. Vezetői közé került hamarosan Nagy Marcell, az MLSZ korábbi pénztárnoka. A játékoskeret rengeteget változott az évek során, s ahogyan egyre jobb eredményeket ért el a St. George-Budapest, úgy csökkent benne a magyar bevándorlók száma. Ám az edzői posztot 1971-ig csak honfitársaink töltötték be: Lugosi Ferenc (Frank), Rudics László, Hircsák

Ugyancsak Hollandiában szerepelt októberig Kenderesi István (Twente), aztán a következő hónapokban az NSZK-ban, a Rot-Weiss Essennél tréningezett. Nagy Antal is a Twente tagjaként kezdte az idényt, de októberben ő is távozott, Barcelonában edzett a város első osztályú klubjával, ám akkor még érvényben volt a külföldiekre kirótt szerződtetési stop.

Liebhaber Barna Ausztriában, a Wacker Wienben kapott szerződést. Belgiumban futbalozott Krémer Károly (Crossing Schaerbeek), Krivitz Tamás (Lierse) és az ottani forrásokban Gábor keresztnéven szereplő Szepessy László (Racing White). Béres András a Beerschot, Csernai Pál az Antwerpen edzője volt.

Varga Zoltán a Hertha BSC csapatában kezdte a Bundesliga-idényt, de a kitört vesztegetési botrány elsodorta. A fantasztikus képességű karmester 1972. január 23-tól 1974. június 30-ig szóló eltiltást kapott a német élvonalban, de 1972 nyaratól külföldre elszereződhetett. Noha egy

Lóránt Gyula (balra, az álló sor szélén) és az 1. FC Köln legénysége

bizonyos telefonbeszélgetés alapján bűnösnek ítélték, élete végéig állította, hogy az erdélyi Gergely Lászlóval együtt áldozatai lettek az ügynek. A németek helyett bűnhődtek. A Hertha játékosai közül egyébként tizenöten kaptak büntetést. Ami az edzőket illeti, Lóránt Gyula az 1. FC Köln, Bédli János a Bundesliga-újonc Rot-Weiss Essen gárdáját irányította.

István, Berecz Lajos, Csárdás József, Hegyes Lőrinc, Vlasits József, Szegedi-Simatoc Miklós, Polgár Gyula és a vajdasági Árok Ferenc. (Néhányan többször is.) Közülük a jégghokikapus fenomén Hircsák, Csárdás, Hegyes, Vlasits, Szegedi, valamint természetesen a vb-ezüstérmes Polgár Drumi is játszottak itthon a legmagasabb osztályban. A futballisták közül csak kevesen szerepeltek Magyarországon is az elitben, de Bosánszky Jenő még bajnoki címet is nyert a Bp. Bástya színeiben. Csárdás József a Debreceni VSC-ben és a Győri Vasas ETO-ban volt első ligás játékos. Galántai Bálint birkózóként vett részt magyar színeken az 1956-os olimpián – ott ragadt, s 1959-ben játszott az ausztrál együttesben.

A Budapest, illetve a St. George-Budapest 1961-ben, 1972-ben és 1976-ban megszerezte az állami bajnokság aranyérmét, nyolcszor (1964, 1965, 1967, 1969, 1970, 1971, 1975, 1981) második lett. 1983-ban megnyerte az akkor már létező országos bajnokságot, amelyben kétszer (1982, 1989) második lett. A klubtörténet legjobb magyar születésű, de a kinti futballban felnőtt játékosa Abonyi Attila volt.

Abonyi Attila itt éppen Bobby Charltonnal

1967

1968

1969

1970

1971

1972

Spanyolországban Kalmár Jenő a Málaga csapatát szolgálta. Szusza Ferenc idény közben vette át a sevillai Betist. Továbbra is Kubala László kezében volt a spanyol válogatott. Szentgyörgyi József Dániában a Vejle BK bajnoksapatának hajóját kormányozta. Svédországban Várszegi Vilmos elbúcsúzott az Östers IF-től és átszerződött Göteborgba, a GAIS-hoz. Turbéky István Cipruson a Pezoporikoszt segítette.

Görögországban Puskás mellett is akadt magyar, Bundzsák Dezső az Egaleónál. Lengyelországban Farsang Ferenc a Zagłębie Sosnowiecet, Teleki (Tiegelmann) Gyula a Wisła Krakówot, Vasas Mihály a Szombierki Bytomot dirigálta.

Marokkóban Orosz Pált választották az Év edzőjévé, az észak-afrikai országban dolgozott Balogh László is. Budai I László Guineában, Dombóvári András Nigerben, Kárpáti Béla Nigériában tevékenykedett.

Friedmanszky Zoltán, Ivanics Tibor és Szőke János Kubában volt állásban.

A North American Soccer League 1972-es idényében nyolc csapat szerepelt, Benedek (Jim) János, a Dallas Tornado védője volt az egyedüli magyar.

Magyar szövetségi kapitány vezette a hetvenes évek eredményei alapján a harmadik-negyedik legerősebb dél-amerikai gárdának nevezhető perui válogatottat: Baróti Lajos.

Baróti Lajos Limában, a Nemzeti Stadion nézőterén

VENDÉGJÁTÉK

Dózsások a bécsi Austriában

Nem a Flamengo mezét magára öltő Albert Flórián volt az egyetlen magyar, aki a szocializmus éveiben vendégjátékosként külföldi csapatban szerepelhetett. 1971. augusztus 4-én ünnepelte a bécsi FK Austria a 60. születésnapját. A jeles alkalomhoz gálamérkőzést dukált, a lilák a Bayern Münchent hívták meg a meccsre ellenfélnek, a saját együttesüket pedig megerősítették három újpestivel. Így állt fel az Austria csatársora: Fazekas, Köglberger, Bene, Zámbo. A találkozón a Bayern 4-0-ra nyert.

A gálamérkőzés csillagai: Beckenbauer, Fazekas, Fiala, Hickersberger, Bene és Gerd Müller

Bene kétszer is elbúcsúztatta Uwe Seelert

1972 tavaszán a Hamburger SV Uwe Seeler búcsújátékára várta Európa válogatottját. A négy világbajnokságon is szerepelt csatárt Bene Ferenc kétszer is „visszavonultatta”, az újpesti gólygáros ugyanis pályán volt 1970. szeptember 9-én is, amikor a világfutball első, 20 vb-mérkőzést magáénak mondható játékosa a Nationalelftől elbúcsúzott. A Nereo Rocco és Helmut Schön által vezetett Európa-válogatottban Bene a Gerd Müller, Geoff Hurst, George Best trióval alkotta a csatársort az első féldőben, majd a másodikra megkapta partnernek a Manchester United aranylabdása mellé Eusébiót és Dragan Dzsajicsot. Mészöly Kálmán, a találkozó másik magyar résztvevője Franz Beckenbauert váltotta. Mindkét magyar gólt szerzett. A világ- és Európa-válogatottak történetében néha fellelhető „erősen alkalmi” keretekkel szemben Seeler tiszteletére – a hollandok, elsősorban Cruyff kivételével – valóban a legjobbak mentek el.

Negyven nappal később, a belgári *Szport* című lap megalapításának 10. évfordulóján a Crvena zvezda fogadta a világválogatottat. Utóbbi kapitánya, az erdélyi Kovács István két magyar sztárt hívott meg, Mészöly Kálmánt és az öt nappal később Eb-meccset játszó Albert Flóriánt.

Rivera, Best, Gemmell és Bene

Hamburger SV–Európa-válogatott 3-7 (2-4)

1972. május 1., Hamburg, 62 000 néző. Játékvezető: Herden (nyugatnémet)

HSV: Özcan (Kargus, 46.) – Sandmann (Memering, 46.), Hellfritz, Schultz, Ripp – Nogly, Hönig, Zaczyk (Dringelstein, 79.) – Björnrose (Winkler, 70.), Seeler, Volkert (Dörfel, 46.)

Európa-válogatott: Banks (angol), h. Maier (nyugatnémet, 46.) – Gemmell (skót), Beckenbauer (nyugatnémet), h. Mészöly (magyar, 46.), Schnellinger (nyugatnémet), h. Höttinger (nyugatnémet, 46.) – Rivera (olasz), B. Moore (angol), B. Charlton (angol) – Bene (magyar), G. Müller (nyugatnémet), h. Eusébio (portugál, 46.), Hurst (angol), h. Dzsajics (jugoszláv, 46.), Best (északír)

Gólszerzők: Hurst (15.), Bene (37.), Beckenbauer (40.), Seeler (42. – 11-esből), G. Müller (43.), Zaczyk (44.), Mészöly (56.), Best (61.), Eusébio (80.), Seeler (84.)

Crvena zvezda–Világválogatott 2-2 (1-2), tizenegyesekkel 7-6

1972. június 9., Belgrád, 60 000 néző. Játékvezető: Horvat (jugoszláv)

Crvena zvezda: Dujkovics (O. Petrovics, 46.) – Krivokuca (Klekovszki, 46.), Dojcsinovszki (Bogicsevics, 46.), J. Jerkovics (Baralics, 46.), Sztepanovics – Pavlovics (Oblak, 46.), Acsimovics (Novkovics, 70.) – I. Petkovics (Jankovics, 58.), Kosztics (Lazarevics, 20.), Sekularac, Dzsajics

Világválogatott: Marics (jugoszláv), h. Djordjevics (jugoszláv, 71.) – Suurbier (holland), Carlos Alberto (brazil), Holcer (jugoszláv), Mészöly (magyar) – Netzer (nyugatnémet), h. Szantracs (jugoszláv, 65.), Dumitru (román), h. Mirandinho (brazil, 46.), G. Mühren (holland) – Albert (magyar), h. Szerebrov (jugoszláv, 46.), Skoblar (jugoszláv), Cruyff (holland)

Gólszerzők: Cruyff (18.), Petkovics (30.), Netzer (42.), Acsimovics (69.)

Közel jártak az elődöntőhöz

Gazdag programot bonyolított le az ifjúsági válogatott az 1971–1972-es idényben. A Sárosi László által irányított, Dombai, Heuthaller, Szigeti, Csontos, Wéber, Cserneczky, Ladányi, Pakti, Eröss, Kardos E., Vedródi, Fekete L., Balogh, Siket, Orsós, Valuch összeállítású keret az ötödik helyen végzett az ezúttal az NDK-ban rendezett hagyományos IBV-n.

Szeptemberben és októberben a jugoszlávok, a guineai utánpótlás-válogatott, az osztrákok, majd a keletnémetek kétszeri legyőzésével menetelt.

Tavasszal folytatódott a felkészülés a spanyolországi UEFA-tornára, amelyen a rendezőkhöz és további nyolc csapathoz hasonlóan selejtező nélkül vehetett részt a magyar legénység. Sárosi László együttese Asabadban két szovjet és a keletnémet vetélytárs mögött negyedik lett egy egzotikus tornán, majd márciusban kétszer is legyőzte itthon a jó erőkből álló lengyel gárdát. Áprilisban az NDK-ban játszott két mérkőzés, egy vereség és egy döntetlen jelezte, kétarcú a csapat: itthon kiválóan szerepel, idegenben botladozik.

Szerencsére a spanyolországi UEFA-tornán eleinte „otthon érezte magát”: 4-3-ra legyőzte a skótokat, majd 2-1-re a szovjeteket. Mind a két ellenfél vezetett a szünetben – de a magyarok fordítottak! Nem sikerült azonban az elődöntőbe jutni, mert a „csoportdöntőben” a későbbi ezüstérmes nyugatnémet válogatott óriási csatában 3-2-re nyert ellene.

A tornán az alábbi játékosok léptek pályára az 5-8. helyen végzett magyar küldöttségben: Dombai (Tatabánya), Eröss (FTC), Kanász (MTK), Cserneczky (Pécs), Szigeti és Weimper (Egyetértés), Komjáti, Sipőcz és Vedródi (Vasas), Horváth L. (Rába ETO), Orsós (Komlói), Szeghalmi (SZEOL).

A leninvárosi magyar–lengyel meccs egyetlen találatát Weimper szögletből lőtte!

Magyar sportvezető az európai szövetség élén

A svájci Gustav Wiederkehr elnök halála után, 1972. július 7-től az UEFA első alelnöke, Barcs Sándor vette át az Európa Labdarúgó-szövetség irányítását megbízott (ügyvezető) elnökként. A Magyar Labdarúgó-szövetség korábbi elnöke 1973. március 15-ig vezette a szervezetet, akkor lépett a helyére az olasz Artemio Franchi. Mindmáig hét sportvezető mondhatja el magáról, hogy az UEFA első embere volt: Ebbe Schwartz, Gustav Wiederkehr, Barcs Sándor, Artemio Franchi, Jacques Georges, Lennart Johansson és Michel Platini. Barcs Sándor 1972 és 1974 között a FIFA alelnöke is volt. Az UEFA a Kupagyőztesek Európa-kupája ötletgazdáját is tisztelte benne.

Nem volt elég a nagy őszi menetelés

Nem jutott tovább a csoportjából a magyar utánpótlás-válogatott az első korosztályos Európa-bajnokságon, de ennek nem az 1971–1972-es idényben nyújtott teljesítménye volt az oka. A 23 éven aluliak csapata nem tudta ledolgozni a bolgárokkal szemben az első szakaszban, az 1970–1971-es idényben összeszedett hátrányt. (Akkor a három idegenbeli mérkőzésen mindössze egy pontot szerzett a Thomann Antal által irányított együttes.) 1971 ősziére megtámaszkodott a gárda, legyőzte itthon a bolgárokat (2-0), a franciákat (3-0) és a norvégokat (3-0) is, de csak csoportmásodik lett.

A három budapesti selejtezőn Lévay, Kelemen és Kozma (Bp. Honvéd), Kovács J. (Videoton), Bálint, Megyesi és Mucha (FTC), Czezelei (Eger), Horváth J., Dunai III, Tóth A., Nagy L. (Ú. Dózsa), Kulcsár (Haladás), Török P., Várady és Müller (Vasas), valamint Máté (Pécs) lépett pályára.

A tétmérkőzéseken kívül 1971 augusztusában az utánpótlás-válogatott 1-1-re végzett a jugoszlávokkal, majd novemberben 2-0-ra kikapott az NDK alakuló olimpiai válogatottjától. 1972 tavaszán 4-1-es vereséget szenvedett a keletnémetek utánpótlás-válogatottjától is. (Ez utóbbi találkozón a 21 évesek csapata szerepelt mindkét oldalon.)

ARANYLABDA

Bene Ferenc ismét az első tízben

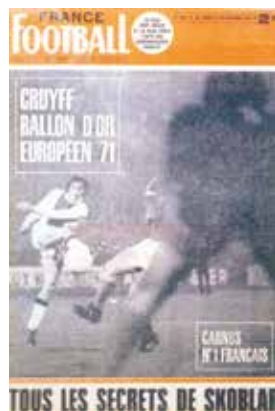
A *France Football* anketáján 1970-ben nem kapott szavazatot magyar játékos (a vb-gólkirály Gerd Müller nyerte a díjat Luigi Riva és Bobby Moore előtt), 1971-ben ellenben igen. Ráadásul Bene Ferenc

Bene Európa legjobbjai közé tartozott

– az angol válogatott az előző évben harmadik helyezett csapatkapitányával holtversenyben – hét ponttal a nagyon előkelő 10. helyen végzett. Csak Johan Cruyff (116), Sandro Mazzola (57), George Best (56), Günter Netzer (30), Franz Beckenbauer (27), Gerd Müller és Josip Skoblar (18), Martin Chivers (13), és Piet Keizer (9) előzte meg. Összesen 23 labdarúgóra voksoltak.

Bene pályafutása során másodszer került az első tízbe (először 1966-ban), 1964 és 1971 között mindössze két évben (1967, 1970) nem jutott neki egyetlen voks sem.

Cruyff elsősege az France Football címlapján

Névsorolvasás

BP. HONVÉD:

Bicskei Bertalan 27 – Kelemen József 24, Dudás György 22, Szűcs Lajos 30/3, Lukács Sándor 25 – Pál József 23/1, Komora Imre 29/4 – Pusztai László 23/7, Kocsis Lajos 29/12, Kozma Mihály 23/17, Csepregi László 19. A többiek: Tajti József 18, Tóth Gyula 14, Ruzsinszky József 13, Fehérvári János 12/3, Pintér Sándor 12/1, Molnár László 7, Szurgent Lajos 6/1, Lévy Tibor (k) 4, Vági István 2, Bódi Zoltán 1, Karakas József 1, Maár János 1

CSEPEL SPORT CLUB:

Fatér Károly 28 – Vellai István 30/1, Sándor Mihály 25, Kandí György 22, Hunyadi László 19/1 – Varga Miklós 29/6, Gulyás Sándor 24/3 – Csordás Károly 24/5, Bartos Sándor 21/7, Kelemen István 21/3, Losonczy Flórián 25/6. A többiek: Faludi Dezső 18, Kalmár I László 16, Molnár Tibor 16, Pethő Attila 16, Takács László 15/2, Rottenbiller István 11, Gondár György 2, Lanczkor Sándor (k) 2, Major Gyula 2, Siklósi Ottó 1

DIÓSGYŐRI VTK:

Veréb György 23 – Kovács Pál 17, Salamon József 30, Kolláth Béla 20, Hajjas Imre 30 – Oláh Ferenc 25/1, Sikora Ferenc 22/4 – Földesi Károly 29/2, Udvarnev Péter 20/2, Horváth András 22/6, Vass László 23/6. A többiek: Hajdú Lajos 16, Kendi Ferenc 16, Gass István 15/4, Tábori Béla 14/3, Görgei János 12/1, Druzsinn Miklós 10/1, Szabó László (k) 7, Fekete Ferenc 6/2, Nemes Zoltán 3, Fekete László 1, Hódi Zoltán (k) 1, Mikula Gábor 1, Petercsák István 1, Szanyó István 1

EGRI DÓZSA:

Deésy György 20 – Mészáros József 30 – Tóth Miklós 30/3, Simon János 30/4, Berán Károly 19, Czecceli Károly 30 – Kárpáti József 30, Tóth Tibor 22/5, Kovács Ferenc 27/9 – Bánkúti László 28/3, Vigh Tibor 21/4. A többiek: Szűcs István 16/1, Ambrus Zoltán 14, Rajna György 14/1, László Benedek 11, Landi Ferenc (k) 8, Buljovszki Miklós (k) 6, Patvaros László 5, Kovács György 2, Rideg József (k) 2, Tátrai Imre 1

VM EGYETÉRTÉS:

Varga László 30 – Galambos Antal 26, Józsa Sándor 30, Komáromi József 22, Sóvári (Schäfer) Kálmán 29/1 – Nell Lajos 29/2, Siklósi (Schneck) János 26/2 – Karába János 25/1, Halápi István 25/4, Szuromi Antal 28/9, Weimper István 30/5. A többiek: Katona Sándor 21/1, Straub László 20, Szántay László 13, Szepessy László 13, Szigeti András 4, Vágvolgyi Mihály 2, Vajda Sándor 2, Kecskés Imre 1, Királyhegyi László 1

FERENCVÁROSI TORNA CLUB:

Géczy István 27 – Vépi Péter 23, Páncsics Miklós 20, Bálint László 30/2, Megyesi István 26/1 – Juhász István 28, Kú Lajos 27/6 – Szőke István 21/14, Branikovits László 28/15, Albert Flórián 30/15, Mucha József 26/3. A többiek: Novák Dezső 18/1, Fűsi János 17, Rákosi Gyula 15/1, Martos Győző 7, Németh Miklós 7/1, Horváth Árpád 5, Bartosik János 3, Vörös Béla (k) 3

KOMLÓI BÁNYÁSZ:

Buús György 29/3 – Kovács Lajos 29 – Kótai István 20, Horváth László 24/7, Makray Balázs 30, Csordás István 23/1 – Orsós József

22, Solymosi II Gyula 28/2 – Bordács Lajos 30/8, Juhász Tibor 27/10, Bencsik Vilmos 29/6. A többiek: Lazaridis Szokratész 13, Mohácsik Imre 12, Egri József 9, Tresch Ferenc 9/1, Tihanyi Béla 8, Göcsei Attila 4, Peres Attila 4, Erdősi István (k) 3, Pál Gyula 3, Fenyvesi Mihály 2, Keller János 2, Burai László 1

MTK:

Hajdú József 20 – Kanász József 20 – Török József 19, Csorna László 30/1, Strasszer László 17, Csetényi Csaba 30 – Kovács Béla 30/4, Kunszt Jenő 21/3 – Mezei Béla 20/1, Oborzil Sándor 15/6, Becsei József 20/10. A többiek: Kiss Tibor 14/5, Oláh József 14, Dunai (Drestyák) Lajos 13/4, Kermanidisz Panajotisz 12/2, Borsó János 11, Borik László 10, Brünyi Béla (k) 10, Pécsi Ferenc 7, Bányász László 6, Rab Péter 6, Koritar Lajos 5, Sárközi István 5, Berecz Zoltán 4, Kottán György 4, Gógös János (k) 1, Pálincás András (k) 1, Salánki István 1, Varga Zoltán 1

PÉCSI DÓZSA:

Rapp Imre 30 – Solymosi Ernő 28/1 – Hernádi (Hornung) Ferenc 30, Kincses (Koller) II Viktor 16, Konrád I János 28, Kincses (Koller) I Nándor 30 – Kocsis István 23/1, Daka László 29/4 – Bérczesi Ferenc 19/1, Máté János 28/6, Zombori (Talián) Sándor 22. A többiek: Tüske Csaba 15/1, Jánosi Károly 14/6, Rónai István 14, Tóth József 14, Tóth István 12, Köves László 9/1, Kardos Ernő 4, Bleicher István 2, Kollár István (k) 2, Konrád II László 2

RÁBA ETO:

Földes Dénes 19 – Keglovich László 23, Orbán Árpád 19, Kiss Zoltán 29/1, Pozsgai Lajos 25 – Horváth László 19/1, Póczik József 24/7 – Stolcz János 29/9, Horváth Béla 28/3, Somogyi József 30/3, Korsós István 29/9. A többiek: Péntes Mihály 19/2, Magyar Lajos 16, Izsáki László 14, Nagy Gyula 14, Glázer Róbert 13, Devecseri Sándor (k) 7, Palla Antal (k) 5, Varsányi Tibor 3, Vida József 2, Csáki József (k) 1

SALGÓTARJÁNYI BÁNYÁSZ:

Magyar Lajos 25 – Gecse Ferenc 24, Kmetty József 30/2, Varga Sándor 26/1, Vertig József 30/1 – Horváth Ferenc 30/8, Répás Béla 30/4, Básti István 30/6 – Kajdy Tibor 22/2, Kovács István 22/8, Jeck Ferenc 28/10. A többiek: Szalay Miklós 20/2, Szoó József 13/4, Bartha András 11/2, Sáfrány István 9, Szőke István (k) 7, Miklós József 5, Baranyai Gyula 2, Toldi Miklós 2, Loch Károly 1

SZOMBATHELYI HALADÁS:

Szarka Zoltán 25 – Szántai István 30, Pék András 29/3, Balogh György 25 – Halmosi Zoltán 23/2, Bokor Miklós 30/2 – Bíró László 27/1, Kulcsár Ferenc 27/3, Iszak Sándor 19/3, Németh Lajos 25, Farkas László 30/8. A többiek: Gyarmati György 18, Király Ferenc 16/3, Németh József 16, Rátkai László 15/2, Mursits József (k) 8, Horváth Zoltán 6, Horváth Sándor 5, Wágner Lajos 2, Kiss István 1

TATABÁNYAI BÁNYÁSZ:

Rothermel (Rothärmel) Ádám 22 – Kovácshegyi Lajos 26/1, Kovács Tibor 30, Laczkó Mihály 29/1, Horváth László 30 – Lódi László 24/2, Horváth Ferenc 22 – Szabó György 29/5, Kómú-

ves Mihály 28/10, Takács László 29/13, Tóth Kálmán 30/10. A többiek: Arany Mihály 21, Nagy István 15/1, Hernádi László 11, Csepocz János (k) 9, Fenyvesi Tibor 6, Nyíró István 1

ÚJPESTI DÓZSA:

Szentmihályi Antal 28 – Noskó Ernő 27, Maurer László 28/2, Horváth József 23, Juhász Péter 30 – Dunai III Ede 30, Zámbo Sándor 29/3 – Fazekas László 24/21, Bene Ferenc 30/29, Dunai (Dujmov) II Antal 29/16, Tóth András 27/3. A többiek: Nagy László 16/3, Káposzta Benő 11, Göröcs János 5, Kellner Jenő 3/1, Borbély II Lajos 2, Borbély László (k) 2, Harsányi László 2, Bánkúti István 1, Hegyi Imre 1, Sarlós András 1

VIDEOTON SC:

Magyar Gábor 16 – Kovács József 29 – Posch Ferenc 15, Meszter István 22, Nagy III János 20, Fejes Gábor 27/1 – Burka

Imre 28/2, Hartyáni Gábor 26/4 – Wollek Tibor 30/11, Nagy II János 30/7, Karsay László 28/9. A többiek: Szabó István (k) 14, Szabó Károly 14, Szalmásy Tamás 14/8, Kácsor Attila 10, Tieber László 8, Borsányi Attila 4, Miskei László 2, Bodnár László 1, Csukovics László 1, Nyitrai Ferenc 1, Szolnoki Péter 1

VASAS SC:

Tamás Gyula 22 – Fábián Tibor 28 – Török Péter 29/2, Lakinger Lajos 23, Vidács Csaba 19/3, Ihász Kálmán 25 – Menczel Iván 16/1, Kovács Ernő 18/1 – Puskás Lajos 26/10, Várady Béla 27/14, Müller Sándor 25/8. A többiek: Váradi Ottó 17, Farkas János 15/6, Molnár Dezső 13/1, Szőke István 10, Tóth Bálint 10/1, Púpos János 9/3, Mészáros Ferenc (k) 8, Mészöly Kálmán 6, Komjáti András 5/1, Bárányos Attila 1, Szűcs István (k) 1, Takács István 1, Vedrődi Tamás 1

Az 1971–1972. évi Nemzeti Bajnokság I végeredménye

1. Újpesti Dózsa	30	20	6	4	78-30	46
2. Bp. Honvéd	30	16	7	7	51-26	39
3. Salgótarjáni BTC	30	15	9	6	51-39	39
4. Tatabányai Bányász	30	13	11	6	44-32	37
5. Ferencvárosi TC	30	14	8	8	59-36	36
6. Vasas SC	30	12	8	10	51-46	32
7. Videoton SC	30	13	5	12	47-43	31
8. Komlói Bányász	30	10	11	9	38-47	31
9. Csepel SC	30	11	8	11	35-38	30
10. Rába ETO	30	7	12	11	35-51	26
11. Pécsi Dózsa	30	6	13	11	22-28	25
12. Diósgyőri VTK	30	9	6	15	32-46	24
13. MTK	30	8	8	14	37-41	22*
14. VM Egyetértés	30	5	13	12	26-35	21*
15. Egri Dózsa	30	6	8	16	32-65	20
16. Haladás VSE	30	4	5	21	27-63	13

*Az MTK-tól és a VM Egyetértéstől 2-2 pont levonva.

Az NB I góllövőlistájának élcsoportja

1. Bene Ferenc (Ú. Dózsa)	29
2. Fazekas László (Ú. Dózsa)	21
3. Kozma Mihály (Bp. Honvéd)	17
4. Dunai II Antal (Ú. Dózsa)	16
5. Albert Flórián (FTC)	15
5. Branikovits László (FTC)	15

Az I. osztályú mérkőzések eredményei

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.
1. Újpesti Dózsa	X	1-1	6-1	2-2	0-2	1-0	3-0	7-1	4-1	8-0	0-0	2-1	6-3	3-1	5-1	3-0
2. Bp. Honvéd	1-0	X	1-1	1-0	2-1	5-2	0-1	0-0	3-0	0-1	2-0	3-0	1-0	4-0	3-2	4-0
3. Salgótarjáni BTC	2-2	3-1	X	3-2	1-1	1-1	2-1	5-1	3-2	0-2	2-0	3-0	1-3	1-0	3-0	3-0
4. Tatabányai Bányász	1-0	2-1	4-1	X	0-0	1-3	4-1	2-1	0-0	0-0	1-0	4-1	2-0	3-2	2-1	1-1
5. Ferencvárosi TC	1-2	4-2	0-0	2-1	X	2-5	6-2	5-0	2-2	4-0	2-1	0-1	1-0	3-1	6-1	3-1
6. Vasas SC	0-2	1-1	0-1	1-1	0-1	X	1-0	1-1	0-1	1-4	2-1	0-0	1-4	3-2	4-2	5-2
7. Videoton	1-3	0-1	7-4	2-0	4-3	1-1	X	2-1	2-0	2-1	1-0	2-0	1-1	1-1	8-0	1-0
8. Komlói Bányász	2-1	0-0	0-2	1-1	1-0	2-2	1-0	X	1-0	4-1	1-1	3-1	1-1	2-2	4-1	2-0
9. Csepel SC	0-2	3-1	0-1	2-1	1-1	3-0	3-1	2-1	X	2-1	0-1	2-1	0-0	0-0	1-0	1-0
10. Rába ETO	1-3	0-0	0-1	1-1	1-1	0-1	2-1	1-1	0-0	X	3-3	2-3	2-1	2-2	3-1	2-0
11. Pécsi Dózsa	1-1	0-0	0-0	1-1	3-1	0-3	1-1	0-0	3-1	0-0	X	2-0	0-0	1-1	0-2	1-0
12. Diósgyőri VTK	1-1	0-2	1-1	1-2	2-2	1-3	1-3	3-1	2-1	1-0	1-0	X	4-1	0-1	3-1	2-0
13. MTK	0-1	1-4	0-2	0-0	2-2	1-4	1-0	0-1	3-1	5-0	1-0	0-0	X	V	2-0	6-0
14. VM Egyetértés	1-2	1-2	2-1	0-0	V	0-3	0-0	3-0	1-1	1-1	0-0	1-0	2-0	X	0-0	1-1
15. Egri Dózsa	1-3	0-4	1-1	2-3	0-1	3-1	2-0	1-1	2-2	1-1	1-0	1-1	1-1	0-0	X	3-2
16. Haladás VSE	2-4	2-1	1-1	1-2	0-2	2-2	0-1	2-3	1-3	3-3	0-2	2-0	3-0	1-0	0-1	X

V: Az MTK–Egyetértés és az Egyetértés–FTC találkozó után egyik csapat sem kapott pontot.

NBI B

1. Szegedi EOL	34	21	8	5	75-38	50
2. Zalaegerszegi TE	34	21	7	6	62-26	49
3. Debreceni VSC	34	17	9	8	42-32	43
4. MÁV DAC	34	15	12	7	59-39	42
5. Bp. Spartacus	34	13	13	8	46-38	39
6. Dunaújvárosi Kohász	34	13	12	9	38-33	38
7. Békéscsabai Előre SSC	34	12	13	9	45-40	37
8. Kecskeméti Dózsa	34	11	11	12	54-52	33
9. Volán SC	34	11	11	12	48-54	33
10. Szolnoki MTE	34	10	12	12	47-50	32
11. Várpalotai Bányász	34	10	12	12	35-43	32
12. Dorogi AC	34	9	13	12	34-36	31
13. Pénczygyőr SE	34	8	14	12	36-46	30
14. Ganz-MÁVAG SE	34	10	9	15	37-41	29
15. Oroszlányi Bányász	34	9	11	14	50-58	29
16. Pécsi Bányász	34	8	7	19	40-63	23
17. Ózdi Kohász	34	8	7	19	31-61	23
18. FŐSPED Szállítók	34	6	7	21	33-62	19

NBI II, Északi csoport

1. Miskolci VSC	30	17	11	2	55-22	45
2. Nagybáttonyi Bányász	30	14	11	5	47-25	39
3. BVSC	30	18	2	10	70-42	38
4. Kazincbarcikai Vegyész	30	11	12	7	43-38	34
5. Leninvárosi MTK	30	10	11	9	37-40	31
6. Vasas Izzó	30	11	9	10	37-41	31
7. Kossuth KFSE	30	10	10	10	34-33	30
8. Kisterenyei Bányász É.	30	10	8	12	42-45	28
9. Esztergomi Vasas	30	9	10	11	41-51	28
10. Váci Híradás SE	30	6	15	9	36-41	27
11. Sátoraljaújhegyi Spar.	30	9	9	12	29-37	27
12. Nyíregyházi Spartacus	30	9	8	13	24-26	26
13. Gyöngyösi Spartacus	30	9	7	14	31-42	25
14. Rakamazi Spartacus	30	9	6	15	44-59	24
15. Vasas Ikarus	30	7	10	13	31-46	24
16. Salgótarjáni Kohász	30	5	13	12	42-55	23

NBI II, Nyugati csoport

1. Szekszárdi Dózsa	30	19	8	3	50-20	46
2. NIKE Fűzfői AK	30	12	12	6	44-32	36
3. Győri Dózsa	30	14	6	10	49-42	34
4. Savaria Cipőgyár	30	14	6	10	48-43	34
5. Pécsi Ércbányász	30	12	8	10	35-27	32
6. Pápai Textiles	30	11	10	9	42-40	32
7. Bakony Vegyész	30	11	8	11	40-42	30
8. Honvéd Táncsics SE	30	12	5	13	44-40	29
9. Pécsi VSK	30	11	6	13	44-36	28
10. KOMÉP SC	30	10	8	12	28-34	28
11. Szfv. MÁV Előre	30	11	5	14	47-45	27
12. Nagykanizsai Olajb.	30	10	7	13	34-45	27
13. Zalaegerszegi Dózsa	30	8	11	11	35-51	27
14. Ajkai Bányász	30	7	12	11	21-36	26
15. Tapolcai Bauxitb.	30	9	7	14	42-45	25
16. Almásf. Timföld	30	7	5	18	22-47	19

NBI II, Keleti csoport

1. BKV Előre	30	18	9	3	46-16	45
2. Budafoki MTE	30	17	8	5	60-25	42
3. Kiskunhalasi MEDOSZ	30	15	5	10	38-32	35
4. KISTEXT SE	30	14	6	10	45-33	34
5. Gyulai MEDOSZ	30	12	7	11	48-47	31
6. Debreceni EAC	30	11	7	12	47-37	29
7. Szegedi Dózsa	30	9	11	10	29-29	29
8. Láng Vasas SK	30	9	10	11	41-39	28
9. Szolnoki MÁV	30	10	8	12	43-45	28
10. Szegedi VSE	30	11	6	13	35-39	28
11. Ceglédi VSE	30	10	7	13	42-49	27
12. Bp. Építők	30	9	9	12	26-36	27
13. MGM Debrecen	30	11	5	14	31-43	27
14. Bp. Postás	30	9	6	15	31-51	24
15. Lehel SC	30	9	5	16	27-36	23
16. Szarvasi Főisk. Spar.	30	9	5	16	30-62	23

A Körömdi MTE együttese. Állnak (balról): Papp I. edző, Marton, Gombás, Kerek, Szöcs, Somogyi, Orbán II, Bujtás. Guggolnak: Orbán I, Császár, Galántai, Békei, Csapó, Hegedűs, Györke

Az NB III bajnokai

Délkeleti csoport:

Békéscsabai VTSK

Délnyugati csoport:

Kaposvári Rákóczi

Dunamenti csoport:

KELTEX SE

Északi csoport:

Rudabányai Ércbányász

Északkeleti csoport:

Hajdúböszörményi Bocskai

Északkeleti-csoport:

Törekvés SE

Északnyugati csoport:

Győri Elektromos

Közép-csoport:

III. ker. TTVE

Nyugati csoport:

Körömdi MTE

A lilák negyedszer, avagy utolsókból lesznek az elsők

Az Újpesti Dózsa 1970 óta – túl az egyáltalán nem „egyszerű” bajnoki címnyerésen – úgy lett az NB I legjobbjá, hogy minden egyes bajnoki forduló után az élen állt. Az 1970 tavaszi, az 1970–1971-es és az 1971–1972-es idény végén is. Ám 1972. szeptember 17-én az előző sikerkovács, a Dél-Amerikából visszatért Baróti Lajos által irányított Vasas – akkoriban klubmérkőzésen szokatlanul népes publikum, 25 000 néző előtt – 3-0-ra kiütötte a lila-fehéreket. Ez már a Mészöly és Farkas nélküli Vasas volt, a csatársorban két új igazolással, Várady Béla két oldalán a szombathelyi Szabó Sándorral és a gólgyáros földijével, a szintén Putnokon felnőtt Gass Istvánnal. Akik „unalmasnak” tartották a sorozatban már négy bajnoki elsőséget szerzett, s az első forduló után az utolsó helyen szerénykedő lila-fehérek uralkodását, vérszemet kaptak. Hátha... – gondolták.

S a Dózsa csak nem tudott lábra kapni. Az Egyetértést ugyan kiütötte a Megyeri úton, de a harmadik fordulóban elbukott az acélosnak éppen nem mondható győri csapattal szemben. (A Rába az FTC-től úgy kapott ki 4-1-re a Népstadionban, hogy több mint 60 percen keresztül kettős emberelőnyben futballozhatott Branikovits, majd Szőke kiállítását után.) Aztán a lilák megverték a Videotont, de a 22 000 zalaegerszegi szurkoló legnagyobb örömére 1-0-ra kikaptak az újonc Zetétől. A 3. fordulóban elszenvedett vereség után még mindig csak a tizenegyedik helyen állt a Kovács Imre által gardírozott alakulat, a harmadik botlás után továbbra is a mezőny második felében (9.), két ponttal megelőzve az utolsó helyen szerénykedő Salgótarját. A sikerkorszak kezdete óta egyszer sem fordult addig elő, hogy a Dózsa öt fordulóból háromban is gólképtelen maradjon.

A Ferencváros együttese (balról): Bartosik, Fűsi, Mucha, Megyesi, Bányai, Martos, Juhász, Horváth Á., Vörös, Albert. A képről Szőke hiányzik

1967

1968

1969

1970

1971

1972

1973

1974

1975

1976

1977

1978

1979

1980

1981

1982

1983

1984

1985

1986

A bajnokság hatoda után négy fővárosi klub uralta a tabella felső negyedét (Vasas, Ferencváros, Bp. Honvéd, MTK), de az igazi szám a kétarcú újonc szereplése volt. A Zete ugyan győzelme ellenére is éppen a Dózsa mögött, a tizedik helyen állt, de hazai pályán félelmetesen játszott. A Szegedi EOL elleni 4-0 (a klubtörténet második élvonalbeli hazai mérkőzése) után legyőzte a bajnokot is. A *Képes Sport* a nem túl eredeti *A zalaegerszegi csoda* címet választotta a mérkőzésről szóló, nem utolsósorban az MSZMP városi PB első titkára (Pukánszky Ferenc) megszólaltatásával fajsúlyossá tett anyagának. Ennek illusztrálása volt talán a legérdekesebb: már akkor óriási zöld-fehér, ZTE feliratos zászlóval szurkoltak a helyi „ultrák”. A fentebb említett cím egyébként a következő hetekben kapott még mélyebb tartalmat: a Szöcs János által irányított zalai legénység a Tatabányai Bányásztól az első fordulóban elszenvedett vereség után sorozatban öt hazai összecsapását megnyerte. A 42 000 lakosú megyeszékhelyen valóságos futball-láz tört ki, az első három ottani meccset összesen 62 000 néző látta. Ez körülbelül a háromszorosa volt a szezon nézőátlagának.

A Magyar Televízió is felfedezte magának az egerszegieket, november 19-én közvetíteni tervezte a Bp. Honvéd vendégjátékát. A találkozó napján ítéletidő csapott le a városra, a közel telt házas publikumból nyolcezren maradtak, miután a meccs előtt negyedórával jégeső, orkánszerű szél és vihar tombolt. Még a tévéközvetítés is ki-kimaradozott. Egyen nem tudott kifogni a

A Bp. Honvéd legénysége. Állnak, balról: Kiss T., Pusztai, Kozma, Tajti, Korponai, Mészáros József edző, Csepregi, Fehérvári, Szűcs, Ruzsinszky, Dudás. Elöl: Lukács, Pál, Bicskei, Egervári, Pintér, Lévy, Kelemen, Kocsis L.

Az Újpesti Dózsa sorozatban ötödször nyerte meg a bajnoki címet. Hátul, balról: Horváth, Kolár, Harsányi. Előttük: Szentmihályi, Noskó, Dunai III, Szigethi. Második sor: Fazekas, Tóth A., Bene, Dunai II, Zámbó. Elöl: Kellner, Juhász, Nagy L.

cudar idő: a ZTE játékosainak lelkesedésén. Kocsis Tamás vezérletével 4-1-re ütötték ki a forduló előtt még listavezető, az első tíz bajnokiján mindössze nyolc gólt kapó Honvédot.

A katonacsapat a Ferencvárosnak adta át az első helyet, de már a második helyre nyomult előre a zalaegerszegi veresége utáni hét fordulóban 13

pontot szerző Dózsa. (Közben megverte 2-0-ra a Fradit is. Még azt is elviselte, hogy a nagyszé-
rűen védő Szentmihályit bő egy óra után agyrázkódás miatt le kellett cserélni. Nem számított,
Borbély jól helyettesítette, elől pedig Bene, majd Fazekas is szerzett egy-egy gólt.)

Az ősszel több sérülés által is sújtott ferencvárosi védelemből hiányzott az előző tavaszi der-
bi legjobbja, Páncsics Miklós. (A két legerősebbnek és legnépszerűbbnek vélt magyar csapat ta-
lálkozójához kapcsolódva egy újabb, ezúttal áttételes reflexió a zalaegerszegi „őrület” léptékére:
a Megyeri úton a legjobb két honi gárda összecsapását csak 12 000 néző látta.)

Tömör volt az élmezőny, a nyolcadik kör után az akkor még veretlen MTK, a kilencedik után
a Ferencváros, a tizedik után a Bp. Honvéd, a tizenegyedik és a tizenkettedik után ismét a Fe-
rencváros, majd a tizenharmadik után már az Újpesti Dózsa vezetett. S később már a lila-fehé-
rek egyszer sem adták át másnak a vezetést.

Miután a korábbi rossz tapasztalatok és a rossz ajánlatok miatt egyik csapat sem ment hosz-
szú tengerentúli túrára a téli holt szezonban, szinte azonos felkészülést csinált végig a 16 élvo-
nalbeli keret.

Noha akkor még szó sem volt arról, hogy a budapesti „nagyok” elveszíthetik vezető szere-
püket a vidékiekkel szemben, már érdekes témát adott a nézőszámok klubok szerinti alakulá-
sa. A ZTE, a Videoton, esetenként a SZEOL AK az országos átlag másfélszeresét, nem ritkán
kétszeresét, esetenként az egerszegi klub a háromszorosát produkálta. Érdekes eredményt ho-
zott a *Népsport* népszerűségi szavazása, amelyen a szurkolóknak a kedvenc játékosukat kellett
megjelölniük. A második helyezett Bene Ferencet és a harmadik Páncsics Miklóst megelőzve
a székesfehérvári Kovács József kapta a legtöbb voksot, jelezve, hogy nem csak az országosan
legnépszerűbb csapatok játékosa nyerhet egy ilyen anketon.

Azt, hogy melyik csapat volt a legjobb, nem kellett megszavaztatni: a Dózsa eredményei
önmagukért beszéltek. A lila-fehérek ugyan csak nehezen nyertek az első tavaszi fordulóban,
Salgótarjánban (Dunai II Antal a 88. percben érte el a győztes gólt), ám az első öt meccsükön
tíz pontot szereztek. (Ne feledjük, két pont járt a győzelemért!) A DVTK ellen hét gólt, a Pécsi
Dózsából Pécsi MSC-vé lett baranyai gárda ellen idegenben négyet, a tavasz első kettős rang-

*Az idény meglepetéscsapata, a Zalaegerszegi TE. Állnak, balról: Molnár, Józsi, Szabó R., Papp, Vörös, Mihalecz,
Gáspár, Prokisch, Rácz, Bitá. Elöl: Fehér, Tóth Gy., Márkus, Kocsis T., Tóth J., Szimacsek, Filó, Déri*

1967
1968
1969
1970
1971

adóján, az MTK ellen újra négyet, majd a következő fordulóban a Bp. Honvéd ellen, ismét a legnagyobb magyar arénában, egyet szereztek. Mindazonáltal talán ez utóbbi volt a legértékesebb siker (újra Bene lőtte a döntő gólt, mint oly sokszor az idény során), mivel az újpestiek előtte remek meccsen 4-4-es döntetlent játszottak a Ferencvárossal. Ferike mellett különösen Nagy László érdemelt dicséretet: a Juventus elleni torinói mérkőzésen megsérült Dunai II helyére a csapatba kerülő csatár két egymást követő fordulóban, a PMSC és az MTK ellen is mesterhármast ért el.

1972
1973

A Dózsa lendülete április közepén megtört (ahogyan az előző évben is), Bene hiába szerzett újabb gólt, nem sikerült a Vasasnak visszavágni a szeptemberi vereségért (1-1). Még nagyobb meglepetést keltett az Egyetértés elleni, Soroksári úti vereség (1-2). De utána a Dózsa megrázta magát, a Rába ETO ellen hét, a Videoton ellen öt, a Komló és a ZTE ellen egyaránt három gólt szerezve nyert, s már szinte biztos bajnokként fogadta a Ferencvárost. (Négy fordulóval a zárás előtt nyolc ponttal vezetett az FTC és hattal a Vasas előtt.)

1974
1975

A zöld-fehérek az előző héten a Komlói Bányászt verték meg Szőke István szabadrúgásgóljával, de a meccs nem erről maradt emlékezetes, hanem hogy Nyilasi Tibor akkor mutatkozott be, Engelbrecht Zoltán helyére beállva. Nyíl a rangadón nem játszott, Engelbrecht igen, és ő szerzett vezetést a Fradinak pályafutása első NB I-es góljával. A második féldőben Tóth András büntetéből kiegyenlített, de a Zámbó kiállítása miatt emberelőnybe kerülő Fradi Branikovits találatával megnyerte a derbit.

1976

A következő héten a lilák Tatabányán csak egy pontot szereztek, ám már azzal is bajnokok lettek, 36-tal volt jobb a gólkülönbségük az utolsó két kör előtt négy pontos hátrányban lévő Vasasénál.

1977
1978

Két héttel később – meglehetősen rossz hangulatú fordulóban, négy nappal a vb-kiesést jelentő, svédek elleni döntetlen után – a Dózsa mindössze kétezer néző előtt biztosította be, hogy pontelőnnyel nyeri meg a bajnokságot, miután nagyon rossz mérkőzésen, Bene 81. és Dunai III Ede 93. percben szerzett góljával legyőzte a már biztos bent maradó SZEOL AK-t.

1979

Az utolsó fordulóban a Ferencváros megelőzte a Győrben vereséget szenvedő Vasast, a Honvéd lett a negyedik, a Videoton a legjobb vidéki csapatként az ötödik, a hazai pályán mindössze kétszer pont nélkül maradó újonc, a Zalaegerszegi TE pedig a hatodik.

1980
1981
1982
1983
1984
1985
1986

Az idényzárás után a *Képes Sportban* (1973. június 26.) Szűcs László kiváló értékelést írt a sorozatban ötödször bajnok gárda teljesítményéről: „Az Újpesti Dózsa minden szempontból – a játékosanyag tekintetében is – a legjobbnak bizonyult. A már befutottak mellett olyan játékosok várnak további bizonyításra, mint Nagy László, Kolár, a kapuban Szigeti (sic!), a csatársorban Kellner. A védelemben a sokszoros válogatott Noskó azonban csak a tavaszi idény második felében vált a csapatrész biztos tagjává. Nagy előny: tizenöt körülbelül azonos képességű játékosal rendelkeznek a lila-fehérek. Érdekes: a múltban főleg a csatársor bizonyult a csapat erejének, most már – Tóth András a középpályára állításával – a középpályás sor jelentősen megerősödött, és ezzel biztosabbá vált a védelem is. Tavasszal hat mérkőzésen nem kaptak gólt. A támadásról még annyit: évek óta három gólszák játszik, a három közül kettő mindig megteszi a magáét – góllövés tekintetében is. Ebben a bajnokságban Bene és Fazekas együttesen több gólt lőttek, mint – egyenként – hét NB I-es csapat. A Dózsa a vidékiekkel szemben elért teljesítménye különösen jó: a megszerezhető pontok 95 százalékát megszerezték a lila-fehérek.”

Juhász Pétert emelte pajzsra az MLSZ

1972 decemberében Juhász Péternek, az Újpesti Dózsa balhátvédjének ítélte az MLSZ Az év játékosa díjat. A döntés némi meglepetést keltett, noha kétségtelen, hogy a kiváló technikájú védő alapember volt az A-válogatottban, az olimpiai ezüstérmes gárdában, és természetesen klubjában is. Egészen addig, ameddig „be nem szólt” Illovszky kapitánynak.

Juhász Péter (jobbra) Rothermel Ádámmal a Szoborkertben

(Ú. Dózsa), 4. Kovács J. (Videoton), 5. Bicskei (Bp. Honvéd), 6. Kovács L. (Videoton), 7. Nagy L. (Ú. Dózsa), 8. Szentmihályi (Ú. Dózsa), 9. Hajdú (Csepel), 10. Karsay (Videoton). Szembetűnő, hogy noha fővárosi csapat végzett a bajnokság első négy helyén, a legjobb tíz közé mégis csak három budapesti mezőnyjátékos tudott bekerülni.

Az év csapata a *Népsport* osztályzatai alapján: Déri 6,56 – Török J. (MTK) 5,92, Kovács J. 6,50, Bálint (FTC) 6,20, Filó (ZTE) 5,79 – Juhász I. 6,62, Karsay 6,24 – Szabó Gy. (Tatabánya) 5,93, Bene 6,53, Szabó R. (ZTE) 5,67, Nagy L. 6,40. Az újonc létre bravúrosan szereplő, a hatodik helyen végzett ZTE több játékost adott az All-Star-gárdába, mint a sorozatban ötödször bajnok Újpesti Dózsa. A B-csapat: Bicskei 6,50 – Török P. (Vasas) 5,90, Bánfalvy (SZEOL AK) 6,22, Mihalecz (ZTE) 6,17, Magyar (Rába ETO) 5,68 – Komjáti (Vasas) 5,96, Tóth A. (Ú. Dózsa) 6,17 – Bartos (Csepel) 5,70, Kocsis L. (Bp. Honvéd) 5,89, Dunai II (Ú. Dózsa) 5,38, Buronyi (Csepel) 5,75.

A *Képes Sport* negyedik alkalommal rendezte meg Az Ön tizenegye elnevezésű ankétját. Hárman, Bene Ferenc, Fazekas László és Páncsics Miklós minden esztendőben bekerültek a csapatba. 1973 elején Géczi István kapta a legtöbb voksot, a 21 824 beküldött és érvényes szavazólapból 21 419-en szerepelt a neve. Mögötte Páncsics (21 008) és Juhász Péter (20 967) következett. A legjobb tizenegy: Géczi – Bálint, Páncsics, Kovács József, Juhász Péter – Juhász István, Szűcs – Fazekas, Bene, Dunai II, Várady. Az Év edzője Kovács Imre lett.

A *Népsport* osztályozókönyvében a szezon végén Juhász István neve mellett szerepelt a legjobb átlagosztályzat. Az FTC középpályása mögött Déri László, a ZTE újonc kapusa végzett összesítésben a második helyen. Az élcsoport sorrendje így alakult: 1. Juhász (FTC), 2. Déri (ZTE), 3. Bene

Juhász István nyerte a *Népsport* kupáját

Várady Béla megnyerte a Vasasnak

A címvédő Ferencváros és a korszak legeredményesebb csapata, az Újpesti Dózsa csúnyán lezerepelt az 1972–1973-as kupasorozatban. A zöld-fehérek februárban, habár a kupatörténet egyik leggyorsabb góljával, Branikovits László révén már a 25. másodpercben vezetést szereztek, 3-1-re kikaptak, s kiestek az akkor második vonalbeli, NB I B-s Dunaújvárosi Kohász ellen. Ugyanebben a szakaszban búcsúzott a nemcsak a bajnoki rajtra, hanem a Juventus elleni BEK-mérkőzésre is készülődő Dózsa, miután a Megyeri úton 2-1-re kikapott a Videotontól. (A bajnokságban viszont kétszer is megverték a lilák a vidék legjobbjaként záró székesfehérvári csapatot, otthon 3-1-re, idegenben 5-1-re.)

A legjobb nyolc közé három alacsonyabb osztályú gárda, a Bp. Spartacus, a Kazincbarcika és a Szolnoki MÁV is bekerült. A borsodiak simán veszítettek a Videotonnal szemben, de a szolnokiak egy hazai gól nélküli döntetlennel kiejtették a Rába ETO csapatát. A pályája betiltása miatt élvonalbeli ellenfelét az Újlaki FC Bécsi úti pályáján fogadó Bp. Spartacus nagyon megszorongatta a Vasast. A találkozót a 77. percben még 2-2-re állt, aztán Várady Béla tizenegyes gólja továbbjuttatta az angyalföldieket. (A putnoki, tehát borsodi származású csatár az előző fordulóban 5-2-re megnyert találkozón mesterhármast lött földijeinek, a diósgyőrieknek.)

Az elődöntőben a piros-kékek az addigra már az SBTC-n, a ZTE-n és a Rábán, három NB I-es gárdán túljutó Szolnokhoz látogattak. A tizedik percben megsérült a kapusuk, Tamás Gyula... Ám a helyére beállt Mészáros Ferenc parádézott, egyszerűen nem lehetett neki gölt löni. A másik oldalon ellenben Várady ezúttal előkészített: szöglete után Komjáti András a kapuba fejelte a labdát. Óriási csata volt, de szinte semmiség a Videoton és a Bp. Honvéd párbajához képest! A találkozót 1-1-re állt 120 perc után, tizenegyesek döntöttek. Bicskei Bertalan belőtte a magacét, aztán kivédte a szuperteknikás Karsay kísérletét, majd miközben az övéi rendületlenül belőtték a magukét, kitornázták Burka és Csukovics labdáját is. Már nem is kellett lerúgni a többit, fináléba jutott a kispesti alakulat.

A döntő első 90 percében háromszor vezetett a Vasas, és háromszor egyenlített a Honvéd. A két mesterlövész, Várady Béla és Kozma Mihály egyaránt két-két gólnál tartott. A hosszabításban aztán Müller Sándor jobbról keresztbe ívelt labdáját – hét-nyolc lépésnyire az alapvonalról – Várady mellre vette, majd szinte lehetetlen szögéből, iszonyatos erővel a „rövid” felső

Ihász Kálmán az MNK-serleggel

sarokba vágta. Egy pazar kupafinálé látványos, remek „döntője” volt a mozdulata. Várady Béla mesterhármassal döntötte el a Magyar (Népköztársasági) Kupa végjátékát, hasonlóra akkor már negyven éve senki sem volt képes. (1933-ban Takács II József négy, Sárosi György három góllal járult az Újpest 11:1-es kiütéséhez.)

Gólokban gazdag találkozót hozott a Szabad Föld Kupa fináléja is. A Barcsi SC 8-3-ra verte meg a Hajdúböszörményi Gépjavító Vasas SE együttesét.

Magyar Népköztársasági Kupa, 1972–1973-as sorozat

Negyeddöntő: Bp. Honvéd–Tatabányai Bányász 2-1, Bp. Spartacus–Vasas 2-3, Videoton–Kazincbarcika 2-0, Szolnoki MÁV–Rába ETO 0-0

Elődöntő: Szolnoki MÁV–Vasas 0-1, Bp. Honvéd–Videoton 1-1 (t: 3-0)

Döntő

Vasas–Bp. Honvéd 4-3 (2-1, 3-3, 4-3)

1973. május 1., Népstadion, 10 000 néző. Jv.: Somlai

Vasas: Tamás – Török, Fábíán, Vidáts, Ihász – Müller (Bazsánt, 106.), Lakinger, Kovács F. – Szabó, Várady, Gass (Szóke, 84.)

Honvéd: Bicskei – Kelemen, Egervári, Szűcs, Lukács – Pál, Kocsis, Pintér – Pusztai, Kozma, Morgós (Bódi, 64.)

Gólszerző: Várady (7., 40. és 98.), Pál (14.), Kozma (55. és 83.), Kovács (77.)

FILMKOCKÁK

Kell egy csapat!

1973-ban mutatták be a mozik *Sándor Pál* kultikus filmjét, a Garas Dezső zseniális alakításával legendássá lett, *Mándy Iván: A pálya szélén* című művére alapozott *Régi idők fociját*. (A forgatókönyvet *Mándy*, valamint *Bíró Zsuzsa* és *Tóth Zsuzsa* írta.)

A némafilmek mozivilágát és a húszas évek futballéletét egyszerre megjelenítő, burleszk- és pantomimelemeket is alkalmazó film Minarik Ede budapesti mosodás egyetlen szenvedélyéről, a fociról szól. Minden vágya, hogy csapata, a Csabagyöngye SC bejusson a legmagasabb osztályba, ezért hajlandó feláldozni a munkáját, a magánéletét – mindent, amije csak van. A szent örült köré épített film szállóigéje, a „Kell egy csapat”, túlnőtt a mozin.

Garas Dezső a film egyik kulcsjelenetében

A veretlenség nem ért vb-résztvételt

Az A-válogatott nyolc hivatalos mérkőzést játszott az 1972–1973-as idényben, ezek felét a müncheni olimpián. A további négyből három egyaránt döntetlennel zárt vb-selejtező volt. A százalékosan talán elfogadható teljesítmény (56,25) gyenge évet minősít. Nem sikerült megvédeni az olimpiai bajnoki címet, s sorozatban már másodszor bukott el a válogatott a vb-selejtezőkön. Utalva az olimpiai tornára, s az A-válogatott ott ezüstöt nyert kulcsjátékosaira: eldőlt, hogy a nemzeti tizenegy nem térhet vissza 1974-ben az NSZK-ba.

Az ötkarikás játékok után a bécsi Práterben lépett először pályára a nagyválogatott. Színültig telt ház, 74 000 néző előtt játszottak a csapatok a németországi világbajnokságért. Az osztrákok annyira fontosnak tartották „minden szinten” a mérkőzést, hogy még Bruno Kreisky kancellár is meglátogatta a futballistákat az edzőtáborban. Ehhez képest a „sógorok” szinte dermedten figyelték, hogy a 20. percben már két góllal vezetett a remekül kezdő vendég, előbb Zámbo Sándor labdaszerzése után Dunai II Antal, majd a nagy szót kivágó Kocsis Lajos szerzett látványos találatot. Az első féldőben akadt ugyan két helyzete a remek középpályásort (Hasil, Starek, Hickersberger), s hasonló erejű támadósort (Köglberger, Parits, Jara) felvonultató osztrákoknak, de az állás nem változott. Az 58. percben fura góllal szépített a hazai csapat: az 1970-es világbajnoki döntőt is irányító, tehát a kor sztárbírói közé tartozó Rudi Glöckner

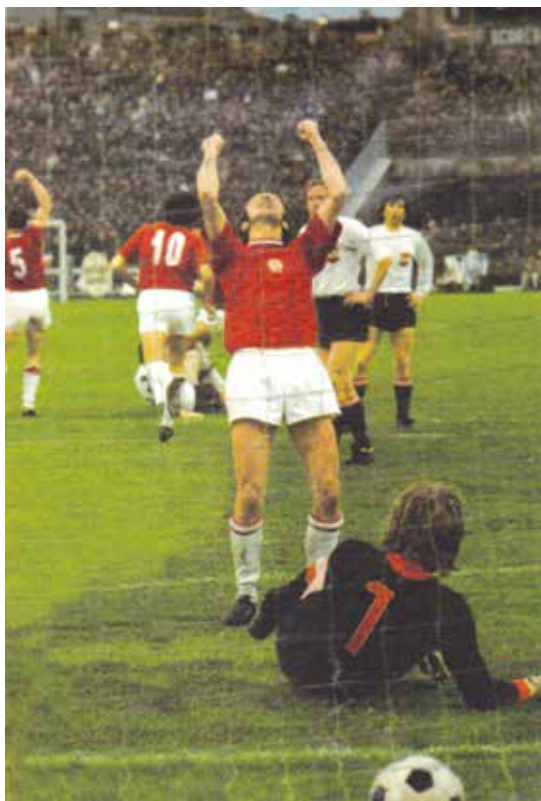

A bécsi csapat (balról): Kocsis, Dunai II, Szóke, Kovács J., Szűcs, Zámbo, Juhász I., Juhász P., Bálint, Gécz, Páncsics

úgy ítélte meg, hogy Géczi István túlságosan veszélyesen nyújtotta ki a lábát egy felugrásnál, egy teljesen ártalmatlan szituációban. Leopold Štastný, az osztrákok szlovák nemzetiségű szövetségi kapitánya később csak annyit mondott az esetről: „A bíró megadta...” A büntetőt Franz Hasil, az osztrákok a holland Feyenoordtól, a kor egyik legerősebb klubcsapatából hazahívott sztárja belőtte. A 71. percben Kurt Jara közeli fejes góllal kiegyenlített. A magyar válogatott (Géczi – Páncsics, Kovács J., Bálint, Juhász P. – Juhász I., Kocsis, Szűcs L. – Szóke, majd Fazekas, Dunai II, Zámbo) győzelmi esélyt szalasztott el, ez a pont nagyon hiányzott a veretlenül végigvívott, mégis kieséssel záruló selejtezősorozat zárásakor.

Április végén Budapesten találkozott a magyar és az osztrák gárda, az őszihez hasonlóan ez a mérkőzés is 2-2-re végződött. (Illovszky Rudolf együttese két előkészületi mérkőzést játszott előtte az esztendő negyedik hónapjában, a Vojvodinával 3-3-ra végzett, a Levszki-Szpartak Szófiát 4-0-ra megverte.) Nehezen elképzelhető, pedig igaz – az akkori sajtóhírek és szemtanúk is megerősítik –, a 75 000 néző egyharmada osztrák turista volt! Akárcsak a bécsi selejtezőn, ismét a magyar csapat játszott jobban és gólerősebben, ám megint csak egy pontot szerzett. Zámbo Sándor és Bálint László gólja mellett bőven adódott még helyzet, sajnos a Népstadion kapufái ezúttal nem Illovszky Rudolf játékosaival (Géczi – Páncsics, Kovács J., Bálint, Juhász P. – Kocsis L., Szűcs L. – Fazekas, Bene, Dunai II, Zámbo) voltak. A mieink háromszor is telibe találták valamelyiket.

Május 16-án Karl-Marx-Stadtban került sor az idény egyetlen „barátságos” mérkőzésére. A keletnémetek addigi történetük talán legerősebb keretével várták a „baráti ország csapatát”. Ők szintén fontos meccsre készültek, a legerősebb csoportellenfelük, a románok elleni bukaresti selejtezőre. Erős volt akkoriban az NDK futballja (egy évvel később, 1974-ben a válogatottjuk 1-0-ra legyőzte a későbbi világbajnok NSZK-t is a világbajnokságon, legerősebb klubcsapata, az 1. FC Magdeburg néhány héttel e siker előtt megnyerte a Kupagyőztesek Európa-kupáját), ám nem gondoltuk annyira erősnek, hogy legyőzi – története során másodszor – a magyar válogatottat. Pedig ez történt, hiába biztatta a csapatunkat (Géczi – Fábrián, Kovács J., Bálint, Juhász P. – Vidáts, Kocsis L., Szűcs L. – Fazekas, Bene, Várady, csereként beállt Török, Kozma és Dunai II is) több száz, az NDK-ban dolgozó magyar vendégmunkás. Jól indult a találkozó, Vidáts Csaba lövése után Reinhard Lauckról már a 8. percben a hazaiak kapujába került a labda. Ám a

Bálint László gólját ünneplik a magyarok az osztrákok elleni budapesti vb-selejtezőn

1967

1968

1969

1970

1971

1972

1973

1974

1975

1976

1977

1978

1979

1980

1981

1982

1983

1984

1985

1986

keményen küzdő keletnémetek kihasználták, hogy a magyar csatárok több biztos helyzetet is kihagynak, s a folytatásban fordítani tudtak. A meccs hőse a kor legjobb keletnémet játékosa, Joachim Streich volt. Az akkor még a Hansa Rostock csapatát erősítő, később a Magdeburghoz kerülő csatár az NDK válogatottjának szereplési és gólr rekordját is tartja – immáron örökre.

Június 13-án a svédek elleni találkozón a győzelem a magyar válogatott világbajnoki részvételét jelentette volna.

„A játékosok kártyáztak az edzőtáborban, és a parti közben Illovszky Rudolf szakvezető az újpesti Juhászhoz lépett, majd – kezét a hátvéd vállára téve – megkérdezte: »Mi van, Petikém?« A bekk a lapokra figyelt, azt sem tudta, ki áll mögötte, így nem éppen irodalmi stílusban válaszolt, mire az önkéntelenül megsértett kapitány felszólította őt: hagyja el a csapat szál-

Zámbó a reményt adó harmadik gólt szerzi a svédek ellen

lálshelyét. A peches eset óhatatlanul nyomott légkört teremtett, ráadásul Illovszkyban dilemmát keltett az is: ki legyen a balhátvéd? A tréner végül úgy határozott, hogy Szűcs Lajost szerepelteti Juhász posztján, noha a világválogatott labdarúgó talán életében nem játszott balbekket. És nem ez volt a méltán legendás edző egyetlen rossz döntése: valami azt súgta neki, hogy a nemzeti együttesben addig csak a Marokkó elleni nem hi-

vatalos mérkőzésen védő Bicskei Bertalant állítsa a kapuba, pedig ilyen jelentőségű találkozón ritkán avatnak újoncot a háló előtt. A kispadra vezényelt Géczi Istvánnak azóta is nyomasztó emléke a kihagyás, de Bicskei sem volt büszke arra a másfél órára, amíg élt szegény...” – engedett bepillantást Hegyi Iván a kulisszák mögé a *Válogatott gyűjtemény* című könyvben. A kapitány két újoncot (Bicskei Bertalan, Tóth András) avatott, s beállította a Karl-Marx-Stadtban csereként már 25 percet játszott Török Pétert is.

A politika is fontosnak tartotta a mérkőzést, a különösebben nagy futballrajongónak nem nevezhető Kádár János is beült a Népstadion díszpáholyába. A magyar csapat a Bicskei – Török P., Kovács J., Vidáts, Szűcs L. – Juhász I., Bálint, Tóth A. (Kocsis L.) – Bene, Kozma (Szőke), Zámbó összeállításban szerepelt. Fantasztikus hangulatú, fordulatos összecsapás élvezhetett végig a nyolcvanezres publikum. A magyar csapat már a kilencedik percben vezetést szerzett Kozma Mihály góljával. A svédek az első félidőben kiegyenlítettek Ove Kindvall révén, majd Roland Sandberg az 55. percben vezetéshez juttatta őket. Vidáts Csaba nem sokkal később 2-2-re alakította az állást, aztán a 71. percben Zámbó Sándor góljával ismét továbbjutásra álltak a mieink. Öt perccel később azonban Ralf Edström fejes gólja szétverte az álmokat, a 3-3-as döntetlennel Svédország jutott ki az NSZK-ban rendezett világbajnokságra.

1972. aug. 27.	Nürnberg	IRÁN	5-0 (1-0)	olimpiai cs.	Dunai II 3, Kozma, Várady
1972. aug. 31.	Augsburg	DÁNIA	2-0 (0-0)	olimpiai cs.	Dunai III 2
1972. szept. 3.	Passau	NDK	2-0 (0-0)	olimpiai előd.	Dunai II, Tóth K.

1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976
1977
1978
1979
1980
1981
1982
1983
1984
1985
1986

1972. szept. 10. München	LENGYELO.1-2 (1-0)	olimpiai d.	Várady
1972. okt. 15. Bécs	AUSZTR. 2-2 (0-2)	vb-selejtező	Dunai II, Kocsis L.
1973. ápr. 29. Bp., Népst.	AUSZTRIA 2-2 (1-2)	vb-selejtező	Zámbó, Bálint
1973. máj. 16. Karl-Marx-Stadt	NDK 1-2 (1-1)	öngól (Lauck)	
1973. jún. 13. Bp., Népst.	SVÉDO. 3-3 (1-1)	vb-selejtező	Kozma, Vidáts, Zámbó

Az idény során a magyar válogatottban szerepelt játékosok

8 mérkőzésen: Kocsis Lajos (Bp. Honvéd), Szűcs Lajos (Bp. Honvéd)

7 mérkőzésen: Bálint László (FTC), Dunai II Antal (Ú. Dózsa), Géczi István (FTC), Juhász Péter (Ú. Dózsa)

6 mérkőzésen: Páncsics Miklós (FTC)

5 mérkőzésen: Kovács József (Videoton SC), Kozma Mihály (Bp. Honvéd)

4 mérkőzésen: Várady Béla (Vasas), Vépi Péter (FTC)

3 mérkőzésen: Bene Ferenc (Ú. Dózsa), Dunai III Ede (Ú. Dózsa), Fazekas László (Ú. Dózsa), Kú Lajos (FTC), Tóth Kálmán (Tatabányai Bányász), Vidáts Csaba (Vasas), Zámbó Sándor (Ú. Dózsa)

2 mérkőzésen: Branikovits László (FTC), Juhász István (FTC), Szőke István (FTC), Török Péter (Vasas)

1 mérkőzésen: Bicskei Bertalan (Bp. Honvéd), Fábíán Tibor (Vasas), Rothermel Ádám (Tatabányai Bányász), Tóth András (Ú. Dózsa)

Két arany után „csak” ezüst

1972. július 27-én Kádár János Tatán járt. Meglátogatta az edzőtáborban készülő futballistákat (is), kedélyesen elbeszélgetett a két edzővel, az olimpiai válogatott vezetésére felkért dr. Lakat Károllyal és a szövetségi kapitány Illovszky Rudolffal. Akkor még kettőjük között nem volt primus inter pares (első az egyenlők között) kapcsolat.

Bő négy évtizeddel később egyikük fia, *Lakat T. Károly* így fogalmazott a *Sport Pluszban* írt, lebilincselően izgalmas kapitánykrónikájában az olimpiai futballtornán történetekre emlékezve: „Erős érintettségem okán a kérdésről nehéz elfogulatlanul beszélnem, de az vitathatatlan, hogy ez az arany sok egyéb tényező mellett a két szakvezető, Illovszky Rudolf és dr. Lakat Károly »párosmérkőzésén« úszott el. Az addig kifogástalan viszonyban lévő két tréner az olimpián valahogy nem jött ki egymással. Ennek alapvető oka az volt, hogy míg 1964-ben a hivatalban lévő szövetségi kapitány, Baróti Lajos ki sem utazott Tokióba, 1968-ban a mexikói játékokon a szintén kapitányi pozícióban »tündöklő« Sós Károly a helyszínen volt ugyan, de a reprezentálásnál nem nagyon vállalkozott többre, s magát a szakvezetést ráhagyta az azzal megbízott trénerre, addig Münchenben Illovszky az élre állt. (Nincs ezzel semmi baj, megtehetette, hiszen ő volt az első számú magyar edző...) Ám gyorsan kiderült, egy csapatot csak egy edző irányíthat igazán hatékonyan.”

Döcögve indult a felkészülés, még a Tatabánya II-t sem tudta legyőzni a Lakat doktor eredeti kiválasztottjaiból, illetve az A-válogatottból átirányítottokból álló együttes. Ám javult a helyzet a „Bányász fakó” elleni visszavágón (8-0) és a BVSC (4-0) elleni meccsen, majd az augusztus közepi, tulajdonképpen főpróbának számító Palma de Mallorca-i túrán. A Budapest-válogatott előbb az RCD Mallorcát, majd az Eintracht Frankfurtot is legyőzte. Ráadásul az elutazás előtt (a Népstadion 8000 nézője előtt) 2-0-val búcsúzott az ötkarikás válogatott az 1. FC Köln ellen.

Mire kimentek, már kimondva, kimondatlanul Illovszky volt a főnök (a helyzet békés kezelésében alapvető fontosságú volt Lakat tanár úr kivételes intelligenciája), aki a döntőig, egyetlen kivétellel, csak nyert a csapatával.

A csoportellenfelek közül Irán volt az első, különösebb megerőltetés nélkül, 5-0-ra kiütötte a magyar csapat. Az ötből három gólt Dunai II Antal, egyet Várady Béla, egyet pedig Kozma Mihály szerzett. Következtek a brazilok, akiket a nyugatnémet sajtó egy része titkos favoritnak könyvelt el. Münchenben ötvenezer néző előtt Dunai II megszerezte a vezetést, de a dél-amerikaiak fordítottak, majd a hajrában Juhász Péter ritka góljainak egyike hozta meg az egyenlítést.

Kétségtelen, hogy amatőr játékosokból állt a brazil válogatott, de olyan (majdani) nagy csilagok erősítették, mint Falcão, Toninho Cerezo és Dirceu. A csoportgyőzelem a dánok ellen, az utolsó körben dőlt el. Dunai III Ede nagy meccse volt ez, az újpesti fedezet szerzte a mérkőzés mindkét gólját az Allan Simonsent és Per Røntvedet is felvonultató északiak ellen.

A középdöntőben mind a két német csapattal játszani kellett. Az NDK-belieket 2-0-ra, az NSZK-belieket 4-1-re vertük meg. A keletnémetek az 1. FC Magdeburgra építkezve a teljes A-válogatottukkal szerepeltek, de nem bírtak a hat perc (60-66. perc) alatt egy gólt előkészítő, majd egyet szerző Tóth Kálmánnal. A házigazda csapat ellen Kú Lajos duplázott, sőt előtte mindkét Dunai lőtt egy-egy gólt, így nem sokat számított Ottmar Hitzfeld találata. A középdöntő utolsó meccsén Dunai II és Kocsis találata hozta meg a győzelmet a mexikóiak ellen. (Talán

Tóth Kálmán és Dunai II Antal figyel, hogy útban van a labda a nyugatnémet kapuba

érdekes: nemcsak az 1974-es világbajnokságon, hanem már a két évvel korábban a szövetségi köztársaságban rendezett olimpiai tornán is találkoztak az NDK és az NSZK futballistái. S akárcsak Hamburgban, Münchenben is a keletiek győztek. Tegyük hozzá, Bajorföldön valójában a másik német állam tisztán amatőrökből álló válogatottja ellen.)

A szeptember 10-i döntőben a magyar csapatnak nyerési esélye volt a lengyelek ellen, különös tekintettel arra, hogy Várady Béla találatával vezetett is. A Vasas csatárának a 42. percben született gólja után a lengyelek hetvenes évekbeli talán legnagyobb sztárja, Kazimierz Deyna szinte egymaga fordította meg a mérkőzést. Ahogyan a *Népsport* tudósítása írta: „Szű-

A müncheni olimpia érmesei a dobogón. Elöl az ezüstérmes magyar csapat

1967
1968
1969
1970
1971

net után hárompercnyi játék után egyenlített a lengyel csapat. Szołtysik labdáját Deyna kapta, aki kicselezte Szűcsöt és Páncsicsot is, aztán 17 méterről laposan, a vetődő Géczi mellett a bal alsó sarokba lőtte a labdát, 1-1. A 68. percben ismét Géczi hálójába került a labda. Egy előreívelt labdára Páncsiccsal és Bálinttal együtt Lubański és Deyna ugrott fel, a lepattanó labdát nem tudták elrúgni védőink, Deyna elhúzta Géczi mellett, és két lépésről lőtt hálóba, 2-1 Lengyelország javára.”

A magyar edzők által (is) nevelt lengyel aranygeneráció két évvel később világbajnoki bronzérmet szerzett az NSZK-ban. A magyar együttes ellenben nem jutott el a tornára... Finoman szólva: sem a müncheni 90 percben, sem általánosságban, közel sem volt ekkora különbség a két csapat között.

1972
1973

A tornán szerepelt magyar játékosok: Géczi István, Rothermel Ádám, Vépi Péter, Páncsics Miklós, Vidáts Csaba, Bálint László, Juhász Péter, Kovács József, Kocsis Lajos, Branikovits László, Szűcs Lajos, Dunai III Ede, Kozma Mihály, Kú Lajos, Dunai II Antal, Várady Béla, Tóth Kálmán.

Olimpiai döntő

Lengyelország–Magyarország 2-1 (0-1)

1972. szeptember 10., München, 80 000 néző. Jv.: Tschenscher (nyugatnémet)

Lengyelország: Kostka – Gut, Gorgoń, Ćmikiewicz, Anczok – Szołtysik, Kraska, Maszczyk, Deyna (Szymczak, 78.) – Lubański, Gadocha

Magyarország: Géczi – Vépi, Páncsics, Bálint, Juhász P. – Dunai III, Kú (Kocsis L., 73.), Szűcs L. – Kozma, Dunai II (Tóth K., 80.), Várady

Gólszerző: Várady (42.), Deyna (48., 68.)

KÉPES SPORT KUPA

A parkett fradista ördögei

1974
1975
1976
1977
1978
1979
1980
1981
1982
1983
1984
1985
1986

Nem lehet teljes az esztendő krónikája az 1972 decemberében először kiírt, s hirtelen nagy népszerűséget szerzett teremlabdarúgó-torna, a Képes Sport Kupa felidézése nélkül. A Miskolcon rendezett, a televízió jóvoltából az egész országban látott négycsapatos tornát a Ferencváros nyerte hat ponttal (8-3), az ugyancsak hatpontos Diósgyőri VTK (10-6), valamint a két hárompontos, a Vasas (5-6) és a Tatabányai Bányász (6-14) előtt. A torna legjobb játékosának a diósgyőri Vass Lászlót választották, a legjobb kapusnak felajánlott díjat Géczi István kapta. Hármasholtverseny alakult ki a gólkirályi címért Vass, valamint a ferencvárosi Szőke István és Juhász István (3-3 gól) között.

Ketten a három gólkirály közül: Szőke és Juhász

Minden jó, ha a vége jó

1972 őszén kezdődött az a sorozat a 23 éven aluliak kontinensbajnokságán, amelynek végén, 1974-ben a magyar válogatottat avatták Európa-bajnokká.

A Sárosi László által dirigált együttes a selejtezőben a jugoszlávokkal és a görögökkel került azonos csoportba, s a lehető legrosszabbul kezdett: szeptemberben Bosanska Gradiskában 4-0-ra kikapott a jugoszlávoktól. Hiába játszott olimpiai bajnok (Nagy László) és friss olimpiai ezüstérmes (Várady Béla) a csatársorban, a támadójátékunk teljesen hatástalan maradt. Pedig a Mészáros – Sarlós, Harsányi, Lukács – Pál, Kolár – Gass (Hegyi), Máté, Kellner, Várady (Kunszt), Nagy L. összetételű gárda az évtizedek távlatából egyáltalán nem tűnik gyengének.

Szerencsére a folytatás jobban sikerült. Igaz, ebben az is szerepet játszott, hogy Sárosi László átalakította a csapatot. November végén a lengyelek elleni barátságos mérkőzésen, Békéscsábán már a Mészáros – Török, Harsányi, Horváth J., Vépi – Komjáti, Varga M., Tóth A. – Bartos, Kiss T., Becsei, majd csereként Gass, Bencze és Salamon összetételű legénység nyert 4-1-re.

Közben a görögök megtették azt a szívességet, hogy megverték a jugoszlávokat, a magyar tizenegy pedig a maga szerencséjének is jó kovácsa volt, hisz kétszer is legyőzte a helléneket (2-0 itthon, 3-2 Athénben), s közben Szekszárdon 1-0-ra legyűrte a déli szomszédot is. 1973 nyarára csoportgyőztesnek mondhatta magát. Bejutott a legjobb nyolc közé. A további három tétmérkőzésen (a fentebb említett játékosokon kívül) Török Péter, Horváth József, Vépi, Dunai III, Komjáti, Bartos, Becsei, Kiss Tibor, Póczik, valamint a salgótarjáni Varga Sándor és Kovács István is játszott.

A szupergeneráció lemaradt az Európa-bajnokságról

A hagyományos idénykezdő Ifjúsági Barátság Versenyen – ezúttal Romániában – a negyedik helyen végzett a magyar csapat. A korábbi évek eredményei alapján ez nem rossz. Legfeljebb az furcsa, hogy a bronzmeccsen a kubaiaktól kapott ki, hosszabbításban.

Barátságos mérkőzések következtek. Szeptember végén a keletnémetek csapata 2-1-re nyert a Kőbányai úton a Nyilasi Tibort, Szabó Ferencet, Pogány Lászlót, Varga Józsefet, Végh Tibort és Lakatos Károlyt is soraiban tudó magyar 18 évesek ellen. Két nap múlva a BKV Előre pályáján, ugyancsak 2-1-gyel, sikerült visszavágni, a győztes gólt a csereként beküldött Nyilasi lőtte. Október végén két meccsen egy pontot hozott az ottani korosztályos A- és B-válogatott elleni lengyel túra, pedig akkor már a győri Szabó Ottó és a BVSC-s Lazsányi László is beszállt.

Márciusban Szegeden sikerült 2-1-re nyerni a lengyelek ellen, ami nem tekinthető nagy csodának, ha tudjuk, a Lazsányi, Töröcsik, Varga József középpályás sor előtt a Szabó Ferenc, Nyilasi, Pogány trió játszott. Utána ellenben a csapat csak 1-1-re végzett idegenben, Eb-selej-

1967

1968

1969

1970

1971

1972

1973

1974

1975

1976

1977

1978

1979

1980

1981

1982

1983

1984

1985

1986

Az ifjúsági válogatott az osztrákok elleni mérkőzés előtt. Állnak (balról): Pájer, Pálinkás, Kóhalmi, Varga J., B. Kovács, Orosz, Takács, Sárosi László edző, Erdei Pál, az MLSZ munkatársa. Elöl: Szabó F., Nyilasi, Pogány, Törőcsik, Lazsányi

tezőn a törökök ellen, majd Goriban 2-0-ra kikapott a szovjetektől, ugyancsak kvalifikációs mérkőzésen. Utána Zalaegerszegen is elbukott a szovjetek ellen (1-2), így elveszítette minden reményét a továbbjutásra. Kilenc nappal később, április 23-án, ismét Zalaegerszegen – alighanem az első olyan találkozón, amelyen egy magyar válogatott Nyilasi Tibor és Törőcsik András egy-egy góljával verte meg az ellenfelét – 2-1-re legyőzte a törököket, de így is csak második helyeztként zárt a csoportjában.

Arra, hogy milyen sokra lett volna képes ez a generáció, jól példa az április végi, az osztrákok elleni hazai vb-selejtező előtti gálamérkőzés – a nyugati szomszéd ifistáinak kárára. A magyar ifjúsági válogatott, Nyilasi Tiborral, Törőcsik Andrással, Pogány Lászlóval, Takács Lászlóval, Lazsányi Lászlóval, Varga Józseffel és Szabó Ferencsel a soraiban (ötven ezer néző előtt) Pogány egy és Nyilasi két góljával 3-0-ra nyert.

Ketten az ifisták közül: Nyilasi Tibor és Pálinkás István

Az Újpestből hiányzott az igazi profizmus

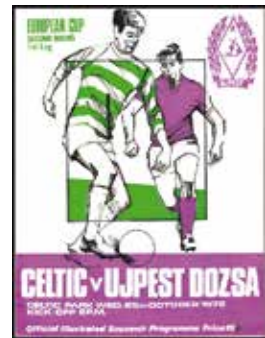
A lila-fehérek szereplése kozmetikázta a magyar klubok 1972–1973-as európai kupaszereplését. A Dózsa ellenben – kicsivel okosabban, rutinosabban futballozva – akár az elődöntőbe is bejuthatott volna. Sőt...

A KEK-ben induló Ferencváros sokkoló vereséggel kezdett a máltai Gzirában, a Floriana FC ellen. Legalábbis az itthoni közvélemény számára megrázó volt az eredmény (0-1), a játékosok a hihetetlen hőségben, a sérülésveszélyes, kemény, sárgás-földes anyagtalajon csak arra törekedtek, hogy ép bőrrel ússzák meg a mérkőzést. Nyilvánvaló volt a számukra, hogy valódi futballkörülmények között fordítanak. Így is történt, a két zöld-fehér alakulat csatáját a Népstadionban 6-0-ra nyerte meg az FTC. A következő fordulóban a Sparta Praha ellen is sikerült itthon győzni (2-0), de a visszavágó – ezúttal már nem a pálya pocskék állapota miatt – teljes kudarcot hozott. A csehek botránys körülmények között, 4-1-gyel fordítottak és ejtették ki a Páncsicsot és Albertet nélkülöző, a játékvezetői tévedéseket és a közönség viselkedését egyaránt nehezen viselő ferencvárosiakat.

Az UEFA-kupában a nemzetközi porondon újonc Salgótarjáni BTC a görög AEK Athént kapta. A kinti 3-1-es vereség után itthon 1-1-gyel búcsúzott. A Bp. Honvéd Kispesten csak nagyon nehezen győzte le a skót Partick Thistle-t (Kozma Mihály szerezte a mérkőzés egyetlen gólját a 76. percben), ám Glasgow-ban tökéletesen kihasználta az adódó kontralehetőségeket, és Kiss Tibor, valamint Kozma két góljával fölényes győzelmet (3-0) aratott. A következő forduló a piros-fehérek számára is a végállomást jelentette, a csapat megmagyarázhatatlanul súlyos, 3-0-s vereséget szenvedett a bolgár Beroétól Sztara Zagorában, s már hiába nyerte meg 1-0-ra a hazai visszavágót.

A BEK első fordulójában a Dózsa 2-0-ra győzött a Megyeri úton a svájci bajnok FC Basel ellen (Ottmar Hitzfeld is játszott az ellenfélnél), aztán 3-2-re kikapott vendégként, ám továbbjutott. Bene Ferenc szerezte a St. Jakob Stadionban az első gólt, majd 1-3-nál az utolsót is. A magyarok számára nyolc izgalmas perce volt csupán a meccsnek, akkor álltak csak egy kapott gólnyira a kieséstől. A következő körben következett a Celtic, amely márciusban elütötte Kovács Imre csapatát az előző sorozat elődöntőjébe jutástól. Az akkori párharcra ellentétben, ezúttal idegenben kezdtek a lilák, s 2-1-es, ha van ilyen egyáltalán, biztató vereséget szenvedtek. Még akkor is, ha 1972 tavaszán 1-1-gyel jöttek haza Glasgow-ból, de akkor már a hazai vereség után. A magyar származású Leslie Vernon – aki a találkozó után bevallotta, hogy attól tartott, mészárlás szemtanúja lesz Parkhead negyed híres sporttelepén – így írt a *World Soccerben* a mérkőzés után: „az Újpest időnként remekül játszott, Szentmihályi pedig egyenesen a nap hőse volt néhány hihetetlen védésével”.

A visszavágó az újpesti kupatörténelem egyik legragyogóbb 90 percét hozta. A Dózsa szenzációsan futballozott. A 24. percben már 3-0-ra vezetett, Bene két, valamint Fazekas

Ezzel a műsorfűzettel várták a skótok a Dózsát

1967

1968

1969

1970

1971

1972

1973

büntetőből lőtt góljával. Billy McNeill, a Celtic akkori csapatkapitánya szűk negyedszázaddal később, egy személyes találkozáson elmondta az egyik szerzőknek: „Sehol Európában nem vertek úgy meg bennünket, mint akkor egy fél óra alatt Budapesten.” *Vernon* a *World Soccerben* a „Celtic tönkrevetéséről”, „látványos és önbizalommal teli” újpesti játékról írt.

A Dózsa ismét bejutott Európa legjobb nyolc csapata közé. S ha nem futballozik ilyen naivan, léphetett volna

még egyet előre. A márciusi negyedöntő első 90 percében 0-0-ra végzett Torinóban a Juventuszal. A Megyeri úti visszavágón, Tóth András pályafutása egyik legjobb mérkőzésén – az első percben álomlabdát adott az abból vezetést szerző Bene Ferencnek, majd a kiváló bal lábáról ismert középpályás jobbal lőtt bombagólt a találkozó előtt több mint 900 percen keresztül

góltalan Dino Zoffnak – a Dózsa (több mint harmincezer néző tombolása közepette) 12 perc alatt kétgólos előnybe került. (Benénél csak Gerd Müller lőtt több gólt az 1972–1973-as BEK-idényben!) A találkozót a rádióban közvetítő Szepesi Györgyöt magával ragadta a hangulat, azt harsogta a mikrofonba, aki teheti, azonnal üljön autóba, siessen a Megyeri útra, mert ilyen futballt régen látott. Sajnos, elkiabálta – illetve a védelem két apró hibája elég volt a „zebráknak” az egyenlítéshez. A végén még így is adódott egy esély, de Kellner Jenő ágyúzása után Zoff robinzonáddal háritott.

Az újpesti játékosok még évekkkel, sőt évtizedekkel a mérkőzés után is azt mondták, hogy saját magukat okolhatják a kiesésért. Nem voltak elég okosak, nem voltak elég profik ahhoz, hogyan kell megtartani egy nemzetközi kupamérkőzésen gyorsan megszerzett kétgólos előnyt.

Szentmihályinak Hallerrel támadt nézeteltérése. Kolár is szúrósan nézi a Juventus német játékosát

Bene Ferenc a Juventus kapitányával, Salvadoréval cserél zászlót

Az első vidéki magyar győztes

Az előző évvel megegyező rendszerben bonyolították le a Közép-európai Kupa 1972–1973-as kiírását. A hat résztvevő közül egy volt magyar, a Tatabányai Bányász. A kék-fehérek az ellenfelek, a Bologna és a Dinamo Zagreb korábbi nemzetközi eredményeit tekintetbe véve nem voltak esélyesek, de nagyszerűen helytálltak. A horvátokkal szembeni párharcban mindkét csapat 1-0-ra megnyerte a maga idegenbeli mérkőzését, ugyanakkor a zágrábiak csak három pontot szereztek az olaszok ellen. November végén a Bányász 3-0-ra megverte a Bolognát, ám ennek ellenére kevesen gondolták, hogy van esélye kint is nyerni. Lakat Károly dr., a csapat edzője busszal utaztatta a társaságot az olasz városba, a küldöttség pedig megállt Velencében is, mert a mesteredző úgy gondolta, lehet, hogy néhány játékosa soha máskor nem jut el a lagúnák városába, azt pedig látni kell. Az élmény feldobhatta a bányászfiúkat, mert aztán – Takács László és Szabó György egy-egy találatának köszönhetően – megnyerték a mérkőzést. Bejutottak a döntőbe, ahol az előző két kiírást megnyerő Čelik (akkori írásmód szerint Cselik) Zenica várt rájuk.

Szabó György átveszi a serleget

A Bányász a ma Bosznia-Hercegovinához tartozó „jugoszláv” településen is nyert, majd győzött a hazai visszavágón is, méghozzá az akkor még juniorkorú, az idényben legfeljebb kiegészítő embernek számító Dákay Ervin duplájával. A TBSC lett a Ferencváros, az Újpest, a Vasas, az MTK és a Bp. Honvéd után a Közép-európai Kupa hatodik magyar győztese. Egyben az első vidéki gárdánk, amelyik elhódította a trófeát.

1972–1973-as KK-sorozat, döntő

Čelik Zenica–Tatabányai Bányász 1-2 (0-0)

1. mérkőzés, 1973. június 27., Zenica, 5000 néző, Jv.: Monti (olasz)

Čelik Zenica: Vujačić – Talić (Preldžić, 80), Galijašević, Hajduk, Sljoka – Peleš, Mičić, Gavran – Búza, Renić, Bajrić (Brdarević, 80.)

Tatabányai Bányász: Csepecz – Hernádi, Kovács T., Laczkó, Horváth L. – Horváth F., Arany, Göröcs – Szabó, Kőműves, Nagy (Dákay, 55.)

Gólszerző: Szabó (73.), Kőműves (84.), Gavran (87. – 11-esből)

Tatabányai Bányász–Čelik Zenica 2-1 (1-1)

2. mérkőzés, 1973. július 1., Tatabánya, 8000 néző. Jv.: Schiller (osztrák)

Tatabányai Bányász: Csepecz – Hernádi, Kovács T., Laczkó, Horváth L. – Horváth F., Arany (Knapik, 73.) – Szabó, Kőműves, Dákay, Nagy

Čelik Zenica: Vujačić – Preldžić, Galijašević, Hajduk, Sljoka – Mičić, Radulović, Isović (Peleš, 76.) – Renić, Gavran, Búza (Bajrić, 76.)

Gólszerző: Renić (2.), Dákay (39., 56.)

Japánban portyázott a Ferencváros

A müncheni olimpia miatt viszonylag későn, csak szeptember második felében kezdődött a bajnokság, ugyanakkor az élklubok játékosai „foglaltak” voltak. E kettősség határozta meg az idény előtti nemzetközi programot. A Salgótarjáni BTC, a Diósgyőri VTK, az MTK, a Vasas és a Bp. Honvéd is Spanyolországban járt.

Egy mérkőzés erejéig a Ferencváros is. A zöld-fehér klub a hat olimpikonja nélkül szerepelt Barcelonában, az Európa-bajnok fedezet, Josep Maria Fusté barcelonai karrierjét lezáró búcsúmérkőzésen. Albert és Juhász járult góllal a Barça elleni 2-2-es döntetlenhez. A küldöttség után egy három meccsből álló japán túrára utazott, mindegyik találkozón az ottani válogatott volt az ellenfele. Oszakában döntetlen született (2-2), Tokióban a magyarok (3-1), Hirosimában a vendéglátók (1-3) győztek. Az FTC karácsony előtt a belgiumi Boomban játszott egy hírverő mérkőzést (4-3), majd a tavaszi rajt előtt (Albert Flórián nélkül) az elmaradt ausztrál–indonéz túra helyett jugoszláv portyán vett részt, amely alatt „elugrott” Athénbe, és 3-1-re legyőzte a Panathinaikoszt. A jugoszláv ellenfelektől, a Macsva Sabactól, az FK Szarajevótól és a Radnicski Kragujevactól ellenben kikapott. Május elején veszített egy jószolgálati mérkőzésen, Déván egy ottani vegyessel (Mureşul-Corvinul kombinált) szemben, majd júniusban a Hungária úton 7-2-re megverte a téli látogatását viszonzó FC Boomot.

A Bp. Honvéd nem szerepelt jól azon az elchei tornán, amelyet egy évvel korábban a Ferencváros megnyert (kikapott a bukaresti Rapidtól és a házigazdától is), ám aztán javított. Teneri-

Novák Dezső tizenegyes gólja Japánban

Közös kép a két csapatról. Háromszor is találkozott egymással a Ferencváros és a házigazda japán válogatott

fén például megverte a rendező csapatot 3-2-re, majd döntetlenezett (1-1) a nagyhírű uruguayi Peñarollal, s ezzel megnyerte a Trofeo Bodas de Oro nevű hármas tornát. Sevillában a Trofeo Ciudad de Sevillán 4-3-ra legyőzte a Betist, aztán a döntőben veszített a város másik alakulata, az FC Sevilla ellenében. A Vasas nyolc találkozózt vívott kint, Málágában, miután kikapott a montevideói Nacionaltól, a harmadik helyért tizenegyespárbajt nyert a belgrádi Partizan ellen. Utána ismét megverte az uruguayiakat, majd vereséget szenvedett Vigóban is, ellenben a valladolidi tornán legyőzte a Burgost és kikapott a házigazdától.

Az MTK Tarragona trófeájáért mérkőzve vereséget szenvedett a Zaragozával szemben, majd egyenesen Görögországba repült, ahol a Panathinaikosszal is összemérte erejét, sőt pályára lépett Szalonikiben is. Az SBTC Katalóniában, Hospitaletben járt, a helyi csapat tornáján. Az első meccsén 2-1-re legyőzte az UE Sant Andreut, majd a döntőben a 118. percben kapott góllal bukott el az Español ellen.

Augusztusban a Csepel Lengyelországban vizitált, és 1-1-re végzett a későbbi olimpiai bajnokkal. A piros-kék gárda utána egzotikus túrára indult a Szovjetunióba, a távoli Krasznajarszkba és Irkutszkba is elvetette a sora.

A Bp. Honvédra visszatérve: a piros-fehérek ausztriai portyával készültek a tavaszi idényre, miután itthon 3-0-ra elverték a Wiener Neustadtot. Odakint 2-1-re kikaptak az Admirától, ellenben Rohoncon 1-0-ra nyertek a helyi SV Rechnitz ellen.

A világháború vége óta – a legsötétebb ötvenes éveket leszámítva – először nem utazott egyetlen vezető csapatunk sem hosszú téli túrára. Az ok persze nem politikai, hanem részben gazdasági volt: ezúttal nem kaptak vonzó ajánlatot.

A MAGYAR LÉGIÓ

Varga Zolitól Aberdeen, Ladinszkytól Brüsszel ájult el

Miután a Német Labdarúgó-szövetség, a DFB engedélyezte, hogy Varga Zoltán a FIFA egy másik tagországában folytassa a pályafutását, a magyar középpályás, noha volt némi kapcsolata az Olympique Marseille-jel is (Nagy Antal, az OM-hez került egykori válogatottbeli társ szerint kettős aláírás miatt a francia futballból is kitiltották az Üllői út egykori szöke kedvencét), a skót Aberdeen FC játékosa lett.

A Belga Kupa döntőjére
szóló jegy

Korábban magyar futballisták arrafelé nem csináltak karriert, Varga ellenben pazarul futballozott. Mintha más planétáról érkezett volna, úgy festett a nem kifejezetten kreatív játékosok között. A *The Scotsman* című lap azt írta a halála másnapján megjelentett nekrológban, hogy Aberdeenben még ma is sokan gondolják, ő volt a klubtörtének legjobb játékosa. Varga Zoltán 1972 októberében igazolt az „urakhoz” (The Dons), és áprilisig 31 ta-

Varga Zoltán az Aberdeen
mezében

1967

1968

1969

1970

1971

1972

1973

1974

1975

1976

1977

1978

1979

1980

1981

1982

1983

1984

1985

1986

lálkozóan 10 gólt szerzett. 1973 áprilisában a Morton ellen játszotta az utolsó mérkőzését a „vörösök” mezében, majd elfogadta a Johan Cruyff utódát kereső AFC Ajax, a világ akkori első számú klubcsapata által kínált szerződést.

Nagy Antal a szezonban négy mérkőzést játszott az OM-ben, harmadik lett a fehér-kékekkel az idény végén.

Ladinszky Attila 16 mérkőzésen 6 gólt szerzett a holland Feyenoordban, majd az idény végén az Anderlechthez igazolt. Már játszott a Belga Kupa 1973-as döntőjében, de ez viszonylag szerény megfogalmazás. A Standard elleni finálét az ő duplájával nyerte meg a Ruiter – Heylens (F. Van der Elst), Van Binst, Broos, Delvigne – Dockx, Verheyen, Ejderstedt – Van Himst, Ladinszky, Rensenbrink összeállítástú Anderlecht.

Kenderesi István az 1972–1973-as idényt a Beerschotban töltötte. Krémer Károly az FC Liège, Krivitz Tamás a Lierse profija volt. Utóbbi csapatot Bédli János edzette.

Ausztriában Liebhaber Barna a Linzer ASK együtteséhez igazolt. Kottán György, az MTK egykori játékosa a másik linzi egyesület, a VÖEST színeiben mutatkozott be az osztrák élvonalban. Újonc idényében 19 bajnokin hét gólig jutott – itthon soha nem talált ilyen sokszor a kapuba.

Az Egyesült Államokban, a North American Soccer League kilenc alakulata közül ötben szerepelt honfitársunk. A Dallas Tornadóban játszott Benedek János, a Miami Toros magyarjának nevét Imre Boscayként közlik az amerikai források – aligha ez volt a helyes változat. Víg Tibor a New York Cosmosban kezdte az idényt, majd a Montreal Olympicben bukkant fel. Strenicer Jenő – a Bp. Spartacus egykori játékosa, aki Svédországon keresztül került Észak-Amerikába – bemutatkozott a Toronto Metrosban. A bajnokságot a Dallas nyerte, a Toronto Metros az elődöntőbe jutott.

Lóránt Gyula a Kickers Offenbachot az országos kupa elődöntőjébe vezette az NSZK-ban. Egykori társa az Aranycsapatból, Puskás Ferenc a Panathinaikosnál kamatoztatta tudását. Zsengellér Gyula ugyancsak a görög élvonalba, az Olympiakosz Voloszhoz került. Kubala

Ladinszky Attila, még a Feyenoord mezében, a felhők felett

Lóránt Gyula (bal oldalon áll) egyik legmeglepőbb edzői sikere: a DFB-kupa elődöntőjébe vezette az offenbachiakat

László még mindig a spanyol válogatott szövetségi kapitánya volt. Szusza Ferenc a Betis edzőjeként töltötte a szezont, Kalmár Jenő a második vonalbeli Hérculest pallérozta.

A legnagyobb sikert Szentgyörgyi József érte el a magyar edzők közül az idényben, a Vejle piros-fehéreivel duplázott Dániában.

Svédországban Dombos Ottó bajnoki címet szerzett 1973 végén az Átvidaberggel, Várszei Vilmos a göteborgi GAIS-t irányította.

Lengyelországban Szücs Gyula a Górnik Zabrze szaktanácsadója volt, Vasas Mihály a Szombierki Bytomot dirigálta.

Schwanner János Ausztráliában, a Melbourne Hakoah együttesénél volt állásban.

Hidegkuti Nándor megkezdte tréneri működését a kairói al-Ahly (angolul National) együttesénél. Kertész Tamás a ghánai Ashante Kotoko mestere volt, egykori játékostársa, Orosz Pál Marokkóban, a DHJ El Dzsadida kispadján szerzett hírnevet. Budai I László (még mindig) Guineában, Kárpáti Béla és Szollár Lajos Nigériában, Dombóvári András Nigerben tevékenykedett. Négyen is Szenegálba szerződtek, Dósai István, Kalocsay Aba, Varga György és Mohácsi László. Friedmanszky Zoltán és Ivanics Tibor Kubában kereste kenyerét.

EURÓPA- ÉS VILÁGVÁLOGATOTT

Albert és Bene az év gálameccsén

1972 őszén Baselben Európa és Dél-Amerika válogatottja mérkőzött meg egymással, a Pestalozzi-alapítvány által támogatott svájci gyermekfalú javára rendezett mérkőzésen. Az európai csapatot egy dél-amerikai születésű sztáredző, Helenio Herrera, valamint az osztrák Karl Rappan irányította. Két magyar is játszott: Bene Ferenc és Albert Flórián. Omar Sivori edző elsősorban argentinokra építő válogatottja 2-0-ra nyert.

Áprilisban, közel egy évvel Uwe Seeler gálamérkőzése után – a HSV Willi Schultznak is szervezett egy hasonlót. Albert Flórián is meghívást kapott a Helmut Schön által irányított világválogatottba.

Európa–Dél-Amerika 0-2 (0-1)

1972. október 3., Basel, 14 500 néző. Jv.: Landauer (amerikai)

Európa: Viktor (csehszlovák), helyette Marics (jugoszláv, 46), – Hilário (portugál), Salvadore (olasz), Schnellinger (nyugatnémet), helyette Anquilletti (olasz), Facchetti (olasz) – Hasil (osztrák), helyette Velazquez (spanyol, 46.), Van Hanegem (holland), helyette Juliano (olasz, 46.), Haller (nyugatnémet), helyette Albert (magyar, 46.) – Cruyff (holland), helyette Bene (magyar, 46.), Lubański (lengyel), helyette Dzsajics (jugoszláv, 80.), Dzsajics, helyette Amancio (spanyol, 46.)

Dél-Amerika: Santoro (argentín), helyette Manga (brazília, 46.) – Wolff (argentín), Chumpitaz (perui), Bargas, helyette Heredia (46.), Pavoni (mindhárom argentín) – Brindisi (argentín), helyette Maneiro (uruguayi, 46.), Montero Castillo (uruguayi), Cubillas (perui), Ayala (argentín), helyette Balon (perui, 46.) – Sotil (perui), Alonso (argentín), helyette Muñante (perui, 46.), majd Ayala (80.)

Gólszerző: Cubillas (35.), Maneiro (65.)

Hamburger SV–Világválogatott 2-5 (2-0)

1973. április 24., Hamburg, 32 000 néző. Jv.: Ohmsen (nyugatnémet)

HSV: Özçan – Kaltz, Schultz, Nogly (Sandmann, 46.), Hidien – Björnmoose, Zaczyk, Hönig – Memering (Winkler, 46.), Heese, Volkert

Világválogatott: Maier, helyette Bernard (mindkettő nyugatnémet, 46.) – Carlos Alberto, B. Moore (angol), Beckenbauer (nyugatnémet), McKinnon (skót), helyette Höttges (nyugatnémet, 46.) – Seeler (nyugatnémet), B. Charlton (angol) helyette Macari (skót, 46.), Law (skót) – Albert (magyar), helyette Grabowski (nyugatnémet, 46.), G. Müller (nyugatnémet), Skoblar (jugoszláv), helyette Gordon (skót, 46.)

Gólszerző: Zaczyk (33.), Heese (39.), Macari (53.), Beckenbauer (55.), Seeler (56.), Macari (72.), G. Müller (86.)

ARANYLABDA

Dunai II Eusébio és Mazzola társaságában

A magyarok közül Dunai II Antal kapott egyedül szavazatot a *France Football* 1972-es Aranylabda-ankétján. Az Újpesti Dózsa csatára egy negyedik helyre jelöléssel szerzett két pontot, s ezzel – Eusébióval és Sandro Mazzolával holtversenyben – a tizenötödik helyen végzett. A díjért három nyugatnémet nagyon szoros csatát vívott, Franz Beckenbauer (81) éppen csak megelőzte Gerd Müllert (79) és Günter Netzert (79).

Az élvonal újoncai

Pécsi Munkás Sport Club

Alapítási ideje: 1973. február 13.

(a tavaszi idényben átvette a Pécsi Dózsa helyét és eredményét)

Színe: piros-fekete

Idényei száma a magyar élvonalban: 33 (1972–1975, 1977–1997, 1999–2001, 2003–2007, 2011–2015)

Sikerei: a Magyar Népköztársasági Kupa győztese (1990)

Zalaegerszegi Torna Egylet

Alapítási ideje: 1920

Színe: zöld-fehér (1978-tól kék-fehér)

Idényei száma a magyar élvonalban: 36 (1972–1989, 1991–1992, 1994–2012)

Sikere: bajnok (2002)

Névsorolvasás

BP. HONVÉD:

Bicskei Bertalan 30/1 – Kelemen József 19, Ruzsinszky József 20, Egervári Sándor 19, Tajti József 20 – Pál József 29/3, Pintér Sándor 26/7, Szűcs Lajos 29/3 – Pusztai László 23/13, Kocsis Lajos 29/9, Kozma Mihály 27/19. A többiek: Lukács Sándor 17/1, Bódi Zoltán 12/1, Dudás György 9, Morgós Gábor 9/1, Czákó Sándor 8, Fehérvári János 7/1, Csepregi László 6, Füle Lajos 5, Kádár Lajos 5, Kiss Tibor 5, Hojszák Zoltán 4, Maár János 2, Birinyi István 1, Budavári László 1

CSEPEL SPORT CLUB:

Hajdú Lajos 24 – Pethő Attila 25, Molnár Tibor 24, Kandi György 28, Hunyadi László 24/1 – Varga Miklós 27/3, Gulyás Sándor 24/3 – Bartos Sándor 29/5, Németh Miklós 22/10, Szurgent Lajos 27/13, Buronyi Tibor 18/3. A többiek: Csordás Károly 17/1, Sándor Mihály 15, Vellai István 13, Vizi Sándor 12, Losonczy Flórián 9/2, Somogyi Mátyás 7/1, Fatér Károly (k) 6, Siklósi Ottó 6/1, Takács László 6, Horváth Sándor 2, Rottenbiller István 2, Fekete Gyula (k) 1, Kelemen István 1, Kovács Béla (k) 1, Oszváth Károly 1

DIÓSGYŐRI VTK:

Veréb György 19 – Hajdú Lajos 20, Salamon József 27, Váradi Ottó 23/1, Gál Béla 22 – Kolláth Béla 18, Hajas Imre 24/1, Sikora Ferenc 18/2 – Vass László 22, Horváth András 25/5, Fekete László 18/3. A többiek: Kovács Pál 16, Tatár György 15/1, Udvarcv Péter 14/2, Földesi Károly 13, Kiss Tibor 12/4, Görgei János 11, Kendi Ferenc 11, Szabó László (k) 11, Tamás István 9, Oláh Ferenc 7, Ruttkai Zoltán 6/1, Tábori Béla 3, Somodi László 1

FERENCVÁROSI TORNA CLUB:

Géczy István 30 – Martos Győző 18/1, Páncsics Miklós 23, Vépi Péter 28/1, Megyesi István 17 – Juhász István 27/10, Bálint László 29/2 – Szőke István 23/11, Branikovits László 28/8, Albert Flórián 26/6, Mucha József 29/13. A többiek: Engelbrecht Zoltán 14/1, Füsü János 14, Kú Lajos 14/3, Bartosik János 10, Ebedli Zoltán 8, Horváth Árpád 6, Bányai Lajos 1, Nyilasi Tibor 1, Tátrai Antal 1

KOMLÓI BÁNYÁSZ:

Buis György 21/2 – Tallósi István 29/1, Kovács Lajos 24, Makray Balázs 30, Csordás István 16 – Tresch Ferenc 28, Horváth László 26/3 – Bordács Lajos 29/2, Juhász Tibor 30/10, Orsós József 24, Bencsik Vilmos 28/3. A többiek: Tihanyi Béla 15, Dárdai Pál 13/2, Pál Gyula 12, Solymosi II Gyula 12/1, Kótai István 10, Erdősi István (k) 9, Göcsei Attila 9, Keller János 1

MTK:

Hajdú József 16 – Török József 27/1, Dunai (Drestyák) Lajos 30, Strasser László 27, Csetényi Csaba 28/1 – Oborzil Sándor 21/5, Borsó János 26/4 – Sárközi István 26/1, Kiss Tibor 25/9,

Koritar Lajos 30/6, Becsei József 29/4. A többiek: Kunszt Jenő 21/3, Kovács Béla 18, Brünyi Béla (k) 14, Csorna László 12, Rab Péter 9, Kanász József 7, Kermanidisz Panajotisz 4, Mezei Béla 3, Berecz Zoltán 1, Burg László 1

PÉCSI MSC (PÉCSI DÓZSA):

Rapp Imre 30 – Hernádi (Hornung) Ferenc 28, Kincses (Koller) II Viktor 26, Konrád I János 29/1, Kincses (Koller) I Nándor 23/1 – Kocsis István 29/1, Daka László 15, Tóth József 25/1 – Bérczesi Ferenc 20, Máté János 29/9, Zombori (Talián) Sándor 20/9. A többiek: Farkas László 14/2, Jánosi Károly 14/1, Köves László 14, Tóth István 11, Tüske Csaba 8/1, Borovác Sándor 7, Lubastjik István 5, Gyurina József 2, Szabó György 2, Konrád II László 1, Udvarác Vince 1

RÁBA ETO:

Palla Antal 26 – Keglovich László 26/1, Sebők György 27, Pozsgai Lajos 29, Magyar Lajos 29 – Nagy Gyula 22/3, Póczik József 29/9, Somogyi József 27/6 – Péntes Mihály 30/5, Varsányi Tibor 24/2, Glázer Róbert 22/9. A többiek: Horváth László 16/2, Stolcz János 16/4, Horváth Béla 15, Izsáki László 12, Földes Dénes (k) 5, Korsós István 5/1, Baumann János 1, Glázer Zoltán 1, Kozenkov Ferenc 1

SALGÓTARJÁNI BÁNYÁSZ:

Magyar Lajos 24 – Gecse Ferenc 24, Kmetty József 30/3, Varga Sándor 30/1, Vertig József 24 – Horváth Ferenc 27/6, Répás Béla 27/1, Básti István 27/8 – Kajdy Tibor 21/1, Kovács István 26/8, Jeck Ferenc 27/7. A többiek: Kegye Zoltán 18/1, Szóó József 13/1, Kriszko Lajos 11/1, Pozsár József 10/1, Sáfrány István 10, Bartha András 7/1, Szőke István (k) 6, Miklós József 5, Berindán László 1

SZEGEDI EOL AK:

Gujdár Sándor 20 – Bánfalvy Sándor 19 – Mészár Lajos 22/2, Várhelyi III Péter 28, Magyar György 24, Virágh Ernő 29 – Vörös János 28/2, Zámori Mihály 20 – Antal Péter 27/8, Vass Ferenc 29/12, Berkes István 27/2. A többiek: Pataky Miklós 19, Varga Gyula 19/1, Molnár Mihály 16, Nagy István (k) 7, Wenner Vilmos 7, Bencze János (k) 5, Szeghalmi Zoltán 5/1, Emődi Attila 4, Imri István 3, Josa Miklós 3/1, Magyar Tibor 2/1, Róth István 2, Ladányi László 1

TATABÁNYAI BÁNYÁSZ:

Csepecz János 24 – Kovácshegyi Lajos 16, Kovács Tibor 29, Laczkó Mihály 19, Horváth László 30 – Arany Mihály 24, Göröcs János 23, Nagy István 24/3 – Szabó György 30/6, Kőműves Mihály 25/8, Takács László 23/6, Tóth Kálmán 19/2. A többiek: Nyíró István 15, Zöldi György 13/1, Horváth Ferenc 11, Hernádi László 10, Knapik István 7, Rothermel (Rothármel) Ádám (k) 7, Dákay Ervin 6, Radics János 5, Lódi László 3/1, Dombai András (k) 1, Tóth Ferenc 1

ÚJPESTI DÓZSA:

Szentmihályi Antal 25 – Noskó Ernő 22/1, Harsányi László 30, Horváth József 29/3, Juhász Péter 23/3 – Dunai III Ede 30/3, Tóth András 28/3 – Fazekas László 30/17, Bene Ferenc 30/23, Dunai (Dujmov) II Antal 22/11, Zámbo Sándor 29/1. A többiek: Nagy László 22/8, Kolár Endre 16/1, Kellner Jenő 15/3, Szigethi Károly (k) 6, Káposzta Benő 2, Borbély Lajos 1, Borbély László (k) 1

VASAS SC:

Tamás Gyula 18 – Török Péter 30/1, Fábíán Tibor 30, Vidács Csaba 26/5, Lakinger Lajos 29 – Komjáti András 29/6, Kovács Ferenc 25/2 – Müller Sándor 23/8, Puskás Lajos 23/13, Várady Béla 29/15, Gass István 25/4. A többiek: Tóth Bálint 19/5, Szabó Sándor 17/2, Ihász Kálmán 13, Mészáros Ferenc (k) 12, Szőke István 11, Bazsánt József 5, Kovács Ernő 3

VIDEOTON SC:

Kovács László 18 – Vass István 21, Kovács József 30/3, Fejes Gábor 30/3, Mester István 27 – Burka Imre 28/7, Karsay László 29/10 – Wollek Tibor 29/10, Nagy II János 29/6, Szalmásy Tamás 22/4, Csukovics László 21/1. A többiek: Hartyáni Gábor

19, Nagy III János 17, Magyar Gábor (k) 13, Nyitrai Ferenc 10, Szabó Károly 9/1, Tieber László 3, Horváth Tibor 2, Jankovics Sándor 1

VM EGYETÉRTÉS:

Varga László 27 – Galambos Antal 29, Józsa Sándor 30, Komáromi József 30, Sóvári (Schäfer) Kálmán 23 – Siklósi (Schneck) János 29/5, Turai László 23/5 – Vágvölgyi Mihály 23, Szurómi Antal 30/8, Weimper István 26/5. A többiek: Halápi István 19/3, Szigeti András 17, Bodnár István 16, Selenka Tamás 12, Straub László 10, Nell Lajos 9/2, Szepesi László 4, Királyhegyi László 3, Lengyel Zoltán (k) 3, Karába János 2, Geiger Ferenc 1, Nagy Lajos 1

ZALAEGRSZEGI TE:

Déri László 18 – Molnár László 29/1, Mihalecz István 28/4, Filó László 29 – Gáspár Gyula 29/1, Tóth Gyula 25/4, Kocsis I Tamás 20/2, Józsi György 25/4 – Soós István 21/1, Szabó Rezső 28/9, Bita József 30/5. A többiek: Papp I Antal 17, Prokisch Károly 17, Bolemányi János (k) 13, Szimacsek Tibor 12/4, Kocsis II Miklós 8, Márkus Ferenc 4, Papp II Zoltán 2, Vigh Pál 1

Az 1972–1973. évi Nemzeti Bajnokság I végeredménye

1. Újpesti Dózsa	30	21	4	581-21	46
2. Ferencvárosi TC	30	17	7	660-31	41
3. Vasas SC	30	16	8	654-33	40
4. Bp. Honvéd	30	12	11	760-37	35
5. Videoton SC	30	15	5	1046-39	35
6. Zalaegerszegi TE	30	13	7	1042-37	33
7. Csepel SC	30	9	13	845-38	31
8. Rába ETO	30	14	2	1446-51	30
9. MTK	30	8	11	1136-49	27
10. Salgótarjáni BTC	30	9	7	1440-50	25
11. Tatabányai Bányász	30	8	9	1328-39	25
12. Pécsi Dózsa	30	7	11	1227-41	25
13. VM Egyetértés	30	7	10	1331-52	24
14. Szegedi EOL	30	7	10	1331-52	24
15. Diósgyőri VTK	30	5	10	1520-50	20
16. Komlói Bányász	30	5	9	1624-52	19

NB I B

1. Haladás VSE	34	18	10	667-31	46
2. Dorogi AC	34	18	8	857-42	44
3. MÁV DAC	34	16	11	743-29	43
4. Békéscsabai Előre SSC	34	17	7	1047-37	41
5. Szolnoki MTE	34	17	3	1453-43	37
6. Dunaiújvárosi K.	34	14	9	1144-36	37
7. Kecskeméti SC	34	14	7	1354-45	35
8. Várpalotai Bányász	34	15	5	1439-38	35
9. Oroszlányi Bányász	34	11	11	1243-39	33
10. Ganz-MÁVAG	34	11	10	1348-41	32
11. Pénzügyőr SE	34	11	10	1337-41	32
12. Szekszárdi Dózsa	34	9	13	1239-50	31
13. Egri Dózsa	34	9	12	1336-46	30
14. Debreceni VSC	34	10	10	1431-42	30
15. Bp. Spartacus	34	10	10	1447-60	30
16. Volán SC	34	11	5	1841-57	27
17. BKV Előre SC	34	8	10	1626-47	26
18. Miskolci VSC	34	7	9	1828-56	23

Az NB I góllövőlistájának élcsoportja

1. Bene Ferenc (Ú. Dózsa)	23
2. Kozma Mihály (Bp. Honvéd)	19
3. Fazekas László (Ú. Dózsa)	17
4. Várady Béla (Vasas)	15
5. Mucha József (FTC)	13
5. Pusztai László (Bp. Honvéd)	13
5. Szurgent Lajos (Csepel SC)	13

NB II, Északi csoport

1. Kossuth KFSE	30	18	6	644-19	42
2. Kazincbarcikai V.	30	16	6	848-32	38
3. BVSC	30	15	7	850-29	37
4. Váci Híradás	30	14	8	842-28	36

5. Leninvárosi MTK	30	13	8	9 40-28	34	6. Győri Elektromos	28	12	7	9 47-39	31
6. Sátoraljaiújhegyi S.	30	12	9	9 28-26	33	7. Honvéd Tánccsics SE	28	13	4	11 40-33	30
7. Rudabányai Ércb.	30	11	10	9 37-34	32	8. Bakony Vegyész	28	11	7	10 31-34	29
8. Gyöngyösi Spart.	30	10	11	9 34-31	31	9. Szfv. MÁV Előre	28	12	2	14 32-33	26
9. Vasas Izzó	30	11	9	10 41-39	31	10. Sabaria Cipőgyár	28	8	8	12 23-37	24
10. Nagybátányi B.	30	10	10	10 39-42	30	11. KOMÉP SC	28	10	4	14 24-38	24
11. Ózdi Kohász	30	9	12	9 36-42	30	12. Pécsi Bányász	28	9	5	14 33-38	23
12. Kisterenyei Bányász	30	10	8	12 37-41	28	13. Körmendi MTE	28	8	7	13 31-49	23
13. Nyíregyházi Spart.	30	9	9	12 35-40	27	14. Pápai Textiles	28	8	6	14 26-37	22
14. Esztergomi Vasas	30	4	10	16 20-46	18	15. Zalaeg. Dózsa	28	2	8	18 21-56	12
15. KELTEX SE	30	3	11	16 27-56	17	16. Pécsi Ércbányász törölve					
16. Törekvés SE	30	3	10	17 21-46	16						

NB II, Keleti csoport

1. Budafoki MTE Kinizsi	30	19	5	6 68-36	43
2. FŐSPED Szállítók	30	15	10	5 42-21	40
3. Szegedi Dózsa	30	16	6	8 57-31	38
4. Bp. Építők SC	30	14	9	7 42-28	37
5. Szegedi VSE	30	12	11	7 39-28	35
6. III. ker. TTVE	30	11	11	8 43-41	33
7. MGM Debrecen	30	12	9	9 38-40	33
8. Ceglédi VSE	30	9	11	10 37-42	29
9. Debreceni EAC	30	9	10	11 40-41	28
10. Láng Vasas SK	30	8	11	11 32-39	27
11. Kiskunhalasi MEDOSZ	30	11	5	14 30-46	27
12. H.böszörményi Bocskai	30	9	8	13 27-41	26
13. Békéscsabai VTSK	30	8	9	13 39-42	25
14. Szolnoki MÁV SE	30	8	8	14 33-44	24
15. KISTEXT SE	30	6	11	13 31-41	23
16. Gyulai MEDOSZ	30	2	8	20 23-60	12

NB II, Nyugati csoport

1. Olajbányász SE	28	18	5	5 57-26	41
2. Győri Dózsa	28	16	4	8 48-26	36
3. Pécsi VSK	28	14	7	7 35-24	35
4. Kaposvári Rákóczi	28	13	7	8 42-37	33
5. NIKE Fűzfői AK	28	14	3	11 59-42	31

Az I. osztályú mérkőzések eredményei

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.
1. Újpesti Dózsa	X	2-0	1-1	4-0	3-1	3-0	2-2	7-0	4-1	4-0	3-1	5-1	5-0	2-0	7-0	4-1
2. Ferencvárosi TC	2-1	X	0-0	4-4	3-0	2-0	3-2	4-1	0-0	6-0	3-1	4-1	3-1	1-1	4-0	1-0
3. Vasas SC	3-0	2-1	X	2-1	3-0	3-1	1-0	0-2	2-3	3-1	0-0	5-0	3-0	3-1	4-1	2-1
4. Bp. Honvéd	0-1	2-0	2-2	X	4-1	6-0	2-1	6-1	0-0	4-2	2-0	1-0	0-0	1-1	3-1	7-0
5. Videoton	1-5	3-1	3-0	3-1	X	1-0	1-1	2-1	2-0	1-1	1-0	3-1	3-0	3-0	3-1	3-1
6. Zalaegerszegi TE	1-0	1-0	1-2	4-1	0-0	X	3-0	2-1	4-0	2-1	0-1	1-0	2-2	4-0	1-1	3-1
7. Csepel SC	0-0	0-1	3-1	1-1	2-2	2-2	X	3-1	5-1	0-0	1-0	3-1	2-1	3-3	2-0	2-0
8. Rába ETO	1-0	1-0	2-1	1-1	2-0	2-1	3-5	X	1-2	2-1	2-0	3-1	3-0	4-1	1-0	2-1
9. MTK	0-2	0-1	2-2	3-2	2-3	1-1	2-2	4-3	X	4-1	3-1	1-0	1-1	1-2	1-1	0-0
10. Salgótarjáni B.	1-2	1-1	2-3	0-2	2-0	1-1	2-1	2-1	2-0	X	2-1	0-0	5-2	5-0	1-0	3-1
11. Tatabányai B.	1-1	2-2	2-0	1-4	0-2	1-2	0-0	1-0	2-2	2-1	X	0-0	2-0	2-1	0-0	3-2
12. Pécsi Dózsa	1-4	1-2	1-1	1-1	1-1	3-3	0-0	1-0	3-0	1-1	1-0	X	0-1	2-0	0-0	3-1
13. VM Egyetértés	2-1	2-4	1-1	1-1	1-0	0-1	1-1	1-0	0-1	2-1	1-1	0-1	X	2-0	2-1	0-0
14. Szegedi EOL AK	0-1	0-0	1-1	2-1	2-1	0-1	3-1	2-2	2-1	2-0	0-2	0-0	1-1	X	2-1	1-1
15. Diósgyőri VTK	0-4	1-4	0-1	0-0	0-2	1-0	1-0	1-3	0-0	1-1	2-0	0-0	2-1	1-1	X	1-0
16. Komlói Bányász	0-3	1-3	0-2	0-0	1-0	1-0	0-0	1-0	0-0	1-0	1-1	0-2	2-2	4-2	2-2	X

Az NB III bajnokai

Délkeleti csoport: **Kecskeméti TE**

Délnyugati csoport: **Máza-Szászvári Bányász**

Dunamenti csoport: **Dunakeszi VSE**

Északi csoport: **Salgótarjáni Kohász**

Északkeleti csoport: **Honvéd Szabó Lajos SE**

Északközépcsoport: **ÉPGÉP SE**

Északnyugati csoport: **Soproni Textiles**

Középcsoport: **Dunaújvárosi Építők**

Nyugati csoport: **Szombathelyi SE Dózsa**

A salgótarjáni szurkolók üzennek fővárosi riválisaiknak

A futballista a hibás, vagy a humorista?

1974 elején – az addigi elnök, dr. Terpitkó András lemondása után – Kutas István lett a Magyar Labdarúgó Szövetség elnöke. Regnálása négy évről a legjobb összefoglalót *Lakat T. Károly* írta a Sport Pluszba 2015 februárjának legvégén: „Kutasnak nem lehetett ellentmondani. Sem előtte, sem utána nem volt még egy hozzá hasonló diktatórikus hajlamokkal »megáldott« elnöke a szövetségnek, aki néha a szó szoros értelmében egy szemvillanással döntött pályafutások és egyben emberi sorsok fölött.” Élhetnénk azzal a könnyed fordulattal, hogy „ma már lehet tudni”, de az az igazság, hogy *Végh Antal* már az 1986-os mexikói világbajnokság után megjelent, *Gyógyít6atlan?* című könyvében az akkori évtizedek futballját elemezve leírta: Kutas István, aki 1956 után fontos sportvezetői és sportújságírói feladatokat is ellátott, Biszku Béla embere volt.

1973
1974

Azt pedig *Papp László Tamás* idézte fel a *Beszélő 2010-es, 9-es* számában (*Biszku szerint a világ*), hogy az 1956 utáni megtorlások egyik vezéralakját „1973 januárjában kinevezték a KB Testnevelési és Sportbizottságának elnökévé, már nemcsak a reform, de ő is kényszerpályán mozgott. Biszku mindenesetre a sportéletben is letette a névjegyét. Regnálása alatt lett MLSZ-elnök Kutas István.”

1975
1976
1977
1978
1979
1980

Kutas egykori kolléganője, *L. Réti Anna* az 1981-ben kiadott *Miért vesztettünk?* című, többnyire interjúkat tartalmazó könyvében szeretett volna a közel öt évet az MLSZ élén töltő sportvezetővel is beszélgetni. Mint írja, Kutas készséges volt, de aztán visszakozott, nem járult hozzá a beszélgetés közléséhez. *L. Réti Anna* ezek után leírta a saját véleményét, amely kiváló összefoglalása egy olyan korszaknak, amelyen gondolatai papírra vetésekor még alig volt túl. Ebből szemezgettünk: „A sportmozgalomban aktív vagy passzív vezetőként eltöltött több mint harminc év után is bombaként hatott Kutas István MLSZ-elnöki kinevezése. A Magyar Labdarúgó Szövetség elnöki tisztsége mindenkor társadalmi megbízatás volt, s elődei számára sem jelentett egyebet annál, bárhogyan is szerették volna, de senki előtte olyan hatalmat nem teremtett belőle, mint ő. Nem reprezentáló funkció volt többé az elnöki tisztség, aminek megértéséhez az is hozzájárul, hogy a rendcsinálás igénye állította erre a posztra. Kimondva-kimondatlanul, két-féle elképzelés munkált benne, egyfelől a Sebes-féle intézkedési jogkör megteremtése, másfelől az angol futballban tapasztalható rendszeresség és szervezethez való konstrukciójának a felépítése.”

1981
1982
1983
1984
1985
1986

Érdemes figyelni *L. Réti Anna* megfogalmazására: „(...) a rendcsinálás igénye állította erre a posztra.” A magyar válogatott, habár 1972-ben bejutott az Európa-bajnokság négyes döntőjébe, történelmi mélypontra jutott. Az 1970-es után az 1974-es világbajnokságról is lemaradt. Egyre több bírálat érte a játékosok morális helyzetét, egymást követték a fegyelmi ügyek. Megítélésünk szerint az emblematikussá lett marseille-i vereség és a veretlenül végigjátszott, mégis kudarccal zárult következő vb-selejtezősorozat bukása ellenére jobb volt a magyar labdarúgás színvonala, mint társadalmi presztízse. Ezt jelezte a máig nagyon népszerű humorista, Hofi Géza a futballistákat, a magyar labdarúgást pellengérré állító számainak sorozata. (Talán a korszak ismerői közül sokan egyetértenek azzal, hogy „központi akarat” hiányában ezek a csipkelődések nem kaphattak volna nagy nyilvánosságot a Rádióban és a Televízióban.) Ez az

az időszak, amelytől kezdve kialakult az „ingyenélő”, a „túlfizetett” futballista képe. Maguk a játékosok is érezték a közeg változását. Komora Imre volt az egyik első, aki felemelte a szavát a humoristák hatásvadász poéngyártása ellen. De kifakadt Bene Ferenc is (azon kevesek egyike, akinek a hozzáállását nem lehetett megkérdőjelezni), mondván, ő elfogadja, hogy keményebben kell edzeni, de be kellene fejezni a játékosok gúnyolását. Hozzátette, egy-egy vereség után alig mernek kimenni az utcára, miután a humoristák és a karikaturisták céltáblának használják őket. A londoni *World Soccerben Leslie Vernon* így írt még 1972 őszén: „Hosszan beszélgettem egy jól ismert válogatott játékosal a Dózsa glasgow-i mérkőzése előtt. Ennek alapján jutottam arra a következtetésre, hogy a magyar labdarúgás rossz állapotban van. Azt mondta az említett csatár, hogy a közönség irigy rájuk, irigyl az életszínvonalukat, s ha csak egyszer is nem teljesítenek jól, már gúnyos megjegyzések tömkelegét kapják. Mint mondta, ez alássa az önbizalmukat. »Senki nem akar hibázni, senki sem mer kockáztatni. Ezért is játszunk jobban külföldön. A sportújságírók is állandóan kritizálnak. Nem értenek a futballhoz, s még mindig a Puskás-féle időkről álmodoznak. Rossz hangulatot keltenek, emiatt is csökkent a nézőszám« – mondta.”

S mi lett volna még, ha minden, Nyugaton megjelent információ eljut a magyar szurkolókhöz? A német *Kicker* sportmagazin 1973 nyarán – furcsállva, hogy olyan, nyilvánvalóan a futballból élő játékosokat, mint Bene és Fazekas amatőrnek minősítenek Magyarországon – közölte a topjátékosaink jövedelemszerkezetét. Úgy tudta, s nyilván nem tévedett, hogy a játékosok körülbelül havi 3000 forintot kapnak a civilnek nevezett munkahelyükön, 1500 forintot tehetnek el kalóriapénzként, 9000 forintot is megkereshetnek a győzelmi prémiumokból, s esetleg kapnak még további 3000 forintot a válogatottbeli szereplésért. „Ez a 16 500 forint körülbelül a háromszorosa annak, amennyit egy újságíró, egy mérnök, keres” – magyarázta a *Kicker*, s mi tudjuk, hogy a tanári fizetés talán még ennyi sem volt. „Minden befutott játékosnak van luxusnak számító minőségű autója, kényelmes lakásban lakik, s úgy öltözködhet, mint nyugati kollégái” – vélték a nyugatnémetek, akik, ha a magyar piacra írtak volna, nyilván hozzáteszik, a fenti jövedelmi viszonyok a magyar átlaghoz képest számítottak kiemelkedőnek.

A Csepel SC legénysége. Állnak, balról: Fatér, Pethő, Gulyás, Sándor, Kandi, Hunyadi, Fekete. Elöl: Somogyi, Bartos, Szurgent, Godán, Buronyi, Varga, Csordás

1967
1968
1969
1970
1971
1972

Apró reflexió a „civil munkahelyen” megkeresett 3000 forintról. Móricz László, a Rába ETO egyik akkori vezetője, 1973 elején néhány hónapig az egyesület megbízott elnöke hozta nyilvánosságra az alábbiakat: „Van a sporthivatalnak egy rendelkezése, a 2027/1968-as, amely kötelezi az első osztályú klub játékosait, hogy heti 23 órát dolgozzanak a munkahelyükön. Pecsételniük kell, különben nem kapnak fizetést. De mi inkább úgy döntöttünk, hogy elkérjük a kartonjaikat, majd mi blokkolunk helyettük. A vállalatvezetés a termelékenység és a fegyelmi helyzet szempontjából jobbnak látta, hogy a labdarúgók maradjanak a gyárkapun kívül. Igaz, hogy így 20 embert munka nélkül fizetünk, de legalább nem zavarnak többi 200-at.”

Az a tapasztalatunk, s a korszak aktív szereplőivel beszélgetve megerősítést is kaptunk, hogy a helyzet valójában morális téren nem lett rosszabb fél-egy évtized alatt. Az eredmények lettek rosszabbak, aminek hatására a problémák felnagyítódtak. A magyar futballnak komplett szervezeti átalakításra lett volna szüksége, a profik modellje alapján. Kutas Istvánnak és egyik legfőbb bizalmasának, az „anglomán” ex-játékvezetőnek, Zsolt Istvánnak sok tekintetben nem lett volna ellenére az angol modell erőltetése, de erre az egyéb feltételek közel sem adtak lehetőséget. Maradt a központi akarat megjelenítése – magyarul a diktatórikus vezetés.

1973
1974

Utaltunk már fentebb arra, hogy megítélésünk szerint jobb volt a magyar labdarúgás annál, mint amennyire szereplői taksálták. Az 1973–1974-es idény végén Horváth József, az Újpesti Dózsa egyik legjobbja leszögezte a *Képes Sportban* nyilatkozva (június 4.), hogy „kellemetlen élmény marad az NSZK válogatottjától elszenvedett nagy gólarányú vereség, de hát a nyugat-németek a világ élvonalához tartoznak, mi pedig egyelőre a másodikhoz is aligha”. Pedig azon a tavaszon a lila-fehérek bejutottak a legjobb négy közé a Bajnokcsapatok Európa-kupájában, az utánpótlás-válogatott pedig megnyerte a korosztályos Európa-bajnokságot.

A Dózsa továbbra is kiemelkedett a hazai mezőnyből, s talán még sikeresebben felvehetette volna a harcot a legszűkebb külföldi ellittel, ha sikerül leigazolnia a Ferencvárosnál kegyvesztetté vált Páncsics Miklóst. (A középső védő még nem is egészen egy évvel az után, hogy a hazai szakembergárda krémjétől világklasszis minősítést kapott, sérüléséből felépülve kiszorult klubjából és a válogatottból is. 1974 nyarán aztán átlépett a Bp. Honvédba.) A sorozatban a hatodik bajnoki címét megnyerő csapat különleges idényt zárt: a télen edzőt váltott. Szücs Gyula, alig fél évvel az után, hogy Kovács Imrétől átvette a lila-fehérek irányítását, távozni kényszerült. Kiváló szaktudása ellenére olyan habitusú edző volt, akinek a fejére nőnek a játékosai. A *Népsport* (1974. június 14.) értékelése szerint Szücs teljesen más módszerekkel dolgozott, mint az energikusabb, határozottabb, intenzívebb Kovács.

Az Újpesti Dózsa soros bajnokcsapata. Hátról, balról: Szentmihályi, Noskó, Harsányi, Horváth, Szigethi. Középen: Kolár, Juhász, Dunai III, Tóth A., Nagy L. Elöl: Fekete, Bene, Fazekas, Zámbó

A Békéscsaba 1973–1974-es csapata a Kórház utcában. Állnak (balról): Zsömbörgi, Láza, Kerekes A., Vágási, Zsíros, Tasnádi, Tóth. Guggolnak: Királyvári, Magyar T., Mártai, Ravasz, Pásztor, Eröss, Bánáti

Közvetlenebb, barátságosabb, volt, könnyebben tett engedményeket. Nem tudott úrrá lenni az erőnléti problémákon, sem a meglegedettségen, a széthúzáson, a rossz öltözői légkörön. A sportnapilap úgy fogalmazott, hogy a csapattal a bajnoki tabella élén az őszt befejező Szűcs Gyula „a közvélemény legnagyobb meglepetésére lemondott” – tegyük hozzá: ez a lépése nem volt teljesen önkéntes, vagy legalábbis a szakosztály vezetősége kevésbé marasztalta –, a helyére pedig a klub egykori játékosa, a vezetőedzőként újonc, addig a tartalékokat irányító Várhidi Pál került. Kétségtelenül az élén állt a Dózsa, de mindössze két ponttal előzte csak meg az ötödik helyezett Videotont. Talán az újpesti vezérkar is tartott attól, hogy beigazolódhat az ICT-1905 nevű, akkoriban újdonságnak számító és nagy népszerűsége szert tett számítógép jóslata. A *Képes Sport* felkérésére elkészített programja alapján „megtippelte” a Ferencváros trónra lépését. Nemcsak ezzel fogott mellé a gép, hanem a Tatabánya kalibrálásával is: úgy gondolta, a kék-fehérek pocskék tavaszt produkálnak majd, s visszacsúsznak a mezőny második felébe. Ezzel szemben az első tavaszi fordulóban Lakat Károly dr. együttese az őszi, a Ferencváros elleni győzelem után a Dózsát is megverte.

Futballtörténelmi kuriózum, hogyan állt akkor, hangsúlyozzuk, túl a bajnokság felén, a tabella: az első helyezett Újpesti Dózsát és a nyolcadik helyezett Videotont mindössze két pont választotta el. Sőt, a tizedik helyen álló MTK-nak is csak négy pont volt a hátránya a címvédővel szemben.

Ám a lila-fehérek villámgyorsan magukra találtak. Különösen abban a szakaszban, amelyben még nem dőlt el a bajnokság, sokkal jobban futballozott a Dózsa, mint az előző félévben. Várhidi védő volt, nem meglepő, hogy először a védelmet rakta rendbe. Csapata ugyan a tavaszi nyitányon 1-0-ra kikapott Tatabányán, de utána a következő 12 fordulóban mindössze öt gólt

1967
1968
1969
1970
1971
1972

kapott. Javult a hazai mérlege is, a Megyeri úton tavasszal csak az utolsó fordulóbeli ellenfél, a Bp. Honvéd tudott gólt szerezni (és nyerni), de addigra a lilák nemhogy megnyerték, hanem már meg is ünnepelték a bajnoki aranyérmet. Mindazonáltal érdekes, hogy a Dózsa csak harmadik lett a pályaválasztóként játszott mérkőzések tabelláján, lemaradva a veretlen Tatabányai Bányász és Rába ETO mögött. (Két utóbbi klub és a Videoton végig nagy harcot vívott a Vidék legjobbjá címért. Végül a győriek futottak be a Dózsa és az FTC mögött harmadikként.) Feltűnő volt még a Salgótarjáni BTC „olaszos” stílusa: mindössze 25 szerzett góllal is kilencedik tudott lenni, mivel a 30 körből tizennégyen nem kapott gólt.

Még egy szempontból volt érdekes a szezon: az európai kupaporondra kilépett négy csapatunkból három is edzőt cserélt idény közben. (A kor futballstatistikusai szerint egészen különleges volt a november utolsó hétvégéjén játszott forduló: korábban egyszer sem fordult elő, hogy a nagy hármas, a Dózsa, a Fradi és a Honvéd ugyanabban a fordulóban egytől egyig kikapjon. A zöld-fehérek például 13 év után kaptak ki ismét a Tatabányától, Lakat doktor csapatától.) Az Újpest kapcsán emlegettük már a Szűcs-Várhidi váltást, a Ferencvárosnál Csanádi Ferenc helyére – Novák Dezső beugrása után – Dalnoki Jenő, a Bp. Honvédnál Mészáros József posztjára Faragó Lajos került. Kispesten nem igazán vált be a csere, ellenben a Megyeri úton és az Üllői úton pozitív hatása volt.

1973
1974

STADIONAVATÓ

Müller gólja elrontotta a Fradi ünnepét

Ha néhány nap csúszással is, de 1974. május 19-én új stadiont kapott az FTC a 75. születésnapjára. A csapat május elsején már ünnepelt egyszer – megnyerte a Komlói Bányász ellen a Magyar Népköztársasági Kupát –, de győzelemmel szerette volna még örömtelibbé tenni az avatót. A sorsolás a Vasast rendelte ellenfélnek. A találkozózt csak a kiváltságos jegytulajdonosok láthatták, ugyanis az előzetes tervekkel szemben a Magyar Televízió a meccs hetében bejelentette, mégsem közvetíti a rangadót. A főmérkőzés előtt a két csapat korábbi csillagai részvételével tartott öregfiúk-találkozó, minő meglepetés, 4-4-es döntetlent hozott. A bajnokin ellenben nyoma sem volt a barátkozásnak. A mindkét klub legendái közé tartozó Takács II József kezdőrúgásával elindított 90 perces eldöntő pillanat a 68. percben jött el: Müller Sándor a tizenhatoson kívülről lőtt, pontosan helyezett labdája Géczy István kapujába került. Döbönt csend fogadta a Vasas gólját, majd – egy perc múlva – felerősödött hangorkán, amikor a végig bizonytalanul dirigáló Somlai Lajos játékevezető kiállította Török Pétert. A Ferencváros nagy esélyt kapott, húsz percen keresztül emberelőnyben futballozhatott. Ám a zöld-fehérek nem tudták bevenni Mészáros kapuját. Az öltözőben Mucha József sírt, Bálint László a társaival üvöltözött, az edző, Dalnoki Jenő pedig a maga szokimondó stílusában arra biztatta a futballistákat, döntsék el, hajlandók-e fradista szívvel játszani.

Takács II József kivezeti a két csapatot

Szervusztok, régi barátok!

A hatvanas évek több meghatározó játékosa búcsúzott a 1974 tavaszán. Göröcs János a KK-döntőben, Szentmihályi Antal a bajnoki idény utolsó mérkőzésén, a Bp. Honvéd elleni találkozón köszönt el a csúcsszintű futballtól. (Kettejüknek, valamint Bánkuti Lászlónak és Káposzta Benőnek 1975 áprilisában szervezett búcsúmérkőzést a Dózsa.) Ugyancsak a hatvanas évek lila-fehér alakulatának egyik oszlopát ünnepelték május elsején, pályafutása első állomáshegyén, Diósgyőrben. Solymosi Ernő és két további DVTK-legenda, Sikora Ferenc és Vass László tiszteletére az Újpesti Dózsa és a DVTK mérkőzött meg egymással.

Albert Flórián előbb a klubfutballnak, majd a válogatottságnak intett búcsút. Március 17-én 30 000 néző ment ki a Népstadionba, a ZTE elleni találkozóra, hogy utoljára Fradi-mezben lássa az egyetlen magyar aranylabdást. Az 54. percben Kű helyén pályára lépő Császár góllal búcsúzott, ő állította be a 3-0-s végeredményt a 78. percben. A mérkőzés lefújása után a nézősereg felállva ünnepelte Albert Flóriánt. A két csapat a pálya közepén maradt, s megkezdődött az ünnepélyes búcsúztatás.

A Császár a ferencvárosi klubtársak vállán

A Ferencváros elnöksége nevében Harót János és dr. Dékány Ferenc kristályvázát adott át. A ferencvárosi öregfiúk nevében Gyetvai László és Rudas Ferenc köszöntötte Albertet. A Zalaegerszeg emblémával díszített moka-készletét Szabó Rezső, a vendégcsapat kapitánya adta át. De megajándékozta a csatárt a Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Minisztérium is. Majd köszöntötte édesapját ifjabb Albert Flórián. Végül a búcsúzó Császár meghajolt közönsége előtt. A játékostársak pedig vállukra vették, és úgy vitték le a pályáról. Május 29-én aztán 15 percet játszott a jugoszlávok elleni, székesfehérvári válogatott találkozón, elkészönt a nemzeti tizenegyedtől is.

A Fáy utcai búcsúzó az ellenféllel vegyültek. Állnak, balról: Göröcs, Sipos, Farkas, Albert, Novák, Bozsik, Mészöly, Mátrai, Tichy, Ihász, Buzánszky. Elöl: Budai II, Grosics, Fenyvesi dr.

A Vasas hívei mindmáig emlegetik Farkas János, Ihász Kálmán és Mészöly Kálmán búcsúmérkőzését. 1974. február 28-án – a Vasas a magyar öregfiúk elleni találkozójára – 28 000 néző zsúfolódott össze, még a salakpályára is székeket kellett letenni. Sem korábban, sem azóta nem voltak ennyien futballmérkőzésen a Fáy utcában. A meccset a piros-kekek nyerték meg 4:3-ra. Egyetlen futballista szerzett csak két gólt: Farkas János!

Jó középhátvéddel Dunát lehetett rekeszteni

Az MLSZ 1973 végén Juhász Istvánt választotta az esztendő legjobb játékosának. Néhány héttel később, a *Képes Sport* hagyományos *Az Ön tizenegye* anketáján a Ferencváros középpályása a harmadik legtöbb voksot kapta, csak Bene Ferenc és Bálint László neve szerepelt többször a 23 468 érvényesen beküldött szavazólapon. Az olvasók szerint az alábbi volt 1973 válogatottja: Rapp – Fábián, Kovács József, Horváth József, Bálint – Juhász István, Somogyi, Szűcs – Fazekas, Bene, Zámbo. Az Év edzője, némi meglepetésre, a Videotont irányító Kovács Ferenc lett.

A *Képes Sport* a bajnoki idény végén közzétette az osztályozókönyvébe került kalkulusokat, ezek alapján az úpesti beállós, a különösen tavasszal kiemelkedő teljesítményt nyújtó Horváth József bizonyult az idény legjobbjának. Pedig még a saját csapatában is csak a hatodik volt az ősz végén. Mögötte a pécsi Kocsis István és a győri Pozsgai Lajos ért még el 3,5-nél magasabb átlagot. (A KS 1-5-ig osztályozott.)

A sportnapilapnál Kocsis István végzett a lista élén és nyerte el a Népsport Kupát. Mögötte három középhátvéd és egy kapus következett (Bálint László, Kmetty József, Borbély László, Pozsgai Lajos), s csak a hatodik helyre fért be a támadó szellemű Tóth András, a bajnokcsapat legjobbjá. Érdekes, hogy az összesített rangsor harmadik és ötödik helyezette sem fért be az A- vagy a B-csapatba. Kmetty átlaga 6,16, Pozsgaié 6,13 volt.

Az éves teljesítmény alapján összeállított álomcsapat így festett: Borbély (Rába ETO, 6,13) – Fábián (Vasas, 5,72), Kocsis (PMSC, 6,36), Horváth (Ú. Dózsa, 6,03), Megyesi (FTC, 5,68) – Halmosi (Haladás, 5,82), Tóth A. (Ú. Dózsa, 6,11), Kovács F. (Vasas, 5,90) – Fazekas (Ú. Dózsa, 5,73), Bene (Ú. Dózsa, 5,75), Nagy L. (Ú. Dózsa, 5,68).

A B-csapat: Rapp (PMSC, 6,04) – Török J. (MTK, 5,58), Bálint (FTC, 6,27), Fejes (Videoton, 5,96), Vertig (SBTC, 5,68) – Dunai III (Ú. Dózsa, 5,80), Somogyi (Rába ETO, 6,06), Kú (FTC, 5,72) – Szőke (FTC, 5,54), Kozma (Bp. Honvéd, 5,63), Becsei (MTK, 5,16)

Húszpercnyi parádé elég volt a Fradinak

1965 után ismét másodosztályú csapat jutott a Magyar Népköztársasági Kupa döntőjébe. A Komlói Bányász elsősorban remek védelmének köszönhetően a sikereit, sem a negyedöntőben, sem az elődöntőben nem kapott gólt. A nyolcaddöntőben is csak egyet: a Videotonnal 1-1-re végzett. A bányászcsapat három élvonalbeli klubot is kiejtett, igaz, közülük csak az Egyetértést győzte le.

A Ferencvárost is beleértve a nagycsapatok megszenvedtek, néhányan mintha kevésbé vették volna komolyan a kupasorozatot. A zöld-fehéreknek szerencsés sorsolás jutott. Előbb, alig öt nappal az Ausztráliából történt hazaérkezés után, az ötödik vonalbeli szomszédot,

a Ferencvárosi Vasutast verték meg 2-0-ra, majd lényegesen nagyobb feladatot megoldva, 3-2-re nyertek Zalaegerszegen. Utána az NB II-es Szegedi VSE ellen csak szenvedtek, majd

*Géczy István, a Ferencváros
csapatkapitánya a trófeával*

a Csepelt Branikovits 81. percben elért góljával győzték le 2-1-re. Mégér egy többszörösen összetett mondatot a szegedi vasutasok remeklése: kiejtették az idény végén az élvonalba feljutó Békéscsabát, majd két döntetlennel búcsúztattak két élvonalbelit, az SBTC-t és az MTK-t, aztán a Fradi ellen úgy véreztek el, hogy Géczy István, az ellenfél csapatkapitánya bizonyult a mezőny legjobbjának.

A kor legerősebb honi alakulata, az Újpesti Dózsa februárban 2-0-ra legyőzte (ha úgy tetszik: csak 2-0-ra győzte le) a Bábolna együttesét, majd 4000 néző előtt, 120 perces csata után, tizenegyespárbajban kiesett az Egyetértés ellen. (Csak érdekességként: egy hónappal később, a BEK-negyeddöntőben megnyerte a „szétlövést” a Spartak Trnava ellen.)

A Bp. Honvéd, ugyanebben a szakaszban – a nyolc gólt szerző Kozma Mihály vezérletével – 15-0-ra megverte a hetedik vonalbeli, a járási bajnokságban szereplő Herczegszántót, majd három nappal később kétgólos vezetés után is elbukott Kispesten, a Pécsi MSC-vel szemben (2-4). A legjobb nyolc közé három alacsonyabb osztályú került: az NB II-es Szegedi VSE, a Vasas Izzó, valamint az NB I B-s Komló.

A döntőben a Lantos Mihály által irányított baranyai bányászok 1-0-ra vezettek, de nem bírták a hajrát. Az utolsó húsz percben az erőnléti fölényben lévő, frissebb Fradi lehajrázta őket. A Szabad Föld Kupa döntőjében – az MNK-finálé előmeccsén – a Herczegszántói TSZ SK 2-2-re végzett a Faddi TSZ SK-val, s alacsonyabb osztályú csapatként elhódította a serleget.

Magyar Népköztársasági Kupa, 1973–1974-es sorozat

Negyeddöntő: Pécsi MSC–Rába ETO 3-1, Szegedi VSE– Ferencváros 0-1, Komlói Bányász–VM Egyetértés 3-0, Csepel–Vasas Izzó 2-1

Elődöntő: FTC–Csepel 2-1, Komlói Bányász–Pécsi MSC 0-0

Döntő

Ferencvárosi TC–Komlói Bányász 3-1 (0-1)

1974. május 1., Népstadion, 8000 néző. Jv.: Palotai

FTC: Géczy – Vépi, Bálint, Eipel (Magyar, 30.), Megyesi – Juhász, Kú – Kelemen, Branikovits, Máté, Mucha

Komlói Bányász: Erdősi – Tallósi, Kovács, Pál, Csordás – Lahó, Kiss (Steib, 58.), Dárdai – Cs. Kovács, Kolesánszky, Hohmann

Gólszerző: Eipel (21. – öngól), Mucha (70.), Magyar (78.), Kelemen (90.)

A teremben egerszegi siker termett

Miután a DVTK 1973 ősztől már a másodosztályban szerepelt, a rendező város alakulata nélkül rendezte meg december közepén a népszerű sporthetilap a II. Képes Sport teremlabdarúgó-kupát. A tornát a ZTE nyerte meg, miután 2-2-re végzett az esélyesnek tippelt Videotonnal, 0-0-ra a Bp. Honvéddal, majd – az utolsó percekben fordítva – 3-2-re legyőzte a Rába ETO-t. A székesfehérváriak az utolsó mérkőzésen buktak el, miután 5-0-ra kikaptak a kispesztiektől. Harmadik lett a Bp. Honvéd, negyedik a Rába ETO. A torna legjobb kapusa a mindössze egy gólt kapó Bicskei Bertalan, a legjobb mezőnyjátékosa pedig Karsay László lett. A gólkirályi címet is Videoton-játékos, Kovács József szerezte meg.

1973

1974

Két német állam – két sokkoló vereség

A korábbi éveknél kevesebb, mindössze hat mérkőzést játszott a magyar A-válogatott az 1973–1974-es idényben. Egyik sem volt tétmeccs közülük, s csak kettőt veszített el a csapat, a két német állam ellenit. E két mérkőzésen maradt Illovszky Rudolf együttese szerzett gól nélkül. Ha született egy találkozó magyar gól, Bene Ferenc vagy Fazekas László a kapuba talált – a kilenc magyar találatból nyolc a nevükhöz fűződött. Az előző idény meghatározó szereplői közül Szűcs Lajos, Dunai II Antal és a kapitányt megsértő Juhász Péter számára az előző idény végén örökre bezáródott a válogatott kapuja, a jugoszlávok ellen súlyos sérülést szenvedett Páncsics Miklós a felépülése után soha többé nem került vissza a legjobbak közé.

Szeptember 26-án a svédek elleni, a csoportelsőség lehetőségének elvesztését jelentő budapesti döntetlen óta először lépett pályára hivatalos mérkőzésen a nagyválogatott. Illovszky Rudolf két újoncot avatott, a Vasas kapusára, Mészáros Ferencre és az újpesti beállásra, Horváth Józsefre bízott két kulcspozíciót. A Mészáros – Fábrián, Páncsics (Kovács J.), Horváth J., Bálint – Juhász I., Kocsis L., Vidáts – Szőke, Bene, Zámbo összetételű gárda a 17. percben hátrányba került a később a francia OGC Nice-ben is szerepelt Nenad Bjekovics gólja miatt, de a második féldő elején, Bene Ferenc találatával kiegyenlített. Kár lenne lebecsülni az eredményt, a „kékeknél” olyan nagyszerű labdarúgók szerepeltek, mint Marics, Katalinszki, Bogicsevics, Buljan, Oblak, Acsmovics és a gólszerző. A magyar együttest még Páncsics súlyos sérülése sem vetette vissza. Érdekes, hogy a jugoszlávok a spanyolok elleni sorsdöntő vb-selejtezőre készültek e találkozóval, a helyszínre is elutazott spanyol szövetségi kapitány hosszasan konzultált a mérkőzés után is magyar kollégájával. Érthetőbben: Kubala László és Illovszky Rudolf, a két remek barát alaposan kivesézte a „plávik” játékát.

Októberben – bő egy évvel azt követően, hogy a felek játszottak egymás ellen az olimpián (egyébként Augsburgban) – barátságos 90 percen is összecsapott a magyar és a dán válogatott. A Mészáros – Török P., Kovács J., Horváth J., Bálint (Kozma) – Juhász I., Kocsis, Zámbo – Fazekas, Bene, Nagy L. összetételű alakulat 2-2-re végzett, miután Fazekas László két góljával

kétszer is vezetett. Illovszky Rudolf legénysége győzelmi esély szalasztott el, de nem bírta el, hogy a mindössze másodsor válogatott Mészáros kapus kétszer is hibázott.

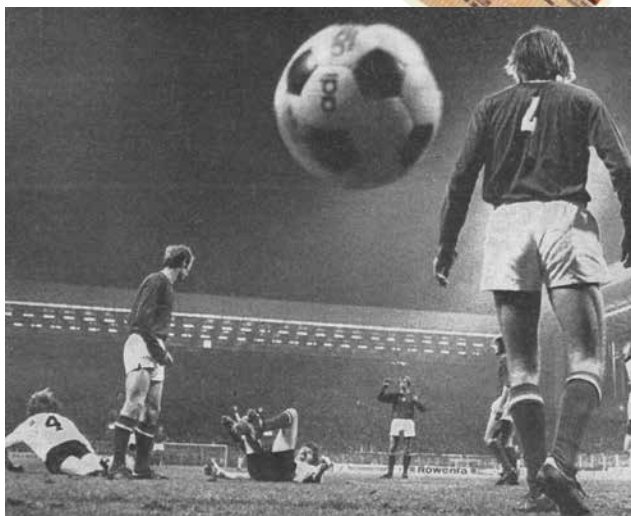
Novemberben a már több mint egy esztendeje nyeretlen válogatott (amely 1972. szeptember 3. óta, az olimpia Passauban megnyert elődöntője óta vívott hét mérkőzéséből egyet sem fejezett be győzelemmel) a Népstadionban fogadta az NDK legjobbait. A rossz sorozatban elveszítette az olimpiai döntőt, s elbukta az 1974-es világbajnokságon való szereplés lehetőségét. Két vereség mellett ötször is döntetlenre játszott. A keletnémetek elleni találkozózn sem sikerült kimászni a gödörből. Pedig Illovszky Rudolf jelentősen felfrissítette a keretet, és három újoncot avatott. A két újpesti, Kolár Endre és Harsányi László még csak 22-23 éves volt, a jobbhátvéd alig több mint egy éve mutatkozott be az első osztályban. Rapp Imre, a pécsi kapus ellenben már a 37. évében járt, a válogatott történetének legidősebb újonca lett. A Rapp – Kolár, Harsányi, Bálint, Megyesi – Juhász I., Kocsis L., Somogyi – Fazekas (Szóke), Bene, Kozma (Nagy L.) összeállítású gárda 1-0-s vereséget szenvedett. Az egyetlen gólt Reinhard Lauck szerezte. Az alig több mint hatezer néző az addigi negatív rekordot jelentette a Népstadionban rendezett A-válogatott mérkőzések történetében. Illovszky Rudolf csapata egyetlen meccsét sem tudta megnyerni 1973-ban.

A következő márciusban a szövetség Zalaegerszegre vitte a válogatott mérkőzését. A bolgárok elleni találkozó egy vidékjárási sorozatot kezdett meg, hiszen utána csak 1975 áprilisában játszott ismét a Népstadionban a nemzeti tizenegy.

A találkozó főhőse Fazekas László volt, aki az első félidőben két gólt is lőtt Goranovnak, a bolgárok kapusának. A második félidő elején Bene Ferenc növelte az előnyt, aztán a vendégek legnagyobb tudású játékosa, Hriszto Bonev szépített. A magyar csapat összeállítása a következő volt: Mészáros – Kolár (Kántor), Bálint, Vidáts, Megyesi – Juhász, Fazekas, Póczik – Fekete, Bene, Máté. Hárman, Póczik József, Fekete László és Kántor Mihály debütáltak.

Április 17-én eleve nem a győzelem reményével léptek pályára a hazai rendezésű világbajnokságra készülődő nyugatnémet válogatott ellen a meggypiros mezeselek. Ám a két csapat között az eredményben és a játékban mutatkozó különbség így is sokkolóan hatott. (1943 óta először szenvedett a magyar válogatott ilyen súlyos, ötgólos vereséget.)

A hazaiaknál Franz Beckenbauer és Gerd Müller is játszott, hiányzott ellenben Sepp Maier, Paul Breitner, Wolfgang Overath és Günter Netzer is. A gólokat Her-

Földön a németek, talpon a magyarok. Az eredmény pedig éppen a fordítottját üzeni. Juhász István, Fazekas, Bálint és Megyesi tanácstalan

1967

1968

1969

1970

1971

1972

1973

1974

bert Wimmer, Bernd Hölzenbein, Erwin Kremers és az utolsó 17 percben duplázó Gerd Müller szerezte. A magyar csapat ebben az összeállításban szerepelt: Mészáros – Fábián, Bálint, Horváth J, Megyesi – Juhász I. (Kovács J.), Vidáts, Zámbó (Fekete L.) – Fazekas, Bene, Máté (Tóth A.).

Május végén a jugoszlávok elleni, székesfehérvári meccsel zárult a program. Az MLSZ ezen a találkozón búcsúztatta a visszavonuló Albert Flóriánt. Furán alakult az összeállítás, hiszen a találkozó lekötésekor az illetékesek vagy azzal nem számoltak, hogy az utánpótlás-válogatott egy nappal e mérkőzés előtt az aranyéremért játszik az Európa-bajnokságon, vagy pedig azzal nem, hogy Sárosi László „elkéri” az A-csapat immár kulcsberré előlépett fiatal játékosait. (Ráadásul 29-én ligaválogatott néven egy harmadik alakulat is pályára lépett, soraiban Rapp Imrével, Fejes Gáborral, valamint a Wollek, Kocsis Lajos, Kozma csatártrióval, és csak 1-0-ra kapott ki a vb-re készülő lengyel gárdától Chorzówban.)

A Sóstói Stadionban az akkor már a nemzeti tizenegyben két éve nem szereplő Császár 15 percet játszott, majd Fazekas László váltotta. A világbajnokságra készülő vendégek nem udvariaskodtak, és az első félidő felénél már két góllal vezettek, a szeghegyi születésű Danilo Popivoda és a dalmát Jurica Jerković egy-egy góljával. A második félidő ellenben a magyar csapaté volt, Máté János, a Ferencváros csatára két találatával oroszánrészt vállalt a fordításban. A „közbenső”, a második magyar gólt Fazekas László lőtte büntetőből. Illovszky Rudolf fiai ebben az összetételben nyertek: Géczai – Fábián (Lakinger), Bálint, Vidáts, Megyesi – Juhász I., Albert (Fazekas), Somogyi – Müller, Bene, Máté.

1973. szept. 26.	Belgrád	JUGOSZLÁVIA	1-1 (0-1)	Bene
1973. okt. 13.	Koppenhága	DÁNIA	2-2 (2-1)	Fazekas 2
1973. nov. 21.	Bp., Népstadion	NDK	0-1 (0-1)	

1974. márc. 31.	Zalaegerszeg	BULGÁRIA	3-1 (2-0)	Fazekas 2, Bene
1974. ápr. 17.	Dortmund	NSZK	0-5 (0-1)	
1974. máj. 29.	Székesfehérvár	JUGOSZLÁVIA	3-2 (0-2)	Máté 2, Fazekas

Az idény során a magyar válogatottban szerepelt játékosok

6 mérkőzésen: Bálint László (FTC), Bene Ferenc (Ú. Dózsa), Juhász István (FTC)

5 mérkőzésen: Fazekas László (Ú. Dózsa)

4 mérkőzésen: Megyesi István (FTC), Mészáros Ferenc (Vasas), Vidáts Csaba (Vasas)

3 mérkőzésen: Fábíán Tibor (Vasas), Horváth József (Ú. Dózsa), Kocsis Lajos (Bp. Honvéd), Kovács József (Videoton SC), Máté János (FTC), Zámbó Sándor (Ú. Dózsa)

2 mérkőzésen: Fekete László (Ú. Dózsa), Kolár Endre (Ú. Dózsa), Kozma Mihály (Bp. Honvéd), Nagy László (Ú. Dózsa), Somogyi József (Rába ETO), Szőke István (FTC)

1 mérkőzésen: Albert Flórián (FTC), Géczai István (FTC), Harsányi László (Ú. Dózsa), Kántor Mihály (Vasas), Lakinger Lajos (Vasas), Müller Sándor (Vasas), Páncsics Miklós (FTC), Póczik József (Rába ETO), Rapp Imre (Pécsi MSC), Tóth András (Ú. Dózsa), Török Péter (Vasas)

UTÁNPÓTLÁS

Európa-bajnok a magyar válogatott!

1973 őszén mindössze két barátságos mérkőzést játszott a 23 éven aluliak válogatottja. Az első – mivel Sárosi László éppen az IBV-n járt az ifikkal – Moór Ede irányításával nyert Poznańban, a lengyelek ellen. A 3-1-es győzelem szép sikert jelentett, a hazaiak erős legénységgel álltak ki, a gólszerzőjük, Marek Kusto kerettag volt a következő három világbajnokságon. A két csepelei szélső, Bartos és Buronyi, valamint az újpesti Kellner gólja hozta a győzelmet. A válo-

Az utánpótlás Európa-bajnokságot nyert csapat. Balról: Fekete L., Várady, Nagy L., Kántor, Dunai III, Török, Tóth A., Harsányi, Kiss T., Mészáros, Horváth J. és a három bíró

1967
1968
1969
1970
1971
1972

gatott november végén a Népstadionban 1-1-re végzett a keletnémetekkel, senki sem sejtette akkor, hogy a két gárda fél évvel később majd az Európa-bajnoki címért tusakodik egymással. (A 21 évesek aznap a pécsi Katzirzcal, a kispesti Varga Józseffel, Morgóssal és Hojszákkal, a ferencvárosi Ebedli Zoltánnal, valamint az újpesti Fekete Lászlóval és Sarlóssal a soraikban 2-1-re verték az NDK hasonló korú játékosait az Odera menti Frankfurtban.)

Márciusban már selejtezőt játszott a magyar csapat, az Eb egyenes kieséses szakaszának első mérkőzésén, a negyeddöntőben 2-1-re kikapott a hollandoktól. Nem volt vészes a hátrány, de fokozta a rossz kedvet, hogy a hónap végén, barátságos mérkőzésen a válogatott 2-0-s vereséget szenvedett a bolgároktól Pernikben. Ám a Jong Oranje elleni békéscsabai visszavágón (9000 néző előtt) a korábban a Honvédban már NB I-es mérkőzésen is szerepelt, de mégiscsak a helyi NB I B-s csapatból beválogatott Németh Lajos vezérletével sikerült 3-1-re fordítani. (A későbbi kiváló játékos lett a 2-0-t hozó második gólt.)

1973

Az elődöntőben még nehezebb feladat jutott: a szovjet válogatott legyőzése. Április 30-án Harkovban az ellenfél kétgólos előnyt szerzett. Ahogyan a hollandok ellen, ezúttal is sújtotta öngól a magyarokat, majd David Kipiani is a kapuba talált.

1974

A kinti találkozón szerepelt csapatot (Mészáros – Török P., Pozsgai, Csorna, Virágh – Kovács J., Kocsis I., Kunszt – Péntes, Kiss T., Becsei, csereként beállt Kunszt helyett Németh L.) kétségtelenül jó játékosok alkották, de a május 7-i visszavágó előtt Sárosi László, nyilván az MLSZ elnökével és a szövetségi kapitánnyal is egyeztetve, úgy döntött: jöjjön a generáció színe-java. A Dózsa és a Ferencváros már A-válogatott vagy a keretbe behívott játékosaival acélozta meg az utánpótlás-válogatottat. Tizenötezer vehemens szurkoló előtt a Mészáros – Török P., Harsányi, Horváth J., Vépi – Dunai III, Tóth A. – Fekete L., Kiss T., Nagy L., Becsei tizenegy kezdett, majd beállt a győri Péntes és az akkor pécsi Kocsis. Nagy meccs volt, a 60. percgig a szovjetek biztosabbnak érezhették a jövőjüket, mint a Varsói Szerződését. Akkor a társai által Golyónak becézett újpesti Fekete megszerezte a reményt adó első gólt. A 83. percben a Nagy Lászlót váltó Péntes belőtte élete talán legemlékezetesebb gólját. (Versenyben lehet ezzel az, amit a hollandoknak lőtt Békéscsabán. A bombájával harcolta ki a továbbjutást a magyar csapat.) A válogatott hosszabbításra mentette a párharcot. Több gól már nem esett, tizenegyespárbaj határozott a döntőbe jutásról. Az újpestieknek 75 napon belül a harmadik: az MNK-ban kiestek, a BEK-ben továbbjutottak a futball lottóhúzásán. Kazincbarcikán 4-3-ra nyert a magyar csapat, és egy héttel később Drezdában már az Eb-elsőségért játszhatott.

Nagy László szereli a döntőben keletnémet ellenfelét, Dunai Edére ezúttal nincs szükség

1980
1981
1982
1983
1984
1985
1986

Péntes Mihály később okkal sérelmezte, hogy még aranyérmeket sem kapott, pedig nagyon sokat tett azért, hogy a 23 éven aluliak válogatottja megnyerje a tornát. De Sárosi László a fináléban – alkalmasint érthetően – szinte a teljes A-válogatottat játszatta. A kinti találkozón

2-1-re még vezetett a magyar csapat, aztán Terletzki belőtte a második gólját, majd a 87. percben Heidler találata meghozta a keletnémetek csatanyerését. Csak a csatát nyerték meg, nem pedig a háborút.

A Népstadionban, a visszavágón ugyanis úgy futballozott az „utánpótlás-válogatott”, ahogyan az A sem – mondjuk az 1971-es, párizsi győzelme óta. A helyszínen huszonezren látták a mérkőzést – a KISZ Budapesti Bizottsága és az MLSZ elnöksége 15 ezer iskolást hívott meg a döntőre –, például azt, ahogyan Tóth András a 35. percben belőtt egy szabadrúgást, ahogy Várady Béla kétszer is mattolta az öthátvédés keletnémet védelmet (az egyiket ő is szabadrúgásból lőtte), vagy ahogyan Fekete László is bevette Boden hálóját.

A finálé két mérkőzésén szerepeltek (Mészáros Ferenc, Török Péter, Harsányi László, Horváth József, Kántor Mihály, Dunai III Ede, Tóth András, Nagy László, Fekete László, Kiss Tibor, Várady Béla, Kunszt Jenő, Becsei József) kívül a selejtezőkön játszott még Sarlós, Lukács, Pál, Kolár, Gass, Hegyi,

Barcs Sándor átadja a tróféát Horváth József csapatkapitányának

Máté, Kellner, Vépi, Komjáti, Bartos, Kovács I., Póczik, Varga S., Kovács L., Kincses II, Csorna, Gujdár, Pintér, Buronyi, a pécsi Bálint, Virágh, Kocsis I., Péntes, Németh L., Pozsgai, Kovács J. is. Összesen 40 játékost vetettek be a tíz találkozón. A legtöbb meccsen Mészáros, Becsei és Dunai III szerepelt (8-8). Várady csak az első és az utolsó összecsapáson lépett pályára. Az első 4-0 lett oda (a jugoszlávoknak), a második, a döntő 4-0, ide (a keletnémetek ellen). Micsoda különbség!

U23-as utánpótlás Európa-bajnokság, döntő

NDK– Magyarország 3-2 (1-2)

1. mérkőzés, 1974. május 15., Drezda, 17 000 néző. Jv.: Kitabdjian (francia)

Magyarország: Mészáros – Török P., Harsányi, Horváth J., Kántor – Dunai III, Tóth A. (Kunszt, 60.), Nagy L. – Fekete, Kiss T., Becsei

NDK: Boden – Kische, Dörner, Helm, Sekora – Moldt (Decker, 62.), Häffner, Terletzki – Richter (Kotte, 74.), Heidler

Gólszerző: Terletzki (28., 47.), Kiss T. (29.), Horváth J. (42.), Heidler (87.)

Magyarország–NDK 4-0 (1-0)

2. mérkőzés, 1974. május 28., Népstadion, 25 000 néző. Jv.: Schiller (osztrák)

Magyarország: Mészáros – Török P., Harsányi, Horváth J., Kántor – Dunai III, Tóth A., Nagy L. – Fekete, Kiss T., Várady

NDK: Boden – Dörner – Enge, Decker, Krebs, Sekora – Helm (Kotte, 55.), Häffner, Terletzki – Richter (Hammer, 70.), Heidler

Gólszerző: Tóth A. (35.), Várady (48. 60.), Fekete (62.)

Donyeck jobban tetszett, mint Cannes

A Sárosi László által irányított ifjúsági válogatott szeptember második felében a Szovjetunióban, Donyeckben vett részt az IBV-n. A későbbi válogatott játékosok közül Végh Tibort, Rab Tibort, Szabó Ottót, Magyar Istvánt, Kelemen Gusztávot és Izsó Ignácot is soraiban tudó legénység jól szerepelt, s miután a lengyelek ellen tizenegyesekkel megnyerte a „kisdöntőt”, harmadikként tért haza.

A korosztály számára 1974 tavaszán az UEFA-torna selejtezői jelentették az első erőpróbát. A csapat Miskolcon 1-0-ra, Ljubljanában 3-0-ra kapott ki a jugoszlávoktól. Pedig nem volt gyenge alakulat, a szlovéniai találkozon Paróczai Sándor, Májér Lajos, Kóhalmi Gábor, Kiss Sándor, valamint Végh, Rab, Kelemen és Izsó személyében nyolc későbbi A-válogatott is pályára lépett.

Forrás: Labbírárság

Az ifjúsági válogatott Donyeckben. Állnak (balról): Kertes Mihály, Rab T., Nagy, Fischer, Végh, László, Ádám, Solymosi, Rab I., Sárosi László edző. Guggolnak: Pájer, Szabó O., Izsó, Kelemen, Szlivka, Koleszárík, Magyar, Fekete

A társaság egy héttel később – mivel Sárosi László az utánpótlás-válogatottal foglalkozott, Moór Ede irányításával – a hagyományos, akkor már 23. alkalommal megrendezett cannes-i tornán lépett pályára. Három mérkőzést vívott, a nyolccsapatos mezőnyben a brazilok és a mexikóiak elleni vereséggel, a románokat legyőzve a hatodik helyen zárt.

Miért nem rúgtunk több szögletet?!

A 21 éven aluliak Moór Ede által irányított csapata ősszel az NDK-ban aratott 2-1-es győzelemmel hívta fel magára a figyelmet, majd áprilisban 2-0-ra kikapott, ugyancsak barátságos mérkőzésen, a románoktól. Azonban feledtette a bukaresti botlást a hagyományos touloni tornán való szereplése. A szervezők nyolc résztvevőt hívtak meg a korosztályos tornára, négy klubot (Mönchengladbach, Derby County, Anderlecht, Nîmes Olympique) és négy válogatottat (magyar, brazil, csehszlovák, lengyel). A dél-amerikaiakat egyébként, noha válogatott néven játszott, a São Paulo FC képviselte. Szerepelt soraiban a későbbi világklasszis, Óscar.

A magyar együttes szenzációsan menetelt a döntőig, a négy gól is szerző Nyilasi Tibor vezérletével a Mönchengladbachot 11-1-re, az elődöntőben a brazilokat Sipőcz és Budavári

egy-egy találatával 2-0-ra verte. A fináléban 1-1-re végzett a csapat a lengyelekkel – de elveszítette a döntőt, mert a speciális kiírás szerint döntetlennél a több szögletet elérő gárda nyert. A lengyelek három mérkőzést játszottak a tornán, a csehszlovákokat megverték az elődöntőben 1-0-ra, de az első és az utolsó meccsüket jobb szögletaránytal nyerték meg. A Derby County ellen 4:1-re, a magyarok ellen 13:6-ra. A gólkirályi címet Nyilasi Tibor, a legjobb játékosnak felajánlott különdíjat Sipőcz József kapta.

Munkában a magyar védelem a döntőben

A jó szereplés ellenére néhány magyar kulcsjátékos számára rossz emlék maradt a torna. Nyilasi és néhány társa szerette volna a brazilok legyőzése után a másik elődöntőt, a Lengyelország–Csehszlovákia mérkőzést megnézni. Az előjárók ehhez nem járultak hozzá, s noha utána mindenki felszállt a szállodába tartó buszra, Nyil vezérletével többen nem szálltak le róla. Válaszként a Ferencváros csatárát az MLSZ az esztendő végéig eltiltotta a külföldi utazásoktól.

A nemzetközi utánpótlás-fesztiválon, francia nevén a Festival International des Espoirs-on (Bandolban, Draganban és Toulonban) pályára lépett magyar játékosok: Katzirz (PMSC), Dombai (Tatabánya), Kanász és Burg (MTK), B. Kovács, Sipőcz (Vasas), Kádár, Varga J., Budavári (Bp. Honvéd), Sarlós (Ú. Dózsa), Ebedli, Nyilasi (FTC), Dákay (Tatabánya).

VILÁGBAJNOKSÁG

Palotai Károly tartalék volt a vb-döntőben

A magyar válogatott ugyan nem jutott ki az NSZK-ban rendezett világbajnokságra, de magyar résztvevői voltak a tornának. Palotai Károly vezette Hannoverben a Hollandia–Uruguay mérkőzést, amelyen a világbajnokságok történetében először mutatta fel egy játékosnak a piros lapot. (Az uruguayi Julio Montero kapta.) Őt jelölte a FIFA a döntő negyedik bírójának, John Taylor tartalékjának.

Az ausztrál válogatottban két mérkőzésen is játszott a tornán Abonyi Attila. Az 1946-ban Budapesten született, tízévesen a szüleivel Ausztráliába emigrált csatár a Melbourne Hungaria színeiben kezdett játszani, majd 1969 és 1976 között a St. George-Budapest sztárja volt.

Tudomásunk szerint ő az egyetlen magyar, aki gólt lőtt a Manchester United mezében, vendégjátékos volt a „vörös ördögök” 1975-ös túráján, a Queensland elleni mérkőzésen. Az ausztrál válogatottban 61 mérkőzésen 25 gólt lőtt.

A bírói kar a világbajnokság előtt. Palotai Károly a hátsó sorban balról a negyedik

Ladinszky Rensenbrinket megelőzve lett gólkirály

A magyar sajtó továbbra sem vett tudomást az illegálisan külföldre került futballistákról. Így aztán (leszámítva azokat, aki hozzájutottak a külhoni újságokból szerzett információkhoz)

Varga Zoltán hosszú hajjal, az Ajax mezében

a legtöbb szurkoló leginkább a véletlenekre támaszkodhatott. Vagy esetenként az ORF-re, az osztrák televízióra, már akik tudták fogni az adását. Várhidi Pál mesélte a Spartak Trnava elleni BEK-mérkőzés előtt, hogy a tatai edzőtáborban módjuk volt megnézni az Ajax és az AC Milan vívta európai Szuperkupa-döntőt. Azon pedig időnként feltűnt a cserejátékosok között Varga Zoltán, akit a Barcelonába igazolt Johan Cruyff helyére szerződtetett az amszterdami klub. A Bundesligából kitiltott, s Hollandiába már az Aberdeentől érkezett Varga éppen úgy 12 mérkőzést játszott és két gólt szerzett az Ajaxban, mint a magyar válogatottban. Rossz korszakban került az Ajaxhoz, a klub 13 válogatott játékosa mind azért harcolt, hogy bekerüljön a világbajnokságon szereplő Oranjéba. Noha a szurkolók és a játékosok is maximálisan elismerték, az idény végén távozott. Csapatával harmadik lett a bajnokságban.

Ladinszky Attiláról sem jutott el a magyarokhoz sok információ, pedig fantasztikus idényt zárt. A Feyenoordból átlépett a brüsszeli Anderlechthez, amellyel első teljes szezonjában a belga élvonal gólkirálya lett. (A németalföldi országban korábban egy magyar nyerte el ezt a címet, Nagy Antal 1969-ben.) A vándorlásai miatt Le Gitannak (Cigánynak) becézett támadó 27 mérkőzésen 22 gólt szerzett az Anderlechtben, amellyel megnyerte a bajnokságot is. Így festett a csatársor: Van der Elst, Coeck, Van Himst, Ladinszky, Rensenbrink. Attila legalább akkora sztár volt, mint a bal kezénél játszó (egyébként 20 bajnoki gólig jutó) holland, az 1974-es világbajnokság egyik legnagyobb csillaga, a korszak első számú balszélsője.

Krivitz Tamás

Ha már a belga élvonalnál tartunk: az egykori Vasas-kapus, Kenderesi István a Beerschotban, az antwerpeni lila-fehéreknél zárta le pályafutása érdemi részét, igaz, utána még két évet eltöltött a harmadik osztályban, a CS Ardenne

Kenderesi István, (piros mezben) belga Beerschot csapatában

együttesében. Krivitz Tamás ugyancsak búcsúzott a belga első ligától, a Lierse futballistája volt. Krémer Károly és Lakner István az FC Liègeben játszott. Liebhaber Barna Ausztriában, a Linzer ASK-ban, Kottán György a város másik alakulatában, a bajnoki címet nyerő VÖEST Linzben volt alapember.

A VÖEST Linz bajnoksapata. Kottán György áll, jobbról a harmadik

Nagy Antal Marseille-ből Alicantéba költözött, és a Hercules játékosa lett. Tíz gólt szerzett a második vonalban. Az edzők közül Szusza Ferenc az első ligába feljutó Betist, míg Kubala László a válogatotat irányította. Utóbbi a jugoszlávok elleni pótselejtezőn bukta el a világbajnoki részvételt.

Lóránt Gyula megismételte az előző évi bravúráját, és az országos kupa elődöntőjéig mentelt a Kickers Offenbachhal. Puskás Ferenc az utolsó szezont töltötte a Panathinaikosszal. Zsengellér Gyula maradt az Olympiakosz Volosznál. Szentgyörgyi József 1973 őszén a dán Vejlet irányította, a BEK-ben is. Csapata kiverte a francia FC Nantes-ot, majd nagy csatában kiesett az elődöntőbe masírozó skót Celtic ellen. Lengyelországban Vasas Mihály a Szombierki Bytomot, Kontha Károly (ősszel) a Stal Mielecet vezette.

Budai I László az utolsó teljes idényét töltötte Guineában, Dósai István és Mohácsi László Szenegálban, Kárpáti Béla Nigériában dolgozott.

Friedmanszky Zoltán és Ivanics Tibor Kubában tevékenykedett.

Az Egyesült Államokban és két kanadai városban, Torontóban és Vancouverben egyre izmosodott az NASL, az ottani profilig. Tizenöt gárda indult az 1974-es bajnokságban, amelyben tizenegyesekkel döntötték el a döntetlenre végződött meccseket (a Los Angeles Aztecs így nyerte meg a bajnoki címet a Miami Toros ellen), s használtak továbbra is a 35 yardos lesvonalat. Mindössze két magyar futbalozott a ligában, közülük az itthon a TF-et végzett, akkor már 32 éves Monoki Béla karrierje a legmeglepőbb: a kiérkezése után a Cosmosnál szinte azonnal szerződést kapó középpályás idehaza nem jutott el az élvonalig, testnevelőként Győrben és Székesfehérváron tanított. Egy mérkőzésen játszott abban a csapatban, amelyik egy évvel később megvásárolta Pelét! Strenicer Jenő a Toronto Metrost erősítette.

A Cosmos 1974-es csapatában Monoki Béla az álló sorban balról a második. A jobbján Shep Messing, a klubtörténet egyik legjobb kapusa áll

A döntő kapujában állította meg a Bayern München az Újpesti Dózsa

Az Újpesti Dózsa minden idők legjobb magyar BEK-szereplését produkálta az idényben, beállítva a Vasas (1958) és a Győri Vasas ETO (1965) rekordját az elődöntőbe jutással.

A lila-fehérek az ír Waterford ellen kezdték a menetelést, már Dublinban is nyertek 3-2-re, a visszavágó pedig különösen sima volt (3-0). A következő fordulóban ellenben nagyon nehéz feladatot kaptak, a hatvanas évek egyik sikercsapata, a portugál SL Benfica következett. A már 32. évében járó Eusébio nem kezdett Lisszabonban, csak Tóth András vezető gólja után szállt be – de hat perccel később kiegyenlített. Így is döntetlennel és a továbbjutás reményével tért haza a Dózsa. A visszavágóra Szűcs Gyula óriásit húzott: mély vízbe dobta a korábban a kezdőcsapatban még egyszer sem szereplő Fekete Lászlót, aki 75 percet játszott, és a mezőny egyik legjobbjává vált. A mérkőzés a második félidő derekán dőlt el, előbb Bene, majd Kolár szerzett kifejezetten látványos gólt. Ez volt az első alkalom, hogy magyar csapat túljutott a Benficán a BEK-ben, előtte az Újpesti Dózsa (1960–1961), a Győri ETO (1964–1965) és a Vasas (1967–1968) is búcsúzott.

Tavasszal a csehszlovák bajnok Spartak Trnava ellen kellett megtenni a következő lépést. Immár az új edzővel, Várhidi Pállal a kispadon. A hazai pályán már hét éve veretlen nagyszombatiak ellen a döntetlen is kiváló eredménynek számított, a találkozó előtt sérüléssel kínlódó Tóth András szerezte az egyetlen gólt. A visszavágó szenzációs küzdelmet, nagy csatát hozott, Jozef Adamec gólját Fekete László egyenlítette ki. A 120 perces csata végén büntetőpárbaj döntött, ebben – 2-1-es Dózsa vezetésnél – előbb Karol Dobiaš, majd Kellner Jenő rontott. A tizedik lövés előtt 4-3-ra vezettek a lilák, a szlovák kapus, Dušan Kéketi rúgott Szentmihályi

HÁROM ÉV

A Dózsa a legszűkebb európai elitben

A hetvenes évek első felében, az 1971 és 1974 nyara közötti három BEK-sorozatban csak az Újpesti Dózsa jutott háromszor is a legjobb nyolc közé a Bajnoksapatok Európa-kupájában. Készítettünk egy ponttáblázatot (BEK-győzelem 10, döntő 8, elődöntő 6, negyedöntő 4 pont), amely világosan mutatja a lila-fehérek helyét az akkori európai elitben: csak az Ajax szerzett náluk több pontot!

A pontlista élcsoportja: 1. Ajax 20 pont, 2. Bayern München és Újpesti Dózsa 14-14, 4. Celtic 12, 5. Atlético Madrid, Internazionale, Juventus, Spartak Trnava 8-8.

Csapatnév	1971–1972	1972–1973	1973–1974
AFC Ajax	győztes	győztes	–
Internazionale	döntős	–	–
Celtic FC	elődöntős	–	elődöntős
SL Benfica	elődöntős	–	–

Antalnak büntetőt, s az utolsó bajnoki idényét töltő, veterán játékos parádés vetődéssel megfogta a labdát. Európa legjobb négy csapata közé jutott a magyar bajnok. Jöhetett a Bayern!

A Népstadionban 80 000 néző előtt 1-1-re végződött a bajorok elleni csata. A Dózsa játékosai szívesebben maradtak volna a Megyeri úton az elődöntőre is, viszont a legnagyobb magyar

arénaiba több mint kétszer annyian értek be, mint a saját pályájukra. A Bayern abban a BEK-idényben nem villogott idegenben, Magyarországon is meglegedett az 1-1-es döntetlennel. (Conny Torstensson vezető gólját Fazekas László egyenlítette ki.) Vitathatatlanul erősebb csapat volt a Bayern, mint az Újpesti Dózsa, de még a futballhoz nagyon értő és a lila-fehér játékosokkal kifejezetten szoros barátságban lévő nagyszerű kollégánk, Zsengellér Zsolt

is úgy fogalmazott a *Képes Sportban*, hogy a lilák többre juthattak volna, ha elhiszik, hogy van keresnivalójuk. A visszavágón már nem volt, noha a 72. percig csak 1-0-ra vezettek a németek. A vége 0-3 lett, a világ akkori legjobb futballcsapata állította meg a Dózsát. Zámbo Sándor, a lilák karizmatikus szélsője akkoriban megfogadta, hogy addig nem borotválkozik meg, ameddig csapata be nem jut a BEK-döntőbe. Néhány évtized után feladta...

A KEK-ben és az UEFA-kupában induló magyar klubok nem érték meg a tavaszt. A kupagyőztesek mezőnyében a Vasas kettős vereséggel (ittthon, a Népstadionban 0-2, Angliában 0-1) esett ki a Vic Halom személyében egy magyar származású, de 1948-ban már Albionban született játékost is felvonultató, egyébként az angol második vonalban szereplő Sunderland ellen.

Az UEFA-kupában a Ferencváros a varsói Gwardia ellen a Népstadionban kezdett (szakadó esőben kettős meccs volt a Vasassal), s nagy meglepetésre 1-0-ra kikapott. Akkoriban még nagy felháborodást keltett, hogy mindkét élcsapat ittthon kikap, szerzett gól nélkül. A lengyel belügyi klub a visszavágón sem hagyott esélyt a zöld-fehéreknek, már 2-0-ra vezetett, amikor az utolsó percekben Máté János szépített.

Csapatnév	1971–1972	1972–1973	1973–1974
Arsenal FC	negyedd.	–	–
Feyenoord	negyedd.	–	–
Standard L.	negyedd.	–	–
Újpesti Dózsa	negyedd.	negyedd.	elődöntős
Juventus	–	döntős	–
Real Madrid	–	elődöntős	–
Derby County	–	elődöntős	–
Bayern M.	–	negyedd.	győztes
Dinamo Kijev	–	negyedd.	–
Sp. Trnava	–	negyedd.	negyedd.
Atlético M.	–	–	döntős
Crvena zv.	–	–	negyedd.
FC Basel	–	–	negyedd.
CSZKA Sz.	–	–	negyedd.

Gerd Müller és Horváth József kettőse

1967
1968
1969
1970
1971
1972

A Bp. Honvéd felvidéki együttes, a kassai TJ VSS Košice ellen ugyancsak elveszítette az első mérkőzést (összefoglalva: szeptember 19-én a Dózsa 3-2-re nyert Dublinban, a másik három csapat, egyaránt szerzett gól nélkül, kikapott), de aztán a visszavágót 5-2-re megnyerve javított. Továbbjutott a második fordulóba is, miután sokgólos meccseken kint 4-3-ra, Kispesten 3-2-re nyert a Lokomotiv Plovdiv ellen. (A bolgár vasutasok elleni hét gólból négyet Kozma Mihály szerzett.) A harmadik körben, a lengyel Ruch Chorzów ellen a Pusztai László duplájával elért 2-0-s győzelem biztatónak tűnt. Ám jött a sziléziai összeomlás: a Ruch sokkal jobban megélt a katowicei stadion jégpáncélján, s 5-0-ra kiütötte a piros-fehéreket.

EURÓPA-VÁLOGATOTT

Bene adta Cruyffnak, ő pedig Eusébióknak...

1973. október 31-én a világ szegényeinek megsegítésére játszott egymással Európa és Amerika válogatottja a Camp Nouban. A mi kontinensünk edzőjének Kubala Lászlót kérték fel, az amerikai legénységet pedig Omar Sivori irányította. Kubala meghívta alakulatába Bene Ferencet is, aki az első féldőben esett mindkét európai gólból szerepet játszott. Az elsőnél az ő labdáját átvéve ívelt Cruyff Eusébio fejére, majd a másodiknál beugrott egy „csinnes” helyzetbe, az afrikai vendégjátékos, Salif Keita pedig a kapuba vágta az eléje pattanó labdát. Mindkét féldő döntetlenre végződött, végül a dél-amerikaiak tizenegyespárbajban nyertek.

Európa–Amerika 4-4 (2-2) – tizenegyesekkel 2-3

1973. október 31., Barcelona, 28 000 néző. Jv.: Angonese (olasz)

1978

Európa: Viktor (csehszlovák), h. Iribar (spanyol, 46.) – Krivokuca (jugoszláv), h. Dumitru (román, 46.), Facchetti (olasz), Juan Cruz (spanyol), h. Kapszisz (görög, 46.) – Pavlovics (jugoszláv), Asensi (spanyol) – Bene (magyar), h. Edström (svéd, 46.), Keita (mali), h. Nené (portugál, 46.), Cruyff (holland), h. Odermatt (svájci, 46.), Eusébio (portugál), h. Pirri (spanyol, 46.), Jara (osztrák)

Dél-Amerika: Santoro, h. Carnevali (mindkettő argentin, 46.) – Wolf (argentin), h. Arrúa (paraguayi, 38.), Luis Pereira (brazil), h. Lasso (ecuadori, 46.), Chumpitaz (perui) – Marco Antonio (brazil), h. Caszely (chilei, 46.), Espárrago (uruguayi), h. Borja (mexikói, 46.), Brindisi (argentin) – Sotil, Cubillas (mindkettő perui), Paul César Lima (brazil), h. Ó. Ortiz (argentin), Rivellino (brazil), h. Moreno (uruguay, 46.)

1982

Gólszerző: Sotil (13.), Eusébio (14.), Keita (22.), Cubillas (28.), Asensi (51.), Jara (54.), Brindisi (64.), Chumpitaz (80. – 11-esből)

A gyenge minőségű kép magyarázata: a spanyol televízió egykori felvételéből származik. De mutatja, hogyan ünneplik a Bene, Cruyff, Eusébio összjátékából született első európai gólt a főszerzők

A bányászok összetörték a zsolnait

A Tatabányai Bányász olyan bravúrt vitt véghez, amilyenre korábban csak egyetlen magyar csapat, még 1957-ben a Vasas volt képes: címvédőként megnyerte a Közép-európai Kupát.

Maradt az előző évek kiírása, mind az öt résztvevő ország nevezhetett egy klubot, s melléjük került az előző sorozat győztese. Az MLSZ, a KK-szabályzatnak megfelelően, az előző idényben a legelőkelőbb helyen végzett, az európai kupákra nem nevezett együttest, a Videotont indította. A székesfehérváriak a B-csoportba kerültek a csehszlovák ZVL Žilina és a Jugoszláviát képviselő, bosnyák FK Szarajevo társaságában. Mindkét párharcban megnyerték a hazai meccsüket, ám kikaptak az idegenbeli találkozókra. Azért nem lettek csoportgyőztesek, mert a közel hasonló eredményes felmutató zsolnaiak döntetlent értek el Szarajevóban.

A Tatabánya az osztrák Vorarlberg és az olasz Lanerossi ellen egyet nyert, egy mérkőzésen döntetlent játszott, így csoportgyőztes lett. A nagy bravúr a vicenzai 1-0 volt, Takács László góljával nyertek a kék-fehérek. A döntőben a zsolnaiakat idegenben is megverte a dr. Lakat Károly által irányított gárda, az egész szezonban nagy formában játszó Kőműves Mihály két találatával főszerepet vindikált, de hasonlóan fontos volt az utolsó pillanatokban Szabó György gólja is. Annak köszönhetően a TBSC előnnyel kezdte a visszavágót, amelyet aztán szűk húsz perc alatt el is döntött. Tatabányán az utolsó percekre a mesteredző beküldte a pályára a csodálatos pályafutása végén ezen a találkozón búcsúzó Göröcs Jánost.

Szabó György 1973 után 1974-ben is átvette a patinás serleget

1973–1974-es KK-sorozat, döntő

ZVL Žilina–Tatabányai Bányász 2-3 (1-1)

1. mérkőzés, 1974. május 8., Zsolna, 5000 néző, Jv.: Wöhrer (osztrák)

ZVL Žilina: Cepo – A. Rusnák, Gargulák (Zigo, 56.), Šulgan, Podolák – Š. Tomanek, Chobot, J. Tománek – Král, Slezák (Vl. Rusnák, 66.), Beleš

Tatabányai Bányász: Brünyi – Hernádi, Néder, Laczkó, Horváth L. – Arany, Kovács T., Knapik – Szabó, Kőműves, Tóth K.

Gólszerző: Kőműves (2., 57.), Slezák (31.), J. Tománek (86. – 11-esből), Szabó (89.)

Tatabányai Bányász–ZVL Žilina 2-0 (2-0)

2. mérkőzés, 1974. május 15., Tatabánya, 10 000 néző. Jv.: Makszimovics (jugoszláv)

Tatabányai Bányász: Brünyi – Hernádi, Néder, Kovács T., Horváth L. – Arany (Laczkó, 73.), Sallói – Szabó, Takács (Göröcs, 80.), Kőműves, Tóth K.

ZVL Žilina: Cepo – A. Rusnák, Gargulák, Zigo, 56.), Podolák – Beleš, Š. Tomanek, J. Tománek – Král, Slezák, Chobot (Radolský, 69.)

Gólszerző: Takács (16.), Kőműves (19.)

A Fradi Afrikában és Ausztráliában járt

1973 augusztusában is Spanyolországba indultak a legjobb magyar klubok. A Ferencváros is, noha a zöld-fehérek egy lévai hírverő mérkőzés után augusztus elején előbb Afrikába utaztak. Togóban és Elefántcsontparton játszottak, előbb ugyan – részben a pálya rossz talaja, részben a szokatlan klíma miatt – Loméban kikaptak a helyi bajnokcsapattól, a Club Omnisports Modèlétől, de aztán három mérkőzést nyertek. Zárásként az elefántcsontparti válogatottat ütötték ki 6-1-re... Az FTC a hazaérkezés után két fordulót lejátszott a bajnokságban, majd a hónap utolsó hetében „kiugrott” a Barcelonához közeli Terrassába, ahol részt vett az első alkalommal kiírt négyes tornán. Az elődöntőben a Zaragozát megverte 2-1-re (Szőke és Ebedli az utolsó öt-hat percben szerezték a két gólt), ám a fináléban nem bírt a mesterhármast szerző Gerd Müllerrel. A Bayern München 4-2-re nyert, noha lehetett volna még szorosabb a meccs, ha Bálint nem ront el egy büntetőt.

Az Újpesti Dózsa La Coruñában, a Teresa Herreraról elnevezett tornán szerepelt. Harmadik lett, de ezt restellni aligha kell: az aktuális spanyol bajnok, az idény végén BEK-döntős Atlético Madrid verte meg 4-2-re az elődöntőben (pedig Bene két gólt is szerzett!), majd a harmadik helyért gól nélküli mérkőzés végén tizenegyespárbajban legyőzte a Cruyffot, Neeskenst, Krolt, Suurbiert, Blankenburgot, Hulshoffot, Gerrie Mührent, Haant, Repet és Keizert is felvonultató nagy Ajaxot.

A Bp. Honvéd ezúttal Németalföld felé vette az irányt. Egyet nyert, egyet veszített a belga Standard Liège ellen (2-3, 1-0), aztán az ugyancsak belga Boom legyőzése nem jelentett gondot (7-3), majd 6-0-ra kiütötte Kispesten a CSZKA Moszkvát! Kocsis Lajos világlklasszis teljesítményt nyújtott a mérkőzésen.

Télen a Fradi újabb egzotikus túrára ment, Ausztráliában vívott szűk két hét alatt öt mérkőzést. Megverte az akkor az ötödik kontinens legjobbjai közé tartozó St. George-Budapestet 3-1-re, nyert Új-Dél-Wales (4-2) és Victoria állam (3-2) válogatottja ellen, s még lényegesebb, hogy egyszer 0-0-s döntetlent játszott, egyszer pedig 2-1-re nyert a nyári világbajnokságra készülő ausztrál válogatott ellen.

A túra kapcsán szenzációs hírt közölt a magyar ügyekben mindig jól informált *World Soccerben* (1974. március) *Leslie Vernon*: a sydney-i magyarok klubja, a St. George-Budapest kétéves szerződést ajánlott a játékos-edzőnek invitált Albert Flóriánnak, aki ezt el is fogadta, miután a „hatóságoktól és a klubjától is engedélyt kapott”. Ám az engedély, vélhetjük a későbbi történések függvényében, valahol elkallódott...

A Dózsa télen Romániában vendégeskedett, az UTA ellen 2-1-re nyert, de csak döntetlent játszott a második ligás FC Bihor ellen Nagyváradon. Ugyancsak döntetlent (2-2) ért el a spanyol Zaragoza ellen. Persze, napokkal az idény és a BEK-szereplés előtt a csapattal ismerkedő új edzőnek, Várhidi Pálnak aligha az eredmény volt a lényeges. A Vasas veszített 3-0-ra a mosztari Velezs ellenében, miként a Tatabánya sem szerepelt olyan jól az idény előtti felkészülési meccseken, mint a KK-ban. Kikapott Újvidéken az FK Novi Szadtól (1-4) és a Vojvodinától (1-6) is. A hatalmas verést kapott a Pécsi Dózsa is az NDK-ban (1-6), de hát rossz sorsa az ottani, éppen a világbajnokságra készülődő nagyválogatottat sodorta útjába.

Névsorolvasás

BP. HONVÉD:

Bicskei Bertalan 19 – Egervári Sándor 23, Ruzsinszky József 25, Szűcs Lajos 22, Lukács Sándor 27 – Pál József 30/4, Kocsis Lajos 25/6, Pintér Sándor 27/5 – Pusztai László 20/4, Kozma Mihály 30/27, Morgós Gábor 21. A többiek: Kelemen József 20, Füle Lajos 12/1, Czakó Sándor 9, Varga József 9, Bódi Zoltán 8, Lévy Tibor (k) 8, Csepregi László 7/1, Köhalmi Gábor 6, Kádár Lajos 5/1, Hojszák Zoltán 4, Kollár József (k) 4, Budavári László 1

CSEPEL SPORT CLUB:

Fatér Károly 17 – Sándor Mihály 28 – Vellai István 28/1, Godán Lajos 25, Kandí György 27, Hunyadi László 30/2 – Somogyi Mátyás 26/2, Varga Miklós 21/1, Gulyás Sándor 30/4 – Csordás Károly 29/8, Buronyi Tibor 30/4. A többiek: Bartos Sándor 18/5, Szurgent Lajos 12/6, Hajdu Lajos (k) 10, Pethő Attila 9, Őze Tibor 7, Bozó István 6/1, Fekete Gyula (k) 4, Kaszás András 4, Csöke József 3, Szalay Lajos 2, Tamási József 2, Bartha János 1, Kacsányi István 1

DOROGI AC:

Schnitzer Imre 28 – Tóth Gyula 25/2 – Aspirány Ferenc 30, Horváth Péter 29/2, Kácsor Attila 28, Gubán László 24/1 – Takács Tibor 24/1, Gabala Ferenc 25/1 – Peszeki Jenő 25/7, Laczkó István 30/6, Bartalos József 27/2. A többiek: Berecz József 20/1, Kiss Rudolf 16, Virágh Pál 12, Ecker Róbert 10, Abuczky Béla 7, Horváth István (k) 3, Kecskés Imre 2, Reich Antal 2, Zsigó Zoltán 2

FERENCVÁROSI TORNA CLUB:

Gézi István 22 – Martos Győző 21/1, Bálint László 30/4, Vépi Péter 22, Megyesi István 30/1 – Juhász István 30/4, Kú Lajos 25/4 – Szöke István 22/7, Branikovits László 25/12, Máté János 30/10, Magyar István 21/3. A többiek: Ebedli Zoltán 17/1, Mucha József 17/1, Eipel Ferenc 12, Albert Flórián 9/2, Domján László (k) 9, Engelbrecht Zoltán 6, Kelemen Gusztáv 6/2, Páncsics Miklós 6, Nyilasi Tibor 2, Takács László 2, Viczkó Tamás 2, Onhausz Tibor 1

HALADÁS VSE:

Szarka Zoltán 21 – Szántai István 19, Horváth Árpád 30/1, Halmosi Zoltán 30/2, Hauzer Tibor 20/4 – Farkas László 24/3, Kulcsár Ferenc 29/3, Németh Lajos 17/1 – Fehérvári János 30/1, Király Ferenc 27/11, Bíró László 16/1. A többiek: Bokor Miklós 14/1, Kabak Lajos 14, Pék András 13, Kereki Zoltán 11, Mursits József (k) 9, Stieber József 9, Balogh György 6, Szabó Ferenc 5/2, Derdák Tibor 3, Dobány Lajos 3, Horváth Zoltán 3, Németh József 3, Rátkai László 3, Kovács László 2, Sebestyén Péter 1

MTK:

Varga László 20 – Dunai (Drestyák) Lajos 27 – Török József 29, Csorna László 30, Csetényi Csaba 27/2, Nyíró István 18 – Ko-

vács Béla 29/1, Borsó János 29/7 – Kunszt Jenő 30/3, Koritár Lajos 26/14, Becsei József 25/9. A többiek: Sárközi István 15, Kiss Tibor 13/5, Berkes István 11, Gögös János (k) 10, Takács László 8, Morvai László 4, Berecz Zoltán 3, Burg László 3, Kanász József 2, Lucska Zoltán 2, Tulipán Mihály 2, László Ferenc 1, Pálincás András (k) 1, Rab Péter 1, Szijjártó Sándor 1

PÉCSI MSC:

Rapp Imre 30 – Kocsis István 30/4 – Kincses (Koller) II Viktor 28, Maurer László 20/1, Konrad I János 28, Tóth József 30 – Bálint László 25/6, Zombori Sándor 30 – Kardos Ernő 19/2, Juhász Tibor 22/7, Bencsik Vilmos 27/5. A többiek: Farkas László 13/1, Rónai István 13/1, Borovác Sándor 12, Tóth István 12, Iványi Tamás 11, Kovács Ferenc 7/1, Hernádi (Hornung) Ferenc 6, Csermeczy László 3, Jánosi Károly 3, Hámosi László 1

RÁBA ETO:

Borbély László 29 – Baumann János 21, Pozsgai Lajos 29, Sebők György 29, Izsáki László 28 – Varsányi Tibor 28/3, Somogyi József 30/4, Póczik József 23/4 – Pénez Mihály 29/7, Stolcz János 26/11, Glázer Róbert 27/7. A többiek: Horváth László 20/3, Csídei Gábor 18/3, Glázer Zoltán 8, Magyar Lajos 5, Brandisz Miklós 3, Földes Dénes (k) 1, Kalmár György 1, Palla Antal (k) 1, Pásztor Ferenc 1

SALGÓTARJÁNI BÁNYÁSZ:

Magyar Lajos 29 – Berindán László 19, Kmetty József 29, Varga Sándor 22/1, Vertig József 20 – Horváth Ferenc 29/1, Répás Béla 23, Básti István 24/3 – Kajdy Tibor 30/3, Kovács István 26/11, Jeck Ferenc 27/1. A többiek: Miklós József 17, Kegye Zoltán 16, Szóó József 14/3, Gecse Ferenc 13, Bartha András 12, Sáfrány István 10, Pozsár József 6, Dudás Tibor 5, Szalai István 3/1, Kovács II József 1, Szöke István (k) 1

SZEGEDI EOL AK:

Gujdár Sándor 30 – Várhelyi III Péter 22, Bánfalvy Sándor dr. 30, Varga Gyula 27, Virágh Ernő 27 – Vörös János 27/2, Patáky Miklós dr. 24/1, Mészár Lajos 26/2 – Antal Péter 30/9, Vass Ferenc 27/5, Szeghalmi Zoltán 27/5. A többiek: Magyar György 12/1, Zámboi Mihály 12/1, Kozma III Zoltán 8, Kozma II György 7, Hevesi Ferenc 5, Krenács Márton 4, Heidrich Gábor 2, Molnár Mihály 2, Wenner Vilmos 2, Hágelmann Endre 1, Imri István 1, Ladányi László 1, Nádasi Gábor 1

TATABÁNYAI BÁNYÁSZ:

Brünyi Béla 19 – Hernádi László 30/1, Kovács Tibor 28/1, Knapik István 22, Horváth László 30/1 – Néder István 26, Arany Mihály 19/6 – Szabó György 28/4, Sallói István 24/2, Kőműves Mihály 30/15, Tóth Kálmán 30/4. A többiek: Nagy István 18/2, Takács László 16/3, Laczkó Mihály 15, Csepocz János (k) 13, Dákay Ervin 5, Lódi László 5, Zöldi György 4, Horváth Ferenc 2, Dombai András (k) 1, Radics János 1

ÚJPESTI DÓZSA:

Szentmihályi Antal 25 – Noskó Ernő 26, Harsányi László 29, Horváth József 26/6, Kellner Jenő 23/3 – Dunai III Ede 30/5, Tóth András 27/12, Zámbo Sándor 29/5 – Fazekas László 30/12, Bene Ferenc 29/14, Nagy László 22/3. A többiek: Kolár Endre 19, Fekete László 18/10, Sarlós András 8/1, Szigethi Károly (k) 8, Dunai II Antal 6/2, Hegyi Imre 5, Juhász Péter 4, Bánkuti István 3, Lipovszky József (k) 2, Borbély Lajos 1

VASAS SC:

Mészáros Ferenc 29 – Török Péter 26, Fábián Tibor 27, Lakinger Lajos 29, Kántor Mihály 28 – Komjáti András 19/3, Kovács Ferenc 21/2, Vidáts Csaba 30/4 – Müller Sándor 27/7, Várady Béla 23/12, Gass István 29/4. A többiek: Tóth Bálint 19/1, Szőke István 16, Szabó Sándor 12, Földi Attila 9/1, Vida Péter 9, Sipőcz József 5, Kisteleki István 4, Ihász Kálmán 3, Izsó Ignác 3, Puskás Lajos dr. 3, Tamás Gyula (k) 1

VIDEOTON SC:

Kovács László 30 – Mester István 20, Nagy III János 30, Fejes Gábor 29/1, Hartványi Gábor 23 – Kovács József 25/4, Burka Imre 26/1, Karsay László 22/6 – Wollek Tibor 24/8, Tieber

László 21/8, Szalmásy Tamás 19/7. A többiek: Kuti László 19, Nagy II János 17/2, Nyitrai Ferenc 14, Bogáti Attila 13/1, Vass István 11/1, Szabó Károly 10, Csukovics László 8, Jankovics Sándor 5, Horváth Tibor 2, Garamvölgyi Lajos 1

VM EGYETÉRTÉS:

Hajdú József 30 – Bodnár István 21, Józsa Sándor 30, Komáromi József 26, Szigeti András 26 – Siklósi (Schneck) János 30/8, Turai László 29/4 – Vágvölgyi Mihály 28, Szuromi Antal 26/3, Selenka Tamás 24/4, Weimper István 20/4. A többiek: Straub László 19, Sóvári (Schäfer) Kálmán 15, Halápi István 11, Ullmann János 10, Galambos Antal 8, Ananiadis Jorgosz 7, Pénzes Viktor 6, Szepessy László 4

ZALAEGRSZEGI TE:

Déri László 20 – Molnár László 26, Papp I Antal 19, Mihalecz István 26/5, Filó László 20 – Gáspár Gyula 15, Tóth Gyula 28/1, Józsi György 25 – Soós István 24/7, Szabó Rezső 29/5, Bita József 30/1. A többiek: Kelemen Sándor 15/6, Szimacsek Tibor 15, Vörös István 15, Rácz László 14/1, Bolemányi János (k) 13, Papp II Zoltán 13, Kocsis I Tamás 12, Bicsák János 3, Kocsis II Miklós 3, Prokisch Károly 3, Tóth József 3, Pogács Ferenc 2/1, Molnár II Sándor 1, Szabó László 1, Vigh Pál 1

Az 1973–1974. évi Nemzeti Bajnokság I végeredménye

1. Újpesti Dózsa	30	18	6	6	75-33	42
2. Ferencvárosi TC	30	15	9	6	54-29	39
3. Rába ETO	30	15	8	7	43-35	38
4. Videoton SC	30	15	7	8	39-31	37
5. Tatabányai Bányász	30	14	9	7	40-37	37
6. Bp. Honvéd	30	14	6	10	54-36	34
7. Pécsi MSC	30	12	10	8	29-26	34
8. Vasas SC	30	9	14	7	35-31	32
9. Salgótarjáni BTC	30	10	12	8	25-28	32
10. MTK	30	11	6	13	44-41	28
11. Csepel SC	30	10	7	13	35-43	27
12. Zalaegerszegi TE	30	10	4	16	28-44	24
13. Haladás VSE	30	8	7	15	31-47	23
14. VM Egyetértés	30	4	15	11	25-48	23
15. Szegedi EOL	30	5	10	15	28-45	20
16. Dorogi AC	30	2	6	22	23-54	10

Az NB I góllövölístájának élcsoportja

1. Kozma Mihály (Bp. Honvéd)	27
2. Kőműves Mihály (Tatabánya)	15
3. Bene Ferenc (Ú. Dózsa)	14
3. Koritár Lajos (MTK)	14
5. Branikovits László (FTC)	12
5. Fazekas László (Ú. Dózsa)	12
5. Tóth András (Ú. Dózsa)	12
5. Várady Béla (Vasas)	12

NB I B

1. Diósgyőri VTK	34	19	9	6	66-25	47
2. Békéscsabai ESSC	34	18	10	6	43-25	46
3. Komlói Bányász	34	18	7	9	41-25	43
4. Szolnoki MTE	34	15	9	10	46-36	39
5. MÁV DAC	34	13	11	10	44-35	37
6. Dunaiújvárosi Kohász	34	12	12	10	48-44	36
7. Nagykanizsai Olajb.	34	12	10	12	37-44	34
8. Kossuthi KFSE	34	12	9	13	41-43	33
9. Budafoki MTE	34	11	11	12	40-47	33
10. Szekszárdi Dózsa	34	11	10	13	21-24	32
11. Egri Dózsa	34	11	9	14	44-51	31
12. Ganz-MÁVAG	34	10	11	13	30-41	31
13. Oroszlányi Bányász	34	11	8	15	34-40	30
14. Debreceni VSC	34	7	16	11	30-37	30
15. Bp. Spartacus	34	11	8	15	40-48	30
16. Kecskeméti SC	34	9	12	13	41-52	30
17. Pénzügyőr	34	11	7	16	46-58	29
18. Várpalotai Bányász	34	6	9	19	25-42	21

Osztályozó az NB I B-ben maradásért:

1. Várpalotai Bányász	12
2. Pénzügyőr és Kecskeméti SC	12

NB II, Északi csoport

1. Ózdi Kohász	30	18	9	3	46-19	45
2. BVSC	30	18	6	6	71-30	42
3. Kazincbarcikai Vegyész	30	16	9	5	52-30	41
4. Miskolci VSC	30	16	7	7	57-29	39
5. Gyöngyösi Spartacus	30	14	8	8	48-27	36
6. Vasas Izzó SC	30	15	6	9	49-30	36
7. Rudabányai Ércbányász	30	15	5	10	56-45	35
8. Dunakeszi VSE	30	13	4	13	40-41	30
9. Váci Híradás	30	9	11	10	29-41	29
10. Salgótarjáni Kohász	30	10	8	12	46-51	28
11. Nagybátonyi Bányász	30	9	7	14	31-43	25
12. S.újhegyi S. M. MÁV	30	7	8	15	27-57	22
13. Nyíregyházi Spart. Petőfi	30	6	8	16	20-46	20
14. ÉPGÉP	30	8	3	19	27-51	19
15. Leninvárosi MTK	30	6	5	19	32-51	17
16. Kisterenyei B. Építők	30	6	4	20	18-58	16

NB II, Nyugati csoport

1. Kaposvári Rákóczi	30	20	4	6	72-28	44
2. NIKE Fűzfői AK	30	19	5	6	74-39	43
3. BKV Előre SC	30	13	9	8	49-36	35
4. Pécsi VSK	30	11	13	6	35-27	35
5. Soproni Textiles	30	12	10	8	43-30	34
6. KOMÉP SC	30	13	6	11	49-35	32
7. Honvéd Tánccsics SE	30	10	10	10	40-35	30
8. Dunaujvárosi Építők	30	12	6	12	35-41	30
9. Bakony Vegyész TC	30	10	9	11	35-36	29
10. Győri Dózsa	30	11	7	12	40-45	29
11. Szfv. MÁV Előre	30	12	5	13	34-40	29
12. Sabaria Cipőgyár	30	9	10	11	31-37	28
13. Körmenendi Főiskola MTE	30	10	4	16	33-50	24
14. Győri Elektromos	30	9	5	16	45-62	23
15. Mába-Szászvári Bányász	30	8	6	16	31-51	22
16. Szombathelyi SE Dózsa	30	4	5	21	36-90	13

NB II, Keleti csoport

1. FŐSPED Szállítók	30	24	3	3	86-29	51
2. Volán SC	30	22	5	3	72-24	49
3. H. Szabó Lajos SE	30	14	9	7	41-28	37
4. Szegedi Dózsa	30	15	6	9	46-36	36
5. Debreceni EAC	30	14	5	11	59-53	33
6. Szegedi VSE	30	9	12	9	37-34	30
7. Békéscsabai VTSK	30	11	8	11	54-59	30
8. III. ker. TTVE	30	10	7	13	53-51	27
9. Ceglédi VSE	30	8	11	11	42-48	27
10. Bp. Építők SC	30	9	9	12	53-65	27
11. Debreceni MTE	30	11	4	15	43-46	26
12. Láng Vasas SK	30	10	6	14	39-45	26
13. H.böszörményi Bocskai	30	8	7	15	37-51	23
14. Kecskeméti TE	30	7	7	16	32-54	21
15. Szolnoki MÁV SE	30	7	6	17	35-68	20
16. Kiskunhalasi MEDOSZ	30	5	7	18	34-72	17

Osztályozó az NB I B-be jutásért:

1. Volán SC
2. BVSC
3. NIKE Fűzfői AK

Az NB III bajnokaiDélkeleti csoport: **Szarvasi Főiskola Spartacus**Déli nyugati csoport: **Véméendi TSZ SK**Dunamenti csoport: **Esztergomi MIM Vasas**Északi csoport: **Borsodi Volán**Északkeleti csoport: **Hajdú Vasas**Északközép-csoport: **Cinkotai Auras SE**Északnyugati csoport: **Soproni VSE**Közép-csoport: **Április 4. Vasas**Nyugati csoport: **Ajkai Alumínium SK****Az I. osztályú mérkőzések eredményei**

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.
1. Újpesti Dózsa	X	1-2	2-0	1-0	4-0	1-3	0-0	2-4	5-0	4-1	7-0	4-1	3-0	6-1	4-0	5-3
2. Ferencvárosi TC	1-1	X	1-2	1-1	5-0	2-1	0-0	0-1	2-2	2-1	4-1	3-0	6-1	5-1	1-2	2-0
3. Rába ETO	1-1	1-1	X	2-0	2-1	2-2	2-0	1-0	2-1	3-1	1-1	2-1	4-1	1-1	1-0	2-1
4. Videoton SC	3-2	2-3	3-0	X	3-1	3-1	1-1	0-0	0-0	2-1	1-0	1-0	1-0	3-0	1-3	1-0
5. Tatabányai B.	1-0	2-0	3-2	2-2	X	1-1	2-1	3-0	1-1	1-0	1-0	2-1	4-1	2-1	2-1	3-2
6. Bp. Honvéd	2-4	2-2	1-2	1-2	3-1	X	3-0	1-0	2-1	1-1	1-2	0-0	5-0	2-0	4-1	2-0
7. Pécsi Munkás SC	0-0	0-1	2-0	0-1	1-0	2-0	X	0-0	1-0	3-1	1-1	3-1	1-0	2-0	1-0	2-1
8. Vasas SC	2-2	1-2	1-1	0-0	0-0	3-1	2-0	X	0-1	1-1	0-2	1-1	1-1	1-1	1-1	3-1
9. Salgótarjáni BTC	2-1	1-2	3-1	2-0	1-0	0-3	1-1	0-0	X	0-2	1-1	1-0	1-0	0-0	1-0	1-0
10. MTK	0-2	0-2	2-0	3-0	1-1	2-0	0-2	3-1	1-1	X	1-0	0-0	1-2	3-0	6-1	4-2
11. Csepel SC	1-2	1-2	1-1	2-1	0-1	2-0	2-3	1-2	0-0	3-2	X	3-1	0-1	0-0	2-0	1-1
12. Zalaegerszegi TE	2-3	1-0	1-0	1-2	1-2	0-4	1-0	0-2	2-1	3-1	1-0	X	2-0	1-1	2-1	1-0
13. Haladás VSE	2-3	1-1	1-1	1-2	1-1	0-2	1-1	1-3	0-1	2-0	1-2	2-0	X	5-1	2-0	3-0
14. VM Egyetértés	1-1	1-1	1-2	2-0	0-0	0-3	0-0	1-1	0-0	1-1	2-4	2-1	0-0	X	1-1	2-0
15. Szegedi EOL AK	0-1	0-0	0-1	1-1	1-1	2-2	4-0	1-1	1-1	1-2	3-0	2-0	0-0	1-3	X	0-0
16. Dorogi AC	0-3	1-0	1-3	0-2	1-1	0-1	1-1	2-3	0-0	0-2	1-2	1-2	0-1	1-1	3-0	X

Az Újpest hetedszer, a követelményrendszer először

Bő fél évvel a Kutas István vezette MLSZ-elnökség hivatalba lépése után már jó néhány változás megérintette a futballunkat. Átszervezték a bajnoki rendszert, ami a gyakorlatban azt is jelentette, hogy csökkentették a Nemzeti Bajnokságban szereplő csapatok számát. (Az NB I akkor még érintetlen maradt, de megszűnt az NB I B, s egycsapatos lett az NB II, négycsapatos az NB III.) Új premizálási rendszert alkottak, a klubok sportmunkatársi szerződést kötöttek a futballistákkal, s megállapodtak bizonyos pótlékról, amelynek összegébe beleszámított a klubnál eltöltött idő, sőt – aligha volt erre sok helyen példa a nagyvilágban – az iskolai végzettség is. Kiemelten fontos céllá vált a fegyelmi helyzet megszilárdítása, a bajnokság tisztaságának biztosítása. Az utókor a korszakot az úgynevezett követelményrendszerrel azonosította, amely a játékosok – a felmérések szerint a nyugati átlagtól elmaradó – fizikai képességeit igyekezett javítani. Érdeemes idézni *L. Réti Anna* *Miért veszítettünk?* című könyvének vonatkozó részletét: „Az MLSZ határozatot fogadott el az NB I-ben, az NB II-ben és az NB III-ban szereplők nevelési és szakmai követelményrendszeréről, felkészülési és versenyzési rendjéről. Az egységes fejlődés érdekében a képességfejlesztés szintjét az MLSZ kötelezően meghatározta, a felkészüléshez ajánlást adott közre, a végrehajtást pedig ellenőrein keresztül felügyelte.”

A *Képes Sport*, amelynek a regnáló MLSZ-elnök volt a főszerkesztője, nem meglepő módon nagyon pozitív tónusban írt a változásokról. De legyünk igazságosak: a *Népsport* is. Bár a *Borbély Pál, Németh Gyula* kettős a szezon lezáró értékelésében (1975. június 16.) erősen kritizálta a futball morális állapotát. Az írás burkoltan utalt arra, hogy a követelményrendszernek, a központtól kapott diktátumoknak nem minden edző szegődött a hívévé, sőt a klubvezetők között is akadtak, akik segítettek megtalálni a kiskapukat. („A pontokért folyó harcban elbukott a szakosztályi fegyelem, morál.”) Kifogásolta a gyakorlások végrehajtásának minőségét. („Külföldön sem edzenek többet a csapatok, de más intenzitással dolgoznak.”) Nem ítélte egységesnek a szellemiséget. („Összefogni, búnbakkeresés helyett.”) Majd megjegyezte: „A kudarcok láttán egy sor NB I-es csapat elnöke mossa a kezét, mert szerintük a vezetőedzők munkájának értékelése, velük való szerződéskötés és bontás a magasabb szervek kiváltsága”. *Végh Antal* 1974-ben megjelent, óriási vihart kavart – egy időre betiltott – könyve is (*Miért beteg a magyar futball?*) ellen-

Fejcsata az Újpest–Ferencváros rangadón. Dunai III fejesét figyelő Zámbo, Bálint és Ebedli

gérre állítja az elit erkölcsi helyzetét, s megismer-
tet a bázisvállalatok vezetőinek a szabályokat ki-
kerülő lavírozásával is.

Nevezhetjük akár tipikusan magyarnak is, ke-
vésbé drasztikusan a diktatúrák velejárájának,
hogy a követelményrendszer túlkapásaival szem-
ben csak nagyon kevesen emelték fel a szavukat.
Évekkel a Kutas-éra vége után már könnyebb volt
nyilatkozni a negatívumokról. Tegyük hozzá: so-
kan nem is voltak abban a helyzetben, hogy a
nyilvánosság elé tárják rosszallásukat. 2015 fe-
bruárjában a *Centerhalf* című blogon a szerző fel-
elevenítette a korszak néhány kiemelkedő játé-
kosának véleményét. Bene Ferencét például, aki
Zsiday István 1984-ben kiadott *Ferike, a góleádor*
című könyvében mondta tollba a bosszúságát:

„Állítom, hogy nem akadt akkoriban egyetlen
futballista sem, aki ne gyűlölte volna azokat az
esztelen előírásokat, mint például az órákig tartó,
labda nélküli, monoton futásokat! Rám
aligha mondhatta valaki is, hogy igyekeztem kibújni a sok munka alól. De amikor tudtam,
hogy aznap következik a 100×30 meg a 10×400 méteres futás, hogy a 12 perces, elmét-lelket
sanyargató körözésekről a salakpályán ne is beszéljek, hát akkor bizony undorral mentem
edzésre. Csináltuk, mert kötelezővé tették, csak éppen hit és meggyőződés nélkül. Nekem ne
mondja senki, hogy az normális eset volt, amikor például 1975 tavaszán Párizsban, a szerdai
válogatott meccs előtt hétfőn a keret tagjainak – csak azért, mert hétfőn úgy »illet« minden
magyar labdarúgónak – az edzőpálya tartánján le kellett futnia a maga több mint három ki-
lométerét? Amelyet az MLSZ elnöke stopperrel a kezében ellenőrzött.”

Nem lenne még félig sem teljes az idény történéseinek és a változásoknak a felidézése két
további nélkül. Az egyik – a világbajnokságon látott mintát követve – az állandó számozás
bevezetése, a másik az elhíresült, az Új Lóversenytéren rendezett mezei futás volt. „A lab-
darúgás hazai történetében először: 16 NB I-es együttes 330 játékosa 4000 méteres mezei
futóversenyen áll rajt. S a rajtzászló lecsapódása után 13:37,2 mp-cel Pintér Sándor, a Bp.
Honvéd válogatott labdarúgója átfut a célvonalon” – számolt be a *Képes Sport* 1975. február
4-i száma. A lap kicsit csúsztatott, lelkendezett azon, hogy még az atléták hasonló létszámú
versenyén is aligha volt példa arra, ami itt történt: mindenki végigfutotta a távot. A konk-
lúzió: „Ez a verseny is bizonyította: a labdarúgóink szakmai felkészítésének megjavítására
tett intézkedések egyre jobban hozzák az eredményt. S ezen a versenyen nemcsak Pintér
Sándor és a Bp. Honvéd nyert, hanem egész labdarúgásunk.”

A kor szereplői felidéztek később azokat a mókás jeleneteket is, ahogyan néhányan bo-
korban elrejtőzve, íveket levágva redukálták a távot. Vagy felemlegették, hogy a klubedzése-
ken – esetenként a véceben elbújva – a felügyelők ellenőrizték az edzőmunkát, az előírások
betartását. Egyébként az új modellhez tartozott az angol mintára kialakított edzői feladat-
megosztás. A vezetőedzők első számú feladata a brit menedzserekéhez hasonló lett volna, és

*Két válogatott játékos, Török Péter (Vasas) és Tóth
Kálmán (Tatabánya) harca a labdáért*

1974

1975

1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973

kaptak maguk mellé a napi gyakorlathoz egy segítőt. Az Újpesti Dózsánál Várhidi Pál mellé Schumann János, a Ferencvárosnál Dalnoki Jenő oldalára Szigeti Ferenc, a Vasasnál Illovszky Rudolffhoz Berendy Pál, a Pécsi MSC-nél Dunai János dr.-hoz Garami József került.

A bajnokság – utólag azt állapíthatjuk meg – hamar eldőlt. Az ötödik (!) forduló után már egyszer sem változott az első három sorrendje. A Dózsa a harmadik fordulótól kezdve végig az élen állt, a Honvéd csak a nyitó játéknap után nem volt második, a Ferencváros az ötödik kör után egyszer sem mozdult el a harmadik helyről.

A kiesés elkerüléséért ellenben nagy harc dúlt, függetlenül attól, hogy ezúttal csak egy csapat búcsúzott az élvonaltól, miután az MTK és a VM Egyetértés januárban egyesült. Végül a Pécsi MSC esett ki, holott a játékosállománya alapján sokkal, de sokkal előrébb kellett volna végeznie. Vagy inkább élcelődjünk azon, hogy mégsem lehetett olyan gyenge a magyar bajnokság, ha kiesett az NB I-ből egy olyan gárda, amelyikben Kocsis István, Tóth József, Zombori Sándor és Kiss László is szerepelt?

A vidék legjobbjá a Videoton lett, amely megelőzte a Vasast. Mindkettő előtt végzett a Csepel, az idény meglepetése. Az Újpesti Dózsa sorozatban hetedszer is bajnok lett. Dunai III Ede, Bene Ferenc, Zámbo Sándor, Fazekas László, Noskó Ernő, Dunai II Antal, Nagy László, Ju-

Fazekas László indítani készül a Vasas elleni találkozón

1974
1975
1976
1977
1978
1979
1980
1981
1982

hász Péter, Tóth András és Horváth József, azaz éppen egy csapatra való mezőnyjátékos mind a hét bajnoki címnek részese volt. A tavasszal a liláknál is több pontot gyűjtő Bp. Honvéd – az új mester, Lakat Károly dr. irányításával – nagyszerű évet zárt, a sportnapilap osztályzataiból következtethetően kulcsemberei jobb teljesítményt nyújtottak, mint a vetélytárs ászai. A *Népsport* érdemjegyei alapján a legjobb négyből három (Kocsis Lajos, Szűcs Lajos és Pintér Sándor) a piros-fehérek játékos volt. A Ferencváros új csapattal vágott az idénynek, miután Albert Flórián visszavonult, és – különböző okok miatt – Páncsics Miklósról, Kú Lajosról és Szőke Istvánról is lemondott Dalnoki Jenő. A fiatal alakulatnak érhetően idő kellett az „összerázódáshoz”, s erre ráment az őszi idény. (A hét hazai meccsen csak kilenc pontot szerzett az FTC.) Ugyanakkor bejutott a bázeli fináléba, de ez nem váltott ki a sajtóból osztatlan lelkesedést: „A KEK döntőjébe jutás elismerést érdemlő, nagyszerű teljesítmény, azonban nem feledtetheti a szurkolók és a vezetők előtt a hazai szereplést” – vélekedett az újságíró. (*Képes Sport* 1975. június 10.)

1983
1984
1985
1986

Ugyanebben a lapszámban szerkesztőségi cikkben értékelte a sporthetilap a bajnokságot. Ebből az derült ki, hogy minden rossz, ami nem az új irányelvekkel harmonizál. Megtudhatjuk a sorokat olvasva, hogy „A bajnokság végére bebizonyosodott, elsősorban a szakmai elmara-dottság, az elavult nézetekhez és gyakorlathoz való ragaszkodás, tarthatatlan vezetői magatartás és bizonyos helytelen szemléleti kérdések gátolják a labdarúgás élvonalának az eddiginél gyorsabb előrehaladását.”

*Az angyalföldi piros-kékek az idény elején. Állnak, balról: Mészáros, Fábíán, Török, Lakinger, Vidáts, Kántor.
Elöl: Müller, Puskás dr., Kú, Gass, Várady*

Majd utána következik a kritika, amelyre alapot adott a válogatott szereplése és – a Ferencvárost és a Honvédot kivéve – a klubok gyenge nemzetközi teljesítménye is. „Mindössze 21 olyan mérkőzést játszottak a csapatok az egész bajnokság ideje alatt, amelyek értékszintje meghaladta a közepet” – olvasható. Az elemzés megállapította, hogy a követelményrendszer előírásait az egyesületekben csak részben követték, a tréningek tartalmi része nagyon alacsony szintű volt, a tartós futás átlaga nem haladta meg a 20 és 30 év közötti korosztályok egészségügyi értékszintjét, a 400 méteres síkfutás felmérési eredményei óriási lemaradást mutattak a nemzetközi élmezőny eredményeitől. A cikk cinkossággal vádolta meg az edzőt, a játékost és a vezetőt, akik „a magasabb követelmények teljesítésének kijátszására szövetkeztek, mert mindent szentesít a megszerzett bajnoki pont.”

Vázolta, hogy „a szakosztályok új szervezeti rendjében a vezetőedzők olyan jogokkal rendelkeznek, mint eddig a magyar labdarúgásban soha. Az edzők többsége nem tud élni a jogaival.” Pedig a trénernek az MLSZ védelmét élvezték, s ezt a *Képes Sport* nem kifejezetten demokratikus szemlélettel támasztotta alá: „Az MLSZ többek között még egyesületi elnök leváltását is kezdeményezte, jogtalanak ítélte edzői elbocsátás miatt.”

A kevés örvendetes jelenség egyike az érdeklődés csekély, de mégiscsak kimutatható növekedése volt. Kilenc év után fordult meg a trend, s emelkedett az átlagnézőszám. Továbbra is a Ferencváros volt a legnépszerűbb, ám mögötte négy vidéki csapatnak volt a legtöbb szurkolója: a Békéscsabának, a Haladásnak, a Zalaegerszegnek és a Diósgyőrnek. A négyből kettő újonc volt – már meg is fejtettük tehát, miért növekedett a nézőszám.

Ha páros év, akkor újpesti

Az Újpesti Dózsa akkor már fél évtizede tartó bajnoki uralkodása idején a negyedik lila-fehér játékos érdemelte ki az MLSZ-től Az év játékos címet. Bene Ferencet, Fazekas László és Juhász Pétert Horváth József követte. Érdekes, hogy 1969 után mindig a páros években találták a szövetség illetékesei valamelyik újpesti játékost a legjobbnak.

A *Labdarúgás* 1974 végén az olvasók szavazatai alapján hirdetett eredményt a szezon eminensei között. Bálint László nyert, Horváth József és Fazekas László előtt.

A *Képes Sport* télen ismét megszavaztatta olvasóit, immár hatodszor állt össze *Az Ön tizenegye*. Fazekas, Horváth és Bálint kapta a legtöbb voksot (ebben a sorrendben), a Mészáros – Bálint, Horváth J., Tóth J. – Dunai III, Halmosi, Tóth A. – Fazekas, Kocsis L., Bene, Nagy L. összetételű csapatot nehéz lett volna így a pályára küldeni, mindenesetre tagjai kapták a legtöbb pontot. Bene és Fazekas mind a hat addigi anketon bekerült a „nép csapatába”.

A sporthetilap az idény végén már saját osztályzatai alapján állította össze az idény együttesét. Hat játékos volt azonos az olvasók által fél évvel korábban megszavazottal: Kovács L. – Török, Bálint, Horváth J., Tóth J. – Dunai III, Pintér, Tóth A. – Fazekas, Kozma, Magyar. A társgólkirály, Bene Ferenc nem fért be...

A Népsport Kupát a sportnapilap osztályzatai alapján – a válogatottnál addigra kegyvesztetté vált – Kocsis Lajos nyerte el 6,57-es átlaggal. Mögötte Szűcs Lajos (6,44), Kovács II József és Pintér Sándor (6,20-6,20), valamint Fazekas László (6,18) végzett. Három honvédos, egy salgótarjáni és egy újpesti.

Az A-csapat: Bolemányi (ZTE, 6,14) – Kelemen (Bp. Honvéd, 5,88), Nagy III (Videoton, 6,03), Szűcs L., Lukács (Bp. Honvéd, 6,00) – Kovács B. (MTK-VM, 6,00), Kocsis L., Pintér – Fazekas, Marcso (SBTC, 6,00), Zámbo (6,00). A jobb oldali középpályások között Pál (Bp. Honvéd) és Juhász I. (FTC) ugyancsak 6,00-as átlaggal zárt. A B-csapat: Földes (Rába ETO, 5,19) – Kolár (Ú. Dózsa) és Török (Vasas, 5,64), Bálint (FTC, 6,00), Kovács II (SBTC), Megyesi (FTC) és Tóth J. (PMSC, 5,69) – Pál, Csongrádi (Videoton, 6,00), Tóth A. (Ú. Dózsa, 6,16) – Kajdy (SBTC, 5,70), Bene (Ú. Dózsa, 5,96), Magyar (FTC, 5,43)

Horváth József, az MLSZ választottja

Kocsis Lajos, a bajnoki idény legjobb játékosa

Nem bírtak a Vörössel a munka ünnepén

Harmadszor duplázott 1975-ben története során az Újpesti Dózsa, 1969 és 1970 után ismét megnyerte a bajnoki sorozat mellé a Magyar Népköztársasági Kupát. A háromból ez a harmadik volt a legnehezebb „szülés”. Ugyanakkor elismerésre méltó, hogy – miközben a hetvenes évek első felében, különösen a csatárokkal összevetve – sok kritikát kaptak a lila-fehérek védői, ebben a sorozatban egyetlen gólt sem kapva (!) jutott a fináléba a csapat. A Dózsa februárban kilencezer néző előtt (!), jeges talajon győzött Fazekas duplájával az NB II-es DVSC-t, aztán ugyancsak idegenbeli 2-0-val ejtette ki az NB III leggyengébb alakulatai közé tartozó Győri Dózsát, majd hétezer néző előtt (!) tizenegyespárbajban nyert a Diósgyőri VTK ellen. (A negyedöntő különlegessége volt, hogy a négy párharcból három szétlövésben dőlt el.) A lila-fehérek az elődöntőben aztán 2-0-ra megverte a Vasast a Fáy utcában. S csak kevesen gondolták, hogy megszenved a Haladás legyűrésével.

Az Újpesti Dózsa óriási favorit volt a szombathelyi vasutascsapat ellen. Előző ősszel a Megyeri úton 8-0-ra nyert, majd márciusban is győzött 2-1-re idegenben. Erre az MNK-döntő szünetében a vasi zöld-fehérek 1-0-ra, nem sokkal utána 2-0-ra vezettek Farkas László és a későbbi válogatott beállós, Kereki Zoltán egy-egy góljával. A hajrában ellenben egy olyan játékos segítette kupagyőzelemhez a bajnokot, akitől azt nem igazán várták: a kor egyik legjobb védője, a gólszerzésben ellenben addig alig-alig jeleskedő, vörösés hajú Horváth József a második féldíj közepén nyolc perc alatt három gólt is fejt. Igazán szorgalmas volt a munka ünnepén – a döntőt május 1-jén rendezték. Bántóan kevesen, háromezren látták.

A duplázó Dózsa az MNK-döntő után. Állnak, balról: Szigethi, Kolár, Dunai III, Harsányi, Horváth, Juhász. Elöl: Fazekas, Tóth A., Dunai II, Zámbó, Kellner

A Haladás azóta is mintha el lenne átkozva. 1975 óta még kétszer került döntőbe. 1993-ban két 1-1-es mérkőzés után tizenegyespárbajban veszített a Ferencváros, majd 2002-ben a 120. percben kapott góllal 2-1-re az Újpesttől...

Az előmérkőzésésként megrendezett Szabad Föld Kupa-döntőt a Soltvadkerti TE 5-4-re megnyerte. Az áldozat a Balmazújvárosi Lenin MGTSZ SE volt.

Magyar Népköztársasági Kupa, 1974–1975-ös sorozat

Negyedöntő: Vasas–Pécsi MSC 4-1, Diósgyőr–Ú. Dózsa 0-0 (tizenegyesekkel: 5:6), Tatabányai Bányász–Komlói Bányász 1-1 (tizenegyesekkel: 4:2), Békéscsaba–Haladás VSE 0:0 (tizenegyesekkel: 0:3)

Elődöntő: Haladás VSE–Tatabányai Bányász 2-1, Vasas–Ú. Dózsa 0-2

Döntő

Újpesti Dózsa–Haladás VSE 3-2 (0-1)

1975. május 1., Népstadion, 3000 néző. Jv.: Palotai

Újpesti Dózsa: Szigethi – Kolár, Harsányi, Horváth J., Juhász – Dunai III, Tóth A., Nagy L. (Zámbó, 46.) – Fazekas, Dunai II, Fekete (Kellner, 72.)

Haladás VSE: Pálinkás – Fischer, Horváth Á., Kereki, Kovács – Halmosi, Bokor (Németh, 71.), Farkas (Kulcsár, 71.), Horváth Z. – Király, Hauzer

Gólszerző: Farkas (35.), Kereki (58.), Horváth J. (62., 68., 70.)

KUPADÖMPING

A bajnoktól a felszabadulásig

A Kutas István vezette MLSZ-elnökség – vitathatatlanul okkal – kevésnek ítélte a nemzetközi gyakorlattal összevetve a magyar élvonalbeli játékosok éves meccsszámát. Emiatt és a hosszú holt idények rövidítése céljából több kupát is kiírt az 1974–1975-ös szezonra, természetesen a hagyományos Magyar Népköztársasági Kupa mellett.

BAJNOKOK TORNÁJA: Július végén, augusztus elején a történetük során már bajnoki címet nyert élvonalbeli csapatok a Videotonnal kiegészülve vettek részt a nyolccsapatos tornán, meglepően nagy közönségérdeklődés mellett. A negyeddöntőben kiesett a Dózsa (a Csepel ellen 1-2) és a Fradi (a Videoton ellen 1-3), s továbbjutott a Vasas (az MTK ellen 2-0) és a Bp. Honvéd (a Rába ETO ellen 3-2). Az elődöntőben a Vasas 4-2-re legyőzte a Csepelt, a Videoton 0-0

A Balaton Kupa-győztes Tatabánya. Állnak (balról): Gelei József edző, Czimmermann József gyűró, Csapó, Czako, Halász, Kovács, Dákay, Sallói, Laczkó, Horváth L., Monostori Tivadar pályaedző. Elöl: Kőműves (civilben), Nyitrai, Arany, Dombai, Brünyi, Knapik, Tóth K., Papp Jenő gyűró

után, tizenegyesekkel ejtette ki a Honvédot. Kovács László előbb értékesítette a saját lövését, utóbb kivédte Pál József kísérletét. A 3. helyért a Csepel 1-0-ra megverte a kispestieket, majd a Vasas 3-1-re legyűrte a székesfehérváriakat.

BALATON KUPA: Az ugyancsak az idény előtt játszott négyes tornát a Tatabányai Bányász nyerte meg a ZTE, a Pécsi MSC és a Haladás előtt.

TISZA KUPA: Augusztus elején az újonc Békéscsabai Előre Spartacus szerezte meg a serleget, megelőzve a Salgótarjáni BTC-t, a Diósgyőri VTK-t és az Egyetértést.

TÉLI KUPA: Decemberben, az őszi idény után játszották az élvonalbeli klubok részvételével. A Salgótarjáni BTC, a Haladás, az Ú. Dózsa és a Vasas nyerte meg a négy csoportot, az elődöntőben a Haladás Szombathelyen tizenegyespárbajban győzte le a lila-fehéreket (0-0, 4-3), az SBTC pedig 1-0-ra nyert a Vasas ellen. A döntőt eredetileg az Üllői úton rendezték volna, de a Ferencváros ehhez nem járult hozzá. Ezért a két csapat a következő év elejére tolta át a finálét, Szombathelyen január 26-án 1-1-re végeztek, majd hat nappal később Salgótarjánban a bányászok 3-1-re nyertek. A két utóbbi találkozót 12 000 néző látta összesen.

FELSZABADULÁSI KUPA: Az MNK-nak rivalist jelentő kupasorozatban 116 csapat indult, a végjátéokra május 28-án, az Üllői úton került sor. Stílusosan szovjet bíró, Szerzszenko dirigálása mellett a Vasas 5-2-re lelépte az Újpesti Dózsát. A győztes, noha a bajnokságban gyengébben szerepelt, jogot szerzett az UEFA-kupa következő sorozatában való részvételre.

KÉPES SPORT KUPA

A bajnok teremben is bajnok

A címvédő ZTE és az élvonalba visszatért, a rendező várost képviselő Diósgyőri VTK mellett két fővárosi csapat, az Újpesti Dózsa és a Vasas indult a III. Képes Sport Kupa teremlabdarúgó-tornán, december első teljes hétvégéjén. A nyitó napon a ZTE éppen úgy 3-1-re verte a DVTK-t, mint a Dózsa a Vasast. A második napon a lila-fehérek második győzelmüket is megszerezték (3-1 a DVTK ellen), majd a Vasas meglepetésre elkapta a zalaiaikat (3-0). Vasárnap a DVTK megszerezte első győzelmét (3-2 lett a Vasas ellen), majd az egerszegiek ugyan legyőzték 3-2-re az újpestieket, de rosszabb gólkülönbségük miatt nem tudták megvédeni a címüket. A tornagyőztesből került ki a legjobb játékos (Dunai III Ede), a második helyezettből a legjobb kapus (Bolemányi János), míg a gólkirályi koronán három háromgólos, Bene Ferenc, a zalaegerszegi Józsi György és a diósgyőri Horváth András osztozott. (Februárban újabb teremlabdarúgó-gálát rendeztek Miskolcon, akkor kezdődött a Foci Farsangok sorozata az öregfiúk mérkőzésével és a női futballnak országos ismertséget adó meccsekkel.)

Dunai III a dobogón. Érdemes figyelni a csukáját! Fotó: Képes Sport

Fura kapitányügyek és egy botránykövé lett sarkalás

Illovszky Rudolf lemondása után az MLSZ elnöksége június 25-én Bozsik Józsefet nevezte ki szövetségi kapitánynak. A 101 válogatottbeli szereplésével rekorder egykori világklasszis fedezet szeptember végén, Bécsben mutatkozott be a nemzeti tizenegy élén. Az Újpesti Dózsa edzőjét, Várhidi Pált kérte fel az osztrákok elleni találkozóra segítőjének, együtt ültek a kispadon. Bizonyos szempontból különleges meccset játszottak Bécsben: 72 éves története során először dirigálta az aktuálisan legtöbbszörös válogatott labdarúgó szövetségi kapitányként a csapatot. Mi több, először került a posztra az Aranycsapat egy korábbi játékosa. Bozsik Józsefnek – a betegsége miatt – ez a 0-1 maradt az egyetlen, szövetségi kapitányként töltött találkozója. A Mészáros – Nagy III, Harsányi, Horváth, Kántor – Fazekas, Karsay, Póczik (Török P.) – Fekete, Kozma, Becsei összeállításban játszó, Nagy III János és Becsei József személyében két újoncot is avató válogatott nem játszott alárendelt szerepet, de kikapott az osztrákoktól. A hazaiak egyetlen gólját a 16. percben Hans Krankl lőtte. A megfiatalított, nem sokkal korábban utánpótlás Európa-bajnokságot nyerő játékosokra is épített magyar legénység az első féldőben elfogódottan futballozott, a másodikban azonban feljavult, kétszer a kapufát találták telibe játékosai. A döntetlenre rászolgált volna a csapat.

A két őszi selejtező előtt Kutas István, az MLSZ elnöke – Bozsik József helyére – Moór Edét kérte fel megbízott szövetségi vezetőnek, egyszerűbben kapitánynak. Kutast és Moórt harmincéves ismeretség kötötte össze, előbbi 1945-ben a Zuglói MADISZ intézője, utóbbi a játékosa volt. Várhidi Pál maradt a válogatott edzője (később Kovács Ferenc és Szócs János váltotta), körülbelül olyan szerepe volt, mint hajdanán Schaffer Alfrédnek, azzal a kitételrel, hogy Moór Ede természetesen ezerszer jobban ismerte a futball gyakorlati oldalát, mint egykoron dr. Dietz Károly.

A válogatott Luxemburgban két újoncot is avatott. A győri Péntes Mihály és az MTK-s Kiss Tibor debütált. A Mészáros – Török P., Harsányi, Horváth J., Kántor – Bálint, Fazekas, Tóth A. – Péntes, Kiss T., Nagy L. összeállítású együttes kissé bénultan figyelte, hogy a luxemburgiak később tragikus sorsú (mindössze 29 évesen leukémiában elhunyt) csatára, Gilbert Dussier kétszer is vezetéset szerez. Az első féldő közepétől belelendült a magyar válogatott, s Horváth József a két hazai gól között esett találatával, majd Nagy László két, valamint Bálint László egy góljával 4-2-re nyert.

A hónap végén következett a cardiffi selejtező, amelyen a szakvezetők nem számíthattak megsérült Horváth Józsefre, a válogatott csapatkapitányára. A Mészáros – Török, Bálint, Mucha, Kántor – Halmosi, Fazekas, Tóth A. (Póczik) – Fekete L., Kiss T., Nagy L. összetételű csapat 57 percen át tartotta a döntetlent, ám akkor Griffith betalált a kapujába. A második gólt a 87. percben John Toshack érte el. Halmosi Zoltán négyéves szünet után tért vissza a nemzeti tizenegybe, Mucha József viszont ezen a találkozón volt újonc. A regnáló MLSZ elnök által főszerkesztőként jegyzett *Képes Sport* a vereség után (alá nem írt, tehát szerkesztőségi cikkben) megállapította: „Nyugodt lelkiismerettel kijelenthetjük, hogy a walesi válogatott mérkőzést nemcsak a pályán játszó labdarúgók veszítették el, hanem az NB I-ben szereplő valamennyi

egyesület vezetője és edzője is részese volt a vereségnek, talán még nagyobb mértékben is, mint a Ninian Park gyepén küzdött játékosok.” (1974. november 5.)

November 10-én Várnában az előző nyáron a világbajnoki tizenhatos döntőben szerepelt bolgárokkal játszott a gárda. A hetvenes években háromszor is pályára lépett a csapat Bulgáriában, s egyszer sem lőtt gólt, egy „iksz” mellett kétszer kikapott. Ezt figyelembe véve a várnai döntetlen nem is volt rossz eredmény... A Mészáros – Török, Nagy III, Bálint, Tóth J. – Halmosi, Bene, Mucha, Tóth A. – Fazekas (Nagy L.) Máté összetételű magyar együttes ráadásul egy órán keresztül emberhátrányban játszott – Bálint kiállítását követően. Tóth József ezen a találkozón debütált a nemzeti tizenegyben. Hogy elfogadtuk volna ezt az eredményt fél évvel később, a szófiai olimpiai selejtező után!

Az A-válogatott Szolnokon zárta az évet, a svájciak ellen. A szokatlan időben, december 4-én játszott mérkőzésen avatták az új Tiszaligeti Stadiont. Húszezer néző figyelte, ahogyan Moór Ede legénysége legyőzi a vendégeket. A Mészáros – Török, Nagy III, Dunai III, Tóth J. – Halmosi (Kolár), Csapó (Kiss T.), Horváth J. – Fazekas, Bene (Máté), Nagy L. összeállítású csapat 1-0-ra győzött, a 42. percben tizenegyesből gólt szerző Fazekas László találatával. Az újpesti csatár 1970 és 1976 között „svájci specialistának” számított: három találkozón is az ő gólja hozta meg a magyarok 1-0-s győzelmét. A szolnoki mérkőzésen játszott először a nemzeti tizenegyben a tatabányai Csapó Károly. A meccs előtt búcsúztatták a válogatottságtól az akkoriban már az Újpesti Dózsa ifjúsági játékosait pallérozó Göröcs Jánost és Szentmihályi Antalt.

Branikovits és Bálint László igyekezik szerelni a walesi Mahoney-t a Népstadionban

A Svájc elleni, szolnoki tizenegy. Balról: Horváth, Mészáros, Csapó, Dunai III, Tóth J., Halmosi, Török, Fazekas, Nagy III, Nagy L., Bene

1967

1968

1969

1970

1971

1972

1973

1974

1975

1976

1977

1978

1979

1980

1981

1982

1983

1984

1985

1986

Március második hetében Újvidéken tartott főpróbát a franciák elleni mérkőzésre a magyar csapat. A Vojvodinát 4-1-re legyőző gárda aztán 2-0-ra kikapott a „fények városában”. Igaz, a vajdasági vendéglátóknak mesterhármast lövő Kozma Mihály nem lépett pályára a Parc des Princes-ben. Pedig jó emlékekkel érkezett válogatottunk Párizsba, hiszen három és fél évvel korábban, Európa-bajnoki selejtezőn nyerni tudott ott, Zámbo Sándor élete legnagyobb mérkőzésén. 1975-ben más volt a képlet: a Moór Ede által irányított társaság a játék képe alapján sima, 2-0-s vereséget szenvedett. A franciáknál már formálódott a később Michel Hidalgo által Európa legjobbjai közé emelkedett alakulat, de még kulcsszerepet kaptak a hetvenes évek első felének csillagai, elsősorban Marius Tresor, Henri Michel és Jean-Marc Guillou. A magyar együttes továbbra is az Újpesti Dózsára épült, Mészáros előtt a Kolár, Dunai III, Horváth és Tóth József alkotta négyes játszott, az első három a lila-fehérek tagja volt. A balhátvéd a következőnyáron „költözött a Megyeri útra. A középpályán Bálint, Kocsis L. és az újonc Pintér kapott helyet, elől pedig ismét dózsások játszottak: Fazekas, Bene és Nagy, akit az utolsó félórára Tóth András váltott. A mérkőzés a második félidő első felében dőlt el, Henri Michel az 57., Patrick Parizon a 63. percben talált a magyar kapuba. Utóbbi akkor még csak mindössze három perce mondhatta magát válogatott futballistának.

Következett két selejtező, előbb Bécsben, majd a Népstadionban. Április 2-án 75 000 néző előtt játszott a magyar és az osztrák válogatott a Práterben. A játékvezető az előző vb-döntőt dirigáló brit Jack Taylor volt. Moór Ede szövetségi kapitány a Mészáros – Török, Nagy III, Bálint, Tóth J. – Csapó, Kocsis L., Horváth J. Tóth A. (Pintér) – Bene, Branikovits (Fekete) összeállításban játszatta a csapatot, akkor ez a felállítás – Horváth középpályára állítása – a védelem megerősítésének számított. A gólhoz Branikovits László járt a legközelebb, kapura tolt labdáját Friedrich Koncilia emberfeletti bravúrral hátrította. Maradt a 0-0.

Két héttel később végleg elszálltak a reményeink. Akkor már megbízott szövetségi kapitányként Szócs János irányította a válogatottat, miután Moór Ede lemondani kényszerült. A ZTE

**Az A-válogatott törzstagjai
1974–1975**

Mészáros Ferenc (Vasas)	8
Török Péter (Vasas)	9
Bálint László (FTC)	8
Nagy III János (Videoton)	7
Tóth József (Pécsi MSC)	5
Fazekas László (Ú. Dózsa)	7
Horváth József (Ú. Dózsa)	7
Tóth András (Ú. Dózsa)	6
Fekete László (Ú. Dózsa)	5
Bene Ferenc (Ú. Dózsa)	5
Nagy László (Ú. Dózsa)	5

(Pintér Sándor – négy társához hasonlóan – szintén 5 mérkőzésen szerepelt.)

edzője, aki az előző mérkőzéseken már Kovács Ferencsel felváltva segítette a kapitány munkáját, „elölépett”, Kutas István őt jelölte ki új kapitányként. Szócs a becsületességébe bukott bele. A mérkőzés előtt megtudta, hogy Kocsis Lajos – véletlenül – halálos kimenetelű balesetet okozott Csongrád megyében. Az illetékes szervek engedték játszani, Szócs kérdésére pedig a játékos igent mondott, vállalta a játékot. Nagyon sokan, nagyon sokszor leírták: a hazai vereség után a Honvéd karmestere lett a bűnbak. A walesiek addig egyszer sem nyertek Budapesten, de az Eb-selejtezőn győzhettek volna akár 3-1-re is, ha Mészáros nem védi ki Toshack tizenegyesét. Így „csak” 2-1-re nyertek. A Mészáros – Török, Nagy III, Bálint, Tóth J. – Csapó (Bene), Kocsis L., Horváth J. (Pintér) – Kozma, Branikovits, Máté összeállításban játszó vendéglátók gólját Branikovits László lőtte, már 0-2-nél. A botránykő az a gól lett, amely előtt Kocsis Lajos (az ellenfél térfelén...) belesarkalt a labdába. Kocsis nem került be többet a válogatottba, Szócs János pedig nem folytathatta a kapitányi munkát. Azért, mert beállította Kocsist – az „ügye” után.

A bolgárok elleni két olimpiai selejtezőn már ismét Baróti Lajos volt a szövetségi kapitány.

1974. szept. 28.	Bécs	AUSZTRIA	0-1 (0-1)		
1974. okt. 13.	Luxembourg	LUXEMB.	4-2 (2-2)	Eb-sel.	Horváth J., Nagy L. 2, Bálint
1974. okt. 30.	Cardiff	WALES	0-2 (0-0)	Eb-sel.	
1974. nov. 10.	Várna	BULGÁRIA	0-0		
1974. dec. 4.	Szolnok	SVÁJC	1-0 (1-0)		Fazekas
1975. márc. 26.	Párizs	FRANCIAO.	0-2 (0-0)		
1975. ápr. 2.	Bécs	AUSZTRIA	0-0	Eb-sel.	
1975. ápr. 16.	Bp., Népst.	WALES	1-2 (0-1)	Eb-sel.	Branikovits
1975. máj. 7.	Bp., Népst.	BULGÁRIA	2-0 (1-0)	olimpiai sel.	Fazekas, Kozma
1975. jún. 7.	Szófia	BULGÁRIA	0-4 (0-1)	olimpiai sel.	

Az idény során a magyar válogatottban szerepelt játékosok

9 mérkőzésen: Török Péter (Vasas)

8 mérkőzésen: Bálint László (FTC), Mészáros Ferenc (Vasas)

7 mérkőzésen: Fazekas László (Ú. Dózsa), Horváth József (Ú. Dózsa), Nagy III János (Videoton SC)

6 mérkőzésen: Tóth András (Ú. Dózsa)

5 mérkőzésen: Bene Ferenc (Ú. Dózsa), Fekete László (Ú. Dózsa), Nagy László (Ú. Dózsa), Pintér Sándor (Bp. Honvéd), Tóth József (Pécsi MSC)

4 mérkőzésen: Kozma Mihály (Bp. Honvéd)

3 mérkőzésen: Csapó Károly (Tatabányai Bányász), Dunai III Ede (Ú. Dózsa), Halmosi Zoltán (Haladás), Kántor Mihály (Vasas), Kiss Tibor (MTK), Kocsis Lajos (Bp. Honvéd), Máté János (FTC)

2 mérkőzésen: Branikovits László (FTC), Harsányi László (Ú. Dózsa), Kolár Endre (Ú. Dózsa), Kovács László (Videoton SC), Mucha József (FTC), Müller Sándor (Vasas), Póczik József (Rába ETO)

1 mérkőzésen: Becsei József (MTK), Czeczeli Károly (Videoton SC), Godán Lajos (Csepel SC), Karsay László (Videoton SC), Magyar István (FTC), Megyesi István (FTC), Pál József (Bp. Honvéd), Péntes Mihály (Rába ETO), Zámbo Sándor (Ú. Dózsa)

Csak Szófiáig tartott a montreali utazás

Baróti Lajos 1966-os lemondását követően közel tíz év után, a bolgárok elleni olimpiai selejtezőn tért vissza a szövetségi kapitányi posztra: az első egyben a 81. mérkőzése volt kapitányként. De azt is emlegethetnénk, hogy Lajos bácsi 15 évvel a római olimpia után meccselt ismét ötkarikás csapattal. (1964-ben, úri módon, nem szólt bele Lakat Károly sikeres munkájába.) Érdekes, hogy 1974 őszén játszott egy csapat olimpiai válogatott néven Egerben felkészülési mérkőzést a csehszlovákok ellen, de a 2-1-es győzelmet kiharcolók közül hét hónappal később senki (!) sem játszott a bolgárok elleni 180 percen.

A bonyolult rendszerű selejtező első állomásaként vívott két találkozó (mert hát természetesen mindkét országban amatőr státusúak voltak a legjobb játékosok) egyben A-válogatott mérkőzés is volt. A Népstadionban (20 000 néző előtt) a Kovács László – Török, Nagy III, Bálint, Czeczeli – Dunai III, Tóth András – Müller, Fazekas (Pintér), Kozma, Magyar (Fekete) összeállítású csapat kezdett, Kovács kapus, Czeczeli és Magyar először játszott A-válogatott meccset. A magyar csapat 2-0-ra nyert, a gólokat két rutinos játékos, Fazekas és Kozma lőtte. Sajnos a folytatás már nem sikerült jól: óriási meglepetésre az olimpián 1964-ben és 1968-ban aranyérmes, 1972-ben ezüstérmes magyar csapat a szófiai 0-4-gyel kiesett, s nem jutott el Montrealba.

A napra pontosan egy hónappal később játszott visszavágón Szófiában a Kovács – Nagy III – Godán (Pál), Bálint, Horváth, Megyesi – Török, Pintér, Zámbo – Fekete (Müller), Kozma öszszetételű alakulat szaladt bele egy váratlan, s ezért különösen fájó pofonba. Négy újpesti (Bene, Kolár, Dunai III, Tóth András) és a pécsi Tóth József sérülése miatt nem tarthatott a csapattal. A bolgárok agresszíven, határozottan s jól futballoztak, akadtak remek játékosaik (például a négy gólt szerző Bozsil Kolev, Pavel Panov, Andrej Zseljazkov hármas, vagy a középcsatár Hriszto Bonev), de ekkora különbség biztosan nem volt a két együttes tudása között. Megszakadt egy nagy sorozat: 1952 óta (ha résztvevője volt a tornának), mindig érmet szerzett a magyar csapat az olimpián. A Montrealba vezető úton azonban már az első stációnál elbukott. Még a kárörömben boldogságot lelőknek is csak csekély vigaszt jelentett, hogy a bolgárok sem jutottak el Kanadába, miután a második selejtezőállomás csoportkörében a spanyolok mögött zártak.

Sokat ért a bécsi döntetlen

A három csapat, a magyar, az osztrák és a luxemburgi alkotta csoport éppen a küzdelmek feléig jutott az 1974–1975-ös idényben a 23 éven aluliak Európa-bajnokságán. A mi válogatottunk jól állt félidőben: három pontot szerzett a két idegenbeli mérkőzésén. A Moór Ede szövetségi kapitány és Kovács Ferenc edző által dirigált együttes októberben, Dombai – Godán, Néder, Csorna, Tóth J. – Kovács B., Csapó, Zombori – Fehérvári, Soós, Hauzer összeállításban, Fehérvári egy és Hauzer két góljával 3-0-ra nyert Luxemburgban.

Április 2-án Bécsben a hét helyen is megváltoztatott, Gujdár – Godán, Kocsis I. Csorna, Czeczeli – Kovács B., Oláh (Lukács), Horváth L. – Szokolai, Gass, Hauzer (Kunszt) összeállítású

alakulat, immáron „csak” Kovács Ferenc irányításával, az A-válogatottak Eb-selejtezőjének előmérkőzésén 2-2-re végzett az osztrák csapattal.

Az idény során az U23-as válogatott ért el néhány figyelemre méltó eredményt a barátságos mérkőzéseken is, ilyen volt a bolgárok legyőzése novemberben (2-1) Debrecenben, a franciák elleni 2-0 Kecskeméten márciusban. Kevésbé volt örömteli a kanadai olimpiai válogatott elleni október végi 1-1 a Népstadionban, pedig 20 000 szurkoló látta a helyszínen! Vagy a novemberi, a keletnémetek elleni 1-2 Jénában.

TOULONI TORNA

Törőcsik a gólkirály, Kollár a legjobb kapus

Nem volt szerencséje a magyar U21-es válogatottnak a sorozatban már harmadik, de először nyolc országos válogatott részvételével megrendezett touloni futballfesztiválon. Elsőre a César Luis Menotti által irányított, Jorge Valdánót, Alberto Tarantinit, Daniel Alberto Passarellát,

A touloni torna plakátja

Américo Gallegót, José Daniel Valenciát, Marcelo Trobbiannit, hat későbbi világbajnokot is soraiban tudó argentin csapattal találkozott, s kapott ki 1-0-ra. Az egyenes kieséses rendszerű tornán így az első 2×40 perc után eldőlt, hogy nem végezhet ötödiknél jobb helyen a magyar csapat. De azt elérte! Előbb – Kollár kapus remeklésével – tizenegyespárbajban legyőzte a portugálokat, majd az ötödik helyért 3-1-re megverte a cseh-szlovákokat. A fesztivál gólkirálya Törőcsik András, legjobb kapusa Kollár József (a „Touloni párdúc”) lett. Különdíjat kapott még az olasz Rober-

to Antonelli (a legjobb játékos) és Walter Novellino (a legelegánsabb játékos), valamint a francia Maxime Bossis (a legudvariasabb játékos) és válogatottja (Franciaország – Fair Play-díj). A döntőt Valdano góljával 1-0-ra megnyerték az argentinok a franciák ellen.

A magyar keret: Kollár (Bp. Honvéd), Gáspár (MTK-VM) kapusok, Kóhalmi, Morgós (Bp. Honvéd), Aranyosi, Burg, László, Metzger (MTK-VM), Kóhalmi (Bp. Honvéd), Viczkó (FTC), B. Kovács (Vasas), Tapaszt (PMSC), Takács (FTC), Orosházi (SBTC), Törőcsik (Ú. Dózsa), Kuti (Videoton) mezőnyjátékosok.

Előző ősszel még nem ment ilyen jól ennek a generációnak. Egy hasonlóan erős csapat (soraiban Kereki Zoltánnal, Paróczai Sándorral, Kerekes Attilával, Kiss Lászlóval és Rab Tiborral) Babolcsay György irányításával Gyöngyösön kikapott a románoktól, majd Haléban (ott már játszott Weimper István, Izsó Ignác és Végh Tibor) a keletnémetektől.

Az argentin gól három tételben. Szerzője Forgués

Bravúros harmadik hely

Az ifjúsági válogatott Kubában kezdte a szezont, a hagyományos Ifjúsági Barátság Versenyen (IBV). A későbbi válogatottak közül Májér Lajost és Kiss Sándort is soraiban tudó alakulat az ötödik helyen végzett. Októberben Becsei Péter góljával legyőzte Gyulán a románokat. Rákosi Gyula erre a találkozóra – a fentebb említett két csatáron kívül – a későbbi A-válogatottak közül Borostyán Mihályt, Kelemen Gusztávot, Bodonyi Bélát is beválogatta. Novemberben a szomszédok Nagyváradon visszavágtak, a 2-1-es győzelmet hozó góljukat a 17 éves Rodion Cămătaru (1987 európai aranycipőse) szerezte, aki két nappal később bemutatkozott a román első osztályban.

Az ifik 1975 elején két meccset játszottak az NDK-ban, majd Iránba utaztak a nyolccsapatos Koronaherceg Kupára. Ott a harmadik helyen végeztek, miután a kisdöntőben kikaptak a londoni Arsenaltól. A gárda a bolgárokkal mérkőzött az UEFA-torna selejtezőjében, a blaguevgradi 1-0 után itthon elég volt az 1-1-es döntetlen is.

A svájci tornán a válogatott a lengyelek ellen 1-0-s vereséggel kezdett, majd javított: a walesiek elleni 4-0 és az olaszok elleni 2-0 – a körbeverések után – csoportgyőzelmet ért. Az elődöntőben az angolok megállították a fiúkat (1-3), de a csapat a törökök elleni 2-2 után tizenegyesekkel 3-2-re megnyerte a kisdöntőt.

A négy svájci városban (Bellinzona, Locarno, Olten, Genf) Rákosi Gyula válogatottjában pályára lépett játékosok: Pájér, Gyimesi (Bp. Honvéd), Hámori Gy. (PMSC), Giron, Kelemen (FTC), Hegedűs (Tuzsér), Kiss Gy. (Haladás), Kiss S. (Komló), Sziójyártó Z. (BVSC), Májér (Vi-deoton), Bodonyi (DVSC), Becsei P. (Vasas), Szűcs (DVTK), Molnárfi (KSI).

Forrás: Labárrágás

A bronzérmes ifjúsági válogatott. Állnak, balról: Bodonyi, Hegedűs, Giron, Kiss I., Hámori, Gyimesi, Kiss Gy., Szűcs. Guggolnak: Tóth E., Májér, Pájér, Molnárfi, Becsei P., Kelemen, Kiss S. A képről hiányzik: Gellér és Sziójyártó

Pelé és Visnyei bemutatkozott az NASL-ben

Ladinszky Attila a második idényét töltötte az Anderlechtben, nem olyan sikeresen, mint az előt. A BEK-ben a legjobb nyolc közé jutott (az Újpesti Dózsához hasonlóan a Leeds United ellen elbukó) csapat csak harmadik lett a bajnokságban, igaz, elhódította a Belga Kupát. Ladinszky nem játszott az RFC Antwerp ellen 1-0-ra megnyert fináléban. A többi belgiumi magyar közül Höfling Norbert edző dirigálta az újonc AS Oostende együttesét. Krémer Károly és Lakner István végigjátszotta az idényt az FC Liège-ben.

Krivitz Tamás ellenben az NSZK-ba, az akkor éppen első osztályú Wuppertaler SV-ba igazolt, ott játszott 14 bajnokin. Klubtársa volt Nagy Antal, a korábbi Honvéd-játékos, aki az előző idényt Alicantében töltötte. Nem kezdett jól Németországban: tettelegesség miatt az első meccse után nyolc mérkőzésre eltiltották. A következő idényre megint odébbállt, visszatért Spanyolországba, a Sant Andreuhoz. A csapat edzője októbertől a Rot-Weiss Essentől érkezett Bédli János volt. Még nem vele érte el a WSV a szezon legnagyobb sikerét: az ötödik fordulóban 3-1-re megverte a Bayern Münchent. Az Ajaxtól a szövetségi köztársaságba tért vissza Varga Zoltán, a második ligában, a Borussia Dortmundban folytatta a pályafutását.

A budapesti születésű, akkor húszéves Zele Gábor 1974 szeptemberében a nyugatnémet Bad Homburgtól a Twentéhez került. A következő március elsején bemutatkozott a holland élvonalban. Az enschedei együttes tavasszal bejutott az UEFA-kupa döntőjébe, de Zele ebben a sorozatban nem lépett pályára. 1976-ig maradt a klubnál, majd visszatért az NSZK-ba, 1978-ig az FSV Frankfurt, aztán 1986-ig az SC Freiburg védője, középpályása volt. A bázeli Nordsternnél zárta le karrierjét.

Ausztriában Kottán György továbbra is a VÖEST Linz tagja volt, a bajnok 1975 tavaszán a második helyen végzett az ottani Bundesligában. A BEK-ben nem volt szerencséje a csapatnak, a remek erővel felálló Barcelona az első fordulóban kiverete. Liebhaber Barna az utolsó szezont töltötte a Linzer ASK-ban, sőt a tavaszt már a holland Utrechtben játszotta végig.

Szabó István Svájcban már második éve irányította Erich Vogellel együtt a Grasshopperst. A „szöcské” harmadikok lettek a bajnokságban.

Spanyolországban Szusza Ferenc a Betis edzője volt, Kubala László a válogatottat irányította. Puskás Ferenc egy időre elbúcsúzott Athéntől, idény közben került a gyenge Murciához, de nem tudott segíteni. Az utolsó öt fordulóban már nem ő ült a kispadon.

A Liège-ben hátul, balról a harmadik Lakner István

Zele Gábor a Twentében, a középső sor közepén

1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973

Zsengellér Gyula Ciprusra visszatérve az APOEL együttesét vette át, amely a sziget vizályos belpolitikai helyzete miatt hivatalosan nem vett részt a bajnokságban. Hidegkuti Nándor, immár második éve, az egyiptomi National (al-Ahly) edzője volt.

Az Aranycsapat egy harmadik legendás alakja, Lóránt Gyula tavasszal a szaloniki PAOK-hoz, Görögországba szerződött edzőnek. Svédországban Dombos Ottó 1974 végén ötödik helyen búcsúzott az Átvidabertől. Várszegi Vilmos egy helyen előbb végzett a GAIS-szal.

Afrikából, Guineából Budai I László – legalábbis időlegesen – hazatért, Kárpáti Béla ellenben még Nigériában dolgozott. Szenegál csapatát magyar szövetségi kapitány (dr. Kalocsay Aba) vezette, az országban dolgozott Mohácsi László és Dósai István is. Az 1945 óta külföldön élő Nagy András a tunéziai válogatott szakvezetője volt. Kubában három magyar (Csende Sándor, Ivanics Tibor és a nyáron hazaköltözött Friedmanszky Zoltán) segítette Fidel országának futballját.

Az Egyesült Államokban az NASL új dimenzióba emelkedett. 1975 tavaszára 15-ről 20-ra nőtt a csapatok száma, s azzal, hogy a New York Cosmos leszerződte Pelét, a világfigyelem is biztosítva volt. A Los Angeles Aztecsben bemutatkozott a már hat éve külföldön élő egykori Vasas-ifista, a karrierje 5-6 fontos évét elvesz-tegető, de még mindig csak 25 éves Visnyei Gyula, azaz Julie Veee. Még egy magyar játszott a ligában: a kanadai Toronto Metros-Croatia középpályása, Strenicer Jenő.

Visnyei Gyula (széttárt karokkal)
az Aztecsben

1974
1975
1976
1977
1978
1979
1980
1981
1982
1983
1984
1985
1986

EURÓPAI KUPÁK

KEK-döntőbe jutott a Fradi „csikócsapata”

A Ferencváros mentette meg a magyar klubok becsületét az európai porondon, egy olyan szezonban, amelyre a sok szélsőséges eredmény volt a jellemző.

Az Újpesti Dózsát kevesen féltették a BEK első fordulójában a bolgár Levszki-Szpartak Szófia ellen – s nem is volt miért. A lila-fehérek már az idegenbeli mérkőzésen eldöntötték a továbbjutást, miután (Horváth József, Bene Ferenc és a csereként beállt Dunai II Antal egyegy góljával) 3-0-ra nyertek. A visszavágón is hasonló volt a különbség, 4-1-re nyert a magyar bajnok, Bene és Dunai III Ede szerzett két-két gólt. A következő fordulóban a Leeds United sajnos ugyanakkora pofont adott a Dózsának, mint amekkorát a lilák adtak a Levszkinék. Az angolok 2-1-re nyertek a Népstadionban, majd az Elland Roadon 3-0-val jutottak tovább. Az Újpest sorozatban harmadszor is olyan csapat ellen esett ki a BEK-ben, amely az idény végén döntőt játszhatott.

Az UEFA-kupában két vidéki csapat indult. Az európai porondon újonc (korábban csak a KK-ban indult) Videoton Nápolyban 2-0-ra kikapott olasz ellenféltől, majd a hazai 1-1-gyel kiesett. A Rába ETO Plovdivban 3-1-re veszített a Lokomotívval szemben, de a győri visszavágón, bár a vendégek szereztek vezetést, kiegyenlítette a hátrányt. A továbbjutás tizen-

egyesekkel dőlt el, Földes Dénes kettőt is kivédett, így oroszlánrésze volt a sikerben. A következő körben a Fortuna Düsseldorf ellen is nyerni tudtak a vagongyári pályán 2-0-ra, ám a visszavágót elrontották. A nyugatnémetek 3-0-ra győztek, noha az 58. percig kihúzták a magyarok kapott gól nélkül.

A Ferencváros a KEK-ben elsöre viszonylag könnyű ellenfelet kapott, a Cardiff City lényegesen gyengébb volt az országa válogatottjánál. A zöld-fehérek 6-1-gyel léptek tovább. „Cserébe” kaptak utána egy világklasszis ellenfelet, a Liverpoolt.

1974 őszét írtuk, tegyük hozzá, hogy a „vörösök” 1973-ban és 1976-ban megnyerték az UEFA-kupát, 1977-tel kezdődően hét év alatt négyszer a Bajnoksapatok Európa-kupáját, hogy csak a legfontosabb nemzetközi sikereiket emlegessük. De a Fradival nem bírtak. Az Anfield Roadon Géczi pazarabbnál pazarabb védésekkel kergette az örületbe a hazai támadókat – egyedül Keegannel szemben kapitulált, hogy aztán a sérülés miatti hosszabbítás második percében beüssön a „ferencvárosi ménkü”. Máté széles, komótos „kengurucselekkel” szinte az LFC egész válogatott védelmét kicselezte, majd Clemence kapujába gurított! A találat később megkapta a „hónap gólja” titlust és a vele járó Oscar-díjat az angol ITV-től. A budapesti visszavágón nem esett gólt, Dalnoki Jenő csapata jutott tovább.

A negyeddöntőben a Malmö ellen már Svédországban nagy előnyhöz jutott az FTC (3-1), majd az Üllői úton döntetlent játszott (1-1). Nem mellesleg: egy bő évtized alatt, 1965 és 1975

Onyiscsenko bűvöli a ferencvárosi védelmet

Három gól három képen a bázeli döntőből

tavasza között a nemzetközi porondon legeredményesebb magyar klubcsapat negyedszer jutott egy európai sorozat elődöntőjébe.

Az elődöntőbe a holland PSV mellett három „keleti” csapat került, a Fradi a Crvena zvezdával játszott. A hazai 2-1 után Belgrádban Megyesinek a 83. percben tizenegyesből rúgott gólja hozta meg az egyenlítést, s így a továbbjutást. A sorozatban egyébként a négygólos Máté János volt a legeredményesebb ferencvárosi, Nyilasi, Pusztai és Szabó két-két, Branikovits, Magyar, Megyesi és Takács

egy-egy gólt szerzett. A Ferencváros veretlenül jutott a kupafináléba! A döntőre rossz előjelekkel készülődtek a zöld-fehérek, hiszen Bálint eltiltása, Branikovits sérülése, Pusztai betegsége miatt arra kényszerültek, hogy tartalékosan lépjenek pályára. (Játszott például a Szegedről igazolt dr. Pataky Miklós, aki NB I-es meccsen sohasem szerepelt az FTC-ben!) Pedig az ellenfél Európa új szupercsapata, a Dinamo Kijev volt. Túl erős az addig is erején felül teljesítő franztadtiaknak. A bázeli találkozó az extra képességű Onyiscseko két góljával dőlt el, majd rúgott egy gólt a kijeviek legnagyobb csillaga, az esztendő végén a *France Football* Aranylabdájával kitüntetett Oleg Blohin is. Akkor különbség volt a két csapat között – mint amekkora dicsőség volt a Ferencváros fináléba jutása.

Ukrán jelvény a döntőre

Dinamo Kijev–Ferencváros 3-0 (2-0)

KEK-döntő, 1975. május 14., Bázel, 10 897 néző. Jv.: Davidson (skót)

Dinamo Kijev: Rudakov – Troskin, Fomenko, Resko, Matvijenko –Muntyan, Burjak, Konykov, Kolotov – Onyiscsenko, Blohin

FTC: Géczi – Martos, Pataky dr., Rab, Megyesi – Juhász, Nyilasi (Onhausz, 60.), Mucha, Magyar – Szabó, Máté

Gólszerző: Onyiscsenko (18. és 40.), Blohin (67.)

KÖZÉP-EURÓPAI KUPA

A Honvéd majdnem a bányászok nyomába lépett

Dr. Lakat Károly közel járt egy elképesztő bravúrhoz: ő lehetett volna az első edző, aki három egymást követő évben is megnyeri a csapatával a Közép-európai Kupát. Az 1974–1975-ös idényben már nem a kétszeres első Tatabányai Bányász kispadján ült, a kék-fehéreket Gelei József, a korábbi válogatott kapus irányította. Az előző két sorozat győztese kétszer is megverte az NK Rijekát (3-1, 3-1), de kétszer kikapott a Swarovski Innsbrucktól (1-4, 0-1). Csoportmásodikként végzett.

A Lakat dr. által irányított Bp. Honvéd három pontot szerzett az olasz Fiorentina ellen (2-0, 0-0), majd kettőt a Sklo Union Teplice ellen (2-0, 2-4), s így bejutott a döntőbe. Ott ellenben kettős vereséget szenvedett az osztrákoktól. Érdekes, hogy a mesteredző ugyanúgy „járt”, mint az olimpiákon: két diadal után következett egy elveszített döntő.

1974–1975-ös KK-sorozat, döntő

SSW Innsbruck–Bp.Honvéd 3-1 (2-1)

1. mérkőzés, 1975. május 27., Innsbruck, 7500 néző. Jv.: Makszimovics (jugoszláv)

Bp. Honvéd: Gujdár – Kelemen, Páncsics (Virágh, 70.), Egervári, Lukács – Pál, Pintér, Szűcs – Fehérvári, Kozma, Weimper

SSW Innsbruck: F. Koncilia – Kriess, Pezzey, Kordesch, Eigenstilller (Bajlicz, 65.) – Peter Koncilia, Flindt, Schwarz – Rinker, Welzl, Metzler (Oberacher, 46.)

Gólszerző: Rinker (26.), Findt (32.), Weimper (41.), Welzl (86.)

Bp. Honvéd–SSW Innsbruck 1-2 (0-0)

2. mérkőzés, 1975. június 11., Kispest, 10 000 néző. Jv.: Gonella (olasz)

Bp. Honvéd: Gujdár – Kelemen, Egervári, Szűcs, Lukács – Pál, Kocsis, Pintér – Fehérvári (Morgós, 50.), Kozma, Weimper

SSW Innsbruck: F. Koncilia – Kriess, Pezzey, Horvath, Eigenstilller – Bajlicz, Flindt, Schwarz – Rinker, Welzl, Metzler (Rebele, 5., Kordesch 85.)

Gólszerző: Pezzey (49.) (26.), Kocsis (54. – 11-esből), Schwarz (81.)

NEMZETKÖZI VIZEKEN

A Dózsa „visszavágott” a Bayernnek

Az Újpesti Dózsa két rangos nemzetközi tornán is szerepelt 1974 augusztusában Spanyolországban. Előbb a Trofeo Colombinón a kor legerősebb csapatával, a Bayern Münchennel találkozott az elődöntőben. Négy hónappal korábban a bajorok törték szét a lilák BEK-döntős álmait, s Huelvában is 2-0-ra vezettek Gerd Müller duplájával. Ám a Dózsa nem hagyta magát, Dunai Ede és Tóth András góljával kiegyenlített, majd megnyerte a tizenegyespárbajt. A döntőben a Feyenoord 1-0-ra legyőzte Várhidi Pál csapatát. A bajorok nem vették nagyon komolyan a bronzmeccset, a Szusza Ferenc által dirigált Betis 5-0-ra verte el őket. Várhidi Pál és egykori játéktársa hosszasan elbeszélgettek az huelvai éjszakában, majd a csapat továbbutazott a fővárosba, hogy részt vegyen a Trofeo Villa de Madridon. Ott előbb 0-1-ről 3-1-re megverte a Crvena zvezdat, majd a döntőben megint csak 1-0-ra kapott ki, mégpedig a májusban a Bayern ellen BEK-döntőt veszítő Atlético ellen. A gólt az akkoriban idehaza is nagyon népszerű, lobogó hajú argentin, Rubén Hugo Ayala lőtte a 89. percben, kicsit leszyanus helyzetből.

A Ferencváros itthon játszott két rangosnak szánt nemzetközi tornán is. Az elsón, amelyet a klub alapításának 75. évfordulója alkalmából szerveztek, két közepes külföldi csapat, a Celta és különösen a Telstar okozott csalódást a spanyol és a holland futball híveinek. A Ferencváros mindkettőt (előbbi 2-0-ra, utóbbi 5-0-ra) megverve lett a tornagyőztes, a másik magyar résztvevő, a Bp. Honvéd kikapott 2-1-re a Celtától, de aztán 4-0-ra megverte Ijmuiden városának reprezentánsát. Az MLSZ ünnepi tornájára a Pirin Blagoevgrad mellé igazi világsztár érkezett: a Borussia Mönchengladbach. Néhány héttel az NSZK-ban rendezett világbajnokság után a győztesek közül is láthatott néhányat a Népstadion közönsége. A Fradi és a Rába is legyőzte a bolgárokat, ellenben mindkét magyar csapat kikapott a Gladbachtól. A Rába 2-1-re, az FTC a torna legjobb mérkőzésén 4-2-re.

A Vasas Granadában harmadik lett a Trofeo Los Cármenesen.

1967

1968

1969

1970

1971

1972

1973

1974

1975

Az Újpest Spanyolországban. Állnak, balról: Szigethi, Kolár, Dunai III, Harsányi, Horváth J., Juhász. Elöl: Fekete, Tóth A., Bene, Fazekas, Zámbó

1976

1977

1978

1979

1980

1981

1982

1983

1984

1985

1986

A jó erőkből álló győri gárda is járt Spanyolországban, Valenciában két döntetlent játszva harmadik lett a Trofeo Naranján a helyi klub (0-0) és a PSV (1-1) mögött. A Bp. Honvéd Barcelonában negyedik lett az Espanyol, a pozsonyi Slovan és a Betis mögött, majd Vigóban a Celta és a Köln előtt tornát nyert. Ott Kocsis Lajos lett a gólkirály. A kispestiek Logronóban is kiválóan szerepelték, 2-1-re verték a Logroñest és 7-1-re az Huescát.

A Ferencváros Casablancában járt augusztusban, 4-3-ra kikapott a Ruch Chorzówtól, majd 5-1-re legyőzte a helyi Raját. A zöld-fehérek még egy emlékezetes nemzetközi meccset játszottak az idényben, június 7-én az Üllői úton 1-1-es döntetlenre végeztek a Vojvodinával. Albert Flóriánt, Novák Dezsőt és Rákosi Gyulát ezen a találkozón búcsúztatta a klub. (A Császár esetében: újra.)

A rengeteg hazai kötelezettség mellett is játszottak – elsősorban a felkészülési időszakokban – nemzetközi meccseket a csapatok, a Bp. Honvéd például februárban Romániában túrázott. Temesváron, Aradon, Resicabányán és Nagykárolyban lépett fel, két meccset nyert, kettőt veszített.

Különleges volt áprilisban a Vasas és a moszkvai Torpedo találkozásának apropója. Mint emlékezetes, az autógyári alakulat volt az első szovjet labdarúgócsapat, amely a II. világháború után Magyarországon járt. Erre emlékezve a „felszabadulás 30. évfordulója tiszteletére”, április 2-án ismét összecsapott a két csapat. És ezúttal is a Torpedo nyert (1-2).

Ladinszky két gólt rúgott Cruyff és Pelé csapatának

A brüsszeli RSC Anderlecht gálamérközéssel búcsúztatta visszavonuló csillagát, Paul Van Himstet 1975. március 26-án. A Rinus Michels által összeállított világválogatott ellen nagyszerűen játszottak a lila-fehérek, utoljára is tündökölt a Van der Elst, Coeck, Ladinszky, Van Himst, Rensenbrink ötös fogat. A csak az első félidőben játszó magyar középcsatár két gólt lőtt Jan Tomaszewskinek.

Ladinszky Attila, az Anderlecht mezében

RSC Anderlecht–Világválogatott 8-3 (4-2)

1975. március 26., Brüsszel, 35 000 néző. Jv.: Loraux (belga)

Anderlecht: Ruiter – Van Binst, Van den Dale (Dockx, 46.), Broos, Thissen – Andersen, Coeck (Verheyen 46.) – F. Van der Elst, Ladinszky (Nicolaes, 46.), Van Himst, Rensenbrink

Világválogatott: Tomaszewski (lengyel), helyette Piot (belga, 46.) – Rijnsbergen (holland), Katalinszki (jugoszláv), Heredia (argentín) – Cruyff (holland), helyette Delikarisz (görög, 46.), Pelé (brazília), helyette Rivera (olasz, 46.), Eusébio (portugál), helyette Sotil (perui, 46.), Van Hanegem (holland) – Viera (uruguayi), helyette Jairzinho (brazília, 46.), Altafini (brazília-olasz), helyette Babington (argentín, 46.), Amancio (spanyol), helyette Paulo César (brazília, 46.)

Gólszerzők: Van Himst (2., - 11-esből), Ladinszky (22., 34.), Van der Elst (32.), Altafini (33., 38.), Andersen (50.), Verheyen (53.), Nicolaes (72., 75.), Paulo César (80.)

Az élvonal újonca

Békéscsabai Előre Spartacus Sport Club

Alapítási ideje: 1912

Színe: lila-fehér

Idényei száma a magyar élvonalban: 25 (1974–1983, 1984–1991, 1992–1998, 2002–2005)

Sikere: Magyar Népköztársasági Kupa-győztes (1988)

Névsorolvasás

BÉKÉCSABAI ELŐRE SPARTACUS SC:

Tóth Márton 23 – Paróczai Sándor 22, Kerekes Attila 29/2, Láza János 27/1, Schneider István 25 – Zielbauer Miksa 20/1, Vágási Sándor 26, Pásztor József 25/2 – Királyvári Károly 29/6, Németh Lajos 27/7, Pogács Ferenc 24/5. A többiek: Bánáti Imre 16, Dobó János 16, Dávid Imre 15, Moós János 10/1, Eröss Imre 7, Tasnádi Zoltán (k) 7, Kovács Ferenc 3, Zsíros György 3, Alberti József 2, Csepregi János 2, Hódi András 1, Kvasz János 1, Lengyel János 1

BP. HONVÉD:

Gujdár Sándor 29 – Kelemen József 26, Páncsics Miklós 19, Szűcs Lajos 29/1, Lukács Sándor 28 – Pál József 29/3, Kocsis Lajos 28/7, Pintér Sándor 29/2 – Weimper István 21/10, Kozma Mihály 26/21, Fehérvári János 27/4. A többiek: Bartos Sándor 19/3, Egervári Sándor 11, Virágh Ernő 10, Morgós Gábor 3, Menyhart Kálmán (k) 1

CSEPEL SPORT CLUB:

Hajdu Lajos 23 – Vellai István 29/2, Ruzsinszky József 29/1, Godán Lajos 29/1 – Varga Miklós 27/3, Ozsváth Károly 23/1, Gulyás Sándor 29/5 – Karalyos István 28/2, Csordás Károly 26/7, Szurgent Lajos 20/7, Buronyi Tibor 23/2. A többiek: Wéber Antal 18/1, Humyadi László 15, Sándor Mihály 15/2, Kovács Gyula 13, Somogyi Mátyás 5/1, Kovács László 3, Kacsányi István 1, Popovics László 1

DIÓSGYŐRI VTK:

Veréb György 23 – Kovács Pál 28, Salamon József 29, Hajas Imre 28/3, Váradi Ottó 18/1 – Oláh Ferenc 29/6, Görgei János 27/6, Horváth Ernő 24 – Horváth András 18/8, Koleszárík Sándor 18/1, Káplár László 19/1. A többiek: Kutasi László 17, Tatár György 16/1, Egri Zoltán 14/2, Martis Ferenc 10, Szűcs István 8, Tóth Lajos 8, Földesi Károly 6, Kolláth Béla 6/1, Szabó László (k) 6, Udavarev Péter 4/1, Borostyán Mihály 2, Fükő Sándor 2, Tamás István 2, Hajdú Lajos 1

FERENCVÁROSI TORNA CLUB:

Géczi István 28 – Martos Győző 29/1, Bálint László 28/9, Mucha József 23/1, Megyesi István 27 – Juhász István 26/1, Kelemen Gusztáv 21/2 – Pusztai László 23/5, Nyilasi Tibor 25/6, Szabó Ferenc 25/9, Máté János 28/4. A többiek: Takács László 18, Magyar István 17/4, Rab Tibor 15, Branikovits László 11/3, Ebedli Zoltán 7, Vépi Péter 3, Onhausz Tibor 2, Domján László (k) 1, Engelbrecht Zoltán 1, Viczkó Tamás 1

HALADÁS VSE:

Mursits József 15 – Kovács László 18, Horváth Árpád 29/1, Kereki Zoltán 26, Bokor Miklós 23 – Halmosi Zoltán 29/1, Farkas László 29/11, Kulcsár Ferenc 20/1 – Horváth Zoltán 26/2, Király Ferenc 24, Hauzer Tibor 28/5. A többiek: Németh Lajos 17, Balogh György 12, Fischer László 11, Pálincás István (k) 11, Kabak Lajos 5, Sebestyén Péter 5, Stieber József 4, Dobány Lajos 4/2, Szántai István 4, Szarka Zoltán (k) 4, Bíró László 2/1, Németh József 2, Tendl József 2

MTK-VM SK (MTK):

Bicskei Bertalan 27 – Török József 29/1, Csorna László 27/1,

Csetényi Csaba 28, Nyíró István 15 – Kovács Béla 23/5, Siklósi (Schneck) János 22/2, Borsó János 27/3 – Kunszt Jenő 26/2, Kiss Tibor 27/5, Becsei József 26/6. A többiek: Szuromi Antal* 14/3, Takács László* 14/4, Koritár Lajos 13, Szijjártó Sándor 11, Kóhalmi István 8, Szigeti András* 5, Burg László 4, Dunai (Drestyák) Lajos 4, Sárközi István 5, Lengyel Zoltán* (k) 2, Komáromi József* 1, Tulipán Mihály 1, V. Tóth Mihály 1, Valuch Ernő 1. (*: A fúzió után a VM Egyetértésből érkezett játékosok.)

PÉCSI MSC:

Katzirz Béla 15 – Kocsis István 29 – Kincses (Koller) II Viktor 22, Maurer László 18/1, Konrád I János 26/1, Tóth József 26 – Bálint László 24/2, Zombori (Talián) Sándor 19/3 – Kiss László 27/5, Dárdai Pál 29/10, Bencsik Vilmos 21. A többiek: Iványi Tamás 17, Englőner László 14, Juhász Tibor 14/2, Kardos Ernő 14/1, Rapp Imre (k) 13, Dárdai Lajos 10, Rott Ferenc 10, Lutz Jakob 4, Schultheisz Gyula 4, Hámosi László 2, Csermeczky László 1, Jankovics Imre (k) 1

RÁBA ETO:

Földes Dénes 26 – Varga József 23, Pozsgai Lajos 28/3, Sebők György 29/2, Izsáki László 28 – Horváth László 24/1, Somogyi József 24, Mile Sándor 25/2 – Pénez Mihály 26/6, Szokolai László 21/5, Glázer Róbert 27/10. A többiek: Varsányi Tibor 21/1, Stolcz János 15/5, Póczik József 13/1, Szabó Ottó 9/2, Fűzi Géza 5, Baumann János 3, Borbély László (k) 3, Brandisz Miklós 1, Magyar Lajos 1, Pásztor Ferenc 1

SALGÓTARJÁNI BÁNYÁSZ:

Magyar Lajos 29 – Kegye Zoltán 19/1, Kmetty József 20, Varga Sándor 23/1, Vertig József 21 – Horváth Ferenc 25/5, Répás Béla 28, Básti István 22/4 – Kajdy Tibor 27/8, Marcsok János 18/4, Jeck Ferenc 15/4. A többiek: Kovács II József 15, Miklós József 15, Szoó József 15, Kovács István 14/1, Gecse Ferenc 13, Dudás Tibor 10/2, Berindán László 6, Konyha Bertalan 3, Kovács III István 3, Tóth Károly 3, Angyal Csaba 1, Szalai István 1, Szőke István (k) 1

TATABÁNYAI BÁNYÁSZ:

Dombai András 19 – Horváth László 26, Kovács Tibor 29, Néder István 16, Knapik István 28/1 – Csapó Károly 29/5, Arany Mihály 27/2, Hegyi Imre 15/2 – Szabó György 28/4, Kőműves Mihály 21/3, Sallói István 21/3. A többiek: Hernádi László 14, Halász István 14, Tóth Kálmán 12/1, Brünyi Béla (k) 11, Czakó Sándor 11, Bánfi Vilmos 6, Laczkó Mihály 6, Selenka Tamás 6/1, Zöldi György 6, Takács László 5/3, Csepecz János (k) 2, Nagy István 2, Dákay Ervin 1, Radics János 1

ÚJPESTI DÓZSA:

Szigethi Károly 17 – Kolár Endre 25/1, Harsányi László 26/3, Horváth József 24/5, Nagy László 22/3 – Dunai III Ede 28/3, Tóth András 25/3, Zámbo Sándor 26/3 – Fazekas László 22/12, Bene Ferenc 28/20, Fekete László 22/6. A többiek: Juhász Péter 23, Kellner Jenő 19/3, Dunai (Dujmov) II Antal 14/2, Rothermel (Rothärmel) Ádám (k) 13, Töröcsik András 9/3, Noskó Ernő 5, Sarlós András 4, Borbély Lajos 1, Schumann Péter 1/1

VASAS SC:

Mészáros Ferenc 23 – Török Péter 25/1, Fábian Tibor 27, Lakinger Lajos 22, Kántor Mihály 22 – Komjáti András 25/3, Müller Sándor 24/3, Kú Lajos 24/1 – Gass István 28/15, Izsó Ignác 20/9, Várady Béla 25/6. A többiek: Vidáts Csaba 20/3, Kovács Ferenc 15/1, Szőke István 9, Vida Péter 7, Polyák József 6, Tamás Gyula (k) 6, Szabó Sándor 5/1, Földi Attila 4, Tóth Bálint 4, Puskás Lajos dr. 2, B. Kovács Zoltán 1, Becsei Péter 1, Szűcs István (k) 1

VIDEOTON SC:

Kovács László 28 – Kovács József 26/2 – Végő Tibor 19, Nagy III János 29, Fejes Gábor 28/2, Czezelai Károly 27/2 – Csongrádi Ferenc 20/1, Karsay László 29/5 – Wollek Tibor 26, Nagy II János 29/7, Szalmásy Tamás 19/4. A többiek: Burka Imre 14, Hartyáni Gábor 14, Jankovics Sándor 14/3, Tieber László 14, Májor Lajos 9, Vass István 7, Nyitrai Ferenc 6/1, Garamvölgyi Lajos 1, Kuti László 1, Szabó István (k) 1

VM EGYETÉRTÉS:

Lengyel Zoltán 10 – Komáromi József 11, Józsa Sándor 15, Kanász József 11, Szigeti András 15 – Ullmann János 14, Bódi Zoltán 15/4, Turai László 13 – Takács László 14/2, Szuromi Antal 15/9, Selenka Tamás 11/1. A többiek: Aspirány Ferenc 11, Bodnár István 9, Berecz Zoltán 6/1, Vágvolgyi Mihály 6, Hajdú József (k) 5, Budavári László 2, Schusztter Ervin 1, Takács László (k) 1. (A fúzió miatt csak 15 mérkőzést játszott.)

ZALAEGRSZEGI TE:

Bolemányi János 29 – Molnár László 28/1, Antoni János 29/2, Filő László 22 – Ambrus Zoltán 21, Tóth Gyula 23/2, Kocsis I Tamás 23/3, Józsi György 26/2 – Rácz László 21/3, Bogáti Attila 26/4, Soós István 27/5. A többiek: Gáspár Gyula 15, Mihalecz István 15, Szimacsek Tibor 15/5, Kelemen Sándor 12/5, Papp II Zoltán 10, Papp I Antal 9, Kocsis II Miklós 5, Tóth József 2, Ács Péter 1, Bicsák János 1, Déri László (k) 1, Kósa Lajos 1, Méhes József 1

Az 1974–1975. évi Nemzeti Bajnokság I végeredménye

1. Újpesti Dózsa	28	20	5	3	71-33	45	7. Dunaiújvárosi Kohász	38	14	14	10	51-44	42
2. Bp. Honvéd	28	16	10	2	53-21	42	8. Oroszlányi Bányász	38	12	16	10	39-46	40
3. Ferencvárosi TC	28	10	13	5	45-29	33	9. Dorogi AC	38	12	15	11	36-38	39
4. Csepel SC	28	12	7	9	34-28	31	10. Szekszárdi Dózsa	38	14	11	13	50-61	39
5. Videoton SC	28	9	10	9	35-40	28	11. Várpalotai Bányász	38	13	11	14	49-45	37
6. Vasas SC	28	10	7	11	43-46	27	12. Szolnoki MTE	38	12	13	13	39-39	37
7. Zalaegerszegi TE	28	11	5	12	32-35	25	13. Nagykanizsai Olajb.	38	12	11	15	56-58	35
8. Salgótarjáni BTC	28	10	6	12	33-42	26	14. Kossuth KFSE	38	13	9	16	42-50	35
9. Rába ETO	28	10	5	13	40-44	25	15. Budafoki MTE Kinizsi	38	11	12	15	43-48	34
10. MTK-VM*	28	9	7	12	33-39	25	16. Bp. Spartacus	38	10	13	15	57-62	33
11. Diósgyőri VTK	28	7	11	10	26-37	25	17. FŐSPED Szállítók	38	11	11	16	44-56	33
12. Tatabányai Bányász	28	9	5	14	28-40	23	18. Ganz-MÁVAG	38	8	13	17	37-46	29
13. Haladás VSE	28	8	6	14	22-44	22	19. Egri Dózsa	38	11	7	20	41-63	29
14. Békéscsabai Előre SSC	28	6	9	13	24-33	21	20. Ózdi Kohász	38	9	8	21	35-60	26
15. Pécsi MSC	28	6	8	14	26-40	20							

* Az MTK és a VM Egyetértés az idény közben egyesült, ezért csökkent 15 csapatra a létszám. A VM Egyetértés őszi eredményeit törölték.

Az NB I góllövőlistájának élcsoportja

1. Bene Ferenc (Ú. Dózsa)	20
1. Kozma Mihály (Bp. Honvéd)	20
3. Gass István (Vasas)	14
4. Fazekas László (Ú. Dózsa)	12
5. Farkas László (Haladás)	11

NB II

1. Szegedi EOL AK	38	20	8	10	67-42	48
2. Kaposvári Rákóczi	38	20	7	11	59-34	47
3. Volán SC	38	20	6	12	58-41	46
4. Komlói Bányász	38	14	18	6	49-38	46
5. Debreceni VSC	38	16	11	11	52-43	43
6. Győri MÁV DAC	38	14	14	10	53-43	42

NB III, Délkeleti csoport

1. Vasas Izzó	38	25	10	3	83-22	60
2. Kecskeméti SC	38	23	9	6	63-29	55
3. Szolnoki MÁV	38	24	5	9	99-43	53
4. Szarvasi Főisk. Spar.	38	18	13	7	60-42	49
5. Békéscsabai TASK	38	22	4	12	71-60	48
6. Szegedi VSE	38	16	9	13	50-42	41
7. Szegedi Dózsa	38	18	4	16	67-49	40
8. ÉGSZÖV MEDOSZ	38	12	15	11	54-42	39
9. H. Szabó Lajos SE	38	13	12	13	44-43	38
10. ÉPGÉP SE	38	11	14	13	52-57	36
11. Kecskeméti TE	38	13	9	16	53-55	35
12. Láng Vasas SK	38	13	8	17	53-60	34
13. Jánoshalmi Spartacus	38	13	8	17	45-55	34
14. Gyulai SE	38	13	8	17	50-69	34
15. Erzsébeti SMTK	38	13	7	18	62-70	33
16. Ceglédi VSE	38	9	14	15	51-67	32
17. KELTEX	38	9	13	16	44-63	31

18. H. Mezőfi István SE	38	9	10	19	28-58	28	9. Hajdú Vasas	38	16	8	14	55-64	40
19. Kiskunhalasi MEDOSZ	38	8	8	22	36-78	24	10. Leninvárosi MTK	38	13	13	12	49-37	39
20. H. Kilián György FSE	38	5	6	27	32-93	16	11. Salgótarjáni Kohász	38	13	11	14	65-65	37

NB III, Délnyugati csoport

1. BVSC	38	24	8	6	86-30	56	14. Borsodi Bányász	38	14	8	16	60-63	36
2. Pécsi VSK	38	21	11	6	72-36	53	15. Borsodi Volán	38	9	16	13	50-67	34
3. BKV Előre	38	19	12	7	65-37	50	16. Kisvárdai SE	38	12	8	18	66-66	32
4. Dunaujvárosi Építők	38	19	7	12	63-49	45	17. Kisterenyei Bányász Ép.	38	10	10	18	49-68	30
5. Sz.Fehérvári MÁV Előre	38	15	14	9	59-49	44	18. H.böszörményi Bocskai	38	10	7	21	41-70	27
6. Véméndi TSZ SK	38	16	11	11	54-51	42	19. Tuzséri M. ERDÉRT	38	8	4	26	46-94	20
7. Pénzügyőr SE	38	17	8	13	72-44	42	20. Debreceni EAC	38	5	7	26	47-113	17
8. Bp. Építők	38	13	14	11	50-46	40							
9. H. Táncsics SE	38	16	7	15	55-61	39							
10. Siófoki Bányász	38	12	13	13	46-50	37							
11. Mázasszászávári Bányász	38	13	10	15	68-61	36							
12. EMG SK Sashalom	38	14	7	17	51-68	35							
13. Növényolaj Kimizsi	38	12	10	16	52-64	34							
14. Lőrinci Fonó	38	14	6	18	50-71	34							
15. MEDOSZ ERDÉRT	38	11	11	16	74-84	33							
16. Április 4. Vasas	38	13	7	18	47-60	33							
17. Szigetvári VSZ SE	38	11	7	20	47-66	29							
18. Törekvés SE	38	10	8	20	37-60	28							
19. III. kerületi TTVE	38	11	3	24	50-81	25							
20. Kaposvári Vasas	38	7	10	21	45-75	24							

NB III, Északnyugati csoport

1. KOMÉP SC*	36	21	9	6	68-41	51							
2. Bábolnai SE	36	20	10	6	72-37	50							
3. Váci Híradás	36	14	14	8	61-43	42							
4. Sabaria SE	36	18	5	13	57-47	41							
5. MOTIM TE	36	15	9	12	61-58	39							
6. NIKE Fűzfői AK	36	15	8	13	60-53	38							
7. Dunakeszi VSE	36	13	11	12	45-45	37							
8. Bauxitbányász SE	36	14	9	13	38-45	37							
9. Soproni VSE	36	13	10	13	45-46	36							
10. Körmenői FMTE	36	14	7	15	50-43	35							
11. Ajkai Alumínium	36	11	13	12	50-49	35							
12. Pápai Textiles	36	14	7	15	50-58	35							
13. Bakony Vegyész	36	13	8	15	39-40	34							
14. AURAS SE	36	11	11	14	54-67	33							
15. Péti MTE	36	10	12	14	51-49	32							
16. Soproni Textiles	36	12	8	16	49-57	32							
17. Esztergomi MIM Vasas	36	8	14	14	34-45	30							
18. Győri Dózsa	36	11	8	17	48-61	30							
19. Győri Elektromos	36	5	7	24	42-90	17							

*A tatabányai KOMÉP SC – versztegetés miatt – a Nemzeti Bajnokságból két évre kizárva.

Az I. osztályú mérkőzések eredményei

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.
1. Újpesti Dózsa	X	1-1	3-1	3-1	2-0	3-1	4-2	5-3	5-4	4-1	2-0	5-2	8-0	1-0	5-1
2. Bp. Honvéd	0-1	X	1-1	1-1	4-1	1-0	1-0	3-0	2-0	3-1	5-1	2-1	3-0	2-0	5-1
3. Ferencvárosi TC	2-2	1-1	X	3-1	2-3	3-3	1-1	4-1	6-1	4-2	2-1	1-1	1-0	0-0	1-0
4. Csepel SC	0-1	1-1	0-0	X	3-1	4-0	2-0	0-0	1-0	0-0	1-1	0-1	2-1	0-0	2-1
5. Videoton SC	1-1	1-1	1-1	0-1	X	3-3	1-0	3-1	3-2	1-1	0-0	6-1	1-0	0-1	1-0
6. Vasas SC	3-0	1-1	0-4	3-2	3-0	X	3-1	2-4	1-0	4-2	2-0	3-1	1-1	1-2	1-1
7. Zalaegerszegi TE	0-2	1-0	0-3	0-1	2-1	2-1	X	4-1	1-0	2-0	0-0	4-1	2-1	1-0	2-0
8. Salgótarjáni BTC	1-1	2-3	0-0	3-1	1-2	0-2	2-0	X	0-2	1-0	2-0	1-0	1-1	2-0	1-0
9. Rába ETO	3-1	3-3	2-1	0-1	5-0	1-2	2-2	3-1	X	2-0	4-2	0-0	1-0	1-1	1-0
10. MTK-VM SK	1-3	0-1	0-0	1-0	1-1	2-0	4-1	2-1	1-0	X	4-1	1-0	4-1	2-0	1-1
11. Diósgyőri VTK	0-0	1-1	1-1	2-1	1-1	3-1	2-0	0-0	0-0	0-0	X	2-1	6-2	0-3	0-1
12. Tatabányai Bányász	0-2	0-2	2-0	1-0	1-1	2-1	0-3	3-1	4-0	2-0	0-0	X	0-1	1-0	2-1
13. Haladás VSE	1-2	0-2	0-1	1-2	2-1	1-1	2-1	0-0	3-0	0-0	3-0	1-0	X	3-2	1-2
14. Békéscsabai Előre	0-2	1-3	1-0	3-4	0-0	0-0	0-0	0-1	1-2	3-1	0-1	2-1	0-0	X	3-3
16. Pécsi MSC	4-2	0-0	1-1	0-2	0-1	2-0	0-0	1-2	2-1	3-1	0-1	0-0	0-2	1-1	X

(A VM Egyetértés megsemmisített eredményesora. Pályaválasztóként: –Ú. Dózsa 4-4, –Bp. Honvéd 1-3, –Csepel 2-2, –ZTE 4-0, –MTK 1-1, –PMSC 1-0, –SBTC 0-0. Venédként: –Ferencváros 0-3, –Videoton 0-2, –DVTK 4-5, –Békéscsaba 0-1, –Rába ETO 0-0, –Vasas 0-2, –Haladás 0-2, –Tatabánya 1-0. A csapat 11 ponttal a 11. helyen állt az őszi idény után.)

Fradi-bajnokság terven felül – „kis” segítséggel

Az esztendő legnagyobb szenzációja az Újpesti Dózsa trónfosztása volt. A lila-fehérek hét bajnoki cím után végeztek „csak” a harmadik helyen. Jellemző a korszakra, hogy az 1967 és 1980 között lejátszott 14 (!) bajnokságban ez a bronzérem jelentette számukra az abszolút mélypon tot – kilenc első és négy második helyezé sük mellett.

A sikerszéria után természetes volt a kis visszaesés, annál is inkább, mert a diadalok közepette sem volt felhőtlen az élet Újpesten. Nem volt béke az öltözőben, klikkek alakultak, amelyek esetében (például a Bene Ferenc és Fazekas László mögé beálló csoportoknál) nem is a vezérürünek kikiáltott játékos szította leginkább a tüzet. Az előző, majdnem másfél évtized emblematicus alakjának, Benének megrendült a helye. Berobbant előbb Fekete László, majd Törőcsik András, s ez azt jelentette, hogy Várhidi Pál edző a kétékes játék feladása miatt előbb lemondott Dunai II Antalról Bene javára, majd az ötszörös gólkirályt is mellőzte. Ha ez fáj t is Benének, nehéz azt állítani, hogy nem volt logikus és szakmailag indokolható váltás. A következő öt esztendőben – amelyekben háromszor nem is a Dózsa lett a bajnok – csak egyszer nem Fazekas vagy Fekete lett a gólkirály, s a legjobb évükben mindketten európai ezüstcipősök lettek. Természetesen a képességei alapján nemcsak a magyar, hanem (és még inkább) a nemzetközi sajtó által is világklasszisnak minősített Törőcsik András hatékony támogatásával. Az Újpesti Dózsának nem a tám adójátéka, illetve a csatársorban lezajlott „generációváltása” miatt szakadt meg a sorozata. A csapat védelme – mind a korábbiakhoz képes, hiszen 1969 óta egyetlen idényben sem kapott 33-nál több bajnoki gólt, mind pedig a vetélytársakéval összehasonlítva – rendkívül „gólképesnek” bizonyult. A bajnok FTC 38, a negyedik Bp. Honvéd 32, a második helyezett Videoton 26 (!) kapott

A Ferencváros tablója a szezon minden dicsőségét hirdeti

1967

1968

1969

1970

1971

1972

1973

1974

1975

1976

1977

1978

1979

1980

1981

1982

1983

1984

1985

1986

góllal zárta az idényt, szemben az Újpest 51 beszedett találatával. Kétségtelen, hogy nagy veszteséget jelentett a válogatott csapatkapitányának, Horváth Józsefnek a kiesése. Az 1974-ben az Év játékosának választott hátvéd a Bajnokok Tornája döntőjében súlyos sérülést okozott Kozma Mihálynak. Két és fél hónapos eltöltése után visszatérve nem nyerte vissza régi formáját, majd decemberben a másik középső védővel, Harsányi Lászlóval elhagyta az országot. Noha Dunai III Ede kifejezetten jól teljesített a védelemben visszavonulva (olyannyira, hogy Várhidi mester őt nevezte meg az idény legjobbjának a csapatából), a számok fura képet mutatnak. A Dózsa ugyan a tavaszi rajton 4-0-ra megverte a Kaposvári Rákóczit, de a hátralévő 14 fordulóban mindössze kétszer, a Bp. Honvéd és a kiesést csupán a létszámemelés miatt megúszó Békéscsaba ellen nem kapott legalább két gólt.

Az Újpest egy mérkőzésen játszott szenzációsan az idényben, igaz, azt mindmáig áhítattal emlegeti minden szurkolója. Még az is, aki koránál fogva nem látta a derbit, csak örökségbe kapta az emlékét. 1976. május 15-én a Népstadion kettős rangadóján a Dózsa 4-3-as féldő után 8-3-ra kiütötte a bajnoki címre törő Ferencvárost. (Az előmeccs sem volt hétköznapi: a Vasas 3-0-ra verte Izsó Ignác remeklésével a Bp. Honvédot.) „Egy gólt aligha tudok kiemelni a pályafutásomból, ellenben ötöt igen – mondta később Fazekas László. – A Fradinak 1976-ban rúgott öt gól kuriózum, nem is emlékszem, hogy itthon valaki egy rangadón ennyi gólt lőtt volna. Felejthetetlen meccs volt, s csak fokozta az örömet, hogy a Ferencváros, különösen az első féldőben, egyáltalán nem játszott rosszul. Tízest kaptam a Népsporttól, soha nem felejttem el.” A Borbély Pál, Németh Gyula kettős ceruzája ritkán fogott vastagon az osztályzaskor, de ezúttal Fazekas tízese mellett Törőcsik és Fekete – miként a másik oldalon a mesterhármast szerző Szabó Ferenc – nyolcast kapott. Ez volt az ötödik alkalom, hogy egy játékos tízest kapott a sportnapilaptól, érdekes, hogy az Újpest vagy a Ferencváros minden addigi esetben résztvevő volt az adott mérkőzésen. Kétszer mind a kettő.

A diósgyőri Kutasi lendületben az MTK-VM ellen

Kétségtelen, hogy ritkán nyert bajnoki címet olyan csapat az NB I-ben, amely egy nyolcast kapott az elődjétől a bajnoki hajrában – de nem ez volt az egyetlen furcsasága az idénynek. Ki ne emlékezne arra, hogy a nyitányon, az újonc Kaposvári Rákóczi és a Vasas találkozásán felkiáltott a „néma”? A telt ház előtt lejátszott bajnokin a hazai zöld-fehérek az élete első NB I-es mérkőzését játszó Burcsa Győző két góljával 2-0-ra nyertek, ám ez volt a kisebb szenzáció.

Kétségtelen, hogy ritkán nyert bajnoki címet olyan csapat az NB I-ben, amely egy nyolcast kapott az elődjétől a bajnoki hajrában – de nem ez volt az egyetlen furcsasága az idénynek. Ki ne emlékezne arra, hogy a nyitányon, az újonc Kaposvári Rákóczi és a Vasas találkozásán felkiáltott a „néma”? A telt ház előtt lejátszott bajnokin a hazai zöld-fehérek az élete első NB I-es mérkőzését játszó Burcsa Győző két góljával 2-0-ra nyertek, ám ez volt a kisebb szenzáció.

(Pedig ez sem kicsi: Kaposváron ezt a 90 percet választották az ezredforduló környékén a XX. század legnagyobb helyi sporteseményének.) Még csak nem is az, hogy a somogyi alakulat rutinos játékosai ilyen kiélezett szituációban egy vitathatatlanul nagyon tehetséges, de mégis csak rutintalan játékosra bízta a tizenegyest. („Márton Józsi, a csapatkapitány, akivel ketten voltunk kijelölve a rúgásra, odajött hozzám és azt mondta, Győzőke, rúgd te. Ezen a példán is megtanultam, hogy akadnak olyan helyzetek az életben, amikor vállalni kell a felelősséget, s cselekedni” – mesélte a később nagy karriert befutott duplázó.)

Tizen a Videoton kezdőcsapatából, az edzővel. Mindannyian szerepeltek az A-válogatottban! Balról: Kovács László, Nagy III János, Kovács József, Karsay László, Wollek Tibor, Nagy II János, Csongrádi Ferenc, Fejes Gábor, Czeczeli Károly, Májer Lajos és Kovács Ferenc

Az igazi sztori az volt, hogy bizonyos Pék János, aki akkoriban a kaposvári kórházban feküdt gyomorvérzéssel, a büntető előtti jelenetsort követve megfeledkezett magáról, s felordított: „tizenegyes!” Akkor már 14 éve tette magát némának. Maga is rájött, hogy kiesett a szerepéből, megpróbálta az ápolónőknak beadni, hogy a nagy trauma, a Rákóczi játéka okozta a csodaszámba menő gyógyulást. Hamar lelepleződött azonban, és a *Somogy megyei Hírlap* néhány nap múlva már arról számolt be, hogy letartóztatták a csalót.

Az újonc Rákóczi éppen olyan remekül szerepelt újoncévében, mint korábban a Zalaegerszegi TE, vagy akár a Békéscsaba, sőt, ha megismételte volna az őszi produkcióját, hatodikként végez. Így sem kellett szégyenkeznie.

Az élcapatok közé érett a Videoton, amely május közepén – a Ferencvárosnak az Újpesti Dózsa elleni súlyos veresége után – átvette a vezetést a bajnokságban. Ám nem tudta megnyerni története első bajnoki címét. Fehérváron mindmáig tartja magát a nézet, hogy Müncz György játékező az utolsó előtti fordulóban nem engedte győzni a Videotont. Nehéz közel harminc év távlatából állást foglalni, de megkérdőjelezhetetlen, hogy edző ritkán beszélt ennyire nyíltan bundáról a magyar futballban. 2009 márciusában Kovács Ferenc a zöld-fehérek által Zalaegerszegen megvett meccsről nyilatkozott. A Kossuth Rádió *Arcvonalok* című műsorában elmesélte, hogy az FTC utolsó fordulóban vívott meccsén, Zalaegerszegen előre megbeszélt eredmény született. „Felhívtam Szőcs Jánost, aki akkor a ZTE edzője volt – emlékezett. – Te, Jánoskám, mondom, a régi barátságra való tekintettel kérhetem én azt tőletek, hogy lelkiismeretesen, becsületesen játsszatok a Ferencváros ellen? Azt mondta nekem a Szőcs Jancsi: Ferikém, a Ferencváros ezt már elintézte a játékosokkal... Bunda volt. Szó szerint megvették a mérkőzést.”

A fehérváriak szerint az egy héttel korábbi nagy rangadójuk sem volt tiszta. A piros-kékek kétpontos hátrányban, de jobb gólkülönbségük tudatában utaztak az Üllői útra. Mindkét csapatnak egy mérkőzése volt hátra, a Videotonnak a Szeged, a Ferencvárosnak a sokkal veszélyesebb Zalaegerszeg elleni. A harmincezer néző között rengeteg fehérvári szorongott (szó sze-

1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974
rint...), akik túlaradó boldogsággal fogadták, hogy Szalmásy Tamás megszerezte a vezetést. Kovács József később kihagyott egy nagy helyzetet, majd lőtt egy érvénytelenített gólt – ezektől függetlenül jól állt a Videoton. Ám az 59. percben Müncz György, a találkozó játékvezetője labdaelrúgásért leküldte a pályáról Májér Lajost. Nem vitatható, ezért a szabálykönyv szerint kiállítás jár, de az járt volna ezen a meccsen és a korábbiakon is mindenkinek. Ellenben úgy tűnt, a bíró nem mér egyenlő mércével. Az abban az esztendőben a KEK-döntőben is szereplő Ferencváros pedig kihasználta az előnyt, és Pusztai László révén kiegyenlített. A Videoton számára maradt az ezüstérem.

Kovács Ferenc elmondta később egy magánbeszélgetésben, a szavai meg is jelentek a *vidi.hu* klubhírlapon: „Bevallom, ma is dühös leszek, ha eszembe jut, hogy hetvenhatban elvettük tőlünk a bajnoki címet. Éppen úgy jártunk, mint ötvennégyben az Aranycsapat. Máig előttem van Müncz György játékvezető arca, olyan eleven a kép, ahogy az Üllői úton toporzékolnak a játékosaim a dühtől. Az történt, hogy Müncz sporttárs szépen elvezette a sorsdöntő meccset. Nem adott meg egy szabályos gólunkat, a Fradinak viszont megítélt egy szabálytalant, ráadásul kiállította Májér Lajost, és így maradt az egy-egy döntetlen.”

1975
1976
1977
1978
1979
Tieber László, a Videoton csatára is felelevenítette portrékönyvében az esetet: „Az utolsó előtti fordulóban találkoztunk az Üllői úton a Fradival. Egy győzelemmel megelőztük volna őket, de nekik jó volt a döntetlen is, hiszen az utolsó fordulóban Zalaegerszegre mentek, mi meg Szegedre. Két sima mérkőzés: nekik is, nekünk is. Magyarán: el kellett érni, hogy a Ferencváros legalább döntetlenre kihúzza a saját otthonában. Nagy nehezen, de sikerült. Nem a játékosoknak, hanem Müncz György játékvezetőnek és Kutas István MLSZ-elnöknek. Ők ketten döntöttek a sorsunk felől, vélhetően magasabb politikai utasításra. Szalmásy Tomi góljával 1-0-ra vezettünk. Ekkor Kovács Józsi – nagyjából 18 méterről – rúgott egy hatalmas gólt, amint Müncz, se szó, se beszéd, érvénytelennek nyilvánított. Aztán Májér Lajost állították ki, a labda elrúgásáért. Kábé öt méterre pöckölte el a bőrt mérgeiben, szegény Lajos. Nem sokkal később Ebedli is elrúgta a labdát, csak hogy az Üllői úti villamosok közé. Az ő kiállítása azonban – láss csodát – elmaradt. Aztán a vége előtt nagyjából negyed órával Pusztai Laci kiegyenlített. Döntetlent csináltak a Fradinak, az egész ország tudta! Magyarán: csalás!”

Hozzá tartozik a teljes képhez: Münczöt a fradisták is szidták. Meg az, hogy a Videoton-oldal szomorúsága lehetne akár a vesztesek utólagos fájdalom és bűnbakkeresése, de Juhász István, a zöld-fehérek középpályása a kétezres évek elején maga is elismerte, sőt elsőként tárta a nyilvánosság elé, hogy nem volt tiszta a bajnoki hajrá. 2004-ben így nyilatkozott a *Nemzeti Sportnak*: „Dalnoki Jenő kerek perccel megmondta, öreg vagyok. Ez 1976-ban történt, amikor bajnokok lettünk, csak hogy senki sem tudja, hogyan... Az utolsó öt meccset egytől egyig megvettük, és a sorozatos bundák segítettek hozzá az aranyéremhez. Fáj, hogy ezt kell mondanom, de nincs értelme tovább eltitkolni az igazságot. Akkoriban azt mondtam magamban, szegyelem, hogy futballista vagyok. Jött a bajnoki hajrá, ültem a kispadon, de így is be kellett adnom hat vagy tízezer forintot. Összesen negyvenezer forinttal lettem szegényebb. Ennyibe került csak nekem, hogy a Fradi lett a bajnok 1976-ban.”

1984
Kár a különös végjátékért, mert Dalnoki Jenő rövid idő alatt remek együtttest épített az Üllői úton, amely egy évvel a KEK-döntőbe jutása után a hazai fronton is sikeres tudott lenni.

1985
1986
Jó szereplése még a vezetőedzőt is meglepte. „Túlteljesítettük a tervünket – mondta Dalnoki Jenő a *Képes Sport* 1976. június 22-i számában. – Erre az évre nem irányoztuk elő a bajnoki

címet. Csak egy hároméves terv végére, tehát jövőre következett volna ez a célkitűzés. Jól szerepeltünk ősszel, úgy láttuk, sokat fejlődött a csapat, első helyen fordulhattunk, s ekkor gondoltunk először arra, hogy bajnokok lehetünk.”

Az FTC ősszel mindössze egy vereséget szenvedett (Békéscsabán), minden vetélytársánál kevesebb gólt kapott, s csak az Újpesti Dózsa szerzett nála (eggyel) több találatot. A 8-3 idényre gondolva ritkán szokták emlegetni, de ősszel 4-1-re megverte a Dózsát, 4-3-ra a Honvédot s 2-1-re a Vasast, azaz a maximális pontszámot gyűjtötte be a kettős rangadókon. Gól nélküli döntetlent ért el Székesfehérváron, a Videoton ellen. Nagy szó volt ez: a piros-kékek ugyanis az egész idényben összesen négy gólt kaptak a Sóstói Stadionban, pályaválasztóként 86,6 százalékos teljesítményt produkáltak.

A fiatal ferencvárosi gárda azonban nehezen bírta a sokfrontos terhelést, az idény végére elfáradt. A tavasz derekán négy bajnoki mérkőzéséből hármát elveszített. A hajrára viszont feljavultak az eredményei. Fogalmazzunk úgy: „vagy ezért, vagy azért” ...

AZ ÉV JÁTÉKOSA

Király lett a Báróból

A fél évvel korábban KEK-döntős, s nagyszerű őszt produkáló Ferencvárosból választott decemberben az MLSZ a hagyományos Év játékosra anketon. A szövetség Bálint Lászlót látta az 1975-ös esztendő legjobbjának. A *Képes Sport* Az Ön tizenegye szavazásán is a pályafutása második felében Bárónak becézett hátvéd kapta a legtöbb szavazatot: a szerkesztők szerinti „majd’ tizenötezer szavazólapból” 14 412-n rajta volt a neve. Így festett a közvélemény csapata: Rothermel – Nagy III, Bálint, Rab, Nagy László – Kovács József, Fazekas, Pintér – Pusztai, Nyilasi, Várady.

A Népsport Kupát, mint a bajnokság legjobb átlagteljesítményét nyújtó játékos, a válogatottban akkor már három éve mellőzött Szűcs Lajos (Bp. Honvéd) nyerte el 6,413-as átlaggal. Mögötte az élcsoport sorrendje: 2. Bálint (FTC) 6,233, 3. Karsay (Videoton) 6,107, 4. Ágfalvi (Kaposvári Rákóczi) 6,076, 5. Kerekes (Békéscsaba) 6,035, 6–9. Mucha (FTC), Nyilasi (FTC), Pásztor (Békéscsaba) és Törőcsik (Újpesti Dózsa) 6,000, 10. Kovács József (Videoton) 5,962.

A posztonkénti rangsor alapján a legjobbak: Veréb (DVTK) 5,960 – Török (Vasas) 5,793, Bálint, Szűcs, Tóth A. (Tatabánya) 5,952 – Nyilasi, Karsay, Mucha – Kovács I. (Vasas) 5,760, Törőcsik, Szalmásky (Videoton) 5,562. A B-csapat: Szűcs (SBTC) 5,960 – Martos (FTC) 5,758, Ágfalvi, Juhász P. (Ú. Dózsa) 5,888, Czeczeli (Videoton) 5,684 – Kovács J., Pásztor, Tóth A. (Ú. Dózsa) 5,892 – Fazekas (Ú. Dózsa) 5,758, Nagy II (Videoton) 5,833, Várady (Vasas) 5,518.

A londoni World Soccer címlapján jelent meg e kép Bálintról, Pintérről és Ebedliről

Paprikás hangulatban szerezte meg a serleget a Fradi

A Ferencváros kettő hóján ötven esztendő után duplázott ismét a bajnokság és a Magyar (Népköztársasági) Kupa elnyerésével. Dalnoki Jenő együttese összesen kilenc mérkőzést játszott a győzelemig vezető úton, a szövetség ugyanis azzal kívánta emelni az MNK tekintélyét és egyben növelni a mérkőzésszámot, hogy a döntőig a nemzetközi kupákban is szokásos rendszerben, oda-visszavágós formában írta ki a sorozatot. Talán ez is hozzájárult ahhoz, hogy egyetlen alacsonyabb osztályú csapat sem jutott be a legjobb nyolc közé.

Ennek ellenére nem voltunk híján a váratlan eredményeknek, a Ferencváros például kikapott az Üllői úton a Diósgyőrtől, majd Borsodban nyerve, több idegenben lőtt góllal jutott az elődöntőbe. Még fordulatossabb volt az előző bajnokság első két helyezettjének csatája. A Dózsa a Megyeri úton – a négy gólt is szerző Nagy László pályafutása egyik legjobb meccsén – 5-1-re megnyerte az első mérkőzést, s már lefutottnak vélte a visszavágót. Várhidi Pál a kispesti találkozóra pihenőt adott Fazekasnak, Töröcsiknek, Sarlósnak, Dunai Edének, illetve az első féldőre Juhász Péternek.

A Honvéd pedig élt a lehetőséggel, és a mesterhármast szerző Kozma vezérletével 6-1-re nyerve fordított!

A két nap alatt (!) lejátszott elődöntőből a Fradi simán, az MTK-VM az első meccsen nagyszerűen játszva jutott tovább. A május elsejei fináléban csak egy gól esett, azt Szabó Ferenc lőtte. Senki sem mondhatta, hogy nem játszanak elég mérkőzést a magyar futballisták (másképpen: ismét átestünk a ló túlsó oldalára): a döntő nyolc napon belül a Ferencváros ötödik mérkőzése volt már. A mezőny legjobbjának a kapus, a korábbi MTK-s Hajdú József bizonyult. A 89. percben Hámori játékvezető nem ítélte szándékosnak Rab Tibor 16-oson belüli kezezését, ellenben kiállította az öt megsértő Kiss Tibort, majd (már az öltözőfolyosón) Csetényi Csabát is.

(A Szabad Föld Kupa döntőjét ezúttal május 22-én, a Magyarország–Franciaország válogatott mérkőzés előtt játszották. A Paksi SE 4-2-re verte a Sülysápot.)

Magyar Népköztársasági Kupa, 1975–1976-os sorozat

Negyeddöntő: MTK-VM–Zalaegerszegi TE 3-2, 3-1, Békéscsabai Előre Spartacus–Kaposvári Rákóczi 2-1, 0-3, FTC–Diósgyőri VTK 0-1, 2-1, Újpesti Dózsa–Bp. Honvéd 5-1, 1-6

Elődöntő: Kaposvári Rákóczi–FTC 0-2, 2-5, Bp. Honvéd–MTK-VM 2-4, 2-1

Kupagyőztesek. Állnak, balról: Martos, Vépi, Rab, Bálint, Mucha, Viczkó, Hajdú. Elöl: Kelemen, Nyilasi, Szabó, Magyar

Döntő

Ferencvárosi TC–MTK-VM SK 1-0 (1-0)

1976. május 1., Népstadion, 3000 néző. Jv.: Hámori

FTC: Hajdú – Martos, Bálint, Rab, Viczko – Juhász (Vépi, 57.), Mucha – Pusztai (Kelemen, 80.), Nyilasi, Szabó, Magyar

MTK-VM: Bicskei – Palicskó, Csetényi, Csorna, Nyíró – Kovács B., Kóhalmi, Borsó – Takács (Polyák, 70.), Tulipán (Kiss T., 70.), Kunszt

Gólszerző: Szabó (20)

Kiállítva: Kiss T. (89.), Csetényi (mérkőzés után)

KUPADÖMPING

A lilák mégsem zárták üres kézzel a szezont

Az előző idényhez hasonlóan minden élvonalbeli klub – a bajnokságon és az MNK-n kívül – három további sorozatban is indult. A Dózsa mindháromban finálét vívott, amelyekben indult, de csak a Felszabadulási Kupát hódította el.

BAJNOKOK TORNÁJA: A nagyszerű formában játszó Bp. Honvéd 4-1-re verte meg a döntőben az Újpesti Dózsát. A mérkőzés legszomorúbb és egyben legemlékezetesebb pillanata Kozma Mihály sérülése volt. Az összecsapás másik szereplőjét, Horváth Józsefet a játékezőtő nem büntette meg, a fegyelmi bizottság első fokon nem tiltotta el, majd Kutas István rendelkezésére mégis két és fél hónapos büntetést kapott. Kozma csak tavasszal játszhatott ismét, addigra Horváth már elhagyta az országot. A BT harmadik helyét az MTK-VM szerezte meg, miután 1-0-ra legyőzte a Videotont.

BALATON KUPA: A négyes tornát a Zalaegerszegi TE nyerte meg a Tatabányai Bányász, a Haladás és az újonc Kaposvári Rákóczi előtt.

TISZA KUPA: Az augusztus harmadik, az ország keleti részébe tartozó, élvonalbeli csapatok részvételével megrendezett hazai felkészülési tornáját a Salgótarjáni BTC nyerte meg a Diósgyőri VTK, a Békéscsabai Előre és a SZEOL AK előtt.

TÉLI KUPA: Noha megkérdőjelezhető a szakmai értéke egy olyan decemberi kupasorozatnak, amelyben a legjobbak 11 nap alatt öt találkozózt is lejátszanak, vitathatatlan, hogy az NB I őszi legjobbja, az FTC „lendületből” a Téli Kupát is végigrobogta. Meggyőző teljesítményére jellemző, hogy öt mérkőzésén 22 gólt szerzett, utolsó két meccsén a valójában a tartalékcsoportját szerepeltető Videotonnak hét (7-1), a finálé előtti utolsó állomáson a Rákóczi ellen

A győztes Bp. Honvéd a Bajnokok Tornája-döntő után. Állnak, balról: Kelemen, Pál, Virágh, Kocsis I., Szűcs, Egervári. Elöl: Rabcsák, Morgós, Kocsis L., Pintér, Bartos, Weimper (civilben)

1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976
1977
1978
1979
1980
1981
1982
1983
1984
1985
1986

11-0-ra győztes, a fiataljaira építő Újpesti Dózsának négy (4-1) gólt rúgott. Érdekes, hogy az elődöntőt az Egressy úti Postás-pályán, a döntőt a BKV Előre otthonában, a Sport utcában rendezték meg. Az élcapatok közül csak Dalnoki Jenő Fradija játszott a legerősebb összeállításában – meg is nyerte a tornát.

FELSZABADULÁSI KUPA: A bajnoki idény zárása után, június végén játszotta az Újpesti Dózsa és a Vasas e sorozat utolsó mérkőzését. Mindkét csapat tizenegyespárbaj után (a piroskékek a ZTE, a lilák a Rába ETO ellen) került a döntőbe, amelynek különleges tétje volt: az UEFA-kupa-indulás a következő szezonban. Az 1-1-es első félidő után beállt a Dózsába Zámbo és Bene, s ez döntött. Jó játéknak köszönhetően Várhidi Pál legénysége 3-2-re győzött, s végül ebben a szezonban sem maradt hazai titulus nélkül.

KÉPES SPORT KUPA

Büntetőket védett a legjobb mezőnyjátékos

Immár az egész magyar élmezőnyt parkettra szólította a Képes Sport Terem Kupa negyedik idénye. Egy város helyett akkor már öt fogadott csapatokat. A december közepén rendezett négy selejtező közül az A-csoportot Budapesten a Tatabánya nyerte meg, a Csepel, az MTK-VM és az FTC előtt. A B-ben, Miskolcon a Vasas megelőzte az Újpesti Dózsát, a DVTK-t és a Salgótarját. A C-jelű négyesben, Szombathelyen Videoton, ZTE, Haladás, Kaposvár sorrend alakult ki. A D-ben, Szegeden a Békéscsaba megelőzte a Rába ETO-t, a SZEOL-t és a Bp. Honvédot. A rendező város csapata sehol sem tudott nyerni!

A négyes döntőt december végén az új szolnoki sportcsarnokban tartották. Ezúttal a Videoton lett a „bajnok”, megelőzve a Tatabányát, a Vasast és a Békéscsabát. A legjobb mezőnyjátékosnak a tatabányai Takács Lászlót választották. Univerzális játékot mutatott: remekelt a mezőnyben, majd Dombai sérülése miatt a kapuba „kényszerülve” vitézkedett, még büntetőt is védett. Kapusként való szereplése az évtizedek távlatából is a KS Kupák egyik legemlékezetesebb epizódja volt. A legjobb kapusnak felajánlott díjat Tamás Gyula (Vasas) kapta, a mesterlövészek Jankovics Sándor és Karsay László (mindkettő Videoton) lettek.

KÖZÉP-EURÓPAI KUPA

Pedig szebben nem is kezdődhetett volna

Fantasztikus, 7-1-es győzelemmel tért vissza 13 év után a Ferencváros a KK-ba. A Zbrojovka Brno elleni találkozó egyben a klub 1000. nemzetközi találkozója volt, ezért aztán minden néző emléklapot kapott. Az ünnepélyes kezdőrúgást Kemény Tibor, az 1937-es KK-győztes csapat balszélsője végezte el. A Fradi (amely azóta csak egyszer, 1998-ban az andorrai Principat ellen nyert nagyobb különbséggel nemzetközi kupamérkőzésen) Nyilasi Tibor és Szabó Ferenc három-három, valamint Pusztai László egy góljával ütötte ki morva ellenfelét. A folytatás már nem alakult hasonlóan: Dalnoki Jenő csapata 3-2-re kikapott Brnóban, majd kétszer is vereséget szenvedett a címvédő, s végül a sorozatot újra megnyerő Wacker Innsbrucktól (0-1, 0-2), így mind a hat résztvevő közül a legkevesebb pontot gyűjtve csoportutolsóként végzett.

Luxemburg grófja Szombathelyen

Az 1975–1976-os idényben a „dupla trauma” (nem jutott be a válogatott az 1974-es világbajnokság tizenhatos és az 1976-os Eb négyes döntőjébe) után feltétlenül előrelépett a nemzeti tizenegy. Baróti Lajos irányításával tizenegy mérkőzést vívott, ezek közül hetet megnyert, s csak a közvetlen európai elithez tartozó lengyelektől szenvedett vereséget Łódźban. A győzelmek közül a legértékesebb az argentinok elleni 2-0- volt a Népstadionban.

Augusztusban rossz előjelek után vágott neki a csapat az iráni túrának: júniusban, az azt megelőző utolsó hivatalos mérkőzésen, a bolgárok elleni olimpiai selejtezőn 4-0-ra kikapott. Az volt Baróti Lajos második meccse a visszatérése után. Az ellenfél, az iráni válogatott játékerejét nehéz volt kalibrálni, azt meg főleg nem lehetett tudni, hogy ez az erős generáció majd története első világbajnoki szerepléséhez segíti az ország futballját. Néhány játékosuk, elsősorban Ali Parvin, Nasszir Hejazi és Ebrahim Ghaszimpur az argentinai vébén is az együttes pillérei közé tartozott. Baróti Lajos egyetlen újoncot avatott Nyilasi Tibor személyében – de éppen az ő debütálása tette a magyar futballtörténelem fontos epizódjává a 90 perct. A válogatott a Kovács L. – Török, Bálint, Horváth, Tóth J. – Kovács J., Nyilasi, Tóth A. – Fazekas, Várady, Nagy L. összeállításban kezdett, a második féldőre Kovács Józsefet Kolár Endre, a 80. percben Nagy Lászlót Magyar István váltotta. A válogatott Várady Béla találatával került előnybe a 28. percben, ezt a játékrész hajrájában Mazlumi kiegyenlítette. A győztes gól aztán az 53. percben született, Nagy László lőtte (2-1). A mérkőzést az MLSZ csak később ismerte el hivatalos A-válogatott meccsnek.

A szeptemberi, az osztrákok elleni Eb-selejtezőnek már csak a vendégek szempontjából volt tétje, a walesieket a mi csapatunk már semmiképpen sem előzhette meg. A Népstadionban Baróti Lajos két újoncot, Rab Tibort és Lukács Sándort is a soraiban tudó alakulata Nyilasi Tibor gyönyörű fejesével szerzett vezetést a 4. percben, ám az osztrákok a 22 éves, de már két éve válogatott Hans Krankl büntetőből lött góljával kiegyenlítették a 17. percben. A döntő gólra a 85. percig kellett várni, a nagy kedvvel játszó, már a második gólpasszát adó Kocsis Lajos labdájából egykori honvédos klubtársa, az akkor már ferencvárosi Pusztai László küldte a labdát Friedrich Koncilia kapujába. A magyar csapat a Kovács L.– Nagy III, Bálint, Rab, Lukács – Nyilasi, Kocsis, Tóth A. (Pintér) – Pusztai, Fazekas, Nagy L. (Várady) összeállításban játszott.

Következett a sorban a lengyelek elleni vereség. Ha Jerzy Gorgoń, Kazimierz Deyna és Robert Gadocha nem is játszott, ha a világbajnoki gólkirály Grzegorz Lato csak a második féldőre szállt is be, a lengyel válogatott tagadhatatlanul a vb-bronzérmesekre épült. S nyert is 4-2-re, mert Nagy László (10. perc) és Pusztai László (90. perc) egy-egy találatá közben Kazimierz Kmiecik, Henryk Kasperczak és a duplázó Joachim Marx összesen négyszer bevette Kovács László kapuját. Baróti Lajos együttese a Kovács L. – Nagy III, Bálint, Rab, Lukács – Kovács J., Nyilasi, Zombori (Mucha) – Pusztai, Fazekas, Nagy L. (Várady) összeállításban szerepelt.

Hét nappal később Pozsonyban a csehszlovák tizenegy várt a magyarra. Baróti Lajos alakulata sem volt gyenge – Rothermel, Nagy III, Bálint, Rab, Lukács, Kovács J., Nyilasi, Pintér, Pusztai, Fazekas (Várady), Nagy L. –, de a vendéglátók az 1962-es chilei vb-ezüst megszerzése óta a legerősebb csapatukkal álltak ki. A Pozsonyban még hiányzó Antonín Panenkával megerő-

1975

1976

1967

1968

1969

1970

1971

1972

1973

1974

1975

1976

Az 500., amelyről kiderült, hogy nem is az ötszázadik... A magyar kezdőtizenegy (állnak, balról): Török, Bálint, Kovács L., Rab, Magyar, Lukács. Elöl: Pusztai, Nyilasi, Fazekas, Pintér, Ebedli

1977

1978

1979

1980

1981

1982

1983

1984

1985

1986

sítve, háromnegyed évvel később ez a csapat nyerte meg az Európa-bajnokságot, megszakítva a nyugatnémetek hetvenes évekbeli egyeduralmát. A 43. percben Anton Ondruš tizenegyest hibázott. Az 52. percben a második játékrészre beállt Várady Béla szerezte a találkozó első gólját, hét perccel később Zdeněk Nehoda egyenlített. A mai számozás szerint ez volt a magyar válogatott történetének félezredik mérkőzése. (Különös módon ezt a szövetség a jövő júniusi magyar-osztrákon ünnepelte meg, 500-as számot nyomtatva a mezekre.) A csehszlovákok a hónap végén Eb-selejtezőn megverték az angolokat.

Mi addigra már túl voltunk a luxemburgiak kiütésén. A magyar A-válogatott története során először játszott Szombathelyen hivatalos mérkőzést. (Azóta még kétszer volt erre példa, 1991-ben és 1994-ben.) Az Európa-bajnoki selejtező nem ígért nagy erőpróbát, jelentős tudáskülönbség volt a magyar és a luxemburgi válogatott között, de a 8-1-es győzelem így is túlszárnyalt minden várakozást. A Rothermel – Nagy III, Bálint, Rab, Lukács – Nyilasi, Kovács J., Pintér – Fazekas, Várady, Nagy L. (Wollek) összeállítású csapat Pintér Sándor első válogatottbeli góljával szerzett vezetést, majd következett a nagy parádé: Nyilasi Tibor a 21. és a 67. perc között öt gólt is szerzett. Utána az újonc Wollek Tibor is a kapuba talált, majd Dussier becsületgólja után Várady Béla állította be a végeredményt. Nyilasi a teljesítménye után az operett-irodalomban jártas sajtótól megkapta a „Luxemburg grófja” titulust. Öt gólt egyébként ezt megelőzően legutóbb Zsengellér Gyula szerzett a magyar válogatottban – még 1938-ban.

Télen, az előző évtized gyakorlatát felelevenítve, közép- és dél-amerikai túrára utazott a gárda. Baróti Lajos együttese közvetlenül a megérkezés után 4-1-es vereséget szenvedett Budapest-válogatott néven Mexikótól, majd már Magyarország néven 2-1-re nyert Salvadorban az ottani nemzeti tizenegy ellen (sem ez, sem a további találkozók nem számítottak hivatalos meccseknek), Guadalajarában 1-0-ra legyűrte Jalico válogatottját, majd Kolumbiába átruccanva 6-5-re nyert az Atlético Nacional s 3-1-re a Santa Fé legénysége ellen. A túrán 17 labdarúgó lépett pályára: Gujdár, Rothermel, Paróczai, Nagy III, Bálint, Rab, Lukács, Kovács József, Nyilasi, Ebedli, Pintér, Tóth András, Fazekas, Pusztai, Izsó, Nagy László és Várady.

A dél-amerikai ellenfelek után következett még egy: március 27-én, történetükben először, az argentinok szerepeltek Magyarországon. Gatti – Killer, Olguin, Carrascosa, Tarantini – Ardiles, Gallego, Bochini, Kempes – Scotta (Housemann), Luque (Trobiani) – így állt fel César Luis Menotti csapata. A játékosok közül heten alapemberek voltak az 1978-as, hazai rendezésű Mundialt megnyerő gárdában is. Csak Passarella, Valencia és Bertoni nem játszott a következő vb legnagyobb argentin csillagai közül. Baróti Lajos ellenben óriási kockázatot vállalt a hűvös márciusi estén: öt újoncot (Gujdár, Paróczai, Ebedli, Csongrádi, Weimper) avatott, játékosai közül csak a két „törzstag”, Fazekas és Bálint járt már túl – egyébként jócskán – a tizedik válogatottságán. A Gujdár – Paróczai, Bálint, Rab, Kántor – Nyilasi, Ebedli, Pintér (Csongrádi) – Fazekas, Weimper, Magyar összeállítású gárda azonban remek játékkal 2-0-ra nyert, igazolva a kapitányi döntés helyességét. A gólokat Nyilasi Tibor (4. perc) és Fazekas László (34. perc) szerezte.

Áprilisban a walesiek elleni Eb-negyeddöntőre készülődő jugoszlávok ellen lépett pályára a britek korábbi csoporttársa, a magyar csapat, Orbászváron (Banja Lukán). A Gujdár – Nagy III, Bálint, Rab, Kántor – Nyilasi, Ebedli (Csongrádi), Pintér – Fazekas, Weimper (Májér) Magyar összetételű együttes „színtelen, szagtalan” 90 percen ért el gól nélküli döntetlent.

Fazekas, a Svájc-specialista

Április 30-án a ferencvárosi futballisták nélkül lépett pályára a Baróti-legénység Lausanne-ban. Az idény minden más A-válogatott találkozóján szerepet kapó Bálint László és Nyilasi Tibor, klubtársaival együtt, az MTK-VM ellen MNK-döntőt vívott másnap. Az adott helyzetben Baróti Lajos úgy gondolta, hogy a vidéki klubok legjobb játékosait is érdemes beépíteni csapatába. Különösen jó apropót adott ehhez a Videoton nagyszerű bajnoki szereplése. A svájciak elleni mérkőzésen Kovács László, Nagy III János, Kovács József, Csongrádi Ferenc és Májér Lajos képviselte a fehérvári klubot, Kerekes Attila a Békéscsabát, Kereki Zoltán pedig a Haladást. Utóbbi kettő, miként a Vasas szélsője, Kovács István, újoncként lépett pályára. Az összeállítás: Kovács L. – Nagy III (Török), Kerekes, Kereki, Kántor – Kovács J., Fazekas, Csongrádi – Májér, Kovács I., Nagy L. (Tóth A.). A főszerep Fazekas Lászlónak jutott, aki a 43. percben szerzett góljával eldöntötte a mérkőzést. A hetvenes években a magyarok háromszor nyertek 1-0-ra a helvétek ellen, s mind a három gólt Fazekas László szerezte.

Május 22-én a franciák látogattak el a Népstadionba. A márciusban Kovács István utódként kinevezett szövetségi kapitány, Mi-

1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976
1977
1978
1979
1980
1981
1982
1983
1984
1985
1986

chel Hidalgo a Larqué, Guillou, Platini középpályás sorral kezdett, egyébként a tíz nappal korábban Palotai Károly játékezetése mellett a BEK-döntőben szerepelt Saint-Étienne-ből hárman (Janvion, Larqué, Sarramagna) léptek pályára. Baróti Lajos a Gujdár – Kereki (Török), Kerekes, Bálint, Lukács (Kántor) – Nyilasi (Nagy II), Pintér (Tóth A.), Csongrádi – Fazekas, Fekete, Magyar csapatot játszatta. A találkozó egyetlen találatát az első félidő hajrájában Fekete László szerezte. Érdekes, hogy a mérkőzés végén már 367 perces góltalansági sorozat állt a magyar védelem mögött, a négy teljes mérkőzésből hárman Gujdár Sándor védett. Ez volt az utolsó győzelmünk a franciák ellen, azóta ötször kikapunk.

Négy nappal később presztízsmeccs következett a szovjetekkel – akkor már lehetett azt tudni, hogy a két alakulat azonos selejtezőcsoportba került az 1978-as Mundialra vezető úton. E mérkőzést másfélszer annyian látták, mint a franciák ellenit – de az is csak 15 000 nézőt jelentett. Akkor játszott először a nemzeti tizenegyben Izsó Ignác. A mieink összeállítása a következő volt: Rothermel – Török, Kerekes, Bálint, Lukács – Nyilasi, Csongrádi (Nagy II), Pintér – Fazekas, Fekete, Magyar (Izsó). A vendégeknél hat Dinamo Kijev-futballista lépett pályára, az ukrán klub egy évvel korábban, éppen a Ferencváros ellen KEK-, majd a Bayern München legyőzésével európai Szupercupa-győztes lett. Oleg Blohin személyében az aktuális európai aranylabdás is erősítette a soraikat. Budapestre csalódottan érkeztek, négy nappal korábban 2-2-re végeztek Kijevben a csehszlovákokkal, s nem jutottak tovább az Európa-bajnokság négyes döntőjébe. A magyarok kitűnően kezdtek, a 10. percben az előző, a franciák elleni meccs egyetlen gólját szerző, újpesti Fekete László bevette Asztapovszkij kapuját. A szovjetek azonban a 77. percben, Leonyid Nazarenko révén (1-1) kiegyenlítettek.

Az idény zárását az osztrákok elleni júniusi találkozó jelentette. A Kovács L. – Török, Bálint, Rab, Lukács – Nyilasi, Ebedli, Pintér – Pusztai, Fazekas, Magyar tizenegy kezdte a játékot a „sógorok” ellen, a nemzeti tizenegy – az akkori statisztikák szerinti – 500. mérkőzésén. Ké-

sőbb Fekete, Várady, Kereki és Csongrádi is beszállt. A magyar együttes a két balszélső, Magyar István és Várady Béla egy-egy góljával simán, 2-0-ra nyert az 1974-es világbajnoki döntőt is vezető, angol Taylor bírászkodása mellett.

A B-válogatott 1976 tavaszán két mérkőzést játszott. Várhidi Pál irányításával. Május 2-án a Veréb – Godán, Baranyi, Komjáti, Tóth J. – Gass, Csapó, Zombori – Karalyos, Törőcsik, Hauzer kezdőtizeneggyel (beállt: Rothermel, Horváth L., Fekete), Gass két, illetve Törőcsik a 83. percben lőtt döntő találatával 3-2-re megverte a svájciakat a Népstadionban. Júniusban, Dalnoki Jenővel a kispadon, a határhoz közel Bruck an der Leithában 1-1-re végzett az osztrákokkal. Kunszt Jenő szerezte a gólt. A Tamás – Nagy III, Baranyi, Mihalecz, Kántor – Nagy II, Tóth András, Zombori – Kovács István, Izsó, Kunszt tizenegy kezdett, később beállt Csapó, Gass és Tóth József is.

1975. aug. 10.	Teherán	IRÁN	2-1 (1-1)		Várady, Nagy L.
1975. szept. 24.	Bp., Népst.	AUSZTRIA	2-1 (2-1)	Eb-sel.	Nyilasi, Pusztai
1975. okt. 8.	Łódź	LENGYELO.	2-4 (1-3)		Nagy L., Pusztai
1975. okt. 15.	Pozsony	CSEHSZL.	1-1 (0-0)		Várady
1975. okt. 19.	Szombathely	LUXEMBURG	8-1 (4-0)	Eb-sel.	Pintér, Nyilasi 5, Wollek, Várady
1976. márc. 27.	Bp., Népst.	ARGENTÍNA	2-0 (2-0)		Nyilasi, Fazekas
1976. ápr. 17.	Banja Luka	JUGOSZLÁVIA	0-0		
1976. ápr. 30.	Lausanne	SVÁJC	1-0 (1-0)		Fazekas
1976. máj. 22.	Bp., Népst.	FRANCIAO.	1-0 (1-0)		Fekete
1976. máj. 26.	Bp., Népst.	SZOVJETUNIÓ	1-1 (1-0)		Fekete
1976. jún. 12.	Bp., Népst.	AUSZTRIA	2-0 (1-0)		Magyar, Várady

Az idény során a magyar válogatottban szerepelt játékosok

- 11 mérkőzésen: Fazekas László (Ú. Dózsa),
- 10 mérkőzésen: Bálint László (FTC), Nyilasi Tibor (FTC)
- 8 mérkőzésen: Pintér Sándor (Bp. Honvéd)
- 7 mérkőzésen: Lukács Sándor (Bp. Honvéd), Rab Tibor (FTC)
- 6 mérkőzésen: Csongrádi Ferenc (Videoton), Magyar István (FTC), Nagy III János (Videoton), Nagy László (Ú. Dózsa), Várady Béla (Vasas)
- 5 mérkőzésen: Kovács László (Videoton), Kovács József (Videoton), Török Péter (Vasas)
- 4 mérkőzésen: Kántor Mihály (Vasas), Pusztai László (FTC), Tóth András (Ú. Dózsa)
- 3 mérkőzésen: Ebedli Zoltán (FTC), Fekete László (Ú. Dózsa), Gujdár Sándor (Bp. Honvéd), Kerekes Attila (Békéscsaba), Kereki Zoltán (Haladás VSE), Rothermel Ádám (Ú. Dózsa)
- 2 mérkőzésen: Májner Lajos (Videoton), Nagy II János (Videoton), Weimper István (Bp. Honvéd)
- 1 mérkőzésen: Horváth József (Ú. Dózsa), Izsó Ignác (Vasas), Kocsis Lajos (Bp. Honvéd), Kolár Endre (Ú. Dózsa), Kovács István (Vasas), Mucha József (FTC), Paróczai Sándor (Békéscsaba), Tóth József (Ú. Dózsa), Wollek Tibor (Videoton), Zombori Sándor (Vasas)

Eb-ezüst – az angolok és a jugoszlávok testén keresztül

Bravúros teljesítménnyel jutott döntőbe a magyar U23-as legénység a korosztályos kontinens-tornán. 1975 őszén a nyári kanadai túrán még inkább összerázódott társaság magabiztos, 2-0-s győzelemmel folytatta selejtezőbeli szereplését az osztrákok ellen. A Szócs János által irányított, Gujdár – Godán, Garamvölgyi, Kereki, Czeczeli – Ebedli (Pásztor), Csapó, Zombori – Fekete L. (Morgós), Szabó F., Magyar összeállítású csapat a ferencvárosi center két góljával nyert 2-0-ra. Utána úgynevezett felkészülési mérkőzéseken kikapott ugyan a lengyelektől, majd a csehszlovákoktól is, de aztán könnyedén megszerezte a luxemburgiak elleni 4-0-val a csoport-elsőséget, s egyben a továbbjutást. A kapitány a két vereség után változtatott, a záró selejtezőn már a Gujdár – Godán, Salamon, Kereki, Tóth J. – Kovács B., Farkas (Varga M.), Komjáti – Kelemen, Kovács I., Magyar (Izsó) összeállítású csapat nyert.

A legjobb nyolc között a jó erőkből álló angolok következtek. Előtte, február végén még kiugrott a csapat a döntetlennel véget ért villámválogatásra Kuvaitba, az ottani A-válogatott elleni 1-1 nem számított nagy meglepetésnek.

Az európai sajtó számára az már inkább, hogy a Baróti Lajos által irányított legénység az Üllői úton, 15 000 néző előtt 3-0-ra megverte a „háromoroszlánosokat”. A Gujdár – Paróczai, Bálint, Rab, Lukács – Nyilasi, Ebedli, Zombori (Csapó) – Pusztai, Szabó F., Várady (Fekete) összeállítású együttesben hat fradista játszott, Nyilasi két, Szabó F. egy gólt szerzett. Ettől még a visszavágó (amelyre a kapitány négy helyen is változtatott, Kovács Béla, Pintér, Weimper és Magyar is kezdett, sőt később beállt a védelmet erősíteni Kereki is) nem volt könnyű, noha a továbbjutás miatt nem kellett izgulni, miután Fekete László gólt szerzett. A 3-1-es angol győzelem a torna elődöntőjébe lépett jelentette a magyarok számára.

A Népstadionban május 12-én, az elődöntőben közel harmincezer szurkoló látta, ahogyan a válogatott egygólos előnyt szerez a jugoszlávok ellen. A Gujdár – Kereki, Bálint, Rab, Lukács – Ebedli, Nyilasi, Pintér – Májer (Fekete), Szabó F. (Weimper), Magyar összetételű gárdában különösen a korszak fontos góljainak nagymestere, a duplázó Kereki Zoltán remekelt. A 3-2-es előny elégnak bizonyult a visszavágóra, mert Újvidéken – miután Fekete László, akárcsak Manchesterben, Újvidéken is szerzett egy nagyon-nagyon fontos találatot – sikerült dön-

Bálint és az angol Greenhoff zászlócsereje az Old Traffordon

tetlennel zárni a találkozót. Baróti Lajos Újvidéken Kerekes Attilát és Csongrádi Ferencet is bevetette: Gujdár – Kereki, Kerekes, Bálint, Lukács – Ebedli (Csongrádi), Nyilasi (Szabó F.), Pintér –Fekete, Izsó és Magyar játszott.

Akárcsak az U23-as Európa-bajnokság előző kiírásában, az 1974–1976-osban is finálét vívott a magyar válogatott. A szovjetek ellen az első mérkőzés remekül indult, Nyilasi Tibor már a második percben vezetést szerzett. Mivel Szlobodjan kiegyenlített, elmaradt a győzelem. A visszavágón az ellenfél már 2-0-ra vezetett, amikor Magyar István gólja visszahozta a reményt, ám egyenlíteni nem sikerült.

Utánpótlás (U23) Európa-bajnokság, döntő

Magyarország–Szovjetunió 1-1 (1-0)

1. mérkőzés, 1976. június 19., Bp., Üllői út, 10 000 néző. Jv.: Gordon (skót)

Magyarország: Gujdár – Kereki, Bálint, Rab (Kovács B.), Lukács – Nyilasi, Ebedli, Pintér – Májér, Szabó F., Magyar (Várady)

Szovjetunió: Radajev – Kruglov, Gorbunov, Sevcov, Viszokih – Minajev, An, Kipiani (Petrenko, 63.), Adzsem (Oganeszjan, 63.) – Gucajev, Szlobodjan

Gólszerző: Nyilasi (2.), Szlobodjan (65.)

Szovjetunió– Magyarország 2-1 (2-0)

2. mérkőzés, 1976. június 23., Moszkva, 30 000 néző. Jv.: Weyland (nyugatnémet)

Szovjetunió: Radajev – Kruglov, Gorbunov, Sevcov, Viszokih – Petrenko, An, Adzsem – Gucajev, Fjodorov (Gazzajev, 66.), Szlobodjan (Kipiani, 46.)

Magyarország: Gujdár – Kereki, Kerekes A., Bálint, Lukács – Nyilasi, Ebedli (Kovács B.), Pintér – Májér (Szabó F.), Várady Magyar

Gólszerző: Fjodorov (21.), Gucajev (30.), Magyar (53.)

PACSA

Az ősakadémia

Varga Lajos ZTE futball történet 1920–1995 című könyvéből való az idézet: „A megyei közigazgatás vezetésének segítségével 30 gyerek számára Pacsán labdarúgó kollégiumot létesítettek, ahol heti négy edzéssel és a heti bajnoki mérközéseken alakították ki a ZTE két serdülő csapatát. A kollégium vezetésének (Csordás József, Pethő Endre, valamint a szakágvezetők és ifjúsági edzők, Bitá József, Vörös István) tanítványai közül később sokan húzhatták magukra a ZTE csapatának mezét a legmagasabb bajnoki osztályban is.”

Az AC Milan Milanello nevű bázisának mintájára megálmodott, 1975-ben megnyitott pacsai kollégium megelőzte a korát. Már akkor akadémia volt, amikor a futballakadémia szóösszetétel még ismeretlen volt nálunk. Valóban több tucat játékoszt nevelt a Zete első csapatának. A rendszerváltásig a zalaegerszegi klub kezelésében volt, majd néhány év szünet után, az akadémiai hullám magasra szökésekor ismét szorosabbá vált az időközben szinte megszakadt kapcsolat. A pacsai futballkollégium – finanszírozási nehézségek miatt – 2011-ben zárt be.

Eb-ezüst: már megint a szovjetek!

Alig néhány héttel azt követően, hogy az utánpótlás-válogatottat a szovjet ellenfél elütötte az Eb-aranyérem megszerzésétől, hasonlóan járt a Rákosi Gyula által vezetett ifjúsági válogatott is. A csapat nagyon alaposan felkészült a hazai rendezésű UEFA-tornára.

Az 1975 nyári, a Koreai NDK-ban rendezett Ifjúsági Barátság Versenyen még csak ismerkedett egymással az edző és a keret, a nyolcadik hely nem tükrözte a tudásszintet. Augusztus végén Spanyolországban már – igaz, nem túl erős mezőnyben – tornát tudott nyerni az Elche és a Murcia korosztályos csapatainak legyőzésével. Ősszel négy mérkőzésen egyetlen gólt sem kapott, kétszer megverte a keletnémet 18 éveseket, egyszer a csehszlovákokat, s döntetlent játszott a lengyelekkel. 1975 végén kikapott a románoktól Nagyváradon, akikkel Budapesten 1-1-re végzett. 1976 elején Iránban harmadik lett a Koronaherceg Kupán, majd – a törökök, a brazilok ellen – hazai barátságos mérkőzésekkel készült a nyári tornára, illetve ismét járt Spanyolországban is.

1956 után rendezte ismét Magyarország az ifjúsági futball legnagyobb európai seregszemléjét. A csoportmeccsek során együttesünk két találkozót megnyert Egerben az olaszok és a walesiek ellen, majd kikapott ugyan Gyöngyösön a jugoszlávoktól 4-3-ra, de csoportelsőként továbbjutott. Az 1-1-es elődöntő zárásaként tizenegyespárbajban 4-2-re legyőzte a franciákat. Akárcsak ezen a találkozón, a döntőben is 5000 néző előtt játszott a válogatott. Rengeteg gyerek szurkolt a lelátón, miután egy remek ötletnek köszönhetően az úttörők ingyen bemehettek a mérkőzésekre.

A döntő előtt Nagy Imre – aki később a PMSC és a ZTE színeiben futott be jeles karriert – családi duplázásban reménykedett. Emlegette, hogy édesapja (idősebb Nagy Imre) 23 évvel korábban tagja volt a Brüsszelben győztes keretnek. Övék lehetett volna az első „kétszeres FIFA-UEFA-torna-győztes” család, ám nem lett. A sokkal jobb erőkből álló, hogy mást ne emlegessünk, a Bal, Besszonov, Daraszeliya, Higijjatullin középpályás sorral felálló szovjet válogatott Vlagyimir Besszonov góljával nyert. A *Népsport* szerint utóbbi volt a torna, Gyimesi László pedig a magyar csapat legjobbjá. A részt vevő válogatottak szövetségi kapitányai az alábbi All-Star-csapatot állították össze: Novikov (szovjet) – Pastor Carpena (spanyol), Busch (nyugatnémet), Fejes (magyar), Berezsnoj (szovjet) – Gyimesi (magyar), Besszonov (szovjet), Lacuesta (francia) – Krmpotics (jugoszláv), Nasztasevszkij (szovjet), López Ufarte (spanyol). A gólkirály Nasztasevszkij lett.

A magyar válogatott kerete: Kiss Imre (Tatabánya), Janiga László (Vasas), Toma Árpád (PMSC), Giron Zsolt (FTC), Fejes Ferenc (Bp. Honvéd), Farkas Tibor (Kazincbarcika), Mater

Toma Árpád támadja ellenfelét, hátul Giron Zsolt

János (Videoton), Gyimesi László (Bp. Honvéd), Hegedűs Béla (Vasas), Csepregi János (Békéscsaba), Porogi Lajos (Videoton), Nagy Imre (PMSC), Vincze Sándor (Csepel), Péter Zoltán (ZTE), Koroknai Viktor (Videoton), Tokár Béla (Sátoraljaújhely).

UEFA-torna, döntő

Szovjetunió–Magyarország 1-0 (1-0)

1976. június 6., Úllői út, 5000 néző. Jv.: Boosten (holland)

Szovjetunió: Novikov – Krjacsko, Parszadanjan, Bondarjev, Berezsnoj – Bal, Besszonov, Daraszeliya, Higijjatullin (Aljukov, 69.) – Hapszalisz, Nasztasevszkij

Magyarország: Kiss – Giron – Toma, Fejes, Mater, Farkas – Gyimesi, Porogi (Hegedűs, 54.) – Tokár, Péter (Koroknai, 58.), Vincze

Gólszerző: Besszonov (18.)

A MAGYAR LÉGIÓ

Egy hajdani Spartacus-fedezet lett Eusébio oldalán az NASL bajnoka

Az Aranycsapat három alaptagja is külföldön dolgozott az 1975–1976-os idényben. Kettőn bajnoki aranyat szereztek. Hidegkuti Nándor az egyiptomi al-Ahlyval megvédte a közösen nyert előző évi elsőséget, s második lett az országos kupában. Lóránt Gyula bajnoki címre vezette a PAOK Szalonikit. Elképzelhető (vagy talán nem is képzelhető...) az az ünnepség, amelyben a történetének első bajnoki címét szerző klub szurkolói részesítették. Csapata egyik legjobbjára Magyarországon nevelkedett, s az MTK-ból a PAOK-hoz igazolt Jorgosz Kermanidisz volt. Puskás Ferenc a szaúd-arábiai válogatotatot edzette. Maradva az edzőknél, Szusza Ferenc a Betist dirigálta a spanyol élvonalban, felvitte a hetedik helyre az előző idényben újoncként kilencedik zöld-fehéreket. Bevált új igazolása, az Anderlechtől vett Ladinszky Attila, akinek hét góljánál a csapatból csak a Real Madridot is megjárt, pályafutása legjobb idényét futó, argentin Eduardo Anzarda szerzett többet. Kubala László volt továbbra is a spanyol válogatott szövetségi kapitánya. Nagy Antal a második ligás Sant Andreuban játszott néhány mérkőzést.

Belgiumban Höfiling Norbert az Oostende, Bédl János a Lierse együttesét vezette. Utóbbi bejutott csapatával a Belga Kupa döntőjébe, igaz, ott 4-0-ra kikaptak a sárga-feketék az Anderlechtől. Játékosa volt a még tizenéves Jan Ceulemans, valamint a későbbi Kispest-Honvéd-edző, Dmitrije Davidovics is. Lakner István és Krémer Károly az FC Liège-t erősítette.

Varga Zoltán a német Bundesliga 2-ben, a Borussia Dortmundban játszott. Egy országgal odébb, Ausztriában, a VÖEST Linzet erősítette Kottán György, majd átszerződött az NSZK-ba, a Bayer Uerdingenhez.

Ladinszky Attila a Betis
zöld-fehér mezében

1967

1968

1969

1970

1971

1972

1973

1974

1975

1976

1977

1978

1979

1980

1981

1982

1983

1984

1985

1986

Svédországban Várszegi Vilmos a göteborgi GAIS-t, Dombos Ottó az Eskilstunát vezette. Cipruson Zsengellér Gyula volt az APOEL szakvezetője. Subits Lajos bajnoki címet nyert Luxemburgban a Jeunesse d'Esch „zebráival”.

Európán kívülre tekintve, Kubában Csende Sándor maradt egyedül a magyarok közül. Nigériában Kárpáti Béla dolgozott. Togóban a korábbi csepeli kapus, Szekeres András vállalt szövetségi kapitányi munkát. Szenegálban Dósai István, Mohácsi László és dr. Kalocsay Aba tevékenykedett, utóbbi szövetségi kapitányként. Pakisztánban dr. Kalocsay Géza irányította a válogatottat.

Az Egyesült Államokban ismét 20 csapattal rajtolt a fénykorát élő North American Soccer League. A Rochester Lancersben kezdte az idényt az öt év után az NASL-be visszatért egykori Vasas-ifista, a budapesti születésű Molnár Tibor, aki 1971-ben már bajnoki címet nyert a Dallasszal. Mindössze néhány hét után átigazolt a San José Earthquakeshez, ahol már várta őt gyerekkori cimborája, Visnyei Gyula, azaz Julie Vee. Csapatuk a legjobb négy közé jutott, csak a Pacific Conference döntőjében kapott ki a Minnesotától.

A bajnoki címet a Toronto Metros-Croatia szerezte meg, amelyben a szinte minden fontos mérkőzésen hálóba találó Eusébio mögött ott játszott Strenicer Jenő. A hajdani Spartacus-fedezet csak egy gólt lőtt az idényben, de azt a Rochester ellen a 90. percben, találatával a csoportdöntőbe segítve a kanadai alakulatot. Egyébként az 1945-ös születésű fedezet vívta minden magyar közül a legtöbb meccset az NASL-ben.

A Metros-Croatia játékosai ünnepelnek. Jobbról az első szembeforduló Strenicer Jenő

Az élvonal újonca

Kaposvári Rákóczi SC

Alapítási ideje: 1923

Színe: zöld-fehér

Idényei száma a magyar élvonalban: 15 (1975–1978, 1980–1981, 1987–1988, 2004–2014)

Sikere: –

A Vasas elhozta Cruyffot és Neeskenst a Népstadionba

Fura mérkőzéseket játszott az Újpesti Dózsa a BEK első fordulójában a svájci FC Zürich ellen. A Megyeri úti 4-0 után mindenki biztosra vette a továbbjutást, erre a Letzigrundon 5-1-re kikapott, Nagy László idegenbeli góljával éppen csak hogy versenyben maradhatott. Ki gondolta volna, hogy a védelem 45 perc alatt négyet kap? Szerencsére a második félidőre Nagy Laci találata mellé már csak Risi egy gólja jutott.

A következő fordulóban a portugál Benfica ellen megint nagyon „gólképesnek” bizonyult a hátsó alakzat. Az 5-2-re elveszített első összecsapás után Bene Ferenc nagyon kifakadt az öltözőben, biztos volt abban, hogy az egy-két könnyelműsködő védő ki akart szűrni Rothermel Ádámmal, akivel régóta nem szimpatizáltak. *(Zsiday István: Ferike, a góleádor)* A Megyeri úton mégis felcsillant a továbbjutás reménye, Bene Ferenc két és Nagy László egy góljával a 65. percre ledolgozta a Dózsa a hátrányt, sőt addigra Vitor Martins kiállítására miatt emberelőnybe került. Rothermel Ádám még tizenegyest is védett. Ám a 68. percben Zámbó Sándor is piros lapot kapott, majd a portugálok Nené révén megszerezték a nekik nagyon fontos egyetlen találatukat. (Ezen a meccsen lőtte Bene máig is emlékezetes gólját, a levegőben elpökölte a José Henriqué kapus által kézből feldobott, majd kirúgni szándékozott labdát.)

A KEK-ben a Haladás VSE – különösen remek második félidei játékaival – 7-0-ra kiütötte a máltai FC Vallettát az első, a szombathelyi mérkőzésen, majd a visszavágón 1-1-re végzett. A második fordulóban már nehezebb ellenfél jutott, noha a Sturm Graz nem tűnt verhetetlennek. A kinti 0-2 után azonban a Rohonci úton nem sikerült ledolgozni a hátrányt, az 1-1-gyel Sárosi László dr. együttese kiesett. Kár, hogy Grazban az 1974-es vb-döntő bírója, Jack Taylor „ajándékozott” egy tizenegyest az osztrákoknak.

Az UEFA-kupában a Bp. Honvéd 2-1-re nyert Prágában a Bohemians ellen, majd a hazai visszavágón 1-1-re végezve továbbjutott. A második fordulóban a drezdai Dynamo ellen ismét döntetlenre játszott Budapesten (2-2), ám az NDK-ban a Dixie-nek becézett Hans-Jürgen Dörner tizenegyes góljával 1-0-ra kikapott és kiesett.

A legmesszebbre a Vasas jutott, két ellenfelét is elbúcsúztatva. Pedig nem indult jól a menetele: 2-0-ra kikapott Linzben a VÖEST csapatától. Az ellenfélnél 30 percet játszott Kottán György is, aki a visszavágóra „természetesen” nem jöhetett el. Persze, nem ezért ütötte ki a piros-kék gárda az ellenfelét, hanem mert a Kovács, Izsó, Várady trió szipur-

Török Péter és Johan Cruyff „kézfogója” a Camp Nouban

1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974

kázóan futballozott, s négy gólt is szerzett. Illovszky Rudolf legénysége a következő fordulóban is kitett magáért, Izsó kiváló előkészítései után, Kokó két és Várady egy góljával 3-1-re nyert a Sporting CP ellen. A lisszaboni visszavágón Manuel Fernandes két találatával a portugálok a 70. percre ledolgozták a hátrányukat, ám a 76. percben az alig néhány másodperccel korábban beállt Gass István megszerezte a továbbjutást jelentő gólt.

A Vasas az UEFA-kupa nyolcaddöntőjében megkapta a Johan Cruyff-fal és Johan Neeskensszel felálló FC Barcelonát. A Camp Nouban a katalánok 3-1-re nyertek, de ki tudja, hogyan alakul a mérkőzés, ha 1-1-nél Gass nem hagy ki egy neki könnyűnek számító helyzetet. A Népstadionban már nem volt esély, a Barcelona, különösen a megszerzett vezető gól után, nyugodtan futballozott, s kettős győzelemmel továbbjutott (0-1). A Vasasnak maradt az „alkirály” elismerése: Neeskens azt mondta, olyan jól cselező futballistával, mint Izsó Ignác, még nagyon kevéssel találkozott.

FEKETE RUHÁBAN

Palotai vezette a BEK-döntőt

1975
1976

A Bajnokcsapatok Európa-kupája 1955 óta íródó történetében 1976-ban jelölt először az UEFA magyar játékevezetői hármast a finálé dirigálására. A kor hazai sztárbírója, Palotai Károly kapta a Bayern München–St.

Étienne mérkőzés levezetésének lehetőségét. A két partjelzője Tátrai László és Müncz György volt. Érdekes, hogy az MLSZ eredetileg nem Münczöt, hanem Hámori Lászlót jelölte a döntőre, ám miután ő nem sokkal korábban hibázott az MNK-döntő hajrájában, a szövetség intézőbizottsága büntetésből „levette” a mérkőzésről, és Münczöt

Müncz, Palotai és Tátrai kivezeti a csapatokat az 1976-os BEK-döntőre

1977
1978
1979
1980
1981
1982
1983
1984
1985
1986

küldte helyette. (A hivatalos megfogalmazás szerint mindennemű hazai és nemzetközi tevékenységét felfüggesztette.) Az már a sors kegyetlen játéka, hogy Hámori sokkal kisebbet hibázott, mint aztán Müncz június elején, a Ferencváros–Videoton bajnoki „döntőn”. A skóciai Hampden Parkban a bajorok 1-0-ra nyertek a három európai kupadöntőben is gólt szerző Franz Roth találatával. Palotai Károlynak ez már a második nemzetközi kupadöntője volt, hiszen egy évvel korábban ő fújta a Borussia Mönchengladbach–Twente UEFA-kupa-döntő első 90 percén, Düsseldorfban.

Az NB I java Spanyolországba költözött

Tekintélyes nemzetközi programot bonyolított le – a hazai kötelezettségei mellett is – az Újpesti Dózsa augusztus végén. A barcelonai Joan Gamper Kupán szerepelt a rendező katalán klub, valamint a Feyenoord és a Spartak Trnava társaságában. A lilák bő félóra alatt kétgólos előnyre tettek szert Zámbó és Töröcsik egyegy góljával, ám utána a Barça három találatot szerezve fordított. Cruyff és Neeskens is eredményes volt. A harmadik helyért vívott meccs 1-1-re végződött a nagyszombatiak ellen, tizenegyesekkel a Spartak Trnava nyert. A Dózsa később Casablancában 2-1-re legyőzte az Estudiantest, majd az V. Mohamedről elnevezett kupa döntőjében 3-2-re kikapott a Dinamo Kijevtől.

A Dózsa a Barcelona elleni meccs előtt. Állnak, balról: Kolár, Harsányi, Dunai III, Juhász, Tóth J., Szigethi. Elöl: Fazekas, Tóth A., Bene, Töröcsik, Zámbó

A Ferencváros számára a málagai nemzetközi torna, a Trofeo Costa del Sol jelentette az első augusztusi külföldi szereplést. A helyi csapattól kikapott, a Betist ellenben legyőzte. Utána részt vett itthon az MLSZ Kupán, amelyen a zöld-fehérek és a Csepel mellett még két külföldi gárda, a CSZKA Moszkva és a félelmetes hírű Estudiantes La Plata vett részt. Augusztus 20-án (tizenötezer csepeli néző előtt) mindkét összecsapás 1-1-re végződött (Csepel–Estudiantes, FTC–CSZKA Moszkva). Másnap a Népstadionban a moszkvai katonacsapat 4-0-ra kiütötte a Csepelt, majd a Ferencváros – egészen elsőrangú teljesítménnyel kirukkolva – 5-1-re lelépte az argentinokat, s bravúrával megnyerte a sorozatot. A torna gólkirálya a négy találatig jutó Szabó Ferenc lett.

Alig néhány nap múlva a Fradi ismét elrepült Spanyolországba, egy újabb meghívásnak eleget téve. Sevilában ezúttal 1-0-ra kikapott Szusza Ferenc Betisétől, ám aztán 2-1-re megverte a Dinamo Kijevet. A tavaszi bajnoki idény előtt jugoszláviai és erdélyi túrán vett részt, és az ötből csak egyetlen meccsét nyerte meg.

A Zalaegerszegi TE Elchében, a Trofeo Festa d'Elxen a rendező csapattal és a Murciával is döntetlent játszott. A Vasas a spanyol fővárosban, a Trofeo Villa de Madridon a harmadik helyen végzett, miután 1-0-ra kikapott a Torpedo Moszkvától, majd 3-1-re legyőzte a Vitoria Setubalt. A Bp. Honvéd tornát nyert Tenerifén, előbb a helyi klubot verte meg 3-2-re, majd a világhírű uruguayi Peñarolt 2-0-ra. Előtte a piros-fehérek 2-2-es döntetlent játszottak a Mestallában az új igazolásokkal – köztük a holland Johnny Reppel – megerősített Valencia ellen, aztán 3-1-re megverték a Salamancát.

Szusza Ferenc (az álló sor jobb szélén) és a Betis

Névsorolvasás

BÉKÉCSABAI ELŐRE SPARTACUS SC:

Bugyik János 13 – Paróczai Sándor 22/1, Kerekes Attila 28/3, Láza János 28/1, Alberti József 20/1 – Zsiros György 20/1, Pásztor József 28/4, Németh Lajos 28/3 – Királyvári Károly 24/2, Kolesánszky Zoltán 21/2, Magyar Tibor 24/2. A többiek: Márta Miklós 15/1, Pogács Ferenc 15/3, Vágási Sándor 15/9, Zielbauer Miksa 14, Bánáti Imre 12/1, Tóth Márton (k) 11, Zsömbörgi János 10, Schneider István 9, Ravasz László 4, Moós János 4, Dobó János 3, Gulyás Sándor 3, Csepregi János 2, Hódi András 2, Hegyesi László 1, Veszelka Ferenc 1

BP. HONVÉD:

Gujdár Sándor 25 – Kelemen József 21, Kocsis István 29, Szűcs Lajos 28/6, Lukács Sándor 28/1 – Pál József 30/1, Kocsis Lajos 17/10, Pintér Sándor 29/3 – Bartos Sándor 18/1, Weimper István 28/17, Fehérvári János 26/1. A többiek: Morgós Gábor 16/2, Kozma Mihály 12/5, Máté János 11, Páncsics Miklós 7, Varga I József 7, Kóhalmi Gábor 6, Rabcsák János (k) 5, Virágh Ernő 5, Egervári Sándor 4, Tóth Ernő 4, Szabó Imre 3, Hohmann Ferenc 1, Pájer József (k) 1

CSEPEL SPORT CLUB:

Hajdu Lajos 26 – Godán Lajos 27/1, Ruzsinszky József 20, Wéber Antal 29/1, Kovács Gyula 21 – Varga Miklós 27/3, Osváth Károly 29/1, Gulyás Sándor 30/8 – Karalyos István 23/3, Csordás Károly 25/11, Buronyi Tibor 20/1. A többiek: Hunyadi László 19, Somogyi Mátyás 16, Vellai István 12/3, Kacsányi István 10/1, Tóth István 9/1, Gondos Gábor 7/1, Sándor Mihály 6, Tóth Bálint 6, Lévy Tibor (k) 5, Szurgent Lajos 4, Aszalai Imre 3, Geiger János 3, Fekete István 2

DIÓSGYŐRI VTK:

Veréb György 30 – Martis Ferenc 26, Salamon József 27, Váradi Ottó 27/2, Kutasi László 15 – Oláh Ferenc 30/6, Fűkő Sándor 27/2, Gergei János 25/2 – Borostyán Mihály 23/1, Kiss Tibor 19/4, Fekete László 29/4. A többiek: Feledi László 15/1, Tatár György 15/1, Szűcs István 13, Makróczy Béla 12, Kovács Pál 11, Hajas Imre 9, Horváth András 9/1, Koleszárík Sándor 7, Egri Zoltán 6/1, Teodoru Borisz 2, Tóth Lajos 2

FERENCVÁROSI TORNA CLUB:

Hajdú József 25 – Martos Győző 29, Bálint László 30/8, Rab Tibor 30, Megyesi István 24/1 – Ebedli Zoltán 30/3, Nyilasi Tibor 28/12, Mucha József 26/5 – Pusztai László 25/8, Szabó Ferenc 29/15, Magyar István 27/8. A többiek: Kelemen Gusztáv 20/2, Juhász István 18/1, Branikovits László 8, Takács László 6, Kollár József (k) 5, Viczkó Tamás 5, Vépi Péter 3, Staller János 2, Engelbrecht Zoltán 1, Géczai István (k) 1

HALADÁS VSE:

Békei Vilmos 13 – Halmosi Zoltán 29/2, Horváth Árpád 30/4, Kereki Zoltán 30/5, Kiss György 27 – Horváth Zoltán 24/2, Farkas László 28/9, Kulcsár Ferenc 22/1 – Szabó Sándor 28/3, Király Ferenc 23/4, Hauzer Tibor 26/3. A többiek: Fedor Sándor 19/2, Fischer László 19, Kovács László 19/1, Pálinkás István (k) 12, Szarka Zoltán (k) 7, Dobány Lajos 4, Tendl József 1

KAPOSVÁRI RÁKÓCZI:

Hegedűs Péter 22 – Ágfalvi Mihály 26 – Kanyar Sándor 28/1, Nagy Lajos 21/2, Márton József 30 – Konrád László 24/4, Burcsa Győző 30/12, Kovács Csaba 23/1 – Varga III István 26/8, Turai László 25/3, Duschák István 25/4. A többiek: Németh Gyula 21, Kovács Ferenc 14/3, Karasz János 11/1, Bőzsöny János 10, Patyi Károly 10, Petrók Viktor 7, Rapp Imre (k) 7, Csépan Ferenc 6/2, Szabó József (k) 3, Bántó Károly 1

MTK-VM SK:

Bicskei Bertalan 15 – Török József 20, Csorna László 25, Csetényi Csaba 29 – Kovács Béla 29/9, Siklósi (Schneck) János 21/1, Borsó János 30/8 – Kunszt Jenő 21/7, Kiss Tibor 23/7, Takács László 19/11, Tulipán Mihály 18/5. A többiek: Szigeti András 17, Gáspár József (k) 15, Kóhalmi István 14, Polyák József 14/3, Burg László 13, Nyíró István 12, Palicskó Tibor 12, Koritár Lajos 10/1, Becsei József 5, Szuromi Antal 3, Szijjártó Sándor 2, Gellért Tibor 1

RÁBA ETO:

Földes Dénes 19 – Izsáki László 18, Pozsgai Lajos 27/3, Pásztor Ferenc 18, Magyar Lajos 22 – Horváth László 25/11, Somogyi József 28/3, Mile Sándor 22/4 – Péntes Mihály 21/5, Szabó Ottó 22, Glázer Róbert 26/4. A többiek: Brandisz Miklós 17, Baumann János 15, Szokolai László 13/5, Stolcz János 12/1, Palla Antal (k) 11, Fűzi Géza 9, Pardavi Károly 9, Varga József 8, Csizsér László 7, Cs. Kovács László 4, Varsányi Tibor 4, Gombár Sándor 2, Horváth Ferenc 3

SALGÓTARJÁNI BÁNYÁSZ:

Szűcs István 29 – Kegye Zoltán 22, Kmetty József 25, Kovács II József 28, Varga Sándor 29/3 – Angyal Csaba 27/1, Básti István 24/4 – Szoó József 25/5, Földi Attila 18/5, Marcsok János 28/7, Jeck Ferenc 26/7. A többiek: Horváth Ferenc 17/1, Kajdy Tibor 16/5, Kovács III István 16/1, Miklós József 11, Gecse Ferenc 9, Répás Béla 6, Vertig Imre 6, Tóth Károly 3, Cséki János 2, Konyha Bertalan 2, Magyar Lajos (k) 2, Budai József 1, Orosházi László 1

SZEGEDI EOL AK:

Nagy István 21 – Lancsa György 29, Forgács Lajos 22/1, Kozma Zoltán 27, Kádár Lajos 21 – Hangai István 28/6, Zámboi Mihály 25, Wenner Vilmos 17/1 – Antal Péter 22/3, dr. Vass Ferenc 21/2, Birinyi István 26/2. A többiek: Jerney István 17/3, Szeghalmi Zoltán 16, Nagy Antal 14/2, Szalai István 14/3, Vadkerti Tóth Mihály 14, Hojszák Zoltán 10/2, Bencze János 9, Hágelmann Endre 7/1, Horváth Béla 4, Kanász Antal 2, Pipicz Lajos 2, Csillag Péter 1, Ferenczi János 1, Hegedűs Ferenc 1

TATABÁNYAI BÁNYÁSZ:

Kiss Imre 11 – Szabó György 29, Lakatos Károly 29, Knapik István 26, Tóth András 22/2 – Halász István 28/8, Csapó Károly 23/5, Arany Mihály 27/2, Nagy István 21/2 – Hegyi Imre 20/7, Salló István 20/2. A többiek: Czakó Sándor 19, Müller Lajos 16/1, Néder István 14, Selenka Tamás 12/2, Kőműves Mihály 9/4, Radics János 9/3, Brűnyi Béla (k) 8, Csepecz János

(k) 8, Takács László 7/2, Dombai András (k) 6, Hernádi László 6, Bánfi Vilmos 4, Koródi István 4, Miklós Mihály 2

ÚJPESTI DÓZSA:

Rothermel (Rothärmel) Ádám 24 – Kellner Jenő 25/1, Dunai III Ede 28/1, Juhász Péter 18, Tóth József 28 – Zámbo Sándor 19/3, Nagy László 29/9, Tóth András 28/9 – Fazekas László 29/19, Bene Ferenc 18/7, Fekete László 21/11. A többiek: Dunai II Antal 18/5, Töröcsik András 17/7, Kolár Endre 16, Sarlós András 15/1, Harsányi László 13/1, Horváth József 6/2, Szigethi Károly (k) 6, Bíró Antal 5/2, Borbély Lajos 2, Hegyi Gyula 1, Horváth II József 1, Kovács László (k) 1

VASAS SC:

Tamás Gyula 23 – Török Péter 29, Kanász József 21, Komjáti András 26/4, Kántor Mihály 20 – Gass István 26/10, Müller Sándor 21/3, Zombori (Talián) Sándor 30/7 – Kovács István 27/15, Izsó Ignác 26/12, Várady Béla 27/13. A többiek: Szőke István 15, Sziójyártó Zoltán 10, Bódi Zoltán 9/1, Fábian Tibor

9, Lakinger Lajos 9, Hegedüs Béla 8, Vidáts Csaba 8, Mészáros Ferenc (k) 7, Becsei Péter 6, Cserháti István 3, Timár István 3

VIDEOTON SC:

Kovács László 29 – Nagy III János 30, Kovács József 27/3, Fejes Gábor 29, Czeczeli Károly 23/2 – Csongrádi Ferenc 28/2, Nagy II János 30/6, Karsay László 28/13 – Májer Lajos 18/3, Wollek Tibor 24/10, Szalmásy Tamás 19/9. A többiek: Baranyi Sándor 17/3, Végh Tibor 16, Tieber László 15/6, Jankovics Sándor 13/1, Garamvölgyi Lajos 11, Hartványi Gábor 11, Bruder Károly 1, Burka Imre 1, Kuti László 1, Szabó István (k) 1

ZALAEGRSZEGI TE:

Bolemányi János 24 – Molnár László 28, Antoni János 23/1, Mihalecz István 30/8, Filó László 23 – Tóth Gyula 27/2, Gáspár Gyula 24/2, Soós István 20/4 – Rácz László 21/6, Bogáti Attila 30/3, Csepregi László 25/5. A többiek: Szatmári János 18/2, Józsi György 15/3, Szimacsek Tibor 15/5, Fodor József 13, Kerlemen Sándor 13/5, Buti László 10/1, Papp II Zoltán 10, Déri László (k) 6, Kocsis II Miklós 5, Ambrus Zoltán 4

Az 1975–1976. évi Nemzeti Bajnokság I végeredménye

1. Ferencvárosi TC	30	20	6	4	65-38	46	6. Volán SC	38	17	11	10	54-44	45
2. Videoton SC	30	18	8	4	61-26	44	7. Pécsi MSC	38	18	8	12	59-36	44
3. Újpesti Dózsa	30	18	6	6	79-51	42	8. Kossuth KFSE	38	17	8	13	67-46	42
4. Bp. Honvéd	30	14	8	8	47-32	36	9. Szolnoki MTE	38	14	11	13	52-45	39
5. Vasas SC	30	15	4	11	65-41	34	10. Bp. Vasas Izzó	38	13	11	14	49-55	37
6. MTK-VM	30	13	3	14	53-41	29	11. Komlói Bányász	38	12	13	13	43-53	37
7. Haladás VSE	30	11	7	11	36-43	29	12. MÁV DAC	38	13	8	17	48-57	34
8. Salgótarjáni BTC	30	8	12	10	40-45	28	13. Szekszárdi Dózsa	38	10	13	15	47-60	33
9. Tatabányai Bányász	30	11	6	13	41-50	28	14. Oroszlányi Bányász	38	12	9	17	46-59	33
10. Zalaegerszegi TE	30	9	9	12	47-49	27	15. Várpalotai Bányász	38	11	11	16	45-63	33
11. Rába ETO	30	7	11	12	36-49	25	16. Nagykanizsai Olajbányász	38	11	11	16	39-57	33
12. Csepel SC	30	8	9	13	35-48	25	17. FŐSPED Szállítók	38	9	8	21	47-69	26
13. Kaposvári Rákóczi	30	6	12	12	41-52	24	18. Bp. Spartacus	38	7	9	22	42-84	23
14. Diósgyőri VTK	30	6	12	12	26-44	24	19. Bábolnai SE	38	8	5	25	47-81	21
15. Békéscsabai Előre	30	8	8	14	25-45	24	20. Nagybatonyi Bányász	38	8	5	25	31-76	21
16. Szegedi EOL	30	5	5	20	27-70	15							

Az NB I góllövőlistájának élcsoportja

1. Fazekas László (Ú. Dózsa)	19
2. Weimper István (Bp. Honvéd)	17
3. Kovács István (Vasas)	15
3. Szabó Ferenc (FTC)	15
5. Karsay László (Videoton)	13
5. Várady Béla (Vasas)	13

NB II

1. Dunaujvárosi Kohász	38	23	12	3	78-29	58
2. Dorogi AC	38	22	10	6	75-40	54
3. Budafoki MTE Kinizsi	38	22	7	9	87-54	51
4. Debreceni VSC	38	20	9	9	70-43	49
5. BVSC	38	18	11	9	69-44	47

NB III, Délkeleti csoport

1. Szolnoki MÁV	38	26	8	4	96-44	60
2. Szarvasi Főisk. Spartacus	38	23	13	2	97-40	59
3. Szegedi Dózsa	38	20	7	11	78-46	47
4. Békéscsabai TASK	38	18	10	10	68-52	46
5. Erzsébeti SMTK	38	18	7	13	91-59	43
6. Kecskeméti TE	38	16	10	12	52-52	42
7. Lehel SC	38	14	13	11	57-39	41
8. Gyulai SE	38	15	11	12	55-48	41
9. Jánoshalmi Spartacus	38	17	6	15	48-46	40
10. Szegedi VSE	38	14	11	13	50-44	39
11. ÉGSZÖV MEDOSZ	38	12	14	12	46-41	38
12. Láng Vasas SK	38	14	8	16	46-52	36
13. Kecskeméti SC	38	12	10	16	59-61	34
14. ÉPGÉP SE	38	12	9	17	54-75	33

15. H. Szabó Lajos SE	38	8	16	14	39-45	32	6. Kazincbarcikai Vegyész	38	17	8	13	86-54	42
16. Kalocsai SE	38	10	9	19	54-83	29	7. Miskolci VSC	38	15	11	12	55-40	41
17. HÓDGÉP Metripond	38	9	10	19	39-63	28	8. Salgótarjáni Kohász	38	12	16	10	68-55	40
18. Orosházi MTK	38	10	7	21	38-69	27	9. Egri Vasas	38	17	6	15	66-60	40
19. Fővárosi Sütőipar	38	8	7	23	26-78	23	10. Sátoraljaiújhegyi S. M. M.	38	16	8	14	50-59	40
20. Tisza Cípő SE	38	10	2	26	37-93	22	11. Nyíregyházi Spart. Petőfi	38	15	9	14	63-48	39

NB III, Délnyugati csoport

1. Ganz-MÁVAG	36	24	7	5	87-34	55	12. Balassagyarmati SE	38	15	9	14	63-58	39
2. Sz.fehérvári MÁV Előre	36	24	5	7	76-40	53	13. Borsodi Bányász	38	15	8	15	49-60	38
3. BKV Előre SC	36	21	5	10	81-47	47	14. Rudabányai Ércbányász	38	11	13	14	54-68	35
4. Pénzügyőr SE	36	18	8	10	78-68	44	15. Záhonyi VSC	38	14	7	17	49-76	35
5. Véméndi TSZ SK	36	18	7	11	85-63	43	16. Rakamazi Spartacus	38	10	11	17	42-55	31
6. Siófoki Bányász	36	18	7	11	53-44	43	17. Hejőcsabai Cement SE	38	10	7	21	49-79	27
7. Lőrinci Fonó	36	16	7	13	60-46	39	18. Borsodi Volán	38	8	10	20	40-80	26
8. Pécsi VSK	36	15	7	14	48-40	37	19. Hajdú Vasas	38	9	7	22	46-73	25
9. EMG SK	36	14	9	13	50-48	37	20. Balmazújvárosi TSZ SE	38	3	7	28	36-129	13
10. Enyingi MEDOSZ	36	13	8	15	46-62	34							
11. Barcsi SC	36	14	5	17	38-62	33							
12. Mázasszászvári Bányász	36	10	12	14	47-52	32							
13. Bp. Építők	36	13	5	18	54-57	31							
14. Perbáli TSZ SK	36	10	11	15	47-57	31							
15. Dunaiújvárosi Építők	36	8	12	16	42-56	28							
16. Honvéd Táncsics SE	36	9	9	18	38-46	27							
17. Dombóvári Spartacus	36	9	7	20	37-66	25							
18. Pécsi BTC	36	9	6	21	41-80	24							
19. MEDOSZ ERDÉRT	36	8	5	23	41-81	21							

AXV. ker. Növényolaj visszalépett

NB III, Északnyugati csoport

1. NIKE Fűzfői AK	36	26	6	4	68-17	58							
2. Váci Híradás SE	36	21	6	9	66-37	48							
3. Ajkai Alumínium	36	17	10	9	59-36	44							
4. Ajkai Bányász	36	20	4	12	63-51	44							
5. Körmendi Főiskola MTE	36	17	8	11	61-44	42							
6. Honvéd Rákóczi SE	36	15	8	13	56-42	38							
7. Bakony Vegyész TC	36	14	10	12	53-40	38							
8. MOTIM TE	36	12	12	12	61-50	36							
9. Dunakeszi VSE	36	14	8	14	41-47	36							
10. Bauxitbányász SE	36	15	5	16	57-48	35							
11. AURAS SE	36	15	4	17	53-52	34							
12. Péti MTE	36	15	4	17	41-57	34							
13. Soproni Közlekedési SE	36	12	10	14	34-41	34							
14. Sabaria SE	36	13	7	16	58-58	33							
15. Répcelaki Bányász	36	14	5	17	49-52	33							
16. Győri Textiles	36	10	13	13	39-54	33							
17. Pápai Textiles	36	9	8	19	40-64	26							
18. Soproni Textiles	36	8	8	20	33-66	24							
19. Zalaegerszegi Dózsa	36	4	6	26	29-105	14							

NB III, Északkeleti csoport

1. Egri Dózsa	38	25	8	5	105-42	58							
2. Ózdi Kohász	38	20	11	7	61-23	51							
3. Debreceni MTE	38	17	14	7	80-41	48							
4. Gyöngyösi Spartacus	38	18	10	10	71-44	46							
5. Leninvárosi MTK	38	17	12	9	64-53	46							

Az I. osztályú mérkőzések eredményei

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.
1. Ferencvárosi TC	X	1-1	3-8	4-3	2-1	3-1	1-0	4-0	4-1	1-0	2-2	2-1	4-2	1-0	2-0	1-0
2. Videoton SC	0-0	X	3-0	1-1	2-1	1-0	3-0	0-0	3-1	1-1	3-0	2-0	1-0	2-0	3-0	4-0
3. Újpesti Dózsa	1-4	2-2	X	1-1	4-5	5-4	3-2	2-1	3-2	3-0	3-1	4-2	4-0	7-2	2-1	6-2
4. Bp. Honvéd	1-3	3-1	0-1	X	3-1	5-1	3-1	5-2	0-1	1-0	3-0	0-1	1-0	4-1	2-0	2-0
5. Vasas SC	3-2	3-2	0-1	3-0	X	4-1	3-0	1-1	5-1	2-0	5-0	3-3	2-0	3-0	3-1	3-0
6. MTK-VM SK	1-3	0-3	1-0	1-2	2-1	X	3-0	3-0	2-1	3-1	1-1	4-0	0-1	4-0	1-0	6-0
7. Haladás VSE	1-3	1-0	2-2	0-0	0-3	3-1	X	2-1	1-0	1-1	1-0	0-0	2-2	3-0	0-0	5-1
8. Salgótarjáni BTC	2-2	1-3	2-3	0-0	3-1	0-3	3-0	X	5-2	5-2	0-0	1-1	2-2	1-0	0-0	1-1
9. Tatabányai Bányász	0-3	2-0	1-3	1-0	3-2	4-3	1-2	1-1	X	1-1	3-1	2-0	1-0	0-0	2-2	2-0
10. Zalaegerszegi TE	1-3	2-2	2-1	1-1	1-1	0-4	3-1	2-1	3-0	X	3-0	1-2	5-2	1-2	3-0	4-0
11. Rába ETO	4-2	0-2	2-0	1-1	2-0	0-0	1-0	1-3	0-1	1-1	X	3-2	1-1	2-2	5-0	6-1
12. Csepel SC	2-3	0-4	1-1	0-0	0-3	1-0	2-0	3-0	1-1	1-2	2-0	X	1-1	2-1	1-1	2-0
13. Kaposvári Rákóczi	1-1	3-3	1-4	1-2	2-0	0-0	0-2	0-2	2-1	2-2	5-0	5-2	X	0-0	1-1	3-1
14. Diósgyőri VTK	0-0	0-2	2-2	4-0	1-0	1-0	1-1	0-0	1-1	2-2	0-0	1-1	2-2	X	1-0	1-0
15. Békéscsabai Előre	1-0	2-3	1-1	1-1	2-1	0-3	0-2	0-1	0-3	2-1	1-1	2-1	3-0	1-0	X	1-0
16. Szege-di EOL AK	0-1	2-4	1-2	0-2	2-2	1-0	2-3	1-1	2-1	3-1	1-1	1-0	2-2	2-1	1-2	X

A Népstadionban áprilisban tartották a Tavaszi Fesztivált

1977 nyarán eleget lehetett hallani a rivális szurkolóktól az angyalföldi piros-kékek sikereit magyarázandó: „Persze, azért nyertek most, mert idén 75 éves a Vasas szakszervezet.” A hír egyébként félig igaz volt: tényleg akkor ünnepelték az évfordulót az 1902. június 22-én szakszervezetet alapított vasasok. Ám ennek aligha volt a leghalványabb köze is a gárda későbbi sikereihez.

A szezon előtt Illovszky Rudolf, az együttes vezetőedzője optimistán beszélt arról, hogy az előző idényben kétarcú csapata tavaszra feljavult, szerkezetileg kicsit átalakult. A Vasas már az előző idény végén elért néhány figyelemre méltó eredményt, ilyen volt például az akkor még bajnoki címvédő Újpesti Dózsa 5-4-es legyőzése 1976 júniusában. Azon a találkozón a Tamás – Török, Kanász, Komjáti, Kántor – Gass, Müller, Zombori – Kovács, Izsó, Várady tizenegy játszott,

A Vasas bajnokcsapata. Hátul, balról: Mészáros, Fábíán, Hegedűs, Török, Szőke, Kanász, Kántor, Tamás. Középen: Komjáti, Gass, Müller, Zombori, Cserháti, Szißgyártó. Elöl: Molnárfi, Kovács I., Izsó, Várady

s majdnem ugyanez a csapat vágott neki a következő bajnokságnak is. Illovszky ugyan jelezte a rajt előtt a *Képes Sport* tudakozódására, hogy az egyetlen lényeges változást a kapusposzton tervezi, Mészáros Ferenc lesz ismét az első számú jelöltje, ám a szeptemberi, Dózsa elleni rangadóra ismét Tamás Gyulát állította be.

A két csapat a nyolcadik fordulóban találkozott egymással. Addigra a Vasas már elveszítette egy rangadót a Ferencváros ellen (2-3), s meglepetésre nem bírt a Kaposvári Rákóczi-val (0-0) sem. A Dózsa ellenben mind a hét addigi bajnokiján győzött, magabiztosan menetelt. A két együttes az őszi egyik legfordulatosabb 90 percét vívta, amely éppen úgy 5-4-re végződött, mint a júniusi találkozójuk – csak most éppen a lila-fehérek nyertek. Csodaszámba ment? A mérkőzés alakulását ismerve, feltétlenül. Ugyanis, noha Fazekas már a 40. másodpercben előnyt szerzett az övéinek, de tizenkét perccel a meccs vége előtt 4-2-re a Vasas vezetett. Az angyalföldi híveket még az sem szomorította túlságosan, hogy Várady Béla – szokásától merőben eltérve – kihagyott egy büntetőt. Ám aztán Tóth András szépített. Utána a másik András, Sarlós (talán kevesen emlékeznek már rá, nagyon gólerős védő volt abban az idényben, kilenc találatig jutott) kiegyenlített. Végül a harmadik András, Töröcsik tökéletes helyzetbe hozta csapatkapitányát, az így mesterhármast szerző Fazekas pedig megnyerte a meccset precíz lövésével.

1967

1968

1969

1970

1971

1972

1973

1974

1975

1976

1977

1978

1979

1980

1981

1982

1983

1984

1985

1986

Abban a fordulóban a Ferencváros pontot veszített Békéscsabán, így Várhidi Pál együttese kétpon-
tos előnyre tett szert a tabellán. Ám
négy nappal később kikapott 5-0-ra
Bilbaóban, UEFA-kupa-visszavágón,
majd a következő bajnoki fordulóban
a Ferencváros 3-0-val vágott vissza a
tavaszi 8-3-ért. Futballtörténelmi rit-
kaságot hozó találkozót látott a Nép-
stadion közel 75 ezres publikuma: a
már a Vasas ellen is bizonytalankodó,
aztán Bilbaóban egy félidő alatt négy
gólt kapó Rothermel ezúttal is ügyet-
lenkedett kétszer. A Fradi két gólt szer-
zett belőlük, Várhidi Pál pedig a negye-

A Ferencváros. Hátral, balról: Dalnoki Jenő vezetőedző, Martos, Hámori, Mucha, Megyesi, Vépi, Giron. Középen: Takács József gyűró, Dombai, Ornhausz, Bálint, Vad, Hajdú, Szigeti Ferenc pályaedző. Elöl: Pusztai, Nyilasi, Szabó, Ebedli, Kelemen, Magyar, Pogány

dik percben kapuscserére szánta el magát. Rothermel közel fél éven keresztül nem védett utána az első csapatban. Jobb gólkülönbségükkel a zöld-fehérek át is vették a vezetést, sőt az újpestiek mögé felzárkózott a nagyszerűen szereplő, de kétségtelenül szerencsés sorsolását kihasználó, ad-
dig még egyetlen élsapattal sem találkozó Haladás. Nem árt rögzíteni: túl a bajnokság negyedén a Vasas hátránya öt-öt pont volt a két legnagyobb riválissal szemben. Az őszi idény után még mindig hátrányban voltak a angyalföldiek, a Dózsával szemben négy, a Ferencvárossal szemben három ponttal. A lila-fehérek és a zöld-fehérek között egyébként az utolsó 1976-os fordulóban cserélődött meg a sorrend, miután a sok problémával küzdő (Csongrádit és az ősz nagy részében Karsayt sérülés, a nyáron Kaposvárról igazolt Burcsát katonai szolgálata miatt nélkülözni kénytelen) Videoton, teli daccal az előző bajnokság elvesztése miatt, 2-0-ra legyűrte a Fradit.

Az Újpest majdnem úgy kezdte a tavaszt, mint az ősz. Az első hat meccséből csak egyet nem nyert meg, Dunaújvárosban 1-1-es döntetlennel kellett beérnie. A 23. forduló után a Dózsának 68-30, a Vasasnak 68-31 volt a gólkülönbsége. Szoros csata? Igen – de akkor még közel sem volt az. A lilák 38 pontot gyűjtve vezették a tabellát, a Vasas a Ferencváros és a Bp. Honvéd mögött is állva ötpon-
tos hátrányban volt.

Az Újpesti Dózsa. Hátral, balról: Rothermel, Viczkó, Sarlós, Schumann, Tóth J., Kovács L. Középen: Göltl Béla pályaedző, Kellner, Kolár, Várhidi Pál vezetőedző, Dunai III, Tóth A., Pethő Gábor gyűró. Elöl: Fazekas, Töröcsik, Fekete, Bíró, Nagy L., Zámbo

Ám a Dózsa hirtelen összecsuklott. Salgótarjánban 13 000 néző előtt ki-
kapott a kiesőjelölt bányászcsapattól,
majd beleszaladt a késbe a Vasas ellen is.

Az angyalföldiek akkor játszottak a legjobban, amikor erre a legnagyobb szükségük volt: április második felében nyolc nap alatt nyolc gólt lőttek a két legnagyobb vetélytársnak. Kiváló

játékkal verték meg előbb 4-1-re az Újpesti Dózsát, majd ugyancsak 4-1-re a Ferencvárost. Ennek ellenére az akkori általános vélemény szerint nem fejlődött a magyar labdarúgás a kellő mértékben, ezért télen az MLSZ öt pontból álló állásfoglalást adott ki. Ebben megjelölte a leginkább javításra ítélt területeket, elsősorban az akarati tényezőket és a harcosságot. A jó jegyeket egyáltalán nem osztogató *Népsport* a legmagasabb minősítéssel, öt csillaggal díjazta a Vasas és az Újpest mérkőzését. A 4-1-es angyalföldi győzelem tudatában elképzelhető, hogy melyik csapat érdeme volt a kitűnő osztályzat. A jók közül is kiemelkedett Zombori Sándor: a már az első percben bombagólt lövő középpályás kilencet kapott a sportnapilaptól. Nem mellékesen a *Népsport* így áradozott: „A piros-kékek alaposan kitettek magukért, pompásan küzdöttek, korszerűen játszottak, végig bírták az öldöklő iramot. Gyorsan jutottak át a középpályán, és sokmozgásos, látványos támadójátékkal valósággal szétzilálták a Dózsa védekezését.” A *Képes Sport* sem fukarkodott az elismeréssel: „Az egész csapat szinte tökéletes összhangban működött, tudatosan játszott. Egyesek kimagasló formát mutattak. A két vezéregyéniség Zombori és Izsó volt, de ragyogóan futballozott Török, Komjáti, Müller, Kovács és Várady is”.

Az igazi szurkolónak akkoriban nem volt érdemes messzire elhagyni a Népstadiont. A lengyelek elleni győzelmet követte az Újpest–Vasas, aztán négy nappal később a válogatott megverte

*Keszthelyi Mihály magyaráz
Takács Lászlónak az MTK-VM
pályáján*

az Európa-bajnok csehszlovákokat, a hétfvégén pedig jöhetett az Újpest–MTK-VM és a Vasas–Ferencváros kettős rangadó. Utóbbira elkaptokták a jegyeket, a *Népsport* szombati száma már közölte, elfogytak a belépők. Bár még mindig az Újpest vezette a táblázatot, Bálint László, a Fradi csapatkapitánya azt jövendölte a rangadó előtt, hogy „Amelyik csapat győz, az bajnok lehet”. Igaza lett. De azt aligha gondolta, hogy a Vasas ennyire simán nyeri a derbit. A piros-kékek kényszerhelyzetben voltak, miután a többiekhez képest pihent (értsd: vámügye büntetéseként a válogatott mérkőzéseket kihagyó) Törőcsik András nagyszerű játékaival a Dózsa 5-2-re megverte az MTK-VM-et. Naiv hívei

azt gondolták, hogy csapatuk visszatalált a győzelmek ösvényére. Mekkora tévedtek...

Abban nem, hogy – persze részben a zöld-fehérekkel szembeni, alig leplezett antipátia miatt is – a Vasast tippelték a következő meccs esélyesének. A Fradinak pechje volt: az angyalföldi gárda éppen olyan jó napot fogott ki, mint egy évvel korábban a Dózsa a 8:3 napján. Precíz és a részletekre is ügyelő kollégánk, *Hegyi Iván* kigyűjtötte: a Vasas játékosainak átlagosztályzata ezen a találkozón 7,45 volt a *Népsportban*. Nem sok hasonlóra volt példa a sportnapilap történetében... Ezúttal Müller Sándor volt a mezőny legjobbjá, Várady Béla pedig újabb két góllal növelte előnyét a góllövőlista élén.

E forduló után még tulajdonképpen négyesélyes volt a bajnokság, a 40 pontos Újpest mögött a Vasasnak és a Bp. Honvédnak 38-38, a Ferencvárosnak 37 pontja volt. A szovjetek elleni hazai vébéselőjelezőt követő két fordulóban a Dózsa döntetlent játszott a Videotonnal és a Bp. Honvéddal, így – noha csak jobb gólkülönbségével, de az idény folyamán először – a Vasas került az élre. S már nem is adta át senkinek a vezetést. Illovszky Rudolf együttese az utolsó előtti fordulóban biztosította be a bajnoki címét. A tavasz legjobbjáé lett az elsőség.

Gondolta-e volna akkor bárki is Angyalföldön, hogy még 38 évvel később is utolsóként fogjuk ezt emlegetni a Vasas bajnoki címnyeréseinek sorában?

Az MLSZ-nél Kereki, a Népsportnál Müller és Várady

Az MLSZ 1964 óta választja meg az Év legjobbját, a tizenharmadik jelölés újdonságot hozott. Először kapta meg a díjat vidéki klubban szereplő futballista: Kereki Zoltán, a Haladás VSE hátvédje.

A *Labdarúgásban* (1976. december) 18 vezető, 18 edző és 18 csapatkapitány választott. Kereki óriási fölényrel nyert (95 pont), megelőzve Törőcsik Andrást (37) és Bálint Lászlót (25). A pontokból-voksokból összeállt Az év csapata: Kovács L. – Martos, Bálint, Kereki, Tóth J. – Nyilasi, Ebedli, Pintér – Fazekas, Törőcsik, Várady.

A névsor tulajdonképpen találkozott a szurkolók véleményével is, hiszen a téli, hagyományos *Az Ön tizenegye* pályázaton a fenti gárdából kilencen helyet kaptak az olvasók csapatában is. Kerekinél csak Nyilasi (14 481 szavazat, 89,21 százalék) kapott több voksot. Kettejük mögött dobogós lett még Törőcsik. Az olvasók együttese: Kovács L. – Török, Bálint, Kereki, Tóth J. – Nyilasi, Ebedli, Pintér – Pusztai, Törőcsik, Várady. Az Év edzője Dalnoki Jenő lett.

Kereki Zoltán

Tavasza „kicsit” változott a helyzet, legalábbis a *Népsport* osztályozókönyve más képet festett. A sportnapilap kupáját holtversenyben – rekord magas átlagosztályzatot elérve – nyerte el a bajnok Vasas két kulcsjátékosa, Müller Sándor és Várady Béla (6,764). Mögöttük az élcsoport sorrendje: 3. Buús (Komló, 6,416), 4. Salamon (DVTK, 6,343), 5. Bolemányi (ZTE, 6,259), 6. Pásztor (Békéscsaba, 6,185), 7. Földes (Rába ETO, 6,166), 8. Pintér (Bp. Honvéd, 6,151), 9. Kereki (Haladás, 6,093), 10. Birinyi (SZEOL AK, 6,088).

A posztonkénti rangsor alapján Az év csapata: Buús – Török (Vasas, 6,000), Salamon, Kereki, Tóth J. (Ú. Dózsa, 5,818) – Kolár (Ú. Dózsa, 6,000), Müller, Pintér – Fazekas (Ú. Dózsa, 5,705), Pásztor, Várady. A B-csapat: Bolemányi – Paróczai (Békéscsaba 5,873), Kerekes (Békéscsaba, 6,037), Szűcs (Bp. Honvéd, 6,034), Virágh (Rába ETO, 5,541) – Nyilasi (FTC, 5,961), Birinyi, Tóth A. (Ú. Dózsa, 6,083) – Kovács I. (Vasas, 5,666), Törőcsik (Ú. Dózsa, 6,045), Magyar (FTC, 5,939)

OKTATÁS

Focisuli Mezey Györggyel

A *Magyar Televízió* – Vitray Tamás műsorvezetésével – 1977 nyarán hétszer egyórás adásra tervezett műsort forgatott Focisuli címmel. A szakmai munka irányítására Mezey Györgyöt, a BVSC fiatal, de már a második vonalbeli klubbal és főleg az utánpótlás-nevelésben szép sikereket elért edzőt és munkatársait kérték fel. Ubrankovics Mihály és Both József, valamint természetesen a budapesti vasutas klub fiataljainak közreműködésével nagyon nivós filmsorozat készült, amely nemcsak akkor, hanem még hosszú évek múltán is kiállta az összehasonlítást a nyugati futballkultúrák szakanyagaival.

Négyes döntőben nyert a Diósgyőr

A legendyebb jelzők szerint is különleges, a korábbiaktól eltérő volt a Magyar Népköztársasági Kupa 1976–1977-es kiírásának lebonyolítási rendje. Noha a világ minden szegletében egy kupasorozat, legalábbis a végjátékot tekintve feltétlenül szükséges velejárója az egyenes kieséses szakasz és a kupadöntő – a Kutas-éra egyik jelesnek csak nehezen titulálható vívmányaként ezúttal ilyen nem volt. Ugyanakkor igazságtalanság lenne nem megemlíteni: a nézőszámot tekintve bevált az ötlet, hiszen a négyes döntő mérkőzései előtt a rendező vidéki városokban, Szolnokon, Gyöngyösön, Veszprémben, Kecskeméten, Egerben és Hatvanban, tehát csupa olyan helyen, ahol akkoriban nem volt élvonalbeli csapat, órák alatt elkelték a jegyek.

A sikerhez persze az is kellett, hogy a legjobb és legnépszerűbb klubok jussanak a négyes döntőbe. A bajnokságot akkoriban a Vasas, az Újpesti Dózsa, a Ferencváros és a Bp. Honvéd uralta, az álomdöntőből hiányzó kispestieket a középöntőben a Vasas búcsúztatta el.

1976 őszén az országos főtáblára jutott csapatokat 18 csoportba osztották szét. A Dózsa például a Kartal, az Aparthant és a Bp. Építők ellen 43-0-s gólkülönbséggel abszolválta a hat mérkőzését. A Diósgyőri VTK a Józsai Haladás, a Záhonyi VSC, az Edelenyi Bányász és a Debreceni VSC ellen az utolsó két mérkőzésen már továbbjutóként játszva lépett pályára. A Ferencváros a jászberényi Lehelt és a Volán Szállítókat ejtette ki.

A következő szakaszra a 18 versenyben lévő csapatot két négyes és két ötös csoportba sorsolták. Az egyik kvintettet megnyerték az angyalföldiek a Honvéd előtt, itt szerepelt még a Csepel, a Dorog és a ZTE. A másik ötösből az Újpest került tovább, emlékeztet, hogy a záró fordulóban a Békéscsabát például 8-2-re győzte le. A lila-fehérek ellenfele a „színtestvéren” kívül a Tatabánya, a Dunaújváros és a SZEOL AK volt. Az egyik négyes csoportból a Fradi az MTK-VM, a Pécsi MSC és a Salgótarján előtt lépett tovább. A másik négyesből a Diósgyőr lett a végjáték résztvevője, miután búcsúztatta a Videotont és két alacsonyabb osztályú klubot, a győri MÁV DAC-ot és a Nagykanizsát.

A négyes döntő első találkozóját 17 000 néző figyelte Szolnokon. Igaz, a Fradi és a Fazekast, Töröcsiket és Tóth Andrást is nélkülöző Dózsa játszott, a zöldek nyertek 3-2-re. Utána a Vasas megmutatta, hogy továbbra is Dalnoki Jenő csapata a kedvenc ellenfele: már a bajnokság zárása után, tehát bajnokként pályára lépve, Veszprémben 5-0-ra nyert. (Az idény előtti Bajnokok Tornáját is beleértve 1976–1977-ben négy mérkőzésből négy győzelmet ért el Illovszky Rudolf együttese az FTC ellen, 15-2-es gólkülönbséggel.) Az első igazán nagy meglepetést a Diósgyőr okozta: Gyöngyösön 4-1-re kiütötte az ezzel a kupagyőzelemnek búcsút is mondó Dózsát. A következő két meccs bonyolította a képletet. A Ferencváros Egerben 3-0-ra legyőzte a DVTK-t, ellenben a Vasas, hosszabbításos mérkőzésen, 5-3-ra kikapott a lila-fehérektől. Az angyalföldi gárda Kecskeméten nemcsak a pontokat veszítette el, hanem Lauber Gyula játékvezető döntése miatt a kiállított Várady Bélát és Kovács Istvánt is az utolsó, a döntő mérkőzésről.

Tatár György lövése utat talál a Vasas kapujába

1976

1977

1978

1979

1980

1981

1982

1983

1984

1985

1986

A tulajdonképpeni kupadöntőben a Vasas és a Diósgyőri VTK játszott. A képlet egyszerű volt: amelyik győz – akár 90 perc alatt, akár hosszabbításban, akár esetleg tizenegyesekkel –, viheti a kupát. Egy atipikus kupasorozat tipikus kupafináléval dőlt el, még ha névleg nem is volt az. A 85. percig nem esett gól, akkor Tatár György megszerezte a vezetést a borsodiaknak. A hátralévő öt percben a Vasas rákapcsolt, Hegedűs Béla Veréb kapujába bólintotta a labdát. De az angyalföldiekkal nem lehetett volna verebet fogatni, Mohácsi Lajos játékvezető érvénytelenítette a találatot. A Diósgyőri VTK – története során először – kupagyőztes lett, de (akárcsak a Bocskai 1930-ban) a kupát nem vihetette magával. Az MLSZ ugyanis éppen a hatvani találkozó estjén(!) volt hivatalos a Vasas bajnoki címet ünneplő vacsorájára, s ott akarta átadni a kupát. Az ellenben Szabó Géza legénységének járt. A fizikai felkészítéshez éppen annyira remekül értő, mint amennyire szerény tréner és együttese csak egy hónappal később, a Lenin Kohászati Művek vendégházának dísztermében vette át a relikviát.

(A Szabad Föld Kupát ezúttal sem az MNK egyik találkozója, hanem az április 20-i válogott mérkőzés előtt rendezték a Népstadionban. A Csornai SE 2-0-ra nyert a Szeghalmi MEDOSZ ellen.)

Magyar Népköztársasági Kupa, 1976–1977-es sorozat

A négyesdöntő utolsó mérkőzése

Diósgyőri VTK–Vasas 1-0 (0-0)

1977. június 18., Hatvan, 7000 néző. Jv.: Mohácsi.

Diósgyőr: Veréb – Szántó (Teodoru B., 70.), Salamon, Váradi Ottó, Kutasi – Oláh, Tatár, Kerekes (Hajas, 70.) – Szalai, Fekete, Görgei.

Vasas: Mészáros – Török, Hegedűs, Híres, Kántor – Gass, Komjáti, Zombori – Müller, Izsó, Földházi (Tímár, 46.).

Gólszerző: Tatár (85.).

A négyes döntő további eredményei

FTC–Újpesti Dózsa 3-2, Vasas–FTC 5-0, Diósgyőri VTK–Újpesti Dózsa 4-1, FTC–Diósgyőri VTK 3-0, Újpesti Dózsa–Vasas 5-3 (h. u.), Diósgyőri VTK–Vasas 1-0

A végeredmény

1. Diósgyőri VTK	3	2	1	5-4	4
2. Ferencvárosi TC	3	2	1	6-7	4
3. Vasas	3	1	2	8-6	2
4. Újpesti Dózsa	3	1	2	8-10	2

(Döntetlennél hosszabbítást rendeztek.)

A DVTK együttese története első kupagyőzelmét szerezte. Állnak, balról: Kovács technikai vezető,

Szántó, Váradi, Salamon, Veréb, Hajas, Tatár,

Kutasi, Gulyás, Szabó Géza vezetőedző.

Elöl: Lesták gyűrő, Oláh, Szalai, Fekete,

Kerekes, Teodoru I, Görgei

Az Újpesté lett a Bajnokok Tornája

A Bajnokok Tornáját és az ezzel egy időben tartott két kupasorozatot 1976 augusztusában is megrendezte az MLSZ. A Téli Kupát „elvitték” az új rendszerű MNK-sorozat decemberi meccs-napjai, a Felszabadulási Kupát pedig immár 21 éven aluli játékosoknak írta ki a szövetség.

BAJNOKOK TORNÁJA: A döntőig ismét több vidéki városban megrendezett, nagy közön-séget vonzó „előszezonbeli” sorozatot az Újpesti Dózsa nyerte meg, miután a Népstadionban játszott döntőben 5-1-re kiütötte a Rába ETO csapatát. A 3. helyért vívott előmérkőzésen a Videoton 3-2-re verte a Bp. Honvédot.

BALATON KUPA: A Haladás VSE szerezte meg a serleget, az egyaránt négy pontos Tatabá-nya, Dunaújváros és Kaposvár, valamint a ZTE előtt.

TISZA KUPA: A sorozatot a Salgótarjáni BTC nyerte meg, a SZEOL AK-t, a Dorogot, a Békéscsabát és a Diósgyőrt megelőzve.

Ismét a Videoton!

December utolsó napjaiban rendezték Győrben az ötödik Képes Sport Kupát. Ezúttal (is) a Videoton nyert, a székesfehérvári csapat lett az első ismétlő. Kovács Ferenc tartalékos (három „specialistát”, Karsayt, Csongrádit és Nagy II-t nélkülöző) együttese a Vasas ellen győzelemmel kezdett (3-1), s nyert az első nap az Újpesti Dózsa is a házigazda ellen (5-2). A második nap a Rába ETO a Vidi elleni (2-1), a Vasas pedig a lilák elleni (4-1) győzelmével nyílt lett a torna. Mind a négy csapat két ponttal kezdett az esztendő utolsó előtti napján. A Videoton 5-2-re megverte a Dózsát, s ezzel megnyerte a kupát, hiába győzte le – óriási közönségsikert aratva – az ETO 6-2-re a Vasast. A torna legjobb játékosának a „magyar Beckenbauer”, Kovács Józsefet (Videoton) választották. A legjobb kapus Palla Antal (Rába ETO) lett. A gólkirályi címet a négy-gólos Czeczeli Károly (Videoton) szerezte meg,

Várady Bélánál csak Georgescu lőtt több gólt

A Vasas balszélsője 36 gólt szerezve Európa második legeredménye-sebb bajnoki góllövőjeként zárta az idényt. Ez volt a harmadik alkalom (Dunai II Antal a hatvanas évekbeli ezüst- és bronzcipője után), hogy magyar játékost díjaztak a párizsi *L'Équipe* ankétján. Váradyt a már 1975-ben is aranycipős, 47 gólos Dudu Georgescu, a bukaresti Dinamo csatára előzte meg. A harmadik helyen holtversenyben vég-zett két nagyágyú: a német Dieter Müller (1. FC Köln) és a holland Ruud Geels (Ajax), egyaránt 34 góllal.

Müller, Várady és Georgescu

Dicsőséges tavaszi hadjárat a Népstadionban

Rendkívül gazdag programot bonyolított le az A-válogatott az 1976–1977-es idényben, három kontinensen 14 mérkőzést vívott. A hangsúlyozottan a felkészülést szolgáló közép- és dél-amerikai túrán elszenvedett két vereségen kívül csak a szovjetek elleni idegenbeli selejtezőn nem szerzett pontot, de azt a botlást már tíz nappal később elfelejthettük. Baróti Lajos válogatottja első lett a szovjeteket és a görögöket megelőzve a vb-csoportban, s készülhetett az utolsó akadályra, az őszi interkontinentális selejtezőre.

Szeptember 8-án Stockholmban 1-1-es döntetlent játszottunk a svédekkel. Baróti Lajos együttesében Gujdár – Török, Bálint, Kereki, Kántor – Nyilasi, Ebedli (Nagy II), Pintér – Pusztai (Fekete), Fazekas és Magyar szerepelt. Ebedli Zoltán első és egyetlen a nemzeti tizenegyben lőtt góljával szerzett vezetést a magyar együttes a 23. percben, tíz perccel később a Bayern Münchenben is megfordult (háromszoros BEK-győztes!) Conny Torstensson egyenlített. A játék képének megfelelt az eredmény. A meccs egyébként egy minisorozatot indított el, mert a következő két fellépésén szintén 1-1-et játszott a csapat.

Két héttel később története során először játszott a magyar válogatott barátságos mérkőzést Berlinben az NDK ellen. A Kovács – Nagy III, Bálint, Kereki, Kántor – Nyilasi, Rab, Tóth András – Fazekas, Pásztor, Magyar összeállítású alakulat kezdett, a középcsatár posztjára állított békéscsabai karmester először szerepelt a legjobbak között. A találkozó kulcspillanatai a 20. és a 27. perc közé estek, előbb Riediger vezetést szerzett, majd Fazekas kiegyenlített. A második félidőben a magyar gólszerzőt Pusztai, Magyar Istvánt pedig Fekete váltotta. A nem sokkal korábban olimpiai bajnoki címet nyert keletnémetek bánkódtak jobban az eredmény miatt.

Október 9-én vívta az első világbajnoki selejtezőjét a csapat az Argentínába vezető úton. A Kovács L. – Török (Nagy III), Bálint, Kereki, Tóth J. – Nyilasi, Ebedli, Pintér – Pusztai (Magyar), Fazekas, Várady összetételű gárdának, miután Papajoannu gólja miatt hátrányba került a 68. percben, harcolnia kellett a döntetlenért. A 84. percben az előretörő Kereki Zoltán egyenlített ki, az akkor még a Haladásban futballozó védőnek az volt az első találat a válogatottban. Hihetetlen formában volt: négy nappal később Bécsben, miután Nyilasi Tibor és Hans Krankl két-két találatával 2-2-re állt az osztrák–magyar párharc, ismét ő döntött: két gólt szerzett a második félidőben.

A császárvárosban Baróti Lajos rászánta magát az újoncavatásra, Töröcsik András debütált. Az első hét percben Nyilasi Tibor szerzett két gólt, majd Hans Krankl, de aztán jött és döntött Kereki Zoltán. A mieink összeállítása: Kovács L. – Nagy III (Török), Bálint, Kereki, Tóth J. – Nyilasi (Rab), Ebedli, Pintér – Pusztai, Töröcsik, Magyar. A két duplázó mellett csapatunk legjobbjá az újpesti újonc volt.

Január végén a válogatott közép- és dél-amerikai túrára utazott, részben már a jövő évi argentinai világbajnokságra is gondolva. Baróti Lajos nem számíthatott Nyilasi Tiborra, így Kovács László, Gujdár, Török, Bálint, Kereki, Tóth J., Rab, Kerekes A., Nagy II, Ebedli, Pintér, Zombori, Pusztai, Töröcsik, Magyar, Fazekas, Várady és Weimper kelt

Töröcsik András

útra. A csapat a túra első két mértközésén 3-2-re megverte Costa Ricában a Saprissát, majd 1-0-ra kikapott a Nacionaltól az ecuadori Quitóban.

Következett a limai hivatalos találkozó. Félsszázezer néző előtt a nagyon erős perui csapat (soraiban Cubillasszal, Sotillal, Quesadával és Velasquezzsal) 3-2-re győzött. A mérkőzést helyi, perui játékevezető vezette. Az első gólt Töröcsik András szerezte, majd még az első félidőben José Velasquez a duplájával fordított. A 80. percben a korábban Johan Cruyff és Johan Neeskens oldalán a Barcelonában is futballozó, ezúttal csereként beszálló Hugo Sotil növelte az előnyt. A 87. percben aztán Kereki Zoltán (aki védő létére a nyolcadik válogatott meccsén már a negyedik gólját szerezte, egymás után a harmadik mérkőzésen talált a kapuba) szépített. A magyar együttes összeállítása a következő volt: Kovács L. – Török, Bálint, Kereki, Tóth J. – Rab, Ebedli (Nagy II), Pintér – Pusztai, Töröcsik (Fazekas), Magyar (Várady).

Hondurasba átruccanva a válogatott 2-1-re verte az Españát, majd gól nélkül remizett a Montaguával. Utána Pueblában 1-1-es döntetlent harcolt ki a mexikói csapat ellen. A Kovács – Kereki, Kerekes A., Bálint, Tóth – Nagy II, Ebedli, Pintér – Pusztai, Töröcsik, Magyar összeállítású tizenegy kezdett, a találkozó során Pusztai helyére Fazekas, Ebedli helyére Zombori, Kovács helyére Gujdár, Magyar helyére Várady, Töröcsik helyére Weimper állt. A mexikóiak Solis 8. percben szerzett góljával szereztek vezetést, a 36. percben Töröcsik András egyenlített. Az úpesti támadónak a harmadik válogatott mérkőzésén ez volt a második gólja.

Két nappal később könnyű, 2-0-s győzelemmel folytatódott a túra Guatemalavárosban a Municipal ellen, majd következett a legnehezebb erőpróba Buenos Airesben, az argentinok ellen, Baróti Lajos 100., kapitányként töltött hivatalos mérkőzésén. A találkozó futballtörténelmi érdekessége Diego Armando Maradona bemutatkozása volt az argentin válogatottban. A Boca Juniors stadionjában, a La Bombonerában 60 000 néző előtt játszott a két csapat. Az első félidőben Daniel Bertoni egymaga eldöntötte a mérkőzést, a magyaroknak az 1978-as Mundialon is gólt lövő csatár mesterhármásig jutott. Az akkor még az Independiente kötelékébe tartozó szélsőnek egyébként ez volt az egyetlen mesterhármasa az Albicelestében. Miután Bertoni triplája közepette Leopoldo Jacinto Luque is gólt lőtt (ő is betalált aztán a kapunkba a Mundialon), a szünetben már négygólos volt a különbség. Sőt, Luque a 47. percben újabb gólt lőtt. A magyar csapat a folytatásban magára talált, Zombori Sándor góljával a 61. percben szépített is, de súlyos vereség lett a vége. Egy perccel a Vasas középpályásának találata után Luque lement a pályáról, s beállt Maradona. A magyar válogatott összeállítása a következő volt: Gujdár – Kereki, Kerekes A., Bálint, Tóth J. – Nagy II, Ebedli (Zombori), Pintér – Pusztai (Fazekas), Töröcsik, Magyar (Várady).

Szinte alig ért haza a keret, néhány nappal később repült is tovább Iránba, immár Nyilasival kiegészülve, sőt bekerült az utazók közé Martos, Csapó, Fekete és Nagy László is. A Gujdár – Martos, Bálint, Kereki, Tóth J. – Nyilasi, Nagy II (Csapó), Pintér – Fazekas, Fekete (Pusztai), Nagy L. csapat játszott. Az első gólt a 27. percben Fazekas László tizenegyesből szerezte. A másik találatra a 81. percig kellett várni. Az Nyilasi Tibor nevéhez fűződött, a Ferencváros középpá-

A címlapon: Nagy II és Villa

1976

1977

1978

1979

1980

1981

1982

1983

1984

1985

1986

1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975

lyásának szép emlékei lettek Teheránról: 1975-ben ott játszott először a válogatottban, 1977-ben gólt szerzett. Érdekes, hogy mind a két, Irán elleni találkozón Baróti Lajos volt a szövetségi kapitány, de csak viszonylag kevés játékos (Bálint, Tóth J., Nyilasi, Fazekas, Nagy L.) játszott mindkettőn. Ebedli és Töröcsik egyébként nem utazhatott, mivel a téli túráról hazafelé jövet a vámvizsgálatnál lesre futottak, mire Kutas István eltiltotta-eltiltatta őket a válogatottságtól. Baróti Lajos idővel, hónapokkal később elérte, hogy legalább az egyikük amnesztiát kapjon. A kapitány Töröcsikre szavazott, a ferencvárosi karmester pedig csak az után kerül vissza a keretbe, hogy Kutas Istvánt Szepesi György váltotta az MLSZ élén. Ebedlinek, aki addig alapember volt, egy év alatt kilenc mérkőzésen játszott a nemzeti tizenegyben, a világbajnoki szereplésébe került az ominózus vámügy.

Március 27-én Alicantéban folytatta éves szereplését a csapat, még mindig Töröcsik nélkül. Visszakerült ellenben a keretbe a Vasas remeklő csatára, Kovács István. A házigazdát magyar szövetségi kapitány, Kubala László dirigálta. A Gujdár – Török (Martos), Bálint, Kereki, Tóth J. – Nyilasi (Nagy II), Pintér, Zombori – Fazekas, Kovács I. (Pusztai), Várady összeállítású együttes az 59. percben vezetéshez jutott Pusztai László góljával, a spanyolok tíz perccel később, Juanito révén egyenlítettek. (Sajnos egyikük sincs már közöttünk.) A házigazdánál olyan ászok játszottak, mint Pirri, Camacho, Del Bosque és Juanito. Kuriózum, hogy a Barcelona addigi legnagyobb csillaga a Real Madrid játékosai köré építette a csapatát.

Kokó, azaz Kovács István

1976
1977

Áprilisban háromszor játszottunk a Népstadionban, az 1974-ben vébéharmadik lengyelek és az 1976-ban Európa-bajnok csehszlovákok elleni találkozók jelentették a felkészülést a szovjetekkel szembeni hazai selejtezőre. A „fehér sasok” félelmetesen erős alakulattal jöttek, Tomaszewskivel, Žmudával, Kasperczakkal, Deynával, Latóval és Lubańskival. Baróti Lajos Gujdár – Martos, Bálint, Kereki, Tóth J. – Nyilasi, Pintér, Zombori – Pusztai, Kovács (Fazekas), Várady összeállítású válogatottjának érdeme, hogy le tudta győzni a legszűkebb európai elithez tartozó ellenfelet. Ekkor játszott egyébként először 90 percet együtt a Nyilasi Tibor, Pintér Sándor és Zombori Sándor alkotta középpályás trió. Nyilasi Tibor szerezte az első és az utolsó találatot, köztük a lengyelek Nawalka révén szépítettek.

Ez a tavasz a magyar bajnokságban a Vasas diadalmenetét hozta, a csehszlovákok elleni meccset két vasasos döntötte el: a 42. percben Várady Béla, a 60. percben Kovács István szerzett gólt (2-0). A Gujdár – Martos, Bálint, Kereki, Tóth J. – Nyilasi, Pintér, Zombori – Pusztai, Kovács, Várady tizenegy változatlan összeállításban játszotta végig a mérkőzést a Göghgel, Polálkkal, Masnyval, Kozákkal és nem utolsósorban Nehodával felálló északi szomszédok ellen.

A hónap utolsó napján következhetett a szovjetek elleni, máig sokat emlegetett, nagyszerű mérkőzés. Hetvenezer néző előtt a Gujdár – Martos, Bálint, Kereki, Tóth J. – Nyilasi (Török), Pintér, Zombori – Pusztai, Kovács I., Várady (Fazekas) összeállítású magyar csapat 2-1-re győzött. Nyilasi Tibor szerezte az első, majd Kereki Zoltán a második gólt, a grúz David Kipiani csak a 89. percben szépített. A csúcsmódban játszó Kerekinek az volt az ötödik gólja a válogatottunkban, annál többet a pályára léptek közül akkor csak Fazekas, Várady és Nyilasi jegyzett. A szovjetek elsősorban a moszkvai és a tbilisi játékosokra építettek, a két évvel korábban (éppen a Ferencváros ellen) KEK-győztes Dinamo Kijevből mindössze négyen játszottak.

Gujdár Sándor

Májusban ismét találkozott a két csapat Tbilisziben. Addigra már csak ez az összecsapás, illetve a magyar–görög volt hátra a csoportban, könnyű volt kiszámolni, hogy akkor sincsen tragédia, ha kikap Grúziában a magyar együttes, mert utána továbbjut, ha itthon legyőzi a görögöket. Ezt nem tudta feledni a 90 perc alatt a csapat, és ki is kapott 2-0-ra. Baróti Lajos ugyanazt a tizenegyet kezdette, amelyik április 30-án a Népstadionban legyőzte a szovjeteket: Gujdár – Martos, Bálint, Kereki, Tóth J. – Nyilasi, Pintér, Zombori – Pusztai, Kovács I., Várady. (Ahogy Budapesten, a grúz fővárosban is Török és Fazekas állt be csereként.) Nyikita Szimonjan, a szovjetek kapitánya ellenben hat helyen megváltoztatta a házigazdák összeállítását! A maga szempontjából jól döntött, a mindössze két grúzzal (Hincsasgavili, Kipiani) felálló Szbornaja jól kezdett, s tulajdonképpen már az első negyedórán eldöntötte a mérkőzést. Leonyid Burjak a 6. percben megszerezte az első gólt, majd a 14. percben Bálint Lászlóról a magyar kapuba került a labda (2-0 – oda).

Május 28-án a Népstadionban a csoportgyőzelem volt a görögök elleni találkozó tétje. Mindkét fél számára a továbbjutást ígérte a győzelem, döntetlen esetében a szovjetek játszhattak (volna) interkontinentális selejtezőt. Szerencsére nem kellett sokáig izgulni. Pusztai László a 13., Nyilasi Tibor pedig a 15. percben gólt szerzett. E két találatnál nagyjából eldőlt a mérkőzés, az őszi, athéni 1-1 után talán a vártnál is simábban nyert a magyar válogatott. (Különösen úgy, hogy a 88. percben Fazekas László is szerzett egy találatot, 3-0) Ez a győzelem meghozta az elsőséget a mindössze háromcsapatos csoportban, a magyarok öt, a szovjetek négy, a görögök három pontot gyűjtöttek. Az ezen a találkozón a Gujdár – Martos, Bálint, Kereki, Tóth J. – Nyilasi, Pintér, Zombori (Török) – Pusztai, Kovács I (Fazekas), Várady összeállítású nemzeti tizenegy 1977 őszén a bolíviaiak elleni interkontinentális selejtező megnyerésével harcolta ki az argentinai világbajnokságon való részvételt.

Ősszel és tavasszal is két-két mérkőzést játszott a B-válogatott, nem is rossz eredményekkel, legyőzte Debrecenben az NDK-t (2-0), Szekszárdon Romániát (1-0), Svitben Csehszlovákiát (1-0), s csak a lengyelekkel szemben játszott döntetlent Białystokban (0-0). A négy találkozón 33 játékos, Rothermel (Ú Dózsa), Mészáros (2, Vasas), Szűcs (SBTC), Gujdár (Bp. Honvéd), Viczkó (Ú. Dózsa), Martos (FTC), Kerekes A. (2, Békéscsaba), Kereki (Haladás), Komjáti (2, Vasas), Tóth J. (2, Ú. Dózsa), Pál (Bp. Honvéd), Nagy III (2, Videoton), Kocsis I. (2, Bp. Honvéd), Lukács (2, Bp. Honvéd), Kozma II (SZEOL), Kovács B. (2, MTK-VM), Sarlós (3, Ú. Dózsa), Zombori (2, Vasas), Kovács I. (2, Vasas), Bogáti (2, ZTE), Várady (2, Vasas), Halász (3, Tatabánya), Kiss L. (Kaposvár), Nagy II (3, Videoton), Mucha (FTC), Glázer (2, Rába ETO), Péntes (2, Rába ETO), Weimper (2, Bp. Honvéd), Hauzer (2, Haladás), Burcsa (2, Videoton), Király (Haladás), Csapó (2, Tatabánya) és Fekete (Ú. Dózsa) kapott szerepet.

1976. szept. 8.	Stockholm	SVÉDO.	1-1 (1-1)	Ebedli
1976. szept. 22.	Berlin	NDK	1-1 (1-1)	Fazekas
1976. okt. 9.	Athén	GÖRÖGO.	1-1 (0-0)	vb-sel. Kereki
1976. okt. 13.	Bécs	AUSZTRIA	4-2 (2-1)	Nyilasi 2, Kereki 2
1977. febr. 9.	Lima	PERU	2-3 (1-2)	Törőcsik, Kereki
1977. febr. 22.	Puebla	MEXIKÓ	1-1 (1-1)	Törőcsik

1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976
1977
1978
1979
1980
1981
1982
1983
1984
1985
1986

1977. febr. 27.	Buenos Aires	ARGENTÍNA	1-5 (0-4)		Zombori
1977. márc. 15.	Teherán	IRÁN	2-0 (1-0)		Fazekas, Nyilasi
1977. márc. 27.	Alicante	SPANYOLO.	1-1 (0-0)		Pusztai
1977. ápr. 13.	Bp., Népst.	LENGYELO.	2-1 (1-0)		Nyilasi 2
1977. ápr. 20.	Bp., Népst.	CSEHSZL.	2-0 (1-0)		Várady, Kovács I.
1977. ápr. 30.	Bp., Népst.	SZOVJETU.	2-1 (1-0)	vb-sel.	Nyilasi, Kereki
1977. máj. 18.	Tbiliszi	SZOVJETU.	0-2 (0-2)	vb-sel.	
1977. máj. 28.	Bp., Népst.	GÖRÖGO.	3-0 (2-0)	vb-sel.	Pusztai, Nyilasi, Fazekas

Az idény során a magyar válogatottban szerepelt játékosok

14 mérkőzésen: Bálint László (FTC), Kereki Zoltán (Haladás VSE), Pusztai László (FTC)

13 mérkőzésen: Pintér Sándor (Bp. Honvéd)

12 mérkőzésen: Fazekas László (Újpesti Dózsa), Tóth József (Újpesti Dózsa)

11 mérkőzésen: Nyilasi Tibor (FTC)

10 mérkőzésen: Gujdár Sándor (Bp. Honvéd), Várady Béla (Vasas)

8 mérkőzésen: Török Péter (Vasas), Zombori Sándor (Vasas)

7 mérkőzésen: Magyar István (FTC), Martos Győző (FTC)

6 mérkőzésen: Ebedli Zoltán (FTC), Kovács István (Vasas), Nagy II János (Videoton)

5 mérkőzésen: Kovács László (Videoton)

4 mérkőzésen: Törőcsik András (Újpesti Dózsa)

3 mérkőzésen: Fekete László (Újpesti Dózsa), Nagy III János (Videoton), Rab Tibor (FTC)

2 mérkőzésen: Kántor Mihály (Vasas), Kerekes Attila (Békéscsabai Előre)

1 mérkőzésen: Csapó Károly (Tatabányai Bányász), Nagy László (Újpesti Dózsa), Pásztor József (Békéscsabai Előre), Tóth András (Újpesti Dózsa), Weimper István (Bp. Honvéd)

Mezey György már 1976-ban felfedezte Nagy Antalt

1976 őszen Mezey György vezette a 21 éven aluliakból álló utánpótlás-válogatottat. Az UEFA „korhatárt leszállító” döntése után immár ez a korosztály vett részt az Európa-bajnoki selejtezőkön. Az európai szövetség a felnőttek vb-csoportbeosztásához igazította a fiatalok párosítását, a magyar válogatott így a görögökkel és a szovjetekkel került össze itt is.

Az 1976–1977-es idényben a csapat mind a négy selejtezőjét lejátszva csoportgyőztes lett. Előbb Kecskeméten 7-0-ra megverte a görögöket (Szabó Ferenc három, Izsó Ignác két gólt szereve vállalt főszerepet), majd, immár a Nigériából hazatért Kárpáti Béla irányításával, értékes gól nélküli döntetlent harcolt ki Moszkvában a szovjetek ellen. A csoportgyőzelem szempontjából sorsdöntő volt a két csapat következő, békéscsabai mérkőzése, amelyet 15 000 néző előtt Szokolai László gyors góljával nyert meg a magyar legénység 1-0-ra. Zárásként a mieink 1-1-re végeztek Szerészbén a görögökkel, az egyetlen gólunkat Nagy III János szerezte a 81. percben. Fontos, továbbjutást érő találat volt.

E korosztály válogatottja az idény során több felkészülési (ha úgy tetszik, barátságos) mérkőzést is vívott, váltakozó eredményekkel. Leginkább az volt a jellemző, hogy rossz főpróbát jó előadás követett, ugyanis 1976 őszen kikapott a csapat Vácon az NDK-tól 2-1-re, majd Nyíregyházán 1-1-re végzett a románokkal. 1977-ben Zielona Górában 2-1-re veszített a lengyelekkel szemben, viszont Uherske Hradistében 2-0-ra megverte a csehszlovákokat.

A selejtezőkön Kiss I. (Tatabánya), Kovács L. (Haladás), Nagy III (Videoton), Kerekes A. (Békéscsaba), Kocsis I. (Bp. Honvéd), Hegedűs (Vasas), Varga I. (BVSC), Végh (Videoton), Kelemen (FTC), Csongrádi (Videoton), Pásztor (Békéscsaba), Paróczai (Békéscsaba), Orosházi (SBTC), Major (Dorog), Nagy A. (Bp. Honvéd), Turtóczki (BVSC), Zsombörgi (Békéscsaba), Izsó (Vasas), Szabó F. (FTC), Borostyán (DVTK), Magyar (FTC), Májer (Videoton) és Szokolai (Rába ETO) játszott. Mezey György két játékost akkori csapatából, az NB II-es BVSC-ből válogatott be, később mindketten szép karriert futottak be az MTK-VM-ben. Nagy Antal akkor játszott először a későbbi szövetségi kapitány keze alatt.

Az utánpótlás-válogatott egy, a selejtezőkön szerepelteknél fiatalabb csapattal, júniusban harmadik lett a hagyományos touloni tornán.

Világbajnokságon jártak az ifik

Ahogy 2014-ben, 1976-ban is a hazai rendezésű korosztályos Európa-bajnokságon szerzett jogot a magyar korosztályos csapat vb-részvételre. A FIFA 1977-ben rendezte az első világbajnokságot a 20 éven aluliak számára, egyelőre kísérleti jelleggel.

A világbajnoki részvétel miatt a korosztály válogatottja együtt maradt az 1976–1977-es idényre, de az MLSZ természetesen versenyeztette az egy évvel fiatalabbakat, az akkori 18 éve-

1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975

seket is. A gyakori versenyeztetés volt a szövetség koncepciója, augusztusban a serdülő-válogatott vett részt tornán a Balatonnál, Bács-Kiskun megyében egy ifjúsági C-válogatott iparkodott ugyancsak nemzetközi tornán, míg az említett U18-as együttes Bulgáriában szerepelt (le) a maga tizedik helyével a hagyományos Ifjúsági Barátság Versenyen. Ugyancsak augusztusban tartották a *Képes Sport*, a Magyar Rádió és az MLSZ tehetségkutatójának „döntőjét” az 1961–1962-es korosztálynak, a Dunaújváros–Kaposvár találkozót megelőző összecsapáson a fehérek között Gróf András, Hajszán Gyula, a pirosaknál Koch Róbert és Disztl László is szóhoz jutott.

Ugyancsak a 18 évesek játszottak döntetlent a románokkal Törökszentmiklóson, majd vettek részt novemberben a monacói tornán. 1977-ben nyolcadik lett a magyar csapat a taskenti seregszemlén. Egy idősebb játékosokkal kiegészített társaság ellenben a második helyen végzett az iráni Koronaherceg Kupán (a későbbi A-válogatottak közül Bodnár László kapus, valamint Híres Gábor, Szántó Gábor, Kékesi Rezső és Péter Zoltán is szerepelt a csapatban), valójában ez a gárda készült a tunéziai világbajnokságra.

Tavasszal mindkét korosztály játszott itthon a portugálokkal (a fiatalabbak nyertek, az idősebbek döntetleneztek), majd áprilisban a 18 évesek a hazai 1-0-s győzelem után idegenben 4-0-ra kikaptak a görögöktől az UEFA-torna selejtezőjében. Nekik már csak egy csehszlovákok elleni hazai vereség maradt az idényből, a vébére készülődő gárda ellenben két szoros meccset vívott (0-1, 0-0) Leninvárosban és Miskolcon a világ legjobbjai közé tartozó szovjet csapattal.

Rákosi Gyula válogatottja június végén utazott el a tunéziai világbajnokságra. Az első mérkőzésén kikapott 2-1-re az uruguayiaktól, majd 2-0-ra megverte Marokkót, ellenben zárásként 2-0-ra veszített Honduras ellen, s így nem jutott tovább a csoportból. A magyar csapatban pályára lépett Bodnár (Leninváros), Varga (Csepel), Szántó (DVTK), Toma (Pécsi MSC), Hegedűs (Vasas), Fejes (Bp. Honvéd), Kerekes J. (DVTK), Kékesi (FTC), Farkas T. (DVTK), Szebegyinszky (Vasas), Nagy I. (Pécsi MSC), Péter (ZTE), Csepregi (Békéscsaba), Schábel (Videoton), Rác P. (DVSC), Krisztin (Vasas), Vincze (Csepel), a keret tagja volt még Híres (Vasas). A tornát a szovjet csapat nyerte, a döntőben két gólt is szerző Vlagyimir Besszonovot választották a legjobb játékosnak. Néhány későbbi nagy név a vébé szereplői közül: Genghini és Jeannol (franciák), Buyo, Gallego (spanyolok), De León (uruguayi), G. Galli, Di Gennaro, G. Baresi (olaszok), Bal, Baltacs, Besszonov, Higijjatullin (szovjetek).

1976
1977

A MAGYAR LÉGIÓ

Ladinszky-gól a Real Madridnak, a Barcelonának és az Atléticónak

1978
1979
1980
1981
1982
1983
1984
1985
1986

Lejárt az idény során az újpesti „ikrek” FIFA-eltiltása. Harsányi László a Westfalia Herne csapatában kezdett játszani a Bundesliga 2-ben. Eleinte a svájci Winterthurnál edzett, aztán a Rot-Weiss Essennel tárgyalt, végül a Westfaliánál folytatta a pályafutását. Horváth József ellenben az essenieknél kötött ki, ahol 1977 nyaratól játszhatott. Előtte Zaragozában futballozott álnéven néhány mérkőzésen, majd Belgiumban próbálkozott. Ugyancsak a Bundesliga 2-ben szerepelt Varga Zoltán, aki az Augsburgban pályafutása talán legrosszabb idényét zárta, már persze az eltiltással töltötteken kívül.

Nagy Antal, aki akkor már lassan egy évtizede elhagyta Magyarországot, immár a hatodik országban szerepelt, Belgium, Hollandia, Franciaország, Spanyolország és az NSZK után Portugáliában, a Leixões együttesében bukkant fel, az ottani második ligában.

Varga Zoltánnak (balról a második guggoló) nem ment Augsburgban

Ladinszky Attila ellenben sokkal nagyobb tettet hajtott végre: az ő góljával verte meg 1-0-ra a Betis a Bernabéuban a Real Madridot. A magyar csatárt a nyolcadik forduló után a hazatérő Szusza Ferencet váltó Rafael Iriondo nem nagyon kedvelte, de azért csak pályára küldte csereként a királyi klub ellen is. Ladinszky meg bevágta a labdát Miguel Ángel kapujába. Attila „csak” nyolc találatot szerzett a bajnoki idényben, de a Real Madridnak, a Barcelonának és az Atlétícónak is rúgott gólt. A Betis egyébként megnyerte az idény végén a spanyol Király Kupát, ám a magyar csatár nem jutott szóhoz a döntőben.

Lakner István az FC Liège-ben játszott. Visnyei Gyula, aki akkor már ismert játékosnak számított az Egyesült Államokban, a belga Lierse együttesébe tért vissza, szeretett volna egy kicsit ismét európai futballista lenni. (A csapat edzője Bédli János volt.) Előtte, 1976 őszén játszott három mérkőzést az USA válogatottjában. Maradtak azért az NASL-ben magyarok, Molnár Tibor a San José Earthquakesben és Strenicer Jenő a Toronto Metros-Croatia együttesében. Utóbbi is válogatott lett: 1977-ben három vébéselejtezőn is játszott a kanadai csapatban.

Az edzők közül Puskás Ferenc bukkant fel a legezotikusabb helyen, Chilében, a Colo-Colónál vállalt munkát. Hidegkuti Nándor továbbra is az arab világban, az egyiptomi Nationalnál (al-Ahly) dolgozott. Lóránt Gyula visszatért az NSZK-ba, 1976 őszétől az Eintracht Frankfurtot dirigálta. Kubala László továbbra is a spanyol válogatottat irányíthatta. Subits Lajos a luxemburgi Jeunesse d'Escht vezette. Pázmándy Péter a svájci Servette élén lett

A Servette csapata. Hátul középen a vezetőedző, Pázmándy Péter

élvonalbeli edző. Zsengellér Gyula Cipruson az APOP Paphosz gárdájának adta át tudását. Fekete Árpád Mexikóban az UA Guadalajarától átszerződött a leoni Tigreshez (UANL). Mexikó bajnoka a Marik György vezette UNAM, becenevén Pumas lett. A fővárosi egyetem alakulata akkor nyerte meg először e titulust. Játékosa volt az akkor már 36 éves Bora Milutinovics, a futballvébék történetének legendás edzője, aki a következő idényben Marik segítője lett.

Csodát tett az MTK-VM Tbiliszipen, nyert a Honvéd a San Siróban

Öt magyar csapat is indult az európai kupaporondon, közülük az jutott el a tavaszi folytatásba, amelyiktől talán legkevésbé várták. A KEK-ben menetelő MTK-VM-en kívül csak a Bp. Honvéd ért el – egyetlen mérkőzésen – nevezetes sikert. A katonacsapat az UEFA-kupa első fordulójában Kozma Mihály góljával 1-0-ra verte a San Siróban az Intert. Akkor és az 1-1-es visszavágón még dr. Lakat Károly ült a kispadban, viszont a vezetőséggel támadt konfliktusa miatt hamarosan menesztették, a Sahtyor Donyeck (akkor még így hívták) elleni kinti mérkőzésen (0-3) már Tichy Lajos irányította a csapatot. A visszavágón is nyertek az ukránok, 3-2-re. Kár a kettős vereségért, mert az Inter legyőzése valóban Európa-szerte visszhangot kiváltó siker volt.

Kozma Mihály és Sandro Mazzola választ

Az Újpesti Dózsát ismét elkapta régi betegségé: idegenben túl sok gólt kapott. Hiába indult a csapat Dunai II Antalnak a 89. percben szerzett góljának köszönhetően előnnyel Baszkföldre. A visszavágón 5-0-ra kikapott! Utána hallgathatták a kettős rangadókon a játékosok a soros ellenfelek, elsősorban a fradisták kórusát: Bilbao, Bilbao! (Sőt, a rendőrkrutyák elnyújtott vonyítását imitálva: Bilbaoú, Bilbaoú!)

A harmadik UEFA-kupa-résztevő, a Videoton az első fordulóban kiejtette a török Fenerbahçét (a kinti 1-2, meg a hazai gól nélkül első félidő utáni remek második félidővel 4-0), majd szoros csatában továbbjutott az osztrák Swarovski Wacker Innsbruck ellen is (1-1, 1-0). A harmadik körben a keletnémet Magdeburg már túl erős volt: a kinti 0-5 után a hazai 1-0 csak a szép búcsúhoz volt elegendő.

A bajnokcsapatok tornáján a Ferencváros – a „Luxemburg-specialista” Nyilasi Tibor vezérletével – itthon 5-1-re, kint 6-2-re győzte le a Jeunesse d’Escht. A magyar sajtó nem igazán publikálta, de a luxemburgi csapat edzője Subits Lajos volt, aki nem utazhatott be az országba, a budapesti mérkőzésre. A pályaedzője, Jean-Pierre Barboni dirigálta a csapatot, aki az Üllői úton végig is játszott a meccset. A luxemburgiak meglepő vezető találatát után Nyilasi szerezte az első két ferencvárosi gólt, majd odakint is kétszer betalált René Hoffmann kapujába. Sajnos a következő akadályt már nem vette az FTC. A Dynamo Dresden ellen az első mérkőzést sikerült 1-0-ra megnyerni, de a 65. percben az Udo Schmuckkal összefejelő Nyilasi súlyos fejsérülést szenvedett, s csak negyedéves kihagyás után térhetett vissza. A kinti mérkőzésen nagyon hiányzott, ám vélhetően nem csak ezért szenvedett a Fradi súlyos, 4-0-s vereséget.

A KEK-ben az MTK esélyeit legjobb esetben is 50-50 százalékra tippelték a Sparta Praha ellen. A cseh csapat nem élte éppen fénykorát, de azért mégis csak a friss Európa-bajnok or-

szágának kupagyőzteseként indult. A kék-fehérek 3-1-re nyertek itthon, majd 1-1-re végeztek idegenben. A második fordulóban megkapták a Szovjetunió egyik legerősebb klubcsapatát, a Dinamo Tbiliszit. Érdekes: akkor sorsoltak először össze szovjet és magyar csapatot a nemzetközi kupaporondon. (Mindjárt kettőt is, mert az MTK-VM mellett a Honvédnak is az jutott.) Noha egyáltalán nem Keszthelyi Mihály legénysége

Arno Steffenhagen, a HSV csatára veszélyezteteti Gáspár, illetve az MTK-VM kapuját a Hungária körüti stadionban

számított esélyesebbnek, az MTK-VM Tbilisziben csodát tett, és 4-1-re győzött! Szerencsére a televíziós közvetítésnek köszönhetően itthon milliós nagyságrendű publikum láthatta Siklósi János, a duplázó Takács László, valamint a 30 méterről a kapuba emelő Kiss Tibor gólját, góljait. A kék-fehérek – Koritár Lajos fejes góljával – a Népstadionban, a Honvéddal együtt rendezett kettős mérkőzésen a visszavágót is megnyerték, s bejutottak a legjobb nyolc közé. Ott aztán a későbbi győztes HSV túl erősnek bizonyult a számukra (1-1, 1-4).

NEMZETKÖZI VIZEKEN

Kevés tornára jutott ideje a kluboknak

A Ferencváros ezúttal nem járt az idény előtt Spanyolországban, a Videotonnal együtt Jugoszláviában játszott a Duna'76 elnevezésű négyes tornán. Mind a két magyar elbukta az első mérkőzését (az FTC a Crvena zvezda, a Vidi a Vojvodina ellen), majd egymás ellen játszottak a harmadik helyért. Újvidéken a székesfehérváriak nyertek 3-2-re.

Magyar István cselre készül Párizsban, a PSG ellen

1977. január 20. és január 27. között az NB II-es ligaválogatott részt vett a moszkvai teremtorán, és a 4. helyet szerezte meg. Három döntetlen ért el a csoportjában: Akadémik Szófia (2-2), Dinamo Moszkva (3-3), CSZKA Moszkva (4-4), a bronzért azonban 1-0-ra kikapott a Lokomotiv Moszkvától. A csapat remek labdarúgókból állt, a teljesség igénye nélkül: Szendrei József (Szolnoki

1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976
1977
1978
1979
1980
1981
1982
1983
1984
1985
1986

MTE), Fülöp Ferenc és Lechner Károly (Székesfehérvári MÁV Előre), Dárdai Pál (Pécsi MSC), Galántai Tibor (Eger), Esterházy Márton (Budafok), Lipők Lajos (DVSC).

Júniusban a Fradi már jóval gazdagabb nemzetközi programot tudott le. Előbb Badajozban, az Iberia Kupán lépett fel (legyőzte tizenegyesekkel a Benficát, majd a döntőben 3-0-ra kikapott a Barcelonától), utóbb Párizsban hasonló recept szerint szerepelt. Tizenegyespárbajban legyűrte a PSG-t, aztán 4-1-re veszített az Anderlechttel szemben.

1977. július 26. és július 30. között bonyolították le Debrecenben a DVSC nemzetközi tornáját, amelyet a klub fennállása 75. évének tiszteletére rendeztek. A DVSC eredményei: RFK Novi Szad 2-3, SC Römerquelle Eisenstadt 3-0, Jiul Petroșani 1-0. A felajánlott trófeát a Loki nyerte.

ARANYLABDA

Nyilasi Európa legjobbjai között

Az 1976-os Aranylabda-szavazáson (hároméves „kihagyás” után) ismét kapott magyar játékos is voksot. Nyilasi Tibor öt ponttal a tizennegyedik helyen végzett, de ennél sokkal érdekesebb, hogy egyike volt annak a mindössze öt játékosnak, akik az első helyre is kaptak jelölést. A végső győztes nyugatnémet Franz Beckenbauert (91 pont) 14-en, a második helyezett holland Rob Rensenbrinket (75) hatan, a harmadik Ivo Viktort, az Európa-bajnok csehszlovák válogatott kapusát (52) négyen tették a listájuk élére. Egy-egy szavazó gondolta úgy, hogy 1976-ban Michel Platini, illetve Nyilasi Tibor volt Európa legjobb játékosa. Összesen 26 ország képviselője voksolt, 29 játékos kapott pontot.

KÖZÉP-EURÓPAI KUPA

Vasas-ezüst meggyengített csapattal

Amikor az abban az idényben sikert sikerre halmozó Vasas nagy eredményeit lajstromozzuk, általában első helyen a bajnoki címet, utána Várady Béla Ezüstcipőjét, a százgólos határ elérését, esetleg pedig az MNK-sorozatban való szereplést emlegetjük. Ám kevés szó (sem) esik arról, hogy 1977 áprilisában másodikként zárt a Vasas egy nemzetközi kupasorozatot. (Sőt, augusztusig még a megnyerésére is volt esélye.)

Ezúttal már csak négy klub indult a sorozatban, a piros-kékek mellett az olasz Fiorentina, a jugoszláv színeket képviselő Vojvodina és a cseh (szlovák) Sparta Praha. Mindenki kétszer játszott minden ellenfelével. Illovszky Rudolf együttese kezdésként 2-0-ra kikapott Prágában, majd legyőzte a Fiorentinát (1-0) és a Vojvodinát (3-2) is. A második szakaszban Újvidéken 2-2-re végzett, megverte a Spartát, de 2-1-re veszített Firenzében. (Egyébként a szabályok adta lehetőséggel élve, három újpesti kölcsönjátékoskal, Sarlós Andrással, Fekete Lászlóval és Zámbó Sándorral.) A kupa még tovább csökkenő presztízsét jelezte, hogy egy olyan meccsen,

Müller Sándor és Giancarlo Antognoni, a két csapatkapitány a budapesti Vasas–Fiorentina mérkőzés előtt

amelyen a Vasas számára az idegenbeli győzelem a trófea biztos megnyerését jelentette volna, a klub a csehszlovákok elleni barátságos mérkőzésen szereplő válogatott játékosai (Kovács István, Török Péter, Zombori Sándor és Várady Béla) nélkül volt kénytelen pályára lépni. A tornát a Vojvodina nyerte meg, miután az augusztusra halasztott utolsó meccsén a Prágában elért 0-0-val, eggyel jobb gólkülönbségével megelőzte a magyar bajnokot. Már csak az a kérdés: ha a másik párban lehetett halasztani, miért nem vár(hat)ta meg a Vasas is, amíg a legjobbjai a rendelkezésére állnak?

Névsorolvasás

BÉKÉSCSABAI ELŐRE SPARTACUS SC:

Bugyik János 24 – Láza János 28/2, Kerekes Attila 27/4, Vágási Sándor 31/4, Zsömbörgi János 29 – Németh Lajos 27/2, Pásztor József 28/5, Pogács Ferenc 27/5 – Királyvári Károly 25/1, Magyar Tibor 24/4, Márta Miklós 23/3. A többiek: Bánáti Imre 20, Csepregi János 19/3, Zsiros György 19/1, Paróczai Sándor 18/3, Alberti József 13, Ravasz László 12, Kolesánszky Zoltán 9, Hódi András 7, Lukács Zoltán 7/1, Tasnádi Zoltán (k) 7, Maján Mihály 5, Zielbauer Miksa 5, Tóth Márton (k) 3

BP. HONVÉD:

Gujdár Sándor 32 – Kelemen József 18, Kocsis István 33, Szűcs Lajos 29/1, Varga I József 27/1 – Pál József 29/3, Kocsis Lajos 21/4, Póczik József 31/6, Pintér Sándor 33/3 – Weimper István 31/12, Kozma Mihály 34/21. A többiek: Bodonyi Béla 20/8, Fejes Ferenc 17, Varga II József 15, Lukács Sándor 12, Fehérvári János 8/1, Gyimesi László 7/2, Nagy Antal 7, Morgós Gábor 6, Kóhalmi Gábor 5, Rabcsák János (k) 2

CSEPEL SPORT CLUB:

Hajdu Lajos 33 – Gondos Gábor 24, Gulyás Sándor 34/3, Weber Antal 23, Kovács Gyula 15 – Somogyi Mátyás 22/5, Godán Lajos 30, Aszalai Imre 23/3 – Ozsváth Károly 32/9, Branikovits László 20/8, Csordás Károly 32/6. A többiek: Tóth Bálint 15/3, Ruzsinszky József 14, Varga Miklós 14/1, Vellai István 14, Buronyi Tibor 13/1, Halla Ignác 13, Karalyos István 12, Szikszai Mihály 12, Vincze Sándor 9/5, Bartos Sándor 7, Bartha János 6, Hunyadi László 5, Karácsony István 4, Fekete István 2, Kócián Attila 2, dr. Lévy Tibor (k) 2, Nagy Gábor 1

DIÓSGYŐRI VTK:

Szabó László 18 – Szántó Gábor 19, Salamon József 32/1, Váradi Ottó 33/3, Kutasi László 15 – Oláh Ferenc 30/7, Hajjas Imre 21/2, Tatár György 31/4 – Borostyán Mihály 29/1, Görgei János 29/8, Fekete László 34/6. A többiek: Veréb György (k) 16, Fűkő Sándor 15/2, Polyák József 14, Tóth Lajos 14, Teodoru Borisz 13, Martis Ferenc 12, Feledí László 11, Kerekes János 11/2, Szalai István 11, Koleszár Sándor 10/1, Grolmusz Gyula 7, Szűcs István 2, Móricz István 1

DOROGI AC:

Schnitzer Imre 22 – Engelbrecht József 34, Tóth Gyula 22, Sándor Mihály 31/1, Major Ferenc 27 – Farszky Tibor 15, Kiss László 23/4, Csapó Zsigmond 15 – Szabó József 33/10, Peszeki I Jenő 34/6, Péntek Sándor 34/5. A többiek: Gabala Ferenc 15, Kapitány György 14, Ecker Róbert 12, Eipel Ferenc 12/1, Bartalos József 11, Honti József 11, Pásztor Sándor 11, Peszeki II Géza 9, Sarlós Mihály (k) 9, Horváth II István (k) 7, Balogh István 6, Merényi Lipót 6, Rozgonyi Miklós 4, Hernádi Gyula 2, Morecz László 2, Gerschner Ferenc 1, Szilasi József 1

DUNAÚJVÁROSI KOHÁSZ:

Németh György 23 – Fajkus László 31/3, Judik Péter 34/1, Tóth István 33/1, Staller János 30/1 – Bódi Zoltán 24/2, Szepessy László 32/6, Bartók István 19/4 – Timár Dezső 30/5, Mártha Sándor 31/4, Szűcs János 28/2. A többiek: Engelbrecht Zoltán 19/3, Keller János 17, Formaggini Károly 14, Majzlinger Sándor (k) 13, Kuti László 11, Badi Miklós 9/1, Kántor Sándor 7/3, Fajt László 5, Klement András 4, Pásztor István 4, Saja

László 4/1, Boromissza Lajos 2, Horváth Zoltán 2, Paizs János 2, Sulia Ottó 1

FERENCVÁROSI TORNA CLUB:

Hajdú József 28 – Martos Győző 33, Bálint László 34/6, Vépi Péter 31, Megyesi István 26 – Ebedli Zoltán 33/11, Onhausz Tibor 20/2, Mucha József 23/4 – Pusztai László 31/8, Nyilasi Tibor 26/16, Magyar István 33/5. A többiek: Rab Tibor 20/2, Vad István 19/12, Pogány László 16/4, Szabó Ferenc 16/5, Kelemen Gusztáv 12/1, Dombai András (k) 6, Takács László 5/1, Csaja Mihály 4, Mészöly Pál 3, Giron Zsolt 2, Nérey György 1

HALADÁS VSE:

Szarka Zoltán 34 – Kovács László 30/1, Király Ferenc 31/2, Kereki Zoltán 32/11, Kiss György 30 – Halmosi Zoltán 30/2, Horváth Árpád 23/1, Kulcsár Ferenc 27/5 – Sebestyén Péter 28/3, Farkas László 25/11, Hauzer Tibor 34/5. A többiek: Vörös Csaba 19/1, Fedor Sándor 18/3, Horváth Zoltán 18, Horváth Imre 14/4, Tar Ferenc 7/1, Szabó Sándor 6/1, Fischer László 5, Pető László 3, Békei Vilmos (k) 1

KAPOSVÁRI RÁKÓCZI:

Buús György 26 – Kanyar Sándor 25, Ágfalvi Mihály 28, Zentai József 34/6, Duschák István 29/1 – Konrád László 25/2, Kovács Ferenc 26/5, Földesi Károly 22/1 – Varga III István 20/1, Kiss László 26/6, Turai László 32/7. A többiek: Nagy Lajos 18/2, Máté János 17/3, Karasz János 15/3, Németh Gyula 14, Márton József 13, Petrők Viktor 12, Patyi Károly 7, Czabula Ferenc 6, Engländer László 6, Horváth Lajos 5, Hegedűs Péter (k) 4, Csorba János 3, Éger Károly 3, Bántó Károly 2, Mater László 2

MTK-VM SK:

Gáspár József 27 – Palicskó Tibor 29, Csetényi Csaba 29, Siklósi (Schneck) János 29/5, Burg László 30/1 – Kovács Béla 33/7, Kunszt Jenő 33/5, Borsó János 27/8 – Takács László 31/11, Kiss Tibor 32/9, Koritár Lajos 19/6. A többiek: Kóhalmi István 18/1, Nyírő István 17, Szejtár Sándor 17, Szigeti András 14, Csorna László 13, Sipőcz József 8/1, Hornyák Béla (k) 5, Brünny Béla (k) 3, Gellért Tibor 3, Tulipán Mihály 3, Horák János 2, Lipták János 2, Farkas Károly 1

RÁBA ETO:

Földes Dénes 27 – Baumann János 26, Pozsgai Lajos 32/4, Cs. Horváth Tibor 32/1, Virágh Ernő 24 – Somogyi József 25/1, Mile Sándor 33/11, Glázer Róbert 34 – Pénzes Mihály 27/6, Szokolai László 33/13, Horváth László 31/4. A többiek: Magyar Lajos 20, Menyhárt Ernő 18, Stier Zoltán 13, Pardavi Károly 11, Szabó Ottó 10, Horváth Ferenc 8, Palla Antal (k) 8, Berecz Zoltán 5, Cs. Kovács László 3, Izsáki László 3, Csiszér László 1, Horváth Dénes 1, Pásztor Ferenc 1, Varga József 1

SALGÓTARJÁNI BÁNYÁSZ:

Szűcs István 22 – Varga Sándor 30/3, Kmetty József 25, Kovács II József 32/2, Tóth Károly 33/1 – Répás Béla 19/3, Básti István 33/6, Jeck Ferenc 17/6 – Szoó József 25/1, Márta Sándor 23/4, Loch Károly 22/3. A többiek: Orosházi László 17/1, Kajdy Tibor 16/2, Földi Attila 14/4, Horváth Ferenc 14/4, Magyar Lajos (k) 13, Marcsook János 12/4, Cséki János 10, Gecse

Ferenc 10, Miklós József 7, Angyal Csaba 6, Kegye Zoltán 6, Kovács III István 6, Mohácsi Lajos 6, Lajkó János 4, Balázs Zsolt (k) 1, Szlivka László 1

SZEGEDI BOLYÁK:

Nagy István 33 – Kádár Lajos 31/1, Egervári Sándor 30, Forgács Lajos 29/3, Vadkerti Tóth Mihály 30/1 – Kozma II György 31/3, Birinyi István 34/4, Zámori Mihály 29 – Hojszák Zoltán 31/6, Hegedűs Ferenc 29/4, Jerney István 33/5. A többiek: Szalai István 21, dr. Vass Ferenc 20/1, Kozma III Zoltán 16/3, Hágelmann Endre 14/2, Kómüves Mihály 11/2, Wenner Vilmos 4, Kolozsvári János 3, Bencze János (k) 2, Hangai István 1

TATABÁNYAI BÁNYÁSZ:

Csepecz János 21 – Szabó György 32/1, Juhász Péter 28/4, Néder István 18, Knapik István 32/1 – Halász István 34/11, Csapó Károly 23/5, Arany Mihály 32/6 – Hegyi Imre 29/7, Nyitrai Ferenc 18/1, Nagy István 31/7. A többiek: P. Nagy László 17/4, Lakatos Károly 16, Sallói István 16/1, Vass István 16, Jakab János 15/3, Kiss Imre (k) 15, Müller Lajos 11/2, Tóth András 9, Bánfi Vilmos 7/2, Z. Nagy László 6, Fertői Béla 1

ÚJPESTI DÓZSA:

Rothermel (Rothärmel) Ádám 16 – Viczkó Tamás 32/1, Dunai III Ede 29, Sarlós András 34/9, Tóth József 33 – Kolár Endre 31/2, Kellner Jenő 24/3, Nagy László 26/10, Tóth András 24/6 – Fazekas László 34/21, Fekete László 28/16. A többiek: Töröcsik András 23/10, Zámbo Sándor 23/2, Bene Ferenc 12/4, Schumann Péter 12/1, Szigethi Károly (k) 11, Kovács László (k) 8, Bíró Antal 5/1, Dunai II Antal 3/1, Gyöngyösi János 3, Kerekes György 1, Stemler György 1

VASAS SC:

Mészáros Ferenc 32 – Török Péter 32, Hegedűs Béla 31, Komjáti András 34/4, Kántor Mihály 25 – Gass István 34/16, Müller Sándor 34/8, Zombori (Talián) Sándor 34/7 – Kovács István 33/10, Izsó Ignác 31/11, Várady Béla 34/36. A többiek: Kanász József 16, Földházi István 12/2, Szőke István 8, Becsei Péter 5/1, Fábíán Tibor 4, Tamás Gyula (k) 3, Tímár István 2.

VIDEOTON SC:

Kovács László 32 – Nagy III János 32, Kovács József 30/1, Fejes Gábor 31/1, Végh Tibor 34/1 – Nagy II János 33/14, Czeczeli Károly 30/5 – Májér Lajos 30/4, Wollek Tibor 26/7, Tieber László 28/12, Szalmásy Tamás 24/8. A többiek: Karsay László 24, Baranyi Sándor 19/1, Csongrádi Ferenc 16, Garamvölgyi Lajos 13, Burcsa Győző 12/3, Jankovics Sándor 6, Szabó István (k) 3, Bruder Károly 3, Nagy Tibor 1, Porogi Lajos 1

ZALAEGRSZEGI TE:

Bolemányi János 34 – Molnár László 31, Antoni János 25/1, Mihalecz István 32/7 – Soós István 30/10, Józsi György 23/8, Tóth Gyula 30, Pusztai László 28/1 – Rác László 29/6, Bogáti Attila 32/4, Csepregi László 30/7. A többiek: Péter Zoltán 21/1, Fodor József 14, Kelemen Sándor 13/1, Szentés Lázár 13/1, Gáspár Gyula 11, Kocsis II Miklós 9, Papp II Zoltán 9, Szatmári János 9, Szimacsek Tibor 5, Simon Károly 4, Buti László 3, Filó László 2

Az 1976–1977. évi Nemzeti Bajnokság I végeredménye

1. Vasas SC	34	25	3	6	100-45	53	6. ÉGSZÖV MEDOSZ	38	15	14	9	64-38	44
2. Újpesti Dózsa	34	22	6	6	88-47	50	7. Gyulai SE	38	16	11	11	61-44	43
3. Ferencvárosi TC	34	18	11	5	78-42	47	8. H. Szabó Lajos SE	38	17	9	12	41-34	43
4. Bp. Honvéd	34	19	8	7	62-43	46	9. Kecskeméti SC	38	17	8	13	68-59	42
5. Haladás VSE	34	14	8	12	53-49	36	10. H. Bem József SE	38	18	5	15	59-49	41
6. Videoton SC	34	14	7	13	60-46	35	11. Jánoshalmi Spartacus	38	17	7	14	49-56	41
7. Rába ETO	34	15	5	14	51-46	35	12. Kecskeméti TE	38	15	9	14	61-59	39
8. MTK-VM	34	15	5	14	56-53	35	13. Kiskunhalasi MEDOSZ	38	10	14	14	55-67	34
9. Tatabányai Bányász	34	15	3	16	58-56	33	14. Láng Vasas	38	10	9	19	43-72	29
10. Diósgyőri VTK	34	13	6	15	40-52	32	15. Nagyszénási TSZ SK	38	10	9	19	40-72	29
11. Zalaegerszegi TE	34	12	7	15	47-47	31	16. ÉPGÉP	38	9	9	20	45-54	27
12. Szegedi EOL AK	34	11	8	15	39-64	30	17. Szegedi Vasutas SE	38	10	7	21	41-74	27
13. Békéscsabai Előre	34	9	10	15	40-57	28	18. Törökszentmiklósi Vasas	38	10	6	22	38-63	26
14. Kaposvári Rákóczi	34	9	9	16	39-45	27	19. Ceglédi Vasutas SE	38	10	4	24	44-80	24
15. Dunaújvárosi Kohász	34	9	9	16	37-60	27	20. Szentesi Vízmű	38	8	7	23	42-76	23
16. Csepel SC	34	8	10	16	45-59	26							
17. Salgótarjáni BTC	34	10	5	19	42-77	25							
18. Dorogi AC	34	5	6	23	28-75	16							

Az NB I góllövőlistájának élcsoportja

1. Várady Béla (Vasas)	36
2. Fazekas László (Ú. Dózsa)	21
2. Kozma Mihály (Bp. Honvéd)	21
4. Fekete László (Ú. Dózsa)	16
4. Gass István (Vasas)	16
4. Nyilasi Tibor (FTC)	16

NB II

1. Pécsi MSC	38	24	10	4	86-29	58
2. Sz. fehérvári MÁV Előre	38	21	8	9	70-54	50
3. Budafoki MTE Kinizsi	38	19	9	10	85-61	47
4. Szolnoki MTE	38	20	6	12	75-57	46
5. Volán SC	38	17	10	11	67-41	44
6. BVSC	38	16	12	10	65-55	44
7. Vasas Izzó	38	17	8	13	64-44	42
8. Debreceni VSC	38	15	12	11	50-39	42
9. Eger SE	38	16	8	14	63-66	40
10. Nagykanizsai Olajb.	38	14	10	14	56-60	38
11. Szekszárdi Dózsa	38	12	12	14	43-53	36
12. Komlói Bányász	38	13	8	17	44-51	34
13. Kossuth KFSE	38	13	7	18	52-57	33
14. Várpalotai Bányász	38	10	13	15	46-54	33
15. MÁV DAC	38	14	5	19	52-70	33
16. NIKE Fűzfői AK	38	10	12	16	46-64	32
17. Ózdi Kohász	38	12	6	20	50-63	30
18. Ganz-MÁVAG	38	9	12	17	50-66	30
19. Oroszlányi Bányász	38	7	10	21	49-98	24
10. Szolnoki MÁV	38	7	8	23	30-61	22

NB III, Délkeleti csoport

1. Békéscsabai TASK	38	24	8	6	71-35	56
2. Szegedi Dózsa	38	21	9	8	76-46	51
3. Szarvasi Főisk. Spart.	38	22	6	10	98-47	50
4. Lehel SC	38	16	14	8	47-37	46
5. Erzsébeti SMTK	38	17	11	10	86-67	45

NB III, Délnyugati csoport

1. BKV Előre	38	28	6	4	86-23	62
2. Pécsi VSK	38	21	8	9	82-39	50
3. Perbáli TSZ SK	38	18	13	7	72-44	49
4. Véméndi TSZ SK	38	17	13	8	70-47	47
5. Dunaújvárosi Építők	38	16	14	8	62-33	46
6. Siófoki Bányász	38	16	13	9	57-39	45
7. Pénzügyőr SE	38	16	12	10	72-52	44
8. Bp. Spartacus	38	15	14	9	66-47	44
9. Bp. Építők	38	16	10	12	57-36	42
10. H. Kiss János SE	38	16	10	12	66-62	42
11. EMG Sashalom	38	15	12	11	43-39	42
12. 22. sz. Volán Szállítók	38	14	13	11	48-43	41
13. Enyingi MEDOSZ	38	15	10	13	56-58	40
14. Szigetvári VSZ SE	38	12	12	14	48-61	36
15. Paksi SE	38	11	8	19	56-78	30
16. Ikarus Alba Regia	38	8	12	18	47-77	28
17. Lőrinci Fonó	38	6	11	21	37-69	23
18. Mázasszászvári Bányász	38	5	12	21	49-74	22
19. Sársápi Bányász	38	5	8	25	35-92	18
20. Barcsi SC	38	3	3	32	21-117	9

NB III, Északkeleti csoport

1. Kazincbarcikai Vegyész	36	25	6	5	100-38	56
2. Debreceni MTE	36	22	9	5	89-38	53
3. H. Papp József SE	36	17	10	9	56-40	44
4. Nyiregyházi Spartacus P.36	36	14	16	6	40-31	44
5. Leninvárosi MTK	36	15	10	11	47-40	40
6. Miskolci Vasutas SC	36	14	10	12	65-49	38
7. Vasas Ikarus SK	36	12	14	10	44-33	38
8. Gyöngyösi Spartacus	36	14	9	13	51-51	37
9. Balassagyarmati SE	36	15	6	15	45-43	36
10. Hajdúszoboszlói Bocskai	36	13	10	13	43-52	36
11. Salgótarjáni Kohász	36	12	11	13	44-52	35
12. Nagybatányi Bányász	36	11	11	14	46-51	33
13. Borsodi Bányász	36	11	10	15	36-48	32
14. Záhonyi Vasutas SC	36	11	10	15	36-55	32
15. Rudabányai Ércbányász	36	10	10	16	42-51	30
16. S.tarjáni Síküveggyár	36	12	5	19	55-69	29

17. Sátoralújhegyi SMM	36	10	6	20	36-68	26	8. Bauxitbányász SE	38	17	8	13	75-62	42
18. Hatvani Kinizsi	36	7	11	18	29-57	25	9. Ajkai Alumínium	38	16	10	12	60-48	42
19. Kisvárdai SE	36	7	6	23	35-73	20	10. Péti MTE	38	18	6	14	58-51	42

Az Egri Vasas visszalépett a városi fúzió miatt.

NB III, Északnyugati csoport

1. Váci Híradás	38	22	12	4	67-24	56	11. Győri Dózsa	38	17	7	14	56-50	41
2. Bábolnai SE	38	20	7	11	65-46	47	12. MOTIM TE	38	15	9	14	70-61	39
3. Dunakeszi VSE	38	21	5	12	68-51	47	13. Körmendői Dózsa FMTE	38	12	10	16	64-70	34
4. Sabaria SE	38	19	9	10	56-40	47	14. AURAS SE	38	14	6	18	45-57	34
5. H. Rákóczi SE	38	20	6	12	67-44	46	15. Bakony Vegyész TC	38	11	11	16	45-54	33
6. Soproni Közlekedési SE	38	19	6	13	73-58	44	16. Ajkai Bányász	38	12	7	19	49-76	31
7. Répcelaki Bányász	38	16	11	11	49-44	43	17. LATEX Kőszegi SE	38	10	7	21	40-63	27
							18. H. Thury György SE	38	7	11	20	49-73	25
							19. H. Schönherz SE	38	7	8	23	41-68	22
							20. Z. szentgróti Spartacus	38	6	6	26	45-102	18

Izsó Ignác, a Vasas középcsatára a Ferencváros kapujára lő. Mucha és Martos nem tudja megakadályozni

Az I. osztályú mérkőzések eredményei

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.
1. Vasas SC	X	4-5	4-1	2-1	5-2	4-2	5-0	2-1	5-1	2-0	3-0	5-0	3-0	0-0	3-0	5-2	4-1	5-0
2. Újpesti Dózsa	1-4	X	0-3	4-1	3-0	2-1	2-1	5-2	3-2	4-1	3-0	5-0	6-1	2-1	2-0	0-0	4-1	3-1
3. Ferencvárosi TC	3-2	1-2	X	2-0	1-2	2-0	2-1	4-1	3-3	3-1	1-1	4-0	3-2	2-0	3-1	3-3	5-2	5-0
4. Bp. Honvéd	2-1	2-2	0-2	X	2-1	1-0	2-2	1-1	2-1	2-0	1-0	5-2	1-1	3-0	1-1	1-0	6-0	1-0
5. Halaás VSE	1-4	1-1	1-2	5-6	X	4-0	2-0	2-0	4-3	2-0	1-0	3-3	1-0	1-0	0-2	1-2	1-1	4-0
6. Videoton SC	3-1	1-1	2-0	3-3	1-1	X	2-1	2-0	4-2	1-2	2-1	7-0	3-0	1-0	3-0	2-0	4-0	1-1
7. Rába ETO	1-2	2-0	1-1	1-1	0-1	3-1	X	1-0	5-1	0-1	2-0	3-0	0-1	1-0	5-0	4-0	3-2	2-1
8. MTK-VM SK	1-2	0-2	3-3	3-0	1-3	3-1	3-0	X	3-1	1-0	4-2	3-0	1-1	1-0	2-1	2-1	2-0	4-1
9. Tatabányai Bányász	1-2	3-4	1-1	1-2	2-1	3-2	3-0	1-2	X	1-1	1-0	1-0	2-0	3-1	2-0	2-0	3-0	1-0
10. Diósgyőri VTK	2-2	2-5	3-2	1-0	1-1	1-0	1-1	3-1	1-2	X	3-0	2-1	1-0	0-0	2-2	2-0	2-0	1-0
11. Zalaegerszegi TE	3-0	1-5	1-1	3-0	0-0	2-1	0-1	2-1	2-0	1-0	X	1-1	3-1	3-1	4-0	1-1	4-1	2-0
12. Szegedi EOL AK	1-0	1-3	1-1	0-1	2-1	2-1	0-0	2-1	2-1	3-0	1-1	X	4-0	1-0	2-0	0-0	4-2	2-1
13. Békéscsabai Előre SSC	2-3	2-2	1-1	0-2	2-2	2-5	2-1	1-2	1-0	2-1	2-1	1-1	X	1-1	4-0	2-1	1-0	4-1
14. Kaposvári Rákóczi	1-1	2-3	0-2	1-3	2-0	1-0	0-1	2-0	2-1	2-1	1-1	2-0	2-2	X	1-2	3-3	4-0	3-0
15. Dunaiújvárosi Kohász SE	2-3	1-1	2-2	1-2	1-1	0-0	0-1	1-2	0-3	2-1	2-1	3-0	0-0	1-1	X	4-1	4-0	2-0
16. Csepel SC	0-2	2-1	0-5	0-2	0-1	2-2	4-1	1-1	0-2	0-1	4-2	3-2	1-1	0-2	6-0	X	0-0	3-0
17. Salgótarjáni Bányász	3-5	2-1	1-1	0-3	2-1	0-0	3-1	3-2	3-2	5-2	1-0	2-0	1-0	2-2	1-2	1-3	X	2-0
18. Dorogi AC	1-5	2-1	0-3	2-2	0-1	1-2	3-5	2-2	0-2	4-1	1-3	1-1	2-0	2-1	0-0	1-1	1-0	X

A kettős rangadókon ült vissza a Dózsa a trónra

Elképzelhető, hogy – miután a magyar válogatott hiányzott az 1970-es mexikói és az 1974-ben az NSZK-ban rendezett világbajnokságról is –, milyen nagy várakozás előzte meg az 1977–1978-as futballévet. Az 1974 elején hivatalba lépett MLSZ-elnökség – élén az első emberrel – addigi munkája igazolásának vélte a nemzeti tizenegy sikerét.

A Mundialig vezető úton hátravolt még egy kétfelvonásos csata a bolíviaiak ellen – de ettől csak a legpesszimistábbak tartottak. Leginkább ők is attól, hogy egy esetlegesen szoros hazai eredmény után mennyire viseli majd meg a játékosokat a La Paz-i magasság.

Természetesen a vb-felkészülésnek rendelték alá a bajnoki idényt is. A szokásos augusztusi Bajnokok Tornája már tele volt olyan mérkőzésekkel, amelynek résztvevői akár a bajnoki címre is esélyesek voltak, ám azoknak még nem volt igazi tétje. Viszont a szokásokkal ellentétben már viszonylag korán rangadók sokaságát játszották az őszi idény elején is. Rögtön az első fordulóban az Újpesti Dózsa a címvédő Vasassal, a Ferencváros pedig az augusztusban a legjobb formát mutató „naggyal”, a Bp. Honvéddal találkozott. (A kispestiektől már hiányzott az eltiltott Kocsis Lajos.) Hatvanezer néző előtt a Dózsa – Nagy László góljával – legyőzte a bajnokot, míg a Fradi visszavágott a kispestieknek a BT-n elszenvedett vereségért. Érdekes, hogy a zöld-fehérek győztes gólját az egykori honvédos, Pusztai László lőtte. Négy nappal később, hét közben, nem telt meg a Népstadion, de így is harmincezren látták, ahogyan Nagy László újabb nagyon fontos góljával a lila-fehérek a Honvédot is legyőzik. (A sokoldalú válogatott játékos pályafutása legsikeresebb idénykezdetét produkálta, az első három fordulóban öt gólt szerzett. A rangadók két találata után a Megyeri úton mesterhármast lőtt a Békéscsabának.) A nap másik találkozásán a feltámadt Vasas 4-1-re megverte a Ferencvárost. Az ötödik fordulóban, szeptember 21-én lejátszották a nagy négyes harmadik körét is: a hónap harmadik szerdáján ismét kettős rangadót rendeztek. A Ferencváros elvett egy pontot a csak tizenegyesből (Fazekas) eredményes Dózsától, míg a Vasas 1-0-ra nyert a Bp. Honvéd ellen.

Érdekes képet mutatott a bajnoki tabella szeptember vége felé, túl az őszi idény egyharmadán. A Dózsa a Tatabányai Bányással és az előző idényhez képest sokat javult Csepellel azonos pontszámmal vezette a mezőnyt, egy ponttal állt mögöttük a Mezey György által irányított MTK-VM. A Vasas a hatodik, a Bp. Honvéd a hetedik, a Ferencváros a kilencedik helyen szerénykedett. Feltűnő volt a Videoton nagyszerű hazai formája: Májer Lajos és Tieber László vezérletével a Sóstói Stadionban 270 perc alatt 14 gólt lőttek a piros-kékek.

Októberben a válogatott szereplése került (még inkább) a fókuszba. Közben persze zajlott a bajnokság, sőt november derekán már az őszi idény kétharmadán is túlkerültek a csapatok. Az Újpesti Dózsa és az MTK-VM gyűjtötte a legtöbb pontot, a Videoton feljött a harmadik helyre. A két csapat nem bírt egymással (0-0), mindkettőjüknek egy veresége volt. Az átszervezett-átalakított MTK-VM elsősorban a biztos védekezésre épített (egyetlen vetélytársa sem kapott addig kevesebb gólt nála), s még kiemelkedőbben is szerepelhetett volna, ha nagy meglepetésre nem kap ki Szegeden. A továbbra is Várhidi Pál által vezetett lilák a Zámbo és Tóth András

1967

1968

1969

1970

1971

1972

1973

1974

1975

1976

1977

1978

1979

1980

1981

1982

1983

1984

1985

1986

labdáival „tömött” Fazekas, Töröcsik, Fekete, Nagy László négyes eredményességére építettek. Továbbra is szenzációsan termelte a gólokat a Lantos Mihály által kormányozott Videoton, amely addigi hat hazai meccsén harminc gólt lőtt. Az Újpesti Dózsa veretlenségét például 6-4-es győzelemmel vette el a 12. fordulóban. Noha befolyásolta kicsit a mérkőzés alakulását Tóth József kiállítása, de addigra a Videoton már 4 gólos előnyt szerzett. Az idény végén a bajnoki trónra visszaülő lila-fehérek ellen a Vidi – története egyik legemlékezetesebb bajnoki 60 perce után – 6-0-ra vezetett. Csak az utolsó félórában szereztek a vendégek négy gólt. Mészáros József (a Fradi VVK-győztes együttesének egykori edzője), a találkozó MLSZ-ellenőre azt mondta a lefújás után: „Ilyen nagyszerű mérkőzést az utóbbi húsz évben nem láttam.”

A Dózsa akkoriban vagy alig kapott gólt, vagy nagyon sokat. Rosszkor jött az ősz első felében kiváló formában védő Tóth Zoltán bilbaói sérülése. A lilák Szegeden is beleszaladtak a késbe, 6-2-re kikaptak a kiesőhelyen telelő SZEOL AK-tól. Akárcsak a székesfehérvári vendégjáték, ez is különlegesen alakult. Nem feltétlenül azért, mert a mindössze a második élvonalbeli mérkőzésén szereplő, még csak 18 éves Bodnár László őrizte a kaput, és nem is csak azért, mert kevés csapat nyert úgy bajnokságot, hogy az idényben bő egy hónapon belül kétszer is hat gólt kapott. Különlegességnek számított, hogy Tátrai játékező négy játékost is kiállított. Feketét és a szegedi Szalait a 20., Kolárt az 55., Töröcsiket a 67. percben. A teljesség kedvéért: a bírót öt csillagot kapott a *Népsport*tól működése elismeréseként.

Várhidi Pál együttese így is őszi elsőként zárt, s megerősítette a helyét a tavaszról előrehozott, karácsony másnapján játszott, a Kaposvári Rákóczi elleni találkozó megnyerésével.

A tizennyolcadik forduló után az Újpestnek 26, a 49 gólnál tartó Videotonnak és az MTK-VM-nek 25-25, a mindössze 14 gólt kapó Bp. Honvédnak és a Vasasnak 24-24 pontja volt. A hetedik helyezett Ferencvárost (20) megelőzte a Tatabányai Bányász (22) is. Várhidi mester szerényen értékelt: „Az első három közé szeretnénk volna bekerülni, így elégedettek lehetünk. Különösen, ha figyelembe vesszük, hogy akadt olyan mérkőzésünk, amelyről sérülés vagy eltiltás miatt hat kulcsemberünk is hiányzott.”

Az idény meglepetését a Videoton szereplése jelentette. Lantos Mihály örömmel mondhatta: „Huszonöt pontunk van, öttel több, mint amennyit terveztünk. Hat gólt rúgtunk a Dózsának, s 3-0-ra győztünk az Üllői úton a Ferencváros ellen. Ez mind nagyszerű, csak az a kérdés, át tudjuk-e menteni a formánkat a tavaszra is.” Mezey György – aki ugyan korábban már nagyszerű munkát végzett a BVSC-nél is, tipikus angolstílusú menedzserként irányítva a vasutas klub szakmai munkáját – ebben a félévben lett igazán elismert edző. „Mit lehet várni egy új edzőtől és egy újjáépített csapattól? A vezetőink a középmezőnyt célozták meg. Jóval túlteljesítettük, s emiatt minden játékosommal elégedett vagyok” – mondta. Tichy Lajos, a Bp. Honvéd trénera – miközben kiemelte Gujdár és az előtte játszó védelem jó teljesítményét – hozzátette azt is, hogy sikerült új játékosokat is beépíteni a csapatba. Az UEFA-kupa-indulást érő egyik hely elérését ítélte reális célnak a tavaszra. Az új esztendőben erőltetett menetben zajlott a bajnokság, február végéig már az ötödik „tavaszi” fordulót is lejátszották. Addigra már rendszer-

Fekete László,
az Újpesti Dózsa csatára

resen együtt edzett a január 30-án a vb-felkészülést megkezdő válogatott keret. A szombathelyi klubból beválogatott Kereki Zoltán és Kovács László, valamint a két békéscsabai, Kerekes Attila és Pásztor József hetente kétszer elutazott a fővárosba, hogy a társakkal trenírozzon.

A lassan hagyománnyá váló mezei futóverseny után folytatódó bajnokságban nem vált lóra az Aranycsapat balhátvédjének reménye: a Videoton nem tudta átmenteni tavaszra kiváló őszi formáját. Az első márciusi fordulóban – a revánsvágytól fűtve – az Újpesti Dózsa 4-0-ra megverte a fehérváriakat. Kulcsmérkőzés volt ez a bajnokság, a bajnoki cím szempontjából. Addig ugyanis Várhidi Pál csapata csak botladozott, az első öt tavaszi ligameccséből négyen döntetlent játszott. Csupán egyet nyert meg, amelyen visszavágott a SZEOL-nak a decemberi vereségért (6-1). A Tisza-parti összecsapáson kiállított Fekete László mesterhármast lőtt. De ettől a találkozótól függetlenül nem volt megnyugtató a lila-fehérek formája.

Mígnem következett a Videoton elleni találkozó, amelyen a legszebb napjaira emlékeztető formában játszó Fazekas triplájával kiűtötték a székesfehérváriakat. Már a 48. percre kialakult a végeredmény... A csapatok tíz fordulóval jártak akkor az idény zárása előtt, az Újpesti Dózsának, a Bp. Honvédnak és az MTK-VM-nek egyaránt 34-34 pontja volt, sőt a 32 pontos Vasas helyzete sem tűnt reménytelennek. Sejteni lehetett, hogy az idény végére marad a döntés, hiszen az utolsó három körre, áprilisra tette az MLSZ a kettős rangadókat.

Fazekas László

A Dózsa a Videoton legyőzése után még kétszer döntetlent játszott, a Csepel után, a Hungária körúton (18 000 néző előtt) az MTK-VM-mel is megosztozott a pontokon. Ugyanakkor a döntetlen miatt átrendeződött az élcsoporthoz: a Bp. Honvéd vezetett (38 pont), az MTK-VM (37), az Újpesti Dózsa (36) és a Vasas (35) előtt.

Ki gondolta volna féltávnál, hogy az első nyolc tavaszi mérkőzésükből csak kettőt megnyerő lila-fehérek a hátralévő nyolc fordulóban majdnem hibátlan teljesítményt nyújtanak? Sorozatban hét mérkőzést megnyertek, s csak az utolsó fordulóban veszítettek egy pontot a Ferencváros ellen. Az utolsó három kör, a kettős rangadók előtt a Dózsa és a Honvéd 46-46, a megtorpanó MTK-VM 44 ponttal állt, ugyanakkor a kék-fehéreknek volt a legkönnyebb a sorsolása. Ugyan a Videotonhoz utazniuk kellett, de a Rába ETO és az utolsó helyen álló SZEOL várt még rájuk.

Április 8-án a lilák 3-2-re megverték a legnagyobb ellenfélnek számító Bp. Honvédot. Fekete gyors gólját (5. perc), Kozma a második félidő derekán (65. perc) kiegyenlítette. Az utolsó negyedóra az újpestieké volt, bő két perc alatt Fazekas és Tóth András is lőtt egy-egy gólt, utána pedig Pintér Sándor már hiába szépített. A győztesek közül a karmester, Tóth András kapta a legmagasabb osztályzatot (8) a *Népsporttól*. A Dózsa-tábor már a „bajnokcsapat, bajnokcsapat!” rigmussal ünnepelte a kedvenceket – azonban két nehéz mérkőzés még hátravolt. Közben az MTK-VM gyakorlatilag kiszállt a versenyből, miután sérülések miatti tartalékos összeállításban 4-0-ra veszített Győrben.

Április 19-én az Újpest úgy lépett pályára a Népstadionban, hogy ha legyőzi a Vasast, az utolsó fordulóban már elég döntetlent elérnie a középcsapattá visszaesett Ferencváros ellen. A lila-fehérek és a piros-kékek az előző két évben, egy kivételével, mindig gólokban gazdag derbiket vívtak a bajnokságban. Előbb a Vasas, majd a Dózsa nyert 5-4-re, aztán 1977 tavaszán a csúcsműben lévő angyal földiek győztek 4-1-re. 1977 ősze volt a „kakuktktojás” a maga

1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976
1-0-s újpesti sikerével. 1978 tavaszán újra potyogtak a gólok: Várhidi Pál legénysége 4-2-re győzött. Még azt is elbírta a csapat, hogy Törőcsiket a 38. percben le kellett cserélni: akkor már 3-0-ra vezetett az Újpest.

A bajnoki kiírás szerint egyenlő pontszám esetén nem döntött a jobb gólkülönbség, így hiába volt sokkal jobb az utolsó forduló előtt a Honvéd előtt két ponttal vezető lilák gólkülönbsége a vetélytársénál, volt tétje a záró kettős rangadónak. Április 22-én a Bp. Honvéd – kihasználva a Kántor Mihály kiállítása miatti létszámfölényt – 2-0-ra megverte a Vasast. Ötven ponttal zárta a bajnokságot, annyival, amennyi a Dózsának volt az FTC elleni derbi kezdésének pillanatában. Ha a zöld-fehérek megtették volna azt a szívességet a kispestieknek, hogy legyőzik a Dózsát, bajnoki döntőt rendeztek volna. Nem volt rá szükség. Az Újpest ugyanis az 51. percben Tóth András góljával megszerezte a vezetést, s bár Ebedli Zoltán (aki ősszel is gólt szerzett a legnagyobb rivális elleni összecsapáson) kiegyenlített, több gól már nem esett. A kettős rangadókon remek teljesítményt nyújtó, a Bp. Honvéd, a Vasas és a Ferencváros ellen összesen a megszerezhető 12 pontból tízet begyűjtő Újpesti Dózsa (kétéves szünet után) ismét megnyerte a Nemzeti Bajnokság legmagasabb osztályát.

A második helyezett (de a lilák 46-jával szemben csak 22 gólt kapó) Bp. Honvéd a Népstadionban bukta el a bajnoki aranyat: a rangadókon hattal kevesebb pontot szerzett, mint a Dózsa. A kispestiek mögött a harmadik az MTK-VM lett. Ez volt a kék-fehérek legjobb bajnoki helyezése 1963 ősze óta. Három percnél múlt a harmadik helyezés: a Videoton elleni rangadó 87. percében még a székesfehérváriak vezettek 1-0-ra. Akkor Aszalai Imre óriási góllal szállította a döntetlent s egyben a bajnoki bronzot. A Videoton, amely mindössze hat pontot veszített az egész idényben hazai pályán, a Sóstói Stadionban maradt le a dobogóról.

1977

1978

Törőcsiket (szinte) minden szurkoló szerette

Az MLSZ 1977 végén Pintér Sándort, a Bp. Honvéd középpályását jelölte az Év játékosának. Akkor már sorozatban harmadszor nem a bajnoki címet védő együttesből került ki az esztendő legjobb labdarúgója.

A *Képes Sport* hagyományos Az Ön tizenegye anketáján Pintér a negyedik legtöbb szavazatot kapta, a beküldött lapok 80,5 százalékán szerepelt a neve. A szavazás addigi történetében rekordot jelentő, körülbelül 43 500 voksoló 99,3 százaléka (!) Törőcsik Andrászt is beírta a maga csapatába. Mögötte Kereki Zoltán és – némi meglepetésre – Gujdár Sándor végzett még dobogós helyen. Az olvasók tizenegye: Gujdár – Török, Kocsis, Kereki, Tóth J. – Nyilasi, Pintér, Zombori – Fazekas, Törőcsik, Várady. A névsor megegyezett az év edzőjének választott Baróti Lajos Mundialra szánt tizenegyével. Egyéves szünet után visszakerült a kiválasztottak közé Fazekas László, aki az 1969-es kezdet óta addig csak egyszer, 1976-ban hiányzott a nép megszavazott tizenegyből.

Érdekes, hogy ameddig az anketon a válogatott keret tagjai domináltak, a bajnokságban – a *Népsport* osztályzatai alapján – nem ők nyújtották a legjobb teljesítményt. Pásztor József, a Békéscsaba középpályása végzett a lista élén (6,382), megelőzve Salamon Józsefet (DVTK, 6,363) és Zámbó Sándort (Ú. Dózsa, 6,347). Befért még a legjobb tíz közé Tóth András és Törőcsik András (mindkettő Ú. Dózsa, 6,333), Pintér Sándor (Bp. Honvéd, 6,322) Borsó János (MTK-VM, 6,264) és Kocsis István (Bp. Honvéd, 6,264), Csepecz János (Tatabányai Bányász, 6,280), valamint Brünyi Béla (MTK-VM, 6,238). Ha Törőcsiket, vagy/és Pintért nem állítja ki egyszer a játékevezető, kettejük közül került volna ki a győztes.

A posztonkénti rangsor alapján Az év csapata: Csepecz – Szabó (Tatabányai Bányász, 6,08), Salamon, Kereki (Haladás, 6,13), Kutasi (DVTK, 5,85) – Pásztor, Csapó (Tatabányai Bányász, 6,14), Tóth A. – Koritár (MTK-VM, 6,00), Törőcsik, Nagy L. (Ú. Dózsa, 5,87). A B-csapat: Brünyi –Török (Vasas, 6,04), Kocsis I. (Bp. Honvéd, 6,26), Tóth I. (Dunaújvárosi Kohász, 6,00), Varga I. J. (Bp. Honvéd, 5,76) – Zámbó, Müller (Vasas, 6,06), Pintér – Májer (Videoton, 5,94), Fekete (Ú. Dózsa, 5,78), Tieber (Videoton, 5,75). Sajátságos, hogy a bajnokság gólkirálya, a mindenkinél legalább öt góllal többet szerző Fazekas nem fért be még a B-csapatba sem.

Törőcsik András gólja a bolíviaiak ellen

1977

1978

1979

1980

1981

1982

1983

1984

1985

1986

Nyilasi kiállítása jót tett a Fradinak

Ismét új rendszer szerint bonyolította le az MLSZ a Magyar Népköztársasági Kupa sorozatát. A végjáték utolsó állomásaira már a Mundial után, 1978 nyarán került a sor.

A legjobb tizenhat közé került csapatok négy csoportot alkottak, amelyek győztesei léptek tovább az elődöntőbe. Három alacsonyabb osztályú jutott el ebbe a szakaszba (Kazincbarcika, Eger SE, Pécsi VSK), de itt már nem termett babér a számukra. (Igaz, a pécsi vasutasok meglepően jól szerepeltek.) Az elődöntőben, 25 000 néző előtt, a Fradi 1-2-ről fordítva verte meg 3-2-re az Újpesti Dózsa-t. Szokolai két gólt is lőtt, a döntő találatot Bálint László szerezte. A lila-fehérek közül Tóth András és Töröcsik talált a kapuba. A másik találkozó még nagyobb küzdelmet hozott, a PMSC 1-0-ra vezetett, majd 90, sőt 105 perc után is 2-2-re állt a Vasas ellen. A hosszabbítás utolsó részében a pécsiek megszerezték a győztes találatot, igaz, az angyalföldiek akkor már Komjáti András és az ex-pécsi Zombori Sándor kiállítása miatt kilenc emberre fogytak.

A döntőben a pécsiek az első féldőben kétgólos előnyt szereztek, ám a fordulás után Bálint csökkentette a hátrányt. Az 55. percben a Dárdai Pált megrúgó Nyilasi kiállította Pádár játékvezető, ám ez a pécsieknek tett rosszat. A Ferencváros tíz emberrel előbb kiegyenlített – Szokolai László harcolta ki a büntetőt, s a druszája, Pogány váltotta gólról – majd a hosszabbításban Szokolai és Martos góljával megnyerte a trófeát. A zöld-fehérek négy góljából háromban főszerepet játszott az elődöntőben kétszer is eredményes Szokolai László. Elsősorban az ő és a hasonlóan kiválóan játszó Bálint László érdeme volt a kupadiadal.

Ezúttal az elődöntő veszteseinek játszaniuk kellett a harmadik helyért, s a találkozó a Vasas nyerte meg.

A Fradi kupagyőztes legénysége. Állnak, balról: Rózsa Lajos pályaedző, Tepszics, Friedmanszky Zoltán vezetőedző, Major, Bálint, Vépi, Zsiborás, Mészöly. Elöl: Pusztai, Pogány, Szokolai, Martos, Takács József gyűró

Magyar Népköztársasági Kupa, 1977–1978-as sorozat

Negyeddöntő. 1. csoport: 1. Ú. Dózsa 11 pont, 2. Békéscsaba 6, 3. Eger SE 6, 4. SZEOL AK 1.
2. csoport: 1. FTC 8 pont, 2. PVSZ 7, 3. Rába ETO 5, 4. Csepel SC 4. 3. csoport: 1. Vasas 9 pont, 2. Videoton 9, 3. Tatabányai Bányász 3, 4. Kazincbarcika 3. 4. csoport: 1. Pécsi MSC 9 pont, 2. Bp. Honvéd 9, 3. MTK-VM 5, 4. Haladás VSE 1

Elődöntő: Ferencváros–Újpesti Dózsa 3-2, Pécsi MSC - Vasas 3-2 (h. u.)

A 3. helyért: Vasas–Újpesti Dózsa 5-3

Döntő

Ferencvárosi TC–Pécsi MSC 4-2 (0-2, 2-2, 3-2)

1978. augusztus 20., Népstadion, 15 000 néző. Jv.: Pádár

FTC: Zsiborás – Tepszics, Bálint, Major, Vépi – Martos, Nyilasi, Ebedli (Mészöly, 54.) – Pusztai, Szokolai, Takács (Pogány, 36.)

Pécsi MSC: Katzirz – Iványi, Pál, Schulteisz, Kincses – Dárdai, Dobány (Lutz (60.), Tapaszti – Gallai, Varga (Zsolt, 60.), Lingl

Gólszerző: Dárdai (3., – 11-esből), Varga (35.), Bálint (52.), Pogány (72. – 11-esből), Szokolai (94.), Martos (119.)

Kiállítva: Nyilasi (55.)

TOVÁBBI KUPÁK

A Honvéd kétszer is megverte a Dózsát

Alaposan megdolgozott a Bp. Honvéd a Bajnokok Tornája megnyeréséért. Tichy Lajos együttese ötből öt mérkőzést nyert meg, kétszer is 2-0-ra verte az Újpesti Dózsát, amely aztán a legnagyobb riválisa lett az 1977–1978-as bajnokságban.

BAJNOKOK TORNÁJA: Az ismét több vidéki helyszínen lebonyolított csoportmérkőzések után az A-csoportból a Vasas és a Ferencváros, a B-ből Bp. Honvéd és az Újpesti Dózsa jutott az elődöntőbe. Ezúttal a Haladás szerepelt a nyolcasban „kakukktojásként”, az egyetlen, bajnoki címet korábban nem nyert együttesként. Érdekes, hogy a szombathelyieknél bemutatkozott az első csapatban az egy évvel korábban egy tehetségkutató akción feltűnt, akkor még csak 15 éves Hajszán Gyula. Mindez azért is érdemel külön említést, mert a későbbi 37-szeres válogatott balszélső bajnoki meccset soha nem játszott az NB I-ben a Haladás tagjaként. Az elődöntőben a Bp. Honvéd a Ferencvárost, az Újpest pedig a Vasast gyűrte le. A harmadik helyért: Vasas–Ferencváros 2-1. A tróféáért: Bp. Honvéd–Újpesti Dózsa 2-0. A gólokat Kozma Mihály és Bodonyi Béla szerezte.

BALATON KUPA: A Videoton százszázalékos teljesítménnyel, 4 győzelemmel nyerte meg

Hajszán és Halmosi üldözi Gasst a Haladás–Vasas találkozón

a sorozatot. A székesfehérváriak mögött második a Tatabányai Bányász, harmadik a ZTE, negyedik a Székesfehérvári MÁV Előre, ötödik a Kaposvári Rákóczi lett.

TISZA KUPA: A kelet-magyarországi együttesek idény előtti tornáján két olyan vendég végzett az első két helyen, amelynek szurkolói legfeljebb turistaként látják a Tiszát. A Pécsi MSC hibátlan teljesítménnyel győzött a Dunaújvárosi Kohász, a Békéscsaba, a Diósgyőri VTK és a SZEOL AK előtt.

Tatabányán tartották a trófeát

Az 1977 utolsó napjaiban Tatabányán rendezett torna nagy izgalmak közepette zárult. Alapos körbeverések (Tatabánya–MTK-VM 5-2, Videoton–Vasas 4-4, Videoton–Tatabánya 3-0, Vasas–MTK-VM 6-1, Tatabánya–Vasas 6-1) után az utolsó meccsen az addig harmatgyenge MTK-VM 1-0-ra vezetett a Videoton ellen. Kovács József szinte a dudaszó pillanatában kiegyenlített, visszahozva ezzel a tornagyőzelem lehetőségét. A büntetőpárbajt azonban a kék-fehérek nyerték, így a házigazda Tatabánya otthon tartotta a Képes Sport Kupát. A legjobb mezőnyjátékos (ismét) Kovács József, a gólkirály a tatabányai Tóth András, a legjobb kapus pedig klubtársa, Csepecz János lett.

Májusig minden túl szépen alakult

A Baróti Lajos által irányított válogatott 1977 tavaszán, a görögök elleni hazai győzelemmel kiharcolta az interkontinentális selejtezőn való részvétel jogát. A dél-amerikai zóna harmadik helyezettje, a meglepetésre az uruguayiakat kiejtő bolíviai gárda elleni két mérkőzés jelentette az

Viridis, a Juventus csatára fejel

utolsó akadályt az argentinai Mundialra vezető úton. A magyar együttes augusztusban sima vereséget szenvedett a Juventus-tól (1-3) Torinóban, majd október elején a Népstadionban 4-3-ra legyűrte a jó erőkből álló jugoszláv csapatot. Az eltiltása után a válogatottba visszafogadott Törőcsik András nagy meccse volt ez, két gólt is szerzett, akárcsak a másik oldalon az akkor még „csak” nagy ígéretnek számító Safet Sušić. Baróti Lajos a Gujdár – Török, Kocsis I., Kereki, Tóth J. – Nyilasi, Pintér, Tóth A. (Zombori) – Fazekas, Törőcsik, Várady csapatot játszatta. Az első gólt Kereki Zoltán szerezte (ez volt a védő hatodik gólja a 18. meccsén a válogatottban), majd Törőcsik András növelte az előnyt a 43. percben. Egy perccel később a jugoszlávok Sušić találásával szépítettek. A második félidőben Várady Béla és Törőcsik egy-egy gólja után már 4-1- volt az állás, a vendégek hiába

szereztek két gólt is az utolsó tíz percben (ismét Sušić, majd Nikolics talált a magyar kapuba), tovább folytatódott a „plávik” elleni, 1962 óta tartó hazai győzelmi sorozat.

Egy héttel később egy háromgólos győzelem megint javította a kedélyeket. (Sőt, a két hivatalos találkozó között a keret Győrben 6-0-ra nyert Burgenland ellen, az osztrákoknak aztán decemberben még vissza is adta a látogatást, Kismartonban 1-0-ra győzve.) A svédek ellen a Gujdár – Martos, Kocsis I., Kereki, Tóth J. – Nyilasi, Pintér, Zombori – Fazekas, Törőcsik, Várady (Nagy L.) összetételű alakulat a 33. percben Nyilasi Tibor góljával került előnybe, majd három perccel később Várady Béla is bevette a skandináv kaput. A harmadik gólt a hajrában Törőcsik András lőtte, aki e mérkőzés után hat válogatottságnál és öt gólnál tartott.

A bolíviaiak elleni meccset óriási érdeklődés előzte meg, már napokkal a találkozó előtt elkapkodták az összes jegyet. Az ellenfélről szinte semmit sem lehetett tudni – de Baróti kapitányt óvatosságra intette, hogy a bolíviai csapat La Pazban még gólt sem kapott a selejtezőkön. Megnyugtató előnyt kellett szerezni a Népstadionban. A magyar együttes végül 6:0-ra nyert, formalitássá téve a visszavágót. *Hegyi Iván* írta a *Válogatott gyűjtemény* című könyvben: „Török Péter szabadrúgását Nyilasi a tizenkettedik percben menthetetlenül befejelte, és ezzel ritka sorozatot nyitott meg: 5-0 állt az első féldió végén az eredményjelző táblákon. (Akkor még kettő működött azokból a legnagyobb hazai arénában.) Miguel Padilla, a bolíviai szövetség elnöke úgy nyilatkozott a mérkőzés előtt, hogy »a magyarokat csupán filmről ismerjük, de nagyon jó a 8-as, a 9-es és a 11-es« (azaz Nyilasi, Töröcsik, Várady), és kiváló szemé volt, mert Zombori átadásából Töröcsik lötte a másodikat, majd Fazekas passzából Várady a negyediket. E két gól között láthatta a publikum a legnagyobb attrakciót: Zombori Sándor huszonöt méterről ragyogó rúgással küldte a labdát a bal felső sarokba. (A lövésre jellemző: a tévé lemaradt róla.) Majd a szakasz hajrájában Pintér javított ötösré, és a válogatott negyven perc alatt valóra váltotta azt, amit a szurkolócsoportok egyike már a csapatok kivonulásakor transzparensten fesztített ki: Magyarország–Bolívia 5-0. A második rész csöndesebb volt, és talán nem is változik az állás, ha a szövetségi kapitányként a 110. mérkőzését vezénylő Baróti a hajrára nem cseréli be Nagy Lászlót. A többiek messzemenően elégedettek voltak az addigi előnnyel, az »új fiú« azonban még fickándozott, és két perccel a pályára lépése után megszerezte a hatodikat.” A magyar csapat összeállítása a következő volt: Gujdár – Török, Kocsis I., Kereki, Tóth J. – Nyilasi (Nagy L.), Pintér, Zombori – Fazekas (Pusztai), Töröcsik, Várady.

A La Paz-i visszavágó előtt még egy idegenbeli felkészülési mérkőzés következett. Prágában az ellenfél minden kétséget kizáróan erősebb volt, mint a dél-amerikai rivális: a csehszlovákok

*A bolíviaiak elleni hazai győzelem után. Állnak, balról: Török, Kereki, Kocsis, Gujdár, Nagy L., Tóth J.
Elöl: Pusztai, Pintér, Töröcsik, Zombori, Várady*

1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976
1977
1978
1979
1980
1981
1982
1983
1984
1985
1986

bő egy évvel korábban, 1976-ban Európa-bajnoki címet nyertek. Kapusuk, az akkor már 35 éves Ivo Viktor, akit az előző karácsonykor Európa harmadik legjobb játékosának választottak, akkor már több mint egy éve nem szerepelt a válogatottban – de ezúttal ő vezette ki társait a gyepre. E találkozóval búcsúzott, átadta a helyét Zdeněk Hruškának. Ahogy 1962-ben Grosics Gyulától a magyarok, úgy tőle meg a csehszlovákok nem tudtak győzelemmel elköszönni. A Mészáros – Martos, Bálint, Kereki, Tóth J. – Halász, Rab (Nagy L.), Zombori – Fazekas (Pusztai), Törőcsik, Várady összeállítású magyar legénység a 65. perctől vezetett a Tatabányából beválogatott újonc, Halász István góljával, Zdeněk Nehoda a 85. percben egyenlített. A magyar csapat – két erőssége, Nyilasi Tibor és Pintér Sándor nélkül is – nagyszerűen helyt állt.

András-napon játszották La Pazban az interkontinentális selejtező második mérkőzését, az ünnepelt, Törőcsik András a 38. percben szerzett vezetést, majd a Nyilasi Tibor helyén szerepeltetett Halász István még a szünet előtt 8:0-ra alakította összesítésben az állást. A második játékrészben három bolíviai is a eredményes volt, igaz, közülük csak a duplázó Aragonés vette be Gujdár hálóját, Del Llano a saját kapujába talált. A magyar csapat 3-2-re győzött. Baróti Lajos szövetségi kapitány leginkább a magaslattól féltette a játékosait, nem tudta, milyen hatást válthat ki a rendkívüli levegő La Pazban. A Gujdár – Martos, Kocsis, Kereki, Tóth J. – Halász, Pintér, Zombori – Fazekas (Pusztai), Törőcsik, Várady (Nagy L.) összeállítású együttes parádésan megoldotta a feladatát. Egyébként a válogatott 3650 méterrel a tengerszint felett lépett pályára, ennél magasabban soha nem játszott még hivatalos mérkőzést. Sokkal fontosabb: 12 éves szünet után ismét kiharcolta a világbajnoki szereplést!

A kapitány januárban negyvenfős bő vb-keret jelölt ki, amelynek (nagyon nagy) magját a négy nap fővárosi klub adta. A kiválasztottak: Gujdár, Paróczai, Kocsis István, Nagy Antal, Lukács, Pintér (Bp. Honvéd), Martos, Bálint, Rab, Ebedli, Nyilasi, Pusztai, Magyar (FTC), Tóth Zoltán, Tóth József, Tóth András, Fazekas, Törőcsik, Nagy László (Újpesti Dózsa), Mészáros, Török, Orosházi, Zombori, Kovács István, Izsó, Várady (Vasas), Kiss Imre, Csapó, Halász, P. Nagy (Tatabányai Bányász), Végh, Csongrádi, Májer, Szabó József (Videoton), Kerekes A., Pásztor (Békéscsaba), Kovács László, Kereki (Haladás VSE), Varga István, Borsó (MTK-VM). Később, a FIFA-nak elküldött 40-es listán már Kovács László (Videoton) volt az egyik kapus, s bekerült Fülöp (MTK-VM) is. Jó negyedszázaddal később *Hegyi Iván* az MLSZ gondozásában megjelent *Királyok, hercegek, grófok* című könyvben, illusztrálandó az akkori generáció erősségét, összeállított egy tizenegyet a „szóba sem került” kimaradottakból: Hegedűs – Nagy III, Dunai III, Komjáti, Kántor – Kovács József (Videoton), Müller, Zámbo – Szokolai, Kozma, Fekete L. (Újpest)...

Tavasszal mindössze két hivatalos találkozót vívott Baróti Lajos legénysége a világbajnokság előtt. Az elsőn értékes győzelmet aratott a csehszlovákok ellen. A magyar együttes a Gujdár – Török (Martos), Kocsis, Kereki, Tóth J. – Nyilasi, Pintér, Zombori – Fazekas (Halász), Törőcsik, Várady (Nagy L.) összeállításban kezdett, aki még nem tudta volna, ebből láthatja, a kapitány melyik tizenegyet szánta a Mundialra. Aztán kénytelen volt változtatni... A Dobiašsal, Göghgel, Panenkával, Nehodával felálló csehszlovákok ellen a csapat már az ötödik percben vezetett, Bilskýről a saját kapujába került a labda. A 28. percben Nyilasi Tibor megduplázta az előnyt, s már nem sokat számított, hogy a második féldőben a cseh (morva) center, Karel Kroupa szépített. Enzo Bearzot, a vb-csoporttárs olaszok szövetségi kapitánya a találkozó után azt mondta Törőcsikről: „Ez a játékos a világbajnokság nagy meglepetése lesz”.

Addig azonban még sok minden történt. Májusra a magyar szövetség elfogadta az Adidas meghívását abba az edzőközpontba, amelynek műfüves pályáját a nem hivatalos Magyarország–Tunézia találkozóval avatták. A landersheimi találkozó 19. percében Várady Béla nekifutott a szabadrúgásnak, de megcsúszott a szokatlan talajon és súlyos izomsérülést szenvedett. Három hónapos kihagyásra kényszerült, még ha eleinte nem is nézett ki akkorának a baj. Az egyébként 2-2-re végződő találkozó azóta is megválaszolatlan kérdéseket vetett fel. A leglényegesebb: miért is kellett a magyar csapatnak (túl azon, hogy akkoriban a magyarországi Adidas-ügyek intézője maga Kutas István volt) a vébé előtt ott edzőtáborozni, s főleg ilyen talajon mérkőzést játszani?

Tovább rontotta a hangulatot az angliai utazás. Az MLSZ – nincsen rá szelídebb kifejezés: eszement ötlettől vezérelve – a Mundialról lemaradt, s egy vb-résztvevő ellen presztízscsatára készülő „háromoroszlános” válogatott ellen kötött le mérkőzést a Wembleybe,

Baróti Lajos a Gujdár – Török, Kocsis I., Kereki, Tóth József – Nyilasi, Pintér, Zombori – Fazekas (Csapó), Töröcsik, Nagy László csapatot játszatta. Az újpesti balszélső szerezte a szépítő találatot 0-3-nál a 62. percben. Az angolok góljait John Barnes, Phil Neal, Trevor Francis és Tony Currie lőtte. A találkozóról és körülményeiről így írt Hegyi Iván a *Királyok, hercegek, grófok* című könyvben: „Az MLSZ a vb-t megelőző utolsó válogatott mérkőzést az angolokkal kötötte le – miként 1954-ben –, ám ez nem bizonyult jó ötletnek, mivel a világbajnokságról lemaradó britek (3-0-ás félidő után) 4-1-es vereséget mértek hazánk fiaira. »Még egyszer nem játszhatunk ilyen rosszul« – próbálta megnyugtatni a hazai közvéleményt Baróti Lajos, csakhogy a kapitány tudta jól: nagyobb gond is van az 1-4-nél. Fazekas felesége és Töröcsik barátnője ugyanis fehérneműt emelt el egy londoni áruházban, s mivel a hölgyek – akikről az angolok azt sem tudták, kicsodák – a lebukáskor éppen arra hivatkoztak, hogy a

Az angolok elleni meccs műsorfüzete

**Az A-válogatott törzstagjai
1977–1978**

Gujdár Sándor (Bp. Honvéd)	8
Martos Győző (FTC)	7
Kocsis István (Bp. Honvéd)	8
Kereki Zoltán (Haladás)	10
Tóth József (Ú. Dózsa)	10
Nyilasi Tibor (FTC)	7
Pintér Sándor (Bp. Honvéd)	9
Zombori Sándor (Vasas)	10
Fazekas László (Ú. Dózsa)	8
Töröcsik András (Ú. Dózsa)	9
Nagy László (Ú. Dózsa)	9

neves magyar labdarúgókhoz tartoznak, a szigetországi bulvársajtó zajos sztorit kreált az amennyire menthetetlen, annyira jelentéktelen esetből. Törőcsik megemésztette a történeteket, Fazekas viszont lelkileg összetört...”

Ami az egyéb felnőtt válogatottakat illeti, 1977 októberében egy ligaválogatottnak nevezett alakulat Gelei József irányításával Teheránban járt. A Bene Ferencet, Tamás Gyulát, Juhász Pétert, Fejes Gábort, Megyesi Istvánt, Czeczeli Károlyt, Pénzes Mihályt, azaz korábbi A-válogatottakat is a soraiban tudó gárda 3-1-re kikapott az iráni válogatottól.

A B-válogatott két meccset vívott. Novemberben Debrecenben 2-1-re, áprilisban Privigyében 1-0-ra verte meg a csehszlovákokat. Az első találkozón a Kovács L. – Kiss J., Salamon, Sarlós, Kántor – Csapó, Burcsa, Tóth A. – Kovács I., Fülöp, Fekete tizenegy lépett pályára, az MTK-VM-es Varga állt még be. A tavaszi meccsre csak Csapó és a két csatár, a Golyónak becézett Fekete László és Fülöp maradt. Játszott még Brünyi, Nagy III, Kerekes A., Komjáti, Varga J., Pásztor, Tatár és Borsó.

1977. okt. 5.	Bp., Népst.	JUGOSZL.	4-3 (2-1)		Kereki, Törőcsik 2, Várady
1977. okt. 12.	Bp., Népst.	SVÉDO.	3-0 (2-0)		Nyilasi, Várady, Törőcsik
1977. okt. 29.	Bp., Népst.	BOLÍVIA	6-0 (5-0)	vb-sel.	Nyilasi, Törőcsik, Zombori, Várady, Pintér, Nagy L.
1977. nov. 9.	Prága	CSEHSZL.	1-1 (0-0)		Halász
1977. nov. 30.	La Paz	BOLÍVIA	3-2 (2-1)	vb-sel.	Törőcsik, Halász, öngól (Del Llano)
1978. ápr. 15.	Bp., Népst.	CSEHSZL.	2-1 (2-0)		öngól (Bilský), Nyilasi
1978. máj. 24.	London	ANGLIA	1-4 (0-3)		Nagy L.
1978. jún. 2.	Buenos Aires	ARGENTÍNA	1-2 (1-1)	vb-csoportm.	Csapó
1978. jún. 6.	Mar del Plata	OLASZO.	1-3 (0-2)	vb-csoportm.	Tóth A.
1978. jún. 10.	Mar del Plata	FRANCIAO.	1-3 (1-3)	vb-csoportm.	Zombori

Az idény során a magyar válogatottban szerepelt játékosok

10 mérkőzésen: Kereki Zoltán (Haladás), Tóth József (Ú. Dózsa), Zombori Sándor (Vasas)

9 mérkőzésen: Nagy László (Ú. Dózsa), Pintér Sándor (Bp. Honvéd), Törőcsik András (Ú. Dózsa)

8 mérkőzésen: Fazekas László (Ú. Dózsa), Gujdár Sándor (Bp. Honvéd), Kocsis István (Bp. Honvéd)

7 mérkőzésen: Martos Győző (FTC), Nyilasi Tibor (FTC)

6 mérkőzésen: Várady Béla (Vasas)

5 mérkőzésen: Pusztai László (FTC), Török Péter (Vasas)

4 mérkőzésen: Csapó Károly (Tatabányai Bányász), Halász István (Tatabányai Bányász)

2 mérkőzésen: Bálint László (FTC), Mészáros Ferenc (Vasas)

1 mérkőzésen: Rab Tibor (FTC), Tóth András (Ú. Dózsa)

Egy vereség közérdekből

Nemzetközi tiltakozás kísérte az ottani belpolitikai élet miatt az argentinok vb-felkészülését, illetve rendezését. Az 1977-ben Nobel-békedíjra felterjesztett Amnesty International folyamatosan követelte, hogy az emberi jogok sárba tiprása miatt vegyék el a rendezés jogát Argentínától. A tiltakozó levelet olyan híres futballsztárok is aláírták, mint a német Sepp Maier és az olasz Paolo Rossi. Az argentinok egy része – elsősorban a szegényebb néprétegbe tartozók, akik számára a futball szinte a vallással egyenlő – számolták a napokat a Mundial kezdetéig. Ugyanakkor az elsősorban az egyébként is a gazdasági életét megroggyant ország újabb súlyos terhei miatt aggódók a rendezés ellen voltak. Videla kormányán belül egyedül maradt José Martínez de Hoz gazdasági miniszter, aki úgy számolta, 500 millió dollárjába kerülhet országuknak a rendezés. Vélhetően a belpolitikai helyzet és a gazdaság állapota miatt tiltakozók között kellett (volna) keresni a szervezőbizottság élére kinevezett Carlo Omar Actis merénylőit is. De utóbb Buenos Airesben azt sem tartották kizárhatónak, hogy Actisnak azért kellett meghalnia, mert a lehető legkisebb költségvetéssel akarta letudni a Mundialt. Az 1976. augusztus 16-án megölt egykori katonatiszt gyilkosait sohasem találták meg.

A világbajnokságot ellenben – amint az köztudott – megrendezték. Később a külföldi játékosok, beleértve a magyarokat is, azt mondták, hogy ők semmit nem éreztek Argentína gondjaiból, hiszen a kijelölt szállodákban laktak, ahonnan buszon vitték őket a stadionokba. Egyedül senki nem kóborolt. Az autópályákról – például a Buenos Airesből Rosarióba vezető úton – semmit sem lehetett látni. Oda például a kormány egy hatalmas falat húzatott, amelyre házak homlokzatát festették, hogy elrejtse a szegénynegyedeket. Vagy éppen a fővárosból lekenyszerítettek százezreket vidékre, kerüljenek csak minél távolabb a kamerák keresztútjétől. Június elsején játszotta a nyitómérkőzést a címvédő nyugatnémet és a négy évvel korábban

A Himnuszt hallgatja a magyar csapat. Balról: Pintér Sándor, Nyilasi Tibor, Csapó Károly, Nagy László, Zombori Sándor, Töröcsik András, Tóth József, Kocsis István, Török Péter, Gujdár Sándor, Kereki Zoltán

1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976

bronzérmes lengyel csapat. Ott ült a díszpáholyban, nem messze Havelange-tól és a junta főnökeitől a futballrajongó hajdani amerikai külügyminiszter, Henry Kissinger is. A Nobel-békedíjas politikus személyes jelenlétét Videláék a rendszer és országuk legitimációjaként értékelték.

Ardiles, Töröcsik, Bertoni és Nyilasi

Egy nappal később ugyanabban a stadionban, az Estadio Monumentalban vívta első mérkőzését az argentin válogatott – a magyarral. Már a sorsolás pillanatában lehetett tudni, a mieinknek nagyon nehéz dolguk lesz ezen a világbajnokságon. A rendező Argentína, valamint a két kiváló európai válogatott, Olaszország és Franciaország társaságában a legerősebb kvartettbe kerültek. Mi lehet még ennél is rosszabb? A házigazdák ellen játszani azok első mérkőzésén...

Jól kezdődött a találkozó, a Gujdár – Török P. (Martos, 46.), Kocsis I., Kereki, Tóth J. – Csapó,

Nyilasi, Pintér, Zombori – Töröcsik, Nagy L. összetételű magyar csapat a 10. percben vezetést szerzett Csapó Károly góljával. A jobb oldalon Török vezette fel a labdát, s Nyilasihoz játszott. Átadását Töröcsik kapta, aki jobbal balra ívelt. A balösszekötő helyén álló Nagy fejvel tovább csúsztatta az akciót kísérő Zombori elé. A középpályás ballal, nehéz szögéből rálötte, Fillol a kapu közepére tartó labdát csak kiütni tudta, pontosan Csapó elé, aki mintegy 8 méterről, egyből a kapu bal oldalába lőtt.

1977
1978

Az argentinok négy perccel később Leopoldo Jacinto Luque találatával kiegyenlítették, de egészen a hajráig élt a remény, sikerül döntetlent kiharcolni. Daniel Bertoni kiharcolta a 83. percben a magyar védők bizonytalanságát, s belőtte a második hazai gólt. Az utolsó percekben az ítéleteiben végig elfogult portugál bíró, Garrido kiállította előbb Töröcsik Andrást, majd az argentinok, elsősorban Daniel Alberto Passarella által folyamatosan provokált, sőt köpködött Nyilasi Tibort.

1979
1980
1981
1982
1983
1984
1985
1986

A semleges sajtó egyáltalán nem feszítette keresztre a magyar játékosokat. A *Mondial* című, nívós francia magazin például így írt: „Az argentin válogatott csak óriási nehézségek árán tudta legyőzni a tökéletesen szervezett magyar csapatot, amely az ellentámadásokra és egy kivételes képességű középcsatárra, Töröcsik Andrássra alapozott. A két gól után a nagyszerűen játszó középpályások, Zombori és Pintér érdeméből sokáig tartotta a döntetlent a magyar válogatott, s csak kevéssel a mérkőzés vége előtt bukott el, miután Bertoni belőtte a hazaiak által annyira várt gólt. Addig sem Houseman, sem Kempes cseli nem tudtak kifogni a magyar védelmen. A mérkőzés legvégén a portugál Garrido kiállította Töröcsiket, akit addig össze-vissza rugdostak az argentinok, majd Nyilasi is, aki elégtételt akart venni a barátján esett sérelmekért.”

Még egyértelműbb a mérkőzés alakulásával és a bíró működésével kapcsolatban Francis Le Goulven írása a *Miroir du Footballban*. A szerző az *Egy győzelem közérdekből* címet adta beszá-

*Nagy László belépője után Alonso repül.
Zombori a játékvezetőt figyel*

molójának. A cikkben Garrido kapcsán megemlíti, hogy bevonult azon játékezők sorába, akik kétes értelemben meghatározó szerepet játszottak egy-egy világbajnoki mérkőzésen, s kiemelte, hogy Törőcsiket szinte megállás nélkül rúgták-vágták az argentinok, közülük is elsősorban Daniel Alberto Passarella.

Brian Glanville, a nagyszerű angol újságíró a világbajnokságok történetéről szóló könyvében így írt: „A magyar csapat a torna előtt néhány nappal Londonban játszott. Baróti Lajos, a kapitányuk már ott azt mondta, tart attól, hogy az argentinok nagy segítséget kapnak majd a bíróktól, mivel jó szereplésük pénzügyi szempontból rendkívül fontos.”

Érdekes az első argentin gólt szerző Leopoldo Jacinto Luque emléke: „A magyarok elleni mérkőzés után az egyik magas rangú katonatiszt odajött hozzám, s azt mondta, ez nekünk tényleg halálcsoport lehet, ha nem szedjük össze magunkat. Mosolygott hozzá, de utána állandóan arra gondoltam, semmi okom nincs feltételezni, hogy viccelt volna. Tisztában voltunk azzal, mit jelent a világbajnokság a junta számára.”

A világ is megtudta.

Közben a magyar válogatott az olaszok ellen játszotta a második mérkőzését. A két eltiltott nélkül a Mészáros – Martos, Kocsis I., Kereki, Tóth J. – Csapó, Pintér, Zombori – Pusztai, Fazekas (Tóth A.), Nagy L. (Halász) összeállítású csapat esélytelen volt a pontszerzésre. A Squadra Azzurra Paolo Rossi, Roberto Bettega és Romeo Benetti egy-egy góljával a 60. percben már 3-0-ra vezetett, Tóth András a 81. percben szépített tizenegyesből. A második vereséggel gyakorlatilag elveszítettük az esélyt a továbbjutásra.

Ennek ellenére természetesen le kellett játszani a franciák elleni, valójában mindkét fél számára tét nélküli mérkőzést. Mar del Platában Baróti Lajos válogatottjába visszatért Nyilasi Tibor és Törőcsik András, így a Gujdár – Martos, Bálint, Kereki, Tóth J. – Nyilasi, Pintér, Zombori – Pusztai, Törőcsik, Nagy L. (Csapó) összeállítású alakulat játszott. A kölcsönszerelésben, az Atlético

Pintér követi a franciák középpályását, Claude Papi

A címlapon: Kereki és Luque

Club Kimberley zöld-fehér csíkos mezében játszó franciák lecserélték az előző két meccsükhöz képest a fél csapatukat (Dropsy, Bracci, Petit, Papi, Berdoll és Rouyer került be Janvion, Tresor, Lopez, Bathenay és Rocheteau mellé, csereként állt be Platini és Six), de így is egy féldió alatt megverték az előző két találkozó, és főleg a torna előtti napok nehézségeit nyögő magyar válogatottat. Christian Lopez és Marc Berdoll szerezte a mérkőzés első két gólját, majd Zombori Sándor, a magyar csapat legjobbja óriási lövéssel szépített. Mielőtt nagyon reménykedhettünk volna, Dominique Rocheteau ismét kétgólos növelte a hátrányunkat, beállítva a végeredményt. Ez volt, s mindmáig ez az egyetlen világbajnoki torna,

1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976

amelyről a magyar válogatott győzelem nélkül, sőt szerzett pont nélkül tért haza.

Mezey György írásából (*Gyöngyvirágtól lemondásig* címmel) tudjuk, hogy a kiesést követő sajtótájékoztatón Kutas István magára vállalta a felelősség rá eső részét. Utána szólásra emelkedett Szepesi György, aki kijelentette, hogy „a magyar labdarúgás hanyatlását tükröző vb-szereplés oka a Kutas által meghonosított diktatórikus módszerekben keresendő.” A megoldást az elnök lemondásában látta. Megtörtént néhány hónappal később, az új elnök pedig Szepesi lett.

De vissza a Mundialhoz: az argentinok, noha a harmadik meccsükön kikaptak az olaszoktól, a középdöntőben megverték a lengyeleket, s Palotai Károly nagyvonalú játékezetése mellett döntelent játszottak a brazilokkal. (Palotai a bronzmérkőzésen is közreműködött, partjelzőként.) Az tökéletesen megfelelt nekik, hiszen a FIFA kegyéből úgy állhattak ki a peruiak ellen, hogy tudták, milyen eredménnyel jutnak döntőbe. Az argentinok nyertek, s aztán megnyerték a hollandok elleni döntőt is. Világbajnokok lettek. Diadalmaskodtak egy olyan tornán, amelyen az első eléjük vetett áldozati bárány a magyar válogatott volt.

UTÁNPÓTLÁS EB

A „kicsik” lettek a nagyok

1977
1978
1979
1980
1981
1982
1983
1984
1985
1986

Nagyszerűen kezdett a magyar utánpótlás-válogatott az 1978-as Európa-bajnokság negyedöntőjében. A korábban a szovjeteket és a görögöket megelőzve csoportgyőzelmet szerzett, az előző ősszel Csongrádi Ferenc és Hannich Péter egy-egy góljával az erős csehszlovákokat is legyűrő, 21 éven aluliakból álló alakulat 1978. március 22-én 1-0-ra hozta Mariborban a jugoszlávok elleni meccset. A Kárpáti Béla által irányított együttes a Mészáros – Paróczai, Varga I., Nagy A., Végh – Rab, Csongrádi, Orosházi – Májér, Izsó, Magyar tizeneggyel kezdett, majd a középcsatár helyére beállt a videotonos Szabó József. Ő szerezte a mérkőzés egyetlen gólját a 72. percben. Az április 5-én Békéscsabán rendezett visszavágó előtt nagy volt a bizakodás – de utána annál nagyobb a csalódás. A Mészáros – Paróczai, Kerekes A., Nagy A. (Orosházi), Végh – Rab, Hannich, Csongrádi – Májér, Szabó J., Magyar (Izsó) összeállítású csapat 2-0-ra kikapott és kiesett. Óriási esélyt szállt el: a jugoszlávok az elődöntőben az angolok, a döntőben a keletnémeteket legyőzve megnyerték az Európa-bajnokságot.

Tíz nappal később már a következő korosztály remekelt, a dunaiújvárosi Sulija Ottó duplájával 2-0-s sikert aratott Handlovában a csehszlovák olimpiai válogatott ellen. A Monostori Tivadar

Nagy László ollózását a francia Lopez zavarja.
Tresor és Töröcsik figyel

A touloni torna plakátja

által irányított, Zsiborás (FTC), Bodnár (Leninváros), Szántó (DVTK), Lakatos (Tatabánya), Aszalai (MTK-VM), Toma (PMSC), Péter (ZTE), Zsömbörgi (Békéscsaba), Gyimesi (Bp. Honvéd), Hannich (Rába ETO), P. Nagy (Tatabánya), Tar (Haladás), Vincze S. (Csepel), Csepregi J. (Békéscsaba), Schmidt (Tatabánya), Sulija (Dunaújváros) és Litvik (MÁV Előre) alkotta keret májusban megnyerte a hagyományos touloni utánpótlástornát. A gárda a holland, az iráni, az uruguayi, majd a döntőben a francia korosztályos válogatottat győzte le. P. Nagy László, a torna gólkirálya mind a négy találkozón, Hannich Péter a döntőig vezető út összes állomásán szerzett gólt. Különdíjat kapott a legegánsabban játszóknak ítelt Lakatos Károly és a legudvariasabbnak (plus courtois) voksolt Gyimesi László is.

UEFA-TORNA

Egy gólon múlt a továbbjutás

Két ifjúsági válogatottunk is indult az 1977-es, hazai rendezésű Ifjúsági Barátság Versenyen. Az A-csapatot, amelyben Kardos József, Kurucz Ádám és Jurácsik Mátyás is helyet kapott, Rákosi Gyula vezette. A B-t (utólag azt mondhatjuk, talán ez volt az erősebb) Ziegler János, ebben játszott például Fitos József, Kerepeczky György és Sallai Sándor. Az A-csapat az ötödik, a B a harmadik helyen végzett. Szeptemberben egy újabb gárda kétszer megverte a keletnémeteket Szekszárdon és Bonyhádon, itt Róth Antal és Szeibert György is felbukkant a csapatban. A szövetség aztán összegyúrta a két társaság legjobbjait, és a csapat szeptemberben Pulában, októberben Las Palmason szerepelt egy-egy tornán, nem kifejezetten sikeresen. Viszont tagadhatatlanul összecsiszolódtak a játékosok, és Balassagyarmaton – Fitos, Segesvári, Melis és Magyar K. egy-egy góljával – 4-0-ra megverték a svédek az UEFA-torna selejtezőjében. (Alaposan visszavágva ezzel az idegenbeli 1-0-s vereségért.) Néhány nappal később Prágában, ugyancsak selejtezőn, Kardos találataival 1-1-et értek el a csehszlovákok ellen.

1978 elején ismét kettévált a garnitúra, az A-csapat Iránban, a Koronaherceg Kupán, a B Taskentben játszott és szerzett nemzetközi rutint. Márciusban a B-csapat itthon döntetlent játszott az NDK-beliekkel, Pölöskei Gábor is szerephez jutott benne. Utána következett az UEFA-tornán a csehszlovákok elleni hazai találkozó. Disztl Péter nem kapott gólt, Segesvári ellenben lőtt egyet – s a győzelem meghozta a csoportelsőséget. Áprilisban Baróti Lajos csapatának mérkőzése előtt a csehszlovákok ellen döntetlent játszott a B-korosztály, a későbbi válogatottak közül ezen a találkozón bukkant fel a szombathelyi Nagy József.

Májusban az UEFA-tornát Lengyelországban rendezték meg. A Rákosi Gyula által dirigált magyar csapat 3-1-re megverte az izlandiakat, majd 0-0-ra végzett a jugoszlávokkal, de csak csoportmásodik lett, mivel egy góllal kevesebb gólt lőtt a szigetlakóknak, mint a déli szomszéd. Így is kiharcolta a következő évi junior-világbajnokságon való szereplés jogát. A csoport negyedik tagja, a belga csapat visszalépett – ételmérgezés miatt. Az első meccset, a jugoszlávok ellenit még el tudta kezdeni, de hiába vezetett 2-1-re, a játékosoknak le kellett kéredzkedni a pályáról, így a játékvezető lefújta a mérkőzést.

A magyar csapatban pályára léptek a két találkozón: Disztl P. (Videoton), Fiedler, Mohácsi, Sallai (DVSC), Kardos (Salgótarjáni TC), Plástyik (Békéscsaba), Fitos (ZTE), Blatt, Molnár (Tatabánya), Paksi (KSI), Melis (H. Bem J. SE), Segesvári (Dunaújváros), Durucskó (DMTE).

Kú Lajos a BEK-döntőben

Minden kétséget kizáróan Kú Lajos okozta a legnagyobb szenzációt a külföldön játszó magyar futballisták közül az 1977–1978-as idényben. Az 1977 januárjában külföldön maradt korábbi válogatott középpályásról egy és negyed éven át semmit sem lehetett hallani idehaza, mígnem 1978. május 10-én a BEK-döntőben felbukkant, az FC Bruges játékosaként. A Liverpool elleni londoni találkozó mindössze a második meccse volt a belga egyesület színeiben, az elsőt négy nappal korábban a Belga Kupa elődöntőjében, a Charleroi ellen (1-3) játszotta. A Wembleyben 58 percet töltött a pályán, még helyzetbe is került – kihagyta. Elmentében Kenny Dalglishsal, aki belőtte a finálé egyetlen gólját. Mindmáig Kú az utolsó magyar válogatott játékos, aki a legrangosabb európai klubkupa döntőjében szerepelt. (S sajnos, már csak az egyetlen élő magyar válogatott, aki valaha BEK-döntőben játszott.) A kék-feketék egyébként az idényben megnyerték a belga bajnokságot, de Kú Lajos nem lépett pályára a ligában. A belga élvonalban, a Standard Liège-ben játszott Visnyei Gyula, a csapat a harmadik helyen fejezte be a bajnokságot. A körmendi származású Lakner István az FC Liège-ben zárta belga élvonalbeli karrierjét. Varga Zoltán a második divízióban, az AA Gentnél fejezte be játékos-pályafutását, a klub trénera Höfling Norbert volt.

Kú Lajos és a liverpooli Graeme Souness

Lakner István

Pázmándy Péter edző megnyerte a Svájci Kupát a Servette legénységével a kor másik ottani kiválósága, a Grasshopper-Club ellen. (A bajnokságban fordított volt a sorrend, ott a GC nyert a genfiiek előtt.) A Genfhez közeli Carouge élvonalban újonc csapatában, az Étoile-ban Krémer Károly volt az idény elején az egyetlen profi futballista. Novemberben a játékosok meggyőzték a mindössze 33 éves elnököt, Denys Wullschlegert, hogy menessze az addigi tréneret, a veterán Paul Garbanit, s bízza meg a gárda szakmai vezetésével Krémert. Így történt, mégsem ragyogott fel a carouge-i Csillag – az Étoile kiesett a legmagasabb osztályból.

Lóránt Gyula a német Bundesligában dolgozott, 1977. december 1-jén – napokkal az után, hogy csapatával 4-0-ra megverte a Bayern Münchent – elbúcsúzott az Eintracht Frankfurt-tól, és egy nappal később átvette a Bundesliga-története legrosszabb szezonját megélt bajor sztár csapatot. Lóránt vitte magával első számú segítőjét, az 1977 nyara óta az Eintrachtnál vele dolgozó Csernai Pált is.

A Bundesliga 2-ben szerepelt a két ex-újpesti, Harsányi László (Westfalia Herne) és Horváth József (RW Essen), legalábbis az ősz derekéig, akkor kimentek az Egyesült Államokba.

Ladinszky Attila az utolsó idényét töltötte a spanyol Betisben, Kubala László volt még mindig a spanyol szövetségi kapitány. Csapatával nem jutott tovább a csoportból az argentinai Mundialon.

Nemes Gyula, az 1956-ban külföldön maradt ifjúsági válogatott egyik kiválósága – aki Belgiumban és Hollandiában töltötte játékos-pályafutása nagy részét – 1977-ben elhódította az Izlandi Kupát a Valur Reykjavík mestereként. 1978 első felében is jól tette a dolgát, az esztendő végén a csapata az élen zárt a bajnokságban. Subits Lajos a luxemburgi Jeunesse d'Escht vezette. Ebben a szezonban ugyan üres kézzel fejezte be az idényt, de miután három év alatt két bajnoki címet és egy kupát nyert a csapattal, nem az eredménytelenség miatt távozott. A klubnál volt egy fura belső szabály, amely szerint egyetlen edző sem maradt három évnél tovább.

Hidegkuti Nándor továbbra is Egyiptomban, a National (al-Ahly) edzőjeként dolgozott. Ebben az idényben „csak” az országos kupát hódította el, ami akkoriban ritkaságnak számított a „nép csapatánál”. Zsengellér Gyula Cipruson az APOP kispadján ült. Várszegi Vilmos a svéd Östers Växjö együttesét vezette. Marik György a Toluca, Fekete Árpád az UAG (Tecos) együttesét irányította Mexikóban. Szollár Lajos Nigériában a szövetség alkalmazottjaként volt állásban. Ismét kezdett „divatba jönni” Kuvait, két korábbi válogatott játékos, Teleki Gyula és Göröcs János is a Szulejvihat nevű alakulathoz igazolt. (Az egykori újpesti klasszis a korosztályos csapatokkal foglalkozott.)

Az Egyesült Államok és Kanada profi ligájában (NASL) légióskodott Strenicer Jenő (Chicago Sting), Horváth József (Rochester Lancers), Harsányi László és a Belgiumból visszatért Visnyei Gyula, aki kint a Julie Vee nevet használta (San Diego Sockers). Molnár Tibor egy teremcsapatban, a Tulsa Roughnecksben futballozott.

Lóránt Gyula és Gerd Müller bizalmas kettőse
Münchenben

Az élvonal újonca

Székesfehérvári MÁV Előre

Alapítási ideje: 1909

Megszűnt: 1996

Színe: kék-fehér

Idényei száma a magyar élvonalban: 3 (1977–1980)

Sikerei: –

Borsodi törökverők csodálatos 90 perce

A Bajnokcsapatok Európa-kupájában a Vasas az egyik legnehezebb ellenfelet kapta: az előző májusban a Liverpool ellen kupadöntőt bukó Borussia Mönchengladbachot. A nyugatnémet csapat – soraiban Vogtsszal, Bonhoffal, Wimmerrel és az idény végén az Aranylabdával kitüntetett dán Allan Simonsennel – egy félidő alatt három gólt szerezve 3-0-ra nyert a Népstadionban. A visszavágón a Vasas Izsó Ignác látványos szológólja révén 0-1-nél ki tudott egyenlíteni, s így döntetlennel (de összesítésben 1-4-gyel) búcsúzott.

A KEK-ben a Diósgyőri VTK az első mérkőzésen, Isztambulban 2-0-ra kikapott a Beşiktaştól, ám a visszavágón (20 000 néző előtt) szenzációs játékkal győzött 5-0-ra. Fekete László és Oláh Ferenc két-két, Fükő Sándor egy gólt szerzett. A következő körben a DVTK 2-1-re nyert otthon a Hajduk ellen, majd a spliti 1-2 után tizenegyespárbajban esett ki. Veréb György hiába védett ki két lövést is, Váradi Ottó, Magyar Balázs és az utolsó rúgó, a lécre bombázó Szántó Gábor is hibázott.

Az UEFA-kupában a Ferencváros az első meccsén 3-0-ra kikapott a Marektől Sztanke Dimitrovban, így hasztalan verte meg a visszavágón a bolgárokat 2-0-ra, kiesett. Az Újpesti Dózsa az osztrák Linzer ASK ellen idegenben 3-2-re kikapott, viszont a visszavágón 7-0-ra tarolt. A Megyeri úton szünetben még csak 1-0-ra vezettek a lilák Fazekas góljával, aztán a második félidőben visszaforgatták az idő kerekét, s megidéztek az évtized első felének újpesti kupaszerdahangulatát. A második fordulóban itthon 2-0-ra megverték az Athletic Bilbaót, Törőcsik

András a pályafutása egyik legszebb és legemlékezetesebb gólját szerezve emelte át a labdát a világklasszis kapuson, Iribaron. A visszavágón – ahogyan egy évvel korábban is – súlyos vereséget szenvedett és kiesett a Dózsa. A baszkok 120 perces mérkőzésen 3-0-ra nyertek. Sajnos, nagy árat kellett fizetni a hajrában hasfalhúzódást szenvedett Tóth Zoltán sérüléséért. A helyére beállt Rothermel Ádám nem védett olyan jól, mint ifjú riválisa.

Nem maradt magyar csapat az európai kupák tavaszi folytatására.

Horst Wohlers gólja a Népstadionban, a Vasas ellen. A nyugatnémet bajnok Borussia Mönchengladbach 3-0-ra nyert

Az MTK-VM megverte a Bayernt és a St. Étienne-t is

Az NB I április végi zárásáig meglehetősen szerény nemzetközi programot bonyolítottak le az élvonal csapatai. A minőségi futballt tekintve a kivételt a szokásos augusztusi spanyolországi tornák jelentették. Az Újpesti Dózsa augusztus közepén először Alhambra serlegéért (Trofeo los Cármenes) játszott, korábbi fellépéseihez képest méltatlanul gyengén. A bolgár Levszki-Szpartak Szófiától 3-0-ra, a Granadától 4-0-ra kapott ki. Az Huelvában rendezett Trofeo Colombino előtt már Fazekas Lászlóval is kiegészült a csapat, de 11-esekkel veszített a Recreativo ellen. A torna másik magyar résztvevője, a Bp. Honvéd 2-0-ra megnyerte a maga meccsét a Real Sociedad ellen, így bejutott a döntőbe. Ott ellenben 2-1-re kikapott a Recrétól. A Dózsa a 3. helyért 2-1-re megverte a baszkokat.

A lila-fehérek Andalúziából átutaztak északra, Burgosba, ahol újabb tornán vettek részt. Az első meccsükön ismét kikaptak (1-3 a Racing Santander ellen), majd a másodikon megverték 2-1-re a bolgár Beroe Sztara Zagorát.

Májustól az NB I csapatai nemzetközi kupatornákön szerepeltek. Ezek közül a legjelentősebb az itthon Nemzetközi Kupának, Olaszországban Nyári Kupának (Coppa d'estate), a németeknél vb-áthidaló fordulónak (WM-Überbrückungsrunde), Franciaországban Intertotó Kupának nevezett sorozat volt. (Az NB I többi résztvevője egy másik nemzetközi kupában, lengyel és csehszlovák alakulatok ellen játszott.)

A Bp. Honvéd a holland Den Haagot, a nyugatnémet Eintracht Braunschweiget és a francia Olympique Marseille-t hozta Budapestre, utóbbira 2000 néző volt kíváncsi Kispessten... A katonacsapat válogatottjai nélkül is nyert 3-0-ra a franciák ellen, egyébként az volt a legjobb mérkőzése a sorozatban. Tichy Lajos együttese megnyerte a maga csoportját

A Ferencváros és a Vasas vegyes csapatot indított, amely az első hazai mérkőzésén, 3-0-ra kiütötte az Olympique Lyont. A kombinált minden hazai meccsét megnyerte, az OL-en kívül legyőzte a Foggiát és a Venlót is. A Videotonnak a La Louvière, a Laval és az FC Utrecht jutott. A székesfehérváriak a belgákat 6-1-gyel küldték haza a Sóstói Stadionból. A Vidi kétszer is megverte a franciákat, csak a hollandok ellen zárt mínuszal. Az Újpesti Dózsa négy mérkőzésből négyet „vitt” az olasz Genoa 1893 és az osztrák First Vienna ellen.

A legnagyobb falat az MTK-VM-nek jutott, amely a Bayern Münchent, az AS Romát és a St. Étienne-t (!) megelőzve nyerte meg a maga csoportját, ami még akkor is nagy siker volt, ha tudjuk, hogy a riválisoknál nem játszhattak a vb-kerettagok. Ám a Hungária úton,

A Képes Sport híres fotóján Gerd Müller a Hungária körúton

1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976
1977
1978
1979
1980
1981
1982
1983
1984
1985
1986

az Orth György szobrának felavatásával egybekötött találkozón Uli Hoeness, Gerd Müller, Horsmann, Augenthaler, Dürnberger és Kapellmann is pályára lépett a Bayernben (0-0). Az AS Roma ellen 3-3-t játszottak a kék-fehérek, majd 5-2-re megverték az 1976-os BEK-döntősökkel (a két Revelli fivér, Hervé Patrick, valamint Jacques Santini, Pierre Repellini, az argentin Oswaldo Piazza) érkező St. Étienne-t. Az MTK-VM a hat kör felét lejátszva egy győzelemmel és két döntetlennel állva túlteljesítette az előzetes várakozást – azt meg főleg nem gondolta senki, hogy a német, az olasz és a francia sztárscapat ellen a következő hármát három győzelemmel, és 10-2-es gólkülönbséggel teljesíti. Az AS Romát 3-0-ra, majd a St. Étienne-t idegenben 4-1-re verte, aztán következett a marcipán a tortán: 3-1-es siker az Olimpiai Stadionban, Münchenben. Mezey György gárdája a nagy Bayern előtt lett csoportgyőztes.

ARANYLABDA

Nyilasi lett Európa hetedik legjobb játékosa

Az 1977-es Aranylabda-ankéton két magyar játékos is kapott voksot: Nyilasi Tibor és Töröcsik András. A Ferencváros középpályása a hetedik helyen végzett Rob Rensenbrinkkel holtversenyben, hét pontot gyűjtve. Az újpesti középcsatár – Hans Krankl, Ray Kennedy,

Nyilasi Tibor és Töröcsik András a Mundialon

Giancarlo Antognoni, Gérard Janvion, Gordon MacQueen és Jürgen Grabowski társaságában – egy ponttal a 26. helyen zárt. A szavazást a dán Allan Simonsen nyerte meg Kevin Keegan előtt. Michel Platini következett mögöttük, aki nyert volna, ha a francia újságírótl megkapja a maximális öt pontot. Ám a honfitársa még csak az első öt közé sem jelölte...

KÖZÉP-EURÓPAI KUPA

Döntőbe jutás – egyetlen győzelemmel

Mi tagadás, nem az 1977–1978-as volt a KK-történelem legsikeresebb éve. A hat nevezett csapat közül a bécsi Rapid visszalépett, ráadásul a bizottság mindössze fél év alatt lezavarta a tornát. Az osztrákok döntése miatt a B-csoportban csak két klub maradt, a Bp. Honvéd Kispesten 6-0-ra megverte a Vojvodinát, majd utána hiába kapott ki 2-1-re Újvidéken, bejutott a döntőbe. A másik ágon a belgrádi Partizan – különösen a két hazai mérkőzésén remek teljesítményt nyújtva – megelőzte a Perugiát, s a sorozatot nem igazán komolyan vevő Zbrojovka Brnót. Az egymérkőzéses döntőt csak a következő decemberben tudták lejátszani.

Névsorolvasás

BÉKÉSCSABAI ELŐRE SPARTACUS SC:

Tasnádi Zoltán 21 – Alberti József 25, Lába János 31/1, Kerekes Attila 24, Zsömbörgi János 25 – Budavári László 33/5, Pásztor József 34/4, Csepregi János 28/5 – Fehérvári János 29/1, Tulipán Mihály 28/9, Mártai Miklós 22/7. A többiek: Királyvári Károly 19/1, Pogács Ferenc 18/4, Magyar Tibor 14/1, Vágási Sándor 14/1, Bugyik János (k) 13, Kerekes György 12, Zsiros György 12, Gottdiener Sándor 7/1, Németh Lajos 7, Ravasz László 7/1, Fodor Sándor 5, Dinya László 2

BP. HONVÉD:

Gujdár Sándor 34 – Paróczai Sándor 34/1, Kocsis István 34, Nagy Antal 32/9, Varga I József 27/1 – Gyimesi László 30/2, Pál József 30/5, Pintér Sándor 31/4 – Bodonyi Béla 32/2, Kozma Mihály 30/19, Weimper István 32/16. A többiek: Lukács Sándor 23/2, Varga II József 17/2, Póczik József 11/2, Török József 7, Fejes Ferenc 2, Madarász István 1, Varga III István 1

CSEPEL SPORT CLUB:

Hajdu Lajos 22 – Godán Lajos 33/1, Kóhalmi Gábor 32, Bartha János 26/1, Kovács Gyula 30 – Kiss Tibor 33/4, Somogyi Mátyás 31/6, Tóth Bálint 19/3 – Ozsváth Károly 34/12, Vad István 21/3, Branikovits László 26/6. A többiek: Vincze Sándor 19/4, Wéber Antal 18/1, Bartos Sándor 17/1, Gondos Gábor 17, Csordás Károly 16, Menyhárt Kálmán (k) 10, Mészöly Pál 10, Tóth István 6/1, Katona László (k) 5, Pozsgai Balázs 2, Hódi András 1

DIÓSGYŐRI VTK:

Veréb György 34 – Szántó Gábor 33, Salamon József 33/1, Váradi Ottó 33/4, Kutasi László 34 – Oláh Ferenc 34/10, Tatar György 29/11, Görgei János 24/1 – Szalai István 28/1, Fűkő Sándor 34/6, Fekete László 34/3. A többiek: Kerekes János 20, Borostyán Mihály 18/2, Magyar Balázs 16/2, Tomesz Tibor 13, Grolmusz Gyula 5/1, Tokár Béla 5, Petrovics László 4, Teodoru Borisz 2

DUNAÚJVÁROSI KOHÁSZ:

Holló István 13 – Tímár Dezső 21, Judik Péter 34/2, Tóth István 33/5, Staller János 30 – Repka János 23/1, Bódi Zoltán 26/4, Fajkus László 31/5 – Engelbrecht Zoltán 24/3, Szepessy László 29/8, Bartók István 24/11. A többiek: Keller János 20/1, Pásztor István 19/1, Sajó László 18/1, Kuti László 17/5, Török Kálmán (k) 12, Hámori László 10/3, Németh György (k) 10, Szűcs János 9/1, Mártha Sándor 8/2, Sulija Ottó 8/3, Paizs János 4, Szádeczky László 4, Szekeres József 2, Segesvári Sándor 1

FERENCVÁROSI TORNA CLUB:

Hajdú József 25 – Martos Győző 32, Bálint László 34/3, Rab Tibor 28/2, Vépi Péter 26/1 – Ebedli Zoltán 34/7, Nyilasi Tibor 28/8, Mucha József 20/3 – Pusztai László 23/4, Szokolai László 33/17, Magyar István 23/1. A többiek: Takács László 20/1, Pogány László 18/1, Esterházy Márton 17/2, Kelemen Gusztáv 15/1, Major Ferenc 10, Megyesi István 9, Zsiborás Gábor (k) 9, Giron Zsolt 6, Csider László 5, Rubold Péter 3

HALADÁS VSE:

Hegedűs Péter 32 – Kovács László 32/1, Király Ferenc 30/1,

Kereki Zoltán 30/9, Vörös Csaba 29 – Halmosi Zoltán 34/3, Horváth Árpád 22, Kulcsár Ferenc 32/3 – Tar Ferenc 27/3, Farkas László 27/9, Hauzer Tibor 29/8. A többiek: Horváth Zoltán 22/2, Kiss György 21/1, Hegedűs László 10/1, Fedor Sándor 9, Németh Gábor 6, Tendli József 4, Viszked József 4, Holdosi István 3, Horváth Imre 3, Szarka Zoltán (k) 3, Fischer László 1

KAPOSVÁRI RÁKÓCZI:

Buús György 34 – Kanyar Sándor 33/4, Gulyás Sándor 31, Zentai József 22, Duschák István 26/1 – Hangai István 29/1, Konrád László 29/5, Karasz János 28/2 – Máté János 22/2, Kiss László 21/6, Turai László 29/7. A többiek: Németh Gyula 22, Petrók Viktor 19, Csorba János 15, Marcsoz János 12/3, Engländer László 11, Kovács Ferenc 11, Ágfalvi Mihály 9, Czabula Ferenc 7, Kovács Ferenc 11, Nagy Lajos 4, Éger Károly 3, Bódis László 1, Czauner Ferenc 1, Murai Sándor 1

MTK-VM SK:

Brünyi Béla 25 – Palicskó Tibor 32, Varga István 34/1, Egervári Sándor 24, Kovács János 19 – Kovács Béla 31/1, Turtóczki Sándor 30/6, Borsó János 34/10 – Koritár Lajos 29/9, Fülöp Ferenc 32/9, Morgós Gábor 32/10. A többiek: Aszalai Imre 20/3, Takács László 20/4, Burg László 16/1, Siklósi (Schneck) János 15, Pekker István 12/1, Gáspár József (k) 9, Hornyák Béla (k) 6, Krómer László 6/1

PÉCSI MUNKÁS SC:

Katzirz Béla 28 – Iványi Tamás 34, Toma Árpád 33, Pál Gyula 30, Kincses (Koller) Viktor 33 – Lutz Jakab 29/3, Lőrincz Sándor 28/4, Dárdai Pál 32/7 – Kardos Ernő 32/4, Kiss Sándor 33/17, Dobány Lajos 32/5. A többiek: Hosszú Zoltán 18/1, Schulteisz Gyula 11, Lingl István 9, Jónás Ferenc 8, Fiedler Mátyás (k) 7, Havasi Lajos 6, Nagy Imre 6/1, Tapasztai János 4, Keresztes Gyula 1, Réfi Gábor 1

RÁBA ETO:

Földes Dénes 20 – Baumann János 30, Cs. Horváth Tibor 33/1, Virágh Ernő 30, Magyar Lajos 23 – Hannich Péter 28/4, Somogyi József 34/5, Mile Sándor 27/6 – Szabó Ottó 26/4, Szabó Ferenc 25/4, Glázer Róbert 24/6. A többiek: Pásztor Ferenc 21, Péntes Mihály 21/1, Horváth László 20, Pardavi Károly 17, Palla Antal (k) 15, Pozsgai Lajos 14, Berecz Zoltán 11/5, Onhausz Tibor 10, Nérey György 3, Csonka Gyula 2, Fűzi Géza 1

SZEGEDI EOL AK:

Nagy István 28 – Hojszák Zoltán 26/1, Forgács Lajos 34/5, Szalai István 26, Vadkerti Tóth Mihály 30 – Zámori Mihály 30/1 – Kozma III Zoltán 30/3, Hegedűs Ferenc 25/2, Kádár Lajos 30/1 – Garics György 30/5, Jerney István 29/7. A többiek: Kozma II György 24/3, Holler Ferenc 16, Birinyi István 15/4, Szelják János 11, Márta Sándor 10/1, Újhelyi István (k) 8, Lazsányi László 7, Palotás Péter 6, Polyvás Tamás 6, Hágelmann Endre 3, Hevesi Ferenc 3, Kómáves Mihály 3, Széll János 1, Vigh András 1

SZÉKESFEHÉRVÁRI MÁV ELŐRE:

Szigethi Károly 18 – Rábaközi József 27, Hartyáni Gábor 34,

Megegy László 32/3, Tóth Lajos 29/1 – Sárközi István 29/7, Sugár Tibor 27/4, Lechner Károly 34/10 – Litvik József 27/5, Havasi József 27/9, Úr Tibor 28/1. A többiek: Szabó Gyula 27/1, Eisemann László 22, Paulusz György (k) 17, Hábersdorfer Béla 14, Reveland István 12, Miskei László 10/1, Ambrus László 7/1, Deák Ferenc 7, Karsai Ferenc 2

TATABÁNYAI BÁNYÁSZ:

Csepez János 29 – Szabó György 34/4, Lakatos Károly 29, Néder István 32/1, Knapik István 28/3 – Halász István 27/5, Csapó Károly 28/8, Arany Mihály 27/6 – Hegyi Imre 23/4, P. Nagy László 34/12, Nagy István 19/3. A többiek: Juhász Péter 19, Kiss Imre (k) 17, Kisteleki István 17/1, Tóth András 15, Blatt Pál 11, Gálhidi György 11, Schmidt István 8/1, Tamás Sándor 7, Müller Lajos 4, Anger István (k) 3, Barabás Tibor 3, Jakab János 1

ÚJPESTI DÓZSA:

Rothermel (Rothärmel) Ádám 15 – Viczkó Tamás 25, Dunai III Ede 33, Schumann Péter 26/2, Tóth József 32 – Zámbo Sándor 30, Tóth András 30/9 – Fazekas László 31/24, Töröcsik András 31/13, Fekete László 27/19, Nagy László 33/16. A többiek: Sarlós András 20/3, Kolár Endre 19, Kellner Jenő 16/3, Tóth Zoltán (k) 15, Kerekes György 8/1, Kovács II József 6, Bodnár László (k) 4, Bene Ferenc 3/2, Gyöngyösi János 2/1, Bodnár István 1, Hegyi Gyula 1

VASAS SC:

Mészáros Ferenc 34 – Török Péter 24/1, Hires Gábor 28/2, Komjáti András 32/1, Kántor Mihály 32 – Gass István 34/12, Müller Sándor 31/2, Zombori (Talián) Sándor 30/4 – Kovács István 28/8, Izsó Ignác 31/7, Várady Béla 34/17. A többiek: Orosházi László 19, Hegedűs Béla 18/1, Földházi István 10, Rózsavölgyi László 9/2, Szebegyinszky András 5, Becsei Péter 4, Szijgyártó Zoltán 2, Nahóczky Lajos 1

VIDEOTON SC:

Kovács László 34 – Nagy III János 32, Kovács József 31/2, Fejes Gábor 32/1, Véghe Tibor 33 – Nagy II János 30/4, Burcsa Győző 33/12, Csongrádi Ferenc 25/1 – Májor Lajos 34/11, Szabó József 27/17, Tieber László 24/14. A többiek: Karsay László 24/3, Baranyi Sándor 23/2, Szalmásy Tamás 16/5, Czeczeli Károly 8/2, Brettner Csaba 2, Novath György 2, Disztl Péter (k) 1, Olajos Sándor 1

ZALAEGRSZEGI TE:

Bolemányi János 21 – Molnár László 33/1, Antoni János 32/4, Mihalecz István 34/3, Péter Zoltán 32/2 – Rácz László 33/3, Tóth Gyula 23/1, Józsi György 26/2 – Csepregi László 31/4, Soós István 33/4, Szentés Lázár 27/8. A többiek: Gáspár Gyula 20, Pusztai László 18, Déri László (k) 15, Simon Károly 12/2, Fodor József 10, Szimacsek Tibor 9/2, dr. Füle Lajos 8, Filó László 7, Szőke István 4, Németh József 3/1, Bogáti Attila 2/2, Fitos József 2

Az 1977–1978. évi Nemzeti Bajnokság I végeredménye

1. Újpesti Dózsa	34	19	13	2	95-46	51	4. Szokolai László (FTC)	17
2. Bp. Honvéd	34	22	6	6	67-22	50	4. Várady Béla (Vasas)	17
3. MTK-VM	34	18	11	5	57-29	47		
4. Videoton SC	34	17	11	6	77-46	45		
5. Vasas SC	34	15	12	7	58-42	42		
6. Diósgyőri VTK	34	11	14	9	44-36	36		
7. Dunaújvárosi Kohász	34	12	12	10	58-53	36		
8. Tatabányai Bányász	34	12	11	11	49-47	35		
9. Ferencvárosi TC	34	11	12	11	54-51	34		
10. Békéscsabai Előre	34	12	7	15	43-57	31		
11. Csepel SC	34	11	8	15	46-57	30		
12. Zalaegerszegi TE	34	9	11	14	39-63	29		
13. Pécsi MSC	34	10	8	16	42-48	28		
14. Haladás VSE	34	9	10	15	43-56	28		
15. Rába ETO	34	6	13	15	37-52	25		
16. Sz.fehérvári MÁV Előre	34	9	6	19	44-78	24		
17. Kaposvári Rákóczi	34	8	7	19	32-61	23		
18. Szegedi EOL	34	6	6	22	35-76	18		

Az NB I góllövőlistájának élcsoportja

1. Fazekas László (Ú. Dózsa)	24					
2. Fekete László (Ú. Dózsa)	19					
2. Kozma Mihály (Bp. Honvéd)	19					
4. Kiss Sándor (Pécsi MSC)	17					
4. Szabó József (Videoton)	17					
1. Salgótarjáni TC	38	23	10	5	75-33	56
2. Bp. Vasas Izzó	38	22	10	6	63-26	54
3. Debreceni VSC	38	23	7	8	51-36	53
4. Kazincbarcikai VSE	38	20	9	9	66-35	49
5. Eger SE	38	16	14	8	55-39	46
6. Szolnoki MTE	38	17	9	12	59-41	43
7. Volán SC	38	12	16	10	55-50	40
8. Budafoki MTE	38	14	11	13	64-48	39
9. Nagykanizsai Olajb.	38	14	9	15	49-48	37
10. Váci Híradás	38	14	9	15	39-42	37
11. Békéscsabai TASK	38	12	12	14	38-42	36
12. Dorogi Bányász	38	13	10	15	37-44	36
13. Komlói Bányász	38	13	8	17	39-46	34
14. BVSC	38	10	13	15	50-57	33
15. NIKE Fűzfői AK	38	11	11	16	46-68	33
16. BKV Előre SC	38	9	13	16	34-48	31
17. Kossuth KFSE	38	6	18	14	50-67	30
18. Szekszárdi Dózsa	38	9	9	20	38-73	27
19. Várpalotai Bányász	38	7	10	21	44-73	24
20. MÁV DAC	38	7	8	23	41-77	22

NB III, Keleti csoport

1. Ózdi Kohász	38	20	13	5	73-31	53
2. Miskolci VSC	38	23	6	9	87-44	52
3. Szarvasi Főisk. Spar.	38	23	6	9	84-45	52
4. H. Papp József SE	38	16	14	8	71-42	46
5. Szegei Dózsa	38	16	14	8	67-49	46
6. H. Szabó Lajos SE	38	18	8	12	61-44	44
7. Nyíregyházi Vasutas Sp.	38	14	15	9	48-33	43
8. HÓDGÉP Metripond	38	15	13	10	66-52	43
9. Debreceni MTE	38	17	8	13	64-46	42
10. Gyulai SE	38	16	9	13	56-57	41
11. Borsodi Bányász	38	17	6	15	60-71	40
12. Lehel SC	38	14	11	13	53-61	39
13. Leninvárosi MTK	38	15	8	15	61-51	38
14. Szolnoki MÁV	38	9	15	14	63-78	33
15. Kiskvárdai SE	38	10	13	15	47-62	33
16. Recski Ércbányász	38	10	10	18	45-68	30
17. Sátoraljaújhelyi SMM	38	7	10	21	42-84	24
18. Hajdúszoboszlói Bocskai	38	5	13	20	36-65	23
19. Szegei VSE	38	5	12	21	36-75	22
20. Salgótarjáni Síkúveggyár	38	4	6	26	32-94	16

NB III, Közép-csoport

1. Ganz-MÁVAG	38	21	8	9	89-49	50
2. Építők SC	38	19	12	7	75-41	50
3. Kecskeméti SC	38	20	9	9	79-41	49
4. Balassagyarmati SE	38	18	12	8	59-35	48
5. Pénzügyőr SE	38	17	13	8	61-39	47
6. 22. sz. Volán SE	38	19	9	10	58-42	47
7. Bp. Spartacus	38	17	10	11	55-46	44
8. Gyöngyösi Spartacus	38	18	7	13	63-53	43
9. Perbáti TSZ SK	38	15	12	11	51-39	42
10. H. Bem József SE	38	15	12	11	47-39	42

11. Dunakeszi VSE	38	16	9	13	52-51	41
12. Erzsébeti SMTK	38	16	5	17	67-66	37
13. Kecskeméti TE*	38	18	8	12	58-49	34
14. Dunaújvárosi Építők	38	14	6	18	61-65	34
15. Vasas Ikarus SK	38	10	10	18	41-56	30
16. ÉGSZÖV MEDOSZ	38	9	10	19	43-59	28
17. Ceglédi VSE	38	9	8	21	35-77	26
18. AURAS SE	38	6	10	22	30-78	22
19. Láng Vasas	38	7	5	26	31-75	19
20. Enyingi MEDOSZ	38	5	7	26	38-93	17

* vesztegetési kísérlet miatt 10 pont levonva.

NB III, Nyugati csoport

1. Pécsi VSK	38	22	7	9	66-28	51
2. Ajkai Alumínium	38	20	9	9	68-36	49
3. Bauxitbányász SE	38	18	13	7	68-39	49
4. Oroszlányi Bányász	38	19	8	11	65-53	46
5. MÁV Nagykanizsai TE	38	14	16	8	47-43	44
6. H. Rákóczi SE	38	16	10	12	47-28	42
7. Bábolnai SE	38	15	12	11	58-41	42
8. Péti MTE	38	15	12	11	49-38	42
9. KOMÉP SC	38	13	16	9	53-43	42
10. Répcelaki Bányász	38	18	6	14	55-54	42
11. Véméndi TSZ SK	38	14	12	12	58-49	40
12. Bakony Vegyész	38	14	12	12	48-44	40
13. Soproni Textiles	38	16	7	15	58-64	39
14. Sabaria SE	38	15	8	15	45-46	38
15. Sellyei SK	38	12	11	15	39-50	35
16. Siófoki Bányász	38	9	10	19	39-46	28
17. Keszthelyi Haladás	38	9	9	20	51-84	27
18. H. Kiss János	38	8	6	24	34-74	22
19. Soproni KSE	38	5	11	22	41-82	21
20. Latex Kőszegi SE	38	6	9	23	35-82	21

Az I. osztályú mérkőzések eredményei

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.
1. Újpesti Dózsa	X	3-2	0-0	4-0	1-0	0-0	2-0	3-1	1-1	6-1	5-2	6-0	1-0	5-1	2-2	8-2	5-1	6-1
2. Bp. Honvéd	0-1	X	2-0	1-0	2-0	3-0	3-2	2-0	3-2	2-0	2-0	3-0	3-0	2-0	2-0	2-0	5-0	4-0
3. MTK-VM SK	1-1	3-2	X	2-1	0-0	3-0	4-1	2-0	1-1	3-1	3-0	0-0	1-0	4-1	1-0	5-0	2-0	6-0
4. Videoton SC	6-4	0-0	1-1	X	1-1	0-2	5-3	4-1	2-1	4-0	5-0	3-0	4-2	6-0	1-1	5-2	4-3	5-1
5. Vasas SC	2-4	1-0	1-2	2-2	X	3-0	2-2	0-1	4-1	2-2	1-2	2-0	2-1	1-0	1-1	1-1	3-1	3-1
6. Diósgyőri VTK	2-2	1-1	1-1	1-2	0-0	X	2-0	3-1	2-0	2-1	1-0	3-0	0-2	0-0	0-0	4-1	4-0	4-0
7. Dunaújvárosi Kohász	1-1	1-4	1-2	1-1	1-1	2-0	X	1-1	3-2	5-0	1-1	3-0	3-1	2-2	2-0	1-1	2-1	2-2
8. Tatabányai Bányász	3-3	1-1	1-1	1-0	1-2	1-2	3-0	X	1-0	2-2	0-0	3-1	0-1	2-0	1-1	4-0	3-0	2-0
9. Ferencvárosi TC	1-1	2-1	2-0	0-3	1-1	1-1	1-3	5-3	X	2-1	5-2	5-0	1-1	3-1	0-0	1-0	2-2	3-2
10. Békéscsabai Előre	1-4	1-0	1-2	1-1	2-3	1-1	3-0	0-0	0-0	X	2-0	1-1	1-0	2-0	3-0	2-0	2-0	1-0
11. Csepel SC	2-2	0-0	1-2	2-2	2-4	1-0	2-1	1-1	3-2	6-1	X	1-2	3-1	2-2	2-0	1-2	2-1	3-0
12. Zalaegerszegi TE	2-2	0-2	1-1	0-1	0-0	1-1	0-0	0-0	3-3	3-1	0-0	X	3-2	3-2	4-1	2-3	1-0	3-0
13. Pécsi MSC	2-3	0-2	1-1	4-1	1-1	2-1	1-1	3-3	1-0	2-0	0-1	2-0	X	0-1	4-0	2-1	1-1	0-0
14. Haladás VSE	1-1	0-0	0-1	1-1	0-2	2-2	1-1	1-2	1-1	0-3	3-2	5-1	4-1	X	3-0	3-0	3-1	3-2
15. Rába ETO	0-0	1-1	4-0	2-2	2-5	1-1	2-4	2-0	1-2	3-1	2-0	1-2	1-1	0-0	X	0-0	4-0	2-0
16. Sz.f. MÁV Előre	1-4	1-6	1-0	1-2	3-5	1-1	1-3	4-1	0-1	1-2	0-1	4-2	1-2	2-1	2-1	X	1-0	3-1
17. Kaposvári Rákóczi	1-2	1-2	2-2	0-0	3-0	1-0	0-1	2-3	1-0	0-2	2-1	2-2	1-0	1-0	2-1	1-1	X	1-0
18. Szegei EOL AK	6-2	1-2	1-0	1-2	1-2	2-2	1-4	0-2	2-2	2-1	2-0	0-2	1-0	0-1	3-1	2-2	0-0	X

Tizenegy idény alatt kilencedszer lett bajnok az Újpesti Dózsa

Az 1978-as Mundial után nagyon rossz hangulat uralkodott a magyar futballban. Kutas István és az MLSZ bűnösöket, sőt bűnbakokat keresett, amiért a korábbi évek javuló eredményei után nem sikerült Argentínában pontot szerezni.

A klubok egy része az előző idény Magyar Népköztársasági Kupájának zárásával készült az újra, amely aztán augusztus utolsó hétvégéjén meglepetésekkel indult. Az Újpesti Dózsa a „szomszédban”, a Tábor utcában nem bírt az újonc Vasas Izzóval, s nem tudott nyerni az immár Friedmanszky Zoltán által irányított Ferencváros sem az elitbe visszatért Salgótarjáni TC ellen. (A nógrádiakat a Fradi-legenda, dr. Lakat Károly készítette fel.)

Hamar kiderült, hogy a bajnoki címet védő Dózsa döntetlenje nem egyszerű kisiklás vagy a 11 000 néző előtt óriási lelkesedéssel játszó izzósok bravúrja volt a nyitányon. Várhidi Pál legénysége – amelyből hiányzott az ismét sérült Tóth Zoltán, noha ezúttal helyettesére, Rothermel Ádámra sem lehetett panasz – az első hét fordulóban csak a Rába ETO és a Videoton csapatát győzte le. A Megyeri úton megnyerte a mérkőzéseit, ellenben a Népstadionban és idegenben nem ment neki. A „nagy négyes” további három tagja ellen nyeretlen maradt,

Bajnokcsapat lila-fehérben. Hátul, balról: Várhidi Pál vezetőedző, Rothermel, Sarlós, Kardos, Tóth Z., Pethő Gábor gyűrő. Előttük: Dunai III, Kolár, Viczkó, Tóth J., Tóth A. Felső ülő sor: Fazekas, Zámbó, Törőcsik, Fekete, Kerekes. Elöl: Kellner, Schumann, Gyöngyösi, Nagy L.

Fotó: Labdarúgás

1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976
1977
1978
1979
1980
1981
1982
1983
1984
1985
1986

Fotó: Labdarúgás

Az ezüstérmes FTC. Állnak, balról: Tepszics, Mészöly, Hajdú, Zsiborás, Rab, Vépi, Magyar. Elöl: Pusztai, Bálint, Ebedli, Martos, Nyilasi, Takács, Pogány

4-1-re kikapott a Bp. Honvédtól, s döntetlent játszott a Vasassal, valamint a Ferencvárossal is. Október 4-én, a Fradi elleni 2-2 után a lilák a nyolcadik helyen szerénykedtek a bajnokságban, igaz, csak négy ponttal lemaradva a listavezető zöld-fehérektől és hárommal a jó rajtot vett Bp. Honvédtól.

A következő fordulóban a Dózsa 3-1-re megverte a Békéscsabát, Fazekas és Budavári és két-két gólt szerzett, igaz, utóbbi az egyiket a saját kapujába lőtte. Ez sem rossz sztori, de nem erről maradt emlékezetes a forduló, hanem hogy akkor avatták a fradisták az Üllői úton a villanyvilágítást. Pogány két, valamint Nyilasi és az első találatot szerző Takács egy-egy góljával a Ferencváros 4-1-re győzött a Pécsi MSC ellen. A vendégeknél a szovjetek elleni válogatott mérkőzésen fejszerűlést szenvedett Katzirz Béla vállalta a játékot, de úgy járt, mint 1966-ban a portugálok ellen Szentmihályi Antal. Hibát hibára halmozott.

Egyébként még egy pályán avattak világítást az idényben: Székesfehérváron, a Sóstói Stadionban, november 18-án. A Videoton 1-0-ra megverte a listavezető Bp. Honvédot, amely így kénytelen volt átadni időlegesen a vezetést a Ferencvárosnak.

Fekete László megtámaszkodott az idény végére

Az Újpest közben lábra kapott, december közepéig (a csepeli és a pécsi döntetlenje mellett) hat mérkőzését is megnyerte. Nem is akármilyen támadójátékkal: a Dunaújvárosnak hét, a Haladásnak és a Tatabányának egyaránt öt, a Salgótarjának négy gólt rúgott. A Kohász elleni volt Fekete László (egyik) nagy napja az idényben: mesterötöse után tízest kapott a *Népsporttól*. (Abban az idényben, sőt abban a félévben még egyszer a maximális osztályzatot kapta egy játékos a sportnapilaptól, Vágási Sándor, a Békéscsaba sokoldalú futballistája ugyancsak öt gólt szerzett a bajnokság meglepetéscsapata, a Diósgyőri VTK ellen.)

Ameddig a Dózsa szárnyalt, visszaesett az addig veretlen Fradi. Nagy verést (2-5) kapott az akkor éppen a bajnoki cím első számú esélyeseként emlegetett, az UEFA-kupában is dicséretesen szereplő

1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976
1977
1978
1979
1980
1981
1982
1983
1984
1985
1986

Fáradt, de boldog Honvéd-játékosok (balról): Gyimesi, Kozma, Gujdár, Pál, Paróczai, Kocsis

Bp. Honvédtól, majd döntetleneket játszva aprózta lépteit. A kispestiek elleni találkozó különben az argentinai világbajnokságot idézte. Nem feltétlenül színvonalában, inkább abban, hogy a Mar del Plata-i magyar–francia meccsen kellett az egyik csapatnak, a franciának kölcsönmezben pályára lépnie, mert mindkettő fehérben akart játszani. A Népstadionban is ugyanez történt, ezúttal a Bp. Honvéd öltözött (legalábbis az első félidőre) kölcsöntrikóba, bordóba.

A bajnokság kellemes meglepetése volt a Diósgyőri VTK szereplése. A Szabó Géza által irányított piros-fehérek vereséggel kezdték az évet, a Vasas elleni meccsen még nem játszott az idény során a válogatott egyik kulcsemberévé vált Tatár György, aki a Videotonba akart átigazolni. Meggondolta magát, az első hazai mérkőzésre már beszállt. Lassan összeállt a Veréb György helyére került Szabó László előtt a Szántó, Salamon, Váradi, Kutasi – Oláh, Tatár, Görgei – Szalai, Magyar, Fekete alapcsapat. Eleinte kétarcú társaság volt a diósgyőrieké, idegenben ötösökbe

is beleszaladt (Tatabánya, Kispeszt, Békéscsaba), de hazai pályán alig veszített pontot. Máig emlegetik Diósgyőrben a Fradi legyőzését. A november végi találkozó előtt Szabó Géza edző elégedetlen volt a Magyar Balázs helyén a csapatba került Grolmusz Gyula teljesítményével. Azon gondolkodott, hogy mellőzi a centert, és inkább Tokár Bélát vagy Magyart állítja a kezdőbe. Utóbbi végül játszott, mert Fekete, az állandó balszélső nem épült fel. De maradt Grolmusz is, akít a játékosársai „könyörögtek be” a csapatba. S a mérkőzés hajrájában ő szerezte a találkozó egyetlen gólját.

A három muskétás: Töröcsik, Fazekas és Fekete

November végén a Bp. Honvéd vezette a bajnoki tabellát, egy ponttal megelőzve a Ferencvárost, az Újpesti Dózsát és a Diósgyőrt. A félévi záráskor,

december 20-án a Bp. Honvéd egy ponttal állt a Ferencváros, kettővel az Újpesti Dózsa előtt. Négy pontnyira volt tőle a legjobb vidéki alakulat, a hazai pályán kilenc mérkőzéséből csak egyen, az Újpest ellenin pontot veszítő, egyébként hétszer kapott gól nélkül záró DVTK.

Aprópó, lila-fehérek! Hasonlóan jó szériát produkáltak a Megyeri úton, minden ellenfelüket legyőzték. Ellenben a semleges Népstadionban, illetve idegenben csak az MTK-VM ellen nyertek.

Tavasza sok minden megváltozott – például véget ért a Kutas-éra, a bonni tudósítói állásából hazatért riporterlegenda, Szepesi György került az MLSZ élére –, az Újpesti Dózsa pedig állva hagyta vetélytársait. Nagyszerűen védett a felépült Tóth Zoltán, aki édesapja, az egykori válogatott kapus, Tóth György méltó örökösének bizonyult. Az első hét tavaszi fordulóban mindössze egy gólt kapott. Győrben, Salgótarjánban, Tatabányán és Szombathelyen is nyert a Dózsa, a szilárd védekezés mellett Fekete és Fazekas eredményességére építve. Közben visszaesett a sérült Pintért nélkülöző Bp. Honvéd. Tichy Lajos legénysége az első hat 1979-es fordulóban mindössze öt pontot szerzett, s ötpontos hátrányba került a Dózsával szemben. A lila-fehérek addigra négy ponttal vezettek a Ferencváros előtt is. A Diósgyőr április 21-én fellépett a képzeletbeli dobogóra, miután a Honvéd újabb vereségbe futott bele ezúttal Zalaegerszegen.

Június elején Várhidi Pál együttese kikapott ugyan az Izsó Ignác és Zombori Sándor vezérlésével 0-2-ről fordító Vasastól, de ez már nem sokat számított. Sőt, az utolsó négy körben már nem akadt olyan mérkőzés, amelyen legalább három gólt ne termelt volna a támadócsapata.

A Dózsa pazar játékkal koronázta meg magát. Három fordulóval a zárás előtt az idény meglepetéscsapata, a DVTK elleni hazai 5-0-val bebiztosította a bajnoki címet. Pedig a borsodi piros-fehérek nagyon bátran játszottak a Megyeri úton, az első félidő – az újpesti Fekete László gólja ellenére – ikaszt ígért. A mérkőzés a második játékrész elején dőlt el, akkor a Dózsa kiütötte a diósgyőrieket.

Az Újpest már bajnokként 4-0-val visszavágott az őszi súlyos vereségért a Bp. Honvédnak a Népstadionban. A nagy formába lendült Fekete mesterhármast szerzett, az utolsó fordulóban szinte szórta a gólokat.

Fura, de Várhidi Pál és a *Népsport* sem a gólgyáros Feketét vagy a 26 gólig jutott Fazekast jelölte a szezon legjobbjának. A mester különösen Dunai III Ede, Tóth András és Törőcsik András játékával volt elégedett, a szaklap az említett trió mellett a két kapust, az ősszel védő Rothermel Ádámot, illetve a tavasszal parádézó Tóth Zoltán jelölte meg eminensként. „Védőink közül kiemelkedett Dunai Ede, nagy érdemei vannak abban, hogy közvetlen védelmünk játéka megszilárdult. Tóth András kiemelkedő vezéregyénisége volt csapatunknak. Főleg a bajnokság hajrájában érte el régi nagy formáját, 40-45 méteres átadásai aranyat értek. A három csatár közül Törőcsik lőtte a legkevesebb gólt, mégis az ő játékát emelem ki” – mondta Várhidi Pál, aki akkor a negyedik bajnoki címét nyerte a lila-fehérekkel. Törőről a gólkirály is áradozott: „Kevesebb gólt rúgott nálam, de a legtöbbször ő hozott helyzetbe, alkalomadtán bizony csak a lábamat kellett odatennem. Nehéz őt követni, olykor fogalmunk sincs arról, mi jár a fejében.”

Az Újpesti Dózsa az 1969 eleje és 1979 nyara közötti 11 bajnokságból kilencet megnyert. Hasonló teljesítményre a magyar labdarúgás történetében csak a tízes-húszas évek „arany” MTK-ja volt képes. Noha egy bő évtized alatt sokat cserélődött a Megyeri úton a játékosállomány, Fazekas László, Dunai III Ede, Zámbo Sándor, Nagy László és Tóth András mind a kilenc arany megszerzésének tevékeny részese volt.

reneszanszát élő Bálint helyezése ellenére – aligha sejteti, hogy a Dózsa mögött a Ferencváros lett a második, a Vasas pedig a negyedik a tabellán...

A Népsport Kupát a története legjobb bajnoki helyezését elérő DVTK középhátvédje, Salamon József kapta (6,483). Mögötte a legjobbak sorrendje: 2. Bálint (FTC, 6,312), 3. Csapó (Tatabánya, 6,300), 4. Csepecz (Tatabánya, 6,230), 5. Bódi (Dunaújvárosi Kohász, 6,125), 6. Póczik (Bp. Honvéd, 6,125), 7. Pásztor (Békéscsaba, 6,095), 8. Kovács J. (Videoton, 6,088), 9. Szabó (DVTK, 6,047), 10. Láza (Békéscsaba, 6,040).

A posztonként rangsor alapján Az év tizenegye: Csepecz – Királyvári (Békéscsaba, 5,909), Salamon, Láza, Magyar (Rába ETO, 5,909) – Bódi, Csapó, Póczik – Fazekas (Ú. Dózsa, 5,823), Töröcsik (Ú. Dózsa, 6,030), Fekete (Ú. Dózsa, 5,878). A B-csapat: Szabó – Szántó (DVTK, 5,909), Bálint, Nagy A. (Bp. Honvéd, 6,037), Kutasi (DVTK, 5,882) – Oláh (DVTK, 6,029), Pásztor, Tóth A. (Ú. Dózsa, 6,035) – Gyimesi (Bp. Honvéd, 5,500), Nyilasi (FTC, 5,896), Kuti (Dunaújvárosi Kohász, 5,774). A kapusoknál nemcsak Tóth Zoltán, hanem a csepeli Kovács Attila is elsőrangú teljesítményt nyújtott, ő lett volna a második az „egyesek” között, de csupán tavasszal védett, ezért 17 mérkőzése volt.

MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁGI KUPA

Tizenkét év után újra győri kupagyőzelem

Visszatért a régi, az igazi kuparendszer, nem alkottak csoportokat a még versenyben lévő csapatok. A legjobb 32 között még alig akadt meglepetés (legfeljebb az, hogy az MTK-VM kiesett a Balassagyarmat ellen), ám a legjobb nyolc közé csupán két alacsonyabb osztályú klub, a Leninváros és a Tapolcai Bauxitbányász jutott be. Igaz, utóbbi majdnem elkapta a Bp. Honvédot. Ebben a szakaszban találkozott egymással az előző sorozat két finalistája: a Fradi óriási csatában (4-3, 3-3) gyűrte le a Pécsi MSC-t. A Csepel meglepetésre elbúcsúztatta az Újpesti Dózsát (2-3, 1-1).

A kupagyőztes Rába ETO a tróféával

A negyeddöntőben a legnagyobb csatát a Dunaújvárosi Kohász és a Rába ETO vívta, a győriek büntetőpárbajban léptek tovább. Feltűnést keltett, hogy a Tatabánya milyen magabiztosan verte ki a Vasast. Az elődöntőben mindkét későbbi döntősnek akadt egy nagyszerű 90 perce. A Rába ETO, Glázer Róbert mesterhármásának is köszönhetően, 7-2-re verte az első találkozón a Csepelt, így a második már formalitás volt csupán. A másik ágon a Tatabánya

1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976
1977

remek játékkal szerzett kétgólos előnyt a Fradival szemben, de a zöld-fehérek, 10 000 néző előtt, 5-1-gyel vágta vissza.

A Népstadionban rendezett döntőben a Kovács Imre által dirigált Rába ETO a játék képe alapján megérdemelten nyert 1-0-ra a Tatabányával szembeni Üllői úti parádétól messzire kerülő FTC ellen. A mezőny legjobbja a győri kapus, Palla Antal volt.

Ebben az évben két Szabad Föld Kupa-döntőt is rendeztek. Az előző évi sorozatot november elsején, az Üllői úton, az FTC-1.

FC Magdeburg KEK-mérkőzés előtt (Csornai SE-Tiszavasvári Lombik 3-0), a másodikat az 1979 tavaszi MNK-döntő előmérkőzéseként a Népstadionban (Celldömölki VSE-Bólyi MEDOSZ 3-2).

A Képes Sport felvétele Szabó Ottó döntő góljáról

Magyar Népköztársasági Kupa, 1978–1979-es sorozat

Negyeddöntő: Ferencvárosi TC–Bp. Honvéd 4-1, 1-1, Tatabányai Bányász–Vasas SC 4-0, 2-1 Csepel SC–Kaposvári Rákóczi 2-0, 1-0, Dunaújvárosi Kohász–Rába ETO 0-1, 1-0 (t: 1-3)

Elődöntő: Tatabányai Bányász–Ferencvárosi TC 3-1, 1-5, Rába ETO–Csepel SC 7-2, 0-0

Döntő:

Rába ETO–Ferencvárosi TC 1-0 (1-0)

1979. június 23., Népstadion, 6000 néző. Jv.: Pádár

Rába ETO: Palla – Szijártó, Pozsgai, Pásztor, Magyar – Lipót, Füzi, Onhausz – Szabó O., Glázer (Pénzes, 64.), Pölöskei (Horváth D., 81.)

FTC: Zsiborás – Martos, Bálint, Rab, Vépi – Takács, Ebedli (Mészöly, 73.), Magyar (Koch, 73.) – Pusztai, Nyilasi, Pogány

Gólszerző: Szabó O. (17.)

KÉPES SPORT KUPA

Kovács József: három a magyar igazság

1982
1983
1984
1985
1986

Győr rendezte az 1978-as Képes Sport Kupát. A hazai csapat mindössze egy döntetlennel a mezőny utolsó helyén végzett – ami annak is betudható, hogy igazi teremspecialisták voltak az ellenfelek. A Videoton például négy év éven belül harmadszor nyerte meg a tornát, Kovács József sorozatban szintén harmadszor bizonyult a legjobb játékosnak. A két sima győzelemmel, a Rába ETO elleni döntetlen után pedig a szétlövés megnyerésével a mezőny fölé nőve együttesből került ki a legjobb kapus is, Kovács László. A második helyezett Ferencváros adta a gólkirályt (Pogány László, 3 góllal), „bronzérmes” a Tatabányai Bányász lett.

Kulcsember lett a diósgyőri Tatárból

A kudarcként megélt argentinai vb-szereplés után kapitányváltásra került sor a válogatottnál. Baróti Lajos lemondása után a sportot felügyelő pártvezér és az MLSZ elnöke hatalmi szóval Kovács Ferencet rendelte a nemzeti tizenegy élére.

„A három meccs-három vereség mérleggel zárult argentinai világbajnokság előtt és alatt már Baróti Lajos mellett dolgozott, de a játékok előtt sem a nagyon jó, sem a nagyon rossz szereplés esetén nem volt a levegőben annak esélye, hogy akár Baróti távozása esetén is ő lesz az utód. Ennek ellenére, amikor a vb-t követően Lajos bácsi távozott, őt nevezték ki a posztra, amint az egy 2004-es Nemzeti Sportnak adott nyilatkozatában áll: »pártutasításra...« Elmondása szerint Biszku Béla és Kutas István magukhoz rendelték és azt mondták: »Nézzé, Kovács, maga lesz a kapitány, ha akarja, ha nem!« Mit tehetett, akarta! (1978-at írtunk...)” – írta a kor hangulatát is plasztikusan megjelenítve *Lakat T. Károly* a *Helyünk a kupanap alatt* című könyvben Kovács Ferenc kinevezéséről.

Az új kapitány először azt rögzítette, kikre nem számíthat. Kutasék eltiltották a válogatottbeli szerepléstől Nyilasi Tibort és Töröcsik Andrást, sőt Tóth Józsefet is, aki nevetni merészelt, amikor újpesti klubtársa a FIFA-fogadáson megviccelte a nemzetközi sportélet egyik hatalmasságát. Klubfegyelmije miatt kikerült a keretből a vébé legjobb magyar játékosa, Zombori Sándor, aki a szövetségnél is kihúzta a gyufát: merészelt a vb előtt még valutában megígért prémiumról érdeklődni. Kimaradt Fazekas László is, aki talán az akkori felesége londoni botránya miatt bűnhődött.

Az első, a finnek elleni mérkőzésen – Európa-bajnoki selejtezőn – mindössze négy, Argentinában járt vb-szereplő, Gujdár Sándor, Bálint László, Kereki Zoltán és Pintér Sándor lépett pályára. Jól jellemezte a helyzetet, hogy amikor a meccs előtt négy nappal játszott, Vasas Ikarus elleni előkészületi mérkőzés után *Füredi István*, a *Képes Sport* újságírója megkérdezte Kovács Ferencet, alakul-e már a kezdőcsapata, a szövetségi kapitány így válaszolt: „Nem, itt még nem tartok. Néhány játékos, Bálint, Lukács és Tatár formájával azonban máris elégedett vagyok. Úgy érzem, a fiatal Gyimesi játéka új színfolt a legjobbak között. Engem is meglepett, milyen gyorsan alkalmazkodott a többiekhez. Persze, hogy kik lépnek pályára, arról csak később döntök, hiszen néhány posztra még nincs jelöltem.” (*Képes Sport 1978. szeptember 19.*)

Kovács Ferenc öt újoncot avatott, Szokolai László, Gyimesi László, Tatár György, Kardos Ernő és Tieber László először játszott a válogatottban. 1962. június 24. óta, azaz több mint 16 év és egyben 140 (!) A-válogatott mérkőzés után először nem szerepelt egyetlen Újpesti Dózsa-játékos sem a csapatban. A nemzetközi porondon szinte teljesen ismeretlen finn játékosok ellen „megfázott” a magyar együttes (Gujdár – Paróczai, Bálint, Kereki, Lukács – Kovács J., Gyimesi, Tatár, Pintér – Kardos, Tieber, csereként beállt még Szokolai) Atik Ismail szerezte az első gólt, Pyykkö a másodikat, s Tieber László csak a szépítési tudott a 74. percben. Nehezen megemészthető vereség volt.

Alig három hét alatt óriásit fordult a kocka. A szovjetek elleni hazai Eb-selejtező előtt Kovács Ferenc hét helyen is megváltottatta a Helsinkiben kezdő tizenegyet. Jó döntést hozott: a Katzirz – Martos, Kocsis I., Kereki, Lukács – Pál, Tatár, Pintér – Szokolai (Gyimesi), Kovács

1967

1968

1969

1970

1971

1972

1973

1974

1975

1976

1977

1978

1979

1980

1981

1982

1983

1984

1985

1986

A magyar válogatott kerete. Állnak, balról: Katzirz, Kereki, Kocsis, Martos, Kovács I., Kovács J., Tatár, Lukács, Gujdár. Elöl: Pál, Gyimesi, Fekete, Pintér, Szokolai, Várady, Tieber

I. (Fekete), Várady összeállítású alakulat remekelt. Az első félidőben Várady Béla (pazar távoli lövéssel), a másodikban a második válogatott meccsén az első találatát szerző Szokolai László (a rövid sarok felé mozogva, látványos fejjel) vette be a szovjetek kapuját.

Mielőtt bárki azt hihette volna, hogy összehasonlítható ez a legénység az egy évvel korábbival, jött a kijózanító pofon: a csapat 4-1-re kikapott Szalonikiben a görögöktől. Várady Béla csak 0-4 után, a 91. percben szépitett. Ez a vereség hamar elvitte a szovjetek elleni 2-0-s győzelem örömét. A magyar válogatott a Katzirz – Martos, Kocsis I., Kereki, Lukács – Pál, Tatár, Pintér, Zombori – Szokolai (Kovács I.), Várady összeállításban szerepelt. Vagy inkább: szerepelt le.

November 15-én ünnepi mérkőzésre volt hivatalos a magyar együttes, de a találkozó végül csak 61 percig tartott. A Gujdár – Martos, Kocsis I., Kereki, Bálint – Pál (Zombori), Pintér, Tatár – Szokolai, Fekete, Várady névsorú gárda jól helytállt, nem kapott gólt a nyugatnémetektől a frankfurti ködben. A francia Wurtz játékvezető az utolsó fél órát már nem engedte lejátszani. Kevés világklasszis edző búcsúmeccse szakadt félbe – Helmut Schöné igen. Akadt még egy búcsúzója a mérkőzésnek, csak akkor azt még nem is sejtette senki: Pintér Sándor, a korszak emblematisz játékos – újra és újra kiújuló sérülései miatt – soha többé nem tudott játszani a nemzeti tizenegyben. Huszonnyolc évesen szerepelt utoljára a címeres mezben.

Március 28-án játszotta első, 1979-es mérkőzését a válogatott, a másik német állam csapatát

Klaus Fischer fejjel veszélyezteti a magyar kaput, Pál és Gujdár lemaradt

fogadva. Amennyire rosszul ment akkoriban az NDK klubjai ellen, olyan simán intézte el a nemzeti tizenegy a DDR-feliratos gárdát. Alkalmassint közrejátzott a magabiztos sikerben, hogy Fazekas, valamint az új MLSZ első ülésén Kovács Ferenc kérésére amnesztiában részesített Töröcsik és Nyilasi visszatért. Mindössze 12 000 néző látta a Népstadionban, ahogyan Kovács Ferenc legénysége a „T betűsök” góljaival 3-0-ra nyer az alábbi összeállításban: Katzirz – Török, Kocsis I., Nagy A. (Rab), Kutasi – Csapó (Tatár), Nyilasi, Zombori – Szokolai (Fazekas), Töröcsik, Tieber (Pásztor). Egyetlen újonc szerepelt a csapatban, a diósgyőri Kutasi László. Az első gólt Töröcsik András fejelte a 16. percben (pályafutása egyik legkönnyebb fejes gólja volt...), majd a második féldőben Tieber László elete második válogatott meccsén is a kapuba talált. (Így zárta a karrierjét a címeres mezben: két mérkőzés, két gól.) A végeredményt a diósgyőri Tatár György állította be, aki ezt is beleértve öt válogatott mérkőzésből négyen gólt szerzett 1979-ben.

Április elején az európai élménybe tartozó lengyelek fogadták a magyarokat Chorzówban. A Katzirz – Török, Kocsis I., Bálint, Kutasi – Tatár (Rab), Csapó, Zombori – Töröcsik, Nyilasi, Fekete (Fazekas) alkotta együttes ellen a lengyelek-nél játszott a fiatal Zbigniew Boniek és az örökifjú Grzegorz Lato is. Lato szerezte meg a vezetést a 67. percben, a diósgyőri Tatár György egyenlített öt perccel később.

Május 2-án a görögöket fogadtuk, nagy reményekkel. A játék azonban csalódást okozott, a Katzirz – Török, Bálint, Kocsis I., Kutasi – Kovács B., Csapó (Magyar I.), Zombori – Fazekas, Töröcsik, Fekete (Kuti) összeállítású magyar csapat nem tudta feltörni a vendégek védelmét. Pedig a végelszámolásnál kiderült: ha megnyertük volna ezt a meccset, kijutunk az olaszországi Európa-bajnokságra. Így viszont a görögök utazhattak.

A hónap közepén várt még egy selejtező a mieinkre – a messzi Tbiliszipben, a szovjetek ellen. Két évvel korábban ugyancsak a grúz fővárosban kikapott a magyar legénység, igaz, a hetvenes évek második felében négy meccsből csak azt az egyet veszítette el a korábbi mumus ellen. Ez volt a Dinamo Tbiliszi tündöklésének időszaka a szovjet futballban, a Szbornajában öt grúz játékos is helyet kapott. A magyarok újoncot avattak, először (s külföldre távozása miatt utoljára) védett a nemzeti tizenegyben az újpesti Tóth Zoltán. Bemutatkozásával futballtörténelmet írt, mivel ő lett az első olyan válogatott labdarúgónk, akinek az édesapja (Tóth György) is szerepelt a legjobbak között. Jól védett, nagy része volt abban, hogy a csapat döntetlennel tért haza. Csesznokov gólja után Tatár György egyenlített, a diósgyőri támadó középpályás sorozatban a harmadik válogatott mérkőzésén szerzett gólt. (Sőt, aztán a következőn, a csehszlovákok ellenin is eredményes volt.) A második féldőben Pusztai László góljával vezetett Kovács Ferenc Tóth Z. – Török (Martos), Bálint, Kocsis I., Tóth J. – Kovács B. (Rab), Nyilasi, Tatár – Pusztai, Töröcsik, Magyar I. összeállítású együttese, ám az utolsó negyedóra kezdetén Ramaz Sengelija döntetlenre mentette a házigazdák számára a selejtezőt. Tóth Zoltánon kívül Magyar István is ekkor viselte utoljára a nemzeti mezt, augusztusban nem tért haza a Ferencváros belgiumi túrájáról.

Pintér figyel a Bonhofot a „ködös” frankfurti meccsen

1978

1979

Az A-válogatott törzstagjai 1978–1979

A Lantos Mihály által irányított B-válogatott novemberben 3-0-ra kikapott Karlsruhéban a nyugatnémetektől, vagy inkább Walter Kelschtől. A VfB Stuttgart csatára szerezte a mérkőzés mindhárom gólját. A magyar színekben Szűcs – Paróczai, Judik, Pál Gy., Varga J. – Lutz, Kovács B., Póczik – Pusztai, Weimper és balszélsőként a diósgyőri Fekete László lépett pályára.

1979 májusában a B-válogatott – immár dr. Lakat Károly vezetésével a tulajdonképpeni olimpiai válogatott – előbb Ózdon 3-3-ra végzett, majd Győrben 2-1-re kikapott. Az ellenfél mindkétszer a szovjet második garnitúra volt. A két találkozón Szűcs és Palla, valamint Szántó, Salamon, Péter, a pécsi Pál Gyula, Lutz, Oláh, Fükő, Schmidt, a vasasos Kiss László, Szabó Ferenc, Szabó József, Weimper, Fülöp, Burcsa, Kardos és a diósgyőri Fekete szerepelt.

1978. szept. 20.	Helsinki	FINNO.	1-2 (0-1)	Eb-selejtező	Tieber
1978. okt. 11.	Bp., Népst.	SZOVJETU.	2-0 (1-0)	Eb-selejtező	Várady, Szokolai
1978. okt. 29.	Szaloniki	GÖRÖGO.	1-4 (0-0)	Eb-selejtező	Várady
1978. nov. 15.	Frankfurt	NSZK	0-0	(félbeszakadt)	
1979. márc. 28.	Bp., Népst.	NDK	3-0 (1-0)		Törőcsik, Tieber, Tatár
1979. ápr. 4.	Chorzów	LENGYELO.	1-1 (0-0)		Tatár
1979. máj. 2.	Bp., Népst.	GÖRÖGO.	0-0	Eb-selejtező	
1979. máj. 19.	Tbiliszi	SZOVJETU.	2-2 (1-1)	Eb-selejtező	Tatár, Pusztai

Az idény során a magyar válogatottban szerepelt játékosok

7 mérkőzésen: Kocsis István (Bp. Honvéd), Tatár György (Diósgyőri VTK)

5 mérkőzésen: Bálint László (FTC), Katzirz Béla (Pécsi MSC), Szokolai László (FTC), Zombori Sándor (Vasas)

4 mérkőzésen: Fekete László (Újpesti Dózsa), Kereki Zoltán (Haladás VSE), Martos Győző

(FTC), Pintér Sándor (Bp. Honvéd), Törőcsik András (Újpesti Dózsa), Török Péter (Vasas)

3 mérkőzésen: Csapó Károly (Tatabányai Bányász), Fazekas László (Újpesti Dózsa), Kutasi László (Diósgyőri VTK), Lukács Sándor (Bp. Honvéd), Nyilasi Tibor (FTC), Pál József (Bp. Honvéd), Rab Tibor (FTC), Várady Béla (Vasas)

2 mérkőzésen: Gujdár Sándor (Bp. Honvéd), Gyimesi László (Bp. Honvéd), Kovács Béla (MTK-VM), Kovács István (Vasas), Magyar István (FTC), Tieber László (Videoton)

1 mérkőzésen: Kardos Ernő (Pécsi MSC), Kovács József (Videoton), Kuti László (Dunaújvárosi Kohász), Nagy Antal (Bp. Honvéd), Paróczai Sándor (Bp. Honvéd), Pásztor József (Békéscsabai Előre Spartacus), Pusztai László (FTC), Tóth József (Újpesti Dózsa), Tóth Zoltán (Újpesti Dózsa)

OLIMPIAI VÁLOGATOTT

Diósgyőri bravúr a románok ellen

„Az MLSZ elnöksége dr. Lakat Károly mesteredzőt bízta meg az olimpiai válogatott labdarúgócsapat szakmai felkészítésével. Dr. Lakat Károly a megbízatását a Salgótarjáni TC vezetőedzői tisztség megtartása mellett látja el, egyetértésben a Nógrád megyei vezetéssel, az STC vezetőivel, valamint a szövetségi kapitánnyal” – olvasható az MTI 1979 első napjaiban kiadott közleményében. A meglehetősen suta megfogalmazás ellenére a lényeg kibogozható: Szepesi György és az általa vezetett elnökség 1964 és 1968 olimpiai bajnok, 1972 ezüstérmes edzőjére bízta a moszkvai ötkarikás játékok előtt az olimpiai válogatott kialakítását. Aligha megkérdőjelezhető döntéssel.

A Tanár úr hamar kialakította az első keretét, mivel már április közepén előselejtezőt kellett játszani a románokkal Pitești-ben. A felkészülés kezdetét februárban két, az Eintracht Frankfurt elleni találkozó jelentette. Salgótarjában 6000, az Üllői úton 5000 néző előtt győzött a magyar csapat. Mindössze három futballista, Judik Péter, Pásztor József és Rab Tibor játszottá végig mind a két meccset, illetve Szoó József és Szokolai László szerepelt mindkét találkozón. A későbbiek szempontjából érdekes: a 21 játékos között nem volt diósgyőri, Bruno Pezzey öngólján kívül mindhárom találatot fradista (Rab, Szokolai, Pogány) jegyezte. Márciusban a Népstadionban – újabb futballistáknak játéklehetőséget adva – az olimpiai keret 2-1-re nyert az osztrák Admira-Wacker ellen. Három diósgyőri, Szántó, Oláh és Borostyán itt már tagja volt a csapatnak, Salamon, Kutasi és Tatár aznap az A-keretben, Kovács Ferenc csapatában szerepelt – a pozsonyi Slovan 5-0-ra legyőzve.

Április 18-án este nagyon tűnt a baj: a Katzirz – Szántó, Salamon, Rab (Baranyi), Kutasi – Gyimesi, Oláh, Tatár (Nagy A.), Póczik – Izsó, Fekete összeállítású alakulat 2-0-ra kikapott a románoktól.

A következő hetekben Kassán a helyi klub, aztán Szekszárdon az NDK ötkarikás legénysége ellen játszott a válogatott, újabb és újabb labdarúgókat bevetve. Sem a szlovákiai 1-1, sem a tolnai 1-0 nem lett volna elég a románok ellen, sőt a szovjet B-válogatott elleni, ózdi 3-3 és győri 1-2 sem. (Ezeken B-válogatott néven szerepelt a mi csapatunk is.)

1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976
1977
1978
1979
1980
1981
1982
1983
1984
1985
1986

A május 30-i, románok elleni visszavágót Diósgyőrbe vitte a szövetség, kihasználva az ottani futball-lázat. Ennek ellenére meglepte még a szövetségi vezetőket is, hogy órák alatt elkapták a jegyeket, 30 000 szurkoló biztatta a Tóth Z. – Szántó, Dunai III, Rab, Kutasi – Oláh, Tatár (Pál Gy.) – Borostyán, Kiss L., Weimper, Fekete (Tieber) összeállításban szereplő, a kezdőcsapatban hat DVTK-játékossal kiálló gárdát. Két helyi kedvenc, Fekete László és Borostyán Mihály góljával 34 perc alatt sikerült ledolgozni a hátrányt, de a harmadik gól nem akart megszületni. Aztán a 77. percben a Vasas nagyon technikás középcsátára, Kiss László belőtte a továbbjutást jelentő találatot.

UTÁNPÓTLÁS EB

Nem jelentettek gondot a törökök

A Monostori Tivadar által irányított utánpótlás-válogatott kifejezetten jó mérleget elérve játszotta végig az idényt. Szeptemberben győzelemmel kezdett az NDK hasonló korúakból összeállított csapata ellen (1-0 Templinben, Bodonyi Béla góljával), majd utána megnyerte 3-2-re a törökök elleni Eb-selejtezőt. Ez a találkozó később 3-0-val került a jegyzőkönyvekbe, miután ezen és a románok elleni meccsen is vétettek a törökök a szabályok ellen. Utána következett a délkeleti szomszéd elleni selejtező Szegeden – a Sulija tizenegyesből lött góljával elért győzelem továbbjutást ígért a hármas csoportból.

Novemberben a pécsi barátságos 90 percen egy öngóllal 1-0-ra kikapott a szovjetektől. Az első, 1979-es találkozó Mosonmagyaróváron 2-2-es döntetlent hozott a jó erőkből álló lengyelek ellen, majd a csapat május 2-án Zalaegerszegen 5-0-ra nyert a törökök ellen. Különösen a mesterhármast szerző tatabányai Schmidt István remekelt. Ez a siker, függetlenül a következő őszi, románok elleni bukaresti találkozótól, már biztosította a csoportelsőséget. A három selejtezőből háromon játszott Zsiborás

(FTC), Lakatos és Schmidt (Tatabánya), Sulija (Dunaújváros), Szántó (DVTK), valamint Péter (ZTE). Kettőn Csepregi (Békéscsaba), Kerekes (DVTK), Pekker (MTK-VM) és Tepszics (FTC). Egyen pedig Csonka (Rába ETO), Novath (Videoton), Bodonyi, Fejes és Gyimesi (Bp. Honvéd), Híres és Krisztin (Vasas), valamint P. Nagy és Udvardi (Tatabánya).

A korosztály válogatottja júniusban harmadik lett a hagyományos touloni futballfesztiválon. A torna legjobb játékosának Gyimesi Lászlót választották.

Az 1979-es touloni futballfesztivál plakátja a szereplők címerével

Csak a jugoszlávokkal nem bírtak

Különböző korosztályokban különböző ifúsági válogatottak szerepeltek az 1978–1979-es idényben. A legfontosabb feladat az UEFA-tornára készülő 18 éveseknek és az eggyel idősebbeknek jutott. Utóbbiak, miután 1978 tavaszán kiharcolták a részvételt, készültek az 1979. augusztusi junior-világbajnokságra, Japánba. A korosztályos válogatottak első számú szakmai felelőse Rákosi Gyula volt.

A 17-18 évesek a nyáron – az A-válogatott helsinki vereségbe előtt két hónappal – Balatonalmádiban 2-1-re kikaptak a finnektől. Pedig játszott a későbbi nagyválogatottak közül Róth Antal, Nagy József és Pölöskei Gábor, illetve a későbbi befutott ligajátékosok közül Józsa Miklós, Kincses Béla, Szeibert György, Murai Sándor és Rixer Géza is. A gárda aztán negyedik lett az NDK-ban megrendezett IBV-n, a legeredményesebb játékos, Szeibert csak a lengyelek elleni bronzmeccsen nem talált a kapuba. Ugyanez a korosztály szeptemberben megnyerte Dalmáciában az akkor már negyedszer megrendezett, Trofej Jugoszlavija elnevezésű U18-as tornát. A csapat legjobbjaként a mindössze 16 éves Koch Róbert tündökölt. A hónap közepén két szoros vereséget szenvedett az NDK-ban. Októberben következett az első UEFA-torna-selejtező, Nyíregyházán a szovjetek elleni 0-0-val kezdett a csapat. Novemberben 3-0-s győzelemmel folytatódott a sor Brassóban, a románok ellen.

A junior korosztály a nyáron kétszer, előbb Fűzfőn, majd Várpalotán fogadta a hazai vb-részvételre készülő japánokat, mindkétszer 2-0-ra nyert. Januárban Rákosi Gyula kijelölt egy húsztagú „provizórikus” vb-keretet, ebben Disztl Péter, Sallai Sándor, Róth Antal, Kardos József, Fitos József és Pölöskei Gábor is helyet kapott a majdani A-válogatottak közül. (A további kiválasztottak: Novák, Farkas kapusok, Fiedler, Mohácsi, Plástyik, Jurácsik védők, Blatt, Magyar K., Pandur, Szeibert középpályások, Melis, Segesvári, Durucskó, Murai csatárok. A jelöltek közül hatan is még az UEFA-korosztályhoz tartoztak.)

Február végén a 17 évesek Taskentben nyolcadikok lettek egy többségükben idősebbekből álló csapatok elleni tornán. Márciusban a 18 évesek is elutaztak az üzbég fővárosba, a szovjetek elleni 0-4 után reménytelennek tűnt a csoportgyőzelem. Ám két héttel később a románok elleni, hódmezővásárhelyi 2-1 valamelyest javította az esélyeket. A két ellenfél egymás elleni meccsei előtt a szovjeteknek három, a románoknak nulla pontjuk volt, szemben a mi ötünkkel. A délkeleti szomszéd utána meglepetésre 3-1-re megverte a szovjeteket, majd idegenben kikaparta nekünk a gesztenyét az 1-1-es döntetlennel. Rákosi Gyula csapata így csoportgyőztesként jutott el az ausztriai UEFA-tornára. Áprilisban a 18 évesek Cannes-ban, a 17 évesek Udinében vettek részt tornán, előbbieket a hetedik, utóbbiak a negyedik helyen végeztek.

De nem ez volt a fontos, hanem a május utolsó hetében kezdődő ausztriai UEFA-torna. A magyar csapat előbb 2-0-ra kikapott a későbbi győztes jugoszlávoktól, majd ugyan megverte a norvégokat és a rendező osztrákokat, de csoportmásodikként nem jutott az elődöntőbe. Rákosi Gyula az alábbi kerettel vett részt a tornán: Józsa (FTC), Varga N. (BVSC) kapusok, Babcsán (Balassagyarmat), Horváth R. (FTC), Róth (PMSC), Jurácsik (Ú. Dózsa), Nagy J. (Haladás), Sikesdi (Tatabánya), Pandur (Bp. Honvéd), Torsa (ZTE), Szeibert (BVSC), Murai (Kaposvári Rákóczi), Koch (FTC), Pölöskei (Rába ETO), Kökény (Csepel) mezőnyjátékosok.

Magyar váltott magyart a Bayern München élén

Lóránt Gyulát 1978. december 16-án menesztette a klub vezetősége a Bayern München éléről. (Az Aranycsapat középhátvédje már márciusban talált magának új csapatot, a Schalke 04 edzője lett.) A bajor óriásnál a játékosok túlzott hatalmát nehezen tűrő Wilhelm Neudecker elnök a korbácsosnak becézett vagy inkább csúfolt Max Merkelt akarta szerződtetni a kispadra, de Paul Breitner és Sepp Maier mögé szokatlanul nagy egységben felsorakozott a csapat, s 16-0-s szavazási aránnyal az addigi pályaedző, Csernai Pál kinevezése mellett voksolt. Így lett sorozatban másodszer is magyar edzője a Bayernnek. Csernai bátran kezdett: 1979. február 3-án, az Eintracht Frankfurt elleni bajnokin lecserélte Gerd Müllert. A Nemzet Bombázója ezen annyira megsértődött, hogy soha többé nem játszott a Bayernben, s nem állt szóba Csernaival. A München a negyedik helyen zárta a Bundesligát, Csernai az első félévében megfelelt.

Két magyar edző, két korábbi szövetségi kapitány dolgozott az osztrák Bundesligában. Illovszky Rudolf május közepéig az Admira-Wackert, Baróti Lajos (csak a második félévben, tehát 1979 tavaszán) a Swarovski Wacker Innsbruckot irányította. A bajnokságban az Admira szerepelt jobban (7.), ellenben az Osztrák Kupát a tiroliaiak nyerték, éppen a mödlingi együttes ellen! (A döntőben: Innsbruck–Admira 1-0, 1-1, ám akkor már Felix Latzke volt az Admira edzője.)

Kubala László irányította továbbra is a spanyol válogatottat. Szusza Ferenc a 10. forduló előtt vette át az Atlético Madrid együttesét (addigra már az uruguayi Héctor Núñez és a későbbi Európa-bajnok tréner, Luis Aragonés is dirigálta a csapatot), amellyel végül a harmadik helyen végzett. Különösen nagy fegyverténynek számított a Barcelona elleni idegenbeli 4-2, attól függetlenül, hogy a katalánok rossz passzban voltak. Szuszának olyan dél-amerikai játékosai voltak, mint a brazil Luis Pereira és Leivinha, valamint az argentin Rubén Cano és Rubén Hugo Ayala.

Puskás Ferenc Görögországban, az AEK Athén együttesénél vállalt munkát. Nagyszerű társaságot vett át (a sárga-feketék az 1977–1978-as idényben dupláztak), de így is nagy érdeme volt, hogy a Panathinaikosz után a második görög klubját is a bajnoki címre vezette. A BEK-ben az AEK, miután kiverte az FC Portót, a későbbi győztes Nottingham Forest ellen búcsúzott. Maradva még e korosztálynál: Hidegkuti Nándor továbbra is a kairói al-Ahly (National) kispadán ült, s már a negyedik bajnoki címét nyerte Egyiptomban.

Svájcban Pázmándy Péter a klubtörténet legnagyobb sikerét érte el a Servette-tel: a 14. bajnoki címét és az ötödik kupaelsőségét szerző gárda először duplázott. 1978 augusztusában megnyerte az Alpok Kupáját és az idény során a svájci Ligakupát is. A genfi együttes jól szerepelt a KEK-ben is, a legjobb nyolc között csak kevesebb idegenbeli gólja miatt esett ki a későbbi finalista Fortuna Düsseldorf ellen. Krémer Károly a második

Pázmándy Péter (középen jobbról a negyedik) története legnagyobb sikerét érte el a Servette-tel

vonásban irányította az Étoile Carouge-t. Nemes Gyula Izlandon bajnoki címet szerzett a Valur Reykjavikkal 1978 végén. Várszegi Vilmos a svéd Östers Växjö együttesét vezette. Zsengellér Gyula az APOP Paphosz edzője volt Cipruson. Béres András novemberben átvette Ernst Happeltől az FC Bruges gárdáját. A kék-feketék a hatodik helyen végeztek a bajnokságban, de bejutottak a kupadöntőbe, ahol ellenben veszítettek a Beerschot ellenében.

Ivanics Tibor ismét Kubában vállalt munkát. Göröcs János Kuvaitban, az al-Tadhamonnál segítette a korosztályos futball fejlődését. Albert Flórián és Kertész Tamás Líbiában serénykedett. Szollár Lajos Nigériában a szövetség alkalmazottjaként töltött be állást. Fekete Árpád a CF Atlante, Marik György a Toluca együttesét készítette fel Mexikóban. Gelei József Ausztráliában a St. George Budapest edzőjeként dolgozott.

Ladinszky Attila visszatért Belgiumba, a Kortrijk együttesében játszott az 1978–1979-es idényben. Ugyancsak a belga élvonalban kezdte az idényt Kú Lajos, aki aztán szeptemberben Kanadába, az Edmonton Drillers együtteséhez igazolt. A gárda szerepelt az NASL 1979-es idényében, ám a magyar középpályás nélkül. Két korábbi magyar válogatottat meghívott vendégjátékosnak a Cosmos. Horváth József játszott például a Boca Juniors és a Fenerbahçe ellen, Harsányi László pedig részt vett a New York-i „supergroup” NSZK-beli túságán, Franz Beckenbauer oldalán pályára lépett a Bayern München és a Freiburg ellen is. 1978 őszén a Cosmos nyolc vendégjátékost hívott meg különböző mérkőzéseire, Johan Cruyffot, Roberto Rivellinót, az iráni Andranik Eskandariant, a haiti Arsène Auguste-öt, az angol Alan Willey, Stewart Jump duót, valamint az egykori „újpesti ikreket”.

Az NASL 1979-es idényében Harsányin (San Diego Sockers) és Horváthon (Washington Diplomats) kívül Strenicer Jenő (Chicago Sting), Kottán György (Los Angeles Aztecs), a svájci szezonzárás után érkező Krémer Károly (Philadelphia Fury), valamint Visnyei Gyula (San Diego Sockers) is szerepelt. A 24 csapatos ligában a magyarok közül Harsányi és Visnyei, azaz Julie Vee alakulata szerepelt a legjobban, a bajnoki elődöntőbe jutott. Ez az idény jelentette az NASL fénykorát. Remek futballisták játszottak az észak-amerikai ligában, mert az európai futball nyári szünetét kihasználva rengeteg sztár odaszerződött. Az 1979-es NASL-szereplők „világválogatottja”: Bruce Grobbelaar – Wim Suurbier, Franz Beckenbauer, Carlos Alberto, Francisco Marinho – Johan Neeskens, Johan Cruyff, Teofilo Cubillas – George Best, Gerd Müller, Trevor Francis.

Az 1978–1979-es idényben (egyelőre hat csapattal) beindult az észak-amerikai terembajnokság, a következő években sok honfitársunknak sikert hozó Major Indoor League Soccer (MISL). A nyitó szezont a New York Arrows nyerte meg, soraiban Molnár Tiborral.

Íme a bizonyíték: Harsányi László Beckenbauer oldalán játszott a Cosmosban

1978

1979

„Megittuk a barackot, megvertük az Ajaxot!”

A Bajnokcsapatok Európa-kupájában induló Újpesti Dózsa a csehszlovák bajnok Zbrojovka Brno elleni első mérkőzés 67. percében, Fekete László és Töröcsik András egy-egy góljával 2-0-ra vezetett – idegenben. Akkor talán még az ellenfél legszántabb hívei sem reménykedtek abban, hogy végül a morva együttes lép tovább. Pedig így történt: odakint a Zbrojovka Karel Kroupa és Petr Janečka révén kiegyenlített, majd a Megyeri úton, a visszavágón Libor Došek és a Budapesten is eredményes Kroupa góljával 2-0-ra nyerve továbbjutott. A csehszlovákok edzője egyébként a bő másfél évtizeddel azelőtti aranylabdás, Josef Masopust volt.

A Kupagyőztesek Európa-kupájában a Ferencváros a svéd FF Kalmar ellen 2-0-ra megnyerte a hazai mérkőzését (gólszerző: Nyilasi Tibor és Major Ferenc), majd Svédországban 2-2-vel lépett egyet előre. Nem volt sima a visszavágó, a svédek szűk félóra alatt ledolgozták a hátrányukat. Szerencsére a találkozó hajrájában Ebedli Zoltán és Szokolai László gólja révén a Fradi tudott újítani. A zöld-fehérek a következő fordulóban megkapták az 1. FC Magdeburgot. Talán kevéssé emlékezünk rá, de a hetvenes években nagyon nem ment klubcsapatainknak a keletnémet riválisok ellen. A Carl Zeiss Jena 1970-ben az Újpestet az EVK-ból, a Dynamo Dresden 1975-ben a Bp. Honvédot az UEFA-kupából, a Ferencvárost 1976-ban a KEK-ből, az 1. FC Magdeburg 1976-ban a Videotont az UEFA-kupából ejtette ki. Sajnos, a sorozat folytatódott 1978 őszén is, a Magdeburg hazai pályán 1-0-ra megverte a Ferencvárost, majd a visszavágón meg tudta szerezni a továbbjutáshoz szükséges idegenbeli találatot. A Fradi 2-1-es győzelme így nem volt siker. Már a 27. percben kialakult a végeredmény.

Az MTK-VM hívei nagy reményeket fűztek a csapat UEFA-kupa-szerepléséhez, mivel az előző években kifejezetten jól ment a kék-fehéreknek a nemzetközi porondon. Nem sikerült azonban átvinni az első akadályt, a temesvári Politehnica ellen túl nagyak bizonyult az első

FEKETE RUHÁBAN

Palotai vezette minden idők egyik legjobb KEK-döntőjét

Palotai Károly (valamint partjelzőként Körös László és Pádár László) dirigálta minden idők egyik legjobb KEK-döntőjét, a bázeli St. Jakob Stadionban játszott, Barcelona–Fortuna Düsseldorf mérkőzést. Az esélyesebb katalánok a rendes játékidőben kétszer is vezettek (Sánchez, Asensi), de a nyugatnémetek mindannyiszor kiegyenlítettek (Thomas Allofs, Seel). A hosszabbításban is a Barça jutott előnyhöz, sőt Rexaxh és Krankl gólja után a 11. percben eldőlni látszott a kupa sorsa. Ám miután Seel a 114. percben szépitett, hihetetlenül izgalmasak voltak az utolsó percek is. A Barcelona 4-3-ra nyert.

Ritkaság, de a kiváló magyar bíró addigra vezetett már a szezonban egy másik európai kupafinálét is. 1978 végén ő dirigálhatta Brüsszelben, akkori nevén a Stade Emile Versében az Anderlecht–Liverpool európai Szuperkupa-döntőt. A december 4-i találkozót 3-1-re a belgák nyerték, akik aztán a 15 nappal később, az Anfield Roadon tartott visszavágón (a román Nicolae Rainea játékevezetése mellett) csak 2-1-re kaptak ki, s így elhódították a trófeát.

meccsen összeszedett kétgólos hátrány. A bánáti legénység 2-0, 1-2-vel jutott túl az MTK-VM-en. Akadt mentsége a Hungária körútiaknak: már az összeállításra nézve is látható volt, hogy az előző tavaszi sikercsapatból hiányzik a katonának bevonult Gáspár, Varga, Turtóczyki és Fülöp. Azt meg nem igazán publikálták itthon, hogy a meccs előtti utolsó edzés után az MTK-VM busza karambolozott egy szabálytalankodó Daciával. A ribillió megviselte a küldöttséget, alapvetően befolyásolta a játékosok lelkiállapotát.

Nagy Antal fejpárbaja az MSV Duisburg elleni mérkőzésen

szedték a barackot, megvertük az Ajaxot!” rigmusát Kalap, a korszak legendás frutiárusa már így kiabálta: „Megittuk a barackot, megvertük az Ajaxot!” A visszavágót ugyan 2-0-ra megnyerték a hollandok, ám a magyar legénység maradt állva a tavaszi folytatásra.

A legjobb nyolc között a négy párból háromban is volt nyugatnémet szereplő, a Bp. Honvédnak az MSV Duisburg jutott. A kispestieknek volt esélyük a továbbjutásra, pedig az első, a budapesti meccset is megnyerték a „zebrák” 3-2-re. Bodonyi Béla, Pintér Sándor és Lukács Sándor nélkül állt ki Tichy Lajos alakulata a Népstadionban, majd a másodikra Weimper István is csatlakozott a hiányzókhöz. Mégis nyert Duisburgban a Gujdár – Paróczai, Kocsis, Nagy A., Varga I J. – Pál, Póczik, Szegő (Karalyos), Varga III – Gyimesi, Geiger (Melis) összeállítású csapat, igaz, Póczik a 84., Pál a 88. percben szerzett gólt. Végeredményben csak idegenben lőtt több találatl ment tovább az MSV Duisburg.

A Bp. Honvéd javított a mérlegen. A kispesztiek a török Adanaspor Kulübü ellen kezdtek az UEFA-kupában, a hazai 6-0 után a kinti 2-2 nem okozott bosszúságot. Annak már kevésbé örültek a katonacsapat játékosai, hogy a következő ellenfélnek megkapták az MTK-VM-et kiejtő temesváriakat. Jobb volt félni, mint megijedni – a Bp. Honvéd nagyon összekapta magát a hazai találkozóra. A 4-0 több mint remek helyzetet teremtett a romániai visszavágóra. A Poli pályáján éppen úgy kikaptak 2-0-ra Tichy Lajos tanítványai, mint előtte az MTK-VM, de a nemzetközi kupákban két azonos eredmény között is óriási különbség tud lenni.

Következett a holland AFC Ajax, amelyben Piet Schrijvers védte a kaput, s játszott Ruud Krol, Sören Lerby, Frank Arnesen, valamint Simon Tahamata is. A Bp. Honvéd, különösen a második féldőben, álomjátékkal örvendeztette meg a Népstadion körülbelül 15 000 fős publikumát és a tv-nézőket. A 4-1-es diadal minden előzetes várakozást felülmúlt. A kispesti tábor „le-

Partizánok áldozatai lettek a honvédek

Hosszas halasztgatások és alkudozások után 1978 decemberében végre lejátszotta a Partizan és a Bp. Honvéd az előző idényben kiírt sorozat döntőjét. A kispestiek az Ajax elleni UEFA-kupatovábbjutás után nem voltak rossz formában, de szerettek volna ők is halasztani – korábban a Partizan ezt többször is megtette –, mivel Bodonyi Béla, Kozma Mihály, Gyimesi László és Pintér Sándor a sérülése miatt nem játszhatott, és nem volt egészséges Nagy Antal, Pál József és Weimper István sem. Utóbbiak mégis vállalták a játékot. Végül a Partizan a saját pályáján egy tizenegyesből szerzett góllal nyert.

Ezért adott tizenegyeset Vencel játékevezető Belgrádban

KK-döntő, 1977–1978-as sorozat

FK Partizan–Bp. Honvéd 1-0 (0-0)

1978. december 13., Belgrád, JNA-stadion, 6000 néző. Jv.: Vencel (csehszlovák)

FK Partizan: Zalad – Djurovics, Kozics, Trifunovics, Lazicsics – N. Sztojtkovics, Zavisics, Z. Szivkovic – Szantracs (Z. Varga 46., M. Jovics 73.), Prekazi, Klincarszki

Bp. Honvéd: Gujdár – Paróczai, Kocsis I., Nagy A., Varga I J. – Pál, Varga II J., Lukács – Póczik, Weimper, Geiger (Szegő, 46.)

Gólszerző: Trifunovics (64., 11-esből)

1978

1979

Fekete Lászlónál csak Kees Kist lőtt több gólt Európában

Egyéves szünet után ismét volt magyar díjazottja a párizsi *L'Équipe* ankétjának. Európa mesterlövészei között a magyar gólkirály, az újpesti Fekete László végzett a második helyen, holtversenyben Tomasz Mavrosszal, az AEK Athén csatárával. Kettejük csak Kees Kist, az AZ'67 holland gólkirálya előzte meg. Utóbbi 34, a két ezüstcipős, Fekete és Mavrosz 31-31 gólt szerzett az 1978–1979-es bajnoki idényben. A görögnek egyébként Puskás Ferenc volt a klubbedzője Athénben.

Fekete László, Kees Kist és Tomasz Mavrosz

A Videoton titkos küldetése Egyiptomban

A Dózsa mintha tíz-tizenkét évvel visszaforgatta volna az idő kerekét a tavaszi idény előtt: a csapat 39 napos (!) portyán járt Közép- és Dél-Amerikában. A lila-fehérek összesen tíz mérkőzést játszottak Guatemalában, Costa Ricában, Peruban és Kolumbiában. A hét győzelmet, s csak egy vereséget hozó túra bővelkedett érdekességekben a pályán és a pályán kívül egyaránt, játszottak részrehajló bírások mellett, hozzá kellett a kapusoknak szokniuk, hogy vadul támadhatják őket, Töröcsik a második meccs után belátta, hogy nem tud letürt sportszárral cselezgetni, végignéztek bikaviadalt és gengszterleszámolást – de a 35 000 kilométeres utazás legnagyobb hozadéka az volt, hogy a vetélytársaknál sokkal jobban felkészült a Dózsa a folytatásra. Meg is nyerte a bajnokságot.

A három kulcsember, Fazekas László, Töröcsik András és Tóth András januárban a Videoton meghívására kölcsönjátékosként Egyiptomban is járt. A székesfehérváriak politikai szempontból is pikáns túrán vettek részt. Dénes András Galántai Imrével, a VT Vasas korábbi játékosával, a Videoton (az egyesület és a gyár) későbbi egyik vezetőjével beszélgetve a klub honlapján, a www.vidi.hu-n fellelevenítette az egzotikus kirándulás néhány részletét:

„A hetvenes-nyolcvanas években számtalan túrán járt a csapat Szudántól Irakig, Indiától Egyiptomig. Az anyavállalat, a Videoton szerte a világban rengeteg érdeklőséggel rendelkezett, Egyiptomban is volt egy, a színes televíziókat összeszerelő üzeme. Ha a csapat portyára ment, az nemcsak a futballt szolgálta, népszerűsítette a gyárat, annak termékeit is. Egyiptomban azonban még ennél is többről volt szó. Anvar Szadat Egyiptoma öt évvel volt a Jom Kippur-i háború, néhány hónappal a Camp David-i békeegyezmény után. Szadat 1971-ben baráti szerződést kötött Moszkvával, de egy évvel később hazaküldte a szovjet tanácsadókat. A nehezen kibogozható politikai helyzetben géppisztolytámadás érte Kairóban, a Zamalek-szigeten – a magyar rezidenciától nem messze fekvő – bolgár követséget. Futballistáink »küldetése« mindössze annyi volt, hogy fellépésükkel puhatolják ki: vajon Egyiptomban csak a szovjetek farvizén lavírozó bolgárookra neheztelnek, vagy a »béketábor« többi országára is? A magyarok helyzetét megkönnyítette, hogy az észak-afrikai ország egyik legerősebb klubcsapata, az al-Ahly (National) edzője Hidegkuti Nándor volt. »Bármerre mentünk Nándival,

Töröcsik András és Fazekas László a Videoton küldöttségének tagjaként

1978

1979

1967
1968
1969
1970
1971
szinte megállt az élet. Mr. Kutit, ahogy őt ott szólították, istenként tisztelték egész Egyiptomban« – meséli Imre bátyánk, miközben a sejtelmes múltidéző mondatok még bizonyos titkos tanácskozásokról, Szadat öccsével, magas rangú katonatisztekkel folytatott megbeszélésekről is szóltak. A fiúk két meccset játszottak, Kairóban az al-Ahly, majd Alexandriában a tartományi válogatott ellen is 1-1-es döntetlent értek el. Utóbbi meccsről meséli Imre bátyánk, hogy Töröcsik a felpályáról indulva, gyakorlatilag az egész arab csapatot kicselezte, majd amikor már az üres kapu előtt állt, nagy magányában a kapufára pöckölte a labdát. Az egyiptomiak meg voltak győződve arról, hogy a kapufát a megbonthatatlan magyar-egyiptomi barátság magyarazza... Amikor a csapat busza eljött a stadionból, a népek kilométereket futottak utána, hogy minél tovább integethessenek.”

1972
1973
1974
Ma már lehet nyíltan emlegetni, akkor balladai homály fedte: hónapokkal később a National eljött Magyarországra – több mint titokban. Idézzük tovább *Dénes András* a legjobb krimik izgalmával vetekedő sorait: „(...) Akinek tudnia kellett, hogy itt vannak az arabok, az tudta. Igen ám, de megint fordult a politikai széljárás. 1979. március 26-án – Camp David utóhatásaként – aláírták az egyiptomi-izraeli békeszerződést, jelentősen javultak az amerikai-egyiptomi kapcsolatok, Egyiptom egyike lett azon országoknak, amelyek nem kevés amerikai pénzügyi segítségével részesülhettek. Mi már nem is szerettük őket annyira...

1975
1976
1977
Talán még le sem szállt az egyiptomi csapatot szállító gép Ferihegyen, amikor telefon érkezett az MLSZ akkori elnökétől Fehérvárra, amely letiltotta az egyiptomiakat, súlyos büntetést és egyebeket kilátásba helyezve mindenkinek, aki pályára lép ellenük. A repülő landolása után kalandregénybe, sőt inkább krimibe illő napok következtek. Az arab küldöttség tagja volt Anvar Szadat öccse, és a légierő egyik tábornoka is. Imre bátyánknak jobb ötlete, sőt talán más lehetősége nem volt: Balatonalmádiba, a Videoton gyár üdülőjébe dugta el az arabokat. Könnyű azért ez sem volt, a nyaraló vendégeket hazatanácsolni, vezéri apartmant kiüríteni nagy bravúr ilyen rövid idő alatt. Aztán, hogy még ez sem legyen elég, a National busza karambolozott a csopaki elágazásnál, a csapattal érkezett egyik kísérő meg is halt szegény – no, de ez már nem a futball meséje.”

1978
1979
A Bp. Honvéd mindössze egy hasonló kvalitású csapat ellen vívott nemzetközi barátságos mérkőzést az idényben: februárban gól nélkül ért véget az Austria Memphis elleni kispesti találkozója. A Ferencváros októberben az Üllői úton 1-0-ra legyőzte a CSZKA Moszkvát.

A DMVSC július 31-én illusztris vendéget fogadott. A Nagyerdei Stadionban 13 000 néző figyelte, amint a sztárokkal (többek között az 1970-es világbajnok brazil válogatott kerettagjával, Eduval és az 1982-es perui válogatott csillagával, Barbadilloval) érkező Club Deportivo Universitario Nuevo de León (Monterrey) 2-0-ra megveri a kedvenceit.

Edu (jobbra) és Barbadillo edzés előtt

Törő lemaradt a nagy fiesztáról

„Kettő-egyre nyertünk az argentinok ellen ugyanabban a stadionban, amelyben a világbajnoki döntőt elveszítettük. Ez csak egy gálameccs volt, de úgy hajtottam, mintha az életem függene tőle. Le akartam győzni az argentinokat egy évvel azután, hogy a bírók az aranyéremig segítették őket az előző évi Mundialon” – mondta vagy negyedszázaddal ezelőtt Ruud Krol, a világklasszis holland védő egy személyes beszélgetésben. Ő (Emerson Leão, Friedrich Koncilia, Manfred Kaltz, Bruno Pezzey, Antonio Cabrini, Toninho Cerezo, Marco Tardelli, Zico, Michel Platini, Juan-Manuel Asensi, Franco Causio, Paolo Rossi és Zbigniew Boniek társaságában) ott volt 1979. június 25-

A világválogatott – Törőcsik nélkül. Jobbról: Krol, Kaltz, Asensi, Leão, Pezzey, Boniek, Platini, Cabrini, Rossi

Az újpesti kedvenc fájdalomdíjként megkapta az Adidas-tól a szerelést

én a Buenos Aires-i El Monumentalban, a már Diego Maradonával megerősített házigazdák ellen 2-1-es győzelmet arató világválogatottban, a magyar meghívott, Törőcsik András ellenben nem. Pedig nagyon készült, a *Rokob Péter* és *Zombori Sándor* által írt *A Törő* című könyvben így fogalmazott: „Úgy éreztem, ott majd megmutathatom az argentinoknak. Olyan revánsvétel is lett volna nekem.”

Egy héttel az utazás előtt autóbalesetet szenvedett.

1979. június 16-án, az utolsó, zalaegerszegi bajnoki után engedélyt kapott arra, hogy ne az Újpesti Dózsa csapatbuszával, hanem egy cimborájával és annak barátnőjével, egy kis FIAT 500-sal utazzon vissza Budapestre. Ám a kocsit Zalacsánynál megcsúszott az esős úton, s egy fának ütközött. Törőcsiknek le-tört egy darab a csípőcsontjából, három hónapig még csak lábra sem állhatott, nem hogy fusson vagy futballozzon. Lemaradt a világválogatottbeli szereplésről.

Névsorolvasás

BÉKÉSCSABAI ELŐRE SPARTACUS SC:

Tasnádi Zoltán 18 – Királyvári Károly 34/2, Kerekes Attila 34, Láza János 26/1 – Kóhalmi István 32/3, Pásztor József 21/3, Csepregi János 26/1, Budavári László 33/8 – Tulipán Mihály 21/5, Pogács Ferenc 31/9, Tisza Gábor 18/5. A többiek: Maján Mihály 17, Márta Miklós 16/1, Zsömbörgi János 16, Vágási Sándor 15/7, Ravasz László 14/1, Bánáti Imre 12/1, Bugyik János (k) 11, Sziros György 11/1, Alberti József 10, Fehérvári János 7, Györfi Balázs (k) 6, Kerekes György 4, Fodor Sándor 3, Friderikusz Pál 1

BP. HONVÉD:

Gujdár Sándor 34 – Paróczai Sándor 30/1, Kocsis István 31/1, Nagy Antal 28/5, Varga I József 33 – Pál József 27/3, Varga II József 17, Póczik József 26/4, Lukács Sándor 20/2 – Gyimesi László 32/9, Weimper István 30/17. A többiek: Fejes Ferenc 13, Geiger János 13/7, Pintér Sándor 13, Bodonyi Béla 10/4, Dajka László 9/1, Kozma Mihály 9/2, Pandur István 7, Szegő Árpád 7, Melis Béla 6, Varga III István 6, Furkó Sándor 5, Utassy Gyula 5/1, Vajda József 4, Karalyos István 3, Kozmor Imre 1

BP. VASAS IZZÓ:

Fekete Gyula 27 – Horváth József 23, Kovács Béla 33/2, Szűcs Lajos 32/1, Schuster Ervin 21 – Geiger Ferenc 31/1, Antal Péter 22/2, Vágvolgyi Mihály 19 – Nagy Mihály 26/9, Varga István 28/9, Sipőcz József 24/5. A többiek: Által Attila 18, Földes György 18, Boda Mihály 17/2, Révész Gyula 17, Valuch Ernő 15, Szántó Tibor 13, Bódis László 9, Kocsis László (k) 7, Zöldi György 6, Hanzel István 5, Török László 4/4, Bene II Ferenc 3, Rozsnyó László 1, Sarlós Mihály (k) 1, Szilágyi Imre 1

CSEPEL SPORT CLUB:

Kovács Attila 17 – Godán Lajos 27, Kóhalmi Gábor 21, Wéber Antal 32/1, Gondos Gábor 34/2 – Hangai István 24/3, Harangi András 33, Somogyi Mátyás 30/10 – Hegyi Gyula 20/2, Csordás Károly 21/2, Kókényi Miklós 27/3. A többiek: Vincze Sándor 15/3, Berecz Zoltán 14/1, Szécsi János 14/1, Hajdú Lajos (k) 13, Bartha János 12/1, Tóth István 11, Oszváth Károly 10, Bartos Sándor 9, Vad István 8/1, Tarnóczy Sándor 7/3, Tóth József 5, Menyhárt Kálmán (k) 4, Cséve Béla 2, Mohácsi Gyula 1

DIÓSGYŐRI VTK:

Szabó László 32 – Szántó Gábor 33/1, Salamon József 31, Váradi Ottó 27/3, Kutasi László 34/1 – Oláh Ferenc 34/8, Tatar György 28/9, Görgeti János 19/3 – Szalai István 27/1, Magyar Balázs 26/8, Fekete László 28/9. A többiek: Teodoru Borisz 18/1, Fülkő Sándor 17/3, Borostyán Mihály 15/4, Kerekes János 14/1, Grolmusz Gyula 11/2, Tokár Béla 11/1, Koleszár György 10/1, Tomesz Tibor 9, Szanyó István 5, Teodoru Vaszilisz 4/1, Veréb György (k) 3, Majoros László 1

DUNAÚJVÁROSI KOHÁSZ:

Németh György 34 – Keller János 25, Judik Péter 32/4, Tóth István 33, Staller János 29 – Bódi Zoltán 32/4, Sulija Ottó 32/2, Fajkus László 27/3 – Szűcs János 25/1, Szepessy László 34/9, Kuti László 32/14. A többiek: Bartók István 22/5, Engelbrecht

Zoltán 20/1, Sajó László 20/3, Hojszák Zoltán 10, Pásztor István 7, Paizs János 6, Segesvári Sándor 5/1, Szádeczky László 5, Timár Dezső 5, Majzlinger Sándor (k) 2, Virágh Ernő 2

FERENCVÁROSI TORNA CLUB:

Zsiborás Gábor 24 – Tepszics Ignác 31, Bálint László 32/3, Végi Péter 30, Takács László 27/4 – Martos Győző 33/5, Ebedli Zoltán 27/6, Mészöly Pál 24/4 – Pusztai László 24/6, Nyilasi Tibor 29/21, Pogány László 26/7. A többiek: Szokolai László 21/9, Major Ferenc 16, Magyar István 15/7, Mucha József 15/2, Rab Tibor 15, Hajdú József (k) 11, Giron Zsolt 6/1, Esterházy Márton 4, Csider László 3, Rubold Péter 3, Koch Róbert 1

HALADÁS VSE:

Hegedűs Péter 20 – Fischer László 23, Király Ferenc 32/3, Kezsi Zoltán 34/8, Viszkei József 22 – Halmosi Zoltán 31/1, Horváth Imre 24/4, Kecskés János 24 – Sebestyén Péter 31/6, Farkas László 24/3, Hauzer Tibor 23/3. A többiek: Galántai Tibor 19/2, Kovács László 16, Szarka Zoltán (k) 16, Hegedűs László 15/5, Tar Ferenc 11/1, Varga László 11/1, Kiss György 9, Kulcsár Ferenc 7/1, Vörös Csaba 7, Biczó Péter 6, Nagy József 5, Győrvári Miklós 3, Németh Gábor 2, Kindornai András 1

MTK-VM SK:

Gáspár József 19 – Gál István 19, Turner Csaba 25, Aszalai Imre 27/3, Egervári Sándor 30 – Kovács Béla 34/2, Török József 17/2, Borsó János 30/6 – Koritar Lajos 25/3, Pekker István 19/2, Takács László 24/7. A többiek: Garics György 17, Fülöp Ferenc 17/6, Brünyi Béla (k) 16, Burg László 15/3, Turtóczki Sándor 15/1, Morgós Gábor 14/5, Hajduska Béla 13/1, Krómer László 10, Palicskó Tibor 9, Gara Péter 8, Gruborovics Tibor 8, Kovács János 6, Paksi János 4/1

PÉCSI MUNKÁS SC:

Katzirz Béla 33 – Tapasztai János 23, Toma Árpád 26, Pál Gyula 33/1, Kincses (Köller) Viktor 23 – Lutz Jakab 34/4, Lőrincz Sándor 26/2, Schulteisz Gyula 22/2, Dáradi Pál 28/7 – Kardos Ernő 32/6, Dobány Lajos 20/7. A többiek: Iványi Tamás 20, Gallai István 19, Nagy Imre 19/2, Varga István 19/1, Lingl István 13/2, Morvai Tamás 13, Kiss Sándor 9/2, Brezniczky Sándor 5, Jónás Ferenc 4, Fiedler Mátyás (k) 3, Stájer István 3, Vígh Péter 2/1, Róth Antal 1, Szabó József 1, Zsolt Tamás 1

RÁBA ETO:

Palla Antal 34 – Csonka Gyula 32, Pozsgai Lajos 34, Pásztor Ferenc 26, Magyar Lajos 33/1 – Onhausz Tibor 20/1, Mile Sándor 25/4, Fűzi Géza 34/1 – Szabó Ottó 34/8, Glázer Róbert 26/9, Pölöskei Gábor 23/6. A többiek: Hannich Péter 17/2, Pardavi Károly 13/1, Penzes Mihály 13/2, Horváth Dénes 10, Kolta István 10, Horváth László 9/1, Lipót Gyula 9, Szabó Ferenc 7/3, Baumann János 3, Orbán István 3, Gócze Gyula 2, Szijártó László 2

SALGÓTARJÁNI TORNA CLUB:

Szűcs István 32 – Cséki János 33, Kovács II József 30/1, Kegye Zoltán 33, Varga Sándor 24/1, – Kiss László 25/5, Földi Attila 30/11, Kajdy Tibor 27/2 – Szóó József 29/2, Bíró Antal 33/13,

Berindán László 30/6. A többiek: B. Kovács Zoltán 23, Balga József 20, Básti István 16/2, Répás Béla 12, Tóth Károly 12, Kovács Ferenc 5, Kun Gyula (k) 4, Ádám László 1

SZÉKESFEHÉRVÁRI MÁV ELŐRE:

Paulusz György 24 – Rábaközi József 32, Meggyes László 32/5, Szabó Gyula 30, Tóth Lajos 25/1 – Sugár Tibor 33/3, Lazsányi László 28/5, Lechner Károly 26/2 – Sárközi István 29/5, Deák Ferenc 25/2, Úr Tibor 23/2. A többiek: Bruder Károly 21/2, Csurka Sándor 20/1, Cs. Horváth Tibor 17/2, Bodor Károly 12, Gellért Tibor 12, Litvik József 12, Hartyáni Gábor 10, Szigethi Károly (k) 10, László István 8, Farkas Károly 4, Miskei László 2, Bata József (k) 1

TATABÁNYAI BÁNYÁSZ:

Csepez János 31 – Szabó György 34/1, Lakatos Károly 30, Udvardi Endre 31, Knapik István 26/1 – Barabás Tibor 33/2, Csapó Károly 22/9, Arany Mihály 31/8, Dupai János 30/4 – Hegyi Imre 28/7, Schmidt István 30/12. A többiek: Néder István 18, Tamás Sándor 18/2, P. Nagy László 17/2, Kisteleki István 12/1, Nagy István 8/1, Tóth András 7, Gálhidi György 6, Zsidó Antal 6, Blatt Pál 3, Babai Tibor 2, Dombai András (k) 2, Anger István (k) 1, Kiss Imre (k) 1

ÚJPESTI DÓZSA:

Rothermel (Rothärmel) Ádám 17 – Kolár Endre 26, Dunai III Ede 32, Sarlós András 20/1, Tóth József 33 – Kardos József 26/3, Tóth András 28/2, Zámbo Sándor 20/2 – Fazekas László 34/26, Töröcsik András 34/13, Fekete László 33/31. A többiek: Nagy László 21/3, Schumann Péter 15/1, Viczko Tamás 15, Tóth Zoltán (k) 17, Kerekes György 12/1, Molnár Jenő 11, Kellner Jenő 9, Gyöngyösi János 2, Stemler György 1

VASAS SC:

Mészáros Ferenc 24 – Török Péter 33, Hegedűs Béla 22, Somogyi József 22, Komjáti András 31 – Földházi István 19, Halász István 23/5, Müller Sándor 25/3, Zombori (Talián) Sándor 30/5 – Gass István 34/14, Várady Béla 34/14. A többiek: Híres Gábor 17, Izsó Ignác 16/5, Szebegyinszky András 14/1, Kiss László 13/12, Varga István 11, Becsei Péter 10, Birinyi István 10, Kovács István 9/3, Nagy Gábor 9, Tamás Gyula (k) 8, Oroszázi László 6, Silye Sándor 5, Pálinkás András (k) 2, Kántor Mihály 1, Rixer Géza 1

VIDEOTON SC:

Kovács László 29 – Nagy III János 26/1, Kovács József 34, Fejes Gábor 27, Végh Tibor 34 – Nagy II János 28/5, Burcsa Győző 34/12, Baranyi Sándor 30/2 – Tieber László 31/8, Szabó József 17/9, Novath György 23/3. A többiek: Karsay László 21, Garamvölgyi Lajos 17, Csongrádi Ferenc 13/1, Olajos Sándor 11, Májer Lajos 10/1, Szalmásy Tamás 8/2, Disztl Péter (k) 6, Nagy Tibor 6, Rész József 6, Brettner Csaba 3, Horváth Gábor 1, Flórián Lajos 1

ZALAEGRSZEGI TE:

Bolemányi János 21 – Fodor József 23, Kanász József 33/3, Mihalecz István 33/5, Péter Zoltán 31/3 – Antoni János 23/1, Soós István 25/3, Simon Károly 26/3 – Csepregi László 33/4, Szimacsek Tibor 28/2, Hozbor Tibor 24/6. A többiek: Konrád László 21/3, Rácz László 20/1, Havasi Lajos 12/1, Szentés Lázár 12/6, Palotás Péter 11/2, Tóth Gyula 11, Déri László (k) 8, Fitos József 8/1, Kovács Béla (k) 8, Józsi György 6/1, Hadászi Sándor 5, Kormos Kálmán 4, Molnár László 4, Bogáti Attila 3

Az 1978–1979. évi Nemzeti Bajnokság I végeredménye

1. Újpesti Dózsa	34	21	10	3	84-38	52
2. Ferencvárosi TC	34	18	11	5	75-44	47
3. Diósgyőri VTK	34	19	6	9	60-37	44
4. Vasas SC	34	16	10	8	62-49	42
5. Bp. Honvéd	34	16	9	9	57-39	41
6. Rába ETO	34	12	11	11	40-33	35
7. Tatabányai Bányász	34	12	11	11	50-47	35
8. Pécsi MSC	34	10	15	9	38-42	35
9. Videoton SC	34	12	10	12	46-49	34
10. Zalaegerszegi TE	34	10	12	12	46-45	32
11. Dunaujvárosi Kohász	34	10	12	12	50-54	32
12. Békéscsabai Előre	34	11	9	14	49-52	31
13. Salgótarjáni TC	34	9	13	12	43-50	31
14. MTK-VM	34	11	8	15	42-50	30
15. Sz. fehérvári MÁV Előre	34	10	9	15	31-54	29
16. Csepel SC	34	5	15	14	35-48	25
17. Haladás VSE	34	9	5	20	40-74	23
18. Bp. Vasas Izzó	34	4	6	24	35-77	14

Az NB I góllövölístájának élcsoportja

1. Fekete László (Ú. Dózsa)	31
2. Fazekas László (Ú. Dózsa)	26
3. Nyilasi Tibor (FTC)	21
4. Weimper István (Bp. Honvéd)	17
5. Gass István (Vasas)	14
5. Kuti László (Dunaujváros)	14
5. Várady Béla (Vasas)	14

NB II, Keleti csoport

1. Debreceni VSC	38	28	7	3	86-23	63
2. Nyíregyházi VSSC	38	24	8	6	57-19	56
3. Eger SE	38	20	11	7	62-37	51
4. H. Papp József SE	38	19	12	7	71-37	50
5. Kazincbarcikai Vegyész	38	18	9	11	61-41	45
6. Szolnoki MTE	38	18	9	11	54-48	45
7. Debreceni MTE	38	16	11	11	61-43	43
8. Ózdi Kohász	38	17	7	14	55-49	41

9. Szarvasi Főisk. Spartacus	38	15	10	13	50-40	40
10. Leninvárosi MTK	38	12	14	12	49-50	38
11. Lehel SC	38	13	10	15	47-52	36
12. HÓDGÉP Metripönd	38	12	10	16	53-65	34
13. H. Szabó Lajos	38	11	11	16	31-42	33
14. Miskolci VSC	38	10	11	17	46-58	31
15. Békéscsabai TASK	38	12	7	19	42-56	31
16. Szolnoki MÁV	38	10	11	17	43-61	31
17. Gyulai SE	38	11	6	21	34-73	28
18. Gyöngyösi Spartacus	38	9	8	21	31-51	26
19. Borsodi Bányász	38	7	8	23	39-72	22
20. Kisvárdai SE	38	3	10	25	30-85	16

NB II, Közép-csoport

1. Volán SC	36	20	11	5	57-28	51
2. Szegedi Dózsa	36	15	16	5	54-37	46
3. BVSC	36	15	14	7	52-44	44
4. 22. sz. Volán SE	36	16	11	9	61-42	43
5. Kossuth KFSE	36	17	8	11	59-49	42
6. Szegedi EOL AK	36	13	14	9	48-39	40
7. Váci Híradás	36	14	12	10	43-40	40
8. H. Bem József SE	36	12	15	9	41-31	39
9. Budafoki MTE Kinizsi	36	14	11	11	57-48	39
10. Kecskeméti SC	36	15	9	12	45-42	39
11. Balassagyarmati TE	36	15	6	15	39-38	36
12. Bp. Építők SC	36	9	16	11	45-45	34
13. BKV Előre	36	13	7	16	43-36	33
14. Pénzügyőr SE	36	12	8	16	42-61	32
15. Bp. Spartacus	36	8	14	14	44-50	30
16. Ganz-MÁVAG	36	7	16	13	36-43	30
17. Dunakeszi VSE	36	6	14	16	18-40	26
18. Dunaiújvárosi Építők	36	5	12	19	40-73	22
19. Vasas Ikarus	36	4	10	22	24-62	18

NB II, Nyugati csoport

1. Pécsi VSK	38	22	10	6	65-29	54
2. Komlói Bányász	38	20	10	8	46-24	50
3. Kaposvári Rákóczi	38	14	19	5	48-34	47
4. MÁV DAC	38	15	11	12	51-50	41
5. Tapolcai Bauxitbányász	38	15	10	13	47-41	40
6. Sabaria SE	38	14	12	12	33-32	40
7. Szekszárdi SE	38	16	8	14	41-41	40
8. Nagykanizsai Olajb.	38	14	11	13	49-42	39
9. Dorogi AC	38	12	15	11	33-29	39
10. Bábolnai SE	38	13	13	12	40-42	39
11. MÁV Nagykanizsai TE	38	13	12	13	41-45	38
12. KOMÉP	38	13	10	15	36-40	36
13. Ajkai Alumínium	38	11	13	14	50-50	35
14. Soproni SE	38	13	9	16	35-42	35
15. Péti MTE	38	10	15	13	51-60	35
16. Bakony Vegyész	38	10	14	14	42-44	34
17. Oroszlányi Bányász	38	10	12	16	41-51	32
18. NIKE Fűzfői AK	38	9	12	17	24-42	30
19. Répcelaki Bányász	38	11	8	19	38-57	30
20. H. Rákóczi SE	38	8	10	20	33-49	26

A Budapest-bajnokság és a megyei bajnokságok (harmadik vonal) győztesei

Budapest: Erzsébeti Spartacus MTK. **Bács-Kiskun:** Jánoshalma. **Baranya:** Mohács-Véménd TE. **Békés:** Orosházi MTK. **Borsod-Abaúj-Zemplén:** Borsodi Volán. **Csongrád:** DÉLÉP SC. **Fejér:** Honvéd Szondi SE. **Győr-Sopron:** Győri Dózsa. **Hajdú-Bihar:** Debreceni Kinizsi. **Heves:** Recski Ércbányász. **Komárom:** Esztergomi NIM Vasas. **Nógrád:** Salgótarjáni Sikúvegygyár. **Pest:** Dunai Kőolaj. **Somogy:** Honvéd Tánácsics SE. **Szabolcs-Szatmár:** Honvéd Asztalos SE. **Szolnok:** Jászberényi Vasas. **Tolna:** Paksi SE. **Vas:** Körmendi Dózsa MTE. **Veszprém:** Várpalotai Bányász. **Zala:** Lenti TE.

Az I. osztályú mérkőzések eredményei

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.
1. Újpesti Dózsa	X	2-2	5-0	2-4	4-0	3-2	5-1	2-0	3-1	3-1	7-1	3-1	4-1	2-0	3-0	4-3	5-1	3-0
2. Ferencváros	1-1	X	1-1	3-0	2-0	2-1	4-1	4-1	3-2	4-0	3-1	1-1	1-0	3-2	5-0	3-3	2-0	2-1
3. Diósgyőri VTK	0-0	1-0	X	3-0	3-0	2-0	3-0	2-0	0-1	4-0	2-0	5-0	1-0	3-2	1-0	2-0	6-1	3-0
4. Vasas SC	1-1	5-3	3-1	X	2-1	0-0	2-2	3-1	1-2	2-0	2-2	2-1	3-1	1-3	4-2	0-0	3-0	4-1
5. Bp. Honvéd SE	4-1	5-2	5-0	1-2	X	2-2	2-0	1-0	1-0	2-0	1-0	1-1	3-1	2-2	1-0	5-1	3-0	1-0
6. Rába ETO	0-2	0-2	2-1	0-0	1-1	X	1-2	4-0	5-0	3-1	1-0	2-0	0-1	3-1	2-0	1-1	1-0	1-1
7. Tatabányai Bányász	1-2	1-5	5-2	0-2	3-0	1-1	X	2-0	3-1	1-1	1-1	1-0	1-1	1-0	4-1	3-0	5-0	4-2
8. Pécsi MSC	2-2	4-4	0-0	2-2	1-1	0-0	2-1	X	2-1	2-0	0-0	2-1	1-0	1-0	1-1	3-0	1-0	3-1
9. Videoton SC	1-3	2-0	0-0	3-1	1-0	2-0	1-1	1-1	X	0-0	1-1	3-0	2-1	3-1	0-3	0-0	1-1	3-1
10. Zalaegerszegi TE	3-3	0-2	1-0	1-1	3-0	0-1	0-0	2-3	2-2	X	1-1	5-2	4-0	1-1	3-1	3-0	6-1	2-1
11. Dunaiújvárosi Kohász	1-1	2-2	1-2	5-1	2-2	2-0	1-0	1-1	2-3	2-2	X	3-1	4-2	3-0	2-0	1-1	2-4	3-1
12. Békéscsabai Előre	2-2	2-2	5-0	1-0	0-2	0-1	1-1	0-0	3-1	3-1	2-0	X	2-2	2-3	2-1	1-1	3-2	6-0
13. Salgótarjáni BTC	0-1	1-1	1-1	1-1	2-1	2-2	3-3	1-1	1-1	1-0	1-0	1-1	X	1-2	3-0	2-1	1-0	5-1
14. MTK-VM SK	1-2	1-1	1-0	2-3	0-3	1-0	0-0	1-0	2-1	0-2	3-0	0-1	1-1	X	1-1	0-1	3-2	2-2
15. Sz.f.rvári MÁV Előre	1-0	1-0	1-1	1-4	0-0	0-0	2-0	1-0	0-3	0-0	3-1	1-0	0-0	1-1	X	1-0	1-1	2-1
16. Csepel SC	2-2	1-2	0-2	2-1	1-1	1-1	0-0	1-1	1-1	0-0	0-0	1-2	1-1	0-2	5-0	X	0-1	2-1
17. Haladás VSE	0-1	1-1	1-5	1-2	1-1	2-0	0-1	1-1	3-2	0-1	0-1	0-1	1-2	1-1	5-3	0-5	X	1-0
18. Vasas Izzó MTE	0-0	0-2	1-3	0-0	1-4	0-2	1-0	1-1	3-0	0-0	3-4	1-2	4-2	1-2	0-2	1-0	4-6	X

A 25. évében járó Nyilasi visszavonult, a Bp. Honvéd 25 év után bajnok lett

Az előző két bajnokságot megnyerő Újpesti Dózsa az 1979–1980-as idény rajtja előtt szó szerint egy klasszissal gyengébbnek számított tavaszi önmagához képest. Töröcsik András a júniusi autóbalesete után még csak mankóval, sőt azzal is csak alig tudott járni. A klub vezetői leszerződtették ugyan a helyére a virtuóz cselező készségéről ismert Kiss Sándort Pécsről – de sejteni lehetett, hogy Törő nagyon fog hiányozni. A lilák 2-0-ra megnyerték az idényt nyitó, előrehozott bajnokit az újonc Volán SC ellen, ezen a találkozón Tóth Zoltán védett. Talán csak ő tudta akkor még: utoljára magyar klub tagjaként. A műszaki főiskolát végzett, a tanulásban és a futballpályafutásában is sikeres kapus később a szerény anyagi javadalmazással és a sorkatonai szolgálata idején történt anomáliákkal magyarázta elsősorban, hogy a csapat, a válogatott és az ország elhagyása mellett döntött. Távoztával az egy klasszisnyi veszteség megduplázódott, az újpestiek immár két klasszissal voltak gyengébbek, mint tavasszal. A legkevesebb, amit megfogalmazhatunk, hogy Várhidi Pál együttese heteken, hónapokon keresztül nem tudta kiheverni a veszteségeket. A következő 12 fordulóban mindössze három győzelmet tudott aratni (a Dunaújvárost 4-3-ra, az MTK-VM-et 4-0-ra, majd a Tatabányát 2-1-re verte meg a Megyeri úton), ellenben 29 gólt kapott. Elveszítette mindhárom népstadionbeli rangadóját, a Vasastól 4-2-re, a Bp. Honvédtól 2-1-re, köztük az FTC-től 7-1-re kapott ki. A fradisták úgy tartották, az 1979. szeptember 22-i kiütéses sikerük volt a méltó törlesztés az 1976. májusi 3-8-ért. Akadt olyan forduló, amely után a Dózsa a 15. helyre csúszott vissza a bajnoki tabellán, igaz, miután sorozatban négy meccsét is megnyerte decemberben, a hatodikként teledhetett. (Debrecenben 0-1-ről, Pécsen 0-2-ről fordítva győzött 3-2-re. Diósgyőrben a 2-1-es sikere után

A Dózsa ezüstcsapata. Állnak, balról: Rothermel, Viczkó, Kiss S., Kolár, Kardos, Várhidi Pál vezetőedző, Sarlós, Dunai III, Tóth J., Kollár. Elöl: Fazekas, Fekete, Tóth A., Jurácsik, Bodnár, Töröcsik, Gyöngyösi, Schumann, Nagy L.

1967

1968

1969

1970

1971

1972

1973

1974

1975

1976

1977

1978

1979

1980

1981

1982

1983

1984

1985

1986

a helyi szurkolók közül néhányan megtámadták a bajnokcsapat buszát. Veszélybe került a játékosok testi épsége.)

A Ferencvárost, amely ugyancsak elveszítette egy, a „repülőteri buszt hazafelé lekéső” játékosát, Magyar Istvánt, másfajta gondokkal szembesült. Előbb Ebedli Zoltán közölte, hogy a továbbiakban nem kíván a csapatban szerepelni – gyorsan meggondolta magát –, majd október 25-i keltezéssel Nyilasi Tibor írt levelet a vezetőségnek, amelyben bejelentette a visszavonulását. Előbb megtette ezt már szóban is, de miután a klub vezetői megpróbálták szándékai megváltoztatására bírni, írásban is megerősítette korábbi döntését. Egyebek mellett azt írta: „Elhatározásom oka: az egészségi állapotom az utóbbi időben megromlott, és ezért úgy érzem, a követelményeknek nem tudok teljes mértékben eleget tenni. Átigazolási szándékaim nincsenek, és ha esetleg úgy gondolják, társadalmi munkában az FTC rendelkezésére állok.” (*Nagy Béla: Nyíl, az ezüstcipős gólkirály*) Az akkor már 32-szeres válogatott támadó középpályás komolyan gondolta a búcsút. Döntését később lelki okokkal magyarázta, mondván, az argentinai világbajnokságról való hazaérkezés után rengeteg bántó bírálatot, kritikát kapott. A *Bajnai Teréz* és *Kürti András* által írt *Nagy visszatérések* című könyvben akad két idevágó, szép mondata, amelyekben párhuzamot von az 1976-os fejsérülése és az aktuális eset között: „Súlyos sérülésem után megbénított az a gondolat, hogy nem léphetek többet pályára. Most megbénított a gondolat, hogy újra és újra pályára kell lépnem.”

Hosszú heteken át tényleg nem futballozott. „Edző” lett – alkalmanként. Ahogyan *Hegyí Iván* írta a *Királyok, hercegek, grófok* című könyvben: „Tényleg abbahagyta a futballt, és a sportághoz hónapokig csak annyi köze volt, hogy egy Fáy utcai teremtorán (labdás bulin) az Omega együttes »edzőjeként« tűnt fel... Aztán Szepesi és Sándor Csikar meggyőzte őt: örültség, amit csinál, és 1980 februárjának végén a ferencvárosi játékos közölte, visszatér a pályára.”

Az őszi idényben a Bp. Honvéd nyújtotta a legjobb teljesítményt, de a 17 mérkőzésen szerzett 23 pont minden volt, csak sok nem. Játék a számokkal: ennyi szerzett ponttal az 1978–1979-es idény felénél – akkor is a kispesztiek vezették a tabellát

Seres Gábor, a Volán középpályása Dunai III Ede mellett igyekszik elmenni

A bajnok Bp. Honvéd. Állnak, balról: Gujdár, Paróczai, Kocsis I., Tichy Lajos vezetőedző, Nagy A., Esterházy, Menyhárt, Tóth Kálmán gyúró. Középen: Pintér, Garaba, Weimper, Varga J., Lukács. Elöl: Kozma, Gyimesi, Bodonyi, Dajka, Pál

féldőben – negyediknek lehetett volna lenni. A csapatok 1979 őszi rendezésén körbeverték egymást, aminek az az előnye legalább megvolt, hogy izgalmas tavaszunk nézhettünk elébe. A Bp. Honvéd mögött mindössze egy pont volt a Nyilasit nélkülöző FTC, kettő a Vasas, a Videoton, a Zalaegerszeg (!) és négy – az októberi megnyugtató angolai kontrollja után már a tavaszi visszatérést tervező Töröcsikben bízó – Újpesti Dózsa hátránya. (Már december közepén kecsegtették a vezetők a szurkolókat a középcsatár bevetésével. Ám végül úgy döntöttek, nem szabad siettetni a szerepeltetését.)

Törő a Videoton elleni, székesfehérvári rangadón még nem játszott, ellenben március 8-án, Dunaújvárosban már igen. Ő lőtte a lila-fehérek egyetlen gólját az 1-1-es döntetlent hozó mérkőzésen. A március 15-i ünnepen Kardos már az első percben öngólt rúgott a Rába ETO ellen, de a második féldőben Fazekas, majd Tóth András gólja meghozta a győzelmet. Ezt is beleszámítva a lilák 15 mérkőzésen 11 győzelmet arattak, két döntetlen mellett kétszer kaptak csak ki. Bármilyen hihetetlen, még a bajnoki cím megnyerésére is lett volna esélyük, ha egy héttel a Békéscsaba elleni hazai 9-2 után nem kapnak ki 5-0-ra a Népstadionban a legnagyobb riválistól, a Bp. Honvédtól. Kettősség jellemezte a gárdát: 86 találatával kiemelkedett a mezőnyből, ugyanakkor 64 kapott góljánál csak az utolsó helyezett Pécsi VSK szedett be többet.

A Pécsi VSK együttese. Hátról, balról: Rónai István vezetőedző, Grünwald, Szabó, Tóth, Réfi, Hüber, Lendvai Miklós másodedző. Középen: Tallósi, Szász, Herbst, Szócs, Engert, Lauer. Elöl: Németh, Kaszás, Sulyok, Papp, Kresz, Nagy

Tichy Lajos a tavaszi idény előtt úgy vélte, akkor tudja megszerezni csapata a 25 éve vágyott újabb bajnoki címet, ha az őszihez hasonlóan jól teljesít a kettős rangadókon, ha megőrzi kiváló kispesti mérlegét, és meg tudja ismételni első féléves vidéki szereplését. A piros-fehérek ugyan egy ponttal kevesebbet szereztek tavasszal, mint a második félév legjobbjá, az Újpest, de így is hárompontos előnnyel lettek elsőek. Más kérdés, hogy 48 ponttal a 18 csapatos bajnokságban korábban nem lehetett bajnoki címet nyerni. Ugyanakkor teljes lett a négy nagy klub pókerje: öt éven belül mind a négy nyert bajnoki aranyat. 1976-ban a Ferencváros, 1977-ben a Vasas, 1978-ban és 1979-ben az Újpesti Dózsa, 1980-ban pedig a Bp. Honvéd.

Nem kétséges, hogy a katonacsapat elsősorban a kiváló védelmének köszönhetően a bajnoki diadalt. A többnyire Gujdár – Paróczai, Kocsis I., Garaba, Varga összeállításban felálló védelem mindössze 38 gólt kapott. A csapat elbírta, hogy egy időre Gujdár Sándor, Kocsis István, Pál József és Kozma Mihály is harcképtelenné vált, illetve hogy Pintér Sándor mindössze öt mérkőzésen szerepelhetett. Tichy Lajos együttese már a 32. fordulóban, a Volán elleni 5-2-vel biztosította a bajnoki címet, s csak utána szenvedte el első tavaszi vereségét a Videontól. Majd a következő – s egyben az utolsó – körben, az MTK-VM ellen a másodikat.

Salamon király

Az MLSZ 1979 végén Salamon Józsefet választotta az esztendő legjobbjának. A Diósgyőri VTK középhátvédje valóban kiváló formában játszott akkor már hosszú ideje, az 1977–1978-as idényben második lett a *Népsport* osztályozókönyve alapján, 1978–1979-ben megnyerte a Népsport Kupát, majd az 1979–1980-as idényben is a legjobb középhátvédnek bizonyult.

Meglepő, de a háromszoros válogatott védő a *Képes Sport* hagyományos *Az Ön tizenegye* anketáján nem került be a csapatba – igaz, más középhátvéd sem. Ezúttal is akadt egy színt minden lapon szereplő név: a Vasas csatára, Kiss László a szavazatok 97 százalékában részesült. Mögötte – nem kis meglepetésre – a diósgyőri Szántó Gábor és a videotonos Karsay László kapta a legtöbb voksot. Így festett a szurkolók-olvasók által összeállított csapat: Zsiborás – Szántó, Nagy A., Kutasi – Karsay, Zombori, Pogány – Fekete L., Szokolai, Kiss L., Várady. Ez volt az első olyan esztendő a szavazás történetében, amelyben nehézséget jelentett csapattá formálni a kiválasztottakat. (Valójában nem is lehetett. Nagy Antal akkoriban még középpályást játszott.) Az év edzőjének Szabó Gézárt választották.

Az NB I-es edzők a bajnokság végén, *Boskovics Jenő*, illetve a *Labdarúgás* felkérésére szavaztak. Törőcsik Andrászt nagy fölényrel választották meg a legjobbnak, Fazekas László és Pásztor József előtt. Érdekes, hogy összesen 11 játékos kapott a trénerektől szavazatot az első három hely valamelyikére, de a bajnok Bp. Honvédból csak Paróczai Sándor. Neki is csak 1 pont jutott. A 18 élvonalbeli edző szavazata alapján az 1979–1980-as idény tizenegye: Katzirz – Paróczai, Kovács J., Kereki, Tóth J. – Pásztor, Csapó, Tóth A. – Fazekas, Törőcsik, Kuti. A B-csapat: Mészáros – Szántó, Kocsis, Garaba, Varga J. – Nyilasi, Burcsa, Csongrádi – Borostyán, Kiss L., Fekete L.

A legmagasabb átlagosztályzatot elérő játékosnak felajánlott Népsport Kupát a gólkirály Fazekas László nyerte el, gyönyörűen búcsúzott a magyar klubfutballtól. A 6,264-es átlagot elért újpesti csatár mögötti sorrend: 2. Zsiborás (FTC, 6,240), 3. Tóth A. (Ú. Dózsa, 6,230), 4. Májer (Videoton, 6,192), 5. Kuti (Dunaújvárosi Kohász, 6,187), 6. Gujdár (Bp. Honvéd, 6,166), 6. Katzirz (PMSC, 6,166), 8. Nyilasi (FTC, 6,142), 9. Bolemányi (ZTE, 6,105), 10. Nagy II (Dunaújvárosi Kohász, 6,105).

A posztonkénti rangsor alapján a bajnoki év legjobbjai: Zsiborás – Paróczai (Bp. Honvéd, 5,882), Salamon (DVTK, 6,030), Komjáti (Vasas, 6,000), Magyar (Rába ETO (5,848) – Nyilasi, Csapó (Tatabányai Bányász 6,080), Tóth A. – Fazekas, Szabó (Videoton, 5,800), Kuti. A B-csapatban két poszton is holtverseny alakult ki: Gujdár és Katzirz – Martos (Volán, 5,814), Kovács J. (Videoton, 6,000), Baranyi (6,000), Tóth J. (Ú. Dózsa, 5,787) – Nagy II, Burcsa (Videoton, 6,088), Csongrádi (Videoton, 6,000) és Borsó (MTK-VM, 6,000) – Májer, Tisza (Békéscsaba, 5,666), Tieber (Videoton, 5,952).

Fotó: Labdarúgás

Salamon Józsefet választotta legjobbnak az MLSZ

Kutasi széltötte a felső sarkot

A Diósgyőri VTK kupagyőzelemmel koronázta meg története legsikeresebb szezonját, a bajnoki bronzérem mellé – négy éven belül másodszer – megnyerte az MNK-t is.

Különleges kupaidény volt. A nagy fővárosi alakulatok – a Vasast kivéve – finoman szólva nem szerepeltek jól. Az Újpesti Dózsa az akkor még második vonalbeli Nyíregyházával szemben esett ki a 16 közé jutásért, idegenbeli döntetlennel (1-1). Tizennyolcezer néző előtt! A Ferencváros már egy fordulóval korábban, az ugyancsak az NB II Keleti csoportjában szereplő Gyöngyösi SE ellen vérzett el, 3-3-mal. A Bp. Honvédot, szintén a karácsony előtti napokban, a HÓD GÉP Metripod búcsúztatta – 6000 drukker előtt – 1-1-gyel.

A legjobb nyolc közé a járási bajnokságban, vagyis a negyedik osztályban szereplő Üllő, valamint az NB II-es Nyíregyháza, Gyöngyös, Sabaria és Komló mellé mindössze három élvonalbeli gárda, a DVTK, a Vasas és a Salgótarján került.

A kupagyőztes diósgyőri együttes. Állnak, balról: Szabó Géza vezetőedző, Szabó L., Tatár, Salamon, Oláh, Kádár, Veréb. Középen: Szántó, Borostyán, Kerekes, Kutasi, Tóth István gyűró. Elöl: Fekete, Teodoru II, Szalai, Görgei, Fűkő

A veszprémi fináléban az egyik legjobbja, Tatár György (az 1977-es, Vasas elleni MNK-arany meccs egyetlen góljának szerzője, egyben az aktuális sorozat házi gólkirálya) nélkül kiálló diósgyőriek az első féldőben Kutasi László 19 méteres bombájával szereztek vezetést. A fordulás után Fekete László gólja szinte már eldöntötte a találkozót. Hiába szépített a hajrában Kiss László, a borsodiak (Szalai István révén) visszaállították a kétgólos különbséget. Az MLSZ ezúttal nem követte el a három évvel korábbi, hatvani hibát, s elvitte a

NEMZETI BAJNOKSÁGOK KUPÁJA

Csepecz belötte és kivédte

Az MLSZ egyik kevés sikert aratott kezdeményezése volt a Nemzeti Bajnokságok Kupája elnevezésű, az MNK-nak konkurenciát teremtő sorozat kiírása az 1978–1979-es idényben. A végjáték áthúzódtott 1979 augusztusára, az új idény előtti hetekre. Az egyik elődöntőben, Hatvanban, a Ferencváros 5-1-re kiütötte a Salgótarjáni TC csapatát. A másikban, Dorogon, a Tatabányai Bányász 1-0-ra legyőzte a Honvédot. (A kispestiek nem igazán sajnálták, miután a következő hetekben Spanyolországba készültek, a nyári tornákra.) Az augusztus 22-i döntő nagy csatát hozott, a Tatabányai Bányász 120 perces küzdelem, a 3-3 utáni tizenegyespárbajban nyert 4-3-ra. Csepecz János, a kitűnő kapus kivédte Rab Tibor és Mészöly Pál lövését is. A sajátját pedig értékesítette.

trófeát az utolsó mérkőzésre. Oláh Ferenc vehette át Szepesi Györgytől. A DVTK érdemeit növeli, hogy a csapat a sorozatban mind a hat mérkőzését idegenben játszotta. Igaz, csak a döntőben találkozott élvonalbeli ellenféllel.

A Szabad Föld Kupát június 10-én, a Ferencváros pályáján, az örökrangadó előmérkőzéseként az Üllői SK és a Baja játszotta. Nagyon rossz szójáték: az Üllői úton nem is nyerhetett más, csak az Üllő. Az 5-4-es diadalához Tóth Sándor négy góllal járult hozzá.

Magyar Népköztársasági Kupa, 1979–1980-as sorozat

Negyeddöntő: Gyöngyös–Vasas 0-5, Sabaria–Nyíregyháza 1-0, Üllői SK–Diósgyőri VTK 0-2, Komló–Salgótarjáni TC 2-0

Elődöntő: Komlói Bányász–Diósgyőri VTK 1-2, Sabaria–Vasas 0-1

Döntő:

Diósgyőri VTK–Vasas 3-1 (1-0)

1980. május 21., Veszprém, 15 000 néző. Jv.: Palotai

DVTK: Veréb – Szántó, Salamon, Kutasi – Oláh, Kerekes, Görgei, Kádár – Borostyán (Teodoru II, 85.), Fükő, Fekete L. (Szalai, 76.)

Vasas: Mészáros – Török, Híres, Komjáti, Rác – Birinyi, Hegedűs, Müller (Somogyi, 57.), Zombori – Kiss L., Várady (Szebegyinszky, 57.)

Gólszerző: Kutasi (41.), Fekete L. (54.), Kiss L. (82.), Szalai (84.)

KÉPES SPORT KUPA

Menyus igazi virtuóz volt

Az 1980 első napjaira átcsúszott teremlabdarúgó-kupára Debrecen és a DMVSC várta a három vendégcsapatot, az MTK-VM-et, a Videotont és a Ferencvárost. Telt ház előtt, óriási hangulatban a zseniálisan futballozó Menyus, azaz Menyhárt Ernő vezérletével a hazaiak megnyerték a trófeát. A debreceni cselkirály lett a torna legjobb játékosa, Burcsa Győző a gólkirály, Gáspár József pedig a legjobb kapus. A DMVSC mögött az MTK-VM végzett a második, a korábbi évek uralkodója, a Videoton a harmadik, a Ferencváros pedig a negyedik helyen.

A Képes Sport Kupájának nyertesei. Állnak, balról: Menyhárt Ernő, Nérey György, Szigeti András, Halla Ignác, Garamvölgyi Lajos, Somogyi Mátvás.

Guggolnak: Sziójyártó Zoltán, Orosházi László, Lukács János, Szabó II József, Jankovics Sándor, Szűcs János

Fotó: Képes Sport

Öt perccel nulla óra előtt

1979 nyarán Szepesi György az akkor már az 59. évében járó dr. Lakat Károlyt kérte fel szövetségi kapitánynak. Az olimpiai válogatott élén is álló mesteredző elbúcsúzott a salgótarjániaktól, az általa irányított STC-től, s főállású kapitány lett. A kinevezése ezer százalékgig kiérdemelt, de kissé elkésett gesztus volt.

A bemutatkozó mérkőzésen, Nyíregyházán 27 000 néző előtt fogadta a csapata a cseh-szlovákokat. Lakat doktor az olimpiai válogatottból előléptetett jó néhány diósgyőri játékost, akik közül Szántó Gábor és Salamon József (miként a Vasasból Kiss László) először szerepelt az A-csapatban. A DVTK-t összesen öt játékos, a felsoroltakon kívül Tatár György, Kutasi László és Borostyán Mihály képviselte. Tanár úr az egyik kedvenc futballistáját, a tokiói olimpia gólkirályát, az akkor már a 35. évében járó Bene Ferencet is beállította, igaz, csupán azért, hogy elbúcsúzhasson a nemzeti tizenegytől. Bene 12 percet játszott, majd egykori klubtársa, Fekete László állt a helyére. A Gujdár – Szántó, Salamon, Kutasi – Ebedli (Csapó), Tatár, Tóth A. (Burcsa) – Borostyán, Bene (Fekete), Kiss L., Kuti összeállítású gárda 2-1-re győzött. Az első gólt a 11. percben tizenegyesből Tatár György, a másodikat a 39. percben Kuti László szerezte. A vendégek a 82. percben Antonín Panenka révén szépítettek.

Két héttel később, szeptember végén a magyar válogatott Bécsben lépett pályára. Az izraeli (temesvári származású, magyarul is beszélő) Avraham Klein három tizenegyest is adott a mérkőzésen, kettőt az osztrákoknak, egyet a magyaroknak. Herbert Prohaska gólra váltotta mindkettőt, az ezúttal bal oldali középpályást játszó Kuti László lövését az éppen az ötvenedik válogatottságát ünneplő Friedrich Koncilia kivédte. Mindkét oldalon egy-egy gól esett még,

Bene Ferenc búcsúzik. A csapatkapitánytól jobbra: Gujdár Sándor, Salamon József, Kutasi László, Tatár György, Tóth András, Szántó Gábor, Borostyán Mihály, Kuti László, Ebedli Zoltán, Kiss László

1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976
1977
1978

Gerhard Steinkogler és az újpesti Fekete László szerezte. A játék képe alapján nem volt két gól a felek között, dr. Lakat Károly együttese (Gujdár – Szántó, Salamon, Kutasi – Nyilasi, Tatár, Ebedli, Kuti – Borostyán, Kiss, Fekete, csereként beállt Tepszics, Tóth András és Csapó) egyszerűen balszerencsés volt. A krónikákba ellenben ez került: Ausztria–Magyarország 3-1.

Októberben ismét Kelet-Magyarországon, ezúttal a debreceni Nagyerdőben fogadta ellenfelet a válogatott, mégpedig az Európa-bajnoki selejtezőre érkezett finnek. Egy évvel korábban, az argentinai Mundial utáni első tétmérkőzésén, Helsinkiben kikapott az akkor még Kovács Ferenc által dirigált alakulat. Sikerült a visszavágás, igaz, már egy teljesen más összetételű együttesnek. Mindössze egyetlen magyar játszott mind a két meccsen: Tatár György. Hárman debütáltak, a ferencvárosi Zsiborás Gábor, a debreceni, tehát hazai közönség előtt bemutatkozó Kiss János, és a korábban a DVSC-ből a Bp. Honvédhoz igazolt Bodonyi Béla. A csapat magját ismét Szabó Géza akkor remeklő Diósgyőri VTK-jának öt játékosa, a három védő, valamint Tatár és Borostyán alkotta. (Az összeállítás: Zsiborás – Szántó, Salamon, Kutasi, majd Kiss J. – Tatár, Póczik – Borostyán, majd Bodonyi, Weimper, Kuti, Fekete L.) Az első két gólt az újpesti Fekete László szerezte, aztán Toivola szépitése után Tatár állította be a végeredményt (3-1).

A hónap végén a magyar válogatott sokkoló vereséget szenvedett az amerikai csapattól a Népstadionban. Az NASL-játékosokkal felálló, de Európában szinte teljesen ismeretlen „jenki fiúk” 2-0-ra nyertek a Katzirz Béla – Szabó György, Kovács József, Péter Zoltán – Nagy Antal, Póczik József – Májer Lajos (Weimper István), Szokolai László, Kiss László, Fekete László, Kuti László összeállítású csapatunk ellen. Mi tagadás, ezúttal nem csináltak a magyar csatárok László-napot... Egyébként ezen a találkozón mutatkozott be (minden idők legkorosabb magyar válogatottbeli újoncaként) a tatabányai Szabó György.

A vereség után a sajtó romokban kevert. „A kudarcnak is vannak fokozatai. A tíz évvel ezelőtti marseille-i fiaskó ma már csak édes-bús operett-történet” – kesergett egy jellemző tónusú

LIGAVÁLOGATOTT

Amikor Kakas kifogta Maradona tizenegyesét

1979
1980
1981
1982
1983
1984
1985
1986

1980 elején – Friedmanszky Zoltán vezetésével – a magyar ligaválogatott Dél-Amerikában járt. A túrázó újpesti, illetve Honvéd-játékosok nélkül a megbízott edző elsősorban saját klubja, a Ferencváros futbalistáira számított, s meghívott néhány játékost a vidéki klubokból. Elrepült a társasággal a PVSK-ból nem sokkal korábban Csepelre igazolt Kovács Attila is.

A portya első állomása Bogotá volt, ahol a csapat 2-2-re végzett a román, majd 1-1-re a kolumbiai válogatottal. Miután a hármas torna utolsó mérkőzése is döntetlenre végződött, a gólkülönbség döntötte el a sorrendet. A magyarok tornagyőztesként utaztak át Mar del Platába, az Aranykupa (Copa de Oro) elnevezésű sorozatra. A 30-40 000 néző előtt játszott találkozón a legerősebb argentin együttesek ellen kellett pályára lépni. A végül tornagyőztes Independiente és a Boca Juniors ellen egyaránt 1-1 lett az eredmény, míg a Racingot 3-2-re, a River Plate-et 1-0-ra megverte a magyar legénység. Így – szép sikert elérve – a második helyen végzett.

A következő állomás Buenos Aires volt, ahol a megerősített Fradi az alapításának 70. évfordulóját ünneplő Velez Sarsfield vendége volt. A négyes tornán a gárda, a Mar del Plata-i záró meccsen is kiállított Szo-

vélemény. Szepesi György, az MLSZ elnöke amennyire szomorúan, annyian őszintén mondta: „A hetvenes évek magyar labdarúgását, sajnos, a lefelé irányuló tendencia jellemezte. A futball nálunk visszaesett, s ez összefüggésben áll a bajnokság elposványosodásával, valamint azzal, hogy az edzők hiába követeltek, a létük attól függött, találnak-e partnert az egyesületi vezetésben vagy sem. Öt perccel vagyunk nulla óra előtt...”

Az új esztendő első találkozójára alaposan kicserélődött a nemzeti tizenegy, ismét jelentős túlsúlyba kerültek a budapesti klubok játékosai. A nyilvánosság elé csak alig-alig kerülő, mégis létező Budapest-vidék futballcsata eldőlni látzott. A gárda 2-1-re győzött a Népstadionban a mieinkkel körülbelül azonos játékerőt képviselő lengyelek ellen. Mind a két csapat „kísérleti” összetételben állt fel, a vendégeknél egyedül Grzegorz Lato játszott az 1974-es vb bronzérmesei közül, és még csak körvonalazódott a spanyolországi Mundialon majdan résztvevő csapat. Latóval együtt heten játszottak az 1982-es tornán, s jutottak az elődöntőig, ám hiányzott közülük Andrzej Szarmach, Włodzimierz Smolarek és Zbigniew Boniek is. Nálunk mindössze egy (!) futballista, Kuti László őrizte meg a helyét az amerikaiak ellen (le)szerepeltek közül, ő is csak csereként szállt be. Addigra eldőlt a mérkőzés, a 3. percben Fazekas László, a 22. percben a visszatért Törőcsik András szerzett gólt, majd egy perccel a második magyar találat után Grzegorz Lato szépített. A győztesek összeállítását az alábbi volt: Mészáros – Török, Bálint, Kereki, Tóth J. – Pál, Müller (Borsó), Zombori – Fazekas, Törőcsik (Kuti), Várady.

Április utolsó napján Kassán lépett fel a válogatott, ez lett dr. Lakat Károly utolsó mérkőzése szövetségi kapitányként. A Katzirz – Paróczai, Bálint, Garaba, Tóth J. – Pál, Nyilasi, Zombori – Fazekas, Törőcsik, Várady alakulat,

Törőcsik András

Fazekas László

Kiss László

kolai piros lapja miatt emberhátrányban befejezve a találkozót, 2-2-re végzett az Argentinos Juniorsszal, majd 11-10-re elveszítette a szétlövést. A megsérült Kovács Attila helyére beállt Kakas László a rendes játékidőben kivédte Maradona tizenegyesét! Két nappal később a San Lorenzo 4-1-re megverte a fáradt magyarokat.

Veszélyben a magyar kapu az Independiente ellen

A csapat ugyancsak 4-1-re kapott ki a rosariói Newell's Old Boystól, aztán átrepült Bolíviába, ahol 0-0-ra végzett az Oriente Petroleróval, majd nem bírt a magaslattal a The Strongest ellen (1-4). Búcsúzásként Mexikóvárosban 2-0-ra vesztett a mexikói U23-as válogatottal szemben. (Eredetileg az A-válogatottal játszott volt Freidmanszky Zoltán együttese Pueblában, de mert késve érkezett Mexikóba, változott a program.)

A túrán a következő játékosok vettek részt: Kovács A. (Csepel SC), Kakas, Tepszics, Judik, Rab, Vépi, Takács, Ebedli, Jancsika, Pusztai, Mészöly, Szokolai, Major (FTC), Kuti, Tóth (Dunaújvárosi Kohász SE), Schmidt, Udvardi (Tatabányai Bánnyász), Bíró (Salgótarjáni TC).

1979

1980

1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976
1977
1978
1979
1980
1981
1982
1983
1984
1985
1986

amelybe később az akkor már tatabányai Kovács István is beállt, 1-0-ra kikapott az Európa-bajnoki cím aktuális védőjétől. A gólt Európa akkori egyik legjobb balszélsője, Zdeněk Nehoda szerezte, de magyar szempontból még ennél is fontosabb, hogy ezen a találkozón debütált Garaba Imre.

Május 31-én a skót válogatott vizitált a Népstadionban, ez volt Mészöly Kálmán első mérkőzése a nemzeti tizenegy élén – ám még nem szövetségi kapitányként. Csak június elején (!) jelent meg az abszolút hivatalos hírforrásnak tekinthető MTI közleménye arról, hogy „Az OTSH elnöke az MLSZ javaslatára Lakat Károly dr.-t július elsejétől felmenti a labdarúgó szövetségi kapitányi tisztségéről és utódjául Mészöly Kálmánt bízta meg a kapitányi teendővel.” De már a skótok ellen is Mészöly dirigált. Ez volt Törőcsik András egyik legjobb meccse a válogatott mezében, az Újpesti Dózsa csatára két góljával gyakorlatilag eldöntötte a mérkőzést. A hajrában a később a Barcelonában is szerepelt Steve Archibald révén szépítettek ugyan a vendégek, de Kereki Zoltán találatával visszaállította a kétgólos különbséget: 3-1. A magyar csapat az alábbi összeállításban játszott: Mészáros – Paróczai (Szántó), Bálint, Garaba, Tóth J. – Pásztor, Nyilasi, Kereki, Csongrádi – Kiss L. (Esterházy), Törőcsik. Akárcsak a kapitány, Esterházy Márton is debütált. A győzelem értékét növelte, hogy a skótok erős csapattal érkeztek, Kenny Dalglish, Danny McGrain, Alex McLeish és Archie Gemmill is szóhoz jutott Jock Stein legénységében.

Négy nappal később az osztrák gárda látogatott fővárosunkba. Nem volt nagy tudásbeli különbség akkoriban a két ősi rivális között, de amíg a magyarok szinte új csapatot építettek az 1978-as Mundial után, az ott jól szereplő osztrákok a „córdobai hősökre”, az Argentínában a világbajnoki címet védő nyugatnémeteket legyőzőkre támaszkodtak. A mérkőzésnek díszvendége is volt, Pelé, a futballkirály, aki éppen akkoriban forgatta Budapesten (illetve az MTK-pályán) a *Menekülés a győzelembe* című filmet. A brazil legendának jó szeme volt a játékhoz, mert azt mondta a meccs után: „Nagyon tetszett a magyarok kilencese, Törőcsik, aki mesterien bánik a

labdával”. A Mészöly Kálmán által dirigált válogatott Mészáros – Paróczai, Bálint, Garaba, Tóth J. – Pásztor, Kereki, Nyilasi (Soós), Csongrádi (Kuti) – Kiss L. (Esterházy), Törőcsik összeállításban játszott. A mieink gólját Kiss László fejelte a 13., az osztrákokét Kurt Jara lőtte a 75. percben.

Az idényben – a búcsúzó Bene Ferencen kívül – 46 labdarúgó szerepelt az A-válogatottban, mindössze ketten, Kuti László és Kiss László játszottak a meccsek több mint felén.

1979. szept. 12.	Nyíregyháza	CSEHSZL.	2-1 (2-0)	Tatár, Kuti
1979. szept. 26.	Bécs	AUSZTRIA	1-3 (0-1)	Fekete
1979. okt. 17.	Debrecen	FINNO.	3-1 (2-0)	Eb-selejtező Fekete L. 2, Tatár
1979. okt. 26.	Bp., Népst.	EGYESÜLT ÁLL.	0-2 (0-0)	
1980. márc. 26.	Bp., Népst.	LENGYELO.	2-1 (2-1)	Fazekas, Törőcsik
1980. ápr. 30.	Kassa	CSEHSZL.	0-1 (0-0)	
1980. máj. 31.	Bp., Népst.	SKÓCIA	3-1 (1-0)	Törőcsik 2, Kereki
1980. jún. 4.	Bp., Népst.	AUSZTRIA	1-1 (1-0)	Kiss L.

Az idény során a válogatottban szerepelt játékosok

6 mérkőzésen: Kuti László (Dunaújvárosi Kohász)

5 mérkőzésen: Kiss László (Vasas)

4 mérkőzésen: Bálint László (FC Bruges), Fekete László (Újpesti Dózsa), Nyilasi Tibor (FTC), Szántó Gábor (Diósgyőri VTK), Tóth József (Újpesti Dózsa), Törőcsik András (Újpesti Dózsa)

3 mérkőzésen: Borostyán Mihály (Diósgyőri VTK), Garaba Imre (Bp. Honvéd), Kereki Zoltán (Zalaegerszegi TE), Kutasi László (Diósgyőri VTK), Mészáros Ferenc (Vasas), Paróczai Sándor (Bp. Honvéd), Salamon József (Diósgyőri VTK), Tatár György (Diósgyőri VTK)

2 mérkőzésen: Csapó Károly (Tatabányai Bányász), Csongrádi Ferenc (Videoton), Ebedli Zoltán (FTC), Esterházy Márton (Bp. Honvéd), Fazekas László (Újpesti Dózsa), Gujdár Sándor (Bp. Honvéd), Katzirz Béla (Pécsi MSC), Pál József (Bp. Honvéd), Pásztor József (Békéscsabai Előre), Póczik József (Rába ETO), Tóth András (Újpesti Dózsa), Várady Béla (Vasas), Weimper István (Bp. Honvéd), Zombori Sándor (Vasas)

1 mérkőzésen: Bene Ferenc (egyesületen kívüli), Bodonyi Béla (Bp. Honvéd), Borsó János (MTK-VM), Burcsa Győző (Videoton), Kiss János (Debreceni MVSC), Kovács István (Tatabányai Bányász), Kovács József (Videoton), Májer Lajos (Videoton), Müller Sándor (Vasas), Nagy Antal (Bp. Honvéd), Péter Zoltán (Zalaegerszegi TE), Soós István (Zalaegerszegi TE), Szabó György (Tatabányai Bányász), Szokolai László (FTC), Tepszics Ignác (FTC), Török Péter (Vasas), Zsiborás Gábor (FTC)

EURÓPA-BAJNOKSÁG

Palotai Kubaláék meccsét vezette

Palotai Károly személyében volt magyar az 1980-as olaszországi Európa-bajnokság bírói karában. A kor egyik sztárjátékvezetője dirigálta a házigazdák és a Kubala László szövetségi kapitány által vezetett spanyolok csoportmérkőzését Milánóban.

Diósgyőrben minden szép volt

Augusztustól az olimpiai válogatott Spanyolországban készült a selejtezők folytatására. La Lineában egy négyes tornán részt véve, előbb 3-1-re legyőzte a Málagát, majd a döntőben 2-0-ra verte a mexikói Monterrey csapatát. Weimper István és az újpesti Fekete László mindkét találkozón szerzett gólt. Búcsúzásként az ötkarikás gárda 9-1-re megverte Alicante válogatottját. Szeptemberben 3-2-es vereség következett Észak-Bácska válogatottja ellen Szabadkán, majd Bulgáriában is kikapott a csapat az A-válogatottban is számításba vett játékosok nélkül, Monostori Tivadar irányításával (0-2). Javította a kedélyeket Burgenland válogatottjának magabiztos (5-1) legyőzése Sopronban.

Október végén, a lengyelek elleni selejtezőn 1-0-ra veszített a hat diósgyőri játékosal felálló csapat Wrocławban, ám két héttel később Diósgyőrben, Kiss László és Tatár György egy-egy góljával, 2-0-val vágott vissza. Ekkor már kilenc diósgyőri (Veréb, Szántó, Salamon, Kutasi, Oláh, Tatár, Borostyán, Fekete, majd csereként Fükő) lépett pályára Lakat Károly dr. együttesében, Kiss László, Baranyi, Karsay és csereként

A magyar olimpiai válogatott a lengyelek elleni hazai mérkőzés előtt. Állnak, balról: Szántó, Oláh, Veréb, Tatár, Baranyi, Kutasi, Salamon. Elöl: Kiss L., Fükő, Fekete, Borostyán

az újpesti Fekete játszott még. Tíz nappal később ugyanaz a kezdőcsapat állt ki a teltházas diósgyőri stadionban a csehszlovákok ellen, Tatár, Karsay és Kiss gólja hozta meg a 3-0-s diadalt.

Februárban, az olaszországi túrán rázódott még inkább össze a keret, majd az erős keletnémet ötkarikás csapat ellen játszott Zalaegerszegen, felkészülési mérkőzésen 1-1-et.

Áprilisban a bolgár olimpiai válogatottól 4-3-ra kapott ki Kusztenilben, Kozma Mihály szerzte mindhárom gólunkat.

Április 13-án elég lett volna a döntetlen Prágában a moszkvai olimpiai részvétel kiharcolásához. Lakat doktor a Katzirz – Szántó, Salamon, Baranyi, Kutasi – Pál J., Komjáti, Tatár – Fekete, Kiss L., Kozma csapatot küldte pályára, Tatár mögött, aki a Lakat-éra első számú gólszerzője volt, klubtársai alkották a védősort – Baranyi Sándorral kiegészülve. Ám a támadójátékban már inkább a fővárosi klubok játékosai bízott a Tanár úr. (Később Paróczai és a békéscsabai Pásztor állt még be.) A magyar csapat a találkozó folyamán egyetlen percre sem állt nyeresre, s 3-2-re veszített. Így a hatpontos csehszlovákok jutottak tovább a csoportból, a négypontos magyarok és a kétpontos lengyelek előtt. Sőt augusztusban, az NDK-t legyőzve a döntőben, meg is nyerték az olimpiai tornát Moszkvában.

Schmuck sokat ért a keletnémeteknek

A 23 éven aluliak válogatottja ugyan kikapott ősszel a bukaresti Eb-selejtezőn (0-4), de előtte már diadalmaskodott a csoportjában. A negyeddöntőben az NDK együttesét kapta, amely ellen októberben, barátságos mérkőzésen 2-1-re nyert Esztergomban. A mieink góljait Sulija és Melis szerezte, és akkor még nem volt jelentősége, hogy a keletnémetek közül Schmuck talált a kapuba. Március végén a Kovács Ferenc által irányított, Zsiborás – Szántó, Toma, Garaba, Péter – Gyimesi (Sulija), Csapó, Csepregi – Dajka, Kovács I., Pölöskei összeállítású gárda (amelyből pályafutása során csak Sulija Ottó és a békéscsabai Csepregi János nem került be az A-válogatottba is) Dajka és Csepregi egy-egy találatával 2-0-ra győzött a budapesti selejtezőn. Az április 9-i jénai visszavágó nagy csalódást okozott, az alaposan megváltoztatott összetételű együttes 3-0-ra kikapott és kiesett. A Zsiborás – Udvardi (Tepszics), Toma, Garaba, Horváth G. – Hannich, Gyimesi, Csepregi – Schmidt (Nagy I.), Nyilasi, Pölöskei összeállítású csapatnak ugyan Strasser gyorsan lőtt két gólt, de a 86. percben még hosszabbításra álltak a felek. Akkor jött Schmuck, s góljával eldöntötte a továbbjutást.

Az idény során az utánpótlás-válogatott felkészülési mérkőzéseket is játszott. Ősszel a csehszlovákok ellen 1-1-re végzett, márciusban az NK Osijek ellen 2-1-re győzött, áprilisban a lengyeleket 2-0-ra verte meg. Már az Eb-kiesés után a csehszlovákokkal 0-0-ra játszott.

Csak érmesektől kaptunk ki Japánban

A magyar junior-válogatott rettenetesen nehéz sorsolást kapott az 1979-es U20-as világbajnokságon. Olyan nehezett, mint amilyent Baróti Lajos A-válogatottja egy évvel korábban, a Mundialon. (Így hát nem csak az argentin győzelem a közös a két tornában.)

A Rákosi Gyula által irányított gárda, noha Kardos József szerezte az első gólt, súlyos vereséggel kezdett Jokohamában a későbbi ezüstérmes szovjet csapat ellen (1-5), majd 2-0-ra kikapott a bronzéremig menetelő uruguayiaktól. A guineaiak ellen győzelemmel búcsúzott, a 2-0-ra megnyert találkozó góljait Segesvári és Kerepeczky lőtte.

A magyar válogatottban a három találkozón Disztl Péter (Videoton), Sallai Sándor (DMVSC), Róth Antal (Pécsi MSC), Miklós Árpád, Kardos József, Mohácsi Gyula (Ú. Dózsa), Nagy József (Haladás), Kerepeczky György, Melis Béla, Szeibert György, Pandur István, Dózsa Attila (Bp. Honvéd), Segesvári Sándor (Dunaújvárosi Kohász), Pölöskei Gábor (Rába ETO), Koch Róbert (FTC), Paksi János (MTK-VM) és Kökény Miklós (Csepel) lépett pályára. A tartalékkapus Józsa Miklós (FTC) volt.

A torna legjobb játékosának az argentin Diego Armando Maradonát választották, a gólkirály pedig honfitársa, Ramón Diaz lett.

Az olaszok és a spanyolok túl erősek voltak

A 18 évesek együttese a lengyelországi IBV-részvétellel kezdte a szezont. A hetedik helynél többet ígér a mai olvasó számára a névsor, a játékosok közül Disztl Lászlóból és Hajszán Gyulából válogatott, Gróf Andrásból, Szieben Lászlóból, Takács Jenőből, Koch Róbertből, Megyeri Károlyból, Horváth Róbertből befutott élvonalbeli játékos lett. Nem ment jobban az Adria Kupán sem, ahol hatodik lett a csapat. Szeptemberben a felfrissített keret Pétfürdőn legyőzte a csehszlovákokat, de aztán két meccsből egyszer sem bírt a keletnémetekkel.

Októberben már Rákosi Gyula helyett Dalnoki Jenő vezette a korosztályt, amelynek jót tett az edzőváltás, megnyerte az NDK, a Szovjetunió és Lengyelország gárdája előtt a cottbusi tornát. A diósgyőri Szlifka Miklós lett a gólkirály. 1980 márciusában, a hagyományos taskenti tornán is jól szerepeltek az ifik, a harmadik helyen végeztek.

Márciusban 1-0-ra kikaptak Rodoszon a görögöktől az UEFA-torna selejtezőjében, de a hátrány ledolgozhatónak tűnt. A kaposvári visszavágó igazolta a reményeket, a 3-1-es győzelemmel a csapat kiharcolta a részvételt az NDK-ban rendezendő döntőben.

Csapatunk nehéz csoportba került a májusi tornán, s már a norvégok elleni 0-0 után sejteni lehetett, hogy csak csodával juthat tovább. Utána kikapott az olaszoktól (2-4) és a spanyoloktól (0-2) is, s csoportjában az utolsó helyen végzett.

A magyar együttesben a következők játékosok léptek pályára az UEFA-tornán: Szieben (Bp. Honvéd), Gróf, Szlifka (DVTK), Szert (Kazincbarcika), Horváth R. (FTC), Cseke (MTK-VM), Olasz (Videoton), Bogárdi (Dunaújváros), Bognár, Csík (Bakony Vegyész), Kurucz (Békéscsaba), Hajszán (Rába ETO), Hoffmeister (Vasas), Takács (ZTE), Kiprich (Tatabánya). Közülük Csík Ferenc, Hajszán Gyula és a társainál egy évvel fiatalabb Kiprich József jutott el később az A-válogatottságig.

Elköltözött Belgiumba az első fecske

Túlzás nélkül állíthatjuk, hogy 1979. augusztus 17. mérföldkő lett a magyar labdarúgás történetében. Akkortól vált érvényessé az 1947 óta az első, a szocializmusból törvényesen a profi világba kiengedett magyar válogatott játékos szerződése.

Megkeresések már korábban is voltak – nincs a magyar futballnak olyan európai hírvű klasszisa, aki ne kapott volna ajánlatot a pályafutása során külföldi klubtól. Néhányan nem csak Európából: a hetvenes évek elején Albert Flóriánt és Fazekas Lászlót is Ausztráliába vitték volna, az aranylabdás Fradi-ikont a St. George Budapest, a Dózsa csatárát a National Soccer League akkori legerősebb csapata, a Sydney City szerette volna soraiban tudni. A hetvenes évek válogatott játékosai – hol valóban komoly szándék alapján, hol már a puhatolózást is felnagyítva – a Real Madridtól az Atléticóig, spanyol klubok érdeklődéséről mesélnek. Valóban akadtak nagyon is konkrét kérők, a bécsi Austria például egymillió schillinget adott volna Bene Ferencért. 1979-ig azonban legálisan senki sem mehetett ki.

Pálfalvi Gábor is elsősorban az új MLSZ-elnök, Szepesi György érdemének tulajdonítja *Idegenlégiósok* című könyvében a sorompók felnyitását. „Úgy gondoltam, hogy képzett embereket kapunk majd vissza, akik vezetőként, edzőként gazdag tapasztalatok birtokában sokat segítenek a sportágnak. Másodsorban a válogatottban való becsületos helytállásért cserébe biztosítjuk ezt a lehetőséget. Ösztönző lehet a fiatalok számára” – mondta neki Szepesi.

Három és fél évtized távlatából akár furcsállhatnánk is, rögzíteni mindenesetre érdemes: fény évekre voltunk a piaci viszonyokon alapuló profi futballtól. Hiszen nem azok mehettek elsősorban külföldre, akik iránt a legnagyobb kereslet nyilvánult meg – nem kétséges, ez 1979 nyarának elején Nyilasi Tibor és az autóbalesete előtt Töröcsik András volt, s meggyőződésünk szerint az Ezüstcipő jó ajánlólevelet jelentett volna Fekete Lászlónak, Várady Bélának és Fazekas Lászlónak is –, hanem akiket az MLSZ, az OTSH és áttételesen az állam meg akart jutalmazni. Vajon kiknek „kiengedése” hajtotta volna a legnagyobb hasznot a magyar futballnak? Nem a pályafutásuk csúcán lévő huszoneves labdarúgóké?

Tartozunk a teljes igazságnak annyival, hogy a 32. évében járó, pályafutása csúcspontján már túljutott Bálint László megszolgált a külföldi szerződést. Jan Ceulemans, a 96-szoros belga válogatottként visszavonult egykori klubtárs mesélte nekünk valamikor az ezredforduló környékén a régmúltról beszélgetve, hogy Bálint az akkori FC Bruges legjobb szemléletű, legprofibb mentalitású játékosainak egyike volt. Mindent megtett azért, hogy elfogadtassa magát, s ez gyorsan sikerült.

Közismert, hogy először nem az FC Bruges-zsel tárgyalt az OTSH Csáki Sándor vezette „menedzserirodája”. A hazai sajtó is kész tényként közölte 1979 nyarán, hogy Bálint László a háromszoros BEK-győztes AFC Ajaxhoz igazol. Az amszterdami klub azonban a megállapodás ellenére halogatta a szerződéskötést, miután nem tudott munkavállalási engedélyt szerezni a szocialista országból érkező légiósnak. Az augusztus elején, a négyes tornán éppen Budapesten szereplő FC Bruges (és szaktanácsadója, az egykori B-válogatott kispesti csatár, Béres András) azonban az Ajax tétovázásáról hallva lépett. Bálint Lászlóért, az első, 1947 óta legálisan a kapitalista világba szerződött válogatott futballistájáért 20 000 dollárt kapott a Ferencváros. A védőnek Bruges-ben 65 000 dollár volt az éves fizetése, ami óriási összegnek számított, csak éppen Belgiumban 50 százalékát elvitte az adó, 10 százalékát le kellett adni a Magyar Olimpiai Bizottságnak, s 20 százalékát

Bálint László

Uli Hoernes és Csernai Pál

kötelező volt forintra váltani. (Pálfalvi Gábor: *Idegenlégiósok*)

Bálint 1979. augusztus 24-én, tehát pontosan egy héttel a szerződötetése után játszott az első tétmérkőzését, a kék-feketék Birger Jensen – Fons Bastijns, Georges Leekens, Bálint László, Gino Maes – René Vandereycken, Paul Courant – Bernard Verheecke, Ray Clarke, Jan Ceulemans, Jan Sörensen összeállításban 5-1-re verték meg idegenben a brüsszeli Racing Jetet. Az FC Bruges megnyerte Bálint első kint töltött idényében a belga bajnokságot. Mindössze ketten szerepeltek minden találkozóján, Jan Ceulemans, a gólkirály és a magyar „újonc”.

Ugyancsak bajnoki aranyat nyert Csernai Pál, aki a Bayern München együttesét irányította. Ez már egy „új” Bayern volt,

1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976
1977
1978

amely Paul Breitner és Kalle Rummenigge köré épült. Az 1979–1980-as volt a bajorok első szezonja a Bundesligában, már Franz Beckenbauer, Gerd Müller és Sepp Maier nélkül. A Bayern kétpontos előnnyel lett bajnok a HSV előtt, s kilencel előzte meg a VfB Stuttgarttal holtversenyben harmadik, Diósgyőrben is járt 1. FC Kaiserslauternt. Lóránt Gyula 1979. december 3-ig a Schalke 04 edzője volt. Zele Gábor a második ligás SC Freiburg labdarúgójaként kereste a kenyerét.

Kubala László több mint egy évtizeden át volt kapitány

Spanyolországban Kubala László szövetségi kapitányként dolgozott, 1969 óta megszakítás nélkül. Ez volt az utolsó idénye, mert a nyeretlenül zárt olaszországi Európa-bajnokság után leváltották. Puskás Ferenc Görögországból Egyiptomba költözött, az al-Maszri csapatát irányította. Az arab országban dolgozott Hidegkuti Nándor is, aki utolsó, ott töltött idényében az ötödik egyiptomi bajnoki címét szerezte meg az al-Ahlyval.

Pázmány Péter az előző sikeridény után kénytelen volt a Ligakupa-megnyerésével beérni Svájcban, a Servette-nél. Várszegi Vilmos a svéd Österst vezette. Gelei József Ausztráliában a St. George Budapest kispadján ült. Ivanics Tibor Kubában immár szövetségi kapitányként is dolgozott, részt vett a moszkvai olimpián a csapatával. Szép sikert jelentett, hogy a karibi ország együttese, miután Venezuelát és Zambiát is legyőzte, csak a csehszlovákok elleni negyedöntőben vérzett el. Göröcs János és Kárpáti Béla Kuvaitban, az al-Tadhamonnál tevékenykedett, előbbi az ifikkal, utóbbi a felnőtt csapattal. Albert Flórián Líbiában folytatta a munkát. Faragó Lajos Mozambikban oktatta a sportág alapjait. Orosz Pál a marokkói al-Dzsadida szakvezetője volt. Marik György a Toluca, Fekete Árpád a guadalajarai egyetem „fekete oroszánjait” istápolta.

A játékosok közül Ladinszky Attila a francia US Valenciennes színeiben a francia élvonalban futballozott.

Az Egyesült Államok és Kanada profi bajnokságában, az 1980-as NASL-ben szereplő magyarok közül Harsányi László és Strenicer Jenő a Rochester Lancers, Visnyei Gyula a San Diego Sockers játékosa volt. Az Atlanta Chiefsben jutott három mérkőzés az 1960-ban már Kanadában született, és az ország színeiben az 1979-es junior-világbajnokságon is szerepelt Nagy Lajosnak. Novembertől március végéig játszották a Major Indoor Soccer League második idényét. A bajnoki címet ismét a liga legjobb játékosa, a korábbi jugoszláv válogatott Slaviša (Steve) Žungul köré épített New York Arrows nyerte meg, négy magyar törzstaggal: Harsányival, Visnyeivel, Strenicerral és Molnár Tiborral. A Buffalo Stallinosban két honfitársunk, két korábbi magyar válogatott szerepelt, Horváth József és Kú Lajos.

Az NY Arrowsban: hátul Harsányi (3), Visnyei (10) és Molnár (6), ülve Strenicer (13), elől, jobbra Inotay Sándor edző

1979

1980

1981

1982

1983

1984

1985

1986

DVTK: sikeres Rapid-parti, dundi Dundee-verés

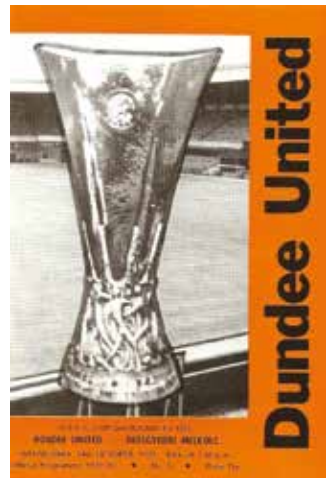
A Bajnokcsapatok Európa-kupájában az Újpesti Dózsa a Dukla Praha ellen kezdett a Megyeri úton. A lila-fehér védelem nagyon szívélyes vendéglátónak bizonyult, Miroslav Gajdúšek már a negyedik percben vezetést szerzett, majd Sarlós András fejes gólja után – Rothermel Ádám felesleges kifizetését kihasználva – Zdeněk Nehoda is bevette a kapuját. Hiába lőtte aztán Nagy László a nap (és pályafutása) egyik leglátványosabb gólját, majd hiába jelentette Fazekas László tizenegyes gólja a győzelmet, sejteni lehetett, hogy „vékony” lesz az előny a visszavágóra. A cseh katonacsapat Prágában Ladislav Vizek és Nehoda egy-egy góljával 2-0-ra nyert, s továbbjutott.

A Ferencváros az UEFA-kupa 1. fordulójában megdöbentően súlyos, 3-0-s vereséget szenvedett Szófiában a Lokomotivtól, s hasztalan nyerte meg a Népstadionban játszott revánst 40 000 néző előtt a két László, Pusztai és Pogány találatával 2-0-ra, szintén gyorsan kiesett.

A Diósgyőri VTK ellenben kitett magáért, ugyancsak az UEFA-kupában, Fűkő Sándor góljával Bécsben 1-0-ra megverte a Rapidot. A második mérkőzés simának indult, Szalai István és Fekete László gólja után már nagyon jól állt Szabó Géza csapata. Az osztrákok azonban Christian Keglevits és Peter Sallmayer révén kiegyenlítették – összesítésben egy gólra voltak a továbbjutástól. Szerencsére azt a hajrában nem ők szereztek meg, hanem Tatár György, így a DVTK kettős győzelemmel jutott tovább. A második fordulóban, a Dundee United ellen a megerősített védelem heroikus teljesítményt nyújtott a Tannadice Parkban, s ahogyan a császárvárosban, úgy Skóciában is jött az utolsó percekben a diósgyőri gól. Fekete László szinte a meccs egyetlen kontráját vitte gólig. Diósgyőrben Borostyán Mihály egy, valamint Tatár György két góljával a piros-fehérek lefutballozták a narancssárga-feketéket (3-1). A harmadik körben a Kaiserslautern jutott ellenfélnek. A nyugatnémetek (soraikban Hans-Peter Briegellel, Hannes Bongartzcal, valamint a két légióssal, Ronnie Hellströmmel és Benny Wendttel) jobbak voltak, vendékként is nyertek 2-0-ra. A visszavágón pedig már nem volt egy súlycsoportban a két csapat, a Bundesliga-képviselő 6-1-re győzött. A 89. percben a meglehetősen részrehajlóan bíraskodó spanyol Guruceta kiállította a tiltakozó Veréb Györgyöt, így a megítélt büntetőt Oláh Ferenc próbálta hárítani – sikertelenül.

Tatár György a bécsi Rapid ellen is fontos gólt szerzett

1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976
1977
1978

A KEK-ben a Rába ETO sztárklubot kapott, a torinói Juventust. Kovács Imre, a csapat edzője 1973-ban az Újpesti Dózsával is meccselt már a „zebrák” ellen. Nagyon közel állt a lila-fehérekkel a bravúrhoz, mégis a Juve mehetett tovább. 1979 szeptemberében a Zoff – Gentile, Brio, Scirea, Cabrini – Tardelli, Prandelli, Tavola – Causio, Fanna, Bettiga tizeneggyel kezdő olaszok 2-0-ra megnyerték a torinói mérkőzést, noha a győriek több mint egy órán keresztül nagyon jól tartották magukat. Ám előbb Pozsgai Lajosról a saját kapujába került a labda, majd Antonio Cabrini növelte az előnyt. Győrben az ETO fantasztikusan futballozott az első félórában, Giuseppe Furino öngóljával, majd Póczik József találatával sikerült ledolgozni a hátrányt. De a második félidő elején Pozsgai Lajos fegyelmezetlensége miatt emberhátrányba került, s ezzel megtört a lendülete, a piemontiak pedig Franco Causio révén megszerezték a továbbjutást jelentő góljukat. A Juve egyébként aztán egészen az elődöntőig menetelt.

KÖZÉP-EURÓPAI KUPA

A D(M)VSC nemzetközi kupapremierje

Messzire került Közép-Európa hajdanán patinás sorozata egykori önmagától a hetvenes évek végére. Ugyan egyéves szünet után a folytatás mellett döntött az olasz, a csehszlovák, a jugoszláv és a magyar szövetség, de megállapodásuk alapján mindenki az 1979–1980-as bajnoki idénye egyik újoncát indította. Az MLSZ a Debreceni MVSC-t nevezte. A sárga-kékek az első négy fordulóban háromszor gól nélküli döntetlent játszottak (kétszer a Čelik, egyszer az Udinese ellen), közben egyszer 2-1-re kikaptak a TJ Rudá Hvězda Chebtől. Az ötödik fordulóban ugyancsak 2-1-gyel vágta vissza a csehszlovákoknak, majd az utolsó fordulóban 2-0-ra kikaptak Udinében az így kupagyőztes olaszoktól, s végül a negyedik helyen végeztek.

A DMVSC Udinében. Állnak, balról: Huszti Ferenc technikai vezető, Sipos Tibor intéző, Szigeti, Dákay, Kiss, Somogyi, Halla, Menyhárt, Gulyás, Hegedűs Gábor pályaedző. Elöl: Sziójyártó, Bartha, Jankovics, Szűcs, Lukács, Feledi, Tímár, Vincze Ferenc gyűró

A Dózsa volt a japán válogatott tanítómestere

A Budapesti Honvéd az FC Porto elleni 1-1-gyel kezdte a nemzetközi szereplését az idényben. A spanyolországi tornák közül a La Coruña-i Trofeo Teresa Herrerán vett részt először. Tichy Lajos együttese 1-1-re végzett a Real Madriddal, de miután veszített a szétlövésben, s csak a harmadik helyért csatázhatott. Azon a találkozón 1-0-ra legyőzte az angol West Bromwich Albiont. Néhány nappal később Palma de Mallorcán 3-0-ra kikapott a Vasco da Gamától, majd 2-1-re az Antwerpentől. A hazaindulás előtt ellenben még legyűrte 1-0-ra a Murciát.

Az Újpesti Dózsa a Trofeo Ramon de Carranzán indult Cádizban. Az elődöntőben 3-2-re megverte a hazai csapatot, majd a döntőben 2-0-ra kikapott a Barcelonát legyőző Flamengótól. A piros-feketék mindkét gólját Zico lőtte a „lepattant” Tóth Zoltán helyén védő Erdélyi Károly hálójába. Az olvasók (szurkolók) egyébként hivatalosan a *Népsport augusztus 29-i* számából tudhatták meg, hogy a válogatott kapusra nem számíthat klubja. A *Sípszó előtt* című rovat közleménynek is beillő, szikár mondatokkal kezdődött: „Tóth Zoltán, az Újpesti Dózsa kapusa nem tért haza csapatával Spanyolországból. Augusztus 24-én Cádizban, szállodai szobájából ismeretlen helyre távozott. Hollétéről és szándékairól a klub vezetőinek nincs tudomása.” Tóth egyébként Cádizból Madridba ment, majd néhány nappal később az Egyesült Államokba repült, s azóta is ott él. Távozása a tornán veszélybe sodorta a Dózsát, hiszen a rutintalan, mindössze 19 éves Erdélyi maradt a küldöttség egyetlen kapusa. Ha megsérül, egy mezőnyjátékosnak kellett volna a kapuba állnia.

A Ferencváros augusztus 7-én az FC Bruges együttesét fogadta az Üllői úton, ez volt Géczi István búcsújátéka. Bálint László akkor már nem játszott, hiszen engedélyt kapott a külföldi szerződésre – de még csak nem is sejtette, hogy tíz nap múlva a flamand egyesülethez igazol. A belgák elleni meccsre 30 000 néző ment ki, ezzel szemben másnap a Kuvait Sporting Club elleni, ugyancsak az Üllői úton rendezett barátságos találkozót (*Nagy Béla*, a legendás krónikás számítása szerint) 69-en látták. Néhány nappal később a zöld-fehérek belga-spanyol túsára indultak. Előbb Bruges-ben egy négyes tornán 4-2-re kikapnak a házigazda FC Bruges-től, majd 4-2-re megverték a Beerschotot, így a harmadik helyen végeztek. A németalföldi lila-fehérek ellen még játszott, sőt gólt is lőtt Magyar István, aki aztán Málagába már nem ment el a többiekkel, Belgiumban maradt. A társak egy hét alatt öt meccset vívtak, sorrendben a Málaga (2-2), a Sevilla (2-1, ami tornagyőzelmet jelentett), aztán Almeriában a Las Palmas (0-2) és az Almería (0-1) ellen, s végül Vigóban a Celtával (2-2, tizenegyesekkel 4-5) szemben.

A Vasas előbb Portugáliában nyert meg egy négyes tornát a Sporting CP, a Belenenses és a Setubal előtt, a döntőben Várady Béla és Szebegyinszky András góljával 0-1-ről 2-1-re verve a lisszaboni „oroszlánokat”. Utána Kiss László mesterhármásával nyertek Burgosban (3-1), majd Zaragoza város kupájáért játszottak, harmadikok lettek a házigazda és a Dinamo Zagreb mögött, az FK Szarajevót megelőzve. (A horvátoktól 4-3-re kaptak, a bosnyákokat 3-3 után szétlövésben megverték.) A ZTE spanyol-francia portyán járt, sőt tornát nyert Leónban másodosztályú csapatok előtt. A Rába ETO a megalakulása 75. évfordulója tiszteletére augusztusban négyes tornát rendezett, a portugál Varzim elleni győztes meccsen (1-0) búcsú-

1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976
1977
1978

zott Somogyi József és Földes Dénes. A győriek a VÖEST Linz elleni győzelemmel a fináléba került Chemie Halle ellen is nyertek 1-0-ra, mindkét meccs gólját Glázer Róbert szerezte. A győrieket visszahívta a Varzim a következő napokra, Portugáliában az ellenfelek legtekintélyesebb tagja, a Sporting 5-0-ra megverte őket. A 3. helyért ellenben 1-1 után büntetőkkal nyertek a Guimarães ellen.

Télen három élcapat is a messi idegenben járt. Az Újpest hat mérkőzést vívott Japánban – mind-egyiket az ottani válogatott ellen –, pályára lépett Tokióban, Kiotóban, Kagosimában, Omajában is. Sem a szakmai, sem a pénzügyi mérleg nem volt rossz: a négy győzelmet arató, kétszer döntetlennel záró gárda a teljes ellátás mellett mérkőzésenként ötezer dollárt kapott. Ezen a túrán tért vissza az autóbalesete miatt az őszi idényt kihagyó Töröcsik András.

A Bp. Honvéd (olimpiai kerettagjai, Paróczai Sándor, Nagy Antal és Kozma Mihály nélkül) január közepétől 33 napot töltött Argentínában, megnyert egy tornát, megverte a brazil Fluminensét, s végül három győzelemmel, három döntetlennel és három vereséggel tért haza. A kispesztiek legeredményesebb játékosa a hat gólt is szerző Dajka László volt.

A Videoton – összhangban a gyár piaci politikájával – két mérkőzésen Irakban vendégszerepelt. A fehérváriak tavasszal Kuba válogatottját fogadták a Sóstói Stadionban, s 2-0-ra nyertek a néhány hónappal később a moszkvai olimpián negyedöntős ellenféllel szemben.

Kolár Endre és Töröcsik András a japán túrán

1979

EZÜSTCIPŐ

1980

Fazekas Európa rekorderévé emelte a Dózsát

1981
1982
1983
1984
1985
1986

Ismét Európa legeredményesebb góllövői között ünnepelték a magyar bajnokság gólkirályát! Dunai II Antal, Várady Béla és Fekete László után az 1979–1980-as bajnoki idényben Fazekas László is ezüstcipős lett. A pályafutása utolsó hazai szezonjában 36 góllal egyéni rekordját felállító csatárt Európában csak a 39 gólos belga Erwin Vandenberg, a Lierse SK támadója előzte meg. A bronzcipőt az osztrák Walter Schachner, a bécsi Austria játékosa érdemelte ki, 34 góllal. Ez volt a 13. alkalom, hogy a *L'Équipe* díjazta Európa mesterlövészeit, az Újpesti Dózsa lett a kontinens első klubja, amelynek három játékosa is nemesfémből készült cipővel gazdagodott.

Fazekas László, Erwin Vandenberg és Walter Schachner

Menekülés a győzelembe

1980 májusában Budapesten forgatták *John Huston* rendező *Menekülés a győzelembe* (*Escape to Victory*) című filmjének futballjeleneteit. A forgatásra nemzetközi sztárgárda érkezett Magyarországra, illetve az MTK Hungária úti pályájára. A hadifoglyok csapatában Pelé, a futballkirály mellett szerepet kapott Kazimierz Deyna, Bobby Moore, Osvaldo Ardiles, Paul Van Himst, Mike Summerbee, valamint az Ipswich Town jó néhány játékosa. Közülük ketten, Kevin Beattie és Paul Cooper a színészek, Michael Caine és Sylvester Stallone dublőrként működtek közre a futballjelenetekben. A német csapat kapitánya, Werner Roth a Cosmos csillaga volt, játékosársai – két angolon, a kapus Laurie Sivellen és a csatár Robin Turnerén kívül – az MTK-VM játékosaiából, edzőiből tevődtek össze. Látható a filmben Bicskei Bertalan, Brünyi Béla, Gáspár József, Fülöp Ferenc, Török József, Boda Imre, Kovács Béla és Egervári Sándor is. A film alapját, ötletét az alkotók bevallása szerint is *Fábrí Zoltán Két féltű a pokolban* című, az Egyesült Államokban is ismert, 1962-ben, a bostoni fesztiválon a kritikusok díját elnyert remekműve adta. A 10 millió dolláros költségvetéssel készült, 110 perces filmet 1981. július 30-án mutatták be az Újvilágban és Angliában.

Pelé mint hadifogoly. Lent: a két csapat

Az élvonal újonca

Volán SC

Alapítási ideje: 1912

Megszűnt: 1991

Színe: kék-fehér

Idényei száma a magyar élvonalban: 6 (1979–1982, 1983–1984, 1985–1986, 1990–19491)

Sikerei: –

Névsorolvasás

BÉKÉCSABAI ELŐRE SPARTACUS:

Hanyecz János 16 – Zsombörgyi János 25/1, Kerekes Attila 31/1, Lába János 31/1, Zsíros György 25 – Kóhalmi István 26/9, Pásztor József 23/2, Csepregi János 26 – Vágási Sándor 21/10, Tisza Gábor 20/4, Budavári László 32/11. A többiek: Királyvári Károly 19/1, Lipták János 17/1, Vágó Zoltán 16/1, Magyar Károly 13, Tasnádi Zoltán (k) 13, Hódi András 12/1, Pogács Ferenc 11, Kurucz Ádám 9/1, Mártai Miklós 9/1, Ravasz László 9/2, Győrfi Balázs (k) 7, Baran József 6, Maján Mihály 5/1, Rabcsák János (k) 5, Oláh Ottó 4, Steigerwald Zoltán 4/2, Fehér 1, Kondacs András 1

BUDAPESTI HONVÉD:

Gujdár Sándor 26 – Paróczai Sándor 34/3, Kocsis István 29, Garaba Imre 32/2, Varga I József 33/2 – Pál József 27/1, Gyimesi László 31/6, Nagy Antal 34/11 – Bodonyi Béla 30/11, Dajka László 34/7, Weimper István 27/3. A többiek: Kozma Mihály 26/14, Lukács Sándor 20, Esterházy Márton 15/4, Menyhart Kálmán (k) 8, Pintér Sándor 5/1, Gócziz József 4, Kotul László 4, Melis Béla 1, Furkó Sándor 1

DEBRECENI MUNKÁS VASUTAS SK:

Lukács János 18 – Kiss János 33/1, Garamvölgyi Lajos 31, Szigeti András 30, Halla Ignác 26/1 – Somogyi Mátyás 32/9, Menyhart Ernő 32, Feledí László 33/4 – Timár István 29/6, Dákay Ervin 27/5, Jankovics Sándor 32/6. A többiek: Szi-jgyártó Zoltán 24/3, Szűcs János 19, Szabó József (k) 16, Sallai Sándor 10, Nérey György 8, Czikora Mihály 6, Potyók Lajos 6, Lipők Lajos 3, Orosházi László 3, Tóth Ferenc 3, Bartha András 2, Bodonyi Péter 1, Tóth Ernő 1

DIÓSGYŐRI VTK:

Veréb György 30 – Szántó Gábor 29/1, Salamon József 33/2, Kutasi László 32 – Oláh Ferenc 32/8, Tatár György 30/13, Fűkő Sándor 28/7, Gergei János 29/1 – Borostyán Mihály 34/5, Szalai István 24, Fekete László 27/2. A többiek: Teodoru Borisz 20/1, Kerekes János 16/2, Kádár Lajos 15, Váradi Ottó 15/1, Teodoru Vasizilis 13/2, Szlifka Miklós 9/1, Magyar Balázs 7, Szabó László (k) 6, Osváth László 3, Czél István 2, Koleszár György 1

DUNAÚJVÁROSI KOHÁSZ:

Holló István 20 – Keller János 29, Giron Zsolt 33/4, Tóth István 33/4, Timár Dezső 25 – Nagy II János 20/8, Sulija Ottó 34/6, Fajkusz László 23/3 – Szűcs János 31/7, Sajó László 22/7, Kuti László 32/17. A többiek: Paizs János 20, Magyar János 17, Segesvári Sándor 17/4, Németh György (k) 16, Virágh Ernő 15, Bódi Zoltán 13, Weitner János 12, Bartók István 11, Engelbrecht Zoltán 5, Szádeczky László 3, Pásztor István 2, Bazsó János 1

FERENCVÁROSI TORNA CLUB:

Zsiborás Gábor 30 – Tepszics Ignác 30/1, Judik Péter 34/1, Jancsika Károly 31/1, Takács László 26/2 – Ebedli Zoltán 28/7, Mészöly Pál 25/8, Rab Tibor 24/1 – Pusztai László 26/3, Szokolai László 26/11, Pogány László 27/18. A többiek: Nyilasi Tibor 22/12, Major Ferenc 21/1, Vépi Péter 20, Murai Sándor

13/1, Ádám László 11, Koch Róbert 8, Kakas László (k) 4, Nagy Mihály 4, Horváth Károly 2, Rubold Péter 2, Horváth Róbert 1, Mucha József 1, Tóth Károly 1

MTK-VM SK:

Gáspár József 34 – Egervári Sándor 29, Turner Csaba 29/1, Varga István 29, Kovács János 22 – Kovács Béla 25/5, Sebestyén Péter 33/7, Török József 19, Borsó János 33/10 – Koritár Lajos 22/3, Fülöp Ferenc 34/6. A többiek: Vági János 19/3, Morgós Gábor 18/3, Pécsi Imre 16, Boda Imre 15/6, Kertész Róbert 14, Palicskó Tibor 11/1, Csomány Imre 11/2, Hajduska Béla 4, Aszalai Imre 4, Paksi János 4/1, Burg László 2, Fodor Imre 2, Bognár György 1, Pekker István 1, Takács László 1

PÉCSI MUNKÁS SK:

Katzirz Béla 28 – Tapaszi János 23, Toma Árpád 32/1, Schulteisz Gyula 29, Kincses (Koller) Viktor 32 – Lutz Jakab 28/5, Dárdai Pál 34/11 – Kardos Ernő 23/4, Kerekes György 24/7, Nagy Imre 31/6, Dobány Lajos 29/12. A többiek: Baumann István 19, Lőrincz Sándor 18/5, Róth Antal 18, Réfi Gábor 16/1, Morvai Tamás 10/1, Pál Gyula 10/1, Vigh Péter 9/2, Bodnár László (k) 8, Megyeri Károly 7, Varga István 5, Brezniczky Sándor 4

PÉCSI VASUTAS SK:

Hausznek Sándor 12 – Hüber Ádám 34/2, Tallósi István 29, Szabó József 28/1, Németh János 31 – Szöcs Lázár 28/1, Kaszás Lajos 29/1, Tóth József 32/2, Kresz László 28/4 – Szász István 27/1, Horváth László 26/7. A többiek: Grünwald György 26/1, Stájer István 22/4, Vinkler István 13, Győri István (k) 12, Sulyok András (k) 12, Iván József 9, Bódog Tibor 7, Ferenczi János 6, Szalóky Dániel 5, Baumholzer János 3, Hámori Péter 3, Hosszú Zoltán 3, Brezniczky László 1, Gajág István 1, Herbst János 1, Jurin Csaba 1, Nagy János 1

RÁBA ETO:

Palla Antal 33 – Csonka Gyula 32, Pardavi Károly 23/1, Onhausz Tibor 31, Magyar Lajos 33/2 – Hannich Péter 28/13, Póczik József 31/4, Mile Sándor 22/3 – Szabó Ottó 33/11, Glázer Róbert 27/8, Pölöskei Gábor 31/9. A többiek: Jugovits Lajos 17, Pásztor Ferenc 17, Füzi Géza 14/1, Baumann János 10, Pozsgai Lajos 10, Koltai István 9/1, Hajszán Gyula 7/1, Lipót Gyula 4, Szi-jgyártó László 4, Gyurmanczy Attila 3/1, Pénzes Mihály 3, Szabó Ferenc 2, Kiss Csaba (k) 1

SALGÓTARJÁNI TORNA CLUB:

Szűcs István 18 – Cseki János 23/1, Kegye Zoltán 25, Varga Sándor 26/1, Kovács II József 24 – Kajdy Tibor 32/3, Valuch Ernő 27/1, Csiki László 21/1 – Földi Attila 27/6, Bíró Antal 31/10, Berindán László 21/1. A többiek: Juhász István 20/1, Kiss László 17/1, Kun Gyula (k) 17, B. Kovács Zoltán 14, Mohácsi Lajos 13/2, Szóó József 11/3, Fábri János 10, Mákos János 10/1, Babcsán József 9, Szi-jgyártó Sándor 9, Simon Attila 8, Farkas Károly 7, Kovács Ferenc 6/2, Básti István 1, Mihály László 1

SZÉKESFEHÉRVÁRI MÁV ELŐRE:

Paulusz György 32 – Rábaközi József 31, Szabó Gyula 34,

Meggyes László 31, Tóth Lajos 30 – Litvik József 25/3, Sugár Tibor 29/1, Lechner Károly 31/4 – Bruder Károly 33/2, László II István 34/8, Úr Tibor 27/2. A többiek: Ambrus Zoltán 22/4, Szőke László 20, Lazsányi László 19/3, Kikillai János 9/1, Deák Ferenc 7, Palanek László 7, Bodor Károly 3, Domján István 3, Horváth Ernő (k) 3, Cs. Horváth Tibor 1, Paulusz Károly (k) 1

TATABÁNYAI Bányász SC:

Csepocz János 15 – Szabó György 32/1, Lakatos Károly 25, Udvardi Endre 25, Knapik István 32 – Barabás Tibor 34/3, Csapó Károly 33/16, Hermann Sándor 24/2 – P. Nagy László 30/5, Kovács István 29/9, Schmidt István 31/8. A többiek: Emmer László 21, Dudás Tibor 18/6, Dombai András (k) 13, Hegyi Imre 13/1, Dupai János 11/2, Tóth József 10/1, Kiss Imre (k) 6, Arany Mihály 5/1, Blatt Pál 5, Néder István 5, Sikedi Gábor 2, Bezzegh Zoltán 1, Gálhidi György 1, Tamás Sándor 1

ÚJPESTI DÓZSA:

Rothermel (Rothärmel) Ádám 17 – Kolár Endre 25/1, Dunai III Ede 33/1, Jurácsik Máttyás 25, Tóth József 33/1 – Kardos József 21/3, Nagy László 31/4, Tóth András 28/7 – Fazekas László 34/36, Kiss Sándor 26/2, Fekete László 29/20. A többiek: Sarlós András 19/2, Bodnár István 18, Schumann Péter 18/3, Kollár József (p) 17, Töröcsik András 12/4, Viczkó Tamás 12, Gyöngyösi János 8, Zámbo Sándor 7, Miklós Árpád 2, Tóth Zoltán (k) 1

VASAS SC:

Mészáros Ferenc 33 – Török Péter 28, Híres Gábor 26/1, Komjáti András 32/3, Rácz László 31 – Müller Sándor 30/5, Zombori (Talián) Sándor 33/5, Szabegynszky András 31/6 – Rixer Géza 26/4, Kiss László 30/16, Várady Béla 29/18. A többiek: Hegedűs Béla 22, Izsó Ignác 20/12, Birinyi István 19/3, Halász

István 15, Gass István 13/2, Kántor Mihály 6, Somogyi József 5, Tamás Gyula (k) 2, Leboniczky Imre (k) 1

VIDEOTON SC:

Disztl Péter 18 – Kovács József 32/1 – Nagy III János 27, Végh Tibor 32, Baranyi Sándor 30/3, Horváth Gábor 33 – Karsay László 31/2, Burcsa Győző 34/20, Csongrádi Ferenc 33/5 – Májér Lajos 29/8, Szabó József 25/13. A többiek: Tieber László 21/7, Vadász Imre 20/1, Nagy Tibor 18/2, Novath György 11, Eller Arnold (k) 9, Kovács László (k) 8, Preszeller Tamás 6/1, Ferencz János 5, Tóth György 3, Fehér Ferenc 1, Fejes Gábor 1

VOLÁN SPORT CLUB:

Kovács László 31 – Martos Győző 28/2, Ebedli Ferenc 32, Hatvanger Zoltán 29/1, Márkus Tibor 28 – Kellner Jenő 20/6, Juhász Péter 21/4, Forintos József 21/2 – Kékesi Rezső 22/1, Szepessy László 23/4, Zombori László 21/3. A többiek: Szakál Béla 18/1, Magos Gyula 17/7, Seres Gábor 17/2, Vad István 15/4, Aranyosi Kálmán 14/2, Németh József 14/1, Sebők György 14/1, Kovács Béla 11/1, Hámori György 6, Stefán László 6, Tóth István 6, Durgonics Tibor 5, Benes László (k) 3, Varga Miklós 1

ZALAEGRSZEGI TE:

Bolemányi János 22 – Fodor József 24, Kanász József 33, Kereki Zoltán 29/7, Péter Zoltán 30/4 – Konrád László 32/4, Szimacsek Tibor 22/1, Soós István 33/11 – Csepregi László 27/2, Szentés László 30/11, Hozbor Tibor 25/3. A többiek: Németh Péter 19/2, Mihalecz István 16, Simon Károly 15/1, László Lajos 13, Antoni János 12/1, Bogáti Attila 10, Rácz László 10, Kovács Béla (k) 8, Déri László (k) 7, Fitos József 6/1, Takács Jenő 6/1, Cziráki László 4, Bódis János 2, Halász István 2, Komros Kálmán 1

Az 1979–1980. évi Nemzeti Bajnokság I végeredménye

1. Bp. Honvéd	34	19	10	5	67-38	48
2. Újpesti Dózsa	34	19	7	8	86-64	45
3. Vasas SC	34	17	10	7	75-52	44
4. Videoton SC	34	18	7	9	65-45	43
5. Tatabányai Bányász	34	14	12	8	55-40	40
6. Ferencvárosi TC	34	14	11	9	70-51	39
7. Pécsi Munkás SC	34	13	10	11	57-40	36
8. MTK-VM	34	12	10	12	48-50	34
9. Zalaegerszegi TE	34	11	12	11	52-56	34
10. Dunaujvárosi Kohász	34	11	11	12	60-59	33
11. Volán SC	34	12	9	13	43-57	33
12. Diósgyőri VTK	34	12	8	14	47-42	32
13. Rába ETO	34	14	4	16	59-62	32
14. Békéscsabai Előre	34	10	12	12	54-67	32
15. Debreceni MVSC	34	8	14	12	39-45	30
16. Sz.f. MÁV Előre	34	6	10	18	28-60	22
17. Salgótarjáni TC	34	5	10	19	35-59	20
18. Pécsi Vasutas SK	34	4	7	23	25-78	15

Az NB I góllövőlistájának élcsoportja

1. Fazekas László (Ú. Dózsa)	36
2. Burcsa Győző (Videoton SC)	20
2. Fekete László (Ú. Dózsa)	20
4. Pogány László (FTC)	18
4. Várady Béla (Vasas)	18
6. Kuti László (Dunaujváros)	17
7. Csapó Károly (Tatabánya)	16
7. Kiss László (Vasas)	16

NB II, Keleti csoport

1. Nyíregyházi VSSC	38	22	9	7	85-33	53
2. Szolnoki MÁV MTE	38	17	9	12	63-44	43
3. HÓDGÉP Metripond	38	14	14	10	46-30	42
4. Debreceni Universitas	38	16	10	12	50-44	42
5. Eger SE	38	13	14	11	46-45	40
6. Gyöngyösi SE	38	14	12	12	44-51	40
7. Miskolci Vasutas SC	38	14	11	13	61-57	39

8. H. Szabó Lajos SE	38	13	13	12	45-42	39
9. Ózdi Kohász SE	38	13	13	12	50-56	39
10. Kazincbarcikai Vegyész	38	15	8	15	55-48	38
11. Gyulai SE	38	16	5	17	51-53	37
12. H. Papp József SE	38	14	9	15	58-61	37
13. Szarvasi Főisk. Spart.	38	13	11	14	40-45	37
14. Lehel SC	38	11	15	12	40-48	37
15. Debreceni Kinizsi	38	13	10	15	49-57	36
16. Balassagyarmati SE	38	14	6	18	41-52	34
17. H. Asztalos János SE	38	14	5	19	52-62	33
18. Orosházi MTK	38	11	11	16	45-57	33
19. Olefin SC	38	12	7	19	36-55	31
20. Békéscsabai TASK	38	11	8	19	33-50	30

NB II, Közép-csoport

1. Csepel SC	38	29	4	5	82-22	62
2. Bp. Vasas Izzó	38	23	10	5	89-50	56
3. Szegedi EOL AK	38	19	10	9	60-40	48
4. H. Bem József SE	38	17	12	9	57-38	46
5. Váci Híradás	38	14	14	10	53-43	42
6. Kecskeméti SC	38	14	11	13	66-50	39
7. 22. számú Volán SE	38	11	16	11	58-56	38
8. Kossuth KFSE	38	16	6	16	56-58	38
9. Bp. Spartacus	38	14	10	14	50-57	38
10. BKV Előre	38	10	17	11	47-50	37
11. Dunaiújvárosi Építők	38	12	12	14	46-58	36
12. Szegedi Dózsa	38	13	9	16	53-50	35
13. Bp. Építők SC	38	11	12	15	44-52	34
14. Ganz-MÁVAG	38	12	10	16	48-59	34
15. Budafoki MTE Kinizsi	38	12	14	12	59-55	33
16. BVSC	38	10	13	15	39-40	33
17. Pénzügyőr SE	38	11	9	18	49-62	31
18. Dunakeszi VSE	38	12	7	19	32-50	31
19. Esztergomi SZIM V.	38	8	12	18	37-56	28
20. Jánoshalmi Spart.	38	5	6	27	29-108	16

NB II, Nyugati csoport

1. Kaposvári Rákóczi	38	26	9	3	91-28	61
2. Haladás VSE	38	24	7	7	94-38	55
3. Nagykanizsai Olajb.	38	18	10	10	63-45	46
4. Ajkai Alumínium	38	16	13	9	51-40	45
5. Soproni SE	38	17	10	11	48-38	44
6. Szekszárdi Dózsa	38	14	14	10	44-29	42
7. Sabaria SE	38	15	12	11	47-43	42
8. Komlói Bányász	38	14	13	11	45-42	41
9. Mohács-Véméendi TE	38	15	8	15	47-40	38
10. MÁV DAC	38	14	9	15	46-46	37
11. KOMÉP SC	38	13	8	17	41-57	34
12. Bauxitbányász SE	38	12	9	17	47-57	33
13. Bakony Vegyész	38	13	7	18	44-54	33
14. Bábolnai SE	38	11	11	16	44-56	33
15. Várpalotai Bányász	38	11	11	16	40-53	33
16. Péti MTE	38	10	13	15	34-60	33
17. Dorogi AC	38	13	5	20	48-61	31
18. MÁV Nagykanizsai TE	38	8	14	16	35-57	30
19. Győri Dózsa	38	7	15	16	44-57	29
20. Körmenyi Dózsa	38	8	4	26	38-90	20

A Budapest-bajnokság és a megyei bajnokságok (harmadik vonal) győztesei

Budapest: Soroksári VOSE. **Bács-Kiskun:** Bajai SK. **Ba-ranya:** Sellyei SK. **Békés:** Szeghalmi MEDOSZ. **Borsod-Abaúj-Zemplén:** Borsodi Volán. **Csongrád:** DÉLÉP SC. **Fejér:** Honvéd Toldi Miklós SE. **Győr-Sopron:** Csornai SE. **Hajdú-Bihar:** Hajdúböszörményi Bocskai SE. **Heves:** Recski Ércbányász. **Komárom:** Honvéd Rákóczi SE. **Nógrád:** Nagy-báttonyi Bányász. **Pest:** ÉGSZÖV MEDOSZ. **Somogy:** Siófoki Bányász. **Szabolcs-Szatmár:** Tuzséri ERDÉRT MEDOSZ. **Szolnok:** Karcagi Szövetkezeti SE. **Tolna:** Dombóvári Mun-kás SC. **Vas:** Répcelaki Bányász. **Veszprém:** NIKE Fűzfői AK. **Zala:** Keszthelyi Haladás.

Az I. osztályú mérkőzések eredményei

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.
1. Bp. Honvéd	X	5-0	3-2	2-0	4-0	1-1	1-1	3-2	1-1	2-2	5-2	0-0	3-0	5-3	1-0	2-0	3-2	1-0
2. Újpesti Dózsa	1-2	X	4-3	2-4	2-1	4-1	3-2	4-0	3-2	4-3	2-0	3-2	2-1	9-2	6-2	6-1	2-2	3-1
3. Vasas SC	3-3	4-2	X	5-1	2-2	1-1	2-1	3-0	3-1	4-1	2-0	2-1	3-2	5-0	2-1	5-0	2-0	2-1
4. Videoton SC	1-0	0-0	1-0	X	2-1	2-2	1-2	4-2	3-0	4-1	2-1	3-1	2-0	1-0	1-1	0-0	2-0	6-0
5. Tatabányai B.	2-3	2-0	3-3	1-1	X	1-1	2-0	1-1	1-1	2-0	1-1	1-0	0-2	2-0	2-1	4-1	3-0	5-0
6. Ferencvárosi TC	2-2	7-1	0-1	2-5	2-1	X	3-1	2-2	3-0	4-2	0-1	3-1	5-2	3-0	3-1	1-0	1-0	6-1
7. Pécsi Munkás SC	0-0	1-1	1-1	7-1	1-1	2-1	X	0-1	7-2	3-0	2-2	2-0	1-2	4-2	1-2	2-0	1-0	5-0
8. MTK-VM SK	2-1	1-3	2-1	2-0	1-0	1-1	1-1	X	2-2	1-1	3-1	1-4	0-0	2-0	0-1	0-0	4-0	3-2
9. Zalaegerszegi TE	1-2	2-1	1-1	3-2	2-2	3-0	2-1	1-1	X	4-2	1-1	2-2	3-2	2-2	1-1	2-0	2-0	2-1
10. Dunaiújvárosi K.	0-1	1-1	3-1	0-3	2-2	2-4	1-1	5-2	1-1	X	3-0	3-2	3-0	3-0	1-1	3-0	2-0	4-1
11. Volán SC	2-1	1-1	0-0	1-0	1-3	1-6	1-2	2-0	3-2	3-2	X	0-0	3-2	2-1	2-3	1-0	2-2	1-0
12. Diósgyőri VTK	2-1	1-2	4-0	1-1	1-2	3-0	2-0	2-0	1-0	2-1	0-2	X	0-0	2-1	2-0	2-0	1-2	2-0
13. Rába ETO	1-2	2-1	1-1	2-5	2-3	3-1	1-0	3-2	1-3	2-3	4-1	3-1	X	4-1	3-1	4-1	1-1	2-1
14. Békéscsabai Előre	3-3	1-1	2-2	2-1	2-0	2-2	2-0	1-0	3-1	1-1	1-1	2-2	3-1	X	2-2	5-1	3-1	2-0
15. Debreceni MVSC	0-1	2-3	4-1	1-1	0-0	0-0	1-1	0-2	0-0	0-0	1-2	2-1	3-0	2-2	X	2-0	1-0	2-2
16. Sz.f. MÁV Előre	0-0	1-4	2-2	3-0	0-0	1-1	0-2	0-0	1-0	1-1	3-1	1-0	1-2	1-2	1-0	X	2-2	3-0
17. Salgótarjáni TC	0-2	3-4	3-4	0-1	0-1	0-0	1-1	1-3	1-0	0-1	2-1	1-1	1-4	1-1	0-0	3-3	X	4-0
18. Pécsi Vasutas SK	2-1	1-1	1-2	0-4	1-3	3-1	0-1	0-4	1-2	2-2	0-0	1-1	1-0	0-0	1-1	1-0	0-2	X

Nyíl volt a Fradi leghatékonyabb fegyvere

Az élvonal vezetőedzői kara szerint esélytelen volt a Ferencváros a bajnoki címre az 1980–1981-es idény rajtja előtt. Az éppen a Tatabányai Bányászt irányító dr. Lakat Károly volt az egyetlen, aki legalább a második helyre határozottan a zöld-fehéreket tette. Egyik kedvenc tanítványa, Novák Dezső – a Fradi edzője – némi kincstári optimizmussal úgy tippelt, hogy „a Budapesti Honvéd, a Ferencváros és az Újpesti Dózsa szinte egyenlő eséllyel küzd majd a dobogóért”. (Népsport 1980. augusztus 12.)

A szezon aztán egyik meglepetést hozta a másik után. Október elején – az őszi felénél, a kilencedik kör után – a Ferencváros vezette a bajnoki tabellát. Az előzmények után ez is váratlanul számított, az meg egyenesen csodaszámba ment, hogy a fiatal edző, Temesvári Miklós által irányított újonc, a nagyon masszívan védekező Nyíregyháza állt a második helyen. A karcagi születésű, Szolnokról kalandos körülmények között elcsábított Szendrei József, és az előtte „olasz szinten” betonvédelmet alkotó háttvédsor a bajnokság egynegyedén túl még csak öt kapott gólnál tartott. Végül úgy zárta az idényt, hogy a 17 hazai mérkőzéséből tízen érintetlen maradt a hálója, és hogy az előtte végzett hat csapatból csak a bajnok Ferencváros tudott (egy...) gólt szerezni a Sóstói Stadionban. A Szpari egynél több gólt pályaválasztóként senkitől sem kapott!

A harmadik helyre feljött a Lakat dr. által vezetett, ugyancsak nagyon masszívan védekező Tatabányai Bányász. A bajnoki címet védő Bp. Honvéd a középmezőnyben szerénykedett, ám elsősorban azért, mert a riválisainál kettővel kevesebb mérkőzést játszott. Nagyobb volt a baj Újpesten, a Dózsánál csak a ZTE és a Dunaújváros kapott addig több gólt. Diósgyőrben összeomlott az előző szezonok meglepetéscsapata, amelyből tíz játékos is távozott, köztük a védelem pillére, Salamon József, valamint a válogatott balhátvéd, Kutasi László. De a távozók között volt Szalai, Grolmusz, Váradi és Koleszár is. Szabó Gézával, az addigi sikeredzővel a télen szerződést is bontott az egyesület. A méltatlanul elfeledett, manapság Salgótarjánban élő tréner (az egy kisebb megszakítással lassan két évtizede a *Nemzeti Sport* szolgálatában álló, kiváló felkészültségű sportújságíró, T. Szabó Gábor édesapja) értékelő szavai Varga Lajos a Diósgyőri

A Nyíregyháza bravúrscapata. Hátról, balról: Eszenyi Dénes pályaedző, Szűcs, Gáspár, Fecsku, Temesvári Miklós vezetőedző, Cseke, Ambrusz, Szikszai, Szakács László pályaedző. Középen: Kovács, Kléninger, Kiss, Moldván, Lukács, Polyák, Szekrényes, Rattai József gyűró, Mészáros Miklós szakosztályvezető. Elöl: Kozma, Pethő, Buús, Szendrei, Májner, Lechner, Czecezi

1980

1981

1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976
1977
1978
1979

futballtörténet című könyvében olvashatók: „Én ugyanúgy dolgoztattam a játékosokat, mint azelőtt, de az igaz, hogy az olimpiai csapat kudarca nagy törést okozott a csapat játékában is. Abban hibáztam, hogy talán túl hosszú idő, nyolc év telt el ennél a csapattal. Ez egyfajta megszokottsághoz vezet. Őszintén megmondom, a kétszeri kupagyőzelem és a bajnoki bronzérem erőn felüli teljesítmény volt. A menedzselés rossz volt. Mindjárt megmondtam, ha Salamon, Kutasi és mások elmennek, megfelelő újakat kell igazolni. De akkor a DVTK elnöke úgy vélekedett, hogy saját utánpótlásból megoldunk mindent! Ezért sok játékost elengedett.”

Mire a klubtörténet mindmáig legsikeresebb edzőjét elbocsátotta a vezérkar Diósgyőrben, eltelt a bajnokság fele, s túl voltunk az Újpesten egy korszakot lezáró edzőváltáson. November végéig a lilák egyetlen mérkőzést tudtak csak nyerni a Megyeri úttól távol: 90 percen át az előző évtized játékát idézve 3-0-ra megverték a listavezető Ferencvárost. A *Képes Sport* az egyszerű *Meglepetés az Üllői úton* címet adta a beszámolójának. A *Népsportban* a *Borbély Pál, Várkonyi Sándor* páros – miközben magas osztályzatokkal honorálta a győztes teljesítményét – megjegyezte, 1956 óta először játszott egymással a két csapat az Üllői úton bajnokit. Sőt, kiemelte, „a belépők többsége elővételben, már hét közben elkelt, és a később jövők a mérkőzés előtt már mindennel próbálkoztak, száz forintot is kínáltak egy-egy állóhelyért...”

A Dózsa a többi találkozóon olyan megalázó vereségekbe szaladt bele, mint a tatabányai 0-5 (P. Nagy László élete mérkőzése volt, három gólt is szerzett), vagy a Nyíregyháza elleni, hazai 1-2. A nyilvánosság előtt és a színpalak mögött is sokan kifogásolták az újpesti játékosok edzőmunkáját. A nagyközönség számára sokkolóan hatott egy azóta legendássá lett cikk, *Jakab József a Magyar Ifjúságban* (1980. október 24.) megjelent *Lötyögés a semmibe* című írása, amelyben erősen kritizálta a futballisták edzőmorálját. A szinte csak negatívumokat felsorakoztató riport szenvedélyes vitákat váltott ki, sőt indukált olyan fura reakciókat, mint az akkori első számú jobbszélső, az idényben a Belgiumba szerződött Fazekas László helyét elfoglaló *Bodnár István* – ugyancsak az ifjúsági hetilapban publikált – kitarukozása, a *Lötyögés belülről*. Óriási közfelháborodás zúdult a játékosokra (jutott ebből a dózsásokon kívül a többieknek is...), de

Lötyögés a semmibe...

1980
1981
1982
1983
1984
1985
1986

a legnagyobb vesztese Várhidi Pál lett. A klubvezetőség – Várhidi meggyőződése szerint az írásnak tulajdoníthatóan – november végén edzőt váltott. (Ilyesmire Újpesten az előző 16 évben csak egyszer volt példa, 1973-ban, amikor Szűcs Gyula az első helyen adta át a csapatot éppen Várhidinek.)

Az NB II Nyugati csoport bajnoka, a Haladás VSE. Hátról, balról: Szarka kapusedző, Hegedűs, Preszeller, Sarlós László technikai vezető, Palicskó Tibor vezetőedző, Török Péter szakosztályvezető, Holdosi, Németh G., Sándorfi. Középen: Balogh Gy. masszőr, Szőnye, Király F., Vörös Cs., Szabó F., Tar, Horváth I., Biczó, Kiss Gy., Gunyhó Ferenc másodedző.

Első sor: Kecskés, Nagy J. ifj. Szarka Z., Halmosi, Fitos, Kulcsár, Garics, Hegyi

A kor legeredményesebb aktív hazai klubedzője az 50. évében járva (egy féléves nyíregyházi szaktanácsadói munkától eltekintve) lezárta élvonalbeli pályafutását. Pedig addig minden idényében a bajnoki dobogóra vezette a gárdát, s addigra már négy bajnoki címet nyert a lila-fehérekkel, és aligha kell emlegetni, hogy klubcsúcstartó volt. Szusza Ferenc, aki a következő fél évre Várhidi posztjára került, azt mesélte *Szűcs Lászlónak*, az akkori sportújságírói kar egyik doyenjének, hogy „egyik legfontosabb feladatom, hogy megalapozzam a csapat egységét, amely úgy tűnik, az utóbbi időben jócskán megtépázódott”. Majd még hozzátette: „Manapság kevés a meglévő tudás, ha nincs mellette akaraterő és töretlen küzdőszellem”. Ugyanakkor kitérő választ adott arra a felvetésre, hogy „bizonyos fokú játékosuralom van (vagy volt) a Megyeri úton”. (*Újpesti Dózsa műsor, 81/1*). Viszont egykori játékostársa kiváló újságíróvá lett fiának, *Zsengellér Zsoltnak* ezt mondta a *Labdarúgás* hasábjain (1981. január): „Néhány játékos szemlélete meglepett egy kissé, ilyesmivel már régóta nem találkoztam.”

Aligha volt pozitív a meglepetése. Szusza szakértelmét és tenni akarását senki sem kérdőjelezte meg, nem rajta múltott, hogy az Újpesti Dózsa a nyolcadik helyen zárta a bajnokságot. Tizenöt ponttal a bajnoki Ferencváros mögött. 1911 óta az volt a csapat legrosszabb bajnoki helyezése, az 1913-as és az 1955-ös helyezés megismétlése. Előtte tizennégy idényen keresztül mindig a „dobogós” posztok egyikén, kilencszer elsőként zárt a Dózsa. A *Népsport* megállapította: „Az Újpesti Dózsa nem uralkodója többé a magyar labdarúgásnak. A csapat a nyolcadik helyen végzett, ám tudásukhoz, múltjukhoz, játékosállományukhoz (sic!) viszonyítva ez a helyezés felér egy kieséssel.”

1980-ban egyébként három fordulót is lejátszottak a bajnokság második feléből, így a 20. kör után zártak a csapatok. Az első helyen a Videoton telelt, Verebes József irányításával. A következő évtized legsikeresebb hazai klubedzőjének ez volt az első önálló idénye az élvonalban. (Az 1979–1980-asban Lantos Mihály segítőtje volt Székesfehérváron. Valójában már akkor is a más kluboknál dolgozó pályaedző kollégáihoz képest fontos szerepet vitt. Mint Kovács József, az idény végén a Videotontól elbúcsúzott válogatott középhátvéd mesélte *Posch Ede Félistenek* című könyvében: „pályaedzőként is ő volt a főnök. Amit Lantos mondott, azt Verebes kapásból megkontrázta. Misi bácsit nagyon tiszteltük a játékosmúltja miatt, de edzőként egyértelműen Verebes a nagyobb egyéniség.”)

A Videoton pocskékul kezdte az idényt, 4-0-ra kikapott Csepelen. Ám azt követően ősszel már csak Debrecenben és Dunaújvárosban szenvedett vereséget. Az edző a télen fontosnak érezte a sajtó nyilvánosságával (*Labdarúgás 1981. január*) is megosztani gondolatait arról, hogy már kevéssel Székesfehérvárra érkezése után észrevette, a Videoton játékosai lelki béklyókat cipelnek, hátrányos helyzetűnek érzik magukat a fővárosi társakkal szemben. Verebes szerint ennek feloldása éppen olyan fontos szerepet kapott az őszi szereplésben, mint a lestaktika helyes alkalmazása, a támadójáték hatékonyságának nevelése, vagy a tréneret a tévé előtt rabul ejtő holland stílus átvehető elemeinek begyakoroltatása. A végeredmény ismert: ősszel a Vidi minden riválisánál több pontot gyűjtött.

Érdemes azért elidőzni a (későbbi) Mágus célzásán, amely kisebbségi érzés sejtet. Télen viszont kavart, hogy a Videoton két játékosa, Burcsa Győző (aki edzője szerint egyébként egyetlen félév alatt rengeteget javított erőnlétén, s ennél fogva sokkal hatékonyabbnak bizonyult a labdaszerzésben, a szerelésekben is) és Baranyi Sándor lemondta a válogatott dél-amerikai túráján való részvételt. Mészöly Kálmán és segítőtje, Mezey György védhettek tartotta a labda-

rúgók döntését, Verebes megértette őket, s utalt arra, hogy a futballistái úgy érzik, nem kapják meg azt a megbecsülést a válogatottnál a társaktól, ami kijárna nekik. Talán ez volt az első, kicsit a nyilvánosság elé is jutó konfliktus, amelyben Verebes, illetve a Mészöly, Mezey kettős egymással szemben állt. A következő évekre azért jutott még belőle. A képet színezendő még hozzátesszük: az előző években a szövetség által „futtatott” diósgyőri játékosok is panaszkodtak arra, hogy „cikizik őket”, esetleges balsikereiknél kárörvendőek velük, gúnyolják őket a fővárosi éllklubok játékosai.

Az FTC bajnoksapata. Állnak, balról: Mörtel, Szepessy, Kakas, Zsiborás, Hajdú, Judik, Rab. Középen: Takács József gyűrő, Murai, Jancsika, Novák Dezső vezetőedző, Monostori Tivadar edző, Mucha, Koch, Bodnár József gyűrő. Elöl: Ebedli, Nyilasi, Szokolai, Pogány, Takács, Major, Tepszics

De vissza a bajnoksághoz, amelynek tavasza a Videoton (30), Ferencváros (29), Vasas (28), Bp. Honvéd (27), Tatabánya, Békéscsaba, Nyíregyháza (23-23) sorrenddel kezdődött. A végeredményre pillantva könnyen kitalálható: dr. Lakat Károly bányászlegényei megtáltosodtak a hátra lévő 1981-es fordulókban. Ők 25, a Fradi 23, a Kerekes György góljainak köszönhetően mindössze egy vereséget szenvedő Debreceni MVSC 20, a Vasas 18, a Bp. Honvéd és a Nyíregyháza 15, a hat vereséget szenvedő Videoton 14 pontot gyűjtött. Levonhatjuk a következtetést, a legkiegyensúlyozottabb gárdát avatták bajnokká.

Az idény végén az MTI sportszerkesztősége által készített, *Hoffer József* által szerkesztett *Labdarúgó Almanach* összefoglalója külön is felhívta a figyelmet néhány, a szezonnal kapcsolatos érdekességre. Így arra, hogy először kellett a kluboknak 20-as keretből, valamint ezen felül az ifjúsági korú tehetségekből és néhány, a „méltányossági keretbe” felvett játékosból gazdálkodni az idény során – ez magyarázza, hogy a korábbinál kevesebb játékos (388) lépett pályára az élvonalbeli csapatokban. A Kovács Ferenc által irányított Debreceni MVSC mindössze 17 futballistával játszott a végig a bajnokságot. Sok együttes elsősorban nem akart gólt kapni, s csak utána próbált meg szerezni – mindez azt eredményezte, hogy az előző bő fél évtized legalacsonyabb góllátágát hozta az idény. (2,68, szemben az 1979–1980-as 3,15-tel.) Az újonc Nyíregyháza többször győzött idegenben, mint otthon, s hattal több találatot szerzett vendégként, mint pályaválasztóként, miközben Szabolcsban szinte alig lehetett bevenni a kapuját. Az MTK-VM története során először esett ki a legmagasabb osztályból.

Az almanach rövid értékelést adott a csapatokról, idézzük fel az első öt helyezettet! Ferencváros: „12 ponttal többet szereztek, mint az előző évben. Novák Dezső új arculatú gárdát alakított ki. Nyilasi vezérletével a 34-ből 25 forduló után a tabella élén álltak.” Tatabányai Bányász:

„Először ezüstérmesek, és 15 év után álltak ismét dobogón. Hajrájuk ragyogó, az utolsó 8 mérkőzést zsinórban nyerték, úgy, hogy az alatt csak a Diósgyőrtől kaptak gólt. Lakat dr. ismét nagyot produkált!” Vasas: „A hajráig feltűnő kudarcok nélkül, magabiztosan haladtak, az első helyért is versengtek, de tavasszal 6 pontot elveszítettek a Fáy utcában, és ez döntött. Gond van, ha Kiss nem lő gólt!” Videoton: „Isméltődött a múlt, nagy remények és nagy csalódások. Az első helyet is várták, dobogóra sem jutottak. Mi lehet az oka, hogy a dicséretes gárda eddig csak egyszer végzett első három között?” Bp. Honvéd: „Csak 6 ponttal szereztek kevesebbet a tavalyinál, de ez az első helyett most csak ötödik helyet jelentett. Az előttük végzett csapatoktól csak 5 pontot szereztek, viszont 11-et elveszítettek.”

AZ ÉV JÁTÉKOSA

Nem akadt méltó a címre?

Az MLSZ meglepő lépésre ragadtatta magát 1980 decemberében: mivel senkit sem tartott méltónak az elismerésre, nem ítélte oda Az év játékosa címet.

A *Képes Sport* ellenben 1981 elején is kihirdette Az Ön tizenegye ankét végeredményét. Nyilasi Tibor kapta a legtöbb szavazatot, Törőcsik András a másodikat, Kiss László a harmadikat. Ők voltak 1981 elején a legnépszerűbb – és vélhetően valóban a legjobb – futballisták az

Fotó: Lakatos

Nyilasi, az idény legjobbjá

NB I-ben. A sporthetilap egyébként fontosnak érezte külön is megjegyezni, hogy az újpesti középcsatárnak a szavazás lezárulása után került nyilvánosságra „a kedélyeket igencsak fölborzoló súlyos feyelmi ügye” (ittasan okozott közlekedési balesetet), de ettől még, a játék szabályait komolyan véve, „beállították” a csapatba. Vajon miért ne tették volna? Az olvasók-szurkolók csapata: Katzirz – Szántó, Kocsis I., Kardos – Nyilasi, Burcsa, Zombori – Esterházy, Törőcsik, Kiss, Pogány. Az Év edzője Novák Dezső, a Ferencváros trénera lett.

A bajnoki idény végén a *Népsport* osztályozókönyvében is Nyilasi neve mellett szerepelt a legmagasabb szám, 6,259-es átlaggal nyerte el a sportnapilap kupáját. Mögötte így alakult az 1980–1981-es szezon mezőnyjátékosainak sorrendje az átlagosztályzatok alapján: 2. Szabó (Tatabánya, 6,333), 3. Csapó (Tatabánya, 6,259), 4. Kiss L. (Vasas) és Lakatos (Tatabánya, 6,235), 6. Komjáti (Vasas, 6,193), 7. Baranyi (Videoton, 6,142), 8. Zombori (Vasas, 6,066), 9. Tóth András (Újpesti Dózsa, 6,040), 10. Kerekes Attila (Békéscsaba, 6,035). A kapusok élcsoportja: 1. Szűcs (DMVSC, 6,300), 2. Brünyi (MTK-VM, 6,117), 3. Kakas (FTC, 6,055).

A posztonkénti rangsor alapján Az év tizenegye: Szűcs – Szabó, Lakatos, Komjáti, Magyar (Rába ETO, 5,954) – Sallai (DMVSC, 5,937), Nyilasi, Tóth A. – Kiss, Kerekes Gy. (DMVSC, 5,666), Kozma (Bp. Honvéd, 5,730). A B-csapat: Brünyi – Szántó (DVTK, 6,031), Kerekes A., Baranyi, Varga J. (Bp. Honvéd, 5,645) – Karsay (Videoton, 5,869), Csapó, Csongrádi (Videoton, 5,925) – Májer (Videoton, 5,590), Esterházy (Bp. Honvéd, 5,516), Izsó (Vasas, 5,656). Érdekes, hogy a Tatabányai Bányász játékosait mennyivel jobban „díjazták” a szakírók, mint a bajnok Ferencváros tagjait.

Harmadszorra a Vasas visszavágott

Bizonyos szempontból nem csoda, hogy Vasas–Diósgyőr finálét rendeztek Szegeden, 1981 júniusában. S nem csak azért, mert a két csapat játszott már „aranymeccset” 1977-ben és 1980-ban is egymás ellen. Az idény előtt az MLSZ – alkalmasint túlzottan előnybe hozva a nemzetközi kupaszereplőket – úgy döntött, hogy az európai porondon szereplő négy együttes, az Újpesti Dózsa, a DVTK, a Bp. Honvéd és a Vasas csak a legjobb nyolc között kapcsolódjon be a sorozatba. Akkor, amikor rajtuk kívül mindössze négy alakulat maradt versenyben. Ott már nem volt kiemelés, így a diósgyőriek és a ferencvárosiak egymás ellen meccseltek.

Újdonságot jelentett az is, hogy a döntetlenre végződött találkozónál nem döntött az osztálykülönbség, hanem 2x15 perces hosszabbítást játszottak, majd – szükség esetén – tizenegyeseket lőttek. Utóbbinak kedvezményezettje, sőt, ha úgy tetszik a „bajnoka” az élvonal újonca, a Temesvári Miklós által irányított Nyíregyháza volt, amely a Békéscsaba, a Nagyszénás, a Ráckeve s végül a Dunaújvárosi Kohász ellen is szétlövésben ment tovább.

A negyedöntőig vezető út hőse a győri MÁV DAC volt, amely a hozzá hasonlóan NB II-es Sellye után három NB I-es csapat, a Videoton, a ZTE és (idegenben!) a Kaposvár vesztét is okozta.

A legjobb nyolc között a Vasas, noha a bajnokságban 180 perc alatt egyetlen gólt sem tudott lőni a nyírségieknek, sőt egyetlen pontot sem szerzett ellenük, idegenbeli 2-1-es győzelemmel kiejtette a Nyíregyházát. A Bp. Honvédnak nem okozott gondot a MÁV DAC, az Újpest a Megyeri úton a második féldőben fordítva elbúcsúztatta az MTK-VM-et, míg a DVTK, rációlvá gyenge bajnoki helyezése, Borostyán Mihály góljával túljutott a bajnoki címre törő Ferencvároson.

A kupagyőztes Vasas. Állnak, balról: Hegedűs, Híres, Birinyi, Kántor, Szabó, Rác. Elöl: Izsó, Rixer, Mészáros, Zombori, Kiss

Fotó: Labdarágás

A négyes döntőt Szegeden és Makón rendezték. A megyeszékhelyen vívott elődöntőben a DVTK Tatár és Görgei góljával nyert a lilák ellen, akik közül csak Törőcsik talált a kapuba. A makói találkozón már az első félidőben kialakult a végeredmény, Kiss, Szabó, illetve Esterházy találataival. Abban az idényben játszottak a 3. helyért, két nem túl lelkes gárda mérkőzésén a kispestiek Dajka és a büntetőt értékesítő Gyimesi góljával győztek a Dózsa ellen.

A finálét Izsó Ignác döntötte el, szép lövéssel talált az elődöntőben megsérült Veréb Györgyöt helyettesítő Szabó László hálójába. A 90 perc összképét tekintve a Vasas megérdemelten szerezte meg a trófeát, visszavágva a DVTK-nak az 1977-es és az 1980-as kupavereségért. A diósgyőriek számára az elveszített döntő egyben lezárta történetük legszebb időszakát, amelyet a klub hívei azót is aranykorként emlegetnek.

A Szabad Föld Kupa döntőjét ezúttal május 27-én, a Ferencváros–Békéscsaba bajnoki találkozó előtt rendezték meg. A Jászkiséri Lenin TSZ SE és a Ráckevei Aranykalász TSZ SE párharcában 1-1 után tizenegyespárbaj döntött, azt a jászságiak 4-3-ra megnyerték.

Magyar Népköztársasági Kupa, 1980–1981-es sorozat

Negyeddöntő: Nyíregyháza–Vasas 1-2, MÁV DAC–Bp. Honvéd 0-5, Ú. Dózsa–MTK-VM 2-1, Diósgyőri VTK–Ferencváros 1-0

Elődöntő: Diósgyőri VTK–Újpesti Dózsa 2-1 (Szeged), Vasas–Bp. Honvéd 2-1 (Makó)

A 3. helyért: Bp. Honvéd–Újpesti Dózsa 2-0 (Makó)

Döntő

Vasas SC–Diósgyőri VTK 1-0 (0-0)

1981. június 21., Szeged, 10 000 néző. Jv.: Kuti

Vasas: Mészáros – Szabó, Híres, Hegedűs, Kántor – Birinyi, Halász, Zombori – Rixer, Kiss L., Izsó

DVTK: Szabó – Szántó, Oláh, Teodoru I, Kádár – Tatár, Görgei, Szemere – Borostyán, Teodoru II, Fekete L. (Szlifka, 80.)

Gólszerző: Izsó (72.)

FEKETE RUHÁBAN

Palotai a Hercegek Parkjában

A Real Madrid a Bp. Honvéd kiejtése után egészen a párizsi BEK-döntőig menetelt, ahol az angol Liverpool FC együttesével találkozott. Az UEFA Palotai Károlyt kérte fel a mérkőzés levezetésére, aki 1976 után másodszor is BEK-döntőt dirigálhatott. (Mindmáig rajta kívül csak Leo Horn, Gottfried Dienst és Concetto Lo Bello kapott két finálét az első számú európai klubtornán.) A találkozót egyébként Bob Paisley „vörösei” nyerték meg 1-0-ra, Alan Kennedy góljával. A magyar bírói hármast (Palotai, valamint a két partjelző, Kőrös László és Kuti Sándor) közmegelegedésre működött.

Palotai Károly akcióközelben

A Videoton még a válogatottat is legyőzte

A Videoton teremspecialista legénysége három győzelemmel, százszázalékos teljesítménnyel nyerte meg 1980 utolsó napjaiban Zalaegerszegen a *Képes Sport* kilencedik alkalommal kiírt teremturnáját. Először vett részt az eseményen a magyar válogatott, amely az első két napi győzelme után a „döntőben” óriási csatában kapott ki 3-2-re a székesfehérváriaktól. A Vidi mögött Mészöly Kálmán együttese lett a második, a házigazda ZTE a harmadik, a DMVSC pedig a negyedik. A legjobb kapusnak Disztl Pétert, a legjobb mezőnyjátékosnak Karsay Lászlót (mindkettő Videoton) választották. A torna gólkirálya a hat találatával tornarekordot elérő Nyilasi Tibor (válogatott) lett.

Mennyivel szebb a tavasz, mint az ősz!

Az immár Mészöly Kálmán által dirigált A-válogatott öt hivatalos mérkőzést játszott ősszel, ötöt pedig tavasszal. A mérleg fura képet mutatott: 1980 második felében egy győzelem és egy döntetlen mellett három vereség rontotta a statisztikát, ellenben – részben nyilván a kudarcot hozó dél-amerikai túra jól hasznosított tapasztalatainak is tulajdoníthatóan – az „új” csapat a világbajnoki selejtezőket is magába foglaló, 1981-es első félévben háromszor nyert, egy döntetlen és az angolok elleni vereség mellett.

Szokatlanul korán, már augusztus második felében két meccset is vívott nemzeti tizenegyünk. Ezekre készülve július végén 8-2-re megverte Pozsonyban a Slovant (az egyik új fiú, Pölöskei Gábor egy félidő alatt négy gólt rúgott), majd augusztus elején 5-1-re nyert Vitorianban, a baszkok ellen. (Meglépteően fölényes győzelem volt ez, arra gondolva, hogy az előző években az Újpesti Dózsának mennyire nem ment arrafelé.)

Augusztus 20-án 2-0-ra győzött az együttes a Népstadionban a svédek ellen. Nem alakult könnyen a mérkőzés, a 73. percben még 0-0-ra állt a találkozó, akkor Bildről, a skandináv középhátvédéről saját kapujába került a labda. Hét perccel később Burcsa Győző első, a válogatottban szerzett gólja bebiztosította a győzelmet. Mészöly Kálmán a következő csapatot játszatta: Katzirz – Paróczai, Bálint, Garaba (Kereki), Tóth J. – Pásztor, Nyilasi, Burcsa, Csongrádi (Kuti) – Kiss L., Esterházy (Bodonyi). Lars Arnesson, a vendégek kapitánya elismerően mondta: „Meglépett, hogy a magyarok milyen tempót diktáltak.”

Egy héttel később már nem volt ennyire szép az élet. A szovjet Szbornaja, annak ellenére, hogy Pásztor József gólja miatt már a második percben hátrányba került, simán, 4-1-re nyert. Mindkét félidőnek a hajráját rontották el a mieink. „Ez a vereség felért egy arculcsapással, nem emlékszem arra, hogy a magyar válogatott mikor kapott ki itthon ilyen különbséggel!” – tajtékozott Mészöly Kálmán, aki egyébként a Katzirz – Paróczai, Kocsis I., Garaba (Kereki), Tóth J. – Pásztor, Nyilasi, Burcsa, Csongrádi (Kuti) – Kiss L. (Bodonyi), Töröcsik alakulatot szerepeltette. Előzetesen semmi sem mutatta, hogy nemzeti csapatunk addigi története legsúlyosabb vereségét szenvedte el a 27 évvel korábban átadott Népstadionban.

Mészöly Kálmán kapitányként veretlen volt addig a csapattal, a szovjetek pedig 1959 óta először tudtak nyerni Budapesten.

A vereségnek személyi következményei is lettek, a kapitány a következő mérkőzésre ismét hazahívta a légiósok közül Bálint Lászlót, valamint három újoncot avatott Dajka László, Varga József és Pölöskei Gábor személyében. A néhány hónappal korábban az Európa-bajnokság nyolcas döntőjében is szerepelt spanyolok ellen ma már nagyon értékesnek nevezhető, akkor némi elégedetlenséggel fogadott döntetlen következett a Népstadionban (2-2). Már nem Kubala László irányította a vendégeket, ezzel a találkozóval kezdődött Puskás Ferenc egykori játékos-társának, az uruguayi származású José Emílio Santamaríanak a kapitányi korszaka. A Katzirz – Paróczai, Bálint, Kereki, Varga – Pásztor (Burcsa), Nyilasi (Csongrádi), Dajka – Bodonyi, Kiss L. (Esterházy), Nagy L. (Pölöskei) összeállítású csapat a 4. percben hátrányba került Juanito gólja után, ezt Kiss László a 10. percben kiegyenlítette. A 46. percben Bodonyi Béla vezetést szerzett, de a 68. percben Satrustegui 2-2-re alakította az állást. Ez lett a végeredmény is. „Ha a magyarok megoldják az erőnléti gondjaikat, bejutnak a világbajnoki döntőbe” – jövendölte Santamaría.

A következő két őszi meccs után csak a legoptimistábbak osztották itthon a véleményét. Az osztrákoktól Bécsben, a mumusnak számító keletnémetektől Halléban kapott ki két góllal a magyar alakulat.

A Präterben Mészöly Kálmán csapatának (Mészáros – Paróczai, Kerekes, Kardos, Varga – Pásztor, Nyilasi, Dajka – Bodonyi, Kiss L., Pölöskei, csereként beállt Szántó és Esterházy) a Hans Krankl és Herbert Prohaska köré épített osztrák válogatotton kívül az esős, hűvös idővel is meg kellett küzdenie. Nem sikerült... Bodonyi Béla 0-2-nél, a 81. percben szépített, de aztán a házigazdák Keglevits révén lőtték még egy gólt. Kardos József ezen a találkozón debütált. Megjegyzendő, hogy itthon ugyan sok kritika érte a vereség miatt a gárdát, ám Karl Stotz, az osztrák kapitány azt állította, hogy „a magyarok sokkal jobban játszottak, mint júniusban Budapesten”.

Fotó: Labdarúgás

Az angolok elleni csapat. Balról: Katzirz, Kiss, Müller, Töröcsik, Fazekas, Mucha, Varga, Garaba, Martos, Bálint, Nyilasi

November közepén Halléban sima vereség következett. 1965-tel kezdődően ez volt az ötödik, az NDK-ban vívott meccse a feleknek, s négy vereség, valamint egy döntetlen volt a mérleg magyar szempontból. A Mészáros – Szántó, Kerekes A., Garaba (Baranyi), Tóth J. – Tatár, Nyilasi, Kardos, Dajka – Kiss L. (Pásztor), Töröcsik alkotta legénységből nem hiányoztak a támadó szellemű, sem a technikás labdarúgók, mégsem sikerült gólt szereznie. Az első félóra környékén dőlt el a mérkőzés, akkor talált Trocha és Streich is a magyar kapuba.

1981 elején Argentínába utazott a keret. Mar del Platában az Independientétől, a River Plate-től és a Huracántól egyaránt 2-1-re, a córdobai Tallertestől 3-0-ra kapott ki, míg a Maradonával felálló Argentinos Juniorsszal döntetlent játszott, s így végül utolsó, ötödik lett az Aranykupán. (Ezen a tornán vett részt

1967
1968
1969
1970
1971
egy évvel korábban az FTC-re épített ligaválogatott.) Katzirz, Mészáros, Szántó, Garaba, Kerekes A., Kereki, Tóth J., Péter, Csapó, Tatár, Zombori, Dajka, Kiss L., Nyilasi, Pölöskei, Kardos, Bodonyi és Esterházy járt kinn a túrán. (Az ittas vezetése miatti útlevelemegvonása itthon tartotta Töröcsiket.) Mészöly a szubkontinensről hazatérve levonta a helyesnek bizonyult következtetését, hogy át kell alakítania az együttesét, s szüksége van a Belgiumban játszó, harminc fölötti légiósokra, Bálntra, Fazekasra és Müllerre. Különösen az utóbbi kettő csillogtatott új eredményeket a spanyolok elleni, valenciai találkozóra készülve, sokkal harcosabban futballoztak, mint egykoron idehaza. A gárda a Népstadionban megverte a bécsi Austriát, majd Bruges-ben győzött Bálint és Magyar István klubja ellen is. A légiós trió mellett a kapitány Martos Győzöt és Mucha Józsefet szintén reaktíválta.

1972
1973
1974
Az eredmény minden képzeletet felülmúlt: Valenciában 3-0-ra nyert a magyar csapat a vb-rendezésre készülő spanyolok ellen. „Kilenc hónapi vajúdás után végre siker!” – örült Mészöly Kálmán. A Katzirz – Martos, Bálint, Garaba, Tóth J. – Müller, Nyilasi, Mucha (Varga J.) – Fazekas (Bodonyi), Kiss, Izsó összeállítású válogatott Kiss László (31. perc), Bodonyi Béla (84. perc) és Nyilasi Tibor (90. perc) találatával győzött. A valenciai siker remek sorozatot indított el: nyolc mérkőzésből csak egyet, az angolok elleni hazai vb-selejtezőt veszítettük el. Ahogy mondani-írni szokták: az belefért...

1975
1976
1977
Értékes idegenbeli döntetlennel kezdődtek Luzernben a világbajnoki selejtezők. Claudio Sulser, a Grasshoppers akkor az európai elithez tartozó csatára ígérkezett a legnagyobb veszedelemnek, s ő igazolta a hírnevét. Kétszer is megszerezte a vezetést, de előbb – a félidő utolsó percében, a féltérdre bukó Töröcsik András visszapasszolt labdáját értékesítve – Bálint László, majd a 64. percben Müller Sándor is kiegyenlített. Mindkét gólt a tavaszra visszahívott belgiumi légiós szerezte. Mészöly Kálmán a Mészáros – Martos, Bálint, Garaba, Tóth J. – Müller (Varga J.), Csapó (Szántó), Mucha – Fazekas, Kiss L., Töröcsik összeállítású együttesel szerzett pontot.

1978
1979
Május 13-án 60 000 néző várta a magyar–román vb-selejtezőt. A hatalmas nézőszám nyilván az előző két jó eredménynek, s az ellenféllel szembeni presztízscsatának is szólt. Mindössze harmadszor játszott a két A-válogatott egymás ellen a Népstadionban, 1954-ben az Aranycsapat 5:1-re nyert, az 1972-es meccs pedig 1-1-re végződött. Kilenc év nagy idő, az akkori tizenegyekből csupán hárman maradtak 1981-re: Bálint László és Fazekas László, illetve a másik oldalon Anghel Iordănescu. Az akkor már a belga RFC Antwerp csapatából beválogatott újpesti csatár lőtte a találkozó egyetlen gólját a 18. percben. (Érdekes: az első két vb-selejtező után három szerzett góllal állt a magyar csapat. És mindegyiket belgiumi légiós szerezte!) Bálint László merész előretörése után a labda Nicolae Negrilă jobb lábáról perdült keresztbe, a jobbszélső helyén kiugró Fazekas elé. A csatár éppen csak, de el tudta ballal emelni a labdát – a kifutó Iordache kapust megelőzve – a hálóba. A magyar válogatott Katzirz – Martos, Bálint, Garaba, Tóth J. – Müller (Szántó, 78.), Nyilasi, Varga J. – Fazekas, Kiss L. (Bodonyi, 74.), Töröcsik összeállításban játszott. A vendégeknél a kor olyan kiválóságai szerepeltek, mint Ilie Balaci, a későbbi aranycipős Rodion Cămătaru, Anghel Iordănescu, Costică Ștefănescu, valamint a csapat egyetlen magyar anyanyelvű játékosa, a nagyváradi születésű Zoltan Crișan, azaz Krizsán Zoltán.

1980
1981
Május 20-án a norvégok ellen játszott a válogatott Oslóban. A 2-1-es győzelem értékét aláhúzza, hogy akkor már közel tíz éve nem nyert a magyar csapat európai vetélytárs ellen idegenbeli vébésejtezőt. (1971 novemberében a máltaiakat győzte le.)

Bár fejlődött az északi válogatott, Mészöly Kálmán csapata azzal a reménnyel vágott neki az útnak, hogy visszavág az előző oslói vb-selejtezőn (még 1957-ben) elszenvedett vereségért. A kapitány mindössze egy helyen változtatta meg a románok ellen győztes mérkőzésen kezdő tizenegyét, Bálint László helyén Kerekes Attila játszott. Így a Katzirz – Martos, Kerekes A., Garaba, Tóth J. – Müller, Nyilasi, Varga J. – Fazekas, Kiss L., Töröcsik együttes kezdett, a 66. percben Töröcsik helyére Bodonyi állt. A csere pillanatában 1-0-ra vezettek a norvégok, a hollandiai légiósuk, Hallvar Thoresen fejes góljával. A meccset tulajdonképpen Kiss László, a Vasas középcsatára mentette meg, aki a 77. percben a rövid felső sarokba fejelte Fazekas László szöglete után a labdát, majd két perccel később észrevette, hogy Abrahamsen, a norvég kapus túlságosan kisétált a kapujából, s 17 méterről, középről, áttemelte fölötte a labdát a hálóba. Tor Røste Fossen, a norvégok kapitánya, úgy érezte, kiengedte kezéből csapata a győzelmet. Azért jutott egy dicséret tőle a nap hőségének is: „Kiss parádés csatár.”

Június 6-án csak a Népstadionban 68 000 néző reménykedett abban, hogy el lehet kapni a „papíron” sokkal erősebb angolokat. Nem sikerült... Óriási figyelmet kapott az előmérkőzés, a Budapest–Vidék öregfiúk-találkozó is: pályára lépett ugyanis a 25 éves várakozás után hazatért Puskás Ferenc. A főmeccsen a „háromoroszlánosok” szinte a játék minden elemében jobbak voltak, de különösen a Brooking, McDermott, Coppell trió nőtt a magyar középpályások fölé. Noha Nyilasi, Töröcsik és Kiss is helyzetbe került, Garaba Imre pedig gólt szerzett, az angolok megérdemelten nyertek 3-1-re. Trevor Brooking sokáig emlékeztető gólt lőtt, labdája beakadt a „pipába”.

Két találat mellett a harmadikat Kevin Keegan rúgta, vitatható büntetéből. A Katzirz – Martos, Bálint, Garaba, Varga J. – Müller (Komjáti), Nyilasi, Mucha – Fazekas (Bodonyi), Kiss L., Töröcsik összetételű csapat mindazonáltal szép tavaszt zárt, jó esélye volt kijutni a Mundialra.

Az idény során a B-válogatott, Lantos Mihály irányításával, két mérkőzést vívott a spanyolokkal. Valenciában szeptember 24-én 2-2-re végzett, mégpedig Rabcsák – Török, Kerekes A., Komjáti, Végh – Kóhalmi, Baranyi, Soós (Izsó, majd Pogány), Nagy A. (Turner) – Borostyán, Kiss M. összeállításban. Április 15-én ellenben 3-1-re kikapott Gyöngyösön a Gujdar – Kerepeczky (Dajka), Kocsis I., Kereki, Major – Pásztor, Csapó (Menyhárt), Nagy A. – Borostyán, Gass (Kovács I.), Pogány (Kerekes Gy.) összetételű legénység.

1980. aug. 20.	Bp., Népst.	SVÉDO..	2-0 (0-0)	öngól (Bild), Burcsa
1980. aug. 27.	Bp., Népst.	SZOVJETU.	1-4 (1-2)	Pásztor
1980. szept. 24.	Bp., Népst.	SPANYOLO.	2-2 (1-1)	Kiss L., Bodonyi
1980. okt. 8.	Bécs	AUSZTRIA	1-3 (0-2)	Bodonyi

Az A-válogatott törzstagjai 1980–1981

1980. nov. 18.	Halle	NDK	0-2 (0-2)	
1981. ápr. 15.	Valencia	SPANYOLO.	3-0 (1-0)	Kiss L., Bodonyi, Nyilasi
1981. ápr. 28.	Luzern	SVÁJC	2-2 (1-1)	vb-sel. Bálint, Müller
1981. máj. 13.	Bp., Népst.	ROMÁNIA	1-0 (1-0)	vb-sel. Fazekas
1981. máj. 20.	Oslo	NORVÉGIA	2-1 (0-0)	vb-sel. Kiss L. 2
1981. jún. 6.	Bp., Népst.	ANGLIA	1-3 (1-1)	vb-sel. Garaba

Az idény során a magyar válogatottban szerepelt játékosok

10 mérkőzésen: Kiss László (Vasas)

9 mérkőzésen: Nyilasi Tibor (FTC)

8 mérkőzésen: Bodonyi Béla (Bp. Honvéd), Garaba Imre (Bp. Honvéd)

7 mérkőzésen: Katzirz Béla (Pécsi MSC), Tóth József (Ú. Dózsa), Varga József (Bp. Honvéd)

6 mérkőzésen: Bálint László (FC Bruges), Töröcsik András (Ú. Dózsa)

5 mérkőzésen: Fazekas László (RFC Antwerp), Martos Győző (Volán SC), Müller Sándor (RFC Antwerp), Pásztor József (Békéscsabai Előre Spartacus)

4 mérkőzésen: Paróczai Sándor (Bp. Honvéd), Szántó Gábor (DVTK)

3 mérkőzésen: Burcsa Győző (Videoton), Csongrádi Ferenc (Videoton), Dajka László (Bp. Honvéd), Esterházy Márton (Bp. Honvéd), Kerekes Attila (Békéscsabai Előre Spartacus), Kereki Zoltán (Zalaegerszegi TE), Mészáros Ferenc (Vasas), Mucha József (FTC)

2 mérkőzésen: Kardos József (Ú. Dózsa), Kuti László (Bp. Honvéd), Pölöskei Gábor (Rába ETO)

1 mérkőzésen: Baranyi Sándor (Videoton), Csapó Károly (Tatabányai Bányász), Izsó Ignác (Vasas), Kocsis István (Bp. Honvéd), Komjáti András (Vasas), Nagy László (Ú. Dózsa), Tatár György (DVTK)

Puskás ismét a Népstadionban

Az 1981. június 6-ra kiírt Magyarország–Anglia világbajnoki selejtező tétje és a vendég válogatott népszerűsége eleve magas nézőszámot ígért. Ám abban a pillanatban garantált volt a telt ház, amikor nyilvánosságot kapott, hogy az előmérkőzésnek szervezett Budapest–Vidék öregfiúk-találkozót pályára lép a 25 év után először hazatérő Puskás Ferenc.

A nyolcvanas évek politikai légköre ismerőinek nem kell magyarázni, hogy Szepesi Györgynek, az MLSZ akkori elnökének a párt- és állami vezetőkkel is jóvá kellett hagyatnia az Aranycsapat kapitányának hazatérését – és főleg várható ünneplését. Megkapta az engedélyt arra, hogy – párhuzamosan *Surányi András Aranycsapat* című filmjének forgatásával – az angolok elleni hazai vb-selejtező előtt a Népstadionban Puskás személye köré épített

Huszonöt év után újra a Népstadionban

öregfiúk gálameccset rendezzenek.

A szervezők az Aranycsapat valamennyi, Magyarországon élő tagját meghívták, az alaptizenegyből a Barcelonában lakó Czibor Zoltán, valamint a korábban elhunyt Zakariás József, Bozsik József, Kocsis Sándor és Lóránt Gyula hiányzott. (A középhátvéd csak néhány nappal a budapesti találkozó előtt hunyt el Szalonikiben.) A mérkőzés egyébként barátságos 3-3-as eredményt hozott, s a piros mezés fővárosiak mindhárom gólját Puskás Ferenc szerezte.

A pirosak. Szentmihályi, Mátrai, Jasin, Kárpáti, Várhidi, Bundzsák, Sebes Gusztáv, Machos, Novák, Tichy, Albert. Elöl: Budai II, Hidegkuti, Grosics, Puskás, Szusza, Tóth M., Fenyvesi dr.

Második lett a Csepel a Tatran mögött

Az újoncok tornájává degradálódott Közép-európai Kupa 1980–1981-es kiírásában a Csepel SC képviselte a magyar színeket. A második helyen végzett az eperjesiek mögött, noha az első fordulóban 3-0-ra megverte őket. Utána háromszor is 0-0-t játszott: idegenben az NK Zagrebbel, majd a Tatran Prešovval, illetve a kettő között itthon a Comóval. Hazai pályán 2-0-ra legyőzte a horvátokat. Az utolsó mérkőzésén elég lett volna döntetlen is a kupagyőzelemhez, ám 2-1-re kikapott Olaszországban. A magyar, a szlovák és az olasz résztvevő azonos pontszámmal, a Csepel és a Tatran azonos gólkülönbséggel is végzett.

Két győzelem után vereség az angoloktól

A Szimcsák István kezébe adott utánpótlás-válogatott ősszel 4-0-ra megverte Pápán az osztrákokat, majd idegenben kikapott 2-1-re az NDK csapatától. A társaság január végétől Líbiában és Tunéziában túrázott, majd tavasszal három mérkőzést játszott az Eb-selejtező-sorozatban. (Ennek csoportbeosztása nagyjából megegyezett a vb-selejtezők európai zónabeli beosztásával.)

A magyar együttes értékes győzelemmel rajtolt Svájcban (1-0, Komjáti András góljával), majd még értékesebb sikert aratva 4-2-re legyőzte a sorozatot az angolok kiütésével kezdő románokat (4-2, Pölöskei Gábor két, valamint Kardos József és Melis Béla egy-egy góljával). Sajnos, utána 2-1-re kikapott Keszthelyen az angoloktól, mert Mörtel Béla találatát követően Gary Shaw és Justin Fashanu révén a „háromoroszlánosok” fordítottak.

Disztl Péter, Kerepeczky György, Híres Gábor, Kardos József, Sallai Sándor, Rixer Géza és Pölöskei Gábor mind a három tavaszi selejtezőn játszott, Komjáti András, Kertész Róbert, Melis Béla, Mörtel Béla és Seres Gábor két, Murai Sándor, Kurucz Ádám, Steidl Sándor, Vadász Imre, Pásztor József és Fecsku István egy mérkőzésen szerepelt.

UEFA-TORNA

Döméék csak a románok elleni meccsüket rontották el

Az 1962–1963-as korosztály bravúrosan szerepelt a Koreai Népi Demokratikus Köztársaságban rendezett IBV-n: többnyire az egy évvel idősebbek ellen játszva megnyerte a tornát. Mindössze egy vereséget szenvedett (a hazai csapattól), de ez nem befolyásolta elsőségét. Akkor meglepetést keltett a korosztály sikere, évtizedek távlatából megállapíthatjuk, hogy nagyon erős „évjárat” volt.

Az alaptizenegyben (Szántó – Szabó A., Bósz, Grósz, Lintner – Horváth R., Détári, Varga I. – Takács J., Supka, Adi), illetve a tartalékok (Fodor, Márkus, Kiprich, Schmutzer) között az elkövetkező évek olyan nagymenői szerepeltek, mint Détári Lajos, Fodor Imre, az ugyancsak a válogatottságig jutó Varga István, vagy az akkor még a 17 évesek közé tartozó Kiprich József. A phenjani torna gólkirálya a zalaegerszegi Takács Jenő lett.

A Dálnoki Jenő által irányított együttes egy bajorországi felkészülési torna megnyerése után utazott Ázsiába, majd szeptemberben – az angolokat is legyőzve – megnyerte a hagyományos Trofeo Jugoszlaviát. Nem számított rossz eredménynek az 1981 eleji taskenti tornán elért negyedik hely sem. Utána a fiúk – Détári mesterhármásával Edelényben – 3-1-re megverték a keletnémeteket. A két UEFA-torna-selejtezőn azonban nem ment e sokra hivatott korosztálynak. Március végén a Piel – Schmutzer, Kraft, Grósz, Pecsics – Horváth K. (Topor), Détári, Varga I. – Takács J., Kiprich, Fodor összeállítású csapat 0-0-ra végzett a románokkal Makón, akikől aztán, szinte ugyanebben az összeállításban, 1-0-ra kikapott a vajdahunyadi visszavágón. Nem jutott el a Nyugat-Németországban megrendezett UEFA-tornára.

Az ifi B-korosztály, a 17 évesek az ősz elején kétszer is megverték a korosztályos futball akkori nagygárdáját, a Szovjetunió hasonló korúakból összeállított csapatát (2-1 Hódmezővásárhelyen, 3-1 Szentesen), majd kikaptak Bécsben 5-4-re az osztrákoktól. Vagy inkább egy nagydarab, erős fiútól, akiről azt mondta a Práter edzőpályáján a meccset végignéző öreg bécsi futballrókák egyike: ez a gyerek hamarosan nagyválogatott, sőt Európa egyik legjobb csatára lesz. A négy gólt vágó legényt Toni Polsternek hívták. E vereséget egy győzelem (2-1, Ikladon) és egy döntetlen (0-0, Ráckevén) követte. Áprilisban ennek a korosztálynak sikerült, ami az egy évvel idősebbeknek nem, Békéscsabán 1-0-ra megverte a románokat. Az 1980–1981-es idényben ebben a válogatottban szerepelt a későbbi befutott játékosok közül Balog Tibor (Vasas, majd Újpest), Cseh András, Marton Róbert, Pecha László, a románok elleni győztes gólt szerző Szekeres József, valamint az idősebbek között is helyet kapó Topor Antal és Kiprich József.

A 16 évesek 1980 őszén döntetlent játszottak a csehszlovákokkal (2-2). 1981 tavaszán kétszer is legyőzték az NDK-t (2-1, 3-0), majd kikaptak a minszki Eb-selejtezőn a Szovjetuniótól (0-3). Tagja volt e válogatottnak Till Lajos, Rezi Lajos, Katzenbach Imre, Selyem Nándor, Lippai Sándor és Magyar Zsolt is.

A MAGYAR LÉGIÓ

Fazekas és Müller belgiumi újjászületése

1980 nyaratól három újabb válogatott játékos állhatott a légiósok táborába. Fazekas Lászlót és Müller Sándort a belga RFC Antwerp, Salamon Józsefet a görög PAOK szerződtette. Az újpesti csatár iránt már korábban is érdeklődtek, de ezeket az OTSH az ügyeket intéző, Csáki Sándor vezette menedzserirodája részben méltatlannak találta – vagy egyszerűen csak az előtt érkeztek, hogy a döntést meghozták volna az illetékesek a legális külföldre szerződésről. Az 1979–1980-as idényben Fazekas iránt például egy Bundesliga 2-es klub érdeklődött, de azt Csákiék rangon alulinak érezték. Be is futott egy jobb ajánlat Antwerpenből. Noha az első fordulóiban még nem szerzett gólt, Fazekas (amint azt elmesélte *Pálfalvi Gábornak* az *Idegenlégiósok* című könyvben) megváltoztatta a játékát, és csak a tizenhatoshoz közel kezdett el cselezni. Hetek alatt sztár lett, a piros-fehér klubnál töltött négy éve alatt a szurkolók háromszor is a szezon legjobbjának választották. Első idényében 13 góllal hetedik lett a belga góllövőlistán – egy középcsapatból. Rendszeresen játszott Müller Sándor is, akinek 32 évesen 32 bajnoki meccs jutott első „nyugati” idényében. A két magyarral a soraiban az augusztus 20-án a megalapítása 100. évfordulóját ünneplő, a brazil Flamengóval gálameccset játszó RFC Antwerp az előző évi 13. helyezéséhez képest kilencedikként zárta az idényt. (A brazilok ellen 2-2-re végződött meccsen a szélső szerezte az első gólt.) Nemcsak Fazekas és Müller, hanem az akkor mindössze 36 éves jugoszláv edző, Dmitrije Davidovics is akkor került a németalföldiekhez. A később a Bp. Honvédot is irányító szakember a magyarok közül a két „úttörő” után Gelei Károlynak, Keller Józsefnek is edzője volt a belgiumi pályafutása során, illetve játékosa volt a kétszeres magyar gólkirály, Adamo Coulibaly is.

Müller Sándor

1980

1981

Fazekas Lászlón és Müller Sándoron kívül a belga élvonalban játszott ebben az idényben Bálint László és Magyar István (FC Bruges) is. A második vonalban szerepelt Lakner István (FC Seraing).

Salamon József Diósgyőrből Görögországba szerződött, Lóránt Gyula csapatához, a PAOK-hoz. Rendszeresen játszott, alapembernek számított, megállta a helyét. Pályán volt 1981. május 31-én az Olympiakosz elleni tragikus rangadón, amelyen az Aranycsapat egykori középhátvédje szívinfarktust kapott, s belehalt az izgalmakba. A szaloniki „sasok” a negyedik helyen végeztek a bajnokságban. Ugyancsak a görög élvonalban dolgozott edzőként Illovszky Rudolf (Pierikosz).

Salamon József (balról harmadikként áll) a PAOK-ban

Csernai Pál és Dieter Hoeness

Vitathatatlan, hogy a magyar mesterek közül a legnagyobb sikert Csernai Pál érte el, a Bayern Münchent irányítva. A Bajnokcsapatok Európa-kupájában, egy Münchenben kapott találattal, 0-0, 1-1 után esett ki a Liverpool ellen, viszont ismét megnyerte a Bundesligát.

Spanyolországban Kubala László az első kilenc fordulóban irányította az FC Barcelonát, amely az idény végén elhódította az országos kupát. Baróti Lajos néhány nappal a 66. születésnapja előtt átvette a lisszaboni Benficát, amellyel korábban már Hertzka Lipót, Biri János (nála mindmáig csak Jorge Jesus nyert több bajnoki meccset a „sasokkal”), Guttman

Béla, Czeizler Lajos és a temesvári születésű, önmagát magyarnak valló Schwartz Elek is nyert bajnoki címet. Az idény végén Baróti Lajos is belépett a sorba: 1980 őszén a szuperkupát, aztán tavasszal a bajnokságot, sőt az országos kupát is megnyerte.

Ladinszky Attila a Toulouse FC-be igazolt, a francia bajnokság második osztályában futballozott. Kú Lajos Amerikából visszatért Európába, és az SC Eisenstadt tagjaként az osztrák élvonalban játszott.

Puskás Ferenc Egyiptomban, az al-Maszrinál dolgozott. Hidegkuti Nándor hazatért Kairóból, de egy másik nagyság, Kalocsay Géza dr. került a helyére az al-Ahlyhoz. Ő is megnyerte a piros-fehérekkel a bajnokságot.

Baróti Lajos kedélyes hangulatban. Jobbra Humberto Coelho, csapata első számú sztárja

Pázmány Péter továbbra is a genfi Servette edzője volt. Marik György a Toluca, Fekete Árpád a guadalajarai egyetem (UAG) csapatát dirigálta.

Ivanics Tibor a kubai válogatottnál, Göröcs János és Kárpáti Béla továbbra is a kuvaiti al-Tadhamonnál volt állásban. Két korábbi újpesti játékos, Borsányi György és Szini József Vietnamban dolgozott, az ottani belügyi csapatnál.

Az Egyesült Államokban az NASL 1981-es idényében szerepelt Visnyei Gyula (San Diego Sockers) és Horváth József (San José Earthquakes, egyébként George Best klubtársaként). A MISL terembajnokságát ismét megnyerő New York Arrowst erősítette Molnár Tibor, Strenicer Jenő és a korábbi válogatott kapus, Tóth Zoltán. A Baltimore Blast játékosa volt Harsányi László, és néhány mérkőzésen Molnár Tibor, valamint a kanadai állampolgárságú Lou Nagy (Nagy Lajos), aki a szezon egy részét a Denver Avalanche színeiben töltötte, egy másik már odakint született honfitársunk, Horváth Péter társaságában. A Hartford Hellions csatára volt két egykori NB I-es játékos, Hegyi Gyula és Tarnóczy Sándor, akik a Csepel SC novemberi, zágrábi KK-mérkőzése után maradtak le a visszainduló buszról. Rómán keresztül kerültek aztán – már a Hartford segítségével – az USA-ba. A duóból különösen Tarnóczy játszott szenzációsan már az első szezonban, nagyobb sztár lett, mint a vb-bronzérmes klubtárs, a lengyel Robert Gadocha. Jellemző tudásukra és kinti elismertségükre, hogy mindkét volt csepelit szerződtette a következő idényre a NY Arrows bajnokcsapata.

Az idény vége felé további futballisták kaptak engedélyt külföldi szerződésre. Pusztai László az osztrák SC Eisenstadthoz, Bene Ferenc a finn Sepsi '78-hoz, Dunai II Antal az osztrák második ligás 1. Simmeringer FC-hez igazolt.

EURÓPAI KUPÁK

Hiába reménykedett a Honvéd a Real Madrid elbúcsúztatásában

Nem tartott sokáig a magyar kluboknak az 1980–1981-es európai kupaidény. Egyedül a Bp. Honvéd érdemelt jó érdemjegyet a teljesítményéért. A BEK-ben a selejtezőre (!) nagyon könnyű ellenfelet kapott, a máltai FC Valletta ellen a hazai 8-0 után idegenben is 3-0-ra nyert. Az első fordulóban a portugál Sporting CP elleni kettős győzelem már bravúrnak számított, a Setubalban játszott találkozón Bodonyi Béla és Nagy Antal gólja hozta meg a győzelmet (2-0). A visszavágón Dajka László találatával nyert a katonacsapat. A második fordulóban igazi nagy halat fogott ki a Honvéd: a Real Madrid ellen kellett játszani. A királyi klub Santillana góljával mindössze 1-0-ra nyert a Bernabéuban, reménykedtünk, hátha a visszavágón sikerül az Európára szóló bravúr. A spanyolok azonban jobban játszottak, mint Madridban, s 2-0-ra nyertek a Népstadionban.

A KEK-ben az ugyancsak már augusztusban selejtezőt játszó Diósgyőri VTK-nak nem volt esélye a skót Celtic ellen megismételni – például – a Dundee United elleni bravúrt. A „kelták” a glasgow-i 6-0-val eldöntötték a továbbjutást. Mindazonáltal dicséretes, hogy a magyar kupagyőztes a

A glasgow-i műsorfüzet

1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976
1977
1978
1979

visszavágóra összeszedte magát, s Görgei János két góljának köszönhetően tartalékos összeállításban is nyert 2-1-re.

Az UEFA-kupában a Vasas a portugál Boavista ellen nagy csalódást keltő kétgólos vereséget szenvedett a Fáy utcában (a közönség a „Dolgozzatok, dolgozzatok!” gúnyos rigmussal tüntetett a léhűtőnek ítélt futballisták ellen), s hasztalan nyert aztán Portóban Kiss László góljával 1-0-ra, a lehető leggyorsabban kiesett. Az Újpesti Dózsa sem járt jobban. A Real Sociedad ellen ugyan Kardos József bevette Luis Arconada kapuját a második félidő derekán, de tíz perccel később Periko Alonso (a későbbi világ- és Európa-bajnok Xabi Alonso édesapja) kiegyenlített. A bilbaói visszavágón a vendégségben játszó hazaiak a 33. percben Celayeta kiállítására miatt megfogyatkoztak, ám így sem forgott veszélyben a továbbjutásuk. A 89. percben ráadásul Jesus María Satrustegui a győztes találatukat is megszerezte (1-0).

EZÜSTCIPŐ

Nyilasi egy góllal maradt le

Öt éven belül negyedszer volt magyar ezüstcipős a legeredményesebb európai góllövők versenyében. Várady Béla, Fekete László és Fazekas László – no meg természetesen 1968-ban és 1969-ben ezüst- és bronzcipőt is nyerő Dunai II Antal – nyomdokaiba lépett Nyilasi Tibor. A Ferencváros csillaga volt az első magyar díjazott, aki a klubjában többnyire középpályást és nem csatárt játszott a gólkirályság évében. Nyíl és hívei az idény hajrájában reklamáltak még egy gólt, amelyet az MTK-VM elleni mérkőzésen – a *Népsport* tudósítása alapján – Varga István, a kék-fehérek védője „szerzett”. A *France Football* ellenben Nyilasinak adta a gólt, így néhány héten át a francia lapnál (amelynek azonos volt a kiadóvállalata a versenyt kiíró *L'Équipe*-pel) Nyilasinak eggyel több találatja volt, mint a *Népsport*nál. Hosszas vita után konszenzus született, hogy mégiscsak a mesterlövész kapja a gólt. Harminc találatával így mindössze egyetlen góllal maradt le a hajrára „megtáltosodó” Georgi Szlavkov, a Trakija Plovdiv csatára mögött. A harmadik Csernai Pál játékos, Karl-Heinz Rummenigge, a Bayern München világklasszisa lett 29 góllal. (Kevésszer kap említést, hogy a magyar bajnokság második legeredményesebb játékosa, a 25 gólos Kiss László a hetedik lett az európai rangsorban.)

Nyilasi Tibor a díjátadón (balra a Rummenigge-dublőr Uli Hoeness, középen Szlavkov) és a Fradi múzeumában

A Fradi legyőzte az Independientét

Ahogy egy évvel korábban, 1980 augusztusában is nemzetközi tornát rendezett a Ferencváros, belga vendégekkel. A Beerschottól meglepetésre 2-1-re kikapott, az FC Bruges-t azonban 3-0-ra megverte, így második lett. A serleg mégis itthon maradt, mert a Bálint László csapatával ikszelő (1-1), az antwerpeni lila-fehéreket kiütő (4-0) Bp. Honvéd győzött. Kozma Mihály és Pogány László lett holtversenyben a gólkirály, Rab Tibor a legjobb hazai, Bálint a legkiválóbb „külföldi” játékos. A torna kapusának Nicky Schipperst választották.

A zöld-fehérek utána Antwerpenbe utaztak, egy újabb négyes tornára (Metropol Toernooi), ahol kikaptak a Borussia Dortmundtól, majd 2-0-ra megverték a Fazekassal és Müllerrel felálló RFC Antwerp csapatát, s így a harmadik helyen zártak.

Novák Dezső együttese a télen – a válogatottjai nélkül, de Kereki Zoltánnal és Esterházy Mártonnal megerősítve – Argentínában járt. A hét meccsből álló portyán megverte az Independientét, megnyerte a mendozai tornát, igaz, közel sem találkozott olyan erős ellenfelekkel, mint az A-válogatott. (Természetesen az Independientét leszámítva, amelyben Giusti, Olgiun, Killer és Bochini is játszott.)

A néhány dunaújvárosi játékosal megerősített Ferencváros áprilisban az ausztriai Kismartonban lépett fel, cserében azért, mert átengedte Pusztai Lászlót a helyi klubnak. Az osztrákoknál felbukkant Kú Lajos is. Májusban Temesváron szerepelt a csapat egy négyes tornán, amelyen döntőbe jutott a Real Zaragoza ellen, majd kikapott a helyi Politól. A spanyolok aztán eljöttek Budapestre, ahol a Volán, az FTC és az Ivanics Tibor irányította kubai válogatott ellen mérköztek. A tornát a Volán nyerte meg, részben ezért is maradt emlékezetes, no, meg azért, mert botránnyba fulladt. A heveskedő karibi legények 0-2-nél levonultak a pályáról, s nem lehetett befejezni a Fradi elleni 90 percüket.

Télen a Bp. Honvéd is megfordult Dél-Amerikában, Martossal és Kutival megerősítve, a válogatottjait nélkülözve. A montevideói Nacionaltól kikapott 2-0-ra, ellenben legyőzte az uruguayi óriásnál szerényebb játékerőt képviselő Santamarina Tandilt és CD Aguilarest.

1967

1968

1969

1970

1971

1972

1973

1974

1975

1976

1977

1978

1979

1980

1981

1982

1983

1984

1985

1986

Az élvonal újonca

Nyíregyházi Vasutas Spartacus Sport Club

Alapítási ideje: 1928

Színe: piros-kék

Idényei száma a magyar élvonalban: 13 (1981–1984, 1992–1993, 1998–2001, 2004–2005, 2007–2010, 2014–2015)

Sikerei: –

Névsorolvasás

BÉKÉSCSABAI ELŐRE SPARTACUS:

Rabcsák János 27 – Királyvári Károly 33/7, Kerekes Attila 28, Vágási Sándor 24/6, Rácz Péter 25 – Zsömbörgi János 23, Pásztor József 34/7, Csepregi János 28/5 – Steigerwald Zoltán 27/1, Kurucz Ádám 32/13, Budavári László 24/3. A többiek: Kóhalmi István 19, Zakar János 18/1, Tisza Gábor 16, Melis Béla 15/3, Zsíros György 15/1, Kanyári Zoltán 14/3, Maján Mihály 12, Hanyecz János (k) 9, Fodor Sándor 6, Láza János 6, Mohácsi László 2, Kondacs András 1

BUDAPESTI HONVÉD:

Gujdár Sándor 34 – Paróczai Sándor 26, Kocsis István 30, Garaba Imre 31, Varga I József 31/2 – Nagy Antal 32/3, Dajka László 30/9, Kuti László 24 – Bodonyi Béla 34/5, Esterházy Márton 32/13, Kozma Mihály 27/13. A többiek: Lukács Sándor 22, Gyimesi László 21/3, Kerepeczky György 17/1, Pandúr István 10, Pál József 10, Csorba János 6, Pintér Sándor 4, Détári Lajos 2, Supka Attila 1

CSEPEL SPORT CLUB:

Kovács Attila 34 – Godán Lajos 23, Kóhalmi Gábor 33/1, Wéber Antal 25, Gálhídi György 26 – Kincses Béla 28/1, Kelemen Gusztáv 32/1, Lazsányi László 28/5, Tóth István 30/4 – Tulipán Mihály 33/9, Vincze Sándor 27/3. A többiek: Kókény Miklós 20/1, Elekes József 17, Varga József 15, Hegyi Gyula 13, Tarnóczy Sándor 13/5, Dékány Gábor 7, Drahos György 6/1, Oszváth Károly 6, Harangi András 4, Szabó Zsolt 1, Tyukodi György 1

DEBRECENI MUNKÁS VASUTAS SC:

Szűcs István 34 – Kiss János 31, Garamvölgyi Lajos 21/2, Salai Sándor 33, Fodor Péter 33/1 – Szűcs János 30/2, Menyhart Ernő 34, Feledi László 24/1 – Bartha András 31/5, Kerekes György 33/19, Jankovics Sándor 23/1. A többiek: Sziójyártó Zoltán 23/3, Szigeti András 18, Timár István 17/1, Somogyi Mátyás 15/1, Nérey György 7, Orosházi László 5

DIÓSGYŐRI VTK:

Veréb György 26 – Szántó Gábor 32/1, Néder István 20, Oláh Ferenc 34/4, Teodoru Vaszilis 33 – Tatár György 25/1, Fűkő Sándor 33/2, Görgei János 31/1 – Borostyán Mihály 30/8, Szemere Zoltán 25/2, Fekete László 29/2. A többiek: Kádár Lajos 18/1, Kerekes János 18, Szlifka Miklós 17/3, Teodoru Borisz 16/1, Magyar Balázs 15/1, Szabó László (k) 9, László II István 8, Szegő Árpád 7, Osváth László 4, Czél István 3, Gróf András 3, Soltész Sándor 1, Sváb Pál 1

DUNAÚJVÁROSI KOHÁSZ:

Holló István 21 – Timár Dezső 23/1, Giron Zsolt 26/2, Tóth István 29, Virágh Ernő 29 – Bódi Zoltán 26/2, Nagy II János 29/3, Weitner János 30/1, Fajkus László 27/2 – Weimper István 28/12, Segesvári Sándor 24/4. A többiek: Sugár Tibor 22/1, Magyar János 20/1, Paizs János 16, Keller János 14, Németh György (k) 14, Sulija Ottó 14, Bartók István 10/1, Sajó László 10, Szűcs János 10/1, Csehi László 7, Dózsa Attila 7

FERENCVÁROSI TORNA CLUB:

Kakas László 33 – Jancsika Károly 31, Judik Péter 34, Rab

Tibor 27/5, Takács László 33/2 – Ebedli Zoltán 31/4, Nyilasi Tibor 34/30, Mucha József 29/1 – Murai Sándor 28/5, Szokolai László 29/7, Pogány László 34/13. A többiek: Koch Róbert 18, Major Ferenc 12, Mörtel Béla 12/3, Szepessy László 12/2, Mészöly Pál 11, Pusztai László 8/1, Horváth Róbert 7, Szabó Ferenc 7, Tepszics Ignác 2, Hajdú József (k) 1, Zsiborás Gábor (k) 1

KAPOSVÁRI RÁKÓCZI:

Békei Vilmos 21 – Kozma Lajos 26, Zentai József 33, Petrók Viktor 30/1, Kanyar Sándor 32/2 – Gulyás Sándor 26/5, Szlovák László 33/3, Mészáros József 25 – Vékony Gyula 23, Bíró Antal 29/9, Czabula Ferenc 25. A többiek: Havasi József 23, Kisteleki István 22/7, Házi Ferenc 20/2, Horváth Lajos (k) 14, Csorba János 13, Fábian Tibor 13/1, Lingl István 13/2, Horváth János 4, Hanusz János 1

MTK-VM SK:

Brünyi Béla 20 – Turner Csaba 24/3, Varga István 28, Turtóczki Sándor 26, Kovács János 29 – Fülöp Ferenc 33/2, Sebestyén Péter 22/3, Bognár György 23/1 – Koritár Lajos 21/2, Morgós Gábor 27/3, Handel György 25/5. A többiek: Boda Imre 21/4, Egervári Sándor 21, Kertész Róbert 19, Török József 19/2, Gáspár József (k) 16, Cseke Sándor 13, Gyöngyösi János 13, Borsós János 11/1, Pekker István 11/5, Fodor Imre 5, Paksi János 4, Burg László 3, Pleskó László (k) 1

NYÍREGYHÁZI VASUTAS SPARTACUS SC:

Szendrei József 28 – Polyák József 29, Szűcs István 34, Kozma József 25/2, Szekrényes András 31/1 – Moldván Miklós 34/2, Czezelai Károly 34/9, Szikszai Mihály 31/1 – Pető László 23/4, Kiss Miklós 27/3, Kléninger László 24/2. A többiek: Cseke György 22/1, Kovács László 22/1, Lechner Károly 13, Fecsku István 10/3, Gáspár László 10, Lukács Zoltán 10, Buús György (k) 7, Borbély Attila 4, Váradai Ottó 2

PÉCSI MUNKÁS SC:

Katzirz Béla 32 – Schulteisz Gyula 28, Pál Gyula 24, Róth Antal 31/4, Brezniczky Sándor 26 – Lutz Jakab 33/3, Lőrincz Sándor 34/5, Dárdai Pál 34/9 – Kardos Ernő 30/9, Dobány Lajos 32/7, Vigh Péter 27/1. A többiek: Gallai István 23/1, Kincses (Koller) Viktor 21, Nagy Imre 18/1, Réfi Gábor 17/3, Toma Árpád 13, Baumann István 7/1, Tapaszti János 5, Bodnár László (k) 3, Mészáros Ferenc 1

RÁBA ETO:

Palla Antal 20 – Csonka Gyula 28, Pardavi Károly 31/1, Onhausz Tibor 34, Magyar Lajos 24 – Hannich Péter 20/10, Fűzi Géza 24/3, Mile Sándor 26/4 – Szabó Ottó 34/6, Pölöskei Gábor 34/11, Hajszán Gyula 29/3. A többiek: Glázer Róbert 19/1, Koltai István 17, Hlagyvik Gábor 14/1, Póczik József 14, Gyurmánczy Attila 13/3, Pásztor Ferenc 13, Sziájártó László 11, Kiss Csaba (k) 9, Hornyák Béla (k) 7, Lipót Gyula 4, Péntes Mihály 4, Jugovits Lajos 1

TATABÁNYAI Bányász SC:

Dombai András 17 – Szabó György 32, Lakatos Károly 34, Emmer László 32/2, Fischer László 29/1 – Barabás Tibor 19,

Csapó Károly 27/10, Schmidt István 29/6 – P. Nagy László 30/5, Kovács István 34/13, Hermann Sándor 19/7. A többiek: Dupai János 17/2, Fejes Ferenc 17, Deákvári Antal 16/2, Kiss Imre (k) 16, Knapik István 13, Méhesi Ferenc 13, Udvardi Endre 6, Csepocz János (k) 3, Kiprich József 2, Tamás Sándor 2

ÚJPESTI DÓZSA:

Kollár József 23 – Kolár Endre 24, Dunai III Ede 27, Kardos József 30/3, Tóth József 30/1 – Herédi Attila 26/2, Nagy László 31/8, Tóth András 26/12 – Bodnár István 24/2, Töröcsik András 28/4, Kiss Sándor 24/2. A többiek: Fekete László 23/11, Steidl Sándor 19, Sarlós András 18/2, Jurácsik Mátyás 16/4, Kovács Béla 13, Rothermel (Rothärmel) Ádám (k) 11, Viczko Tamás 9, Boda Mihály 8/1, Kovács József 8, Miklós Árpád 1

VASAS SC:

Mészáros Ferenc 33 – Török Péter 29, Híres Gábor 26/2, Komjáti András 33/6, Rácz László 29/1 – Farkas Tibor 21/3, Birinyi István 32, Zombori (Talián) Sándor 30/8 – Rixer Géza 33/2, Kiss László 34/25, Izsó Ignác 32/15. A többiek: Kántor Mihály 15, Szebegyinszky András 15/1, Halász István 14/2, Várady Béla 14/2, Somogyi József 11, Hegedűs Béla 5, Szabó András 4, Leboniczky Imre (k) 2, Balog Tibor 1, Becsei Péter 1, Pecha László 1, Tatár János 1

VIDEOTON SC:

Disztl Péter 33 – Végli Tibor 32/3, Disztl László 34, Baranyi

Sándor 29/4, Csuhaj József 30 – Burcsa Győző 34/10, Csongrádi Ferenc 31/4, Novath György 29/5 – Májer Lajos 28/4, Szabó József 31/15, Tieber László 32/11. A többiek: Karsay László 23/2, Vadász Imre 19/1, Ambrus László 12, Nagy III János 8, Horváth Gábor 8, Ferencz János 7, Tóth János 4, Nagy Tibor 3/1, Eller Arnold (k) 1, Szirják Attila 1

VOLÁN SPORT CLUB:

Kovács László 33 – Martos Győző 32/4, Ehedli Ferenc 30, Hatvanger Zoltán 34/1, Hámosi György 30/1 – Seres Gábor 34/7, Juhász Péter 31/2, Sebők György 25/1 – Szakál Béla 24/4, Magos Gyula 33/8, Zombori László 33/4. A többiek: Forintos József 18/1, Németh József 12/4, Ács Péter 10, Kékesi Rezső 10/1, Csider László 8, Márkus Tibor 8, Durgonits Tibor 5/1, Benes László (k) 2, Hegyesi László 1, Nikházi Gábor 1

ZALAEGRSZEGI TE:

Déri László 17 – Konrád László 30/2, Kanász József 27, Mihalecz István 27/9, Szimacsek Tibor 18/2 – Soós István 32/2, Kereki Zoltán 34/4, Galántai Tibor 32/1 – Takács Jenő 23/3, Gass István 34/17, Fehér György 20. A többiek: Fodor József 18, Szentés Lázár 18/5, Kovács László 16, Csepregi László 15, Péter Zoltán 15/2, Hozbor Tibor 13/2, Bolemányi János (k) 11, Halász István 10/1, Kovács Béla (k) 6, Szabó József 4, Horváth Zoltán 3, Pecsics Tibor 3, Sipos Sándor 3, Németh Péter 1

Az 1980–1981. évi Nemzeti Bajnokság I végeredménye

1. Ferencvárosi TC	34	21	9	4	75-33	51
2. Tatabányai Bányász	34	19	10	5	50-25	48
3. Vasas SC	34	18	10	6	68-38	46
4. Videoton SC	34	19	6	9	60-38	44
5. Bp. Honvéd	34	15	12	7	56-36	42
6. Debreceni MVSC	34	14	10	10	37-29	38
7. Nyíregyházi VSSC	34	11	16	7	30-25	38
8. Újpesti Dózsa	34	10	16	8	53-49	36
9. Békéscsabai Előre	34	13	10	11	51-48	36
10. Pécsi MSC	34	9	13	12	43-43	31
11. Rába ETO	34	9	13	12	43-43	31
12. Csepel SC	34	6	15	13	34-38	27
13. Zalaegerszegi TE	34	10	7	17	52-70	27
14. Volán SC	34	8	11	15	39-57	27
15. Diósgyőri VTK	34	5	15	14	28-50	25
16. Kaposvári Rákóczi	34	6	12	16	34-67	24
17. MTK-VM	34	4	14	16	34-60	22
18. D.újvárosi Kohász	34	4	11	19	34-72	19

Az NB I góllövőlistájának élcsoportja

1. Nyilasi Tibor (FTC)	30
2. Kiss László (Vasas)	25
3. Kerekes György (DMVSC)	19
4. Gass István (Zalaegerszegi TE)	17
5. Izsó Ignác (Vasas)	15
5. Szabó József (Videoton)	15

NB II, Keleti csoport

1. Ózdi Kohász	38	21	10	7	61-34	52
2. Gyulai SE	38	18	13	7	59-36	49
3. Hódmezővásárhelyi MSE	38	16	13	9	59-41	45
4. Debreceni Universitas	38	17	10	11	48-31	44
5. Salgótarjáni TC	38	17	10	11	53-39	44
6. H. Szabó Lajos SE	38	15	12	11	50-35	42
7. H. Papp József SE	38	14	14	10	59-49	42
8. Gyöngyösi SE	38	15	11	12	42-37	41
9. Debreceni Kinizsi	38	14	12	12	56-50	40
10. K. barcikai Vegyész	38	14	12	12	50-49	40
11. Miskolci VSC	38	15	10	13	66-67	40
12. Eger SE	38	14	12	12	45-46	40
13. Szolnoki MÁV-MTE	38	12	14	12	56-55	38
14. H. Asztalos János SE	38	14	9	15	48-50	37
15. Lehel SC	38	11	12	15	42-51	34
16. Szarvasi Főisk. Spar.	38	12	9	17	42-45	33
17. Nagybáttonyi Bányász	38	11	8	19	54-68	30
18. Borsodi Volán	38	9	11	18	45-70	29
19. Karcagi SE	38	8	7	23	37-78	23
20. H. bősörm. Bocskai	38	4	9	25	32-73	17

NB II, Közép csoport

1. Szegedi EOL AK	38	24	9	5	68-30	57
2. Ganz-MÁVAG	38	16	15	7	74-52	47
3. H. Bem József SE	38	16	13	9	61-47	45

4. Balassagyarmati SE	38	17	11	10	60-47	45	17. Sellyei SK	38	11	8	19	53-69	30
5. Sz.fehérvári MÁV Előre	38	16	13	9	58-54	45	18. H. Rákóczi SE	38	9	10	19	40-56	28
6. Budafoki MTE Kínizsi	38	18	8	12	58-42	44	19. NIKE Fűzfői AK	38	8	7	23	38-67	23
7. Kecskeméti SC	38	16	12	10	49-36	44	20. Péti Munkás TE	38	8	3	27	43-94	19
8. Pénzügyőr SE	38	14	13	11	46-45	41							
9. Kossuth KFSE	38	11	17	10	54-47	39							
10. Szege di Dózsa	38	14	8	16	67-55	36							
11. Dorogi AC	38	13	10	15	52-52	36							
12. Bp. Építők SC	38	13	10	15	44-54	36							
13. Váci Izzó MTE	38	11	13	14	55-56	35							
14. 22. számú Volán SE	38	11	12	15	43-58	34							
15. BKV Előre SC	38	10	14	14	32-50	34							
16. BVSC	38	12	9	17	39-52	33							
17. DÉLÉP SC	38	12	9	17	50-64	33							
18. Bp. Spartacus	38	12	8	18	43-58	32							
19. Dunaiújvárosi Építők	38	8	7	23	43-71	23							
20. Oroszlányi Bányász	38	5	11	22	31-57	21							

A Budapest-bajnokság és a megyei bajnokságok (harmadik vonal) győztesei

Budapest: Soroksári VOSE. **Bács-Kiskun:** Bajai SK.

Baranya: Siklós. **Békés:** Orosházi MTK. **Borsod-Abaúj-Zemplén:** Edelényi Bányász. **Csongrád:** Hódmezővásárhelyi Porcelán SK. **Fejér:** Mezőfalva. **Győr-Sopron:** MOTIM

TE. Hajdú-Bihar: Debreceni Volán. **Heves:** Hatvani KVSC.

Komárom: Esztergomi MIM Vasas. **Nógrád:** Salgótarjáni Síkúgygyár. **Pest:** Ráckevei Aranykálász TSZ SE. **Somogy:** Honvéd Kiss János SE. **Szabolcs-Szatmár:** Rakamazi

Spartacus. **Szolnok:** Törökszentmiklósi SE. **Tolna:** Bátaszéki Vasutas SE. **Vas:** Répcelaki Bányász. **Veszprém:** Pápai Textiles SE. **Zala:** Hévízi SK.

NB II, Nyugati csoport

1. Haladás VSE	38	20	17	1	92-37	57
2. Nagykanizsai Olajb.	38	19	12	7	80-50	50
3. Keszthelyi Haladás	38	20	9	9	65-48	49
4. Sabaria SE	38	18	11	9	46-37	47
5. Pécsi VSK	38	16	12	10	57-35	44
6. Tapolcai Bauxitb.	38	18	8	12	58-54	44
7. Mohács-Vémé ndi TE	38	15	13	10	47-33	43
8. Komlói Bányász	38	15	10	13	44-39	40
9. Bábolnai SE	38	13	13	12	38-52	39
10. MÁV DAC	38	13	12	13	63-57	38
11. Soproni SE	38	13	10	15	51-44	36
12. Szekszárdi Dózsa	38	12	12	14	38-36	36
13. Bakony Vegyész TC	38	10	16	12	46-51	36
14. Ajkai Alumínium SK	38	13	9	16	52-54	35
15. Várpalotai Bányász	38	11	12	15	49-59	34
16. Dombóvári MSC	38	9	14	15	40-68	32

A SZEOL AK. Állnak, balról: Hevesi, Kovács, Kozma, Repka, Kutasi, Újhelyi, Szalai pályaedző. Guggolnak: Szabó, Szeghalmi, Kun, Hágelmann, Polyvás

Az I. osztályú mérkőzések eredményei

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.
1. Ferencvárosi TC	X	3-0	1-2	3-1	4-2	4-1	3-1	0-3	3-1	4-0	2-1	1-0	4-1	1-0	2-1	6-2	4-2	8-0
2. Tatabányai Bányász	1-1	X	1-1	2-0	2-2	2-0	1-1	5-0	1-0	1-0	3-2	1-0	3-0	2-0	0-1	2-0	2-0	1-0
3. Vasas SC	0-1	1-1	X	1-1	1-0	0-1	0-2	1-1	4-0	0-0	5-1	3-2	3-1	2-1	2-1	5-2	3-2	4-2
4. Videoton SC	1-0	2-2	1-0	X	1-0	0-1	2-1	0-0	3-1	2-1	3-1	2-0	3-2	7-2	5-0	4-1	4-2	2-0
5. Bp. Honvéd	0-1	1-1	3-3	1-0	X	2-0	2-0	0-0	1-0	4-1	4-2	3-1	3-1	1-0	1-1	2-1	3-3	5-1
6. Debreceni MVSC	1-0	0-1	1-3	1-0	0-0	X	2-0	3-2	1-1	0-0	1-1	1-1	3-1	2-0	0-0	2-0	2-0	3-0
7. Nyíregyházi VSSC	0-1	0-0	1-0	0-0	0-0	1-0	X	1-1	3-1	0-0	0-0	1-0	1-1	1-1	2-0	0-0	1-1	0-0
8. Újpesti Dózsa	0-2	1-1	1-3	0-0	2-1	0-0	1-2	X	2-2	5-1	2-1	3-2	3-0	2-3	2-0	3-3	2-2	5-2
9. Békéscsabai Előre	1-1	0-1	0-1	2-0	1-1	2-0	0-2	1-1	X	3-2	1-0	4-2	1-0	2-1	3-0	3-0	1-0	2-1
10. Pécsi MSC	1-1	3-0	3-3	1-1	1-1	2-1	2-2	0-1	1-0	X	1-0	1-0	5-1	5-1	2-2	3-0	0-0	2-0
11. Rába ETO	2-2	2-0	1-1	3-0	1-2	1-0	0-0	2-3	2-2	1-1	X	1-1	1-0	0-0	2-0	0-0	1-1	3-1
12. Csepel SC	0-0	0-1	1-1	4-0	0-2	1-1	0-0	1-1	1-1	1-1	1-2	X	2-0	2-0	3-0	3-1	1-1	1-0
13. Zalaegerszegi TE	4-4	2-1	2-4	1-3	3-2	1-3	3-2	1-3	2-1	3-1	1-3	2-0	X	4-1	3-3	4-0	0-2	5-4
14. Bp. Volán SC	1-3	0-2	1-1	0-3	1-3	1-0	1-1	3-1	4-4	2-1	1-0	0-0	0-0	X	1-0	5-1	1-1	3-0
15. Diósgyőri VTK	0-0	1-2	0-2	0-1	0-2	0-0	1-0	2-2	2-4	0-0	2-2	0-0	3-2	1-1	X	1-1	3-1	2-1
16. Kaposvári Rákóczi	1-1	0-3	2-0	1-4	1-1	0-2	0-1	1-1	2-1	2-1	0-3	1-1	1-1	0-0	1-1	X	1-0	3-0
17. MTK-VM SK	1-3	0-3	1-4	0-3	1-0	2-2	1-2	1-1	1-2	1-0	1-0	1-1	0-0	2-2	0-0	2-4	X	1-2
18. Dunaiújvárosi Kohász	1-1	1-1	1-4	4-1	1-1	0-2	1-2	0-0	2-2	2-1	1-1	1-1	0-1	2-1	0-0	1-1	2-2	X

Szocialista futballüzemág Győrben

Verebes József 1981 nyarán a Rába ETO csapatához szerződött. Noha jól dolgozott a Videotonnánál élete első, vezetőedzőként a legmagasabb osztályban töltött idényében (a Vidi az élen telelt), mégis csak nagyon kevesen gondolták, hogy a győriek lépése új korszakot nyit a nyolcvanas évek magyar futballjában.

Kovács Ferenc, Szőcs János, Lakat Károly dr. és Hidegkuti Nándor is a vezérkar kiszemeltje volt, közülük kettőnek még futó szerződése volt a DMVSC-vel, illetve a Tatabányával, Szőcs inkább visszatért Zalaegerszegre, az Aranycsapat egykori középcsatára pedig anyagi ügyekben nem jutott dűlőre. Végül képbe került Verebes József. *Havasréti Béla* – évtizedeken keresztül a *Népszport*, majd a *Nemzeti Sport* felkészült, lelkiismeretes győri tudósítója – említette meg az idényre visszatekintve: némi meglepetést keltett, hogy éppen Verebes mellett döntött a Rába ETO. Az edző ugyanis azért volt szabad, mert emberileg elégedetlenek voltak vele Székesfehérváron, s ezért 1981 nyarán, kölcsönös megegyezéssel, felbontották a szerződését.

Így magyarázható, hogyan lehetséges, hogy egy edző, aki mélyen és vakon hitt a saját képességeiben, egy „papíron” visszalépést jelentő döntésre szánta rá magát. A bajnokságban végül a negyedik helyen zárt székesfehérváriaktól a holtversenyben a tizedik helyen kikötött ETO-hoz igazolt. Egy olyan csapathoz, amelynek a nézőszáma a júniusi, Dunaújvárosi Kohász elleni hazai bajnokira mindössze ezeröttszázra fogyott. Verebest azonban meggyőzte az akkori ügyvezető igazgató, a klub korábbi játékosa. Szániel János elmondta neki, hogy Horváth Edével az élen a gyár a futball mögött áll, s képes új szellemben támogatni. Mindebbe az anyagi elismerést is beleértette.

A Rába ETO bajnoksapata. Állnak, balról: Győrfi László pályaedző, Hlagyvik, Gyurmánczy, Onhausz, Burcsa, Verebes József vezetőedző, Glázer, Csonka, Pardavi, Mile, Józsa Zoltán gyűrő. Középen: Szijártó, Szabó, Hannich, Szentés, Hajszán, Magyar, Póczik. Elöl: Kiss, Palla, Kovács

1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976
1977
1978
1979
1980

Pálfalvi Gábor *Futball-láz* című könyvében szerepel egy beszélgetésrészlet Horváth Edével, az akkori vezérigazgatóval. A „vörös báró” ebben beszélt arról, hogy a hetvenes évek végén átszervezték az egyesületet, s deklarálták, hogy az, mint egy gyáregység, a gyárhoz tartozik. (Az ügyvezető igazgató, Szániel ezzel párhuzamosan fősztályvezetői besorolást kapott.) Úgy

Hannich Péter, az idény gólkirálya tizenegyesből talál a Ferencváros kapujába

fogalmazott: „Kimondtuk, sok pénzünkbe kerültök, ezért mutassatok is valamit! Méghozzá teljesítménybérért!” S még hozzátette: „Megtaláltuk azt a formát, hogy a labdarúgók nem csupán formálisan a vállalat alkalmazottai. Hozzánk tartoznak, tehát rendes bért és prémiumot kapnak, ami beszámít a nyugdíjukba is. Tehát hivatalosan történik minden. Ha nincs teljesítmény, természetesen nem járulhatnak a kasszához a játékosok.”

Amikor az új edző először bement az öltözőbe, egy morálisan szétesett csapat várt rá, amelyből ráadásul Hannich Péter a Vasasba akart igazolni, Póczik Józsefet pedig, két játékosársával együtt, a vezérkar fel akarta ajánlani cserébe Burcsa Győzőért vagy Szentés Lázárért. Utóbbi kettő egyébként végül kifejezetten a (majdani) Mágus kedvéért igazolt Győrbe.

Verebes 1981. július 13-án költözött Győrbe. Mindenki kitalálhatja, hogy mikor hangzott el először „a Rábánál nem ismerek jobb csapatot” kitétel. Július 13-án.

A következő hetekben kialakult, vagy inkább csak alakulgatott az 1981–1982-es idényre a keret. Burcsa Győző és Szentés Lázár átigazolása még nem volt rendben, Kovács László, a korábbi válogatott kapus, aki – mivel a Videotonnál már perifériára szorult –, az előző idényben nem is szerepelt tétmérkőzéseken, ugyancsak később érkezett. Már le is tett arról, hogy valaha az élvonalban védhet.

A fentiek tudatában – hozzátéve azt is, hogy sokáig tartott a Ferencvárosba vágó Pölöskei Gábor körüli huzavona is – nem csodálható, hogy a szurkolók aggódva várták az idény kezdetét. Kétségeiket nem oszlatta el az újonc Ózdi Kohász elleni idegenbeli találkozó sem: az előző tavasszal még a második vonalban szereplő borsodi együttes 4-3-ra győzött. Érdemes felidézni, illetve hozzátenni: az ETO a Kiss – Csonka, Hlagyvik, Hannich, Magyar – Pardavi, Mile, Póczik – Szabó O., Gyurmánczy, Hajszán tizeneggyel kezdte az idényt, Glázer és Onhausz állt még be. Verebes tajtékzott, de azt emlegette, hogy bátortalanok a játékosai, nem merik egyelőre megcsinálni az edzésen begyakoroltakat. S hétfőtől már az első hazai meccsre koncentrált. Az élvonalban akkor már több mint nyolc hónapja, 1980. december 13. óta veretlen Tatabányai Bányász készült a Kisalföldre. Meg egy teljes spanyol forgatócsoport, amelyik a Real Madrid ellen hangoló kék-fehérekre volt kíváncsi. Szentés Lázár játékedénye már rendben volt, ám sérülése miatt kétséggé vált a pályára lépése. Verebes rábeszélte, hogy vállalja, a center pedig három gólt lőtt. A Rába ETO 5-3-ra nyert, s a nézők láthatták, a holland iskolát emlegető, látványos csatárjátékot ígérő Verebes nem a levegőbe beszél. Ősszel az ETO más és más arcát

1981

1982

1983

1984

1985

1986

mutatta Győrben és idegenben. Hazai közönség előtt a csapat szórta a gólokat, a Diósgyőrnek hetet, a Videotonnak (micsoda presztízsmeccs volt ez Verebesnek!) ötöt, a Csepelnek négyet, a Zetének hármat vágott. Ugyanakkor idegenben beleszaladt néhány nagy pofonba, ilyen volt a szombathelyi 1-5, az újpesti 1-3 vagy a debreceni 2-3. Ugyan szoros volt az élmezőny, de a 15. forduló után még csak a hatodik helyen álltak a zöld-fehérek.

Pedig akkor rangadót nyertek: Győrben Szabó Ottó két góljával s Póczik József nagy-

szerű játékkal 2-0-ra legyőzték a bajnoki címet védő Ferencvárost. Utána nyertek a hétközi fordulóban Pécsen, majd Győrben a Bp. Honvéd ellen (vagyis bő egy héten belül legyőzték az 1981-es, majd az 1980-as bajnokot is), s végül a második helyen zárták az első fél szezont. Mivel az MLSZ ősszel úgy döntött, még néhány tavaszi forduló is előrehoz 1981 végére, a csapatok játékban maradtak. A Rába pedig lendületben: az Ózd ellen 9-2-re, a SZEOL AK ellen 8-0-ra diadalmaskodott, s nem kapott ki a nagy rivális Tatabánya pályáján sem (0-0).

Az újjászervezett-újjászületett Rába ETO a második helyen zárta 1981-et. Ennek hatására Verebes négy idősebb játékosának, Mile Sándornak, Magyar Lajosnak, Póczik Józsefnek és Glázer Róbertnek megengedte, hogy tegezze...

A csapatával a második helyen álló tréner számára nem volt ismeretlen a „magaslaton való telelés”, egy évvel korábban a Videotonnal még ennél is jobban állt. Az idő hamar megadta neki a javítás lehetőségét: nem akarta még egyszer elrontani a tavaszi idényt. Ennek ellenére az

A csepeli gárda. Állnak (balról): Tulipán, Lazsányi, Kóhalmi, Varga, Kovács A., Weber, Gálhidi. Guggolnak: Mészöly, Kincses, Budavári, Godán

Szocializmus kontra kapitalizmus

Nagy N. Péter (aki mostanság a Népszabadság főszerkesztője) a Magyar Nemzet egyik 1981. december elején megjelent számában írt a társadalom aktuális állapotát a futballjellel összekötő cikket. Arra a felismerésre jutott, hogy a társadalmi formációk közötti különbségek is okai lettek a hetvenes évek végére a labdarúgásban tapasztalható különbségeknek. Hangsúlyozta, hogy a szocialista országokban nem olyan vérrre menő a küzdelem, mint a kapitalizmusban, ahol a szabadverseny öldöklő küzdelmében eltapossák a gyengébbet, aki talpon akar maradni, aki meg akar gazdagodni, annak a legnagyobb erőfeszítéssel kell a képességeit kibontakoztatni. A szocialista társadalom humánuma kevésbé serkentő. Példaként hozta fel a kint megfiatalodott válogatott játékosokat, akikre pezsdítő hatással volt a közeg. Azt gondoljuk, igaza volt.

1981

1982

1983

1984

1985

1986

1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976
1977
1978
1979
1980

alapsapatával (Kovács – Csonka, Hlagyvik, Mile, Magyar – Hannich, Póczik, Burcsa – Szabó, Szentes, Hajszán) felálló ETO 1-0-ra kikapott Zalaegerszegen.

1981
1982
1983
1984
1985
1986

Ám ezt követően a győriek már egyetlen vereséget sem szenvedtek! Március közepén, ráadásul Hannich Péter nélkül, 2-0-ra megverték az egyik legnagyobb vetélytársukat, az Újpesti Dózsát. S már csak a korábban a lila-fehéreket ugyancsak legyőző Videoton állt előttük a tabellán. A székesfehérvári csapat sem sokáig. A két gárda a következő körben 2-2-re végzett a Sóstói Stadionban. Akkor nagyon tömörre vált az élmezőny, kilenc fordulóval a zárás előtt a Videotonnak 35, a Dózsának 34, a Rábának és a tavaszra megtáltosodott Ferencvárosnak 33-33 pontja volt.

A hajrá a két zöld-fehér alakulaté volt. A 30. fordulóban az ETO 8-1-re kiütötte a Debrecent, a Ferencváros pedig rangadót nyerve még a dobogótól is elérhetetlen messzeségbe taszította a Videotont. A következő játéknapon a két győztes egymás ellen játszott az Üllői úton.

1981
1982
1983
1984
1985
1986

Ez volt a bajnoki döntő. Harmincezer néző előtt a Fradi Szabadi góljával a 12. percben megszerezte a vezetést. A második félidőre hátrányban mentek ki a győri játékosok, de húsz perc alatt megfordították, sőt megnyerték a meccset. Burcsa (49. perc), Szentes (55. perc) és Szijártó (65. perc) is szerzett gólt. Utána Kovács László kivédte Rab tizenegyesét. A védő, ellentétben Nyilasival és Pogánnyal, legalább vállalta a lövést. Azért a Ferencváros nem adta fel, ám Pogány (73. perc) szépítése után Hajszán (84. perc) azonnal visszaállította a különbséget, így már nem sokat számított Ebedli (85. perc) találata. „Azt hiszem, bajnokhoz méltóan játszott a csapat. 0-1 után teljesen átvettük az irányítást, s az Üllői úton, a volt bajnokcsapat ellen bebizonyítottuk, hogy nem véletlenül rúgtunk ennyi gólt” – lelkesedett a *Népsportnak* nyilatkozva Verebes József. Az ellenfél edzője, Novák Dezső úriemberként nyilatkozott: „Ki hitte volna, hogy három gólt rúgunk a Rábának és mégis kikapunk! Ez sajnálatos, durva védelmi hibák miatt következett be, főleg Beles és Jancsika hibájából. Kihagytunk egy 11-est is, a Rába jobban játszott, s ezért nem maradt számomra sem más hátra, mint hogy gratuláljak nekik.”

Hannich Péter és Burcsa Győző boldog kettőse

1981
1982
1983
1984
1985
1986

Az ETO az utolsó két fordulóban tovább növelte az előnyét, öt pontot vert a címvédő Ferencvárosra. Ennél is fontosabb, hogy 102 góllal zárt. 1968 óta nem szerzett egyetlen csapat sem száz gólnál többet az NB I-ben! Hannich Péter, aki az idény előtt majdnem aláírt a Vasashoz, 22 találatával megszerezte a gólkirályi címet. Az ország nagy része (tegyük hozzá: elsősorban a vidék) a Rába bűvöletében élt.

A bajnok Rába ETO átlagnézőszáma 10 558-ra emelkedett, 350 százalékkal nőtt az előző idénybelihez képest. A csapat kiválóan teljesített a rangadókon, a 2–7. helyezettek ellen a megszerezhető pontok 79 százalékát begyűjtötte! (A 8–13. helyezettek ellen 66, a 14–18. helyezettek ellen 70 százalékos teljesítményt nyújtott.) Mindkét félidény második felében játszott csúcsformában, az 1–10. fordulóban 55, a 11–20. fordulóban 80, a 21–27. fordulóban 71, az utolsó hét fordulóban 86 százalékát gyűjtötte be a megszerezhető pontoknak.

(Derül ki *Havasréti Béla* a *Népsport* 1982. május 10. számában a *Győr fölött ragyog az ég* című cikke statisztikáiból.)

A Rába Vagon- és Gépgyár busásan megjutalmazta az extra teljesítményt nyújtó futballista-dolgozóit. *Pálfalvi Gábor* öröközte meg az utókor számára Horváth Ede ezzel kapcsolatos szavait a már említett könyvből: „Egymillió forintot fizettünk ki húsz embernek, három részletben. (...) A labdarúgók éves jövedelme 180-300 ezer forint között volt. A legtöbbet az edző javaslatára Póczik kapott, nyilván meg is érdemelte.”

AZ ÉV JÁTÉKOSA

A Népsportnál: hajrá, vidék!

Nyilasi Tibor lett 1981-ben az MLSZ választásán az esztendő legjobb labdarúgója. A Ferencváros ezüstcipős középpályása pályafutása addigi legjobb évét zárta, népszerűsége minden korábbit felülmúlt.

Az esztendő végén a *Labdarúgás* felkérésére edzők, ellenőrök és újságírók szavaztak. Nyilasi kapta a legtöbb pontot, Mészáros Ferenc, a Sporting kapusa és Garaba Imre, a Bp. Honvéd beállója előtt. A *Képes Sport* Az Ön tizenegye pályázatán is Nyilasi kapta a legtöbb voksot (49 567), több mint nyolcezerrel többet, mint az ősz felfedezettje, a második helyre befutott debreceni Sallai Sándor. Az olvasók az alábbi tizenegy játékost tüntették ki a legtöbb szavazattal: Mészáros, Szántó, Bálint, Garaba, Martos, Nyilasi, Sallai, Kerekes György, Kiss László, Szentes és Törőcsik. Akkor még nem lett úrrá a szurkolókon a győri football-láz.

Nyilasi Tibort jelölte az MLSZ az 1981-es esztendő legjobbjának

Tavasszal ellenben remekelt a Rába ETO, s ez nagyban meghatározta a *Népsport* osztályozókönyvének végeredményét is. A mezőnyjátékosoknál az első két helyen a bajnoksapat középpályásai végeztek. A legjobb tíz sorrendje: 1. Póczik (Rába ETO, 6,484), 2. Hannich (Rába ETO, 6,151), 3. Kerekes Gy. (DMVSC, 6,136), 4. Nagy L. (Ú. Dózsa, 6,105), 5. Görgei (DVTK, 6,090), 6. Kerekes A. (Békéscsaba, 6,058), 7. Menyhárt (DMVSC, 6,058), 8. Vörös (Haladás, 6,030), 9. Pogány (FTC, 6,000), 10. Magyar (Rába ETO) és Moldván (Nyíregyháza, 5,968). A kapusoknál: 1. Hegedűs (Kaposvár, 6,428), 2. Disztl P. (Videoton, 6,236), 3. Kiss (Tatabánya, 6,040). Érdekes, hogy a felsorolt tizennégy játékos közül csak ketten, Nagy László és Pogány tartoztak budapesti klubba.

Ugyancsak figyelemre méltó, hogy a világbajnokságra kivitt válogatott – az idényben valamely hazai alakulatban szereplő – alapjátékosai közül senki sem került az eminensek közé.

A sportnapilap rangsora alapján a legjobbak tizenegye: Hegedűs – Királyvári (Békéscsaba, 5,937), Kerekes A., Görgei, Magyar – Hannich, Póczik, Nagy L. – Szabó O. (Rába ETO, 5,823), Kerekes Gy., Tieber (Videoton, 5,608). A B-csapat: Disztl P. – Szabó Gy. (Tatabánya, 5,852), Hlgyvík (Rába ETO, 5,884), Vörös, Horváth (Videoton, 5,714) – Oláh (DVTK, 5,937), Menyhárt, Pogány – Májer (Videoton, 5,774), Törőcsik (Ú. Dózsa, 5,782), Hajszán (Rába ETO, 5,588).

A Dózsa diadala: „Szekszárdon születtem”

Már a legjobb 32 közé jutásért is akadtak meglepetések az idény kupasorozatában. A Vasas csak 6-4-re nyert az Osztapenko SE katonái ellen, a Bp. Honvéd tizenegyespárbajban verte meg a Siófokot, a Videoton hosszabbításban gyűrte le a Mezőfalvát. E három élvonalbeli gárda végül továbbjutott, ellentétben a Honvéd Kun Béla SE ellen szétlövésben búcsúzó Tabányával, vagy a MOTIM TE-től ugyanígy kikapó ZTE-vel. Kiesett a bajnoki címet védő Ferencváros is, 2-0-ra veszített az addigi évek legkülönlegesebb örökrangadóján a második ligás MTK-VM ellen.

A kék-fehérek aztán a következő körben sikeres büntetőpárbajt víva túljutottak a Bp. Honvédon is, de búcsúzott a Mohács-Vémenéd ellen Rába ETO, s a szomszédvár ellen veszítő PMSC Komlón.

A nyolc közé jutásért folytatódtak a meglepetések (a mosonmagyaróváriak kiejtették tizenegyesekkel a Vasast), s ezen szakasz után még három alacsonyabb osztályú volt versenyben. Közülük kettő egymás ellen játszott az elődöntőért: az MTK-VM kiejtette a Komlót.

A fináléért vívott meccseken 180 perc alatt mindössze két gól esett, egyiket az Újpesti Dózsa, a másikat a Videoton szerezte. E két csapat játszotta a döntőt, 18 000 néző előtt, Szekszárdon. A lila-fehérek simán nyertek, mindkét góljukat az élete legjobb mérkőzését játszó Birkás Péter szerezte. A Temesvári Miklós által irányított Dózsa öt mérkőzést vívott a kupagyőzelemig vezető úton, az Ajkai Alumínium (1-0), a Hernád (6-0), a Volán (2-1), a Hollandiából hazatelepült edző, Zalai László (eredeti nevén Zsiros András) által irányított Békéscsaba (1-0), s végül a Videoton (2-0) ellen összesen egyetlen gólt kapott.

A Szabad Föld Kupa döntőjét ezúttal is az Üllői úton, a május 9-i FTC–DVTK bajnoki meccs előtt rendezték. A korábbi válogatott játékos, Vasas Mihály az Újpest által az MNK-ból kieltett alakulata, a Hernádi Március 15. TSZ SK és az MHD Balatonfüred találkozója 1-1-re végződött, előbbi alacsonyabb osztályú csapatként elnyerte a trófeát.

A Magyar Népköztársasági Kupa 1981–1982-es kiírása

Negyeddöntő: Diósgyőri VTK–Békéscsaba 1-1 (tizenegyesekkel 3-5), Videoton–MOTIM TE 3-0, Újpesti Dózsa–Volán SC 2-1, MTK-VM–Komlói Bányász 1-0

Elődöntő: Újpesti Dózsa–Békéscsaba 1-0, Videoton–MTK-VM 1-0

Nagy László, a lilák csapatkapitánya emeli a magasba a kupát. Kardos, Steidl és Tóth József figyel

Fotó: Labdarúgás

1981

1982

Döntő

Újpesti Dózsa–Videoton SC 2-0 (1-0)

1982. április 4., Szekszárd, 18 000 néző. Jv.: Nagy M.

Újpesti Dózsa: Szendrei – Herédi, Kovács J., Kardos, Tóth J. – Kolár (Jurácsik, 85.), Kisznyér, Steidl, Nagy L. – Bodnár, Birkás

Videoton: Disztl P. – Végh, Disztl L., Csuhay, Horváth – Palkovics, Csongrádi (Novath, 73.), Vadász – Májer (Nagy T., 64.), Szabó, Tieber

Gólszerző: Birkás (45., 78.)

KÉPES SPORT KUPA

...és nemzetközivé lesz...

Első alkalommal bonyolították le a *Képes Sport* kupáját külföldi csapatok részvételével, az eperjesi Tatran és a kassai Lokomotíva vendégeskedett Miskolcon. A magyar futballt a Diósgyőri VTK és a torna történetének legeredményesebb csapata, a Videoton képviselte. Az előző évekhez képest alaposan kicserélődött székesfehérváriak ezúttal csak a negyedik helyen végeztek, ellenben a DVTK itthon tartotta a serleget. Oláh Ferenc lett a legjobb játékos, a kassai Stanislav Seman a legjobb kapus. Borostyán Mihály hat góllal nyerte el a gólkirályi címet.

BORDÓ BÁRSONYSAPKÁBAN

Mészöly szabadszájúsága inkább volt téma, mint a csoportelsőség

Túlteljesítette a reményeket Mészöly Kálmán válogatottja azzal, hogy már az utolsó selejtezőjétől függetlenül kiharcolta az 1982-es Mundialon szereplés jogát. A spanyolországi tornán góltrekordot ért el – de egy szerencsétlen gól miatt nem jutott tovább a csoportjából.

A válogatott kerete. Állnak, balról: Mészöly Kálmán szövetségi kapitány, Müller, Martos, Kerekes A., Rab, Katzirz, Mészáros, Kiss I., Tóth J., Kiss L., Fazekas, Mezey György edző. Elöl: Varga, Pölöskei, Sallai, Bodonyi, Nyilasi, Bálint, Törőcsik, Póczik, Várady

1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976
1977
1978
1979
1980

Augusztusban kezdte az idényre való közös felkészülést a csapat, Törőcsik András és Nyilasi Tibor vezérletével Lisszabonban 3-0-ra megverte a Baróti Lajos által irányított Benfica-t. Második mérkőzésén 1-1-re végzett a Sportinggal. Hazatérve, Ausztriában 6-3-ra nyert az Eisenstadt ellen, majd nehezen bár, de 1-0-ra legyőzte a hazánkban edzőtáborozó kuvaiti al-Kvadisziját is.

Szeptember 23-án közel 75 000 fanatikus előtt lépett pályára Bukarestben. A svájciak elleni, vendégként elért döntetlen, a románok elleni hazai és a norvégok elleni idegenbeli győzelem után júniusban Mészöly Kálmán együttese kikapott a Népstadionban az angoloktól. Sokba kerülhetett volna még egy vereség, s Bukarestben nem várt rá egyszerű 90 perc. A kapitány újoncot avatott, s ez azóta is gyakran

A bukaresti tizenegy. Balról: Nyilasi, Mészáros, Bálint, Martos, Garaba, Sallai, Fazekas, Kiss L., Törőcsik, Rab, Tóth J.

emlegetett nagy húzásának bizonyult: az akkor még debreceni Sallai Sándort állította be, mégpedig a románok karmesterének, a később edzőként is nagy karriert befutott Anghel Iordănescunak az őrzésére. Ez volt a siker egyik kulcsa, de azért a többiek (Mészáros, Martos, Bálint, Garaba, Tóth J., Nyilasi Rab, Fazekas, Törőcsik, Kiss László és a csereként beállt Csapó, Müller kettős) is megtették a magukét. A 0-0 nagyon jól jött a végelszámoláshoz.

Október közepén szép sikert hozott a svájciak elleni világbajnoki selejtező is: a Mészáros – Szántó, Kerekes A., Garaba, Tóth J. – Sallai, Nyilasi, Müller – Fazekas, Törőcsik, Kiss L. (Kerekes Gy.) összeállítású legénység Nyilasi Tibor két, Fazekas László egy góljával simán, 3-0-ra nyert. A két meccsen szerzett három ponttal a nemzeti tizenegy igen közel került a továbbjutáshoz. A következő mérkőzésen, a Népstadionban a norvégok legyőzésével meg is váltotta a jegyét a spanyolországi Mundialra. A vendégek legjobbjá, a repüléstől irtózó Thomas Lund gépkocsival érkezett Budapestre, s a skandinávok szempontjából jó, hogy eljött, mert még gólt is szerzett. De ez nem sokat számított, mert a Mészáros – Martos, Bálint, Garaba, Tóth J. – Müller (Csapó), Nyilasi, Sallai – Fazekas, Törőcsik, Kiss L. összeállítású magyar válogatott Bálint és Fazekas egy-egy, valamint Kiss László két találatával négyig jutott. Másutt volt akkoriban még az ingerküszöb: a válogatott kijutott a világbajnokságra, de néhány héttel később, a bemutató után már *László György* portréfilmje, a 49 perces *...és Mészöly Kálmán, a kapitány* tematizálta a közvéleményt. A nagy idegfeszültség alatt lévő szövetségi kapitány úgy káromkodott, ahogyan máskor is, néhány tiráda után manapság talán még a korhatárt jelző 16-os karikát sem tennék ki, de akkor botrányt okozott.

1981

1982

1983

1984

1985

1986

Fontosabb, hogy a győzelem (szerencsére) tét nélkülivé tette a november 18-i, angolok elleni, londoni vb-selejtezőt. A Wembley-ben valójában „barátságos tétmérkőzést” vívott a válogatott. A Mészáros – Martos, Bálint, Garaba, Tóth J. – Müller, Csapó (Szántó), Törőcsik, Sallai – Fazekas (Kerekes Gy.), Kiss L. összeállítású együttes szoros mérkőzésen 1-0-s vereséget szenvedett. Az egyetlen gólt Mariner szerezte, a 16. percben, Mészáros kapus hibája után. Az angoloknak nagyon fontos volt a győzelem, nagy örömmel ünnepelték, amint utóbb kiderült, a mindent eldöntő találatot. (Két válogatott akad, amelyik ellen Paul Mariner két mérkőzésen is szerzett gólt „háromoroszlános” mezben: az egyik a luxemburgi, a másik a magyar.)

A *France Football* európai ranglistáján a magyar válogatott (a nyugatnémet, a szovjet és a jugoszláv csapat mögött) negyedik lett az 1981-es eredményei alapján. A belgrádi *Szport* hasonló ranglistáján ugyanez a három együttes és a belga mögött ötödik. Aligha vitatható: az európai sajtó ismét a kontinens elitjébe sorolta a nemzeti tizenegyünket.

1982 elején Ausztráliába és Új-Zélandra utazott felkészülni a keret. Az ötödik kontinensen „bemelegítésként” 4-1-re megverte Canberra kombináltját, majd a vártnál gyengébben szerepelt Sydney-ben, a St. George Budapest megalapításának 25. évfordulója tiszteletére rendezett négyes tornán. Az ünnepelt elleni 2-0, az Olympic Sydney elleni 3-3 és az újvidéki FK Vojvodina elleni 1-2 a harmadik helyet érte. Melbourne-ben aztán Victoria állam válogatottját 2-0-ra, az újból ellenfélnek választott Vojvodinát 5-0-ra verte meg.

Továbbrepülve két mérkőzést vívott Új-Zélandon. Az elsőt Aucklandben 2-1-re megnyerte, a hajrában felülkerekedve. A Kakas – Szántó, Rab, Garaba, Tóth J. – Sallai, Moldván (Törőcsik), Csongrádi – Bodonyi, Izsó (Kiss L.), Pölöskei összetételű együttesben csak hazai klubokban szereplő futballisták játszottak, a kapitány Kakas László (FTC) és Moldván Miklós (Nyíregyháza) személyében két újoncot avatott. Utóbbi mindmáig a szabolcsi klub történetének egyetlen válogatott játékosa. Izsó Ignácnak a válogatottban elért első góljával vezetést szerzett a csapat a 17. percben, ezt Turner a 44. percben, a hazai bíró által jótékonyan megadott büntetéből kiegyenlítette. A 86. percben Bodonyi Béla érte el a győztes gólt. Auckland után Christchurch volt a következő helyszín, a 20 000 néző előtt a következő években a Werder Bremen színeiben nagy karriert befutó Wynton Rufer szerzett vezetést a 13. percben, büntetéből. A magyar együttes a második félidőben kerekedett felül, az 50. percben Pölöskei Gábor, a 65. percben az első meccsen is gólt szerző, ezúttal csak 9 perce pályán lévő Izsó Ignác vette be a szűk két évtizeddel később a XX. század második legjobb ausztráliai-óceániai kapusának választott Frank van Hattum hálóját. A mieink összeállítása a következő volt: Kakas – Szántó, Rab, Garaba, Varga J. – Sallai, Moldván (Nyilasi), Csongrádi (Várady) – Bodonyi, Kiss L. (Izsó) Pölöskei. (A két új-zélandi meccsen pályára lépetteken kívül Katzirz és Kerekes Attila kapott még szerepet a portyán.)

Márciusban a Népstadionban (15 000 néző előtt) 8-2-re verte meg az immár a légiósokkal, Fazekassal, Kocsissal, Martossal, Bálinttal és Müllerrel kiegészült gárda az RFC Antwerpet. (Pintér Sándor szerződötetésének feltétele volt magyar részről, hogy a belgák játsszanak nálunk egy meccset.) Egy héttel később hidegzuhanyt jelentett az ötvenezer néző előtt elszenvedett hazai vereség az osztrákoktól. A kapitány továbbra sem számított a bajnokságban remeklő győri játékosokra, a hároméves szünet után visszatérő Póczik József kivételével. Így a Mészáros – Martos, Rab, Bálint, Tóth J. (Kiss L.) – Sallai, Müller (Póczik), Nyilasi – Fazekas (Bodonyi), Törőcsik, Pölöskei összeállítású csapat lépett pályára. Az osztrákok nagyon jól, a magyarok nagyon rosszul játszottak az első hatvan percben, a vendégek Krankl, Schachner és Hattenberger

1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976
1977
1978
1979
1980
1981
1982
1983
1984
1985
1986

révén már 3-0-ra vezettek. A cserékkel feljavult a magyar együttes, előbb a mindössze két perce pályán lévő Várady Béla szabadrúgásból, majd a 69. percben Nyilasi Tibor egy látványos labdavevétel után szépitett – de egyenlíteni már nem sikerült. Pedig a körítés ünnepi volt, tekintettel arra, hogy a két ország a 125. válogatott mérkőzését játszotta egymás ellen. A felvezető programot a két öregfiúk-válogatott békés 1-1-e jelentette, majd a hangszórókból a régi nagy csaták izgalmas pillanatainak közvetítésrészleteit lehetett hallani. A kezdőrúgást Hidegkuti Nándor végezte el. Díszvendég volt João Havelange, a FIFA és Artemio Franchi, az UEFA elnöke.

Még nagyobb csalódást okozott az április 18-án a peruiak elleni vereség. Pedig jobban nem is kezdődhetett volna a mérkőzés, a „sógorok” elleni meccs óta a felére fogyatkozott, s így csak 25 000 fős publikum őszinte öröme az újonc középcsatár, Szentes Lázár már az első percben gólt szerzett. (Hannich Péter is ekkor mutatkozott be a válogatottban.) A folytatásban ellenben szinte semmi sem sikerült a Katzirz – Sallai, Kerekes A., Tóth J. (Varga J.) – Hannich (Moldván), Rab, Póczik (Várady) – Bodonyi (Szokolai), Szentes, Kiss L., Pölöskei összeállításban futballozó, támadójátékosokban egyáltalán nem szűkölködő együttesnek. A dél-amerikaiak a második féлдőben két gólt is szerezve fordítottak, s mindkét góljukat Uribe lőtte.

Nem álltunk jól – alig két hónappal a világbajnokság rajtja előtt.

1981. szept. 23.	Bukarest	ROMÁNIA	0-0	vb-sel.	
1981. okt. 14.	Bp., Népst.	SVÁJC	3-0 (1-0)	vb-sel.	Nyilasi 2, Fazekas
1981. okt. 31.	Bp., Népst.	NORVÉGIA	4-1 (1-1)	vb-sel.	Bálint, Kiss L. 2, Fazekas
1981. nov. 18.	London	ANGLIA	0-1 (0-1)	vb-sel.	
1982. febr. 11.	Auckland	ÚJ-ZÉLAND	2-1 (1-1)		Izsó, Bodonyi
1982. febr. 13.	Christchurch	ÚJ-ZÉLAND	2-1 (0-1)		Pölöskei, Izsó

1982. márc. 24.	Bp., Népst.	AUSZTRIA	2-3 (0-1)		Várady, Nyilasi
1982. ápr. 18.	Bp., Népst.	PERU	1-2 (1-0)		Szentes
1982. jún. 15.	Elche	SALVADOR	10-1 (3-0)	vb-csopt.m.	Nyilasi 2, Pölöskei, Fazekas 2, Tóth J., Kiss L. 3, Szentes
1982. jún. 18.	Alicante	ARGENTÍNA	1-4 (0-2)	vb-csopt.m.	Pölöskei
1982. jún. 22.	Elche	BELGIUM	1-1 (1-0)	vb-csopt.m.	Varga J.

Az idény során a magyar válogatottban szerepelt játékosok
 11 mérkőzésen: Kiss László (Vasas), Sallai Sándor (DMVSC)
 9 mérkőzésen: Garaba Imre (Bp. Honvéd), Tóth József (Ú. Dózsa)
 8 mérkőzésen: Fazekas László (RFC Antwerp), Mészáros Ferenc (Sporting CP), Nyilasi Tibor (FTC), Törőcsik András (Ú. Dózsa)
 7 mérkőzésen: Martos Győző (Waterschei), Müller Sándor (Hercules Alicante), Pölöskei Gábor (FTC)
 6 mérkőzésen: Bálint László (Toulouse FC), Rab Tibor (FTC)
 4 mérkőzésen: Bodonyi Béla (Bp. Honvéd), Szántó Gábor (FTC), Varga József (Bp. Honvéd)
 3 mérkőzésen: Csapó Károly (Tatabányai Bányász), Kerekes Attila (Békéscsabai Előre), Moldván Miklós (Nyíregyházi VSSC), Szentes Lázár (Rába ETO)
 2 mérkőzésen: Csongrádi Ferenc (Videoton), Izsó Ignác (Vasas), Kakas László (FTC), Kerekes György (DMVSC), Póczik József (Rába ETO), Várady Béla (Vasas)
 1 mérkőzésen: Hannich Péter (Rába ETO), Katzirz Béla (Pécsi MSC), Szokolai László (FTC)

ARANYLABDA

Csernai Pál két játékosa a lista élén, két magyar futballista a pontszerzők között

1981-ben – négyéves szünet után – ismét kaptak szavazatot magyar játékosok. Ugyanazokra érkezett voks, mint 1977-ben, csak ezúttal Törőcsik András végzett előrébb. Az Újpesti Dózsa csatára Zbigniew Boniek, Maxime Bossis, David Kipiani és Bruno Pezzey társaságában, hat ponttal, holtversenyben tizenegyedik lett. Az európai ezüstcipős Nyilasi Tibor, két lengyellel, Włodzimierz Smolarekkel és Grzegorz Latóval együtt, két ponttal a 28. helyen végzett. Az Aranylabdát ismét Csernai Pál játékosa, Karl-Heinz Rummenigge nyerte el, klubtársa, Paul Breitner és az ugyancsak német Bernd Schuster előtt. (1977 óta kétszer Kevin Keegan, majd 1980-ban Rummenigge nyert.) Érdekes, hogy az első tíz közé az akkoriban a magyar csapattal többször találkozó szovjet válogatott három futballistája, Oleg Blohin, valamint (nyilván elsősorban a Dinamo Tbiliszi sikereit elismerve) Alekszandr Csvadze és Ramaz Sengelija is bekerült. Huszonhat újságíró szavazott, a magyarok képviselőiben Lukács László, a Népszabadság sportrovatvezetője.

1981

1982

Vébé gólrekord, Maradona-frász, korai kiesés

Viták közepette készült a magyar válogatott a spanyolországi világbajnokságra. A hivatalos mérkőzések gyenge tavaszi mérlege éppen ellentétes jelzőket csalt elő, mint a Verebes József által irányított Rába ETO látványos támadójátéka, bajnoki szereplése. A közvélemény, ha tehetne volna, jó néhány győri játékost beállított volna az együttesbe, ugyanakkor Mészöly Kálmán és első számú segítője, Mezey György nem akarta felforgatni a selejtezőket sikerrel megvívott, részben a harminc fölötti légiósokra épített alapcsapatot.

A hazai felkészülési találkozók eredményei nem igazolták a kapitány elképzelését. A Hércules Alicantét ugyan magabiztosan győzte le 4-2-re a válogatott, ám az Elche ellen csak szenvedve sikerült 2-1-re nyernie. (Az egyetlen játéklehetőséget kapott győri, Szentes Lázár mindkét találkozón gólt szerzett.) Néhány nappal az indulás előtt a csapat csak Varga Józsefnek a 88. percben szerzett góljával mentette döntetlenre a Népstadionban (12 ezer néző előtt!) az 1. FC Kaiserslautern elleni meccset. Nem jött jól Mészölyéknek, hogy néhány nappal később a Rába ízekre szedte a Bundesliga egyik élcsapatát.

Nem volt teljes a béke tavasszal a kereten belül a budapesti és a győri meghívottak között sem, Póczik pedig (sérülésre hivatkozva) lemondta a vb-szereplést, miután kiderült, hogy nem a kezdőcsapatban számít rá a kapitány.

Spanyolországba végül Mészáros Ferenc, Martos Győző, Bálint László, Tóth József, Müller Sándor, Garaba Imre, Fazekas László, Nyilasi Tibor, Töröcsik András, Kiss László, Pölöskei Gábor, Szentes Lázár, Rab Tibor, Sallai Sándor, Bodonyi Béla, Csongrádi Ferenc, Csapó Károly, Kerekes Attila, Varga József, Csuha József, Katzirz Béla és Kiss Imre utazhatott. (A mezszámok sorrendjében.)

A keret május 18-án a kor szellemének megfelelő esküt tett Tatán: „Fogadom, hogy becsületesen, legjobb tudásom szerint és töretlen akarattal készülök a XII. labdarúgó-világbajnokság mérkőzéseire. Fogadom, hogy minden tevékenységemet a népem és a hazám iránti hűség hatja át.” Szepesi György, az MLSZ elnöke az ünnepélyes aktuson elmondott beszédében az OTSH-n kívül a klubedzőknek is megköszönte, hogy minden segítséget megadtak a felkészüléshez. Akik tudtak a válogatott stábjá és a győriek közötti konfliktusról, ezt alig bírták mosolygás nélkül végighallgatni...

Az első találkozó a vártnál is jobban alakult, s egycsapásra átfordította a hangulatot. Elchében világbajnoki rekordot, 10-1-es győzelmet hozott a Salvador elleni mérkőzés. Sem korábban, sem azóta nem szerzett tíz gólt egy csapat vb-mérkőzésen. Ugyancsak rekorder lett a Töröcsik Andrászt váltó Kiss László, aki hét perc alatt mesterhármast szerzett, s ezzel övé a cserejátékosként elért legtöbb gól s a leggyorsabb mesterhármast dicsősége is.

A magyar válogatott a Mészáros – Martos, Bálint, Garaba, Tóth J. – Müller, Nyilasi, Sallai – Fazekas, Töröcsik, Pölöskei összeállításban kezdett, s már a harmadik percben vezetéshez jutott: Fazekas jobb oldalról középre ívelt, pontosan az őrizetlenül érkező Nyilasi fejére, aki 7 méterről pompás fejessel küldte a lécz alá a labdát. A tizedik percben a csapat legfiatalabb

1981

1982

tagja, Pölöskei Gábor következett, aki a balösszekötő helyén remekül ugrott ki, elhúzott a jobb-hátvéd Castillo mellett, betört a büntetőterületen belülré, majd kissé kisodródva 10 m-ről a kifutó Mora mellett a kapu bal oldalába bombázott. Fazekas László következett a 23. percben: a balösszekötő helyén egyedül vezette fel a labdát, s mivel senki sem támadta, 22 m-ről bal-lásbas, gyilkos erejű lövéssel talált a bal felső sarokba. Háromgólos előnnyel ment szünetre a magyar válogatott, és a gólglyártás az 51. percben folytatódott. Tóth József berúgta egyetlen „válogatott gólját”. Fazekas László még egy találatot szerzett az 54. percben, 10 méterről lőtte a kapuba a Nyilasi Tibortól kapott labdát. Ezt követően Ramírez szépített, majd beállt Kiss László, aki a 70. és a 77. perc között mesterhármast ért el. Előbb Fazekas jobbról laposan ívelt be szögletből, a kaputól 10 méterre Kiss fordulásból, jobbal egy igazítás után a vetődő Mora mellett a háló közepébe bombázott. Aztán Nyilasi nagyszerű átadását a balösszekötő helyén lekezelve 14 méterről jobbal mesterien csavart a kapu bal oldalába. Végül óriási kavardás után elé pattant a labda a tizenhatoson belül, ő nem sokat tétovázott, egyből, nagy erővel, az egyik védőt érintve lőtt a kapu közepébe. Közben a Müller Sándor helyére beállt Szentes Lázár is keserítette Mora kapust – jobb belsővel az ötösről könnyedén helyezett a kapu közepébe –, aztán a 83. percben a végig világlklasszis formában futballozó Nyilasi Tibor zárta le a gólok sorát, hét méterről fejt a hálóba.

A salvadoriak elleni, világbajnoki csúcsot hozó diadal után két nappal a címvédő Argentína ellen játszott a magyar válogatott. Bekerült a csapatba Kiss László, ám rajta kívül mindössze két, a támadásokhoz értő (Nyilasi, Pölöskei) játékos fért be a kezdő tizenegybe. A nyitómérkőzésen vereséggel rajtoló dél-amerikaiak a megerősített védelmet is szétzilálták, s 4-1-re

Garaba Imre nem finomkodott Maradonával

nyertek. Az Alicantében játszott találkozón Diego Maradona szinte egymaga megverte a magyar csapatot, noha a társai közül például Daniel Bertoni, Osvaldo Ardiles vagy Mario Kempes sem játszott rosszul. Mészöly Kálmán a következőket mondta a meccs után: „Ha négy csatárral játszottunk volna, és esetleg úgy is négy gólt kapunk, akkor mindenki azt mondaná: miért nem erősítettem meg a védelmet? Az igazság az: a kluboknál elblicceljük a komoly felkészülést, nem hozunk semmi újat, s a legjobb játékosok sem törik magukat, hogy nemzetközi szinten futballozzanak. Szerintem már az is csoda volt, hogy idáig eljutottunk, és ne felejtjük el azt sem: Angliától a selejtezőkön kétszer is vereséget szenvedtünk.” Keserű szavaiból nem következik: akkor még volt javítási lehetőség, csak meg kellett volna nyerni a belgák elleni, utolsó csoportmérkőzést.

Mindössze 14 percnél múlt a csoportból való továbbjutás. Elchében a döntetlen a „vörös ördögöknek” volt jó, de győzelemmel továbbmehetett (volna) Mészöly Kálmán legénysége. A szövetségi kapitány a Mészáros – Martos, Kerekes, Garaba, Varga – Müller (Sallai), Nyilasi, Pölöskei – Fazekas, Törőcsik (Kiss L.) összeállításban játszatta a csapatot. A fehér mezű magyarok Varga József első válogatottbeli góljával a 28. percben vezetést szereztek, s attól kezdve a 76. percig vezettek. Akkor azonban...

1967

1968

1969

1970

1971

1972

1973

1974

1975

1976

1977

1978

1979

1980

1981

1982

1983

1984

1985

1986

Hegyi Iván így írt a mérkőzés döntő szituációról az MLSZ által kiadott *Királyok, hercegek, grófok* című könyvben: Mészöly ezúttal öt támadó játékost küldött a pályára – a középpályán Nyilasit és az eredetileg balszélső Pölöskeit, elől pedig a selejtezőkön primán bevált Fazekas, Törőcsik, Kiss triót –, ráadásul Müller szintén ott-honos volt az akciók szervezésében, noha neki vissza kellett húzódnia, hogy a védőkön kívül is maradjon valaki hátul. Bár Varga József, a kispesti balbekk korántsem posztolt a magyar kapu közelében: felfutott, és nagyszerűen eltalált lövéssel lepte meg Pfaff kapust. Az ellenfelet a szakadék szélére sodorta a válogatott, és bele is taszíthatta volna, ha Clive White angol

Kiss László, akire felfigyelt a nagyvilág a belgák elleni találkozón

Mészáros Ferenc irányít

UTÁNPÓTLÁS EB

Idegenben nem ment

Noha nem vallott kudarcot, nem jutott tovább csoportjából a korosztály csapata az Eb-selejtezőkön. A Szimcsák István által irányított gárda július végén és augusztus elején a pozsonyi Inter részvétele miatt nemzetközivé lett tornát nyerve készült Zalaegerszegen a svájciak, az angolok és a románok elleni kvalifikációs mérkőzésekre. (Az utánpótlás-válogatott 3-2-re verte a Keszthelyt, s 1-1-et játszott a ZTE-vel.) Kevésbé sikerült jól a keletnémetek elleni hódmezővásárhelyi felkészülési találkozó: a 0-4 alaposan lelohasztotta a lelkesedést.

Szeptember végén a Disztl P. – Kerepeczky, Szűcs I., Szikszai, Kertész – Nagy J., Kardos, Vadász – Melis (Fecsku), Kiprich (Kurucz), Pölöskei alkotta csapat 2-1-re kikapott Temesváron a románoktól. Utána, néhány poszton változtatva, Disztl P. – Kerepeczky, Szűcs I., Szikszai, Vadász – Steidl, Kardos, Rixer – Melis (Szabadi), Fecsku (Hajszán), Pölöskei összeállításban, a svájciak ellen 5-1-es győzelemmel javított.

Az angolok elleni záró selejtezőre a főpróba jól sikerült (1-0 az osztrákok ellen Kismartonban, Pölöskei góljával), ellenben a novemberi nottinghami találkozón, már továbbjutási remény nélkül pályára lépve, 0-2-vel zárt a csapat. Az utolsó selejtezőn a Disztl P. – Kerepeczky, Szűcs I., Róth, Vadász – Komjáti, Kardos, Rixer – Kiprich (Fecsku), Pölöskei, Hajszán (Melis) összetételű gárda játszott.

Tavasszal egy másik garnitúra szerepelt az utánpótlás-válogatott színeiben, a Rabcsák – Szántó, Lakatos, Csuhay, Varga J. (Kerepeczky) – Moldván, Varga I., Vadász – P. Nagy, Szentes, Hajszán (Izsó) összeállítású legénység 1-0-ra verte Tapolcán a szovjeteket. Ugyanakkor a Disztl P. – Szabados, Disztl L., Csuhay, Szemere – Kerepeczky, Moldván, Vadász – Fecsku, Szentes, Hajszán tizenegy Szlivnicán 3-1-re kikapott a bolgároktól.

Egy, az idényben szerepeltnél fiatalabb keret (Gulyás, Horváth K., Disztl L., Szabó A, Pecsics, Grósz, Koch, Kerepeczky, Détári, Szabadi, Fecsku, Hajszán, Teodoru II, Gyurmánczy, Horváth R.) Szimcsák István vezetésével kint járt a hagyományos touloni tornán, de ott a jugoszlávoktól, a szovjetektől és a hollandoktól is vereséget szenvedett, s csoportjában a negyedik helyen végzett.

Hajszán Gyula tehetségére korán felfigyeltek az edzők

UEFA-TORNA

Nyeretlen tizennyolc évesek

Az 1963. augusztus 1. után született játékosokból álló 18 éven aluliak válogatottja gyenge teljesítményt nyújtott az év folyamán. Huszonnégy mérkőzéséből mindössze négyet nyert meg (nyolcon döntetlent játszott), nyeretlenül végzett a csehszlovákiai IBV-n, a hagyományos taskenti tornán, s végül a finnországi UEFA-tornán is. Az egyetlen értékelhető eredménye az utóbbira való kijutás volt, márciusban, Szalónikiben 1-1-re végzett a görögökkel, akiket áprilisban, Zalaegerszegen, 1-0-ra legyőzött.

Dalnoki Jenő szövetségi edző

Dalnoki Jenő csapatában az alábbi játékosok léptek pályára az UEFA-tornán: Horváth Gy., Csorba, Fabulya, Szarka, Kiss P., Balog, Czigány, Katzenbach, Kiprich, Kovács I., Selyem, Lippai, Topor, Cseh. Közülük Kiprich József, Balog Tibor és Cseh András az A-válogatottságig jutott, de befutott élvonalbeli játékos lett Horváth Győző, Fabulya György, Czigány Csaba, Katzenbach Imre, Selyem Nándor, Topor Antal és Lippai Sándor is.

Csapatnyi magyar a belga élvonalban

1981 nyarán újabb tagokkal bővült a magyar légió. Miközben akár ünnepelhetnénk, hogy az illetékesek egyre nagyobbra tárták a kifelé vezető útra nyitott kaput, nehéz nem látni: az OTSH és az MLSZ vezetői kegyként osztogatták a lehetőséget, s az „érdemeseket” juttatták szerződéshez. Jegyezzük meg, hogy az egészségesen külföldre kerültek közül szinte mindenki megállta a helyét.

Fazekas László a második idényét töltötte az RFC Antwerpben, korábbi klubtársa, Müller Sándor ellenben a jobb anyagi feltételek miatt továbbállt, az Hércules Alicante játékosa lett. Bálint László az FC Bruges-ból a francia második vonalba, a Toulouse FC-hez igazolt, ahonnan távozott a már egy évtizede külföldön játszó Ladinszky Attila. Utóbbi új (s egyben utolsó) klubja a portugál második ligában szereplő Amarante FC lett. Salamon József a görög PAOK-ban töltötte második és egyben utolsó légiós szezóját.

Bene Ferenc Finnországban, a Sepsi '78-ban küzdött a múltal idővel. Pusztai László és Kú Lajos az Eisenstadt, Dunai II Antal az 1. Simmeringer SC tagjaként futballozott az osztrák második vonalban. Mindkét csapat feljutott az idény végén a Bundesligába. Kismartonba igazolhatott (Pusztai és Kú mellé) Karsay László – utóbbi egykori videotonos klubtársa.

Ugyancsak 1981 nyaratól mehetett külföldre a belgiumi magyar kontingenst bővítve Kocsis István és Tóth András (Lierse), Mucha József (Waregem), valamint Martos Győző és Kozma Mihály (KSV Waterschei Thor). Portugáliába került Mészáros Ferenc (Sporting CP). A kapus az első kinti szezójában duplázott, bajnok és kupagyőztes lett a lisszaboni zöld-fehérekkel.

1982. január elsejétől kapott engedélyt a szerződésre Pintér Sándor (RFC Antwerp), majd márciustól Ausztráliába került Koritár Lajos (St. George Budapest).

Egy csapatra való magyar játékos tartozott az 1981–1982-es idényben a belga élvonal valamelyik alakulatához. Fazekason, Pintéren, Kocsison, Tóth András, Martoson, Kozmán és Muchán kívül az Egyesült Államokból visszatért Harsányi László (Cercle Bruges), a város másik csapatát, az FC Bruges-t erősítő Magyar István, illetve az FC Seraing színeiben az elitben szereplő, Körmenről indult Lakner István, valamint az itthon az MTK(-VM) és a Salgótarján mezében szerepelt Szijjártó Sándor (RFC Liège). Két magyar edző is dolgozott az ottani elitben, Bédl János a

Waterschei: a felső sorban Martos (b1) és Kozma (j2)

Mészáros kapus a lisszaboni Sportingban

Lierse, Popovics Sándor a Waregem együttesét irányította. Utóbbi a Belga Kupa döntőjében szerepelt (Mucha Józseffel együtt), csapatuk 2-0-ra kikapott a Waterscheitől. Sem Kozma Mihály, sem Martos Győző nem játszott a május 25-i döntőben.

Csernai Pál továbbra is a Bayern München élén állt, az idény legnagyobb sikere a BEK-döntőbe jutás volt, igaz, a fináléban a bajorok kikaptak 1-0-ra az Aston Villától. Pázmány Péter a Servette-nél zárta le hosszú edzői korszakát. Baróti Lajos a második idényét töltötte a Benficában, ezúttal trófea nélkül maradt. Illovszky Rudolf Görögországban a Pierikoszt vezette. Kubala László elszerződött 1982-ben a szaúdi al-Hilalhoz. Puskás Ferenc továbbra is az al-Maszrit edzette Egyiptomban. Ugyancsak az arab országba került Sipos Ferenc, aki az al-Terszana csapatánál dolgozott

Az itthon az Újpesti Dózsával pályaedzőként bajnoki címet nyerő, éveken át a TF-en tanító Götl Béla Líbiában ezüstérmet szerzett a válogatottal a hazai rendezésű Afrikai Nemzetek Kupáján. Albert Flórián az utolsó évét töltötte kint, ugyanabban az országban. Teleki Gyula és Kárpáti Béla, két egykori vasas

Kuvaitban dolgozott. Orosz Pál Marokkóban (al-Dzsadida) tevékenykedett. Marik György a mexikói Tolucában zárta le edzői karrierjét.

Az USA-ban a teremliga, a Major Indoor Soccer League volt a magyarok igazi terepe, a North American Soccer League-ben már csak Visnyei Gyula (Julie Vee), a San Diego Sockers közép-pályása szerepelt. 1982. március 21-én Trinidad és Tobago ellen negyedszer és egyben utoljára játszott az amerikai válogatottban. Góllal búcsúzott. Négy magyar is erősítette a MISL bajnoksapatát, a New York Arrowst: Tóth Zoltán, Strenicer Jenő, Tarnóczi Sándor és Hegyi Gyula. A két egykori csepeli aztán Buffalo Stallionsban is játszott. A 37. évében járó Juhász István a Kansas City Cometsben bukkant fel. Molnár Tibor a Pittsburgh Spirit, Horváth József a New Jersey Rockets játékosa volt. A Baltimore Blastban futbalozott Nagy Lou Lajos. A szintén amerikai-magyar, Horváth Péter a Denver Avalanche együttesét erősítette.

Harsányi László a Cercle Bruges-ben (hátul középen)

Magyar István az FC Bruges-ben (középen balról a második)

Csernai Pál edző (középső sor, jobbra) és a Bayern München

A Tatabánya legyőzte a Real Madridot

Lakat Károly dr., a Tatabányai Bányász edzője világosan érvelt a nyári kupasorsolás után: „Örülök annak, hogy a Real Madridot kaptuk. Lehet, hogy egy másik, kevésbé nagy tudású ellenféllel is hasonlóan nehéz dolgunk lenne, így viszont elhozzuk a világ egyik legjobb csapatát. S a játékosainknak örök élmény lesz egy ilyen meccs.”

A mesteredző ezúttal sem tévedett, még a várakozásánál is emlékezetesebben alakult a párharc. A Bányász az első tíz percben kétszer is eltalálta a kapufát, majd a Paripának becézett Weimper István büntetőből megszerezte a vezetést. Utána Santillana, a Madrid történetének egyik leggőlerősebb játékosa a tatabányai hálót is megzörgette, ám mindenki érezte, nincs még vége, lehet még esély. S a 79. percben Csapó Károly, szabadrúgásból bevette Miguel Ángel kapuját. A TBSC 1981. szeptember 16-án, zsúfolt nézőtér, 22 000 néző előtt legyőzte a Real Madridot. S a két héttel későbbi visszavágón sem volt esélytelen! Ha egy Mulhall nevű ír játékos nem húz képzeletben koronás címeres fehér mezt a fekete sportingére, még nagyobb csoda is történhetett volna. Nem mi mondjuk, a hazai győzelem, az 1-0 után ezt írta a „fehérekkel” nem éppen haragban lévő ottani sportnapilap, a *Marca*: „Csodával jutott tovább a Real Madrid, a játékos vezető mindent neki sípolt.”

A Tatabánya így búcsúzott az első fordulóban, mint ahogy kiesett a BEK-ből a Ferencváros, amely ugyan itthon 3-2-re megverte a Baník Ostravát, de odakint a tükörjégnél is simább, 3-0-s vereséget szenvedett. (Ne menjünk tovább annak említése nélkül, hogy négy éven belül harmadszor ütötte ki a magyar bajnokot a BEK-ből a csehszlovák: 1978-ban a Zbrojovka Brno, 1979-ben a Dukla Praha az Újpestet, 1981-ben a Baník az FTC-t.)

A Tatabányához hasonlóan az UEFA-kupában szereplő Videoton ígéretes 2-2-vel kezdett Bécsben a Rapid ellen, de a Sóstói Stadionban 2-0-ra kikapott. A vendég zöld-fehérek mind a két székesfehérvári gólját Hans Krankl szerezte.

Egyedül a Vasas ment legalább egy fordulót, ám a piros-kékeknek jutott a legkönnyebb ellenfél a nyáron. A ciprusi Athletic Union Paralimni mindazonáltal az első mérkőzést megnyerte 1-0-ra – de hogy mekkora volt a tudáskülönbség a két csapat között, azt jól mutatta a visszavágó, amelyen 8-0-ra taroltak az angyalföldiek. Más kérdés, hogy Várady Béla csak az 55. percben szerezte meg a Vasast továbbjutó pozícióba segítő második gólt.

A következő körben már Bundzsák Dezső együttese is elvázott, miután kettős vereséget szenvedett a végül a döntőig jutó Standard Liège-től. A Fáy utcában (0-2) Simon Tahamata, Belgiumban (1-2) Eddy Voordeckers szerzett két gólt.

Camacho és Kovács István

Weimper István és San José

1981

1982

1983

1984

1985

1986

Amikor a Haladás a Milannal játszott

Az egykor oly patinás tróféáért az 1981–1982-es idényben is a négy résztvevő ország egy-egy újonca játszott. Magyarországot a Haladás VSE képviselte. A szombathelyiek az olasz AC Milan (0-1, 0-2), a csehszlovák TJ Vítkovice (2-2, 1-6) és a jugoszláv NK Osijek (2-2, 0-3) mögött a negyedik helyen végeztek, utóbbi kettő ellen a Rohonci úton döntetlent elérve. A vasi zöld-fehérek számára a legnagyobb élményt a korábbi bundabotrány miatt a B-ligába kényszerült, s onnan a Serie A-ba visszajutott olasz sztárcsapat elleni találkozók jelentették. November 4-én a San Siróban Fulvio Collovati már a 15. percben megszerezte a vezetést, de a Hegedűs Péter által irányított magyar védelem jól tartotta magát, csak a 78. percben lőtte be Giuseppe Inccciati a győzelmet biztosító találatot. Április 7-én, Szombathelyen (ahol már Mauro Tassotti, Alberigo Evani és Fulvio Collovati mellett Franco Baresi is játszott) Sergio Battistini a 20. percben elért gólja döntött a sorozat későbbi győztese javára.

Szép műsorfüzettel készültek a szombathelyiek a Milan fogadására

A Rába ETO bohócot csinált a Bundesliga élcsapatából

A Vasas kétszer is megmérkőzött 1981 nyarán az RFC Antwerp csapatával. A Fáy utcában kikapott 1-0-ra (a gólt Fazekas László szerezte), majd a Metropooltornói döntőjében ismét a belgák nyertek, de 0-0 után, büntetőkkel. A piros-kékek Görögországban vendégeskedtek a téli holt idényben, kihasználva edzőjük, Bundzsák Dezső kütűnő ottani kapcsolatait.

Az ilyen túszerzőkhöz ritkán jutó Volán SC Zaragozában vett részt egy nyári tornán. Az elődöntőben nagy küzdelemben 2-1-re kikapott a helyi élvonalbeli csapattól, majd a 3. helyért 1-1 után büntetőpárbajban legyőzte az Osasunát. A tornát egyébként a két évvel korábban még BEK-győztes Nottingham Forest nyerte.

A Ferencváros Ausztriában járt a nyár közepén, Salzburg környékén portyázva három győzelemmel melegített a bécsi Austria megalapítása 70. évfordulója tiszteletére rendezett Ernst Ocwirk Kupára. A hajdani legendás játékosról elnevezett négyes tornán a második helyen végzett a Bayern München mögött, miután előbb 2-1-ra megverte a rendező lila-fehér klub csapatát, majd 2-2 után tizenegyespárbajban nyert a Rapid ellen is. A zöld-fehérek ősszel egy kuwaiti klub (al-Kvadiszija), majd a líbiai válogatott ellen győztek itthon, aztán jugoszláviai túrával ké-

A Volán SC csapata. Hátsó sor (balról): dr. Horváth Lajos szakosztályelnök, Kiss Jenő szaktanácsadó, Szakály László gyűrű, Takács Zoltán vezetőedző, Magos, Kotul, Ács, Zombori, Nagy, Halászi, Sebők, Krómer, Sági János technikai vezető, dr. Székely Béla orvos. Középső sor: Ebedli, Márkus, Hámori, Varga, Kovács, Hatvanger, Forintos, Juhász P. Első sor: Szeibert, Kürtösi, Kékesi, Seres, Farkas

szültek a tavaszra. A legerősebb ellenféltől, a Hajduktól 3-1-es vereséget szenvedtek Splitben. Nyáron – a világbajnokságra készülő játékosaik nélkül – 3-1-re kikaptak az Üllői úton a magyar válogatottal is meccselő Elchétől. (A líbiaiakkal a Rába ETO is megmérkőzött.)

A Bp. Honvéd jugoszláv csapatokkal mérkőzött a tavaszi rajt előtt, a legerősebb, a Partizan 1-0-ra legyőzte Belgrádban.

Az Újpesti Dózsa ismét dél- és közép-amerikai portyán vett részt télen. A lila-fehérek nyolc meccset vívtak – ötöt megnyertek, hármon döntetlent játszottak, és veretlenek maradtak. (Három kölcsönjátékos tartott velük, P. Nagy László és Szabó György Tatabányáról, valamint a nagykanizsai Belák. A Dózsa válogatott játékosai ellenben nem utazhattak a társakkal, hiszen ők ez idő alatt Ausztráliában és Új-Zélandon jártak.) A kolumbiai Medellinben tornát nyertek, ahol különösen Kisznyér Sándor és a gólkirályi címet szerző Kiss Sándor futballozott jól.

A Videoton lebonyolította szokásos „hírvető” túráját a tavaszi folytatás előtt, a csapat Szudánban játszott öt mérkőzést, veretlenül. Ugyancsak Afrikában járt a Nyíregyháza, amely Líbiában az Afrikai Nemzetek Kupájára készülő válogatott edzőtársa volt. A Diósgyőr Spanyolországban és Portugáliában portyázott, Lisszabonban 2-2-re végzett a Sportinggal.

A legnagyobb visszhangot kiváltó nemzetközi mérkőzést a már bajnok Rába ETO játszotta. Néhány nappal azt követően, hogy a Mundialra készülő válogatott csak 1-1-re végzett az 1. FC Kaiserslauternnel, a görögök 7-0-ra kiűzték az 1. FCK-t, a Bundesliga egyik élcsapatát.

Póczik József mesélte harminc évvel később, a győri klub honlapján: „Győrből én voltam az egyetlen, aki helyet kapott a huszonkettes keretben, de sérülésre hivatkozva lemondtam a válogatottságot. Mészöly Kálmán szövetségi kapitány elbeszélgetett velem és közölte, hogy a vb-n csak a harmadik mérkőzésen számít rám. Hiú voltam, ezt nem tudtam elfogadni. Inkább lemondtam a vb-szereplést! Most már belátom, nagy hiba volt, hiszen egy világbajnoki szerepléssel lettem szegényebb... Helyettem került be Szentés Lázár, aki az egyik meccsen gólt is

rúgott. Közvetlenül a vb előtt a válogatott a Népstadionban 1–1-re végzett a német bajnokság negyedik helyezettjével, a Kaiserslauternnel, mi pedig az ETO-val néhány nappal később 7–0-ra vertük őket. Nekem is jól ment a játék, és ebből adódott egy kis gond: az illetékesek és a sajtó azt firtatták, hogyan lehetek sérült, ha így tudok futballozni?”

Az 1. FCK világhírű kapusa, a svéd Ronnie Hellström Hannich Pétertől két, Póczik Józseftől, Mile Sándortól, Szabó Ottótól, Burcsa Győzöttől és a kölcsönjátékos Magos Gyulától egy-egy gólt kapott.

EURÓPA-VÁLOGATOTT

Nyilasi Tibor a kontinenscsapatban

A Csehszlovák Labdarúgó-szövetség (illetve a jogelőd) alapításának 80. évfordulóját megünneplendő az Európa-válogatott vendégeskedett Prágában a hazaiak elleni mérkőzésen. A német Jupp Derwall által összeállított keretben helyet kapott Nyilasi Tibor, aki a második féldőre állt be a horvát Ivica Surjak helyére. A csehszlovákok sokkal komolyabban vették a mérkőzést, s profitáltak az összeszokottságukból.

Csehszlovákia–Európa 4-0 (1-0)

1981. augusztus 12., Prága, 35 000 néző. Jv.: Geurds (holland)

Csehszlovákia: Seman (Netolička, 46.) – Macela (Berger, 37.), Jurkemik, Vojáček, Barmoš – Kozák, Bičovský (Mazura, 76.), Panenka (Radimec, 46.) – Vizek, Nehoda, Masný (Němec, 46.)

Európa: Koncília (osztrák), helyette Pantelics (jugoszláv) 46. – Kaltz (nyugatnémet), helyette Michel (francia) 46., Pezzey (osztrák), Humberto Coelho (portugál), Zajec (jugoszláv) – N. Sztojkovics (jugoszláv), Surjak (jugoszláv), helyette Nyilasi (magyar) 46., Antognoni (olasz) – Krankl (osztrák), helyette Mavrosz (görög) 46., Kipiani (szovjet), helyette Prohaska (osztrák), 46., Blohin (szovjet)

Gólszerzők: Kozák (35., 80.), Nehoda (68., 72.)

Az Európa-válogatott a prágai mérkőzés előtt. Állnak (balról): Zaus pályaedző, Nyilasi, Michel, Blohin, Krankl, Surjak, Kipiani, Kaltz, Humberto Coelho, Pezzey, Beszkov edző, Derwall edző. Elöl: Deuser gyűrő, Mavrosz, Prohaska, Antognoni, Pantelics, Koncília, Zajec, Sztojkovics

Névsorolvasás

BÉKÉCSABAI ELŐRE SPARTACUS:

Rabcsák János 33 – Steigerwald Zoltán 33/2, Kerekes Attila 34/2, Kóhalmi István 24/3, Rácz Péter 34 – Maján Mihály 20/1, Pásztor József 25/4, Csepregi János 31/3 – Kanyári Zoltán 28/6, Melis Béla 29/9, Tisza Gábor 30/1. A többiek: Királyvári Károly 18/7, Plástyik János 17, Vágási Sándor 17, Kurucz Ádám 16/3, Fabulya György 12, Ravasz László 9/1, Zsíros György 8, Cseh András 6, Mohácsi László 4, Oláh Imre (k) 2, Újvári Zoltán 3, Kondacs András 1

BUDAPESTI HONVÉD:

Gujdár Sándor 33 – Paróczai Sándor 33/3, Lukács Sándor 28, Garaba Imre 30/2, Varga I József 34/3 – Pál József 27/5, Gyimesi László 28/1, Nagy Antal 34/5 – Bodonyi Béla 34/11, Dajka László 26/3, Esterházy Márton 31/9. A többiek: Kuti László 25/6, Kerepeczky György 21/1, Pintér Sándor 10, Segesvári Sándor 9/2, Kanász József 8, Grósz János 6, Détári Lajos 4, Fister József 2, Menyhárt Kálmán (k) 2, Mózner János 2, Nyúl István 2, Pandúr István 1

CSEPEL SPORT CLUB:

Kovács Attila 30 – Varga József 31/2, Kóhalmi Gábor 33/1, Elekes József 29, Gálhidi György 24 – Kelemen Gusztáv 26/3, Lazsányi László 33/4, Mészöly Pál 24/9 – Tulipán Mihály 26/2, Dékány Gábor 30/8, Budavári László 23/1. A többiek: Godán Lajos 21, Vincze Sándor 21/3, Weber Antal 21/1, Fischli Róbert 17/1, Kincses Béla 9, Kókényi Miklós 9, Tóth István 9, Hajdu Lajos (k) 4, Drahos György 3

DEBRECENI MUNKÁS VASUTAS SC:

Szűcs István 32 – Sallai Sándor 30/1, Szigeti András 34/1, Menyhárt Ernő 34, Fodor Péter 34 – Czikora Mihály 25, Tóth Ernő 24/2, Feledi László 26/1 – Timár István 31/3, Kerekes György 22/19, Jankovics Sándor 25/8. A többiek: Varga Lehel 20/1, Szűcs János 18/3, Kiss János 17/1, Sziggyártó Zoltán 13, Nagy II János 12/3, Garamvölgyi Lajos 11, Szabó László 7, Lukács János (k) 3,

DIÓSGYŐRI VTK:

Veréb György 14 – Kádár Lajos 27, Giron Zsolt 32/3, Görgei János 33/5, Szemere Zoltán 30 – Oláh Ferenc 32/9, Tatár György 31/7, Teodoru Vaszilis 20 – Borostyán Mihály 34/13, Fűkő Sándor 28/4, Fekete László 27. A többiek: Kerekes János 18, Teodoru Borisz 18/2, László II István 16/2, Osváth László 16/1, Gulyás István (k) 11, Szabó László (k) 11, Gulyás Sándor 7, Szlifka Miklós 7, Dudás Tibor 5, Sváb Pál 5, Lippai Sándor 3, Bósz Gábor 1, Kovács István 1

FERENCVÁROSI TORNA CLUB:

Kakas László 18 – Jancsika Károly 29, Beles Ferenc 27, Rab Tibor 31/3, Takács László 26/1 – Szántó Gábor 26/3, Ebedli Zoltán 30/5, Pogány László 31/13 – Szabadi László 32/5, Szokolai László 32/16, Pölöskei Gábor 31/8. A többiek: Nyilasi Tibor 25/10, Judik Péter 20/2, Mörten Béla 20/2, Kvaszta Lajos 18/2, Koch Róbert 16/3, Zsiborás Gábor (k) 16, Tepszics Ignác 2

HALADÁS VASUTAS SE:

Hegedűs Péter 33 – Horváth Imre 34/3, Király Ferenc 29, Vörös Csaba 33/1, Preszeller Tamás 29 – Fitos József 33/2, Tar Ferenc 21/1, Kulcsár Ferenc 30/2 – Garics György 33/8, Szabó Ferenc 30/15, Hegyi Imre 27/8. A többiek: Bogáti Attila 20/2, Nagy József 17/2, Kiss György 14, Szarka Zoltán 13, Németh Gábor 11/1, Tapasztai János 7, Viczkó Tamás 3, Bognár Zoltán 1, Eller Arnold (k) 1

NYÍREGYHÁZI VASUTAS SPARTACUS SC:

Kovács Béla 20 – Polyák József 30/1, Szűcs István 33/1, Szikszai Mihály 31/1, Cséke György 24/3 – Babus Sándor 24/1, Moldván Miklós 32/2, Szekrényes András 29/2 – Pető László 28/5, Fecsku István 28/8, Kléninger László 27. A többiek: Czeczeli Károly 23/5, Kiss Miklós 22/5, Lechner Károly 22, Borbély Attila 21, Májér Zoltán (k) 14, Gáspár László 13, Buzsik László 11, Kozma József 5

ÓZDI KOHÁSZ SE:

Fekete Árpád 23 – Pribék Sándor 31, Szilágyi Imre 34, Kajdy Tibor 30/1, Madarász István 29/1 – Tokár Béla 32/2, Ambrus László 34/7, Bíró István 22/1 – Utassy Gyula 34/8, Dudás Tibor 29/10, Becsei Péter 29/6. A többiek: Ligeti László 18/1, Fegyverneki János 14/2, Stanev Sándor 12, Szögedi István (k) 12, Magyar Balázs 9, Tóth József 9, Bacskai Béla 8/1, Sipos Lajos 6, Osváth László 5, Bakos Oszkár 1, Kanyok Imre 1

PÉCSI MUNKÁS SC:

Katzirz Béla 34 – Kincses (Koller) Viktor 22/1, Toma Árpád 34, Róth Antal 29/7, Brezniczky Sándor 27 – Lutz Jakob 28/6, Lőrincz Sándor 32/3, Dárdai Pál 34/5 – Nagy Imre 32/4, Dobány Lajos 33/14, Mészáros Ferenc 31/7. A többiek: Schulteisz Gyula 21/1, Morvai Tamás 19/1, Kardos Ernő 17/1, Gallai István 13/1, Radics József 7, Vigh Péter 4, Bodnár László (k) 1

RÁBA ETO:

Kovács László 28 – Csonka Gyula 34, Hlagyvik Gábor 33, Mile Sándor 33/4, Magyar Lajos 32/1 – Hannich Péter 33/22, Póczik József 33/10, Glázer Róbert 23/1 – Szabó Ottó 34/12, Szentés Lázár 31/21, Hajszán Gyula 34/15. A többiek: Sziggyártó László 22/1, Burcsa Győző 21/12, Gyurmánczy Attila 17/1, Pardavi Károly 9, Onhausz Tibor 8, Kiss Csaba (k) 5, Fűzi Géza 1, Hornyák Béla (k) 1, Koltai István 1, Palla Antal (k) 1

SZEGEDI BOL AK:

Újhelyi István 21 – Hevesi Ferenc 27, Kozma III Zoltán 33/9, Somogyi József 27, Kutasai László 30/2 – Szabó Gyula 28/1, Orosházi László 32/1, Repka János 21/1 – Gruborovics Tibor 33/5, Kun Lajos 33/12, Kovács Gábor 19/3. A többiek: Tóth János 19, Furkó Sándor 18, Hágelmann Endre 12, Márton István 11, Polyvás Tamás 10, Hornyák Béla (k) 9, Puskás Béla 9, Kovács Béla 7/1, Nagy István (k) 7, Mező Csaba 5, Kampler Béla 2, Takó Ferenc 2

TATABÁNYAI BÁNYÁSZ SC:

Kiss Imre 27 – Szabó György 34/2, Lakatos Károly 33/1, Udvardi Endre 20/1, Fischer László 34/1 – Emmer László 31/1,

Csapó Károly 26/10, Hermann Sándor 34/8 – Kovács István 20/2, Weimper István 31/17, P. Nagy László 34/5. A többiek: Barabás Tibor 19/1, Kiprich József 19/2, Fejes Ferenc 17/2, Schmidt István 11/3, Dombai András (k) 8, Dupai János 8, Schumann Péter 4, Tamás Sándor 4, Deákvári Antal 1, Méhesi Ferenc 1

ÚJPESTI DÓZSA:

Kollár József 19 – Szűcs János 23, Kardos József 32/8, Kovács Béla 27, Tóth József 28 – Herédi Attila 32, Steidl Sándor 25/1, Kisznyér Sándor 33/3 – Birkás Péter 25/2, Töröcsik András 23/4, Kiss Sándor 31/17. A többiek: Nagy László 21/6, Bodnár István 20/1, Sarlós András 19/1, Szendrei József (k) 16, Kovács József 14, Jurácsik Mátyás 12/1, Kolár Endre 11, Fekete László 1

VASAS SC:

Leboniczky Imre 21 – Török Péter 23, Híres Gábor 26/1, Komjáti András 26/2 – Farkas Tibor 24/2, Rixer Géza 30/3, Szebegyinszky András 24/8, Zombori (Talián) Sándor 27/4 – Kiss László 34/11, Izsó Ignác 31/6, Várady Béla 28/13. A többiek: Hegedűs Béla 20/1, Balog Tibor 15, Birinyi István 15, Halász István 15/1, Csepocz János (k) 14, Szabó II András 13, Pecha László 10/3, Rácz László 10, Szabó I András 10

VIDEOTON SC:

Disztl Péter 28 – Végh Tibor 24, Disztl László 33, Csuhaty József 31/3, Horváth Gábor 31 – Palkovics István 32/4, Csongrádi Fe-

renc 32/4, Vadász Imre 33/2 – Májor Lajos 31/5, Tieber László 24/6, Novath György 32/10. A többiek: Nagy Tibor 21/5, Kiss Péter 20/1, Szabó József 19/4, Baranyi Sándor 13/3, Szirják Attila 10/1, Borsányi István 7, Paulusz György (k) 5, Dinnyés József 1, Karsay László 1, Mausz Antal 1, Mihálics István 1, Udvardi Ervin 1, Tompek László 1, Wittman Géza 1

VOLÁN SPORT CLUB:

Varga Nándor 24 – Hámori György 26/6, Ebedli Ferenc 25, Forintos József 32, Márkus Tibor 30 – Krómer Árpád 27/2, Juhász Péter 21/2, Szeibert György 27/8 – Kékesi Rezső 32/3, Magos Gyula 32/11, Zombori László 21/1. A többiek: Hatvanger Zoltán 17, Sebök György 16/2, Seres Gábor 15/3, Ács Péter 14/1, Árkay Lajos 13/3, Kürtösi Ferenc 13, Kotul László 11, Kovács László (k) 11, Halászi Ferenc 9, Farkas Imre 8, Szabó András 4, Nagy János 3

ZALAEGRSZEGI TE:

Balázs Zsolt 30 – Konrád László 30/1, Mihalecz István 25/2, Kereki Zoltán 34, Major Ferenc 28 – Soós István 33, Simon Károly 34/9, Fehér György 32/1 – Takács Jenő 23/9, Gass István 28/2, Csepregi László 19/4. A többiek: Sipos Sándor 19, Hozbor Tibor 18, Szimacsek Tibor 18/2, Péter Zoltán 13, Pecsics Tibor 12, Török József 12/2, Szalai László 8/1, Kanász József 7, Németh Péter 5, Szieben László (k) 4, Czigány Csaba 2, Fodor József 2, Topor Antal 2, Horváth Zoltán 1, dr. Jernei István 1, Szabó József 1

Az 1981–1982. évi Nemzeti Bajnokság I végeredménye

1. Rába ETO	34	21	7	6	102-50	49
2. Ferencvárosi TC	34	20	4	10	56-46	44
3. Tatabányai Bányász	34	15	13	6	58-43	43
4. Videoton SC	34	18	5	11	49-44	41
5. Újpesti Dózsa	34	14	12	8	49-37	40
6. Bp. Honvéd	34	15	9	10	54-40	39
7. Csepel SC	34	11	14	9	37-34	36
8. Pécsi MSC	34	15	5	14	51-45	35
9. Haladás VSE	34	13	9	12	46-42	35
10. Békéscsabai Előre	34	11	13	10	44-44	35
11. Debreceni MVSC	34	13	8	13	46-55	34
12. Vasas SC	34	12	8	14	57-54	32
13. Zalaegerszegi TE	34	9	14	11	33-47	32
14. Diósgyőri VTK	34	9	11	14	48-62	29
15. Nyíregyházi VSSC	34	8	12	14	35-51	28
16. Volán SC	34	5	11	18	43-61	21
17. Szegedi EOL AK	34	8	4	22	35-74	20
18. Ózdi Kohász	34	7	5	22	41-75	19

Az NB I góllövőlistájának élcsoportja

1. Hannich Péter (Rába ETO)	22
2. Szentés Lázár (Rába ETO)	21
3. Kerekes György (DMVSC)	19
4. Kiss Sándor (Ú. Dózsa)	17
4. Weimper István (Tatabánya)	17

NB II, Keleti csoport

1. Kazincbarcikai Vegyész	30	18	7	5	51-22	43
2. Eger SE	30	15	11	4	47-26	41
3. Hódmezőv. MSE	30	14	8	8	53-32	36
4. Debreceni Kinizsi	30	12	12	6	50-37	36
5. Salgótarjáni TC	30	12	11	7	39-29	35
6. H. Szabó Lajos SE	30	12	9	9	46-34	33
7. Gyulai SE	30	12	7	11	46-43	31
8. Szarvasi Főisk. Spart.	30	12	6	12	42-41	30
9. Szolnoki MÁV MTE	30	8	12	10	22-27	28
10. H. Papp József SE	30	10	7	13	41-46	27
11. H. Bem József SE	30	7	12	11	35-41	26
12. Lehel SC	30	9	8	13	33-39	26
13. Debreceni Universitas	30	8	9	13	31-39	25
14. H. Asztalos János SE	30	6	10	14	28-53	22
15. Miskolci VSC	30	5	11	14	28-55	21
16. Gyöngyösi SE	30	6	8	16	20-48	20

NB II, Közép-csoport

1. MTK-VM SK	30	21	2	7	67-23	44
2. 22. számú Volán	30	17	5	8	53-32	39
3. Dorogi AC	30	16	6	8	45-27	38
4. Kecskeméti SC	30	13	10	7	47-35	36
5. Ganz-MÁVAG	30	13	9	8	48-35	35
6. Váci Izzó MTE	30	13	9	8	39-34	35

7. Budafoki MTE Kinizsi	30	13	6	11	40-44	32	8. Sabaria SE	30	12	9	9	34-31	33
8. Sz. fehérvári MÁV Előre	30	12	7	11	54-49	31	9. Mohács-Véméndi TE	30	12	6	12	43-33	30
9. BVSC	30	12	6	12	46-42	30	10. Komló Bányász	30	11	6	13	38-38	28
10. Balassagyarmati SE	30	9	9	12	37-38	27	11. Pécsi VSK	30	11	3	16	38-45	25
11. Pénzügyőr SE	30	5	16	9	26-36	26	12. Ajkai Alumínium	30	7	8	15	43-53	22
12. Kossuth KFSE	30	9	8	13	41-53	26	13. MÁV DAC	30	7	7	16	41-65	21
13. BKV Előre	30	7	9	14	32-47	23	14. Bakony Vegyész	30	5	8	17	27-54	18
14. Szegedi Dózsa	30	7	7	16	37-58	21	15. Várpalotai Bányász	30	5	5	20	24-48	15
15. Bp. Építők SC	30	7	5	18	33-57	19	16. Dombóvári MSC	30	5	3	22	26-78	13
16. Bábolnai SE	30	6	6	18	36-71	18							

NB II, Nyugati csoport

1. Nagykanizsai Olajb.	30	18	10	2	58-33	46
2. Tapolcai Bauxitbányász	30	17	7	6	53-25	41
3. Szekszárdi Dózsa	30	19	3	8	44-29	41
4. Keszthelyi Haladás	30	15	9	6	59-44	39
5. Soproni SE	30	15	8	7	45-33	38
6. Dunaújvárosi Kohász	30	15	6	9	49-28	36
7. Kaposvári Rákóczi	30	14	6	10	44-29	34

Osztályozók az NB I-be jutásért:

Kazincbarcika-MTK-VM 0-2, 1-0,

Nyíregyházi VSSC-Nagykanizsai Olajbányász 3-1, 4-1

A Területi Bajnokság csoportgyőztesei

Bakony-csoport: NIKE Fűzfői AK. **Dráva-csoport:** Siófoki Bányász. **Duna-csoport:** Érdi VSE. **Körös-csoport:** Bajai SK. **Mátra-csoport:** Nagybátonyi Bányász. **Tisza-csoport:** Balmazújvárosi TSZ SK.

November végén ilyen időben is játszottak bajnoki mérkőzést. Nem született gól az Újpesti Dózsa ózdi vendégjátékán

Az I. osztályú mérkőzések eredményei

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.
1. Rába ETO	X	2-0	5-3	5-1	2-0	1-0	5-0	2-1	3-0	1-1	8-1	3-1	3-1	7-1	3-1	4-2	8-0	9-2
2. Ferencvárosi TC	3-4	X	5-1	3-0	5-0	2-4	4-0	2-1	0-1	3-1	3-2	1-3	4-0	1-1	3-0	1-0	3-2	5-1
3. Tatabányai B.	0-0	1-4	X	3-2	1-0	4-0	2-2	4-1	0-1	2-1	3-1	1-0	3-1	3-3	1-1	1-1	2-1	1-1
4. Videoton SC	2-2	0-1	0-2	X	1-0	2-1	1-0	1-0	0-2	1-4	2-0	3-1	2-1	3-0	1-0	2-1	5-0	2-0
5. Újpesti Dózsa	3-1	2-1	2-0	0-1	X	3-2	0-0	1-1	2-0	4-0	2-3	2-2	2-0	1-1	3-1	2-1	4-0	1-0
6. Bp. Honvéd	1-1	0-2	1-3	1-2	3-0	X	0-1	2-0	3-0	0-0	2-1	3-1	1-0	2-1	3-2	1-1	1-0	3-2
7. Csepel SC	3-4	0-1	0-0	3-1	1-1	2-1	X	1-0	0-0	0-0	5-0	3-0	0-0	2-2	0-0	2-0	2-0	2-1
8. Pécsi Munkás SC	1-2	1-0	0-0	1-2	2-2	1-1	2-1	X	4-1	2-0	2-0	3-2	3-1	1-3	2-1	4-2	4-1	2-0
9. Haladás VSE	5-1	1-2	1-1	1-1	1-1	1-0	0-0	1-2	X	1-0	0-0	2-0	1-1	3-2	3-1	3-0	3-1	6-1
10. Békéscsabai Előre	0-1	3-1	0-2	1-1	1-1	3-3	0-0	1-2	2-1	X	2-1	0-0	1-1	4-1	3-3	2-1	1-0	1-0
11. Debreceni MVSC	3-2	0-1	3-2	2-0	1-1	1-1	1-0	1-1	3-1	2-4	X	2-1	0-0	2-1	2-0	0-0	3-1	2-1
12. Vasas SC	1-1	2-4	1-1	2-2	0-2	0-1	0-0	2-1	4-1	2-0	3-2	X	5-0	2-1	2-0	3-1	0-0	3-1
13. Zalaegerszegi TE	1-0	1-1	2-2	1-3	2-2	1-1	0-0	2-1	0-1	1-1	1-1	3-2	X	2-1	0-0	1-0	2-1	2-1
14. Diósgyőri VTK	4-4	2-0	1-1	0-1	0-0	0-0	0-2	2-0	1-0	2-2	2-1	3-5	0-1	X	1-1	2-0	1-0	5-1
15. Nyíregyházi VSSC	1-1	1-1	1-1	2-1	2-1	1-1	1-0	1-0	1-0	1-1	0-1	1-4	1-1	3-0	X	1-1	2-1	1-0
16. Volán SC	2-0	3-4	1-3	1-1	1-3	1-6	3-0	1-2	1-1	0-1	0-0	1-1	2-1	2-2	4-1	X	2-2	5-0
17. Szegedi EOL AK	1-4	2-1	0-2	1-2	0-1	0-3	2-2	2-1	4-3	1-3	3-2	2-1	1-1	0-2	2-1	2-0	X	2-1
18. Ózdi Kohász	4-3	4-4	0-2	2-0	0-0	0-2	2-3	0-2	0-0	2-0	0-2	3-1	0-1	5-0	3-1	2-2	1-0	X

„Hannich, Póczik, Burcsa, Szentes, pokolba küldték a zshiványt!”

A nyolcvanas évek elején egyre többen látták úgy, hogy fokozná a játékosok lelkesedését, s ezáltal javítaná a bajnokság színvonalát, ha bizonyosfajta teljesítménybérezés lenne általános a magyar futballban. Az elképzelés egyik formájának azt gondolták, hogy a papíron amatőr játékosokat érdekeltté tennék abban, hogy minél magasabb legyen a nézőszám. Noha a mostaninál nagyobb volt az élvonalbeli mérkőzések látogatottsága, senki sem gondolta komolyan, hogy csak a meccsek bevételeiből el lehet tartani a csapatokat. Mindazonáltal tartotta magát a „nagyobb bevétel után nagyobb jövedelem” elve. Temesvári Miklós, az Újpesti Dózsa világot látott, korábban (és a későbbiekben is) a FIFA instruktori munkájában is szerepet kapó edzője mondta a *Labdarúgás* 1983. januári számában: „Ameddig nem teszik a mostaninál sokkal közvetlenebbül érdekeltté a játékosokat, az edzőket és a csapatok körül dolgozó összes munkatársat a nézőszám alakulásában, addig nem is várhatunk lényegesen jobb futballt Magyarországon!” A bajnok Rába ETO bázisvállalatát vezető vezérigazgató, Horváth Ede ugyanakkor úgy látta: „Új irányelvek ide, új irányelvek oda, változatlanul állítom, hogy a sport és ezen belül még egy futball bajnokcsapat is képtelen eltartani magát Magyarországon. A Rábának látszólag kedvez a nézőszám szerinti premizálás, hiszen jelenleg Győrött van a legtöbb szurkoló a lelátón. De ez nem tart örökké. S vajon hogyan fizetnek napjainkban például azoknál a kluboknál, ahol két- vagy háromezer ember nézi meg a találkozót? A mi korszerű stadionunk éves fenntartása 15 millió forint. Ezzel szemben legutóbb, amikor nagyon ment a csapatnak, csupán 8 millió forint körül volt a bevétel. És még nem beszéltem a többi kiadásról. Ezt egy ekkora gyárnak el kell bírnia. A sportegyesület egyedül képtelen rá.” (Pálfalvi Gábor: *Futball-láz*)

A Rába ETO címvédő bajnokcsapata. Állnak, balról: Györfi László pályaedző, Csonka, Gyurmánczy, Hlagyvik, Markó, Kovács L., Leskó, Szepessy, Turbék, Mile, Horváth Béla technikai vezető. Elöl: Vági, Szijártó, Burcsa, Hajszán, Szentes, Verebes József vezetőedző, Szabó, Hannich, Póczik, Magyar

Az MTK-VM együttese. Állnak, balról: Gáspár, Morgós, Kernya, Varga I, Kovács, Borsó, Brünyi, Fülöp, Turner, Handel, Sárközi. Elöl: Turtóczki, Bognár, Katzenbach, Fodor, Szabados, Pekker, Koritár, Hajduska, Varga II

Valljuk be, akkor sem volt a legcsekélyebb összefüggés sem az eredményesség és a nézőszám, áttételesen a premizálás léptéke között. A győriek lényegesen jobban kerestek az átlagnál, nem is csoda, hogy válogatott szintű játékosok is szívesen igazoltak volna a klubhoz. (A bajnok csak egyetlen befutott játékosal erősödött 1982 nyarán, Szepessy Lászlóval.) Magos Gyulát például szívesen látta volna a csapatában, de a csatár nem mehetett. Viszont egy évvel később átléphetett a Volánból a Vasasba.

Ősszel a Csepel pontosan akkora meglepetést okozott a szereplésével, mint egy szezonnal korábban a Rába ETO a bajnoki címével. Mindössze a címvédőtől kapott ki, attól viszont nagyon. A veterán mester, Keszthelyi Mihály elsősorban a védekezésre épített, ennél is fontosabb volt, hogy másutt korábban már NB I-es rutint szerzett játékosok pályafutásának adott új lökést. Kiválóan működött Kovács Attila előtt a védelem (Kincses, Kóhalmi, Godán, Gálhidi), Kelenen a bajnokság egyik legjobb középpályásaként kérdőjelezte meg visszamenőleg is a ferencvárosi szurkolóknál az elengedéséről szóló egykori döntést, s nem lehetett panasz a Tulipán, Dékány, Budavári csatársorra sem. A szigetvárosi gárda az élen teletelhetett – igaz, csak egyetlen ponttal megelőzve a győrieket. Más kérdés, hogy tavaszra összezsugorult.

Az ETO-nak ősszel három kiemelkedő mérkőzése akadt, ezeken kétségtelenül igazolta, hogy az ország legerősebb klubcsapata. Október másodikán Székesfehérváron a Videoton ellen 5-1-re, egy héttel később – a Standard Liège elleni hazai győzelem utáni hétvégén – ott-hon az addig még veretlen Csepel ellen 4-0-ra, november 6-án a Népstadionban a Ferencváros ellen 3-0-ra nyert. Az első találkozón az egyaránt két-két gólt szerző Hannich és Szentés, a szigetiek ellen a duplázó Mile, az ország legnagyobb arénájában ismét Hannich, valamint Burcsa volt a jók között a legjobb. Ugyanakkor négyszer is kikapott a bajnok, méghozzá Tabányán, Békéscsabán, Debrecenben és a Megyeri úton. A korabeli beszámolók szerint megzavarta a csapatot Csonka Gyula kiesése (a jobb hátvéd bevonult katonának), a jobbszélső Szabó Ottó sokkal kevésbé hatékonyan futballozott, mint korábban. Szerkezeti gondot és belső feszültséget okozott, hogy a Mágus ragaszkodott a toronyalkatú Szepessy László játé-

kához, aki sem a pályán, sem a pályán kívül nem jött ki Szentés Lázárral. A győri drukkerék egyik kedvence még a vezetőedzővel is összeszólalkozott az egyik mérkőzés szünetében. A *Labdarúgás* 1983. januári számában a veterán balhátvéd, a csapatkapitány Magyar Lajos értékelte a játékosársai őszi teljesítményét. Többekkel is nagyon kritikus volt, elmondva, hogy „Szijártó kemény, határozottan védekező játékos, sajnos, a jó teljesítmények után gyorsan a fejébe száll a dicsőség.” Vagy: „Hlagyvik nagyszerűen indult, aztán, ki tudja miért, visszaesett.” Aztán: „Póczik a sikeres tavaszi teljesítményéhez képest valamelyest visszaesett, de így is voltak kiemelkedő mérkőzései. Burcsától feltámadást vártunk, amiből sajnos megtorpanás lett. Szabó Ottó, Csonka kiesése után, lényegesen kevesebbet nyújtott. Akinek mindenképpen többet kellett volna nyújtania, az Hajszán, aki többnyire csak szertelenségével tűnt ki.” Mi lett volna, ha rosszabbul szerepel a csapat?

A Rába ETO tavasszal az őszi 21 mellé 23 pontot gyűjtött, öt döntetlen mellett mindössze egyszer, az Indiában nagy formába lendült Haladás ellen kapott ki. Ebben a félévben is aratott néhány nagyszerű győzelmet, ilyen volt a Diósgyőr elleni 7-3, a Tatabánya elleni 3-2, a Videoton elleni 5-2, s mindenekelőtt a Ferencváros elleni 3-3. Utóbbi volt a tulajdonképpeni bajnoki döntő, noha a döntetlen matematikailag még nem biztosította be az elsőséget. Sőt... Verebes József kijelentette, még sok minden lehet a hátralévő mérkőzéseken, amelyek közül a kispesti fellépést ítélte a legfontosabbnak.

A Fradi elleni, nagy hőségben, délelőtt 11 órakor kezdett hatgólos rangadó egyik hőse az idény végén a fővárosi zöld-fehérektől búcsúzó, Ausztriába szerződő Nyilasi Tibor volt, aki három gólt is szerzett. Ám egyedül kevés volt a nagyon elszántan küzdő győriekkel szemben. Az első félóra végén 2-0-ra vezetett a Ferencváros, úgy festett, Novák Dezső együttese visszavág az őszi, Népstadionbeli 0-3-ért. Az 51. percben szépített az ETO, Szentés révén. Néhány perccel később Hannich büntetéből kiegyenlített. A 67. percben Nyilasi már a második tizenegyesét lőtte be, s a vendégek ismét nyeresre álltak. Ám a 87. percben Burcsa Győző kiegyenlített. A döntetlen után a Rába hívei ünnepeltek – pedig még négy forduló hátra volt. A „maradék” 360 percben Verebes József csapatára a Vasas, a Bp. Honvéd és az Újpesti Dózsa is várt.

A 26. forduló után a Rábának és a Bp. Honvédnak 37-37, a még a bajnoki címet védő győrieknél eggyel több gólt szerző Ferencvárosnak 36 pontja volt. A következő körben a Rába 0-1-ről fordítva 5-1-re kiütötte a DMVSC-t, a Ferencváros 2-1-re győzött a Nyíregyháza ellen, ellenben Komora Imre „honvédjei” pontot veszítettek Tatabányán. Egy héttel később

A Bp. Honvéd tizenegye. Állnak, balról: Kozma, Paróczai, Andrusch, Détári, Nagy A., Tóth. Guggolnak: Kerepeczky, Dajka, Varga J., Gyimesi, Esterházy

1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976
1977
1978
1979
1980
1981

az FTC 1-0-ra megverte a Békéscsabát. A győriek ismét vesztesre álltak, ezúttal 2-0-ra vezetett ellenük a Vasas a Fáy utcában. Ám háromból háromszor tudott fordítani az ETO. Része volt ennek Verebes „mágiája”: miután észrevette, hogy Hajszán Gyula nem igazán boldogul Farkas Tibor, az idény egyik legkiválóbb jobb hátvédje mellett, átküldte csatárát a másik oldalra. S a jobbszélről induló balszélső mesterhármásával egymaga megnyerte a meccset.

Foto: Labdarúgás

A Haladás VSE legénysége. Török Péter vezetőedző, Hegedűs, Fitos, Kulcsár, Preszeller, Vörös Cs., Eller, Gunyhó Ferenc pályaedző. Középen: Németh, Kiss, Tar, Pásztor, Király. Elöl: Marton, Szarka, Garics, Horváth, Hegyi

Az utolsó két forduló előtt a Rába ETO 41, az FTC 40, a Bp. Honvéd 39 ponttal állt. Novák Dezső legénysége 25 000 néző előtt az egykori játékos társ, Dalnoki Jenő csapatát, a tavaszra feljavult Tatabányát fogadta az Üllői úton. Ha nem is könnyen, de nyert, mégpedig Rubold Péter hajrában szerzett góljával nyert. A nap másik rangadóján, Kispesten – ugyancsak 25 000 néző előtt – a Bp. Honvéd kétszer vezetett, de a Rába kétszer egyenlített. Sorozatban negyedik mérkőzésén állt fel veszített pozícióból. Ezúttal a döntetlennel is nyert – a bajnoki címhez már „csak” le kellett győznie otthon az Újpesti Dózsát.

VENDÉGJÁTÉKOS

Nigériából érkezett az első fecske

Egy tanulni Budapestre érkező nigériai fiatalember, a 23. évében járó Patrick Bernard Umoh lett a magyar élvonal első idegenlégiója – több mint 35 év után. „1981-ben érkezett Magyarországra, hogy építészmérnöki diplomát szerezzen a Budapesti Műszaki Egyetemen. Miután előtte már megfordult hazája, Nigéria utánpótlás-válogottjában, ezért rögtön nem az iskolaválogottba, hanem a BLASZ-ban vitézkedő, jó nevű 43 sz. Építők SK csapatába jelentkezett játékra. Onnan hamar kitűnt, leginkább elképesztő gyorsaságával, így Temesvári Miklós, az Újpesti Dózsa akkori edzőjének a figyelmét is felhívta magára” – írta róla Balázs Tibor barátunk a Válogatott okosságok nevű blogon. Umoh csak három bajnokit játszott lila-fehérben, ellenben egyetlen nagykanizsai fellépése MNK-győztessé avatta. A magyar élvonal első színes bőrű légiója az idény végén Csepelre igazolt. Ugyancsak Balázs Tibor nyomozta ki, hogy az egykori balszélső az utóbbi években „budapesti diplomáját hasznosítva a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség főmérnöke lett hazájában.”

1982

1983

1984

1985

1986

Győrben június 11-én, ha létezik ilyen, még a telt háznál is zsúfoltabb lelátók előtt, 28 000 néző tombolása közepette a Rába ETO 6-1-re lelépte a lila-fehéreket. Hajszán ismét mesterhármaszt szerzett, s Szentes, Hannich és Szepessy is bevette Szendrei kapuját.

Verebes József csapata ismét bajnok lett. Olyan bravúrt vitt véghez, amilyenre addig egyetlen előde sem, s azóta is csak a kétezres években a Debreceni VSC volt képes: vidéki csapatként megvédte a bajnoki címet. Később egy interjúban Horváth Ede elárulta, kevésen múlt, hogy az utolsó fordulóban is még Verebes volt az edző, ugyanis a Mágus az ismétlés biztossá válása után fizetésemelést követelt. Az addigi háromszorosára gondolt. Akkori léptékkal az eredeti sem volt éppenséggel kevés: az éves jövedelme 450-500 000 forint közötti volt. Nagyjából a tízszerese a korabeli átlagnak.

Az 1981–1982-es és az 1982–1983-as idényben – miközben az átlagnézőszámot több mint a hatszorosára növelte a csapat két év alatt – egyetlen hazai bajnoki mérkőzését sem veszítette el. A Dózsa elleni találkozó után a győri Kisfaludy Színházban (idézte *Pálfalvi Gábor* a *Futball-láz* című könyvében) Győrfi József átköltve mondta el a János vitéz szerepében a francia királynak szóló jelentést: „Vitéz király, jelentem alássan: / a bajnokságnak vége van. / Volt részünk egy kis gólzáporban, / s ezért is érzem jól magam. / Az ellenfél, ki ellenünk gyűtt, / ezentúl egy legyet sem bánt. / Hannich, Póczik, Burcsa, Szentes, / pokolba küldték a zsványt!”

AZ ÉV JÁTÉKOSA

Az MLSZ nem szerette Póczikot és a győrieket

A labdarúgó-szövetséget nem hatotta meg 1982 végén a győriek nagy felfutása, az egyébként valóban kiváló esztendőt maga mögött tudó Garaba Imrét választotta az Év legjobbjának. Noha a katonacsapat 1977 óta mindössze egy bajnoki címet nyert, a jelzett periódusban, azaz hat éven belül már harmadszor választotta a szövetség a Bp. Honvéd játékosai közül az idény legjobbját. (1977-ben Pintér Sándor, 1978-ban Kocsis István kapta a címet.) 1982-t is beleértve az előző hét évben csak egyszer (1981, Nyilasi Tibor) részesült az elismerésben az aktuális bajnokcsapat tagja.

A *Labdarúgás* szavazásán a 16 NB I-es edző, további 12 felkért szakember, valamint 23 sajtóorgánium voksolt. Az 1983. januári számban megjelent összesítés alapján nagy fölénnyel Póczik Józsefet (86 pont) választották az Év legjobbjának, Hannich Péter (36) és Pölöskei Gábor (36) előtt. Így festett az 51 jelölés alapján kialakult Az év csapata: Kovács L. – Csuhey, Kerekes A., Garaba, Tóth J. – Hannich, Póczik, Burcsa – Borostyán, Kerekes Gy., Pölöskei. A B-tizenegy: Katzirz – Paróczai, Kóhalmi, Mile, Péter – Pásztor, Kelemen, Kisznyér – Májer, Dobány, Hajszán. Közülük mindössze négyen (Kerekes Attila, Garaba, Tóth, Pölöskei) játszottak a nyári Mundialon.

A nagy hármas:
Hannich Péter, Póczik József és Burcsa Győző

1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976
1977
1978
1979
1980
1981

A *Képes Sport* Az Ön tizenegye pályázata vesztett ugyan a népszerűségéből – nagyjából fele annyian küldték be a szavazólapot, mint egy évtizeddel korábban –, de a győztes Hannich Péter így is húszezerrel is több alkalmi „szövetségi kapitány” bizalmát bírta. Katzirz Béla kapta a kapusok közül a legtöbb szavazatot, a tíz mezőnyjátékos közé egyedül Garaba Imre került be védőként. A többiek: Hannich, Pölöskei, Szentes, Burcsa, Szokolai, Kiss László, Nyilasi, Póczik, Kerekes György. Verebes József lett az Év edzője.

1983 júniusában a *Népsport* osztályozókönyve alapján ismét Póczik József (6,344) kapta meg a bajnoki idény legjobbjának járó díjat. A mezőnyjátékosok élcsoportja: 2. Farkas (Vasas, 6,142), 3. Mile (Rába ETO, 6,136), 4. Hannich (Rába ETO, 6,103), 5. Magyar (Rába ETO, 6,047), 6. Pásztor (Békéscsaba, 6,000), 7. Hajszán (Rába ETO, 5,925), 8. Lakatos (Tatabánya, 5,900), 9. Burcsa (Rába ETO, 5,896), 10. Komjáti (Vasas) és Szokolai (FTC) 5,888. A kapusoknál: 1. Kovács L. (Rába ETO, 6,233), 2. Andrusch (Bp. Honvéd, 6,142), 3. Zsiborás (FTC, 6,043).

Soha nem látott fölny alakult ki a posztonkénti rangsor alapján az Év csapatában, hét poszton is győri lett a legjobb: Kovács L. – Farkas, Lakatos, Mile, Magyar – Hannich, Póczik, Burcsa – Tulipán (Csepel, 5,730), Szokolai, Hajszán. A B-csapat: Andrusch – Jancsika (FTC, 5,826), Szigeti (DMVSC, 5,827), Cshay (Videoton) és Garaba (Bp. Honvéd) 5,807, Horváth (Videoton) és Péter (ZTE) 5,678 – Kelemen (Csepel, 5,666), Pásztor, Borsó (MTK-VM, 5,666) – Szabó O. (Rába ETO, 5,666), Dobány (PMSC, Haladás, 5,777), Kozma (Bp. Honvéd, 5,769). Két védőposzton holtverseny alakult ki a második tizenegyben.

A bajnok alaptizenegyéből a katonának bevonult Csonka Gyulát váltó Szijártó az ötödik, Hlagyvik a kilencedik, Szentes Lázár a tizenegyedik, Szepessy a tizenharmadik lett a maga posztján. Utóbbi kettő a középcsatárok között meglehetősen hátul végzett, s ez meglepő, hiszen az ETO messze a legtöbb gólt szerezte.

MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁGI KUPA

A Dózsa a leggöröngyösebb utat járta be

Az 1982–1983-as MNK-sorozatban az Újpesti Dózsa megvédte előző évi elsőségét. Erre a klub szinte minden – legalábbis középkorú – híve emlékezik. De vajon arra is, hogy a gárda legsimább mérkőzése a kupaidényben a döntő volt, amelyben a Bp. Honvéd 0-2-ről ugyan kiegyenlített, de az utolsó találatot a sorozat egyik hőse, Kiss Sándor lőtte a 78. percben?

1982
1983

A 64 közé jutásért a lila-fehérek hosszabbításban győzték le 4-2-re a harmadosztályú Ráckeve csapatát. A féldőben még vesztesre álltak. Utána a futballpiramisban még lejjebb lévő Dány ellen 45 percet követően 3-2-re álltak, s a végén 6-3-ra nyertek. (A csapat Brockhauser – Herédi, Polonyi, Kovács B. Árky – Herédi, Nagy S., Szebegyinszky, Kisznyér – Freppán, Balogh összeállításban játszott, közülük csak négyen léptek pályára a kupadöntőben is, de természetesen a többiek is a sorozat győztesei. Mint ahogy a Ráckeve ellen beállt Bárány is.)

1984
1985
1986

A legjobb 16 közé jutásért a területi bajnokság Mátra nevű csoportjában szerepelt Lehel SC-n kellett túljutni – 3-1-es győzelemmel sikerült, de ehhez Kiss Sándor és Horváth Károly egy-egy gólja kellett, a 117. és a 118. percben. Következett az NB II-es Nagykanizsa, amely ellen a lilák 2-2 után, 5-4-re megnyert tizenegyespárbajban jutottak tovább. Ugyancsak szétlövésben ejtet-

Tóth József átveszi a trófeát Sós Károlytól

te ki Temesvári Miklós alakulata a Tatabányát. A Bányász már 2-0-ra vezetett a Megyeri úton, ám Kisznyér és Sarlós gólja meghozta az egyenlítést, a tizenegyesek pedig az elődöntőbe jutást. Ugyancsak hazai pályán fogadta a Dózsa az elődöntőben a Békéscsabát. A Viharsarok vi-tézei a 66. percben már 3-0-ra vezettek, s akkor még a 3500 fős Dózsa-tábor sem adott volna akár egyetlen fillért is a

fináléért. Ám Királyvári öngólja fordulatot hozott, Kisznyér Sándor a 83. percben tizenegyesből 2-3-ra, három perccel később Szebegyinszky András 3-3-ra alakította az állást. A folytatásra pedig teljesen összetörték a vendégek, Törőcsik András (98.), majd kétszer Kiss Sándor (108., 112.) is bevette a kaput. A Dózsa 1982 és 1983 tavaszán is a másik lila-fehér alakulat, a Békéscsaba legyőzésével jutott az MNK döntőjébe!

A Népstadionban a döntő mindehhez képest csupán sétagalopp volt a bő félóra alatt megszerzett kétgólos vezetéssel, a Honvéd egyenlítésével, majd Kiss Sándor győztes góljával.

A Szabad Föld Kupáért – az MNK előmérkőzéseként – a Romhányi Kerámia 4-0-ra megverte a Vasvár SE alakulatát.

A Magyar Népköztársasági Kupa 1982–1983-as kiírása

Negyeddöntő: Újpesti Dózsa–Tatabányai Bányász 2-2 (tizenegyesekkel: 3-1), Bp. Honvéd–Ferencváros 2-2 (t.: 12-11), Csepel–Pécsi MSC 3-1, Békéscsaba–Vasas 1-0

Elődöntő: Újpesti Dózsa–Békéscsaba 6-3, h. u., Csepel–Bp. Honvéd 0-4

Döntő

Újpesti Dózsa–Bp. Honvéd 3-2 (2-0)

1983. május 4., Népstadion, 5000 néző. Jv.: Palotai

Újpesti Dózsa: Szendrei – Szűcs, Tóth J., Sarlós, Árky (Herédi, 83.) – Szebegyinszky, Kisznyér, Szabó – Horváth, Törőcsik (Steidl, 46.), Kiss S.

Bp. Honvéd: Andrusch – Paróczai, Nagy A., Garaba, Varga – Gyimesi (Csehi, 46.), Kerepeczky, Détári – Gere, Dajka (Kozma, 46.), Esterházy

Gólszerzők: Törőcsik (5.), Kisznyér (35. – 11-esből), Gere (48.), Kozma (76.), Kiss S. (78.)

A Rába ETO a teremben is otthon volt

1982 végén ismét Győr adott otthont a teremlabdarúgó-kupának. A házigazda Rába ETO mellett a Haladás VSE, a Diósgyőr és a ZTE szerepelt a jól teljesítő mezőnyben. (Ahogyan a fővárosi klubokkal és az MLSZ-szel is csatát vívó Verebes József megfogalmazta a *Képes Sportban*: „A színvonalnak a fővárosi csapatok távolléte egyáltalán nem ártott”.)

A győztesek közül került ki a gólkirály (a kilenc találatával, illetve az egy mérkőzésen szerzett hat góljával is csúcstot felállító Szabó Ottó) és a legjobb mezőnyjátékos (Hannich Péter). A legjobb kapusnak felajánlott díjat a második helyezett Haladás hálóőre, Hegedűs Péter kapta.

Generációváltás az első Mészöly-korszak záró idényében

Mészöly Kálmán a spanyolországi világbajnokság után generációváltásra szánta rá magát, s az új keretben főszerepet adott a bajnok Rába ETO játékosainak. A győriek közül hatan is játszottak az idény során a nemzeti tizenegyben, közülük Hannich Péter, Hajszán Gyula és Póczik József vitathatatlanul alapember lett. Csak egyszer, Koppenhágában fordult elő, hogy a magyar csapat szerzett gólt, s hármuk közül senki sem talált a kapuba. Az 1982–1983-as idény húsz „válogatott” góljának éppen a fele fűződött győri futballista nevéhez. A másik tízből Nyilasi Tibor egymaga ötöt lőtt. A nyolc tétmérkőzés mérlege negatív lett (3 győzelem, 1 döntetlen, 4 vereség), hiába volt a kétszer hat gól Luxemburg ellen, a tavaszi három vereség összetörte az Eb-álmokat.

A Mundial utáni első mérkőzését a bajnokcsapat otthonában, a Rába-stadionban játszotta a magyar csapat. (A felkészülést egy, az SC Eisenstadt elleni 2-2 jelentette Kismartonban.) Az akkor még az európai középmezőny második feléhez tartozó törökök ellen Mészöly Kálmán szövetségi kapitány – némileg engesztelve a helyieket a győriek a világbajnoki keretből való mellőzése miatt – négy rábás kedvencet is a kezdőcsapatba állított. Először játszott együtt címeres mezben a Hannich Péter, Póczik József és Burcsa Győző alkotta középpályás sor, s debütált a jobbhátvéd Csonka Gyula is.

Mészöly összesen négy újoncot avatott (Csonkán kívül Tulipán Mihályt, Kiss Sándort és Budavári Sándort), közülük utóbbi kettő gólt is szerzett. A további találatokat Garaba Imre, valamint Burcsa és Póczik jegyezte. Az összeállítás a következő volt: Katzirz – Csonka, Kerekes A., Garaba, Tóth J. (Péter) – Hannich, Póczik, Burcsa – Tulipán (Borostyán) Izsó (Kiss S.), Budavári.

Október hatodikán két olyan gárda lépett pályára Párizsban, amelyik csalódással zárta a spanyolországi Mundialt. A magyar tizenegy nem jutott tovább a csoportból, a franciák „csak” negyedik lettek, pedig reális esélyük volt a döntőre, s ott talán az aranyéremre is. A Parc des Princes-ben a Katzirz – Péter (Kelemen), Kerekes A., Garaba, Tóth J. – Hannich, Póczik (Csapó), Burcsa – Borostyán (Fazekas), Szentés (Töröcsik), Hajszán összetételű együttes helyt állt, csak 1-0-ra kapott ki. A gólt Laurent Roussey lőtte. A házigazdánál pályára lépett Maxime Bossis, Ma-

rius Trésor, Alain Giresse, Jean-Amadou Tigana, Michel Platini, Bernard Genchini és Didier Six is.

Decemberben „jutalomtúrán” járt a csak hazai klubokban szereplőkből összeállított válogatott, Curaçáóban 5-0-val intézte el a Young Holland nevű formációt, majd Arubában 9-0-ra verte a helyi kombináltat. Katzirz, Csonka, Kerekes Attila, Garaba, Varga, Hannich, Póczik, Burcsa, Borostyán, Szentés, Pölöskei, Kerekes György, Pásztor, Mile és Kiss László lépett pályára a karibi kiránduláson. Januárban Egyiptom volt a portya célállomása, a Budapest-válogatott néven szereplő tulajdonképpeni A-válogatott 1-0-ra kikapott az ottani nemzeti tizenegyedtől, aztán 2-0-ra megverte Kairó válogatottját, majd döntetlent játszott az ország olimpiai válogatottjával. Katzirz, Sallai, Moldván, Kerekes Attila, Garaba, Varga, Hannich, Póczik, Burcsa, Bodonyi, Pásztor, Kerekes György, Szentés, Pölöskei, Nyilasi és Kiss László vett részt az expedíción. Február végén a válogatott a Megyeri úton 4-0-ra megverte az Austria Wient – Nyilasi Tibor három góljával!

Márciusban jól kezdődtek az Eb-selejtezők, Luxemburgban nem okozott gondot a futball szempontjából is miniállam legyőzése. Hatot lőtt kettő ellenében a magyar csapat. Póczik József volt a mérkőzés sztárja, a győri középpályás három gólt is szerzett, az elsővel a meglepő luxemburgi vezetést kiegyenlítve. A hazaiak második gólya 3-1-nél született. A magyarok „hiányzó” három gólját Nyilasi Tibor, Pölöskei Gábor és Hannich Péter szerezte. A lecserélt Fazekas László ezen a mérkőzésen játszott utoljára, 92. alkalommal magyar színekben. Az összeállítás: Katzirz – Péter, Kerekes A., Garaba, Tóth J. – Hannich, Nyilasi, Póczik, Pölöskei – Fazekas (Kiss L.), Törőcsik (Hajszán). Mészöly Kálmán 5-2-nél cserélt először, majd 6-2-nél küldte be a második csatártartalékját, Hajszán Gyulát.

Áprilisban három mérkőzést is vívott az A-válogatott. Coimbrában gól nélküli döntetlennel végzett Mészöly Kálmán csapata a portugálokkal. Csalódást keltett itthon az eredmény, noha a 15 hónappal később Eb-elődöntőt játszó házigazdánál olyan kiválóságok játszottak, mint Humberto Coelho, Carlos Manuel, Pacheco, az ifjú Chalana, valamint a két csatár, Nené és Fernando Gomes. A Katzirz – Martos, Kocsis I., Garaba, Tóth J. – Hannich, Nyilasi, Póczik, Varga J. (Hajszán) – Kiss L. (Törőcsik), Pölöskei összeállítású együttesben elsősorban a védelem remekelt. A pécsi kapus, a néhány nappal később a 30. születésnapját ünneplő Katzirz Béla például egyenesen lenyűgözte a portugálokat: az idény végén, nyáron a lisszaboni Sporting szerződtette.

Négy nappal később Európa-bajnoki selejtezőn a luxemburgi tizenegyet fogadta a magyar. A vendégek ezúttal sem úszták meg Nyilasi-találatok nélkül, de gólt szerzett Kiss László, valamint a győri trió, Hajszán Gyula, Szentés Lázár és Burcsa Győző is. A Népstadionban Mészöly Kálmán öt játékost is szerepeltetett a Rába ETO bajnokcsapatából. (A gólszerző hármason ki-

Az A-válogatott törzstagjai 1982–1983

vül Hannich Pétert és Póczik Józsefet.) A 6-2-re megnyert találkozón a Katzirz – Péter, Kerekes A., Garaba, Tóth J. – Hannich, Nyilasi, Póczik (Burcsa) – Hajszán, Kiss L., Pölöskei (Szentes) csapat játszott.

Huszonhetedikén Londonban játszott a gárda. Nem nagy sikerrel: 2-0-ra veszített. Ameddig az 1981-es, vb-selejtezős vereség „belefért” a továbbjutás szempontjából, ez nem. Mészöly Kálmán válogatottja ugyan nem játszott alárendelt szerepet, de, valljuk be, sima vereséget szenvedett. A Wembley-ben egy gól esett mindkét félidőben, Trevor Francis lőtte az elsőt (32. p.), Peter Withe (71. perc) a másodikat. Utóbbinak ez volt az egyetlen gólja a „háromoroszlános” mezben. A magyar válogatott összeállítása a következő volt: Katzirz – Martos (Burcsa), Kocsis, Garaba, Tóth J. – Hannich, Nyilasi, Kardos, Varga J. – Kiss L. (Törőcsik), Hajszán.

Sokkal fájóbb volt a májusi hazai vereség. A görögök akkoriban mumusfélének számítottak, az 1976-tól ellenük játszott négy meccsünkől csak egyet sikerült megnyernünk. De éppen az 1977-es budapesti 3-0 mutatta, lenne mit keresni ellenük. Mészöly Kálmán első kapitányi korszakának utolsó hazai meccse lett ez a találkozó, a Szőke Szikla a Zsiborás – Martos (Jancsika), Kardos, Kocsis, Varga – Ebedli, Garaba, Póczik – Bodonyi (Szokolai), Nyilasi, Hajszán csapatot játszatta. A görögök már a 16. percben vezettek, leghíresebb játékosuk, Nikosz Anasztópulosz góljával. Nyilasi Tibor még kiegyenlítette a 24. percben, de aztán jöttek a vendégek: előbb Kosztikosz, majd a második félidő elején Papajoannu is bevette a három és fél éves szünet után a válogatottba visszatérő Zsiborás Gábor kapuját. Hajszán Gyula ugyan szépített a 88. percben, de ez már nem sokat számított. Sejteni lehetett, hogy ez a vereség nagyon rosszul jön majd a végelszámolásnál. S nem is a dánokra, hanem az angolokra figyeltünk leginkább...

Ellenben június elsején Koppenhágában is kikaptunk. Nem is gondoltuk akkor még, hogy ilyen erős Sepp Piontek válogatottja. Persze, a nemzetközi futballvilág eseményeit követők tudták, milyen kvalitású klubokban szerepel közülük néhány futballista – de így volt ez a hetvenes

években is, mégsem volt ilyen jó a csapatuk. Korábban a szövetség vonakodott meghívni a légiókat a válogatottba. (Mi több: 1971 előtt szabályzata tiltotta a profik szerepeltetését a nemzeti csapatban.) Sepp Piontek, a válogatott első „főállású” szövetségi kapitány 1979-ben került a csapat élére, attól kezdve már ért el néhány figyelemre méltó eredményt a dán legénység, az 1982-es vb selejtezőin megverte például az olaszokat. Ám akkor még nem jutott ki a tornára, az 1984-es Eb-re már igen. Köszönhetően az angolok londoni legyőzésének – s például a magyarok elleni 3-1-nek. Mészöly Kálmánnak ez a találkozó jelentette első kapitányi korszaka utolsó mérkőzését, szinte napra pontosan három év alatt 31 meccsen vezette az együttest. Koppenhágában a Katzirz – Martos, Kocsis, Garaba, Tóth J. – Hannich, Nyilasi, Póczik – Kiss L. (Szentés), Törőcsik (Kardos), Hajszán összeállítású csapat játszott. A 3-1-re elveszített találkozón Nyilasi Tibor kiegyenlítette ugyan Preben Elkjær-Larsen vezető gólját, ám az utolsó hét percben Jesper Olsen és Allan Simonsen is eredményes volt. Korszakhatárt jelentett ez az összecsapás a magyar válogatott történetében, Katzirz Béla, Martos Győző, Kocsis István, Póczik József és Szentés Lázár utoljára szerepelt a csapatban, s Kiss László is egyetlen mérkőzésen (1984-ben, a spanyolok ellen) kapott már csak játéklehetőséget.

1982. szept. 22.	Győr	TÖRÖKO.	5-0 (3-0)		Garaba, Burcsa, Budavári, Kiss S., Póczik
1982. okt. 6.	Párizs	FRANCIAO.	0-1 (0-0)		
1983. márc. 27.	Luxembourg	LUXEMB.	6-2 (2-1)	Eb-sel.	Póczik 3, Nyilasi, Pölöskei, Hannich
1983. ápr. 13.	Coimbra	PORTUG.	0-0		
1983. ápr. 17.	Bp., Népst.	LUXEMB.	6-2 (3-0)	Eb-sel.	Hajszán, Nyilasi 2, Kiss L., Szentés, Burcsa
1983. ápr. 27.	London	ANGLIA	0-2 (0-1)	Eb-sel.	
1983. máj. 15.	Bp., Népst.	GÖRÖGO.	2-3 (1-2)	Eb-sel.	Nyilasi, Hajszán
1983. jún. 1.	Koppenhága	DÁNIA	1-3 (1-1)	Eb-sel.	Nyilasi

Az idény során a magyar válogatottban szerepelt játékosok

8 mérkőzésen: Garaba Imre (Bp. Honvéd)

7 mérkőzésen: Hannich Péter (Rába ETO), Hajszán Gyula (Rába ETO), Katzirz Béla (PMSC), Póczik József (Rába ETO), Tóth József (Ú. Dózsa)

6 mérkőzésen: Nyilasi Tibor (FTC)

5 mérkőzésen: Kiss László (Vasas), Törőcsik András (Ú. Dózsa)

4 mérkőzésen: Burcsa Győző (Rába ETO), Kerekes Attila (Békéscsaba), Kocsis István (Lierse), Martos Győző (Waterschei), Péter Zoltán (ZTE)

3 mérkőzésen: Kardos József (Ú. Dózsa), Pölöskei Gábor (FTC), Szentés Lázár (Rába ETO), Varga József (Bp. Honvéd)

2 mérkőzésen: Borostyán Mihály (Diósgyőri VTK), Fazekas László (RFC Antwerp)

1 mérkőzésen: Budavári László (Csepel SC), Bodonyi Béla (Bp. Honvéd), Csapó Károly (Toulouse), Csonka Gyula (Rába ETO), Ebedli Zoltán (FTC), Izsó Ignác (Vasas), Jancsika Károly (FTC), Kelemen Gusztáv (Csepel SC), Kiss Sándor (Ú. Dózsa), Szokolai László (FTC), Tulipán Mihály (Csepel SC), Zsiborás Gábor (FTC)

Veretlen ötkarikás csapat készült Los Angelesre

Az 1982–1983-as idény derekán még senki sem gondolta itthon, hogy a magyar küldöttség nem vesz részt a következő olimpián. A labdarúgó-válogatott is szorgalmasan készült arra, hogy két kihagyott torna után ismét tagja legyen az ötkarikás mezőnynek. Mezey György lett a nyolcvanas évek elejének dr. Lakat Károlya, ő kapott felkérést a csapat irányítására. December 8-án, a Vojvodina elleni 2-1-es győzelemmel kezdődött a válogatott története, a Vajdaságban a Kovács A. – Paróczai, Kóhalmi, Nagy Antal, Gálhidi – Kelemen, Lazsányi, Borsó – Tulipán, Szokolai, Budavári tizenegy kezdett, beállt még Disztl Péter, Turner, Preszeller, Balog Tibor, Pogány, Dajka és Kisznyér.

Az első selejtezőig a csapat itthon döntetlent játszott a lengyelekkel (0-0) és megverte az Admirá-Wackert (3-1), majd Kassán is nyert a helyi Lokomotíva ellen (2-0).

A bolgárok elleni selejtezőn kint elért 1-1 elfogadható eredménynek tűnt, s főleg az volt a görögök elleni 3-1 Csepelen. A csapat egész tavasszal veretlen maradt, a program Norvégiában egy barátságos meccsel zárult (1-1). A két selejtezőn Kovács Attila, Disztl Péter, Paróczai, Kóhalmi, Kardos, Gálhidi, Kelemen, Kurucz, Nagy Antal, Borsó, Kiss Sándor, Szokolai, Kisznyér, Tulipán, Budavári és Pogány lépett pályára.

Fotó: Labdarúgás

Az olimpiai válogatott kerete. Állnak, balról: dr. Mohácsi János orvos, Rottenbiller István gyűró, Lazsányi, Paróczai, Borsó, Gulyás, Kovács A., Nagy A., Kardos, Kiss S., Tajti József edző, Mezey György szövetségi edző. Elöl: Jancsika, Kisznyér, Dajka, Godán, Szokolai, Kóhalmi, Pogány, Gálhidi

UTÁNPÓTLÁS EB

Tavasszal elszálltak a remények

Az 1982-es őszi felkészülés jegyében zajlott a Mezey György vezette utánpótlás-válogatott számára. A csapat nyitányként Kispesztén 1-0-ra kikapott a szíriai katonaválogatottól, ám utána Kiprich József góljával 1-0-ra megverte Tatabányán a törököket. Kispeszt nem volt sze-

rencsés helyszín, mert ott a franciák is nyertek (0-2), igaz, két olyan játékos, Yvon Le Roux és Bruno Bellone góljával, aki nem egészen két évvel később felnőtt Európa-bajnok lett. Az osztrákok elleni idegenbeli 2-1 zárta az öszt.

Már februárban beköszöntött a tavasz a lengyelek elleni, Fáy utcai 3-1-gyel, majd a kassai Lokomotíva elleni, Fáy utcai 2-0 és a kecskeméti, a kubaiak elleni meglepő 0-1 jelentette a közvetlen felkészülést az Eb-selejtezőkre. Amilyenre sikerült a főpróba, olyanok lettek az előadások. Az angoloktól Newcastle-ben 1-0-ra, a dánoktól Koppenhágában 2-1-re kapott ki a 21 éven aluliak válogatottja, miközben a görögöket sem sikerült legyőznie (Székesfehérváron 1-1). Mindössze 270 perc alatt elszálltak a továbbjutási remények. A három tavaszi selejtezőn Disztl Péter, Disztl László, Grósz János, Turbék István, Balog Tibor, Horváth Róbert, Szabó András, Varga II István, Kurucz Ádám, Détári Lajos, Csongrádi Ferenc, Kiprich József, Boda Imre, Teodoru Vaszilis, Gere László és Szekeres József játszott.

A Disztl fivérek, László és Péter, címeres mezben

UEFA-TORNA

Cservenkán csúsztak el

Az ifjúsági válogatott 15 mérkőzést játszott az idényben, ezek közül kilencet megnyert, s csak hármát veszített el. Mégsem volt sikeres az esztendő, mivel a Koreai NDK-ban rendezett IBV-n elért ötödik hely, s a hagyományos horvátországi tornán elért hasonló helyezés, sőt a szovjetek elleni két barátságos meccs jó eredményei (5-2, 1-1) mellett elvérzett az UEFA-torna selejtezőin. Egyetlen találkozón múlt minden: az osztrákok elleni kettős győzelem (1-0, 1-0) és a jugoszlávok elleni hazai siker (1-0) hiábavalónak bizonyult a cservenkai (vajdasági) 3-2-es vereség miatt.

Bicskei Bertalan csapatában szerepeltek: Horváth Gy., Gelei és Gróf (kapusok), Kéki, Bognár Z., Csorba, Szabó I., Rezi, Jakab, Turbék, Kozma I. (védők), Lippai, Selyem, Katzenbach, Tóth J., Meszes, Vígh P., Magyar, Morvai, Szabó A., Csucsánszky, Tamás, Fabis, Kovács E. (középpályások), Kovács K., Kovács I., Zsinka és Zvara (csatárok).

Felemásan szerepelt a két tornán, Taskentben és Augsburgban is idősebbek ellen pályára lépő ifjúsági B-korosztály (benne Szélpál, Keller, Deák, Csucsánszky, Zsivótzky, Zsinka, Kovács K.), jobban a Nizzában és Annemasse-ban is tornát nyerő C-korosztály (benne: Petry, Krizán, Tomka, Mészöly, Kovács E., Mundi, Vincze, Lovász és Zvara).

Bicskei Bertalan kiváló érzékkel válogatta össze a korosztály legjobbjait

Tóth Zoltánt választották a legjobb kapusnak az amerikai terembajnokságon

Még tovább növekedett a magyar légiósok létszáma. Mészáros Ferenc a második idényét töltötte a portugál Sportingban, Gujdár Sándor az elsőt a görög Ariszban. Noha a Bubunak – sőt, Portugáliában Bobónak – becézett sportember nem nyert annyi trófeát, mint az első idényében, mindketten kitűnően teljesítettek. *Török Péter*, a *Népsport* a külföldi labdarúgással foglalkozó országos hírű szaktekinetélye a sportnapilap 1983. július 9-i számában úgy foglalt állást, hogy ők ketten nyújtották a magyar légiósok közül a legjobb teljesítményt az idényben. Gujdár 34 meccsen mindössze 29 gólt kapott, második lett a görög élvonal kapusainak mezőnyében, a Panathinaikosz válogatott klasszisa, Nikosz Szarganisz mögött. Az Arisz magyar kapusa egyébként könnyen beilleszkedett, két játékostársával is tudott az anyanyelvén beszélni: az egykoron a BVSC-ben felnőtt Mokalisz Karcival és a Nagyváradon felcseperedt Jorgosz Zindrosszal.

Továbbra is nagyon bő volt a belgiumi magyar keret. Fazekas László bronzérmesként zárt RFC Antwerpben, Mucha József a Popovics Sándor által irányított Waregem, Martos Győző a Waterschei, Pál József és Szijjártó Sándor az RFC Liège, Kocsis István és Tóth András a Lierse, a már lassan egy évtizede Belgiumban élő Lakner István a Seraing profija volt. A második vonalba, az Eendracht Aalsthoz igazolt Győrből Glázer Róbert. Pintér Sándor szerződést bontott 1982 augusztusában az RFC Antwerppel, mint ahogy hazatért Kozma Mihály is. Ausztriában, az SC Eisenstadtban futballozott Pusztai László és Kú Lajos, míg a bécsi liláknál az FC Bruges-től érkező Magyar István. Spanyolországban, a második vonalban Müller Sándor (Hércules Alicante) és Török Péter (Recreativo Huelva). A francia élvonalba felkerült Toulouse újabb magyart vett Bálint László mellé, Csapó Károlyt. A Montpellier Zombori Sándort szerződtette. Kolár Endre – miközben egykori klubtársa, Bene Ferenc hazatért az északi országból – a finn Haka játékosa lett. Koritár Lajos Ausztráliában a St. George Budapesttel országos bajnok (az NSL győztese) lett.

Dunai Antal – Kubala László segítségével – a spanyol élvonalban, a Betisnél kezdte meg élvonalbeli edzői pályafutását. Tizenhat mérkőzés után menesztették. Kubala egyébként elment Szaúd-Arábiába, az al-Hilalhoz. Puskás Ferenc Egyiptomban, az al-Maszrinál dolgozott.

Csernai Pál a Bayern Münchennél töltötte az idény nagy részét, mígnem a szezonzárás előtt elküldték. 1978. december 12. és 1983. május 16. között 15 Bundesliga találkozón, 15 hazai és 31 nemzetközi kupamérkőzésen irányította a bajnokokat, a 196 meccsből 116-ot nyert meg. Az 1956 óta Svájcban élő Pázmándy Péter első idényét töltötte a Lausanne-Sports-

Csernai Pál elbúcsúzott az idény végén a Bayern Münchentől

nál. Bundzsák Dezső ismét Görögországban, a Panahaikinál kereste a kenyerét. Kárpáti Béla továbbra is a kuvaiti al-Tadhamon trénerere volt. Fekete Árpád Mexikóban a Club Atlas Guadalajara gárdáját vezette.

Csak a belgiumi kontingens vetekedhetett az amerikai magyar légió lélekszámával. Honfitársaink a Major Indoor Soccer League nevű teremligában értek el sikereket. Visnyei Gyula, a bajnok San Diego Sockers támadója lett a döntő legjobb játékosa és a rájátszás pontkirálya. Kiválóan megértette magát klubtársával, a lengyel világklasszissal, Kazimierz Deynával. Az év kapusának Tóth Zoltánt (New York Arrows) választották. A Baltimore-ban játszott Nagy Lajos, a Buffalóban Tarnóczi Sándor, a Los Angeles Lazersben a magyar-görög Mokalisz, a Phoenixben pedig Strenicer Jenő. Horváth József egy másik ligában (ASL), a Rochester Flash és a Pennsylvania Stoners mezében ügypkődött.

Tóth Zoltán lendületben

EURÓPAI KUPÁK

Vigaszdíjat kapott a győri közönség a játékosaitól

A magyar bajnok Rába ETO óriási pofonba szaladt bele Belgiumban a BEK első fordulójában. Az akkor az európai elithez tartozó Standard Liège-től 5-0-s vereséget szenvedett. Rosszak voltak az előjelek, Hannich Péter nem léphetett pályára, két sérült, Szentes Lázár és Hajszán Gyula nem bírta 90 percet. Verebes József mindezek ellenére az itthon megszokott nyíltsisakos játékot rendelte el. Még nagyobb bajt okozott Hlagyvik Gábor első félidei kiállítása. Akkor még csak egygólos előnyben voltak a piros-fehérek, a vége kiütés lett. A visszavágó lefutottnak tűnt, ám Verebes József nem adta fel. „Egy százalék az esélyünk” – ismerte el, de azt is hozzátette,

Verebes József kivonul. A lelátó tombol

hogy „a közönség nem fog csalódni”. Nos, a csapata 3-0-ra nyert, emlékezetes győzelmet ért el, azonban a fordításra még Eric Gerets kiállítása után sem volt esélye.

A KEK-ben az Újpesti Dózsa még nehezebb ellenfelet kapott, az UEFA-kupát védő IFK Göteborgot. Kellemes meglepetésre Temesvári Miklós együttese továbbjutott. A kinti mérkőzésen, miközben a svédek végigtámadták a 90 percet, a lilák egyetlen kapura menő lövése, Kovács József bombája gólt ért. Glenn Strömberg ugyan kiegyenlített, de ez nem sokat ért, mert a visszavágón már a magyar kupagyőztes volt az úr. Az északiak nem bírtak az óriási kedvvel és a régi táncos formában futballozó Töröcsik Andrással, aki előbb lőtt egy gólt, majd főszerepet vállalt Kiss Sándor mindkét találatának előkészítésében. A Dózsa elbírta a Göteborgban nagyon jól védő Szendrei József potyagólját is a Megyeri úton.

1967

1968

1969

1970

1971

1972

1973

1974

1975

1976

1977

1978

1979

1980

1981

1982

1983

1984

1985

1986

1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976
1977
1978
1979
1980
1981
1982
1983
1984
1985
1986

A következő körben a Real Madrid már túl erősnek bizonyult. A spanyolok 1980-ban a Bp. Honvédot a BEK-ből, 1981-ben a Tatabányát az UEFA-kupából, 1982-ben az Újpesti Dózsát a KEK-ből ejtették ki. Talán ha Töröcsiket nem kell lecserélni a Bernabéuban, ha Kiss Sándor egyenlítő gólja után két perccel nem kap újabb gólt az Újpest, s főleg ha nincsen Santillana újabb találat a 92. percben... Ki tudja? Így a magabiztos spanyolok a Megyeri úton is nyertek 1-0-ra. A párharc négy Real Madrid-góljából hármat Santillana szerzett.

Az UEFA-kupában a Tatabányai Bányásznak túl erős volt a francia St.-Étienne, pedig a zölddeknél akkor már nem játszott a világbajnokság után a Juventushoz szerződött Michel Platini. Akárcsak Liège-ben, a Geoffroy-Guichard Stadionban is döntőnek bizonyult egy kiállítás. A Bányász jól tartotta magát, Weimper István kiegyenlítette az első félidő közepén Johnny Rep vezető gólját. Ám a Paripának becézett center az 56. percben piros lapot kapott, s ettől összetört a csapat. A „zöldek” az utolsó bő negyedórában három további találatot szereztek. A visszavágó nem hozott gólt, Dalnoki Jenő együttese 1-4-gyel esett ki.

A Ferencváros ugyancsak a harmadik számú kupasorozatban indult. Az első fordulóban szép sikert ért el a spanyol Athletic Bilbao kiverésével (2-1, 1-1), ám a következőben búcsúzott. Noha az FC Zürich egyáltalán nem tűnt verhetetlen ellenfélnek, a hazai 1-1 után a Fradi a Letzigrundon 1-0-ra kikapott. Bizonyos Walter Seiler okozta az FTC veszét, miután a párharc mindkét svájci gólját ő lőtte.

KÖZÉP-EURÓPAI KUPA

A Vasas hatodik elsősége

A magyar labdarúgás profitált abból, hogy a Közép-európai Kupában részt vevő országok szövetségei úgy döntöttek, ne csak újoncok indulhassanak a sorozatban. A három nagy európai sorozatban (BEK, KEK, UEFA-kupa) nem érdekelt klubok közül itthon a Vasas vállalta az indulást, s hagyományaihoz méltón szerepelve megnyerte a tornát.

A piros-kékek októberben 2-1-es vereséggel kezdtek a Galenika Zemun ellen, majd két hazai győzelemmel javítottak a ZVL Žilina (2-0) és a szereplését nem igazán komolyan vevő Hellas Verona (1-0) ellen. Tavasszal 3-1-re megverték a zimonyiakat, majd Zsolnán 3-1-re kaptak. A döntés az utolsó fordulóra maradt. A szerbek 2-0-ra legyőzték az addig élen álló szlovákokat, Illovszky Rudolf legénysége ellenben 2-1-re győzni tudott Veronában – s története során hatodszor a KK győztese lett. Mindmáig ez az utolsó magyar diadal a hagyományos európai kupákban.

A Vasas kerete. Állnak, balról: Illovszky Rudolf vezetőedző, Balázs, Rixer, Birkás, Hajdu, Hegedűs, Balog, Koncz, Szimcsák István pályaedző. Középen: Csima, Komjáti, Kiss, Birinyi, Izsó, Várady. Elöl: Seres, Rác, Pecha, Leboniczky, Farkas, Tóth

Hellas Verona–Vasas 1-2 (1-1)

Verona, 4000 néző. Jv.: Waurer (osztrák)

Hellas Verona: Torresin – Oddi, Marangon (Silvestrini, 69.), Spinosi, Fedele – Manuelli, Sella, Sacchetti – Di Gennaro, Dirceu, Penzo (Fanna, 46.)

Vasas: Kakas – Farkas, Híres, Rácz, Lukács – Birinyi (Seres, 88.), Birkás, Komjáti – Kiss L., Izsó, Várady

Gólszerző: Várady (20.), Spinosi (52.), Kiss L. (70.)

NEMZETKÖZI VIZEKEN

Détári gólt lőtt a Manchester Unitednak

A Bp. Honvéd Zaragozában a „vörös ördögök” ellen játszva kezdte a nemzetközi idényt, 3-1-re kikapott. (A szépítő gólt Détári Lajos lőtte büntetőből.) Ez az eredmény kevésbé volt döbbenetes, mint a harmadik helyért vívott mérkőzésen az MTK-VM elleni 1-8... A kék-fehérek az első találkozón 0-0-ra végeztek a Real Zaragozával, majd tizenegyesekkel kaptak, így jött létre a magyar–magyar mérkőzés. Novemberben a kispestiek a Fáy utcában kaptak 2-1-re a belga Beverentől. Decemberben kint döntetlent értek el a belga csapat ellen, majd hazafelé pályára léptek a Hertha BSC ellen Berlinben (0-2) is.

A bajnok Rába ETO az idény előtt Liszszabonban túl naiv futballt játszva 5-0-ra kikapott a Benficától, majd Athénben 3-2-re megverte a Panathinaikoszt.

Túrázva készült a Ferencváros az 1982–1983-as idényre. Július közepén Liszszabonban járva 4-2-re veszített a Benficával szemben, de nem keltett rossz benyomást. Augusztusban a sevillai tornán vereséget

szenvedett a CSZKA Szófiától 3-1-re, majd a tornát rendező FC Sevillától 3-2-re. Utána egy döntetlen és egy győzelem következett két kiscsapat, az FC Martos és az Alcobendas ellen, majd 2-2-re végzett Murciában a helyi gárdával. Nem voltak túl jók az eredmények, de fogjuk úgy fel: a Fradi megismerkedett a spanyol harcmóddal, s ebből profitált szeptemberben, az Athletic Bilbao elleni UEFA-kupa-meccsken. Novák Dezső együttese négy nappal az idénykezdet előtt Athénben 1-0-ra kikapott az AEK-től. Odakint Takács László megsérült, s az egész őszi idényre kidőlt. A tavaszi start előtti nemzetközi találkozók közül kiemelkedett az akkor is a legjobb lengyel csapatok közé tartozó Lech Poznań elleni 6-0 a Népligetben. Az áprilisi bajnoki szünetben az NSZK-ban járt az FTC, a portyán az Eintracht Frankfurt (2-2) volt a legerősebb ellenfele.

A Vasas január-februárban Kolumbiában és Mexikóban portyázott, részt vett a medellíni tornán. A helyi Independientétől kikapott 4-2-re, az Atlético Nacionallal viszont 2-2-re végzett, így második lett.

A DMVSC 1983 elején Algériában játszott öt mérkőzést.

A műfüves pályán „összeállt” legénységben állnak, balról:

Menyhárt, Selyem, Mező, Szigeti, Fodor, Tóth E.

Elöl: Mohácsi, Ludánszky, Kerekes, Jankovics, Czikora

1982

1983

1984

1985

1986

1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976
1977
1978
1979
1980
1981

A legnagyobb utat a Haladás tette meg: 1983 márciusában közel egy hónapot töltött Indiában, a Nehru Kupán. Noha az MLSZ több csapatnak is felajánlotta a részvétel lehetőségét, csak Török Péter, illetve a szombathelyi legénység mondott igent. S ha már elutazott a gárda, rekkenő hőségben (általában 60-80 000 néző előtt játszva) meg is nyerte a tornát. Az olasz olimpiai válogatottat 3-1-re, az indiai válogatottat 2-1-re, majd a románokat 3-1-re, végül a döntőben Kínát 2-1-re verte meg. A magyar olimpiai válogatott néven szereplő Haladás és az egész torna legjobbjá a kapusának Hegedűs Péter bizonyult.

A nyáron két csapat is részt vett az Intertoto Kupában. A Bp. Honvéd második lett a Szloboda Tuzla mögött, illetve a pozsonyi Inter és a Wacker Innsbruck előtt. A Videoton megnyerte a négyes csoportját, miután hat meccsből öten győzött a Rudá Hvězda Cheb, a Cracovia és a Sturm Graz ellen.

Az első totóbotrány

Az 1982. július 18-i, úgynevezett 30. héten szokatlanul magas volt a telitalálatos totószelvények száma. A listán csak alacsonyabb osztályú csapatok mérkőzései szerepeltek, köztük érdekes módon hét katonacsapaté is. A július 23-án meginduló rendőrségi vizsgálatokból később kiderült, hogy a csalások már 1981 óta folynak, három különböző csoport is dolgozott egymás mellett. Az egyik a szekszárdi Molnár Tibor (a „totókirály”), a másik Bernáth Zoltán budapesti anyagbeszerző, a harmadik Faragó József kiskunfélegyházi részlegvezető köré szerveződött.

„A Sportfogadási és Lottóigazgatóság 1982 júliusában tett feljelentést ismeretlen tettes ellen, miután 57 darab szelvény vált gyanússá. Már az is jelzésértékű volt, hogy a 20 második ligás csapatból 18 arra kérte az MLSZ-t, vegyék le mérkőzéseiket a totószelvényekről, mert tehetetlenek a játékosokat megkörtözkező csalókkal szemben.

A rendőrségi nyomozás során kiderült, hogy két totózó klán működött Magyarországon, az egyik a kecskeméti és budapesti totózókból verbuválódott ún. Faragó-csoport, a másik pedig a szekszárdi totókirály, Molnár Tibor köré épülő társaság. Megvesztegették a csapatokat, a játékosokat és a futballbírókat egyaránt, s előfordult, hogy egy héten három (Molnárék), vagy akár nyolc-tíz (Faragóék) mérkőzés eredményét is megvásárolták, a többi meccset pedig két- vagy háromesélyesre játszották.

A totóbotrányban több mint ötven klub több mint 200 játékosa, valamint 13 játékevezető volt érintett. A szervezők börtönben végezték, az érintett játékosok azonban többnyire enyhe eltiltásokat kaptak” – elevenítette fel a www.focitipp.hu honlap 2009-ben. Az első magyar totóbotrányról akkor több könyv is készült, kettőt érdemes kiemelni. Az egyik Borenich Péter Csak a labdán van bőr című munkája, a másik Lakatos András és Láng Zsuzsa Pótmérkőzés című összeállítása.

„Voltak, akik pénzembereként (maszek kisiparosok, festők, filmnyomók, zöldségesek, lángossütők) pénzzel szálltak be a csalásba, mások, a »játékoskijárók« keresték fel csapatokat és a kívánt eredmény érdekében pénzt ajánlottak fel, mások a már megvásárolt csapatok mérkőzésein a bírókat keresték fel. A vizsgálat során 31 millió forint károkozást tártak fel, ebből 23 millió 100 ezer forintot sikerült készpénzben, zár alá vétellel vagy takarékbetétkönyvben az államnak visszatéríttetni. A vizsgálat három hónapig tartott, 40 csapatot kerestek fel, 130 embert hallgattak ki, köztük nyolc játékevezetőt. Az NB II-es csapatok harmada volt érintett a bundabotrányban” – írta Tóth Eszter Zsófia történész 2013-ban. (www.archivnet.hu)

Névsorolvasás

BÉKÉSCSABAI ELŐRE SPARTACUS:

Rabcsák János 17 – Királyvári Károly 25/1, Kerekes Attila 28/2, Kóhalmi István 19/3, Rácz Péter 26/2 – Steigerwald Zoltán 19, Pásztor József 23/2, Kanyári Zoltán 23/4 – Melis Béla 23/7, Kurucz Ádám 28/7, Szekeres József 23. A többiek: Fabulya György 19, Adorján Árpád 17/2, Tisza Gábor 17/2, Suljka Ottó 14/5, Takács József 13/4, Oláh Imre (k) 12, Cseh András 11, Plástyik János 9, Kéki Elek 6, Zsömbörgi János 6, Hanyecz János (k) 3, Rácz István 2

BUDAPESTI HONVÉD:

Andrusch József 17 – Paróczai Sándor 30/1, Garaba Imre 26/1, Nagy Antal 30/3, Varga I József 27/5 – Kerepeczky György 24/2, Gyimesi László 28/2, Détári Lajos 23/3 – Gere László 26/5, Dajka László 24/7, Esterházy Márton 30/14. A többiek: Bodonyi Béla 20/6, Kozma Mihály 18/8, Tóth József 17, Kanász József 13, Menyhárt Kálmán (k) 13, Grósz János 8, Lukács Sándor 6, Csehi Tibor 5, Segesvári Sándor 1, Simon Zoltán 1

CSEPEL SPORT CLUB:

Kovács Attila 28 – Kincses Béla 26/2, Kóhalmi Gábor 27, Godán Lajos 22/1, Gálhidi György 29/1 – Kelemen Gusztáv 30/4, Lazsányi László 22/4, Fischli Róbert 20 – Tulipán Mihály 26/6, Dékány Gábor 29/13, Budavári László 28/7. A többiek: Weber Antal 18, Mészöly Pál 15/8, Elekes József 11, Varga József 11/1, Vincze Sándor 10/1, Krisztin Pál 5/2, Paksi János 5, Gendur László (k) 2, Csucsánszky Zoltán 1/1, Kókény Miklós 1, Tyukodi György 1

DEBRECENI MUNKÁS VASUTAS SC:

Szűcs István 21 – Ludánszki István 22, Szigeti András 29/2, Mohácsi Gyula 20, Fodor Péter 25 – Sallai Sándor 26/1, Menyhárt Ernő 30, Farkas István 26/5 – Selyem Nándor 25/1, Kerekes György 29/16, Jankovics Sándor 24/3. A többiek: Timár István 20/1, Tóth Ernő 20/4, Czizora Mihály 19, Deákvári Antal 18/1, Mező József (k) 9, Varga Lehel 7, Magyar Balázs 6, Szűcs János 2, Kiss János 1

DIÓSGYŐRI VTK:

Gulyás István 24 – Szlovák László 25, Oláh Ferenc 29/4, Görgői János 28, Teodoru Vaszilisz 25/1 – Kerekes János 26/1, Tatár György 27/5, Teodoru Borisz 26/3 – Borostyán Mihály 29/12, Feledi László 28/3, Fekete László 18/2. A többiek: Salamon József 17, Giron Zsolt 14/1, Kiss István 14/1, Csorba Tamás 12/1, László II István 8, Lippai Sándor 8/1, Szlifka Miklós 7, Veréb György (k) 7, Kovács István 3, Szemere Zoltán 1

FERENCVÁROSI TORNA CLUB:

Zsiborás Gábor 24 – Jancsika Károly 24/1, Judik Péter 27, Rab Tibor 28 – Ebedli Zoltán 26/1, Nyilasi Tibor 23/17, Koch Róbert 22/1, Rubold Péter 22/3 – Szabadi László 24/8, Szokolai László 28/14, Pogány László 28/8. A többiek: Murai Sándor

20/2, Póloskei Gábor 19/13, Takács László 15/2, Kvaszta Lajos 12, Dózsa Attila 11, Szántó Gábor 9, Beles Ferenc 6, Kakas László (k) 6, Mörten Béla 5/1, Bánki József 4/1, Krecska János 1

HALADÁS VASUTAS SE:

Hegedűs Péter 30 – Horváth Imre 23/1, Vörös Csaba 24/1, Papp István 26/1, Preszeller Tamás 28 – Fitos József 28/4, Szarka Zoltán 18, Kulcsár Ferenc 21/2 – Hegyi Imre 21/3, Szabó Ferenc 17/2, Hauzer Tibor 21/5. A többiek: Király Ferenc 16, Garics György 15/3, Nagy József 15/1, Dobány Lajos 14/10, Kiss György 12, Pásztor Ferenc 10, Tar Ferenc 10, Marton Róbert 9, Németh Gábor 5, Bognár Zoltán 4, Görög István 3, Kanyar Sándor 2

MTK-VM SK:

Brünyi Béla 17 – Silye Sándor 19, Turner Csaba 29, Valuch Ernő 25/1, Szabados György 27 – Varga II István 19/2, Turtóczki Sándor 20/6, Borsó János 31/10 – Fodor Imre 28/5, Boda Imre 24/6, Fülöp Ferenc 17/4. A többiek: Kovács János 13, Pekker István 16/2, Gáspár József (k) 15, Bognár György 13/1, Kürtösi Ferenc 13, Varga I István 12, Handel György 11, Katzenbach Imre 10/2, Sziójyártó Zoltán 8, Morgós Gábor 7, Sörös Lajos 7, Németh Péter 1, Törő László 1

NYÍREGYHÁZI VASUTAS SPARTACUS SC:

Csepez János 17 – Polyák József 24, Szűcs István 27/1, Szikszai Mihály 27, Szécsi János 17 – Halász István 29/5, Moldván Miklós 27/3, Varga János 29 – Bezzegh Zoltán 21, Kiss Miklós 30/8, Vágó Zoltán 21/5. A többiek: Gáspár László 16, Farkas Béla 14/2, Barta András 12/1, Czeczeli Károly 12/2, Pető László 11, Cseke György 10, Varga Attila (k) 9, Fecsku István 7/1, Imre János 7, Kléninger László 7, Kovács Béla (k) 4, Lechner Károly 4, Czákó Béla 1, Papp Zoltán 1

PÉCSI MUNKÁS SC:

Katzirz Béla 27 – Schulteis Gyula 23/2, Toma Árpád 23/1, Kincses (Koller) Viktor 24, Brezniczky Sándor 23 – Lutz Jakab 28/2, Gallai István 27, Dárdai Pál 28/9 – Nagy Imre 29/4, Réfi Gábor 18/2, Mészáros Ferenc 30/7. A többiek: Lőrincz Sándor 16, Hrotkó Nándor 15, Róth Antal 15/3, Vigh Péter 15/1, Dobány Lajos 13/13, Hüber Ádám 7, Kónya Mihály 5, Bodnár László (k) 4, Papp Zsolt 3/1, Morvai Tamás 2

RÁBA ETO:

Kovács László 30 – Hlavyik Gábor 29, Mile Sándor 24/2, Magyar Lajos 22 – Hannich Péter 30/20, Póczik József 29/7, Burcsa Győző 29/12 – Szabó Ottó 30/8, Szentes Lázár 28/10, Szepessy László 26/9, Hajszán Gyula 27/10. A többiek: Szijártó László 21, Csonka Gyula 15/1, Vági János 13/2, Varga II József 10, Rezi Lajos 7, Turbék István 7, Wunder András 2

TATABÁNYAI BÁNYÁSZ SC:

Kiss Imre 28 – Emmer László 25/5, Lakatos Károly 30, Udvar-

di Endre 24, Fischer László 28 – Fükő Sándor 27/3, Hermann Sándor 28/3, Schmidt István 25/7 – Kiprich József 23/5, Weimper István 27/12, P. Nagy László 24/4. A többiek: Kökény Miklós 23/1, Tepszics Ignác 23, Horváth Róbert 17, Barabás Tibor 12, Dupai János 7, Szabó György 5, Benyó Sándor 4, Dombai András (k) 2

ÚJPESTI DÓZSA:

Szendrei József 21 – Szűcs János 27, Kardos József 25/4, Tóth József 26, Árky Lajos 23/1 – Herédi Attila 19/1, Szebegyinszky András 28/3, Kisznyér Sándor 28/9, Szabó András 22/1 – Töröcsik András 16/4, Kiss Sándor 26/16. A többiek: Sarlós András 14/1, Steidl Sándor 14/2, Horváth Károly 13, Balogh Attila 11, Kovács József 11, Kollár József (k) 10, Polónyi László 10, Freppán György 6, Kovács Béla 6, Nagy László 6/1, Karácsonyi László 4/1, Patrick Bernard Umoh 3, Nagy Sándor 1

VIDEOTON SC:

Disztl Péter 30 – Végh Tibor 29/1, Disztl László 25/1, Csuahy József 26/1, Horváth Gábor 28/2 – Kiss Péter 22, Csongrádi Ferenc 25/2, Vadász Imre 28/3 – Nagy Tibor 22/6, Szabó József

28/14, Palkovics István 28/4. A többiek: Novath György 19/6, Májér Lajos 14/5, Zsinka János 14/1, Borsányi István 11, Vaszil Gyula 9, Gazdag László 4, Havasi Lajos 4/1, Horváth Ferenc 9/1, Mihalics István 4/1, Baranyi Sándor 3, Szőke László 3

VASAS SC:

Kakas László 15 – Farkas Tibor 21/1, Balog Tibor 23, Komjáti András 27/3, Csima György 26 – Birkás Péter 21/4, Seres Gábor 27/2, Birinyi István 30/5 – Kiss László 30/17, Izsó Ignác 28/6, Várady Béla 28/14. A többiek: Rác László 17, Hegedűs Béla 14, Leboniczky Imre (k) 12, Híres Gábor 11, Rixer Géza 11/1, Segesvári Sándor 8, Hajdu Lajos (k) 5, Lukács Sándor 4, Balázs Tibor 3, Szabó István 3, Pecha László 1

ZALAEGRSZEGI TE:

Balázs Zsolt 29 – Konrád László 22/2, Kereki Zoltán 28/4, Péter Zoltán 28/3 – Sipos Sándor 24/1, Simon Károly 24/2, Török József 30/2, Fehér György 20 – Takács Jenő 29/9, Soós István 28/9, Varga István 23/2. A többiek: Major Ferenc 19, Házi Ferenc 18, Pecsics Tibor 18, Csepregi László 15/1, Mihalecz István 14, Gass István 13/1, Czigány Csaba 4, Kiss Csaba (k) 1, Kozma Lajos 1, Topor Antal 1

Fotó: Labdarúgás

A Diósgyőri VTK futballistái. Állnak, balról: Veréb, Kerekes, Giron, Oláh, László II, Tatár, Teodoru B., Gulyás. Elöl: Fekete, Borostyán, Szlovák, Görgei, Teodoru V., Kiss, Feledi

A Csepel élcsapatok közé betörő legénysége. Állnak, balról: Gendur, Lazsányi, Mészöly, Elekes, Tulipán, Gálhidi, Kovács A., Mednyánszky Rudolf edző. Középen: Keszthelyi Mihály vezetőedző, Kóhalmi, Wéber, Godán, Kelemen, Kökény, Rottenbiller István gyúró. Elöl: Krisztin, Budavári, Kincses, Fischli, Tyukodi, Dékány, Vincze

Fotó: Labdarúgás

Az 1982–1983. évi Nemzeti Bajnokság I végeredménye

1. Rába ETO	30	19	6	5	82-37	44	9. 22. számú Volán SE	38	14	10	14	67-67	38
2. Ferencvárosi TC	30	19	5	6	73-46	43	10. Ózdi Kohász	38	14	10	14	61-63	38
3. Bp. Honvéd	30	17	8	5	57-33	42	11. Keszthelyi Haladás	38	15	7	16	64-60	37
4. Csepel SC	30	13	11	6	52-46	37	12. Kazincbarcikai Vegyész	38	15	7	16	58-58	37
5. Újpesti Dózsa	30	12	8	10	45-47	32	13. Soproni SE	38	12	13	13	43-45	37
6. Tatabányai Bányász	30	9	11	10	42-40	29	14. Debreceni Kinizsi	38	11	14	13	47-50	36
7. Vasas SC	30	11	6	13	56-52	28	15. Szekszárdi Dózsa	38	14	8	16	45-64	36
8. Haladás VSE	30	10	8	12	33-40	28	16. Nagykanizsai Olajb.	38	15	5	18	59-67	35
9. Diósgyőri VTK	30	8	11	11	36-44	27	17. Ganz-MÁVAG	38	13	9	16	60-88	35
10. Nyíregyházi VSSC	30	9	8	13	29-37	26	18. Dorogi AC	38	11	12	15	52-59	34
11. Zalaegerszegi TE	30	8	10	12	37-46	26	19. Tapolcai Bauxitbányász	38	11	7	20	47-64	29
12. MTK-VM	30	9	8	13	40-58	26	20. Nagybatonyi Bányász	38	8	4	26	48-100	20
13. Videoton SC	30	11	3	16	48-47	25							
14. Pécsi MSC	30	9	7	14	45-52	25							
15. Debreceni MVSC	30	8	9	13	35-51	25							
16. Békéscsabai Előre	30	5	7	18	41-75	17							

A Területi Bajnokság csoportgyőztesei

Bakony-csoport: Bakony Vegyész TC. **Dráva-csoport:**

Kaposvári Rákóczi. **Duna-csoport:** Dunaiújvárosi Kohász.

Körös-csoport: Honvéd Szabó Lajos SE. **Mátra-csoport:**

Honvéd Papp József SE. **Tisza-csoport:** Szolnoki MÁV MTE.

NB II

1. Volán SC	38	18	13	7	84-44	49
2. SZEOLAK	38	19	10	9	70-44	48
3. Salgótarjáni TC	38	20	7	11	64-43	47
4. Siófoki Bányász	38	14	15	9	64-49	43
5. Kecskeméti SC	38	15	12	11	53-44	42
6. HÓDGÉP-Metripont	38	18	5	15	54-54	41
7. Eger SE	38	17	5	16	70-57	39
8. Bajai SK	38	13	13	12	58-48	39

Az NB I góllövőlistájának élcsoportja

1. Dobány Lajos (PMSC, Haladás)	23
2. Hannich Péter (Rába ETO)	20
3. Kiss László (Vasas)	17
3. Nyilasi Tibor (FTC)	17
5. Kerekes György (DMVSC)	16
5. Kiss Sándor (Ú. Dózsa)	16

Az I. osztályú mérkőzések eredményei

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.
1. Rába ETO	X	3-3	1-0	4-0	6-1	3-2	2-2	2-0	2-0	2-1	1-1	6-0	5-2	3-1	5-1	5-1
2. Ferencvárosi TC	0-3	X	2-1	1-3	0-3	2-1	5-3	4-0	4-0	2-1	2-2	2-1	3-1	5-2	4-0	8-3
3. Bp. Honvéd	2-2	2-3	X	3-3	1-3	1-1	2-0	2-0	1-0	3-0	3-1	1-0	3-0	2-1	2-0	2-1
4. Csepel SC	2-2	1-1	3-5	X	1-2	2-1	2-1	4-1	2-1	3-1	3-0	3-0	2-1	1-0	1-1	4-3
5. Újpesti Dózsa	1-0	1-2	2-2	1-2	X	2-1	2-3	3-2	1-1	2-1	1-0	1-1	1-0	2-0	1-1	4-1
6. Tatabányai Bányász	2-1	3-2	1-1	0-0	4-1	X	3-2	0-1	1-1	2-1	1-1	2-1	4-2	1-1	1-1	2-2
7. Vasas SC	2-3	3-4	1-3	1-1	1-2	3-0	X	3-0	2-1	1-1	2-3	3-2	2-1	0-1	4-2	3-0
8. Haladás VSE	2-1	0-2	1-2	2-2	3-0	0-2	1-0	X	3-2	1-0	1-1	7-1	1-3	1-0	0-0	3-0
9. Diósgyőri VTK	3-7	2-2	0-1	0-0	1-1	0-0	3-2	0-0	X	2-0	3-1	2-1	1-0	3-0	1-0	4-2
10. Nyíregyházi VSSC	0-2	1-1	1-0	3-1	1-0	2-2	2-0	0-0	0-0	X	2-1	0-1	1-0	2-1	1-1	3-1
11. Zalaegerszegi TE	0-2	1-0	1-1	0-0	4-2	1-0	2-2	0-0	3-1	2-1	X	1-2	1-0	1-2	4-1	1-1
12. MTK-VM SK	0-1	0-2	1-1	1-3	1-1	2-1	0-2	1-0	1-1	1-1	3-1	X	2-1	5-3	2-2	3-0
13. Videoton SC	1-5	0-2	0-3	1-1	2-0	1-0	0-0	3-0	1-1	4-0	5-1	6-2	X	3-1	4-0	4-0
14. Pécsi MSC	1-1	4-2	1-3	3-0	2-2	2-0	1-1	4-1	2-1	1-0	1-1	1-1	3-0	X	2-3	4-2
15. Debreceni MVSC	3-0	1-2	1-1	2-4	2-1	1-1	2-1	0-1	3-0	0-0	1-0	1-2	0-1	2-1	X	2-1
16. Békéscs. Előre SSC	3-2	0-1	2-3	0-0	1-1	0-3	1-2	1-1	1-1	1-2	3-1	2-2	2-1	3-2	3-1	X

Az MLSZ szerint a Honvéd csak kicsit bundázott

A Magyar Labdarúgó-szövetség elnöksége a június hetedikéi ülésén úgy határozott, hogy a Volán-Bp. Honvéd és a Diósgyőri VTK-Nyíregyháza bajnoki mérkőzések eredményét megsemmisíti. Az indoklásban szerepelt, hogy a két találkozó „jogos felháborodást váltott ki a közvéleményből”, a „történetek ártottak nemcsak a magyar labdarúgásnak, hanem sértették az egyesületek jó hírét is”. Valamint hogy a résztvevők „semmibe vették az OTSH és az MLSZ sporterkölcseről nyilvánosságra hozott állásfoglalásait” és „a sportszerűséget erősen sértő, komolytalan játékot nyújtottak”. Szankcióként a bajnoki tabella élén végzett Bp. Honvéd eredményéből az elnökség öt bajnoki pontot levont, valamint úgy rendelkezett, hogy az elsőségért járó 500 000 forintos MLSZ-jutalmat visszatartja, sőt a levont öt bajnoki pontért járó prémium kifizetéséhez sem járul hozzá. „A Bp. Honvédet megbüntették, de bajnok maradt” – foglalta össze a *Képes Sport* a döntés utáni kedden megjelent számában a szankcióval kapcsolatos egyik fontos következtetését. A fentiekből az is következik, hogy a kispesztiek valójában csupán pénzbüntetést kaptak, hiszen teljesen mindegy, hogy hány pontos különbséggel nyerték meg a bajnoki címet.

A Nyíregyháza és a Diósgyőr egyébként is kiesőhelyen végzett, tehát a második osztályba visszazorolásuk ugyancsak nem jelentett valós büntetést. Mindkét csapat mínusz négy ponttal kezdte az NB II-ben az 1984–1985-ös idényt, ellenben a borsodi és a nyírségi csapat is többel maradt le a feljutásról. A történetek igazi vesztese a Volán SC lett, amelyet – annak ellenére, hogy bent maradó helyen végzett – az MLSZ a második osztályba száműzött. A kedvezményezettje pedig a Békéscsaba, amelynek az NB II harmadik helyezéteként, a szövetségi döntés alapján, az ölébe hullott a feljutás.

Több mint harminc esztendő telt már a történések óta, bőven lett volna alkalom arra, hogy az akkori érintettek beismerjék a bundázást. A Volán ellen mesterhármast szerzett Esterházy Márton, akitől a szankciók elvették a gólkirályi címet, azóta többször is elmondta, akadtak akkoriban megegyezéssel mérkőzések – de speciel az, amelyből botrány lett, nem volt az. Racionális érveket sorakoztatott: „A meccs előtt a volánosok kérték, hogy nagyon ne szórjuk meg őket, s valóban sok gól esett, de nem volt csalás. Aki emlékszik, tudja, hogy egy perccel a vége előtt Garaba Imi a fejesével majdnem eltörte a kapufát. Ezt nem lehet szándékosan! Én három

1984 nyarán a Labdarúgás ezzel a látványos montázzsal köszöntötte a Budapesti Honvéd bajnokságát

1967

1968

1969

1970

1971

1972

1973

1974

1975

1976

1977

1978

1979

1980

1981

1982

1983

1984

1985

1986

Fotó: Labdarúgás

A Videoton együttese. Állnak, balról: Csongrádi, Nagy, Szőke, Disztl L., Kiss, Novath, Szabó. Középen: Molnár Ferenc gyűró, Csuha, Horváth B., Disztl P., Koszta, Borsányi, Kovács Ferenc vezetőedző, Hartyáni Gábor pályaedző. Elöl: Májér, Horváth G., Vadász, Palkovics, Udvardi, Horváth F., Végh, Vaszil

gólt szereztem, ez azért nem olyan rettenetesen sok, és kérдем, ha csalunk, akkor csak ennyit rúgok?” (25 év 25 labdarúgója – Bp. Honvéd, Kispest-Honvéd)

Annak idején sokan kevesellték a Bp. Honvéd büntetését, citálva a példákat, hogy külföldön jobban bűnhődtek a panamázók. Esterházy az említett könyvben úgy foglalt állást, hogy túlzás lett volna a súlyosabb szankció: „A Volán ellen már bajnokként léptünk pályára, szép lett volna, ha egy bizonyítatlan vád miatt a klubot ennyire megbüntetik.”

Ha eltekintünk az utolsó forduló történéseitől, vita sem lehet arról, hogy az idény egészét tekintve a Bp. Honvéd nyújtotta a legjobb teljesítményt az élvonalban. De különösen igaz ez a tavaszi idényre. A téli szünetben még három csapat is szinte azonos eséllyel pályázott a bajnoki címre: az őszi első Videoton (22), a székesfehérváriakkal azonos pontszámmal álló Bp. Honvéd, valamint a duót mindössze egy pontos hátrányban követő, a nemzetközi porondon kiemelkedően teljesítő Újpesti Dózsa. A negyedik és az ötödik helyen állt a 18-18 pontos Rába ETO és Tatabányai Bányász.

A legnagyobb meglepetést a Videoton előretörése okozta. Az 1982–1983-as idény zárásához képest az őszi első 13 helyet lépett előre – szinte változatlan játékoskerettel. Az igazi erősítést a hetvenes évek sikeredzőjének, Kovács Ferencnek a visszatérése jelentette, illetve az, hogy a mester, valamint az új ösztönző rendszer „együttes erővel” meg tudta győzni a távozását fontolgató Májér Lajost és Csongrádi Ferencet a maradásról. Óriási nyereséget jelentett a két játékos az 1983–1984-es idényben is, Csongrádi harmadik lett a *Népsport* osztályozókönyvében, Májér pedig a legjobb jobbszélsőnek bizonyult. A Videoton játékát egyébként meglepően sok kritika érte, még a szakemberek egy része is durvának, túlságosan agresszívnek minősítette a stílusát. Kovács Ferenc nem foglalkozott sokat a bírálattal, mindössze annyit mondott rá, hogy a nemzetközi porondon sikeres klubok mind ebben a stílusban futballoznak. Ez hozott sikert

1967

1968

1969

1970

1971

1972

1973

1974

1975

1976

1977

1978

1979

1980

1981

1982

1983

1984

1985

1986

a csapatnak az egyik legfontosabb őszi meccsén, a Kispesten 1-0-ra megnyert rangadón is.

A katonacsapat kiválóan szerepelt a hagyományos budapesti riválisok ellen, a Ferencvárost 3-0-ra, a Vasast 1-0-ra megverte, csak a Dózssával játszott döntetlent. A lilafehérek az első fordulóban 4-1-re kaptak az újonc Szegedi EOL-tól, ám utána már egyszer sem szenvedtek vereséget az őszi

idényben. Más kérdés, hogy a 14 mérkőzésüknek csak a felét nyerték meg. A Dózsa jobban szerepelt, mint a korábbi években, de a béke csak látszólagos volt a Megyeri úton. A csapat legjobbjai, elsősorban Törőcsik András, Tóth József, Kardos József és az edző, Temesvári Miklós között nem volt kifejezetten harmonikus a viszony. Fél évvel azt követően, hogy az Év játékosának választotta az MLSZ, Kardos le is költözött Győrbe, már szurkolói ankétokon is részt vett a rábásokkal, ám a szövetség végül nem járult hozzá az átigazolásához. Ma már nehéz lenne megmondani, hogy a Mezey-válogatott egyik pillére jól vagy rosszul járt-e a döntéssel: még az is lehet, hogy az ETO sikeresebb lett volna vele, ő több pénzt keresett volna, mint a Dózsában – ám kérdés, hogy akkor is a válogatott egyik pillére maradt volna-e.

De vissza az NB I-hez, amelyben 1984 márciusában mintha egy másik bajnokság kezdődött volna! A Videotont utolérte szokásos végzete: tavasszal sokkal gyengébben teljesített, mint ősszel. Hét ponttal szerzett kevesebbet, mint az első félévben, s a kétpontos rendszerben ez nagyon sok. Székesfehérváron később azt emlegették, hogy a csapatnak nagyon hiányzott a végelszámolásnál a Sóstói Stadionban tavasszal a Rába ETO (1-2) és az MTK-VM (0-1) ellen elveszített négy pont, ha azokat begyűjti a gárda, bajnok lett volna. A Bp. Honvédtól történt pontlevonás miatt matematikailag igaz a megállapítás, de nem igazán életszerű... Az Újpesti Dózsa még rosszabbul járt, a 21 őszi pontnak csak a kétharmadát szerezte meg tavasszal. Nem fogható a visszaesés a nemzetközi szereplés okozta kettős terhelésre, hiszen amikor április 14-én a tavaszra feljavult Vasast Kiss Sándor mesterhármásával 4-1-re megverte a Népstadionban, még a második helyen állt, mindössze két ponttal a Bp. Honvéd mögött. Ám az utolsó nyolc fordulóban már csak egyetlen mérkőzését, a Csepel ellenit tudta megnyerni. Temesvári Miklós edző az idény végén a *Népsport*nak nyilatkozva (1984. június 25.) részben a már Aberdeenben is sérülten játszó Törőcsik András kiválásával, részben néhány további kulcsjátékos sérülésével, s nem utolsósorban fegyelmi okokkal magyarázta a visszaesést: „Nem egyszer tapasztaltam, hogy sem a mérkőzések előtt, sem pedig az edzéseken nem a pillanatnyi feladatokon jár a labdarúgók esze.” Szerinte, miután eldönt, hogy a Honvédot nem tudja befogni a csapat, a dobogós helyezéskor biztos játékosok túl könnyedén vették a mérkőzéseket. „(...) aztán meglepődtek,

Fotó: Labdarúgás

Az idény egyik meglepetéscsapata, a ZTE. Állnak, balról: Gellei Imre vezetőedző, Balázs, Soós, Török, Kereki, Gass, Horváth, Péter. Középen: Konrád, Fehér, Czigány, Pecsics, Farkas, Molnár. Elöl: Csepregi, Galántai, Varga, Takács, Major

1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976
1977
1978
1979
1980
1981
1982

hogy fél gózzal nem megy, mégsem ocsúdtak fel” – tette hozzá. Arról nem beszélt, hogy rossz volt a hangulat is, Töröcsiknek fáj, hogy – noha ígéretet kapott arra, hogy Nyilasihoz hasonlóan 28 évesen kimehet külföldre – mégsem engedték el, de Kiss Sándor, Tóth, Kardos és Fekete is elvágott. Ki külföldre, ki Győrbe, például.

Aprópó, Rába ETO! A kétszeres bajnokcsapatnak tulajdonképpen nem volt esélye sorozatban a harmadik aranyat is megszerezni. Ugyanakkor Verebes József legénységére is igaz a Videotónnál már „levezetett” matematikai képlet: hogy ha két elveszített meccset megnyeri, elsőként végez. A korábbiaktól eltérően immár hazai pályán is becsúszott két vereség, igaz, a Vasas elleni (a közönséget sokkoló) 2-6 az utolsó fordulóra esett. Azt ellenben nem vizsgálta a szövetség...

A Mágusnak különösen a március 24-i, a Bp. Honvéd elleni vereség fáj. Később úgy tartotta, valójában az volt a bajnoki döntő. Az volt a korszak első hazai Rába-veresége, több mint két és fél év után. Verebes meggyőződése volt, hogy Győri László játékvezetőnek (a „nomen” ezúttal nem „omen”, békéscsabai illetőségű a volt bíró) döntő szerepe volt a trónkövetelő sikerében. Még 1989 nyarán, már az MTK-VM edzőjeként a Bp. Honvéd ellen vívott, a bajnoki cím sorsa szempontjából döntő rangadó előtt is azt emlegette: „Sajnos, rossz emlékeim vannak, mert a Honvéd mindig a hatalom csapata volt. A Rába edzőjeként sokat mérgelődtem, mi voltunk a jobbak, besegítettek a kispestieknek. Remélem, azok az idők már elmúltak.”

Novotny Zoltán, a szakma egyik klasszikusa közvetítette a rádióban a mérkőzést, később felidézve a történeteket, realisnak ítélte meg a szűk egy óra alatt 2-0-ra vezető Honvéd sikerét, ám megjegyezte, ki tudja, hogyan alakul a folytatás, ha a játékvezető megadja az alig fél perccel Szentes Lázár szépítő találatát után született újabb győri gólt. (A bíró szerint az akciónál a Szabó Ottót helyzetbe hozó középcsatár ellökte Nagy Antalt. Vitatható ítélet volt, mint ahogyan az is, hogy szinte másodpercekkel később csak a „spori” földije, a Békéscsabáról Győrbe került Kurucz Ádám kapott piros lapot egy olyan esetnél, amelyben legalább tízen tusakodtak. Verebes a találkozó után az öltözőben azt mondta Molnár Dániel kérdésére a mikrofonba: „A Honvéd ugyan jól játszott, de a mérkőzés 90 percig tart, s a hatvanadik perc után más volt a főszereplő.” (A Rába végül ezüstérmes lett, mert ebben az idényben először nem a gólkülönbség, hanem az egymás elleni eredmény rangsorolt – azonos pontszám esetén.)

Az idény negatív szenzációját a Ferencváros szereplése jelentette. Az ősszel Novák Dezső, tavasszal már Vincze Géza által irányított, s különösen az idény második felére alaposan megfiatalított gárda egyenletesen rossz teljesítményt nyújtott. Ősszel 13, tavasszal 14 pontot szerzett. A jelek szerint nem tudta elviselni az Ausztriába szerződött Nyilasi Tibor és Szokolai László hiányát. Hosszú évek után először zárta a Fradi negatív gólkülönbséggel a bajnokságot. Mindent elmond a két ász hiányáról, hogy az 1982–1983-as szezont 73-46-os, az 1983–1984-est pedig 43-44-es gólkülönbséggel fejezte be. Ha már zöld-fehéreknél tartunk, említsük meg: ennek a bajnokságnak volt a története az emlékezetes metrófogantyús ügy. Október elsején az FTC–Haladás mérkőzés az 56. percben félbeszakadt, miután Büki László játékvezető úgy ítélte meg, hogy Hegedűs Pétert eltalálta a nézőtérrel bedobott kapaszkodó. A kapus évekkel később bevallotta, csak a vállát súrolta, a mezét ki is szakította a fogantyú. De fejbe nem dobták. Az MLSZ fegyelmi bizottsága a mérkőzést 2-2-vel igazolta, helyben hagyta a pályán kialakult eredményt. Ellenben pénzbüntetéssel és pályabeszárással sújtotta a Ferencvárost, amely így a következő hetekben pályaválasztóként Kecskeméten 2-0-ra kikapott a ZTE-től, majd Gyöngyösön 3-0-ra nyert a DVTK ellen.

Hannich két fronton is a legjobbnak bizonyult

A Magyar Labdarúgó-szövetség döntése alapján 1983 végén az év legjobbjának járó (szóbeli) elismerést Kardos József, az Újpesti Dózsa középpályása kapta meg.

A *Képes Sport* abban az idényben már nem szervezte meg Az Ön tizenegye szavazást, a *Labdarúgásban* ellenben *Boskovics Jenő* folytatta a „karácsonyi szavazást”, 14 élvonalbeli edzőtől (Dalnoki Jenő és Komora Imre nem állított össze csapatot) és 21 sajtóorgánium képviselőjétől tudakolta meg az év legjobbjait. Hannich Péter kapta a legtöbb pontot, az első félévben még itthon szerepelt Nyilasi Tibor lett a második, Róth Antal pedig a harmadik. Így festett 1983 Év csapata a szavazatok alapján: Kovács A. – Farkas, Kovács J., Róth, Tóth J. – Hannich, Kardos, Csongrádi – Kiss S., Töröcsik, Hajszán. Érdekes, öt Újpest-játékos is bekerült a tizenegybe. Az edzők közül Verebes József voksolt a legkülönlegesebben: Kovács József és Nyilasi Tibor mellé kilenc győrit jelölt.

Az 1983–1984-es idény végén sorozatban harmadszor is győri játékos végzett az élen a Népsport Kupában. Póczik József két elsőse után Hannich Péteré volt a legmagasabb átlagosztályzat (6,285). Alkalmasint csak az első tíz sorrendjéből kevesen következtettek volna arra, hogy a Bp. Honvéd nyerte meg a bajnokságot: 2. Lakatos (Tatabánya, 6,241), 3. Csongrádi (Videoton, 6,107), 4. Koch (FTC, 6,105), 5. Plotár (Tatabánya, 6,080), 6. Komjáti (Vasas, 6,038), 7. Kozma (SZEOL, 6,000), 8. Nagy Antal (Bp. Honvéd) és Péter (ZTE) 5,962, 10. Róth (PMSC, 5,896). A kapusok legjobbjai: 1. Szabó L. (SZEOL, 6,200), 2. Gáspár (MTK-VM, 6,105), 3. Andrusch (Bp. Honvéd, 6,041).

A posztonkénti rangsor alapján Az év tizenegye: Szabó L. – Sallai (Bp. Honvéd, 5,769), Lakatos, Komjáti, Péter – Gyimesi (Bp. Honvéd, 5,892), Hannich, Détári (Bp. Honvéd, 5,875) – Májér (Videoton, 5,818), Plotár, Esterházy (Bp. Honvéd, 5,571). A B-csapat: Gáspár – Végh (Videoton, 5,666), Kozma, Róth, Varga J. (Bp. Honvéd, 5,769) – Palkovics (Videoton, 5,850), Csongrádi, Galántai (ZTE, 5,750) – Szabó O. (Rába ETO, 5,814), Kiss (Vasas, 5,777), Mészáros (PMSC, 5,466).

MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁGI KUPA

Balatoni olajbányászok

1984 újfent különleges év volt a Magyar Kupa, illetve a Magyar Népköztársasági Kupa történetében: először nyert úgy második vonalbeli együttes, hogy az élvonalbeliek is indultak. Abban a két esztendőben, amelyekben a Rába ETO Verebes József keze alatt bajnoki címet nyert, a zöld-fehérek még a legjobb nyolc közé sem jutottak az országos kupasorozatban. Ám utána 1984-ben finalisták lettek, igaz, nem túl nehéz ágon. Legfeljebb a bajnoki címre törő Bp. Honvédot is kiejtő Békéscsaba elleni elődöntő volt rázós: a Viharsarok lila-fehérei két tizenegyest is kihagytak a rendes játékidőben, majd elveszítették a szétlövést. Három év alatt harmadszor véreztek el az MNK elődöntőjében.

Fotó: Labdarúgás

Hannich Péter,
az idény legjobbjá

A második osztályban szereplő Siófoki Bányász rögs úton menetelt. 1984. február 26-án a székesfehérvári salakos edzőpályán a „siófoki Hrubesch”, azaz Horváth I László a hosszabbításban lött góljával kieltette az NB I-ben az őszt az élen záró Videont. Nem volt ez sem nehezebb, mint korábban a Honvéd Kiss János SE elleni csata, azon is hosszabbításban jutottak túl a Balaton-parti legények. Májusban következhetett a Ferencváros (8000 néző előtt) Siófokon. Ez volt a varázslatos technikájú Bódi Zoltán élete egyik legjobb mérkőzése: mesterhármast rúgott a Fradinak. Immár harmadszor a sorozatban, a rendes játékidőn túl jutott egy körrel előbbre a Siófok. Az elődöntőben elég volt 90 perc is a sikerhez: Bódi akkor éppen előkészített, Szabó pedig gólrá váltotta a helyzetet.

Aligha kell hangsúlyozni: a Rába ETO óriási favoritja volt a székesfehérvári döntőnek. Ezt tükrözték Verebes József meccs előtti nyilatkozatai is, amelyek közül egy-kettő felpaprikázta a siófoki futballistákat. Ettől függetlenül vezetett a Rába ETO Szentés Lázár góljával a szünetben, de a balatoni olajbányások Szabó József és Horváth I László révén fordítani tudtak. A mezőny legjobbjának a sportnapilap Bódi Zoltánt választotta. A bányászcsapat legelkesebb hívei azt mondták a meccs másnapján, miután véget ért a Matróz csárdában a Balaton-parti party: „Ki mászt?”

A székesfehérvári finálé előmérkőzéseként vívták a Szabad Föld Kupa döntőjét. Ebben a Gödi Dunamenti TSZ SK 2-0-ra megverte a Ménfőcsanakai Veres Péter TSZ SK legénységét. A Bundzsák Dezső által irányított győztesek középhátvédje a korábbi válogatott Juhász Péter volt, egy másik újpesti, Zámbo Sándor a sérülése miatt nem tudott pályára lépni soraikban.

A Magyar Népköztársasági Kupa 1983–1984-es kiírása

Negyeddöntő: Békéscsaba–Bp. Honvéd 2-1, Olefin SC–Rába ETO 2-5, Siófoki Bányász–Ferencváros 4-2, MTK-VM–Tatabányai Bányász 0-0 (t.: 4-5)

Elődöntő: Békéscsaba–Rába ETO 3-3 (t.: 4-5), Siófoki Bányász–Tatabányai Bányász 1-0

Döntő

Siófoki Bányász–Rába ETO 2-1 (0-1)

1984. június 9., Székesfehérvár, 17 000 néző. Jv.: Németh.

Siófoki Bányász: Horváth II L. – Brettner, Olajos, Takács, Virágh – Szajcz, Bódi, Belényesi – Szabó J., Horváth I L., Tieber

Rába ETO: Kovács – Csonka, Judik, Szijjártó, Magyar (Horváth Z., 46.) – Hannich, Szepessy (Hlgyvik, 71.), Mile – Szabó, Szentés, Hajszán

Gólszerző: Szentés (20.), Szabó J. (53.), Horváth I (88.)

A futballtörténelmet író kupagyőztesek. Állnak, balról: Horváth I, Horváth II, Onhausz, Havasi, Pardavi, Málics, Takács. Középen: Balázs Zoltán gyűró, Virágh, Bódi, Szőke Miklós vezetőedző, Tieber, Szajcz, Horváth Károly edző. Elöl: Petykó, Brettner, Olajos, Csáti, Belényesi, Szabó

Bódi Zoltán

A ZTE mindent vitt

Az MLSZ és a *Képes Sport* hosszan tárgyalt egymással a téli teremkupa időpontjáról, de nem sikerült igazán egyezsége jutni. Végül a szövetség rendezte a tornát, mind a 16 NB I-es csapatot bevonva a játékba. Négy négyes csoportban zajlottak az előcsatározások, Miskolcon, Győrben, Szegeden és Zalaegerszegen. A Diósgyőri VTK, a Bp. Honvéd, a Volán SC és a ZTE került a budapesti négyes döntőbe. Érdekes, hogy a Budapest Sportcsarnokban, az előcsatározásokkal szemben, palánk nélkül játszottak. A ZTE úgy lett a teremtorna győztese, hogy a csoportmeccsek során az Újpesti Dózsa, a Pécsi MSC és a Haladás, majd a döntőben a Bp. Honvéd, a DVTK és a Volán ellen is nyert. Soraiból került ki a legjobb kapus (Balázs Zsolt), a legjobb mezőnyjátékos (Czigány Csaba) és a gólkirály (Soós István) is. A második hely a Bp. Honvédnak, a harmadik a DVTK-nak, a negyedik a Volánnak jutott.

BORDÓ BÁRSONYSPKÁBAN

Jó mérleg az Eb-re készülők ellen, cádizi bravúrral

1983 nyarán Mezey György került – Mészöly Kálmán utódként – az A-válogatott élére. Senki sem csodálkozott a választáson. Ő azonban – jó öt évvel később, a *Gyöngyvirágtól lemondásig* című könyvének kéziratát készítve – leírta, hogy kétségek gyötörték, mert ez egy olyan poszt, amelyet el kell vállalnia az edzőnek, ha felkérlik, ugyanakkor úgy vélte, a nyolcvanas évek kapitányai már fele olyan hatalommal sem rendelkeztek, mint a nagy elődök.

A nyitó ausztriai felkészülésen még az a furcsaság is megesett, hogy Nyilasi Tibor az első félidőben a bécsi Austria színében lőtt gólt a válogatottnak, a másodikban magyar címeres mezben a liláknak. Mezey duplázással kezdte hivatalos mérkőzéseit: szeptember 7-én ő irányította az előmérkőzésen az olimpiai csapatot, majd a főmeccsen az A-válogatotat. A szovjetek és a nyugatnémetek ellen. Nem volt jó ötlet a két mérkőzést egy időre tenni: az A-válogatottban szereplő Kardos, Róth és Szokolai kellett volna az „olimpikonok” közé is. A vendégek 1-0-ra nyertek, igaz, ez kevesebb figyelmet kapott, mint a „nagyok” NSZK elleni döntetlenje. Ezen a találkozón már együtt dolgozott a Mezey-korszak stábjá: Egervári Sándor, Tajti József, Sándor Imre gyúró és dr. Mohácsi János orvos. A kapitány elismeréssel emlegette később a szövetségi főtitkár, a korábbi Európa-klasszis védő, Páncsics Miklós segítségét is.

A világbajnoki ezüstérmes nyugatnémet válogatott ellen nemcsak a kapitány és stábjá debütált, hanem Róth Antal, Mészáros Ferenc és Farkas Tibor is. A németeknél az egy évvel korábban az olaszok ellen vb-döntőt veszítő alakulatból Toni Schumacher, a két Förster fivér, Hans-Peter Briegel, Hansi Müller és Pierre Littbarski is játszott, sőt pályára lépett két tehetséges fiatal, Lothar Matthäus és Rudi Völler is. Mezey a Zsiborás – Farkas T., Kardos, Róth, Varga J.

Nyilasi Tibor

(Péter) – Burcsa, Garaba, Nyilasi, Csongrádi – Szokolai (Mészáros), Dajka összeállítású csapattal ért el 1-1-es döntetlent. A mérkőzés első gólját a 43. percben Varga József remek beadásából a bécsi Austria játékosaként először válogatott (egyébként az 59. fellépésénél tartó) Nyilasi Tibor szerezte, Rudi Völler a 67. percben egyenlített, ugyancsak közeli fejessel.

A jó kezdést rossz folytatás követte, az angolok (a számunkra már tét nélküli Eb-selejtezőn) 3-0-ra nyertek a Népstadionban. Ez volt sorozatban a hatodik meccs, amelyet – az 1962-es chilei világbajnokság óta – elveszített a válogatottunk a „háromoroszlánosokkal” szemben. Az első húsz perc mindent el-

döntött: a 14.-ben Glenn Hoddle szabadrúgásból, a 20.-ban Sammy Lee egy védelmi hiba után rúgott óriási gólt. Mariner a 43. percben közletről lőtt gólja végképp megpecsételte a Kovács A. – Csonka, Kardos, Garaba, Varga J. – Hannich (Szokolai), Csongrádi, Nyilasi, Burcsa (Nagy A.) – Dajka, Hajzán összeállítású csapat sorsát. Erre a találkozóra is jutott egy újonc: a csepei kapus, Kovács Attila.

A címlapon Dajka László

Két héttel később a Morten Olsent, Sören Busköt, Allan Simonsent, Sören Lerbyt, Michael Laudrupot is felvonultató dánok játszottak Budapesten – nem túl nagy elánnal. Mindazonáltal szép fegyvertény volt a legyőzésük. A következő Eb-elődöntőbe jutott gárda ellen Mezey György együttese, a Kovács A. – Csuhey, Kóhalmi, Róth, Varga J. – Hannich, Kardos (Nagy A.), Töröcsik (Dajka), Csongrádi – Kiss S., Pölöskei összeállításban játszott, a második válogatott mérkőzésén (ahogy újoncként 1982-ben a törökök ellen) is gólt szerző Kiss Sándor találatával 1-0-ra nyert. Más kérdés, hogy a vendégek már biztos továbbjutóként léptek Pesten pályára.

Még egy meccset játszott a válogatott 1983 őszén, s egyben a franciaországi Eb selejtezősorozatában. December 3-án a görögök ellen 2-2-re végzett. Szalonikiben a Kovács A. – Csuhey, Kóhalmi, Róth, Varga J. – Hannich (Hajzán), Kardos, Csongrádi – Bodonyi, Töröcsik, Dajka (Garaba) összeállítású csapat játszott. A magyar gólokat két újpesti, Kardos József és Töröcsik András szerezte, a házigazdák részéről Nikosz Anasztopoulos, a kor legjobb görög játékosa volt kétszer is eredményes. A csoportban egyébként a dán válogatott végzett az élen (13 pont), megelőzve az angolokat (12), a görögöket (8), a magyarokat (7) és a luxemburgiakat (0).

Az MLSZ elnöksége határozatba foglalta, hogy télen és nyáron két-két hét felkészülést biztosít a válogatottnak, valamint a tétmérkőzések előtt hatnapos, a barátságos találkozók előtt háromnapos összetartást engedélyez. 1984 januárjában az itthon addig szinte kiátkozott, ám arany szívű Östreicher Emil segítségével Benidormba utazott a válogatott keret. Addigra Mezey György már rábólintott a spanyolok meghívására, az Eb-re készülő együttes Cádizban kívánt játszani a magyarok ellen. Ezért a spanyolországi ott tartózkodás egy heti költségeit átvállalta a szövetségük. Kifelé utazva a magyar keret részt vett a Mercedes által támogatott stuttgarti teremtorán, s ha már ott volt, meg is nyerte a 20 000 márkás fődíjat. Így megkereste a második hét költségeinek fedezetét. Győzött nagypályán négy klubcsapat, a Strasbourg, az Hércules Alicante, az Elche és a Betis ellen is.

Jól sült el a válogatott mérkőzés is, Garaba Imre góljával 30 000 néző előtt sikerült 1-0-ra nyerni. A Kovács A. – Csuhey, Kardos, Nagy A., Varga J. – Hannich (Dajka), Garaba, Csongrádi (Péter) – Bodonyi, Töröcsik, Hajzán összetételű gárda a fél évvel későbbi kontinensbajnokság

Az A-válogatott törzstagjai 1983–1984

Kovács Attila (Csepel)	7
Kardos József (U. Dózsa)	9
Garaba Imre (Bp. Honvéd)	8
Varga József (Bp. Honvéd)	9
Hannich Péter (Rába ETO)	9
Csongrádi Ferenc (Videoton)	8
Nagy Antal (Bp. Honvéd)	8
Bodonyi Béla (Bp. Honvéd)	7
Dajka László (Bp. Honvéd)	9
Mészáros Ferenc (Pécsi MSC)	6
Hajszán Gyula (Rába ETO)	6

ezüstérmesét győzte le a saját pályáján. „Magyarország technikailag tökéletes, Spanyolország nem találkozott a labdával” – állapította meg a *Marca* című napilap. Mezey György később alapvető fontosságúnak ítélte a győzelmet a csapat összekovácsolódása szempontjából. Nyilván nem lehet a barátságos mérkőzéseket, a tét nélküli 90 percek a tétmérkőzésekkel összevetni, de azért jegyezzük meg: az alakuló magyar válogatott az Eb előtti idényben legyőzte az ezüstérmes spanyolokat és az elődöntős dánokat is.

A tavasz inkább a csapatépítés jegyében telt. Március utolsó napján, Szabadkán az ugyan-csak az Eb-re készülő jugoszlávok 2-1-re nyertek a mieink ellen. A Kovács A. – Csuhay, Kardos, Garaba, Varga J. – Hannich, Nagy A., Csongrádi (Péter) – Bodonyi (Szabó O.), Dajka (Mészáros F.), Esterházy (Gyimesi) összeállítású magyar csapat a 67. percben Mirko Djurovskitól, a 81. percben a tizenegyest értékesítő Radanovicstól kapott gólt, a 86. percben Gyimesi László szépitett. A győri Szabó Ottó ezen az egy mérkőzésen játszott a válogatottban. Nem kellett sokáig keseregni a vereség miatt, mert négy nappal később a nagy formában játszó együttes 6-0-ra kiütötte Isztambulban a törököket. Pedig a „félholdas” válogatott akkoriban csak 2-1-re kapott ki a világbajnok olaszoktól ugyanazon a pályán, az Inönüben. A Kovács A. – Sallai, Kardos, Róth, Péter – Hannich (Gyimesi), Nagy A., Csongrádi (Garaba) – Mészáros, Dajka (Bodonyi), Esterházy összeállításban játszó magyar együttes remekelt. A gólokat Mészáros Ferenc (2), Kardos József, Esterházy Márton (2) és Bodonyi Béla szerezték. A 6-0 lett a Mezey-éra legnagyobb különbségű győzelme.

Májusban két hazai összecsapás következett, mindkettő döntetlenre végződött. Az első ellenfél Székesfehérváron a norvég csapat volt. Hosszú és különleges sorozatot indított el ez a mérkőzés: ezt is beleértve „zsinórban” négy egymás elleni meccs végződött 0-0-ra. Mezey György a Disztl P. – Sallai, Disztl L., Csuhay, Varga J. – Hannich, Nagy A., Csongrádi (Mészáros) – Bodonyi (Esterházy), Nyilasi (Szokolai), Hajszán (Dajka) csapatot választotta. Döntése érdekessége az volt, hogy 1906 óta először debütált a válogatottban egy hivatalos mérkőzésen két

testvér együtt. A Disztl fivérek elődjei az újpesti Molnár fiúk voltak. (1948-ban Kovács Imre és Kovács József is ugyanazon a napon esett át a tűzkeresztségen, de más-más városban!)

A hónap végén a spanyolok visszaadták a januári látogatásunkat. Az Üllői úton Rincon révén vezettek is 1-0-ra, de a második félidő elején Nagy Antal kiegyenlített. Összeállításunk a következő volt: Disztl P. – Sallai, Kardos, Garaba, Varga J. – Hannich, Nagy A., Gyimesi (Kisznyér) – Bodonyi (Mészáros), Kiss L., Hajszán (Esterházy). Még hátra volt az idényből a belgák elleni, brüsszeli találkozó. Váratlan szituációba kerültek a házigazdák: a náluk kirobbant bundabotrány miatt az Eb előtti napokban is csapatépítésre kényszerültek. A Heyselben nyerhetett volna a Kovács A. – Sallai, Kardos, Garaba (Róth), Varga J. – Hannich, Nagy A., Gyimesi (Dajka) – Bodonyi, Nyilasi, Hajszán (Mészáros) összeállítású magyar csapat. Jan Ceulemans vezető gólya után Hajszán és Nyilasi találata révén fordított a válogatott, de a 89. percben Ceulemans kiegyenlített. Két éven belül ez volt a második peches döntetlenünk a belgák ellen. Ám tény: az idény során a nyolc Eb-résztevőből öttel is találkozott a válogatott. A dánokat és egyszer a spanyolokat is megverte, a nyugatnémetek, a belgák, és a spanyolok ellen döntetlent játszott, és csak a jugoszlávoktól szenvedett minimális vereséget. Úgy tűnt, nincs is olyan messze tőlünk az európai elit.

1983. szept. 7.	Bp., Népst.	NSZK	1-1 (1-0)		Nyilasi
1983. okt. 12.	Bp., Népst.	ANGLIA	0-3 (0-3)	Eb-sel.	
1983. okt. 26.	Bp., Népst.	DÁNIA	1-0 (0-0)	Eb-sel.	Kiss S.
1983. dec. 3.	Szaloniki	GÖRÖGO.	2-2 (2-1)	Eb-sel.	Kardos, Törőcsik
1984. jan. 18.	Cádiz	SPANYOLO.	1-0 (0-0)		Garaba
1984. márc. 31.	Szabadka	JUGOSZL.	1-2 (0-0)		Gyimesi
1984. ápr. 4.	Isztambul	TÖRÖKO.	6-0 (2-0)		Mészáros 2, Kardos, Esterházy 2, Bodonyi
1984. máj. 23.	Sz.fehérvár	NORVÉGIA	0-0		
1984. máj. 31.	Bp., Üllői út	SPANYOLO.	1-1 (0-1)		Nagy A.
1984. jún. 6.	Brüsszel	BELGIUM	2-2 (1-1)		Hajszán, Nyilasi

Az idény során a magyar válogatottban szerepelt játékosok

9 mérkőzésen: Dajka László (Bp. Honvéd), Hannich Péter (Rába ETO), Kardos József (Ú. Dózsa), Varga József (Bp. Honvéd)

8 mérkőzésen: Csongrádi Ferenc (Videoton), Garaba Imre (Bp. Honvéd), Nagy Antal (Bp. Honvéd)

7 mérkőzésen: Bodonyi Béla (Bp. Honvéd), Kovács Attila (Csepel)

6 mérkőzésen: Hajszán Gyula (Rába ETO), Mészáros Ferenc (Pécsi MSC)

5 mérkőzésen: Csuha József (Videoton), Róth Antal (Pécsi MSC)

4 mérkőzésen: Esterházy Márton (Bp. Honvéd), Gyimesi László (Bp. Honvéd), Nyilasi Tibor (FK Austria), Péter Zoltán (ZTE), Sallai Sándor (Bp. Honvéd)

3 mérkőzésen: Szokolai László (Sturm Graz), Törőcsik András (Ú. Dózsa)

2 mérkőzésen: Burcsa Győző (Rába ETO), Disztl Péter (Videoton), Kóhalmi Gábor (Csepel),

1 mérkőzésen: Csonka Gyula (Rába ETO), Disztl László (Videoton), Farkas Tibor (Vasas), Kiss László (Vasas), Kiss Sándor (Ú. Dózsa), Kisznyér Sándor (Ú. Dózsa), Pölöskei Gábor (FTC), Szabó Ottó (Rába ETO), Zsiborás Gábor (FTC)

Egy gólon múlt – meg a béketábor politikáján

A magyar olimpiai csapat a szeptember 7-i, szovjetek elleni selejtezőn elveszítette a veretlenségét, Fjodor Cserenkov a 89. percben szerzett góljával a vendégek 1-0-ra nyertek a Népstadionban. Két héttel később Dramában, a görögök elleni 2-1-es győzelemmel idegenben sikerült javítani. Márciusban egy szinte A-válogatott erősségű gárda Tapolcán 4-1-re megverte az NDK ötkarikás csapatát, majd a Megyeri úton 1-1-re végzett a bolgárokkal. Ez a döntetlen csökkentette a továbbjutás reményét, de a végén egyetlen gólon múlt a csoportelsőség. A moszkvai Luzsnyikiban, az utolsó mérkőzésen sikerült 1-0-ra nyerni – ám kettővel kellett volna a továbbjutáshoz. A selejtezőcsoport végeredménye így alakult: 1. Szovjetunió 8 pont (8-4), Magyarország 8 (8-5), 3. Bulgária 7, 4. Görögország 1. Talán jobb is így. Talán így kevésbé fáj, hogy egyébként sem utazhatott volna ki a válogatott Los Angelesbe.

Az idény négy selejtezőjén 25 játékos, Kovács Attila, Jancsika, Farkas, Csuхай, Kóhalmi, Kardos, Nagy Antal, Róth, Gálhidi, Péter, Kelemen, Borsó, Hannich, Pogány, Kisznyér, Gyimesi, Tulipán, Dékány, Dajka, Hajszán, Mészöly Pál, Dobány, Kiss Sándor, Mészáros és Esterházy lépett pályára. A csapatot végig Mezey György irányította.

A moszkvai mérkőzés
műsorfüzete

Csak a dánok ellen jött ki a lépés

Noha tavasszal már elszálltak a továbbjutási remények az utánpótlás Eb csoportküzdelmeiben, Temesvári Miklós – Détári Lajost és Kiprich Józsefet is soraiban tudó – csapata jó eredménnyel kezdte az őszt, gól nélküli döntetlen játszott Gyöngyösön, barátságos mérkőzésen a nyugatnémetekkel. Októberben ellenben kikapott 2-0-ra a nyíregyházi selejtezőn az angoloktól. Utána Budafokon sikerült felragasztani a szépségtapaszt: a Szieben – Kozma (Pecsics), Disztl L., Balog, Csima – Détári, Gyimesi, Gere (Fodor) – Borostyán, Koch, Mészáros összeállítású, nyolc korábbi vagy majdani A-válogatottal felálló együttes 5-1-re kiütötte a dánokat. Sajnos, aztán a görögországi Veriában 1-0-s vereséggel zárult a sorozat, így a magyar válogatott a harmadik lett a csoportjában az angolok és a görögök mögött, a dánokat megelőzve. Az őszi selejtezőkön a már említettekén kívül Turbék, Szűcs I., Rezi, Bánki, Kiss M., Bognár, Lippai, Varga I., Plotár és Czigány is játszott. Nem alakult ki a sorozat végére sem egy állandó csapat.

Ugyancsak az Újpesti Dózsát is irányító edző vezetésével egy új együttes játszott 1984 tavaszán felkészülési mérkőzéseket. A törökök ellen Isztambulban 1-0-ra kikapott, Baján a szovjetek ellen 1-1-et ért el, Ózdon a norvégoktól 2-1-re ugyancsak vereséget szenvedett a korosztályos válogatott, amelyben Andrusch, Kozma, Pecha, Disztl L., Balog T., Balogh G., Fabulya, Topor, Katzenbach, Czigány, Kiprich, Plotár, Bücs, Kajdy, Marton, Farkas Cs., Schröter és Vaszil is futballozott.

Bicskei Bertalan aranycsapata

1984. június 3-án Európa-bajnoki címet szerzett Moszkvában a Bicskei Bertalan által irányított U18-as (ifjúsági) válogatott. Ha úgy tetszik, mindmáig ez a gárda a magyar labdarúgás utolsó „aranycsapata”.

Messziről vezetett az út a csúcusra. A korosztály válogatottja csak nyolcadik lett Horvátországban, a Trofej Jugoszlaviján, majd kikapott 4-0-ra az NDK-ban a keletnémetektől. Megjegyzendő, a vendéglátóknak (akik ellen a második mérkőzés már jobban alakult, Kovács Kálmán góljával 1-1 született) nem volt rossz csapatuk, a góljaikat Thomas Doll (2), Ulf Kirsten és Olaf Marschall szerezte. Még 1984 elején, a taskenti tornán is inkább a csapatépítés, az összekovácsolás volt a fontos, nem pedig az eredmény: ötödik lett a magyar együttes, 13 majdani Európa-bajnokkal a soraiban. A feladat a tavasz elejéig elvégeztetett. A tétmérkőzéseken már kiemelkedően szerepelt Bicskei legénysége. A románok elleni két selejtezőn kettős győzelemmel jutott túl. (1-0 itthon, 2-0 idegenben, a három gólból kettőt a keret legfiatalabb tagja, Orovecz György szerzett.)

A Szovjetunióban rendezett 16-os döntőre a tisztes helytállás reményében utazott ki az együttes. Bicskei egy éve készült a társasággal a tornára, az iskolákkal egyeztetve minden héten hétfőtől szerdáig edzőtáboroztatta a játékosait. Fülébe csengtek Vjacseszlav Koloszkov szovjet futballvezér, FIFA-alelnök taskenti szavai: „Bertalan, vigyázz erre a csapata, nagyon sok van benne!”

A magyar ifiválogatott talán a remélnél is jobban kezdte a tornát. A minszki csoportban Kovács Kálmán egy és Orovecz két góljával 3-0-ra megverte a csehszlovákokat. Utána a spanyolok következtek meg az ezúttal 2-1-es győzelem, Kovács Kálmán újabb tökéletes büntetőjével, illetve Zvara Józsefnek a hajrában lött góljával. A kapitány szerint a szakadó esőben a legnehezebb csoportellenfélen jutott túl a csapata. Petry Zsolt kapott egy védhetetlen gólt. Ki gondolta volna akkor, hogy az egész tornára letudta ezzel a hálóban kotorászt? A harmadik csoportmérkőzésen Vincze István bombája hozta meg a győzelmet (1-0). Bicskeinek akkorra megjött az étvágya, és nem engedte, hogy a játékosai ünnepeljenek. Azt remélte, nagyobb siker után tudnak majd néhány nap múlva vigadni. Az elődöntőben, már a szovjet fővárosban, a lengyelek ellen nem hozott gólt az első félidő, de aztán Kovács Kálmán és Zsivótzky Gyula is lött egy-egy gólt, így a hajrá tulajdonképpen már sima volt. Az addigi találkozókön egyszer sem kellett 5-6000 nézőnél több előtt játszani, viszont a szovjetek elleni finálét a Luzsnyikiban 80 ezren szurkolták végig. A 80 perc nem hozott gólt, aztán a kétszer 10 perces hosszabbítás sem. Döntöttek a tizenegyesek. Az volt a kérdés: 1976-ban a szovjetek a Népstadionban megnyerték ellenünk az ifjúsági Eb döntőjét, most sikerül-e nekünk ugyanez Moszkvában?

Kovács Ervin a románok elleni selejtezőn

Fotó: Labdarúgás

1967

1968

1969

1970

1971

1972

1973

1974

1975

1976

1977

1978

1979

1980

1981

1982

1983

1984

1985

1986

Hudozsilov berúgta, Kovács Kálmán, a legbiztosabb lábú magyar csatár elrontotta. Petry Zsolt kivédte Tatarcsuk lövését, ám Keller József is rontott, s mivel Ivanauskas belőtte a magáét, már 2-0 volt – nekik. Pintér Attila szíve a helyén volt, Petry pedig egyenesen csodát tett, Gorilij labdáját is kiütötte. Zsivótzky kiegyenlített. Az utolsó(nak vélt) pár előtt 2-2-re állt a két csapat. Kuznyecov a kapufára lőtte a labdát, Vincze István felültethette volna a csapatot a trónra, de hibázott. Szpelnyikov következett, vagyis inkább Petry Zsolt, aki már a harmadik tizenegyest hártotta. Néhány pillanattal később pedig Kovács Ervin nekiállt, lőtt, s már mindenki csak azt nézte, hogy köröz a karjával, miközben a többiek exzultázisban ünnepelnek. Magyarország Európa-bajnoki címet nyert.

(Két további korosztály játszott még az idényben, a 16 évesek negyedikek lettek itthon a ráckevei Arany-

kalász-kupán, majd csoportmásodikként nem jutottak tovább az Eb-selejtezőkön. Az U17-es csapat 1983 nyarán itthon harmadik lett a Főnix-kupán.)

A döntő:

Magyarország–Szovjetunió 0–0 (tizenegyesekkel: 3-2)

1984. június 3., Moszkva, 80 000 néző. Játékvezető: Dos Santos (portugál)

Magyarország: Petry – Haáz, Pintér, Szélpál, Keller – Deák, Kovács Ervin, Kovács Kálmán, Vincze – Zsinka, Orovecz (Zsivótzky, 57.)

Szovjetunió: Kutyepov – Ketasvili (Gorilij, 16.), Csedija, Szpelnyikov, Kolotovkin – Ivanauskas, Hudozsilov, Tatarcsuk, Kuzslyjev (Kuznyecov, 60.) – Szkiljarov, Bubliauskas

Az 1984-es ifjúsági Európa-bajnokok

Petry Zsolt, Szeiler József, Takács József, Haáz Ferenc, Pintér Attila, Szélpál László, Keller József, Deák Sándor, Kovács Ervin, Krizán Sándor, Orovecz György, Csoboth Róbert, Vincze István, Zsinka János, Kovács Kálmán, Zsivótzky Gyula, Zvara József.

A csapatvezetőség: Baksa László dr., az utánpótlás-bizottság elnöke, Erdei Pál elnökhelyettes, Bicskei Bertalan szövetségi kapitány, Kovács Gergely dr. csapatorvos, Piski Elemér edző, Sztancsek János edző, Eisemann László gyűrő.

A lilaruhás lő: Nyilasi Ausztriában

Nyilasi Tibor lila-fehérbe bújt. A korábban itthon szinte elképzelhetetlen lépés oka a bécsi Austriával kötött szerződése volt. A Ferencváros csillagát korábban (1982 tavaszán) a Barcelona is szerződtette volna, de a Mundial közelsége meggátolta az ügyletet. Vitte volna a Valencia, a Sporting, az Anderlecht, a szaloniki Arisz – ellenben ő a bankgaranciát is ajánló bécsieknek mondott igent. Az OTSH 300 000 dollárban határozta meg a minimális árát, az Austria Memphis ennél valamivel többet, 6,5 millió schillinget fizetett érte. Nyilasi szenzációs idénnyel debütált az osztrák Bundesligában, illetve a légiós életben. A felkészülési mérkőzéseket is beleértve 56 mérkőzésen 57 gólt szerzett, bajnoki címet nyert csapatával, és 29 bajnokin elért 26 találatával elnyerte a gólkirályi címet. Pályafutása korábbi részének ismeretében érdekes, hogy a luxemburgi Aris Bonneveg csapatának két UEFA-kupa-mérkőzésen öt gólt is lőtt. A Bécsben gyorsan kedvencé lett Nyilasin kívül az osztrák élvonalban játszott még – éppen klubtársaként, az Austria bajnoksapatának tagjaként – Magyar István, míg a Sturm Grazot erősítette Szokolai László. Utóbbi kapott egy különdíjat az ORF-től, az osztrák televíziótól 1984 augusztusában az előző bajnoki szezon legszebb találatának szerzőjeként. Az Eisenstadtnak lőtt hátrahúzásos gólja miatt tüntették ki.

Nyilasi Tibor a bécsi edzővel, Václav Halamával

Portugáliában, a Sportingban védett Katzirz Béla, elődje, Mészáros Ferenc átkerült a Farensehez. Tatár György némi huzavona után a spanyol Castellónhoz került, Török Péter az ősz derekán visszatért a Recreativo Huelvától. Müller Sándor szerződése is lejárt Alicantéban.

Belgiumban nagy volt a jövés-menés, Fazekas László ellenben, aki megkapta a magyar varázsló (hongaar toovenaar) dicséretet a flamand sajtótól, továbbra is az FC Antwerpet szolgált. Klubtársa lett Póczik József. Az RFC Liège keretének tagja volt Szíjjártó Sándor, aki az utolsó idényét töltötte az élvonalban. 1984 nyaratól már egy amatőrcsapat, a Mormont FC játékosa volt, hosszú éveken keresztül futballozott még. Kezdett elfogyni a magyar kolónia tagsága, Kocsis István, Martos Győző, Tóth András, Mucha József már 1983 nyarán, majd Pál József és Glázer Róbert az ősszel költözött haza.

Az Újpesti Dózsával kilenceszeres bajnok Nagy László a svájci Locarnóban töltötte az idényt.

Csapó Károly (elől jobbról a negyedik) a Grenoble csapatában

1967

1968

1969

1970

1971

1972

1973

1974

1975

1976

1977

1978

1979

1980

1981

1982

1983

1984

1985

1986

Bálint László és Csapó Károly a Grenoble-t, Zombori Sándor a Montpellier-t, Várady Béla az FC Tours-t erősítette Franciaországban. Kolár Endre Finnországban játszott. Nem is akárhogyan: kulcsembere volt a Kupagyőztesek Európa-kupájában csak a Juventus elleni 0-1, 0-1-gyel kieső, a legjobb nyolc közé jutott Hakának! Az egykori újpesti, Jurácsik Mátyás a német Bundesliga 2-ben, a Rot-Weiss Essenben játszott.

Zombori Sándor (áll bal oldalon) volt a Montpellier csapatkapitánya

Súlyos sérülése után hazatérni kényszerült Gujdár Sándor Görögországból. Két korábbi szombathelyi „törzsgárdista”, Halmosi Zoltán és Kulcsár Ferenc engedélyt kapott arra, hogy az SV Oberwarthoz, Burgenlandba igazoljon, amolyan hétvégi futballistának.

Az észak-amerikai nagypályás profi bajnokság, az NASL 1984-es idényében egyetlen magyar, Tóth Zoltán szerepelt, mégpedig a San Diego Sockers kapusaként. Csapata a kilenc indulóból a 3-4. helyezett lett, miután az elődöntőben búcsúzott. Két terembajnokság is futott egymás mellett, Visnyei Gyula, azaz Julie Vee megnyerte az NASL kispályás ligáját, méghozzá a harmadik helyen végezve a kanadai táblázaton. A MISL, a Major Indoor Soccer League legjobbjá a Baltimore Blast lett, soraiban a korábbi kanadai junior-válogatott Nagy Lajossal. Tóth Zoltán a New York Arrowst, Tarnóczi Sándor a Cleveland Force-t és a Las Vegas Americanst, Strenicer Jenő a Phoenix Pride-ot erősítette. Az LA Lasers tagja volt a görög–magyar Gus Mokalis, azaz Mokalisz Karcsi.

Az edzők közül NSZK-beli törzshelyét elhagyó Csernai Pál a PAOK Szaloniki, Bundzsák Dezső az ugyancsak görög Panahaiki mesterként tevékenykedett. Popovics Sándor a holland De Graafschap kispadján ült. Pázmándy Péter második idényét töltötte a svájci Lausanne-Sports-nál. Kubala László a szaúdi al-Hilal, Puskás Ferenc az egyiptomi el-Maszri csapatát irányította. Hidegkuti Nándor Dubaiban, az al-Ahlynál kapott szerződést. Az emírségben volt szövetségi edző a akorábbi válogatott játékos, Monostori Tivadar.

Popovics Sándor (a középső sor bal szélén) a második ligában dolgozott a De Graafschappal

Krivitz Tamás és Liebhaber Barna Beninben vállalt munkát, utóbbi szövetségi kapitány is volt. Tichy Lajos, Szentmihályi Antal és Makray Balázs a kuvaiti al-Sababhoz, Várhidi Pál az al-Naszrba került. Kárpáti Béla is az arab országban dolgozott, az al-Tadhamonnál.

Amikor Steiner térdre borult Törőcsik előtt

Ma már úgy emlékezünk ennek az esztendőnek a nemzetközi kupamérkőzéseire, hogy akkor küszött négykézláb a később világbajnok Paul Steiner Törőcsik után. A négykézláb mászás talán nem teljesen egzakt leírása a történeteknek, de tény: Törő rútol becsapta a Köln nagydarab védőjét.

A lila-fehérek egyébként a görög AEK Athén ellen kezdték meg KEK-szereplésüket, Szendrei Józsefnek alaposan meggyűlt a baja a kinti mérkőzésen két távoli lövés-sel. Az első gól kicsit, a második nagyon a lelkén száradt, ám ennek később már nem

volt jelentősége, miután a Dózsa a Megyeri úton, ha nem is könnyen, de kiharcolta a továbbjutást. A 4-1-es győzelemhez Kardos József két tizenegyes góllal járult hozzá. Következett az 1. FC Köln elleni emlékezetes találkozó, Törőcsik remeklésével, valamint a két Sándor, Kisznyér és Kiss összesen három góljával.

A Bundesliga egyik élcsapata ellen Temesvári Miklós az általa legerősebbnek ítélt tizenegyet küldhette pályára (akkor már lassan 30 hónapja tartó újpesti edzősködése alatt a temérdek sérülés miatt nem sokszor volt erre példa), egyetlen meglepetéssel. Jobbhátvédbe Herédi Attila vagy Szűcs (Keegan) János helyett az akkor még csak 18 éves Kozma Istvánt állította. (Kipróbálta őt Hajszán Gyula ellen a Rába ETO elleni bajnokin, aztán bevetette Klaus Allofs ellen is.) Középre a rutinos, Kovács József és Sarlós András alkotta kettős került, így Kardos József lett a két nagy munkabírású szélsőfedezet, Steidl Sándor és Kisznyér Sándor között a középső középpályás. Elöl összeállt a Kiss Sándor, Törőcsik, Fekete trió. (Törőcsik szeptember közepén, Nyíregyházán megsérült, csak a Rába ETO ellen tudott visszatérni. Góllal.) A Dózsa erre a kilencven percre tíz évvel visszaforgatta az idő kerekét. Mind a tizenegy játékos megtette a magét, de Kiss Sándor és Törőcsik András extraklasszis teljesítményt nyújtott. A baranyai származású szélső (akinek a kedvéért a Dózsa-tábor a fradistáktól hallott „Bólints, Tibi!”-t átköltötte „Bólints, Sanyi!”-ra) 1982-ben és 1983-ban a négy hazai KEK-mérkőzésen csak a Real Madrid kapujába nem talált be. Az IFK Göteborgéba, az AEK Athénéba és a Kölnéba igen! A visszavágón a Köln bizonyította, hogy tényleg nagyszerű csapat – sokkal többet tud annál, mint amennyit a Megyeri úton felmutatott –, de Fekete László elfutása után Gerhard Strack öngóljával az Újpest már a 8. percben előnybe került. Ám a „kecskés” klub a 47. percre a másik kapuba is betaláló Strack, valamint Littbarski és Allofs egy-egy góljával ledolgozta a hátrányt. Nagyon hosszúnak tűnt a hátralévő 43 perc. Ellenben a 69. percben egy bal oldali beadás után a csapatkapitány, a nap hőse, Fekete előrevetődve, gyönyörű csukafejessel Toni Schumacher kapujának bal alsó sarkába csúsztatta a labdát. A 89. percben hiába talált a kapuba Klaus Allofs, a Dózsa ment tovább. A nyolcvanas évek első felében már nem volt éppen gyakori, hogy egy magyar

Indul a tánc! Törőcsik András jobb oldalán Paul Steiner

1983

1984

1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976
1977
1978
1979
1980
1981
1982

csapat megérje a tavaszi folytatást. Az Újpest eljutott a legjobb nyolc közé, az előző idényben a KEK-et a göteborgi döntőben a Real Madrid ellen megnyerő skót Aberdeen következett. A Me gyeri úton telt ház fogadta Alex Ferguson – Gordon Strachant, Willie Millert, Alex McLeisht és Mark McGhee-t is felvonultató – legénységét. A második féldőben előbb Kisznyér Sándor (49.), majd Herédi Attila (79.) is bevette Jim Leighton kapuját, aminek köszönhetően a lilák kétgólos előnnyel utazhattak Skóciába. A Pittodrie Parkban sokáig úgy tűnt, meg lehet úszni az AFC rohamait. Mark McGhee ugyan a 37. percben megszerezte a vezetést, de még a 88. perc elején is továbbjutásra állt az Újpest. Ám akkor McGhee üresen maradt középen, s belőtte a második gólját, majd a hosszabbításban, ismét üresen érkezve a harmadikat. Az Újpest (amelyben 11 percen át, az addig kiválóan védő Szendrei kiállítás után, a csatár Kiss Sándor védett, Strachan lövése után vetődve háritott) kiesett Európa egyik legerősebb klubcsapata ellen. Pedig minden másképen alakulhatott volna, ha az akkor ugyancsak a kontinens legjobbjai közé tartozó bíró, a belga Alexis Ponnet az első féldőben megadja Töröcsik buktatása után a jogos tizenegyest.

A további három magyar indulónak nem adatott meg ilyen hosszú út. A Rába ETO a BEK-ben kínkeservesen verte meg 2-1-re az izlandi Vikingur Reykjavíkot, talán a Verebes-korszakban ez volt az első alkalom, hogy a győzelem ellenére bár, de a közönség kifütyülte a csapatát. A távoli északon rendezett visszavágón a görögök 2-0-ra nyertek. A második fordulóban megkapták a szovjet színeket képviselő Dinamo Minszket. A 180 perces találkozóban még nagyobb pofont kapott a magyar bajnok, mint egy évvel korábban a Standard ellen. A fehéroroszok idegenben 6-3-ra, otthon 3-1-re verték meg a magyar ellenfelet, Viktor Szokol, a legjobbjuk a kilencből öt gólt szerzett. Verebes Józsefet nem törte össze a kapott kilenc gól: „A Dinamo Minszk elleni kiesés már csak azért sem minősíthető csúfosnak, mert a szovjetekkel mindkét alkalommal nagyszerű mérkőzést vívtunk.” (*Labdarúgás 1984. február*)

Az UEFA-kupában a Bp. Honvéd és a Ferencváros indult. A zöld-fehérek a PSV Eindhoven ellen a kinti 2-4 ellenére még reménykedtek, hátha itthon tudnak 2-0-ra nyerni. Valóban ez az eredmény született – de a hollandok javára, így a Fradi kettős vereséggel esett ki. A kispestiek éppen úgy kikaptak 2-0-ra Görögországban, mint az Újpesti Dózsa, csak nem az AEK-tól, hanem a nemzetközi porondon alig jegyzett Lárisztól. A 120 perces visszavágón ellenben kiharcolták a továbbjutást, mindhárom gólt Dajka László szerezte. A következő fordulóban Komora Imre együttese a Hajduk Splittel találkozott. A jugoszláv színeket képviselő horvát csapat ellen az első mérkőzést sikerült megnyerni, Varga József a 89. percben értékesített büntetőjével (3-2). A dalmáciai visszavágón a Hajduk nagyon elemében volt, és 3-0-ra győzött.

KÖZÉP-EURÓPAI KUPA

Méltatlanul a Vasas múltjához

1983
1984
1985
1986

A KK 1983–1984-es idényében a Vasas képviselte a színeinket. A patinás kupasorozat legeredményesebb magyar résztvevője ezúttal az utolsó helyen végzett, hat mérkőzéséből négyet elveszített, egyszer legyőzte a Teplicét, egyszer döntetlent játszott a Pristinával. A csehek végeztek a harmadik, a jugoszlávokat képviselői koszovói gárda a második helyen. Győzött a visszalépő AC Milan helyére beugró SC Eisenstadt, amelynek ebben az idényben már nem volt tagja Pusztai László, sem pedig Kú Lajos.

Indiában és Irakban járt a Vasas

A Ferencváros az NSZK északi részén készült fel az 1983–1984-es idényre, majd augusztusban Ausztriában, Franciaországban és Spanyolországban portyázott. A legértesebb siker a

Törőcsik cselei sok valutát értek

francia élcsoapat Girondins Bordeaux legyőzése volt Szabadi László góljával. Hispániában a Sevilla (1-3), majd a Trofeo Festa d'Eix nevű torna keretén belül az Elche (2-1) és a Murcia (0-1) ellen is pályára léptek a zöld-fehérek. Februárban a Fradi Bulgáriában járt, a Beroe és a Szlavia ellen már az új edző, Vincze Géza vezette a csapatot. Előbbi győzött a magyar vendég ellen, aztán márciusban az FTC visszaadta a kölcsönt az Üllői úton.

Az Újpesti Dózsa télen Nyugat-Berlinben és Nürnbergben is fellépett, teremben és szabadban is játszott – ahogyan *Varga Béla*, a *Népszport* újságírója írta a *Labdarúgás* hasábjain, „a nehéz gazdasági helyzetünkben nem kis valutát hoztak haza”.

A legnagyobb utat a Vasas tette meg, Indiában járt, a Nehru Kupán. A B-válogatott néven szereplő piros-kékek a hat résztvevőből a negyedik helyet szerezték meg, a lengyel, a kínai és a nem az A-válogatottal azonos argentin együttes mögött, a román utánpótlás-válogatottat és a rendező indiai csapatot megelőzve. Hazafelé indulva az angyalföldiek két meccset még játszottak Bagdadban Irak válogatottjával, mindkettő 1-1-re végződött.

1984 nyarán két magyar klub is indult az Intertotó-kupában. A Videoton százszázalékos teljesítménnyel megnyerte a csoportját az IFK Göteborg, a Vítkovice és a Linzer ASK előtt. A Ferencváros két győzelemmel, két döntetlennel és két vereséggel az FC Zürich és a Spartak Trnava mögött, az Austria Klagenfurt előtt harmadik lett.

ARANYLABDA

Nyilasi kapott egy szavazatot

1983 decemberében Michel Platini óriási fölényrel nyerte el a *France Football* trófeáját. A 23 szavazóból 18 az első, öt pedig a második helyre jelölte. Mögötte a skót Kenny Dalglish (Liverpool FC, 26), a dán Allan Simonsen (Vejle BK, 25) és az ugyancsak skót Gordon Strachan (Aberdeen, 24) végzett. Soha máskor nem került két skót az első négybe. Nyilasi Tibor, aki akkor már a bécsi Austria játékosa volt, az ötödik helyre kapott egy jelölést, így a dán Sören Lerbyvel, a német Rudi Völlerrel és a bolgár Sztoicso Mladenovval holtversenyben harmincharmadik lett.

1983

1984

1985

1986

Névsorolvasás

BP. HONVÉD:

Andrusch József 30 – Sallai Sándor 29, Nagy Antal 28, Garaba Imre 26/3, Varga I József 27/2 – Sikesdi Gábor 26/1, Gyimesi László 30/4, Détári Lajos 24/5 – Bodonyi Béla 28/14, Dajka László 26/7, Esterházy Márton 30/17. A többiek: Gere László 22/3, Kozma Mihály 15/4, Kerepeczky György 13, Tóth József 14, Kovács Kálmán 8, Kun Lajos 1, Menyhárt Kálmán (k) 1

CSEPEL SPORT CLUB:

Kovács Attila 27 – Kincses Béla 27/1, Kóhalmi Gábor 30/1, Wéber Antal 19/1, Gálhidi György 29/2 – Kelemen Gusztáv 26/2, Kincses Sándor 23/4, Varga József 23/1, Fischli Róbert 24/1 – Tulipán Mihály 25/9, Budavári László 24/3. A többiek: Krisztin Pál 19/4, Mészöly Pál 19/1, Lazsányi László 15, Paksi János 15/1, Elekes József 14, Dékány Gábor 10/4, Csucsánszky Zoltán 8/1, Gendur László (k) 3, Szabó Károly 3, Komlódi Sándor 2, Godán Lajos 1

DIÓSGYŐRI VTK:

Gulyás István 17 – Szlovák László 24, Oláh Ferenc 24, Teodoru Vaszilisz 21, Görgei János 23 – Kiss István 20/3, Szabó Imre 21/1, Szemere Zoltán 23/1 – Borostyán Mihály 27/9, Lippai Sándor 25/2, Fekete László 22/2. A többiek: Sztahon József 16, Menyhárt Ernő 14/1, Veréb György (k) 14, László II István 13/1, Tözsér Géza 13/3, Szlifka Miklós 11, Dzurják József 10/1, Kléninger László 9, Bósz Gábor 7, Takács József 7, Balogh Attila 6, Búza Zoltán 3, Fodor József 3, Teodoru Borisz 3, Bobcsek István 2, Csorba Tamás 1, Máté Sándor 1

FERENCVÁROSI TORNA CLUB:

Zsiborás Gábor 30 – Szántó Gábor 27/1, Rab Tibor 21, Jancsika Károly 26, Takács László 27/2 – Ebedli Zoltán 23/1, Koch Róbert 21/6, Rubold Péter 26/5 – Kvaszta Lajos 24/4, Szabadi László 18/6, Pogány László 30/8. A többiek: Murai Sándor 15/1, Judik Péter 14, Bánki József 13/1, Haáz Ferenc 13, Kerekes György 11/6, Mörtel Béla 9, Deák Sándor 8, Pölöskei Gábor 8/2, Répási László 6, Dózsa Attila 5, Kiss Zoltán 4, Fischer Pál 2, Borbély László 1, Dukon Béla 1, Krecska János 1, Zsivótzky Gyula 1

HALADÁS VASUTAS SE:

Hegedűs Péter 30 – Horváth Imre 22, Vörös Csaba 27/1, Papp István 24/1, Preszeller Tamás 26 – Nagy József 29/3, Fitos József 27/1, Domján István 19 – Szabó Ferenc 20/5, Dobány Lajos 28/11, Schröter Béla 16/3. A többiek: Bognár Zoltán 16/1, Marton Róbert 16/1, Pásztor Ferenc 16, Görög István 12/1, Hauzer Tibor 12, Topor Antal 11/1, Király Ferenc 10, Hegyi Imre 7, Kiss György 7, Szarka Zoltán 3

MTK-VM SK:

Gáspár József 22 – Nagy János 22, Turner Csaba 28/1, Balogh Gábor 26/1 – Katzenbach Imre 21, Turtóczki Sándor 20, Borsó

János 29/10 – Fodor Imre 29/8, Boda Imre 26/5, Fülöp Ferenc 25/3, Handel György 27/5. A többiek: Varga II István 18, Tóth András 17/1, Kovács János 16, Bognár György 15/2, Silye Sándor 12, Lukács Sándor 10, Kürtösi Ferenc 5, Valuch Ernő 5, Hegyi Imre 4, Papp Gábor 2, Orovecz György 2, Lőrincz Emil 1

NYÍREGYHÁZI VASUTAS SPARTACUS SC:

Rabcsák János 18 – Polyák József 20/1, Szűcs István 25, Szikszai Mihály 29, Varga János 24 – Barta András 21/3, Moldván Miklós 29/4, Bücs Zsolt 23/4 – Fecsku István 23/2, Kiss Miklós 24/2, Vágó Zoltán 27/4. A többiek: Cseke György 19, Halász István 18/3, Czeczeli Károly 16, Csehi Tibor 15/4, Gáspár László 15, Csepez János (k) 12, Szécsi János 10, Tisza Gábor 9, Bezzegh Zoltán 5, Simon Zoltán 4

PÉCSI MUNKÁS SC:

Bodnár László 27 – Gallai István 24/1, Toma Árpád 30, Róth Antal 29/1, Brezniczky Sándor 29 – Lőrincz Sándor 24/5, Czérna Sándor 25/1, Dárdai Pál 25/6 – Nagy Imre 28/4, Réfi Gábor 27/6, Mészáros Ferenc 30/7. A többiek: Schulteisz Gyula 21, Kincses (Koller) Viktor 17, Lutz Jakab 15/3, Bendes Tibor 11/1, Kónya Mihály 9, Hrotkó Nándor 3, Kollár József (k) 3, Varga Sándor 3, Pilinger Béla 2, Hüber Ádám 1, Udvárdi Zoltán 1

RÁBA ETO:

Kovács László 26 – Csonka Gyula 24, Mile Sándor 26/7, Magyar Lajos 28 – Hannich Péter 21/15, Vági János 22/1, Burcsa Győző 24/7 – Szabó Ottó 27/5, Kurucz Ádám 24/5, Szepessy László 27/6, Hajszán Gyula 26/6. A többiek: Szentes Lázár 21/10, Szijártó László 18, Hlgyvik Gábor 16, Horváth Zoltán 16/1, Judik Péter 12/2, Turbék István 8, Rezi Lajos 7, Lakatos Ferenc 4, Leskó László (k) 4, Tamás László 1

SZEGEDI EOL AK:

Szabó László 26 – Szabó Gyula 21/2, Kozma Zoltán 29, Somogyi József 30/6, Kutasi László 22/1 – Orosházi László 28/1, Gruborovics Tibor 30/6, Polyvas Tamás 24/1 – Deák Ferenc 26/7, Kovács Gábor 21/2, Balogh Attila 27/2. A többiek: Segesvári Sándor 15/4, Kun Lajos 14/8, Takó Ferenc 14/2, Szélpál László 13, Balázs Tibor 12, Tóth János 7, Móricz István 5, Hornyák Béla (k) 4, Weitner János 4

TATABÁNYAI BÁNYÁSZ SC:

Dombai András 23 – Tepszics Ignác 29, Lakatos Károly 29, Udvardi Endre 28/1, Hermann Sándor 30/1 – Barabás Tibor 30/1, Emmer László 28/1, Schmidt István 25/1 – Kiprich József 24/8, Plotár Gyula 26/14, P. Nagy László 25/3. A többiek: Weimper István 21/5, Fischer László 15, Kökény Miklós 14/1, Szabó László 13/1, Fűkő Sándor 12/1, Kiss Imre (k) 8, Dupai János 3, Mészáros József 2, Batári Csaba 1, Gróf Attila (k) 1

ÚJPESTI DÓZSA:

Szendrei József 30 – Herédi Attila 23, Kovács József 26, Sarlós

András 23/1, Tóth József 25/1 – Ambrus László 25/3, Kardos József 25/7, Szebegyinszky András 20/1, Kisznyér Sándor 29/5 – Kiss Sándor 24/13, Fekete László 26/10. A többiek: Steidl Sándor 19, Szűcs János 19, Töröcsik András 19/4, Kozma István 15/1, Horváth Károly 11, Dékány Gábor 8/2, Kovács Béla 8, Bogdán István 6, Szabó András 4

VASAS SC:

Kakas László 22 – Pecha László 20/1, Híres Gábor 27/3, Balog Tibor 28, Csorba János 29 – dr. Birinyi István 22/1, Komjáti András 26/2, Csík Ferenc 25/5 – Kiss László 27/16, Izsó Ignác 22/3, Kuti László 26/4. A többiek: Rác László 19, Katona György 17/2, Birkás Péter 16/5, Farkas Tibor 12, Leboniczky Imre (k) 8, Csima György 7/1, Müller Sándor 7/1, Rixer Géza 7, Magos Gyula 6/1, Seres Gábor 4, Zvara József 4

VIDEOTON SC:

Disztl Péter 30 – Végh Tibor 30/1, Disztl László 29/1, Csuha József 29/1, Horváth Gábor 27/3 – Palkovics István 21/1, Csongrádi Ferenc 28/1, Vadász Imre 30/2 – Májer Lajos 23/6, Szabó József 30/19, Novath György 18/6. A többiek: Horváth Fe-

renc 17/2, Nagy Tibor 17/1, Vaszil Gyula 13, Szirják Attila 12/1, Wittman Géza 9, Borsányi István 6, Szőke László 4, Kiss Péter 3

VOLÁN SPORT CLUB:

Varga Nándor 25 – Kékesi Rezső 25/1, Hegedűs Béla 23/1, Forintos József 29/2, Hámori György 23/1 – Krómer Árpád 22/2, Szeibert György 23/14, Hatvanger Zoltán 27/2 – Kajdy György 24/4, Nyúl István 24/10, Vincze Sándor 23/4. A többiek: Seres Gábor 18/2, Szabó Sándor 18, Zombori László 16, Zsinka János 15/2, Martos Győző 10, Morgós Gábor 9/2, Szabó András 8, Kovács László (k) 6, Török Péter 4, Balog Béla 3, Sebők György 2, Kutasi Róbert 1

ZALAEGBERSZEGI TE:

Balázs Zsolt 30 – Varga István 25, Pecsics Tibor 26, Kereki Zoltán 27/2, Péter Zoltán 27/5 – Török József 26/4, Czigány Csaba 23/3, Galántai Tibor 27 – Gass István 24/11, Soós István 30/2, Csepregi László 24/11. A többiek: Konrád László 21, Farkas Csaba 20/3, Házi Ferenc 15/2, Takács Jenő 13/1, Fehér György 12, Sipos Sándor 10, Major Ferenc 8, Kovács Sándor 7/2, Csepregi András 6, Páli Attila 1

A DMVSC 1984 nyarán. Állnak (balról): Nagy György vezetőedző, dr. Petróczi Gábor pályaedző, Paróczai Sándor, Szűcs János, Deákvári Antal, Kovács Zoltán, Mörtel Béla, Szigeti András, Till Lajos, Kiss János, Magyar Balázs, Supka Attila, Sipos Tibor szakosztályvezető. Guggolnak: Szabó József, Somogyi Mátyás, Fodor Péter, Farkas István, Mező József, Szűcs István, Selyem Nándor, Benyó Sándor, Szabó László, Tóth Ernő

A Haladás VSE legénysége.

Állnak, balról: Hegedűs Péter, Fitos József, Schröter Béla, Vörös Csaba, Szabó Ferenc, Pásztor Ferenc, Schiller László, Török Péter vezetőedző. Középen: Preszeller Tamás, Nagy József, Bognár Zoltán, Papp István, Dobány Lajos. Elől: Kiss György, Domján István, Horváth Imre, Hegyi Imre

Fotó: Labdarúgás

Az 1983–1984. évi Nemzeti Bajnokság I végeredménye

1. Bp. Honvéd*	30	19	6	5	63-24	39	9. 22. sz. Volán SE	38	13	11	14	50-57	37
2. Rába ETO	30	14	9	7	66-58	37	10. Debreceni Kinizsi	38	13	11	14	56-59	37
3. Videoton SC	30	16	5	9	47-31	37	11. Ózdi Kohász	38	14	9	15	56-63	37
4. Újpesti Dózsa	30	12	11	7	49-33	35	12. Kazincbarcikai Vegyész	38	15	6	17	57-66	36
5. Tatabányai Bányász	30	13	9	8	40-37	35	13. Keszthelyi Haladás	38	11	13	14	50-45	35
6. Vasas SC	30	14	5	11	46-40	33	14. Soproni SE	38	12	10	16	39-55	34
7. Zalaegerszegi TE	30	11	8	11	38-37	30	15. Bajai SK	38	11	11	16	57-65	33
8. MTK-VM	30	10	9	11	39-44	29	16. Salgótarjáni TC	38	10	13	15	51-53	33
9. Szegedi EOL AK	30	10	9	11	42-44	29	17. Szekszárdi Dózsa	38	11	11	16	46-60	33
10. Pécsi Munkás SC	30	8	12	10	36-38	28	18. Kecskeméti SC	38	10	12	16	51-71	32
11. Csepel SC	30	9	9	12	36-43	27	19. H. Szabó Lajos SE	38	9	10	19	44-60	28
12. Ferencvárosi TC	30	9	9	12	43-44	27	20. Ganz-MÁVAG	38	4	11	23	39-93	19
13. Haladás VSE	30	10	6	14	29-42	26	* négy büntetőpont levonva						
14. Volán SC	30	7	10	13	42-54	24							
15. Nyíregyházi VSSC	30	7	8	15	28-47	22							
16. Diósgyőri VTK	30	2	9	19	25-53	13							

*A Bp. Honvédtól öt büntetőpont levonva

NB II

1. Eger SE	38	23	9	6	72-40	55
2. Debreceni MVSC	38	22	9	7	71-37	53
3. Békéscsabai Előre	38	21	9	8	92-49	51
4. Siófoki Bányász*	38	17	13	8	62-45	43
5. HÓDGÉP Metripond	38	17	9	12	57-42	43
6. Bakony Vegyész	38	16	8	14	56-56	40
7. Szolnoki MÁV MTE	38	14	11	13	71-58	39
8. Nagykanizsai Olajb.	38	12	14	12	68-71	38

A Területi Bajnokság csoportgyőztesei

Bakony-csoport: Tapolcai Bauxitbányász SE. **Dráva-csoport:** Kaposvári Rákóczi. **Duna-csoport:** Dunaújvárosi Kohász. **Körös-csoport:** DÉLÉP SC. **Mátra-csoport:** Váci Izzó MTE. **Tisza-csoport:** Jászberényi Lehel SE.

Az NB I góllövőlistájának élcsoportja

1. Szabó József (Videoton)	19
2. Esterházy Márton (Bp. Honvéd)	17
3. Kiss László (Vasas)	16
4. Hannich Péter (Rába ETO)	15
5. Bodonyi Béla (Bp. Honvéd)	14
5. Plotár Gyula (Tatabánya)	14

Az I. osztályú mérkőzések eredményei

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.
1. Bp. Honvéd	X	1-1	0-1	1-1	3-1	4-1	1-0	8-0	3-1	2-1	0-0	3-0	2-0	2-0	3-0	4-0
2. Rába ETO	1-3	X	2-1	2-1	2-2	2-6	3-2	4-3	1-1	3-1	1-1	3-2	1-0	5-3	7-2	3-2
3. Videoton	3-2	1-2	X	2-1	3-0	3-1	1-0	0-1	3-0	1-1	1-0	1-0	1-0	5-0	4-0	2-1
4. Újpesti Dózsa	2-2	2-0	2-2	X	3-0	1-1	4-0	1-1	1-0	2-1	4-2	0-1	3-1	1-2	3-0	0-0
5. Tatabányai Bányász	1-2	1-1	1-1	1-0	X	2-0	1-0	1-0	2-0	4-1	2-1	4-3	0-0	4-1	1-4	2-1
6. Vasas SC	0-1	3-1	2-1	1-4	2-0	X	0-0	1-0	3-2	0-0	3-1	4-2	0-1	2-1	1-0	3-0
7. Zalaegerszegi TE	2-3	3-4	1-0	1-2	2-0	2-1	X	2-1	4-2	1-3	1-0	1-0	1-2	4-1	0-0	1-1
8. MTK-VM	0-2	0-0	1-3	3-4	1-1	2-2	0-0	X	2-0	0-0	2-1	4-0	3-2	3-1	2-0	3-1
9. Szegedi EOL	4-3	4-2	1-0	4-1	0-2	1-0	0-0	0-0	X	0-0	2-2	3-3	3-0	3-0	2-0	0-0
10. Pécsi MSC	1-1	3-1	0-1	1-1	0-1	1-1	1-1	1-2	5-2	X	1-1	1-1	1-0	1-0	2-1	5-2
11. Csepel SC	0-2	2-1	2-1	0-0	1-1	1-3	1-2	2-1	1-1	3-0	X	1-0	2-0	0-4	0-3	2-1
12. Ferencvárosi TC	0-1	2-2	0-0	1-1	1-1	1-1	0-2	2-0	3-2	1-0	1-2	X	2-2	2-2	2-1	3-0
13. Haladás VSE	2-1	1-5	3-0	1-0	1-2	1-2	2-1	1-1	1-1	2-0	0-0	1-0	X	2-2	1-2	1-0
14. Volán SC	m. e.	1-1	3-0	1-1	2-1	3-1	1-1	2-2	0-1	2-2	2-5	0-3	3-0	X	1-1	0-0
15. Nyíregyházi VSSC	0-2	2-2	1-1	1-3	1-1	0-1	1-1	0-1	1-0	0-0	2-1	0-4	3-0	1-1	X	1-0
16. Diósgyőri VTK	1-1	2-3	3-4	0-0	0-0	2-1	1-2	2-0	1-2	2-2	1-1	1-3	0-1	0-3	m. e.	X

Megjegyzés: m. e.: megállapított eredmény. A Volán-Bp. Honvéd (6-6) és a Diósgyőr-Nyíregyháza (2-7) mérkőzések eredményét bundagyanú miatt az MLSZ megsemmisítette, s 0-0-val igazolta. Egyik csapat sem kapott pontot.

Amit szabad Jupiternek, nem szabad a kisördögnek

„A Bp. Honvédban tették a legtöbbet a magyar futballért” – így értékelte a *Népsport* 1985. június 20-i száma a bajnokságot teljesítményét. Erre rímelt Mezey György szövetségi kapitány véleménye: „Nagy előnyt jelentett, hogy a piros-fehérek minden elképzelésünket megértették, támogatták”. Érdekes és sokatmondó volt a második helyezett Rába ETO ügyvezető igazgatójának, Szániel Jánosnak a véleménye: „Ma már morálisan is a Bp. Honvédot tartják a legjobbnak.”

Szavai sugallják, nem volt ez azt megelőzően így. Valóban, a Bp. Honvéd jó néhány olyan döntés kedvezményezettje lett, amely azt sejtette, a katonacsapatnak többet szabad, mint a riválisoknak. Nem elsősorban az átigazolási fronton (az előző éveket tekintve Sallai volt az egyetlen, már válogatottként a csapathoz bevonultatott nagy szerzemény), hanem egyébként. Még el sem csendesedett az előző idény utolsó fordulójának mérkőzései által kavart vihar, amikor kipattant a bundaügy. A vizsgálatok szerint a Csepel SC négy játékosa, a két kapus, Kovács Attila és Gendur László, továbbá két kulcsemberek számító mezőnyjátékos, a csapatkapitány Kóhalmi Gábor, valamint Lazsányi László pénzt fogadott el három ellenféltől saját klubjuk vereségében való közreműködésük fejében. Kóhalmi és Kovács 10-10, Gendur és Lazsányi 4-4 éves eltiltást kapott, utóbbi három büntetését mérsékeltek. További nyolc futballista, Nagy Antal, Varga József (Bp.

Fotó: Labárrúgás

A Bp. Honvéd bajnokságot. Hátul, balról: Menyhárt, Détári, Dan, Sallai, Bodonyi, Gyimesi, Kovács, Sikesdi, Andrusch. Középen: Tóth Kálmán gyűró, dr. Mecseki János orvos, Dajka, Kerepeczky, Komora Imre vezetőedző, Kuti, Cseh, Dobesch Gyula pályaedző, Vági István pályaedző. Elöl: Tóth, Garaba, Dózsa, Varga

1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976
1977
1978
1979
1980
1981
1982
1983

Honvéd), Szikszai Mihály, Gáspár László, Polyák József (Nyíregyháza), Forintos József, Hámori György, Krómer Árpád (Volán SC) nyolctól tizenegy hónapig terjedő eltiltást kapott, de mindnyájukét egy évi próbaidőre felfüggesztették. (Azaz: ha voltak oly kedvesek az aktuális szezonban nem bundázni, megúszták gyakorlati büntetés nélkül az ügyet.) Súlyos eltiltást kapott dr. Bihari Albert, a Nyíregyházi Vasutas Spartacus SC ügyvezető elnöke, enyhébbet további három sportvezető. Nyilvánvaló, hogy a büntetések aránytalanok voltak. Az pedig valószínűsíthető, hogy az 1984–1985-ös idényben az NB II-ben szereplő nyíregyháziak és volánosok azért úszták meg felfüggesztett büntetéssel, mert nem lehetett a két válogatott játékost kiemelni közülük.

Talán túlzás lenne azt állítani, hogy a bajnokcsapat felkészülését nagyon megzavarta a bizonytalanság, ugyanakkor tény, hogy a Bp. Honvéd az őszi idényben mindössze egyetlen forduló, a hatodik után vezette a táblázatot. Éppen a Gelei József által irányított, kulcsjátékosait vesztett Csepeltől vette át az első helyet. A szigetváros együttese, amelyben az első fordulóban egy tizenegyes háritásával mutatkozott be az edző fia, Gelei Károly, az első öt mérkőzésén csak a Vasastól kapott ki, a ZTE-t, a SZEOL-t, a Békéscsabát és az Újpestet is legyőzte. Sejteni lehetett azonban, hogy nem a Csepel lesz majd a Bp. Honvéd első számú riválisa.

Az őszi idény utolsó szakaszában többnyire két vidéki csapat osztozott a dobogón a kispistiekkal: a Videoton és a Debreceni MVSC. A székesfehérváriak immár hagyományosan jól szerepeltek a bajnokság első felében, de ezt 1984 őszén még az Európa-szerte feltűnést keltő, nagyszerű nemzetközi szerepléssel is tetézték. Kovács Ferenc együttese a téli pihenőig mindössze két bajnoki vereséget szenvedett, Győrben és Zalaegerszegen. Éppen úgy az első helyen várta a tavaszt, mint 1980-ban és 1983-ban.

Lényegesen nagyobb meglepetést keltett az újonc Debreceni MVSC szárnyalása. A fiatal csapat többször is több mint tízezer néző előtt játszotta hazai mérkőzését az idény során, a publikum lelkesen ünnepelte a Rába ETO ellen 2-0-ra, a Bp. Honvéd ellen 1-0-ra, a Ferencváros ellen ugyancsak 1-0-ra nyerő alakulatot, amely nem kapott ki Székesfehérváron, a Videontól sem. A sárga-kékbe bujtatott Loki az idény utolsó harmadában minden forduló után a második

1984
1985
1986

Az MTK-VM legénysége. Hátsó sor: Brünyi, Borsó, Lukács, Kovács J., Balogh, Nagy, Orovecz, Bíró. Középső sor: Palicskó Tibor vezetőedző, Tóth A., Turner, Lőrincz, Szabados, Valuch, Silye, Varga II, Makai György pályaedző, Baranyai István gyűró. Első sor: Fodor, Kékesi, Handel, Boda, Fülöp, Bognár, Turtóczki, Hegyi

helyen állt a tabellán. Kár, hogy tavaszra kipukkadt – igaz, így is szerzett egy nagyszerű győzelmet: 1-0-ra megverte a Disztl László, Csongrádi és Májer nélkül kiálló Videotont.

Tavasszal nem akadt már a Bp. Honvédnak riválisa. Pedig gyengült a keret az őszhöz képest, miután az első számú balszélső, Esterházy Márton a görög AEK Athénhez igazolt. Komora Imrének nem kellett gondolkodnia azon, kivel pótolja: bevetésre készen állt Kovács Kálmán, aki 1985 őszén már az A-válogatottba is bekerült. (Esterházy, noha közel sem futballozott olyan gólerősen, mint az 1983–1984-es idényben, de az utolsó hazai bajnoki mérkőzésén, a Tatabánya ellen egy góllal és két gólpasszal búcsúzott.)

A Bp. Honvéd a 20 őszivel szemben 26 pontot gyűjtött tavasszal, az első hét meccsét sorozatban megnyerte, méghozzá összesen 24 gólt szerezve, s mindössze kettőt kapva! (Összehasonlításként: az őszi 15 bajnoki gólkülönbsége 20-11 volt.) A válogatott bécsi győzelme után a kispesztiek beleszaladtak egy 4-2-es vereségbe a szeszélyes, de ezúttal a szebbik arcát mutató Újpesti Dózsa ellen, s ez izgalmasnak ígerte a hátralévő hét fordulót. Akkor Komora Imre együttese 34, a Videoton 32, a Rába ETO 28 ponttal állt. Ráadásul a következő fordulóban Székesfehérvárra látogatott a Bp. Honvéd. Alkalmasint az volt a tavasz mérkőzése. Nem pártolt el a kispesztiektől a szerencse: a 67. percben Nagy Béla játékvezető megsegítette az addigra már Garaba Imre kiállítása miatt tízfősre fogyott címvédőt egy „véleményes” tizenegyessel. Détári Lajos büntetőből lőtt góljára Szabó József négy perccel később ugyan válaszolt, de a hajrában Dajka László emberhátrányban is újabb gólt tudott szerezni. Kovács Ferenc, az azokban a hetekben két fronton helyt álló, az UEFA-kupában az elődöntő és a döntő között tartó Vidi edzője később azt mondta: az volt a bajnokság kulcsmérkőzése. Addig bízott abban, hogy vissza tudják előzni a riválist, de a 2-1-es vereség mindent eldöntött.

A kispesztiek a hátralévő fordulóiban már csak két pontot veszítettek (egyét a Vasas, egyet pedig, már a címyerés után, otthon, a PMSC ellen), míg a többiek elszórtak még néhányat. A Videoton, érthetően, a nemzetközi helyállásra koncentrált, igaz, ennek az lett az ára, hogy az utolsó hét fordulóban négy pontot szerzett. A katonacsapat története nyolcadik bajnoki címét szerezte meg, minden korábbinál nagyobb, tízpontos fölényvel. A siker tortájából legalább akkora szelet járt Komora Imrének, mint a játékosainak. Az egykori gólerős középpályás 1982 nyarán az előző idényben hatodik helyezett csapatot vett át, amellyel már a következő idényben harmadik lett, majd utána megkezdődött a bajnoki aranyak korszaka.

Érdekes, hogy az 1984–1985-ös idényben csak alig néhány csapat nyújtott ősszel és tavasszal is hasonló, kiegyensúlyozott teljesítményt. Ezek közé tartozott a Verebes Józseffel sorozatban a negyedik idényben az első vagy a második helyen záró Rába ETO (18+18), a fiatal edzővel, Gellei Imrével addigi élvonalbeli története legjobb szereplését produkáló, negyedik helyezett Zalaegerszegi TE (17+17), a veszteségei ellenére közép csapatként helyét őrző Csepel (15+15), a játékosállománya erősségéhez képest csalódást keltően szereplő Pécsi MSC (14+14) és tulajdonképpen az újonc Eger (12+13) is. Ősszel ment jobban a Videotonnak (22+14), a DMVSC-nek (20+10), a Haladásnak (15+13), az MTK-VM-nek (16+11), valamint a Tatabányának (15+13) és az Újpestnek (15+13) is. Tavasszal ment jobban a Bp. Honvédon kívül a Vasasnak (12+19), a Békéscsabának (12+18), az így is kiesett SZEOL-nak (4+10), valamint a Ferencvárosnak. Az idényt Vincze Gézával kezdő, alaposan megfiatalított Fradi, ha őszi 12 pontja mellé ugyanannyit szerzett volna tavasszal is, kiesik. Március végén, miután a csapat 1-0-ra kikapott a szintén nem igazán tündöklő MTK-VM-től az örökrangadón, a vezetőségi váltásra

Az FTC. Hátral, balról: Bodnár József gyűró, Szántó, Zsivótzky, Répási, Horváth R., Szabadi, Pintér, Haáz, Rubold, Hajdú József kapusedző. Középen: Mucha József edző, Zsinka, Bánki, Takács, Vincze Géza vezetőedző, Keller, Jancsika, Kvaszta, Szűcs Lajos edző. Elöl: Zsiborás, Fischer, Pölöskei, Pogány, Koch, Rab, Deák, Józsa

szántra rá magát. A játékosai nyelvén nagyon értő, s nem utolsósorban a mozgalomban is aktív, de sem játékosmúlittal, sem korábbi Fradi-kötődéssel nem bíró Vincze Géza nem tudta megállítani a lejtőre került szekeret – ehhez egy sokkal tapasztaltabb, nagy tudású tréner kellett. Akár olyan, aki addig csak ellenfélként járt klubmeccsen a Ferencvárosban. Így esett a választás dr. Sárosi Lászlóra, akinek a nevét mindmáig áldják a fradisták. Megmentette attól a szégyentől a csapatot, hogy története során először kiessen az élvonalból. Az egykori Vasas-játékos a hátralévő 11 mérkőzésen 13 pontot gyűjtött, vele verte meg a Fradi a kiesés elől menekülve 5-2-re a Rába ETO-t. A 28. fordulóban dőlt el, hogy az ősz is az élvonalban kezd majd a legtöbb bajnoki címmel büszkélkedő csapat, miután 2-0-ra legyőzte a debrecenieket. Hasonló nehézségei voltak az előző években dr. Lakat Károllyal még a bajnoki címért harcoló, a Real Madridot is legyőző Tatabányának. A bányászvárosban négy fordulóval a zárás előtt döntött a vezérkar Bacsó István elküldése, illetve a 65. évében járó Tanár úr visszahívása mellett. A manőver teljes sikert hozott. Az egyebek mellett az Üllői úton is nyerni tudó (ott a hazai szurkolótábor ritkán ünnepli hosszú percekén át az ellenfél edzőjét, de most ez is megesett), majd a Rábát Győrben legyőző kék-fehérek végül a 12. helyre kapaszkodtak fel.

Akad a szezonzárásnak még egy különlegessége: Verebes József hadat viselt a *Népsport* ellen. Olyat kívánt, amire főszerkesztő nem bólinthat rá: meg akarta határozni, ki tudósítsa Győrből az NB I-es mérkőzéseket. Még a sajtóban is sokan fogták a pártját, mintául állítva. Szerintünk például *Kovács Zoltán* kicsit túldimenzionálta a Verebes-jelenséget a többi orgánumnál nyitottabb, önmagának többet megengedhető, ha nem lenne más vonatkozásban elcsépelet a kifejezés, azt is írhatnánk, liberálisabb *Magyar Ifjúság* 1985/17-es számában: „Egyre több manapság a Verebes-féle ember. Mi lesz itt, ha egyszer mindenki azt mondja, amit gondol? Az Isten sem győzi azt kozmetikázással”. A *Népsport*, persze felháborodott, s egyébként végül úgy oldotta meg a kérdést, hogy egy ideig vezető tudósítóit küldte Győrbe, majd egyszerűen nem kért nyilatkozatot az edzőtől. De a következő szűk egy évtizedre is igaz: a sportlap és a szakember soha nem lettek egymás kedvencei.

Ezen a Mezőn nem lehetett átjutni

Róth Antal, a Pécsi MSC védője kapta 1984 végén az MLSZ döntése alapján az év legjobbjának járó elismerést. (Utána *Lakat T. Károly a Róthszakállú herceg vára* címmel írt portrét róla a *Képes Sportban*).

Róth és Détári Lajos között dőlt a *Labdarúgás* hagyományos ankétján az elsőség. A 16 vezetőedző és a felkért sajtóorgánumok szavazása alapján a kispesti középpályás 56, a pécsi védő 51 pontot kapott, a harmadik az ankét előtti hetekben-napokban remek góllövő formában játszó Szabó József, a Videoton középcsatára lett 36 ponttal. 1985 csapata: Andrusch – Sallai, Róth, Garaba, Varga – Csongrádi, Nagy A., Détári – Kiprich, Szabó, Esterházy.

Az idény végén a *Népsport* osztályozókönyve meglepő eredményt mutatott: Mező József, a DMVSC kapusa mindenkinél jobb eredményt ért el. Személyben először nyerte el kapus a sportnapilap kupáját. Különösen figyelemre méltó, hogy 6,357-es átlagánál csak a Müller, Várady páros (1977) és Juhász István (1973) mondhatott magáénak jobb produkciót a kupa első kiírása óta. A szűkebb pátriájában Dagadtnak becézett

A debreceni Mező József

Mező mögött a kapusok között két válogatott, Disztl Péter (Videoton, 6,526) és Andrusch József (Bp. Honvéd, 6,411) végzett a második és a harmadik helyen. A mezőnyjátékosok legjobbjának Détári Lajos (Bp. Honvéd, 6,357) bizonyult. Az első tíz közé kerültek még: 2. Nagy Antal (Bp. Honvéd, 6,285), 3. Májer Lajos (Videoton, 6,280), 4. Péter Zoltán (ZTE, 6,172), 5. Róth Antal (PMSC, 6,107), 6. Csuha József (Videoton, 6,100), 7. Fitos József (Haladás, 6,080), 8. Kardos József (Ú. Dózsa, 6,071), 9. Hannich Péter (Rába ETO, 6,037), 10. Sallai Sándor (Bp. Honvéd, 6,034).

A posztonkénti rangsor alapján az idény tizenegye: Mező – Sallai, Nagy A., Róth, Péter – Burcsa (Videoton, 6,000), Fitos, Détári – Májer, Szabó (Videoton, 5,821), Szekeres (Békéscsaba, 5,766). A B-csapat: Disztl P. – Végh (Videoton, 5,862), Kardos, Csuha, Varga J. (Bp. Honvéd, 5,827) – Gyimesi (Bp. Honvéd, 5,800), Hannich, Vadász (Videoton, 5,888) – Kiprich (Tatabánya, 5,961), Kerekes (Ú. Dózsa, 5,764), Kiss L. (Vasas, 5,590).

Détári Lajos kapta a legtöbb pontot a *Labdarúgás* szavazásán

Először duplázott a Bp. Honvéd

Tizedik alkalommal fordult elő az országos kupasorozat történetében, hogy a bajnok e trófea megszerzésével duplázott. A Bp. Honvéd először vitte véghez a bravúrt, követve a Ferencvárost (4 duplázás), az MTK-t (3) és az Újpesti Dózsát (2). A piros-fehérek hét ellenfelet győztek le, ezek közül egyedül a Budafok ellen, a nyolcaddöntőben kényszerültek hosszabításra, így nyertek 3-2-re. A Dányt (8-1), a Bagot (2-0), a Bp. Építőket (4-0), a Ferencvárost (2-1), a Diósgyőrt (1-0) és a Tatabányát (5-0) a rendszeres játékidőben legyőzték. Mindazonáltal az abban az idényben másodosztályú DVTK elleni győzelem nagy indulatokat kavart. A nézők nagy része úgy látta, hogy Divinyi Béla játékező az 55. percben szabályos gólt nem adott meg a diósgyőri házigazdáknak, jelentősen befolyásolva így a mérkőzés kimenetelét. Az élvonalbeli csapatok közül csak két nagy múltú, de tavasszal gyengélkedő ellenfél akadt Komora Imre együttesének útjába. A Ferencváros Szabadi góljával ugyan sokáig vezetett, de Gyimesi egyenlíteni tudott, majd a hajrában az egész sorozat házi gólkirálya, az összesen hét találatot jegyző Détári Lajos kiharcolta a továbbjutást. (Érdekes, hogy a két csapat négy nappal korábban a Népstadionban bajnoki mérkőzést is játszott, azt simán megnyerte a Honvéd 3-0-ra.) A fináléban a Tatabánya nem tudta feltartóztatni a katonacsapat támadásait, egyoldalú találkozó végén alakult ki az 5-0-s végeredmény. Azt megelőzően legutóbb 1933-ban (Ferencváros–Újpest 11:1) nyert a győztes legalább ötgólos különbséggel. A bányászcsapat megbízott edzője, dr. Lakat Károly az edzőkollégát éltette: „Kétszeresen is gratulálok egykori tanítványomnak, Komora Imrének” – mondta.

Az 1984–1985-ös idényben az alacsonyabb osztályú csapatok közül elsősorban az elődöntőbe jutott Diósgyőr és a negyeddöntős Szegedi Dózsa szerepelt bravúrosan, a tizenhat közé jutott a Budafok, a Nagykanizsa, a MOTIM TE, a Balmazújváros, a Szolnok és a címvédőként a Rába ETO ellen a székesfehérvári döntő „visszavágóját” tizenegyespárbajban elveszítő Siófoki Bányász is.

Az MNK-döntő előmérkőzéseként játszott hagyományos Szabad Föld Kupa fináléját a Nyegrecsedi TSZ SK 2-0-ra nyerte a Mádi Bányász ellen.

A Magyar Népköztársasági Kupa 1984–1985-ös kiírása

Negyeddöntő: Szegedi Dózsa–Tatabányai Bányász 1-5, Bp. Honvéd–Ferencváros 2-1, MTK-VM–Zalaegerszegi TE 1-0, Diósgyőri VTK–Rába ETO 2-1

Elődöntő: Diósgyőri VTK–Bp. Honvéd 0-1, Tatabányai Bányász–MTK-VM 1-0

Fotó: Labdarúgás

Csibészes a mosoly, de azért nem ő volt a Skála kópé. Détári Lajos, a döntő egyik hőse

Döntő

Bp. Honvéd–Tatabányai Bányász 5-0 (3-0)

1985. június 3., Népstadion, 3000 néző. Jv.: Jaczina

Bp. Honvéd: Andrusch – Sallai, Nagy A. (Tóth J., 31.), Garaba, Varga – Sikesdi, Gyimesi, Détári – Bodonyi (Kerepeczky, 67.), Dajka, Kovács K.

Tatabányai Bányász: Dombai – Tepszics, Lakatos, P. Nagy, Szalma – Hermann (Simon, 70.), Emmer, Schmidt – Kiprich, Zircher (Szabó, 46.), Vincze I.

Gólszerzők: Dajka (12.), Kovács K. (17., 90.), Détári (20., 71.)

TEREMKUPÁK

Az MTK-VM és a ZTE kiemelkedett a mezőnyből

A nyolcvanas évek közepén fénykorát élte a nagypályások teremfutballja Magyarországon. Akad némi igazságtartalma annak, hogy külföldi mintára, de már egy évtizede is nagy közönségsikerrel rendezték itthon is a tornákat. A nemzetközi vonalat azért érdemes hangsúlyozni, mert jó néhány csapat vett részt külhonban, elsősorban az NSZK-ban pénzdíjas tornákon. A tél első számú teremspecialistája, az MLSZ 16 csapatos tornáját – Fodor Imre és Kékesi Rezső vezérletével – is megnyerő MTK-VM SK például Nyugat-Berlinben mutatta be, hogy nemzetközi léptékkal mérve is mestere e játéknak. A tragikus sorsú, Focinak becézett Fodor a Völlert, Pezzyt, Millt, Reinderst is felvonultató mezőnyben lett gólkirály. Itthon 1985 elején az addigi idők legrangosabb nemzetközi teremturnáját rendezték Zalaegerszegen, Pannonia-Zala Kupa néven. (Az esemény főtámogatója Somogyi Jenő, a későbbi MLSZ elnök által vezetett Pannonia Szálloda és Vendéglátó Vállalat volt.) A nyolccsapatos torna döntőjében a ZTE, amely címvédőként kezdte az akkor másodszor megrendezett versenyt, viszonylag simán legyőzte a keletnémet 1. FC Karl-Marx-Stadtot. A legjobb játékosnak Galántai Tibort, a legjobb kapusnak a Dinamo Minszk hálőrét, Ivan Zsekjut választották. A gólkirály az újpesti Kiss Sándor lett. A Zete egyébként az MLSZ tornáján is remekül szerepelt, csak a győztes MTK-VM-től kapott ki.

Az élvonal újonca

Eger SE

Alapítási ideje: 1977

Megszűnt: 2003

Színe: piros-kék

Idényei száma a magyar élvonalban: 2 (1984–1985, 1986–1987)

Sikerei: –

1967

1968

1969

1970

1971

1972

1973

1974

1975

1976

1977

1978

1979

1980

1981

1982

1983

1984

1985

1986

Díszmenetben jutottak ki Mexikóba

Ha valóban nem csak szavakban lehetne a pokolból a mennybe jutni, biztosak lehetnénk abban, hogy a magyar labdarúgó-válogatott az 1984–1985-ös idényben oda-vissza megjárta ezt az utat. Mezey György válogatottja az őszi világbajnoki selejtezőkre készülve a nyáron Bajorországban edzőtáborozott. Játszott is nyolc meccset többségükben alacsonyabb osztályú edzőpartnerekkel (58 gólt szerzett ezeken), noha a két „komoly” ellenfél, az RC Strasbourg és a Stuttgarter Kickers ellen is jó teljesítményt nyújtott, nem ez a lényeg. Nem volt ott a fél évvel korábban az Év játékosának választott, éppen a Rába ETO-hoz készülő Kardos József, s nem volt ott az első számú kapus, Kovács Attila sem. Utóbbi (és klubtársai) ügyében már vizsgálódott a nyomozóhatóság, vesztegetési kísérletre, magyarul bundára gyanakodva.

Augusztus 21-én a svájciak elleni hazai mérkőzésen a jó formában lévőnek tűnő csapat sima, 3-0-s győzelmet aratott. Mezey György a Bp. Honvéd bajnokcsapatára építette továbbra is a válogatottat: Sallai Sándor, Dajka László, Détári Lajos, Garaba Imre, Bodonyi Béla és Esterházy Márton is a piros-fehérek futballistája volt. Az ifjú csillag, Détári Lajos akkor játszott először a válogatottban. A svájciak ellen a 71. percgig nem esett gól, aztán a második félidő második felében három is: az első kettőt a mindössze a 66. percben beállt Esterházy Márton, az utolsót Bodonyi Béla szerezte. A honvédosokon kívül Disztl Péter, Róth Antal, Disztl László, Csuha József, Péter Zoltán, Hannich Péter, Hajszán Gyula, Töröcsik András és a pécsi Mészáros Ferenc játszott még.

Négy nappal később a mexikói válogatott vendégeskedett a Népstadionban. A kapitány ugyanazokkal a mezőnyjátékosokkal kezdett, mint a svájciak ellen, a kapuban ellenben újoncot avatott: Disztl Pétert Andrusch József váltotta. A Bp. Honvéd „hálóőre” előtt a Sallai, Róth, Csuha, Péter – Hannich, Garaba, Détári – Bodonyi, Töröcsik és Hajszán összeállítású csapat kezdett. A második félidőre a két szélsőt Mészáros és Esterházy váltotta. Nem segített, mint ahogy ezen a meccsen senki és semmi sem. A közép-amerikaiak a legjobb játékosukat, a Spanyolországban nagy sztár Hugo Sánchezt akkoriban „elfelejtették”, de így is akadtak kitűnő futballisták, elsősorban éppen a két gólszerző Manuel Negrete, valamint Tomas Boy. Játszott náluk Javier Aguirre, a későbbi kiváló edző is. A találkozó 2-0-s vendéggyőzelmet hozott, rosszul sikerült tehát a magyar válogatott főpróbája a világbajnoki selejtezők előtt. Szerencsére aztán az osztrákok elleni „előadás” 1984 szeptemberében annál jobban.

Nyilasi Tibor volt a selejtezők egyik legjobb magyar játékosa

Sem a svájciak, sem a mexikóiak ellen nem lépett pályára – Kovácson és Kardoson kívül – a Bp. Honvéd két kulcsembere, Nagy Antal és Varga József sem. Az úgynevezett csepeli bundaügy folyamánként a szövetség felfüggesztette a játékjogukat, éppen ítéletükre vártak, finoman fogalmazva is

bizonytalannak tűnt, játszhatnak-e a vb-selejtezőkön.

Az MLSZ fegyelmi bizottsága kétnapos (augusztus 27-28.) ülésén döntött a „sorsukról”. Különböző léptékben, de összesen 12 futballistát marasztaltak el, köztük négy, az előző idényben a válogatottban is szerepelt játékost, Kóhalmi Gábort, Kovács Attilát, Nagy Antalt és Varga Józsefet. A két, az előzetes

Bevették Bécset! A Mezey-csapat öröme a Hanappi-stadionban az osztrákok ellen aratott háromgólos győzelem után

letartóztatásuk idején a fogdákat belülről megismerő csepeli kapta a legsúlyosabb büntetést, tíz évre tiltották el őket. (A kapus büntetését később hatévnyire mérsékeltek, majd négy év után visszakapta a játékjogát.) A többiek szankcióját felfüggesztették, ami azt is jelentette egyben, hogy Nagy és Varga ismét a válogatott rendelkezésére állhatott. Mezey György a *Gyöngyvirágtól lemondásig* című könyvében idézi akkor hangoztatott véleményét: „Egy pár játékos megbüntetésével nem értek egyet. Ha bizonyítható, hogy számos mérkőzésen vesztegetés történt, akkor vagy a végére járnak a dolognak, és valamennyi vétkessel szemben eljárnak, vagy ha nem, ne találjanak bűnbakokat, ne csináljanak kirakatpert.”

Szeptember végén már Eb-selejtezőt kellett játszani. A súlyproblémákkal küzdő Kardos, valamint a két honvédos visszatért a keretbe, ugyanakkor Mezey gondolkodott azon, ki legyen a jobbszélső. Kiss Sándor, Fodor Imre és Kiprich József között vacillált. Az újpesti csatár bokája megsérült, a két fiatal közül pedig a kapitány végül a tatabányai támadó mellett döntött. Ez volt az a találkozó, amelyen Mezey minden húzása fényesen bevált. Kardos és Nagy Antal is gólt szerzett, a nagyon bátran futballozó Kiprich pedig alaposan meglepte az osztrákokat, a csapat egyik legjobbja volt. Pedig rosszul kezdődött a mérkőzés: a vendégek a 24. percben Walter Schachner révén vezetést szereztek, s még a szünetben is jobban álltak. A második félidő azonban alapos fordulatot hozott, Sallai Sándor szabadrúgása után felhőfesséssel Nagy Antal, kitűnő kényszerítőzés után, okos lövéssel Esterházy Márton és egy legurított szabadrúgásból, a kapus hibájából Kardos József is bevette a veterán Koncilia kapuját. Az Andrusch – Csuha (Sallai), Róth, Garaba, Varga J. – Nagy A., Kardos, Détári – Kiprich, Nyilasi, Esterházy összeállítású gárda több mint megérdemelten győzte le a Konciliával, Pezseyjel, Weberrel, Prohaskával, Schachnerrel és a fiatal Polsterrel felálló „sogorokat”.

A rossz közhangulat egycsapásra átfordult, a futballistákat szapuló „nép” bizakodni kezdett. S a rotterdami győzelem után már imádta a csapatot. Három héttel az osztrákok elleni siker után már négy ponttal állt a csoport élén a magyar együttes. Úgy, hogy legyőzte két legveszélyesebb ellenfelét. Hollandiában a korszak egyik legemlékezetesebb győzelmét aratva nyert 2-1-re. Wim Kieft góljával az Oranje vezetett, de a magyarok – Détári Lajos remek lövésével – kiegyenlítették, majd miután Csongrádi Ferenc kitűnő átadását Esterházy Márton góllá váltotta, már vezettek. Sőt nyertek, és még az sem számított, hogy Varga József kihagyott egy

1967
1968
1969
1970
1971
1972
büntetőt. Merthogy Andrusch József ihletett formában védett, remekelt Róth Antal, Kardos József és a két gólszerző is. Ez a győzelem nyitotta meg az utat Mexikó felé, noha aztán a bécsi 3-0 tárta ki végleg a kaput. A győztesek névsora: Andrusch – Sallai, Róth, Garaba (Csongrádi), Varga – Kardos, Nagy A., Nyilasi, Détári – Kiprich (Bodonyi), Esterházy.

1973
1974
1975
1976
1977
1978
1979
Még egy találkozó várt ősszel Mezey György legénységére. Megnövekedett az étvágy, a ciprusiak ellen szinte minden szurkoló könnyű sikerre számított. Könnyű éppen nem volt, de megszületett a harmadik győzelem is. Limasszolban, a mérkőzés folyamán a Bp. Honvéd kilencjátékosa kapott szerepet. Az Andrusch – Sallai, Róth, Garaba, Varga – Csongrádi (Dajka), Nagy A., Détári – Kiprich (Bodonyi), Nyilasi, Esterházy összeállítású csapat a 28. percben hátrányba került Fotisz gólja miatt. A 48. percben a tizedszer válogatott Róth Antal kiegyenlített, majd Nyilasi Tibor a 89. percben megszerezte a győztes gólt. Talán még akkoriban sem kapott elég figyelmet, pedig fontos: mindhárom őszi selejtezőt hátrányból fordítva nyerte meg a válogatott!

A télen ismét Benidormban edzőtáborozott a gárda, mint a két holland alakulat, a Den Bosch (1-0) és a Fortuna Sittard (1-1) elleni eredmény is mutatja, a gyakorlásokon volt a hangsúly. Utána két spanyol kiscsapatot megvert, majd gól nélküli döntetlenre végzett a spanyol utánpótlás-válogatottal. Néhány nappal később a spanyol nyárból az észak-németországi télbe utazott, az NSZK szövetsége játékonysági mérkőzésre hívta az előző ősszel az eredményeivel az európai elitbe emelkedett, a *France Football* ranglistáján 1984 végén – éppen Franz Beckenbauer együttesével holtversenyben – az ötödik helyre került magyarokat. A mérkőzést egy hamburgi kompkatasztrófa áldozatai emlékére, illetve a családtagjaik megsegítésére rendezték, borzasztó hidegben, fagyos, jeges talajon.

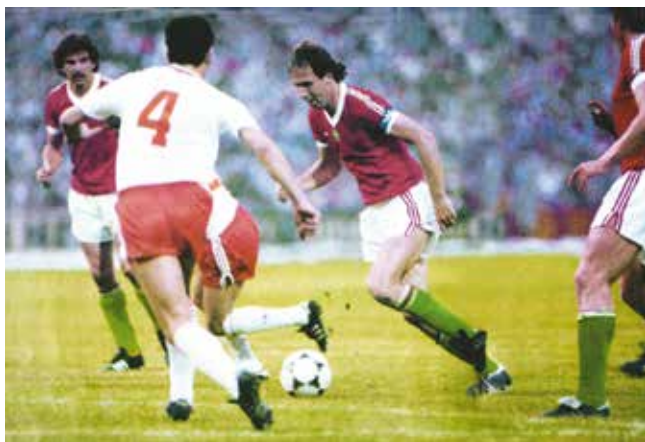
1980
1981
1982
1983
1984
1985
1986
Dél-Spanyolországból Szendrei József, Disztl Péter, Hegedűs Péter, Sallai Sándor, Szántó Gábor, Róth Antal, Garaba Imre, Varga József, Péter Zoltán, Szabó András, Kardos József, Hannich Péter, Nagy Antal, Détári Lajos, Kiprich József, Bodonyi Béla, Zsinka János, Dajka László, Plotár Gyula és Pölöskei Gábor repült a hamburgi mínusz húsz fokba. Ott csatlakozott hozzájuk a két légiós, Nyilasi Tibor és Esterházy Márton. Varga Kacska kisebb sérülése miatt a kapitány úgy döntött, hogy Péter több mint fél év után ismét bekerül a kezdő csapatba – Disztl, Sallai, Róth, Garaba, Kardos, Nagy, Détári, Kiprich, Nyilasi, Esterházy mellé. (A két szélső helyett a 65. perctől Bodonyi és Pölöskei játszott.) A meccs napjára felmelegedett az idő, sőt a Volkspark-stadion gypét borító jég felolvadt, de így is több mint hétszáz önkéntes pályamunkás erőfeszítése kellett ahhoz, hogy játszani lehessen. Az ellenfél tagjai közül a második félidőre beállt Toni Schumacher, valamint Karl-Heinz Förster, Hans-Peter Briegel és Karl-Heinz Rummenigge 1982-ben, majd 1986-ban is vb-döntőt játszott, Thomas Berthold, Lothar Matthäus, Olaf Thon, Pierre Littbarski és Rudi Völler 1990-ben világbajnok lett –, őket verte meg a magyar csapat 1-0-ra Péter Zoltán emlékezetes góljával.

Április 3-án a biztos győzelem reményében fogadta a válogatott a ciprusiakat. A Népstadionban 40 000 néző előtt 2-0-ra nyert, s ezzel megteremtette magának a lehetőséget arra, hogy következő, bécsi mérkőzésén bebiztosítsa a mexikói részvételt. A gól nélküli első félidő után a 48. percben az őszi, limasszoli mérkőzés utolsó előtti percében győztes gólt szerző Nyilasi Tibor bevette Konsztantinu kapuját. A második találatra ismét a hajráig kellett várni: a 72. percben beállt Szokolai László állította be a végeredményt. A magyar csapat az alábbi összeállításban szerepelt: Disztl P. – Sallai, Róth, Garaba, Varga J. – Kardos, Nagy A., Détári – Bodonyi (Kiprich), Nyilasi, Esterházy (Szokolai).

Következhetett a bécsi összecsapás! A kvalifikációs találkozót április 17-én, szerdán rendezték, de már kedden nyolcvankét szurkolói busz haladt át a határon, mert a mérkőzés 21 ezer jegyéből hatezret a magyar drukkerék vásároltak meg, a hazánk fiaira (lányaira-asszonyaira) jutó kontingens az összes belépőnek csaknem a harmadát tette ki. Bécsben 1976 óta nem nyert a magyar csapat. Ám 1985-ben igen. Kiprich József első gólja a magyar futball legszébb napjaira emlékeztetett; szólója ahhoz a szlalomhoz hasonlított, amelyet Bene Ferenc produkált 1966-ban a brazilok ellen. Ragyogó csellel indult jobbról befelé Degeorgi mellett, aztán Pezzeynek bemutatta, hogy kapura lő, de finoman még beljebb húzta a labdát, aztán ugyanúgy megtévesztette Konciliát, akár a második trükknél a középső védőt: a kapust jobbra küldte, és ballal a bal sarokba passzolt (0-1). A második gól is filmbe illett, mert megint csak „forgatás” zajlott. Ezúttal Esterházy Márton szédítette a jobb oldalon a „sógorokat”, majd pontosan ívelt Nyilasihoz,

és ebben a pillanatban tizenöt-ezer osztrák vetett keresztet a Hanappi-stadionban. Az Austria magyar játékosáról valamennyien tudták: ha helyzetbe kerül, lehet újra a középkedéshez felállni. (Az „örökzöld” Nyilasi 167 hivatalos meccsen 111 gólt ért el a bécsi klub színeiben, lila-fehérben...) Kivételesen azonban Koncilia reflexmozdulattal hártotta az ausztriai légiós fejesét, ám a menteni akaró Lainer viszarúgta a labdát Nyilasira, a „lepattanót” pedig Kiprich – annak rendje és módja szerint – a helyére tette (0-2). A Hanappi-stadion ettől fogva a magyar válogatott bécsi szállodáját idézte: a hotelt Eldoradónak hívták...

A honfitárs turisták mámorosan kiáltozták: „Mexikó, Mexikó!”, mivel sorozatban az ötödik vb-selejtező megnyerésének küszöbén állt a magyar csapat, és tíz pontjával (akkor még csak kettőt adtak a győzelemért) végérvényesen helyet foglalhatott magának az 1986-os világbajnokság huszonnégyes mezőnyében. Igaz, előfordult már, hogy 2-0-ás magyar vezetésről egyenlítették az osztrákok Bécsben, de a diadalittas vendégdrukkerek sok mindent felelevenítettek a szünetben, csak ezt nem, és a második félidő harmadik percében Détári Lajos félreérthetetlenül üzent a Malév illetékeseinek: valóban kiállíthatók a mexikói repülőjegyek.

Nyilasi akcióba lendül a hollandok elleni találkozón

A honfitárs turisták mámorosan kiáltozták: „Mexikó, Mexikó!”, mivel sorozatban az ötödik vb-selejtező megnyerésének küszöbén állt a magyar csapat, és tíz pontjával (akkor még csak kettőt adtak a győzelemért) végérvényesen helyet foglalhatott magának az 1986-os világbajnokság huszonnégyes mezőnyében. Igaz, előfordult már, hogy 2-0-ás magyar vezetésről egyenlítették az osztrákok Bécsben, de a diadalittas vendégdrukkerek sok mindent felelevenítettek a szünetben, csak ezt nem, és a második félidő harmadik percében Détári Lajos félreérthetetlenül üzent a Malév illetékeseinek: valóban kiállíthatók a mexikói repülőjegyek.

Az A-válogatott törzstagjai 1984–1985

(Bodonyi Béla és Péter Zoltán – három társához hasonlóan – ugyancsak 5 mérkőzésen játszott.)

Megint Esterházy készített elő – a változatosság kedvéért balról emelt középre –, a lepattanó labdára Détári rádólt, de nem rúgta el, hanem újabb látványos lövőcsellegel lepte meg az osztrákokat, majd ballal a háló közepébe lőtt (0-3) – írta *Hegyi Iván* az MLSZ gondozásában kiadott *Válogatott gyűjtemény* című könyvben a mérkőzésről. A győztesek összeállítása: Disztl Péter – Sallai, Róth, Garaba, Péter – Kardos, Nagy Antal, Détári – Kiprich, Nyilasi, Esterházy.

A válogatott kiharcolta a mexikói részvételt, népszerűsége pedig évtized óta nem tapasztalt magasságokba jutott. Még az a – valljuk be, sajtótörténelmi – különlegesség is megesett, hogy a bécsi diadal után megjelent *Képes Sportot* az úgynevezett átmenő színesen megjelentetett válogatott poszter miatt úgy elkapkodták az utolsó szálig, hogy a főszerkesztő, Pintér István úgy döntött, hogy három héttel később ugyanazt a fotót még egyszer megjelenteti. S azt is elvitték az olvasók az utolsó szálig.

Ez, illetve a következő napok története minden másnál plasztikusabban mutatta, hogy Magyarországon a szurkoló vagy imád, vagy gyűlöl, vagy a mennyekbe emel, vagy a sárba tipor. Május 14-én telt ház várta Mezey György csapatát a Népstadionban, de alighanem még egyszer annyi ember szívesen kiment volna látni a Hanappi-stadionban a világbajnoki részvételét már bezáró magyar legénységet. A kapitány nem változtatott az osztrák fővárosban győztesek névsorán, ismét Disztl Péter, Sallai Sándor, Róth Antal, Garaba Imre, Péter Zoltán, Kardos József, Nagy Antal, Détári Lajos, Kiprich József, Nyilasi Tibor és Esterházy Márton kezdett, igaz, a kinti meccsel ellentétben most cserélt kettőt a második félidőben, Varga József és Mészáros Ferenc is játszott. A 74 000 néző gólfesztiválra vágyott, de a magyar csapat minden helyzetét kihagyta, vagy éppen Hans van Breukelen, az 1988-as Európa-bajnokság egyik hőse védett ihletett formában. A hollandok 1-0-ra nyertek Rob de Wit a 69. percben szerzett góljával, éktelen haragra gerjesztve a közönség egy részét. Ma már nem ez a vereség a lényeg, még pontosabban nem az, hogy a három évvel később már világsztárként ünnepelt

Hans van Breukelen, Frank Rijkaard, Adri van Tiggelen, Ronald Koeman, Wim Kieft, Marco van Basten, s a régi motoros Simon Tahamata vezérletével nyerni tudott az 1988-ban Eb-arányat nyerő Oranje. Sokkal inkább az: a magyar válogatott, a selejtezőben mutatott addigi százszázalékos teljesítményének köszönhetően, kijutott a mexikói világbajnokságra.

1984. aug. 21.	Bp., Népst. SVÁJC	3-0 (0-0)	Esterházy 2, Bodonyi
1984. aug. 25.	Bp., Népst. MEXIKÓ	0-2 (0-1)	
1984. szept. 26.	Bp., Népst. AUSZTRIA	3-1 (0-1)	vb-sel. Nagy A., Esterházy, Kardos
1984. okt. 17.	Rotterdam HOLLANDIA	2-1 (1-1)	vb-sel. Détári, Esterházy
1984. nov. 17.	Limasszol CIPRUS	2-1 (0-1)	vb-sel. Róth, Nyilasi
1985. jan. 29.	Hamburg NSZK	1-0 (0-0)	Péter
1985. ápr. 3.	Bp., Népst. CIPRUS	2-0 (0-0)	vb-sel. Nyilasi, Szokolai
1985. ápr. 17.	Bécs AUSZTRIA	3-0 (2-0)	vb-sel. Kiprich 2, Détári
1985. máj. 14.	Bp., Népst. HOLLANDIA	0-1 (0-0)	vb-sel.

Az idény során a magyar válogatottban szerepelt játékosok

9 mérkőzésen: Détári Lajos (Bp. Honvéd), Esterházy Márton (Bp. Honvéd, AEK Athén), Garaba Imre (Bp. Honvéd), Róth Antal (Pécsi MSC), Sallai Sándor (Bp. Honvéd)

7 mérkőzésen: Kiprich József (Tatabányai Bányász), Nagy Antal (Bp. Honvéd)

6 mérkőzésen: Kardos József (Ú. Dózsa), Nyilasi Tibor (FK Austria Memphis)

5 mérkőzésen: Bodonyi Béla (Bp. Honvéd), Disztl Péter (Videoton), Péter Zoltán (ZTE), Varga József (Bp. Honvéd)

4 mérkőzésen: Andrusch József (Bp. Honvéd)

3 mérkőzésen: Csuha József (Videoton), Mészáros Ferenc (Pécsi MSC)

2 mérkőzésen: Csongrádi Ferenc (Videoton), Dajka László (Bp. Honvéd), Hajszán Gyula (Rába ETO), Hannich Péter (Rába ETO), Töröcsik András (Ú. Dózsa)

1 mérkőzésen: Disztl László (Videoton), Pölöskei Gábor (FTC), Szokolai László (Sturm Graz)

UTÁNPÓTLÁS EB

Csoportgyőzelem a hollandok előtt

Az UEFA a világbajnoki selejtezők európai csoportjaival azonos sorsolást rendelt a 21 éven aluliakból álló válogatottaknak az utánpótlás Európa-bajnokságon. A Bicskei Bertalan által irányított magyar legénység 10 ponttal csoportgyőztes lett a hollandok (9), az osztrákok (3) és a ciprusiak (2) előtt. Utolsó találkozóján (15 000 néző előtt) egy öngóllal szerezte meg a csoportgyőzelmet jelentő két pontot a hollandok ellen, az Üllői úton. A hat mérkőzésen 24 futballista lépett pályára: Fabulya, Pintér és Zsinka hat, Bognár Z., Katzenbach, Kovács K. és Plotár öt, Gelei, Szélpál és Turbék négy, Balog T., Kozma, Topor és Vincze I. három, Fodor, Magyar Zs. és Zsiborás két, Boda, Kovács I., Mészáros, Pecha, Preszeller, Szekeres és Zsivótzky egy találkozón lépett pályára. Plotár Gyula lőtte a legtöbb gólt, négyet.

Kínában sokkal jobban ment, mint Zala megyében

A 18 évesek válogatottja második lett ősszel a Trofej Jugoszlavián, majd 5-0-ra kiütötte az NDK hasonló korúakból álló csapatát. Ugyancsak gólfesztivált rendezett (6-0) az idény során az osztrákok ellen. Az Eb-selejtezők Cipruson kezdődtek, ahol 2-1-re nyert a magyar válogatott. Játékvezetői műhiba miatt újrajátszották tavasszal a találkozót, akkor már 4-1-re győztünk. Jól ment a Bicskei Bertalan által irányított gárdának a későbbiekben is, a bolgárokat és a görögöket is 2-0-ra verte meg. A kvalifikációs mérkőzéseken Petry Zsolt, Márton Gábor, Tomka János, Kovács Ervin, Szalma József, Vincze István, Horváth Attila, Orovecz György és Zvara József is erősítette a válogatottat.

A 17 éven aluliak legénysége a Nógrád megyei rendezésű IBV-n a 3. helyet szerezte meg, főleg az idény további részében már az U18-ban szerepelt játékosokra építve. A 16 éven aluliak korosztálya a ráckevei Aranykalász-kupán második lett Ziegler János irányításával, a bajor válogatott mögött. 1985 tavaszának elején már Bicskei Bertalan vezetésével a negyedik helyet szerezte meg a taskenti tornán. Az évszak derekán, Zalaegerszegen az NDK, Nagykanizsán a románok legyőzésével készült a hazai rendezésű Európa-bajnokságra. A kontinensbajnokság nem sikerült jól. A Zala megyei találkozókön, a legnehezebb csoportból, a Szovjetunió és az NSZK mögött végezve, Portugáliát megelőzve nem sikerült továbbjutni. A tornát végül a szovjetek nyerték. A Bicskei Bertalan által vezetett magyar együttesben Tarlósi, Horváth, Jávorka, Harcsár, Palaczky, Kecskés, Udvardi T., Huszák, Kisistók, Marik, Limperger, Kanál, Szóczezy, Molnár és Petres lépett pályára.

Ez utóbbi korosztály vehetett részt meghívottként a FIFA első U16-os világbajnokságán, amely nem hivatalosan Csanádi Árpád nevét viselte. Kínában feledtette a gárda a rossz Eb-szereplést, a mexikóiak elleni 0-0, a brazilok elleni 1-0, valamint a katariai elleni

3-0 csoportgyőzelmet ért. A negyeddöntő, a későbbi győztes nigériaiak elleni 1-3 jelentette a búcsút. A világbajnoki keretben Tarlósi István, Horváth Csaba, Jávorka András, Palaczky János, Udvardi Tamás, Kisistók András, Marik László, Limperger Zsolt, Kecskés Attila, Petres Tamás, Kanál Zoltán, Molnár Zoltán, Harcsár Attila, Páling Zsolt, Huszák Zsolt, Ördög József, Szóczezy István és Kovácsevics Árpád szerepelt. A szövetségi edző Bicskei Bertalan volt. Közülük később Palaczky, Petres, Horváth és a korosztálya legjobbjának számító Limperger jutott el az A-válogatottságra.

Munkában a magyar védelem a katariai elleni találkozón

Lám, egy panda is tud futballozni!

Gólerős hazánkfiai az osztrák Bundesligában

Három légiós szerepelt az idény során az A-válogatottban: Nyilasi Tibor, a bécsi FK Austria Memphis csatára, akinek megadattott, hogy klubtársai ellen vívja ki a világbajnoki szereplést, Szokolai László, aki a Sturm Graz futballistája volt s Esterházy Márton, aki 1984 és 1985 fordulóján szerződött az idény végén a görög élvonalban a harmadik helyet megszerző AEK Athénhez.

A bécsi lila-fehérek 1985-ben is megnyerték az osztrák bajnokságot, a 17 gólig jutott Nyilasi a csapat második számú góllövője volt Toni Polster mögött. Nyíl a kupadöntőben két gólt is szerzett, majd a szétlövést újabb találattal kezdte – de ez is kevés volt, 3-3 után tizenegyespárbajban a Rapid nyerte el a serleget. Magyar István 1984 nyarán játszott még egy barátságos mérkőzést a csapatban, aztán a Sportklubhoz távozott, de ott sem lépett pályára a Bundesliga-idényben. Szokolainak ellenben érkezett magyar csapattársa Grazba: Fekete László, a korábbi ezüstcipős. Szokolainak ment jobban, 9 találatlalt második lett a házi góllövőlistán Božo Bakota mögött. Fekete két gólig jutott. Ugyancsak az élvonalban futballozott Kereki Zoltán, aki a Swarovski Wacker Innsbruck második legeredményesebb játékosa volt, egyébként a holland válogatott Hugo Hovenkamppal társbérletben. Az Innsbruck a negyedik, a Sturm a hatodik lett a bajnokságban. Halmosi Zoltán és Király Ferenc a második osztályban szereplő Oberwartban futballozott. Somogyi József a területi bajnokságban szereplő Zurndorfhoz járt át Burgenlandba.

Nyilasi Tibor (középen jobbról a negyedik) és a távozni készülő Magyar István (ül a jobb szélén) a bécsi Austriában

Kereki Zoltán (áll, középen balról az ötödik) a Swarovski Wacker Innsbruck csapatában

Halmosi Zoltán (bal szélén ül) és Király Ferenc (áll, jobbról a második) az osztrák második ligában szereplő Oberwartban

1967

1968

1969

1970

1971

1972

1973

1974

1975

1976

1977

1978

1979

1980

1981

1982

1983

1984

1985

1986

Esterházy Márton (az álló sorban balról a harmadik) az athéni AEK sárga-fekete szerelésében

utolsó aktív idényére a Sint-Truiden (St.-Trond) együtteséhez igazolt. A balszerencsés és a profi világ rosszabbik arcával is megismerkedő Póczik József hazatért az RFC Antwerpből.

A franciaországi magyar légió tagja volt Zombori Sándor (Montpellier), Csapó Károly (FC Grenoble) és Várady Béla (FC Tours). A Vasas egykori ezüstcipős bombázóját mellőzték klubjánál, viszont a télen a Johan Cruyffot és a fiatal Ruud Gullitot is soraiban tudó Feyenoord le akarta szerződtetni. Az ügylet a munkavállalási engedélyen bukkott el, az egyesület nem tudta a papírokat elintézni az illetékes minisztériumban.

Kolár Endre Finnországban, a Haka csapatában játszott, és a fehér-feketékkel 1985-ben elhódította az országos kupát.

Az edzők közül Csernai Pál a Benfica mestere lett, és megnyerte csapatával a Portugál Kupát. Pázmány Péter Svájcban a Bellinzonát irányította. Mészöly Kálmán tavasszal – Tóth Béla, Molnár Ignác és Székely László késői utódaként – átvette a török válogatottat, igaz, végül összesen két

meccs jutott neki, majd az új idényben a Fenerbahçe történetének hatodik magyar tréneré lett. Dunai II Antal a télen, a 20. forduló után vette át a spanyol második vonalban szereplő Castellónt. Puskás Ferenc a paraguay Sol de Américánál, Hidegkuti Nándor a dubai al-Ahlynál, Kubala László a szaúdi al-Hilalnál, míg Liebhaber Barna Beninben dolgozott. Szentmihályi Antal és Várhidi Pál Kuvaitban folytatta a munkáját, ellenben Kárpáti Béla 1985-ben hazatért az arab országból. Albert Flórián a tavasz végén rövid időre visszatért Líbiába.

A FIFA égisze alá nem tartozó Major Indoor Soccer League-ben, az észak-amerikai teremlabdarúgó-bajnokságban a San Diego Sockers nyerte meg a bajnoki címet, soraiban az egykori újpesti kapussal, Tóth Zoltánnal. A döntős Baltimore Blastban Nagy (Lou) Lajos, a Cleveland Force-ban Tarnóczi Sándor, a Las Vegas Americansben Visnyei Gyula, azaz Julie Veee, az LA Lazersben a Budapesten felnőtt Kosztasz Mokalisz játszott.

Esterházyt már emlegettük, előtte, 1984 nyarán szerződött Görögországba, az Arisz Szalonikihez Weimper István, aki aztán a télen hazatért. 1984. december 19-től élt Komjáti András szerződése, aki a Pierikosz együtteséhez került. Utóbbi klubnak Bundzsák Dezső volt az edzője.

Katzirz Béla a portugál Sporting kapusa volt, csapatával második lett az Artur Jorge által irányított FC Porto mögött. Belgiumban Fazekas László

Várszegi Vilmos (áll bal oldalon) az Östers IF edzője volt

1984

1985

1986

A Videoton csodás menetelése az UEFA-kupa döntőjébe

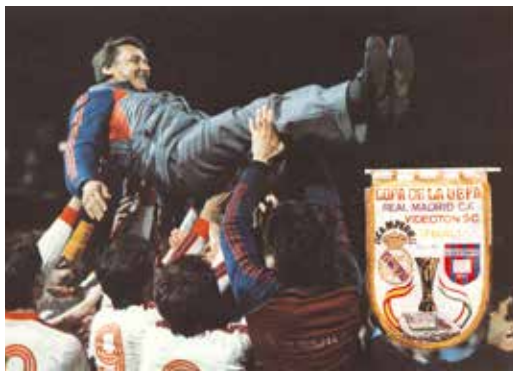
1984. szeptember 18-án kezdődött a sorozat a cseh (szlovák) katonacsapat, a Dukla Praha ellen. A Koszta – Végh, Disztl L., Csuhay, Horváth – Csongrádi, Burcsa, Vadász – Májer, Szabó, Novath tizenegy Szabó József góljával 1-0-ra győzött Székesfehérváron. A visszavágó nagyon nehéz körülmények között, nagyon nehéz csatát hozott, de a Vidi – elsősorban Koszta János remekelésével – megúszta Prágában gól nélkül a meccset. A következő ellenfélnek a francia sztár csapat, a Paris Saint-Germain jutott. Sokan már ott eltemették a székesfehérvári gárda reményeit. A párizsiak között futballozott két, néhány hónappal korábban Európa-bajnoki címet nyert játékos (Rocheteau, Fernandez), és játszottak világbajnokságot is megjárt sztárok, mint Baratelli, Janvion, Bathenay, illetve pályára lépett az akkor Európa

A Videoton hívei a döntőre zászlóra festették a nagy menetelés állomásait

legjobb csatárai közé tartozó Safet Szušić. A visszatért Disztl Péterrel felálló Videoton mégis csodát tett a Parc des Princes-ben: Szabó József és Csongrádi Ferenc két-két góljával négyet vágott a párizsiaknak. Dominique Rocheteau duplája nem sokat rontott az összkepen.

A visszavágón, november 7-én a Videoton már 2-0-ra vezetett nagy hírű ellenfele ellen. Ám Burcsa Győző találata és Szabó József tizenegyes gólja semmit nem ért: a játékevezető a 67. percben a nagy köd miatt lefújta a mérkőzést. Egy nappal később a fehérváriak bő két héten belül harmadszor is megverték a PSG-t, ezúttal Májer Lajos góljával (1-0).

Kovács Ferenc vezetőedző a levegőben

A harmadik fordulóban szerb ellenfél következett: az angol Queen's Park Rangerst hazai pályán 4-0-ra verő, így 2-6-ról fordító Partizan. Fehérvár nem London, a Vidityól a belgrádiak „csak” ötöt kaptak. Ám a Vidi védelme sem olyan volt, mint a QPR-é: Disztl Péter nem kapott gól. A 90 perc egyébként Szabó József pályafutásának klasszikusa: a középcsatár négy gólt lőtt Omerovicsnak, az ötödiket Májer Lajos tette hozzá. A visszavágón a Partizan 45 perc alatt kétgólynit ledolgozott a hátrányból – de közel nem jutott a Videotonhoz.

1967

1968

1969

1970

1971

1972

1973

1974

1975

1976

1977

1978

1979

1980

1981

1982

1983

1984

1985

1986

Az első tavaszi fordulóban még veretesebb sztárklub került a székesfehérvári csapat párnájának: a sorozat korábbi szakaszában a Rába ETO-t 5-2-es összesítéssel elbúcsúztató Manchester United. Az első mérkőzést az Old Traffordon Stapleton góljával megnyerték ugyan az angolok, de nem tűnt reménytelennek a visszavágó. Annak ellenére sem, hogy a kulcsjátékosok közül Csuhay József, Csongrádi Ferenc, Májer Lajos és Novath György is hiányzott. Így bekerült a kezdőcsapatba Wittman Géza, Borsányi István és Vaszil Gyula, majd csereként Gömöri Ottó és Faddi Máté is pályára lépett. Wittman Géza szabadrúgás-góljával a 19. percben kiegyenlítette hátrányát a Videoton – de a hátralévő, a hosszabbítással együtt 100 percben leginkább a tizenegyesekre spórolt. Óriási húzás volt, mert Disztl Péter kivédte Albiston lövését, a fehérváriak meg mind belőtték a magukét, az utolsót Vadász Imre révén. A Videoton kiverte a Manchester Unitedet, s bekerült az UEFA-kupa elődöntőjébe!

A legjobb négy között már nincsen könnyű ellenfél. Am aligha kétséges, a fehérváriak az Internazionale, a Real Madrid és a sarajevói Zseljeznicsar alkotta trióból a bosnyákokat (akkor még: jugoszlávokat) akarták ellenfélnek. Szerencsájuk volt. De az már nem a szerencse kérdése volt, hogy Székesfehérváron, 30 ezer néző előtt, ezúttal Csongrádi, Májer és Novath nélkül, 3-1-re nyertek. Burcsa Győző és Disztl László gólja után a 20. percben már 2-0-ra vezetett Kovács Ferenc csapata, Haris Škoro szepített. A 82. percben ellenben Vadász Imre kétgólosra növelte az előnyt. Így is pokoli nehéznek ígérkezett az április 24-i visszavágó. A Zseljo Bahtić és Čurić góljával a 72. percre nemcsak ledolgozta a hátrányát, hanem idegenben szerzett góljával továbbjutásra is állt. Am a 87. percben Csuhay József „előrekeveredett a semmiből”, és a döntőbe rúgta a Videotont.

Korábban mindössze két magyar csapat, a Ferencváros (kétszer) és az Újpesti Dózsa játszott a magyarok közül a harmadik számú európai kupasorozatban döntőt. A Videoton jutott el első, nem budapesti gárdaként a fináléba. A Real Madrid talán akkor is túl erős lett volna a fehérváriaknak, ha teljes csapatukkal játszanak, de az első, a hazai mérkőzésről ráadásul hiányzott Májer, Csongrádi,

A Videoton sikercsapata. Állnak, balról: Disztl P., Borsányi, Szabó, Novath, Csongrádi, Palkovics, Koszta, Disztl L., Vaszil, Fejes Gábor technikai vezető. Elöl: Burcsa, Horváth, Vadász, Wittman, Májer, Vég, Csuhay

Disztl László és Emilio Butragueño kettőse

Szabó (a sorozat társgólkirálya!). A spanyol klub – Michel, Santillana és Valdano góljával – simán, 3-0-ra megnyerte az első felvonást. A második találkozón a Bernabéuban, a sorozatban talán először, a legjobb összeállításában játszhatott a Videoton. Bár a kupa megnyerésére nem volt esély, a fehérváriak egész Európának megmutatták, hogy nem véletlenül jutottak be a fináléba. Disztl Péter tizenegyest védett, Májer Lajos gölt lőtt – a Vidi, ha nem is kupagyőztesként, de győztes meccsel zárta történetének legszebb esztendejét.

Ami a többi klubot illeti, a Rába ETO, ugyan csak az UEFA-kupában,

háromgólos vereséggel kezdett az Old Traffordon, utána a hazai 2-2 tisztességes eredménynek számított.

Az európai kupák történetében először képviselte a magyar színeket NB II-es csapat, az MNK-győzelmével indulási jogot szerző Siófoki Bányász. A Lárissa ellen a Székesfehérváron játszott első mérkőzés 1-1-re végződött, a kinti találkozón 2-0-ra nyertek a görögök.

A BEK-ben a Bp. Honvéd csalódást okozott. Zürichben 3-1-re kikapott a Grasshopperstől, de nem volt esélytelen a visszavágón. Még akkor sem, miután a Ćiro Blažević által irányított svájciak Raimondo Ponte révén szereztek egy gölt. Dajka László és Varga József gólja után még közel 40 perc állt rendelkezésre a hosszabbítást jelentő gól megszerzésére, de nem sikerült.

UEFA-kupa, döntő

Videoton–Real Madrid 0-3 (0-1)

1. mérkőzés, 1985. május 8., Székesfehérvár, 35 000 néző. Jv.: Vautrot (francia)

Videoton: Disztl P. – Végh, Disztl L., Csuhay, Horváth – Borsányi, Palkovics, Wittman – Burcsa, Novath (Gyenti, 63.), Vadász

Real Madrid: Miguel Angel – Chendo, Stielike, Sanchis, Camacho – Michel, San José, Gallego – Butragueño (Juanito, 79.), Santillana (Salguero, 85.), Valdano

Gólszerző: Michel (32.), Santillana (77.), Valdano (89.)

Real Madrid–Videoton 0-1 (0-0)

2. mérkőzés, 1985. május 22., Madrid, 100 000 néző. Jv.: Ponnet (belga)

Real Madrid: Miguel Angel – Chendo, Stielike, Sanchis, Camacho – Michel, San José, Gallego – Butragueño, Santillana, Valdano (Juanito, 58.)

Videoton: Disztl P. – Végh, Disztl L., Csuhay, Horváth – Burcsa, Csongrádi (Wittman, 60.), Vadász – Májer, Szabó, Novath (Palkovics, 51.)

Gólszerző: Májer (88.)

Miért nem mehetett Fecsku a Serie A-ba?

A Békéscsabai Előre Spartacus képviselte a magyar színeket a KK 1984–1985-ös kiírásában. Kevés sikerrel. A lila-fehérek a negyedik, vagyis az utolsó helyen végeztek a jugoszláv (bosnyák) Iszkra Bugojno, az olasz Atalanta és a cseh Baník Ostrava mögött. Pedig nem kezdtek, s nem zártak rosszul: előbb a Viharsarokban 1-1-re végeztek a későbbi győztesekkel, majd az utolsó meccsen, Bergamóban 2-2-t játszottak. Az egyetlen győzelmet a Baník elleni hazai 1-0 jelentette, a 24 éves Fecsku István góljával. A pusztadobosi születésű, Nyíregyházáról igazolt csatár nem csak a cseh ellenféllel szemben remekelt, és az Atalanta le is akarta szerződtetni. Ám nem mehetett az akkor a világ legerősebb bajnokságának számító Serie A-ba – mert nem múlt még el 28 éves.

A Békéscsaba bő kerete. Hátul, balról: Leboniczky, Kerekes, Steigerwald, Melis, Vigh, Ottlakán, Fecsku, Újhelyi, Magyarai János szertáros. Középen: Tóth Márton technikai vezető, Miklya János szakosztálytitkár, Moós János pályaedző, Kovács, Baranyi, Süle István vezetőedző, Baukó András gyűrő, Fabulya, Sulija, Plástyik, Takács J., Pásztor, Annus Vince ügyvezető elnök, Botyánszki Pál szakosztályelnök. Elöl: Királyvári, Újvári, Csanálosi, Szekeres, Kanyári, Adorján, Lipták, Szarvas

Kínában készült a Videoton

A Videoton játékosai a remek UEFA-kupa-menetelés után szinte egybehangzóan állították, nagyon fontos volt a számukra az augusztusi zaragozai tornán elért siker. Az elődöntőben tizenegyespárbajban ejtették ki a rendező csapatot, majd a fináléban, a visszatért Burcsa Győző mesterhármásával, 3-1-re legyőzték a chilei Universidad de Católica-t. Előtte Vigóban is részt vettek egy tornán, ott negyedikek lettek a Celta Vigo, a Betis és az uruguayi Peñarol mögött.

A székesfehérváriak 1985 elején Kínában készültek fel a tavaszi szereplésre. A portya történetét évtizedekkel később a klub honlapja elevenítette fel, Dérfalvi Imre, az egykori szakosztályvezető elmondása alapján: „Volt olyan lehetőségünk, hogy Dél-Amerikába menjünk. Valamikor Dél-Amerika volt az európai csapatok formaáttentő helye. Mivel jelenleg az ottani

országok hihetetlenül el vannak adósodva, nagyon kevés tornát rendeznek. Nos, ezen ritka tornák egyikén vehettünk volna részt! Ám az illetékesek kevesellték a mérkőzésenkénti 2500 dollárt és nem engedtek ki bennünket. Pedig három hét alatt közel húszezer dollárt keresett volna a csapat. Kárpótlásul javasolta az MLSZ, hogy vegyünk részt az indiai Nehru Kupán, ahol mérkőzésenként 7000 dollárt kaptunk volna. Csakhogy az indiaiak a megállapodás szerint a magyar A-válogatottat várták a tornára. Az MLSZ tisztázni akarta az ügyet az indiai szövetséggel, történtek is telefonbeszélgetések és telexváltások ezzel kapcsolatban. Azt még a mai napig sem tudjuk, mi is történt tulajdonképpen. A lényeg, hogy az utolsó pillanatban ez a túra is kútba esett. Amikor még az indiai túráról volt szó, már úgy terveztük, hogy Kínában is játszunk négy-öt mérkőzést. Kínával a Videoton Elektronikai Vállalatnak közel tíz éve jelentős kereskedelmi kapcsolatai vannak. Hét televízió gyárban szerelik össze a Videoton készülékeit Sanghajtól Pekingig. A kirendeltségünkön keresztül vettük fel a kapcsolatot a Kínai Labdarúgószövetséggel, amely örömmel vállalta, hogy húsz év után újból magyar labdarúgócsapatot lát vendégül.” A Vidi öt mérkőzést játszott az ázsiai országban.

A Ferencváros nyári programjából (az Intertotó-kupa mérkőzései mellett) az Aarhus elleni 3-0 és a kuvaiti al-Szalmija kiütése (7-0) emelkedett ki. A csapat járt Spanyolországban is, 2-0-ra kikapott a Betistől. Februárban az Üllői úton 1-0-ra megverte a Szokolai Lászlóval felálló, s ezúttal zöld mezben szereplő Sturm Grazot.

A Bp. Honvéd szép győzelmet aratott a Werder Bremen ellen (4-1!) Hildesheimben. Pedig a nyugatnémeteknél Okudera, Reinders és Völler is játszott. A kispestiek góljait Bodonyi, Dajka, Esterházy és Varga szerezte, a brémaiak részéről Völler szépített.

A DMVSC 1985 elején. Felső sor (balról): Kovács, Sipos Tibor szakosztályvezető, Magyar Zs., Mörtel, Kiss, Szigeti, Vincze Ferenc gyúró, Paróczai. Középen: Selyem, Magyar B., dr. Petróczi Gábor vezetőedző, Somogyi, Szabó Béla pályaedző, Supka, Deákvári. Elöl: Fodor, Tóth, Benyó, Mező, Szűcs, Szabó J., Murai, Szabó L.

1985 nyarán három klubunk indult az Intertotó-kupában. Az Újpesti Dózsa a norvég Vålerenga, a svéd Hammarby és az osztrák Eisenstadt előtt megnyerte a csoportját. A Videoton – a győztes svéd AIK együttesével azonos pontszámmal – másodikként zárt, a prágai Bohemianst és a St. Gallent megelőzve. A Zalaegerszegi TE ugyancsak második lett a lengyel Górnik Zabrze mögött, a svájci Young Boyst és a dán Aarhus maga mögé utasítva.

Az őszi idényben remekül szereplő DMVSC sok találkozót vívott a felkészülése során, ezek közül érdemes kiemelni kettőt: februárban 5-0-ra kikapott a bukaresti Steaua legénységétől Nagyváradon. Ki gondolta volna akkor, hogy a román katonacsapat másfél év múlva elnyerni a Bajnokcsapatok Európa-kupáját? A debreceniek másnap javítottak, 1-0-ra legyőzték az FC Bihort.

Az MTK-VM alkalmasint a politika által is helyeselt portyát bonyolított le a tavaszi idény előtt Líbiában. Tripoli-ban 2-0-ra megverte az ország válogottját. A Vasas az idény végén Kana-dában járt, a torontói torna fináléjában 4-1-re kikapott az FC Portótól.

Névsorolvasás

BÉKÉSCSABAI ELŐRE SPARTACUS SC:

Leboniczky Imre 15 – Királyvári Károly 26/1, Kerekes Attila 27, Takács József 27/1, Fabulya György 25 – Steigerwald Zoltán 27/5, Pásztor József 29/3, Sulija Ottó 21/7 – Fecsku István 24/1, Kanyári Zoltán 28/9, Szekeres József 30/7. A többiek: Melis Béla 17/3, Vigh Tibor 17/2, Otlakán Mihály 16/1, Baranyi Sándor 12, Kovács László (k) 11, Adorján Árpád 10, Plástyik János 7, Mohácsi László 6/1, Csanálosi Miklós 5, Baji Tamás (k) 4, Szarvas János 3, Újhelyi István (k) 2

BP. HONVÉD:

Andrusch József 26 – Sallai Sándor 29, Nagy Antal 28/3, Garaba Imre 28/2, Varga I József 29/4 – Sikesdi Gábor 29/3, Gyimesi László 29/4, Détári Lajos 30/18 – Bodonyi Béla 29/11, Dajka László 28/9, Kovács Kálmán 30/3. A többiek: Kerepeczky György 16/1, Esterházy Márton 15/2, Dózsa Attila 14/1, Tóth József 9/1, Gere László 6, Menyhárt Kálmán (k) 4, Cseh András 1, Kuti László 1/1

CSEPEL SC:

Gelei Károly 29 – Kincses Béla 28/1, Elekes József 19, Szabó Károly 28, Gálhidi György 24/1 – Csucsánszky Zoltán 30/4, Kelemen Gusztáv 28/1, Kincses Sándor 29/4, Krasnyánszky Zoltán 29 – Tulipán Mihály 24/5, Kovács Ferenc 20/3. A többiek: Varga József 17, Krisztin Pál 15/1, Nagy János 15, Wéber Antal 11, Budavári László 9/2, Kénoszt Ferenc 9, Pölcz Károly 9, Békési Gábor 4, Tömböly Kálmán 3, Fischli Róbert 2, Zombori András 2, Komlódi Sándor (k) 1

DEBRECENI MUNKÁS VASUTAS SC:

Mező József 29 – Paróczai Sándor 30/1, Szigeti András 29, Deákvári Antal 26/1, Kiss János 27/1 – Supka Attila 25/2, Fodor Péter 20, Tóth Ernő 26/3 – Szabó József 27/5, Mörvél Béla 29, Magyar Zsolt 23/6. A többiek: Benyó Sándor 19/2, Bücs Zsolt 12/1, Sándor Csaba 10, Magyar Balázs 9/2, Murai Sándor 9, Till Lajos 9, Selyem Nándor 8, Somogyi Mátyás 5, Farkas István 3, Szücs János 3, Cseke Tamás 2, Lakatos Csaba 1, Mohácsi Gyula 1, Tokaji Csaba (k) 1

EGER SE:

Bodolai István 29 – Lengyel Lajos 24/3, Zsidai József 23, Méhesi Ferenc 19, Szeri Gyula 27 – Szebegyinszky András 29/3, Horváth János 25/3, Sass János 22/1 – Kiss Gyula 25/6, Kiss Tibor 24/3, Csepregi János 23/3. A többiek: Varga István 19/1, Megyesi Ferenc 17, Jávorszky Zoltán 15, Simon Antal 14, Smuczer István 13, Szilágyi Béla 11, Kovács István 10/1, Berecz István 7, Simon Attila 6/1, Póta László (k) 2, Aranyos Imre 1

FERENCVÁROSI TORNA CLUB:

Zsiborás Gábor 27 – Jancsika Károly 24, Pintér Attila 26/1, Rab Tibor 20, Takács László 25 – Szántó Gábor 28/3, Rubold

Péter 25/3, Pogány László 26/4 – Zsinka János 26/3, Szabadi László 28/6, Pölöskei Gábor 16/7. A többiek: Bánki József 15/2, Horváth Róbert 15, Keller József 14, Zsivótzky Gyula 12, Fischer Pál 10/2, Kovács Imre 9, Répási László 9, Kvaszta Lajos 8, Koch Róbert 6/2, Farkas Béla 4/1, Haáz Ferenc 4, Józsa Miklós (k) 4, Mészáros Zoltán 3, Limperger Zsolt 1

HALADÁS VASUTAS SE:

Hegedűs Péter 30 – Horváth Imre 24/2, Vörös Csaba 29/1, Pásztor Ferenc 29, Vörös Imre 29 – Nagy József 28/4, Fitos József 26/9, Bognár Zoltán 27/1, Marton Róbert 25/5, Topor Antal 30/4 – Görög István 23/1. A többiek: Domján István 19/1, Gyurmánczy Attila 15, Schröter Béla 14/3, Papp István 12, Hauzer Tibor 10, Pados József 7/1, Szalay István 3, Szarka Zoltán 3, Mikos Tamás 1

MTK-VM SK:

Gáspár József 28 – Huszárik László 27, Tóth József 29, Turner Csaba 23/2, Kovács János 21 – Katzenbach Imre 23/1, Kékesi Rezső 29/2, Turtóczki Sándor 25/1 – Fodor Imre 28/10, Boda Imre 28/12, Fülöp Ferenc 24/7. A többiek: Kajdy György 20/2, Lőrincz Emil 16, Tóth András 16/1, Balogh Gábor 11/1, Borsó János 11/1, Bognár György 9, Bósz Gábor 6, Kürtösi Ferenc 4, Orovecz György 4, Brünny Béla (k) 3, Balog Tibor 1, Horváth Attila 1

PÉCSI MUNKÁS SC:

Kollár József 21 – Gallai István 24, Toma Árpád 30/2, Róth Antal 29/2, Brezniczky Sándor 28/1 – Lutz Jakab 19, Lőrincz Sándor 23/3, Dárdai Pál 30/3 – Réfi Gábor 25/4, Dobány Lajos 24/2, Mészáros Ferenc 29/10. A többiek: Bendes Tibor 19, Schulteisz Gyula 19, Csoboth Róbert 13/1, Kincses (Koller) Viktor 12, Boánár László (k) 9, Kónya Mihály 9, Lovász Ferenc 8/2, Pillingner Béla 7, Túri Zsolt 7/2, Czérna Sándor 6, Udvardi Zoltán 2, Bogyay Zoltán (k) 1, Bojás Lajos 1, Góják György 1

RÁBA ETO:

Mészáros Ferenc 22 – Csonka Gyula 30/3, Judik Péter 18/1, Mile Sándor 20/2, Magyar Lajos 23 – Kurucz Ádám 26/4, Hannich Péter 27/13, Preszeller Tamás 28/2 – Szabó Ottó 29/4, Szentés Lázár 26/12, Vági János 19/1. A többiek: Stark Csaba 18/2, Turbék István 17, Hlgyvik Gábor 16, Hajszán Gyula 15/4, Rezi Lajos 13, Weimper István 10/3, Kovács László (k) 8, Szijártó László 8, Szepessy László 7/1, Lakatos Ferenc 4, Póczik József 2/3, Süle János 1

SZEGEDI EOL AK:

Szabó László 21 – Balázs Tibor 24/1, Kozma Zoltán 27/1, Szabó Gyula 24/2, Polyvas Tamás 26 – Birkás Péter 23/1, Gruborovics Tibor 30/3, Móricz István 25/1 – Deák Ferenc 28/9, Kun Lajos 24/8, Balogh Attila 26/2. A többiek: Szélpál László 20, Takó Ferenc 20/1, Orosházi László 19/1, Somogyi

József 15, Hornyák Béla (k) 10, Kovács Gábor 7, Bárány Mihály 5/1, Hurguly János 4, Vojnics Antal 2

TATABÁNYAI BÁNYÁSZ SC:

Dombai András 20 – Tepszics Ignác 25, Lakatos Károly 23, Hermann Sándor 27/1, Fischer László 22 – P. Nagy László 21/3, Emmer László 22/3, Schmidt István 30/4 – Kiprich József 26/18, Plotár Gyula 30/9, Vincze István 23/2. A többiek: Barabás Tibor 20/1, Szabó László 20, Szalma József 13, Fejes Ferenc 12/1, Simon Tibor 11/1, Gróf Attila (k) 10, Udvardi Endre 8, Zircher György 3, Cseri Gábor 2, Kalmár Ferenc 2, Dupai János 1

ÚJPESTI DÓZSA:

Szendrei József 29 – Herédi Attila 21/2, Kardos József 28/3, Bogdán István 20/2, Kozma István 27/1 – Ebedli Zoltán 26/3, Steidl Sándor 23, Szabó András 27/4 – Schróth Lajos 27/3, Töröcsik András 24/3, Kiss Sándor 23/8. A többiek: Kerekes György 20/5, Szűcs János 18, Kovács Ervin 15, Sarlós András 15, Kovács József 10, Ambrus László 9/1, Dékány Gábor 8, Fekete László 5, Horváth Károly 3, Vig Péter 3, Grósz János 2, Szieben László (k) 1

VASAS SC:

Kakas László 21 – Farkas Tibor 22, Balog Tibor 24/2, Rácz László 22/2, Csorba János 29/3 – Pecha László 28/6, dr. Bi-

rinyi István 25/3, Szijjártó István 26/4 – Borostyán Mihály 26/7, Kiss László 24/13, Nyúl István 20/6. A többiek: Híres Gábor 20/4, Csík Ferenc 16, Izsó Ignác 12, Katona György 12, Komjáti András 12/1, Gulyás István (k) 9, Kuti László 9/1, Teodoru Vaszilisz 7/1, Mészöly Géza 6, Mundi Viktor 4/1, Zvara József 4, Csima György 2

VIDEOTON SC:

Disztl Péter 23 – Végő Tibor 29/1, Disztl László 24, Csuha József 30/1, Horváth Gábor 27 – Palkovics István 24/1, Burcsa Győző 30/10, Vadász Imre 29/5 – Májer Lajos 25/5, Szabó József 29/13, Novath György 23/3. A többiek: Csongrádi Ferenc 17, Wittman Géza 17, Vaszil Gyula 11, Borsányi István 10/1, Gömöri Ottó 7/1, Koszta János (k) 7, Gyenyi László 5/1, Fuisz László 4, Csrepka Tamás 1, Faddi Máté 1, Gazdag László 1, Hetyési Zoltán 1

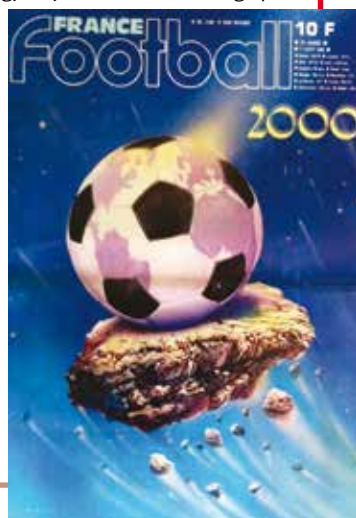
ZALAEGRSZEGI TE:

Balázs Zolt 30 – Sipos Sándor 18/1, Csepregi András 28/6, Török József 30/3, Péter Zoltán 29/5 – Czigány Csaba 25/1, Soós István 30/5, Galántai Tibor 30/2 – Nagy Imre 21/1, Gass István 30/8, Kovács Sándor 22/2. A többiek: Varga István 17, Pecsics Tibor 14, Molnár László 12, Nagy Tamás 12, Takács Jenő 12, Rózsa László 9, Farkas Csaba 7/2, Páli Attila 6, Házi Ferenc 2, Konrád László 2, Kovács József 2

Párizsban még mindig élt az Aranycsapat mítosza

A France Football a jubileumi, 1984. augusztus 7-én megjelent 2000. száma tiszteletére bátor vállalkozásba kezdett, hét kategóriában (kapus, szélsőhátvéd, középhátvéd, fedezet, szélső, belsőcsatár, középcsatár) rangsort állított fel az előző négy évtized legjobbjai között. Nem meglepő módon az Aranycsapat világlklasszisai előkelő helyekre kerültek.

Grosics Gyula harmadik lett a kapusok között, Lev Jasin és Sepp Maier mögött. Bozsik Józsefet találták a legkiválóbb fedezetnek. Czibor Zoltán bizonyult a hetedik legkiválóbb szélsőnek. Pelé mögött Puskás Ferencet emelték a második legprímabb belsőcsatárnak, ebben a kategóriában Albert Flórián lett a tizedik. A középcsatároknál Kocsis Sándor – Di Stéfano, Cruyff, Gerd Müller és Eusebio mögött – az ötödik, Hidegkuti Nándor a nyolcadik helyet kapta. Az 1945 és 1985 közötti négy évtized álomtizenegye: Jasin – N. Santos, Parola, Beckenbauer, Facchetti – Bozsik, Didi – Garrincha, Di Stéfano, Pelé, Puskás. (A szerkesztők nagyvonalúan átléptek azon, hogy Nilton Santos balhátvéd volt, s négy védővel, de csak egy szélsővel írták fel a csapatot.)

1984

1985

Az 1984–1985. évi Nemzeti Bajnokság I végeredménye

1. Bp. Honvéd	30	20	6	4	63-25	46	9. Nyíregyházi VSSC	38	18	9	11	52-34	41
2. Rába ETO	30	15	6	9	57-49	36	10. Kazincbarcikai Vegyész	38	13	13	12	49-43	39
3. Videoton SC	30	14	8	8	43-28	36	11. Dunaiújvárosi Kohász	38	12	15	11	46-51	39
4. Zalaegerszegi TE	30	13	8	9	38-31	34	12. H. Metripond SE	38	13	11	14	43-40	37
5. Vasas SC	30	10	11	9	56-44	31	13. Bajai SK	38	11	12	15	45-53	34
6. Békéscsabai Előre	30	12	6	12	42-53	30	14. Szekszárdi Dózsa	38	11	11	16	46-60	33
7. Csepel SC	30	10	10	10	23-27	30	15. Keszthelyi Haladás	38	11	10	17	38-45	32
8. Debreceni MVSC	30	11	8	11	35-33	30	16. Nagykanizsai Olajb.	38	11	10	17	51-64	32
9. Haladás VSE	30	10	9	11	32-34	29	17. Bakony Vegyész	38	11	9	18	44-57	31
10. Újpesti Dózsa	30	10	8	12	37-35	28	18. Ózdi Kohász	38	10	11	17	36-49	31
11. Pécsi Munkás SC	30	9	10	11	33-35	28	19. 22. számú Volán SC	38	5	7	26	36-83	17
12. Tatabányai Bányász	30	11	6	13	34-38	28	20. Tapolcai Bauxitbányász	38	4	9	25	31-97	17
13. Ferencvárosi TC	30	11	6	13	34-38	28							
14. MTK-VM	30	11	5	1	44-45	27							
15. Eger SE	30	10	5	15	26-42	25							
16. Szegedi EOL AK	30	6	2	22	32-73	14							

NB II

1. Volán SC	38	23	9	6	85-49	55
2. Siófoki Bányász	38	20	12	6	66-40	52
3. Váci Izzó MTE	38	18	13	7	59-32	49
4. Diósgyőri VTK	38	19	10	9	78-50	44
5. Salgótarjáni BTC	38	17	9	12	50-36	43
6. Debreceni Kinizsi	38	16	11	11	63-54	43
7. Soproni SE	38	15	12	11	49-45	42
8. Szolnoki MÁV MTE	38	16	9	13	58-43	41

A Területi Bajnokság csoportgyőztesei

Bakony-csoport: MOTIM TE. **Dráva-csoport:** Komlói Bányász. **Duna-csoport:** Oroszlányi Bányász. **Körös-csoport:** DÉLÉP SC. **Mátra-csoport:** Ganz-MÁVAG. **Tisza-csoport:** Honvéd Szabó Lajos SE.

Az NB I góllövőlistájának élcsoportja

1. Détári Lajos (Bp. Honvéd)	18
1. Kiprich József (Tatabánya)	18
3. Hannich Péter (Rába ETO)	13
3. Kiss László (Vasas)	13
3. Szabó József (Videoton)	13

Az I. osztályú mérkőzések eredményei

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.
1. Bp. Honvéd	X	4-0	0-1	3-1	1-1	5-1	4-0	2-1	1-0	2-4	2-2	6-3	2-1	2-1	2-1	3-0
2. Rába ETO	1-0	X	2-1	2-1	3-1	3-1	2-0	1-0	1-3	0-3	0-2	1-2	5-1	4-2	5-0	4-1
3. Videoton	1-2	1-2	X	0-1	3-1	4-1	0-0	2-2	2-0	3-2	0-1	3-0	2-2	4-0	3-1	1-0
4. Zalaegerszegi TE	0-3	2-2	3-0	X	1-0	3-1	0-0	0-0	1-1	1-1	1-0	1-1	3-1	3-1	1-0	4-3
5. Vasas SC	2-2	5-0	2-0	3-1	X	3-0	3-0	4-4	3-0	2-2	0-2	1-4	1-1	1-1	3-1	6-2
6. Békéscsabai Előre	0-1	1-1	0-0	2-2	0-1	X	3-1	2-1	1-1	4-2	2-1	1-0	3-1	2-0	2-1	3-2
7. Csepel SC	0-0	1-5	0-0	1-0	1-1	3-0	X	0-1	0-0	2-1	1-0	3-1	0-0	2-0	1-0	3-0
8. Debreceni MVSC	1-0	2-0	1-0	2-1	1-2	3-5	0-0	X	1-2	1-1	1-2	1-0	1-0	1-1	3-0	2-0
9. Haladás VSE	0-3	0-2	0-2	1-0	1-1	3-3	1-0	1-0	X	1-0	2-0	3-1	0-1	1-0	1-2	5-0
10. Újpesti Dózsa	0-0	1-1	0-1	0-1	2-1	2-1	0-1	1-0	1-1	X	1-0	1-0	0-1	0-1	0-1	3-1
11. Pécsi MSC	1-1	1-1	0-0	0-0	2-2	1-1	0-0	1-2	3-2	1-0	X	3-2	1-1	1-3	1-1	3-0
12. Tatabányai Bányász	0-3	2-2	2-2	2-0	1-1	2-0	1-0	1-2	0-0	2-2	3-1	X	1-4	4-3	2-0	3-0
13. Ferencvárosi TC	0-3	5-2	0-1	1-0	1-0	0-1	1-1	2-0	0-0	0-2	0-1	0-2	X	2-1	1-0	4-1
14. MTK-VM SK	2-4	3-1	0-0	0-1	2-1	3-0	0-2	1-0	1-1	1-1	3-1	2-1	1-0	X	3-0	7-0
15. Eger SE	0-1	2-2	1-3	0-4	0-0	3-0	1-0	0-0	2-1	3-1	1-0	1-0	1-2	1-0	X	2-0
16. SZEOL AK	0-1	1-2	2-3	0-1	5-4	0-1	2-0	1-1	2-0	1-3	2-1	0-1	2-1	4-1	0-0	X

Három a Honvéd-igazság

A Bp. Honvéd sorozatban harmadszor is megnyerte a bajnokságot, és Komora Imre lett a klub-történet első edzője, akivel ez sikerült. Mi több, még az ötvenes években, Puskásék idején sem tudott a katonacsapat egymást követő három idényben az élen végezni, azaz a játékosok is klubrekorderek lettek.

Az lett volna meglepetés, ha 1983–1984 és 1984–1985 után nem újra a kispestiek végeznek az élen. Az idény előtt mindössze egy alapemberről mondtak le, Varga József Törökországba, a Denzlisporhoz igazolt, érkezett helyette, igaz, nem a posztjára, Fitos József. (Távozott Dan és Gere is, éppen a középpályás korábbi klubjához, Szombathelyre igazolva.) Az egyetlen nehézséget az jelenthette volna, hogy minden mérkőzést idegenben vagy semleges pályán kényszerült lejátszani a társaság a kispesti stadion átépítése miatt. Az első 15 fordulóban a Vasas Fáy utcai sporttelepére, a második 15-ben (tehát az előrehozott fordulókat miatt november közepétől) a BKV Előre Knopp Imre utcai pályájára vitte a „hazai” mérkőzéseit a csapat.

A riválisok közül a Rába ETO megszerezte Melis Bélát, Rubold Pétert és a veterán Sarlós Andrászt, míg a Videoton – pótolni igyekezve Burcsa Győzőt, Palkovics Istvánt és Szabó Józsefet – Kurucz Ádámot, Csucsánszky Zoltánt és Kerekes Györgyöt.

Az idény eleji esélylatolgatások során a Bp. Honvéd trónon maradását valószínűsítették a legtöbben, a győrieket és a székesfehérváriakat várva még az első három közé. Arra, hogy az 1984–1985-ös szezonban csak a tizenegyedik helyen záró Pécsi MSC kapaszkodik fel a dobogóra, szinte senki sem tippelt.

Fotó: Labdarúgás

A bajnoksapat bő kerete. Hátul, balról: Andrusch, Dobesch, Nagy, Dózsa, Garaba, Fitos, Cseh, Gróf. Középen: Vági István pályaedző, dr. Mecseki János orvos, Komora Imre vezetőedző, Dobesch Gyula pályaedző, Tóth Kálmán gyúró, Gonda szertáros. Elöl: Dajka, Bodonyi, Kovács, Sikesdi, László II, Kerepczky, Sallai, Fodor, Gyimesi, Détári

A Pécsi MSC legénysége. Hátsó sorban: Bodnár, Lőrincz, Kónya, Mészáros F., Bendes, Czérna, Toma, Csoboth, Kollár, Garami József edző. Elöl: Lovász, Turi, Takács, dr. Brezniczky, Dárdai P., Megyeri, Róth

Ám az őszi idény felén túl, a nyolcadik kört követően Garami József együttese még a Bp. Honvédnál is jobban állt a veszített pontokat tekintve. Csak a Dózsa tudott addig pontot elvinni a Mecsekaljáról, s idegenben is csak egyszer, Győrben kaptak ki a piros-feketék. Az addigra már a korosztályos futballban végzett kiváló munkája miatt mesteredzői címmel kitüntetett Garami József okkal büszkén mondta az idény végén a *Labdarúgás* hasábjain: „Bodnár, Lőrincz, Dobány és Kollár kivételével valamennyi játékosunk a PMSC-nél nevelkedett fel, s nálam is megfordult.”

A Rába ETO sorozatban ötször végzett a dobogón. Hátsó sorban: Rubold, Menyhárt, Somogyi, Kiss Zs., Ulbert, Rezi, Stark, Hlgyvik, Horváth R. Középső sorban: Preszeller, Csikós, Inczédi, Kiss László pályaedző, Orosz László gyűró, Mörtel, Szijártó, Győrfi László pályaedző. Elöl: Turbék, Hajszán, Melis, Szabó O., Számuel János szakosztályvezető, Verebes József vezetőedző, Szentes, Csonka, Hannich

1967

1968

1969

1970

1971

1972

1973

1974

1975

1976

1977

1978

1979

1980

1981

1982

1983

1984

1985

1986

A tréner elsősorban a védelmére épített, Bodnár László előtt a Kónya, Toma, Róth, Brezniczky dr. négyes egész idényben kiválóan teljesített. Érdemes megjegyezni: a kvartettből, sérülése, operációja miatt éppen a korszak egyik legjobb játékosa, Róth Antal játszott a legkevesebb mérkőzésen – úgyhogy a többieknek is kijár az elismerésből. Az idény végén a két belső védő az A-, a balhátvéd a B-csapatba került be a *Népsport* posztonkénti rangsora alapján.

Noha a Ferencvároستól, majd hazai pályán a Zalaegerszegtől is kikapott a következő fordulóban a baranyai legénység, félidőben (fura módon október végén!), a 15. fordulóban a második helyen állt a bajnok mögött. Mindössze 12 gólt kapva. Három ponttal lemaradva követte a Bp. Honvédot, ám négygel megelőzte a Mezey-tanítvány, Both József irányításával a harmadik helyre előretörő MTK-VM-et. A kék-fehérek ugyanakkor egy nagyon tömör középmezőnyt vezettek: a harmadikat és a tizenharmadikat (Debreceni MVSC) mindössze három pont választotta el. Annyi, amennyi a másodikat és a harmadikat.

Az ősz, illetve 1985 végét a sok sérülés is jellemezte. A válogatottakra is rájárt a rúd, Nagy Antalt október végén porccal operálták (*Lakat T. Károly* lebilincselő precizitással számolt be az akkor forradalmian újnak számító műtéti eljárásról, az arthroscopiáról a *Képes Sport* hasábjain), majd 1985 elején kés alá kellett feküdnie Róth Antalnak és Péter Zoltánnak is. Előbbinél csigolyaív-szakadást, utóbbinál „csak” porcleválást diagnosztizáltak. Nem csoda, hogy a szövetség vezetői arra kérték a játékezőket, a lehetőségeken belül óvják a Mundialra készülő játékosokat. Akadtak aztán, akik ezt néha túlzásba is vitték.

A tél előtti záraskor (a 19. forduló után) a Bp. Honvéd vezetett (29 pont), a PMSC (25), a Rába ETO (22) és a ZTE (21) előtt. Érdekes, hogy a tabella első négy helyén az idény végén is ugyanez a kvartett állt, ugyanabban a sorrendben. A kispestiek veretlenül játszották végig a hátralévő fordulókat, igaz, meglepően sokszor (tizenegy mérkőzésből hatszor) döntetleneztek. A zárás után Nagy Antal, a csapatkapitány a *Labdarúgás* kérdésére különbséget tett a Tichy Lajos vezette 1980-as és a Komora Imrével 1983 és 1986 között triplázó katonacsapat között: „Tichynél játékos foci sok improvizációval, aztán Komoránál erőszakos, dinamikusabb futball, de a rögtönzés meghagyásával”.

A PMSC hat ponttal lemaradva végzett a második helyen, Garami szerint még közelebb is kerülhettek volna a Honvédhoz, ha Budapesten is tudnak meccset nyerni. A harmadik helyre a Rába ETO futott be, a Verebes-éra újabb dobogós helyezéssel zárult. A Mágus úgy köszönt el Győrből az idény után, hogy mind az öt ott töltött szezonjában az első három hely egyikén végzett a zöld-fehérekkel. Addig egy vidéki csapat történetében példátlan volt az a sikerszéria,

Két jelenet az MTK-VM-Bp. Honvéd mérkőzéséről. Détári (egyik) tizenegyes gólja és Boda reklamálása (alsó kép)

1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976
1977
1978
1979
1980
1981
1982
1983
1984

amelyet a Rába 1981 nyarától 1986 nyaráig megélt. Egymást követő második idényben zárt nyegediként a Zalaegerszegi TE. Gellei Imre nagyszerű csapatot rakott össze, amely mindössze hat vereséget szenvedett az idényben. Kevesebbszer csak a Honvéd kapott ki a mezőnyben. Az egerszegiek legszebb győzelme éppen a bajnok elleni hazai 4-2-volt (miközben azt se felejtjük el, hogy ősszel Pécsen is nyertek 0-2-ről 4-2-re!), a 10 000 néző többsége számára a meccs a 13 évvel korábbi, az első NB I-es idényben a Honvéd ellen játszott diadalt idézte. Pedig azt sokan és sokáig a klubtörténet legjobb hazai bajnoki meccsének tartották! Gellei Imre érdekes, ugyanakkor szakmailag tökéletesen passzoló jellemzést adott a játékosairól: „A ZTE egyike az NB I legtechnikásabb csapatainak, a labdabiztosságunk pedig sokkal jobb, mint a vetélytársainknak.” A zalaiak az őszi 19 mérkőzésen 21, majd a tavaszi 11 találkozón 15 pontot gyűjtöttek.

Az előző bajnoki szezonban a kiesés elől csak az utolsó fordulóban megmenekült Ferencváros, immár ismét Dalnoki Jenő irányításával, feljött az idény végére az ötödik helyre, megelőzte a pazar 1984–1985-ös idénye után szinte törvényszerűen visszaeső Videotont is. Nagy csalódást okozott a Vasas, s még nagyobbat az Újpesti Dózsa, amely a tizenegyedik helyre zuhant vissza. Az élvonal kuriózuma volt, hogy a Haladásban hat mérkőzésen pályára lépett a holland Jos Smeets.

A Mundial-várás felfokozott hangulatában befejeződött bajnokság utolsó fordulója, s néhány mérkőzése később nagy vihart kavart. Akkor még senki sem sejtette, hogy a DMVSC–Bp. Honvéd (1-1), a Csepel–Volán (3-0) találkozók vizsgálati eredménye hamarosan rendőrségi aktaikat tölt tele papírral.

AZ ÉV JÁTÉKOSA

Détári és Róth volt a két legjobb

Az MLSZ – egyáltalán nem okozva meglepetést – Détári Lajost választotta az 1985-ös esztendő legjobb magyar labdarúgójának. A *Labdarúgás* című lapban tizenhárom edző, valamint 23 sajtóorgánium voksolt a legjobbakra. A hagyományokhoz híven az esztendő legjobb tizenegye mellett meg kellett jelölni az első, a második és a harmadik helyezett játékost is. Détári 26

Détári nemzetközi klasszis lett

jelölést kapott az első helyre – elsőprő fölényrel győzött Róth Antal és Hannich Péter előtt. Az év csapata ezen anket szerint: Disztl P. – Sallai, Róth, Garaba, Péter – Hannich, Nagy A., Détári – Kiprich, Nyilasi, Hajszán.

A *Népsport* osztályozókönyve alapján az 1985–1986-os idény végén ugyanaz a három mezőnyjátékos bizonyult a legjobbnak, akiket a *Labdarúgás* felkért szakértői „dobogóra emeltek”, csak kicsit más sorrendben. Róth Antal (PMSC, 6,526) bizonyult a bajnoki év legjobbjának, megelőzve Hannich Pétert (Rába ETO, 6,481) és Détári Lajost (Bp. Honvéd, 6,296). Mögöttük az élcsoport sorrendje: 4. Garaba Imre (Bp. Honvéd, 6,125), 5. Toma Árpád (Pécsi MSC, 6,100), 6. Csepregi András (ZTE, 6,068), 7. Bánki József (FTC, 6,055), 8. Csuhay József (Videoton, 6,040), 9-10. Pásztor József (Békéscsaba) és Szántó Gábor (FTC) 6,000. A kapusoknál, immár egymást követő második évben, Mező Jó-

1985

1986

zsef (DMVSC, 6,370) zárt a legmagasabb átlaggal, lekörözve Disztl Péter (Videoton, 6,045) és Bodnár Lászlót (PMSC, 6,043).

A posztponkénti rangsor alapján a bajnoki év tizenegye: Mező – Farkas (Vasas, 5,869), Toma, Róth, Péter (ZTE, 5,904) – Szántó, Hannich, Détári – Kiprich (Tatabánya, 5,888), Dajka (Bp. Honvéd, 5,866), Kovács K. (Bp. Honvéd, 5,958). A B-csapat: Disztl P. – Sallai (Bp. Honvéd, 5,827), Csepregi, Garaba, Brezniczky dr. (PMSC, 5,724) – Gyimesi (Bp. Honvéd, 5,880), Bánki, Galántai (ZTE, 5,928) – Nagy I. (ZTE, 5,689), Soós (ZTE, 5,789), Vincze I. (Tatabánya, 5,883).

MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁGI KUPA

Először dőlt el tizenegyespárbajban a trófea sorsa

A különleges kupadöntő (először dőlt el a trófea sorsa szétlövésben) különleges nyilatkozatokkal zárult. A győztes szakvezető, Illovszky Rudolf a legnagyobb jó szándékkal bár, de a saját sorát illetően kissé elhamarkodottan mondta: „Utolsó mérkőzésem volt ez a kispadon a Vasas csapatánál. Boldog vagyok, hogy újra segíthettem az együttesnek, a klubnak. Továbbra is számíthatnak rám a piros-kékek, de most már csak a tanácsaimra. Az edzőséget egy életre befejeztem.” Dalnoki Jenő azt közölte a 120 perces csata után egyetlen elhibázott lövéssel (Szántó Gábor tizenegyesét Kakas László kivédte) elveszített csata után: „Nincs mit nyilatkoznom”.

A *Népsportot* tudósító Kiss László, Zsiday István kettős szerint a találkozó utáni „Szép volt, fiúk!” jogosan szólt mind a két csapatnak, a gól nélküli két óra ellenére izgalmas, jó mérkőzést játszottak. A szerencse- sebb csapat kapitánya, dr. Birinyi István vehette át a serleget.

A Vasas egyébként a Tiszalök (6-1), a Vasas Ikarus (csak 5-3!), a Ganz-MÁVAG (3-1), a Videoton (2-0), a Dunaújvárosi Kohász (3-2) és a SZEOL-DÉLÉP SE (3-0) legyőzésével került a fináléba, mindössze egy élvonalbeli vetélytárssal, a székesfehérváririval találkozva. A Ferencvárosnak sem jutott nagyon nehéz menetelés, a Csengőd (4-0), a Kecskeméti TE (2-0), a Peremarton (2-0), a Debreceni MVSC (2-0), a Nyíregyháza (3-1) és az Eger (4-1) közül az élvonalban csak a DMVSC játszott abban az idényben. A kisebb klubok közül bravúrosan szerepelt a Csank János által irányított Eger, amely február 15-én – 8000 néző előtt – a háromezőn 1-0-ra megverte a Bodonyi Béla és Gyimesi László kivételével minden ászát pályára küldő Bp. Honvédot. (Más kérdés: Kőrös játékvezető Dózsa Attilát és Garaba Imrét is kiállította a találkozó során a bajnokságból.) Egy héttel később – immáron 10 000 néző előtt – a Fradival már nem bírt az Eger.

Az Újpesti Dózsa 60 000 forint mínusszal zárta az MNK-szereplést – ennyire büntette az MLSZ a lila-fehéreket, akik az első, augusztusi fordulóban a juniorcsapatukat állították ki a Mádi Ércbányász ellen. Ki is kaptak 2-0-ra. Az első csapat közben elutazott Spanyolországba portyázni – természetesen az MLSZ engedélyével...

A Szabad Föld Kupát a Mákvölgyi Bányász nyerte el, miután az MNK-döntő előmérkőzéseként rendezett fináléban (0-0 utáni szétlövésben) 5-4-re legyűrte a Peremartoni SC-t. Azon a napon egyik kupadöntőn sem született gól.

A főhős: Kakas László

A Magyar Népköztársasági Kupa 1985–1986-os kiírása

Negyeddöntő: Eger SE–Bp. Honvéd 1-0, Nyíregyháza–Ferencváros 1-3, Dunaújvárosi Kohász–Vasas 2-3, MÁV DAC–SZEOL-DÉLÉP SE 1-2

Elődöntő: Eger SE–Ferencváros 1-4, SZEOL-DÉLÉP SE–Vasas 0-3

Döntő

Vasas–Ferencváros 0-0 (tizenegyesekkel: 5-4)

1986. április 30., Népstadion, 20 000 néző. Jv.: Huták

Vasas: Kakas – Farkas, Rácz, Balog, Csorba – Szijjártó, dr. Birinyi, Teodoru – Borostyán, Kovács, Izsó (Híres, 110.)

Ferencváros: Zsiborás – Hámori, Pintér, Strausz, Zsivótzky – Takács, Szántó, Kincses – Kvaszta, Palkovics (Keller, 112.), Zsinka (Bánki, 61.)

Kiállítva: Rácz és Hámori (54.)

TEREMKUPÁK

Meglepetés: a Tatabánya megelőzte a Zetét

1985 decemberében a válogatott kerctagok nélkül rendezték meg az MLSZ teremkupaját. A négy vidéki helyszín közül Debrecenből a DMVSC, Pécsről a PMSC, Szolnokról a Tatabányai Bányász, míg Zalaegerszegről a ZTE került a miskolci döntőbe.

A finálét a TBSC nyerte meg a ZTE előtt, harmadik lett a pécsi, negyedik a debreceni legénység. A legjobb kapusnak Balázs Zsoltot (ZTE) választották, a gólkirálynak járó elismerést Dobány Lajos (PMSC) kapta.

A II. Pannonia Zala Kupa nemzetközi tornát ellenben megnyerte a zalaegerszegi együttes, mégpedig a PMSC, a Dinamo Kijev, az MTK-VM, az Újpesti Dózsa, a Dynamo Berlin, a Keszthely és a varsói Legia előtt. Nagy Imre (ZTE) lett a gólkirály, Bodnár László (PMSC) a legjobb kapus, míg a torna legjobb futballistájának az itthon alig ismert, aztán a szovjet vb-keretbe is bekerült Pavel (Pavlo) Jakovenkót választották.

A Tatabánya teremcsapata. Állnak (balról): Józsa, Tepszics, Lakatos, Plotár, Szabó L., Dombai. Guggolnak: Hermann, Vincze J., Simon, Vincze I., P. Nagy, Takács

A ZTE teremcsapata. Állnak (balról): Pecsics, Csepregi, Czigány, Gass, Nagy I., Szigeti. Guggolnak: Huszár, Sipos, Soós, Galántai, Varga, Balázs

1967

1968

1969

1970

1971

1972

1973

1974

1975

1976

1977

1978

1979

1980

1981

1982

1983

1984

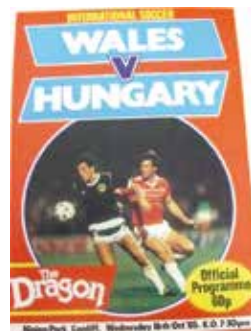
1985

1986

Brazilverés – felejthetetlen játékkal

Miután a magyar válogatott 1985 tavaszán kijutott a mexikói Mundialra, a következő idény meccsprogramja a felkészülést szolgálta. Mezey György biztos volt abban (ezt több nyilatkozatában is hangsúlyozta), hogy néhány játékosal fel akarja frissíteni a kvalifikációs sorozatban sikerrel szerepelt csapatát. Talán ezért is kötött le a szövetség hosszabb idő után újra a B-válogatottnak is mérkőzéseket. Július 19-én Tatabányán a szövetségi kapitány irányításával 0-0-ra végzett a tesztcscapat a dunaszerdahelyi DAC-cal. Ám nem az eredményen volt a hangsúly, a pályára lépett 18 játékosból (Hegedűs P., Szendrei, Horváth G., Herédi, Disztl L., Bognár Z., Balog T., Szalma, Nagy J., Fitos, Gyimesi, Vadász, Fodor, Zsinka, Mészáros, Boda, Hajszán, Kovács K.) néhányan aztán valóban bekerültek a mexikói keretbe.

Az A-válogatott ősszel egy hivatalos találkozót vívott Cardiffban. Brit csapattal addig nem játszott ez a válogatott (az 1983-as őszi Eb-selejtezőn már Mezey volt a kapitány, de alapemberei közül még csak kevesen játszottak), ezért is fogadta el a szövetség a walesiek meghívását. Nem számíthattunk könnyű mérkőzésre, a vendéglátók soraiban szerepelt az akkori angol élvonal legjobbjai közé tartozó, aranykorát élő Everton két ásza, Southall és Van der Hauwe is, olyan ismert és jegyzett futballisták, mint Mark Hughes, Clayton Blackmore, Joey Jones és Kevin Ratcliffe társaságában. A Disztl P. – Disztl L. – Róth, Garaba, Péter – Sallai, Nagy A. (Gyimesi), Nyilasi, Détári – Esterházy (Kovács K.), Hajszán összeállítású magyar csapat azonban kiválóan

játszott, Esterházy Márton (8. perc), Hajszán Gyula (52. perc) és Détári Lajos (89. perc) góljával a vártnál sokkal simábban nyert. Kovács Kálmán (elsőként az 1984-es ifi Eb-t megnyerő csapatból) ezen a mérkőzésen debütált az A-válogatottban, Nyilasi Tibor ellenben akkor játszott utoljára. Nagyon korán, 30 évesen kényszerült búcsúzni a nemzeti tizenegytől.

Október végén újabb meccset vívott a B-válogatott. A Szendrei – Herédi, Disztl L., Balog T. (Bognár Z.), Cseh (Szalma) – Nagy J., Fitos, Vincze I. – Kovács K. (Mészáros), Dajka (Boda), Bognár Gy. összeállítású legénység Pécsen 3-1-re verte a bolgárok A-csapatát!

December elején a magyar válogatott Mexikóba utazott, egyébként televízióon ott tekintette meg a vb-sorsolást. Részt vett egy négyes tornán is, az algériai, a dél-koreai és a házigazda válogatott társaságában. A december 10-i nyitányon, Irapuatóban 30 000 néző előtt 1-0-ra nyert Kiprich József 55. percben büntetéből lött góljával az ázsiai rivális ellen. A Disztl P. – Sallai, Kardos, Garaba, Róth (Gyimesi) – Nagy A., Détári, Herédi (Péter) – Kiprich (Mészáros), Bognár Gy. (Dajka), Hajszán (Kovács K.) összetételű csapat nemcsak az ellenfelet, hanem a számára szokatlan éghajlati körülményeket is „legyőzte”. Két nappal később következett Algéria. Az észak-afrikai ország futballját akkoriban magasabb „árfolyamon” jegyezték, mint manapság, még négy év sem telt el a spanyolországi Mundialon való remeklés, Rabah Madjer és Lakhdar Belloumi vezérletével a későbbi vb-ezüstérmes németek legyőzése óta. Monterreyben azonban az algériai egység nem bírta a magyar válogatottal. Mezey György a Szendrei – Sallai, Kardos, Róth, Péter – Nagy J. (Hajszán), Garaba (Nagy A.), Fitos – Kiprich (Détári), Kovács K.,

1967

1968

1969

1970

1971

1972

1973

1974

1975

A magyar válogatott keret Ázsiában. Állnak, balról: Disztl P., Détári, Herédi, Disztl L., Garaba, Nagy A., Péter, Kardos, Kiprich, Szendrei. Elöl: Hannich, Dajka, Bognár, Sallai, Andrusch, Hajszán, Vincze, Kovács K., Balog T.

1976

1977

1978

1979

1980

1981

1982

1983

1984

Bognár Gy. összeállításban játszatta a csapatot, a két József, Szendrei és Nagy először szerepelt a nemzeti tizenegyben. Péter Zoltán a 18. percben megszerezte a vezetést, majd a harmadszor válogatott Kovács Kálmán is a kapuba talált. A második féldő elején a harmadik válogatott mérkőzését játszó Bognár György stílusosan a harmadik magyar gólt is megszerezte, majd az ellenfél Bentajeb révén szépített. A torna tulajdonképpeni döntőjében a mexikói együttes, ahogyan a korábbiakban szinte mindig, saját földjén legyőzte a magyart. Toluca-ban a kor két híres mexikói játékosa, Carlos Hermosillo és Tomas Boy szereztek a gólokat, mindkét féldőben esett egy-egy. Mezey György válogatottja a Disztl P. – Sallai, Nagy A., Róth (Balog T.), Péter – Kardos, Détári, Garaba – Kiprich (Hajszán), Kovács K. (Dajka), Bognár Gy. (Mészáros) összeállításban játszott. A túra zárásaként a válogatott 4-1-re megverte az FC Leónt, ezen a találkozón szerepelt a hivatalos mérkőzéseken mellőzött Andrusch József és Balog Tibor is.

Januárban a luzerni teremtorán gyűjtött pénzt a csapat („Megkerestük azt a pénzt, ami a további vb-felkészülésünkhöz kellett” – mondta Mezey György, miután együttese a Hamburger SV mögött második lett a sorozaton, s ezzel 33 500 svájci frankot kasszírozott), majd ismét Benidormban készült. A hónap végén elutazott Katarba, ahol két meccset vívott Ázsia válogatottjával. Az elsőt a Ben-Khalifa Stadionban, 2500 néző előtt a Disztl P. – Sallai, Kardos, Garaba (Balog T.), Péter – Nagy A., Hannich (Vincze I.), Détári (Dajka) – Kiprich (Kovács K.), Bognár Gy. (Hajszán), Esterházy összetételű alakulat játszott. Kiprich József már a harmadik percben vezetést szerzett, majd Esterházy Márton rúgott további két gólt, az AEK Athén balszélsője a 41. és az 58. percben vette be a kontinensválogatott hálóját. A tatabányai Vincze István ezen a meccsen debütált az A-válogatottban. Ez volt egyébként a magyar válogatott első hivatalos mérkőzése, amelyet egy kontinentális szövetség gálacsapata ellen vívott.

A következő napon a Szendrei – Dajka, Disztl L., Garaba, Péter – Nagy A. (Kardos), Hannich (Balog T.), Détári – Kiprich (Kovács K.), Bognár Gy. (Vincze I.), Hajszán összeállítású csapat

1985

1986

az első féldőben nem tudott gólt szerezni az arab és dél-koreai játékosokból álló kontinens-válogatott ellen. A második játékrészben már igen (milyen fura lenne a sivatagi melegben játszott meccsről azt írni: megtört a jég), a 61. percben a zalaegerszegi Péter Zoltán tizenegyesből szerzett gólt, majd Kovács Kálmán állította be a végeredményt. Mezey Györgynek ez volt a 25. mérkőzése a válogatott élén, a negyedszázból csak ötöt veszített el.

Február másodikán, a jól sikerült arab túra zárásaként, 2000 néző előtt 3-0-ra győzött a válogatott Katar ellen. A mérkőzésen a Disztl P. (Andrusch) – Sallai, Kardos (Vincze I.), Garaba, Péter (Dajka) – Hannich, Nagy A., Détári – Kiprich, Bognár Gy. (Disztl L.), Kovács K. (Hajszán) összeállítású legénység játszott. A gólokat Hannich Péter (12. perc), Kiprich József (37. perc) és Détári Lajos (50. perc) szerezte.

Március 16-án az előző májusi, a hollandok ellen rosszul sikerült selejtező óta először játszott hazai pályán az A-válogatott. Régen nem tapasztalt érdeklődés mellett. Akár két Népstadiont is meg lehetett volna tölteni a jegyigénylőkkel. Noha Telê Santana együttese nem a legjobb erővel érkezett – különben Frankfurtból, az NSZK ellen 2-0-ra elveszített mérkőzésről –, ám így is olyan klasszisok voltak soraiban, mint Leão, Oscar, Falcão, Alemão, Sócrates, Renato Gaúcho, Careca, Eder. A nagymenők közül a budapesti meccs előtt Falcão, Sócrates és Careca sérültet jelentett. A magyar válogatott végül a Disztl P. – Sallai, Kardos, Garaba (Csuha, 62.), Varga – Hannich, Nagy A., Détári – Kiprich (Kovács K., 46.), Bognár (Burcsa, 10.), Esterházy, a brazil pedig a Leão – Edson, Oscar, Mozer, Dida – Elzo, Silas, Alemão – Renato Gaúcho, Casagrande, Sidney (Müller, 65.) összeállításban játszott.

WORLD SOCCER

Mezey a legjobb kapitány, a magyar a legjobb válogatott

A tekintélyes londoni World Soccer év végi anketáján 1985-ben kerültek először magyarok a legjobbak közé. Az olvasók szavazatai alapján százalékszámokból összeállított rangsorban az edzőknél az angol Terry Venables, a Barcelona mestere lett az első, Howard Kendall (Everton), Giovanni Trapattoni (Juventus), Johan Cruyff (AFC Ajax) és Ron Atkinson (Manchester United) előtt. Mezey

György és Franz Beckenbauer, a nyugatnémet válogatott kapitánya holtversenyben a hatodik helyen, egyben legjobb szövetségi kapitányként végeztek.

A csapatok versenyében a magyar válogatottat, amely 1985 tavaszán az európaiak közül elsőként jutott ki a világbajnokságra, amelynek győzelmi mutatójánál csak a szovjet tudott abban az esztendőben jobbat produkálni, a negyedik helyre szavazták be. Csak a KEK-győztes Everton, a BEK-győztes Juventus és az olasz bajnokság meglepetésbajnoka, a Verona kapott több voksot. A levélírók 7,2 százaléka szerint a magyar legénység volt 1985 legjobb csapata. Összesen 28 együttes kapott szavazatot, köztük, a válogatottunkon kívül, a Videoton és a Bp. Honvéd is. A játékosoknál Michel Platini, Preben Elkjær-Larsen és Diego Maradona került az első három helyre, Nyilasi Tibor a 13., Détári Lajos a 15. helyen végzett.

Kardos a közeli szemtanú: néha azért támadtak a brazilok is

A 90 perc magyar gála-előadást hozott, a története során először Budapesten szereplő, háromszoros világbajnok brazil válogatott háromgólos vereséget szenvedett. A mérkőzés rövid esszenciáját Hegyi Iván tollából az MLSZ gondozásában kiadott *Válogatott gyűjtemény* című, a szerző Dénes Tamással és Lakat T.

Így fáztak a brazilok a Népstadionban

Károlyyal közösen írt könyvből idézzük: (A meccs ötödik percében...) Détári jobbra passzolt Kiprichhez, s mire társa középre emelt, már ott volt a kapu előtt: fejesét az akkor harminchat éves, utolsó előtti (hetvenkilencedik) válogatott mérkőzését játszó Emerson Leão nem háríthatta (1-0). A veteránra később is rászakadt a baj: noha Esterházy két kiugrása alkalmával egyaránt háritott, a kipattanó labdát előbb Kovács Kálmán, majd a mézesmadzagot a kapus előtt mindkétszer elhúzó csatár segítette a hálóba (3-0).

Burcsa Győző Edson ellen

A találkozó meglepően egyoldalú volt, elvégre még a brazil »vegyestől« is többet várt mindenki, bár egyetlen honfitársunk sem bánta, hogy a vendégek aznapi produkciója alapján csupán a briliáns technikájú Renato Gaúcho tetszett igazi brazilnak. A Népstadionban a nézők az eredményjelző táblákat bámulták, és nem akartak hinni a szemüknek. Annál csodásabb volt a feleszmélés, féktelenebb az ováció. A magyar játékosok a velük mezt cserélő vendégek sárga dresszében parádéztek az arénát elhagyni nem óhajtó közönség előtt, és a szerelésváltásban volt valami szimbolikus, mert húsz évvel az 1966-os világbajnokság liverpooli 3-1-e után tényleg újra úgy tűnt: a magyarok a brazilok...”

Boldog tizenévesek a Népstadionban. Hányan gondolták volna, mit hoz a jövő?

Nagyon úgy tűnt, a válogatott duzzadó önbizalommal várhatja a mexikói Mundialt.

1985. okt. 16.	Cardiff	WALES	3-0 (1-0)
1985. dec. 10.	Irapuato	DÉL-KOR.	1-0 (0-0)
1985. dec. 12.	Monterrey	ALGÉRIA	3-1 (2-0)
1985. dec. 14.	Toluca	MEXIKÓ	0-2 (0-1)

Esterházy, Hajszán, Détári
Kiprich
Péter, Kovács K., Bognár Gy.

Az A-válogatott törzstagjai 1985–1986

1986. jan. 30.	Doha	ÁZSIA	3-0 (2-0)	Kiprich, Esterházy 2
1986. febr. 1.	Doha	ÁZSIA	2-0 (0-0)	Péter, Kovács K.
1986. febr. 2.	Doha	KATAR	3-0 (2-0)	Hannich, Kiprich, Détári
1986. márc. 16.	Bp., Népst.	BRAZÍLIA	3-0 (1-0)	Détári, Kovács K., Esterházy
1986. jún. 2.	Irapuato	SZOVJETU.	0-6 (0-3)	vb-csop.m.
1986. jún. 6.	Irapuato	KANADA	2-0 (1-0)	vb-csop.m. Esterházy, Détári
1986. jún. 9.	León	FRANCIAO.	0-3 (0-1)	vb-csop.m.

Az idény során a magyar válogatottban szerepelt játékosok

11 mérkőzésen: Détári Lajos (Bp. Honvéd), Garaba Imre (Bp. Honvéd), Nagy Antal (Bp. Honvéd)

10 mérkőzésen: Bognár György (MTK-VM), Kardos József (Ú. Dózsa), Sallai Sándor (Bp. Honvéd)

9 mérkőzésen: Kiprich József (Tatabányai Bányász), Kovács Kálmán (Bp. Honvéd)

8 mérkőzésen: Dajka László (Bp. Honvéd), Disztl Péter (Videoton), Péter Zoltán (ZTE)

7 mérkőzésen: Hajszán Gyula (Rába ETO), Róth Antal (Pécsi MSC)

6 mérkőzésen: Esterházy Márton (AEK Athén)

5 mérkőzésen: Hannich Péter (Rába ETO)

3 mérkőzésen: Balog Tibor (Vasas), Burcsa Győző (AJ Auxerre), Disztl László (Videoton), Szendrei József (Ú. Dózsa), Varga József (Denizlispor), Vincze István (Tatabányai Bányász)

2 mérkőzésen: Gyimesi László (Bp. Honvéd), Mészáros Ferenc (Pécsi MSC)

1 mérkőzésen: Andrusch József (Bp. Honvéd), Csuhay József (Videoton), Fitos József (Bp. Honvéd), Herédi Attila (Ú. Dózsa), Nagy József (Haladás), Nyilasi Tibor (FK Austria Memphis)

Hómező a 45 fokos hőségben

Óriási várakozás övezte itthon a világbajnoki felkészülést. Kétségtelen, hogy a média szeretete a válogatottat, de a csapat körüli felhajtás nem mesterségesen generált volt. A szurkolók, akik már akkor ki voltak éhezve a magyar futbalsikerre (mit mondanának mostanság...), egyszerűen egymás mellé tették a mozaikokat: a válogatott Európából elsőként jutott ki a Mundialra úgy, hogy a részvétel kiharcolásáig minden mérkőzését megnyerte, Hamburgban legyőzte a nyugatnémeteket, a Népstadionban pedig a brazilokat, s közben nem csak itthon szerzett híveket, bizonyíték volt erre például a *World Soccer* ankétja.

A bajnokság április 26-án véget ért, a keret pedig ausztriai magaslati táborozásra utazott. A liezi gyakorlatozásról hallva Östreicher Emil azonnal felhívta Szepesi Györgyöt telefonon, javasolva, rendelje haza a küldöttséget, mert a havasok körülményei semmilyen tekintetben nem hasonlatosak a mexikói negyven fokhoz. Az elnöknek, aki akkor már többször is konfliktusba került a színpalak mögött a szövetségi kapitánnyal, nem volt ereje (mersze?) vétót emelni. (Noha azt nemcsak a Real Madrid egykori technikai vezetője, az évek óta önzetlenül a válogatottat segítő Don Emilio, hanem az itthoni sportorvosok is javasolták.)

A kedélyeket tovább borzolta a Nyilasi-ügy: Joschi Walter, az Austria elnöke – közismerten kiváló kapcsolatai voltak a magyarokkal – azt kérte, hogy a lilák centere nézőként jelenjen meg a Rapid elleni találkozón. Udvariatlan és elutasító választ kapott. A magyar keret válogatottsági rekordere végül a világbajnokságra sem utazott el, tekintélyéhez és a válogatottért tett erőfeszítéseire méltatlanul szállították le a buszról az Erzsébet Szálló előtt.

Mexikóba érkezve a Leónhoz közeli Comanjillában ütött tanyát a magyar válogatott, a helyszínen járt *Hegyi Iván* állítása szerint kétszer annyi rendőr és biztonsági őr vigyázta a minden napokat, mint amennyi főből állt a magyar küldöttség. Jutott belőlük az edzőmérkőzésekre is, mert a szövetségi kapitány nem kívánt illetékteleneket látni a tréningeken. Közben össze-

A franciák ellen (balról): Varga, Róth, Esterházy, Hannich, Kovács, Sallai, Dajka, Détári, Kardos, Disztl P., Garaba

veszett jó néhány kiutazott magyar újságíróval, akiről mindent el lehetett mondani, csak azt nem, hogy ne szerették volna ezt a csapatot, ne szurkoltak volna neki.

Amennyire a „kiszivárgott” anyagokból rekonstruálni lehet, a hazai felkészülési mérkőzésekkel (Péter Zoltán maga mesélte egyszer, hogy Ausztriából hazatérve a válogatott kikapott a ZTE-től, de nem az eredmény, inkább a teljesítmény adott okot aggodalomra, egy vb előtt gyakran érik a készülődőket meglepő vereségek) ellentétben a kintiekén kedvező eredmények születtek. Négy mérkőzésen 21 gólt rúgott a csapat. Ugyanakkor egyre rosszabbul érezték magukat a játékosok, nem volt erejük, pedig a Mezey-korszak válogatottjának egyik legfőbb erénye kiváló fizikai felkészültsége volt. A magyar vezérkar nem fogadta meg Franz Beckenbauer tanácsát sem, aki jelezte, hogy 1970-ben az NSZK válogatottja is a közelben lakott, s nagyon megszenvedett a körülményekkel. A magyar csapat ellenben déli 12 órakor edzést kezdve készült a szovjetek elleni nyitányra.

Idehaza a táplálkozás helyességét megkérdőjelező tésztakúra-pletyka és az elhibázott vérdopping lehetőségének sugdosása mellett tartotta magát még egy biztos információ a Mundialról szóló nagy beszélgetések során. Ez körülbelül úgy szólt, hogy a szovjetek, a stábjukban dolgozó kárpátjai magyar, Varga Sándor közvetítésével felajánlottak egy döntentel a magyaroknak, arra számítva, hogy a kanadaiakat mind a két csapat megveri majd, s így

Egy a hatból: Belanov tizenegyese

Zavarov, Détári, Jakovenko és Garaba négyese

FEKETE RUHÁBAN

Németh Lajosnak öt mérkőzés jutott

Az egykori békéscsabai labdarúgó, Németh Lajos képviselte a magyar bírói kart a mexikói világbajnokságon. Egy találkozón, a Skócia–Dánia mérkőzésen dirigált, ellenben partjelzőként négy találkozón is közreműködött. A Mexikó–Irak és az Észak-Írország–Spanyolország összecsapás mellett az NSZK–Marokkó nyolcaddöntőben és a Franciaország–Brazília negyeddöntőben is lengetett.

1967

1968

1969

1970

1971

1972

1973

1974

1975

1976

1977

1978

1979

1980

1981

1982

1983

1984

1985

1986

függetlenül attól, ki mire megy az Európa-bajnok franciákkal, legrosszabb esetben csoport harmadikként bár, de garantált a továbbjutás. Még az akkori, gyakori bundagyanúval fertőzött magyar futballban is nehezen hihető fantáziálgatásnak tűnt a sztori, ám a nyolcvanas évek közepének első számú sportvezetője, Buda István egykori OTSH-elnök egy 2011-es *Magyar Hírlap*-interjúban *Salánki Miklósnak* elárulta: „A világbajnokság előtt felmerült, hogy a szovjetekkel megegyezünk abba, hogy nem esünk egymásnak, de Mezey azt mondta, nem kell, mi jobbak vagyunk. Aztán hat-nulla lett a vége.” Azaz a magyar sportvezetésnek sem lett volna ellenére a megegyezés. Mezey György azóta sem kapott sok jó szót Mexikóért – ildomos elismerni, hogy az egyetlen elfogadható utat járta be ebben az ügyben.

Az eredmény mindenki előtt ismert, a szovjet válogatott 6-0-ra győzött a Disztl P. – Sallai, Róth (Burcsa), Garaba, Kardos, Péter (Dajka) – Nagy A., Détári, Bognár Gy. – Kiprich, Esterházy összeállítású magyar válogatott ellen. A miéltre azóta sem bukkan rá senki. *Hegyi Iván* így írt a *Királyok, hercegek, grófok* című könyvben: „Honfitársaink már a bemelegítésnél megdöbbenve tapasztalták, hogy nehezükre esik a mozgás, ám a játékosok nem merték elmondani egymásnak, mit éreznek, nehogy megijesszék a másikat. Májig nem tudják, mi történt velük, de Garaba hómézőt látott maga előtt, míg Péter Zoltán időnként úgy ment a pályán (elnézést), akár egy gorilla: előrehajlott, kezei szinte a földet érték. A látóról szembe szökött, hogy a magyarok mindenre fáziskéséssel reagáltak: rendre tizedmásodperces spéttel mozdultak vagy bámultak a labda után. A legkevésbé sem a szenzációhajhászás mondatja velem: az a meccs nem hasonlított futballmérkőzésre, a szovjet válogatott akár 20-0-ra is nyerhetett volna támolgó vetélytársával szemben.

Persze a 6-0 is megrázó volt: ilyen különbségű vereséget vb-meccsen soha nem szenvedett a magyar együttes. Lobanovszkij könnyen beszélt, amikor kijelentette: »A magyaroknak már ma el kell felejteniük, ami itt, Irapatóban történt«, ám a szovjet szakvezető nem is sejtette, hogy negyedszázad múltán sem tudja senki, valójában mi okozta a teljes fizikai összeomlást.»

A meccs után azt gondoltuk, eljött a világvége, de még (legalább) kétszer 90 perc hátravolt.

A súlyos vereség ellenére sem akadt olyan pesszimista szurkoló, aki elképzelhetőnek tartotta, hogy nem nyer Mezey György csapata a kanadaiak ellen. Irapatóban valóban győzött a magyar együttes, méghozzá Esterházy Márton és Détári Lajos góljával. Utóbbi mindmáig

A becsúszó szerelések mérkőzése lett volna: Ayache szereli Esterházyt (fenti kép), Garaba pedig Stopyrát (lenti kép)

a legutolsó, felnőtt világbajnokságon született magyar gól. A győzelmet a Szendrei – Sallai, Kardos, Garaba, Varga J. – Burcsa (Róth), Nagy A. (Dajka), Bognár, Détári – Kiprich, Esterházy összeállítású csapat szerezte meg.

Június kilencedikén zárult a magyar válogatott számára a Mundial. (A franciák elleni vereség után azt gondoltuk, már nincs továbbjutási esély. Aztán kevésen múlt, hogy a rossz gólkülönbség ellenére, egyetlen győzelmével, nem tudott mégis továbblépni a csapat.) A záró találkozón az 1984-es Európa-bajnok, világklasszisokkal telerakott francia válogatott volt az ellenfél. Michel Hidalgo legénysége nagyjából félóránként vette be Disztl Péter kapuját. A 30. percben Yannick Stopyra, a 62. percben Jean-Amadou Tigana, a 84. percben Dominique Rocheteau lőtt gólt. A magyar együttes összeállítása a következő volt: Disztl P. – Kardos – Sallai, Róth, Garaba, Varga – Hannich (Nagy A.), Dajka, Détári – Kovács K. (Bognár Gy.), Esterházy.

A vébé után teljes letargia lett úrrá a magyar futballon, soha, egyetlen torna után nem született annyi tényfeltáró könyv, mint akkor. *Pintér István Álom és valóság, Bocskák Miklós Mundial '86, T. András Emil Mundial zárt ajtók mögött, Végh Antal Gyógyítatlan* címmel írt könyvet. Megjelent *Mezei András Ki beszél itt már Mexikóról?* című munkája, amely szándéka szerint ugyan Végh Antal könyvére adott válaszként került a pultokra, ám valójában hosszasan kesergett azon, hogy a közvélemény sem a szereplőktől, sem az OTSH-tól, sem az MLSZ-től, sem pedig a sportsajtótól nem kapott kielégítő – vagy akár csak elfogadható – magyarázatot a történetekre.

Sallai Sándor tusája a kanadai David Normannel

UTÁNPÓTLÁS EB

Elődöntőt játszott a magyar csapat

Az immár – hivatalosan – Tajti József által irányított utánpótlás-válogatott 1986 tavaszán a lengyelekkel vívta a negyedöntőket az U21-es Európa-bajnokságon. Opolében ugyan kikapott a társaság, de a gyöngyösi visszavágón 5-0-ra győzött. Az elődöntőben a spanyol csapat következett, április 9-én az Üllői úton ismét 10 000 néző ünnepelte a 3-1-es győzelmet. Két héttel később La Coruña-ban a házigazdák hosszabbításban 4-1-re győztek. Nem sikerült a döntőbe jutni. A négy mérkőzésen Gelei (Csepel), Pintér (FTC), Turbék (Rába ETO), Kozma, Kovács E. (Ú. Dózsa), Balog T. (Vasas), Vaszil (Videoton), Cseh, Fitos, Kovács K., Dajka (Bp. Honvéd), Nagy J., Bognár (Haladás), Katzenbach (MTK-VM), Vincze I. (Tatabánya), Szekeres (Békéscsaba) és a túlkorosként visszahívott légiós, Töröcsik (Montpellier) szerepelt.

Májusban az U20-as korosztály az ötödik helyen végzett a touloni tornán. Zvara József nyerte el a gólkirályi címet.

Sorsolással esett ki a magyar csapat Jerevánban

A Bicskei Bertalan által vezetett ifjúsági „aranycsapat”, bő egy évvel a moszkvai Eb-győzelem után, 1985 augusztusának végén visszatért a Szovjetunióba. Ezúttal a 20 éven aluliak világbajnokságára, Jerevánba. Ha 1984-ben a tizenegyespárbajban némi szerencséje volt a csapatnak, akkor a juniorvébén nagy adag balszerencséje. Az első mérkőzésen Zsinka Jánosnak a 85. percben szerzett góljával már 2-0-ra vezetett, ám a kolumbiaiak a hátralévő öt percben döntetlenre mentették a meccset. Utána következett a csoport leggyengébb tagja, a tunéziai válogatott elleni 2-1-es győzelem, Pintér Attila a második meccsen a második tizenegyes gólját lőtte, s a kapuba talált Fischer Pál is. A továbbjutás az utolsó, a bolgárok elleni meccsen dőlt el. A később nagy karriert befutott Emil Kosztadinov gólját Fischer Pál kiegyenlítette, s még ez is elég lehetett volna, ha közben a kolumbiaiak nem nyernek az észak-afrikaiak ellen. Ám nyertek, így a legjobb gólkülönbséggel rendelkező bolgárok (4-2) továbbjutottak, míg a magyarok és a dél-amerikaiak (egyaránt 5-4) között sorsolás döntött. Nem a javunkra...

A magyar vb-résztvevők: Petry Zsolt (MTK-VM), Szalma József (Tatabánya), Pintér Attila (FTC), Szélpál László (SZEOL-DÉLÉP), Kovács Ervin (Ú. Dózsa), Keller József (FTC), Csoboth Róbert (PMSC), Deák Sándor (FTC), Orovecz György (MTK-VM), Kovács Kálmán (Bp. Honvéd), Horváth Attila (MTK-VM), Vincze István (Tatabánya), Zsinka János (FTC), Zvara József (Vasas), Fischer Pál (FTC), Zsivótzky Gyula (FTC). Nem játszó tartalékok: Haáz Ferenc (FTC) és Lanczkor Sándor (FTC).

IFJÚSÁGI VÁLOGATOTTAK

Lerombolták, amit az előző korosztály felépített

Az U18-as válogatott a bulgáriai IBV-n kezdte a szezont. Sikertelenül, csak hatodik lett. Tavasszal ez a korosztály részt vett a cannes-i tornán, ott is hatodik lett, igaz, erős mezőnyben. A brazilok elleni döntetlen után kikapott az angoloktól és a spanyoloktól. A későbbi válogatott játékosok közül Balog Zoltán, Palaczky János, Mónos Tamás és Eszenyi Dénes is játszott Rákosi Gyula együttesében. A rossz sorozat sajnos folytatódott a még az eggyel idősebb évfjárt által elkezdett selejtezőkön is, a bolgárok elleni szombathelyi, a görögök elleni korfui 0-1 után már hiába nyert a gárda zárásként 2-0-ra az ESMTK-pályán a ciprusiak ellen, csoportmásodikként nem jutott a nyolcas döntőbe. (Ez utóbbi találkozón a későbbi A-válogatottak közül Horváth Csaba, Máriási Zsolt, Somogyi József, Rugovics Vendel és Jován Róbert is játszott.) Az akkori 18 évesek javára legyen mondva, három szép eredményt elértek felkészülési mérkőzésen: Dorogon Jován, Eszenyi és Rugovics góljával 3-2-re megverték az NDK-t, majd júniusban – már részben a következő korosztállyal kiegészülve – Szuhumiban kétszer (1-0, 2-0) is nyertek a szovjet U18-as gárda ellen.

A 17 évesek április-májusban megnyerték a Duna-kupát. Rákosi Gyula legénységéből ketten jutottak később el az A-válogatottságig, Horváth Csaba és Petres Tamás.

A 15 évesek válogatottja 1985 nyarán a hagyományos Aranykalász-kupán mutatkozott be, a 3. helyért 3-0-ra nyert a jugoszlávok ellen. Mások mellett Bánfi Jánost, Kámán Attilát, Belvon Attilát már akkoriban felfedezték a szövetségi edzők. Ez a társaság játszott aztán az idényben U16-os válogatottként. Észak-Magyarországon, a Tokaj-kupán nyolcadik lett, többségükben idősebbek ellen. Utána Eb-selejtezőket vívott, a Bánfi góljával elért, a csehszlovákok elleni győzelem után kétszer kikapott az NDK fiataljaitól. Tavasszal veszített a csehszlovákiai viszályon is, s nem jutott be a 16-os döntőbe. Tavasszal a 15-ös és a 16-os korosztály is játszott további barátságos meccseket, mégpedig váltakozó sikerrel.

A MAGYAR LÉGIÓ

Török és a törökországi vendégmunkások

A forradalom utáni évek óta nem játszott annyi válogatott szintű magyar futballista a külföldi bajnokságokban, mint az 1985–1986-os idényben. Különlegességet jelentett az előző évekhez képest, hogy Törökország lett az egyik legnagyobb „importőr”, talán nem teljesen függetlenül Mészöly Kálmán ottani munkájától. A Szőke Szikla a Fenerbahçe együttesét irányította. A török bajnokságba került Varga József, aki egy nem túl erős ottani csapatból, a Denizlisporból visszajárva is megtartotta helyét a válogatottban. Ő lett az első, török klubból beválogatott futballista a nemzeti tizenegyben. Klubtársa volt Kuti László. Ugyancsak ottani alakulatba, a Bursasporba került Kerekes Attila és Tulipán Mihály. Edzőjük Szarvas László volt.

Görögországban futballozott Esterházy Márton (AEK), akit 1985 őszén a bajnokság legjobb külföldi játékosaként ünnepeltek, miután nyolc találatot is szerzett. Csapatával bronzérmes lett a ligában. Ugyancsak a görög élvonalban szerepelt Szabó József, aki 1986 elején ment az Irakliszhoz. Akadtak nagyon jó mérkőzései, közülük is kiemelkedett a bajnok Panathinaikosz elleni, amelyen két gólt rúgott. Komjáti András a második ligás Pierikosz tagja volt.

Ausztriában játszott Nyilasi Tibor (FK Austria), Szokolai László (Sturm) és két találkozóon még Kereki Zoltán (Wacker Innsbruck).

Burcsa Győző

A francia első liga egyik középs csapatában, az AJ Auxerre-ben kezdte meg légiókarrierjét Burcsa Győző. A második ligában futballozott Kiss László és Töröcsik András (mindkettő Montpellier), akiknek kiszerezésében oroszánrésze volt az akkor már az egyesület technikai vezetőjeként dolgozó Zombori Sándornak. Csapó Károly, szintén a második vonalban, a Grenoble-t erősítette.

Akkoriban a legnagyobb szenzációt Török József, a ZTE már szinte visszavonult középpályásának esete jelentette, aki a magyar futballisták közül itthonról kiszereződve elsőként került a német Bundesliga-ba. A Waldhof Mannheim együttesében játszott.

Nyilasi Tibor
(Austria Memphis)

1967

1968

1969

1970

1971

1972

1973

1974

1975

1976

1977

1978

1979

1980

1981

1982

1983

1984

1985

1986

Katzirz Béla, részben vállsérülése miatt, tartaléksorba kényszerült a lisszaboni Sportingnál.

Továbbra is Finnországban, a Hakánál futballozott Kolár Endre, s az északi országba, a Mikkelin Palloilijathoz került 1986 áprilisában Királyvári Károly. Godán Lajosnak a Jämsänkosken Ilvesnél volt szerződése.

Borsó János és Dárdai Pál a délvidéki FK Vojvodinához igazoltak.

Az edzők közül Csernai Pál a Borussia Dortmund, Popovics Sándor a holland NEC kispadján ült, Puskás Ferenc Paraguayban (Sol de América, majd Cerro Porteño), Kubala László Szaúd-Arábiában (al-Hilal) dolgozott.

Belgiumban Fazekas László a Racing Jet gárdáját vette át, Kú Lajos a harmadik ligás Roeselare tréneré volt. Subits Lajos Luxemburgban, az Avenir Beggennél szaktanácsadóként ügködött. Pázmándy Péter Svájcban a Bellinzonát dirigálta. Liebhauer Barna még mindig a benini szövetség alkalmazásában állt. Három egykori válogatott, Szentmihályi Antal, Sárosi László dr. és Várhidi Pál Kuvaitban volt állásban.

A korábban Békéscsabán a magyar élvonalban is megforduló Zalai László (eredeti nevén Zsíros András) Marokkóban zárta le edzői karrierjét, a Kenitránál. Zalai hajdanán a DWS Amsterdammánál Jongbloed, Rensenbrink, Rijsbergen, valamint Schrijvers mestere is volt, és a híres kölni főiskolán Hennes Weisweiler tanítványaként végzett.

Beke János (áll kék mezben) a holland Telstar együttesében

Zombori (balra, civilben), Kiss (középen áll) és Töröcsik (bal szélén guggol) a Montpellier-ben

Harsányi László (áll, balról a második) a Kreuzlingenben

Török József (középső sorban jobbról a második) a Mannheim mezében

Hiába a vő gólja, a két Imre közül Jenei örült

Elkényeztette a Videoton a magyar szurkolókat 1984–1985-ös nagy kupamenetelésével, csatlódást okozott, hogy a következő ősszel minden csapatunk elbukott. A Bajnokcsapatok Európa-kupájában Bp. Honvédnak az első fordulóban szemernyi gondot sem okozott az ír Shamrock Rovers kiejtése (2-0 a Fáy utcában, 3-1 Dublinban).

Détári Lajos három találatot is vállalt az ötből. Az ő góljával szerzett aztán egygólos előnyt a magyar bajnok a román Steaua elleni első mérkőzésen is. Ki gondolta volna akkor még, hogy a sorozat majdani győztese ellen kellene megtartani? A két Imre közül a románok edzője, Jenei volt boldogabb a visszavágó után: csapata 4-1-re nyert. Komorát kevésbé vigasztalta, hogy a veje mind a négy meccsen gólt szerezve zárta az 1985 őszi BEK-szereplést.

A KEK-ben a Tatabányai Bányász az első mérkőzésen elveszítette minden reményét: Bécsben 5-0-ra kikapott a Rapidtól. A román bíró, Ion Crăciunescu az 50. percben, 0-1-nél kiállította Lakatos Károlyt, aki nélkül összezuhant a védelem. A visszavágó 1-1-re végződött. A kétszer 90 perc alatt a tatabányaiak összesen kilenc sárga lapot kaptak a csapatkapitány pirosán kívül.

Az UEFA-kupában a Rába ETO hazai pályán Hannich Péter két és Rubold Péter egy találatával 3-1-re megverte a prágai Bohemianst, de aztán rossz szokása szerint súlyos vereséget szenvedett idegenben. A cseh „kenguruktól” a 110. percben kapta a döntő gólt.

A Videoton az első fordulóban – az előző idény alapemberei közül Palkovics István és a Franciaországba szerződött Burcsa Győző nélkül, de Kurucz Ádámmal és Kerekes Györggyel erősödve – Végh Tibor góljával 1-0-ra megverte a Roy Hodgson által irányított svéd Malmöt, majd miután Svédországban csak 3-2-re kapott ki, idegenben lőtt több góllal továbbment. A Vidi tulajdonképpen Szabó Józsefnek a 87. percben lőtt tizenegyes góljával lett kiesőből továbbjutó. A következő fordulóban már nem hoztak szerencsét az utolsó percek, a varsói Legia Araszkievics a 88. percben elért találatával 1-0-ra nyert a Sóstói Stadionban. A lengyel fővárosban a székesfehérváriak Novath György révén a 35. percben ledolgozták ugyan a hátrányukat, ám Dariusz Dziekanowski a 78. percben elért találatával elég volt a Legiának a továbbjutáshoz.

A Honvéd kiejtése után a Steaua meg sem állt a BEK-győzelemig. Állnak, balról: Bölöni, Pițurcă, Iovan, Bumbescu, Belodedici, Duckadam. Elöl: Majeuru, Balint, Lăcătuș, Bărbulescu, Stoica

A Loki egyetlen nemzetközi kupadöntője

A Debreceni MVSC képviselte a minitornává degradált Közép-európai Kupa 1985–1986-os kiírásában a magyar színeket. A november harmadik hetében rendezett négyes torna egyik elődöntőjében a rendező Pisa 1-0-ra megverte a Sigma Olomouc csapatát, míg Luccában a DMVSC ugyanezzel az eredménnyel, Mörtel Béla góljával jutott túl a jugoszláv (egyébként horvát) NK Rijekán. A fináléban a nemzetközi klasszisokat felvonultató olasz csapat 2-0-ra nyert Puskás Lajos dr. alakulata ellen. Érdekesség, hogy az ejtőernyősök parádéjával nyitott találkozón a Loki piros-feketében, s egy, a sorozatot és a Pisát támogató olasz cég reklámfeliratával a mezén játszott. Kuriózum továbbá, hogy egyes források telt házról, 30 ezer nézőről számoltak be. (A harmadik helyért: NK Rijeka–Sigma Olomouc 3-2.)

Mező József (balra) és Klaus Berggreen (Pisa) a bírói hármassal

Pisa Calcio–Debreceni MVSC 2-0 (1-0)

1985. november 17., Pisa, 10 870 néző. Jv: Matušik (csehszlovák)

Pisa: Mannini – Colantuono (Chiti, 86.), Volpecina, Mariani, Ipsaro – Progna, Berggreen, Armenise – Giovannelli, Kieft, Muro (Baldieri, 58.)

DMVSC: Mező – Cseke (Varga, 68.), Nagy (Bücs, 35.), Till, Duró – Szűcs, Magyar Zs., Magyar B. – Szabó, Mörtel, Benyó

Gólszerző: Colantuono (42.), Kieft (77.)

Détári és Nyilasi holtversenyben

A válogatott jó szereplése ismét ráirányította kissé a magyar játékosokra a figyelmet a *France Football* 1985. decemberi Aranylabda-szavazása előtt. A 26 voksolóból huszonháromnál első, háromnál második Michel Platini sorozatban harmadik győzelmének évében Nyilasi Tibor és Détári Lajos is kapott egy-egy szavazatot. Az Austria támadóját a szovjet Viktor Ponyelgyelnyik, a Bp. Honvéd gólkirályját a svájci Jean-Jacques Rosselet a negyedik helyre tette a maga ötös listáján. Így a két magyar játékos két ponttal, nyolcas holtversenyben, a huszonegyedik helyen végzett.

Az MTK-t az osztrákok sem tudták megzabolázni

Két klubnál is búcsúmérkőzéssel kezdődött a nemzetközi szezon. A Bp. Honvéd, miután viszatért egy rövid NSZK-beli portyáról, július 25-én a belgrádi Partizan ellen búcsúztatta négy korábbi válogatott játékosát, Gujdár Sándort, Kozma Mihályt, Pintér Sándort és Pál Józsefet. A kispesztiek (a pálya rekonstrukciója miatt a Fáy utcában) 1-0-ra nyertek. Augusztus elején az ugyancsak NSZK-beli felkészülésről hazatért Ferencváros a második félidőre beálló Nyilasi Tibor csapata, az FK Austria ellen búcsúztatta Hajdú Józsefet, Vépi Pétert, Mucha Józsefet és Megyesi Istvánt. A zöld-fehérek 2-1-re nyertek, Takács Lászlónak, az előző idény legjobb Fradi-játékosának akkor adta át Toldi Géza az általa 1974-ben alapított vándordíjat. A legendás belsősatárnak az volt az utolsó nyilvános fellépése, bő két héttel később elhunyt. A bécsi Austria hazafelé tartva a Rába ETO csapatával is megmérkőzött. Viharos hangulatú meccs volt, három kiállításal. A győriek Szentes Lázár három és Melis Béla két góljával 5-3-ra nyertek, miközben Mészáros Ferenc kivédte Herbert Prohaska büntetőjét.

Siófokon az előző tavasszal UEFA-kupa-elődöntős Zseljeznicsar nyerte meg a nyári Siótour Kupát, megelőzve a rendező csapatot, valamint a Ferencvárost és az Alpine Donawitz együttesét. A megalapításának 75. évfordulóját ünneplő Ganz-MÁVAG rangos tornát szervezett, amelyet a görög Arisz Szaloniki szereplése emelt nemzetközivé. A görögök meg is nyerték a tornát, 2-0-ra megverték a Ferencvárost a döntőben. A harmadik helyért az NB II-es kőbányai együttes legyőzte a Vasast. A torna legjobb játékosának a Zuglóban felnőtt görögöt, a nem sokkal korábban az Egyesült Államokból az Ariszhoz viszatért Kosztasz Mokaliszt választották. A Pécsi MSC nyolccsapatos tornát szervezett, amely részt vett az NK Osijek, az Admira Wacker, az NK Rijeka, az FK Szliven és az AC Wien is. A Békéscsaba Csehszlovákiában, Besztercebányán nyert meg egy négyes tornát, a döntőben 5-1-re verve a helyi Duklát. A további két résztvevő a Lokomotíva Košice és a Karpati Lvov volt.

Augusztusban a bajnokcsapat előbb a rotterdami Algemeen Dagblad-tornán vívott két mérkőzést (a Bayern Münchentől 4-3-ra, a Feyenoordtól 4-1-re kapott ki), majd Brüsszelben 3-0-ra megverte az Anderlechtet. Détári Lajos öt gólt lőtt a három meccsen. A bajnokság közben a kispesztiek kiruccantak játszani egyet Esterházy Márton csapatával, és az AEK ellen 3-2-re nyertek Athénben. Az MTK-VM az Olympiakosz Pireusz vendége volt, kikapott 3-2-re. A Csepel Bursában játszott egykori játékosa, Tulipán Mihály csapatával (1-1).

A Haladás Spanyolországban, Granadában tornát nyert, a helyi csapat és a nem egészen egy évvel később vb-szereplő marokkói válogatott előtt. Az Újpest a Real Jaén csapatával játszott Spanyolországban, s 1-1-es döntetlen után szétlövésben elveszítette a találkozót.

A Fradi Kassán a helyi VSS, majd Chorzówban a lengyel válogatott ellen mérkőzött meg augusztus végén. Januárban Görögországban járt, váltakozó sikerrel meccseket játszva. Az Arisz például megverte, a Lárizától azonban kikapott.

A téli hetek egyik legnagyobb érdeklődést kiváltó eseménye a Dinamo Kijev magyarországi túrája volt. Az ukránok – még a válogatottal portyázó legjobbjaik nélkül – részt vettek a zala-

Az FTC legénysége. Háttul, balról: Havasi Mihály technikai vezető, Erdélyi, Pölöskei, Szabadi, Bodnár József gyúró, Pintér, Haáz, Zsiborás. Középen: Pusztai László szakosztályvezető, Szántó, Zsinka, Hámori, Dalnoki Jenő vezetőedző, Vépi Péter pályaedző, Fischer, Zsivótzky, Rab, Monostori Károly intéző, Elöl: Strausz, Deák, Ebedli, Takács, Kvaszta, Bánki, Keller, Jancsika, Kincses

egerszegi teremtoránán, majd a Dynamo Berlin, a ZTE és a Haladás előtt megnyerték a *Zalai Hírlap* nagypályás kupáját. A kéthetes edzőtáborozás végén 4-1-re legyőzték az Újpesti Dózsát. Mindenki itt járt, aki számított, Blohin, Besszonov, Zavarov, Belanov, Demjanyenko...

A Bp. Honvéd februárban egy mosztari tornán vett részt, előbb 3-2-re kikapott a Velezstől, majd 2-2-es döntetlent játszott a belgrádi Partizannal.

A nyáron az Újpest, a Ferencváros, az MTK-VM, a Siófoki Bányász, a Videoton is elindult az Intertotó-kupában. A legjobban a lila-fehérek szerepeltek, csoportgyőztesek lettek az Aarhus, a Grasshoppers és az Admira-Wacker előtt. A Siófoknak túl erős volt a Lech Poznań, a Linzer ASK és az Odense Boldklub kvartettje. Ugyancsak utolsó lett a maga négyesében a Ferencváros, amely mindössze két pontot szerzett a prágai Slavia, a Sturm Graz és a Luzern ellen. Az MTK-VM a Fortuna Düsseldorf mögött a második helyen zárt a csoportjában, de az FC Liège és a holland NEC előtt. A Vidi ugyancsak másodiknak futott be, a Malmö mögött, viszont a Górnik Zabrzét és a Rosenborgot maga mögé utasítva.

Az élvonal újonca

Siófoki Bányász

Alapítási ideje: 1924

Megszűnt: 2004. (Újjáalapítva: 2005)

Színe: piros-fekete

Idényei száma a magyar élvonalban: 20 (1985–1994, 1996–2000, 2002–2004, 2007–2009, 2010–2013)

Sikerei: Magyar Népköztársasági Kupa-győztes (1984)

1967

1968

1969

1970

1971

1972

1973

1974

1975

1976

1977

1978

1979

1980

1981

1982

1983

1984

1985

1986

Névsorolvasás

BÉKÉSCSABAI ELŐRE SPARTACUS SC:

Leboniczky Imre 23 – Ottlikán Mihály 26/1, Szabó II László 27, Varga János 30/1, Takács József 19 – Steigerwald Zoltán 25/7, Pásztor József 30/3, Csanálosi Miklós 25/4 – Fecku István 22/3, Kanyári Zoltán 27/4, Szekeres József 28/6. A többiek: Fabulya György 19/1, Királyvári Károly 18/2, Vigh Tibor 15/2, Adorján Árpád 13, Vágó Zoltán 12, Szabó I László (k) 7, Újvári Zoltán 7/1, Takács Zoltán 5, Kanál Zoltán 4, Marik László 2, Antal Endre 1, Kelemen Gyula 1, Sulija Ottó 1

BP. HONVÉD:

Andrusch József 30 – Sallai Sándor 29, Nagy Antal 26/1, Garaba Imre 26/3 – Sikedi Gábor 28, Gyimesi László 28/1, Fitos József 29/4, Détári Lajos 27/27 – Bodonyi Béla 26/4, Dajka László 30/10, Kovács Kálmán 27/7. A többiek: Cseh András 18, Kerepeczky György 16, László II István 16/1, Dózsa Attila 10/2, Fodor Imre 7/2, Tóth József 6

CSEPEL SC:

Gelei Károly 30 – Kincses Béla 29, Elekes József 26, Szabó Károly 30, Gálhidi György 24 – Kelemen Gusztáv 23/2, Szebegyinszky András 28/6, Krasnyánszky Zoltán, Vági János 21 – Stefanov István 25/5, Kovács Ferenc 30/12. A többiek: Nagy János 18, Pölcz Károly 13, Birkás Péter 12/1, Kovács Imre 12, Kéoszt Ferenc 10/1, Kuczmozg Zoltán 7, Patrick Bernard Umoh 7/1, Zombori András 6, Ivanics László 4, Juhász Gábor 3, Budavári László 2, Habos Gábor 1, Pető Attila 1, Tömböly Kálmán 1

DEBRECENI MUNKÁS VASUTAS SC:

Mező József 30 – Nagy Lajos 25, Szűcs János 30/1, Duró József 18 – Sándor Csaba 19, Benyó Sándor 29/8, Varga István 21/1, Cseke Tamás 22 – Magyar Balázs 20, Mörtel Béla 21/3, Szabó József 24/3. A többiek: Kiss János 15, Magyar Zsolt 15, Bücs Zsolt 14/3, Supka Attila 14, Zsupos Attila 11/1, Kurucz Ádám 10/2, Till Lajos 10, Mohácsi Gyula 9, Szabó László 8, Borsányi István 7, Paróczai Sándor 5, Lakatos Csaba 2, Vancsa Miklós 1

FERENCVÁROSI TORNA CLUB:

Zsiborás Gábor 30 – Hámori György 27, Pintér Attila 27/5, Strausz László 29/2, Takács László 29/1 – Szántó Gábor 25/4, Ebedli Zoltán 19/1, Bánki József 19/4 – Zsinka János 19/2, Kvaszta Lajos 27/6, Palkovics István 20/6. A többiek: Kincses Sándor 18/1, Fischer Pál 14, Jancsika Károly 14, Keller József 14, Rab Tibor 13, Pölöskei Gábor 10, Zsivótzky Gyula 10, Batári Csaba 5, Szabadi László 4/1, Répási László 3, Simon Tibor 2, Dukon Béla 1, Pogány László 1

HALADÁS VASUTAS SE:

Hegedűs Péter 27 – Horváth Imre 30/1, Papp István 29/1, Pásztor Ferenc 25, Görög István 25/2 – Nagy József 28/10, Bognár Zoltán 27/2, Marton Róbert 18/4, Topor Antal 23/1 –

Dan László 20, Domján István 29/6. A többiek: Vörös Imre 18, Vörös Csaba 15, Pados József 13/2, Schröter Béla 13/3, Elekes Attila 11/1, Gyurmánczy Attila 9/1, Jos Smeets 6, Mikos Tamás 5, Szalay István 5, Kutasi Csaba (k) 3, Gere László 2, Szabó József 2, Hegyi Gábor 1

MTK-VM SK:

Gáspár József 26 – Varga István 25/3, Tóth József 27, Talapa Tibor 30 – Kékesi Rezső 25/1, Katzenbach Imre 25/2, Turtóczki Sándor 25/1, Szeibert György 28/13 – Fodor Imre 17/4, Boda Imre 29/13, Bognár György 22/4. A többiek: Kovács János 19, Turner Csaba 18, Fülöp Ferenc 15/2, Horváth Attila 14/1, Kajdy György 8, Oroszki Péter 7/1, Szalai Attila 7, Huszárk László 5, Petry Zsolt (k) 4, Orovecz György 3, Lőrincz Emil 2, Balogh Gábor 1

PÉCSI MUNKÁS SC:

Bodnár László 30 – Kónya Mihály 27/1, Toma Árpád 30/1, Róth Antal 19/6, dr. Brezniczky Sándor 29/3 – Túri Zsolt 28/12, Lőrincz Sándor 29/3, Czérna Sándor 23/1, Megyeri Károly 24/2 – Lovász Ferenc 25/8, Mészáros Ferenc 18/5. A többiek: Bérczy Balázs 17/2, Dobány Lajos 16/1, Lutz Jakab 12/1, Bendes Tibor 11, Csoboth Róbert 10, Dárdai Pál 10, Udvardi Zoltán 9/1, Réfi Gábor 7/1, Márton Gábor 5, Takács Jenő 4, Tomka János 2, Pillingér Béla 1

RÁBA ETO:

Mészáros Ferenc 23 – Csonka Gyula 27/1, Hlagyvik Gábor 23, Rezi Lajos 22, Turbék István 23/1 – Szijártó László 16, Rubold Péter 27/4, Hannich Péter 27/17, Preszeller Tamás 29/1 – Melis Béla 27/14, Hajszán Gyula 26/6. A többiek: Sarlós András 15, Szabó Ottó 15/2, Szentes Lázár 15/9, Horváth Róbert 12, Somogyi József 12, Menyhárt Ernő 11, Rugovics Vendel 8/1, Ulbert Tibor (k) 7, Weimper István 5, Fischli Róbert 3, Inczédi Lajos 2, Kiss Zsolt 2, Süle János 2, Csikós Lajos 1, Ördög József 1, Póczik József 1

SIÓFOKI BÁNYÁSZ:

Kovács László 24 – Brettner Csaba 29, Olajos Sándor 24, Pardavi Károly 25, Virágh Ernő 19 – Szajcz Miklós 27, Bódi Zoltán 19, Nagy Mihály 21, Zsadányi László 24/3 – Boda Mihály 26/4, Horváth I László 29/6. A többiek: Takács László 15, Tieber László 15, Kiss Péter 14, Árky Lajos 11/3, Handel György 11, Horváth II László (k) 8, Marozsán János 7, Belényesi László 4, Jankovics Sándor 2, Nagy Tibor 2, Onhausz Tibor 1

TATABÁNYAI BÁNYÁSZ SC:

Józsa Miklós 13 – Vincze József 26, Lakatos Károly 27, Szabó László 28/1, Szalma József 22 – Hermann Sándor 25, Emmer László 29/1, Schmiadt István 20/2 – Kiprich József 27/13, Plotár Gyula 28/10, Vincze István 25/6. A többiek: P. Nagy László 16, Tepszics Ignác 16, Udvardi I Endre 11, Udvardi II

1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976
1977
1978
1979
1980
1981
1982
1983
1984

Ervin 11, Barabás Tibor 10, Kiss Imre (k) 9, Zircher György 9, Dombai András (k) 8, Simon Tibor 7/1, Nagy Tibor 3, Takács Péter 2

ÚJPESTI DÓZSA:

Szendrei József 29 – Herédi Attila 27/3, Kovács Ervin 23/1, Szabó András 27, Kozma István 27 – Horváth Károly 18, Steidl Sándor 24/4, Rostás Sándor 27/6 – Schróth Lajos 21/3, Dékány Gábor 26/3, Kiss Sándor 21/5. A többiek: Grósz János 16, Kardos József 15/2, Ambrus László 14/3, Vig Péter 14/1, Szűcs János 11/1, Balogh Zoltán 10, Kürtösi Ferenc 9, Harasztia József 6, Kecskés Zoltán 6, Selmeczi András 6, Haáz Ferenc 4, Palkovics István 4, Balogh István 1, Pfeffer Péter 1, Steidl Ákos 1, Szieben László (k) 1

VASAS SC:

Kakas László 24 – Farkas Tibor 23/1, Híres Gábor 19/1, Balog Tibor 27, Csorba János 17 – Balogh Attila 20/2, dr. Birinyi István 24/1, Rácz László 26, Teodoru Vaszilisz 21/3 – Borostyán Mihály 29/12, Szijjártó István 27/2. A többiek: Nyúl István 16/6, Izsó Ignác 15/2, Pecha László 14, Zvara József 13/1, Csik Ferenc 10, Kovács István 10/2, Mészöly Géza 9, Csima György 7, Gubucz László 7/2, Gulyás István (k) 6, Várady Béla 6, Rixer Géza 4/2

VIDEOTON SC:

Disztl Péter 28 – Végh Tibor 27, Disztl László 28/2, Csuhay

József 25, Horváth Gábor 20 – Vaszil Gyula 18, Csongrádi Ferenc 23/1, Vadász Imre 29/3 – Májer Lajos 29/3, Kerekes György 26/6, Novath György 27/2. A többiek: Csucsánszky Zoltán 17/2, Wittman Géza 17, Szabó József 15/5, Simon Ferenc 13/1, Gyenti László 10, Borsányi István 7, Kurucz Ádám 7, Gömöri Ottó 4, Sallói István 4, Csrepka Tamás 2, Koszta János (k) 2, Selyem Nándor 2, Faddi Máté 1

VOLÁN SPORT CLUB:

Varga Nándor 17 – Kertész Róbert 25, Hegedűs Béla 29, Forintos József 20/2, Hatvanger Zoltán 28/5 – Huszár József 30, Seres Gábor 29/6, Krómer Árpád 24/1 – Morgós Gábor 25/4, Kotul László 15/5, Katona György 29/6. A többiek: Szabó Sándor 13, Kiss Zoltán 13, Kiss Ferenc 12, Simon János 12/1, Tóth József 11, Jancsika Károly 9, Kovács László (k) 9, Vincze Sándor 9, Rosner György (k) 6, Farkas József 4, Szepessy László 4, Kóczyán Tibor 3, Mészáros István 2, Oláh Ottó 2, Varga Dénes 1

ZALAEGRSZEGI TE:

Balázs Zsolt 29 – Sipos Sándor 28, Csepregi András 29/5, Pecsics Tibor 29, Péter Zoltán 21/2 – Czigány Csaba 19/3, Soós István 25/5, Galántai Tibor 30/3 – Nagy Imre 29/14, Gass István 22/1, Páli Attila 29/10. A többiek: Nagy Tamás 18/1, Varga István 18, Rózsa László 15/1, Farkas Csaba 14/1, Molnár László 13/1, Szigeti András 13, Kovács Sándor 6, Huszár Imre (k) 1, Vidos Attila 1

A DMVSC 1985–1986-os kerete. Hátsó sor (balról): Mező József, Kiss János, Magyar Balázs, Kurucz Ádám, dr. Puskás Lajos vezetőedző, Szabó Béla pályaedző, Szűcs János, Till Lajos, Supka Attila, Horváth Béla. Középső sor: Vincze Ferenc gyűró, Zsupos Attila, Benyó Sándor, Duró József, Szűcs István, Szabó László, Erdei László, Nagy Lajos, Nagy Ernő szertáros. Első sor: Magyar Zsolt, Cseke Tamás, Szabó József, Sándor Csaba, Vancsa Miklós

1985

1986

1967

1968

1969

1970

1971

1972

1973

1974

A Videoton együttese. Hátsó sor, balról: Kovács Ferenc vezetőedző, Disztl P., Szabó, Novath, Simon, Molnár Ferenc gyúró, Gömöri, Borsányi, Koszta, Hartyáni Gábor pályaedző. Középen: Májér, Kerekes, Vadász, Kurucz, Végh, Wittman, Horváth, Csongrádi, Csuhay. Elöl: Csucsánszky, Disztl L., Faddi, Vaszil, Gyenti, Csreпка

1975

1976

A Békéscsabai Előre gárdája. Hátul, balról: Marosvölgyi Károly pályaedző, Takács II, Ottlakán, Süle István vezetőedző, Steigerwald, Fabulya, Takács I, Csanálosi, Such Sándor technikai vezető. Középen: Szabó I, Vigh, Fecsku, Szabó II, Leboniczky. Elöl: Krasnyánszky, Pásztor, Királyvári, Kanyári, Varga, Baukó András gyúró

1977

1978

1979

1980

1981

1982

1983

1984

1985

1986

Az 1985–1986. évi Nemzeti Bajnokság I végeredménye

1. Bp. Honvéd	30	17	11	2	63-29	45	NB II												
2. Pécsi Munkás SC	30	15	9	6	48-26	39	1. Dunaiújvárosi Kohász	38	22	10	6	67-34	54						
3. Rába ETO	30	13	11	6	60-43	37	2. Eger SE	38	19	15	4	68-33	53						
4. Zalaegerszegi TE	30	12	12	6	48-34	36	3. SZEOL-DÉLÉP SE	38	21	9	8	75-42	51						
5. Ferencvárosi TC	30	12	10	8	35-29	34	4. Diósgyőri VTK	38	17	11	10	64-47	45						
6. Videoton SC	30	10	12	8	25-24	32	5. Nyiregyházi VSSC	38	13	14	11	44-39	40						
7. MTK-VM	30	11	7	12	45-39	29	6. Keszthelyi Haladás	38	13	13	12	44-43	39						
8. Tatabányai Bányász	30	9	11	10	34-30	29	7. Salgótarjáni BTC	38	13	11	14	48-45	37						
9. Vasas SC	30	11	7	12	37-43	29	8. H. Metripond SE	38	12	13	13	54-53	37						
10. Haladás VSE	30	9	9	12	34-37	27	9. Komlói Bányász	38	15	7	16	63-72	37						
11. Újpesti Dózsa	30	8	9	13	35-48	25	10. Váci Izzó MTE	38	12	12	14	49-52	36						
12. Békéscsabai Előre	30	8	9	13	35-48	25	11. Nagykanizsai Olajb.	38	12	12	14	47-52	36						
13. Debreceni MVSC	30	7	11	12	24-46	25	12. Szolnoki MÁV MTE	38	14	8	16	43-51	36						
14. Siófoki Bányász	30	8	8	14	28-46	24	13. Bajai SK	38	13	10	15	55-69	36						
15. Csepel SC	30	8	6	16	28-41	22	14. Szekszárdi Dózsa	38	11	14	13	39-58	36						
16. Volán SC	30	5	12	13	30-47	22	15. Ganz-MÁVAG	38	11	13	14	57-63	35						
							16. Veszprémi SE	38	12	11	15	49-55	35						
							17. H. Szabó Lajos SE	38	14	6	18	46-51	34						
							18. Soproni SE	38	10	12	16	42-52	32						
							19. Debreceni Kinizsi	38	8	12	18	42-58	28						
							20. K. barcikai Vegyész	38	8	7	23	44-71	23						

Az NB I góllövőlistájának élcsoportja

1. Détári Lajos (Bp. Honvéd)	27
2. Hannich Péter (Rába ETO)	17
3. Melis Béla (Rába ETO)	14
3. Nagy Imre (ZTE)	14
5. Boda Imre (MTK-VM)	14
5. Kiprich József (Tatabánya)	13
5. Szeibert György (MTK-VM)	13

A Területi Bajnokság csoportgyőztesei

Bakony-csoport: MÁV DAC.	Dráva-csoport: Kaposvári
Rákóczi.	Duna-csoport: Budafoki MTE.
Körös-csoport:	Szarvasi Vasas.
Mátra-csoport: Ózdi Kohász.	Tisza-csoport: Debreceni Universitas SE.

Az I. osztályú mérkőzések eredményei

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.
1. Bp. Honvéd	X	0-0	1-0	0-0	2-0	3-0	5-5	0-0	2-1	2-1	6-0	3-2	7-0	2-1	2-2	4-1
2. Pécsi MSC	2-4	X	1-1	2-4	1-1	2-0	2-0	3-1	1-0	2-1	2-2	4-1	3-0	6-0	2-1	4-0
3. Rába ETO	1-1	2-0	X	1-1	4-5	1-0	1-1	2-1	5-1	3-2	2-2	4-1	4-2	3-1	3-1	2-0
4. Zalaegerszegi TE	4-2	1-2	4-3	X	3-2	1-0	1-1	2-0	2-0	2-2	1-1	3-0	2-3	2-0	0-0	0-0
5. Ferencvárosi TC	1-1	1-0	11	2-1	X	0-1	1-1	2-0	1-0	2-1	3-1	1-1	2-0	0-0	1-0	3-1
6. Videoton SC	0-0	2-0	2-2	2-1	0-0	X	2-0	0-0	0-1	1-0	2-2	2-0	1-1	2-1	1-0	0-0
7. MTK VM SK	0-2	1-1	2-2	2-3	0-1	2-0	X	1-0	1-2	2-0	1-2	2-0	2-0	6-0	3-2	3-0
8. Tatabányai Bányász	2-2	1-2	2-0	1-1	0-0	0-0	0-1	X	0-0	1-1	1-0	6-1	2-0	3-2	2-0	2-0
9. Vasas SC	1-0	0-0	3-5	3-2	0-2	0-0	2-1	0-0	X	0-0	6-3	2-1	2-3	4-2	1-0	2-2
10. Haladás VSE	0-0	1-2	2-1	0-2	2-0	3-2	2-1	1-1	23	X	1-1	0-1	4-2	1-0	2-0	1-1
11. Újpesti Dózsa	2-3	1-0	1-3	0-1	1-0	2-0	1-3	1-0	0-1	0-1	X	0-0	0-0	0-1	1-2	1-1
12. Békéscsaba	1-3	0-1	2-2	3-2	1-1	1-2	1-0	3-1	1-1	2-0	0-1	X	0-0	3-0	1-1	2-2
13. Debreceni MVSC	1-1	0-0	1-1	0-0	0-0	0-0	1-2	1-2	1-0	1-0	0-3	1-1	X	2-1	2-1	0-0
14. Siófoki Bányász	0-1	0-3	0-0	0-0	2-0	1-1	0-0	2-2	2-0	0-0	1-0	1-2	2-0	X	3-0	1-0
15. Csepel SC	1-2	0-0	2-0	0-0	2-1	0-2	3-1	0-3	1-0	0-1	0-0	0-3	2-0	1-2	X	3-0
16. Volán SC	0-2	0-0	0-1	2-2	2-1	0-0	2-0	2-0	3-1	2-2	2-3	2-0	1-2	2-2	2-3	X

1985

1986

Portrék

Az utolsó magyar Császár

Albert Flórián 1941. szeptember 15-én született Hercegszántón. Testmagassága 180 cm, versenysúlya 77 kg. 1952-ben kezdte a futballt a Ferencváros (az akkori Bp. Kinizsi – a szerzők) úttörőcsapatában. (*Labdarúgás 1964. február*) Később is csak a Fradiban játszott, kivéve a braziliai bemutatókat, amelyeken a világhírű Flamengo vörös-fekete dresszét viselte. 1967. januárban két hetet töltött Rióban, a Vasco da Gama ellen egy teljes meccset végighajtott, majd a másodikon 55 percet. Az elsőt 2:0-ra megnyerte a Fla, s a magyar csillag gólpasszal járult hozzá a sikeréhez, a másodikat 2:0-ra elveszítette. (*Labdarúgás 1967. február*)

A jeles zenész, Zorán Sztevanovity megemlítette, hogy jó viszonyt ápol a Flórinak becézett klasszissal, valamint azt is, hogy barátja beszél szerbül. (*Labdarúgás 1967. szeptember*) (Albert édesanyja, Jelity Magdolna római katolikus sokác volt, s ez a népcsoport horvátnak vallja magát, megérti a szerbet is. A kis Flóri hároméves sem volt, amikor elveszítette az anyját, ám a nagyszüleitől megtanulta a nyelvet.)

„Gyermekkorom boldog éveit Hercegszántó jelentette. (...) Ha valami bánat nyomja a szívemet, kocsiba ülök, és arra a vidékre hajtok, hogy földszagot érzek. Imádtam a kaszálást, a szüretelést meg a lovakat. Mellettünk volt egy istálló, állandó vendége voltam, ott szerettem meg a lovakat (...) Ha tizenegy éves koromban apám nem költözik Budapestre, alighanem mezőgazdász lett volna belőlem.” – olvasható Albert vallomása az igazi otthonról *Nagy Béla: Fradi futballévszázad* című könyvében.

A kivételes adottságú tinédzser még nem egészen 16 évesen már az ifjúsági válogatottban szerepelt, s nem akárki, Jeny Rudolf edző nevezte nagy tehetségnek. (*Képes Sport 1957. augusztus 13.*)

A román ifik ellen két gólt rúgott Bukarestben, 3:1-re győztek a magyarok odakint. (*Képes Sport 1957. november 12.*) Közel egy esztendő múlva megint betalált a hazaiak hálójába a román fővárosban, fiataljaink százezer néző előtt 4:1-re diadalmaskodtak. (*Képes Sport 1958. október 28.*)

1957 és 1959 között tizenegy mérkőzésen ugyanannyi gólt szerzett az ifjúsági válogatottban, amellyel 1959. áprilisban bronzérmes lett a bulgáriai UEFA-tornán. Noha csak három mérkőzésen játszott a négyből, hatszor volt eredményes. (*Nagy Béla: Futballkrónika 1901–*

Telt ház előtt játszott az ötvenes évek második felében Budapest kölyökkválogatottja a Népstadionban.

Balról a hatodik fehér mezes Albert Flórián

1959) 1959-től 1960-ig tizenegyszer lehetett olimpiai válogatott (a nem hivatalos mérkőzéseket is beszámítva), és tizenkét találattal örvengettette meg a híveit. A selejtezőkön kétszer vette be az osztrákok, majd kétszer a csehszlovákok kapuját. A bronzéremmel zárt 1960-as tornán Indiának egy, Perunak és Franciaországnak két-két gólt rúgott, viszont az elődöntőn (Dánia) és a 3. helyért vívott találkozón (Olaszország) eredménytelen maradt. 1960-ban egyszer pályára küldték Közép-Magyarország válogatottjában. 1959 és 1971 között huszonkilenc Budapest-válogatottsága is volt, azokon huszonkétszer talált a hálóba. 1972-ben háromszor a B-válogatottban kapott lehetőséget, egyszer volt eredményes. 1961 és 1972 között a válogatott keret tizennyolc (nem hivatalos) meccsén hatszor vette be a kapukat. *(Nagy Béla és Rochy Zoltán gyűjtése)*

Szlamol 1959-ben, az NSZK elleni meccsen

Csak néhány nappal azután, hogy sikeres érettségi vizsgát tett a Madách Imre Gimnáziumban, 1959. június 28-án debütált a nagyválogatottban. A Népstadionban 3:2-re győztünk a svédek ellen. Az A-válogatottban összesen 75 hivatalos találkozón szerepelt, 31 góljával tizedik az örökranglistán. (A nála később bemutatkozottak közül csak Bene Ferenc és Nyilasi Tibor előzi meg.) 1974. május 23-án vett búcsút a címeres meztől, Székesfehérváron Magyarország 3-2-re legyőzte Jugoszláviát.

Pályára lépett a chilei világbajnokságon 1962-ben, négy találatával tárgólkirályi címet szerzett. 1964-ben a spanyolországi Európa-bajnoki (Nemzetek Európa Kupája) bronzérmes lett. Az 1966-os angliai világbajnokságon is főszeréhez jutott. A brazilok ellen elképesztően jól futballozott Liverpoolban. Az 1972-es belgiumi Európa-bajnokság mindkét, magyar vonatkozású mérkőzésén bevetették, sajnos ő sem tudott csodát tenni, így meg kellett elégednie a 4. pozícióval. Ma örömtüzek gyulladnának szerte az országban egy Eb-negyedik hely után...

Karrierje delelőjén, 1968. november 6-án, három honfitársa, Farkas János, Novák Dezső és Szűcs Lajos társaságában játszhatott Brazíliában, a világválogatottban. Ő rúgta a becsületgólt a Seleção ellen (1:2). 1972-ben bekerült Európa válogatottjába, a következő esztendőben pedig ismét a világválogatottba. (Bő évtized múlva még egyszer játszott a földkerekség válogatottjában. Igaz, 1984-ben már az öregfiúk között osztottak számára szerelést.)

Az élvonalban a Diósgyőr elleni 3:1-es győzelemmel mutatkozott be 1958. november 2-án. „Az FTC csatársorában kissé elfogódottan játszott, de szemfüles góljaival jelezte, hogy később magára talált”. *(Képes Sport 1958. november 4.)* Két találat mindjárt az első bajnokin? Nem volt rossz – kezdetnek. A folytatásban, az 1958–1959-es idényben 15 mérkőzésen küldték harcba, s hat találatot jegyzett.

1960-ban a sajátos lebonyolítású Közép-európai Kupa győztese lett a IX. kerületi gárdával, amelynek középcsatáraként tekintélyes éremmennyiséget halmozott fel: 1959–1960-

Címeres mezben, 1972 tavaszán...

... és valamikor a hatvanas évek közepén

ban ezüst, 1961–1962-ben bronz, 1962–1963-ban arany, 1963 őszen bronz, 1964-ben arany, 1965-ben ezüst, 1966-ban ezüst, 1967-ben arany, 1968-ban arany, 1969-ben bronz, 1970-ben ezüst, 1970–1971-ben ezüst, 1972–1973-ban ezüst, 1973–1974-ben ezüst ütötte a markukat.

A Magyar Népköztársasági Kupában két döntőben játszott: 1967 áprilisában, az előző évi sorozat megismételt fináléjában a Győri Vasas ETO ellen (2:3) a vesztes oldalon, ellenben 1972-ben a győztesen. Július 12-én, a Megyeri úti finálé 84. percében lecsapott egy lezseren hazapöckölt labdára, kicselezte Rothermel Ádámot, „és laposan a kapu közepébe gurított” (Ferencváros–Tatabányai Bányász 2-1). (*Népsport* 1972. július 13.)

Több olyan 90 perce is volt, amelyen tarthatatlannak bizonyult. 1960. december 11-én – a Népstadion húszezer nézőjének nagy-nagy öröme – hat gólt vágott az FTC–DVSC (7:0) bajnokin. A hétből a harmadikat Fenyvesi Máté zúdította a debreceniek hálójába. (*Népsport* 1960. december 12.) Akkor biztosan nem volt jogos az egyes szakemberek kritikája, mely szerint Albert a fizikai erővel hadilábon áll. (*Labdarúgás* 1962. december)

Apropó, hadak! 1964 őszen katonai szolgálatra vonult be Egerbe. Néhány ismert, élvonalbeli sorstársával együtt (Mészöly, Káposzta, Páncsics, Katona, Karába, Tamás, Szuromi, Lanczok, Vági, Havasi) bújt angyalbőrbe. (*Labdarúgás* 1964. december)

1960-ban, 1961-ben és 1965-ben magyar gólkirályi címet szerzett. 1964-ben és 1965-ben bekerült Az év csapatába. (*Labdarúgás* 1966. január) 1966-ban és 1967-ben is őt választotta az MLSZ Az év játékosának, s ugyanezt a címet érdemelte ki az említett két évben a *Labdarúgás* ankétján is.

Idézünk Komlóssy Imre, a DVSC egykori olimpiai válogatottnak kerettag jobbszélsője visszaemlékezéséből: „Talán 1963-ban történelhetett, mert már nem voltam aktív. A Nagyállomás köze-

lében laktam, lementem újságot venni a sarokra, és egyszerre csak éktelen kiabálásra figyeltem fel. Egy nagyobb csoport masírozott a pályaudvar felől az úttesten, mint május 1-jén volt szokásban akkoriban, a felvonulók előtt egy rendőrségi Moszkvics araszolt. Ferencvárosi szurkolók voltak. Zöld-fehér lobogókat lengettek, kolompoltak, doboltak, még trombitásuk is volt, de nem ez nyugozott le és döböntett meg igazán. Hoztak egy életnagyságú alakot, gondolom, furnérlemezből vágták ki az alapot, és arra ragasztották rá a fotót, amely Albert Flóriánt ábrázolta. Azt harsogták, hogy »Éljen a császár, éljen a császár!« Korábban nem hallottam Flórinak ezt a becenevét. Furcsa is volt, ugyanis kölyökkoromban Turay Sutytyót császározták ugyanígy a fradisták, aki Alberthez hasonlóan fenomenális futballista volt. A Bocskai elleni debreceni meccseken gyakran skandálták ezt a vendégdrukkerek.”

Az „új cézár” 1965-ben Vásárvárosok Kupáját nyert az FTC-vel, Torinóban győzték le érte 1:0-ra a Juventust. 1968-ban ezüstérmét szereztek ugyanezen a sorozaton.

Albert Flórián 1967 decemberében csodálatos napokat élt meg. Megszületett a fia, a kis Flóri – aki 1993 és 1996 között 6-szor szerepelt a magyar válogatottban –, és megkapta a *France Football* Európa legjobb játékosának felajánlott Aranylabdáját. Az egyetlen magyar győztes a pályafutása során összesen nyolcszor (1959, 1962–1968) kapott voksot a szavazáson. Az 1967-es győzelme előtti két évben is az első hat közé került. Kuriózum, hogy a *Labdarúgás 1967. decemberi* címlapja váteszesen megelőlegezte neki az elismerést és a díjat. 68 szavazatot kapott, 28-cal többet, mint a második helyezett Bobby Charlton. (*Labdarúgás 1968. január*) Akkor magasan ragyogott a szerencsecsillaga, sokan futballprófétának tartották, Orth, Sárosi doktor és Puskás utódának. Persze, nem mindenki látta így: „Párhuzamot vonni nevetség és felesleges. Albert Flórián és Orth György között bizonytalán több a különbség, mint a hasonlóság. (...) Mégis maradandó, ahogy Flóri perdít, indul és dirigál.” (*Képes Sport 1969. május 13.*)

Mintha valamiféle megmagyarázhatatlan, kozmikus rezonancia határozta volna meg a mozgását, amely senkiéhez sem volt hasonlatos. Naggyá tette a Ferencvárost, azonban hangulatember volt, s olykor dekoncentrálnak tűnt. Akik nem kedvelték, primadonnának, magakellettő egoistának kiáltották ki. Ténykérdés, ki kellett őt szolgálni a pályán, ámbátor ihletett óráiban nem tartott igényt császári alattvalói asszisztenciájára, maga alakította ki és fejezte be sikerrel az akcióit. Meg kell hagyni, pazar udvartartása volt. Baróti Lajos szövetségi kapitány legnagyobb problémája éppen abból fakadt, hogy meg kellett találnia az Alberthez hasonló képességekkel megáldott, vele közel azonos színvonalon produkáló, azonos poszton bevethető sztárok (Bene, Farkas, Göröcs, Tichy) helyét a csapatában.

Albert uralkodói méltósággal szlalomozott a védők sűrűjében, és utánozhatatlan szertartásossággal tette csípőre a kezeit, ha méltánytalanság érte, vagy amikor nem ment neki igazán a játék. Utóbbi mozdulat már-már a védjegyévé vált. „Albert kezeit is kevesebbet lehetett szétárva látni, mint máskor” – engedett meg magának egy poént a sajtómunkás az FTC–Újpest derbi (2:2) után. (*Képes Sport 1968. május 21.*)

Ami a személyiségét illeti: Albert Flórián egy időben újságíró-gyakornokként az MTI-ben dolgozott. Sokat olvasott, Berkesi András és Alexandre Dumas voltak a kedvenc regényírói. Szívesen hallgatott könnyűzenét, kivált Frank Sinatra számait. A világ legjobb játékosának Pelét, a földkerekség legpokolibb hangulatú stadionjának a bilbaói tartotta. (*Labdarúgás 1967. szeptember*)

A Fla kölcsönjátékosaként

Túl a búcsún, a nyolcvanas évek elején

Vallott önmagáról: „Gyerekkorom óta kicsit furcsa természetű vagyok. Van egy futballon belüli és egy futballon kívüli életem.” (*Labdarúgás 1966. október*) Elemezte a Vargához fűződő kapcsolatát: „Én szeretni akarom Varga Zolit. Becsülöm kivételes képességeit. Soha egyetlen hangos szó sem esett közöttünk. (...) Sokan hányták már a szememre, hogy Varga Zoli nem akar másodhegedűs lenni. Erről csak annyit mondhatok, hogy én meg nem akarok primás lenni. (...) Bennem nincs Varga-ügy. Egyszer meg kellene kérdezni Zolit, benne él-e Albert-ügy?” (*Labdarúgás 1968. június*)

Azt nem jelenthetjük ki, hogy ha nem sérül meg Koppenhágában 1969. június 15-én, akkor nem következik be a marseille-i katasztrófa, ám hogy Dániában nem csupán a térszalagja szakadt ketté, hanem a futballista-karrierje is, azt sajnos igen.

A visszavonulását követően trénernek állt. 1974-ben edzői, 1988-ban szakedzői diplomát szerzett a Testnevelési Főiskolán. (*Ki kicsoda a magyar sportéletben? I.*) 1978-ban az FTC ifjúsági együttesét pallérozta. 1978 és 1982 között az al-Ahly Benghazi mestere volt, s ebben a minőségében jegyezte meg: „Úgy érzem, a líbiai válogatottban még volna helyem”... (*Labdarúgás 1979. augusztus*). 1983-ban hazatért, és egy esztendőn keresztül újból a zöld-fehér ifiket irányította, aztán 1985-ben még egy rövid ideig dolgozott az araboknál Líbiában. (*Dénes Tamás–Peterdi Pál–Rochy Zoltán–Selmeci József: Kalandozó magyar labdarúgók*) Különböző pozíciókat ellátva évtizedekig tevékenykedett a Ferencváros labdarúgó-szakosztályának vezetésében.

1974-ben az FTC örökös bajnoka lett. 2004-ben megkapta a Nemzet Sportolója kitüntetett címet. Hercegszántó, Budapest és Ferencváros egyaránt a díszpolgárává választotta. 2007 decemberétől 2014 júliusáig a nevét viselte a klub Üllői úti stadionja.

Albert Flórián Budapesten hunyt el 2011. október 31-én. Az óbudai temetőben alussza örök álmát. 2014-ben felavatott szobra az új Groupama Aréna előtt áll.

„Benne ott van a kor, amihez végül is igazodott, meg a korszak csöndes utálata, amiről beszélni sosem mert hangosan, inkább óvatoskodóan, s kockázatokat kerülően idomult az egészshez. Széj-jel is rothadt a zsenialitása a korrallal együtt. Nem tudnék még egy alakot mondani, akinek ennyire tanulságokkal teli a pályafutása” – írta róla N. Pál József, az ELTE irodalomtörténésze.

Ez a zsánerkép a France Football aranylabdásairól szóló párizsi könyvben is megjelent

Az első legális profi a szocializmusunkban

Bálint László 1948. február 1-jén született Budapesten, a X. kerületben. Magassága 179 cm, versenysúlya 75 kg. A IX. kerületi klub sajátnevelésű futballistája. *(Labdarúgás 1969. február)*

Maga mesélte a kezdetekről: „Apám a Ceglédben játszott, ő volt a példaképem. Kőbányán, a Kada utcában a labda rabjai voltunk”. *(Labdarúgás 1978. február)* 1957 márciusában került a két edző, Hajabács Géza és Agárdi Ferenc kezei alá, 1958. március 3-án a Bp. Postás kölyökcsapata ellen vívott először bajnokit a Fradi szerelésében (2:0). Hatalmas szabadrúgásgóllal indított. *(tempofradi.hu)*

Az ifjúságiak között még csatárként szerepelt, később került hát-ra, a védelem tengelyébe. A posztjáról ezt mondta: „Ott játszom, ahol edzőm szerint a legnagyobb szükség van a játékomra. S ahol a legtöbb hasznot veszi a csapatom.” *(Labdarúgás 1975. március)*

Mátrai Sándor távozását követően, Lakat Károly dr. trénersége idején, az 1968 eleji, közép-amerikai túrán mutatkozott be az FTC első csapatában, a Takács Béla – Novák, Bálint, Horváth László – Juhász, Szűcs – Szőke, Varga, Albert, Rákosi, Katona alkotta tizenegyben. Néhány héttel később, 1968. március 3-án, a Salgótarjáni BTC elleni találkozón debütált az NB I-ben (2:2). Összesen 317 élvonalbeli összecsapásig jutott, ezeken 37 gólt jegyzett. Hazai pályafutása során kétszer bajnok (1968, 1975–1976), négyszer Magyar Népköztársasági Kupa-győztes (1972, 1974, 1976, 1978) lett. (Az 1978-as, hosszabbításos döntőben gólt szerzett a PMSC ellen, majd csapatkapitányként ő vette át a patinás serleget.) Az ezüstjelenek gyűjtése az 1968-as VVK-döntőben indult (igaz, a Leeds United elleni elbukott finálékon nem jutott szóhoz), majd a nemzetközi porondon az 1972-es olimpiával, utóbb a KEK-döntővel folytatódott. A bázeli meccs ma is fájdalmas emlék a számára, hiszen 1975. május 14-én, a Dinamo Kijev ellen (0-3) eltiltás miatt nem szerepelhetett, ugyanis előtte kiállították Belgrádban. *(Dénes Tamás–Rochy Zoltán: A Kupa-győztesek Európa-kupája története)* 1976-ban túlkorosként U23-as Európa-bajnoki ezüstérmet kapott. Ötször volt bajnoki (1970 tavasz, 1970–1971, 1972–1973, 1973–1974, 1978–1979), kétszer pedig MNK-ezüstérmes (1977, 1979). Az élvonal bronzát háromszor akasztották a nyakába (1969, 1974–1975, 1976–1977).

1974-ben megkapta az FTC örökös bajnoka elismerést. 1975-ben Az év játékosának választotta meg az MLSZ. Akkor volt népszerűsége csúcán, a *Képes Sport* Az Ön tizenegye szavazásán a neve a lapok több mint 95 százalékán szerepelt.

Ezeket a jelzőket és sztereotípiákat a *Népsport* olvasói írták róla, akik az első helyre voksolták a *Ki az ön játékos?* című játékban: „(...) lelkes, van szíve, mindig mindent belead, nem ismer elveszett labdát, mindig győzni akar, keményen, de sportszerűen focizik.” *(Labdarúgás 1975. március)*

Hátvéd a vártán: Bálint
1974-ben

Toldi Géza átadja az általa alapított vándordíjat a szezon legjobb ferencvárosi játékosának. 1974-ben és 1975-ben Bálint László volt a kitüntetett

Bárónak becézték. Ennek magyarázata: mindig arisztokratikusan elegáns volt, a küzdőtéren és azon kívül is. Az 1960-as évek végén, 1970-es évek legelején sokaknak szúrta a szemét, hogy „koz-mopolita” hosszú haját visel, és amikor a gyepszőnyegre lép, keresztet vet, megcsókolja a nyakában függő fészületet, majd a két kezét össze-téve elmond egy rövid imát. Kuriózum, hogy legendásan retteget a repülőutaktól.

Baróti Lajos szövetségi kapitány véleménye róla az argentinai világbajnokság előtti fél év kezdetén: „Klubja hullázmó teljesítménye erősen kihatott játékára. Tartózkodásával, hátrálásával sokszor beengedte az ellenfél támadásait a tizenhatoson belülre, s ebből sok meleg helyzet adódott, így könnyen vét tizenegyest. Nagyon jól szerel a földön, a légi párbajokban viszont már gondok mutatkoznak. Jobb szereplését erőnléti problémák is gátolták. Továbbra is bízom benne, abban, hogy a VB-döntőbe kerültünk, hervadhatatlan érdemei vannak.” (*Labdarúgás 1978. január*)

Bálint László az A-válogatottban 1972. március 29. és 1982. június 18. között 76 mérkőzésen négy gólt szerzett.

Részt vett az argentinai és a spanyolországi világbajnokságon.

1969-től 1976-ig tizennyolcszor lépett pályára az utánpótlás-válogatottban. 1970-ben egyszer, 1972-ben kétszer szerepelt az olimpiai együttesben. (Utóbbiból három egyben hivatalos válogatott mérkőzés.) A müncheni tornáról ezüstéremmel érkezett haza. 1972-ben egyszer Budapest-válogatott is volt. 1975-ben két olimpiai selejtezőt

Az 1978-as Mundialra készülő keret. Állnak, balról: Gujdár, Kereki, Martos, Török, Kocsis, Tóth J., Mészáros. Térdelnek: Törőcsik, Fazekas, Bálint, Pintér, Zombori. Elöl: Pusztai, Nyilasi, Várady, Nagy L.

vívott Bulgária ellen. (Hivatalos válogatott meccsnek számítanak.) 1972-től 1982-ig a nagyválogatott keret (nem hivatalos) 90 percen huszonnyolcszor vetették be, s a fellépésein kétszer volt eredményes. *(Rochy Zoltán gyűjtése)*

Az első honi labdarúgó volt, aki a szocializmus éveiben legális külföldi szerződés kötésére engedélyt kapott. Noha először az Ajaxszal állapodott meg, a hollandok a munkavállalási engedély hiányára hivatkozva végül mégsem fogadták. Az egykori Kispest-játékos, az akkor már évtizedek óta Belgiumban élő Béres András, valamint Szepesi György MLSZ-elnök közbenjárásával az FC Bruges szerződtette. Érdekes, hogy családja nélkül költözött ki Németalföldre, hogy csak a labdarúgásra tudjon koncentrálni.

1979. augusztus 17-től 1981. június 30-ig a flandriai alakulat profija volt. Az első kinti idényében belga bajnoki címet nyert, majd elhódította a Belga Szuperkupát is. (A Beverent verték meg érte 4-3-ra büntetőkkel a kék-feketék.) Összesen 48 bajnokija volt a flamandoknál. Csapattársai közül említést érdemel a dán válogatott kapus, Birger Jensen, a belga válogatott Jan Ceulemans, valamint Magyar István, akivel az FTC-ben meg a nemzeti tizenegyben is együtt futballozott.

Bálint László 1981. július 1-től és 1983. június 30-ig Franciaországban, a Toulouse FC-ben játszott, a csapatkapitányságig vitte. Az első idény végén feljutott a gárdával az ottani első osztályba. A Division I-ben klubtársa volt Csapó Károly is. 1983. július 1-től 1984. június 30-ig az A.S. Grenoble együttesét szolgálták. 1983. december 13-án, a Cannes–Grenoble bajnokin Bálint súlyos térsérülést szenvedett, s a műtétet követően fel kellett hagynia a játékkal. *(Pálfalvi Gábor: Idegenlégiosok)*

1977-ben a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetemen közgazdász, 1988-ban a Testnevelési Főiskolán labdarúgó-szakedzői diplomát szerzett.

A visszavonulása után két periódusban is volt a Bp. Volán SC pályaedzője, vezetőedzője, majd szakmai igazgatója (1985–1987, 1991). 1988. március 16-tól 1988. május 17-ig – technikai igazgatói titullal – hat találkozóon (2 győzelem, 2 döntetlen, 2 vereség) irányította a magyar válogatottat. 1992-ben a Kispest-Honvéd ügyvezető igazgatója, az NB I-es liga elnökhelyettese, az MLSZ elnökségének tagja volt. *(Ki kicsoda a magyar sportéletben? I.)*

Az utóbbi két évtizedben, miután a nevéhez kapcsolták a Taurus-pálya nagy haszonnal való eladásának történetét, elszakadt a labdarúgástól. Családjával a Szentendrei-szigeten él, ahol egy lovas tanyát vezet.

Ferike túl jó fiú volt ahhoz, hogy szeressék

Bene Ferenc 1944. december 17-én született Balatonújlakon. Testmagassága 170 cm, versenysúlya 70 kg. 1958-ban a Marcali MEDOSZ-ban kezdett futballozni, 1960-ban a Kaposvári Kínizsihez került. Onnét vitte el 1961 nyarán az Újpesti Dózsa. (A lilák egykori rettegett bombázója, a Kaposváron élő Avar Ricsi ajánlotta a klubvezetés figyelmébe – *a szerzők.*) 1961. augusztus 20-án játsotta első élvonalbeli bajnokiját a Pécs ellen (3:0), nem volt még 17 esztendő. (*Labdarúgás 1968. szeptember*) Szombathelyen, a Haladás–Újpesti Dózsa mérkőzésen „mesterhatost” jegyzett (0:6) 1962. október 21-én – mindössze 30 NB I-es találkozóval a háta mögött. (*Népsport 1962. október 22.*) „A fiatal Bene a hetedik bajnoki mérkőzésen játszott középcsatárt, s ismételten bebizonyította, hogy ezen a poszton van az igazi helye. Egyik legnagyobb erénye a gólképességen kívül: minden idegszálával kapura tör.” (*Képes Sport 1962. november 6.*)

1961-ben kétszer, 1962-ben háromszor volt ifjúsági válogatott, gólt nem lőtt az ifik közt. Tagja volt az 1962-es romániai UEFA-tornán a korosztályos válogatottnak, a magyar–spanyol (0:0) összecsapáson a tizenegyest a bal kapufának lőtte.

„Mintha a pályán sem lett volna” – írta róla *Kéri László*.

A legényke nem győzött magyarázkodni: „Fáradt voltam...” (*Képes Sport 1962. április 24.*)

A nagyválogatottban – ifjúsági korban lévőként – Grosics Gyula búcsúmérkőzésén, 1962. október 14-én debütált a jugoszlávok ellen (0:1). Hetvenhat válogatottsággal, 36 góllal a neve mellett búcsúzott Nyíregyházán a nemzeti tizenegyedtől 1979. szeptember 12-én.

Szerepelt a B-válogatottban (5 mérkőzés/3 gól, 1962–1964), az olimpiai csapatban (a nem hivatalos mérkőzéseket is beszámítva 29/44, 1963–1964), a Budapest-válogatottban (26/12, 1963–1967), az utánpótlás-válogatottban (1/3, 1967), a ligaválogatottban (1, 1977) és az úgynevezett A-válogatott keret nem hivatalos mérkőzésein (32/16, 1965–1977). (*Rochy Zoltán gyűjtése*)

Az 1964-es Európa-bajnokságon (Nemzetek Európa Kupája) bronzérmert nyert, a spanyolországi négyes döntő társgólkirályát is személyében tisztelhetjük. Tokióban olimpiai bajnok és gólkirály lett. A futballtörténelemben soha, egyetlen tinédzser sem szerzett két ilyen fontos tornán fél éven belül két gólkirályi címet!

A válogatott csatártárs, Albert Flórián véleménye: „Nem véletlen, hogy Bene ma már a legeredményesebb játékosok között található. Roppant gólveszélyes, ott terem mindjárt a kapu előtt, ha akármilyen kis gólszerzési lehetőség kínálkozik. Pontosan ilyen típusú játékosra van szüksége minden csapatnak. Tudása belül érvényesül igazán.” (*Labdarúgás 1964. február*) Az utolsó mondatra érdemes figyelni igazán, hiszen a belsőcsatárbőség miatt a jobbszélre száműzött Ferike 1966 nyarán az angolai világbajnokság legkiválóbb jobbszélsője lett.

Bene Ferenc érmekből annyit halmozott rakásra az évek folyamán, hogy egy ékszer-üzlet kirakatát gond nélkül meg lehetne velük tölteni. Nyolc bajnoki címet szerzett (1969–1975, majd 1977–1978), négyszeres ezüst- (1961–1962, 1967, 1968, 1976–77), háromszoros bronzérmes (1962–1963, 1965, 1975–1976) lett. Az Újpesti Dózsa támadójaként 418 élvonalbeli mérkőzésen 303 találatot ért el, méltó utóda volt a lila-fehérek hajdani félelmetes bombázóinak, felfedezőjének, Avar Istvánnak, és Szusza Ferencnek. A Magyar Népköztársasági Kupában három aranyérmét nyert (1969, 1970, 1975). A Bp. Honvéd elleni döntőben gólt lőtt, (3:2), a Komlói Bányász elleni finálé után (3:2) ő vehette át a serleget Buda Istvántól, míg a Szombathelyi Haladás elleni nyertes végjátékot (3-2) kihagyta. Ötször „koronázták” az NB I gólkirályává (1962–1963, 1969, 1971–1972, 1972–1973, 1974–1975). A magyar élvonalban csak a rekorder (7) Schlosser Imre előzi ebben a tekintetben meg, Tichy Lajos ugyancsak ötször volt gólkirály. Bene Ferenc a 69 nemzetközi kupameccsén 38 gólt ért el.

Kicsivel túl a fénykoron: Bene, Dunai II és Zámbo

Az 1961–1962-es KEK-menetelés nyolc mérkőzéséből haton játszott, három gólt szerzett: az Ajax ellen egyszer, a Dunfermline Athletic ellen kétszer volt eredményes (ittthon és Skóciában is betalált). *(Dénes Tamás–Rochoy Zoltán: A Kupagyőztesek Európa-kupája története)* 1969-ben Vásárvárosok Kupája-döntőt veszített a Newcastle United ellenében az Újpesttel (0:3 és 2:3). Az 1973–1974-es BEK-ben az elődöntőbe jutott a Dózsával, csak a későbbi győztes Bayern München előtt hajtottak fejet a lilák.

1964-ben és 1969-ben ő lett Az év játékosa az MLSZ jelölése alapján. E két esztendőben ő nyert a *Labdarúgás* anketján is. *(Labdarúgás 1969. december)* 1967-ben bekerült Az év csapatába – jobbszélsőként. *(Labdarúgás 1967. november)* 1970-ben szintén beszavazták Az év csapatába. *(Labdarúgás 1970. november)*

Bene Ferenc – a pillanatnyi helyzetéről – egyes szám harmadik személyben beszélt: „Van benne elég akaraterő ahhoz, hogy kikerüljön a hullámszó formából, de alapjában véve nem elégedetlen önmagával, mert nem becsüli túl saját képességeit! A szövetségi kapitány bizalmát továbbra is meg akarja őrizni, s mindent hajlandó megtenni ennek érdekében. Szeretne sok gólt rúgni. A szurkolókat pedig arra kéri, hogy ne feledjék: még mindig csak 23 éves, tehát fejlődésre képes fiatal játékos, még akkor is, ha már gyér a haja.” *(Labdarúgás 1967. június)* Arra is kitért, hogy a legszívesebben Berkesi András és Alexandre Dumas könyveit olvassa, leginkább Mario Lanza lemezeit szereti hallgatni. A világ legjobb futballistájának Pelét tartja. A legcsodálatosabb légkört a liverpooli Goodison Parkban tapasztalta, ahogy az angol nézők az Everton otthonában a magyarokat buzdították a brazilok ellen. *(Labdarúgás 1967. szeptember)*

Részlet egyik önvallomásából: „Nem félek az összecsapásoktól, azt hiszem, itt a titok kulcsa. (...) Az első marcali mérkőzésem óta mindig harcos felfogásban játszom, nem azzal törődöm,

mi a hátvéd szándéka, hanem az lebeg a szemem előtt, miként lehet kapura húzni. Nem titkolom, kaptam rúgást már éppen eleget, de sérült csak egyszer voltam emiatt, még kaposvári pályafutásom elején. Idén tavasszal hetekig nem játszhattam, de nem rúgás miatt, izomsérülés tett harcképtelenné. Nem félek a pályán, nincs miért.” (*Labdarúgás 1968. szeptember*)

„És a csatársor közepén egy vibrálóan színes, egészen új Bene. Gólrá törő, gyors és mozgékony, de (...) ezen a mérkőzésen is bebizonyította, hogy aki tehetséges és jó formában van, annak a játékába minden belefér. A négy gól mellett szerelések, ragyogóan megjátszott és beadott labdák, váratlan megoldások, mi kell még? – lelkenedett az Újpesti Dózsa–Diósgyőr (9:0) bajnoki tudósítója. (*Képes Sport 1968. november 12.*)

A Magyarország–Dánia (3:0) világbajnoki selejtezőn először viselhette a csapatkapitányi karszalagot. A maga módján ünnepelt: két gólt vágott Poulsen hálójába. (*Képes Sport 1969. október 28.*)

A *Képes Sport* hajdani zsánerképe Benéről

Az 1972-es belgiumi Európa-bajnokságon 4. helyezést ért el a válogatottal. 1972-ben és 1973-ban összesen háromszor kapott szerepet az Európa-válogatottban, többek között Gerd Müller, Eusébio, Geoff Hurst, George Best, Johan Cruyff, Dragan Dzsajics és Ralf Edström voltak a társai a frontvonalban. (*Dénes Tamás–Sándor Mihály: Baj-nok-csa-pat!*)

Várhidi Pál, az edzője mondta róla az 1970-es évtized közepén: „Meggyőződésem, hogy még Bene Feri is képes fejlődni (...), hiszen az ő felfogásában korábban is volt erre a hajlam és adottság. Most, amikor átalakulóban van a csapatban betöltött szerepköre, sok mindent érvényesíthet ezekből.” (*Labdarúgás – Őszi futballmagazin 1974*)

Hosszú utat járt be, amíg vérbeli csapatjátékos vált a hajdani meglehetősen öncélú, gyakran mindent túlkombináló ifjúból, akiről karrierje kezdetén ez az építő jellegű kritika jelent meg: muszáj „(...) a meglévő erényeihez – gyorsaság, gólképesség, fejjáték, kiváló rúgótechnika, jobb lábbal cselezés – megfelelő szintre fejlessze a taktikai érzékét, erősítse a bal lábát, és egyéni játék helyett igyekezzék jobban részt venni a kollektív csapatjátékban. Bene Feri komoly fiú, de kicsit önfejű. Jobban kell hallgatnia jóakarató szakvezetőire, és iskolai tanulmányait komolyan kell vennie.” (*Képes Sport 1963. január 1.*)

A tapasztalt, lehiggadt támadó a gólt már eszköznek tekintette, a győzelem zálogának. A sikert sem a saját érdemének tulajdonította, hanem a közösség diadalaként értelmezte, s talán ez volt a legszimpatikusabb tulajdonsága. Zseniálisan tudta kifürkészni a védelmek gyöngye pontjait, a kínálkozó ziccereit azonnal és jó százalékban használta ki. Nem a türelmes várostrom, inkább a mindent elsöprő roham, az állóháború helyetti villámháború állt a lényéhez közelebb.

Mentalitását jól jellemzi az egykori játékostárs, Sóvári Kálmán – *Lakat T. Károly* által az *Apám regénye* című könyvben leírt – minősítése, mely szerint ők, a játékostársak bár ropantul tisztelték és elismerték, nem igazán szerették, mert a játékaival, az edzőmunkájával,

az életvitelével, a játékhoz való hozzáállásával, a profi szemléletével nap mint nap tükröt tartott a bohémebbek elé. Ő a klubtársai közül Göröcsöt szerette és tisztelte a legjobban, még Dunai II Antal állt közel hozzá, a többieket – ahogyan *Lakat T. Károly* fogalmazott – „a finom diszkrét távolságtartás jellemezte Bene-ügyben”. Nem volt elég vagány, nem volt dörzsölt, ma akár strébernek is neveznék, ám ez a stréber nagyon-nagyon sokszor megnyerte a meccseket.

1978-tól 1979-ig a Volán SC-t erősítette, aztán 1981-től 1982-ig Finnországban profiskodott (Sepsi-78 Seinäjoki). Hazatérve újból a Volánban futballozott (1983–1984), majd a Soroksári VOSE-ban töltött pár hónapot (1984). A Kecskeméti SC-ben (1984–1985) fejezte be hosszú futballista-pályafutását.

Miután visszavonult, 1979-től 1981-ig az Újpesti Dózsa technikai igazgatójaként tevékenykedett. 1984-től 1989-ig az ifjúsági gárdát irányította, mellette 1988-ban a magyar válogatottnál alkalmazták pályaedzőként. 1989-ben a Testnevelési Főiskolán szakedzői diplomát szerzett. *(Ki kicsoda a magyar sportéletben? I.)* Norvégiába szerződött, ahol 1989-ben a Vagarkameratene Svolvaer felkészítését felügyelte. *(Dénes Tamás–Peterdi Pál–Rochoy Zoltán–Selmeci József: Kalandozó magyar labdarúgók)* Hazatérése után az UTE pályaedzője, 1991-től 1992-ig a vezetőedzője volt, s csapatával megnyerte a hazai Szuperkupát. 1994-ben a Fóti TSZ SE kispadján ült. 1999-ben a Verda-5000-László Kórház SC női együttesével nyert országos bajnokságot, s dolgozott a női válogottal is. 2005-ben a magyar strandlabdarúgó-válogatott trénerként szerepelt – életében sajnos utoljára – világbajnokságon.

„A villámgyors, jól cselező, erősen és pontosan lövő csatár hatszor kapott szavazatot az Aranylabda-szavazáson (1964, 1965, 1966, 1968, 1969, 1971), a legjobb helyezése a hatodik (1966) volt. Az angliai világbajnokság minden magyar mérkőzésén szerzett gólt. Hasonló bravúrra a magyarok közül vb-n csak Sárosi György dr. volt képes.” *(Dénes Tamás–Hegyi Iván–Lakat T. Károly: Válogatott gyűjtemény)*

Bene Ferenc 2006. február 27-én hunyt el Budapesten. A Megyeri út 49. szám alatti temetőben nyugszik. *(ujpestfc.hu/hirek)* Nevét viseli a kaposvári labdarúgó-akadémia.

Sztárfotó lila-fehérben a hatvanas-hetvenes évek fordulójáról

Megmaradt Bercinek

Bicskei (Zitás) Bertalan 1944. szeptember 17-én született Budapesten. Magassága 182 cm, versenysúlya 75 kg volt. 1959-től 1962-ig a Ferencvárosban védett, majd egy esztendőt a MOM SE-ben. Onnét két évre az NB II-es Veszprémi Haladáshoz került. Közben laboránsként dolgozott, mert a vegyipari egyetemre nem vették fel. (Kiss László: *Berci*) 1965-ben igazolta át a Budapesti Honvéd, 1974-ig szerepelt piros-fehérben, majd 1976-ig az MTK-t szolgálta. Összesen 240 NB I-es mérkőzésen lépett pályára, és egy gólt szerzett büntetőből.

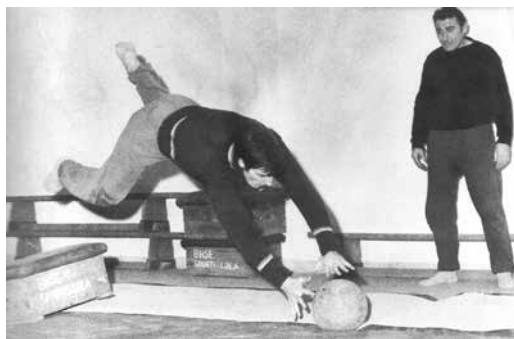
Sós Károly szövetségi kapitány véleménye: „A fiatal kapusgeneráció egyik letehetségesebb tagja. Csalódást sem klubcsapatában, sem az utánpótlás-válogatottban nem okozott. Rutin kérdése, hogy mikor lesz nagyválogatott.” (*Labdarúgás 1968. augusztus*)

„Bicskei a sokszoros válogatottakból álló ferencvárosi csatársor ellen is szinte sorozatban igazolta, hogy egyik legjobb kapusunk. Védéseit gyakran még az FTC-szurkolók is megtapsolták.” (*Képes Sport 1968. szeptember 10.*) Azért Varga Zoltán egyszer bevette a hálóját (Ferencváros–Bp. Honvéd 1:0).

„Ismét bebizonyította, hogy nagyszerű kapus. Sallangmentesen védett. Helyesen, azt tekintni bravúrnak, ha nem kap gólt. Nem is hiányoltuk a látványos robinzónádokat.” (*Képes Sport 1969. augusztus 19.*) „Magas, ruganyos, bátor kapus.” (*Labdarúgás 1969. július*)

1970-ben bekerült Az év csapatába. (*Labdarúgás 1970. november*)

Ami a válogatottságait illeti: 1967-ben hatszor, 1968-ban egyszer, 1969-ben kétszer védett az utánpótlás csapatban. 1969-ben kétszer, 1971-ben egyszer állt őrt a Budapest-válogatott hálója előtt. 1969-ben kétszer, 1971-ben egyszer szerepelt a nagyválogatott keret (nem hivatalos) nemzetközi találkozóján. 1971-ben kétszer rábízták az olimpiai gárda kapujának őrzését. 1973. június 13-án kapott először bizalmat az A-válogatottban, a svédek elleni világbajnoki selejtezőn (3-3) dobta mélyvízbe Illovszky Rudolf. (*Rochoy Zoltán gyűjtése*) Ralf Edström egyenlítő góljánál a 76. percben nagyot hibázott, és többé egyetlen válogatottban sem jutott szóhoz.

Faragó Lajos „tornáztatja” az ifjú Bicskeit

A Bp. Honvéddal ezüstököt gyűjtött, 1969-ben és 1970–1971-ben is második helyen zárt klubjával az élvonalban. Végigvédett három elbukott Magyar Népköztársasági Kupa-finálét a Népstadionban. 1968-ban az MTK győzött a kispesztiek ellen 2:1-re, 1969-ben az Újpesti Dózsa 3:1-re, 1973-ban a Vasas 4-3-ra (hosszabbításban). És a hihetetlen pechszériája folytatódott, mert 1976-ban a Ferencváros 1-0-ra nyert Szabó Ferenc góljával a kupadöntőben az MTK ellen, amelynek hálóját Bicskei óvta. Négy kísérletéből egyszer sem sikerült elhódi-

tania a patinás trófeát! 1976. május 8-án, az FTC elleni örökrangadón állt utoljára a gólvonal elé, az Üllői úton (28 000 néző előtt) a zöld-fehérek 3-1-re győztek. A 65. percben Szabó Ferenc berúgta a hazaiak harmadik gólját, s az volt az utolsó találat, amit Bicskei Bertalan kapott. Utána fogházba vonult, egy halálos kiemeltelű autóbaleset után 1977. február 2. és 1977. augusztus 20. között Tökölön raboskodott. (Kiss László i. m.)

Edzőként sokkal sikeresebb karriert futott be, mint kapusként. 1977-től öt esztendőn keresztül az MTK ifjúsági együttesének trénera volt, és ez idő alatt húsz, általa nevelt játékos kapott szerződést a kék-fehérek nagycsapatától. Szinte valamennyien mindmáig hálával gondolnak vissza Bercire

Akkoriban két játékfilmben is láthatták őt a mozirajongók, noha a családi kötődése ellenére nem volt színészi ambíciója. (Édesanyja, Fogarassy Mária Jászai Mari-díjas színművésznő, Érdemes művész, nevelőapja Bicskei Károly, ugyancsak Jászai Mari-díjas színművész volt. Édesapja, vitéz Zitás Bertalan katonatiszt szintén színiakadémiát végzett.)

Berci futballistát alakított *Kósa Ferenc–Csoóri Sándor–Sára Sándor* 1981-es alkotásában (*A mérkőzés*), valamint a részben Magyarországon forgatott *Menekülés a győzelembe* című amerikai superprodukcióban. (Dénes Tamás–Hegyi Iván–Lakat T. Károly: *Az otthon zöld fűvén*)

1982 októberében átvette Dalnoki Jenőtől az ifjúsági válogatotat. Aranyá vált a keze alatt a csapat: ő volt a szövetségi kapitánya az 1984 májusában-júniusában (a Szovjetunióban, közelebről Minszkben és Moszkvában) ifjúsági Európa-bajnokságot nyert korosztályos (U18) alakulatnak. Ugyanez a generáció csak nagy balszerencsével búcsúzott el a csoportmérkőzések

Iskolázott mozgás, tökéletes labdafogás

után az 1985-ös világbajnokságtól. 1986. novemberig töltötte be a posztot, vezette az U16-os, az U17-es, U20-as, U21-es együtteseket. Közben Szepesi György és Hermann Neuberger segítségével bejutott a világhírű kölni edzőképző főiskolára, amelyet 1986-ban elvégzett.

Élvonalbeli vezetőedzőként először Bp. Honvéd kispadjára ült (1987–1988), és azonnal megnyerte a rábízott társasággal az NB I aranyérmét. 1988-ban kinevezték az A-válogatott élére, a második korszakát a bundabotrányt követő „játékoshiány” miatt hirtelen lezáró, s a nemzeti tizenegy éléről távozó dr. Mezey Györgyöt váltotta a felelősségteljes pozícióban. 1989-ben kilenc mérkőzésen dirigálta legjobbainkat, két meccset megnyert, négyszer döntetlenezett, háromszor kikapott velük. (Dénes Tamás–Rochoy Zoltán: *A 700. után*) Hiába volt népszerű, nem úszhatta meg a szövetségi kapitányok sorsát: a Málta elleni hazai 1-1 után tüntettek ellene a szurkolók.

Bátor kivetődés egy Dózsa elleni rangadón. Vági István és Ruzsinszky József között Bene Ferenc, mögöttük Dunai II Antal

Bicskei véd, Albert háborog a Népstadionban

fojtogató pénztelenséggel küzdő együttesnél töltse. 1997-ben megkapta az elismerő mesteredzői titlust. A következő évadban a Győri ETO FC szakmai igazgatását bízták rá, és amikor az MLSZ megkereste ajánlatával, az első helyen álltak a kisalföldi zöld-fehérek. Bicskei nem tudott nemet mondani a felkérésre, és 1998. március 25-től és 2001. szeptember 1-ig újból a labdarúgó-válogatott szövetségi kapitányi feladatait látta el. Regnálása alatt tizenháromszor győzött vele a csapat, tizenötször döntetlenezett, nyolcszor veszített. Kétségtelenül voltak figyelemre méltó eredményei, de a közvélemény a szlovákoktól Győrben elszenvedett vereséget (0-1), valamint a liechtensteini kisiklást (0-0) nem tudta neki megbocsátani. Újból külföldre szerződött, 2002-ben a kínai Senjang Ginte stábjában vállalt feladatokat. Hazatérése után, 2003-ban a Videoton FC élére került, ám egy „sajtótájékoztatón elhangzott elhamarkodott kijelentése” miatt megromlott a viszony közte és a fehérvári vezetés között. (Kiss László i.m.) 2003-tól 2004-ig újfent az egyiptomi al-Maszri hajóját kormányozta. 2004-től 2005-ig Malajziában tevékenykedett, az ottani válogatottakat bízták rá. 2005. júniusban a Szingapúr elleni barátságos 90 perces (1-2) történetek miatt (berohant a pályára tiltakozni) megbüntette az ottani szövetség. Utóbb a vezetőkkel való többszöri egyeztetés után Bicskei kérte a 2006-ban lejáró szerződése felbontását. (Kiss László i.m.) Itthon Újpesten vállalt munkát. Valószínűleg nem sejtette, hogy egyetlen hivatalos találkozó után kénytelen lesz felmondani. 2006. július 13-án a lila-fehérek – botrányosan rossz teljesítményt nyújtva – 4-0-ra kikaptak a Megyeri úton a liechtensteini FC Vaduztól. A katasztrófa után mesterük vette a kalapját, holott ő tehetett legkevésbé a gyalázatról. Másnap már a belga Valère Billen ült a lilák kispadján...

Közben nagyon jelentős szakmai munkát is végzett. A gyerekfutballt oktató DVD-je megtalálható az UEFA könyvtárban is.

2009-ben harmadszor szerződött Port Szaidba (al-Maszri). 2010-ben az ő pályázatát fogadta el a libériai labdarúgó-szövetség, kinevezték a nyugat-afrikai ország válogatottjainak (hozzá tartozott az olimpiai és a női keret is) élére. 2011. februárban gyomorpanaszokkal hazatért kivizsgálásra. Azt is rebesgették, hogy megmérgezték, azonban a László Kórház orvosai hasnyálmirigyrákot diagnosztizáltak nála. 2011. július 16-án este hunyt el Budapesten.

A vándorlások és a sikerek éveit következtek Bicskei Bertalan életében. 1991-ben a dél-koreai Daewoo Royals gárdájával bajnoki címet nyert, ráadásnak megválasztották az Év edzőjének is. (Kiss László i.m.) 1992 és 1993 között a svájci FC Luzern kék-fehéreit irányította, s visszajuttatta a kék-fehéreket az élvonalba. 1994-ben a Port Szaidban székelő al-Maszrit gárdírozta. 1995-ben az MTK-nál dolgozott, rögtön vissza is vitte az élvonalba a kék-fehéreket, aztán nyolc forduló után Várszegi Gábor Kisteleki Istvánt ültette a helyére. Bicskei 1995 ősztől 1996-ig a szaúdi al-Rijád szakvezetője volt, az arabokhoz nem követhette a családja. Utána visszatért Kiszpestre, hogy az 1996–1997-es szezon az akkor már piros-feketében menetelő, s

Szókimondó karmester

Bognár György 1961. november 5-én született Baján. Magassága 173 cm, versenysúlya 73 kg. (*Futball 1994–95*) 1974-ben kezdett futballozni szülővárosa csapatában. A Bajai SK-ból került 1979-ben az MTK-VM-hez. A kék-fehérekkel 1986–1987-ben bajnokságot nyert, az aranyérmes gárdában huszonnyolcszor lépett pályára.

A Bogesznek becézett tehetséget Mezey György válogatta be. A nemzeti tizenegy 1985. december 10-én Irapuatóban lépett pályára, és a bő fél esztendő múlva baljós hangzást nyerő település stadionjában 1-0-ra legyőzte Dél-Koreát. Bognár kezdett, aztán a második félidőre Dajka László jött be a helyére. Részt vett a mexikói világbajnokságon. A vébé után jelent meg róla az értékelés: „(...) A régiék mellett Bognár György az a labdarúgó, akihez reményeket lehetett fűzni, de ezeket, bármennyire is akartuk, nem tudta valóra váltani.” (*Pintér István: Álom és valóság*) 1994. május 18-ig pontosan ötvenszer ölthette magára a kiválasztottak piros-fehér-zöld felszerelését, a címeres mezben hétszer volt eredményes. (*Dénes Tamás–Rochy Zoltán: A 700. után*)

Bognár György 1981 és 1985 között nyolcszor viselte az utánpótlás-válogatott dresszét, és két gólt ért el a színeiben. 1985-ben egyszer volt B-válogatott. 1985 és 1988 között az A-válogatott keret tizenhárom (nem hivatalos) fellépésén hatszor talált a hálóbá. (*Rochy Zoltán gyűjtése*)

Minden adottsága megvolt ahhoz, hogy Détári Lajoshoz hasonló nivójú, nemzetközi szinten is jegyzett klasszis váljon belőle, csak valahogy nem volt szerencséje. (Igaz, a külföldi klubjai megválasztásában Détárinak sem.) Egy le-tűnőfélben lévő stílusiskola képviselőjeként Bognárnál általában az volt az alapkérdés, elfogadta-e alapvetésnek, hogy a futball – meghatározott cél elérése érdekében kifejtett – kollektív tevékenység, avagy privát szórakozásnak fogta föl az aznapi játékot. Visszatérő polémia volt személyével kapcsolatban, hogy „megférnek-e” Détárral együtt a válogatottban.

141 magyar bajnoki és 41 gól után 1988-ban külföldre szerződött, az FC Toulon vette meg. 1990-ben ment el a franciáktól a belga Standard Liège csapatához. Németalföldön is két szezonot töltött. (*Dénes Tamás–Peterdi Pál–Rochy Zoltán–Selmeci József: Kalandozó magyar labdarúgók*) Hazatérve a BVSC-Dreher karmestere lett, 1992-től 1996-ig futballozott a Szőnyi úton. Nem teljesített rosszul a vasutasoknál, hisz az 1995–1996-os bajnokságban ezüstérmet szereztek, és bekerültek a Magyar Kupa döntőjébe is. Abban az időben két mérkőzést vívtak a trófeáért a fináléba kerülők, az elsőt az akkor még kék-fehérben játszó zuglói alakulat meg is nyerte a Bp. Honvéd ellen 1-0-ra. A győztes összecsapáson Bognár nem jutott szóhoz, ellenben a visszavágón végig a küzdőtéren volt (0-2). Összesen 251 NB I-es meccsel és 54 bajnoki találattal zárta élvonalbeli karrierjét. (*Futballrajt 2001–2002*) Rendhagyó módon még

Bognár György a világbajnokságon is szerepelt Adnan al-Talijani ellen

Bognár György légiósként, a Toulon együttesében, a jobb szélén guggol

a „hivatalos visszavonulása” után is pályára lépett a BVSC-Dreherben, tudniillik szerepelt a walesi Barry Town elleni UEFA-kupa-találkozón. 1996. augusztus 20-án, idegenben 3-1-re vereséget szenvedtek a magyarok, majd büntetőkkel kiestek. Bognár rúgta a mieink közül a második tizenegyest, ám elhibázta...

Néhány esztendővel korábban felvázolta a jövőjét illető elképzeléseit: „Nem akarok hátat fordítani a labdarúgásnak, sőt, ha már nem játszok, akkor is a futballban szeretnék dolgozni. Az a tervem, hogy egyszer labdarúgó-vezetőként hasznosítom mindazt, amit akkor tanultam, tapasztaltam, amikor a Toulonban és a Standard Liège-ben játszottam. Szeretnék olyan klubban dolgozni, ahol egy személyben én vagyok a felelős a csapatért, akár a menedzselésről van szó, akár az edzések levezetéséről, a csapatösszeállításról.” (*Futball '93*)

A pályán kívül is széles látókörű sportoló – éveken át a játékosok érdekvédelmi szervezetének, a HLSZ-nek egyik vezetője, majd elnöke – 1996 nyarától a BVSC-Dreher társ-szakosztály-vezetőjeként, pályaedzőként, majd vezetőedzőként (1997–1998) dolgozott. 1998-tól 2001-ig az MTK Hungária szakmai igazgatója és utánpótlásedzője volt. 2001-től 2002-ig ő volt a Hungária körüti csapat vezetőedzője. A tragikus módon elhunyt Simon Tibor örökét vette át 2002-ben, amikor az utolsó öt fordulóra leült a Matáv-Sopron kispadjára. Nem volt szerencséje 2002 őszén, hisz már öt kör után Komjáti András került a posztjára. 2003 és 2004 között a REAC-ot irányította. 2004 ősztől 2004 tél végéig a Bp. Honvéd szakvezetője volt, 13 fordulón keresztül dirigálhatta a piros-feketéket. 2008 és 2009 között az FC Felcsút mestereként tevékenykedett. 2009-ben a III. kerületi TUE, 2010 és 2012 között a Bajai LSE szakmai munkájáért felelt. 2012 júliusától az NB II-es Aqvital FC Csákvár alkalmazottja, hol szakmai tanácsadói, hol pedig vezetőedzői minőségben.

Bognár György egy időben szép sikereket ért el a magyar teremlabdarúgó-válogatottal.

2007 óta – rövid megszakításokkal – a sporttelevízió szókimondó szakkomentátora.

Fia, az 1991. május 6-án született István élvonalbeli futballista, játszott Újpesten, Mezőkövesden. 2014 nyarától a Diósgyőr labdarúgója.

Eric Cantona is megsüvegelte az öltözőben

Burcsa Győző 1954. március 13-án született Kaposváron. Magassága 173 cm, versenysúlya 66 kg. Magáról a *Labdarúgás* 1976. márciusi számában: „Tíz éve kezdtem a labdarúgást. A Kaposvári Vasasban töltöttem az első éveket, majd 1973 júniusában kerültem minden Somogy megyei fiatal álomklubjához, a Rákóczihoz. Ahogy a csapat, úgy én is mindig léphettem egy kicsit feljebb. Most, hogy a Rákóczi NB I-es, már nem léphet magasabbra, nekem viszont még

van egy sereg lehetőségem. Egyelőre NB I-es játékos vagyok – szeretnék, akarok több lenni. (...) 1975. augusztus 30. labdarúgó-pályafutásom eddigi legszebb napja. Kaposváron 22 000 néző előtt játszottam (...) első NB I-es mérkőzésemet, 2-0-ra vertük a Vasast, én szereztem mind a két gólt (...) A gólokra úgy emlékszem, mintha ma lettek volna. Mindkettőt a déli kapuba szereztem, az egyik fejeltem, a másikat 11-esből. (...) Azt írta az újság, a mezőny legjobbjá voltam, nyolcas osztályzatot kaptam, bekerültem a forduló válogatottjába. Kell ennél szebb rajt? (...) Elsősorban a fejlődő készséget, a gyorsaságot kell fejleszteni, nincs probléma a bal lábbal, de azért itt is kell javulni. Beckenbauer a szememben a középpálya ideálja, játéktudásának, magas fokú technikai képzettsége csodálatos. S ha Beckenbauerre gondolok, nyomban kitűnik, mennyi tanulnivalóm van még...” (*Labdarúgás* 1976. március)

A szezon végén a Kaposvár benn maradt az élvonalban, Burcsa ellenben klubot váltott, a Videoton játékosává lett. 1981-ig 147 bajnoki meccsen játszott a Videotonban, előbb hatodik, majd háromszor negyedik, közben egyszer kilencedik lett a piros-kékekkel. Akkortájt nyilatkozta: „Faesztergályos a szakmám, ha lenne több időm, még sok-sok kis faragott hordócskát varázsolnék a lakásba. (...) Illenék több zavarórepülést végrehajtani, ha támad az ellenfél, és harcosabban ütközni az »arcvonalba« érkezőkkel. A támadásszervezéssel nincs különösebb bajom. Az olyan csatárokat, mint Tieber, Májer, Szabó – öröm indítani...” (*Labdarúgás* 1978. január) A Videotonban válogatott szintű játékosává érett, ám előfordult, hogy nem vállalta a hosszú utazást, inkább lemondta a válogatott portyáját.

Aztán klubot cserélt, s a legjobbkor igazolt Győrbe, követte Verebes Józsefet a zöld-fehérekhez. A változtatás okairól így beszélt az *origo.hu*-n néhány éve megjelent interjúban: „1981-ben végiggondoltam, hogy már öt éve itt vagyok a Videotonban, és semmilyen komoly eredményt nem értünk el. 27 éves vagyok, ha valamit akarok, váltanom kell. Annak idején olyan átigazolási rendszer volt, hogyha aláírtam egy évet, akkor automatikusan életbe lépett még egy év. Magyarul lehetetlen helyzetbe kerültem. A megoldást egyetlen dolog jelentette akkoriban a klubváltáshoz: ha nem kötünk szerződést. Én pedig nem kötöttem új szerződést. A győriek tettek

Burcsa Győző az AJ Auxerre mezében

egy olyan ajánlatot, amely biztosította az előbbieik ellenére a folyamatos felkészülésemet. Ki kellett hagynom ugyan három hónapot, de aztán a Győr leigazolt. Ott kétszer bajnok lettem (1981–1982, 1982–1983), egyszer második helyezett (1983–1984).”

Óriási sikerei voltak a kisalföldi városban, a Hannich, Póczik, Burcsa trió nemcsak az ország leggőlerősebb középpályás sora, hanem az ETO legendája is lett. Aztán Burcsa Győző ismét jókor váltott, visszament a Kovács Ferenc által irányított Videotonba. A csapat az első idényben rögtön az utóbbi három évtized legnagyobb magyar kupasikerét érte el: bejutott az UEFA-kupa döntőjébe. Burcsa Győző mind a 12 mérkőzésen játszott a sorozatban. „1984 nyarán részt vettünk egy nemzetközi tornán Spanyolországban, Zaragozában. Komoly ellenfelekkel játszottunk, és a végén megnyertük a tornát. Talán ott fogalmazódott meg bennünk először, hogy valamivel elő tudunk rukkolni nemzetközi szinten, de természetesen merész álmaink nem voltak. A Dukla Prágán nagyon nehezen jutottunk tovább, aztán jött a Paris SG elleni mérkőzés, amin egyértelműen lehetett érezni, hogy a franciák teljesen lebecsültek minket. Egyébként ez minket még inkább motivált. Számomra a csúcsmérkőzés a Manchester United elleni hazai találkozó volt. Igazi kupahangulat, igazi dráma jellemezte azt a meccset hosszabbítással, büntetőpárbajjal, mély, sáros pályán. Erőn felül teljesítettünk” – emlékezett néhány évvel ezelőtt egy vele felvett riportban.

Az UEFA-kupa-döntő után valóra tudta váltani az álmát, profinak mehetett külföldre. A francia AJ Auxerre légiósa lett. A „rókáknál” egy ideig Eric Cantona a klubtársa, a világhírű Guy Roux pedig a mestere volt. Két év után – amelybe beleesett a mexikói világbajnokság is – az Entente Melun Fontanebleau ’77 csapatához igazolt (1988–1989). Egy évadot lehúzott a Racing Club d’Arras (1988–1989) színeiben is. *(Dénes Tamás–Peterdi Pál–Rochoy Zoltán–Selmeci József: Kalandozó magyar labdarúgók)*

Az A-válogatottban Bene Ferenc búcsúmérkőzésén, 1979. szeptember 12-én mutatkozott be, még Győrbe igazolása előtt játszott további három találkozón. Utána hosszú szünet következett, és bármilyen jól is teljesített az ETO-ban, csak már az első bajnoki cím megnyerése után, 1982 szeptemberében került vissza. Tizedik válogatottsága, az angolok elleni hazai vereség után megint kegyvesztetté vált, hiába menetelt a Vidi az UEFA-kupa döntőjéig, s hasztalanul szerződött Burcsa az Európa-bajnok franciák ligájába. Csupán 1986 márciusában, a brazilok elleni felejthetetlen hazai meccsen kapott újból bizalmat. Kijutott a mexikói vérére, ahol két mérkőzésen is a pályára küldték. Verebes Józsefnél játszott 15. alkalommal, egyben utoljára a nemzeti tizenegyben. 1987. április 29-én együttesünk 2-0-ra veszített Rotterdamban, Európa-bajnoki selejtezőn, és Burcsa Péter Zoltán helyére állt be az utolsó 20 percre. *(Dénes Tamás–Rochoy Zoltán: A 700. után)*

Egyéb válogatottakban is szóhoz jutott. 1977-ben háromszor, 1979-ben egyszer volt B-válogatott. 1979 és 1984 között az olimpiai gárdában ötször lépett porondra, s két gólt szerzett a színeiben. 1980-ban egyszer a ligaválogatottban, 1983-ban egyszer a Budapest-válogatottban tartottak igényt a tudására. 1980 és 1986 között a nagyválogatott keret tizenöt (nem hivatalos) mérkőzésén nyolcszor volt eredményes.

1990 és 1992 között edzőként irányította Videotont, majd trénerként tevékenykedett Nyíregyházán (1993) és Sopronban (1995–1996) is. Aztán egy jó darabig alig volt kapcsolata a sportággal, kereskedelemmel foglalkozott, vállalkozóként dolgozott. 2014 májusában klubigazgatóként visszatért a Videotonhoz.

Győztes gólt rúgott a Real Madrid ellen

Csapó Károly Agyagosszergényben született 1952. február 23-án. Magassága 176 cm, versenysúlya 67 kg volt. A családja 1961-ben Sopronba költözött, és a kisfiú a Soproni Textilesben kezdett el futballozni 1962-ben. Tizenhat évesen már a felnőttek között forgolódott. Bekerült a megyei ifúsági válogatottba, miközben a Textilessel hol az NB III-ban, hol pedig az NB II-ben hadakozott.

Több nagy egyesület is csalogatta (PMSC, Haladás, Rába ETO), a győriekhez alá is írt, ám aztán visszakozott. 1974-ben a Tatabányai Bányászhoz igazolt, ahol Gelei József volt az edzője. Az NB I-ben 1974. augusztus 31-én, a Videoton elleni 1-1-en mutatkozott be. Villámkarriert futott be, hiszen az év december 4-én már a válogatottban debütált. Nemzeti tizenegyünk Szolnokon (húszezer néző előtt) 1-0-ra legyőzte Svájcot, és az újonc 73 percet kapott Moór Ede szövetségi kapitánytól.

„Csodás marad számomra, kezdve ott, hogy Sopronból, az NB II-ből felkerülve gyökeret verem az élvonalban, majd december elején Szolnokon a Himnusz hangjaival egy életre szóló élményhez jutottam (...) Bevallom, a feleségemmel sokat tépelődtünk az átigazoláson megelőzően. Egy volt – szintén soproni – játékosárs esete járt állandóan a fejemben. Ő Győrbe igazolt annak idején, de sajnós a jól ismert »recept« – barátok és következményeik – szerint a Dunántúl egyik közismert vándormadarává vált. Nehéz döntés volt, de nem bántam meg...” – magyarázta a *Labdarúgás 1975. februári* számában.

Bozsik József véleménye: „A középpályás sor tengelyében van a helye. Még fiatal ember, megtanulhatja az emberfogást, a rövid játékot, és a bal lábát is tökéletesítheti. Bízom abban, hogy tovább fejlődik.” (*Labdarúgás 1975. november*)

Mesterei közül a legtöbbet a soproni Kovács Imrének köszönhette. (*Labdarúgás 1979. május*)

Baróti Lajos szövetségi kapitány (még az 1978-as vébé előtt) nyilatkozta róla: „(...) nagyon tehetséges, képzett, de sérülése, illetve erőnléti hiányosságok miatt visszaesett, kevés törekvést látok nála a többre.” (*Labdarúgás 1978. január*) Eredetileg tehát nem számolt vele a mester, aztán mégis ő szerezte a Mundial első gólját! A Buenos Airesben hatalmába kerítő érzésről mondta: „Micsoda boldogság volt! A 10. percben bevágtam a labdát Fillol kapujába. Életem legszebb pillanata. Az argentin közönség a gól után szinte megdermedt. Akkor nem gondoltam volna, hogy a végén vesztesen hagyjuk el a pályát.” (*Labdarúgás 1979. május*)

A vb egyik leggyorsabb góljának jutalmául – igaz, hároméves késéssel – kapott egy értékes órát a Seiko cégtől. „Több mint harminc éven át hajszálpontosan mutatta az időt, pedig szinte éjjel-nappal viseltem, munka közben és edzéseken is a karomon volt. A három évtized alatt mindössze kétszer cseréltem benne elemet. Sajnós nemrégiben tönkrement” – mesélte a *kemma.hu-n* Kovács Lászlónak, a 60. születésnapja tiszteletére adott interjújában.

Csapó Károly (balra) az 1978-as világbajnokságon az olasz Antogonitit igyekszik szerelni

Csapó Károly 1986. november 12-ig összesen 19 alkalommal öltötte magára a címeres trikót, amelyben az említett egy találatot érte el. (*Dénes Tamás–Rochy Zoltán: A 700. után*)

Nem csupán a nagyválogatottban szerepeltették. 1974 és 1980 között tizenháromszor játszott az utánpótlás-válogatottban, s öt gólt szerzett a színeiben. (1980-ban túlkorosként vették számításba.) 1977 és 1981 között hétszer volt B-válogatott. 1980-ban háromszor az olimpikonoknál lépett pályára. 1975 és 1986 között az A-válogatott keret tizennégy (nem hivatalos) mérkőzésén egyszer talált a hálóba. (*Rochy Zoltán gyűjtése*)

A Tatabányai Bányással a klubtörténet legnagyobb hazai sikereiben volt része. 1980–1981-ben és 1987–1988-ban ezüstérmes, 1981–1982-ben és 1986–1987-ben bronzot szerzett. A kék-fehérek dresszéjében (két periódusban: 1974–1982, 1986–1990) 314 mérkőzésen 79 találatot jegyzett.

A legemlékezetesebb gólját 1981. szeptember 16-án rúgta: a 76. percben irgalmatlan erejű bombát zúdított Miguel Angel kapujába. A sístergős lövésével a Bányász 2-1-re legyőzte a világhírű Real Madridot az UEFA-kupában!

1982 nyarán, miután nem játsszó kerettag volt a spanyolországi Mundialon, a francia Toulouse FC gárdájához igazolt. A lila-fehéreknél együtt futballozott Bálint Lászlóval, akivel aztán 1983 őszén az A.S. Grenoble csapatában is játszott. A társaik közül említést érdemel a francia válogatott Christian Lopez-Gérard Soler-Jean-Marc Ferratge trió. Bálint hamar megsérült Grenoble-ban, és 1984-ben eljött az ASG-től, Csapó Károly azonban 1986-ig a kék-fehérek profija maradt. (*Dénes Tamás–Peterdi Pál–Rochy Zoltán–Selmeci József: Kalandozó magyar labdarúgók*) A gallok második ligájában Zdeněk Nehodát, a kilencvenszeres csehszlovák válogatott támadót jobbnál jobb labdákkal tömte.

1986-ban visszatért Tatabányára, hogy lehúzzon még négy évet. Jóval túl a harmincon is szenzációs formában futballozott, a *Népsport* osztályzatai alapján az 1986–1987-es idény legjobbjának bizonyult, majd 1988 nyarán a rekordmagas pontszámmal első klubtárs, Kiprich József mögött a második helyen végzett. Még túl a 37. születésnapján, 1989-ben is a bajnokság nyolcadik legjobban teljesítő futballistájának bizonyult a sportnapilap érdemjegyei alapján. 1990. május 26-án búcsúzott el az élvonaltól és a TBSC-től, 3-1-re nyertek Siófokon. Szíve szerint maradt volna még, azonban az új mester, Tornyi Barnabás nem tartott rá igényt, öregnek minősítette, Lakatos Károllyal, Kiss Imrével és Dombai Andrással együtt. (*labdarugas.cimpa.hu*)

Csapó Károly 1990-től 1992-ig a kis burgenlandi egyesületet, az SV Forchtensteint szolgálta, közben párhuzamosan a Tatabányai Bányász utánpótlásánál volt tréner, sőt az 1991–1992-es bajnokság utolsó három fordulójában a nagycsapatot is irányította. Kiestek, de ő egy idényt még maradt a kispadon. Időközben a bánya tönkrement, nem tudta már patronálni a minőségi sportot, és a meggyengült alakulat az NB II-ben sem tudott megkapaszkodni. Csapó 1993 őszén a Vértesszőlősi ASZVS-ben fejezte be labdarúgó-pályafutását, ahol fél évig edzősködött is. 1994 és 1997 között a Tatabánya utánpótláscsapatainál is dolgozott.

Közben, 1995-től csapágyforgalmazással foglalkozik, és ha ideje engedi, pályára lép az öregfiúk között. Fanatikus Vasas-szurkoló volt gyermekkorában. Példaképe külföldön Johan Cruyff, idehaza Kocsis Lajos volt. (*labdarugas.cimpa.hu*)

Csapó Károly 2011-ben a Tatabányai Alapítvány SK elnöke, 2013 nyarán az FC Tatabányát felügyelő bizottság tagja lett. (*hu.wikipedia.org*)

A feje volt a fegyvere

Dajka László 1959. április 29-én született Nyíregyházán. A 178 cm magas, 73 kg versenysúlyú legény Kisvárdán tanult, és az ottani Bessenyei György Gimnázium csapatában futballozott. A labdarúgás mellett más sportágakat is űzött, kézilabdázott, atletizált és szertornázott, mivelhogy a középiskolában sporttagozatra járt. Jól kidolgozott izomzatát, ruganyosságát, fejeltudását a gyermekkori szisztematikus tréningeknek köszönhette. Egy később készült riportjában felidézte pályakezdését: „Áprilisban kerültem a Bp. Honvédba (...) Előtte a Bem SE-ben voltam, de Kisvárdán ismerkedtem meg a labdarúgással. 1973-ban igazolt le a helyi csapat, s ott is szerepeltem egészen addig, míg katona nem lettem.” (*Labdarúgás 1979. november*)

Az NB III-as Kisvárdai SE-ből került be az ifjúsági válogatottba, amelynek színeiben 1976-ban hatszor, 1977-ben háromszor szerepelt. (*Rochy Zoltán gyűjtése*)

Érettségi után, 1978 nyarán behívták a seregbe. Ceglédre rukkolt be (a Honvéd Bem József SE ottani klub volt, akkor éppen az NB II-ben szerepelt), és onnét irányították át a Magyar Néphadsereg reprezentatív együtteséhez. 1979 tavaszán mutatkozott be a Bp. Honvédban. Első élvonalbeli gólját a Székesfehérvári MÁV Előre ellen fejelte, azzal győzött 1-0-ra a csapata. Mivel a csatársorba nem volt egyszerű feladat bekerülnie, inkább támadó középpályást játszott. (*25 év 25 labdarúgója – Bp. Honvéd, Kispeszt-Honvéd*)

A leghíresebb kép Dajka László pályafutásából: balett a mexikói Mundialon, Michel Platinnal

Sikert sikerre halmozott a kispestiekkel. A bajnokságban ötször (1979–1980, 1983–1984-ben, 1984–1985, 1985–1986-ban, 1987–1988-ban) aranyérem, 1977–1978-ban ezüstérem, míg 1982–1983-ban bronzérem volt a jutalmuk. Ugyan 1983-ban az Újpesti Dózsa ellenében elbukták a Magyar Népköztársasági Kupa döntőjét (2-3) a Népstadionban, viszont az 1985-ös fináléban 5-0-ra legázolták a Tatabányai Bányászt. Dajka nem sokat dajkálta a labdát, ő vette be elsőként Dombai András kapuját a 12. percben.

Különösen jó napja volt 1983. szeptember 28-án. A Bp. Honvéd az UEFA-kupában játszott a görög AE Larissa ellen. Odakint 2-0-ra veszítették a piros-fehérek, remegett tehát a léc. Dajka László gondoskodott róla, hogy ne essen le: az 53. és a 70. percben fejelte egy-egy gólt, azzal kiegyenlítette a hátrányt. A hosszabbításban sem tagadta meg önmagát, a 115. percben a harmadikat is bebólintotta (3-0).

1979 és 1988 között a kispestiek képviselőjeként 232 bajnokin 58 gólt jegyzett. (*25 év 25 labdarúgója*)

Akik láthatták őt futballozni ifjúkorában, csöppet sem lepődtek meg azon, hogy 1980. szeptember 24-én debütált a nagyválogatottban. A spanyolok ellen játszottunk a Népstadionban (2-2), és Csongrádi Ferenc helyére küldte be Mészöly Kálmán szövetségi kapitány a 46. percben.

Feltűnő, hogy a különben technikás, gólveszélyes, offenzív szellemű futballista a huszonégy A-válogatottsága alatt egyszer talált a hálóra, de abban sem volt köszönet, tudniillik a szovjetek ellen öngólt vétett Irapuatóban (0-6). Szerelni akarta az ördögös Zavarovot, el is rúgta előle a labdát, ám az kikötött Disztl Péter kapujában...

Dajka 1988. október 19-én játszott utoljára a meggypiros trikóban, a Népstadionban, világbajnoki selejtezőn 1-0-ra győztünk Észak-Írország ellen. A 46. percben Mészöly Géza helyére cserélte be Mezey György szövetségi kapitány. *(Dénes Tamás–Rochy Zoltán: A 700. után)*

Egyéb válogatottságairól is beszámolhatunk. 1979-től 1986-ig nyolcszor játszott az utánpótlás-válogatottban, s két gólt szerzett az uniformisában. 1982-től 1984-ig az olimpiai gárda nyolc mérkőzésén hatszor volt eredményes. 1981-ben és 1985-ben egy-egy találkozóon viselte a B-válogatott dresszét, utóbbi meccsen egyszer bevette a kaput. 1980 és 1986 között a nagyválogatott keret harminc (nem hivatalos) összecsapásán kilenc gólt könyvelhetett el. *(Rochy Zoltán gyűjtése)*

Amikor kitört a hírhedtté vált bundabotrány, amit a kortársak „hortobágyi libamájasként” emlegettek, Dajka rutinosan nem jött haza a rendőrségi kihallgatásra, mivel akkor már az UD Las Palmas profija volt. (1986. április 26-án a DMVSC 1-1-re végzett a bajnok Honvéddal, s mint utóbb kiderült, a debreceniek megvették az egyik pontot.)

Három esztendőt töltött a Kanári-szigeteken. Az UDLA az első évben kiesett az élvonalból, így a magyar csatár a következő szezont a másodosztályban tudta le. Összesen 82 bajnoki meccset vívott a sárga-kékeknél, az első ligában 27 mérkőzésen 5 gól volt a mérlege. Ezt mondta a spanyolországi időszakáról: „Itthon engem jó kondíciójú játékosnak tartottak, mégis nehéz volt megszoknom a kinti hajtást, belekerült két-három hónapba, mire felvettem a ritmust. Visszagondolva, szerintem csak a kimagasló fejjátékomnak köszönhettem, hogy már az elején bekerültem a csapatba, majd végig stabil tagja voltam.” *(25 év 25 labdarúgója)* 1987 és 1990 között erősítette a Las Palmast, aztán 1990 és 1992 között az FC Yverdon-Sports légiója volt. *(Dénes Tamás–Peterdi Pál–Rochy Zoltán–Selmeci József: Kalandozó magyar labdarúgók)*

Svájcban megműtötték porckorongsérvvvel, nagy tervei már nem lehettek a pályán, ám 1994-től 1995-ig a Kecskeméti TE NB III-as csapatában játékos-edzőként még lehúzott egy évadot.

Miután felhagyott a labdarúgással, edzőként kereste és keresi a kenyerét.

Mozgalmas trénerkarrierjének állomáshelyei: BVSC (1993–1994, pályaedző), Kecskeméti TE (1994–1996, játékos-edző, vezetőedző), BVSC (1996–1997), BKV Előre (1997–1998), Haladás VSE (1998), BKV Előre (1998–2001), Előre FC Békéscsaba (2001), magyar válogatott (2001–2003, pályaedző), Debreceni VSC (2002), BKV Előre (2003), Matáv-Sopron (2003–2004), Előre FC Békéscsaba (2004–2005), Zalaegerszegi TE (2005), FC Dabas (2007–2008), Tatabánya FC (2008–2009), Soroksár SC (2009–2010), Puskás Akadémia U18 (2010–2012), Előre FC Békéscsaba (2012–2013), magyar U21 (2014, ideiglenes megbízással)

Lánya, az 1990-es születésű Bettina kétszeres KEK-győztes, egyszeres bajnok kézilabdázó, aki pályafutása eddigi legszebb éveit a Ferencvárosban töltötte. Játszott a Siófokban, a Mosonmagyaróvári KC-ben és Szegeden is, nemrégiben visszahívta soraiba az FTC.

A legtöbbszörös magyar világválogatott futballista

Détári Lajos 1963. április 24-én született Budapesten. Magassága 176 cm, versenysúlya 69 kg volt. Az Aszfaltútépítő FC-ben kezdett el futballozni 1972-ben, egy esztendő múlva került át a Budapesti Honvédba. A kispesti Oláh Sándor Általános Iskola (jó három és fél évtizeddel korábban, a Szegfű utcainak nevezett alma materbe járt egy ideig Puskás Ferenc és Bozsik József is)

egykori tanulója világhírnévre emelkedett. A nyolcvanas években már a világ leghitelesebb középpályásai között emlegették, a mexikói Mundial előtt egy helyi lap a világbajnoki selejtezők álmcsapatába is beírta. Néhány évvel később szinte nem akadt olyan, magára valamit is adó sportlap, amelyik ne közölte volna a hírt: az ő góljával hódította el a DFB-kupát, a nyugatnémet szövetség trófeáját az Eintracht Frankfurt, illetve azt, hogy 1988 nyarán az Olympiakosz Pireusz által kifizetett 18 millió nyugatnémet márka Détári Lajost a világ harmadik legdrágább játékosává emelte. Csúpan Diego Armando Maradona és Ruud Gullit megvásárlásakor szurkoltak le többet. Nem festett rosszul a lista: 1. Maradona, 2. Gullit, 3. Détári.

A Dömének becézett karmester visszavonulása után leszögezte: „Összességében elégedett vagyok azzal, amit elértem. Azt szoktam mondani, lehetett volna jobb, de lehetett volna rosszabb is a pályafutásom.” (25 év 25 labdarúgója) Talán többre is vihette volna, ha a nagy pénz ígérete nem kényszeríti a Bundesligából Görögországba, vagy ha Olaszországban hamarabb engedélyezik a kettőnél, majd háromnál is több külföldi játékos alkalmazását. Dr. Mezey György véleménye alátámasztja a fentieket, az alábbiakat mondta Détári Lajosról *Murányi Andrásnak*, a sportnapilap főszerkesztő helyettesének: „Ha egy év után nem áll tovább Frankfurtból, világsztárrá válik. Technikailag kapásból jobbak voltak az adottságai, mint az általam szintén jól ismert, később aranylabdássá lett Matthäusnak.” (*Nemzeti Sport* 2015. április 18.)

Détári Lajos, akinek *Pietsch Tiborral* közösen jegyzett könyvének az Ulpius-ház *Az utolsó magyar világsztár* címet adta, nem alap nélkül, ötször játszott a világválogatottban, és egyszer Európa-válogatott is lehetett. Zsinórban háromszor volt magyar bajnok (1983–1984, 1984–1985, 1985–1986), egymás után háromszor honi gólkirály (1984–1985

Az a bizonyos szabadrúgás a német kupadöntőben...

Frankfurti mezben, a Bundesligában

– 18 góllal, 1985–1986 – 27 góllal, 1986–1987 – 19 góllal), egyszer MNK-győztes (a Bp. Honvéddal 1985-ben), egyszer Szuperkupa-nyertes (1994-ben az FTC-vel). Tegyük hozzá, hogy a Vác FC Samsung elleni Szuperkupa-fináléban nem jutott szóhoz. 1983-ban elveszítette a Magyar Népköztársasági Kupát a Bp. Honvéddal, és ugyanabban az évben az NB I-ben bronzérmeket vehetett át a társaival. Az 1980-tól 1987-ig vívott 134 bajnokijából 54-en voltak eredményesek, és összesen 72 találatig jutott. (25 év 25 labdarúgója)

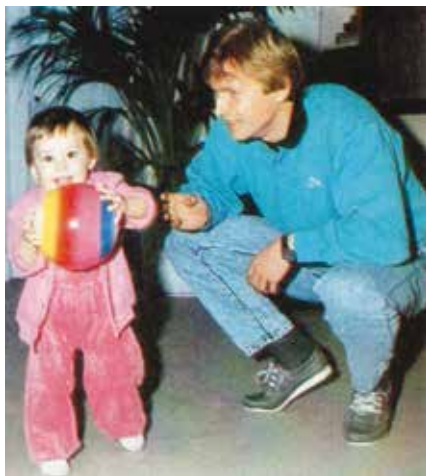
Mint írtuk fentebb, nyert Német Kupát az Eintracht Frankfurttal (1988. május 28-án a VfL Bochum elleni győztes gólt ő rúgta Berlinben, az utolsó pillanatokban, szabadrúgásból), 1990-ben Görög Kupát az Olympiakosszal. (1988 és 1990 között erősítette a pirusziakat.) Olasz alkatokat szolgált (Bologna FC, 1990–1992, AC Ancona, 1992–1993, Genoa 1893, 1993–1994). Megfordult Svájcban (Neuchâtel Xamax, 1994–1996), s kétszer bronzérmes lett a piros-feketékkel. Utóbb osztrák egyesületekhez (VSE Sankt Pölten 1996–1988 és SC Ostbahn XI Wien, 2000–2001) szegődött. (A pölteni „farkasoknál” a második liga gólkirálya lett.) 1999-ben rövid ideig itthon, a BVSC-ben futballozott. (A magyar élvonalban 164 meccsén 81 gólt jegyzett.) 1999-től 2000-ig a Dunakeszi VSE-ben, majd 2001-ben a szlovákiai Felsőpatonyban (TJ Družstevník Horná Pôtoň) vezetett le.

Három országban választották meg Az év labdarúgójának (Magyarország, Görögország, Svájc), Németországban pedig a legjobb külföldinek szavazták a frankfurti idénye (1987–1988) után. Nem is csoda, hiszen középpályás létére tizenegyszer vette be a kapukat.

Három nemzet kupadöntőjében szerzett gólt. 1985-ben a magyar, 1988-ban a német, 1990-ben a görög fináléban volt eredményes, sőt a német kivételével két-két találatot jegyzett.

1984. augusztus 21. és 1994. november 16. között 61-szer játszott a magyar válogatottban, 13 találatot könyvelhetett el. A mexikói vébén, 1986. június 6-án, a 70. percben ő rúgta a kanadaiak hálójába a magyar válogatott eddigi utolsó vébégőlját az „elátkozott” Irapuatóban.

Megadatott neki, hogy a földkerekség legjobb futballistái között játszhasson. 1991-ben egy észak-amerikai túrán a Juventus csapatában is szerepelt. S ez éppen úgy örök emlék a számára, mint hogy 1989 márciusában, Zico európai búcsújátékán a Világválo-

Apa és (egyik) lánya: tökéletes színharmóniák

A frankfurtiak nyerték meg az 1987–1988-as kupasorozatot. A jobb szélén ül a döntő gól szerzője, Détári Lajos

gattot–Brazília összecsapást, miután Dunga és Enzo Francescoli is lőtt egy-egy gólt, a 65. percben az ő találatát döntötte el. Vagy – hogy visszatérjünk a magyar válogatotthoz – a lengyeleknek rúgott álomgól, a brazilok elleni, 1986-os remeklés, vagy éppen az 1985. áprilisi bécsi gól, amely Kiprich József duplájával együtt megnyitotta az utat a világbajnokságra. De hát ezért (is) nagyszerű Döme pályafutása, hiszen nincs olyan futballszerető, jó negyvenes-ötvenes drukker, akinek ne élne emlékeiben legalább egy klasszikus Détári-dugó. A maga módján árnyalta a témát: „(...) De a legfájóbb ebben az, hogy (...) sohasem sikerült igazán nagy klubban futbaloznom, és az Olympiakosz kivételével rendre olyan csapatokban játszottam, amelyek a kiesés ellen hadakoztak, vagy éppen a középmezőnyben vegetáltak.” (25 év 25 labdarúgója)

A teljesség kedvéért: 1980-ban tizenegyszer az ifjúsági válogatottban vetették be. Tagja volt Phenjanban az IBV-győztes korosztályos gárdának 1980. júliusban. 1981-től 1983-ig tizenkilencszer szerepelt az utánpótlás-válogatottban, amelynek színében három gólt szerzett. 1984 és 1988 között az A-válogatott keret huszonhat (nem hivatalos) nemzetközi meccsén tizenötször talált a hálóba. (Rochy Zoltán gyűjtése)

A visszavonulását követően felcsapott edzőnek. 2015 tavaszáig számos helyen megfordult, kispadtól kispadig vándorolt, maradandót sehol sem alkotott. Edzői pályafutásának állomásai: FC Bihor Oradea (2000–2001), Csepel SC (2001–2002), Bp. Honvéd FC (2002), LG-ACB Ha Noi (2002–2003), Haladás VSE (2003–2004), FC Tatabánya (2004), Diósgyőri VTK (2004), Nyíregyháza Spartacus (2004–2005), Panszerraiakosz (2005), Unione FC Budapest (2005–2006), magyar A-válogatott – pályaedző (2006), TJ Družstevník Horná Pôtoň (2006–2007), FC Sopron (2007–2008), FC Pórosz (2008), BFC Siófok (2008–2009), Vecsési FC (2009), FK Mesta Tornaľa (2009–2010), Vecsési FC (2010–2011), Ferencvárosi TC – szakmai igazgató (2011–2012), Felsőtárkány SC – szakmai igazgató (2013–2014), Balatonszepezd (2015).

Az első magyar a Bajnokok Ligájában

Disztl László 1962. június 4-én született Baján. Magassága 185 cm, versenysúlya 73 kg. (*Képes Sport adatbank 1986*) A Bajai SK-ban lett igazolt játékos, onnét ment 1976-ban a Videotonhoz, követve a bátyját. „Úgy érzem, külön ajándéka az életnek, hogy a testvéremmel együtt tölthettem pályafutásom nagy részét. Péter két évvel idősebb nálam, és másfél évvel előbb került a Videotonba, mint én. A pályám elején tanítgatott, támogatott, egymást segítettük, bárhol is voltunk” – beszélt kettejük bensőséges kapcsolatáról az egyik interjújában.

1980-ban, Verebes József edzősége idején debütált az első osztályban, Kovács József „örökségét” vette át a csapatban. 1987-ig 189 bajnoki mérkőzésen négy gólt ért el. Tagja volt az 1984–1985-ös UEFA-kupában remeklő legénységnek. Fontos gólt szerzett a Zseljeznicsar elleni elődöntő hazai mérkőzésén. A nemzetközi porondon kiharcolt ezüstérme mellé a vitrinjébe székesfehérvári karrierje idején az NB I-ben begyűjtött két bronzot tehette (1983–1984, 1984–1985). 1982-ben a Magyar Népköztársasági Kupa fináléjáig jutott csapatával (Videoton–Újpesti Dózsa 0-2).

Az FC Bruges
játékosaként

1987-ben a fivérek elhagyták Székesfehérvárt, a Bp. Honvédban folytatták karrierjüket. A piros-fehérekkel 1987–1988-ban és 1988–1989-ben bajnokok lettek, utóbbi esztendőben elhódították a Magyar Népköztársasági Kupát is. (1-0-ra megverték a patinás tróféáért az FTC-t.) A két idény alatt Disztl László a hatvan összecsapásából mindössze kettőt hagyott ki, 58 mérkőzésen két gólt szerzett.

1989-ben elváltak a testvérek útjai, az ifjabbik Disztl az FC Bruges (Club Brugge) együttesébe szerződött. 150 ezer dollárt fizettek érte.

Négy idényt húzott le a németalföldi klubban. 1989–1990-ben és 1991–1992-ben belga bajnoki címet, 1993–1994-ben ezüstérmet, 1991-ben Belga Kupát, 1990-ben, 1991-ben, 1992-ben és 1994-ben Belga Szuperkupát szerzett. Kilencvenkilenc bajnoki találkozón hat gólt jegyzett. A flamandok 1991–1992-ben a négy közé kerültek a KEK-ben (többek között elbúcsúztatva az Atlético Madridot), az elődöntőben parancsolt megálljt nekik a Werder Bremen. Az 1992–1993-as Bajnokok Ligájában a nyolc közé jutottak, ám ott – csoportjukban öt ponttal – a 3. helyen zártak. Az ifjabbik Disztl volt az első magyar játékos, aki szerepelt az új Bajnokok Ligájában. 1994-ben hazatért, és még 13 mérkőzést vívott a Parmalat FC futbalistájaként a honi élvonalban (1994–1995).

Külföldön sikeresebb volt a bátyjánál, ugyanakkor Péter többször, harminchétszer lépett pályára a magyar válogatottban. Egyszerre kezdődött A-válogatottbeli karrierjük, 1984. május 23-án 1906 óta először fordult elő a honi futball történetében, hogy ugyanazon a napon debütált egy testvérpár a nemzeti tizenegyben. Ráadásul aktuális kenyéradójuk, a Videoton fellegrárában, a Sóstói stadionban.

Kint jártak a mexikói világbajnokságon, László azonban egyetlen percet sem játszott a tornán. 1993. március 31-én szerepelt utoljára, huszonkilencdször a válogatottban, amelynek képviselőjeként egyetlen találatot könyvelhetett el. A világhírű Walter Zenga hálóját vette be

Disztl László az FC Bruges együttesében, utolsó teljes ottani szezonjában. Hátul, balról: Galje, Verspaille, Vander Elst, Verheyden, Cossey, Eykelkamp, Verheyen pályaedző. Középen: Warrinnier gyúró, Okon, Renier, Plovie, Vanmaele, Disztl László, Staelens, Ryckebusch gyúró. Elöl: Verlinden, Borkelmans, Dziubinski, Medved, Hugo Broos vezetőedző, Creve, Van der Heyden, Vermant, Belpaire

a nagyszerű fejesével 1990. október 17-én. (Európa-bajnoki selejtezőn 1-1-re végzett együttünk a Népstadionban az olaszokkal.)

Disztl László 1979-ben négyszer tagja volt az ifjúsági B-válogatottnak és egyszer az ifjúsági A-válogatottnak. 1981 és 1984 között tizenhétszer az utánpótlás-válogatottban vetették be, s a felszerelésében két gólt szerzett. 1985-ben kétszer B-válogatott is lehetett. 1987-ben ötször, 1988-ban egyszer viselte az olimpiai válogatott uniformisát. 1984 és 1989 között a nagyválogatott keret huszonegy (nem hivatalos) találkozóján kétszer talált a kapuba. *(Rochy Zoltán gyűjtése)*

Miután szögre akasztotta csukáit, trénerként folytatta, a munkához szükséges papírokat még Belgiumban megszerezte. 1995 és 1997 között a Parmalat FC, majd a névváltoztatás után a Videoton FC utánpótlásánál dolgozott. 1997 tavaszán az első csapat kispadjára ült le, aztán a 17. fordulóban (1997. november 22.), a Diósgyőri FC-től elszenvedett hazai vereség (0-1) után Vágó Attila váltotta. *(Futballszezon '97–98)* 1999. szeptember 25-én mutatkozott be a Zalahús ZTE FC edzőjeként, kikaptak a kék-fehérek 1-0-ra a Fáy utcában a Vasastól. Szűk egy esztendeig irányíthatta Zetét. Utána Veszprémben (2000), majd az MTK-junioroknál volt állása (2000–2001). 2002 őszén a BKV Előre mestere lett. *(Futballrajt 2002–2003)* 2003-tól 2005-ig a Móri SE együttesét készítette fel. 2005-től az FC Fehérvár utánpótlás szakág-vezetője *(Futballnyár 2006)*, 2008-tól 2009-ig a klub vezetőedzője volt.

2009-től a Videoton utánpótlásapataiért felel, az U14-es korosztálytól az U21-esig felügyeli a munkát. *(www.vidi.hu)*

Mindkét fia, Milán és Dávid is az élvonalig vitte labdarúgásban. Dávid Izlandon légióskodott egy időben. A tradicionális futballfamíliában kapusként a nagyapa is NB III-as válogatottsággal büszkélkedhetett, esetében tehát hatványozottan igaz „az alma nem esik messze a fájától” közmondás.

A tizenegyes-hárítás szakállas nagymestere

Disztl Péter 1960. március 30-án született Baján. Magassága 188 cm, versenysúlya 85 kg. (*Futball 1995–96*) Az egyik korai interjújában vallott a pályakezdéséről: „Odalenn délen, a Bajai Építőkben védett a számomra legkedvesebb kapus, akinek minden meccsén ott voltam kis-koromtól kezdve. Az édesapámról van szó. Ő 1972-ben gondolt egyet és levitt az edzésre. Ott is maradtam. Ma viszont ő jön át az Alföldről a Dunántúlra kocsival, ha a Videoton játszik, s én védem a fakó kapuját. (...) Öt éve az UEFA-keretből összeállított B- és C-csapat játszott edzőmeccset Pesten. Sikerült kifognom egy tizenegyeset – emlékszem, balra rúgták... –, s mindezt történetesen Rákosi Gyulán kívül Lantos tanár úr, a mostani mesterem is látta. Egy rövid beszélgetés a családdal, apám rám bízta a dolgot, én pedig lélekszakadva csomagoltam, nehogy lekéssem a szerencsémét. Remek kis társaság gyűlt össze akkor az ifi I-ben, s azután, mikor a nagyok keretébe is meghívást kaptam, örömben csaknem kiszaladtam a világból. (...) Gondolkodás nélkül végrehajtok mindent az alapozáson, s utána is maradunk a sráccokkal iskolázgatni. (...) Javulni kell a kifutásokban, mert ma még kísért és bénít a gondolat, hogy aláfutok a labdának. Az oldalról belőtt lövések, beadások is gondot okoznak, gyakran kiejtem a labdát. (...) Nekem mindkét oldalra egyformán megy a vetődés, összességében nagyon örülök, hogy nem mentem kosarasnak, pedig Baján a gimnázium első osztályában nagyon »főzték« a fejemet. (...) képeslapokat hozok onnan, ahol jártam, és nagyon odavagyok a Pink Floyd együttes nagylemezeiért. (...) (*Labdarúgás 1978. január*) Rögzítsük tehát az életrajzi vonatkozást, hogy 1972-től 1974-ig játszott Baján, majd Székesfehérvárra költözött. Oszlopa volt 1976-os országos ifjúsági bajnokságot nyert piros-kék gárdának.

Az 1977–1978-as bajnokságban hét perccel védett a Kaposvár ellen. Ez alatt a röpke idő alatt két gólt kapott, és a 4-1-ből 4-3 lett. „Bizony, nem a legjobb bemutatkozás volt (...) Még szerencse, hogy nyertünk, és szerintem a srákok csak udvariasságból mondták: »Nem baj, megy majd jobban is!« Ez a 420 másodperc életem eddigi nagy élménye...” (*Labdarúgás 1978. január*)

Rákosi Gyulának, az ifjúsági válogatott szakvezetőjének karakterrajza: „Az edzések, azaz szorgalma mondják ki a döntő szót, azokon kell többek között a magyar kapusok általános hibájáról leszoknia: sajnos, ő is vonalkapus... (...) Csendes, szerény fiú, és szeret edzeni. Biztos, hogy kitűnő labdarúgó válik belőle. Határozottan irányítja a védelmet. (...) A kifutásoknál elbizonytalanodik. Izomzatilag is fejlődnie kell.” (*Labdarúgás 1978. január*)

Kovács Ferenc szövetségi kapitány már arról beszélt, hogy a tehetségek között Disztl Péter is bizonyítási lehetőséget kap Monostori Tivadar utánpótlás-válogatottjában. (*Labdarúgás 1979. május*)

A küllemében viking harcosra emlékeztető szakállas óriás tagja volt az 1984–1985-ös UEFA-kupa-döntős Videotonnak, nem kis szerepe volt a fantasztikus menetelésben. A Manchester United elleni „szétlövésben” például megfogta Arthur Albiston lövését. A bravúrjáról nyilatkoz-

ta: „Az angolok rendszerint erőből végzik el a tizenegyeseket, így számítottam arra, hogy egyet vagy kettőt megfogok. Szerencsére egy is elég volt.” (6:3 *Futballmagazin* 2006. január) Tegyük hozzá, hogy a döntő madridi visszavágóján az egy esztendő múlva világbajnoki címmel gazdagodó Jorge Valdano eszén is túljárt, pazar mozdulattal kapta ki az argentin csatár 11-esét.

A Videotonban 1987-ig szerepelt, és az UEFA-kupában kiharcolt ezüstérme mellé az NB I-ben begyűjtött két bronzot rakott (1983–1984, 1984–1985). 1982-ben Magyar Népköztársasági Kupa-döntőt vívott a Vidi az Újpesti Dózssával, de győztek a lilák (0-2).

Disztl Péter Fehérvárról Kispestre költözött, 1987 és 1990 között őrizte a Bp. Honvéd hálóját. A piros-fehérekkel két bajnoki címet (1987–1988, 1988–1989) nyert, de úgy ám, hogy a két „aranyos szezont” valamennyi bajnokiját végigvédte! 1989-ben elhódították a Magyar Népköztársasági Kupát (1-0-ra megverték érte a Ferencvárost), ellenben 1990-ben elbukták a Magyar Kupa befutóját (a Pécsi MSC legyőzte őket 2-0-ra). Természetesen mindkét fináléban Disztl Péter állt a Bp. Honvéd gólvonala előtt.

A magabiztos, remek labdafogású, a látványosságát azonban a biztonságnak mindig alárendelő, nyugodt idegzetű sportember a nagyválogatottban 1984. május 23-án mutatkozhatott be. Szerencsés napja volt, hiszen a számára oly kedves Sóstói stadionban eshetett át a tűzkeresztségen, ráadásul a hálója is érintetlen maradt (Magyarország–Norvégia 0-0). Ami Fortunát illeti, 1986. június 2-án, a világbajnokság csoportmeccsén nem állt melléje, ugyanis Irapatóban neki rúgták a szovjetek a sokat emlegetett hatost...

Az A-válogatottban harminchétszer védették, utoljára 1989. november 15-én kapott bizalmat. (Akkor 4-0-ra veszített a nemzeti tizenegy Sevillában, Spanyolország ellen.) (*Dénes Tamás–Rochy Zoltán: A 700. után*) 1976 és 1978 között tizenkétszer játszott az ifjúsági válogatottban. 1979-től 1983-ig az utánpótlás-válogatott hálóját huszonötöszer őrizte. Kint járt Japánban, az 1979-es U20-as világbajnokságon. 1982-től 1984-ig nyolcszor védett az olimpiások gárdájában. 1984 és 1989 között a nagyválogatott keret húsz (nem hivatalos) találkozóján szerepeltették. (*Rochy Zoltán gyűjtése*)

1990-ben külföldre szerződött, német alakulatokban légióskodott. Sorrendben: Rot-Weiss Erfurt (1990–1991), VfB Leipzig (1991–1992), Stahl Brandenburg (1992). 1992 őszén Malajziába ment, és egy évadot az ország legnépszerűbb tartományi egyesületében (Selangor) húzott le. (*Dénes Tamás–Peterdi Pál–Rochy Zoltán–Selmeci József: Kalandozó magyar labdarúgók*) A maláj sárga-pirosaktól tért haza 1993-ban. Itthon a BVSC-Dreher (1993–1994), a Veszprémet, a Rába ETO FC-t (1995), a Parmalat FC-t (1995–1996), a Keszthelyt (1996) és a Pécsi MFC-t (1996–1997) erősítette.

A visszavonulása után kapusedzőként kereste és keresi a kenyerét, ilyen minőségében dolgozott a Videotonnál, a BKV Előrenél, a Vasasnál, a magyar válogatottnál, majd ismét a Videotonnál. 2012 nyara óta a felcsúti Puskás Akadémia FC alkalmazottja. (www.vidi.hu)

Ezüstcipőt húzhatott az egyik, bronzot a másik lábára

Dunai II Antal 1943. március 21-én született Garán, a bunyevác identitású Dujmov családban. 184 cm magas, 80 kg súlyú. 1950-ben kezdett futballozni a Bajai Bácskában, 1961 nyarán igazolta át a Pécsi Dózsa. (*Labdarúgás 1964. február*) 1961. augusztus 13-án győztes góllal mutatkozott be az élvonalban, az ETO elleni mérkőzésen. (Nem hétköznapi lexikai adalék, hogy

az alig 2500-as lélekszámú Garán a háborús hónapokban két, későbbi olimpiai bajnok labdarúgó jött erre a világra, miután Dunai II mellett Páncsics Miklós is a község szülőtte volt. Sőt, az Antinak becézett legény Iván néven anyakönyvezett bátyjából is válogatott lett, aki 1960-ban olimpiai bronzérmes lehetett Rómában. Csak néhány évvel volt náluk idősebb Disztl Péter, a helyi csapat későbbi kapusa, akinek Péter és László fia is válogatott lett a nyolcvanas években. És a Garától húsz kilométernyire fekvő Hercegszántón született Albert Flórián.)

Dunai II a Duna-parti város közigazgatási technikumában érettségizett 1961-ben (*Ki kicsoda a magyar sportéletben? I.*), nem mellékesen pedig az NB III-ban gólkirályi címet szerzett. Akadt olyan idénye, amelyben 30 gólig jutott. (*Labdarúgás 1967. augusztus*) A Dunai fivérek a „kitűnő alapokat” a Bajai Bácska Posztónál Fekete-Kovács Győző testnevelő tanárnak és edzőnek köszönhették. (*Labdarúgás 1965. január*)

Dunai II azon ritka futballisták közé tartozik, akiből előbb volt utánpótlás- (1960. október 9.), mint ifjúsági (1961. szeptember 9.) válogatott. 1960-ban háromszor lépett porondra az utánpótlás csapatban, s egy gólt szerzett. 1961-ben és 1962-ben kétszer-kétszer az ifik között játszott, ám gólt nem rúgott. Tagja volt a romániai UEFA-tornán kudarcot valló korosztályos válogatottnak. Két mérkőzésen játszott, de „mintha a pályán sem lett volna”. (*Képes Sport 1962. április 24.*) Rendhagyó volt szereplése az olimpiai gárdákban is. 1963-ban tizenötöszer kapott lehetőséget, s kilencszer vette be a kaput, míg 1964-ben ötször játszott, és egy gólt ért el. Kint volt a tokiói játékokon, az egyik edzőmeccsen még hálóba is talált, viszont a tornán nem lépett pályára. 1968-ban kilenc találkozóon vetették be (a nem hivatalos mérkőzések is szerepelnek a statisztikában), és hét góllal segítette a társaságot a mexikói aranyéremhez. A bolgárok elleni olimpiai döntőben kétszer is eredményes volt. 1972-ben a belgiumi Európa-bajnokságon 4. helyen végzett a nagyválogatottal. 1972 őszén nem rajta múltott a teljes siker Münchenben, hiszen az olimpikonok nyolc fellépésén kilencszer „köszönt be”. (Ezek közül négy hivatalos válogatott mérkőzésnek is számít.) Az NSZK-ból ezüstmedállal jöhetett haza. Három olimpián járt, ezeken két arany- és egy ezüstérmes nyert a válogatott. Ha Tokióban csak egyetlen percet játszhatott volna, ő lenne a világ legeredményesebb futballistája az olimpiákon. Így Novák Dezső.

1963-tól 1967-ig tizenkétszer öltötte magára a B-válogatott uniformisát, s tizenkét gólt könyvelt el. 1966-ban egyszer Nyugat-Magyarország reprezentációjában is helyet kapott. 1967-ben háromszor, 1972-ben kétszer képviselte Budapest együttesét, a fővárosiak színében

három találatot jegyzett. 1967 és 1973 között az A-válogatott keret tizennégy (nem hivatalos) nemzetközi összecsapásán kilenc gólt rúgott vagy fejelte. (*Rochy Zoltán gyűjtése*)

D Korábban is csalogatták Budapestre a nagycsapatok, azonban egy darabig ellenállt a csábításnak. Erről így beszélt: „Három fővárosi egyesülettől kaptam ajánlatot, mindegyiket visszautasítottam. Részből azért, mert jól érzem magam Pécsen, másrészt a szüleim is ott élnek, és nem akartam elszakadni tőlük. Legszívesebben belsőcsatárt játszom, ha úgy kívánják, vállalom a szélsőposztot is.” (*Labdarúgás 1964. január*) Pár hónap múlva lényegi változás következett be a fentebb részletezett kötődésében, tudniillik röviddel a riport megszületése után az Újpesti Dózsához írt alá. „Igazából az olimpián győztek meg, főleg Bene Feri, akivel egy szobában voltam, hogy az Újpesthez igazoljak. Érdekes, mert először a Ferencvárosba akartam menni, mert ott volt Albert és Varga is” – árulta el.

1965. március 14-én mutatkozott be új klubjában, Dorogon szerepelt a gárda. Aztán a térszerűlése miatt csak két bajnokin tudott játszani a szezonban, s kétszer talált a hálóba.

A kortárs Tichy Lajos véleménye: „Kiváló labdarúgó. Rövidesen a válogatottban lesz a helye, és ha így folytatja, nagyon sokra viheti. Gyorsasága, lövőereje, fejlődő készsége, kapu előtti határozottsága és gólképessége nagy veszély minden védelem számára.” (*Labdarúgás 1964. február*) A sajtó is dicsérte: „Kitűnő szellemű gólgyáros, rendkívüli adottságokkal. Küzdőképességének növelésével nagyobb teljesítményekre lenne képes.” (*Labdarúgás 1964. szeptember*) Idevágó részlet az önjellemzéséből: „Bennem nincs annyi akaraterő, mint például Göröcsben. Azazhogy most már ezt mondhatnám múlt időben, hiszen akaraterő, győzni vágyás tekintetében is más ez az Újpest, mint a tavalyi volt. Különösen a Megyeri úton.” (*Labdarúgás 1967. június*)

Nem ritka pillanat: Dunai II Antal gólt ünnepel

Bene Ferenc nyilatkozta a csatártársáról, valamint kettejük kapcsolatáról: „Anti régi barátom. Még az NB III-ban többször játszottunk egymás ellen. (...) Góljai az én ügyemet, az én csapatom sikereit szolgálják. Láthatják, hogy örülök, amikor a hálóba talál, s azt is, hogy ha módom van rá, helyzetbe hozom. Én már voltam gólkirály, most szurkolok azért, az idén ő legyen. (...) Nagyjából azonos képességűek vagyunk. Anti hosszú távon nagyon gyors, én viszont robbanékonyabb vagyok, s talán mozgékonyabb, fürgébb. Anti viszont jobban fejel.” (*Labdarúgás 1967. június*) Dunait 30-40 méteren nemigen érték utol a védők, tényleg a jobb lába volt a jobb, de ballal sem volt ügyetlen. (*Labdarúgás 1967. augusztus*) A *Képes Sport* szerint ellenben feltűnő, hogy kifejezetten jobblábás a csatár. (1968. május 28.)

Reálisan értékelte a helyzetét: „Nagyon kemény kritikusa vagyok magamnak (...) Négy évvel ezelőtt ott voltam Tokióban (...) csak éppen egyetlenegyszer sem kerültem be a bajnokságot nyert csapatba. (...) de ami elmúlt, azt már nem lehet pótolni. És nem is akarom kárpótlásnak tekinteni Mexikót. (...) Rettenetesen szomorú lennék, ha ezen az olimpián játszhatnék a csapatban, és most aranyérem nélkül térnénk haza.” (*Képes Sport 1968. szeptember 3.*) Nem kel-

lett szomorkodnia. Mint imént írtuk, játszott az aztékok földjén, és társaival együtt felállhatott a dobogó legmagasabb fokára. A tornán hat mérkőzésen hat gólt jegyzett. (*Labdarúgás 1968. november*)

„Fáradhatatlanul küzdött, nem félt a közelharctól sem, gyakran változtatta a helyét, a bal-, sőt a jobbszélén is vezetett támadásokat. Jól futott lyukra (...)” (*Képes Sport 1968. május 21.*)

A jellegzetesen imbolygó mozgásával rendre megtévesztette az emberét: amikor kellőképpen felgyorsult, elkezdte himbálni a felsőtestét. A pánikba esett védőjének fogalma sem lehetett arról, hogy a hórihorgas támadó a következő másodpercekben merre veszi az irányt.

„1968-ban a legjobb magyarként 12. lett az Aranylabda-szavazáson.” (*Dénes Tamás–Hegyi Iván–Lakat T. Károly: Válogatott gyűjtemény*)

Imponáló az éremkollekció, amit klubjával összefutballozott. Hétszer lett bajnok (1969, 1970 tavasza, 1970–1971, 1971–1972, 1972–1973, 1973–1974, 1974–1975), kétszer ezüstérmes (1967, 1968) és kétszer bronzérmes (1965, 1976). Nyert három Magyar Népköztársasági Kupát (1969, 1970, 1975). Az első két kupadöntőn szerzett egy-egy gólt (a Bp. Honvéd elleni 3:2-n és a Komlói Bányász elleni 3:2-n), a harmadik finálé (a Haladás VSE elleni 3-2) után csapatkapitányként vehette át a trófeát Pusztai Lászlótól, az MNK Bizottság elnökétől.

Dunai II Antal 326 élvonalbeli bajnokiján 202-szer vette be az ellenfelek hálóját.

1969 tavaszán bekerült az Újpesttel a Vásárvárosok Kupája döntőjébe, majd hat hónappal később a *Labdarúgás* ankétján Az év csapatába. Az 1973–1974-es BEK-szezonban a legjobb négy közé jutott a lilákkal, s csak a későbbi győztes Bayern München tudta megállítani őket.

„Első válogatottsága alkalmából nagyszerűen megállta a helyét. Kivette részét a mezőnymunkából, gyakran húzott kapura, olykor a közelharctól sem riadt vissza. Remekbe szabott góljával a győzelem fő részesének bizonyult. Egy nagyon nagy helyzetben hibázott.” (*Képes Sport 1969. május 27.*) A csehszlovákok elleni nyertes (2:0) világbajnoki selejtezőn esett át a tűzkeresztségen a Népstadion 80 000 nézője előtt. Az 1960-as évtized honi futballjának örök rejtélye, hogy a debütálásakor a 27. életévét taposó olimpiai bajnok, kétszeres gólkirály (1967, 1968), európai ezüstcipős (1967) és bronzcipős (1968) miért nem kerülhetett be korábban a nemzeti tizenegybe. (Tegyük hozzá, hogy 1970-ben is gólkirályi címet szerzett.) Csak egy magyarázata van: bővelkedett szenzációs csatárokban a korszak magyar futballja, Albert, Farkas, Bene, Varga és Puskás Lajos is játszott a belsőcsatár posztokon. A mellőzött Tichy Lajosról nem is beszélve.

Dunai II későn debütált, s viszonylag korán köszönt el a nemzeti tizenegyétől: 1973. május 16-án viselte utoljára a címeres trikót. (Karl-Marx-Stadtban 2-1-re kikapott a magyar együttes az NDK-tól.) Összesen 31-szer szerepelt a legjobbak csapatában, és 9 gólt jegyzett a képviseletében.

Érdemes még egy gondolat erejéig visszatérni a hatvanas évek második felében nyert két „nemesfém cipőre”: Dunai II volt az egyetlen, aki a verseny első két évében kétszer is a legjobb három közé került.

Dunai II a helyzet magaslatán

Edzői pályafutása első élvonalbeli állomásán, a Betis csapatának élén. Dunai az álló sorban középen feszít

Labdarúgó-karrierje végéhez közeledve mérleget vont: „Pedig ha jól megnézzük, nekem előbb vagy utóbb minden bejött (...) Igaz, semmit sem értem el könnyedén. Sőt, mindenért nagyon is megszenvedtem. De talán ennek köszönhetem, hogy hála az égnek, soha nem elégedtem meg a pillanatnyi helyzettel (...) én inkább a szorgalmamnak, mint a tehetségemnek köszönhettem azt, amit elértem. Már gyerekkoromban önedzéseket tartottam, mindenről lemondtam a játékért. Ha újra kezdeném, most is ezt tenném. Az indulásnál még nem is tudtam, hogy az ember mi mindent elérhet játszva.” (*Labdarúgás 1975. január*) (Hét és fél évvel korábban épp ebben a lapban ismerte be, hogy nincs benne elég akaratérő...)

Újpestről 1977 nyarán egy idényre a DVSC-hez szerződött. Bár tíz gólt rúgott a Loki szolgálatában, mégis be kellett érnie az NB II bronzérmével, mert a Hajdúság fővárosában hón áhított feljutás nem sikerült. 1979 és 1981 között az újpesti Chinoinban, majd 1981 őszén az ausztriai Simmeringben futballozott.

Még aktív korában, 1976-ban megszerezte a Testnevelési Főiskolán a szakedzői diplomát, tudatosan készült a tréneri hivatásra. 1978-tól 1979-ig az újpesti utánpótlás szakági vezetője volt. 1979 és 1981 között a lila-fehérek utánpótláscsapatánál volt állásban. (*Ki kicsoda a magyar sportéletben? I.*) Ezt követően közel egy évtizedet spanyol klubok kispadján töltött: Xérez Deportivo (1981–1982), Real Betis Balompié (1982–1983), Xérez Deportivo (1983–1984), Club Deportivo Castellón (1985), Murcia Deportivo CF (1987–1989), Levante UD (1990). (*Dénes Tamás–Peterdi Pál–Rochy Zoltán–Selmeci József: Kalandozó magyar labdarúgók*) Közben 1986-ban rövid ideig a Zalaegerszegi TE-t irányította. 1990-ben a Veszprémi SE szakvezetője lett. 1993 és 1998 között az olimpiai válogatottat vezette, és együttesével kijutott 1996-ban az atlantai olimpiára. Párhuzamosan az UTE labdarúgó-szakosztálya igazgatói posztját is betöltötte (1995–1996). 1996-tól 1997-ig a DVSC mestere volt. 2001-ben az utánpótlás-válogatottnál vállalt feladatokat.

1985-ben az Újpest örökös bajnoka kitüntető címmel ismerték el a pályafutását. 1999-től az Ifjúsági és Sportminisztériumban miniszteri biztосként és tanácsadóként dolgozott. 2006-tól MLSZ szakmai alelnökeként tevékenykedik, tagja a MOB-nak is.

2013. március 15-én Áder János köztársasági elnöktől a Magyar Érdemrend középkeresztjé-
jét vehette át.

Nélküle nem játszott bajnokit az „arany Dózsa”

Dunai III Ede „Budapesten született 1949. július 14-én. 180 centi magas, 68 kg.” (*Labdarúgás 1969. február*)

Három részlet a sajtóban megjelent jellemzéséből: „(...) ipari tanuló. Jobbösszekötőt játszik az ifjúsági válogatottban és klubjában is. Göröcs-szerű, technikás játékos, lényegesen lassúbb kiadásban.” (*Labdarúgás 1967. április*) „Játszott akkoriban a tartaléks csapatban egy Dunai Ede nevezetű jobbösszekötő. Hoffer József ifjúsági válogatottjában már helyet kapott, Óbudáról, az Újlaki FC-ből érkezett nem is oly régen Újpestre. Hosszúléptű, vékony fiú volt...” (*Labdarúgás 1977. szeptember*) „Éppolyan született fedezet-tehetség, mint Bozsik. Ugyanúgy kissé lassúnak tűnő mozgással viszi fel a labdát, hogy egy tizedmásodperc múlva a legjobb helyre továbbítsa. Lát a pályán. Szemvillanásnyi idő alatt felméri, mi a legjobb megoldás. Nagyszerű a fejjátéka, a szerelési érzéke. A »kis« Dunai (180 centi!) kitűnően lő kapura, a tavalyi bajnokságban pontot, sőt pontokat érő, váratlan gólt rúgott például az MTK-nak és a Vasasnak.” (*Labdarúgás 1969. március*)

1967-ben két bajnoki címet is nyert, mert szinkronban volt tagja az Újpesti Dózsa aranyérmes tartaléks csapatának, illetve a szintén első helyen végző ifjúsági együttesének. (*Labdarúgás 1967. december*) 1969-ben Vásárvárosok Kupája-döntőt veszített az Újpesttel a Newcastle United ellenében, és egy félidő híján a nemzetközi sorozat valamennyi találkozóját végigjátszotta.

Az A-válogatottban 1969. június 15. és 1975. május 7. között tizenkét alkalommal jutott szóhoz, két találatot jegyzett a legjobbak uniformisában. 1966-ban és 1967-ben tizenegyszer lépett porondra az ifjúsági válogatottban, általában támadóként futballozott, s elkönyvelhetett négy gólt. 1967 és 1974 között huszonhatszor küldték pályára az utánpótlás-válogatottban, amelynek színeiben egyszer volt eredményes. 1974-ben U23-as Európa-bajnokságot nyert, túlkorosként játszották. 1969-ben ötször, 1975-ben kétszer jutott szóhoz az A-válogatott keret (nem hivatalos) 90 percen, s a fellépésein egyszer talált a kapuba. 1972-ben ötször a B-, kétszer a Budapest-, hatszor az olimpiai válogatottban vetették be, utóbbi színeiben egy gólt szerzett. (Az olimpiai meccsei közül három hivatalos válogatott mérkőzésnek is minősül.) Münchenben ezüstérmet vehetett át. 1975-ben egy olimpiai selejtezőn lépett pályára Bulgária ellen, ez is hivatalos meccsnek számít. 1979-ben újból az olimpiai gárdában szavaztak neki bizalmat, ötször ölthette magára az olimpiikonok mezét. (*Rochoy Zoltán gyűjtése*)

Dunai III Ede átbalettozik ellenfelén

Jelentős éremmennyiséget halmozott fel a lila-fehérekkel az esztendőik során, kilencszer lett bajnok velük (1969, 1970

tavaszi, 1970–1971, 1971–1972, 1972–1973, 1973–1974, 1974–1975, 1977–1978, 1978–1979), háromszor ezüstérmes (1968, 1976–1977, 1979–1980), egyszer bronzérmes (1975–1976). Háromszor duplázott a Megyeri úti együttessel (1969, 1970, 1975), ráadásul mindhárom sikeres Magyar Népköztársasági Kupa-fináléban szerephez jutott, azonban az elsőt, a Bp. Honvéd elleni 3:1-et nem küzdhette végig, Horváth Józsefet cserélte be a helyére Baróti Lajos edző.

A kilenc, bajnoki címmel lepecsételt idény mérkőzése közül mindössze hármat mulasztott el, az első hétben egyet sem, a nyolcadikban (1978–1979) kettőt, a kilencedikben (1979–1980) egyet.

Az 1973–1974-es BEK-meneteléből is kivette a részét. Mind a nyolc összecsapást végighajtotta, sőt a Waterford elleni diadal (3-0) 10. percében ő lőtte az elsőt az írek hálójába.

Három kiemelés az Edusnak becézett sportemberrel készült interjúkból: „Hetedik éve ott vagyok minden bajnoki mérkőzésen. Szerencsém volt, ha megsérültem, az mindig olyankor történt, amikor éppen szünetelt a bajnokság. Igen. Szerencse kell ehhez. Meg talán az is szerencse, hogy laza izomzatom van. S a másik, hogy szeretek edzeni. Készülök még az edzésekre is. (...) Az UFC-ben ismerkedtem meg a labdarúgással, 1965 decemberében hozott el Konkoly Béla bácsi Újpestre. Mindjárt az ifi I-be kerültem, két évig játszottam az ifjúságiak között. (...)

Párviadal Gass Istvánnal, a Vasas csatárával

Az Újpesti Dózsa bajnoksapata az 1978–1979-es idényből. Állnak, balról: Rothermel, Kellner, Kolár, Kardos, Várhídi Pál vezetőedző, Dunai III, Sarlós, Tóth J., Bodnár I L. Középen: Fazekas, Törőcsik, Zámbo, Tóth A., Fekete, Nagy L. Elöl: Schumann, Kerekes, Stemler, Molnár

A Győr ellen játszottam először az NB I-ben, 1967-ben. 3:1-re nyertünk. (...) Két év óta szeretnék már söprögetőt játszani. Sokkal jobban érzem hátul magam, jobban tudom irányítani a társaimat, belátom a pályát, egyszóval úgy érzem, ott az én igazi helyem.” (*Labdarúgás 1975. március*)

Vágya hamarosan teljesült, ámbátor nem olyan módon, ahogyan gondolta. Miután Harsányi László és Horváth József külföldön maradt, Várhidi Pál Dunai Edét vitte hátra a védelembe. Noha a Dózsa sokat szenvedett az idényben

(a korábbi évekhez képest a harmadik helyezés jelentős visszaesésnek számított), az edző a szezon végén középhátvédjét nevezte a legjobban teljesítő futballistájának.

Kivételes technikai képzettségét jól érvényesítette a hetvenes évek közepén divatos terem tornákon. Az 1974-es Képes Sport Kupán őt választották a legjobb mezőnyjátékosnak.

„No, azért én sem imádom mindig a futballt, nekem sem volt mindig fenéig tejföl a labdarúgás – panaszkodott. – A müncheni olimpia után, a mai napig sem találtam rá feleletet, hogy miért, hiszen nem ment rosszul a játék, kihagytak a keretből, s két évet kellett várnom az újabb lehetőségre, amíg a svájciak ellen ismét beállítottak. Nem titkolom, a kudarc alaposan letört, egy szezonban csak árnyéka voltam önmagamnak.” (...) (*Labdarúgás 1975. február*)

Az olimpián egyébként tényleg jól játszott, sőt, a magyar csapat egyik legjobbjá volt. Különösen a dánok ellen remekelt, mind a két gólunkat ő szerezte.

„Tizenegy éve futballozom, nagyon sokat köszönhetek a sportnak és az egyesületemnek. A Távol-Kelet kivételével szinte az egész világot bejártam, a baj csak az, hogy sehogyan sem tudtam megszeretni a repülőutazást, amely még mindig félelemmel tölt el. Mindent összevetve azonban elégedett ember vagyok, s úgy érzem, akkor sem lesz baj, ha elbúcsúzom a labdarúgástól. Szakmám van, autó- és motorszerelő vagyok, ehhez a pályához is nagy kedvet érzek” – mesélt terveiről a pályafutása csúcán. (*Labdarúgás 1975. február*) „Engem üz, hajt az a vágy, hogy újra a nemzeti tizenegyben játszhasam. Tudom, hogy nehéz visszakerülni, de nem lehetetlen. Mindenesetre azon leszek, hogy játékkal kiérdemeljem a szövetségi kapitány bizalmát. Ha pedig sikerülne megnyernünk a bajnokságot, s a válogatottba is visszakerülnök, nagyon jó tavaszt zárnék. És miért ne sikerülne?” (*Labdarúgás 1977. március*) Ami azt illeti, egyik vágya sem teljesült. Az Újpest akkor ezüstérmes lett, ő pedig soha többé nem húzhatta magára a nagyválogatott felszerelését...

Dunai III Ede 1981-től 1982-ig a 22. számú Volánban, 1982-től 1983-ig a Volán SC-ben, 1983-tól 1984-ig újból a 22. számú Volánban rúgta a labdát, majd kisebb klubokban (Gödi T SZ SK 1984, Budai Chinoin 1985, az osztrák UFC Kittsee 1988–1990, Hungarocamion és Danubius Camion 1990–1992, Extrade SC 1992–1993) játszott.

Fia, ifjabb Dunai Ede is többszörös (négyszeres) bajnok, igaz, teljesen más műfajban: snoo kerben.

A nemrégiben készült felvétlen két régi barát, Sarlós András és Rothermel Ádám figyelni Dunai Ede szavait

Ebedlő az ellenfeleket „kajáltatta”

Ebedli II Zoltán 1953. október 26-án született Budapesten. Magassága 172 cm, versenysúlya 72 kg volt. A zöld-fehérek nevelése a tizenhárom hónappal idősebb bátyjával, Ebedli I Ferencsel együtt lépkedett előre a Fradi korosztályos csapatainak ranglétráján.

Hamar kitűnt kiváló technikai képzettségével, az átlagot messze meghaladó, kivételes rúgótechnikájával. Később utóbbi szinte a védjegye lett, ha manapság megemlítik bárhol a nevét, klubhovatartozástól függetlenül az idősebb drukkerok csodálattal vegyes tisztelettel emlékeznek tért ölelő indításaira, fordításaira, lövéseire, játékintelligenciájára. Az Ebedlőnek becézett középpályás alkata, habitusa, játékstílusa, a sportról és az életről alkotott filozófiája emlékeztet Kocsis Lajoséra. Az 1970-es években még játszottak a honi pályákon vagabundok, akiket – a csapatszínekre való tekintet nélkül – rajongásig szerettek a fanatikusok, akiknek a csibészségeiről legendákat szöttek, és akik bármit megtehettek a stadionokban vagy azokon kívül, megmaradtak örökre héroszoknak. Ilyen volt – Ebedlin és Kocsis Lajoson kívül – Zámbo Sándor és Törőcsik András a Dózsában, Várady Béla a Vasasban, Szabó Ferenc a Ferencvárosban és a Haladásban. A „tékozló fiúk” alakját a be-

tyárromantika eszköztárával színezte ki a népi képzelet, ám vétkeik és vagányságuk mellett volt egy realiztikusan közös tulajdonságuk: nagyon tudtak futballozni. Mert a jóra való, kifogástalan pedigréjú botlábúakról a legélénkebb szurkolói fantázia sem képes mítoszokat teremteni...

Ebedli II kétszer pályára lépett az 1974–1975-ös KEK-ben, viszont a Dinamo Kijev elleni vesztes (0-3) bázeli döntőn nem jutott szóhoz. Kuriózum, hogy fivére is szerepelt egy meccsen a KEK-sorozaton. (*Dénes Tamás–Rochy Zoltán: A Kupagyőztesek Európa-kupája története*) Bizonytal nem érdektelen idézni az idősebb testvér véleményét: „Más a baráti társaságunk. Zolinak a Törő a haverja, nekem a Földes, Márkus, Bartosik trió. Őcsém bohémabb típus. Csak a mának él. Én, mint nős ember, kevesebbet engedek meg magamnak. Gondolok a jövőre. Zoli halvérűbb, míg nálam hamar felmegy a pumpa.” (*Labdarúgás 1978. augusztus*)

Kettejük közül Zoltán volt tagja a tizenegy évi pauza után ifjúsági bajnoki címet szerzett Fradinak. Ő volt az új generáció egyik vezéralakja – a másfél évvel fiatalabb Nyilasi Tibor mellett. 1973 februárjában, a Dunaújváros elleni MNK-meccsen játszott először tétmérkőzésen a Ferencvárosban – Csanádi Ferenc edzősége alatt. Aztán Dalnoki Jenő nagy fiatalításba fogott, Ebedli pedig egyre inkább vezéregyénisége lett ennek az „új nemzedéknek”. Dalnoki mester e korszakbeli debütálása egybeesett Viczkó Tamás és Magyar István NB I-es bemutatkozásával. És az idény során átesett a tűzkeresztségen Kelemen Gusztáv, Onhausz Tibor, Takács László, s játszott a korábban csak egy bajnokin pályára lépő, még tizenéves Nyilasi Tibor, valamint Ebedli Zoltán is.

Erre a periódusra – természetesen amellest, hogy sikerült megtörni az Újpesti Dózsa nagy sorozatát az 1976-os bajnoki címmel, illetve hogy 1975-ben KEK-döntőt játszott a Fradi – a „nagy fiatalítás” címszóval emlékeznek a tanúi. (Nem mellékesen Ebedli az 1975–1976-os bajnokság valamennyi találkozásán szerepelt.)

Két évvel később Dalnoki Jenőt Friedmanszky Zoltán váltotta a szakvezetői poszton. Ebben a periódusban az FTC egyszer megnyerte a Magyar Népköztársasági Kupát, majd a következő évben döntőt játszott. A bajnokságban már nem ment ennyire pazarul. Dalnoki Jenővel 1978-ban a kilencedik helyen zárt a gárda. Friedmanszkyval ugyan 1979-ben második lett, azonban az aranyra nem volt esélye. Pláne nem volt 1980-ban, amikor újra visszaesett, s csak hatodik lett.

Ezek után nyilvánvaló volt az edzőcsere – Friedmanszky korábbi játékosára, Novák Dezső ült le a kispadra, akivel bajnoki címet nyert a csapat.

A nyolcvanas években a jó kezdést nem követte hasonló folytatás. Az 1981-es bajnoki aranyat generációváltás és recesszió követte. A két ezüstérmet követően a Fradi a középcsapatok közé süllyedt vissza, az 1984-es 12. helyezését pedig a klubtörténelem legrosszabb ligaeredményét jelentette a magyar labdarúgó-bajnokságok kiírása, 1901 óta.

A Zotyának (is) becézett dirigens klubot váltott, egyik legjobb barátja, Töröcsik András hatására az Újpesti Dózsa-t választotta, miután úgy érezte, az Üllői úton nem kapja meg a neki kijáró megbecsülést. Egy évet húzott le lila-fehérben (1984–1985), és az idény egyik zöld-lila derbijén még gölt is lőtt.

„Lehet hogy furcsa, amit mondok, de életem egyik legboldogabb pillanata volt, amikor beláttam szegény Zsiborás Gabi hálójába. Félre ne értse senki, a Fradit mindig is imádtam, az a mámor akkor Vincze Gézának szólt. Róla a mai napig nehezen tudok indulatok nélkül beszélni, kicsinált, csaknem tönkretett. Miatta jöttem el a Ferencvárosból, és bizony rajta álltam bosszút, amikor gölt lőttem ott, a Népstadionban. Vincze Gézát nem érdekelte, hogy az egész életemet a Fradiban töltöttem, neki nem volt szüksége Ebedlire és még néhányunkra, nála Pölöskei Gábor meg Koch Róbert volt a sztár, majd nem ki is esett a csapat akkor az ő irányításával” – mondta 2002 novemberének utolsó napjaiban Sinkovics Gábornak, a *Nemzeti Sportban* megjelent interjújában.

Majd még egy szezonra visszatért a IX. kerületbe. Búcsújាកor a klubtörténet második – miután a közben eltelt idő alatt Lipcsei Péter megelőzte –, napjainkban a harmadik legtöbb találkozószereplő játékos. 559 hivatalos mérkőzés áll a háta mögött. Kincsestárára pillantva sem kell szerénykednie, van benne medál bőven: az 1975–1976, 1980–1981-es bajnokság végén arany, az 1973–1974-es, 1978–1979-es, 1981–1982-es, 1982–1983-as küzdelmek után ezüst, az 1974–1975-ös, 1976–1977-es bajnokság lefújásakor bronz került oda. Az 1973–1974-es és 1975–1976-os MNK-fináléban nem játszott, ellenben a pályán volt az 1977–1978-as, valamint az 1978–1979-es döntőn. (Ebből a statisztikából első blikkre aligha derül ki, hogy egyetlen Magyar Népköztársasági Kupa-aranya van, az 1978-as csata jutalmaként akasztották a nyakába.)

1986 után egy évig az Erzsébeti SMTK-t erősítette, aztán két svéd együttes, a Syrianska Föreningen (1987–1989) és az IF Södertälje (1989–1990) profija volt. (Érdekes, hogy a légios korszakra esett a tulajdonképpeni búcsúmérkőzése, 1988. július 30-án Pogány László, Rab Tibor, Szokolai László és Takács László társaságában köszöntötte a klub.) 1990-től a burgenlandi Oberdorffban futballozott, ott is zárta le játékos-pályafutását a kilencvenes évtized elején.

A magyar válogatottban 1976. március 27. és 1983. május 15. között tizenkét mérkőzésen szerepelt, egy gólt rúgott címeres mezben. 1976. szeptember 8-án svédek hálójába talált be Stockholmban. *(Dénes Tamás–Rochy Zoltán: A 700. után)*

Baróti Lajos szövetségi kapitány kritikája az argentinai világbajnokság előtt: „Sok fejtörést okozott, mert kitűnő technikai felkészültségű, rúgókészségű, remekül időzített leadásai hasznosak, sokszor látványosan játszik. Ugyanakkor a csapatfegyelem szempontjából kifogásolható. Abszolút támadójátéka egyenlő erejű csapatokkal szemben hátrány, mert ellenlábasa emberelőnyt biztosít. Magánéletében is könnyelmű, elsődrendű kérdése a szórakozás. Visszakerülése rajta múlik, ha változtat az említett hiányosságokon.” *(Labdarúgás 1978. január)*

Részlet a Baróti által bírált játékos önfeltárulkozásából: „Hogy futballozni a legjobb dolog a világon, azt talán nem kell bizonyítanom, ez, úgy érzem, látszik a játékomon. Talán éppen ezért csinállok néha a kellenél is eggyel több cselet, ezért erőltetem a játék szebb, könnyedebb, látványosabb oldalát. Az utóbbi időben azonban talán egy kicsit egyszerűsödött, célszerűsödött a játékom, sokkal könnyebb szívvel vállalom a nehézségeket, s feltétlenül előrelépésnek tartom, hogy gólerősebb lettem. Igaz, góljaim többségét szabadrúgásból szereztem, de azt talán mondanom sem kell, hogy ez mennyi gyakorlás, átszenvedett óra eredménye. Véleményem szerint egy középpályásnak (...) mindent kell tudnia játszani, védőt, csatárt, sőt ha a helyzet úgy hozza, esetleg a kapuba állva sem mondhat csődöt. Rangja lett ennek a posztnak, s hogy ez így van, annak én nagyon örülök. Meggyőződésem, hogy ezen a poszton tudom a legjobban kamatoztatni a bennem rejlő képességeket, itt tudom kifejezni magam leginkább. Tudom, hogy erősödnöm kell a fegyelmezett játék, az emberfogás terén, s nagyon remélem, előbb-utóbb e tekintetben sem lesz rám panasz.” *(Labdarúgás 1976. december)*

A *FourFourTwo* honlapján vezetett blogjában *Szepesi György* szép bókkal köszöntötte 2013 októberében a 60. születésnapját ünneplő Ebedlit: „A pályafutása sokkal többet érdemelt volna, meggyőződésem, hogy Töröcsik Andris szintű, remek játékos volt. De az ő korában a szövetségi kapitányok az erőteljesebb stílusú középpályás-játékot felfűszérelték” – írta.

1973 és 1976 között tizennégyyszer jutott lehetőséghez az utánpótlás-válogatottban, 1976-ban U23-as Európa-bajnoki ezüstéremmel gazdagodott. 1976-ban egyszer B-válogatott is volt. 1976 és 1980 között az A-válogatott keret nyolc (nem hivatalos) találkozásán lépett porondra, s a színeiben két gólt jegyzett. 1980-ban a ligaválogatott kilenc mérkőzésén egy találatot ért el. *(Rochy Zoltán gyűjtése)*

1981-ben megkapta az FTC örökös bajnoka kitüntetését.

*Búcsújáték a Fradiban: Ebedli, Szokolai, Rab, Takács, Pogány
Fotó: tempofradi.hu*

Főrend piros-fehér-zöldben

Esterházy Márton 1956. április 9-én született Budapesten. Magassága 182 cm, versenysúlya 77 kg. (*Labdarúgás 1983*)

Kisfiúként a KSI-ben kezdte a futballt 1966-ban, 1972-ig játszott a sportiskolásoknál.

Utána leállt, az okokról ezt mondta: „Két évig még a labdarúgópálya felé sem néztem. Akkor a sok utazás – lakásomtól a pályáig – nagyon kifárasztott. Nem csinálom tovább – határoztam el. Ma már tudom, hogy ez nagy könnyelműség volt. Az a két év sokat jelentett.” (*Labdarúgás 1976. november*) Érettségi után, 1974-ben a Csillaghegyi Munkás Torna Egyletben játszott újra, a BLSZ I-ben együtt rohamozta az ellenfelek kapuját Péter bátyjával, a később Béke- és Kosuth-díjat kapó íróval. A CSMTE-től 1975 nyarán a III. kerületi TTVE-hez került. Az óbudaiaknál valósággal gyártotta a gólokat, tíz mérkőzésen huszonegyet. Több élvonalbeli klub is hívta, ám ő Mészöly Kálmánnak mondott igent, és a Budafoki MTE támadója lett. Előtte azonban ki kellett hagynia fél évet, miután a kerületiek nem adták ki. (*Labdarúgás 1976. november*) A pirosfeketéknél sem tétlenkedett, gólkirályi címet szerzett az NB II-ben.

„Az NB III-ban kifejezetten éreztem a gyorsaságom előnyeit. A másodosztályban már kevésbé. Elég ruganyos vagyok, így sok gólt érek el fejből. (...) Nagyapám, gróf Esterházy Móric 1917-ben miniszterelnök is volt. Én már nem születtem grófnak...” – adott a Kádár-korszak szelleméhez némiképpen igazított nyilatkozatot. (*Labdarúgás 1976. november*)

Tudtunkkal ő az egyetlen főrendi családból származó, aki a magyar válogatott felszerelését annak 1902-től íródó történelme során magára öltötte. Az sem éppen hétköznapi eset, hogy életében először a nagyválogatottban játszott címeres trikóban, előtte semmilyen korosztályos gárdának nem volt a tagja. Az is egyedülálló, hogy többször volt nagyválogatott, és több gólt szerzett abban, mint az összes többi nemzeti csapatban, amelyben csak szerepelhetett. 1980. május 31. és 1988. május 17. között huszonkilencszer húzta magára az A-válogatott uniformisát, s tizenegy találatot ért el. Az 1986-os mexikói Mundial mindhárom magyar érdekeltsgű meccsét végigjátszotta, Kanada ellen Irapuatóban gólt rúgott, így legalább elmondhatja magáról, hogy gólszerző volt a nagyválogatott eddigi utolsó világbajnoki szereplésén. A legemlékezetesebb találatát 1986. március 16-án, a brazilok elleni 3-0-s meccsen lőtte a Népstadionban.

1983-ban egyszer, 1984-ben kétszer vetették be az olimpiai együttesben. 1981 és 1986 között az A-válogatott keret tizenkilenc (nem hivatalos) nemzetközi találkozásán kilenc gólig jutott. (*Rochy Zoltán gyűjtése*)

Esterházy Márton gyermekkorától fogva Fradi-drukker (*focitipp.hu*), ezért 1977 nyarán különösen nagy örömmel igazolt a Ferencvároshoz. Az 1978–1979-es bajnokságban ezüstérmet szerzett a zöld-fehérekkel. Abban a szezonban az FTC elhódította a Magyar Népköztársasági Kupát, de a Pécsi MSC elleni döntőben (4-2) a bátyja által időnként Marci úrnak titulált futbalista nem jutott szóhoz. (A IX. kerületi korszaka nem sikerült túlon túl fényesen, mindössze 21 meccsen kapott lehetőséget, s csupán két gólt szerzett.) 1979 nyarán az újságból tudta meg, hogy elküldték a Ferencvárostól. Behívták katonának, a Budapesti Honvéd kötelékébe került, ám a következő fél évadot a Vasas Izzóban töltötte. 1980. januárban visszarendelték a kispesztiekhez, akikkel 1980 és 1985 között háromszor lett bajnok (1979–1980, 1983–1984, 1984–

Esterházy Márton volt a Mezey-éra leggőlerősebb válogatott játékosa

1985), egyszer bronzérmes (1982–1983). 1983-ban csapata 120 perces kupadöntőt veszített az Újpesti Dózsa ellen (2-3), Esterházy a fináléban nem szerepelt. A Budapesti Honvéd szerelésében 153 bajnokin 62 gólt ért el.

1984-ben az AEK Athén szerződtette. Három évig (54 meccsen 11 góllal) szolgálta a sárgafeketéket, aztán 1987-ben átment a városi riválishoz, a Panathinaikoszhoz. Újra zöld-fehérben száguldozhatott tehát, de csak egy évig, mert 1988-ban lila-fehérbe öltöztette a Casino Salzburg. Nem sokáig erősítette az idényt a második vonalban kezdő gárdát, országot váltott. Svájcban folytatta, a genfi CS Chênois (1989–1991), majd az FC Bulle (1991–1992) alakulatában. 1992-ben (három mérkőzés erejéig) a Bagi FC-hez ment (*Futball '93*), hogy egy kis tiroli klubban (SC Weissenbach) fejezze be aktív labdarúgó-pályafutását 1993-ban. Később levezetésként évekig futballozott még a csillaghegyi öregfiúk együttesében. (*25 év 25 labdarúgója – Bp. Honvéd, Kispest-Honvéd*)

Visszavonulása után sportszergyártó és sportszerforgalmazó céget működtetett egykori csapattársaival, Nagy Antallal és Sallai Sándorral (NES).

Egy időben a Megasport-Média Kft. ügyvezető igazgatója, az UFA magyarországi képviselője volt. Tevékenykedett a Magyar Futsal Bizottság vezetőjeként is. 2007-től az UEFA ellenőreként járja az európai stadionokat.

Gyakran elsült a Kapa

Fazekas László 1947. október 15-én született Budapesten. A magassága 173 cm, a versenysúlya 64 kg volt. Az Újpesti Dózsa neveltje 1965. november 7-én játszotta első NB I-es mérkőzését, a Megyeri úton a Dorog szerepelt (2:2), s a hazaiak első gólját egy 18 méteres bombából ő szerezte. (Abban a bajnokságban többet nem is játszott.) 1967-ben közel járt ahhoz, hogy egy évre kölcsönadják a Tatabányának. Gépipari technikumban szerzett érettségét, gépészmérnöki végzettsége van. A kezdetekről mondta: „Az utcákon, a grundokon kezdtem futballozni. Lakásunk környékén, az Aradi utca, a Bajnok utca körül barátaimmal nagy mérkőzéseket játszottunk.” (*Labdarúgás* 1968. október)

A volt válogatott védő, Balogh II Sándor fedezte fel. A vékonypénzű fiúcska először a Fradi toborzójára ment el, miután édesapja jó barátságban volt a zöld-fehérek pólós legendájával, a lakásukhoz közeli Aradi utcában autós szakboltot vezető Kárpáti Györggyel, mindenki Gyurikájával. De az Üllői úton azt tanácsolták neki, hogy „Előbb egyél még egy kis spenótot!” (Nyilván nem a főzelékféle jellegzetes színe miatt.) (*Népsport* 1972. július 17.) A család a VI. kerületben, az akkor már Bokányi Dezsőről elnevezett Bajnok utcában lakott, onnan járt ki az edzésekre, Újpestre. Magyarországon soha nem volt más klub játékosa, csak a Dózsáé.

Szívesen beszélt az indulásáról: „Tizenkét éves koromban már az Újpesti Dózsában rúgtam a labdát, az úttörőknél, és ez olyan romantikus volt akkor, úgy 1959-ben. Pénteken például az edzés után megkaptuk a felszerelést, és magunk vittük ki vasárnap a pályára. Azon a térségen játszottunk, ahol ma az újpesti sportcsarnok van, porban, homokban, és úgy érzem, az alapokat nagyon megtanultuk, hiszen én magam is itt töltöttem szabadidőm legnagyobb részét. Szeretettel emlékszem vissza első oktatómra, Kozák Pali bácsira, aki rúgófalat is felállíttatott, és nem fejezhető be úgy edzés, hogy félórát ne gyakoroltunk volna a legkülönbözőbb rúgásokat. Tizenhat évesen már az ifjúsági csapatban szerepeltem, és jól emlékezetemben maradt, milyen boldog voltam, ha Göröcsöt, Szuszát láthattam. Arról az örömről nem is beszélve, ha néha beszédbe is elegyedtek velem...” (*Labdarúgás* 1974. szeptember)

Pályakezdőként nem volt híján a szerénységnek a társai által Kapának szólított futballista: „Tessék elhinni, nem vagyok még jó játékos. Albertnek és Mazzolának én még az árnyékába sem léphetnék. Ők ketten az ideáljaim. Óh, ha egyszer én is olyan játékos lehetnék! (...) Fejelni például még nem nagyon tudok. És lehetnék kicsit gyorsabb is. Pedig sokat gyakorlok. De kell is, hiszen az idő szalad.” (*Labdarúgás* 1967. június)

1967-ben, alig túl a huszadik születésnapján, már ő volt a bajnokság első számú jobbszélsője. A *Népsport* és a *Képes Sport* osztályzatai alapján is bekerült Az év csapatába, vala-

mint beszavazták a *Labdarúgás* által felkért szakértők is a havilap anketáján a B-csapatba, éppen a klubjában centert játszó társ, Bene Ferenc előzte meg. (*Labdarúgás* 1967. november)

Ezek után nem volt meglepő, hogy 1968. május 4-én bemutatkozott a nagyválogatottban. „Fazekas Lacitól is jobb játékot vártam” – bírálta az újoncot Sós Károly szövetségi kapitány, a Magyarország–Szovjetunió (2:0) Eb-selejtező után, habár nyert a csapata. (*Képes Sport* 1968. május 7.) A meccs utáni interjújában Fazekas bevallotta, hogy nem bírt a szovjet védőkkel, „akik szorosan fogtak embert és mindig számbeli fölényben voltak”. Kesergése végén a pót-vizsgát emlegette, hogy talán kap egy újabb esélyt. (*Labdarúgás* 1968. június) Aligha sejtette, hogy még 91-szer magára húzhatja a nemzeti együttes mezt...

F Sós Károly – röviddel a fent idézett nyilatkozata után: „Fazekas (...) a magyar labdarúgás egyik legnagyobb tehetsége – belsőcsatárként.” (*Labdarúgás* 1968. augusztus)

Az újságíró így látta: „(...) gyakran változtatja a helyét, felviszi a labdát, jó adja le a társainak, bátran tör kapura. Nagy erénye, látja az egész pályát, s a legtöbbször megtalálja a legjobb megoldást.” (*Képes Sport* 1968. szeptember 10.)

1969-től külföldre szerződéséig részese volt a Dózsa minden nagy hazai és nemzetközi sikerének. Kilencszer volt bajnok (1969, 1970 tavasz, 1970–1971, 1971–1972, 1972–1973, 1973–1974, 1974–1975, 1977–1978, 1978–1979). 1969-ben, 1970-ben és 1975-ben duplázott a lila-fehérekkel, az élvonal aránya mellé elhódították a Magyar Népköztársasági Kupát. Mindhárom serlegdöntőn játszott, az 1970-es, Komlói Bányász elleni 3:2-es sikerhez két találattal járult hozzá. 1965-ben, 1967-ben, 1968-ban, 1976–1977-ben, 1979–1980-ban ezüstérmet, 1975–1976-ban bronzérmet vehetett át az NB I-ben. 1975–1976-ban, 1977–1978-ban és 1979–1980-ban magyar gólkirály lett, utóbbi évadban a 36 találata Ezüstcipőt (is) ért. Élete egyik legjobb mérkőzése után – 1976. május 15-én öt gólt szerzett a Ferencváros ellen a Népstadionban, a Dózsa által 8-3-ra megnyert rangadón – a *Népsport* tízes osztályzattal honorálta a teljesítményét. A nemzetközi porondon szerepelt a BEK-elődöntőjében (1973–1974), de előtte a Közép-európai Kupában (1967) és a Vásárvárosok Kupájában (1968–1969) is döntőt vívhatott a lila-fehérekkel.

Nem volt híján a hazai elismeréseknek, ezek közül a legjelentősebb, hogy az MLSZ 1970-ben Az év játékosának választotta. Abban az esztendőben nagy fölényrel választották meg Az év játékosának a *Labdarúgás* anketáján is. (1970. november) 1967 és 1972 nyara között minden bajnokság végén az NB I legkiválóbb jobbszélsőjének bizonyult a *Népsport* osztályzatai alapján. Az 1972–1973-as idénytől kezdve három éven át ismét ő került posztján az első helyre.

Idézet a Fazekással készített egyik riportból: „Dacos természet vagyok, nem szeretek belenyugodni a sikertelenségbe, bár tisztában vagyok vele, hogy ebben a sportágban igazán nem mindig kísért a siker, a győzelem. Termetem, alkatom, súlyom nem mondható robusztusnak, ezért teszek meg mindent annak érdekében, hogy megszülessen a gól. (...) Csatár vagyok, nem posztán szélső.” (*Labdarúgás* 1970. október)

Edzője, Várhidi Pál álláspontja egy korabeli vitában: „Fazekas Laci kiváló játékos, de már csak azért sem lehet őt a kitűnő hollandussal összehasonlítani, mert nélküli Johan Cruyff harcosságát, a védőjátékban betöltött jelentőségét – ebben a szerepkörében ez a technikás labdarúgó, ha kell, »kegyetlen« is tud lenni –, s azt az önzetlenséget, amellyel Cruyff a győzelem érdekében mindig él.” (*Labdarúgás – Őszi futballmagazin* 1974)

Baróti Lajos szövetségi kapitány kommentárja: „Egyik legjobban képzett labdarúgónk. 1977-ben a válogatottban és a klubjában sem tudta játékát a tudásához méltó színvonalra

emelni, mert keveset mozog labda nélkül. Nem eléggé lendületes, úgy tűnik, hogy meglegegett, nem látok nála akaratot a magasabba törésre. Pedig erre szükség van, vb-szereplése ezen múlik. Játékintelligenciája, tudása alapján helye van a válogatottban, de mindezt alá kell támasztani fizikai felkészültséggel és akarással.” (*Labdarúgás 1978. január*)

Végül kijutott az 1978-as világbajnokságra, de akkori felesége és Töröcsik András menasszonyának londoni áruházi lopása padlóra küldte, Argentínában csak árnyéka volt önmagának. Kiheverte a lelki megrázkódtatást, s utolsó két hazai idényében jobb volt, mint valaha! Az Újpestben összesen 408 bajnokit vívott, és azokon 210 találatot ért el.

Európa akkori második legjobb góllövőjét 1980-ban a Royal FC Antwerpen szerződtette. Bálint László után ő volt a második »modern kori« magyar játékos, aki hivatalosan

külföldre szerződhetett. Négy szezont húzott le a németalföldi piros-fehéreknél, a 105 mérkőzésén szerzett 34 gólja kiváló teljesítmény, majd egy évadot a Sint-Truiden sárga-kékeinél (1984–1985). (*Dénes Tamás–Peterdi Pál–Rochy Zoltán–Selmeci József: Kalandozó magyar labdarúgók*) Azon kevés, a harmincadik születésnapja után külföldre került magyar labdarúgók egyike volt, aki azonnal átvette a profik mentalitását, sztár lett Belgiumban is. A legendás belga edző, Guy Thys az RFC Antwerpen története legjobb három csatára közé sorolta az ottani sajtó által magyar varázslónak (*Hongaarse tovenaar*) elkeresztelt Fazekast.

A nagyválogatottban 1968. május 4. és 1983. március 27. között szerepelt, a 92 fellépésén 24 találattal örvendeztette meg a nemzeti tizenegy szurkolóit. Két világbajnokságon vehetett részt (1978, 1982), utóbbin Salvador ellen két gólt lőtt Elchében.

A Fazéknak is becézett támadó korábban számos válogatott formációnak viselte a felszerelését: 1965-ben egyszer, 1966-ban nyolcszor lépett pályára az ifjúsági válogatottban, s egy gólt szerzett. 1967-ben hétszer vetették be az utánpótlás-válogatottban, s hatszor talált a hálóba. Abban az esztendőben négyszer B-válogatott is lehetett, háromszor volt eredményes a színeiben. 1968-ban az olimpiai gárda nyolc meccsén három találatot könyvelt el (nem mindegyik találkozó minősül hivatalosnak), aranyéremmel gazdagodott Mexikóban. 1968-ban kétszer, 1971-ben és 1976-ban egyszer-egyszer magára ölthette a Budapest-válogatott uniformisát, s egy gólt jegyzett a fővárosiak képviselőjében. 1969 és 1982 között az A-válogatott keret harmincnegyzet (nem hivatalos) találkozóján tizenötször vette be a kapukat. 1975-ben egy olimpiai selejtezőn is harcba küldték, azon betalált a bolgárok hálójába. (Hivatalos válogatott mérkőzésnek is számít.) (*Rochy Zoltán gyűjtése*)

Visszavonulása után trénerként folytatta, belga klubok kispadján ült: Racing Jet Bruxelles (1985–1986), Eendracht Aalst (1986–1988), KRC Harelbeke (1988–1990), Eendracht Aalst (1990–1992), Union Saint-Gilloise (1992–1994), Royal FC Antwerpen (1995–1996). 1994-től 1995-ig Mészöly Kálmán szövetségi kapitány pályaedzője volt.

Az évtizedek óta Belgiumban élő Fazekas László 1985-ben megkapta az Újpest örökös bajnoka kitüntető címet.

Golyó berobbant Európa leggőlerősebb csatárai közé

Fekete László 1954. április 14-én született Budapesten. Magassága 176 cm, versenysúlya 73 kg volt. Alig tízévesen került a BVSC-hez, egy toborzón választották ki, amelyre az 1952–1953–1954-es születésűek jelentkezhettek. Ő volt az egyik legkisebb, mégis elsőként került a neve a „gyöngyhalászok” noteszébe. Addig is sporttal telt a szabadideje nagy része – igaz, azokat ő még akkoriban játéknak érezte. Futballozott a Terézvárosban, a Lovag utcai grundon, tornázott a Vasasban, asztaliteniszezett (ahogy akkortájt inkább mondták: pingpongozott) a Pénzügyőrben. De futballista lett belőle.

1970-ben, 16 évesen igazolt az Újpesti Dózsába, 1973 őszén mutatkozott be az első csapatban. Bajnokin először az MTK-VM ellen játszott (szeptember 22-én a Megyeri úton), Hegyit váltotta a 68. percben. Először a kezdőcsapatba a világhírű Benfica ellen került be (november 7-én), a Dunai Ede, Tóth András és Zámbo Sándor alkotta középpályás trió előtt, Fazekas László és Bene Ferenc mellett futballozott 75 percet. Nem is rosszul, mert négy nappal a 2-0-s győzelmet és továbbjutást hozó diadal után az NB I-ben is kezdőjátékos lehetett. Ott, ahol nevelkedett, a Szőnyi úton, a VM Egyetértés ellen.

Szűcs Gyula volt akkoriban a lila-fehérek szakvezetője, ám már csak néhány hétig. A téli szünetben Várhidi Pál került a vezetőedzői posztra, tavasszal, a Spartak Trnava elleni legendás – tizenegyespárbajban megnyert – meccsre már ő állította jobbszélsőnek. Harmincezer néző előtt Fekusz (így is becézték) szerezte az egyenlítő gólt, Szentmihályi Antal meg a végén, a szétlövésben megfogta Keketi büntetőjét, és az Újpest bejutott Európa legjobb négy csapata közé, ahol a korszak legjobbja, a Bayern München búcsúztatta.

Fotó: Labdarúgás

Sztárfotó az újpesti évek elejéről

Várhidi mester véleménye: „A fiatal gárdába tartozó Fekete László (...) egyenesen magában hordozza a modern támadójátékos természetét. Lendületes, gyors, bátor és erőszakos. Állandó mozgásával, beavatkozásra készülődésével, mindig készen állva az ütközésre is, és nem utolsósorban hallatlan keménységével – ideális mai csatártípus. Ha megfelelő nemzetközi tapasztalatot szerez, igazi értéke lehet labdarúgásunknak.” (*Labdarúgás – Őszi futballmagazin 1974*)

A tehetség a családi körülményeiről és önmagáról elárulta: „Egyáltalán nem hasonlítok azokhoz a gyerekekhez, akik mindig az elsők között vannak, látszólag minden fáradtság nélkül (...) Biflázó típus vagyok. (...) Minden pénzem hazaadom a szüleimnek. A BRG-ben dolgozom, rádiótechnikával foglalkozom, de nem ez az igazi szakmám. (...) Hentes vagyok. Csak azért kellett abbahagynom, mert túl korán nyitott a bolt, négy-fél öt

körül keltem fel. Én pakoltam ki a kocsiból az árut, a felvágottakat. Mire jött a mester, előkészítettem a húst, a csontot (...) a Dimitrov téren, az 5103-as hentesüzletben. Három évig voltam tanuló. Kitűnőre vizsgáztam. Kár, hogy tovább nem maradhattam, szerettem a vevőkkel foglalkozni. Ha abbahagyom a focit, visszamegyek a szakmába. A Kereskedelmi Szakközépiskolában elvégeztem az első évet. A sok edzés miatt egy időre kimaradtam, de jövőre folytatom.” (*Labdarúgás 1974. június*)

A csatár 1982-ig erősítette a lilákat, akikkel négy bajnoki címet (1973–1974, 1974–1975, 1977–1978, 1978–1979), két ezüstérmet (1976–1977, 1979–1980) és egy bronzérmet (1975–1976) nyert. 1975-ben Magyar Népköztársasági Kupa-győztes lett velük, a Hala-dás VSE-t győzték le 3-2-re a tróféáért.

Játszott egy esztendő a Volánban, majd az 1983–1984-es idény-re visszatért a Megyeri útra, és a Temesvári Miklós által irányított együttessel bejutott a Kupagyőztesek Európa-kupája negyeddöntő-jébe. A talán utolsó igazán jó Dózsával 1983. október 19-én örökre emlékezetes meccsen verték meg 3-1-re a Kölnt, és hősiiesen helytálltak (ittthon 2-0-ra nyertek) az Aberdeen ellen is.

Fekete László – az Újpestben összesen 233 bajnokit vívott, és 136 gól fűződött a nevéhez – 1984-ben engedélyt kapott a külföldi szerződésre, és egy évet az osztrák élvonalban, a Sturm Grazban töltött. Túl hamar felhagyott a profi futballal. Szerepelt még rövid ideig Kom-lón, majd néhány éves kihagyás után – fogalmazzunk így: a kor szokásainak megfelelően – Burgenlandban, két kiscsapatban, a magyarokat mindig szívesen foglalkoztató SK Pamában (1987–1989) és az SK Pachfurtban (1989–1992). (*Dénes Tamás–Peterdi Pál–Rochy Zoltán–Sel-meci József: Kalandozó magyar labdarúgók*)

Élete legjobb szezonja az 1978–1979-es volt. Ekkor kapta meg – egyébként Fazekas után második Dózsa-játékosként – a maximális tízes érdemjegyet a *Népsporttól*. Őt gólt rúgott érte az 1978. november 4-i, Dunaújváros elleni (7-1) mérkőzésen. Az idénzárásról így írt a *Dénes Tamás, Hegyi Iván, Lakat T. Károly Az otthon zöld fűvén* című könyvben: „A Dózsa már

három fordulóval a zárás előtt, az idény a bronzéremig menetelő meglepetés-csapata, az olimpiai válogatott gerincét adó DVTK elleni, hazai 5-0-val bebiztosította a bajnoki címet, miután a Vasas megtette azt a szívességet a lila-fehéreknek, hogy (a mesterhármast szerző Kiss László vezérletével) fordított, majd 5-3-ra nyert a Ferencváros ellen. Szabó Géza története legjobb bajnoki szereplését produkáló alakulata nagyon bátran játszott a Megyeri úton, az első félidő, Fekete gólja ellenére, kiegyenlí-

Fekusz a Sturm Graz játékosaként

tett játékot hozott. A mérkőzés a második féldő elején dőlt el, aztán a hajrában a Dózsa kiütötte a diósgyőriekeket.

Az Újpest a következő fordulóban méltó módon ünnepelt, 4-0-ra legyőzte a Népstadionban az őszi első, ám tavaszra összezsugorult Bp. Honvédot. Az is vitathatatlanul a Golyónak becézett Fekete László nagy meccse volt: mesterhármassal keserítette a kor első számú magyar kapusát, Gujdár Sándort. A gólerős csatár szinte megtámaszkodott a bajnoki hajrára. Hat fordulóval a zárás előtt klubtársa, Fazekas László még öt góllal vezetett előtte a góllövőlistán. Ám Fekete a Vasasnak egy, a Videotonnak két, a Diósgyőrnek és a Bp. Honvédnak három-három, majd a Zetének egy gólt rúgott, s végül 31 góllal európai ezüstcipős lett. Ma már tudjuk (Törőcsik András mondta el a róla szóló könyvben), hogy a ZTE elleni utolsó bajnoki »békés iksz« volt, Fekete »csak« egy gólt lőtt, nem rúgattak vele a társak többet. Így lemaradt a holland Kees Kist (34) mögött.”

Fekete László 1974. március 21-én, mindössze hét NB I-es bajnokival a lábában mutatkozott be a magyar válogatottban a bolgárok elleni, zalaegerszegi összecsapáson. További húsz találkozó jutott neki az A-csapatban. Az ő találatával vertük meg a sztárokkal (Baratelli, Janvion, Trésor, Larqué, Guillou, Platini, Six, Sarramagna) felálló franciákat 1-0-ra 1976. május 22-én.

Lendületben a franciák ellen

Baróti Lajos szövetségi kapitány az argentinai világbajnokság előtt mondta róla: „(...) fizikai adottságai alapján egyik leghasznosabb csatár lehetne akár jobbszélén, akár középcsatárban, de kevés játéklehetősége visszavetette fejlődésében. Ő még mindig a lehetőségek embere.” (*Labdarúgás 1978. január*) A Mundialról sérülése miatt maradt le.

Fekete utolsó mérkőzése a válogatottban az Egyesült Államok elleni 0-2 volt 1979. október 26-án. Hiába rúgott előtte két meccsen három gólt... (*Dénes Tamás–Rochy Zoltán: A 700. után*)

A remek támadó 1972-ben ötször szerepelt az ifjúsági válogatottban, s két gólt jegyzett. 1973-tól 1976-ig tizenháromszor jutott szóhoz az utánpótlás-válogatottban, amelyet tíz találatával segített. A gárdával 1974-ben utánpótlás Európa-bajnoki címet nyert. 1976 és 1978 között négyszer a B-válogatottban vetették be, s fellépéseinek kétszer volt eredményes. 1977 és 1979 között a nagyválogatott keret négy (nem hivatalos) mérkőzésén kétszer talált a hálóra. 1975-ben kétszer pályára lépett a bolgárok elleni olimpiai selejtezőn. (Ezek hivatalos válogatott meccseknek is számítanak.) 1979-ben és 1980-ban hatszor-hatszor az olimpiai válogatottban küldték csatába, s mindkét esztendőben négy-négy gólt könyvelhetett el. (*Rochy Zoltán gyűjtése*)

Fekete László 2014. március 4-én halt meg Budapesten.

Fia, az 1981-es születésű ifjabb Fekete László is labdarúgó lett, 2001-től 2004-ig Finnországban, a HJK és a RoPS színeiben futballozott. A magyar élvonalban az MTK-ban debütált, a 2005–2006-os idényben a REAC játékosaként szerepelt. A 2014–2015-ös szezonban az NB III-as Erzsébeti SMTK csatára volt.

Egy kellemes ember is lehetett kellemetlen ellenfél

Garaba Imre 1958. július 29-én született Vácon. Magassága 182 cm, versenysúlya 81 kg.

Szódligeten kezdett el futballozni, onnét került a III. kerületi TTVE csapatához, ahol 1972 és 1976 között játszott. Szinte a kezdetektől védőt játszott, a miértről túlon túl szerényen beszélt az *origo* hírportálon *Dajka Balázsnak*: „Mindenki gólokat szeret rúgni, így amikor vidéki gyerekként a réten fociztam, én is azt élveztem a legjobban, ha támadhattam. Amikor a III. kerületi TTVE leigazolt, tartottak egy kiválasztást, ahol megkérdezték, milyen poszton szeretnék játszani, én meg azt feleltem, hogy csatárként. Kipróbáltak, de voltak nálam ügyesebbek, úgyhogy egy sorral hátrébb kerültem, aztán bizonyítottam, hogy ott sem vagyok elég alkalmas, végül az akkori edzőm a hátvédsorba vezényelt, ahol annyira beváltam, hogy évtizedekre ott ragadtam.” (2011. május 29.)

Junioroként a Váci Izzót erősítette, Tichy Lajos kérésére igazolta le a Bp. Honvéd 1979-ben. Az erőteljes, abszolút megbízható védő a Népstadion kettős rangadóján, a Ferencváros ellen mutatkozott be a piros-fehérek között (1-1). Villámkarrier volt az övé, mert szinte azonnal megszilárdította a helyét a kispesti védelem tengelyében, és a sikerek sem kerültek el. Négy bajnoki címet (1979–1980, 1983–1984, 1984–1985, 1985–1986) és egy bronzérmet (1982–1983) nyert a katonacsapattal. Két Magyar Népköztársasági Kupa-döntőn szerepelt, az 1983-ast 3-2-re elveszítette társaival az Újpesti Dózsa ellen, viszont az 1985-ösben 5-0-ra megverték a Tatabányai Bányászt. Mindkét finálét végigjátszotta. Kispesten összesen 224 bajnokin lépett pályára, és 13 gólt szerzett. (25 év 25 labdarúgója) 1982-ben Az év labdarúgója lett.

1980-ban háromszor vetették be utánpótlás-válogatottban, majd az év április 30-án debütált az A-válogatottban is. Kikapott a nemzeti tizenegy Kassán 1-0-ra Csehszlovákiától. Címeres mezben 1991. május 1-jén láthatták őt utoljára, Salernóban 3-1-re veszített a csapat Európa-bajnoki selejtezőn az olaszokkal szemben. Vereséggel kezdte, azzal is búcsúzott, ám ez csalóka: 82 nagyválogatott meccséből 40 győztes volt. Három gólja közül a legemlékezetesebbet 1981. június 6-án az angoloknak lőtte a Népstadionban. Részt vett az 1982-es spanyolországi és az 1986-os mexikói világbajnokságon. Mindkét vébén a magyar együttes összes csoportmérkőzését végigjátszotta. Mezey György első kapitányi korszakában, ha úgy tetszik, az A-válogatott utolsó sikerkorszakában 29 mérkőzésből 27-en pályára lépett. Egyébként 1980 és 1987 között a nagyválogatott keret hatvanegy (nem hivatalos) 90 percén öt találatot ért el. (*Rochoy Zoltán gyűjtése*)

1987-ben beállt profik táborába, s két szezonon keresztül a Stade Rennais piros-feketéit szolgálta. Fran-

Garaba Imre a brazil Casagrande ellen

ciaország után Belgiumban légióskodott (1989–1992), az RSC Charleroi „zebráit” segítette tudásával 55 bajnoki mérkőzésen. A németalföldi bányászvárosból a BVSC-Dreherbe szerződött, a Szőnyi útiak képviselőjében 21 bajnokin kétszer volt eredményes (1992–1993). A kárpitosi szakmával és üzletvezetői képesítéssel is rendelkező sportember *(Ki kicsoda a magyar sportéletben? I)* tréneri pályafutása a fővárosi vasutasoknál kezdődött, mégpedig érdekes körülmények között. Az idősebb játékosok – Garaba és

Részese volt a vb-történelem egyetlen 10-1-es győzelmének

Bognár György vezetésével – lázadni kezdtek Both József ellen, akivel elégedetlenek voltak. Az egyik hangadó, Garaba Imre a 24. fordulóban leült a kispadra, és a következő bajnokin csoda történt: 1993. május 8-án 2-1-re legyőzték a Ferencvárost az Üllői úton! A maradék öt körben is ő dirigálta a sárga-kékeket. 1993 nyarán dr. Mezey György szakosztály-igazgató megerősítette az edzőt a posztján. *(Futball '93)* A beléje fektetett bizalom azonban mindössze négy fordulóig tartott, utána menesztették. A rejtélyes okokról így beszélt: „Egy hétfői napon, dél körül az azóta megboldogult Tóth István szakosztályvezető beültetett az autójába, elvitt a Dreher sörgyárba, ahol az akkori igazgató, a nevét már nem is tudom, közölte, hogy ki vagyok rúgva. Hazamentem, beszélgettem a nejemmel fél órát, aztán arra jutottam, hogy azért csak bemegyek a klubba, és megkérdezem a szakmai igazgatót, hogy miért is menesztettek.” *(25 év 25 labdarúgója)* Nem lett okosabb, mert válaszul nem kapott semmit... Egy 2001-es *Magyar Hírlap*-interjúban beszélt *Burkovits Ferencnek* a szakításról, illetve a dr. Mezey Györggyel támadt konfliktusáról: „Egyre jobban irritált a játékot körülvevő közeg. És egy ember, aki akkor és azóta is szinte élet-halál ura a magyar futballban. Olyasvalakiben csalódtam, akit istenként tiszteltem. Nem akarom megnevezni az illetőt, focikörökben úgyis tudják, kiről beszélek.”

Manuel Negrete ellen sem kímélte magát

A BVSC után a REAC következett a sorban (1993–1994), majd a Gödöllői SC (1994–1995). Edzőként utoljára 1996-ban az MTK-nál dolgozott. A Hungária körúton első számú edzőből pályaedzővé akarták lefokozni, de ebből nem kért. Még szeretett volna a szakmában maradni, ám nem kapott ajánlatokat, így hát nem is erőltette tovább a dolgot, inkább belekóstolt az üzleti életbe. Amikor pedig az egyik bajnoki előtt összekülönbözött egy buzgó kispesti rendezővel, aki nem akarta beengedni abba a stadionba, ahol a biztonsági által fel nem ismert egykori futballista négy bajnoki aranyat nyert, attól számítva nem jár Honvéd-meccsre. *(25 év 25 labdarúgója)*

A volt jeles labdarúgóról köztudott, hogy szenvedélyes vadász, s hogy puskával a kezében gyakorta áldoz Artemisz, a vadászat szűz istennője oltárán.

Három nemzetközi kupadöntőben védett

Géczi István 1944. március 16-án egy kis borsodi faluban, Sajóörösön született. A gyermekkora nagy részét egy közeli településen, a már Heveshez tartozó Zaránkon töltötte, középiskolába ellenben az egri közgazdasági technikumba járt, ott indult a labdarúgó-pályafutása. A 184 centi magas, 83 kilós tehetség az Egri Sportiskolában kezdett sportolni (*Labdarúgás 1969. február*), s az ottani csapat játékosaként került be Heves megye ifjúsági válogatottjába. 1960-ban Tatán vívták a Heves–Komárom döntőt, Géczi István kiválóan látta el a feladatát, és Hoffer József szövetségi kapitány akkor meghívta az országos ifjúsági válogatottba. 1962 nyarán, közvetlenül a közgazdasági technikumban tett sikeres érettségije után, Mészáros József vitte a Fradiba. Két esztendő múlva nagyválogatott lett belőle. (*Labdarúgás 1975. október*) Ám a fővárosba igazolása előtt előbb még az ifjúsági válogatottban debütált. 1962. szeptember 1-jén dobták a mély vízbe, Lengyelországban 2:2-re végeztek a magyar fiatalok. (*Rochy Zoltán gyűjtése*)

Géczi István a riói Maracanában

A korosztályában már jól ismert ifjú kapust a Vasas kivételével minden nagy klub szívesen szerződtette volna, ő a Ferencvárost választotta – egy életre. 1962. július elsején, 18 évesen szegődött a zöld-fehérekhez, s alig több mint egy hónap múlva már az első csapatban, a Vasas elleni rangadón röpködött. 1975. szeptember 3-án búcsúzott – 504 hivatalos mérkőzéssel a háta mögött.

Részese lehetett öt bajnoki címnek (1962–1963, 1964, 1967, 1968, 1975–1976). De ne legyünk igazságtalanok, hisz nem csak az arany csillog! 1963-ban bronz, 1965-ben ezüst, 1966-ban ezüst, 1969-ben bronz, 1970 tavaszán ezüst, 1970–1971-ben ezüst, 1972–1973-ban ezüst, 1973–1974-ben ezüst, 1974–1975-ben bronz került a birtokába. Kétszer nyert Magyar Népköztársasági Kupát (1972, 1974). Tegyük azonban hozzá, az 1966-os (maratoni hosszúságú, majd megismételt) döntőt elbukta a Fradival a Győri ETO ellenében (1:1 és 2:3).

Három nemzetközi kupasorozat fináléjában védhetett, 1965-ben nyert a Fradival a Juventus elleni VVK-döntőben (1:0), 1968-ban és 1975-ben második lett a zöld-fehérekkel a VVK-, illetve a Kupagyőztesek Európa Kupája fináléjában, előbbit a Leeds United, utóbbit a Dinamo Kijev ellen vesztette el az FTC. A IX. kerületi gárda mindhárom nemzetközi kupadöntőjében játszott, és ezt rajta kívül csupán Juhász István mondhatja el magáról.

1967-ben kiérdemelte az „év sérültje” titulust. Pechére az egyik edzésen vált invalidussá, holott 1962 óta az egyetlen játékos volt a Fradiban, aki valamennyi találkozón játszott. (*Labdarúgás 1967. november*)

Akadtak szerfölött emlékezetes meccsei, a klubszínekben vívottak sorából kiemelkedik az 1974. októberi, Liverpool FC elleni 1-1, amelyen fantasztikusan védett. De sűrűn kitett magáért a címeres mezben is. Az A-válogatottban huszonhárom alkalommal jutott szóhoz, s talán a Maracanában, a brazilok elleni barátságos 90 percen mutatta be a legnagyobb robin-

zonádokat. A nyolc világbajnokkal felálló arany-zöldek, soraikban Gérsonnal, Tostaóval és Rivellinóval, egyszerűen nem tudtak neki gólt löni. „A magyar válogatottban Géczi hibátlanul – két ízben bravúrosan is – védett” – olvasható *Borbély Pál* helyszíni tudósításában. (*Népsport* 1971. július 23.)

A kitűnő kapus 1972-ben a nagyválogatottal az Európa-bajnokság belgiumi négyes döntőjében szerepelt, ahol társaival a 4. helyen zárt.

Az egyéb válogatottak hálóját is gyakran őrizte: 1962-ben háromszor, 1963-ban kétszer az ifjúsági válogatottét. Kétszer volt tagja az utánpótlás-válogatottnak (1966, 1969). 1965-ben kétszer lépett pályára a Budapest-válogatottban. 1972-ben egyszer a fővárosi reprezentáció kapuját óvta. 1967-ben négyszer állt a B-válogatott gólvonala előtt. 1972-ben nyolcszor öltötte magára az olimpiai válogatott uniformisát az NSZK-ban (ebből négy hivatalos válogatott mérkőzésnek is számít). Münchenben ezüstérmet vehetett át a torna végén. (*Rocho Zoltán gyűjtése*)

Mindössze 32 évesen vonult vissza, pedig bőven védhetett volna még.

1975-től 1980-ig a Fradi kapusedzője volt. 1979. augusztus 7-én, az FC Bruges elleni búcsúmérkőzésén (3-0) megmutatta a nagyérdeműnek, hogy még mindig nagyszerű formában van. Igaz, időközben építette a civil karrierjét. A testnevelő tanári diplomával is rendelkező egykori kiváló sportoló a Kertészeti és Élelmiszeripari Egyetem testnevelési tanszékén dolgozott, majd 1984-ben doktorálva, egyetemi docensként a tanszék vezetője lett. 1987 és 1990 között – már országgyűlési képviselőként – az élelmiszeripari kar dékán-helyettesi pozícióját is betöltötte. 1990 után a rákospalotai Ifjúsági és Sportközpont igazgatójaként tevékenykedett.

A Bruges elleni búcsúmeccs Fradija. Állnak, balról: Tepszics, Judik, Hajdú, Géczi, Zsiborás, Jancsika, Vépi, Magyar, Megyesi.

Elöl: Pusztai, Ebedli, Nyilasi, Takács, Pogány, Nagy M.

december) „Gyerekkorom óta vörös a hajam. Sokat csúfoltak emiatt, korán megtanultam magamba fojtani az érzelmeket. Talán azért álltam a kapuba, mert ott szépen meghúzódhattam, egyedül voltam, s nem utolsósorban bizonyíthattam is. Sok kapust ismerek, aki hátvédnek vagy csatárnak indult, hát én elmondhatom, hogy világeletemben mindig ezen a poszton játszottam.” (*Labdarúgás* 1975. október) „Sok szépet köszönhetek a futballnak. A VVK-győzelmet huszonegy éves koromban kaptam. Nagyszerű érzés volt a torinói stadionban a fotósok pergőtüzében állni. A maiaknak ugyanezt a mámorító érzést kívánom.” (*Labdarúgás* 1977. július)

Átnyújtjuk olvasóinknak nyilatkozatai kis csokrát: „Nekem Tichy Lajos jelentette eddig a legkeserűbb pirulákat. (...) Többször kaptam már potyagólt, nem is tudnám kiemelni, melyik volt a legfájóbb. Néha nem én vagyok az oka. (...) Csak azok hiszik, hogy ideges vagyok, akik szüntelenül mozogni látnak a kapuban. Nem! Ennyi ideges-ségre szüksége van egy kapusnak, hiszen aki nem mozog a hálója előtt, annak »lemerevedik« az agya is. Kihagy pillanatra a tudata, s ez máris elég, hogy egy ártatlannak látszó támadás végén gólt kapjon. (...) Esményképem? Grosics.” (*Labdarúgás* 1966.

Nem volt a sors kegyeltje

Gujdár Sándor 1951. november 8-án született Szentesen. Magassága 184 cm, versenysúlya 75 kg. „Apám is hódolt a labdarúgásnak, fel sem vetődött nálunk, hogy mit sportoljak, a labda egészen kis koromtól hatalmába kerített. Tízévesen mentem a Szentesi Kinizsibe, középcsatárnak. Ha megsérült a kapus, kényszerből én védtem, állítólag jól. Az ifiben csak néhányszor kaphattam a gólszerző szerepét, annál többször a gólhárítóét. Tizenhat évesen a felnőtt csapat kapusa lettem, a nagyok közé kerülés volt akkori álmaim teteje. Aztán érdeklődött utánam a Ferencváros – és elvitt a Szeged” – beszélt a kezdeti időszakról. *(Labdarúgás 1978. február)*

1969-ben került a SZEOL-hoz, ahol 1974-ig védett, s onnét lett utánpótlás-válogatott. 1974 és 1976 között tizenötször szerepelt az utánpótlás-válogatottban. Lexikai csemege, hogy 1974-ben, az U23-as Európa-bajnoki címmel végződő menetelésben leginkább Mészáros Ferenc tartalékja volt, ám 1974. április 17-én, a hollandok elleni negyeddöntőben (3-1) ő védett Békéscsabán. 1976-ban U23-as Európa-bajnoki ezüstérmet szerzett, túlkorosként játszották a csapatban. 1976-ban és 1981-ben egyszer-egyszer őrizte a B-válogatott hálóját. *(Rochy Zoltán gyűjtése)*

1976. március 27-én mutatkozott be a nagyválogatottban, a mieink 2-0-ra legyőzték a bő két esztendő múlva világbajnokságot nyerő Argentínát a Népstadionban.

A média szavazatai alapján bekerült az 1976–1977-es Éé csapatába. *(Labdarúgás 1977. július)*

Baróti Lajos szövetségi kapitány véleménye a Golyónak becézett játékosáról a dél-amerikai vébé előtt: „Csendes, megbízható, szorgalmas, lelkiismeretes kapus. Stabil válogatott lett 1977-ben. Akarása nem maradt eredmény nélkül, nagyon sokat javult a bevált labdák megszerzésében, a kifutásokban. Javítanivaló még mindig van megindulásaiban, nem jó ritmusban jön ki. Előbbre lépését jelentheti, ha a labda játékba hozásában is javul. Nem mindig a legjobb megoldást választja, sokáig tartja a labdát, és utána rákényszerül a hosszú kirúgásokra. Ez nem mindig jár kellő eredménnyel, mert elől nincs jól fejelt csatárunk.” *(Labdarúgás 1978. január)* Gujdár háromból két mérkőzésen védett a Mundialon, csak az olaszok elleni csoportmeccsen állt a gólvonal előtt Mészáros. Az argentinok ellen hibázott.

1979. szeptember 26-án lépett utoljára pályára az A-válogatottban, Bécsben veszítettünk Ausztria ellen (1-3). Az volt a 25. szereplése a legjobbak között.

Gujdár egyik erénye a biztos labdafogás volt

Úgy teljes a kép, ha ehhez hozzászámítjuk, hogy 1976-tól 1978-ig a nagyválogatott keret tizenhárom (nem hivatalos) találkozásán is szóhoz jutott. *(Rochy Zoltán gyűjtése)*

Kanyarodjunk vissza ahhoz a korszakához, amikor Szegedről a fővárosba igazolt, ahol a Budapesti Honvéd szerződtette! 1974-ben az MTK-hoz igazoló Bicskei Bertalan pótlására őt választotta a kispesti vezérkar. Nyolc évet töltött el a piros-fehéreknél, számos szép sikerben volt része: 1979–1980-ban bajnoki aranyérmét, 1974–1975-ben és 1977–1978-ban ezüstérmét vehetett át. 1975-ben és 1978-ban szintén ezüst került a nyakába, miután az SSW

Különösen az első éve nagyszerűen sikerült az Ariszban

Innsbruck, aztán a belgrádi Partizan elleni Közép-európai Kupa-finálékát elveszítette a Honvéddal.

Az NB I-ben összesen 303 alkalommal védett (Szeged, Bp. Honvéd), utóbbi gárda képviselőiben 247 bajnokin vetették be. *(25 év 25 labdarúgója – Bp. Honvéd, Kispest-Honvéd)*

1982-ben az Arisz Szalónki légiósa lett, rövid idő alatt a sárga-feketék szurkolóinak egyik kedvencévé vált. 1983

nyarán edzőtáborozott a görög klubjával, amikor csaknem tragédia történt. Egymás közötti játékban az egyik csatár véletlenül rázuhant. Eltört Gujdár homlokcsontja, megrepedt az agyhártyája. Elájult, az agyvíze az orrán keresztül folyt. Az albán határtól, ahol akkor tréningeztek, rohammentő vitte Szalonikibe. Hátország műtétet hajtottak végre rajta, az orvosok a homlokcsontját műanyagdarabbal pótolták, amit a szörnyű balesete óta sem vettek ki. 1986-ban a negyedik ligás osztrák alakulat, az Ostbahn XI hívta. Akkorra már legyűrte a félelmeit, és egy speciális fejevédővel újra mert védeni. Egykori klubtársával, Kocsis Istvánnal játszott együtt Ausztriában, 1989-ig segítette a bécsieket.

A visszavonulását követően a Bp. Honvédnál kapott munkát. Kezdetben a kapusokkal foglalkozott, később a pályaedzői posztot is elvállalta. 1990 és 1997 között dolgozott Kispesten. 1998-ban Kistarcsára került vezetőedzőnek, onnét csábította el szakmai igazgatónak a Tiszakécske. 1999-ben az NB I-ben szereplő Vác trénera volt. Az ezredforduló tájékán gyorséttermet üzemeltetett, majd egy zuglói ékszerboltot vezetett. *(25 év 25 labdarúgója – Bp. Honvéd, Kispest-Honvéd)* Utóbb megfordult a Sopron, a Szombathely és a Fóti SE szakmai stábjában, manapság pedig az MLSZ ellenőri testületének tagjaként járja a pályákat. *(www.csongradfoci.hu)*

2007 őszén a valaha élt negyedik legjobb szegedi futballistának választották a *Délmagyarország* című lap olvasói. Noha a Tisza-parti város futballtörténete rengeteg kiválóságot adott a magyar labdarúgásnak, ám Gujdár Sándort az anketon csupán Sándor Károly, Kocsis Lajos, valamint Baróti Lajos kelőzte meg. *(www.delmagyar.hu)*

Az utolsó klasszikus magyar balszélő

Hajszán Gyula 1961. október 9-én született Sopronban. Magassága 175 cm, versenysúlya 72 kg volt. (*Futball 1995-96*) Noha Újkéren nevelkedett, a labdarúgást a Simaság serdülőinél kezdte. (www.simasag.hu) A *Képes Sport* 1976-os tehetségkutató akcióján a kiválasztott 34 közé került, mások mellett Disztl László, Koch Róbert, Gróf András, Varga Lehel és Csima György társaságában. (Mindnyájukból első osztályú futballista lett.) A Haladás VSE „felfedezte” és leigazolta. Nem volt még 16 éves, amikor debütált a felnőttek között, igaz, nem bajnoki találkozóon, hanem a Bajnokok Tornáján. 1978-tól egy évet szülővárosának klubjában, a Soproni SE-ben húzott le. 1979-től a Rába ETO csapatát erősítette. Érdekes, hogy egy nyári tornán mutatkozott be, amelyen akkori és korábbi egyesülete (ETO, Haladás) mellett két grazi, a Sturm és a GAK vett részt. Két ciklusban (1979–1989 és 1994–1996) összesen 303-szor öltötte magára a zöld-fehér szerelést, és 68 góllal járult hozzá a minél jobb szerepléshez. Érmekben gazdag volt az első periódusa: 1981–1982-ben és 1982–1983-ban aranyat, 1983–1984-ben és 1984–1985-ben ezüstöt, 1985–1986-ban bronzot akasztottak a nyakába az élvonal küzdelmeinek lefújásakor. Az első bajnoki diadalból vette ki a legtevékenyebben a részét, mind a 34 mérkőzésen porondra lépett, és 15 találatot szerzett. Csapattársaival együtt 1983-ban Pro Urbe-díjat kapott Győrben. Nagy csalódásként élte viszont meg az 1984-es Magyar Népköztársasági Kupa-döntőt, mert a székesfehérvári finálénak a győriek voltak a toronymagas esélyesei a másodosztályú Siófoki Bányással szemben, a serleget mégis a piros-fekete „balatoniak” vihették haza.

Hajszán a Verebes József nevével fémjelzett érában alapembernek számított, 128 meccsen állította a csapatába a Mágusnak becézett mester. Nála többször a jelzett korszakban (1981–1986) csak Hannich Péter (138) és Szabó Ottó (135) került a kezdőbe. Remek rúgótechnikával áldotta meg a természet. A büntetőket, a szabadrúgásokat félelmetes erővel és pontossággal tudta ellőni, a rafináltan betekert szögletei is állandó veszélyt jelentettek az ellenfelek kapuja előtt.

A törökös hangzású családnévet viselő, mokány balszélő 1989-ben a Bundesligába szerződött, és két évadot az MSV Duisburgban légióskodott. Az 1991–1992-es szezonban nem akármilyen játszótársai voltak az MSV „zebráinál”, együtt futballozhatott Ewald Lienennel, Michael Tarnattal és Vlagyimir Ljutijjal. (*Kicker 1991–1992*) Utána még egy évet Berlinben profiskodott (1992–1993), ám gyakori sérülései miatt alig-alig kapott lehetőséget a Tennis Borussiaiban.

1993-ban visszakerült Győrbe, ahol 1996-ig futballozott. 1996 nyarán hazatért Sopronba, és a SFAC labdarúgójaként fejezte be labdarúgó-pályafutását, de akkor már bal oldali középpályást játszott.

A győri klub játékosai közül ő szerepelt legtovább a válogatottban

A válogatottban 1982. október 6-án debütált, 1-0-ra vesztett a magyar tizenegy Párizsban. Az újonc végig a pályán volt. Bár kijutott az 1986-os mexikói világbajnokságra, ám pályára nem lépett. Tudomása szerint azért, mert néhány héttel korábban Buda István, a magyar sport akkori első számú vezetője megorrolt rá, amiért nem igazolt a Bp. Honvédba. Az OTSH elnöke még azt is megtiltotta – mesélte Hajszán *Papp Győző 60+1 legenda* című könyvében –, hogy a franciák elleni utolsó meccsen csereként beálljon. 1994. április 6-án volt utoljára tagja a nemzeti tizenegynek, Szombathelyen vesztettünk 1-0-ra Szlovéniával szemben. Összesen 37-szer viselte a nagyválogatott címerrel ékesített mezét, amelyben négy találatot könyvelhetett el. (*Dénes Tamás–Rochy Zoltán: A 700. után*)

Szereplési számával a győri klub rekordere.

1979-ben nyolcszor volt ifjúsági válogatott, s egy gólt szerzett a képviselőjében. 1980-ban tizenegyszer szerepelt az ifik között, és kétszer volt eredményes. 1979-től 1982-ig hétszer vetették be az utánpótlás-válogatottban. 1983-ban és 1984-ben az olimpiai gárdában öt meccsen egy gólt lőtt. 1985-ben a B-válogatottban egyszer talált a hálóba. 1984 és 1989 között az A-válogatott keret huszonnyolc (nem hivatalos) találkozáján tizenkétszer vette be a kaput. (*Rochy Zoltán gyűjtése*)

„Hajszán Gyula pompásan illeszkedett abba a vonulatba, amelyet az 1945 utáni honi labdarúgás klasszikus balszélsői alkottak, kronológiai rendben haladva: Czibor Zoltán, dr. Fenyvesi Máté, Zámbo Sándor és Várady Béla. A kvintett összesen 225-ször volt válogatott, 45 gólt jegyzett piros-fehér-zöldben. Robbanékony, intuitív és hatékony csatárok voltak, akik nem ijedtek meg saját árnyékuktól. Kiválóan érezték magukat az oldalonak mellett, rendre meghúzták az ellenfél védelmét, embereik mögé kerülve pontosan lötték-ívelték középre a labdákat.” (*Dénes Tamás–Sándor Mihály: Baj-nok-csa-pat!*)

Visszavonulását követően az edzők táborába állt, 2002 és 2007 között a Rába ETO serdülő, utánpótlás és junior együtteseinek kispadján ült. 2006-ban Nagyszentjánoson, 2007-ben Györsövényházán, 2009-ben Ménfőcsanakon, legutóbb pedig Nyúlodon dolgozott trénerként.

2006-ban a Fidesz-KDNP közös jelöltjeként indult az önkormányzati választáson, s a szavazatok összeszámolása után képviselő lett belőle.

A Rába együttese a Verebes-korszak első időszakában nem vesztett hazai meccset. Hajszán Gyulát ünneplik társai az ETO egy győztes mérkőzésén

A szombathelyi Cucu

Ekként mutatta be a *Labdarúgás 1970. júniusi száma* Halmosi Zoltánt: „1947. június 28-án született a Vas megyei Bozsaiban. 176 cm magas, 76 kg. MÁV tisztviselőként dolgozik. Az ipari tanulók csapatában (Szombathelyi Mezőgépgyár) kezdett el futballozni, miközben az iskolában hegesztőnek tanult. 1963-ban a Haladás ifjúsági együttesében folytatta, ahol balösszekötőt vagy balszélsőt játszott. Június 20-án szerepelt először a zöld-fehérek első csapatában, 1:0-ra nyertek a Székesfehérvári Vasas ellen az NB I B-ben. 1967. március 9-én debütált az NB I-ben, a Vasas ellen 2:1-re elveszített meccsen, jobbszélsőként a hazaiak szépítő találatát a nevéhez fűződött. Legfőbb erénye, hogy hátára veszi a pályát. 1968 májusa óta standard tagja a Haladásnak.”

A szerzőkkel folytatott beszélgetésekor mesélte: „Falusi gyereként korán jutott nekem is munka, nem is rossz, a teheneket őriztem. De azért jutott idő másra is, rengeteget futballoztunk, pecázunk, meg ha az idő megengedte, fürdöttünk a Borza-patakban. Néha annyira belemelegedtem a játékba, hogy a tehenek nélkülem mentek haza. Szerencsére hazataláltak.”

Később asztaliteniszezett és súlyt emelt. Halk szavú, szerény sportolónak ismerték, aki magáról kellő önmérséklettel beszélt: „Lövéseim erejével soha nincs baj. A pontosság viszont már lehetne jobb is. (...) A fejelést, a szerelést, a lövés pontosságát a jövőben szeretném javítani. S itt van még a gyorsaság kérdése is, a jelenlegivel nem jutnék messzire.” (*Labdarúgás 1969. november*)

1969-ben kétszer pályára lépett az utánpótlás-válogatottban, és szerzett egy gólt. Abban az évben egyszer B-válogatott is volt. 1971-ben egyszer, 1972-ben kétszer viselte a Budapest-válogatott felszerelését, holott sohasem futballozott fővárosi klubban. 1971-ben szóhoz jutott a válogatott keret két nem hivatalos nemzetközi találkozóján. 1974-ben egyszer olimpiai válogatott, 1975-ben egyszer ligaválogatott is lehetett. (*Rochy Zoltán gyűjtése*)

A nézők olykor őt sem kímélték: „Halmosi harmadszor húz kapura. Úgy hatol át a pécsi védelmen, mint forró kés a vajban. Csel jobbra, csel balra, ez már gólhelyzet. Lövés – magasan fölé. Éppen úgy, mint az első két alkalommal. A szombathelyi szurkolók eddig csak a fejüket csóválták, most füttyülni kezdenek. Hogy válogatott játékosnak nem szabad három »halálbiztos« helyzetet kihagynia? Lehetséges. De a válogatott játékos is ember. És ha a szombathelyi szurkolók azt hiszik, hogy a fütty segít, akkor még kétszer találgathatnak.” (*Képes Sport 1969. november 18.*)

A dánok elleni győztes világbajnoki selejtezőn jutott először lehetőséghez a nagyválogatottban (3:0). A következő selejtezőn, az írek ellenin ő szerezte meg a vezetést a 30. percben (4:0). (*Népsport 1969. november 6.*) Aligha gondolta, hogy több gólt nem ér el a nemzeti tizenegy mezében.

A Vasas többször is szívesen szerződtette volna, de ő túl erősen kötődött a szülőföldhöz. „Mészöly Kálmánnal, szegény Farkas Jancsival, Ihász Kálmánnal kifejezetten jó barátságba kerültem, de a többiekkel, Menczel Ivánnal, Puskás Lajossal is, vagy említhetem az akkor még diósgyőri, de később szintén a Vasasba került Tamás Gyulát. Szó volt róla, hogy átigazolok a Vasashoz, Kálmánék is nagyon akarták, de végül nem tudtam rászánni magam. Túlságosan kötődtem Vas megyéhez, Szombathelyhez. Néha már alig tudtam kitalálni valami jó kifogást, miért nem megyek, egyszer talán még az átigazolási lap is alá volt írva. Aztán maradtam a Haladásnál” – mesélte a sorok íróinak.

1969-ben és 1970-ben is beszavazták az újságírók Az év csapatába. (*Labdarúgás 1969. december és 1970. november*)

1970. május 2-án a lengyelek ellen kitűnően teljesített, 2:0-ra nyert a magyar válogatott a Népstadionban. A lefújás utáni kommentárja: „Én ennyi labdát még életemben nem adtam el. Nem értem, miért dicsérnek!” (*Labdarúgás 1970. június*)

Néhány héttel később nagy bókot kapott. Hidegkuti Nándor az edzői kart képviselve, kinn járt a mexikói Mundialon. Utána azt nyilatkozta, hogy a magyar játékosok közül Bene, Halmosi, Páncsics és esetleg Fazekas vehette volna fel a versenyt a legjobb külföldiekkel.

Halmosit 1972-ben három évre eltiltották. Történt pedig, hogy a Komló elleni hazai bajnoki (2-3) lefújását követően dühében ülepen billentette az egyik partjelzőt. Egy évet töltött le a büntetéséből – csapata akkor a második vonalban szerepelt –, utána visszakapta a játékjogát.

1974. december 4-én szerepelt utoljára, tizenegyedszer az A-válogatottban. 1975. május 1-jén MNK-döntőt vívott a Szombathellyel a Népstadionban. Izgalmas, fordulatos meccsen győzött 3-2-re az Újpesti Dózsa a zöld-fehérek ellen. Mivel a lilák akkor megnyerték a bajnokságot is, és a BEK-ben indultak, a dunántúli vasutasok kiléphetek a nemzetközi porondra. 1975. szeptember 17-én (18 000 drukkerük előtt) 7-0-ra legázolták az FC Vallettát, az utolsó góljukat Halmosi lőtte a máltaiak kapujába. A kinti 1-1 után következhetett a Sturm Graz. Stájerországban 2-0-ra győztek a házigazdák, a Rohonci úton 1-1 született, így a fekete-fehérek jutottak tovább. Halmosi Zoltán mind a négy KEK-találkozón kezdő volt. Minő párhuzam: 27 év múlva a kisebbik fia, Péter az osztrák város másik csapatába, a Grazer AK-ba szerződik!

Halmosi Zoltán 1981. június 20-ig játszott a HVSE-ben. A Bozsik után Cucunak becézett középpályás a 306 élvonalbeli mérkőzésén tizenkilencszer talált a hálóba. (www.vasmegye.hu)

A hazai pályafutását ausztriai vendégmunka követte, alacsonyabb ligás burgenlandi alakulatokban légióskodott: SV Oberwart (1982–1985), SV Rechnitz (1985–1986), SV Zuerbach (1986–1988), SC Pinkafeld (1988–1989), UFC Unterwart (1989–1992). Bevallása szerint jobban keresett a „sógorok” harmadik divíziójában, mint itthon az elitben.

Még 1978-ban középfokú labdarúgóedzői diplomát szerzett a Testnevelési Főiskolán, adott volt tehát a feladat, amatőr osztrák gárdákat trenírozni: SV Sankt Johann in der Haide (1993–1995), Retschlag (1995–1997), Sachendorf (1997–2000), SV Badersdorf (2000–2004), ASK Miedlingsdorf (2004–2005), SpVgg Lackendorf (2005–2006). Közben ellátta a Haladás-stadion gondnoki tisztét is. (www.whoiswho-verlag.ch)

2007. június 22-én az alig háromszáz lelkes település, Bozzai díszpolgárává avatták. (www.bozzai.hu)

Mindkét fiából (Zoltán, Péter) első osztályú futballista lett, utóbbi harmincötösörös nagyválogatott, tehát ami a „bordó bársonysapkák” számát illeti, abban jócskán felülmúlta az atyját.

Mestere volt Arsène Wenger is

Hannich Péter 1957. március 30-án született Győrben. Magassága 176 cm, versenysúlya 77 kg. Az indulásáról ezeket mondta: „1967-ben a MÁV DAC-ban kezdtem el focizni. Valamikor édesapám is itt volt NB II-es futballista. 1974-ben kerültem fel az első csapatba.”

Édesapja, Hannich (labdarúgóként egy időben Hadnagy) Andor a győri vasutascsapatot erősítette, nagybátyja, József az ETO színeiben – közvetlenül a második világháború után – az élvonalban is szerepelt.

Péter 1977. szeptember 3-án, az új Rába-stadion megnyitóján mutatkozott be az ETO együttesében. 1979-ben megnyerte a Rába Vasas ETO-val a Magyar Népköztársasági Kupát, ám a finálén nem jutott szerephez. „Hálás vagyok Palicskó mesternek, hogy rögtön bizalmat szavazott nekem. (...) Gyorsaságban kellene fejlődnöm, és a bal lábamat alaposan megjavítani, mert azt most még főleg csak támaszkodásra használom” – mondta szerényen. (*Labdarúgás 1979. december*) Ha Palicskó mesternek hálás volt, akkor Verebes mesternek hatványozottan lehetett hálás, ugyanis a Mágusnak becézett edző érkezésével diadalmas korszak kezdődött a „vizek városában”. Az ETO kétszer lett bajnok (1981–1982, 1982–1983), kétszer ezüstérmes (1983–1984, 1984–1985), egyszer pedig bronzérmes (1985–1986). Játszott az 1984-es székesfehérvári MNK-döntőn, ahol óriási meglepetésre a zöld-fehéreket 2-1-re legyőzte az akkor még másodosztályú Siófoki Bányász. 1983-ban a Rába ETO játékosaként Pro Urbedíjat kapott.

A furcsa testtartású futballista középpályás létére az 1981–1982-es idényben huszonnégy találattal gólkirály, majd egy évvel később, 20 góllal az NB I „ezüstcipőse” lett. A győriek sikerkorszakában senki sem ért el a csapatból több gólt nála. Nem túlzás, 1981 és 1986 között, első külföldre szerződéséig az élvonal legjobb játékosai között tündökölt: a *Népsport* átlagosztályzatai alapján 1981–1982-ben a második, 1982–1983-ban a negyedik, 1983–1984-ben az első, 1984–1985-ben a kilencedik, 1985–1986-ban a második lett.

Hannich Péter a nagyválogatottban 1982. április 18-án esett át a tüzkeresztségen. Bár klubtársa, Szentes Lázár már az első percben megszerezte a vezetést, a végén mégis a peruiak győztek a Népstadionban (1-2). 1987. április 29-én volt utoljára tagja a nemzeti tizenegynek, 27 válogatott mérkőzésén 2 gólt szerzett. Az 1986-os mexikói világbajnokságon, a franciák elleni vesztes mérkőzésen (0-3) kapott

Hannich Péter (alul, középen) játszott a magyar válogatott eddigi utolsó vb-mérkőzésén, a franciák ellen

Nagy Antal (hátsó balról a negyedik) és Hannich Péter (első balról a második) a Nancyban. Középen a jobb szélén Arsène Wenger áll

egy féldínyoni játéklehetőséget. 1977 és 1980 között tizenegy meccsen szerepelt az utánpótlás-válogatottban, s négy találatot szerzett a fellépéseiben. 1978-ban tagja volt a touloni utánpótlástornát megnyerő gárdának. 1983-ban kétszer pályára küldték a Budapest-válogatottban (győri labdarúgóként), és rúgott egy gólt. 1984-ben az olimpiai együttesben háromszor jutott szóhoz. 1980 és 1987 között a nagyválogatott keret huszonhat (nem hivatalos) mérkőzésén kilencszer talált a kapuba. *(Rochy Zoltán gyűjtése)*

Hannich 1986 és 1988 között válogatottbeli társával, Nagy Antallal az A.S. Nancy Lorraine profija volt. A lotaringiaiaknál az akkor még jóformán ismeretlen Arsène Wenger volt a trénerük az 1986–1987-es szezonban. Az együttesnek kétségtelenül a két magyar futballista volt a sztárja, hiszen rajtuk kívül csupán egyetlen válogatott, az elefántcsontparti François Zahoui tartozott a kerethez. *(Onze Hors-Serie numero 29 – 1986. augusztus)* Ami azt illeti, nem voltak sikeresek, mert kiestek az első ligából.

A győri középpályás 1988-ban visszatért a Rábához, de aztán hamarosan az MTK-VM-hez szerződött. A fővárosi kék-fehérekkel 1988 és 1991 között begyűjtött egy ezüst- (1989–1990) és egy bronzérmét (1988–1989). A magyar élvonalban 302 bajnokin 127 találatot ért el. 1992-ben rövid ideig légióskodott az ausztriai SV Mattersburgnál, lényegében véve játékos-edzői posztot töltve be. *(Dénes Tamás–Peterdi Pál–Rochy Zoltán–Selmeci József: Kalandozó magyar labdarúgók)*

1994-ben az ETO pályaedzőjeként dolgozott, 1999-től 2000-ig a Pápai ELC kispadján ült. 2001-ben újból az ETO pályaedzőjeként alkalmazták. 2001-től 2002-ig az Eger SE-t, 2002-től 2003-ig a Veszprémi LC-t, 2004-től 2005-ig az Ácsi Kinizsit irányította. 2005-től 2008-ig a Gyirmót FC szakvezetője volt. 2008-ban a Mosonmagyaróvár foglalkozásait vezette. Napjainkban az ETO futsalcsapatának a sportigazgatója.

Vöri, Reske, Tüzes, Piros – a washingtoni diplomata

Horváth József 1949. május 21-én született Budapesten. Testmagassága 187 cm, versenysúlya 78 kg. (*Labdarúgás 1969. február*) Óbudán töltötte a gyermekkorát, onnét vitte át rendszeresen atyja a Megyeri útra, a lilák bajnokijaira, így tehát egészen korán Újpest-drukker lett. 1962-ben első csapatában, a Gázművekben csatárt játszott. Az édesapja volt az úttörők intézője. 1967-ben „Konkoly Béla bácsi jött nézni a meccseket. Mondja egyszer, hogy igazoljak át a Dózsába. Nem mertem. Inkább elmentem a Budai Spartacusba erősödni” – emlékezett később. 1968-ban került a lila-fehérekhez, ahol vörösseszőke haja miatt Tüzesnek, Reskének meg Pirosnak becézték. Még a Budai Spartacusban faragott a ballábás futballpalántából Molnár Péter edző beállóst. (*Labdarúgás 1974. november*)

Az Újpesti Dózsa 1968-as ezüstérmes, az 1969-es aranyérmes csapatában egy-egy meccsen jutott szóhoz. Az 1968–1969-es Vásárvárosok Kupájában is csupán egyetlen, a Göztepe Izmir elleni hazai mérkőzésen (4:0) szerepelt, a Newcastle United elleni vesztes döntőkön (0:3, 2:3) nem játszott.

1973. szeptember 26-án debütált a válogatottban, Belgrádban 1-1-re végzett az Illovszky-legénység a jugoszlávokkal. 1974. május 28-án ő volt annak a magyar utánpótlás-válogatottnak a kapitánya, amelyik a Népstadionban (25 000 néző előtt) 4-0-ra legyőzte az NDK-t, és az U23-as korosztályban megnyerte az Európa-bajnokságot.

1974. szeptember 28-án szintén csapatkapitány volt, de már a nagyválogatotté, holott mindössze negyedszer húzta magára meggypiros trikóját (Ausztria–Magyarország 1-0).

Összesen tizenegyszer volt A-válogatott, és egy gólt szerzett a fellépésein.

Korábban többször jutott lehetőséghez az egyéb válogatottakban. 1966-ban egyszer, 1967-ben hétszer volt ifjúsági válogatott, s egy gólt szerzett az ifik képviselőjében. 1969-től 1974-ig hússzor vetették be az utánpótlás-válogatottban, két találat fűződött a nevéhez. 1972-ben kétszer a B-válogatottban szerepelt. 1973 és 1975 között a nagyválogatott keretének négy (nem hivatalos) nemzetközi találkozóján játszott. 1975-ben pályára lépett a bolgárok elleni olimpiai selejtezőn, ez hivatalos válogatott mérkőzésnek is számít. (*Rochy Zoltán gyűjtése*)

A *Képes Sport* osztályzatai alapján az 1973–1974-es idény végén ő lett az idény legjobbja. Az esztendő végén az MLSZ megválasztotta Az év labdarúgójának.

Erős dohányos és roppant szűkszávú volt ifjan. „Beckenbauer a példaképem, mert nem kapkod, nyugodt, jól helyezkedik, nagyszerűen lő... Én? Fejlődnöm kellene helyezkedésben, meg

Váll a vállhoz! Szűcs Lajos és Horváth József

kellene tanulnom jól rúgni jobb lábbal is, nem ártana, ha technikásabb lennék” – beszélt az ideáljáról és a hiányosságairól. (*Labdarúgás 1974. november*)

Az 1972. márciusi, a Celtic elleni BEK-meccsen a korszak egyik leglátványosabb gólját fejelte – a saját kapujába. A második félidőben aztán szerzett egy „rendes” gólt is.

Az 1973–1974-es BEK-ben kitűnően teljesített a lila-fehérekkel, a legjobb négy közé kerültek, és ott is csak a későbbi győztes Bayern München parancsolt nekik megálljt. A BEK-széria nyolc újpesti vonatkozású meccséből héten játszott, a Spartak Trnava elleni büntetőpárbajon a maga tizenegyesét hidegvérrel értékesítette.

Érdeemes egy pillantást vetni az éremgyűjteményére, hiszen nem sok honi futballista dicsekedhet hasonlóval. 1969-ben, 1970 tavaszán, 1970–1971-ben, 1971–1972-ben, 1972–1973-ban, 1973–1974-ben, 1974–1975-ben aranyat, 1968-ban ezüstöt vehetett át. Nyert három MNK-t is (1969, 1970, 1975). (Megjegyzés: az 1970-es fináléban nem játszott.) Nagy napja volt ellenben 1975. május elsején. No, nem a munkásosztály nemzetközi ünnepére gondolunk, hanem arra, hogy mesterhármasával gyűrték le a lilák a Magyar Népköztársasági Kupa döntőjében 3-2-re a Szombathelyi Haladást.

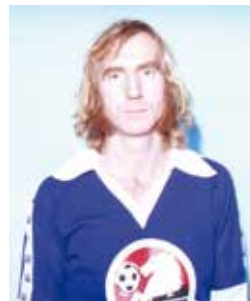
Sokan durvának tartották. Így reagált a felvetésre: „Már a múlté! Régen is csak a nagy igyekezet hozta! Meg félek is, hogy kiállítanak... Aztán azért fejlődtem is a játékban...” (*Labdarúgás 1974. november*)

A harcmodora valóban emlékeztetett a különösen agresszív elit kommandósok stílusára, például a honvédos Kozma Mihály lábát egyik belépőjével ő törte el a Bajnokok Tornáján, a Népstadionban. Noha a játékvezető nem látta szabálytalannak a belépőjét, sőt a fegyelmi tárgyaláson sem marasztalták el, Kutas István személyes utasítására két és fél hónapra eltiltották. Október elején, az FC Zürich elleni BEK-meccsen játszott újra. Ott találkozott Svájcban élő nagybátyjával, akivel megállapodott abban, hogy hamarosan visszatér, s külföldön kezd új életet.

1975 decemberében a barátjával és klubtársával, Harsányi Lászlóval, valamint a két feleséggel Svájcba mentek. Úgy emlegették őket, hogy az „újpesti ikertornyok”, azonban hamarosan külön utakon folytatták. Horváth előbb Zaragozába ment, játszott is „feketén” néhány barátságos meccset, majd Belgiumban próbálkozott, s végül az NSZK-ban, Bédl János csapatánál, a Rot Weiss Essennél kötött ki. 1977-től 1978-ig ott futballozott, utána az Egyesült Államokba szerződött. 1978-ban a Rochester Lancers, 1979-től 1980-ig a Washington Diplomats, 1981-ben a San José Earthquakes profija volt. Nagypályás karrierjével párhuzamosan játszott a teremligában, a Major Indoor Soccer League-ben, előbb a Buffalo Stallions (1979–1980), majd a New Jersey Rockets (1981–1982) együttesében. Az NASL teremligájában is viselte a San José Earthquakes mezét (1980–1981), majd az ASL-ben, az American Soccer League-ben futballozott, előbb a Rochester Flash (1982), aztán a Pennsylvania Stoners (1983) képviselőjében. A Flashben zárta a pályafutását, az USL nevű divízióban 1984-ben.

Akárcsak Harsányi László, ő is pályára lépett a világhírű New York Cosmosban. Szerepelt a Fenerbahçe és a Boca Juniors elleni mérkőzésen is. Néhány név az egykori külföldi csapattársai közül: Wim Jansen és Johan Cruyff (Washington), George Best (San José), Eusébio, Kú Lajos (Buffalo).

Ma nyugdíjasként Illinois államban él. (www.ujpestfc.hu)

Két vébé mellőzöttje volt az olimpiai bajnok

Ihász Kálmán 1941. március 6-án született Budapesten. A Kalminak becézett sportember maszszív alkatú, 174 cm magas és 72 kilós. A Budapesti Postásban kezdett el futballozni – ezeket a sorokat a *Labdarúgás* című szaklap 1969. februári száma közölte az univerzális futballistáról. Ti-

zenkét évesen már a Népligetbe, a Vasashoz került, a nagybátyja, Ihász Antal (évtizedeken keresztül a piros-kékek elismert utánpótlásedzője) ajánlotta be Szabolcs Vilmosnak, a kölyökcsapat edzőjének. (Nemcsak a nagybácsi volt a futball szerelmese, az Ihász fiúk, Kálmán és Gábor édesapja ugyan katonatisztként szolgált, de ismert játékvezetőként is tevékenykedett.)

A tehetséges csatár (!) már 1957-ben tagja volt az ifjúsági válogatottnak. 1957. április 17-én balszélsőt játszott Madridban, ahol 8:1-re kikaptak fiaink a spanyoloktól. „Öröm viszont, hogy az itthon lévő fiatalok között is nagy ígéretek vannak, mint például a 16 éves Kékési is Ihász.” (*Képes Sport* 1957. május 7.) A lelkesedést úgy kellett érteni, hogy ők nem hagyták el véglegesen az országot 1956 forradalmas őszén, mint oly sok reményteli kortársuk.

Ihász 1959-ben a bulgáriai UEFA-tornán bronzérmes lett, a magyar csapat négy mérkőzésből kettőt töltött a pályán. Az 1960-as ausztriai UEFA-tornán győztes korosztályos válogatottunk csapatkapitányaként mind az öt találkozón bevetették. 1957 és 1960 között összesen huszonegyszer lehetett ifjúsági válogatott, s a fellépésein ötször talált hálóba. (*Nagy Béla: Futballkrónika 1901–1959*) 1960 és 1964 között hétszer volt B-válogatott, két gólt jegyzett a „tartaléksor” mezében. 1961-ben egyszer az utánpótlás-válogatottban is megmutathatta tudását. 1963-tól 1964-ig az olimpiai gárda dresszéiben huszonnyolc mérkőzést vívott (ebben a nem hivatalos találkozók is benne vannak), háromszor vette be az ellenfelek hálóját. (*Rochy Zoltán gyűjtése*)

Az olimpiai válogatott „csapat alapító játékosai közé tartozik. Kemény, rutinos, a kapura is veszélyes, nagy lövő erejű hátvéd” – adott róla tömör jellemzést a szakíró. (*Labdarúgás* 1964. szeptember) Az együttes mind az öt, Japánban megvívott hivatalos meccsén pályára lépett, olimpiai bajnokként térhetett haza Tokióból. (*Labdarúgás* 1964. december)

1960 és 1968 között tizenháromszor a Budapest-válogatottban bizonyíthatott. (*Rochy Zoltán gyűjtése*) 1965-ben és 1966-ban bekerült Az év csapatába. (*Labdarúgás* 1966. december) 1967-ben beszavazták az Év tartalékcsapatába. (*Labdarúgás* 1967. november) 1969-ben újból beválasztották Az év csapatába. (*Labdarúgás* 1969. december) A kapusposztot kivéve megfordult minden szerep körben. (*Képes Sport* 1963. március 19.)

Természetesen beköszöntött a nap, amelyen beöltözhetett az A-válogatott uniformisába. 1962. június 24-én Bécsben vizitáltak legjobbaink, és Tichy Lajos két akciójával nyertek 2:1-re Ausztria ellen. Az újonc balfedezetet alakított. 1964-ben a spanyolországi Európa-bajnokságon (Nemzetek Európa Kupája) bronzérmes lett. Nem akármilyen szériát tudhatott a magáénak, ezt bizonyítandó idézünk egy később keletkezett cikkből: „a keménykötésű Ihász a piros-kékek sajátnevelésű játékosa. (...) Már 18 alkalommal szerepelt a nemzeti tizenegyben, de még egy-

szer sem volt tagja veszített csapatnak! Sajnos, ez a rendkívül ritka sorozat Ihász 19. válogatottsága alkalmával, 1967. október 29-én megszakadt, amikor az NDK együttesétől a mieink 1:0-s vereséget szenvedtek.” (*Labdarúgás 1968. május*) 1962 és 1969 között huszonegy nagyválogatottságot vállalhatott a magáénak.

Két világbajnokságon is járt, viszont egyikén sem játszott. A chilei mellőzéssel nem járt rosszul, hiszen így (akárcsak Szentmihályi Antal és Farkas János, a két másik 1962-es Mundial-tartalék) szerepelhetett, sőt aranyérmes lehetett a tokiói olimpián. Az angliai már fájdalmasabb eset volt, Tichy Lajossal, Puskás Lajossal és Géczi Istvánnal együtt itthon maradt, biztonsági tartalékként állt készenlétben.

A szovjetek elleni mérkőzés előtt Baróti Lajos kirendelte (végül nemcsak ő, hanem Tichy is kituzott), és a találkozó előtti este még úgy volt, „beugró” lesz a balhátvédből. Aztán a kapitány váratlanul mégis a könnyebben sérült Szepesi Gusztáv mellett döntött. Talán közrejátszott az esetben, hogy néhány hónappal korábban, 1965 novemberében Ihász személyes konfliktusba keveredett a szövetségi kapitánnyal. (Miután a dél-amerikai túrára tartva egy frankfurti edzőmérkőzésen rúgást kapott, azt kérte a Barótitól, hogy mivel Botár doktor, a csapat orvosa szerint nem tud a portya ideje alatt játszani, hadd mehessen haza a veszélyeztetett terhes feleségéhez, majd a kapitányi „nem” ellenére a hazautazás mellett döntött.)

Pályafutása elején gyakran támadót játszott a Vasasban, amelyet (a kölyök-, majd az ificsapatban eltöltött éveket is beszámolva) 1953-tól 1973-ig erősített. Sokoldalúságára jellemző, hogy 1958 nyarán jobbszélsőként mutatkozott be az első osztályban a fővárosiak szombathelyi bajnokiján, majd a következő napokban a Csepel elleni győztes 90 perces jobbösszekötőben szerepeltette Illovszky Rudolf. Az összecsapás egyetlen találatát az ő nevéhez fűződött. (*Népsport 1958. július 24.*) Rudi bácsi Kárpáti Béla, az állandó jobb hátvéd sérülése miatt vezényelte később hátra az alapvetően jobblábás játékost.

Ihász 1960-ban a speciális lebonyolítású KK-ban győztes lett a Vasassal. Klubjával a patinás Közép-európai kupát 1962-ben, 1965-ben és 1970-ben is elhódította. Négyszer szerzett az NB I-ben aranyérmet (1960–1961, 1961–1962, 1965, 1966) és négyszer bronzot (1959–1960, 1968, 1970–1971, 1972–1973). Balhátvédet játszott a Népstadionban, amikor a Vasas hosszabbításban 4-3-ra győzött a Budapesti Honvéd ellen, elsősorban Várady Béla három találatának köszönhetően került az angyalföldiek birtokába az 1973-as Magyar Népköztársasági Kupa. Hosszú éveken át volt a Vasas csapatkapitánya, társai akkoriban – s még hosszú éveken keresztül – a népszerű televíziós sorozat főhőse után Kloss kapitánynak becézték.

Felállítás szerint helyezkednek el a Vasas veretlen bajnoksapatának tagjai (hátról): Varga – Bakos, Mészöly, Berendy, Ihász – Mathesz, Fister – Molnár, Puskás, Farkas, Korsós

„Ihász a négyes számú mez helyett a kettést kapja.” A miértre így hangzott Illovszky Rudolf edző magyarázata: „(...) korábban jobbháttvédben segítette a csapatot, új beosztása nem idegen” a számára. (*Labdarúgás 1968. július*) „Várakozáson felül” oldotta meg a védekező feladatát a Szovjetunió elleni győztes (2:0) Eb-selejtezőn a Népstadionban – értékelte produkcióját állandó rovatában a nagyhatalmú sportvezér, Kutas István. (*Képes Sport 1968. május 7.*) Kár, hogy a moszkvai visszavágón ő sem tudta feltartóztatni a szovjet csatárokat, második A-válogatottbeli veresége egyben a kiesésünket okozta 1968-ban.

„Nem lehet azt mondani, hogy a 4-2-4 minden csapatot bajnoki címhez vezet, de ezt a játékmódot szinte egyenesen a Vasasra, illetőleg annak játékosaira szabták. (...) Nálunk elmosódtak a szerepkörök közötti határok, támadtunk és védekeztünk annyian, ahogy éppen a szükség kívánta. Elég talán csak azt hozzátennem, hogy háttvéd létemre a délelőtti edzéseken többször gyakoroltam a felfutást és a futásból beadást, mint a szerelést” – osztott meg kulisszatitkokat az olvasókkal a jóvágású labdarúgó. (*Labdarúgás 1965. november*) (Ennek alapján hasonlíthatnánk akár a kor legjobb európai balhátvédjéhez, az olasz Giacinto Facchettihez is.)

Számtalan emlékezetes meccse közül különösen gyakran és nagy boldogsággal gondol vissza az 1961. szeptemberi, a Real Madrid elleni BEK-mérkőzésre, amelyen gyerekkora kedvencét, Puskás Ferencet őrizte jobbfedezetként a Bernabéu-stadionban, s Őcsi, noha a királyi klub nyert 3:1-re, megdicsérte. A Vasas játékosaként töltött éveinek álmotizenegyét így állította össze: Szentmihályi – Bakos, Mészöly, Berendy, Ihász – Mathesz, Fister – Molnár, Puskás, Farkas, Korsós.

Válogatottbeli fellépései közül az 1963-ban az NDK-ban megnyert Eb-selejtezőt tartja a csúcspontnak. Azokból, akikkel együtt játszott a nemzeti tizenegyben, az alábbi All-Star-csapatot adta meg: Szentmihályi – Mátrai, Mészöly, Ihász – Solymosi, Sipos – Fazekas, Göröcs, Albert, Farkas, Rákosi.

Baróti Lajos edzősége idején, mondhatni ereje teljében, 32 évesen, a mellőzése miatt búcsúzott, mégpedig Mészöly Kálmánnal és Farkas Jánossal közös jutalommérkőzésen. 1974. február 28-án több mint húszezer néző zsúfolódott össze a Fáy utcai katlanban!

Az egyébként esztergályos szakmunkás-bizonyítvánnyal is rendelkező Ihász Kálmán a visszavonulása után szakított a sporttal, divatáruüzletet működtetett a fővárosban, ahol kivált „a saját készítésű ruhaneműit” forgalmazta. (hu.wikipedia.org/wiki/ihasz)

1986 márciusában megkapta a Vasas örökös bajnoka kitüntető címet. 2011 óta a XIII. kerület díszpolgára. Tagja az Olimpiai Bajnokok Klubjának és a Magyar Olimpiai Bizottságnak, az MLSZ által létrehozott Focisegély Alapítvány kuratóriumának elnöke. (ihaszkalman.hu/oldalterkep)

Öccse, a fiatalon elhunyt Ihász Gábor (1946–1989) elsősorban zeneszerzőként és popénekesként vált ismertté. A népszerű gitáros előadóművész Ihász II néven futballozott, 1964-ben négyszer, 1965-ben egyszer ifjúsági válogatott volt. Játszott ő is élvonalbeli mérkőzésen a Vasasban, s aztán éveken keresztül az újságírók legveszélyesebb ellenfele volt a rendszerint 70-80 000 néző előtt megvívott SZÚR-okon, a Népstadionban. (*Rochy Zoltán gyűjtése*)

Farkas János, Mészöly Kálmán
és Ihász Kálmán búcsúja

Négy góllal debütált, három nemzetközi kupadöntőben játszott

Juhász István 1945. július 17-én született Budapesten. Magassága 180 cm, versenysúlya 74 kg. (*Labdarúgás 1969. február*)

1959-ben igazolt le a Ferencvárosi Torna Clubhoz, 1963. november 7-én mutatkozott be az élvonalban, és nem is akárhogyan. „A szőke hajú, nyurga, jókötésű játékos” a Ferencváros–Pécsi Dózsa (5:1) bajnokin a sérült Albert Flórián helyén játszva négy gólt rúgott. Aztán a csatárból középpályás lett, s erről a váltásról így vélekedett később: „Úgy érzem, már otthonosabb nekem az a feladat, hogy leszereljem az ellenfelet, megakadályozzam a kapura lövésben, a góllövésben, és ne én csatázzam a védőkkel. (...) Bevalom viszont, most is nagyon szeretek gólt löni, és ezért is örülök, hogy leginkább támadófedezetet játszhatok. (...) Bozsik és Kotász a két játékos-ideálom, s ahhoz, hogy legalább megközelítsem az ő tudásukat, még nagyon sokat kell javulnom.” (*Labdarúgás 1965. augusztus*)

Egy időben tisztviselőként dolgozott Csepelen, közben esti gimnáziumban tanult, és Alsónémediből járt be a fővárosba. „Keménység, bátorság és hallatlan akaraterő nélkül végigjátszani a 90 percet a középpályán ma már szinte lehetetlen. (...) Az edzéseken túl, magánszorgalomból futok, és nagyon sokat gyakorolom a fejelést. Ez nem is mehet másként” – mondta a nem létező titkáról. (*Képes Sport 1969. augusztus 5.*)

A Népsport Kupa győztese

1965-ben Vásárvárosok Kupáját nyert a Ferencvárossal, 1968-ban ezüstérmet szerzett ugyanezen a sorozaton. 1975. május 14-én KEK-döntőt veszített a Fradival a Dinamo Kijev ellenében (0-3) Bázelen. (*Dénes Tamás–Rocho Zoltán: A Kupagyőztesek Európa-kupája története*) Csak a két István (Géczi, Juhász) játszott az FTC mindhárom nemzetközi kupafináléjában. (Kuriózum, hogy később mindkettő doktorált.)

Az 1971–1972-es UEFA-kupában elődöntőt vívott a IX. kerületi klub a Wolverhampton Wanderers ellen, végül a Fortuna által igencsak patronált angolok kerültek a végjátékba.

Juhász István a Ferencvárossal négy bajnoki aranyat (1964, 1967, 1968, 1975–1976), hat ezüstöt (1965, 1966, 1970 tavasz, 1970–1971, 1972–1973, 1973–1974), három bronzot (1963 ősz, 1969, 1974–1975) szerzett. Más kérdés, hogy az 1976-ban nyertről maga hozta nyilvánosságra egy nyilatkozatában, hogy bundáztak...

Négy Magyar Népköztársasági Kupa-döntőn képviselte a zöld-fehér színeket. Játszott az 1966-os elsőn, amelyen 1:1 született a Győri Vasas ETO ellen, a vesztes második összecsapást kihagyta, mint ahogy nem szerepelt 1972-ben a Mogyeri úton a Tatabánya elleni 2-1-es sem. Ellenben ott volt az 1974-es (3-1 a Komlói Bányász ellen) és az 1976-os (1-0 az MTK ellen) fináléban.

1969. június 15-én debütált a nagyválogatottban, és 1974. május 29-ig huszónháromszor hivatalos mérkőzésen ölthette magára a címeres mezt, amelyben egy gólt ért el. Az 1972-es belgiumi Európa-bajnokságon a 4. helyen végzett a csapattal. (Dénes Tamás–Rochy Zoltán: A 700. után)

Bogotában egyszer még a kapuba is beállt, teljes öt percet védett. A B-válogatott (amely lényegében az olimpiai együttesünknek felelt meg) 1:0-ra vezetett a Millonarios FC ellen, amikor a hazai bíró tévedésből kiállította Szentmihályit. Juhász ekkor kényszerült a gólvonal elé, ugyanis egy kolumbiai szabály szerint tilos volt kapust cserélni. Lakat doktor azonban megoldotta a helyzetet, röviddel később beküldte a pályára a csepeli Fatér Károlyt, aki „alibiből” három percig a középpályán villogott, majd egy óvatlan pillanatban mezt cserélt ferencvárosi társával. Utána kifogta a dél-amerikaiak szemét. (Labdarúgás 1968. január)

A Jucinak becézett labdarúgó játékára jellemző volt, hogy „a védekezésből és a támadásból egyaránt kivette a részét.” (Képes Sport 1968. augusztus 27.) „Hatalmas területen mozgott, rengeteg támadást akasztott meg és még több FTC-támadást indított el.” (Képes Sport 1969. május 13.)

Néhány alkalommal vallott a futballról, a saját szerepéről, a közösségről kialakított filozófiájáról: „Technikai képzettségemmel soha nem voltam túlságosan elégedett, a csatársorban ennek mindig a maximumára volt szükség, hogy át tudjam magam verekedni a védőkön, részt tudjak venni finomabb kombinációkban. Hátrább kerülve erre már nemigen van mód, hiszen elsősorban csatártársaimat kell kiszolgálnom. Ki is iktattam játékomból az effajta csillogást, teljesen alárendeltem magam a csapat érdekeinek.” (Labdarúgás 1968. augusztus)

1976-ban, a Fradi bajnoki címét ünneplők között

Fotó: Labdarúgás

Mexikó olimpiai bajnoka

Fotó: Képes Sport

„Egész életemben tisztában voltam azzal, hogy nekem mindig kétszer annyit kell azért hajtani, hogy vetélytársa lehessek a legjobbaknak. Ha újra kezdeném, háromszor annyit hajtának (...) én úgy érzem, nem hiába küszködtem, eddig huszonháromszor voltam válogatott. Csak magamnak tehetek szemrehányást, hogy nem többször.” (*Labdarúgás 1975. január*) „A nehéz, forró pillanatok kovácsolják össze igazán a társaságot. Ez eddig is így volt – ezután is így lesz! És biztos vagyok abban, hogy mindig lesz egy-egy olyan srác, aki kirobbanó formában játszik majd, éppen akkor, amikor arra a legnagyobb szükség lesz.” (*Labdarúgás 1977. július*)

Több fronton is számoltak vele a különféle válogatottaknál: 1963-ban háromszor játszott az ifjúsági válogatottban, s egy gólt szerzett. 1964-ben ismét háromszor szerepelt a korosztályos gárdában. 1965 és 1969 között hétszer volt utánpótlás-válogatott. 1965-ben kétszer, 1967-ben egyszer pályára lépett a Budapest-válogatottban. 1966-ban egyszer szóhoz jutott Nyugat-Magyarország gárdájában. 1967-ben kilencszer bevetették a B-válogatottban, s két gólt könyvelt el a színeiben. 1968-ban az olimpiai együttes hat meccsén játszott. A döntőben betalált a bolgárok kapujába, majd a spanyol bírót a 85. percben indokolatlanul kiállította.

Az Egyesült Államokban, a Kansas City tagjaként

igazolt a MEDOSZ ERDÉRT csapatába, majd egy év múlva visszatért a Ferencvároshoz, de már nem játékosként, a népligeti sportközpont építési munkálatait felügyelte. A hetvenes évek végén az Egyesült Államokba költözött. „Először a Kansas Citybe igazoltam, de amikor jött egy hozzá nem értő angol edző, hatan-heten felbontottuk a szerződésünket. Floridában telepedtünk le a családdal, ott kezdtem el edzősködni meg szerszámokkal kereskedni. Később San Diegóban három korosztályos ificsapatot is irányítottam, nyári táborokban egyszerre harminc-negyven gyereket is edztem, szépen lehetett keresni” – mesélte *Forró Péternek a Magyar Hírlap 2013. március elsején* megjelent interjúban. 1996-ban tért haza, s immár nyugdíjasként él Alsónémediben.

Természetesen neki is járt az aranyéremből. 1969 és 1973 között a nagyválogatott keret nyolc (nem hivatalos) találkozáján kapott szerepet, háromszor vette be az ellenfelek hálóját. (*Rochy Zoltán gyűjtése*)

Az 1972–1973-as idény végén, mint a legjobb átlagosztályzatot elért játékos, elnyerte a Népsport Kupát. Fél évvel később az MLSZ az 1973-as év játékosának választotta.

1974-ben a Ferencváros örökös bajnoka címmel tüntették ki. 1976-ban át-

Szúrós szemű Juhász

Juhász Péter 1948. augusztus 3-án született az akkor Csehszlovákiához, ma Szlovákiához tartozó Losoncon. Kalandos körülmények között került át a felvidéki család Magyarországra. 2011-es interjújában erről így beszélt Kiss B. Lászlónak: „Három-négy éves lehettem, amikor a szüleim átszöktek, engem meg a nagyszülőknél hagytak. Aztán nem sokkal később apám a befagyott Ipolyon vitt át télen (...) Állítólag le volt játszva a határőrökkel, de azért nem volt veszélytelen, telihold volt, jól látszott, hogy határt sértünk. (...) Sződligeten laktunk, és én évente, amikor már lehetett, visszajártam nyári szünetre a nagyszülőkhöz.” Kuriózum, hogy még ma is tökéletesen beszél szlovákul.

A 176 cm magas, 70 kilós fiút 1965-ben a XV. kerületi Vasas BLASZ I-es gárdája igazolta le – csatárnak. Atyja a gépgyárban dolgozott, egyben a sportkör elnöke is volt. Ebből a klubból lett később a Volán SC, aztán pedig a REAC. (*Magyar Hírlap* 2011. április 30.)

1967-ben a XV. kerületi Vasastól került az Újpesti Dózsába (*Labdarúgás* 1969. február), és azonnal állandó tagja lett a bajnoki címet nyerő tartaléknak. (*Labdarúgás* 1967. december)

Szóhoz jutott az 1968–1969-es VVK-sorozatban, viszont a Newcastle United elleni vesztes döntőkön (0:3, 2:3) nem volt ott. A nagy hetes bajnoki sorozat első állomásán, 1969-ben kilenc mérkőzésen játszott. Az 1970-es tavaszi idényben már tizen, aztán az 1970–1971-estől már alapember lett, alig hiányzott.

Baróti Lajos faragott belőle hátvédet és vitte hátra. Pedig szélsőnek indult, és mindkét szelen száguldozott. „Bánkuti sérülése miatt került sor erre a húzásra. (...) valóban több fantázia van bennem hátul, mint elől. Hiszen sosem voltam labdazsonglőr. Inkább hajtással tűntem ki korábban is. A hátvédnek gyorsnak, keménynek kell lennie, jól kell fejlenie. Hát, ezek a tulajdonságok az én erőnyeim is. (...) Nem hiszem, hogy sok vetélytársam lenne!” – szögezte le határozottan. (*Labdarúgás* 1970. augusztus)

1971. április 4-én mutatkozott be a nagyválogatottban, 2-0-ra győztek Bécsben. 1973. május 16-ig huszonnégyszer öltötte magára a piros-fehér-zöld szerelést, s egy találatot ért el a nemzeti színekben. 1971. szeptember 25-én nagy gólt rúgott a Népstadionban Mihajlovnak, a bolgárok kapusának az Európa-bajnoki selejtezőn (2-0).

Noha a hetvenes évek első esztendeiben már vitathatatlanul a legjobb hazai balhátvédnek tartották, felrötták neki, hogy nehezen tudja kordában tartani az indulatait. Emlékezetes eset volt, amikor az 1972 eleji braziliai túrán, a Palmeiras ellen nyakon legyintette a játékvezetőt. A sporttárs annyira meglepődött ezen, hogy tévedésből Szűcs Lajost állította ki...

Az 1972-es belgiumi Európa-bajnokságon negyedik helyen zárt a magyar válogatottal, a torna All-Star-csapatába is bekerült. A válogatottban szépen ívelő karrierje egy felelőtlen válasza miatt tört ketté. A svédek elleni sorsdöntő világbajnoki selejtező (1973. június 13.) előtt nem éppen a legmegfelelőbb stílár megközelítést használta, amikor Illovszky Rudolf szövetségi kapitány a hogyléte felől érdeklődött. Juhászt soha többé nem hívták meg a keretbe, a posztján a skandinávok elleni peches meccsen (3-3) Szűcs Lajos volt kénytelen szerepelni. (A fentebb már említett *Magyar Hírlap*-interjújában cáfolta ezt a verziót, noha azt megerősítette, hogy Illovszkyval különbözött össze, csak egy másik alkalommal.)

Korábban más válogatott formációkban is számítottak a nagy munkabírású, harcias mentalitású labdarúgóra. 1969-ben és 1977-ben egyszer-egyszer volt ligaválogatott. 1970-ben ötször lépett porondra az utánpótlás-válogatottban. 1971 és 1973 között az A-válogatott keret (nem hivatalos) nemzetközi mérkőzésein kilencszer jutott lehetőséghez. 1972-ben hétszer öltötte magára az olimpiai csapat felszerelését, amelyben egy gólt szerzett. A Dirceu nevével fémjelzett brazilok hálóját vette be. (A hétből négy hivatalos válogatott találkozáson is minősül.) Münchenből ezüstéremmel gazdagodva térhetett haza. 1972-ben egyszer a B-válogatottban, kétszer a Budapest-válogatottban is bevetették. *(Rochy Zoltán gyűjtése)*

Juhász Péter (jobbra) és az olasz Anastasi nagy csatája

Az Újpesti Dózsaival számos szép sikerben lehetett része. 1969-ben, 1970 tavaszán, 1970–1971-ben, 1971–1972-ben, 1972–1973-ban, 1973–1974-ben, 1974–1975-ben bajnoki aranyérmet nyert, 1975–1976-ban bronzot. Három győztes Magyar Népköztársasági Kupa-döntőben játszott (1969, 1970, 1975), igaz, az elsőn Fazekas László cseréjeként küldték be. (Nem mellékesen a csapat mindhárom esztendőben duplázott.)

Juhász Péter oszlopa volt a Dózsa 1973–1974-es tizenegyének, amely a Bajnokcsapatok Európa-kupája elődöntőjébe verekedte be magát. 148 mérkőzésen viselte a lila-fehér szerezést, 6 találatot ért el benne. Az MLSZ 1972 végén Az év labdarúgójának választotta. Egyik interjújában megemlítette, hogy fénykorában kereste a Real Madrid és az Internazionale, de nem engedték kiszerezni. *(Magyar Hírlap 2011. április 30.)*

Nagy port vert fel, amikor a Megyeri útról a Tatabányai Bányászhoz igazolt. Nyilatkozott a mögöttesről: „Nehéz volt az elszakadás, sok minden rosszul esett a Dózsa részéről. Több NB I-es csapat is megkeresett, de az általuk kínált balhátvédség nem ízelt... A bányászoknál úgy voltam: »gyerünk, szolgáljuk meg a bizalmat, ha már átvettek!« Nagyon rokonszenves, korrekt társaság a mienk, semmit sem bánok! Van egy garzonlakásom, és azt játszom, ami ízlik. (...) Lila-fehérben jóformán csak arra kellett ügyelnem, hogy a rohamozó 7-8 társ mellé ne hogy feltolakodjak kilencediknek, itt viszont jóval nagyobb a felelősség, és ennek örülök. Szorosabban fogok embert, és már nem rohanok neki a csatárnak, mint régebben. Taktikusabb, józanabb a felfogásom. Alapvető a biztonságos védekezés (...) Sokat olvasok, Tatán végzem az üzletvezetői iskolát.” *(Labdarúgás 1976. december)*

Juhász Péter 1976-tól 1978-ig szolgálta a TBSC-t. A kék-fehér uniformist 48-szor öltötte magára az élvonalban, és a támadóbb felfogását bizonyítja, hogy tíz találatot jegyzett benne. 1979-től 1982-ig a Volán SC-ben szerepelt, az NB I-ben 73 alkalommal lépett pályára a közlekedésiek képviselőjében, és 8 gólt hozott össze. 1982-től 1983-ig a 22. számú Volánban játszott, majd 1983-tól 1986-ig a Gödi TSZ SK-ban. 1986-ban a Chinoi Gyógyszergyár csapatában fejezte be a labdarúgó-pályafutását. A 2010-es évtized elején a Megyeri úti stadion igazgató-helyetteseként és a klub játékos-megfigyelőjeként dolgozott.

Bástya még ekkorát soha nem rúgott

Kardos József 1960. március 22-én született Nagybátonyban. Magassága 188 cm, versenysúlya 85 kg volt. 1974-től a Nagybátonyi Bányászban ismerkedett a labdarúgás alapjaival, onnét csalta el 1978 legelején a Salgótarjáni BTC. Ezzel kapcsolatban Sipos Tibor, a DVSC akkori technikai vezetője érdekes történetet említ géppel írott feljegyzéseiben: „Nem sokan tudják, hogy 1977-ben tárgyaltam és megállapodtam Kardos Jóskával, az Újpest és a válogatott erősségével, aki akkor Nagybátonyban lakott és futballozott. 16 évesen a bányánál volt ipari tanuló. Hét alkalommal voltam Nagybátonyban, míg a szülők beleegyeztek, hogy eljöhet Debrecenbe. El is jött velem szétnézni és beszélni a klub vezetésével az átigazolása ügyében. Végül nem sikerült, mert a klub nem tudta vállalni, amit a szülők kértek, hogy amíg Jóska tanul, kapjon 2500 forint ösztöndíjat havonta, hogy el tudja magát tartani Debrecenben, távol a szülői háztól. Kardos így visszament Nagybátonyba, majd nemsokára leigazolta a Salgótarján.” *(Sándor Mihály: A debreceni futball képes kalauza 1899–)*

1978-ban a Salgótarjáni TC-vel (időközben megváltozott a klub neve) megnyerte az NB II-es bajnokságot, Kajdy helyére épült be a piros-feketék középpályás sorába. *(Labdarúgás 1978. június-július)*

Még Nagybátonyból behívták az ifjúsági válogatottba. Szűcs László írta róla: „(...) ami persze nem jelenti azt, hogy nem kell továbbfejlődnie, és gyorsaságán (gondolkodásban és futásban egyaránt) javítania.” *(Labdarúgás 1978. május)* Egy másik sportújságíró, Varga Béla véleménye: bár remek fizikumú, de „sajnos hajlamos a szélsőséges teljesítményekre.” *(Labdarúgás 1978. június-július)*

1978 nyarán az Újpesti Dózsa szerződtette. Edzője, Várhidi Pál kijelentette: „Csak jót tudok mondani a két újoncunkról, Molnár Jenőről és Kardosról. Meglepően hamar beilleszkedtek a gárdába, és ami a legdöntőbb, a játékosok is maguk közé fogadták őket.” *(Labdarúgás 1978. december)* A liláknál is a fedezetsort erősítette, 40 százalékban támadnia, 60 százalékban védekeznie kellett. „Ha (...) nincs embere, természetesen ugyanúgy felmehet, mint valamelyik más társa, ha ellenfele visszahúzódik.” *(Labdarúgás 1979. február)*

Kovács Ferenc szövetségi kapitány arról beszélt, hogy a tehetségek között Kardos is bizonyítási lehetőséget kap Monostori Tivadar utánpótlás-válogatottjában. *(Labdarúgás 1979. május)* Nem futballozott rosszul az első élvonalbeli szezonjában, a bajnoki cím mellett további bizonyíték erre, hogy az 1978–1979-es év csapatába a Magyar Nemzet sportrovata beszavazta (Tóth Z. – Szántó, Salamon, Nagy A., Kutasi – Kardos, Szepessy, Póczik – Borostyán, Törőcsik, Kiss). Igaz, mástól nem kapott pontot. Ám 1979 őszére gondok jelentkeztek nála, „Kardos úgy véli, hogy Tokióban, a Világ Kupa-mérkőzéseken méltatlanságok érték, amikor mint csapatkapitány a játékosok kérésére szót emelt. Aztán a Dózsában is nehezen talál magára, súlyfelesleggel baj-

lódik, s érzékenyen fogadja társai bírálatát. Ezt nemegyszer annyira zokon vette, hogy inkább a tartalékok között akart szerepelni.” (*Labdarúgás 1979. november*) Többször is problémája volt a magas vérnyomásával. (*Pintér István: Álom és valóság*)

A nagyválogatottban először 1980. október 8-án kapott bizonyítási lehetőséget. Beállást játszott Bécsben a 3-1-es hazai sikerrel végződő találkozón. 1987. április 29-ig 33 mérkőzésen négy gólt szerzett. Felejthetetlen marad a bombája, amelyet jó 25 méterről zúdított Friedrich Koncilia kapujába 1984. szeptember 26-án, a Népstadionban megrendezett magyar-osztrák világbajnoki selejtezőn. Találatának is köszönhetően 3-1-re legyőztük a „sógorokat”.

A társai által Bástyának vagy Kardnak becézett Kardos részt vett az 1986-os mexikói Mundialon. Noha hamar kiderült, a „szervezete nehezen birkózik meg a magaslattal, a meleggel” (*Pintér István i.m.*), mégis mindhárom selejtezőnket végigjátszotta. Különlegessége volt a tornának, hogy az említett meccsek mindegyikén más-más feladatkör betöltésével bízta meg Mezey György szövetségi kapitány. Sorrendben középpályást, középhátvédet, valamint jobb-hátvédet alakított, sajnos nem túl nagy hatékonysággal.

A nagyválogatott mellett egyéb formációkban is szóhoz jutott. 1977-ben tízszer, 1978-ban hatszor volt ifúsági válogatott, fellépésein egy gólt ért el. 1979-től 1984-ig az olimpiai együttes tizenhárom meccsén háromszor volt eredményes. 1979-től 1981-ig az utánpótlás-válogatottban tizennégyszer vetették be, két találatot hozott össze az alakulat mezében. 1979-ben egyszer a B-válogatottban is pályára küldték. 1981-től 1987-ig az A-válogatott keret huszonhét (nem hivatalos) találkozóján négyszer talált a hálóba. (*Rocho Zoltán gyűjtése*)

Közben 1983-ban kiérdemelte Az év labdarúgója elismerést. 1984-ben úgy volt, hogy a Győrbe, a Rába ETO-hoz kerül. Már edzett is a Kisalföld szívében, de mert még nem járt le a lila-fehéreknél a kontraktusa, az MLSZ kétéves eltiltással fenyegette meg, leállni viszont nem akart, ezért visszaköltözött a Megyeri útra. Az Újpesti Dózsában 1979 és 1987 között 229 NB I-es bajnokin 37 gólt jegyzett. (Összesen 262 élvonalbeli mérkőzést vívott, és 38 találatot könyvelt el rajtuk, ami egy alapvetően védekező típusú futballistától figyelemre méltó teljesítmény.)

Az Újpesttel egyszer szerzett bajnoki aranyat (1978–1979) és kétszer ezüstöt (1979–1980, 1986–1987). Nyert három Magyar Népköztársasági Kupát is (1982, 1983, 1987). Az 1983-as fináléban nem szerepelt, ellenben az 1987-esen gólt rúgott a PMSC ellen.

1987 és 1988 között a Vasasban játszott. 1989-ben az Apollón Kalamaria gárdáját erősítette. (*Dénes Tamás–Peterdi Pál–Rocho Zoltán–Selmeci József: Kalandozó magyar labdarúgók*) Hamarosan hazatért Görögországból, s még 1989-ben a Dunakeszi VSE-hez szerződött. 1990-ben az NB I-es Váci Izzó MTE –t szolgálta. Később kisebb csapatokban játékos-edzőként tevékenykedett. Birtokában van az UEFA A-minősítésű licence, ettől függetlenül edzőként az esztendőik során sajátosan mobilis életmódra kényszerült, és számos településen megfordult. Tréneri pályafutásának eddigi állomásai: Dabas (1993–1994), Pásztó (1994–1995), Nagykáta (1995–1996), Csont FC Kisszállás (játékos-edző – 1996–1997), Komáromi FC (1997–1999), Kiskunfélegyháza (1999–2000), Újpest FC (utánpótlás – 2000), Komáromi FC (2000), Petőfibánya (2001), Ózdi Kohász (2002), Budakalász (2002), Tököli VSK (utánpótlás – 2002), Kőbányai ISE (2010–2011), Szent Pál Akadémia FC (2011– 2014. október).

A Szent Pál Akadémia Football Club BLSZ II-es legénységéről nyilatkozta: „(...) nagyon tetszik az, hogy keresztény játékosokkal dolgozhatom. Nagyon tisztességesen viselkednek a pályán, sportszerűek, nem reklamálnak, nem szabálytalankodnak, nem káromkodnak.” (www.szpafc.hu)

Rákóczi hadnagya – a Vidi karnagya

Karsay László 1947. december 5-én született Budapesten. Magassága 180 cm, versenysúlya 71 kg volt. A futballberkekben hajdanán Sunyi becenévre hallgató középpályás egy kilencgyerekes családban, a kőbányai Pongrácz-telepen nőtt fel. Mivel korábban a bátyjai is futballoztak, neki is egyenes út vezetett a környék leghíresebb csapatába, az MTK-ba. Ám az az igazság, hogy mire leigazolt a kék-fehérekhez, két testvérét már messzire sodorta 1956 forgószele. Mindketten futballoztak külföldön is, a kettő közül a jobb, a Sándor keresztnévre hallgató Karsay I európai karrierje csúcspontján, 1960 és 1962 között a brüsszeli Anderlecht profija is volt. (A forradalom után a nála négy évvel fiatalabb, 1940-es születésű Istvánnal az Egyesült Államokba ment. Előbb a Yorkville Hungáriában, majd a New York Hungáriában játszottak. Sándor – a belgiumi kaland után az USA-ba visszatérve – rövid ideig a German-Hungarians Philadelphia tagja is volt.) László öccsük az MTK-úttörőben kezdte. (*Labdarúgás 1970. június*) Aztán feljebb lépett, az ifik közé került. 1964-ben aranyérmet nyert az MTK korosztályosaival, majd 17 évesen bemutatkozott a kék-fehérek felnőtt csapatában. Lakat Károly edző 1965-ös MTK-jában hat bajnokin szerepelt, egy gólt rúgott. Érdekesség, hogy akkor együtt játszhatott a későbbi fehérvári edzőjével, Kovács III Ferencsel.

Karsay bekerült az ifjúsági válogatottba is, ám a Hungária körúton váratlanul áttették a tartalékok közé. 1966 szeptemberében közölték vele a vezetők, hogy nem fér be az első keretbe. Fogta magát, és átigazolt a Székesfehérvári VT Vasashoz. A rádió- és tévéműszerész szakmával rendelkező játékos a Videoton gyárban kapott állást. A budapesti nyüzsgés után hamar megszokta a csendesebb várost. Így beszélt a második vonalról: „Itt sokkal, de sokkal nehezebb. Ebben az osztályban küzdeni kell néha egy partdobásért is. Szikrázik a levegő. Aki nem meri odatenni a lábát, az itt nemigen boldogul. Elsőprik, elgázolják.” (*Labdarúgás 1967. szeptember*) Mestere, Kárpáti Béla áradozott róla: „(...) a mi karmesterünk. Mindenki elismeri, hogy ő a mi irányítónk, s az ő jó vagy rossz teljesítménye bizony kihat az egész együttes játékára

is. Karsay tudja ezt a ráháruló feladatot, s ennek ismeretében is megmaradt szerény játékosnak, mérkőzésről mérkőzésre lelkiismeretesen készül, nyoma sincs nála az úgynevezett sztár-allűrnek.” (*Labdarúgás 1968. június*) Az első idényben feljutottak az NB I B-ből, s az élvonalban már Videoton néven mutatkoztak be. Az újoncnak az első szezonjában (amelyben a Timár Mihály – Kovács László, Bognár Ferenc, Szabó Károly, Fejes Gábor – Bobory Béla, Kú Lajos, majd Kerecsényi Lajos – Bodnár László, Balogh Károly, Karsay László, Csukovics László alaptizenegy szerepelt) még nem sikerült megkapaszkodnia az élvonalban. Az azonnali újabb feljutást kö-

Karsay (hátul) és Kovács József tréfás kettőse

vetően azonban a sikerre éhes, ifjú futballistákból remek tizenegy formálódott a Sóstón. A jók közül a legjobbnak a szenzációs formában futballozó (az 1969-es NB I/B-s szezonban 32 meccsen 34 gólt szerző) Karsay László számított. A Videoton góljainak több mint egyharmadát ő szerezte. (*Képes Sport* 1969. december 2.)

A stílusáról és személyiségéről mondta: „Úgy érzem, sikerült levetkőzni a gátlásaimat. Már nem vagyok félnék. Hozzászórtam az ütközésekhez. Vagyis talán most már beértem. Ha vannak is fogyatékoságaim, most már többé-kevésbé kész játékos vagyok. (...) jól látok a pályán, elég technikás is vagyok. Elég jó mindkét lábam, bár a jobb még mindig jobb (...) javulhatna még a gyorsaságom és a fejelőképességem.” (*Labdarúgás* 1970. március)

Azon futballisták közé tartozott, akik már akkor hosszú haját hordtak, amikor a honi sportolóknál a beatfrizura szokatlannak, sőt polgárpukkasztónak számított. Ezt látván a televízió riportere – a közismert magyar film címét kölcsönvéve – elnevezte Rákóczi hadnagyának...

Pályája zenitjén nyilatkozta: „Nem szeretek tartozni. Most mégis van adósságom. Ősszel elég gyakran bajlódtam sérüléssel, ezért aztán nem tudtam több mérkőzésen játszani. (...) A tanulságokat levontuk. A saját kárunkon tanultuk meg, mi a fontos. Ismét meg tudjuk különböztetni a lényegest a lényegtelentől. (...) Újra van önbecsülése az együttesnek.” (*Labdarúgás* 1977. február)

Kvalitására jellemző, hogy fiatalon bemutatkozhatott a nagyválogatottban, a korábbi ifjúsági kapitány, Hoffer József érájában. A jugoszlávok elleni találkozón, 1970. április 12-én a második félidőre állt be az ugyancsak újonc Somogyi József helyére. Bő egy szezon alatt hétszer játszott az A-válogatottban, majd 1974-ben, Bocsik József egyetlen szövetségi kapitányi mérkőzésén még visszatért a legjobbak közé. Összesen tehát nyolcszor láthatták őt címeres mezben a szurkolók, és egy gólt szerzett a nemzeti együttesben. Utólag is biztos állíthatjuk: a képességei alapján több lehetőséget érdemelt volna, ám valószínűleg (és szerencsére) nagy volt a konkurencia.

Karsay László így 1981-ig a Videotonban tündökölt. A Vidi a hetvenes évek közepén (is) az ország legerősebb alakulatai közé tartozott, három éven keresztül a 4. vagy az 5. helyen végzett a közben a válogatottba is behívott fiatalokra alapozott legénységével, majd az 1975–1976-os szezonban nyilvánvalóan inkább elveszítette az aranyérmét, mintsem megszerezte az ezüstöt. (Egyébként ez az egyetlen, az NB I-ben begyűjtött medálja Karsaynak.)

A technikás irányító 1981-ben a burgenlandi SC Eisenstadthoz szerződött, ahol egyetlen csonka évadot töltött. Maradhatott volna még Kismartonban, hisz 34 évesen is kiválóan teljesített, de egy súlyos sérülés másfél évre leparancsolta a pályáról. 1983-ban Veszprémben, a Bakony Vegyésznel eltöltött időszak már csupán a hattyúdalt jelentette a számára.

Karsay Lászlóra a nagyválogatottan kívül egyéb reprezentációkban is számíthattak. Az ifjúsági válogatottban 1964 és 1966 között tizenkétszer jutott szóhoz, s egy gólt szerzett. Játszott az NSZK-ban, az 1965 áprilisában megrendezett UEFA-tornán a csoportját megnyerő, a legjobb négybe kerülésért vívott összecsapáson az angoloktól 5:0-ra vereséget szenvedő gárdában. 1969 és 1971 között háromszor kapott lehetőséget az utánpótlás-válogatottban, amelyben egyszer volt eredményes. 1971 és 1973 között az A-válogatott keret négy (nem hivatalos) találkozóján egyszer talált a kapuba. 1972-ben ötször volt B-válogatott, 1975-ben egyszer liga-válogatott. 1979-ben kétszer, 1980-ban hatszor vetették be az olimpiai csapatban, amelyet egy találattal segített. (*Rochy Zoltán gyűjtése*)

Kereki, gyere ki!

Kereki Zoltán 1953. július 13-án született Kőszegen. Magassága 183 cm, versenysúlya 76 kg. (*Labdarúgó VB'78 képes sportmagazin*) A Kőszegi LATEX kölyöcsapatában kezdett el futballozni. „1963-ban Kőszegen toborzót rendeztek a legkisebbek számára, éppen tízéves voltam, elmentem, s tanácsolták, hogy járjak le rendszeresen. Nagyon szerettem játszani akkor is, most is, jó labdarúgó akartam lenni. Gondolni sem mertem akkoriban NB I-re, az első cél Kőszeg legjobb tizenegyének elérése volt. Albertről és Göröcsről ábrándoztam, csábított tudásuk, dicsőségük. Minden nap tettem valamit azért, hogy a futballisták álomvilágába, azaz az NB I-be és a válogatottba kerüljek” – mesélte már befült játékosként. (*Labdarúgás 1978. február*) „Az NB II-es Körmentől igazoltam Szombathelyre, akkoriban még Thomann Antal irányította a csapatot. (...) Felvettek a Mezőgazdasági Főiskolára, s ezzel egy időben egy osztályt ugrottam a labdarúgásban is. A tanulmányaimat azonban egy év után abbahagytam, azt hiszem, nem jól választottam, mert gyorsan beleuntam a sok műszaki rajz készítésébe. (...) Nem bántam meg a döntésemet, már csak azért sem, mert újra tanulok, a TF kihelyezett kétéves edzői szakát végzem Szombathelyen, s ha ezt befejezem, azonnal jelentkezem a szakedzőire. (...) Gyenge cigarettákat szívok (...) naponta legfeljebb tízet. (...) nyolc-tíz töltött paprika gombócot is bekebelezek, ha nagyon éhes vagyok, palacsintából még többet is. Szerencsés vagyok, mert akármennyit is eszem, nem hízom meg. (...) 183 centiméter magas vagyok, röplabdáztam, így tempóban tudok felugrani, s állítólag elég jól célzok.” (*Labdarúgás 1976. október*)

Tehát 1971 és 1973 között a Körmenti MTE játékosa volt, majd a megye első számú klubjához, a szombathelyi Haladás VSE együtteséhez igazolt. Ott lett első osztályú játékos, s onnét

került be először a válogatottba. A Haladással a legjobb eredményét az 1976–1977-es idényben érte el, akkor a vasi zöld-fehérek a bajnoki táblán az ötödik helyen végeztek. 1975-ben tagja volt az Újpesti Dózsa ellen Magyar Népköztársasági Kupa-döntőt vívó, s csak balszerencséjével veszítő alakulatnak. (Május 1-jén gólt szerzett az MNK-fináléban, mégis a lilák nyertek 3-2-re.)

A Haladás kiesése után váltott, s noha több fővárosi klub, elsősorban az Újpesti Dózsa is

hívta, 1979-től öt szezont a Zalaegerszegi TE játékosaként töltött. Az egerszegi alakulatból ő került be elsőként az A-válogatottba. Kora kiemelkedően leggőlerősebb védőjének számított, a 315 élvonalbeli bajnokiján 50 találatot könyvelhetett el. *(Ki kicsoda a magyar sportéletben? II)*

1984-ben külföldre szerződött, az osztrák élvonalban szereplő Swarovski Wacker Innsbruck szerelését viselte két idényen keresztül. *(Dénes Tamás–Peterdi Pál–Rochy Zoltán–Selmeci József: Kalandozó magyar labdarúgók)*

1976-ban az MLSZ Az év játékosa címmel tüntette ki. Népszerűségére jellemző volt, hogy a *Képes Sport* hagyományos ankétján, 1976 végén csak Nyilasi Tibor kapott nála több voksot az olvasóktól. A média szavazatai alapján 1976–1977-ben bekerült Az év csapatába. *(Labdarúgás 1977. július)*

A nagyválogatottban 1976. április 30. és 1980. szeptember 24. között 37 találkozón játszott, és a kiváló fejjátékának is köszönhetően hétszer talált a hálóba. 1976 októbere és 1977 februárja között a nemzeti tizenegy három egymást követő összecsapásán négyszer vette be a kaput. Részt vett az 1978-as argentinai világbajnokságon. *(Dénes Tamás–Rochy Zoltán: A 700. után)* Tiszteletére a Népstadionban is gyakran zendített rá az ifjú szurkolók kórusa, azt követelve, hogy a védelmet otthagya húzódjon előre fejelni: „Kereki, gyere ki!”

Baróti Lajos szövetségi kapitány véleménye – pár hónappal a dél-amerikai Mundial kezdete előtt: „Két év alatt a válogatott egyik erőssége lett. Szorgalma, emberi magatartása kitűnő ütemérzékkel, ritka fejjátékkal párosul. A VB-selejtezőkön döntő jelentőségű gólokat szerzett. Felfutásai időzítésénél kell javulni, célszerűbbé kell tenni a labda nélküli mozgását, s akkor még kiválóbb játékos lehet belőle. Mint ember és mint játékos a válogatott egyik erőssége.” *(Labdarúgás 1978. január)*

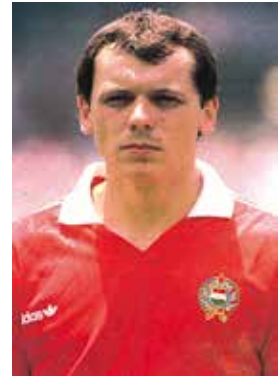
Az A- mellett más válogatottakban is szóhoz jutott. 1974 és 1976 között tizenkétszer volt utánpótlás-válogatott, és három gólt ért el a gárda mezében. 1976-ban utánpótlás Európa-bajnoki ezüstérmét nyert. 1976-ban és 1981-ben egyszer-egyszer pályára küldték a B-válogatottban. 1977 és 1981 között az A-válogatott keret tizenöt (nem hivatalos) találkozóján három találatot könyvelhetett el. *(Rochy Zoltán gyűjtése)*

1980-ban a Testnevelési Főiskolán szerzett edzői diplomát, majd miután szögre akasztotta a csukáit, leült a kispadra, hogy a Nagykanizsai Olajbányász együttesét irányítsa. Utóbb visszatért a megyeszékhelyre, előbb a Zete utánpótlásának szakági vezetője, aztán az első csapat pályaedzője, végül a vezetőedzője lett. Az 1990–1991-es idényben a Haladás VSE labdarúgó-szakosztályát vezette. A rendszerváltozás körüli időkben feltűnést keltek előremutató, radikális, korát megelőzően modern nézetei, merész döntései, markáns nyilatkozatai. Akkortáiban Budapesten belekóstolt az újságírásba is, a *Nemzeti Sportban*, illetve a *Nemzeti Képes Sportban* jelentek meg szakmai alapú cikkei. 1992–1993-ban a BVSC utánpótlás-igazgatójaként tevékenykedett, majd a Magyar Labdarúgó-szövetség szolgálatába állt. A korosztályos együtteseknél rengeteg későbbi A-válogatott játékos pályafutását egyengette. 2009-től egy éven keresztül újból a ZTE utánpótlás-igazgatója volt. Az utóbbi esztendőekben sajnos egészségügyi gondokkal küzd, ám MLSZ-ellenőrként továbbra is járja a honi stadionokat.

A bányászgyerek beverekedte magát Mezey válogatottjába

Kiprich József 1963. szeptember 6-án született Tatabányán. Magassága 186 cm, versenysúlya 80 kg. 1975-ben lett a Tatabányai Bányász igazolt labdarúgója. Pályafutása első hazai szakszában 1980-tól 1989-ig játszott a kék-fehérek első csapatában. A Bányással 1985-ben MNK-döntőt vívott, de 5-0-ra kikapott a csapat a Budapesti Honvédtól a Népstadionban. Az 1980–1981-es és az 1987–1988-as bajnokságban ezüstérmes, az 1981–1982-es és az 1986–1987-es szezonban bronzérmes szerzett a kék-fehérekkel. 1999. május 20-án, a Magyar Kupa döntőjében ő rúgta a Lombard FC Tatabánya gólját a DVSC hálójába, ám a Váccon megrendezett finálét a Loki nyerte meg 2-1-re.

Az A-válogatottban 1984. szeptember 26-án a Népstadionban, az osztrákok ellen 3-1-re megnyert világbajnoki selejtezőn mutatkozott be. Kitűnt bátor játékával, gólpaszarával. *Mezey György* szövetségi kapitány – amint az kiderült a *Gyöngyvirágtól lemondásig* című könyvéből – a mérkőzés előtt még a tatabányai kötődésű Kőrösi József elnökségi tagot is megkérdezte, ismeri-e Jóska apját, és örömmel hallotta, hogy az egykori bányász bátor ember. „Mennyit verekedtünk az alvégiekkel a kocsmában” – idézte Kőrösi a múlt egy a kapitány számára tetsző emlékét. Erre Mezey behívatta a szobájába a 21 éves újoncot, akitől utoljára azt tudakolta, verekedett-e már lányért. Kiprich „Igen, előfordult” válaszára pedig megmondta a szélsőnek, hogy kezdeni fog az osztrákok ellen. S nem kellett csalódnia sem akkor, sem máskor a Mezey-éra első számú jobbszélsőjének talpraesettségében.

A társai által Kiprunak szólított, karosszerialakatos szakmával rendelkező (*Ki kicsoda a magyar sportéletben? II*) csatár 1995. szeptember 6-ig összesen 70-szer volt tagja a nemzeti tizenegyesnek, 28 gólt szerzett. Felejthetetlen volt a két találata, amelyet Bécsben 1985. április 14-én, a Rapid-stadionban rúgott a „sógorok” hálójába. Josef (Beppo) Mauhart, az Osztrák Labdarúgó-szövetség (ÖFB) elnöke mondta közvetlenül a világbajnoki selejtező lefújása után: „Kiprich olyan új tehetség a világ futballjában, akinek máris meg kell tanulni a nevét!” (*Pintér István: Álom és valóság*)

Az erőteljes támadó részt vett az 1986-os, számunkra fájdalmas emlékezetű mexikói Mundialon. A Szovjetunió és a Kanada elleni csoportmérkőzéseket végigjátszotta, azonban a franciák ellen már nem kapott bizalmat. (*Dénes Tamás–Rochy Zoltán: A 700. után*)

Nem csupán a nagyválogatottban, hanem más reprezentációkban is gyakorta pályára lépett. 1980. júliusban tagja volt a Phenjanban IBV-t nyert magyar ifjúsági válogatottnak. 1980 és 1982 között hússzor viselte a korosztályos gárda uniformisát, s öt találatot ért el benne. 1981-től 1984-ig tizennégszer játszott az utánpótlás-válogatottban, s a képviselőletében háromszor vette be a kaput. 1985 és 1989 között az A-válogatott keret huszonegy (nem hivatalos) mérkőzésén tizenegyszer volt eredményes. (*Rochy Zoltán gyűjtése*) Különös rekord kapcsolódik a

személyéhez: ő a legtöbbszörös magyar válogatott a mezőnyjátékosok közül, akik sohasem lehettek idehaza bajnokok vagy kupagyőztesek.

1989-ben Rotterdamba szerződött, ahol óriási kedvenc lett. A Feyenoorddal megnyerte az 1992–1993-as holland bajnokságot, valamint 1991-ben, 1992-ben, 1994-ben és 1995-ben is a Holland Kupát. Az 1991–1992-es KEK-szezonban az elődöntőbe jutott a piros-fehér-feketékkel. 1995 és 1997 között az APOEL Nicosia együttesét szolgálta. 1996-ban duplázott a sárga-kékekkel, elhódították a bajnokságot és a kupát, egyéni sikereként 25 góllal gólkirályi címet szerzett. A következő évben viszont „csak” a Ciprusi Kupát sikerült elvinniük. (Dénes Tamás–Peterdi Pál–Rochy Zoltán–Selmeci József: *Kalandozó magyar labdarúgók*) 1997-től 1998-ig az FC Den Bosch gárdáját erősítette. 1998-ban hazatért Tatabányára, a Lombard FC-hez, ahol játékos-edzőként, majd szakmai igazgatóként folytatta. Összesen 216 NB I-es mérkőzésen 87 gólt szerzett. (*Futballrajt 2001 tavasz*)

2001. március 17-ig volt a Lombard FC Tatabánya szakmai igazgatója, a ZTE-től elszenvedett hazai vereség után (1-3) Ebedli Ferenc váltotta. (*Futbalszezon 2000–2001*)

A Feyenoord mezében 128 bajnokin 53 gólt szerzett

(2007. július–2008. március), Gyirmót SE (2008. június–2011. június), Tatabánya (2011. június–2012. június), Kazinbarcika (2012. szeptember–), Környe (2014. március–2014. május), Vértesszőlős (2015. február–).

Kiprich 2005-től a Feyenoord magyarországi játékos-megfigyelője. „A korábbi válogatott csatár jelenleg a Komárom-Esztergom megyei I. osztályban szereplő Vértesszőlős edzője, kényszerűségből vállalta a munkát, mert huzamosabb ideje nem dolgozott labdarúgócsapatnál. Holott a Feyenoordnál ismét állást kínáltak egykori légiósuknak, csakhogy Kiprich József makacsul visszautasítja az ajánlatokat. Pedig lehet, saját életén is segítene.” (www.nemzetisport.hu) Nem akar kimenni. Több okból sem: fél a repüléstől, egyedül kellene Hollandiában élnie, s még főzni sem tud magának. Két fia, Dániel (1989) és Dávid (1994) futballistaként a második vonalig jutott napjainkig.

Kiprich a holland futballmagazin címlapján

A vébétörténelem leggólerősebb cserejátékosa

Kiss László 1956. március 12-én született Taszáron. Magassága 183 cm, versenysúlya 82 kg. Szülőfalujában kezdett el futballozni, ám a Kaposvári Rákóczi felfedezettje volt, ebben a klubban vált belőle ismert labdarúgó, miközben a helyi Táncsics Mihály Gimnáziumban tanult. (A bátyja is a Rákócziban játszott.) 1974-től 1976-ig a Pécsi MSC-t erősítette.

Pompásra sikeredett az NB I-es debütálása, 1974. szeptember 4-én az ő góljával ért el 1-1-es döntetlent a PMSC a Ferencváros ellen. Érdekes, hogy azon a nyáron a Fradi is hívta, de ő a somogyi megyeszékhelyről inkább Pécsre ment, mert az ottani főiskolán akart továbbtanulni. A piros-feketék kiesése után visszaigazolt Kaposvára, és 1977 őszén a Rákóczi az ő duplájával (is) verte meg 3-0-ra a bajnoki címet védő angyalföldieket. Talán ez is közrejátszott abban, hogy 1978-ban a Vasas SC-be lépett, ahol szép sikerekben volt része. Az 1979–1980-as szezonban bronzérmert szerzett a piros-kékekkel, ám a DVTK elleni Magyar Népköztársasági Kupa veszprémi döntőjét elbukta velük (1-3). Nem rajta múltott a dolog, ő ugyanis a 82. percben bevette a borsodiak kapuját. A következő finálét azonban nem rontotta el az angyalföldi alakulat, Szegeden Izsó Ignác találatával visszavágott az előző évi fiaskójáért a piros-fehéreknek (1-0). A sokoldalú, lendületes és technikás, Lacikának becézett támadó a vesztes meccsen jobbszélsőt, a nyertesen balszélsőt játszott. Az 1980–1981-es NB I küzdelmeinek lefújását követően újabb bronzérmert került a birtokába. A góllövőlistán Nyilasi Tibor mögött másodikként záró center az európai Aranycipő-versenyben hetedik lett. Az esztendő végén, a *Képes Sport* Az Ön tizenegye szavazásán csak Nyilasi Tibor és Törőcsik András kapott nála több szavazatot. 1983-ban megnyerte a Közép-európai Kupát a Vasassal. A saját stílusáról elárulta: „Jól megy a test-test elleni játék, a lefordulás és a cselezés, kevésbé a folyamatos játék. Kilencven percet egyelőre még csak akkor bírok teljes lendülettel, ha a csapat »villog«, és így én is fel vagyok dobva.” (*Labdarúgás* 1979. október)

Különböen elképesztően erős csatársora volt akkoriban a Fáy utcaiaknak: Kiss László–Izsó Ignác–Várady Béla!

1985-ben a francia második osztályba szerződött profinak, ahol világhírű társakkal játszhatott együtt, például Laurent Blanc irányította az 1986–1987-es Montpellier HSC hátvédsorát. Egy évvel előtte a támadószekciót Törőcsik András, Kiss László és Roger Milla alkotta. Szerfölött nagy bajban lehetett az ellenfél védelme, ha a triumvirátus rohamra indult. (Már csupán az a kérdés: vajon ki passzolt kihez?) Kiss 1985 és 1987 között, két idényben 38 találkozáson 12 gólt szerzett az MHSC együttesében. Hazatérése után az MTK-VM-hez írt alá. A kék-fehéreknél egy évadot húzott le, de az roppant szerencsétlenül alakult a számára, miután többször is sű-

Fotó: Labdarúgás

lyosan megsérült. A Hungária körútról az Erzsébeti SMTK-hoz került (1988–1989). Megfordult egy rövid időre az újonc Veszprémi SE keretében (1989), azzal el is köszönt a hazai élvonaltól. Az NB I-ben 1976 és 1989 között 271 bajnokin 124 gólt jegyzett. 1989-től 1991-ig a BVSC-ben futballozott.

A nagyválogatottban 1979. szeptember 12-én debütált, Nyíregyházán nyertek a mienk Cseh-

szlovákia ellen 2-1-re. (A megsérült Fekete László helyére küldte be a 12. percben dr. Lakat Károly szövetségi kapitány.) 1984. május 31-ig összesen 33-szor ölthette fel a címeres trikót, amelyben 11 gólt könyvelhetett el. Részt vett az 1982-es spanyolországi világbajnokságon, sőt Salvador ellen fantasztikus sorozatot produkált: beállt az 56. percben, és hét perc (a 70-diktől a 77-dikig) leforgása alatt háromszor vette be a boldogtalan Luis Guevara Mora hálóját. Teljesítménye világbajnoki csúcs, mert egyetlen cserejátékos sem ért el a vébétörténelemben három gólt. Együttal övé a leggyorsabb mesterhármás is a tornák történetében. Számos látványos gólja közül mindmáig sokat emlegetik a norvégoknak Oslóban emelt találatát.

1974-ben, 1976-ban és 1977-ben egyszer-ször pályára lépett az utánpótlásárdájában. 1976-ban egyszer, 1979-ben kétszer, 1984-ben ötször volt B-válogatott, utóbbi esztendőben négy gólt könyvelt el a „bések” mezében. 1979-ben és 1980-ban hétszer-hétszer erősítette az olimpiai alakulatot, s összesen négyszer volt eredményes az olimpiakonok uniformisában. 1980 és 1984 között az A-válogatott keret huszonhárom (nem hivatalos) mérkőzésén tízszer talált a hálóba. 1983-ban kétszer bevetették a Budapest-válogatottban, s egy gólt szerzett. *(Rochy Zoltán gyűjtése)*

Miután felhagyott a játékkal, edzőnek állt. 1993-tól 1994-ig a Lajosmizse kispadján ült, ahol megnyerte tanítványaival a megyei első osztályt. 1994-től egy darabig a Beremend foglalkozásait vezette. A REAC következett a sorban, 1996-tól 1999-ig dirigálta a rákospalotaiakat.

2000-től a női labdarúgásban dolgozik. Az Auto Trader Femina (később 1. FC Femina) szakvezetőjeként a női szakág legeredményesebb klubedzője a kétezres években. Hatszor megnyerte a magyar bajnokságot (2000–2001, 2001–2002, 2002–2003, 2005–2006, 2006–2007, 2007–2008), egyszer pedig bronzérmes helyen zárt velük (2004–2005). Nevéhez fűződik a magyar női futball legnagyobb nemzetközi klubsikere, a Feminával a 2006–2007-es idényben, a nemzetközi kupasorozatban a legjobb 16 közé jutott. 2010-től 2013-ig betöltötte a női labdarúgó-válogatott szövetségi kapitányi tisztségét, párhuzamosan szakági vezető is volt. Feladatot vállalt a Bózsik-programban lebonyolításában. Mostanság az MLSZ női bizottságának munkájából veszi ki a részét.

Franciaországi légiósként: Kiss László (a bal oldalon áll) és az előtte guggoló Töröcsik András 1986 augusztusában, a Montpellier mezében

Nem szerencsés csillagzat alá született

Kocsis István 1949. október 6-án született Csornán (*Labdarúgás 1970. július*), az aradi vértanúk kivégzésének 100. évfordulóján. A magassága 184 cm, a versenysúlya 75 kg volt.

Részlet egyik interjújából: „(...) előbb az általános iskola, majd a gimnázium csapatában játszottam, néhányunkat hívtak az egyesületbe, barátommal elmentem és ott ragadtam. (A Csornai MEDOSZ-ban – *a szerzők.*) Ahogy visszaemlékezem a kezdetre, már akkor is nagyon elszánt voltam. Az NB I-ről ábrándoztam ifikoromban is, küzdöttem, harcoltam ezért. Eddig minden vágyam teljesült.” (*Labdarúgás 1978. február*) 1969-ben átigazolt Csornáról Pécsre. Az év márciusában, Salgótarjánban mutatkozott be az élvonalban.

Még Csornán érettségizett. A továbbtanulással kapcsolatban beismerte: „(...) sajnos, abbahagytam. Pécssett a Pedagógiai Főiskolára jártam (a másodévig jutott – *a szerzők.*) Most vendéglátóipari iskolába akarok járni. (...) nem vagyok éppen pedagógusalkat. Túlbeszelnének a gyerekek.” (*Labdarúgás 1977. szeptember*) A vele beszélgető újságíró ugyanebben a cikkben ekként jellemezte: „(...) kevés beszédű játékos. Egyetlen körmondatára sem emlékeznek. Sem Csornán, ahol a pályafutását kezdte, sem Pécssett, ahol jó játékos hírében állt. (...) Soha nem kell a szavába vágni. Ugyanis hagyja beszélni partnereit. Ilyenkor élénken figyel, aztán nagyon röviden válaszol.”

1970 tavaszán a legjobb vidéki csapat tagjaként zárta a félidényes bajnokságot, majd ősszel részese volt a Dózsa remek nemzetközi menetelésének. A román Universitatea Craiova elleni 2:1-es kinti vereség után a lila-fehérek otthon 3:0-ra nyertek, Kocsis István két gólt is szerzett. 1970. november 3-án a Pécsi Dózsa 2:0-ra legyőzte, majd tizenegyesekkel kiütötte az Európai Városok Kupájából (EVK) a Newcastle United gárdáját, sőt aztán a kiesés ellenére helyt állt a Juventus ellen is. A jobbfedezetből egy idő után középhátvéd lett, 1972 nyaratól három éven át összesen egyetlen bajnokit mulasztott. 1974 nyarán a bajnokikon nyújtott teljesítményére kapott átlagosztályzata alapján elnyerte a Népsport Kupát, mint a bajnoki idény legjobbjá.

„Erős testalkata, remek helyezkedése, nagyszerű rúgótechnikája és kiváló fejelőkészsége predesztinálta arra, hogy középhátvédként egy jó képességű védelmet irányítson” – állt róla a vélemény. (*25 év 25 labdarúgás – Bp. Honvéd, Kispest-Honvéd*)

A PMSC kiesése után, a Bp. Honvédba szerződésekor nyilatkozta: „(...) nem volt könnyű a nehéz helyzetben levő csapatot elhagyni (...) Bár a tények ellene szólnak, szeretem Pécsset. Tizenkilenc éves koromban igazoltam át Csornáról, az akkori megyei csapatból a Mecsekaljára. Amit a játékban elértem, itt értem el. Sokat köszönhetek ennek a városnak. (...) Huszonhat éves vagyok. Ha rövid időn belül nem rukkolok ki valami igazán jó játékkal, akkor vége. Így talán még válogatott is lehetek.” (*Labdarúgás 1975. augusztus*)

Kocsis István és a székesfehérvári Czecezi Károly

Jó volt a megérzése, 1977. október 5-én porondra léphetett a legjobbak együttesében, a rendkívül erős jugoszláv tizenegy ellen győztek a mieink 4-3-ra a Népstadionban. 1983. június 1-ig összesen húsz alkalommal szerepelt a nagyválogatottban, gólt nem ért el a színeiben. *(Dénes Tamás–Rochy Zoltán: A 700. után)*

A média szavazatai alapján 1976–1977-ben bekerült Az év csapatába. *(Labdarúgás 1977. július)*

A beilleszkedési és akklimatizálódási gondjairól ennyit mondott: „Megszoktam Budapestet. A Fehér út közelében lakom. A zajok miatt egy évig alig aludtam. Most már nem zavar semmi. Nyugodt és mély az álmom.” *(Labdarúgás 1978. március)*

Baróti Lajos szövetségi kapitány véleménye róla az argentinai világbajnokság előtt: „A válogatottba kerülése összefügg Bálint visszaesésével, és saját jó teljesítményével. Robusztus, tekintélyt parancsoló ember a védelemben, technikailag is jó. Kissé nehezen fordul, sok esetben súlyfeleslege akadályozza. Ha jó erőben van, és hozza a súlyát, biztos pont a védelem tengelyében. Még egyszer kiemelném a fordulékonyág javítását, az erőnlét és a napra kész testsúly kérdését. Bízom benne.” *(Labdarúgás 1978. január)* Az ősz hajú mester kivitte a dél-amerikai Mundialra, az első két csoportmeccsen játszatta is.

Kocsis Istvánt 1978-ban Az év labdarúgójának választotta az MLSZ. A kispesti piros-fehérekkel egy bajnoki aranyat (1979–1980) és egy ezüstöt (1977–1978) nyert. Ezüstmedál jutott neki a Közép-európai Kupában is. (1978. december 13-án a belgrádi döntőben a Partizan 1-0-ra nyert a kispestiek ellen.)

A Bp. Honvédban 1975 és 1981 között 187 bajnokin egy gólt szerzett. A pécsi meccseivel együtt összesen 344 találkozáson lépett pályára az élvonalban, és azokon tizenegy találatot könyvelhetett el. *(25 év 25 labdarúgó)*

1981-ben Belgiumba ment profinak, az SK Lierse vette meg. A sárga-feketéknél 1983-ig légióskodott. Mivel a magyar sportvezetés sok pénzt kért érte, a németalföldiek nem hosszabították meg a kontraktusát. Az 1983–1984-es szezon felét a Soproni SE-nél töltötte, aztán az állandó sérülései miatt visszavonult. Néhány esztendő múlva visszatért a futballba, hogy 1988-tól 1989-ig a bécsi Ostbahn XI együttesét erősítse egykori kispesti társával, Gujdár Sándorral.

Kocsis István 1971 és 1977 között tizenötször volt utánpótlás-válogatott. 1974-ben egyszer az olimpiai csapatban is szerepelt. 1977-ben kétszer, 1981-ben egyszer a B-válogatottban állították csatasorba. 1978 és 1982 között szóhoz jutott az A-válogatott keret öt (nem hivatalos) nemzetközi mérkőzésén. *(Rochy Zoltán gyűjtése)*

Sokkal többre vihette volna, ám valahogy hiányzott belőle a kellő önbizalom. Erről vallott is: „Nem születtem szerencsés csillagzat alatt. Talán kétszer is meg kellett küzdeni mindeért. De ebben én is hibás vagyok.” *(Labdarúgás 1977. szeptember)*

Megdöböntően fiatalon, 1994. június 9-én halt meg rákbetegségben Csornán.

2009. augusztus 20-tól a nevét viseli a csornai sporttelep, a szülővárosa posztumusz díszpolgárrá is választotta. *(www.kisalfold.hu)*

1976-ban született Zoltán fia is bajnoki címet nyert a Bp. Honvéddal – igaz, kosárlabdázóként.

Fotó: Labdarúgás

Az önmagát szétromboló zseni

„Kocsis Lajos 1947. június 18-án született Szegeden. Anyaegyesülete a Móravárosi Kinizsi. Foglalkozása instruktor. Nős. Magassága 167 centi, testsúlya 68 kilogramm” – mutatta be a középpályást a *Képes Sport* 1969. május 27-én.

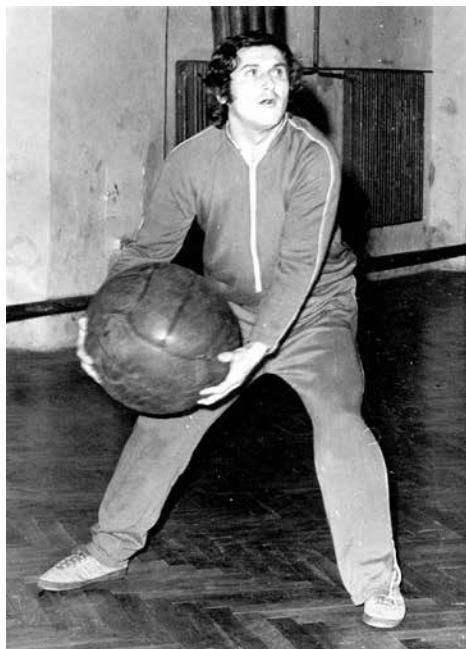
Tegyük hozzá: tízévesen már igazolt futballista volt. 1957-ben átvette a Móravárosi Kinizsistől a Szegedi VSE, onnét ment 1964-ben az SBTC-be. 1966-ban került a Bp. Honvédhoz. (*Labdarúgás* 1967. augusztus) A salgótarjáni középiskolában az osztályfőnöke Szabó Géza, a későbbi diósgyőri sikeredző volt.

Az 1965-ben az újonc Salgótarján 20 bajnokiján szerepelt és 9 gólt szerzett. „Nyugodtan elmondhatjuk, hogy Kocsis nagynevű elődjéhez hasonló nagy tehetség”. (*Labdarúgás* 1965. október) 1965-ben Az év csapata választáson beszavazták a B-együttesbe. (*Labdarúgás* 1966. január)

Játszott az 1965 áprilisában az NSZK-ban lebonyolított UEFA-tornán. A magyar ifjúsági válogatott megnyerte a csoportját, ám a nyolc között Angliától 5:0-s vereséget szenvedett, így nem jutott az elődöntőbe. Kocsis az angolok ellen a második félidő 25. percében büntetőt hibáztatott. (*Képes Sport* 1965. május 4.)

Sohasem volt igazán szerencséje, már az indulása sem volt ideálisnak nevezhető: „(...) Ezután a szülők gondja nehezedett rá. Gyerekfejjel neki kellett rendbe hoznia Szegeden lakó szülei életét. Édesanyja és húga már ott él vele Salgótarjánban, s talán az is megoldódni látszik, hogy újra teljes lesz a család, az édesapja is megtalálja helyét Tarjánban.” (...)

Más természetű problémái is akadályozták. Ezekről elmondta: „Legfeljebb két-három fröccsöt iszom meg” (...) „Aki ennyire hízékony, tudjon lemondani az evésről a sport érdekében” (...)

„A jövőben már ilyen jellegű gond sem lesz velem (...) a nyáron megnősülök. Szegedi kislányt veszek el. És ha otthon a feleség vár rám, mindig sietek majd haza. A feleség sohasem olyan elnéző, mint az édesanya...” (*Labdarúgás* 1966. június)

„Rendkívül rokonszenves vonása ennek a fiúnak, hogy tisztában van a hibáival, és látszik rajta, hogy akar is ezeken javítani” – foglalta össze kincstári optimizmussal álláspontját a riporter, Zsolt Róbert. (*Labdarúgás* 1966. június) A Csikónak is becézett futballista későbbi élettörténete ismeretében írjuk, bárcsak mindez igaz lett volna, és tényleg így történt volna!

A Budapesti Honvédban a mestere, Bozsik József kifogásolta labdarúgója hozzáállását, mire a megbírált elismerte: „(...) nem szeretek sokat és kitartóan edzeni. Főleg labda nélkül nem. Valahogy nincs elég akaraterőm. (...) De hiba az is, hogy kicsit önző vagyok.” (*Labdarúgás* 1967. június)

A Kocsis Lajos mellett jobbra álló Thékes István, a kitűnő szegedi újságíró gyűjteményéből származik az ifjúsági válogatottról 1963 őszén készült felvétel. A varázslatos technikájú csatáron kívül még egy 1968-as olimpiai bajnok szerepelt a csapatban, Juhász István. (A mezben lévők közül balról harmadikként áll.)

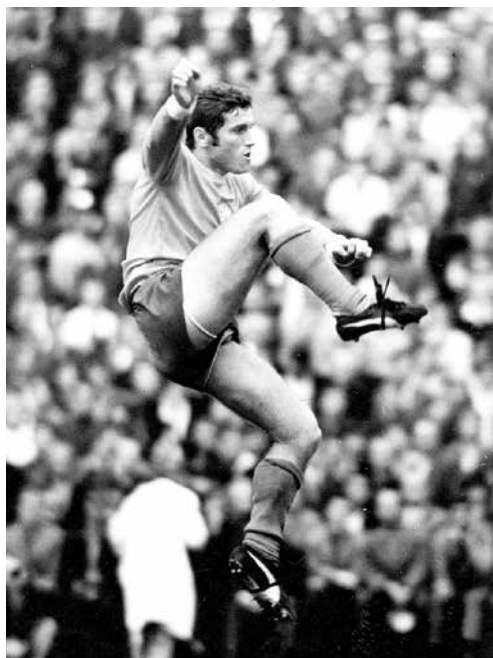
„Érdekes játékos. Fölényes technikai tudásával nehéz helyzeteket old meg ragyogóan, labdáinak zöme jó helyre megy. S ha úgy ítéli meg, hogy érdemes futni – villámgyors is. Ha úgy ítéli meg. Éppen ezért kérdőjel ma is a szurkolók számára: aki így tud játszani, miért ácsorog annyit a pályán, miért méri dekára az erejét, tudását akkor, amikor kilónyira volna szüksége csapatának? Így ügyes játékos. Ha állandóan küzdelemben tudna maradni, ha végig tudná futni a mérkőzést – kiváló labdarúgó lenne...” (Képes Sport 1968. május 21.)

A finom humorú és remek tollú Peterdi Pál véleménye: „(...) számtalanszor sóhajtoztunk: micsoda klasszis lehetne ebből a jó kis játékosból, ha képes lenne háromszor húsz perc helyett kétszer negyvenötöt hajtani, ha ledolgozná derekáról azt a csúnya, puha mentőövet, ha kordában tudná tartani temperamentumát. (...) Mindenesetre érdemes lesz figyelemmel kísérni, hogyan kapaszkodik tovább a kisember a nagyság lépcsőfokain.” (Képes Sport 1968. augusztus 27.)

Csapattársa, Vági István meglátása: „Néha úgy érzem, bizonyos félelemérzés van benne a pályán. Nem szereti a szoros emberfogást, visszaretten, ha egy-egy keményebb védővel találja szembe magát. Pedig ő is masszív, jó felépítésű labdarúgó.” (Képes Sport 1969. március 18.) Olykor azért megdicsérték: „Nagy erénye, hogy váratlanul át tudja helyezni a támadás súlypontját egyik oldalról a másikra.” (Képes Sport 1969. május 13.) A csapattárs, Kozma Mihály (Bp. Honvéd) áradozott róla: „Ahogy Kocsis tud játszani, az szinte nem is igaz. Persze, ő is szegedi...” (Labdarúgás 1969. július)

Részlet a Kicsinek (is) becézett fedezet egyik interjújából: „(...) De csak aki könnyen hízik, és nehezen fogy, az tudja, hogy ehhez mennyi önfegyelmre, következetes önmegtartóztatásra van szükség. Még sok edzés mellett is... (...) Úgy mentem ki Mexikóba, hogy biztos tagja vagyok a csapatnak. Aztán – éppen hogy játszottam valamit. Nem panaszként mondom, csak

magamnak tehetek szemrehányást. Nem volt bennem elég akaraterő, szívósság, hogy átvergődjek a klímaváltozás okozta nehézségeken, elhagytam magam a pályán. Nem sokat tettem tehát az aranyéremért.” (*Képes Sport* 1969. május 27.) Az olimpiai gárdában hat meccset játszott, ebből kettő előkészületi volt, s azokon egy gólt szerzett. A közép-amerikai torna mérkőzésein négyyszer cseréként küldték be, sőt a döntőben nem kapott szerepet. Azért az aranymédből neki is járt, de a sors fintora volt, hogy pályafutása során ez az egyetlen arany került a gyűjteményébe... Amúgy ő volt az egyetlen, akinek a Mexikóban mutatott teljesítményével kifejezetten elégedetlen volt a csapat edzője.

Mára jóformán feledésbe merült lexikai érdekesség, hogy játszott a Vasas–Inter Bratislava (0:1) 1969-es Közép-európai Kupa-elődöntőn, a piros-kékek kölcsönkérték a Bp. Honvédtól egy meccsre.

Első válogatott mérkőzése 14. percében „hosszú, félmagas, igazai meredek labdát ívelt előre Benének”, és a fürge újpesti csatár nem hibázott (Magyarország–Dánia 3:0). (*Képes Sport* 1969. október 28.) Gólpasszal nyitott tehát a nemzeti tizenegyben. 1975. szeptember 24-ig összesen 33-szor húzhatta magára a nagyválogatott szerelését, amelyben hét gólt lőtt. Pusztán a tehetsége alapján ennek a duplája járt volna neki. A walesiek elleni 1975-ös Eb-vereséget neki rótták fel elsősorban, nem bocsátotta meg neki Kutas István, az MLSZ akkori elnöke, hogy az ellenfél térfelén rosszul sarkalt a labdába. Kocsisnak egyébként előtte volt Szegeden egy gázolási ügye – de vértlen volt, ezért Szócs János

szövetségi kapitány beállította a csapatba. Különben, noha nem egészen 28 évesen elköszönt a válogatottól, még utána is játszott nagy formában. Sőt, 1975 tavaszán ő bizonyult a *Népsport* osztályzatai alapján a bajnokság legjobb játékosának.

Néha egészen pontosan látta a helyzetét: „Bennem is, mint más játékosársamban, van becsvágy. Nem teljesen egyformán jelentkezik ez, hisz alkat dolga is, de a lényeg az, hogy van. (...) Annyit már megtanultam, hogy egy labdarúgónak mindig a pályán kell bizonyítania.” (*Labdarúgás* 1970. november)

1970-ben bekerült Az év csapatába jobbszerekötőként. (*Labdarúgás* 1970. november)

Az A-válogatott mellett 1963 és 1965 között tizenháromszor volt ifjúsági válogatott, és hat gólt szerzett. 1966 és 1969 között nyolcszor az utánpótlás-válogatottban játszott, négy találatot jegyzett. 1967-ben kétszer, 1972-ben egyszer a B-válogatottban vetették be. 1972-ben kétszer viselte a Budapest-válogatott mezét. Az 1972-es belgiumi Európa-bajnokságon 4. lett a nemzeti tizeneggyel. Abban az évben hatszor az olimpiai együttesben is szóhoz jutott, egy góllal segítette boldogulását. (Ebből négy hivatalos válogatott mérkőzésnek is számít.) A müncheni fináléban szerepelt, és a lefújás után ezüstérmet vehetett át. 1971-től 1975-ig a

nagyválogatott keret hat (nem hivatalos) nemzetközi meccsén két gólt könyvelt el. 1974-ben egyszer ligaválogatott is lehetett. *(Rochy Zoltán gyűjtése)*

Boszik József szigorú kritikájából: „Labdarúgótudását senki sem vitatja. Nagy kár, hogy akaratgyenge, és azért a pályafutásával kapcsolatos jogos reményeket nem válthatta be. A korszerű játékrítmust – bár kétségtelenül igyekszik az utóbbi időben – nem tudja átvenni, a mostani 90 perces tempóban nem tud elejétől végéig villogni.” *(Labdarúgás 1975. november)*

Kocsis összesen 308 NB I-es bajnokiján 112-szer talált a riválisok hálójába, a Bp. Honvédban 264 bajnokin 93-szor volt eredményes. *(25 év 25 labdarúgója – Bp. Honvéd, Kispest-Honvéd)* Soha nem nyert bajnoki aranyat, sem Magyar Népköztársasági Kupát. Jutott neki három ezüstérem (1969, 1971–1972, 1974–1975), valamint egy bronzérem (1970 tavasza) az élvonalban. Elvesztette a kispesztiekkel három MNK-döntőt (1968, 1969, 1972–1973), igaz, csupán az utolsón, a Vasas elleni hosszabbításos fináléban (3-4) kapott szerepet. Az 1974–1975-ös Közép-európai Kupa-döntőn sem pártolt melléje Fortuna, mindkét összecsapást elbukta a piros-fehér gárdával (1-3, 1-2). Csak a kispesti visszavágón játszott az SSW Innsbruck ellen, ő egyenlített büntetőből, a végén aztán a tiroliak berúgták a nyertes góljukat.

Fegyelmezetlenségeiért nagy árat kellett fizetnie. 1971-ben nem utazhatott el a válogatottal Brazíliába, mert előtte ittasan jelent meg a Bp. Honvéd edzésén. 1977-ben a katonacsapat egy újabb botrány után kizárta soraiból és egy évre eltiltotta.

1978-ban Gyulára ment levezetni. Az NB II-ben meg-megvillant itt-ott a GYSE színeiben, például Debrecenben akkora gólt rúgott harmincról Szabó II Józsefnek, hogy a Husinak becézett, korrektségéről ismert sportember gratulált a bombájához. „Mi más tehettem volna?” – tette fel a költői kérdést a lefújás után.

Az ellenfelek drukkerai folyamatosan gúnyolták, Döbröginek csúfolták, a kis köpcös dirigens nemigen törődött velük. Egyszer ironikusan megjegyezte, tudtával Bonaparte Napóleon is piknikus alkatú volt, mégsem emiatt szokták a történelemórákon tanítani...

Kocsis Lajos belekeveredett az 1982–1983-as, feketetotóként elhíresült vesztegetési botrányba. *(Bocsák Miklós: Pszt, jön a totókirály!)* Egy évre eltiltották *(Népsport 1983. július 21.)*, válaszul végleg abbahagyta a labdarúgást.

Eredetileg esztergályos szakmával rendelkezett. 1976-ban a Testnevelési Főiskolán edzői oklevelet szerzett, ezt megtoldotta 1982-ben a Vendéglátóipari Főiskolán kapott üzletvezetői képesítéssel. *(Ki kicsoda a magyar sportéletben? II)*

1991-ben infarktust kapott, abból a betegségéből felépült. 1997-ben a BKV Előre, 1998-ban a Dunakeszi kispadján ült. *(hu.wikipedia.org)* Szívfájdítóan korán, alig túl az 53. életévén, 2000. október 9-én hunyt el Budapesten. Fia élvonalbeli játékos volt a Veszprém színeiben.

„Kétség sem férhet hozzá, hogy amit néha bemutatott, a sportág legnemesebb sűrítménye volt. Kár, hogy rapszodikus játékos volt. Olykor feldobott hangulatban brillírozott, máskor viszont enerváltan, kedélytelenül lődörgött csak. Vonzó és taszító tulajdonságok egyaránt jellemezték. Mindazonáltal megfuthatta volna a pályát, amelyet adottságai alapján meg kellett volna futnia, ha sportvezetés kiengedi a Feyenoordhoz, amikor a hollandok állítólag egymillió márkát kínáltak érte. Nem mehetett el profinak, és ez meg is látszott a további hozzáállásán. Mert aki úgy él és ég, ahogyan Csikó tette, hamar szétrombolja, felemészti önmagát. Ha igazán meglelte volna örömét a futballban, s helyét az életben, talán másként végződik a története.” *(Matolcsi Sándor, egykori berettyóújfalui szurkoló visszaemlékezése)*

Katonaság, boldogság

Komora Imre Budapesten született 1940. június 5-én. 1955-ben kezdett futballozni a Szombathelyi Törekvésben, és a vasiak színeiben 1958. szeptember 7-én játszott az első NB I-es bajnokiját. 1961 nyarán került a Bp. Honvédba. A piros-fehérek szerelésében 1961. július 30-án vívta az első élvonalbeli mérkőzését. Magassága 174 cm, testsúlya 70 kg. (*Labdarúgás 1964. február*) Az átigazolásáról: az történt, hogy az akkor már a Haladás nevet viselő gárda kiesett, ő pedig bevonult, és az alapkiképzés után a Bp. Honvédhoz vezényelték. (*Labdarúgás 1970. szeptember*)

Az újonc nem keltett csalódást, az 1961–1962-es szezonban bekerült Az év csapatába. (*Labdarúgás 1962. május*) Nem lehetett egyszerű a helyzete a sztárok, Bozsik József, Tichy Lajos és Kotász Antal mellett, ki kellett szolgálnia őket, hisz a közönség elsősorban miattuk, és nem a zöldfülű miatt vette meg a jegyét. Kuriózum ugyanakkor, hogy a klasszisokkal sem tudott bajnokságot nyerni labdarúgóként. Legközelebb az aranyhoz 1963 őszén, az egyfordulós bajnokságban állt, akkor csak jobb gólarányával került klubja elé a Győri Vasas ETO. 1964-ben újból ezüstérmet szerzett (az MNK-serleg mellé) a gárda, majd 1969-ben és az 1971–1972-es küzdelmek után szintén ebből a medálból kapott.

1968-ban és 1969-ben kupadöntőt buktak a katonák az MTK, valamint az Újpesti Dózsa ellenében (1:2, 1:3), Komora mindkét vesztes fináléban szóhoz jutott. 1970 tavaszán az egyfordulós küzdelmeket a harmadik helyen zárta a társaival, és akkor bronzérmet vehettek át.

Mérvadó Göröcs János (Újpesti Dózsa) véleménye: „(...) kitűnő felépítésű, átlagon felüli képességekkel rendelkező csatár. A legjobb magyar támadójátékosok közé tartozik, rendkívüli a lövőereje, technikailag jól képzett, s rendkívül hasznos mezőnymunkát végez. Még sokkal eredményesebb és hasznosabb lehetne a játéka, ha jobban osztaná be az erejét, és nem futna annyit feleslegesen.” (*Labdarúgás 1964. február*)

Az Újpesti Dózsa elleni derbin – Takács kapus sérülése miatt – a gólvonal elé kényszerült. Amikor átvette a felelősségteljes szerepkört, már kialakult a 3:1-es lila-fehér győzelem. Mindazonáltal megtette a magáét, miután a kispesztiek szépítő találatát ő szerezte. (*Képes Sport 1965. június 1.*)

Idézünk Peterdi Pál, a *Képes Sport* újságírója – itt-ott expresszionista tónusú – cikkeiből: „Komora (...) az erőgép”. (1968. augusztus 27.) „(...) mindenütt ott van. Mintha öt-hat példányban létezne a pályán. Látványosság, ahogyan intézkedik, cselekszik, buzdít, dicsér, korhol, és fut és fut és fut, zihálva, verítékezve, nyakig sárosan, csak úgy villog a félárbocra eresztett zoknijai. Csapatot kovácsol a pályán, mint az üvegfestők önkereite foglalja egységbe a tarka cserépdarabkákat”. (1969. április 1.)

Komora Imre 1961-ben kétszer szerepelt az utánpótlás-válogatottban. 1962 és 1966 között nyolcszor küldték pályára a B-válogatottban, s egy találatot ért el a „tartalékok” színeiben. 1963-ban egyszer volt Budapest-válogatott, azon a találkozón bevette a kaput. 1963-ban tizenötször kapott lehetőséget az olimpiai gárdában, fellépéseinek hatszor volt eredményes. 1964-ben tizennégyszer játszott az olimpikonok között (a nem hivatalos mérkőzések is szerepelnek a statisztikában), és hatszor zörgette meg a hálókat. Tokiói aranyérme jutalmául a Magyar Néphadsereg főhadnaggyává léptették elő. 1964 egyébként is az ő éve volt. Az MNK

döntőjének egyetlen találatát ő szerezte a Győri Vasas ETO ellen. A spanyolországi kontinensbajnokságon egy meccset vívott, a vesztes elődöntőt, s azzal is bronzérmes lett. 1965-ben a válogatott keret egyetlen összecsapásán vetették be, góllal tette emlékezetessé. Másodsor, egyben utoljára, 1968. május 11-én lehetett nagyválogatott, Moszkvában 3:0-ra veszített a magyar tizenegy a Szovjetunióval szembeni Európa-bajnoki selejtezőn. Az A-válogatottságokkal valahogy nem volt szerencséje. A spanyolországi elődöntő után Baróti Lajos bírálta hevesen, miután futballistája nem tudta megoldani a világ legjobbjai közé tartozó Luis Suárez őrzését, majd 1968-ban Sós Károly (és a Göröcs helyére a csapatba került kispesti játékos) kapott a honi sportsajtótól, tudniillik a magyar fedezet embe-re, Voronyin bizonyult a mezőny egyik legjobbjának.

Ugyanakkor a heti sportmagazin kollektívája – élén a már citált *Peterdi Pállal* – gyakran tapsolta meg a teljesítményét: „A szó szoros értelmében mindent csinált – és mindent ragyogóan. Kilencven percen át végigszáguldozta a pályát.”

Lőtt egy remek gólt Újpesten a Dózsának (3:3), majd az öltözőbe érve kijelentette: „Szeretem a szerepkörömet: az ember bemutathatja az egész skáláját. A végére persze zsidong (sic!) egy kicsit a láb...” (*Képes Sport* 1969. április 1.) A lilák elleni újabb rangadó után (1:1) a média megint a nagyválogatottba követelte: „A szorgalom mintaképe. Alig hisszük, hogy a szakembereknek nem tűnik fel ez az áldozatkész játék. (...) Bejátszotta az egész pályát, ezúttal is fáradhatatlanul küzdött, nagy érdeme van csapata egyenlítő góljában.” (*Képes Sport* 1969. augusztus 19.)

1967-1968 körül változott meg a játéka, s húzódtott végleg a középpályások közé. Addig hét szezonból négyszer volt második, háromszor harmadik a klub házi góllövőlistáján. A hatvanas években csak Tichy Lajos szerzett nála több bajnoki gólt a Bp. Honvédban.

Noha nem volt soha mentes az indulatoktól (kétszer is kiállították, emlékezetes, hogy egyszer a pályán verekedett össze Zámboval), mindig is nagyon karakán, szókimondó, egyenes ember volt. Visszavonulásakor népszerűtlen feladatra vállalkozott: udvariasan, mégis határozottan bírálta a humoristákat, s a labdarúgásunkon élcelődőket, megjegyezve, hogy a futballistáink még mindig közelebb vannak tudásban Peléhez, mint a humor honi nagyágyú G. B. Shaw-hoz.

Trénerként sokan nem kedvelték autokrata vezetési stílusa miatt, ugyanakkor az eredmények őt igazolták. A katonaklub labdarúgó-szakosztályában eltöltött közel egy évtized után lett vezetőedző, mintegy bemutatkozásképpen bronzéremig vezette a Bp. Honvédot (1982–1983), hogy aztán zsinórban háromszor nyerjen a rá bízott kerettel bajnokságot (1983–1984, 1984–1985, 1985–1986). 1985-ben duplázott a tanítványaival, elhódítván a Magyar Népköztársasági Kupát is. Négy periódust töltött a kispestiek kispadján (1982–1986, 1987, 1997–1998, 1999), a kilencvenes években egy ideig párhuzamosan dolgozott edzőként és vezetőként.

1986. szeptember 9-től 1986. november 12-ig ellátta a szövetségi kapitányi feladatkört: egy döntetlen mellett két vereség áll a neve mögött. 1986-ban megkapta a mesteredzői elismerést. 1989-ben – az akkori vejét, Détári Lajost követve – az Olympiakoszhoz szerződött, és 1990-ben menedzserként megszerezte a pireusziakkal a Görög Kupát. Napjainkban nyugdíjas ezredeként éli a mindennapjait.

A magyar Beckenbauer

Kovács József 1949. április 8-án született Balatonlellén. Magassága 179 cm, versenysúlya 78 kg. (*Labdarúgás 1970. július*) Egyke gyerek volt. Gyermekkorra egyik meghatározó (futball) élménye, hogy 1954 májusában ötéves kisserként testközelből látta a magyarok elleni mérkőzés előtt egy héten át a Balatonnál készülő angol futballistákat. A lellei pályán ő volt az egyik labdaszedő.

Édesapja raktáros volt a balatonlellei SZOT-üdülőben (*Posch Ede: Félistenek*), aki talán sporttanár lett volna, ha nem jön közbe a háború. Noha a szülei egy ideig zenésznek szánták (még Csillebércen is járt harmonikásként), a futball mellett az autók-motorok „bütykölése” érdekelte igazán. Jó tanuló lévén erős középiskolába, a székesfehérvári Ságvárba került – egy kicsit nagybátyja felügyelete alá. Bognár Ferenc (édesanyja öccse) maga is a koronázó városban élt, mi több, a VT Vasas ismert futballistája is volt egyben. Közel 300 mérkőzésen játszott a VT Vasas, majd a Videoton színeiben. A hajdani kiváló fedezet, majd védő 16 évvel volt idősebb az unokaöccsénél, Kovács József amolyan második apjaként tekintett rá, sokáig náluk is lakott, még válogatott játékosként is (*Posch Ede i. m.*). Bognár Ferenc – akit nagyon sok fehérvári

a klubtörténet az NB I-es bemutatkozásig tartó első nagy korszaka legjobb játékosának tart – óriási szeretettel, szerénységgel nevelte és „kommendálta” a hatvanas évek derekán. Az 1964-ben a VT Vasashoz kerülő fiúról már az ifi meccseit nézve azt mondta: „Nézzétek meg, már most jobban játszik, mint én”. (*Botos István: A Videoton labdarúgó-krónikája*). 1968-ban, a Vidi élvonalbeli újoncévében együtt játszottak néhány mérkőzésen a csapatban. A nagybáty is pályán volt, amikor az unokaöcs április 21-én bemutatkozott az NB I-ben.

Kovács József az első élvonalbeli bajnoki évében hat találkozóon szerepelt az első csapatban, majd 1970 tavaszától, a visszajutást követően fedezetként törzstag lett a piros-kékeknél. Hamarosan az ország legjobbjai között jegyezték a posztján.

1972 decemberében a *Képes Sport* olvasói beválasztották Az év tizenegyébe. A *Népsport* osztályozókönyve alapján is bekerült ebbe a csapatba. A sportnapilap szintén megszavaztatta az olvasótáborát, a legnépszerűbb labdarúgóra kellett voksolni. Kovács József végzett az első helyen, megelőzte Bene Ferencet és Páncsics Miklóst. Sokoldalúságára jellemző, hogy 1973 decemberében ő lett a *Képes Sport* Kupa teremturnájának gólkirálya Miskolcon, 1976 és 1978 között pedig zsinórban háromszor a kispályás torna legjobb játékosának választották.

Négy évtizeddel ezelőtt elhangzott váteszes szavaiból idézünk: „A Videotont ma már az egész országban elismerik, tekintélyünk a következő években még nagyobb lesz.” (*Labdarúgás 1974. június*)

Fehérvári csapatkapitánya, Karsay László észrevétele a klubtársa szerepkörében végrehajtott módosításról: „Kovács Jóskánál a vártnál több gondot okozott a középpályára való előrukolása.” (*Labdarúgás 1975. január*) Bozsik József egyszerre dicsérte és bírálta: „Mindent tud,

amit egy korszerűen játszó csapat középpályásának tudni kell. Én rá szavazok, őt tartom a legjobb középpályásunknak. Technikailag képzett, munkabíró, nagyszerű a lövőkészsége, bátran vállalkozik, mozgatja csapatát, színesíti a játékot. Képességei alapján sokkal többre lenne képes, ha több temperamentum, több élet lenne a játékban és harcosabbá változna. Nagy veszteség lenne, ha egy ilyen kiváló játékosból az említett okokból nem jönne ki igazi értéke.” (Labdarúgás 1975. november)

A 70-es években készült kép bizonyítja, hogy Kovács József nem csak a pályán szerel(t) megbízhatóan

„Példás magatartású, szerény ember, nagy tudású játékos (...) Megértette játékosársaival, hogy a nehéz helyzetben összefogásra, a szokásosnál is nagyobb igyekezetre van szükség. Gyámolította, buzdította a fiatalokat, a kritikus időszakban nyugtatta őket, az idősebbeket pedig arra ösztökölte, hogy segítsék az újakat, könnyítsék meg az első lépésüket, többet vállaljanak magukra.” (Labdarúgás 1978. december)

A könnyeden elegáns stílusa miatt gyakran támadott futballista reflektált a felvetésekre: „Azért természetesen nem várom a veszedelmes csatárokat fehér kesztyűben, de mindig sportzerűen akarok megküzdeni velük.” (Labdarúgás 1978. szeptember)

Nem bonyolult feladat fogalmat alkotni a labdához fűződő kapcsolatáról, ha azt írjuk, hogy a szellemes megoldásai még a szupertechnikás Karsay László, később az Újpestben pedig Törőcsik András trükközései mellett is feltűntek a nézőknek. Amikor kihagyták a nemzeti tizenegyből, a döntésre szomorúan, ám higgadt hangnemben reagált: „Nem indulatoskodhatok ezért. Nem mondom, nem esett a legjobban, de sohasem voltam háborgó típus, nem tartottam semmiből sem panasznapot. Ha most szóba került, hát elmondom: fáj, hogy nem mondták meg, valamit esetleg rosszul csináltam, vagy szóltak volna arról, mit kell tennem azért, hogy továbbra is válogatott lehessenek. Szóval úgy éreztem, hogy lezárult valami – befejezés nélkül.” (Labdarúgás 1978. szeptember) Nyilatkozata után a „fehérvári Beckenbauer” még egyszer, 1979. október 26-án felölthette magára a címeres trikót, dr. Lakat Károly hívta vissza. (1971. november 14-től számítva ez volt a 18. válogatottsága.) Sajnos nem állíthatjuk, hogy méltóképpen búcsúzott, tudniillik az akkoriban még alig-alig jegyzett Egyesült Államok együttese 2-0-ra megverte a mieinket a Népstadionban, mindössze 5000 érdeklődő előtt.

A Kokónak becézett labdarúgó a Videotonban 315 bajnokin 17 gólt szerzett. A piros-kékekkel az 1975–1976-os bajnokságban ezüstérmet nyert.

1980-ban az Újpesti Dózsába igazolt. Részben azért, mert a Videoton (elsősorban nem a klub, hanem a gyár) vezetői nem engedték ki Ausztriába, a Wiener SC-hez (Posch Ede i.m.)

Nem volt zökkenőmentes a váltás, egy ideig kénytelen volt a Ganz-MÁVAG-ban edzeni, amíg el nem rendezték egymás között a felek a vitás kérdéseket. Új klubjában 1985-ig 80 bajnokit vívott, szinte mindig középhátvédként. A kapuba nem tudott betalálni a lila-fehér mezben. (Az öt szezon alatt, amit Újpesten töltött, állandó sérülései hátráltatták a munkában. Ez azért is volt furcsa a „violák” híveinek, mert Fehérváron Kovács szinte sohasem volt harcképtelen.)

Az Újpesti Dózsa az 1981–1982-es idényben. Hátsul, balról: Herédi, Steidl, Kardos, Temesvári Miklós vezetőedző, Kovács József, Sarlós, Tóth J. Középen: Göröcs János pályaedző, Piel, Kolár, Birkás, Jurácsik, Nagy, Kollár, Fekete Ferenc pályaedző. Elöl: Kovács B., Kiss, Töröcsik, Fekete, Bodnár, Kisznyér, Szűcs

Az 1982-es Magyar Népköztársasági Kupát megnyerte a lilákkal, a végzet kifürkészhetetlen akaratából épp a Videoton ellen győztek 2-0-ra a serlegért. A következő esztendőben is az Újpest hódította el a trófeát, ám a Bp. Honvéd elleni sikeres fináléban (3-2) a Megyeri úton nem volt a küzdőtéren.

Egy 1983-as *Képes Sport*-interjúban bevallotta: „Ha hibáztam valaha is életemben, az akkor történt, amikor hetvenkettőben a Dózsa, majd három évvel később a Vasas hívását visszautasítottam. Hogy miért? Mert kishitű voltam, mert nem tudtam kellően menedzselni önmagam, mert hagytam, hogy végül mindkét ügy elaludjon, mert mindig elfogadtam a közösség érdekeire való hivatkozást! Ma már világosan tudom: későn érkeztem Újpestre...”

Mint közöltük fentebb, 1971. november 14-én mutatkozott be a legjobbak között Máltán. A nagyválogatott mellett 1970-ben hétszer, 1971-ben hatszor, 1974-ben egyszer játszott az utánpótlás-válogatottban. 1972-ben az olimpiai gárda négy találkozóján jutott szóhoz (ebből egy hivatalos válogatott mérkőzésnek is számít), Münchenben ő is második lett, de ezüstérmét nem kapott. Az csak a tizennyolcas keretből tizennégy játékosnak jutott. 1972-ben egyszer a B-válogatottban, 1976-ban egyszer a Budapest-válogatottban lépett pályára. 1979-ben négyszer az olimpiai csapatot erősítette. 1971 és 1978 között az A-válogatott keret tizenöt (nem hivatalos) nemzetközi meccsén szerepelt. *(Rochoy Zoltán gyűjtése)*

Mindig is azok közé tartozott, akik gondot fordítottak a tanulmányaikra. 1967-ben a székesfehérvári Ságvári Endre Gépipari Technikumban érettségizett. 1977-ben a Testnevelési Főiskolán edzői képzést, 1981-ben a Kandó Kálmán Villamosipari Műszaki Főiskola Székesfehérvári Kihelyezett Tagozatát üzemmérnöki oklevelet szerzett. *(Ki kicsoda a magyar sportéletben? II)*

Visszavonulása után két esztendeig az újpesti juniorok technikai vezetője volt, majd 1987-ben végleg háttal fordított a sportágnak, és a Dél-Budai Vendéglátóipari Vállalatnál helyezkedett el. *(valogatott.blog.hu)*

Az utolsó magyar Európa-bajnok labdarúgó-válogatott csapatkapitánya

Kovács Kálmán 1965. szeptember 11-én született Budapesten. Magassága 175 cm, versenysúlya 75 kg. Óvodás volt, amikor édesapja már vitte magával a Budapesti Honvéd mérkőzéseire, és egy 1974-es toborzón megfelelt. A serdülőben, majd az ifiben ontotta a gólokat, nem csoda, hogy hamar bekerült az ifjúsági válogatottba a később a Steinmetz Miklós Gimnáziumban érettségiző (*Ki kicsoda a magyar sportéletben? I*) legény. A kispestiek első csapatában bajnoki mérkőzésen 1983. október 29-én, a Pécsi MSC ellen debütált, noha előző nyáron játszott, sőt gólt szerzett az Intertotó Kupában is. Első másfél szezonjában nehéz volt bekerülnie a Bodonyi-Dajka-Esterházy csatársorba, de a balszélső 1984 végi Athénba távozása előtt is játszott már az összes őszi bajnokin. A honi élvonalban csak a „katonáknál” szerepelt, mégpedig négy részletben, 1983 és 1998 között, és 185 bajnokijukon hetvenszer volt eredményes. (*25 év 25 labdarúgója – Bp. Honvéd, Kispest-Honvéd*) Ötször szerzett bajnoki aranyat (1983–1984, 1984–1985, 1985–1986, 1987–1988, 1988–1989), egyszer bronzot (1991–1992). Nyert két Magyar Népköztársasági Kupát (1985, 1989), az első fináléban két gólt rúgott a Tatabányának. (Volt egy vesztes kupadöntője is 1988-ban.)

A válogatottban 1985. október 16-án mutatkozhatott be, alig múltott húszéves. Cardiffban a 75. percben küldte pályára Mezey György, és az utolsó előtti percben gólpasszt adott klubtársának, Détári Lajosnak. Győztek a mieink 3-0-ra, holott nem akar ki védte a „sárkányok” kapuját, hanem a legendás Neville Southall.

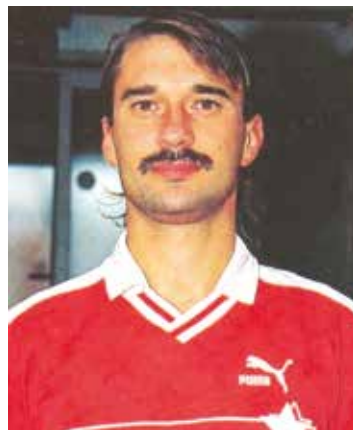
Kovács Kálmán mindhárom mérkőzésen pályára lépett a katari túrán, 1986. január 30. és február 1. között. Valamennyi fellépését megnyerte a nemzeti együttes, szerzett nyolc találatot, és nem kapott egyet sem. A második összecsapáson a második gólt Kovács rúgta Ázsia válogatottjának a kapujába. Emlékezeteset alakított 1986. március 16-án, amikor a magyar válogatott 3-0-ra legyőzte Brazíliát, és Kovács Kálmán lőtte a másodikat Leão hátlójába a Népstadionban. Kint volt az 1986-os mexikói világbajnokságon, 65 percet kapott Mezey Györgytől a franciák ellen (0-3). 1995. augusztus 16-án búcsúzott el a címeres mezről, amelyet ötvenhatszor öltött magára, és amelyben 19 gólt szerzett. (*Dénes Tamás–Rochy Zoltán: A 700. után*) A balszélsők közül csak dr. Fenyvesi Máté szerepelt nála többször az A-válogatottban.

Más reprezentációkban is szerepelt, például 1982 és 1984 között huszonkétszer az ifjúsági válogatottban. Hat góllal segítette a korosztályos gárdát. 1984-ben ifjúsági (U18) Európa-bajnok lett a Szovjetunióban. Noha a moszkvai döntő „szétlövésében” elhibázta az első magyar tizenegyest, előtte nagyon sokat tett a csapatért: az addigi négy mérkőzésből hármon ő szerezte a meccs első gólját. 1984 és 1987 között tizenháromszor volt a különféle utánpótlás-válogatottaknak a tagja, négyszer talált hálóba. 1986-ban utánpótlás (U21) Európa-bajnoki bronzérmét kapott. 1985-ben kétszer a B-válogatottat erősítette. 1985 és 1988 között a nagyválogatott keret tizennyolc (nem hivatalos) találkozóján tízszer volt eredményes. (*Rochy Zoltán gyűjtése*)

Élete talán legjobb klubmérkőzését a Panathinaikosz ellen vívta 1987. november 25-én. Az UEFA-kupa 3. körében a Bp. Honvéd 5-2-re kiütötte az athéni zöld-fehéreket, és a csatár négyyszer vette be Antonisz Minou kapus hálóját. (Aztán a visszavágón – máig vitatott körülmények között – a görögök 5-1-re nyertek, és ők jutottak tovább.)

A gyorsléptű szélsőt a Toulon hívta, ám akkor még nem mehetett. Az esetre így emlékezett vissza: „(...) egymillió dollárt akart adni értem a Honvédnak. A klubom viszont csak akkor adott volna el, ha a békéscsabai Szekeres Józsig meg tudja szerezni. Miután a csabaiak értesültek arról, hogy a franciákkal tárgyal a Kispest, rákértek az árra, mire a Toulon felajánlotta a különbözetet. Így sem adott el a Honvéd, egy évvel később viszont már lejárt a szerződése, és akkor már egyszerűbb volt a váltás.” (25 év 25 labdarúgója)

1989-ben aláírt az AJ Auxerre-hez – félmillió dollárért. Vadócz Krisztián említette 27 esztendő múltával, hogy „(...) amikor Auxerre-be érkeztem, azonnal Kovács Kálmánról és Burcsa Győzöről meséltek nekem. Mondták, hogy Kálmán »Kovács« mennyi gölt rúgott, az Auxerre történetének egyik legismertebb csatára.” (6:3 *Futballmagazin* 2006. április) Erdemeit nem csökkenti, hogy Enzo Scifo vagy Pascal Vahirua tömte a jobbnál jobb labdákkal, a taktikai utasításokat pedig az öltözőben a legendás Guy Roux mestertől kapta.

1989 és 1992 között futballozott először Franciaországban, az AJA együttesével bronzérmet szerzett (1990–1991). 1990-ben második lett a Ligue 1 góllövőlistáján – Jean-Pierre Papin mögött.

1992-ben rövid időre visszatért a Honvédhoz, majd a Valenciennes piros-fehéreihez került, de az osztályozón nem sikerült bent tartania a csapatát az élvonalban. Egy szezont töltött a galloknál, majd egyet a Royal FC Antwerp-nél (1993–1994). Azután egy évadot újból a Honvédban húzott le. 1995-ben a ciprusi APOEL-nél folytatta karrierjét, bajnok és kupa-győztes lett a sárga-kékekkel. 1996-ban Svájcba ment, hogy a második ligás SR Delémont szolgálatába álljon. (Dénes Tamás–Peterdi Pál–Rochoy Zoltán–Selmeci József: *Kalandozó magyar labdarúgók*) 1997-ben újfent hazatért, és 1998-ban a Kispest-Honvéd FC-ben fejezte be labdarúgó-pályafutását. „Kovács Kálmán, a kispesztiek ötvenhatszoros válogatottja úgy döntött, hogy nem folytatja tovább az aktív játékot. Elhatározásának legfőbb oka a közönség ellene irányuló fenyegetőzései voltak.” (*Futballszezon '97–98*)

A 2002–2003-as bajnokság indulásakor az NB I B-s Kaposvári Rákóczi FC-NABI vezetőedzője volt. (*Futballrajt* 2002–2003)

2003 és 2005 között a Kispest és a magyar strandlabdarúgó-válogatott pályaedzőjeként tevékenykedett. A 2006-os németországi világbajnokságon az RTL Klub egyik szakkomentátora volt.

Így foglalta össze az életfilozófiáját: „Elcsépelte közhely, hogy a pénz nem boldogít, ám akinek vannak céljai, kiegyensúlyozott életet él, tud szeretni, és őt is szeretik, annak a boldogsága nem pénzfüggő. Én ilyen vagyok. Boldog ember.” (25 év 25 labdarúgója)

Kovács Kálmán napjainkban testnevelő tanárként dolgozik, egy kistarcsai általános iskola tanulóinak oktatja a sportág alapjait.

Az első magyar a Liverpoolban

Kozma István a Nógrád megyei Pásztón született 1964. december 3-án, egy közeli, alig több mint ezres lélekszámú faluban, Ecsegen nőtt fel, s járt általános iskolába. Magassága 183 cm, versenysúlya 79 kg. *(Futballrajt 2001 tavasz)* 1974-ben lett a Salgótarjáni BTC igazolt labdarúgója. Palócföld fővárosából került 1982-ben az Újpesti Dózsába. A liláknál négy periódusban futballozott (1982–1989, 1993–1995, 1997–1999, 2000–2001), és szép sikerekben lehetett része: 1997–1998-ban bajnoki címet, 1986–1987-ben és 1994–1995-ben ezüstérmet, 1987–1988-ban és 1998–1999-ben bronzérmet vehetett át. 1987-ben a döntőig vezető úton szerepelt, mielőtt a Dózsa elhódította a Magyar Népköztársasági Kupát a Pécsi MSC ellen megnyert fináléban, amelyben Kozma nem kapott lehetőséget. Ellenben az 1983–1984-es KEK-bravúrok idején neki is osztottak szerepet, jobbhátvédként az 1. FC Köln elleni mindkét selejtezőt (3-1, 2-4) végigjátszotta. *(Dénes Tamás–Rochy Zoltán: A Kupagyőztesek Európa-kupája története)* 1988-ban kiérdemelte Az év labdarúgója címet.

A hatalmas munkabírású, emellett az összjátékhoz is értő, kiválóan rúgó középpályásra 1988 őszén, az UEFA-kupa második fordulójában figyeltek fel a Girondins de Bordeaux vezetői, amikor a francia csapat a kupából kiverte az újpestieket. A következő nyáron szerződtek is az ereje teljében lévő játékost, akinek azonban nem sikerült gyökeret vernie Bordeaux-ban. Klubja ezért eladta a skót Dunfermline-nak. Megdöbbentő, de igaz: a Kozma Istvánért kifizetett 550 000 font máig is klubrekord a DAFC történetében. A skótoknál nagyon sokra tartották és tartják, 2012-beválasztották az egyesületnél a Hall of Fame-be, a Hírnév Csarnokába. A 103 mérkőzésen kilenc gólt szerző, rendkívül népszerű magyar játékosnak a három ott töltött esztendeje alatt nyújtott remek teljesítménye egy igazi sztár csapat, a Liverpool FC ajánlatát is meghozta. A „vörösökkel”, noha stabil helyet nem sikerült kivívnia a csapatban, FA Kupa-győztes lett a 1992-ben. (Több selejtezőn szerepelt, de a döntőben nem játszott.)

1993-ban két esztendőre visszatért az Újpesti TE együttesébe, aztán 1995-ben Ciprusra ment, ahol az APOEL Nicosia légiója lett. A sárga-kékekkel 1995–1996-ban bajnoki címet és kupát, 1997-ben Ciprusi Kupát nyert. *(Dénes Tamás–Peterdi Pál–Rochy Zoltán–Selmeci József: Kalandozó magyar labdarúgók)* Ez volt a harmadik kupagyőzelme, ám csupán az első döntője, amelyben pályára lépett.

Nem volt éppenséggel egyszerű a hazatérése a szigetről 1997-ben. „A negyedik fordulóra, a Vác elleni összecsapásra rendelkezhetett az összes igazolt játékosával Nagy László. A hosszszas huzavona után ugyanis Kozma István is megszerezte játékgengelyét a FIFA (Nemzetközi Labdarúgó-szövetség) közbenjárásával.” *(Futballszezon '97–98)* Megérte repatriálnia, magyar bajnok lett belőle. Várhidi Péter szerette volna, ha átveszi a sérült Véber Györgytől a karmesteri pálcát (a mester próbálkozott Szlezák Zoltánnal és Tóth Norberttel is ezen a poszton), hamar-

FA Kupát nyert
a Liverpoolbal

Kozma István (balról a negyedik a középső sorban) a klublegendák közé emelkedett a Dunfermline együttesében

san „mindhármukról kiderült, hogy adottságaik miatt nem felelhetnek meg abban a szerepkörben, amelyikben az újpesti nyolcas (tudniillik Véber György – *a szerzők*) kimagaslót alakított.” *(Futballrajt '98–99)*

Az Újpesti TE után 1999 tavaszán a Videotont szeretne volna segíteni a bent maradásért vívott harcában. Nem sok sikerrel, a piros-kékek kiestek. 1999 őszén a Lombard FC-hez írt alá. Tatabányán egy évadot szolgált, 11 bajnokin szavazott neki bizalmat az egykori játékos társ, Kiprich József edző. 2000 tavaszán újból az Újpest FC futballistája lett, a bajnokságban azonban csupán egyetlen meccset játszott végig. A lila-fehérektől vonult vissza 2001 nyarán. Kozma István a 287 magyar élvonalbeli mérkőzésén 27 gólt könyvelhetett el.

A nagyválogatottban 1986. szeptember 9-én mutatkozott be, Oslóban 0-0-t ért el a gárda. Komora Imre szövetségi kapitány Hannich Péter helyére cserélte be az 57. percben. Utoljára, negyvenedszer 1995. szeptember 6-án, a 2-0-ra elveszített isztambuli Eb-selejtezőn volt tagja a nemzeti tizenegynek. Egyetlen gólt ért el címeres mezben, és éppen a törökök ellen, a számára legkedvesebb pályán, a Megyeri úton, 1990. szeptember 5-én. *(Dénes Tamás–Rochy Zoltán: A 700. után)*

Kozma István 1982-ben és 1983-ban kétszer-kétszer szerepelt az U18-as válogatottban. 1983 és 1986 között tizenegyszer jutott szóhoz az U21-es csapatban, amellyel 1986-ban utánpótlás Európa-bajnoki bronzérmet szerzett. 1986-ban és 1987-ben ötször-ötször viselte az olimpiai gárda uniformisát. 1986-tól 1989-ig az A-válogatott tizenhárom (nem hivatalos) összecsapásán egy gólt lőtt. *(Rochy Zoltán gyűjtése)*

Miután felhagyott a labdarúgással, trénernek állt, 2006-tól 2009-ig a Vasas pályaedzője volt. 2009-től 2013-ig a Vasas Kubala László Akadémiáján dolgozott. 2013 nyarán Újpestre szerződött – tíz év után ő volt az első vezetőedző a Megyeri úton az első csapatnál, aki korábban a klub játékosa is volt –, ám a Győri ETO elleni, októberi vereséget követően a belga Marc Lelièvre szakmai igazgató felmondott neki. A korábbi válogatott középpályás, a Premier League első magyar játékosa évek óta segíti a Mészöly Focisuli szakmai munkáját.

Dunfermline-ban született, Dominik nevű fia Európa-bajnoki bronzérmes gyorsúszó.

Milánóban lőtt győztes gólt az Inter kapujába

Kozma Mihály 1949. szeptember 1-jén született Tápén. Magassága 180 cm, versenysúlya 73 kg. Szülőfalujában kezdett el futballozni. Az általános iskola csapatával megnyerte a megyei bajnokságot 1964-ben, anyaegyesületének mégis a Szegedi EAC-ot tartja. Az újságban olvastam, hogy az egyetemi klub toborzót hirdet, s arra jelentkezett 13 évesen. Tizenhat és fél éves volt, amikor debütált az NB I B-ben. Nem is akárhogyan: a csongrádiak az éllovas DVSC otthonában léptek pályára, az újonc két gólt vágott a Lokinak, és az 1966 áprilisában még biztos kiesőnek tűnő fekete-fehérek a szezon végén feljutottak az első ligába. *(Labdarúgás 1967. június)* Először jobbösszekötőt, majd középcsatárt játszott, kvázi szükségből lett balszélső.

1967. március 5-én bemutatkozott az élvonalban. Kezdetben csak a jobb lábát használta, majd az egyik sérülése miatt kénytelen volt ballal is rúgni, cselezni, kétlábassá képezni át magát.

„Csak jövőre érettségizik, s jövőre is tagja lehet az UEFA-csapatnak. NB I-es játékos, tavaly az NB I B-ben húsz gólt ért el. Átlagon felüli gyorsasággal, lövőerővel, cselező képességgel rendelkezik. Kár, hogy sérülékeny, és időnként problémái vannak az összejátékkal is... Az ifjúsági válogatott kapitánya.” *(Labdarúgás 1967. április)*

1969-ben bevonult katonának. Kispestre került, ahol az első szezonjában 21 gólt hozott össze. Egyik korai interjújában mesélte: „A Szeged mellett a Honvédnak szurkoltam legjobban, s már kis-kölyökként Tichyt választottam példaképemül. (...) Legkedvesebb zenekarom az Omega, énekesem Engelbert Humperdinck, színész-nőm Claudia Cardinale. Legjobban a vidám filmeket és könyveket szeretem – ha nem szégyen bevallani –, például Rejtőt. Különleges élményt jelentett számomra a Milan és Rivera játéka.” *(Képes Sport 1969. november 18.)*

Olykor elképesztő találatokban segédkezett. Íme, az egyik hiteles története: „Kozma gólhelyzetben. Lövésre lendül, Tamás arrafelé repül. Nincs egyedül, arra mozdul az egész diósgyőri védelem. És ekkor Kozma szokatlan dolgot művel. Lyukat rúg. A labda Komora elé pattan, és ő két méterről mosolyogva lő a hálóba. Ez volt a mérkőzés egyetlen gólja.” *(Képes Sport 1969. november 18.)*

Kozma Mihály a nagyválogatottban 1969. június 8-án esett át a tűzkeresztségen, világbajnoki selejtezőn nyertünk 2:1-re Dublinban. Sós Károly szövetségi kapitány hetven perccel adott neki, akkor Farkas Jánost küldte be a helyére. 1975. június 7-ig összesen tizenhét-szer jutott szóhoz a legjobbak között, s három góljával segítette a nemzeti tizenegyünket. Az 1972-es belgiumi Európa-bajnokságon 4. lett a nagyválogatottal. Beválasztották a torna All Star csapatába is, holott csupán a házigazdák ellen játszott. A legfontosabb találatát cí-

Ifjú csatártehetség
a Bp. Honvéd mezében

meres trikóban 1973. június 13-án szerezte, a Népstadionban megrendezett vébeselejtező 9. percében járt túl Sven-Gunnar Larsson eszén. (Remekül indult a svédek elleni ütközet, aztán a féldőben lecserélte őt Illovszky Rudolf szövetségi kapitány, és sajnos a skandinávok 3-3-mal távoztak Budapestről.) (Dénes Tamás–Rochy Zoltán: A 700. után)

Büszke lehet arra is, hogy 1976. szeptember 15-én Milánóban a világsztárokkal (Bordon, Facchetti, Oriali, Bertini, Anastasi, Mazzola) teltüzdelt Intert az ő találatával kényszerítették térdre az UEFA-kupában (1-0).

A Misinek becézett támadót a nagyválogatott mellett egyéb reprezentációkban is gyakran bevetették. 1966-ban és 1967-ben az ifjúsági gárdában tizenöt fellépésén tizennégy gólt jegyzett. 1967 és 1971 között az utánpótlás-válogatott hét összecsapásán három találatot könyvelt el. 1967 és 1980 között a B-válogatott kilenc találkozóján kilencszer zörgette meg a hálókat.

1968 és 1972 között négyszer a Budapest-válogatottban kapott lehetőséget, a fővárosiak felszerelésében egyszer vette be a kaput. Az olimpiai válogatott öt meccsén két gólt rúgott 1972-ben. (Ebből kettő hivatalos válogatott mérkőzésnek is számít.) A müncheni ötkarikás játékokon ezüstérmét nyert.

1975-ben egyszer a ligaválogatottban kapott bizalmat, majd két olimpiai selejtezőn szerepelt a bolgárok ellen, és egyszer beköszönt nekik. (Mindkettő hivatalos válogatott meccs is.) 1980-ban az olimpikonok négy találkozóján ötször volt eredményes. 1971 és 1975 között az A-válogatott keret négy (nem hivatalos) nemzetközi összecsapásán négyszer talált a hálóba. (Rochy Zoltán gyűjtése)

Kétszeres gólkirályként is szerény maradt. Arra a kérdésre, hogy miben kell még fejlődnie, ezt válaszolta: „(...) erőben, gyorsaságban, állóképességben és fejjátékban.” (Labdarúgás 1974. július) Tisztában volt tehát hibáival, ám azok okaival is: „Jól tudom, hogy tőlem eddigi budapesti pályafutásom során jóval több gólt vártak a szurkolók, mint amennyit elértem. Bizonyos tekintetben igazuk is van, én sem vagyok teljesen elégedett önmagammal. (...) Az az igazság, hogy nekem eddig nem volt tulajdonképpen állandó posztom. Középcsatár vagyok, de az elmúlt pesti éveim során felváltva voltam középcsatár és szélső. Aki így vándorol ide-oda, az egyszer azon veszi észre magát, hogy egyik poszton sem teljes értékű, talán olykor el is bizonytalanodik.” (Labdarúgás – Őszi futballmagazin 1974)

A Budapesti Honvéddal kétszer volt az élvonal bajnoka (1979–1980, 1983–1984), négyszer az ezüstérmese (1969, 1971–1972, 1974–1975, 1977–1978) és egyszer a bronzérmese (1982–1983). Képletesen háromszor koronázták gólkirályrá (1970–1971, 1973–1974, 1974–1975, utóbbit megosztva Bene Ferencsel). 1973-ban Magyar Népköztársasági Kupa-döntőt

A fejpárbajokban is nehéz volt legyőzni

bukott a piros-fehérekkel a Vasas ellen (3-4), pedig egyszer betalált az angyalföldiek kapujába. Nem volt szerencséje ezzel a serleggel, mert az 1983-as fináléban is gólt szerzett, a trófeát viszont az Újpesti Dózsa vihette haza. Sőt, az 1975-ös és 1978-as Közép-európai Kupa-döntőket is elveszítette a Honvéddal az SSW Innsbruck, illetve a Partizan Beograd ellenében.

Ami nem sikerült idehaza a Szegedről indult csatárnak, sikeredett légiósként: 1981-től 1982-ig a Waterschei Thor profija volt, és a sárga-feketékkel elhódította a Belga Kupát. *(Dénes Tamás–Peterdi Pál–Rochoy Zoltán–Selmeci József: Kalandozó magyar labdarúgók)* Németalföldről visszatért Kispestre, ahol még két szezon lehúzott.

Termékeny pályafutás volt az övé, összesen 386 NB I-es találkozón (Szeged, Bp. Honvéd) 234 találatot ért el. Bizton állítható, többre is futotta volna erejéből, ha 1975 nyarán nem töri el a lábát Horváth József a Bp. Honvéd–Újpesti Dózsa Bajnokok Tornája mérkőzésen. A lilák védőjének belépőjét követően hónapokra harcképtelenné vált. Különbösen is sokszor volt sérült, erről nyilatkozta: „Szerintem azért, mert robbanékony voltam, nagy lendülettel indultam el, és már jött is az izomsérülés. Ám volt két Achilles-műtetem, térdműtetem is, továbbá szalagszakadás, porc, az egyik bokám huszonötször, a másik harmincszor volt kifordulva.” *(25 év 25 labdarúgója – Bp. Honvéd, Kispest-Honvéd)*

Jellemző, hogy az Újpesti Dózsa nagy korszakában, 1969 elejétől még a lila-fehérek közül is csak Bene szerzett nála több gólt. A hét idényben Kozma 132, az újpesti gólzsák 147 gólig jutott. Még kisebb volt közöttük a különbség Kozma pályafutásának legsikeresebb éveiben, 1970 és 1975 nyara között: 108-110!

A visszavonulását követően a Bp. Honvéd utánpótláskorú csapatainál dolgozott (1984–1986). 1986-ban a futballszakosztály vezetője volt. 1988-ban a Testnevelési Főiskolán labdarúgó-szakedzői diplomát szerzett. 1991-től a Kispest-Honvéd FC klubigazgatói posztját töltötte be. *(Ki kicsoda a magyar sportéletben? II)* 1995. januártól április végéig, hét meccs erejéig ő volt a kispesti együttes trénera. Később Érden és Baracsán is edzősködött. *(25 év 25 labdarúgója – Bp. Honvéd, Kispest-Honvéd)*

Manapság nyugdíjas alezredeként Érden él. (www.delmagyar.hu/sport)

Öccsei, Kozma II György és Kozma III Zoltán is élvonalbeli labdarúgók voltak Szegeden.

Csalóka a kép: Zsolt István bíró nem azért takarja el a szemét, mert nem akarja látni Kozma Mihály akcióját

A „disszidenssel” a BEK-döntőben találkoztak újra a magyarok

Kú Lajos 1948. július 5-én született Székesfehérváron. Magassága 180 cm, versenysúlya 71 kg. Első egyesülete a Székesfehérvári VT Vasas (*Labdarúgás 1970. július*), ahol 1962-ben kezdett futballozni.

Két részlet a szakma értékeléséből: „Az NB I-ben már játszott Karsay és a tehetséges Kú május közepétől tölti be a középpályás szerepkörét. Azóta lendítői a csapatnak. Kitűnően segítettek a védelmet, színezték, olajozták a játékot, s az ellenfél kapujára is sok veszélyt jelentettek. Az őszi mérkőzéseken ezen kívül Karsay és Kú is alaposan kivette a részét a góllövésből”, és a Székesfehérvári VT Vasas nekik is köszönhetően feljutott az NB I-be. (*Labdarúgás 1967. december*)

Kárpáti Béla, az edzője véleménye: „(...) jóval átlagon felüli technikai képzettsége révén vált a közönség kedvenc játékosává. Talán ha ezt a rendkívüli adottságot nem alkalmazná olyankor is, amikor egy egyszerű átadás hasznosabb lenne, ez csak előnyére válna, és tovább színesítené a játékát.” (*Labdarúgás 1968. június*)

1968-ban egyszer, 1972-ben háromszor lépett pályára a B-válogatottban, s egyszer hálóba is talált. 1972-ben egyszer játszott a Budapest-válogatottban. 1972. május 14-én, a forró hangulatú bukaresti Eb-selejtezőn (2-2) debütált a nagyválogatottban. Három nap múlva nagyot futballozott Belgrádban, a románokkal vívott pótseljtezőn (2-1), kitűnő teljesítményének is köszönhetően a nemzeti tizenegy kijutott az 1972-es belgiumi tornára, ahol negyedik lett. Mindmáig Kú Lajos szerezte az utolsó magyar találatot Európa-bajnokságon, a belgák hálóját vette be büntetőből a bronzért vívott összecsapáson (1-2). Ez volt különben az A-válogatottban lött egyetlen gólja.

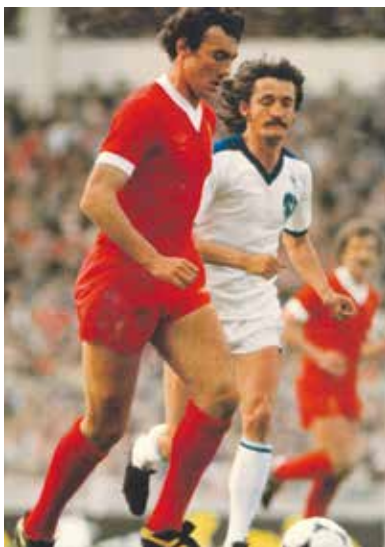
A müncheni olimpián ezüstérmet vehetett át, az NSZK elleni (a válogatott szempontjából nem hivatalos) mérkőzésen kétszer is eredményes volt. 1972-ben az olimpiai csapat hét találkozóján szerepelt, ebből három hivatalos válogatott mérkőzésnek is minősül. Összesen nyolc alkalommal jutott szóhoz a nagyválogatott hivatalos találkozóján. Utoljára 1972. szeptember 10-én, a lengyelek ellen küldték porondra, azaz a válogatottbeli karrierje szűk négy hónapra korlátozódott. 1974-ben a válogatott keret egyetlen (nem hivatalos) meccsén játszott. (*Rochy Zoltán gyűjtése*)

1968 nyarán a Ferencvároshoz igazolt. Nem volt éppen sima ügy, mert a fehérvári klub nem adta ki. A következő évben a Debreceni Honvéd Bocskai SE állományába tartozott, miután a cívisvárosban katonáskodott. Súlyos sérülése miatt egyetlen percet sem töltött az NB II Keleti csoportjában masírozó honvédalakulatban a pályán.

1970. március 1-jén, a Salgótarjáni BTC ellen góllal mutatkozott be az FTC NB I-es csapatában, s már az első fél évének végén bajnoki ezüstérmet nyert. 1974-ig öt idényzárásban volt része zöld-fehérben, ezek közül négyben (1970 tavasz, 1970–1971, 1972–1973, 1973–1974) második lett a gárdával. Fradista pályafutása csúcspontja az 1971–1972-es, elődöntőbe jutással zárt UEFA-kupa-menetelés volt, amelyen öt gólt is szerzett. 1972-ben és 1974-ben a Magyar

Népköztársasági Kupa győztese lett. Mindkét finálét – a Tatabányai BSC elleni 2-1-et és a Komlói Bányász elleni 3-1-et – végigjátszotta. Az 1972–1973-as KEK-ben négy mérkőzést vívott a Fradi (FC Floriana, Sparta Praha), mind a négyen játszották. A máltaiak ellen kétszer bevette a kaput. (Dénes Tamás–Rochy Zoltán: *A Kupagyőztesek Európa-kupája története*)

1973 tavaszán összekülönbözött a klubvezetőséggel. „A fegyelmi bizottság 1973. december 31-ig mindennemű sporttevékenységtől, az egyesület létesítményeinek látogatásától és valamennyi kedvezménytől eltiltotta. A büntetésből később egy darabot »lecsipentettek«. Utána önkritikát gyakorolt: „Öregszik az ember... Ez nem is tréfa. Hiszen hamarosan

Kú Lajos a liverpooli Ray Kennedyt támadja az 1978-as BEK-döntőben

betöltöm a huszonhatodik évemet, s valójában még nagyon keveset tettem a jövőmért. Harmadikos vagyok a Vendéglátóipari Technikum esti tagozatán, ha elvégzem a középiskolát, szeretnék továbbtanulni. Albérletben lakom, a kocsimon kívül – amelyen legalább olyan sok már a kiglancolt plezúr, mint a rúgások nyoma a lábamon – jóformán semmim sincs.” (*Labdarúgás 1974. április*)

Az Üllői úti stadion avatója volt az utolsó meccse az FTC-ben 1974. május 19-én (Ferencváros–Vasas 0-1).

Az 1974–1975-ös szezonban a Vasasban, majd angyalföldi kitérője után a Volán SC-ben játszott (1975–1977). 1977-ben illegálisan elhagyta az országot, az akkori szóhasználat szerint disszidált. Egy ideig a genfi Servetteben, Pázmándy Péter kezei alatt tréningezett, aztán az FC Bruges-höz került. Miután lejárt az MLSZ által kezdeményezett FIFA-eltiltás, játszott is a belga együttesben, sőt második mérkőzése (s egyben egyetlen nemzetközi kupatalálkozója) a Liverpool ellen elveszített BEK-döntő (0-1) volt. (A magyar nézők láthatták a lobogó hajú legényt, hiszen 1978. május 10-én az MTV is közvetített a Wembley-ből.)

A legendás Sándor Károly lobbizott azért, hogy a magyar labdarúgók legálisan kimehessenek külföldre, és őt is megemlítette nyilatkozatában: „Nem tudok jobb példát felhozni, mint Kú és Ladinszky esetét, akik itthon ötödrangú játékosok voltak. Mégis átvették azt a ritmust, amit a profi játékosok. Mindketten karriert csináltak. Kú BEK-döntőt játszott.” (*Labdarúgás 1979. június*)

Kú Lajos 1979-ben távozott Bruges-ből, hogy az Egyesült Államokba igazoljon, s a Buffalo Stallions teremcsapatában futballozzon. Kiváló társai voltak, egyebek mellett a korábbi újpesti védő, Horváth József és az egykori portugál világsztár, Eusébio.

1980-ban visszatért Európába, a burgenlandi SC Eisenstadt szerződtette, két korábbi magyar válogatott, Karsay László és Pusztai László társaságában. Az 1983–1984-es idényt az FC Mönchhofban töltötte. (Dénes Tamás–Peterdi Pál–Rochy Zoltán–Selmeci József: *Kalandozó magyar labdarúgók*)

1997-ben költözött haza. Az utóbbi években közelebbi szerepet vállalva sokat tett a határon túli magyar fiatalok sportolásáért is. A Magyarok Világszövetségének munkatársa, a Kárpát-medencei összmagyar diák bajnokság fő szervezője, az Aranycsapat Alapítvány elnöke.

Szabó Tóni és Grosics nyomába lépett

Mészáros Ferenc 1950. április 11-én született Soroksáron. Magassága 183 cm, versenysúlya 69 kg. (*Labdarúgás 1969. február*)

A Bubunak becézett kapus így beszélt a kezdetekről: „Mindig a labdát kerestem, más játékom sohasem létezett, a grundról alig tudtak bevinni a lakásba. Szamosi Mihály a soroksári grundon látott és hívott az Egyetértésbe. 11 éves koromtól igazolt játékos vagyok, egészen fiatalon az Egyetértés NB I-es csapatában is védtem. Örökké a kapusposzt csábított, ebben nagy szerepe van szomszédunknak, Horváth Mihálynak, az Egyetértés tartalékkapusának. Szerettem volna híres ember lenni, miután láttam, hogy a labdarúgásban a legjobb erre a lehetőségeim, ennek éltem. Úgy érzem, nem hiába.” (*Labdarúgás 1978. február*) 1962-től 1968-ig tartozott a soroksáriak közé, mindössze két NB I-es meccsen védte a kapujukat, utána átigazolt a Vasasba.

Angyalföldön számos sikert ért el. Az 1976–1977-es bajnokságot megnyerte a piros-kékekkel, miként az 1970-es Közép-európai Kupát, valamint az 1973-as és 1981-es Magyar Népköztársasági Kupát. (Az 1973-as kupadöntőn Tamás Gyula védett, ellenben az 1981-esen Mészáros, ahogyan a DVTK-val szemben elbukott 1980-as fináléban is.) Meg ne feledkezzünk az NB I-ben vasasosként átvett öt bronzérméről (1968, 1970–1971, 1972–1973, 1979–1980, 1980–1981)!

A nagyválogatottban 1973. szeptember 26-án debütált, és közel tizenöt esztendő múlva, 1988. május 10-én intett búcsút a címeres trikónak. Egyetlen mérkőzésre hívta vissza az akkor már 38 éves, a válogatottban közel hat éve nem foglalkoztatott kapust az egykori játékos-társ, Bálint László. A dánok elleni szerepléssel Mészáros

lett minden idők legidősebb válogatott játékosa, még Schlosser Imrét is „lepipálta”. 2014-ben aztán Király Gábor megdöntötte a csúcását.

Számunkra megdöbbentő, hogy ez alatt a hosszú idő alatt mindössze 29 alkalommal húzhatta magára az A-válogatott mezét. (*Dénes Tamás–Rochy Zoltán: A 700. után*) Talán az lehet mellőzésének egyik magyarázata, hogy nem volt könnyen kezelhető karakter. „Tavasszal, amikor az emlékezetes eset történt velem, úgy tűnt, hogy örökre bezárult előtte a Fáy utcai pálya kapuja. Enyhén szólva ittasan jelent meg az edzésen. Már úgy látszott, hogy Baróti Lajos végleg lemond róla, aztán váratlan fordulat történt. Az első csapat állandó tagja lett ősztlől. Hétről hétre jól védett. Pedig azokban a nehéz hetekben ugyancsak kevés biztos pont volt a Vasasban.” (*Labdarúgás 1973. november*) Az említett válságos periódusáról nyilatkozta: „A nagyválogatottban lassan elrendeződött az életem, most jó lenne, ha a Vasasban is rendben mennének a dolgok. (...) A fiúk szeretnek engem, s örültek a sikereimnek. Talán egy kicsit hallgatnak is rám. Az én példámat mondom el nekik. Én is mélyre kerültem. Sokan már le is mondtak rólam. De a családom átsegített a legnehezebb heteken, hónapokon. És mellettem álltak a Vasasban is

sokan.” (Labdarúgás 1973. november) Ettől függetlenül később is többször éjszakázott, kimaradozott, az egyik szórakozóhelyen botrányosan viselkedett, ezért visszaesőként nyolc hónapra eltiltották. „Nem játszott a csapatában, elfelejtették a válogatottnál, már-már leírták e sportágból. Nincs elég tartása, akaratereje, ha ideig-óráig össze is szedi magát, utána újból »elgörbül«. Az ilyen emberrel pedig nem lehet komolyan számolni, az ilyen emberre nem lehet építeni.” (Labdarúgás 1977. szeptember) A dohányzásról soha nem tudott lemondani, előfordult, hogy könnyebb mérkőzéseken még a kapuban is pőfékelt, ha valaki meggyújtott neki egy cigarettát.

Az argentinai világbajnokság előtt Baróti Lajos szövetségi kapitány mégis számolt vele: „Nagyon sok erénye van, reflexei kivételesek, az egyik leggyorsabban mozgó kapusunk, nagyon jól irányítja az egész védelmet. Hiba, hogy nem kíséri teljes figyelemmel az ellenfél támadásait, túlzott magabiztossága néha váratlan gólokat eredményez. Lényegesen gyorsabban kell játékba hoznia a labdát, hosszú kirúgásait pontosítani kell.” (Labdarúgás 1978. január) A dél-amerikai seregszemlén Olaszország ellen állt a magyar tizenegy gólvonalán, viszont 1982-ben mindhárom csoportmérkőzésünkön szerepelt Spanyolországban. A belgák egyenlítő góljánál sajnos nagyot hibázott, ugyanis Czerniatynski nem túl erős lövését háritania kellett volna. A továbbjutás múltott rajta...

Egyéb csapatok tagjaként is szerepelt a címeres mezben. 1967-ben kétszer, 1968-ban háromszor védett az ifjúsági válogatottban. 1972-től 1978-ig tizenegyszer játszott az utánpótlás-válogatottban. (Túlkorosként is bevethették.) 1974-ben U23-as Európa-bajnoki címet nyert. A B-válogatottban 1976-ban és 1977-ben egy-egy alkalommal lépett pályára. 1973 és 1982 között a nagyválogatott keret (nem hivatalos) nemzetközi mérkőzésein tizenhatszor jutott szóhoz. (Rochy Zoltán gyűjtése) Egyike azon mindössze négy magyar kapusnak (Szabó Antal, Grosics Gyula és Ilku I István társaságában), akik legalább két világbajnokságon is védtek.

1981-ben Portugáliába szerződött. Két évig a Sporting CP együttesét szolgálta. Az első szezonban bajnoki aranyat és Portugál Kupát, a másodikban bronzot futballoztak össze a „lisszaboni oroszlánok”. 1983-tól 1984-ig az SC Farense gárdáját erősítette. Utána hazatért, hogy a Győrben gyarapítsa érmei mennyiségét. (Az 1984–1985-ös bajnokságban ezüstöt, az 1985–1986-osban bronzot szereztek a kislalföldi zöld-fehérek.) 1986-ban visszament Luzitániába, a Vitória Setúbal csalogatta magához. 1989-ig légióskodott az Ibériai-félsziget nyugati részén, utóbb edzősködésbe fogott. A Vasasnál előbb kapusedző volt, majd az 1989–1990-es és az 1990–1991-es idényben összesen 29 (14+15) mérkőzésen az első csapatot is irányította. 1992-től újra Portugáliában vállalt munkát (FC Lourinense, Sporting Braga, Sporting CP). 1997-ben az Egyesült Arab Emírségekben, az ottani válogatott kapusedzőjeként, – ahogyan a lisszaboni Sportingnál – a világhírű Carlos Queiroz segítőjeként dolgozott (Dénes Tamás–Peterdi Pál–Rochy Zoltán–Selmeci József: Kalandozó magyar labdarúgók)

1998-ban a MIÉP színeiben indult – sikertelenül – az országgyűlési választásokon. (hu.wikipedia.org)

A 2000 őszen elszenvedett súlyos autóbalesete óta visszavonultan él, ritkán (sem) szerepel a nyilvánosság előtt.

A 122-szeres magyar válogatott

Mészöly Kálmán 1941. július 16-án született Budapesten. 1952-ben „a mindössze 155 cm magas Kálmán a III. kerületi TTVE kölyökcsapatában balösszekötőként kezdi a labdarúgást. Az MTK elleni rangadóra nem jön el a középhátvéd, a szőke gyereket parancsolják hátra. A mezőny legjobbjá, azóta el sem mozdul erről a helyről. 1957-ben már helyet kap a III. kerület felnőtt csapatában, jóllehet még csak a 17. évében jár. 1959-ben a bajnoki idény befejezése után átigazolja a Vasas. 1960. április 9-én nagy sikerrel mutatkozik be a Fáy utcai pályán, 15 000 néző előtt az NB I-ben. Körültekintő, higgadt játékkal hidegre teszi a tarjániak belsőhármását. (2:0-ra nyert a Vasas – a szerzők.) 1960. április 24-én Bécsben tagja az UEFA-tornán diadalmaskodó magyar ifjúsági válogatottnak. 1960. szeptember 28-án ismét Bécsben B-válogatott. 1961. december 13-án Santiagóban először válogatott, Chile ellen” lép pályára – mutatta be olvasóinak a *Labdarúgás 1962. júliusi* számában. Tegyük hozzá, hogy a négy nappal korábban a házigazdától súlyos, 5:1-es vereséget szenvedő csapatunk védelmének tartást adott az „új stopper”, hiszen a második meccsen már egyáltalán nem száguldoztak demónokként a dél-amerikai csatárok (0:0).

Később ezt írta ugyanez a lap: „Magassága 181 cm, súlya 77 kg. (...) Vasember. Szíve van a játékhoz. Mellesleg futballozni is tud.” A fiatalembert is megszólaltatta az újságíró: „Gyönyörű, álmoknak is szép mindaz, ami eddig velem a pályán és az életben történt, szeretném, ha így folytatódna ezután is”. (*Labdarúgás 1968. június*)

De nagyon előreszaladtunk az időben, kissé vissza kell lépnünk. Az ifjúsági válogatott tait edzőtáborában a korábbi kiváló csatártól, Jeny Rudolf trénerrel „(...) megtudjuk, hogy (...) Mészöly (III. ker.), a hátvéd (...) nagy jövő előtt” áll.” (*Képes Sport 1957. augusztus 13.*)

1958-ban a korosztály tíz meccséből egyen kapott szerepet. (*Népsport 1958. december 1.*) 1959-ben nem játékos tartalék volt a bulgáriai UEFA-tornán a bronzérmes válogatottban. 1960-ban aranyérmet nyert az Ausztriában megrendezett UEFA-tornán, és a gárda mind az öt összecsapását végigjátszotta. 1958 és 1960 között összesen hét hivatalos mérkőzésen viselte az ifjúsági válogatott mezét. 1960-ban egyszer volt olimpiai és négyszer B-válogatott. Utóbbi

Több mint húsz éve a Nemzeti Sport magazinja számára készült a múltidéző összeállítás

színeiben 1961-ben további három alkalommal küldték csatába. 1960 és 1972 között huszonkilencszer képviselte a fővárost, s a Budapest-válogott trikójában két gólt ért el. 1969-ben hatszor a ligaválogatottban is lehetőséget kapott. 1962 és 1969 között az A-válogatott keret tizenegy (nem hivatalos, zömmel nemzetközi) meccsén játszott. (Nagy Béla és Rochy Zoltán gyűjtése)

1960-ban a sajtóságos lebonyolítású Közép-európai Kupa győztese lett a Vasassal, illetve a sorozatban elinduló öt másik honi klubbal.

Az 1961-es NB I őszi szezonjában valamenyi élvonalbeli labdarúgó közül ő kapta a legmagasabb átlagosztályzatot (7,5) (Labdarúgás 1962. január), sőt a tavasszal még egy tizedet javított is. (Labdarúgás 1962. május) A huszonhárom hazai sajtóorgánium szavazatai alapján fölényesen lett Az év labdarúgója, 63 pontot írtak a neve mögé. Csupán három voksoló (az MTV sportrovata, a Rádió Újság és a Heves megyei Népiújság) tette őt a második helyre. (Labdarúgás 1962. december)

„(...) a Vasas csapatának oszlopa szorította Si-post a válogatott védelmében egy hellyel arrébb – húszéves korában. A Szőke Szikla egészen fiatalon robbant be a nemzetközi élvonalba. Alig 22 éves korában kontinentális viszonylatban is felfigyeltek rá.” (Labdarúgás 1968. április)

1964-ben a spanyolországi Európa-bajnokságon (Nemzetek Európa Kupája) bronzérmeket akasztottak a nyakába. 1964-ben a Szkopjét sújtó földrengés károsultjainak megsegítésére rendezett találkozóra beválogatták az Európa-válogatottba, amelyik Jugoszlávia legjobbjai ellen mérkőzött. Így állt fel a meghívottak védelme Belgrádban: Jasin – Lála, Mészöly, Schnellinger. Abban az évben újból ő lett Az év labdarúgója Magyarországon. (Labdarúgás 1967. január) Tegyük hozzá: a havilap szavazásán. Hiszen akkoriban már az MLSZ is választott, ha úgy tetszik, az volt a hivatalos.

1965. június 26-án Mészöly góljával verte meg a Vasas 1:0-ra a Fiorentinát a Közép-európai Kupa-döntőben. A 85. percben büntetőből talált a toszkán „violák” hálójába Bécsben.

„Kifogástalan rúgótechnikája révén (...) közelre és távolra is egyformán pontosan adta le a labdát.” (Képes Sport 1966. augusztus 16.)

Persze, a médiában olvashatók voltak a játékával szemben megfogalmazott kritikák is, egyes szakemberek a lábmunkáját lassúnak ítélték. Az a mondás járta róla, hogy „a levegőben császár, de a földön náthás lesz”. A „kisebb kilengések miatt” fegyelmi büntetést is kapott.

Egyébiránt a Postatechnikumba járt, és a KPM-ben (Közlekedési és Postaügyi Minisztérium – a szerzők) dolgozott. (Labdarúgás 1967. január)

A személyiségéről közölték, hogy Jókai Mór és Ernest Hemingway a két kedvenc regényírója, külföldi énekesek közül Bobby Solo lemezeit hallgatja a legszívesebben. Pelét tartja a világ leg-

Mészöly Kálmán és Ladinszky Attila a „második emeleten” a hatvanas évek végének híres Képes Sport-felvételén

jobb labdarúgójának, a legfélelmetesebb léggörű stadionoknak pedig a montevideóit, valamint a pécsit. (*Labdarúgás 1967. szeptember*)

Illovszky Rudolf mester (Vasas) a tervezett szerepkörváltásról: „Mészöly gyorsasága a sérülés miatt megkopott. Amíg nem nyeri vissza régi gyorsaságát, tapasztalatával, játéktudásával a középpályán hasznosabb tagja az együttesnek.” (*Labdarúgás 1968. július*)

A Magyarország–Csehszlovákia (2:0) világbajnoki selejtező után ez jelent meg a teljesítményéről: „A levegőben biztosan verte vissza a veszélyes csehszlovák rohamokat, s lábbal is biztosan rombolt. Igyekezett jó labdákkal indítani támadásokat. Egyike volt együttesünk legjobbjainak, egyben a védelem szellemi vezére volt.” (*Képes Sport 1969. május 27.*) A kortársak közül rengetegen nem értették, hogy Sós Károly miért cserélte le őt Prágában, 3:1-es vezetésüknél.

A szövetségi kapitány kijelentette, azért hívta le, mert azt hitte, hogy Juhász István „jobban bírja majd, mint a Vasas játékosa.” (*Képes Sport 1969. szeptember 16.*) A döntése megbocsáthatatlan baklövésnek bizonyult, ugyanis a ferencvárosi futballista alapvetően középpályás volt, s inkább támadó, semmint védekező szellemű, míg a Szőke Szikla

Mészöly Kálmán ura a helyzetnek

klasszikus középhátvédet játszott a Letna-stadionban. Sós meggondolatlanul kivette a védelem tartóoszlopát, és ezzel a húzásával lényegében szétrombolta a válogatott hátsó alakzatát, aminek a házigazdák egyenlítése, utóbb pedig a marseille-i katasztrófa lett a következménye.

A közhiedelemtől és a neki tulajdonított, de valójában Göröcs János által elmondott szentenciától („A mi időnk lejárt”) eltérően nem Marseille-ben volt utoljára válogatott, hisz 1970-ben négyszer, 1971-ben pedig még egyszer felöltötte magára a meggypiros trikót. 1961. december 13. és 1971. április 4. között összesen 61 alkalommal játszott a legjobbak gárdájában, hatszor talált a hálóba. (*Dénes Tamás–Rochy Zoltán: A 700. után*)

A Vasassal pompás eredményeket ért el: négyszer vehetett át az NB I-ben aranyérmet (1960–1961, 1961–1962, 1965, 1966), háromszor bronzot (1959–1960, 1968, 1970–1971). A Közép-európai Kupát négyszer hódították el (1960, 1962, 1965, 1970). Számos sikert ért el a különböző klubtornákon, a legkiemelkedőbb diadala csapatával az 1967-es Hexagonal-torna megnyerése volt Chilében. 279 bajnoki mérkőzésen 32-szer talált a kapuba. (*Dénes Tamás–Rochy Zoltán i.m.*) Egyéni sikerként könyvelhette el, hogy 1964-ben, 1966-ban, 1967-ben és 1970-ben tagja volt futballhivatalanként Az év csapatának. (*Labdarúgás 1970. november*) Arra is büszke lehet, hogy kétszer (1964, 1972) szerepelhetett a világválogatottban, sőt egyszer újra a kontinensválogatottban. Mi több, Lev Jasin búcsújátékán, Moszkvában ő szerezte a vendégek egyik gólját!

1974 februárjában a Vasas Farkas Jánossal és Ihász Kálmánnal együtt búcsúztatta. Soha máskor nem voltak annyian a Fáy utcai stadionban futballmérkőzésen, mint akkor.

Amikor befejezte aktív labdarúgó-karrierjét, edzőnek állt, 1976-ban a Testnevelési Főisko-

lán szerzett szakedzői diplomát. *(Ki kicsoda a magyar sportéletben? II.)* Békéscsabai trénerként az egykori vagabund így beszélt a fenegyerekekről: „Budafokon hajdani játékosársamat, Nell Lajost kellett kihagynom a csapatból, mert képtelen volt rendszeresen lejárni az edzésre (...) A legkényelmetlenebb feladat mindig a nálam idősebb játékosok megdorgálása volt. Bár még nagyon az elején tartok, azt már tudom, játszani sokkal könnyebb volt. Akkor csak magammal kellett törődnöm. (...) Eddig az volt az alapkövetelmény, hogy a játékosok hajtsanak. A jövőben már a szó szoros értelmében játszaniuk is kell.” *(Labdarúgás 1977. március)*

Mint minden ember életében, Mészölyében is akadnak mélypontok. 1988-ban a ZTE szakvezetőjeként „bundagyanúba keveredett”, el is tiltották félre. 2007-ben televíziós kommentátorként félre nem érhető megjegyzést tett az afrikai futballistákra, amiért távozni kényszerült az MLSZ-ből, és a sportcsatorna sem hívta meg sokáig szakértőnek. *(hu.wikipedia.org)*

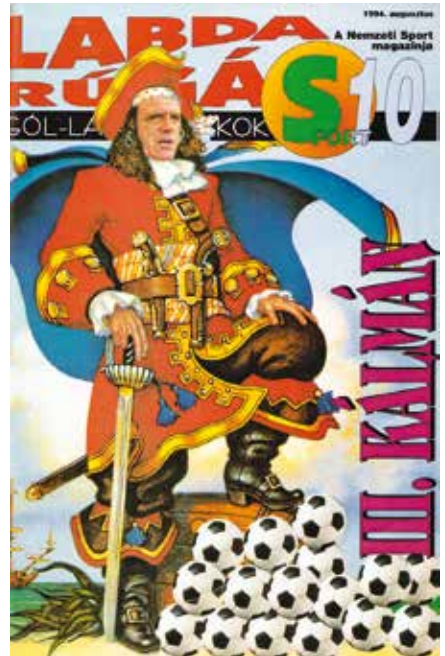
Ettől függetlenül ő az egyetlen a labdarúgásunk történetében, aki futballistaként (1962, 1966) és magyar szövetségi kapitányként (1982) is részt vehetett világbajnokságon. Három periódusban ült a nemzeti együttes kispadján (1980–1983, 1990–1991, 1994–1995). Érdekes egyezés, hogy labdarúgóként és szövetségi kapitányként is 61-szeres „válogatott” volt. A játékosként és szövetségi kapitányként töltött mérkőzéseket összeadva magyar válogatottsági rekorder (122-szeres). 1985-ben Törökország válogatottját irányította.

Idehaza a Ganz-MÁVAG (1972–1973), a Budafoki MTE (1974–1976), a Békéscsabai Előre Spartacus (1976–1978), a Vasas (1978–1980, 1988, 1989, 1993–1994) mestere volt. Az általa rajongásig szeretett Vasasnál 1992-től 1993-ig a labdarúgó-szakosztály igazgatójaként is szerepelt vállalt.

Külföldön a Fenerbahçe (1985–1986), az Altay Izmir (1986), az AEL Limasszol (1997–1998), valamint a szaúd-arábiai al-Ittihad FC csapatánál tevékenykedett. *(Dénes Tamás–Peterdi Pál–Rochy Zoltán–Selmecsi József: Kalandozó magyar labdarúgók)*

Munkásságát 1982-ben mesteredzői címmel ismerték el.

Két fia közül Géza ugyancsak válogatott labdarúgó volt, majd sikeres edző lett. Mészöly Kálmán az egyetlen magyar szövetségi kapitány, akinek a fia is volt a játékos a nemzeti tizenegyenben. (A tisztesség megkívánja, hogy hozzátegyük: Géza az apjától kapott első lehetőségkor, 1990. március 20-án, az Egyesült Államok ellen már a negyedik válogatottságát ünnepelte, mert korábban háromszor Mezey Györgynél is játszott.) Ővék a magyar futball egyetlen apa-fió párosa, amelyben mindketten kijuttattak egy-egy válogatottat világbajnokságra, Kálmán az A-válogatottat az 1982-es Mundialra, Géza a juniorokat a 2015-ös U20-as vérébe.

Az NS magazinja így ünnepelte Mészöly újabb kapitányi kinevezését

A Mezey-válogatott csapatkapitánya

Nagy Antal 1956. október 17-én született a Szabolcs megyei Nagyhalászon. 189 cm magas, versenysúlya 82 kg. A Nagyhalászi TSZ SK ifjúsági együttesében ismerkedett meg a sportág alapjaival, 15 évesen került fel a megyei I. osztályban szereplő nagycsaphoz. A helybéli klub elnöke az édesapja volt, de nem kellett neki különösebb protekció, mert hosszúra nőtt kamaszként atyai „hátszél” nélkül is befért a felnőttek közé. A középiskolát Nyíregyházán végezte, így érthető, hogy az ottani NB II-es Spartacusban folytatta. (A Szpariban jobbra még középcsatárt játszott.) Érettségi után felvették a Budapesti Műszaki Egyetem Építőmérnöki Karára, akkor igazolta le a Bp. Honvéd. (1982-ben diplomázott.) A sorkatonai szolgálat tizenegy hónapját egyetemi előfelvételiként a szegedi Zalka Máté laktanyában töltötte, közben a SZEOL AK-ban futballozott. A kék-feketék közt debütált az élvonalban. Miután leszerelt, visszament Kiszepesre, ahol 1976. augusztus 21-én bemutatkozott az első csapatban. 1-1-re végeztek a piros-fehérek a Békéscsabával.

Tichy Lajos edző maradéktalanul megbízott benne, a lassan kiöregedő Szűcs Lajos posztjára állította, és a szabolcsi legény kitűnően helytállt beállósként.

Veretes sikerekben volt része a Bp. Honvéddal. Nyert négy bajnoki aranyat (1979–1980, 1983–1984, 1984–1985, 1985–1986 – a négy diadalmas szezonban mindössze nyolc bajnokit hagyott ki), egy ezüstöt (1977–1978) és egy bronzot (1982–1983). 1983-ban elbukták a Magyar Népköztársasági Kupát az Újpesti Dózsa ellenében (2-3), viszont 1985-ben elhódították a serleget, 5-0-ra megverték érte a Tatabányai Bányászt. A kitűnően fejlődő védő mindkét finálét végigjátszotta, a nyertes mérkőzés után csapatkapitányként ő vehette át Buda Istvántól a patinás ezüsttrófeát a Népstadionban. A pályán volt 1978. december 13-án Belgrádban is, amikor a helybéli Partizan 1-0-ra legyőzte a kispesti ellenfelét a Közép-európai Kupa döntőjében.

Nagy Antal a góljai többségét fejjessel érte el

Tevékeny részese lehetett az 1978–1979-es idénybeni UEFA-kupa-bravúroknak. Mind a nyolc emlékezetes kupacsatán szerepelt, mi több, az Adanaspor ellen egy, az Ajax ellen két találattal segítette csapatát a továbbjutáshoz. A kispesti színek képviseletében 1976 és 1986 között 279 bajnokin negyvenszer volt eredményes. A fejjáték titkaival kapcsolatban elárulta: „A futball modernizálódik, de ez nem azt jelenti, hogy minden, ami régi, el kell vetni. Inkább frissíteni illik, ami haladó s előremutató. Fejjel sok mindent úgy le-

het irányítani, hogy az tökéletesebb s eredményesebb, mint lábbal. (...) Mulatságos dolog, ha valaki rosszul számolja ki a labda ívét. Ha csak egy ütemet téved, akkor furcsa helyzet alakul ki. Úgy kell felugrani, hogy a labda az előre megadott ponton találkozzék a homlokkal.” (*Labdarúgás 1979. március*)

A nagyválogatottban 1979. március 28-án esett át a tűzkeresztségen. A meggypiros mezeken magabiztosan, 3-0-ra legyőzték a Népstadionban az egyébként meglehetősen erős, NDK-beli nemzeti tizenegyet. Az újonc 79 perc bizonyítási lehetőséget kapott Kovács Ferenc szövetségi kapitánytól. 1988. október 19-ig összesen 32-szer húzhatta magára a legjobbaink felszerelését, amelyben kétszer talált a kapuba. (1984-ben a spanyolok és az osztrákok hálóját vette be.) 1986-os mexikói vébén Mezey György szövetségi kapitány mind a három csoportmeccsükön pályára küldte, azonban csak a tragikus irapuatói találkozót, a szovjetek elleni 0-6-ot játszotta végig. (*Dénes Tamás–Rochy Zoltán: A 700. után*)

Egyéb reprezentációkban is szerephez jutott. 1974-ben egyszer volt ifjúsági válogatott, 1976 és 1982 között kilencszer viselte az utánpótlás-válogatott dresszét. Az olimpiaiak között 1979-től 1984-ig huszonegyszer vetették be, szerzett három gólt. 1980-ban kétszer, 1981-ben egyszer a B-válogatottban küldték harcba, egy találatot ért el a „bések” uniformisában. 1980-ban egyszer a ligaválogatottban számítottak rá, azon az egy összecsapáson gólt lőtt. 1983 és 1986 között a nagyválogatott keret huszonhárom (nem hivatalos) meccsén négyszer talált az ellenfelek kapujába. (*Rochy Zoltán gyűjtése*)

A világbajnokság után Franciaországba szerződött, az A.S. Nancy Lorraine szolgálatába állt. A lotaringiai piros-fehéreknél edzője Arsène Wenger, egyik klubtársa Hannich Péter volt. (*Onze Hors-Serie numero 29 – 1986. augusztus*) A 19. helyen végeztek, s nem sikerült bent maradniuk az első vonalban.

Nagy Antal 1987 és 1992 között a svájci Yverdon-Sports együttesében légióskodott (*Dénes Tamás–Peterdi Pál–Rochy Zoltán–Selmeci József: Kalandozó magyar labdarúgók*), ám egyre

többet küszködött a térdsérüléseivel. Egy rövid ideig még a harmadik ligás FC Domdidier gárdájában futballozott, majd 1992-ben hazatért a helvét sárga-feketéktől, és két meccs erejéig az akkor másodosztályú Bagi FC-t erősítette. (*Futball '93*)

Visszavonulása után marketingmenedzserként dolgozott a Bozsik-stadionban, aztán összekülönbözött egykori edzőjével, Komora Imrével, ezért nem maradt a klubnál. Később sportszergyártó és sportszerforgalmazó céget működtetett hajdani csapattársaival, Esterházy Mártonnal és Sallai Sándorral (NES). Saját építőipari vállalata is van. (*25 év 25 labdarúgója*)

Néhány év óta pénzügyi tanácsadóként dolgozik.

Hiába kínlódott sérüléssel, ő volt az Yverdon legjobb játékosa.
(Középen jobbról a harmadik)

A Dózsa Jolly Jokere és rekordere

„Fonyódon, ahol laktunk, közel volt a pálya, apám is benne volt a sportéletben, a kocka el volt vetve legkisebb koromtól. Elindultam a fonyódi ifi csapatból, nagy tervekkel. Tizenhat évesen tanulni jöttem Budapestre. Bene a környékről való volt, őt kérték meg a szüleim, segítsen abban, hogy megnézzenek az Újpesti Dózsában. Krieschoffer és Balogh II látott valami fantáziát bennem, ott maradtam. Újpesten kezdtem először hinni a sikeres pályafutásban, vágyaim teljesültek, szebbet, többet nem is kívánhatnék.” – emlékezett vissza élete első 16 évére Nagy László a *Labdarúgás* 1978. februári számában.

Buzsákon született, 1949. október 21-én. A magassága 172 cm, a versenysúlya 66 kg volt. (*Irány Argentína! Labdarúgás külöнкиadás*)

Első sikereként 1967-ben tagja volt a lilák országos ifjúsági bajnokságot nyert együttesének. (*Labdarúgás* 1967. december)

Tizennyolc évesen, 1968. április 21-én, a Vasas elleni rangadón mutatkozott be az első osztályban, góllal járult a 3:0-s győzelemhez. A hátralévő 20 fordulóban további 18 találkozó szerepelt – s közben olimpiai bajnok lett Mexikóban. Játéka nem csak az ötkarikás társaságot irányító dr. Lakat Károly ízlésére való volt. Sós Károly szövetségi kapitány így vélekedett róla: „Nagy László játéka nagyon tetszik nekem. Egészen kiváló balszélő lehet belőle.” (*Labdarúgás* 1968. augusztus)

Az is lett belőle, de más is. Több poszton is megfordult, hiszen eleve nehéz volt bekerülni a „nagy” Dózsa alaptizenegyébe, ráadásul Baróti Lajos, majd utóda, Kovács Imre gyakran Nagy László egyik legjobb barátját, Tóth Andrászt állította a balszélre, miután Göröcs János sérülése után Zámbo Sándor átvette a karmesteri pálcát.

Az aranykorszak első három idényében, 1969 és 1971 között csak Bene Ferenc, Dunai II Antal és Fazekas László szerzett több bajnoki gólt Nagynál lila-fehériben. Az 1972–1973-as idényben nyolc találáig jutott, s ezzel megközelítette egyéni rekordját, az 1969-es kilencet. 1973. március 17. és március 25. között Pécsen és a Népstadionban, 180 perc alatt hat bajnoki gólt lőtt a PMSC-nek és az MTK-nak.

Kilencszer nyert magyar bajnoki címet az Újpesttel, ebből hetet zsinórban (1969, 1970 tavasz, 1970–1971, 1971–1972, 1972–1973, 1973–1974, 1974–1975, 1977–1978, 1978–1979). Hogy az egyéb bajnoki érmeiről se feledkezzünk meg: 1968-ban, 1976–1977-ben, 1979–1980-ban ezüst, míg 1975–1976-ban bronz került a birtokába. Négyeszer hódította el a gárdával a Magyar Népköztársasági Kupát (1969, 1970, 1975, 1982), és mind a négy fináléban játszott. Utóbbi klubrekord,

Nagy Laci udvarias gesztusa a világsztárral, kettesben a portugál Eusebióval

a Dózsa mezében senki más nem játszott négy megnyert MNK-, illetve MK-fináléban. A bajnoki címeket és a hazai kupasikereket összeadva 13 elsőséggel Nagy László ugyancsak a lila-fehérek rekordere.

A nemzetközi porondon részese volt a döntőbeli vereséggel végződött 1968–1969-es Vásárvárosok Kupája-menetelésnek, az Arisz Szaloniki és Göztepe Izmir elleni hazai mérkőzéseken be is vette a vendégek hálóját, ellenben a Newcastle United elleni elbukott finálékban (0:3, 2:3) nem jutott szóhoz. Az 1973–1974-es BEK-ben az elődöntőbe jutott az Újpesttel, s a négy közt a későbbi kupagyőztes Bayern München állította meg a megyeri csapatot.

Játszott balszélsőt, középpályást, balhátvédet – szinte bárhol bevethető volt. Amikor a mindössze egy fél idényen át a Dózsát irányító Szűcs Gyula mellőzte, mert Juhász Péter, Dunai II Antal vagy Zámbó Sándor helyére kellett volna beállítania, empatikusan vélekedett: „(...) bármilyen furcsán is hangzik, de megértem Gyula bácsi gondjait. Nincs könnyű helyzetben, mert amit elmondott, az igaz. Nem is vagyok elkeseredve. Felveszem a versenyt csatárként is. Imádom csatárt játszani... Nincs nagyobb öröm a góllövésénél... Elöl pedig nehezebb, mint hátul... Igen ám, de ott van a nagyszerű Zámbó Sanyi és Dunai Anti... De hát játsszon a jobb. Csupán annyi a kérésem, hogy ez így legyen. Az üljön a kispadon, aki rosszabb formában van. Ha én, akkor én, ha

Az újpesti karrier után a Locarnóban futballozott. A képen a középső sor közepén – ahogyan az egy irányítónak dukál

más, akkor más...” (Labdarúgás 1973. október)

1970. október 7-én góllal debütált a nagyválogatottban. Oslóban győzött Európa-bajnoki selejtezőn 3:1-re magyar csapat, és az újonc balszélső a 23. percben betalált a skandinávok hálójába. 1980. szeptember 27-én volt utoljára a nemzeti tizenegy tagja, amelynek szerelését huszonöt-ször húzhatta magára, és az együttesben hét találatot jegyzett. Győztes gólt rúgott például Teheránban, ahol 2-1-re nyertek Irán ellen a mieink 1975. augusztus 10-én. (Dénes Tamás–Rochy Zoltán: A 700. után)

Nem csak a nagyválogatottban vették figyelembe. 1967-ben kétszer, 1968-ban háromszor volt ifjúsági válogatott, utóbbi esztendőben egy gólt szerzett a korosztályosok mezében. 1968-ban ötször játszott az olimpiai válogatottban, ebből egy nem hivatalos mérkőzés volt. A mexikói játékokon négy találkozáson lépett pályára, közöttük volt a döntő is. Olimpiai bajnok

Nagy László és Jordão egy Újpesti Dózsa–Benfica BEK-mérkőzésen

ként térhetett haza a közép-amerikai tornáról. 1969 és 1974 között huszonegyszer szerepelt az utánpótlás-válogatottban, öt találatot ért el a képviselőjében. 1974-ben U23-as Európa-bajnoki címet nyert. 1969 és 1978 között az A-válogatott keret tizenegy (nem hivatalos) nemzetközi találkozóján jutott szóhoz, s kétszer talált a hálóba. 1976-ban egyszer Budapest-válogatott is lehetett. *(Rochy Zoltán gyűjtése)*

Szűk tíz évvel az után, hogy a Dózsában mély vízbe dobta, Baróti Lajosnak szövetségi kapitányként voltak vele szemben fenntartásai:

„Kissé megelégedett játékos benyomását kelti. Gyorsasága, helyzetfelismerése, technikai képzettsége alapján kiemelkedik, de formáját nem tudja állandósítani klubjában sem. Határozottabb, lendületesebb csatárjátékra van szüksége, hogy a válogatottban maradjon. Szorgalmas, emberi erényei segítik a csapatot. Nem rendelkezünk jobb balszélsővel, mint Várady és Nagy.” *(Labdarúgás 1978. január)* Aztán Várady Béla megsérült, ezért Nagy László vett részt 1978-ban az argentinai világbajnokságon, és csapatunk mindhárom csoportmeccsén játszott. *(Dénes Tamás–Rochy Zoltán i.m.)*

1983-ban Újpestről Svájcba szerződött, lehúzott egy szezont az FC Locarnóban. *(Dénes Tamás–Peterdi Pál–Rochy Zoltán–Selmeci József: Kalandozó magyar labdarúgók)*

Visszavonulása után idehaza vállalt edzőséget. A tréneri pályafutásának állomásai: Újpesti Dózsa – pályaedzőség (1986–1990), Erzsébeti SMTK (1990), BKV Előre (1992–1994), Bicske (1994), MTK – pályaedzőség (1995–1996), Újpest FC (1996–1997), Siófoki Bányász (1997–1998), Kecskeméti TE (1991–2001), Marcali (2002), Ercsi Kinizsi (2003), Felcsút (2003–2005), Integrál-DAC Győr (2006), Bicske (2007), Tököl KSK (2009–2012), Salgótarján (2012–2013). Az 1996–1997-es idényben bajnoki ezüstérmert nyert az Újpesttel, majd a következő idényben négy mérkőzés (2 győzelem, 1-1 döntetlen és vereség) után, a hivatalos indoklás szerint azért, mert „nyilatkozataival ártott a csapatnak”, a szakosztály vezetősége menesztette. A következő tavasszal Várhidi Péter bajnok lett a lila-fehérekkel –, de statisztikailag Nagy Lászlót is megilleti a titulus. A felcsúti klubban Orbán Viktor is a játékosa volt, a sárga-kékekkel bajnoki címet nyert az NB III-ban, majd az NB II-ben is.

Nagy László 2004-ben szívinfarktust kapott, azóta fokozottan ügyel az egészségére. Napjainkban nyugdíjasként él, olykor televíziós szakkomentátorként láthatjuk a képernyőn. *(www.telesport.hu)*

Az 1978-as Mundialon, a francia Christian Lopezzel

Nem volt éppen csatárCsalogató

Noskó Ernő 1945. május 26-án született Cserhátszentivánon. Magassága 178 cm, versenysúlya 70 kg. (*Labdarúgás 1969. február*) Négyéves volt, amikor a családja a piciny, Nógrád megyei településről Újpestre költözött. 1958-tól a Vasas Izzóban futballozott, és a gyárban esztergályosnak tanult. „(...) már most rendkívüli játékindelligenciával rendelkezik, egyszer még második Bozsik válhat belőle” – rugaszkodott el egy jóslat erejéig a valóság talajáról Szűcs László újságíró. (*Képes Sport 1964. május 26.*) 1964 novemberében igazolta át az Újpesti Dózsa, 1965-től játszott az első csapatban balfedezetet. (*Labdarúgás 1970. június*)

Akkoriban „belügyminisztériumi tisztviselőként” töltött be állást, ami árnyalt megfogalmazása volt annak, hogy a rendőrségnél szolgált. Erről nyilatkozta később: „Főhadnagyként szereltem le, de olyan nagyon nem érdekelt az egész. Muszáj volt. Az elején még be kellett járni négy órát dolgozni. Zámbo Sanyival a IV. kerületi kapitányságra voltunk beosztva. (...) Csak feltartottuk az embereket. Főleg hétfőn, meccs után, akkor a fél óra »megállott egy szóra«. Úgy hatvannyolcig tartott talán, az olimpia előtt lett vége. (...) tele voltunk klasszissal, meg persze volt néhány olyan zongoracipelő is, mint én. De nem volt ezzel baj, a többiek is tudták, ilyenek is kellenek egy jó csapatba. Valakinek el kellett vennie a labdát az ellenféltől, hogy aztán a csatárok játszadoxhassanak.” (*Magyar Hírlap, 2014. október 24.*)

A kreol bőrű labdarúgóról sokan tudták, hogy Eusébio a kedvenc futballistája, és hogy hobbija a tánc, valamint a könnyűzene. Leginkább Tom Jones számait szereti hallgatni. A mozit is kedveli, különösen az olasz filmeket, amelyekben Gina Lollobrigida vagy Vittorio Gassman szerepel.

Akadtak mélypontok a pályafutásában: „Noskó tavaszi hozzáállásával nem voltak elégedettek a szakvezetők. Nem elég fegyelmezett a pályán és az életben, s a szorgalom sem tartozik az erényei közé. Csak akkor tarthatja meg helyét a csapatban, ha megváltozik.” (*Labdarúgás 1966. július*) Megváltozott, legalábbis a következő sorok erről árulkodnak. Sós Károly szövetségi kapitány jellemzése: „Egy játékos, aki többféle taktikai feladatot is kiválóan meg tud oldani.” (*Labdarúgás 1968. augusztus*) A sajtó álláspontja: „Nemcsak a védelemben úr, hanem a támadásban is kiváló partner.” (*Képes Sport 1968. november 12.*)

Az első hivatalos válogatottsága 1969. május 25-én balul sikeredett a számára, mert a Magyarország–Csehszlovákia (2:0) világbajnoki selejtező 18. percében megsérült, s a helyére Farkas János állt be. Nem lett volna könnyű dolga a meccsen, hiszen Jozef Adamec jutott neki ellenfélnek. Aztán 1969. december 3-án megbizonyosodhatott róla Marseille-ben, mennyire félelmetesen jó futballista a szlovák csatár... Noskó Ernő 1971. november 14-ig összesen 15 meccset vívott a nemzeti tizenegyben. (*Dénes Tamás–Rochy Zoltán: A 700. után*)

Korábban, még 1964-ben háromszor pályára lépett az ifjúsági válogatottban. 1966-ban és 1967-ben kétszer-kétszer bevetették az utánpótlás-válogatottban. 1967-ben hatszor, 1972-ben négyszer B-válogatott is lehetett. 1968-ban az olimpiai gárda nyolc meccsén számítottak rá. (*Rochy Zoltán gyűjtése*) Tagja volt a Mexikóban aranyérmert nyert együttesnek, a közép-ame-

rikai tornát a legszebb futballemlékeként őrzi. „Csodálatos érzés volt az olimpiai dobogón állani” – mesélte később. (*Képes Sport* 1969. december 2.) 1971-ben egyszer viselte a Budapest-válogatott felszerelését. 1969 és 1972 között az A-válogatott keret tíz (nem hivatalos) találkozóján lépett porondra. Feltűnő, hogy bár többször középpályásként számoltak vele, és a rúgótechnikája is megfelelő volt, a különböző válogatottak képviselőiben egyszer sem talált a hálóba.

1969-ben Vásárvárosok Kupája-finálét bukott az Újpesttel a Newcastle United ellen, a nemzetközi sorozat mind a tíz találkozóján szerepelt. 1970-ben bekerült az év csapatába. (*Labdarúgás* 1970. november)

A posztjáról elárulta: „Én amolyan második középhátvédet játszom, hátul biztosítok. Kötött feladatom azonban (...) csak akkor van, amikor az ellenfél támad. Amikor mi rohamozunk, akkor mehetek előre én is, ha úgy érzem, hogy szükség lehet rám, s hogy tudok segíteni. Baróti Lajos bácsi szereti, ha tudunk gondolkodni, és merünk cselekedni önállóan is.” (*Képes Sport* 1969. december 2.)

Hoffer József szövetségi kapitány véleménye: „Sokféle mendemonda kering körülötte. Nem problémamentes ember. De ahogyan örülni tudott a válogatottságnak, ahogyan megköszönte a bizalmat, az megnyugtató lehet hosszabb távra is.” (*Labdarúgás* 1970. június)

A *Labdarúgás* 1970. júniusi számában írták róla: „Érdekes, markáns egyéniség. Nem csillog, nem villog, mégis észre kell venni. Gondoskodik róla!” (...) Majd átadták neki a szót: „Nem vagyok technikás játékos. Ráadásul nem is nőttem meg túlságosan. Minden labdarúgó megpróbál a saját lehetőségeinek, adottságainak megfelelő játékmódot kifejleszteni magában. Tessék elhinni, hogy én sem úgy megyek ki a pályára: no, ezt a srácot jól felrúgom! De az igaz, hogy szeretem a kemény játékot. Az én természetemmel, a mai labdarúgás követelményeit tekintetve véve másképp aligha érvényesülhetnék.”

Noskó Ernő 1974 őszéig erősítette az Újpestet, s a színeiben 246 mérkőzésen 4 gólt szerzett. Hétszeres magyar bajnok (1969, 1970 tavasz, 1970–1971, 1971–1972, 1972–1973, 1973–1974, 1974–1975), kétszeres ezüstérmes (1967, 1968), egyszeres bronzérmes (1965), kétszeres MNK-győztes (1969, 1970). Mint az adatsorból kiderül, két duplázásnak is részese volt (1969, 1970), tetejébe mindkét Magyar Népköztársasági Kupa-finálét végigjátszotta. Figyelemre méltó, hogy csupán az 1964-es és az 1966-os évadban nem kapott semmiféle bajnoki érmet!

Az 1973–1974-es BEK-szezonban a legjobb négy közé jutott a Dózsaival, a legrangosabb európai serleg döntőjétől a későbbi győztes Bayern München ütötte el a lila-fehéreket.

Mikor a Megyeri úton „öregnek” titulálták, elment Budafokra, ahol négy évig játszott (1974 őszétől 1978-ig). 1978-tól 1980-ig az újpesti Chinoin Gyógyszergyárban futballozott, s a BLSZ II-ben Borbély László volt az edzője.

A vendéglátást Óbudán kezdte, ahol egy presszót vezetett. Utóbb Zuglóban telepedett le, és 1981-től 2002-ig az Amerikai út és a Korong utca sarkán álló Csalogató kisvendéglő vezetője volt, majd rövid ideig szállodai recepciósként dolgozott. 65 évesen vonult nyugdíjba.

Noskó Ernő figyel, mire megy Fazekas László Juhász Istvánnal

Az olimpiák „világbajnoka”

Novák Dezső a Vas megyei Jákon született 1939. február 3-án. A magassága 176 cm, a versenysúlya 76 kg volt. Egyéves lehetett, amikor a családja Nagykölkedre költözött. A községben nem működött csapat, ezért 1951-ben a szomszédos faluban, Egyházásrádócon kezdett el futballozni. 1955-ben a Szombathelyi Postásban folytatta, és a telefonközpontban kapott állást. (www.vasmegye.hu) 1955 őszén átlépett a Szombathelyi Törekvésbe (ez volt akkor a Haladás VSE neve). Első élvonalbeli mérkőzését a Megyeri úton vívta 1956. május 9-én, a Budapesti Dózsa 3:0-ra megverte a Törekvést. 1957-ben az időközben nevet váltott klubot, a Haladás VSE-t erősítette, balszélsőként. (*Képes Sport 1957. augusztus 19.*) Sokáig játszott jobb- és balszélsőt, majd utóbb kényszerből posztot váltott, hátrább húzódott. A Bp. Honvéd elleni idegenben aratott győzelem (2:1) első szombathelyi gólját „az előrehúzódt balhátvéd” rúgta. (*Képes Sport 1958. november 11.*)

Hamarosan klubot cserélt, 1961. július 30-án bemutatkozott az FTC-ben, amely 1:1-re végzett a Csepellel a Népstadionban. Az átigazolásáról fejtegette: „Új környezetbe, új fiúk közé kerültem. Szeretettel fogadtak ugyan, de az átállás sokkal nehezebben ment, mint ahogyan arra számítottam. Az hittem, hogy gyorsan beilleszkedem majd a Ferencvárosba, hiszen már nem vagyok rutintalan játékos. De ahogyan teltek a hetek, láttam, hogy új egyesületben egészen másként kell játszanom, mint régiben. A Haladás kiscsapat volt, játéktudásban a Fradi mögé szorult. (...) zavart az is, hogy hol a jobb, hol a bal oldalon szerepeltettek. S egy szép napon kikerültem a csapatból. Akkoriban nagyon nekikeseredtem. Az edzéseken egy kicsit elhagytam magam, felszedtem néhány kilót, elnehezültem. De aztán később megembereltem magam. Bizalmat kértem és kaptam is. Ismét nagy ambícióval edzettem, súlyfeleslegemet leadtam, akaraterőmet még inkább serkentette a sok bátorítás, a fiúk szeretetének megnyilvánulásai, a vezetők gondoskodása, s nem utolsósorban az, hogy rendeződött lakásproblémám is.”

Fotók: tempofrad.hu

Ő volt az FTC valaha volt egyik legbiztosabb tizenegyesrúgója

A tokiói olimpiai dobogó tetején

Akoriban nagyon nekikeseredtem. Az edzéseken egy kicsit elhagytam magam, felszedtem néhány kilót, elnehezültem. De aztán később megembereltem magam. Bizalmat kértem és kaptam is. Ismét nagy ambícióval edzettem, súlyfeleslegemet leadtam, akaraterőmet még inkább serkentette a sok bátorítás, a fiúk szeretetének megnyilvánulásai, a vezetők gondoskodása, s nem utolsósorban az, hogy rendeződött lakásproblémám is.”

(*Labdarúgás 1962. szeptember*)

Hazafelé a második olimpiai arany megnyerése után

„Még szombathelyi játékos voltam, amikor 1959 őszén először bekerültem a válogatottba. Éppen ünnepeltem huszadik születésnapomat. Nagyon őszinte legyek? Egészen váratlanul ért a beválogatás. Valahogy kicsit korainak éreztem még... Annak ellenére, hogy egy-két meccsen tényleg elég jól ment. Mindenesetre nagyon boldog voltam, s így lelkesedéssel is készültem. A svájciakkal mérkőztünk, úgy örültem a 90 perc után, akár egy kisgyerek (...) 8:0-ra győztünk!” Érdekes, hogy második válogatottságakor (1960. október 9.) nem volt a Haladás

NB I-es, tehát a második vonalból hívta be Baróti Lajos az A-válogatottba. Mint ahogyan második ligás játékosként került ki a római olimpiára is.

Novákról köztudott, hogy nagy nyugalommal értékesítette a büntetőket, s jó százalékban a szabadrúgásokat. Titkáról elárulta: „Egyiket sem NB I-es koromban tanultam. (...) Egészen fiatalon sajátítottam el mindennek az alapját.” (*Labdarúgás 1968. május*)

A kiváló sportoló egyébként Vendéglátóipari Technikumot végzett. (*Labdarúgás 1968. november*)

Bukovi Márton véleménye: „(...) nemcsak szerel, nemcsak hátulról indít, hanem előre is tör, s befejez támadásokat.” (*Labdarúgás 1963. augusztus*) Ezzel egybecseng az újságíró megállapítása, hogy a két szélsőhátvéd, illetve a balszélső szerepkörében egyaránt kiemelkedően teljesít. (*Képes Sport 1963. március 19.*)

A *Labdarúgás 1964. szeptemberi* számában némileg differenciálja a róla általánosságban kialakított piktúrát: „A legjobb magyar védőjátékosok egyike, tele kitűnő adottságokkal. Kár, hogy futballtudása nem párosul minden esetben megbízhatósággal.” (*Labdarúgás 1964. szeptember*) Sós Károly jellemzése: „Novák Dezső elmúlt 29 éves, de egy jó Novákra Mexikóban nagy szükség van. Nemcsak a pályán, mint a védelem vezéralakjának, hanem olyan emberként, akinek a pályán kívül is lehet feladatokat adni.” (*Labdarúgás 1968. augusztus*) A futballista múltjának árnyoldalairól később felszínre kerültek az utolsó mondatnak különös értelmezést adhattak.

Más kérdés, hogy az akkori szövetségi kapitány aligha tudhatott valamit is játékos a „pályán kívüli feladatairól”. Mint ahogy nem tudott dr. Lakat Károly sem.

Az Üllői úti legenda, Rudas Ferenc egyszer kérdőre vonta: „Dezső fiam, te bárkinél jobb játékos lehetnél. Miért könnyelműsködsz? Miért úgy játszol a közönségnek, hogy saját magad szó-

Juhász István, Fenyvesi Máté és Novák Dezső egy amerikai fogadáson

Sztárfotó egy világválogatott védőről

többet érdemeltem volna” – kesergett. (*Labdarúgás* 1968. november) Szinte hihetetlen, hogy többször már nem is volt nagyválogatott! Rögzítsük tehát, hogy 1959. október 25-től 1968. május 11-ig mindössze kilencszer léphetett pályára az A-válogatottban, és három gólt jegyzett a színeiben. 1964-ben a spanyolországi Nemzetek Európa Kupáján bronzérmet, s megosztott gólkirály címet nyert. (*Dénes Tamás–Rochy Zoltán: A 700. után*)

Noha a tudásához és felkészültségéhez mérten feltűnően kevés bizalmat kapott a nagyválogatottban, a sportág más területeken valamelyest kárpótolta. 1957-ben egyszer ifjúsági válogatott, 1958-tól 1959-ig kilencszer utánpótlás-válogatott lehetett, utóbbi gárda felszerelésében egy találatot ért el. 1959 és 1968 között harminckilencszer viselte az olimpiai válogatott dreszét, és tízszer talált a kapuba a meccsein. (Az adatokban az edzőmérkőzések is szerepelnek.) Részt vett három olimpiai tornán, 1960-ban bronzérmes lett Rómában, 1964-ben aranyérmes Tokióban, 1968-ban szintén aranyérmes Mexikóban. Ő a világ legeredményesebb olimpikonja a futballisták között.

1960-ban egyszer bevetették Közép-Magyarország válogatottjában. 1959 és 1968 között hétszer jutott szóhoz a Budapest-válogatottban, egy gólt szerzett. 1959 és 1967 között a B-válogatott trikóját huszonötöszer ölthette magára, és hat találatot jegyzett benne. 1968-ban egyszer, 1969-ben ötször az A-válogatott keret (nem hivatalos) nemzetközi összecsapásain is szerephez jutott. (*Nagy Béla és Rochy Zoltán gyűjtése*) Pályája megkoronázásaként 1968. november 6-án játszhatott Brazília ellen a világválogatottban.

Figyelemre méltó a dicsőséglistája klubjával is: 1962–1963-ban, 1964-ben, 1967-ben, 1968-ban bajnoki címet szerzett, 1972-ben Magyar Népköztársasági Kupát. A Tatabányai Bányász

rakoztatod?” (*Labdarúgás*, 1967. április) Véletlen volna, hogy jó két évtizeddel korábban Rudassal szemben is éppen ezeket a vádakot emlegették előszeretettel?

Edzője, Lakat Károly a bekket kemény kritikával illette: „(...) igen sokat változott. Sajnos, hátrányára. Könnyelmű lett és szertelen, és általános volt már a vélemény: ha a Fradit meg lehet verni, akkor elsősorban Novák oldalán lehet.” (*Labdarúgás* 1967. május) Persze, aztán meg gyakran dicsérte: éppen Novák Dezső volt a Tanár úr egyik kedvenc játékosa.

„Nem hiszem, hogy megbántódnának akár a tokiói, akár a mexikói társak, de el kell ismerni, a Rómában szerepelt olimpiai csapatunk volt – papíron – a legjobb. (...) Nem vagyok oda labdarúgótudásomtól, de úgy érzem, az eddigi kilenc válogatottságnál

A három búcsúzó: Albert, Novák, Rákosi

elleni győztes döntőben (2-1) nem játszott a Megyeri úton, ellenben 1966-ban ott volt a Győri ETO elleni mindkét kupafináléban (1:1, 2:3), az elbukott másodikon ő lőtte a Fradi egyik találatát. A ligaküzdelmek lefújását követően 1961–1962-ben bronz, 1963-ban bronz, 1965-ben ezüst, 1966-ban ezüst, 1969-ben bronz, 1970 tavaszán ezüst, 1970–1971-ben ezüst került a vitrinébe. A nemzetközi mezőnyben is futotta két bravúrra: 1965-ben Vásárvárosok Kupáját nyert az FTC-vel Torinóban, 1968-ban ezüstérmes lett ugyanezen a sorozaton.

Visszavonulását követően edzőként folytatta, egyik interjújában összefoglalta ars poeticáját: „Csanádi Ferenc segítőként már négy évvel ezelőtt ott ültem a Ferencváros kispadján. (...) Sőt, egy Fradi–Pécs mérkőzésen kényszerhelyzetből egyedül láttam el az edzői teendőket. A Dunaújvárosnál edzősködni, úgy érzem, legalább olyan tekintélyes feladat, mint a legjobb csapatoknál. Nem az számít, hol dolgozunk, hanem hogy – hogyan? Az én csapatom ma mindenekelőtt a lelkesedésével, nagyobb akaraterejével fektetheti két vállra ellenfeleit. Az edzőnek ilyen helyzetben még fokozottabban kell a játékosaival foglalkoznia. Kicsit pszichológusnak kell lennie. Arra törekszem, hogy minél közelebb kerüljek a labdarúgókhoz. Nem csak »hivatalból« érdekel a pályán kívüli sorsuk.” (*Labdarúgás 1977. március*)

Novák Dezső pályafutása – trénerként: FTC (tartalékcsoport, 1972–1976 – egy bajnokot vezetődő, 1973), Dunaújvárosi Kohász (1976–1980), FTC (1980–1983), Bajai SK (1984–1985), Volán SC (1985–1986), magyar olimpiai válogatott, egyben a magyar válogatott pályaedzője is (1986–1987), Haladás VSE (1987–1988), FC Deutschkreutz (1989–1990), magyar olimpiai válogatott (1990–1992), FTC (1994–1996), FTC (labdarúgó-szakosztályi igazgató, 1996–1997), al-Ittihad (1997).

Sikerei: háromszoros magyar bajnok (1980–1981, 1994–1995, 1995–1996), Magyar Kupa-győztes (1995), Szuperkupa-győztes (1995) a Ferencvárossal. Legnagyobb nemzetközi edzői sikereként 1995 őszén a Bajnokok Ligája csoportkörében irányította a IX. kerületi zöld-fehéreket. Ha összeadjuk a futballistaként és a trénerként elért bajnoki címei számát, akkor elmondhatjuk, hogy Schlosser Imrével párban – a maguk 7-7 aranyérmével – a klub valaha volt legeredményesebb tagjai.

1974-ben megkapta az FTC örökös bajnoka elismerést. 1981-ben az Év edzője, 1996-ban mesteredző lett. 2004-ben Nagykölked a díszpolgárává választotta. (www.vas megye.hu)

Novák Dezső 2014. február 26-án gyógyíthatatlan betegség következtében hunyt el Budapesten.

Jenei Imrével, akinek szövetségi edzőként segítette a munkáját

Nagy Bélával, a nagyszerű baráttal, a legendás krónikással

Ezüst Nyíl, az elmúlt negyven év legnagyobb Fradi-kedvence

Nyilasi Tibor 1955. január 18-án, egy keddi napon született Várpalotán. Magassága 189 cm, versenysúlya 76 kg. Szüleivel hamar visszaköltözött a fővárosba, mert a család eredetileg Budapestre való. A II. kerületi Medve utcai általános iskolába járt. „Talán még óvodás voltam, amikor a II. kerületben, a Vízivárosban megszálltuk azokat a területeket, ahol futballozni lehet (...) egyszer jött valaki, s hívott bennünket az Úttörő-stadionba, arra a csodálatos helyre. Emlékszem, a felvételin az volt a döntő, ki mennyit dekázik, én 17-et tudtam. Tízéves voltam, mindenki Albert szeretett volna lenni – én is. Mindent elkövettem, hogy fejlődhesek, lestem a nagyokat, próbáltam utánozni őket. Életem nagy vágya teljesült” – mesélte később, a *Labdarúgás 1978. februári* számában.

1965 augusztusában kezdett járni a Margitszigetre, az edzésekre, 1970-ig Bujtor Sándor keze alatt az Úttörőstadion csapatában játszott. Az ÚSC volt az egyetlen klubja itthon – a Ferencvároson kívül. Színeiben 68 mérkőzésen 124 gólt könyvelhetett el.

Édesapja (Nyilasi János) a *Nyíl, az ezüstcipős gólkirály* című könyvben megjelent statisztikáiból tudhatjuk azt is, hogy az első igazolást, 88 Bp. – XIII. 638948-as számmal, 1966. február 23-án állították ki a fia részére.

Tibor 14 évesen már 180 centi magas volt, és 46-os cipőt viselt. De nemcsak testméreteivel tűnt ki, emelkedett a társai fölé, a tudására felfigyeltek a Ferencvárosonál. Kertész János edző 1971 júliusában átigazolási lapot tett elé, a tizenhatodik évében járó kamasz pedig boldogan öltözött zöld-fehérbe. A Fradi-ifiben is a legjobbak közé számított, noha ott már nagyságrendekkel erősebb mezőnyben játszhatott. Társai közül például Forintos József, Onhausz Tibor, Staller János, Vad István és Viczkó Tamás is eljutott az első osztályig, Rab Tibor és Magyar István a nagyválogatottságig. Nem is szólva az egy korosztállyal idősebb Ebedli Zoltánról, akivel ugyancsak játszott együtt – már abban az időben is. És ha nem ütközött az időpont, zászlókat lobogtatva, harsányan buzdították a „nagyokat” a B-középsben, amelynek keménymagja akkortájtban a Népstadion P szektorában állomásozott.

Rákosi Gyula tréner kezei alatt hamarosan ifjúsági válogatott lett. 1973 áprilisában a magyar csapat ötvenezer néző előtt 3-0-ra megverte az osztrákokat a Népstadionban. Nem csoda: a Szabó Ferenc, Töröcsik András, Nyilasi Tibor és Pogány László alkotta kvartett rohamozta a vendégek kapuját!

Néhány nappal később az ifjúsági bajnoksapat egyik ásza – aki korábban helyet kapott már a tartalékcsoportban is – a Komlói Bányász elleni bajnoki mérkőzésen, 1973. május 19-én bemutatkozott az NB I-ben. Engelbrecht Zoltán helyére küldte be Csanádi Ferenc mester – az volt a csatár 243 hazai bajnoki meccse közül az első.

A következő hónapokban megvetette a lábát az FTC-ben, behívták az utánpótlás-válogatottba is. A Moór Ede által irányított csapattal, miután 1974 tavaszán a brazilokat is legyőzték 2-0-ra, 1-1-es döntetlen után, csupán rosszabb szögletaránnyal veszítettek el Európa egyik legjelentősebb utánpótlástornájának, a touloninak a döntőjét a lengyelekkel szemben. A sorozat legjobb játékosának Nyilasi Tibort választották.

A zöld-fehérekkel 1974-ben és 1976-ban is megszerezte a Magyar Népköztársasági Kupát. (Az elsőn, a Komlói Bányász elleni 3-2-ön nem játszott, a másodikon, az MTK-VM elleni 1-0-n végig a pályán volt.) A két finálé között pedig a fiatal gárda egyik vezéregyéniségeként a KEK-döntőig menetelt. 1975. május 14-én tagja volt a Dinamo Kijev ellen Bázelen veszítő (0-3) tizenegyesnek. Jegyezzük meg: a kor valóban egyik legerősebb egysége előtt kényszerültek kapitulálni!

Nyilasi Tibor számára újabb ugrást jelentett a Baróti Lajos vezette A-válogatott teheráni túrája, az irániak ellen bemutatkozhatott a legjobb gárdájában. A következő, az osztrákok elleni meccsen megszerezte az első gólját a nemzeti tizenegyesben, majd 1975. október 19-én egész Európával megismertette a nevét: öt gólt szerzett Szombathelyen, a Luxemburg elleni Eb-selejtezőn. Nem érdemtelenül kapott voksot 1976 végén az Aranylabda-szavazáson. (Pályafutása során ötször, 1976-ban, 1977-ben, 1981-ben, 1983-ban és 1985-ben kapott jelölést a *France Football* anketáján. Ezzel Albert Flórián és Bene Ferenc mögött, Puskás Ferencsel holtversenyben harmadik a magyarok között.)

A futballista ifjúként (is) rendre önkritikusan vallott magáról: „(...) a tanulásra jobban oda kellett volna figyelni. Második szakközépiskolás voltam, amikor kimaradtam. (...) Nagyon kellemetlen.” (*Labdarúgás 1974. október*) „Sajnos, talán a méretem miatt, de meglehetősen lassú vagyok.” (*Labdarúgás 1975. augusztus*) Korábban megjegyezte, hogy az 1974-es világbajnokságon Johan Cruyff játéka tette rá a legmélyebb benyomást. (*Labdarúgás 1974. október*) Érdekes lehet Bozsik József véleménye: „Rohamléptekkel tör előre – nem véletlenül. Kitűnően cselez, elég nagy területen játszik, jól alkalmazza a váratlan, 30-40 méteres keresztlabdákat. Fejjel úr a pályán, helyzetbe hozó és helyzetfelismerő képessége magas szintű. Még többet adhat, ha a bal lábát is tudja a jobbhöz hasonlóan használni és mozgékonyabbá válik. Nem lassú játékos, de rövid távokon jelentősen gyorsulnia kellene.” (*Labdarúgás 1975. november*) A témában megszólalt Sebes Gusztáv, Bozsik Cucu hajdani „főnöke” is: „Hadd büszkélkedjek azzal, hogy Nyilasi egy kicsit a saját felfedeztetemnek tartom. Srác volt még, amikor a kelenföldi kispályán játszva felfigyeltem rá, le is küldtem érte a fiamat, és a lakásunkban jól elbeszélgettünk Tibivel. (...) alkata és felfogása is sok mindenben hasonlít Orthéra.” (*Labdarúgás 1979. május*)

Fotó: Labdarúgás

A ferencvárosi kedvenc

NY

Nyilasi 1976-ban nyert először bajnoki címet a Ferencvárossal, utána a Dynamo Dresden elleni BEK-meccsen súlyos fejsérülést szenvedett, s közel féléves kihagyásra kényszerült.

Ősszel ellenben kiharcolta a válogatottal a vébészereplést. A média szavazatai alapján egyébként bekerült 1976–1977-ben Az év csapatába. *(Labdarúgás 1977. július)*

Az argentinai Mundial előtt jósolt. Utóbb kiderült, vátesz volt a szavaiban: „Szerintem, ha jól kijön a lépés, Törőcsik, sőt Pintér is a figyelem középpontjába kerülhet.” *(Labdarúgás 1978. május)*

Baróti Lajos szövetségi kapitány mondta róla, a rá jellemző óvatos diplomáciával: „Változatlanul az a véleményem, hogy a magyar labdarúgás egyik legnagyobb tehetsége. Egyedülálló középpályás, gólok vannak fejében, lábában. Sajnos 1977-ben sok sérülés zavarta, ebből adódóan sok edzése kimaradt, hullámzó teljesítményei az edzéskihagyásokból adódó erőnléti problémákra vezethetők vissza. Nagyon remélem, hogy 1978-ban már zavartalanul dolgozhat, s akkor a mindenki által elismert Nyilasisit láthatjuk újra a pályán. Hangsúlyozni szeretném érdemeit a válogatott továbbjutásában, középpályásaink közül a legeredményesebb. Kitűnő a földön való játékban is, nagyszerű az összjátékérzéke. Törőcsikkel remekül megértik egymást.” *(Labdarúgás 1978. január)*

A Mundial első mérkőzésén nem tudta elviselni az argentinok, elsősorban Daniel Passarella provokációit. Buenos Aires-i kiállításáról elmondta: „Ha arra a meccsre gondolok, mindig ér-

Gól a bécsi Austria mezében a berlini Dynamo ellen

NY

Az utolsó válogatottság, Cardiffban. Nyilasi jobbján a társak: Disztl Péter, Nagy, Garaba, Détári, Disztl László, Sallai, Hajszán, Esterházy, Róth és Péter

zem a tehetetlenséget... Nem nyerhettünk... (...) Ami pedig Garridót illeti... Néhány éve üzent Puhl Sanyival, hogy ha kicsit tovább bírjuk az argentin nyomást, nem állít ki bennünket...” (6:3 *Futballmagazin* 2005. augusztus)

A franciák elleni összecsapáson, Mar del Platában, ugyan újra játszhatott, de a hazaérkezés után az MLSZ eltiltást rótt ki rá, s csak 1979 márciusában szerepelt újra a válogatottban. Csupán négy mérkőzésen, utána (egy hónappal azután, hogy dr. Lakat Károly szövetségi kapitány lecserélte Bécsben, a válogatott meccsen, majd egy ország vitatkozott azon, hogy „Tibi földhöz vágta, vagy elejtette-e a csapatkapitányi karszalagot?”) 24 évesen, 1979. október 25-én bejelentette a visszavonulását. Szerencsére Szepesi György és Sándor Károly rövidesen rá tudta beszélni szándéka megváltoztatására, és 1980. március 15-én, a Salgótarjáni BTC elleni bajnoki meccsen győztes góllal tért vissza. A nyártól pedig karrierje legjobb hazai szezonját futotta. Az 1980–1981-es évadban magyar bajnok, gólkirály és európai ezüstcipős lett. (A *Képes Sport* például már aranycipősként ünnepelte, nem számítva arra, hogy a bolgár Georgi Szlavkov a magyar bajnokság vége után, a bolgár idény utolsó fordulójában megtáltosodik, s megelőzi – aligha teljesen tiszta körülmények között.) Néhány héttel később meghívást kapott az Európa-válogatottba, 1981. augusztus 18-án játszott Prágában, a csehszlovákok ellen a kontinens alakulatának citromsárga mezében. 1981 végén az MLSZ Az év játékosának választotta.

Nyilasi Tibor és Mészöly Kálmán nyilatkozik Ferihegyen

Pályafutása második világbajnoksága az 1982-es, spanyolországi volt, két gólt szerzett három mérkőzésen (mindkettőt a salvadoriak ellen). Az argentin–magyaron villogó Maradonáról nyilatkozta: „Emlékeimben úgy maradt meg az a meccs, hogy libasorban üldöztük Maradonát, de csak díszkísérettel szolgálhattunk a produkciójához.” (6:3 *Futballmagazin* 2005. augusztus)

A következő idényben klubcsapatával második lett a bajnokságban a Rába ETO mögött. Az összesített mérlege a hazai pályafutása során (a két bajnoki arany mellett) öt ezüstérem (1972–1973, 1973–1974, 1978–1979, 1981–1982, 1982–1983) és két bronzérem (1974–1975, 1976–1977). Csak az 1977–1978-as és az 1979–1980-as idényben nem zárt a Fradival a képzeletbeli dobogón. A Csepel SC ellen, 1983. június 11-én játszotta utolsó bajnoki meccsét az FTC tagjaként. Mindent egybevetve 383 mérkőzésen 220 gólt jegyzett zöld-fehérben, bajnoki mutatója: 243/132. Mindmáig az egyetlen futballista, aki kétszer is kiérdemelte a *Népsport*, illetve a *Nemzeti Sport* maximális, tízes osztályzatát. (1979. március 14-én négy gólt ért el a Tatabánya, 1980. október 26-án hármat a bajnoki címvédő Bp. Honvéd ellen.)

1983 nyarán felcsapott légiósnak, fradista létére lila-fehérbe öltözött. Az érte 6,5 millió schillinget fizető bécsi Austria profija – s sztárja lett. Már az első évében osztrák gólkirályi címet szerzett. Öt szezont játszott légiósként, és zsinórban nyert három bajnoki címet (1983–1984, 1984–1985, 1986–1986). Egyszeres kupagyőztes volt Ausztriában, 1986-ban büntetőkkal megverték a tróféáért a Rapidot, azonban 1984-ben és 1985-ben elbukta társaival az Osztrák

Kupát, és mindkétszer a fővárosi rivális zöld-fehérek ellen. 1983 és 1988 között 176 hivatalos mérkőzésen 111 gólt szerzett a „violáknál”. (A bajnokságban 121/81 a mérlege). Annak ellenére hűséges maradt a császárvárosiakhoz, hogy az őt hívó Girondins Bordeaux-nál kétszer annyit kereshetett volna. 1988. május 14-én zárta le a játékos-karrierjét, az Admira elleni bajnoki találkozón. Mindössze 33 évesen.

Addigra már régen elbúcsúzott a válogatottól is, amelyben 1975. augusztus 10. és 1985. október 16. között 70 mérkőzésen 32 gólt szerzett. (*Dénes Tamás-Rochy Zoltán: A 700. után*) Részt vett két világbajnokságon (1978, 1982), a harmadikra gerincsérülés és talán némi meg nem értés miatt nem jutott el. (Meglehet, ha Mezey Györggyel nem kerül konfliktusba, nem következik be az irapatói összeomlás, mert a társaság egyik szellemi vezérének nem vitte el Mexikóba a szövetségi kapitány.)

Az egyéb reprezentációkban való szerepléseiről: 1972-ben és 1973-ban 15 találkozón hét gólt ért el a magyar ifjúsági válogatottban, 16-szor volt korosztályos Budapest-, nyolcszor ÉDOSZ-, háromszor serdülőválogatott. 1974 és 1980 között tizenegyszer szerepelt az utánpótlás-válogatottban, és hét találkozót ért el a színeiben. 1976-ban utánpótlás Európa-bajnoki ezüstérmet szerzett, a szovjetek elleni döntő első összecsapásán (1-1) ő lőtte a magyar gólt. 1976-ban és 1983-ban egyszer-egyszer képviselte a budapesti nagyválogatott színeit. 1976 és 1983 között az A-válogatott keret huszonhét (nem hivatalos) összecsapásán huszonháromszor talált az ellenfelek hálójába. (*Rochy Zoltán gyűjtése*)

1984-ben az FTC örökös bajnoka címmel tüntették ki.

1990-től két korszakban irányította edzőként a Ferencváros csapatát. Rajta kívül mindössze Tóth Potya István, Blum Zoltán, Dalnoki Jenő és Novák Dezső mondhatja el magáról, hogy játékosként és trénerként is nyert bajnoki címet és Magyar (Népköztársasági) Kupát a Fradival. Az első korszak 1990. augusztus 10-től 1994. június 15-ig, a második 1997. június 28-tól 1998. november 28-ig tartott. Mindkettőt a Kispest-Honvéd, illetve a Kispest elleni mérkőzés zárta le. Nyilasi Tibor 254 találkozón ült az FTC kispadján (ezekből 171 volt bajnoki), és egy bajnoki címet nyert (1991–1992). Háromszor hódította el a Magyar Kupát (1991, 1993, 1994), valamint kétszer a hazai Szuperkupát (1993, 1994).

Az utóbbi negyven év legnagyobb Fradi-kedvence, akinek hajdanán tízezrek kiabáltak, hogy „Bólints, Tibi!”, a Sport TV megalakulása óta dolgozik a csatornánál szakkomentátorként. 2002 és 2007 között a Magyar Labdarúgó-szövetség utánpótlásért felelős szakfelügyelője volt. 2010 augusztusa és 2014 januárja között az MLSZ sportigazgatójaként tevékenykedett. 2013 januárjában tagja lett az UEFA szakmai bizottságának. Ezt követően az OTP Bank Bozsik-programban, a grassroots területén, az UEFA Futball Bizottságában és a Magyar Labdarúgás Fejlesztésért Alapítványban folytatta a munkáját. 2014. szeptemberben – Dárdai Pál szövetségi kapitány felkérésére – helyet kapott a válogatott szakmai stábjában.

Ő kapta az első tízest a Népsporttól

Páncsics Miklós Garán, bunyevác gyökerekkel rendelkező családban született 1944. február 4-én. Az ottani Kossuth TSZ és a futballcsapat, a megyei első osztályban szerepelő MEDOSZ rengeteget köszönhetett Jankó Endre elnöknek, és Páncsics is ebben a klubban kezdte. *(Labdarúgás 1965. február)* Ekként emlékezett vissza az indulására: „17 éves koromig jóformán csak az utcaválogatottban játszottam, s véletlen az is, hogy a Fradihoz kerültem. (...) Atléta voltam, és megyei ifjúsági bajnok távolugrásban. (...) Azt, gondolom, már kevesen tudják, hogy elsősorban Bukovi Marci bácsinak köszönhetem az egészet. 1961-ben ugyanis ő nézett meg, mielőtt döntöttek, hogy a klubnál maradhatok. Éppen ezért szeretettel gondolok rá ma is, akárcsak Mészáros Józsefre, Csanádi Ferencre és Szőke Jánosra. Mert ők négyen tanítottak meg a labdarúgás ABC-jére. Ha jól megy időnként a játék – az ő érdemük.” *(Labdarúgás 1967. június)* A 185 cm magas, 83 kilós labdarúgó 1961 tavaszán mutatkozott be a zöld-fehérek ifjúsági tizenegyében, majd 1963. augusztus 19-én debütált a nagycsapatban Komlón. Aztán néha játszott, gyakrabban nem, a helyét az első csapatban csak 1966-ban stabilizálta. Ennek az volt az oka, hogy addig rendre belül játszották, ellenben 1966. március 16-án balhátvédként szerepeltették. *(Labdarúgás 1968. február)*

Egy időben a távozás gondolatát fontolgatta, el akart menni az Üllői útról a Pécsi Dózsához, ám nem engedték. „(...) legfőbb erénye ma is a hallatlan akaraterője. Ez segítette valóban ahhoz, hogy pótolni tudja a gyerekkorban elvesztett alapokat, ami a darabosnak tűnő mozgást okozta.” *(Labdarúgás 1967. július)* Ifjúkorának háttérhátvédeként a portugál Germano és az olasz Maldini voltak. Legszívesebben Arthur Miller, Berkesi András és Szilvási Lajos munkáit olvasta. „Engem nagyon nyugtat a könyv. Nem mintha ideges lennék. Sőt, néha talán túlzottan is nyugodt vagyok. Azt hiszem, ennek köszönhetem, hogy sem kiállítva, sem figyelmeztetve nem voltam még életemben, nem mondom, szabadrúgást már rúgtak néhányat miattam” – árulta el magáról. *(Labdarúgás 1967. július)*

A szakma jellemzése: „(...) szembetűnő, hogy a szélsőhátvéd helyén is otthonosan, magabiztosan mozog, de még inkább az, hogy milyen gyors, legalábbis hosszú távon. Említést érdemel, hogy sem a ki-tűnő Jair, sem Molnár nem tudta őt lefutni.” *(Labdarúgás 1966. július)*

Illovszky Rudolf szövetségi kapitány véleménye: „(...) nagyon tehetséges hátvéd, aki sokat fejlődött. Nem is olyan régen még csak az utánpótlás-válogatottban játszott. Én hívtam meg az A-keretbe. Neki egyelőre még a B-csapatban a helye. Ott kell rutint szereznie, aztán később biztos lesz még nagyválogatott is.” *(Labdarúgás 1967. augusztus)*

Két hónappal később, október 29-én, az NDK elleni lipcsei Eb-selejtezőn középhátvédként debütált a nemzeti tizenegyben (0:1). 1973. szeptember 26-ig harminchétszer hallgathatta a Himnuszt címeres dresszben, ám bár a képességei alapján ez a szám lehetett volna jóval nagyobb is. Az 1972-es belgiami Európa-bajnokságon 4. helyen végzett a válogatotttal, a belgák elleni mérkőzésen súlyosan hibázott. Pedig akkoriban volt pályafutása csúcán, 1972 áprilisában elsőként érdemelte ki a maximális tízes osztályzatot a *Népsport*tól. Élete talán legjobb játékát 1971 nyarán, a világbajnok brazilok ellen nyújtotta a Maracanában (0:0). A *Népsport* tudósítója így magasztalta a teljesítményét: „Pánics az egész mezőny egyik kiemelkedő labdarúgója volt. Meginálás nélkül játszott, klasszizsmegoldásokat alkalmazott, mindenkit utolért, kitűnően fejtelt.”

A belgiami Európa-bajnokságon Paul Van Himsttel

Az FTC-vel három bajnoki aranyat (1964, 1967, 1968) és egy Magyar Népköztársasági Kupát (1972) nyert. (Megjegyzés: Tatabányai Bányász elleni győztes fináléban nem játszott a Mogyer úton, ahogyan az 1964–1965-ös diadalmas VVK-menetelésen sem jutott szóhoz.)

Az NB I-ben fradistaként kapott egyéb érmeiről: 1965-ben ezüstöt, 1966-ban ezüstöt, 1969-ben bronzot, 1970 tavaszán ezüstöt, 1970–1971-ben ezüstöt vehetett át. 1967-ben a bajnokságban nyújtott teljesítménye alapján bekerült Az év csapatába. (*Labdarúgás 1967. november*) 1968-ban Vásárvárosok Kupája-döntőt veszített a Leeds United ellenében a Fradival.

Az újságokban gyakorta megdicsérték a produkcióit: „Abszolút magabiztossága, nyugalma, remek helyezkedési érzéke, fejjátéka” a ferencvárosi védelem „szellemi vezérévé” tette. (*Képes Sport 1968. szeptember 3.*) „Sallangmentes, megszokott, megbízható játékát játszotta a 90 percen át. Jól tartotta a rendkívül veszélyes Veselyt, igyekezett őt már a labda megszerzésében meggátolni. Gyakran előretört, s ilyenkor a legtöbb labdája jó helyre ment.” (*Képes Sport 1969. május 27.*) A Magyarország–Csehszlovákia (2:0) világbajnoki selejtező után jelent meg róla a bírálat.

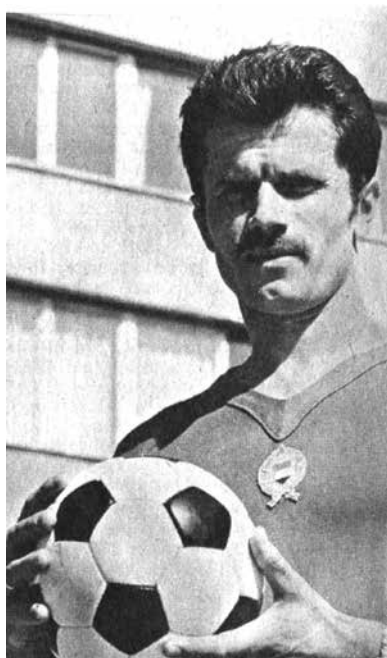
1969-ben, majd 1970-ben is bekerült Az év csapatába a *Labdarúgás* anketján. A *Képes Sport*-nál az első négy évben (1969–1972) kivétel nélkül bekerült Az Őn tizenegyébe az év végi szavazáson. A *Népsport* osztályzatai alapján 1969-ben ő lett a legjobb mezőnyjátékos, 1970 tavaszán mindenkit megelőzött, 1970–1971-ben és 1971–1972-ben a legjobb középhátvédnek bizonyult.

A nagyválogatott mellett 1963-ban hatszor volt ifjúsági válogatott. 1963 és 1967 között tizenegyszer szerepelt az utánpótlás válogatottban, s két gólt ért el a mezében. 1967-ben kétszer a B-válogatottban lépett porondra. 1967 és 1972 között hétszer vetették be a Budapest-válogatottban. 1968-ban az olimpiai együttes kilenc összecsapásán játszott, tagja volt a Mexikóban aranyérmes tizenegynek. 1972-ben ezüstérmet szerzett a müncheni olimpián, és a gárda mind a nyolc mérkőzését végigjátszotta. (Ebből négy hivatalos válogatott találkozónak is számít.)

1967 és 1973 között az A-válogatott keret tizenkilenc (nem hivatalos) nemzetközi meccsén egy találatot könyvelt el. (*Rocho Zoltán gyűjtése*)

Amikor a Ferencvárosnál gondjai támadtak, úgy hírlétt, az Újpesti Dózsa szívesen erősítené meg vele a védelmét. Sokáig tartotta magát a vélelem, hogy a lilák európai kupasikeréhez éppen Páncsicsra lett volna szükség.

1974-ben a Ferencváros örökös bajnoka címmel tüntették ki, különös, hogy épp akkor igazolt a Bp. Honvédhoz. A piros-fehérekkel az 1974–1975-ös bajnokságban és a Közép-európai Kupában ezüstérmet szerzett. (Az SSW Innsbruck ellen csak a kinti fináleban kapott szerepet.) Arról, hogy miért hagyta ott a Ferencvárost, leszögezte: „Dalnoki kijelentette, hogy inkább Gerendást visszahívja az öregfiúk csapatából, mintsem engem játszasson... Nem veszünk össze. Egy azonban tény, Dalnokinál tört meg a pályafutásom. Rossz szájjal gondolok vissza az utolsó két évre, amit a zöld-fehéreknél töltöttem. De azért a szépre is emlékezem. Csodálatos éveket éltem át a Fradiban”. (*Labdarúgás 1977. szeptember*)

Bár Kispesten jól játszott, és „(...) 1974 őszén a Honvéd védelme kapta a legkevesebb gólt az NB I-es csapatok között, mégis a szakvezetés azt mondta, hogy nincsenek megelégedve a teljesítményemmel. Nem sokkal később közölték velem, hogy a formámtól függetlenül többé nem kerülhetek be az első csapatba. Értelmetlenné, céltalanná vált minden.” (*Labdarúgás 1977. szeptember*) Amikor a katonacsapat irányítói leírták, megkereste az újonc Székesfehérvári MÁV Előre, de ő inkább az NB III-as Bp. Építőket választotta. Hogy miért? „A Beton és Vasbetonipari Művek jogi osztályán dolgozom. Egyrészt innen az összefüggés. Másrészt régi játéktársam, Thomann Antal, az Építők edzője hívott. Levezetésnek nem rossz egy kisegyesület. (...) Nem érzem öregnek magam. Amíg gyorsabban tudok futni a húszéveseknél, és nem érzek fáradtságot játék közben, addig csinálom. (...)” (*Labdarúgás 1977. szeptember*) A jövőjéről kifejtette: „Nincs (...) edzői papírom. Még válogatott játékos koromban jártam a TF-re, oktatói tanfolyamra. A válogatott mérkőzések miatt néhány előadásról távolmaradtam. Ezért több társammal együtt kizártak a tanfolyam hallgatóinak sorából. Az Eötvös Loránd Tudományegyetem, amely nem sportszerv, tudomásul vette hiányzásaimat...” (*Labdarúgás 1977. szeptember*) Tudni kell, hogy a budapesti szerb-horvát nyelvű gimnáziumban érettségizett 1962-ben, majd felvételizett a pécsi Közgazdaságtudományi Egyetemre, de nem vették fel. (*Labdarúgás 1968. február*) 1976-ban az ELTE Állam- és Jogtudományi Karán szerzett diplomát. (*Ki kicsoda a magyar sportéletben? II*)

A Budapesti Építők egyesületét 1977-től 1981-ig erősítette. 1981-től egy évig az MLSZ főtítkárhelyettese, majd 1982-től 1984-ig a főtítkára volt. 1988-ban a magyar teremlabdarúgó-válogatott menedzsereként dolgozott. 1995-től 1997-ig a Sopron vezetésében vállalt szerepet. 1997-től 2000-ig a Ferencváros labdarúgó-szakosztályának menedzserigazgatójaként tevékenykedett.

Dr. Páncsics Miklós 2007. augusztus 7-én halt meg Budapesten.

Szelíd virtuóz a Viharsarokból, akiből a csabai futball non plus ultrája lett

A *Labdarúgás* 1974. novemberi számában így mutatta be Pásztor Józsefet az olvasóinak: „(...) középpályás. A Szabolcs megyei Vencsellőn (ma Gávavencsellő – *a szerzők*) született 1954-ben (március 20-án – *a szerzők*), ott végezte az általános iskolát, majd cipész szakmát tanult, jelenleg szakközépiskolába jár. 1970-ben Tóth Károly testnevelő tanár keze alatt kezdett el futballozni Vencsellőn, a megyei I. osztályból (Vencsellői TSZ SK – *a szerzők*) került az NB I-be. Szerény, szorgalmas fiatalember, jól bírja a fokozott megterhelést. A játék szervezésében jeleskedik, védekezésben és a támadójátékban még fejlődnie kell.” Majd a riporter átadta a szót a fiúnak: „Vencsellőn hetenként két edzésünk volt, itt naponta kettő. Nehéz volt megszokni, de bírom, jólesik”.

Bozsik József véleménye: „Példája is mutatja, hogy a magyar pályákon még mindig vannak nagy tehetségek. Előjött az ismeretlenségből és klasszikus mozgásával, cselezőkészségével, játékszervezésével, látásával egykettőre feltűnést keltett. Erősödni kell. A jövő nagy középpályása lehet.” (*Labdarúgás* 1975. november)

„Mindkét lábbal jól cselez, minden helyzetben ura a labdának, de a fejjátékáért még nem sok dicséretet kapott az edzőjétől. (...) Azt az elvet vallja, hogy helyette mindig a játéka, a teljesítménye beszéljen. Nőtlen. Szerinte azért, mert az egész megyében nincs olyan lány, aki hozzámenne.” (*Labdarúgás* 1976. november)

Kevesen tudják a 172 cm magas, 67 kg versenysúlyú fedezetről, hogy valamivel a csabaiak megkeresése előtt kopogtattak házuk ajtaján a DVSC, a Diósgyőr és a Nyíregyháza megbízottai, ám a család úgy döntött, hogy a vékonyka legény kerüljön inkább a Viharsarokba, ahol azóta is él. Akkor jutottak fel a lila-fehérek az élvonalba, és új igazolásuk azonnal debütált az első csapatukban. Rögtön nagy kedvenc lett, az Előre szurkolói imádták virtuóz technikájáért, játékintelligenciájáért. Magyarországon azt követően sohasem játszott más klubban, és 1987-ig 361 bajnoki találkozón 45 találatot jegyzett. Legjobb eredménye a „violákkal” az 1984–1985-ös idényben (ismét újoncként) elért hatodik helyezés volt. 1978-ban Az év játékosa volt a *Népsport* osztályzatai alapján. Akkor már középpályást játszott, előtte egy idénnyel a hatodik helyen végzett összesítésben, s megnyerte a középcsatárok (!) posztonkénti rangsorát.

Külföldre szerződve 1987-től 1989-ig a svájci Winterthur, majd 1990-től 1991-ig a belga FC Torhout légiósa volt. Közte egy szezont erejéig visszatért a Békéscsabához (1989–1990).

Egyik interjújában beszélt a labdarúgásról alkotott elveiről: „Ez egy olyan sportág, ahol borzasztó sokat kell gyakorolni. Az ember hozzáteszi a saját igyekezetét a tíz másikéhoz, így lesz jó egy csapat. Azt gyanítom, hogy körülbelül húsz százalék adottság szükséges, a többi nyolcvan pedig az edzéseken múlik (...) Johan Cruyff a példakémem. Nem volt robusztus alkat (mint én sem), de mindig azt tette, amivel a csapat hasznára lehetett, tették, ahová tették csapaton belül.” (*Labdarúgás* 1979. március)

A Paszinak becézett örökmozgó a válogatottban 1976. szeptember 22. és 1980. november 18. között kilenc mérkőzésen egy gólt szerzett. Azt az egyet viszont nem akárkinek, hanem

Rinat Daszajevnek, a szovjet válogatott kapusának rúgta a Népstadionban.1980. augusztus 27-én, a találkozó 12. percében egy szabadrúgást bombázott be 17 méterről, jobbal. Más lapra tartozik, hogy a Szbornaja cserébe négyet vágott a mieinknek (1-4)... (Dénes Tamás–Rochy Zoltán: A 700. után)

Nem csupán a nagyválogatottban számítottak rá, 1974 és 1981 között tizenkétszer jutott szóhoz az utánpótlás-válogatottban, s egy gólt könyvelhetett el a színeiben. 1975-ben egyszer ligaválogatott volt. 1978 és 1981 között háromszor játszott a B-válogatottban. 1974-ben egyszer, 1979-ben kétszer, 1980-ban hatszor az olimpiai gárdában vetették be. 1980-ban és 1982-ben egyszer-egyszer az A-válogatott keret nem hivatalos mérkőzésén küldték pályára, s egyszer betalált a kapuba. 1983-ban kétszer viselte a Budapest-válogatott felszerelését, noha sohasem igazolt fővárosi alakulatba. (Rochy Zoltán gyűjtése)

Visszavonulását követően trénerként dolgozik. 2015-ig öt periódusban (1991–1996, 1997–1998, 2002, 2010–2012, 2013–2014) irányította Békéscsaba elsőszámú favoritját. Ha égett a ház, mindig Pásztorra bízta az oltást a grémium. (Hol vezetőedzőként, hol szakmai igazgatóként tevékenykedett a Kórház utcában.) Közben vezette a Gyulai Thermál FC (2002–2005), a Csorvás (2006), az Orosháza (2006), a Békési FC (2006–2007) és a Jamina SE (2007–2010) foglalkozásait is.

A lila-fehérekkel 1993 és 1995 között kétszer ötödik (1992–1993, 1994–1995), egyszer pedig bronzérmes (1993–1994) helyen végzett az élvonalban. Edzőként hajdani mesterétől, Csank Jánostól leste el a legtöbb fortélyt. (www.beol.hu/bekes/sport)

Az 1912-ben alapított viharsarki egyesület centenáriumiának tavaszán a drukkerek megválasztották a klubtörténet legjobbait, s voksoltak a számukra legemlékezetesebb labdarúgó-mérkőzésre is. Pásztor József természetesen helyet kapott az All Star-tizenegyben (Gulyás István – Csató Sándor, Kerekes Attila, Láza János, Szenti Zoltán – Mracsó Mihály, Pásztor József, Szekeres József – Kulcsár Sándor, Németh Lajos, Szarvas János). Őt szavazták meg minden idők legjobb csabai játékosának és legjobb edzőjének. Ő dirigálta a kispadról az Előre FC-t a klubtörténet legparádésabbnak választott bajnokiján, a Ferencváros 1994. augusztus 20-i, 5-2-es legyőzésekor.

Hogyan kerül egy hernyótalpas cipő az ablakba?

Péter Zoltán Zalaistvándon született 1958. március 23-án. A családját egyáltalán nem érdekelte a futball, csak az egyik nagybátyja játszott a járási osztályban, Pókaszepteken. A későbbi válogatott védő is ott tette meg a kezdeti futballistalépéseket, méghozzá meglehetősen sikerrel, hiszen az általános iskola csapatával 1969-ben ezüstérmes lett az országos úttörő olimpián. *N. Pál József*, az ELTE irodalomtörténésze védett ellene Zalaszentiván iskolai válogatottjában, s tőle tudjuk, hogy Pétert gyerekként Malvinnak becézték, meg hogy „nem fordult, inkább kanyarodott”, mivel nem volt tökéletes a mozgáskoordinációja.

1971-ben került Zalaegerszegre, ott folytatta tanulmányait, miközben a Mező Ferenc Sportiskolában játszott. 1972-ben a sportiskola átkerült a ZTE-hez, és a tehetséges fiú előbb a serdülőknel, majd az ifiknél száguldozott. Eredetileg csatár volt, idővel balhátvéd lett belőle. 1976-ban érettségizett, akkor rögtön szerződést kapott a zalai klubtól. Abban az esztendőben debütált a kék-fehérek első csapatában. Egyszer sértődésből leállt fél évre, hogy népi tánccal múlassa az idejét. Annyi dalt megtanult a táncosok közt, hogy később ő lett a válogatott nótafája... Gyurkó Kálmán és Németh József csalogatták vissza a futballhoz. (www.zalatajkiado.hu)

„Hétszer játszottam az első csapatban az ősszel, s tagja lehettem annak az ifjúsági válogatottnak, amelyik az UEFA-tornán ezüstérmet nyert. Egy csapásra mindent elértem. Ilyen kitűnő esztendőre magam sem számítottam. De most jön a neheze. Gyökeret kell vernem az első csapatban, s ha minden sikerül, akkor ott lehetek az I. Ifjúsági Világkupa 16-os döntőjének mérkőzésein, Tuniszban. (...) a régi értelemben vett vonalszélső feladatkörét kellene nagyon jól ellátnom. (...) A mai tömör védekezés mellett a széleken vezetett akciók lehetnek eredményesek. De ennek begyakorlásához nagyon sok energia kell” – nyilatkozta. (*Labdarúgás 1977. február*) Valóban ott volt Tunéziában, ám nem aratott babérokat a gárda.

Péter Zoltán Ázsia válogatottja ellen

A nagyválogatottban történő bemutatkozása is sikerülhetett volna jobban, 1979. október 26-án 2-0-ra kikapott a nemzeti tizenegy a Népstadionban az Egyesült Államoktól. Ki is került a keretből egy időre. Aztán újból behívták, de pechje volt, egy műtét miatt lemaradt az 1982-es spanyolországi világbajnokságról. Élete legemlékezetesebb gólját 1985 januárjában, Hamburgban lőtte, az ő találatával vertük meg a csillagok sorát (Schumacher, Berthold, K-H. Förster, Littbarski, Matthäus, Magath, Briegel, K-H. Rummenigge, Völler) felvonultató NSZK-t 1-0-ra a hajókatasztrófa áldozatainak emlékére és a családtagjaik megsegítésére rendezett jótékonyági mérkőzésen. (A győztes gólt „szerző” különleges cipő sokáig kocsija hátsó ablakában „lakott”.)

Az 1986-os vében csak a szovjetek ellen játszott, mégpedig 63 perct. A kudarc okáról ezt nyilatkozta: „Volt egy felgyorsított ritmusú bajnokság, elmentünk egy magaslati edzőtáborba, bevezették a térsztaprogramot, arra hivatkozva, hogy a szervezet jobban fel tudja dolgozni, mint a húst. Teljesen leamortizáltak bennünket erőnlétiileg a világbajnokság kezdetére. (...) Fizikailag készen voltunk. Amikor megjöttünk a magaslati edzőtáborból, játszottunk egy zártkapus edzőmeccset az MTK-pályán a ZTE ellen. Kikaptunk 1-0-ra, de ezt egyetlen újság sem írta meg. Két héttel a világbajnokság előtt kiutaztunk Mexikóba. Délben rendezték a meccset, ehhez igazodva akkor edzettünk, negyven Celsius fokos hőségben.” (www.zalatajkiado.hu)

1987. október 14-ig összesen 28-szor öltötte magára a válogatott felszerelését, négy gólt szerzett. 1976-ban hatszor volt ifjúsági válogatott, s egy gólt könyvelt el. 1977-ben háromszor lépett pályára az ifik között, egy találatot ért el. 1977 és 1980 között huszonnégyszer viselte az utánpótlás-válogatott felszerelését, s egyszer talált a hálóba. Tagja volt az 1978-as touloni utánpótlástornát megnyerő, majd ugyanott 1979-ben bronzérmes szerző korosztályos válogatottnak. 1979-től 1984-ig tízszer játszott az olimpiai gárdában. 1979-ben kétszer a B-válogatottban is bevetették. 1981 és 1986 között az A-válogatott keret huszonnégy (nem hivatalos) találkozóján ötször vette be a kapukat. (*Rochy Zoltán gyűjtése*)

1987 nyarán épp a Balatonnál töltötte a szabadságát, amikor a *Népsportban* olvasta, hogy a klubvezetők eladták a First Viennának. A tudta és a bejegyzése nélkül. Zalaegerszegen havonta 6000 forintot keresett, Bécsben 15 ezer schillinget vehetett fel, viszont az osztrák válogatott társai a dupláját vihették haza. Úgy véli, sokkal többet is kaphatott volna a szerződéséért. Az elején nem ment neki a játék, „járási szintű futballistának” minősítették a bécsi lapok. Nem beszélt németül, sehogyan sem tudott kommunikálni. Aztán összeszedte magát, kezdte rugdosni a gólokat, és egyre inkább elfogadták a csapattársai meg a szurkolók. Eredetileg irányítóként szerződtek, Mario Kempest, az 1978-as világbajnok argentin válogatott ászát kellett volna pótolnia. Végül a beállós posztján kötött ki, ám onnét is igen eredményes tudott lenni. Négyéves kontraktusa volt (1987–1991), ellenben két év után, 1989-ben haza kellett jönnie, a porcos térde nem bírta a terhelést. Az első idényben negyedik, a másodikban ötödik lett a sárga-kékkel, 47 Bundesliga-mérkőzésen 14 gólt szerzett. Nem rossz egy „járási szintű” védőtől...

Átmenetileg a labdarúgást is abbahagyta. Egy ideig a nagylengyeli TSZ-ben pálinkát főzött, közben újból futballozni kezdett a ZTE-ben, mégpedig heti egy edzéssel, mert többet már nem vállalt. Egyszer Dunaújvárosban rúgott két gólt, utána azonnal kérte, hogy cseréljék le, tudniillik vissza kellett mennie a TSZ-be. „A gazdák türelmetlenek voltak, hozták a cefrét, dolgozni kellett. Jó gyümölcstermés volt abban az évben.” (www.zalatajkiado.hu)

1993 és 1994 között még játszott az ausztriai Eltendorfban. „(...) rokkant nyugdíjasként, asztmásan, hátsófal infarktus után, s egy ilyen térdel” – mondta. Az osztrák alsóbb ligás kalandok után egy mézfelvásárló cég alkalmazottja lett, miközben megszerezte az edzői papírokat. Garamvölgyi Lajos őt kérte fel másodedzőnek, amikor a ZTE kispadjára került, mi több, Strausz László mellett is ellátta ezt a funkciót, Tornyi Barnabásnak azonban nem kellett, mert ragaszkodott a saját emberéhez. Péter egy évig a ZTE ifjúsági csapatának tréningjeit irányította, aztán önként elment a klubtól. Lentiben, Sümegen és Szentgotthárdon is tevékenykedett, sőt Mihalecz István egy rövid időre visszacsalta a ZTE-hez is. (www.zalatajkiado.hu)

Péter Zoltán 2007-től 2012-ig a Nagypáli női együttesét készítette fel. 2014 óta egy másik női csapat, a Police Ola szakvezetője. Emellett MLSZ-ellenőr.

Csak a szociális otthon járt jól a világválogatott meghívójával

Pintér Sándor 1950. július 18-án született Pomázon. Magassága 174 centi, versenysúlya 79 kg. *(Irány Argentína! Labdarúgás különkiadás)* „Szegények voltunk, a szüleimmel vályogházban laktunk, egy szobában hatan” – mesélte 2011-ben *Burkovits Ferenc*szel beszélgetve, a *Magyar Hírlapban*.

Idézünk két további interjújából, amelyekben a kezdeteiről beszélt: „(...) apám 1960-ban levitt a toborzóra, ott tartottak, de sokáig inkább az iskolacsapatban játszottam. Tizennégy évesen eltörtött a lábam, elment a kedvem, csak barátaim unszolására tértem vissza a pályára, akkor már igazi csapathoz. Szerettem mindig edzeni, imádtam a labdarúgást, s kezdettől úgy véltem, ha már csinálom, akkor mindent bele. Nincs szebb, mint a beérkezés, a válogatottság, ha újra kisgyerek lennék, még inkább megtennék ezért mindent.” *(Labdarúgás 1978. február)*

„Egyébként sem tartozom a szerencsés fickók közé, már ami a lábamat illeti. Pomázi vagyok, s ott laktunk a pálya mellett. Talán mondanom sem kell, hogy kora reggeltől késő estig kergettük a sráccokkal a labdát. Jobbszélső voltam, elég jól ment a foci. Tizennégy éves koromban az MTK már felfigyelt rám. (Kisfiúként a kék-fehéreknek szurkolt. Egyébként 1950-es pomázi kortársai, gyermekkori barátai közül még ketten kerültek az élvonalba: Egervári Sándor a Bp. Honvédban, a SZEOL AK-ban és az MTK-VM-ben, Mikula Gábor a DVTK-ban játszott. Miként 1965-ben a bátyja, László is bemutatkozott az NB I-ben, az Ózdi Kohász tagjaként – a szerzők.) Eljöttek az egyik mérkőzésünkre engem megfigyelni, és... eltörtött a lábam. (A MAHART ellen – a szerzők.) Két évig a futball felé sem néztem. Bátyámmal tornáztam, súlyóztam. A *Sportolj velünk* füzetek hatására úgy döntöttünk, hogy szép fiúk leszünk, és izmainkat építgetjük. Aztán, úgy két év elteltével visszacsaltak a labdarúgáshoz. A »szépfülségből« az erős felsőtest maradt. Bevallom, nem láttam kárát! ... Ja, és a lábam... 1971. augusztus 28-án Barcelonában kifordult a térdem. Akkor már kezdett menni a játék a Bp. Honvédban... Három hónapot kellett kihagynom, és akkor összecsaptam egy edzésen Ruzsinszkyval. Utána operálni kellett. Összesen tíz hónap maradt ki, és éppen a legjobb korban! (...) Imádom gólt löni, de a munkabírásom miatt középpályás vagyok. És ott játszom, ahol a csapat érdeke megkívánja. (...) a bal lábam kissé gyenge, a fejjáték mehetne jobban, és a labdakezelésem is csak közepes... Az erények? Az akaratéro és a jó kondíció. (...) A magyar labdarúgás legnagyobb baja, hogy a legnagyobbaknak, akik mellett tanulni lehetne, balszerencsés a pályafutásuk. Albert súlyosan megsérült, Göröcs súlyosan megsérült... Így a fiatalok nem tudnak ki mellett felnőni, naggyá válni. (...) Budai Laci

Pintér gyorsan helyet követelt magának a Bp. Honvéd kezdőcsapatában

bácsi, a Kossuth KFSE edzője már figyelgetett Pomázon. Aztán 1969. februárban bevonultam katonának Szentendrére. Ott játszottam egy évig (a Kossuth KFSE-ben – *a szerzők*), és jöttem a Bp. Honvédba. 1970. január 13-án, pénteken öltöttem először magamra a Bp. Honvéd mezét.” (*Labdarúgás 1973. november*)

Bicskei Bertalan véleménye az ifjú csapattársáról: „Ügyes fiú Pintér! Erőszakos, helyzetbe tud kerülni, s nem fél a közelharcoctól. A kapusoknak sok keserűséget okoz majd.”

Az újonc önmagáról: „Megkaptam a szezonnyitón a 10-es számú mezt. Szeretném egyszer majd véglegesen birtokba venni.” (*Labdarúgás 1970. március*)

A válogatottban 1975. március 26-án esett át a tűzkeresztségen, és 1978. november 15-ig 39-szer erősítette a sorait. Címeres mezben két találatot ért el. (*Dénes Tamás–Rochy Zoltán: A 700. után*)

Baróti Lajos szövetségi kapitány az argentinai vébé előtt dicsérte: „Egy év alatt technikailag nagyon sokat fejlődött, így páratlan fizikai ereje, munkabírása még nagyobb hasznot hoz. A csapat erőssége, példás szorgalma további fejlődést eredményezhet. Támadásban, a 16-os táján több labda nélküli mozgással gólszerzésben is előbbre léphet. A labda elvesztése után rendkívül sokat segít a védelemnek. Kulcsemberekünk, nagy játékos-egyéniség posztján.” (*Labdarúgás 1978. január*) Természetesen részt vett a Dél-Amerikában megrendezett Mundialon, együttesünk mindhárom csoportmeccsét végighajtotta.

Kovács Ferenc (Baróti Lajost követte a szövetségi kapitány poszton) kategorikusan leszögezte: „Pintér a legjobb, de az eszményi a Pintér-Nyilasi ötvözet lenne. (...) egy ilyen játékos akár nemzetközi példát is jelentene.” (*Labdarúgás 1979. május*)

1971 és 1976 között kilencszer szerepelt az utánpótlás-válogatottban. 1976-ban „túlkorosként” utánpótlás Európa-bajnoki ezüstérmet nyert. 1975-ben két olimpiai selejtezőn pályára lépett a bolgárok ellen, mindkettő hivatalos válogatott mérkőzésnek is számít. 1975 és 1978 között az A-válogatott keret tizenhat (nem hivatalos) összecsapásán egyszer talált a hálóba. 1976-ban egyszer Budapest-válogatott is lehetett. Érdekeség, hogy a nagyválogatottban többször jutott szóhoz és több gólt szerzett (kettőt), mint az egyéb reprezentációkban összesen. (*Rochy Zoltán gyűjtése*)

Pintér Sándor 1970-től 1981-ig a Bp. Honvédot erősítette, összesen 247 bajnokit vívott a színeiben, és 30 gólt jegyzett. (*Dénes Tamás–Rochy Zoltán i.m.*) Az 1979–1980-as bajnokságban aranyat nyert a piros-fehérekkel, az 1971–1972-esben, az 1974–1975-ösben és az 1977–1978-asban ezüstérmet. Van egy Magyar Népköztársasági Kupa-ezüstje is (1972–1973), és a Közép-európai Kupában is nyakába akasztottak kettőt ugyanebből az éremfajtából (1975, 1978). A hazai és a nemzetközi találkozókön rendre elképesztően nagy futóteljesítményével kitűnő középpályás 1977-ben Az év labdarúgója lett az MLSZ jelölése alapján. (*Labdarúgás 1977. július*) Az 1977–1978-as idény végén a hatodik legjobb eredményt mondhatta a magáénak a *Népsport* osztályozókönyvében. Csak egy kiállítás miatti 1-es fosztotta meg (akárcsak a negyedik helyezett Töröcsiket) a győzelemtől.

Klubpályafutása csúcspontjaként az 1978–1979-es UEFA-kupa-menetelést emlegeti, nem véletlenül, hisz a Bp. Honvéddal az Ajaxot is kiejtették. A Pintér karrierjére emlékezők gyakran

Erőtől duzzadó játékával sok tisztelőt szerzett

a közvéleményt a futásról alkotott karakteres véleményével. A „szeret-e futni?” kérdésre lakonikus rövideggel, nemmel felelt, majd magyarázatként hozzátette: „Mert szenvedés. Ki szeret szenvedni?” S hozzáfűzte: „Nem azért futok, mert élvezem, hanem azért, mert tudom, hogy hasznos. Tudom, hogy futás nélkül nincs éljáterkos.” Tudatosságát jellemzi még egy mondata: „Télen felszedek egy-két kilót, hogy aztán a bajnoki rajt előtt tervszerűen leadva könnyűnek érezzem magam.” (Képes Sport 1977. április 26.)

1978. augusztusban César Luis Menotti, az alkalmi világválogatott edzője meghívta New Yorkba, ahol a Cosmos legénysége mérkőzött a földkerekség legjobb futballistáiból verbuvált csapattal. Két személy részére küldött az argentin mester repülőjegyet, plusz felajánlott 2000 dollár tiszteletdíjat is, de Pintért nem engedték kiutazni az illetékesek, ezért nem lehetett belőle világválogatott. (25 év 25 labdarúgó – Bp. Honvéd, Kispest-Honvéd) Más kérdés, hogy a tiszteletdíjat fel kellett ajánlania egy szociális otthonnak...

1982 nyarán a belga Royal FC Antwerpenhez szerződött. (Dénes Tamás–Peterdi Pál–Rocky Zoltán–Selmeci József: *Kalandozó magyar labdarúgók*) Egy rendkívül súlyos térdsérülés miatt fel kellett hagynia az aktív sportolással, tehát egyetlen bajnokit sem vívhatott a piros-fehér németalföldi klub mezében.

Visszavonulása után több vállalkozást vezetett, vendéglősként is próbálkozott, de eredeti szakmájában (autófényező) nem dolgozott. Az aktuális munkájával párhuzamosan kisebb honi alakulatok kispadján ült: Pilisvörösvár (2001), Tura (2003), Pomáz (2003), Budakalász (2004), Örkény (2006), Budakalász (2006–2007).

citálják, hogy ő nyerte a futballisták első mezei futóversenyét az Új Lóversenytéren. (Képes Sport 1975. február 4.) Győztesként hazavitt a szüleinek egy rádiót és egy subaszőnyeget. A Magyar Hírlapnak adott, fentebb idézett riportjában azt mondta: „Egyáltalán nem vagyok boldog, hogy felemlégetik. Kérdezem, mit tehetek én arról, hogy a lóversenypályán rendezték a négyezer méteres mezei futást? Aztán a kétkedőknek mondom, hogy amikor Belgiumban játszottam, ott hetente tartottak ilyen felméréseket.”

Különben már 1977 áprilisában, a Képes Sportnak adott interjújában meglepte

Tudott mosolyogni, pedig rengeteget szenvedett a pályafutása során

Verebes Rábájának szellemi vezére

Póczik József 1953. július 21-én született Budapesten. Magassága 176 cm, versenysúlya 74 kg. „(...) tagja volt az úttörő-válogatottnak, majd beválogatták az ifjúsági- és az utánpótláskeretbe. Miután átigazolt a Győri MÁV DAC-ból az ETO-hoz, szinte állandóan a figyelem középpontjába került.” (*Labdarúgás 1974. április*) Egyik oszlopa volt az ETO százszázalékos teljesítménnyel megyei bajnokságot nyerő ifjúsági együttesének. (*Labdarúgás 1970. szeptember*)

„Alig múltam tizenhat éves, amikor bekerültem az első csapatba. Legutóbb a Vasas ellen már a hetvenedik mérkőzésemet játszottam az első osztályban” – nyilatkozta az akkor 19 esztendőes középpályás. (*Labdarúgás 1974. április*) A vagongyárban dolgozott. Erről is beszélt: „Kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken kell bemennem. Autófényező a szakmám. Most a műszerészetet tanulom.” (*Labdarúgás 1974. április*)

Tehát 1970-től tartozott a zöld-fehérek első csapatához, sőt annyira jól ment neki a játék, hogy Lakat Károly dr. szívesen látta volna a müncheni olimpiára készülődő keretében is. Olyan érvek szóltak mellette, mint az 1971-ben a Vasasnak a Fáy utcában lőtt mesterhármasa. Ebben az időszakban a Rába ETO legjobb eredménye az 1973–1974-es szezon harmadik helyezése volt, akkor csupán az Újpesti Dózsa és a Ferencváros előzte meg a Farsang Ferenc által dirigált

Általában csak a fotósok kedvéért ült a kispadra

győrieiket. És épp a mestere fogalmazott meg róla kritikát: „Póczik félelmetes bal lába mögött ma még messze elmarad a jobb láb teljesítménye.” (*Labdarúgás – Őszi futballmagazin 1974*)

Akkortájt napirenden volt, hogy a tehetséges fedezetet elviszi az egyik nagy fővárosi klub. A Bp. Honvéd és a Vasas is megkereste, és Póczik bármelyikhez szívesen elment volna, ám egy ideig – egy koholt botrányvád miatt is – elaludt az ügy. A remek rúgótechnikájú középpályás végül már válogatott játékosként, 1976-ban került a Bp. Honvéddhoz. Ebben a periódusban érte el első klubsikereit, amelyet a Közép-európai Kupa második hely Belgrádban (1978), a bajnoki ezüst (1977–1978), valamint az UEFA-kupa-menetelés (1978–1979) tett még emlékezetesebbé. A piros-fehér szerelésben megívott 67 bajnokiján 12 találatot szerzett. (*25 év 25 labdarúgója – Bp. Honvéd, Kispest-Honvéd*)

1979-ben visszatért Győrbe, a Rába ETO-hoz, amelyben aztán élete legjobb formájába lendült. Ez már a Verebes-érában volt. Pedig nehezen indult a sikerszéria: 1980-ban csak a 13. helyen zárt a kislalföldi gárda. A klub vezérkara ezt követően nem hosszabbította meg Kovács Imre kontraktusát, s tárgyalni kezdett az új edző személyéről. Miután Kovács Ferenc, Szócs János, dr. Lakat Károly és Hidegkuti Nándor is nemet mondott, Verebes József került a kispadra. A fiatal, akkor negyvenéves edző az 1980–1981-es szezonban a Videotont dirigálta, és a negyedik helyen zárt a piros-kékekkel. A nyáron a Rába szerződtette Burcsa Győzöt, aki tulajdonképpen így a mesterével együtt érkezett Fehérvárról, valamint aláírt Zalaegerszegről Szentés Lázár is. A Honvéddal és a Videotonnal is tárgyaló

középcsatárt Verebes egyszerűen „megdumálta”. „Pénzt, sikereket, válogatottságot ígért” – mondta később Szentés.

Lassan kialakult az új keret, bár a válogatott Pölöskei Gábor elment a bajnok Ferencváros-hoz, viszont Hannich Péter nemet mondott a Vasasnak. A vezetők akkoriban még el akarták volna adni Póczikot. Végül maradt, mert nem vitte el a Videoton, sem a ZTE. Ki gondolta akkor még, hogy az „új” ETO karmestere ő lesz?

Az őszt a második helyen zárta a csapat, aminek hatására Verebes négy idősebb játékosának, Milének, Magyarinak, Pócziknak és Glázernek megengedte a tegeződést... Tavasszal pedig már senki sem tudta megállítani a Rábát. Póczik József lett a *Népsport* osztályzatai alapján Az év játékosa. Az ország nagy része (tegyük hozzá: elsősorban a vidék) a Rába bűvöletében élt, ezért is keltett nagy meglepetést, hogy a csapatból mindössze egy futballista, Szentés Lázár került be a spanyolországi világbajnokságon szereplő keretbe. Különösen Póczik József és Hannich Péter mellőzését fájlalták sokan. Póczikot egyébként Mészöly Kálmán elvitte volna a Mundialra, de amikor megmondta a játékosnak, hogy legfeljebb a harmadik mérkőzésen számít rá, a sértődött dirigens inkább itthon maradt. Hivatalosan sérülése miatt. Ám játszott a német Kaiserslautern ellen, mit játszott, remekelt a 7-0-ra végződő meccsen. (A válogatott néhány nappal korábban csupán 1-1-et ért el a Bundesliga-alakulat ellen.) A győriek egy évvel később megvédték bajnoki elsőségüket. Póczik újfent pompás idényt zárt, harmincéves korára kétszeres bajnoknak mondhatta magát. Mindkét „aranyos” idényben csak egy-egy mérkőzést mulasztott.

Elérte a korhatárt, kimehetett külföldre. Az RFC Antwerpen 1983-ban úgy is megvette, hogy az OTSH a tárgyalások közben srófolta fel az árát. A németalföldi kalandja balszerencsésen alakult, alig néhány hete volt kint, amikor augusztusban, egy edzésen súlyos térd sérülést szenvedett. Belgiumban meg sem tudta közelíteni hazai formáját. 1985-ben visszaigazolt Győrbe, de ez már inkább csak levezetés volt, mint ahogy (s főleg) az Ácsi Kinizsiben (1987–1988) és a WSC Traisenben (1988–1989) eltöltött időszaka is. Azért egy ezüstéremmel (1984–1985) és egy bronzéremmel (1985–1986) ezek az „alvó évek” is gyarapították a kincstárát...

Póczik József 1974. március 31. és 1983. június 1. között tizennégyyszer játszott a nagyválogatottban, amelynek színeiben négy gólt lőtt. Pályafutásának korábbi periódusában más válogatott formációkban is bevetették, például 1970-ben háromszor az ifjúsági válogatottban, 1973-ban háromszor az utánpótlás-válogatottban. 1978-ban egyszer B-válogatott, 1979-ben egyszer olimpiai válogatott lehetett. 1982-ben és 1983-ban az A-válogatott keret négy (nem hivatalos) mérkőzésén lépett pályára. 1983-ban kétszer a Budapest-válogatottban is szóhoz jutott. *(Rochy Zoltán gyűjtése)*

Visszavonulása után a győri utánpótlást pallérozta. Kiváló játékosok kerültek fel a keze alól az első csapatba, mint Fehér Miklós, Korsós György, Lakos Pál vagy Stark Péter. Mindből nagyválogatott lett idővel. Az „elődjük” 1994 körül a Koroncó foglalkozásait vezette. 1995-ben rövid ideig az ETO első csapatát is irányíthatta, azonban nem alakultak szerencsésen számára a körülmények. Azóta nem sok boldogságát lelta a győri futballban – egészen 2013-ig, amikor őszinte örömeire megint bajnoki címet nyert az ETO.

Póczik József 2013 óta a DAC Unió FC női csapatának trénerként dolgozik.

Fotó: Labdarúgás

Majd' ötven év magyar véberekordere

Pölöskei Gábor 1960. október 11-én született Mosonmagyaróváron. Magassága 186 cm, versenysúlya 73 kg. Értelmiségi családból származik, édesanyja óvónő, édesapja közgazdász volt. 1979-ben a győri Révai Miklós Gimnáziumban érettségizett, majd 1983-ban a győri Közlekedési és Távközlési Műszaki Főiskolán szerzett diplomát. 1970 és 1975 között a Kapuvári MEDOSZ-ban futballozott, onnan igazolta át a Rába ETO. *(Ki kicsoda a magyar sportéletben? II)* Magasugrónak is kitűnő volt, átvitte a 196 centit, mégsem lett belőle atléta. A miértről és sok egyébéről ezt mondta: „Mert igazolt labdarúgója voltam a Kapuvári MEDOSZ-nak. Mellesleg éppen a nagy ugrásom idején hívtak meg az ifjúsági válogatottba. Focizni pedig jobban szerettem, mint magasat ugrani. (...) Bármilyen furcsa, a fejlődés nem tartozik az erősségeim közé. (...) A tizennyolcadik születésnapomra esett az első NB I-es mérkőzésem. Csepelen léptem pályára, 1-1-et játszottunk. Azóta minden mérkőzésen ott voltam a kezdőcsapatban. (...) Valóban megkerestek nyáron a pesti zöld-fehérek, de nem volt szándékomban eltávozni Győrből, mint ahogy most sincs. Jól érzem itt magam, és egyébként itt járok főiskolára.” *(Labdarúgás 1979. december)*

„Az elmúlt esztendő szinte minden várakozást felülmúlt. A bajnokságban hatodik lett a Rába, én huszonhárom NB I-es mérkőzést játszhattam. Megnyertük az MNK-t. Mindezt a felnőttek közt értem el. Ami kicsit fáj, nem tudtam igazán jól szerepelni az ifik között. Pedig ha kicsit jobban megy a játék, talán még első is lehettünk volna az ifibajnokságban, de végül csak negyedik lett a Rába. (...) Úgy érzem, bíznak bennem, és ez erőt ad. Győrért jó a hangulat, alkotó a légkör, szeretnek minket a szurkolók. Azoknak lett igazuk, akik bíztak bennünk. Most, ebben a közhangulatban nem lehet elvéteni a lépést. Nekem személy szerint rengeteg a tanulnivalóm. Rendelkezem szélsőerényekkel, de még nem vagyok elég határozott, kemény. Nem tudom még megtalálni a helyes arányokat, egyszóval azt, mikor kell még tovább vinni a labdát, s mikor szükséges úgy indítani, hogy abból az akcióból (...) gól legyen. Szerencsére olyan társaim vannak, akik szeretnek, jó labdákkal tömnek a szélen. Mert ugye, ez köztudott, a szélsőt nagyon le lehet égetni...” *(Labdarúgás 1979. augusztus)*

*Kemény György, a magyar bulvárújságírók egyik előhírnöke jellemzése: „Az ifjú balszélső nemcsak magasságával, hanem játékával is jó néhányszor kiemelkedett társai közül. Igazi szélsőerényekkel rendelkezik. Gyors, és a beadásai pontosak. Majdnem kétlábás, de a bal lényegesen többet ér. A ceruzavékony játékos fizikailag még erősítésre szorul. Nem elég határozott, az összecsapásoknál még többször alulmarad.” *(Labdarúgás 1979. december)**

A Pölönök becézett csatár 1980 nyarán bekerült a válogatott keretbe, a Slovan ellen 8-2-

Pölöskei elhúz a salvadori védő mellett a Mundialon

re megnyert pozsonyi meccsen négy góllal igazolta, hogy érett a legjobbak közötti szereplésre. Néhány hónappal később – még mindig győriként – mutatkozott be a nagyválogatottban, a megsérült Nagy László helyére küldte be Mészöly Kálmán szövetségi kapitány. (1980. szeptember 24-én 2-2 született a Népstadionban Spanyolország ellen.) Összesen 15-ször lehetett tagja a legjobbak együttesének, utoljára 1987. július 29-én. Négy gólt ért el, ebből kettőt az 1982-es világbajnokságon. Spanyolországban mindhárom csoportmérkőzést

végigjátszotta, Salvador és Argentína kapuját be is vette. Talán kevesen gondolnák: 1966 óta ő az egyetlen magyar futballista, aki két, felnőtt világbajnoki mérkőzésen is gólt szerzett.

1978-tól 1979-ig tizenötször játszott az ifjúsági válogatottban, s nyolc gólt könnyvelhetett el. 1878-ban egyszer az ifi B-válogatottban is pályára lépett. 1979 és 1981 között az utánpótlás-válogatottban tizenhatszor vetették be, s öt találatot ért el a színeiben. 1979-ben kétszer az olimpikonok között kapott lehetőséget, egyszer talált a hálóba. 1980 és 1987 között a nagyválogatott keret huszonhét (nem hivatalos) összecsapásán tizenhatszor vette be a kapukat. 1983-ban kétszer magára öltötte a Budapest-válogatott felszerelését. (*Rochy Zoltán gyűjtése*) Huszonhét éves korában gyakorlatilag leírták a válogatottaknál, ami – ennyi idő távlatából is – érhetetlen.

1981-ben hosszas huzavona után a bajnok Ferencvároshoz került – így kimaradt a Verebes-korszak sikereiből. Az Üllői úton 1987-ig futballozott, zöld-fehér színekben 164 mérkőzésen 71 találatot jegyzett. (*Nagy Béla: Fradi futballévszázad*) Az FTC-vel az első két szezonjában ezüstérmet nyert a bajnokságban, s éppen a győriek mögött.

1986-ban Magyar Népköztársasági Kupa-döntőt bukott a Ferencváros, ám a Vasas elleni hosszabbításos, büntetőrúgásos finálén (0-0) a csatár nem jutott szóhoz. És a pechszériája folytatódott, 1987-ben a bajnoki címvédő MTK-VM-hez írt alá – mégis csak Verebes játékos lett –, amellyel aztán újfent nem sikerült aranyérmet nyernie, egy ezüst (1989–1990) és egy bronz (1988–1989) medál került a gyűjteményébe.

1991-ben két esztendőn keresztül a svájci SR Delémont gárdáját erősítette. 1993-ban visszatért a második ligába kiesett MTK-hoz, hogy 1994-ben felhagyjon a labdarúgással. Szép mérleggel zárt: a 309 élvonalbeli összecsapásán 93 találatig jutott. (*Futballrajt 2001 tavasz*)

A tréneri pályafutását az MTK-nál kezdte. Előbb a klub utánpótlásánál dolgozott, majd pályaedzőként (1998–2000) tevékenykedett. 2000-ben ült le a nagycsapat kispadjára, és 28 mérkőzésen keresztül dirigálta a rá bízott legénységet. (*Futballszezon 2000–2001*)

Garami József edzősége idején (2002–2003) visszatért a Ferencvároshoz, pályaedzőként. 2004 óta főleg az MTK-nál dolgozik, de 2008 és 2009 között 16 meccs erejéig a Budapest Honvéd FC szakvezetője volt.

Fiai, Pölöskey Péter és Pölöskei Zsolt napjainkban élvonalbeli futballisták.

Annyit beszélt, amennyit hibázott

Róth Antal 1960. szeptember 14-én született Komlón. Magassága 187 cm, versenysúlya 78 kg. (*Képes Sport adatbank 1986*) 1974-ben a Mázaszászvár korosztályos együttesében kezdett ismerkedni a sportág alapjaival. „Az iskolai szünidőket a rokonainál, az eldugott mecseki falucskában, a főként a svábok által lakott Szalatnakon töltötte. A környékbeli gyermekekkel hajnaltól napnyugtáig rúgta a labdát a fűvel csak ritkán benőtt, sziklákkal annál inkább tarkított birkalegelőn. A terep viszontagságai megedzették az izomzatát.” (*Bányai Sándor visszaemlékezése*)

A Toncsinak (is) becézett tinédzser 1975-ben a Pécsi Sportiskolába került. 1977 őszén – már a Pécsi MSC labdarúgójaként – hívták be az ifjúsági válogatottba, 1979-ig tizenháromszor szerepelt az „ifjúgárdában”. (*Rochy Zoltán gyűjtése*)

1979. június 16-án, az idény utolsó, a Bp. Honvéd elleni bajnokiján debütált az NB I-ben, legjobb eredményeként az 1985–1986-os bajnokságban ezüstérmet szerzett. Magyarországon csupán a pécsi klubban futballozott. Remek teljesítményei elismeréseként 1984-ben és 1986-ban is kiérdemelte Az év labdarúgója címet. 1985–1986-ban a *Népsport* osztályzatai alapján a bajnokság legjobbjának bizonyult. 1984–1985, majd 1985–1986 fordulóján, két egymást követő évben a *Labdarúgás* ankétján csak Détári Lajos előzte meg.

A szavakat szűken mérő védő a nagyválogatottban 1983. szeptember 7-én lépett először pályára, az NSZK ellen 1-1-re végzett a csapat a Népstadionban – az volt szövetségi kapitányként Mezey György első mérkőzése. A pécsi újonc végigjátszotta a találkozót beállósként, és állta a harcot a sztárokat (Hansi Müller, Littbarski, Völler) felvonultató németekkel szemben. Sérülései miatt viszonylag korán, 1989. október 11-én intett végleg búcsút a címeres meznek, amelyet huszonkilencszer ölthetett magára. (*Dénes Tamás–Rochy Zoltán: A 700. után*)

Ma már kevésszer kerül említésre, hogy a válogatottban rúgott egyetlen gólja mennyire fontos volt. Az 1984. november 17-i világbajnoki csoportmérkőzésen, Limasszolban lőtte. A 49. percig 1-0-ra vezettek a szigetlakók, s addig csak szenvedett Mezey György legénysége. Akkor „(...) Nyilasi egy hosszú labdát ívelt előre. Dajka magasan felugorva fejvel továbbcsúsztatta a kapu felé. Oda, ahol öt-hat ciprusi is tanyázott, készen arra, hogy közbelépijen. Róth hátulról azonban olyan óriási lendülettel érkezett, hogy ő érte el előbb a labdát. Előrecsúszva a kimozduló kapus mellett laposan a kapu jobb oldalába sikerült bepaszírozni.” (*Pintér István: Álom és valóság*)

Az 1986-as végé előtti télen megoperálták, s ezzel még egyáltalán nem volt vége a kálváriájának. A Mundial alatt íródott róla: „Róth Antalnál műtétre volt szükség; otthon úgy tűnt, minden van, de a kényeszerű tétlenségben töltött idő – itt látjuk – meglátszik a formáján.” (*Pintér István i.m.*) Akár Nyilasi Tibornak, neki is gerincoperációja volt.

Az még a laikusoknak is feltűnt, hogy a Mundial első, magyar vonatkozású mérkőzésén Burcsa Győző váltotta Róthot a 12. percben, a másodikon ellenben ő állt be Burcsa helyére a 27. percben. (Az értelmezhetőség esetleges nehézségeit e cserékben leginkább az időpontok okozák, valamint a teljességgel eltérő testfelépítés, játéktípus és szerepkör.) Ezzel együtt mind a

három mexikói találkozókon szóhoz jutott, sőt a franciák elleni összecsapást végigjátszhatta Leónban (0-3).

A társaitól a rendőrmotorosról becenevet kapott Rocsó 1986 októberében, a PMSC a Feyenoord elleni UEFA-kupa-mérkőzése után 400 000 guldenért a rotterdami klubhoz igazolt. 1990. december 3.-val bezárólag 32 hivatalos mérkőzést játszott mindössze gyakori és súlyos sérülései miatt. Az első kinti szezonzájában a bajnokság 3. helyén végzett a rotterdamiakkal.

Rotterdamban Toninak becézték

Róth Antal 1980-ban kétszer, 1981-ben ötször volt utánpótlás-válogatott, s a mezében egy gólt könyvelt el. 1983-ban kétszer, 1984-ben háromszor játszott az olimpiai együttesben. 1983 és 1988 között az A-válogatott keret huszonkilenc (nem hivatalos) találkozóján négyszer volt eredményes. *(Rochy Zoltán gyűjtése)*

Visszavonulása után trénerként helyezkedett el. 1990-től két esztendőn keresztül a PMSC-Fordan utánpótlásában tevékenykedett, majd Mohácsi FC-t irányította. 1993-tól újból a PMSC-nél dolgozott, egy évig vezetőedzőként, aztán 1994-től 1998-ig az egyesület utánpótlásánál. 1998-tól 2000-ig a Matáv-Sopron kispadján ült, a szürke-bordókat felhozta az élvonalba. 2001-től egy éven át a PMFC szakvezetője volt. 2002-től az U21-es válogatottat készítette fel, ebben a pozíciójában 2008-ig maradt, akkor visszatért a PMFC-hez. 2009-től 2010-ig a Haladás VSE együttesét kormányozta. 2010-ben újfent

az U21-es válogatott élére került. A sorozatos balsikerek után 2014 nyarán távoznia kellett a posztjáról, ám továbbra is az MLSZ alkalmazásában áll, az U15–U19-es korosztályos válogatottaknál folyó munkát koordinálja.

A Feyenoord játékosaként (hátral balra) az új szponzor, az Opel reklámfotóján

A diósgyőri vár bástyája

Salamon József „1948. október 23-án született Miskolcon. (Közelebről: Diósgyőrben, az újgyőri városrészben – a szerzők.) Érettségi előtt áll. 1966 márciusában mutatkozott be az élvonalban az MTK ellen. Ifjúsági válogatott. Nyúlánk, fegyelmezett védő, fizikailag erősödnie kell, s fejelési készsége is javításra szorul.” (*Labdarúgás 1967. április*) Magassága 179 cm, versenysúlya 78 kg. A DVTK nevelése. (*Labdarúgás 1969. február*) 1962-től játszott a Diósgyőrben, az 1960-as évek legvégén jobbára balhátvédet.

Volt kitől örökölnie a tehetségét, hiszen édesapja, Salamon I Zoltán az élvonalbeli Perecesi TK középcsatára volt az 1946–1947-es szezonban, később pedig évekig a Diósgyőri Vasasban futballozott. Nagybátyja, Salamon András az 1946–1947-es bajnokságban tíz meccsen védett a Perecesi TK-ban.

Egy rendkívüli „királytalálkozóra” került a sor 1968 szeptember 23-án, a Népstadion 12 000 nézője előtt. Az ifjú borsodi védő, az Árpád-házi családnevet viselő Salamon József (Salamon, I. András fia 1063-tól 1074-ig uralkodott) ki szeretne volna iktatni a játékból a Császárt, Európa regnáló aranylabdását, a szintén királyi családnevű Albert Flóriánt. (Habsburg Albert 1437 végétől 1439 októberéig ült magyar trónon, aztán elvitte a vérhas.) „Külön szám volt a diósgyőri ötös játéka. Hogy milyen buzgó, szinte áhítatos módon hajtott fejet a feladat nagysága előtt, hogyan próbálta minden eszközzel térdre kényszeríteni a sorsot. Ott volt Albert nyakán. Albert lépett egyet, Salamon is lépett egyet. Albert oldalt táncolt kettőt, Salamon is oldalt táncolt kettőt. Albert csípőre tette a kezét, Salamon is csípőre tette a kezét. A világvarieték nagy bravúrszámát, a tükörcsaját mutatták be ők ketten, a klasszisjátékos és az árnyéka. Fradi-támadás indult, Salamon hátranyúlt, támaszkodott egy kissé Albert derekán. Inkább afféle meó volt ez, ott van-e még, nem vált-e köddé, mert ezek a különleges csatárok mindenre képesek. Kétszer-háromszor belekarolt, néhányszor könnyedén visszafogta. Kíméletesen, elegánsan játszotta a »catenacciót«, Soós Gábornak csak két ízben kellett lefújnia Salamon egy-egy dancsát. És Flóri az első félidőben alig találkozott a labdával. Hogy a szünetben mi történt a Diósgyőr öltözőjében? Valahogy úgy képzeljük, hogy mindenki boldog volt. Salamonnak külön gratuláltak, a kezét rázogatták, jól van fiú, ugye, hogy megy ez. Talán a hátvéd fején is átvillant egy pillanatra: nézd csak, lehet, hogy sikerül. A második félidő első percében aztán bevánszorgott egy könnyed kis gól a diósgyőri kapu bal alsó sarkába. Ezzel győzött a Fradi 1:0-ra. Albert simogatta.” A dramaturgiailag tökéletes egyperces *Peterdi Pál* tollából származik. (*Képes Sport 1968. április 23.*)

„Elég volt. A tavaszi idény végeztével szögpre kerül a cipő. És kezdődik egy más fejezet, amittől szintén sok szépet, illetve több szépet várok, mint a labdarúgástól. (...) újságírásra adom a fejem. Az Észak-magyarország című laphoz kerülök – úgy néz ki. (...) most végzem a marxista egyetemem, s ha majd írhatok, lesz néhány ötletem” – közölte megmásíthatatlan döntését az olvasókkal. (*Labdarúgás 1977. február*) Persze, nem akkor vonult vissza, hanem évek múlva, és jól tette, hogy nem kapkodta el a csukái sutba dobását, mert még sikerek vártak rá a futballpöröndökön. Valószínűsíthető, hogy ha nem a Diósgyőrt, hanem valamelyik fővárosi elitklubot

szolgálja, jóval többször ölthette volna fel az A-válogatott felszerelését. A témáról ekként alkotott véleményt: „Talán más lett volna a helyzetem, ha öt évvel ezelőtt eleget tettem volna hívó szónak. Újpesten akkoriban remek csapat volt. De hát maradtam. Most utólag azt mondhatom, hogy mindezt csupán a válogatottság miatt bántam meg, hiszen így nem teljesült a nagy vágyam. De esetleg az olimpiai válogatottsággal kárpótolhatom magam!” (*Labdarúgás 1979. március*)

Aztán 1979. szeptember 12. és október 10. között háromszor mégiscsak felvehette a nagyválogatott uniformitását, utoljára a debreceni Eb-selejtezőn (3-1 a finnek ellen).

1976 és 1980 között nem akadt nála kítűnőbb középhátvéd az NB I-ben. 1979 végén az MLSZ megválasztotta Az év játékosának. A *Népsport* osztályozókönyve szerint a legjobb játékosnak bizonyult az 1978–1979-es szezon végén, Pásztor József mögött másodiknak az 1977–1978-as idény végén, valamint negyediknek az 1976–1977-es évad végén. Ebben a három esztendőben senki másnak nem volt ilyen sok kiváló helyezése. Utolsó hazai idényében, a kiserződés előtt (1979–1980) ugyan a mezőnyjátékosok között nem került az első tízbe, de a centerhalkok között első lett. Egymást követő négy idény végén (1977–1980) a *Népsport* osztályzatai alapján mindig ő volt az ország legjobb középhátvédje!

„Ezerszer” énekelté miatta és róla (is) a fanatikus diósgyőri tábor: „Gólya, gólya, hosszú lábú gólya, Salamon az év labdarúgója, Veréb Gyuri a kapusok gyöngye, jöhet már a Fradi Diósgyőrbe!”

A vörössesszőke hajú hátvéd más válogatottakba nagyon korán bekerült: 1966-ban négyszer, 1967-ben ötször volt ifjúsági válogatott. 1967 és 1975 között hatszor szerepelt az utánpótlás-válogatottban. 1971-ben egyszer, 1979-ben tízszer, 1980-ban háromszor jutott szóhoz az olimpiai gárdában. 1972-ben, 1977-ben és 1980-ban egyszer-egyszer a B-válogatottban is lehetőséget kapott. 1975-ben egyetlen alkalommal magára húzhatta a ligaválogatott dresszét. 1979-ben bevették a nagyválogatott keret egy (nem hivatalos) meccsén. (*Rocho Zoltán gyűjtése*)

1980-tól 1982-ig a PAOK Szaloniki profijaként légióskodott, az első évben Lóránt Gyula volt az edzője. Mi több, az Aranycsapat legendája hívta őt Görögországba, amikor középhátvédet keresett. (*Posch Ede i.m.*) Lóránt váratlan halála után az új edzőnél, Heinz Höhernél kegyvesztett lett, noha a „halkidiki sasok” fanatikusai kifejezetten kedvelték a magyar labdarúgót.

Hazatérése után még egy szezont eltöltött a DVTK-ban. A piros-fehér színeket 1966 és 1983 között 376 első osztályú és 32 másodosztályú bajnokin képviselte. (*DVTK centenárium*) Az 1978–1979-es bajnokságban bronzérmét szerzett a csapatával, 1977-ben és 1980-ban Magyar Népköztársasági Kupát. 1977-ben három mérkőzést vívtak a serlegért (az Újpesti Dózsa ellen 4-1, az FTC ellen 0-3, a Vasas ellen 1-0), 1980-ban csupán egyet (a Vasas ellen 3-1), és Salamon József mind a négy összecsapást végighajtotta.

1983-ban hagyott fel végleg a futballal. Egy időben szakosztályvezetőként, majd Hajas Imre pályaedzőjeként dolgozott a borsodi klubnál, de elmondása szerint a kispadot nem neki találták ki. (*Sike Gábor gyűjtése*)

Londonban (középen) Szalay Miklóssal és Fejes Gáborral

Bukarestben futott be igazán

Sallai Sándor 1960. március 26-án született Debrecenben. 169 cm magas, versenysúlya 63 kg volt. Kisgyermekként Hajdúhadházon nevelkedett, de az iskoláit már a megyeszékhelyen végezte. Tízéves korában a Debreceni Sportiskola labdarúgócsoportjába került, és a DVSC egy kollégiumban helyezte el. Az első mestere Huszti Ferenc volt, ő ismertette meg a labdarúgás alapjaival. A DSI-ben Morvai Antal edző arra tanította, hogy rengeteg áldozatot kell annak hoznia, aki igazi futballista akar lenni. Az utolsó két ifista évét már a DVSC-ben, Szabó Béla irányítása alatt tudta le. Rövidesen bekerült a magyar ifjúsági válogatottba. A korosztályos csapat 1979 augusztusában az Ifjúsági Világ Kupán (mai elnevezése szerint a junior világbajnokságon) Japánban szerepelt, ám nem jutott tovább a csoportjából. Mint az együttes legjobbja, Sallai megkapta a Magyar Népköztársaság Érdemes Ifjúsági Sportolója kitüntetését. Debrecenben a klubja, a DVSC 1979-ben – tizenöt esztendei távollét után – visszakерült az NB I-be. Rövidesen nemcsak a keretben, hanem az első csapatban is számításba vették védekező középpályásként. (Vagy, ahogy akkoriban mondták, emberfogóként.)

Idézünk önéletrírásából: „1981 nyarán az utánpótlás-válogatottal Keszthelyen az angol utánpótlás-válogatottat fogadtuk Eb-selejtezőn. Egy színes bőrű angol játékosal rengeteg gondom volt, mert mindig szabálytalanul próbált szerelni. Végül is sikerült – nem elég szabályosan – a földre vinnie, majd végiggyalogolt rajtam. Én önkéntelenül is összerántottam magam, mire a

A DVSC tagjai közül ő játszott egyedül világbajnokságon

bíró odaszaladt, és felmutatta a piros lapot. A néger gyereket kiállították, engem pedig levittek a pályáról. Néhány perces ápolás után a partjelző engedélyezte, hogy visszamehessek a pályára. Három-négy perces játék után a bíró észrevette, hogy a pályán vagyok, s ekkor derült ki, hogy az előző kiállítás nekem is szólt, és újból leküldött a pályáról. Az UEFA-tól büntetést és eltiltást kaptam, így a következő mérkőzésen már nem számíthattak rám, viszont meghívást kaptam a nagyválogatott tatai edzőtáborozására. Talán ennek köszönhetem, hogy az évben már a nagyválogatottban szerepeltem.” (Kömlössy Imre magánarchívuma) (Megjegyzés: 1981. június 5-én az osztrák Brummeier játékezető a 78. percben állította ki a két futballistát. Az angol Sammy Lee volt, aki nem színes bőrű.)

A nagyválogatottban először 1981. szeptember 23-án, a románok elleni vebéselejtezőn jutott szóhoz. A bukaresti meccsen sikerült semlegesítenie a hazaiak

karmesterét, Anghel Iordănescu, így továbbra is élvezte Mészöly Kálmán szövetségi kapitány bizalmát. Többek között azért sikerült ez a Kicsinek becézett labdarúgónak, mert a Hajdúságban lehetett fogni a román televízió adásait, és gyakorta láthatta Iordănescu a képernyőn. Tudta, mire számíthat, mik a Steaua dirigensének erősségei és gyengéi. Ellenben 1982. június 17-én, a Mundialon képtelen volt kikapcsolni a játékból Maradonát az alicantei argentin–magyaron. Később becsületesen bevallotta, ha az argentin tévé közvetítéseit is lehetett volna nézni a Cívitasban, akkor sem lett volna képes kiiktatni a játékból az „isteni” Diegót...

Csak Dzsudzszak Balázs játszott nála többször a Lokiból indultak közül a válogatottban

Miután 1983 nyarán a Debreceni VSC – akkor már DMVSC néven – kiesett az első ligából, Sallai sorkatonai szolgálatra vonult be. Így került a Bp. Honvéddhoz az év augusztusában. Rövidesen tagja lett a kispesztiek kezdő tizenegyének, és jó teljesítménye miatt 1984 áprilisában, egy év kihagyás után – jobbátvédként – ismét meghívót kapott a nemzeti tizenegybe. Két világbajnokságon szerepelt (1982, 1986). A spanyolországi vében csak a belgák elleni összecsapást nem játszotta végig (csereként állt be Müller Sándor helyére a 68. percben), ellenben Mexikóban mindhárom találkozón a lefújásig a küzdőtéren volt. 1981 és 1989 között összesen 55-ször játszott az A-válogatottban, egyszer volt eredményes. Az izlandi Baldursson hálójába talált be 1988. május 4-én. (*Dénes Tamás–Rochy Zoltán: A 700. után*)

Korábban – még 1976 és 1978 között – ötször küldték harcba az ifjúsági válogatottban, 1977-ben az ifi B-gárdában háromszor vetették be. 1979-től 1981-ig kilencszer az utánpótlás-válogatottat erősítette, 1983-ban kétszer Budapest együttesét. 1981 és 1988 között a nagyválogatott keret 36 (nem hivatalos) meccsén kétszer talált az ellenfelek kapujába. (*Rochy Zoltán gyűjtése*)

A DMVSC-ben 1979 és 1983 között 99 bajnokin két gólt szerzett (*Sándor Mihály: A Loki – 25 év 25 labdarúgója*), a Bp. Honvédban 1983 és 1990 között 184 bajnokin három gólt könyvelt el. (*Bp. Honvéd, Kispeszt-Honvéd – 25 év 25 labdarúgója*) Ötször nyert bajnoki aranyat a kispesztiekkel (1983–1984, 1984–1985, 1985–1986, 1987–1988, 1988–1989), kétszer Magyar Népköztársasági Kupát (1985, 1989). Mindkét nyertes finálét (5-0 született a Tatabánya és 1-0 az FTC ellen) végigjátszotta. Volt két elbukott kupadöntője is, 1988-ban a Békéscsabától szenvedtek 3-2-es vereséget, 1990-ben a Pécsi MSC-től kaptak ki 2-0-ra. Ezekon a mérkőzéseken is végig a porondon volt.

Ő lett a „libamájasként” elhíresült debreceni bundabotrány legfőbb bűnbakja és megszenvedője. Aláírt papírok birtokában már indulni készült új állomáshelyére, a Real Oviedo csapatához, ám előző este előállították, és tíz napig az előzetesben tartották. A vesztegetési ügy miatt nem mehetett ki Spanyolországba. Soha nem tudta kiheverni a szerinte igazságtalan meghurcoltatást, máig is őrzi a szignózott szerződését.

1990-ben Nagy Antal segítségével Svájcba került, ahol 1994-ig az SR Delémont, majd 1994-től 1995-ig az FC Cornol légiósa volt. (*Dénes Tamás–Peterdi Pál–Rochy Zoltán–Selmeci József: Kalandozó magyar labdarúgók*)

Visszavonulása után sportszergyártó és sportszerforgalmazó céget működtetett egykori csapattársaival, Nagy Antallal és Esterházy Mártonnal (NES).

Hűség mindörökre Palócföldhöz

Szalay Miklós Salgótarjánban született 1946. december 6-án, a névnapján. Magassága 175 cm, versenysúlya 69 kg. (*Labdarúgás 1969. február*) 1964-ben a Salgótarjáni KSE-ben kezdett el futballozni, ahonnan mindössze két mérkőzés után Grosics Gyula áthívta a Salgótarjáni BTC-be. Soha nem szerepelt más település együttesében. Az 1965-ben újonc SBTC 16 bajnokiján játszott, és egy gólt szerzett. Mészáros József mester rövid bírálata: „A fedezetsorban számításba jövők közül Szalay nem tudott kibontakozni.” (*Labdarúgás 1966. július*)

1967 első felében makacs sérülése miatt nem játszhatott, ám aztán tagja volt a Népstadionban Magyar Népköztársasági Kupa-döntőt veszítő SBTC-nek. A Győri ETO nyert 1:0-ra a nógrádiak ellen. (*Labdarúgás 1967. augusztus*)

Az újságíró ezt a jellemzést adta róla: „22 éves kora ellenére esztendők óta a Salgótarján mindenese. Kezdetben a középcsatár posztján remekelt, egy időben mint jobbhátvéd hívta fel magára a figyelmet, az idén pedig előkészítőként és végrehajtóként (5 gólt lőtt a Salgótarján 11 góljából) egyaránt csillog. (...) Áprilisra egy kissé visszaesett. Edzője, Marosvári Béla szerint is nagyon tehetséges játékos, de még sok tanulnivalója van. Rajta múlik, meddig viszi. Az eddig látottak, tapasztaltak alapján jelenlegi utánpótlás-válogatottságát szebb is követheti...” (*Labdarúgás 1968. május*)

Sós Károly szövetségi kapitány véleménye: „(...) a fiatal tehetségek közé sorolható, az utánpótlás-válogatottban már nemegyszer bizonyított.” (*Labdarúgás 1968. augusztus*)

Pazar rúgótechnikával áldotta meg a természet. Elemében volt a Fradi ellen 1968. március 3-án, amikor az ő két találatával sikerült pontot rabolnia csapatának a Népstadionban (2:2).

A nagy hármas a nyolcvanas évek végén: Szalay Miklós, Répás Béla és Básti István

A Salgótarján–Pécs (1:0) mérkőzésen szabadrúgásból bombázta a labdát a korszak egyik legjobb honi kapusa, Rapp Imre a hálójába. (*Képes Sport 1969. március 18.*) Csepelen kétszer volt eredményes, mégsem tudott nyerni az SBTC (2:2). A lefújás után higgadtan értékelt: „Az első gólnál már csak a kapussal álltam szemben, nem volt nehéz a hálóba helyeznem. A másodiknál kavarodás után pattant elém a labda, szerencsés eset volt.” (*Képes Sport 1969. október 28.*)

1972. január 12-én volt először és utoljára magyar válogatott Madridban. Illovszky Rudolf szövetségi kapitány Juhász István helyére cserélte be a 60. percben. A mérkőzést a spanyolok nyerték meg 1-0-ra a Bernabeu-stadionban. (*Dénes Tamás–Rocky Zoltán: A 700. után*)

Az egyéb válogatottaknál több lehetőséget ka-

pott. 1967 és 1969 között hatszor szerepelt az utánpótláscsapatban. 1968 őszén olimpiai bajnok lett Mexikóban. Két mérkőzésen vetették be, mindkettőn csereként. Izrael ellen Juhász István, Guatemala ellen a tarjáni klubtársa, Básti István helyett küldték be. 63 perc jutott neki a tornán. Abban az évben egyszer a B-válogatottban is játszott. 1969 elején hétszer a ligaválogatottban bizonyíthatott. Részt vett a gárda közép- és dél-amerikai portyáján, amely öthetesre nyúlt. Kolumbiában, Argentínában, Salvadorban és Mexikóban lépett porondra a társaság, nem túl sok sikerrel. 1972-ben az A-válogatott keret két (nem hivatalos) nemzetközi meccsén egy gólt szerzett. *(Rochy Zoltán gyűjtése)*

Mexikóban, az olimpián, a játékokat szimbolizáló alkotás előtt

Sajnálatosan súlyos vesegyulladás miatt korán fel kellett hagynia a labdarúgással, akkor trénernek állt. Rögzítsük tehát, hogy a Bányász fekete-fehér színeiben 184 bajnokit vívott, és azokon 29 találatot jegyzett. Az 1971–1972-es bajnokság végén az SBTC tagjaként bronzérmet vehetett át.

Lendületben az SBTC szélsőjeként a hatvanas évek közepén

Gépipari technikumot végzett 1974-ben, rendelkezik testnevelő tanári és labdarúgó-szakedzői diplomával is. Edzői pályafutásának állomáshelyei: Salgótarjáni BTC (pályaedző, 1974–1980), Salgótarjáni BTC (1980–1981), Szarvas (1981–1982), Hatvani Kinizsi (1982–1984), Cered (1984–1986), Nógrádi Volán-Baglyasalja (1986–1988), Salgótarján Síküveggyár (1988–1990), 1991–1992 Salgótarjáni Tűzhelygyár, SBTC-Salgglass (1992–1993).) *(Ki kicsoda a magyar sportéletben? III)*

Amikor leült a Stécé kispadjára, Fortuna nem fogta meg a kezét. „A legrosszabb időben lettem vezetőedző. (...) A sikertelenség több mint idegesítő. Nem értem a fiúkat, egyszerűen elfogyott az a csekély önbizalmuk is, ami volt. (...) Az a góliszony, ami mérkőzéseken keresztül jellemezte a játékunkat, már-már pszichológiai eset” – kesergett a *Labdarúgás* riportere, *Kemény György* előtt 1981-ben.

Szalay Miklós hűséges maradt palócföldi városához, akárcsak példaképe, Szojka Ferenc.

Kilőtte a románokat az Európa-bajnokságról

Szőke István 1947. február 13-án, pénteken született Budapesten. Magassága 170 cm, versenysúlya 70 kg. (*Labdarúgás 1969. február*) A Haller téri grundon kezdett el futballozni – méghozzá gumilabdával. 8-10 évesen már a felnőttek között száguldozott. Ifjúkorában rajongott a turisztikáért, a természetben tett hosszabb sétákért. Külföldi kedvencei Eusébio és George Best voltak. Nem álszenteskedett, karakánul megmondta, hogy „ha éppen úgy adódik”, megissza a hosszúlépést. (*Labdarúgás 1969. április*)

Rudas Ferenc, az FTC legendája dicsérte: „Szőkében is sok fantáziát látok. Tankszerű a mozgása, mint Mike Pistáé volt.” (*Labdarúgás 1967. április*)

A Tejfőlnék becézett csatár a tizenkettedik születésnapján, 1959. február 13-án, pénteken jelentkezett a Ferencvárosi közölköcsapatánál, és közölte Agárdi Ferenc edzővel, hogy jobbszélső szeretne lenni, mint Budai II László. A mester bólintott, majd beállította a csapatába – jobbhátvédnek. 18 évesen a nagyok között futballozott, sínen volt a karrierje, de 1968 elején – főként magánéleti gondok miatt – idegösszeroppanást kapott. Nehéz volt felépülnie, visszakerülnie a kezdőbe, mert – saját bevallása szerint – hamar feladja, nincs benne elég dac.

Hiányzik belőle a „mégis-morál”, szüksége van a pozitív visszajelzésekre, a bátorításra, a buzdításra. Különleges, introvertált alkatú személyiség. (*Labdarúgás, 1970. november*)

Az 1965-ös Fradiban három bajnokin kapott lehetőséget. Az évben tagja volt az UEFA-tornán csoportgyőztes ifjúsági válogatottnak, amely aztán a nyolc között 5:0-ra kikapott az angoloktól. Hoffer József szövetségi kapitány az NSZK-ban megrendezett tornán a „Szőke-Kocsis jobbszárny játékaival elégedett volt.” (*Képes Sport 1965. május 4.*) Abban az esztendőben tízszer lépett pályára a korosztályos csapatban, és négy gólt jegyzett. 1967-ben tizenkétszer a B-válogatottban szerepelt, s kétszer talált a hálóba. 1968-ban egyszer az olimpiai együttesben is szóhoz jutott, viszont nem vitték ki Mexikóba. 1969-ben egyszer az utánpótlás-válogatottban, nyolcszor a ligaválogatottban szavaztak neki bizalmat, utóbbi színeiben hatszor volt eredményes. Az A-válogatottban 1969. május 25. és 1973. november 21. között tizenháromszor vetették be. A címeres mezben négy gólt könyvelhetett el. 1972-ben egyszer a B-válogatottban is porondra lépett. 1969 és 1973 között a nagyválogatott keret négy (nem hivatalos) nemzetközi mérkőzésen egyszer talált a kapuba. (*Rochy Zoltán gyűjtése*)

„Különösen Szőke volt elemében. Játéka mentes volt a nálunk megszokott szélsőjátéktól. Nem dédelgette a labdát, nem húzott a felezővonaltól a pálya közepe felé, cselei nélkülözték az öncélúságot. Egy-két húzás után villámgyors elfutás, és máris élesen lőtt vagy ívelt a kapu elé, ahogyan a helyzet megkívánta. Beadásai pontosak voltak, mindig fokozott veszélyt jelentettek a dunaújvárosi kapu előtt. (...) Kétségtelen, hogy technikai tudása felette állt a vele szemben felvonuló védőkének” – méltatta teljesítményét a tudósító az FTC–Dunaújváros (3:0) bajnokit követően. (*Képes Sport 1968. november 12.*)

„A balszerencsés labdarúgók közé tartozik. Hol sérülés, hol betegség akadályozta hosszabb-rövidebb ideig az állandó forma elérésében. Ősszel sem játszott kifogástalanul az eddigi mérkőzéseken, a Tatabánya ellen azonban végre igazai tudását adta. Gyors volt, harcosszellemben játszott, remekül cselezett, tudta, mikor kell bekanyarodnia, lőnie vagy beadnia. Úgy tűnik, megtalálta önmagát.” (Képes Sport 1969. szeptember 9.) És amiről a cikkszerző hallgat: mintegy mellékesen két gólt rúgott a válogatott Gelei József hálójába a Ferencváros–TBSC (3:0) bajnokin.

Pályafutása nagy tavaszán, 1972-ben a Wolverhampton Wanderers elleni elődöntő hőségévé válhatott volna. Egy büntetőt belőtt, és ha 2-1-es vezetésnél a második 11-est is értékesíti, az FTC valószínűleg győz. Sajnos a 73. percben Phil Parkes lábbal hártott, utóbb pedig a „farkasok” kiegyenlítettek. (Népsport 1972. április 6.) És még nem volt elég a pechből! Az alacsony termetű jobbszélső Angliában is elhibázott egy tizenegyest, ennek következményeként a narancssárga-fekete WW került a fináléba.

Pedig a hatvanas években még ifistaként nemzetközi hírért büntető-végrehajtásairól. Az olaszországi Casale Monferratóban, a hagyományos ifúsági tornán 1965-ben és 1966-ban összesen 18 kísérletből 18 tizenegyest értékesített.

A Fradi-szurkolók közötti népszerűségét csak fokozta, hogy különösen az Újpesti Dózsnak, Szentmihályi Antalnak rúgott sok gólt. 1965-ben, 19 évesen, egy kupamérkőzésen négyet, majd 1967-ben két meccsen kettőt, 1970 tavasza és 1972 nyara között pedig 6 meccsen ötöt.

A Képes Sport híres fotója: a belgrádi gól ünneplése, köszönet a cipőnek

Jobb lábától rettegtek a védők

Az 1972-es belgiumi Európa-bajnokságon 4. helyen végzett a magyar válogatottal. Tett róla, hogy kijusson a gárda Németalföldre. Bár gyilkos erejű bombáiról vált rettegetté, a legfontosabb és leghíresebb gólja mégsem így született. 1972 tavaszán maratoni, 270 perces csatát vívott válogatottunk Románia legjobbjával. A három selejtezőn négyszer szereztük meg a vezetést, a románok négyszer egyenlítettek. (Pontosabban a Népstadionban Sătmăreanu egalizált, aki magyar származású, Szatmári Lajos néven keresztelték meg 1944-ben Nagyszalontán.) A ferencvárosi támadó Bukarestben is betalált, és már ott eldőlhetett volna a továbbjutás, ha 2-1-es vezetésünknel Kocsis Lajos nem ront büntetőt (2-2).

Május 17-én Belgrádban mindenki ellenünk szurkolt, a rengeteg román drukker mellett a szerbek is. A hivatalos sajtóban a „két baráti nemzet csapatainak mérkőzéséről” cikkeztek, de mindenki pontosan tudta, mennyire „baráti” a két nemzet viszonya. Kocsis Lajos a 26. percben megszerezte

a vezetést, majd akárcsak Bukarestben, a JNA-stadionban is Alexandru Neagu, a Rapid csatára egyenlített. Már mindenki a létesítmény nagyóráját leste, amikor a 87. percben Szőke – az irdatlan természetű Necula Răducanu kapus hasa alatt – a hosszú sarokba lőtt. Nem is találta jól el a labdát, viszont így be tudta csapni az eléje kifutó ellenfelét. 2-1-re győztünk, készülhettünk a kontinentális tornára. Tüzek gyulladtak a lelátókon, de nem örömtüzek: a dühös román fanatikuskok felgyújtották a Partizan pályáját...

Hiába volt Szőkének elsőrangú a rúgótechnikája, 1972-ben, huszonöt esztendősen lemondtak róla, a válogatottnaknál lényegében elfelejtették.

A mellőzött támadó büszke lehet az éremkollekcijára: 1967-ben és 1968-ban bajnok lett a Ferencvárossal, 1965-ben, 1966-ban, 1970 tavaszán, 1970–1971-ben, 1972–1973-ban, 1973–1974-ben ezüstérmes, 1969-ben bronzérmes. 1968-ban Vásárvárosok Kupája-döntőt bukott a Leeds United ellenében a Fradival. A kiváló szélső két, illetve inkább három Magyar Népköztársasági Kupa-döntőn játszott, ugyanis 1967 tavaszán a küzdőtéren volt a Győri Vasas ETO elleni mindkét összecsapáson (1:1, 2:3), aztán az 1972-es befutón (2-1 született a Tatabánya ellen) is, ellenben az 1974-es végjátékban, az FTC–Komlón (3-2) nem kapott szerepet. Szélső létére 310 mérkőzésen 102 gólt rúgott a Fradi mezében.

1974-ben megkapta az FTC örökös bajnoka elismerést. (hu.wikipedia.org)

1974 nyarán a feleségével az NSZK-ba, Essenbe utazott. A helyi Rot-Weiss gárdájával edzett, a németek szerződést kínáltak neki. Ám néhány hét múlva hazajött, miután a feleségét nagyon kínozta a honvágy. Itthon nem tiltották el, mivel el tudta hitetni az illetékesekkel, hogy a lába gyógykezelése miatt hosszabbította meg kicsivel a kint tartózkodását. Ellenben a Ferencvárosban nem játszott többet, utolsó bajnokija a Vasas elleni stadionavató maradt.

1974-től 1976-ig a Volán SC-ben futballozott, majd két esztendőn keresztül a közlekedési klub egyik edzője volt. „KARRIERJÉT MÉG EREJE TELJÉBEN, HUSZONÉVESEN FEJEZTE BE VISSZATÉRŐ ELSEBESEDŐ LÁBSZEMÖLCSEI MIATT.” (DÉNES TAMÁS–HEGYI IVÁN–LAKAT T. KÁROLY: VÁLOGATOTT GYŰJTEMÉNY)

N. Pál József irodalomtörténész gondolatait idézzük: „Szőke István lénye ilyen mozzanatokban él bennem igazán: egyedi, összetéveszthetetlen jelenség volt ő, aki látta, nem tud nem emlékezni rá. Úgy mondja, a reá jellemző, lezserségnek tetsző vagányságot a Haller téri grundon szedte fel, mert őt még a régi-régi, klasszikus futballtörvények nevelték. Rongy- vagy gumilabda, dekázás a végtelenségig, hajtás, amíg be nem sötétedik, s az ellenfél »kidriblizésének« mámora.”

Hosszú éveken keresztül, nyugdíjba vonulásáig a József utcai Volán klubot üzemeltette. Manapság is besegít az ottani munkába a feleségének, aki tovább viszi a boltot.

Az 50. születésnapján Szepesi Györggyel. Akkor kapta meg az FTC Aranydiplomáját

Szerbek közt született, színésznőt szeretett

Szűcs Lajos 1943. december 10-én született a mostanság Szerbiához tartozó (1941-ben Magyarországhoz visszacsatolt) Apatinban. Magassága 178 cm, versenysúlya 75 kg. (*Labdarúgás 1969. február*) Még gyerekkorában Újpestre került, az ottani csapatból választott példaképet, ugyanis rajongott Szusza Ferencért. (*Képes Sport 1962. január 23.*)

Az újpesti Viola utcai általános iskola együttesében kezdte a labdarúgást, nyolcadikos korában gyakorta rúgta a labdát az udvaron bizonyos Zámbo Sanyival. 13 éves volt, amikor azt tanácsolták neki, jelentkezzen Kozák Pál edzőnél.

„1957-ben kezdtem el futballozni, az iskolai csapatból szinte egyik napról a másikra kerültem az Újpesti Dózsa kölyökbe, onnan az ifibe, majd a tartalékba. Aztán 1962 őszén Dorogra, ahol azonban vártam egy évet, mivel nem adott ki az egyesület. Vagyis elszállt egy esztendő, amikor végre labdába rúgtam, s bekerültem az egybe” – emlékezett vissza pályafutása kezdetére az akkor még a szüleinél lakó, a gépipari technikumban harmadéves tanuló. (*Labdarúgás 1966. november*)

Buzánszky Jenő 1962 szeptemberében Dorogra hívta, a fővárosban állás nélküli fiúnak a bányatrösztnél szerzett munkát. Az Aranycsapat jobbhátvédjét még az sem tántorította el, hogy a tehetséges fedezetet nem adta ki a Dózsa. Nagy nehezen eltelt a kivárás egyéves időszaka. Szűcs Lajos 1963. július 9-én, a Vasas ellen mutatkozott be a Bányászban és az élvonalban. Jobbhátvédként Ihász Kálmánt, a piros-kékek akkori balszélsőjét fogta. 5:2-re nyertek az angyalföldiek. A második mérkőzésén – éppen az Újpesti Dózsa ellen – súlyosan megsérült a bokája, három hónapot ki kellett hagynia. Felépülése után visszanyerte az erejét, jól teljesített. Egy év múlva, 1964-ben válogatott kerettag lett, de csak a kispadig jutott. 1965-ben a Dorog (amelynek színeiben 61 NB I-es összecsapást vívott) kiesett az első ligából, akkor Csizmadia György szakosztályvezető a Fradihoz hívta.

1966-ban már alapembernek számított a Ferencvárosban, mi több, ő volt az egyetlen mérőnyjátékos, aki minden fordulóban pályára lépett. „Az egykori újpesti játékos, a Dorogi Bányászból átigazolt Szűcs megtalálta a helyét a csapatban, mégpedig a beállós fedezet szerepkörében. Vele harcosabb, keményebb, erőteljesebb lett a védelem (...) kitűnő a szerelésben, de

A Dorog játékosaként (jobbra) még ellenfélként Albert Flóriánnal

jelenleg még nagy hátránya a szabálytalan, tisztátlan játékfelfogása. Nagyon odaadóan küzd, s talán éppen lelkesedéséből fakad, hogy durvaskodik, s ha emiatt a játékvezető figyelmezteti, még ráadásul csodálkozik, méltatlankodik. (...) ilyenfajta játékmód a Ferencvárosban nem megengedhető. Szűcsnek tehát változnia kell.” – írta róla a *Labdarúgás 1966. júliusi száma*. A megbírált sportoló válasza: „Nem

vagyok durva játékos! (...) úgy játszom, mint mások: keményen, de sportszerűen. Miattam még nem sérült meg senki, de nem is fog, azt hiszem...” (Labdarúgás 1966. november)

1966-ban ezüstérmet szerzett a Fradival. A pályafutása legszebb éveit kétségtelenül zöld-fehériben töltötte, részese volt 1967-ben és 1968-ban a Lakat Károly irányításával elért minden nagy sikernek. A két bajnoki aranyérem, a Leeds United ellen vívott és elveszített VVK-döntő is jelezte, minden idők egyik legerősebb Fradija tündökölt.

Ment neki a futball, 1967-ben bekerült Az év csapatába (Labdarúgás 1967. november), majd a következő esztendőben pályafutás csúcsára érkezett. 1968-ban övé volt a legmagasabb átlag a Népsport osztályozókönyvében, s az MLSZ-től is megkapta Az év játékos címet, s őt választották a Labdarúgás ankétján is az év legjobbjának.

„Erőtől duzzadó, magabiztos játéka láttán joggal örvendeztek a ferencvárosi szurkolók. Úgy tűnik sokszor, hogy a szabályosnál kétszer akkora pályán is végig tudna játszani akár két mérkőzést.” (Képes Sport 1968. április 23.)

1969-re visszaesett a teljesítménye, noha a Labdarúgás ankétján újból tagja lett Az év csapatának. (Labdarúgás 1969. december) Az FTC-vel bronzérmes helyen zárt. Az év decemberében levelet írt a ferencvárosi klubvezetésnek, amelyben bejelentette, hogy a Bp. Honvédban szeretné folytatni. Nem engedték el, ezért egy évet kivárt. A zöld-fehér „vérű” szurkolók egy része árulónak tartotta, akadt, aki az utcán leköpte, előfordult, hogy a zöldséges nem szolgálta ki. 1971. január 14-án lett hivatalosan is a piros-fehérek labdarúgója. (Labdarúgás 1970. december)

Gyorsan visszanyerte a formáját, 1971 végén az MLSZ másodszor is megválasztotta Az év játékosának. Mindmáig csak két olyan futballista akad, aki két különböző magyar klub tagjaként elnyerte a címet: Szűcs Lajos és Illés Béla. Az 1971–1972-es idény végén övé volt a legjobb átlagosztályzat a mezőnyjátékosok között a Népsportnál, csupán két kapus, a pécsi Rapp Imre és a komlói Buús György előzte meg. Alapember volt a Képes Sport és a Labdarúgás szavazásain.

Igazi vezér volt a pályán

Az 1971–1972-es, az 1974–1975-ös szezon után ezüstérmet vehetett át a kispestiekkal. Ezüstöt kapott az MNK-ban, miután az 1973-as finálét elbukta a Honvéddal a Vasas ellen a Népstadionban (3-4). És ugyanilyen színesfémből készített érem jutott neki az 1975-ös Közép-európai Kupa-döntő után is, amit az SSW Innsbruckkal szemben veszítettek el. 1977-ig 180 bajnokit vívott a Budapesti Honvéd mezében, majd a Vasas Izzó együttesével is szerepelt az élvonalban. (Az újpesti piros-kéket 1977-től 1980-ig szolgálta.) Pályafutását a Fradi-rajongó Vértes Árpád klubjában, a Hévízben zárta 1982-ben.

Hallatlan lelkierejével akkor is képes volt magát összeszedni, és tartást adni hitehagyott csapatának, amikor a társai már-már „halni készültek”. A spártai habitusú férfiú szótárából hiányzott a kapituláció kifejezés. Az ilyen típust szokás a sportkánonban

Szűcs Lajos és Novák Dezső alighanem egy hosszú, kimerítő beszédet hallgat

szívembernek minősíteni. Sokak emlékében megmaradt a kép, ahogyan a *Képes Sport* hagyományos teremtnóján, a miskolci sportszarnokban a szurkolók gyakran jutalmazták dübörgő tapssal a rettentő erejű bombáiért. Legendává vált az egyik, amellyel a Lujónak becézett futballista szó szerint lelőtte a karzat alatti falrészre kifeszített reklámmolínót...

Szűcs Lajos 1967. április 23-án debütált az A-válogatottban, és 1973. június 13-áig, a svédek elleni, ritka peches világbajnoki selejtezőig (3-3) harminchétszer viselte az uniformisát. Szinte soha nem emlegetett tény, hogy az újonc Bicskei Bertalan mellett ő lett a veretlenül végigharcolt, de elbukott vébeselejtezők után a bűnbak. A nemzeti tizenegy tagjaként két gólt szerzett. *(Dénes Tamás–Rochy Zoltán: A 700. után)*

Az esküvő Pécsi Ildikóval. A két tanú: dr. Lakat Károly és Szakács Miklós színművész

Az A-válogatottal a legnagyobb sikere az 1972-es Európa-bajnokságon elért negyedik helyezés volt, egyik legkiemelkedőbb teljesítménye az 1971-es, brazilok elleni döntetlen volt a Maracanában (0-0).

Két olimpián szerzett érmet, Mexikóban aranyat, Münchenben ezüstöt. Az aztékok földjén a Guatemala elleni elődöntőt fejes góljával eldöntő beállást a torna legjobb játékosának választották. A csapat valamennyi mérkőzését (kilencet – a felkészülési meccseket is beszámítva) végigjátszotta a tornán, négy gólt szerzett. Remeklése (egyik) jutalma meghívó volt a világválogatottba. 1968. november 6-án (Albert Flórián, Novák Dezső és Farkas János társaságában) játszott a brazilok ellen Rio de Janeiróban. 1972-ben az olimpiakonok között nyolc meccse volt, amelyből négy hivatalos válogatott találkozóinak is számít.

Tekintsük át Szűcs Lajos szerepléseit a további válogatott formációkban! 1961-ben ott volt a pályán, az ifjúsági válogatott Bad Vöslauban kivívott sikerén Ausztria ellen (4:2). Az 1962-es UEFA-tornán a magyar ifik mindhárom találkozóján porondra lépett Romániában. 1964 és 1966 között tízszer jutott szóhoz az utánpótlás-válogatottban, és egy gólt szerzett a színeiben. 1965-ben egyszer a B-válogatottban is bevetették. 1967 és 1972 között kilencszer viselte a Budapest-válogatott felszerelését, s egyszer volt eredményes a képviselőletében. 1967-től 1973-ig számítva az A-válogatott keret huszontkét (nem hivatalos) nemzetközi összecsapásán két találatot jegyzett. *(Rochy Zoltán gyűjtése)*

Még huszonnégy évesen érdekes kijelentést tett: „Közismerten nagyétkű vagyok. A reggelim 3 lány tojás, 15 deka felvágott, fél liter kakaó. Az ebéd, a vacsora mennyiségben a reggelinél arányosan több... A főzelék, a gyümölcs nagyon a kedvemre való. A kiadós edzés után 10-12 szendvics elfogyasztása igazán nem okoz gondot.” Beszélt arról is, hogy iskolásként kézilabdázott, szereti a jégkorongot, alapjában

Négy magyar a világválogatottban: Novák, Szűcs, Farkas, Albert

Újpestről indult, s aztán visszatért Újpestre. A Vasas Izzó kerete 1977–1978-ban. Hátul, balról: Fekete, Révész, Szántó, Antal, Nagy, Schusztér, Valuch, Kocsis. Középen: Szűcs L., Által, Horváth, Varga, Bódis, Bene, Ligeti. Elöl: Kovács, Szilágyi, Vágvölgyi, Sipőcz, Rozsnyó, Török

véve vidám természetű, minden tréfában benne van, viszont „komolyan veszi az életet.” (*Labdarúgás* 1968. március)

Játékstílusa sűrűn adott témát az újságíróknak. A „védelmi feladatának ellátása mellett gyakran tört gólveszélyesen előre.” (*Képes Sport* 1968. május 21.) Oly hihetetlen svunggal vitte rá az ellenfél védelmére a labdát, hogy szabálytalanság árán sem mindig tudták feltartóztatni. Egyszerűen elsöpörte az útjába állókat, esetleg átgázolt rajtuk, mint a Sherman harcokocsi a tankelhárító akadályokon. „A korszerű labdarúgó típusáról kialakult felfogást mostani játékosaink közül alighanem Szűcs Lajos közelíti meg leginkább. Erőtlen, fáradhatatlan, amellet technikailag is jól képzett és kellő taktikai érzékkel rendelkező játékos” – írták róla. (*Labdarúgás* 1968. augusztus) „A robusztus Szűcs Lajost még csak össze sem lehet hasonlítani a nádszálvékony elődjével, Lázár Gyulával. Mégis élmény, amikor a robbanékony Lajos kibontja a vitorlát, repülni kezd, és hátára veszi az egész pályát” – csodálta meg alakításait az ihletetlen impresszionista Peterdi Pál. (*Képes Sport* 1969. május 13.)

Jellemzője volt sokoldalúsága, az újpesti ifiknél játszott jobbszélsőt, jobbhátvédet, az ifjúsági válogatottban balhátvédet. (Meg a nagyválogatottban is 1973-ban, és a svédek ellen ez lett a veszte.)

1981-ben a Testnevelési Főiskolán szerzett labdarúgó-szakadzői diplomát. (*Ki kicsoda a magyar sportéletben? III.*) Élete az elmúlt évtizedekben újra a Ferencvároshoz kötődött. 1980 és 1995 között a klub utánpótlás-, tartalék- és ifjúsági csapatának az edzője, illetve alkalmanként a felnőtt gárda pályaedzője volt. 1992-ben az FTC aranydiplomáját, 1995-ben a Magyar Köztársasági Érdemkereszt tiszti keresztjét vehette át. 2013-ban Gödöllő díszpolgárává választotta.

Felesége a Kossuth-díjas színművésznő, Pécsi Ildikó. Nem mellékesen Szűcs Lajos is szerepelt filmben, mégpedig *Kósa Ferenc, Csoóri Sándor és Sára Sándor* 1981-es, *A mérkőzés* című drámai alkotásában. (*Dénes Tamás–Hegyi Iván–Lakat T. Károly: Az otthon zöld fűvén*)

Tóth, akivel nem bírtak a szlovákok

„1949. szeptember 5-én született, érettségi előtt áll. Az ifjúságiaknál még jövőre is számíthatnak rá. Bal lábbal igen jól lő és cselez. Szép reményekre jogosító csatár, sokra viheti, ha mozgékonyágát, gyorsaságát javítja.” – mutatta be Tóth Andrást a *Labdarúgás* 1967. áprilisi száma. Magassága 181 cm, versenysúlya 65 kg volt.

A 18 éves támadó tagja volt az Újpest országos bajnokságot kiharcolt ifjúsági együttesének. (*Labdarúgás* 1967. december) Balogh II Sándor, az újpesti ifik trénera mondta róla: „Ideális sportember, tehetséges labdarúgó, jól ad be, nagyon jól lő. Véleményem szerint a Nagy-Tóth balszárnyról még nagyon sokat fogunk hallani. A »szomszédból«, a Magyar Pamutból hoztam át 1964-ben az Újpesti Dózsa-ba, s azóta fejlődése folyamatos. (A Magyar Pamut SC-ben 1962-ben kezdett el futballozni – a szerzők.) Három UEFA-tornán vett már részt, a legrégebb játékos a volt az ifi válogatottnak. Mindkét lábát jól használja, valamivel biztosabb a bal, de jobbal is kitűnően rúg. Izomzata még nem teljesen fejlett, de a következő években bizonyára megerősödik.”

Mészáros József, az utánpótlás- és ifjúsági válogatott mestere dicsérte: „Andris nagyon rendes fiú, ha például jellemét osztályoznom kellene, csillagos ötöst adnék neki. Az előbbiekhöz még csak ennyit tennék: kitűnően fejel, hiányzik azonban még nála a robbanékonyság, ami egy szélsőnél elengedhetetlen. Futómozgása is egyedi, nagy lépésekben fut, s ez a cselezésnél zavarja. Kiváló sportember, s ha hibáit levetkőzi, még sokra viheti.” (*Labdarúgás* 1968. június) Balogh II látnoknak bizonyult, a Nagy László-Tóth András alkotta balszárny később együttesen 42-szer volt válogatott. (Utóbb hosszú éveken keresztül egy házban laktak a hegyvidéki Ráth György utcában, Budapest XII. kerületében.)

A virtuóz rúgótechnikájú legény 1973. június 13-án mutatkozott be a nemzeti tizenegyben, a baljós emlékezetű Magyarország–Svédország (3-3) világbajnoki selejtezőn. 1979. szeptember 26-án lépett utoljára pályára címeres mezben, Bécsben 3-1-re kikapott együttesünk Ausztriától. Összesen 17 alkalommal szerepelt az A-csapatban, egy találatot ért el a színeiben. Részt vett az 1978-as argentinai világbajnokságon, 45 percet játszott az olaszok ellen, s akkor rúgta 11-esből az egyetlen gólját a válogatottban.

Tóth András 1966 és 1968 között tizenegyszer játszott az ifjúsági válogatottban, s a korosztályosok felszerelésében három gólt jegyzett. 1969-től 1974-ig hússzor vetették be az utánpótlás-válogatottban, három találatot ért el a színeiben. 1974-ben U 23-as Európa-bajnoki címet nyert, az NDK elleni finálé visszavágóján az első gólt ő szerezte a Népstadionban.

1972 és 1977 között az A-válogatott keret (nem hivatalos) nemzetközi mérkőzésein kilenceszer jutott szóhoz, és kétszer volt eredményes. 1972-ben, 1976-ban és 1977-ben egyszer-egyszer a B-válogatottban is szerepet kapott, utóbbi fellépésén a hálóba talált. 1972-ben kétszer, 1976-ban egyszer viselte a Budapest-válogatott uniformisát. 1975-ben egy olimpiai selejtezőn pályára lépett a bolgárok ellen, ez hivatalos válogatott mérkőzésnek is számít. (*Rochoy Zoltán gyűjtése*)

Az első felnőtt találkozója az Újpesti Dózsában az Austria Wien elleni Közép-európai Kupa-meccs volt (4:1) 1968. március 27-én. Bajnokin először Diósgyőrben játszott a nagycsapatban, 1969. szeptember 28-án Göröcs János megsérült a bemelegítéskor, így került sor a bevetésére. Baróti Lajos edző az 1969-ben aranyérmet nyert csapatában hat bajnokin szavazott bizalmat a húszéves fiúnak. Hol a balszélső, hol balösszekötő posztját bízta rá. (*Képes Sport* 1969. november 25.) 1971–1972 végén balszélsőként került be átlagosztályzatai alapján a *Népsport*nál Az év csapatába. 1973–1974-ben, pályafutása legjobb szezonjában már középpályást játszott, 12 góljánál csak a középcsatár Bene Ferenc lőtt többet a lila-fehérek közül. Abban az idényben a *Népsport* osztályzatai alapján ő lett a Dózsa legjobbjá, s az abszolút ranglista hatodik helyezettjeként, egyben az idény legkiválóbb támadó szellemű futballistájaként gyűjtött be elismeréseket.

Tóth András a hetvenes évek elejétől meghatározó tagja lett a gárdának, amelynek szolgálatában 320 bajnokin 78 találatot ért el. Összesen kilenc bajnoki címet szerzett (1969, 1970 tavasz, 1970–1971, 1971–1972, 1972–1973, 1973–1974, 1974–1975, 1977–1978, 1978–1979). Az 1975–1976-os szezonban bronzos, az 1976–1977-es bajnokságban ezüstös helyen zárt a lilákkal. Az 1969-es Magyar Népköztársasági Kupa-győzelemhez még kevés köze volt (csak a Gyöngyös elleni meccsen játszott, a 16 közé jutásért), az 1970-es döntőben csere volt (3:2 a Komlói Bányász ellen), ellenben az 1975-ös finálét végigjátszotta (3-2 a Szombathelyi Haladás ellen). A nemzetközi porondon elért legjobb eredménye az 1973–1974-es Bajnokcsapatok Európa-kupája sorozat elődöntőjébe jutás a Dózsával. Budapesten 1-1-re végeztek a későbbi nyertes Bayern Münchennel, viszont Bajorországban 3-0-ra kikaptak. Akadtak nagyon emlékezetes kupameccsei, elsősorban a Juventus elleni hazai 2-2 (1973) és a Spartak Trnava elleni, nagyszombati mérkőzés (1-1).

Fazekas László után Tóth András (egyébként rendőrhadnagyként) volt a második újpesti, aki legálisan kimehetett Nyugatra, Belgiumba. Százezer dollárt fizetett érte az SK Lierse. 1981-től 1983-ig sárga-feketéknél profiskodott. Az első szezonját szinte végigjátszotta

Párharc Eusebióval, a portugál világklasszissal a Benfica elleni találkozón

(29/1), a másodikban sokat volt sérült (5/1). A kontraktusa lejárta után hívta a New York Cosmos az amerikai teremligába, évi negyvenezer dollárt kereshetett volna a tengerentúlon, csak hát a korabeli sportvezetés nemet mondott. Az Egyesült Államok túlon túl messzinek tűnt a számára...

Hazatérése után – mivel 1983-ban a Megyeri úton éppen fiatalítottak, oda már nem mehetett vissza – a Hungária körútra igazolt. Két esztendeig az MTK-VM alkalmazta (a kék-fehérben megvívott 33 bajnokiján két gólt rúgott), majd levezetésképpen a Gödi TSZ SK-ban futballozott (1985–1987).

Tóth András tizenegyes gólja a Spartak Trnava elleni, nagyszombati BEK-mérkőzésen

Mint az egyik interjújában elmondta, édesanyja tanítónőként dolgozott, ám jogtanácsos apja fiatalon katonatiszt volt a Horthy-rendszerben, ez a későbbiekben nem jelentett jó ajánlólevelet a família számára. A szülők nagyon szűkös körülmények között tudták felnevelni öt gyermeküket. A Megyeri úti stadiontól két sarokra laktak, mindenki az Újpestnek szurkolt, természetesen ő is, így egyik dédelgetett álma vált valóra, amikor a lilákhöz igazolhatott. (Pedig Lakat Károly, akinek Tóth András édesapja gyakran fordított szakcikkeket olaszból, kapacitálta, hogy igazoljon az FTC-be.) Fél évig a Bláthy Ottó Erősáramú Felsőfokú Technikumba járt, mert a klubot – a Belügyminisztérium mellett – a Budapesti Rádiótechnikai Gyár patronálta. Nem akart rendőr lenni, aztán mégis úgy alakult, hogy a BM szolgálatába lépett. 1969. március 1-jén szakaszvezetőként kezdte, utána őrmesterré, majd törzsőrmesterré léptették elő. Volt BM-könyvtáros is (1973–1974). 1984-ben elvégezte a Rendőrtisztai Főiskolát (*Ki kicsoda a magyar sportéletben? III.*), akkor lett belőle hadnagy. Érdekes a Totyának becézett sportember véleménye, hogy miközben sorozatban nyerték a bajnokságokat, az öltözőben dült a széthúzás meg klikkesedés, a legtöbb labdarúgó a külföldi lehetőségek felé kacsingatott. 1600 forintot vehettek fel egy-egy győzelem után, ez akkoriban nem volt jelentéktelen summa, azonban a nyugati klubok prémiumaihoz képest bagónak számított.

A visszavonulása után, 1985. szeptember 1-jén a BM titkárságára került, szeptember 29-én, a fegyveres erők napján előléptették századossá.

1986-ban Göröcs János lett az edző Újpesten, melléje ültették a kispadra technikai vezetőnek. A rendszerváltás után a Belügyminisztérium már nem támogatta tovább a lila-fehéreket, nehéz idők jártak akkoriban Megyeren, még annak a lehetősége is felmerült, hogy megszűnik a patinás klub. Szerencsére, rendeződött az egyesület sorsa, és Tóth András 1992-től szakosztály-igazgatóként tevékenykedhetett tovább. Jelenleg ő a Szusza Ferenc stadion létesítmény-igazgatója.

Még Stanley Matthews is irigykedhetne rá

Tóth József 1951. december 2-án született Mosonmagyaróváron. „Első egyesülete a megyei I. osztályú Mosonmagyaróvári Vasas volt, edzője – a jelenlegi NB I-es partjelző – Gyimesi Géza” – írta róla Labdarúgás 1974. decemberi száma. Magassága 175 cm, versenysúlya 69 kg. 1970-ben igazolta át a Pécsi Dózsa. (*Labdarúgás 1970. július*) Habár gyermekkorában lelkes Vasas-drukker volt, Mészöly és Farkas voltak a kedvencei, mégis a Pécsnek mondott igent. Hívta a Rába ETO is, ám oda valahogy nem kíváncszott. A baranyai liláknál a klubtörténet legkiemelkedőbb nemzetközi sikerének részese lehetett, 1970. november 3-án 2:0-ra legyőzték, majd büntetőekkel kiűtötték az Európai Városok Kupájából (EVK) a Newcastle United „szarkáit”.

Idézünk a Jokkának becézett labdarúgó visszaemlékezéseiből: „Az iskolában könnyen megtaláltam a posztomat. Gyors voltam és abszolút ballábas. A mi családukban van egy érdekes vonás: édesanyám és Sándor bátyám balkezes, a két öcsém – Laci, István – és én nem. De valami azért öröklődött vagy rám ragadt, mert egészen kistrác korom óta ballal rúgok. Jobbkezes vagyok és ballábas, van ilyen. Szóval balszélsőt játszottam az iskolában, és később a megyei I. osztályú csapatban is. Ment a foci, 1969-ben meghívtak a megyei ifúsági válogatottba. Győr-Sopron színeiben Szombathelyen játszottuk a területi döntőt, Salgótarjánban az országost. Tulajdonképpen itt fordult meg az életem: Machos Ferenc, az ifúsági válogatott akkori edzője meghívott az Olimpiai Reménységek Tornájára készülődő ifíválogatott keretébe, dr. Czibulka Mihály pedig – aki a Pécsi Dózsának keresett fiatalokat – megkérdezte, volna-e kedvem Pécssett játszani. Ideges, lobbanékony természet vagyok, nem mindig gondolom végig, mit és hogyan kellene csinálnom. (...) Nehezen kezelhető ember vagyok, nagyon sok mindenben kellett változnom, amikor a csatársorból a hátvédposztra kerültem. Kényszerhelyzet volt, Kincses Nándi visszavonult, öccse, Viktor átment a jobb oldalra. Edzőm, dr. Dunai János azt mondta, próbáljam meg balhátvédben...” (*Labdarúgás 1974. december*) Hiába tiltakozott, a tréner akarata érvényesült. A mesternek lett igaza, mert Tóth József balhátvédként hamarosan nagyválogatott lett. Közben változás történt a pályafutásában, hisz 1975-ben Pécsről átigazolt az Újpesti Dózsa

Tóth József és Nyilasi a salvadoriak elleni vb-meccsen

zsába, ahol 1984-ig játszott. 263 mérkőzésen lépett pályára a Megyeri útiak képviseletében, és három gólt szerzett. 1984 és 1986 között 56 bajnok in az MTK-VM együttesét erősítette. Miután a kék-fehérek már nem marasztalták, az egykoron ugyancsak újpesti Kolár Endre hívására-segítségével Finnországba, Närpes városába, az IF Krafthoz igazolt. Felvételkor még, hogy Mezey György visszahívja a mexikói világbajnokságra készülõ keretbe, de végül a kapitány lemondott róla. (Jokka lelkében ez máig sem hegedõ sebet ejtett.)

Az Újpesti Dózsaival kétszer nyert bajnoki aranyat (1977–1978, 1978–1979), kétszer ezüstöt (1977–1978, 1979–1980), egyszer bronzot (1975–1976), valamint kétszer Magyar Népköztársasági Kupát (1982, 1983). Az 1983-as finálé után (3-2 született a Bp. Honvéd ellen) ő vehette át az ezüsttrófeát a Népstadionban Sós Károlytól.

A nemzeti tizenegyben 1974. november 10-én debütált, és a címeres felszerelésbe 1983. június 1-jéig összesen 56-szor öltöztetett. Egyetlen gólját a válogatott mezében a második világbajnokságán (1982 – Spanyolország) szerezte, 1982. június 10-én Salvador hálóját vette be Elchében (10-1). Az 1978-as vében a magyar együttes mindhárom csoportmeccsét végigját szotta. A válogatott történetében a legtöbbször ő szerepelt balhátvédként, utána a sorban az 52 fellépésével Lantos Mihály, az Aranycsapat legendás védője következik.

Baróti Lajos szövetségi kapitány – még az argentinai Mundial előtt megfogalmazott – véleménye: „Lelkesedése, szorgalma, küzdőképessége, gyorsasága alapján lett állandó válogatott. Technikai képzettsége már nem ilyen jó, ebből fakad, hogy felfutásainál a labda bejátszása nem kifogástalan, és a támadás utolsó szakaszában megoldásai sablonosak. Megbízható, harcos, de egykönnyen elveszíti fejét, a sárga lapok mindig a levegőben lógnak. Kiváltképp, ha átjátsszák, akkor hajlamos felesleges keménykedésre.” (*Labdarúgás 1978. január*)

Egyéb válogatott formációkban is megfordult. 1970-ben négyszer volt ifjúsági válogatott, s két gólt szerzett. Abban az évben egyszer az olimpiai gárdában is szóhoz jutott. 1971 és 1975 között hétszer lépett pályára az utánpótlás-válogatottban. 1974-ben egyszer a ligaválogatottban, 1976-ban hatszor a B-válogatottban játszott. 1975 és 1983 között az A-válogatott keret harmincöt (nem hivatalos) találkozóján kapott játéklehetőséget. (*Rochy Zoltán gyűjtése*)

A média szavazatai alapján 1976–1977-ben bekerült Az év csapatába. (*Labdarúgás 1977. július*)

Harmincnégy évesen, Finnországban csaphatott fel először légiósnak, holott korábban, hétényolc éven keresztül több jó ajánlata is volt. 1983-ban a megsérült Johnny Metgod utódát kereső Real Madridé volt a legpazarabb, de a spanyolok 110 ezer dolláros ajánlatával szemben a Dózsa 160 ezret akart. Kérőnek jelentkezett az FC Bruges, a Lille Olympique és 1985-ben a végül Tulipán Mihályt szerződtető török Bursaspor is, ám Tóth nem kapott engedélyt kimenni. Ahogyan fogalmazott: „Nem voltam jóban Csáki Sándorral”.

Aztán a finnekhez kiengedték légiósnak. 1997-ig, 45 éves koráig futballozott a svéd nyelvű város sárga-kék alakulatában, főleg a harmadik osztályban, de belekóstolva a második vonalba is. A kinti kalanddal párhuzamosan, az ottani szünetekben az Erzsébeti SMTK, a Budakalász, a Hernád, a Leányfalu és utoljára a Váci Reménység játékosa is volt, néhol és időszakonként játékos-edzőként is alkalmazták. Az 1992–1993-as évadot a BLASZ I-es Elektromosban töltötte. (*Futball '93*) 1997-től egy esztendeig a Dorog felnőtt- és utánpótlás-együtteseinek volt a tréner. Edzőként dolgozott az Újpest korosztályos csapatainál is.

Az évek alatt ingázott Magyarország és Finnország között, néhány esztendővel ezelőtt a családjával visszaköltözött a havas Északra. Mindmáig fenntartja a kinti házát, a fia családja ott él. Az egykori válogatott hátvéd még 2012-ben is igazolt játékos volt kint, az ottani futballpiramis alján lévő, teljesen amatőr Pjelas együttesében. Feleségével együtt egy zöldség-nagykereskedésben dolgozott. 2014-ben hazatért. Lassan nyugdíjas lesz, ám a futballtól nem tud elszakadni. Fóton mindennap kimegy a pályára, edz, fut, rúgja a labdát. 2015 elején a Duna SK öregfiúinak csapatába igazolt. Ha élne, még az angol futball egykori Matuzsáleme, Sir Stanley is irigykedhetne rá!

Zalacsánynál dőlt el, hogy nem lesz világsztár

Töröcsik András 1955. május 1-jén született Budapesten. Magassága 172 cm, versenysúlya 67 kg volt. A Kesének (is) becézett játékos futballozni a BVSC-ben kezdett, a nevelőegyesületéből 1974-ben – már ifjúsági válogatottként – került az Újpesti Dózsához.

Részletek a később vele készült interjúkból: „Zuglóban, a Kassai téri templom előtti térségen azt hiszem, mi voltunk a legszorgalmasabb focisták, legszívesebben éjjel is játszottunk volna. 1965-ben a BVSC toborzót hirdetett, ott volt a pálya, ahol most a kis földalatti végállomása van. Farkas József vett először kezelésbe, aztán jöttek az újabb mesterek, mindegyiktől nagyon sokat kaptam, így Fábiántól, Jägertől, Mezeytől. Egyszer csak bekerültem az ifjúsági válogatottba, akkor kezdtem remélni, hogy továbbléphetek talán az NB I-ig. Mit mondjak? Imádom a labdarúgást, ebből a nagy szerelemből született az NB I meg a válogatottság.” (*Labdarúgás 1978. február*) „Amikor először léptem a Megyeri úti öltözőbe, hirtelen nem is tudtam, hogyan is köszönjek, hiszen olyan játékosok közé kerültem, akik már akkor sokszoros válogatott játékosok voltak, amikor én még azt sem tudtam jóformán, hogy mi a futball!” (*Labdarúgás 1975. április*) „Már a BVSC-ben is azt szerettem a legjobban, ha felgyorsulva, lendületesen vezethettem a labdát a háttvédek felé, akiket így könnyebb átjátszani. (...) Volt olyan idő, amikor a dühtől nem is láttam, és a pokolba kívántam a testőreimet, aztán beláttam, hogy jobbra nem számíthatok. A világért sem akarom biztatni a védőket, de most már megértem az ő helyzetüket is. Még szép, hogy foggal-körömmel azért harcolnak, nehogy a csatár a hátuk mögé kerüljön. A külföldi csapatok háttvédjei egyébként összehasonlíthatatlanul keményebbek a mieinknél. (...) még ha csalódást is okozok, elárulhatom, hogy sohasem tartoztam a táncos lábú fiúk közé, két kezemen meg tudom számolni, hányszor kértem fel lányokat.” (*Labdarúgás 1978. január*)

A válogatottban történt bemutatkozása (1976. október 13. – Bécs) után újságolta: „Csak amolyan egészséges versenylázat éreztem a bemutatkozás előtt. (...) Aztán amikor az első csel után az első átadás is sikerült, az is elmúlt. Nagyon jól éreztem magam a pályán, nem nyomott semmilyen felelősség, senki sem várta tőlem, hogy én döntsem el a mérkőzést. Egy pillanatig sem tartottam a hosszú lábú Pezzeytől, arra gondoltam, hogy éppen a magas termete miatt ki fogom őt cselezni, mozgékonyabb leszek. Szerettem volna az első válogatottságom alkalmával gólt is lőni, sajnos nem sikerült. Ennek ellenére, azt hiszem, nem okoztam csalódást.” (*Labdarúgás 1976. december*)

A média szavazatai alapján 1976–1977-ben bekerült Az év csapatába. (*Labdarúgás 1977. július*) Az Aranycsapat szövetségi kapitánya, Sebes Gusztáv sem fukarkodott a dicséretével: „(...)

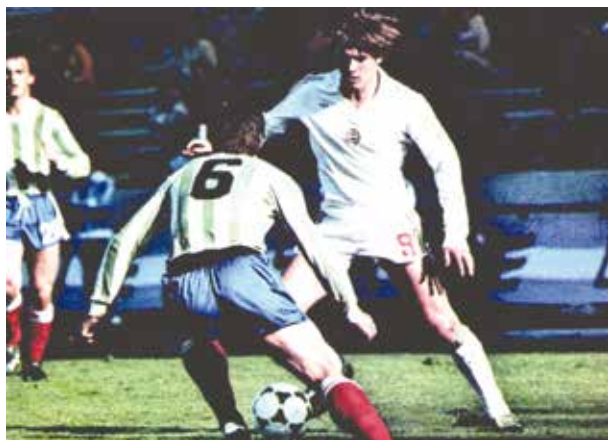
Töröcsik András a svédek akkori rekorder-válogatottjával, Björn Nordqvisttal

Töröcsik pedig már a BVSC-s korszakában is olyan volt, mint egy »kölyök Puskás«. (Labdarúgás 1979. május)

Az 1978-as vécé előtt – mindenki számára meglepő módon – Törő fogadkozott: „Ígérem, hogy Argentínában is igyekszem majd »táncolni«...” (Labdarúgás 1977. december) Táncolt is, mignem a felbőszült argentinok szét nem rúgták. Pedig tűrte, tűrte, ameddig tűrhette, aztán egyszer visszarúgott, s akkor a portugál Garrido azonnal az öltözőbe küldte.

Baróti Lajos szövetségi kapitány véleménye – még a dél-amerikai Mundial előtt: „Nyilasi mellett az egyik legnagyobb tehetség, méghozzá csatárként. Káprázatos technikai képzettséggel rendelkezik, ez kitűnő cselező képességgel és helyzetfelismeréssel párosul. Nemcsak magát tudja helyzetbe hozni, hanem társait is. Még elég rapszodikus. Nem szeret edzeni, ez fejlődésének gátja lehet. A válogatottba visszakérülése után nagyon pozitív lett a magatartása. Sokat kell vele foglalkozni, hogy roppant tehetsége valóban érték legyen. Úgy érzem, hogy a világbajnokságon az egyik legnagyobb játékos-meglepetés lesz.” (Labdarúgás 1978. január)

Tánc a franciák ellen Argentínában. Az ellenfél Christian Lopez

Töröcsik a Buenos Aires-i esetéről: „Láthattam, hogy az igazi futballisták nem kerülnek a körülmények hatása alá. Amikor Garrido kiállított, elindultam felé, hogy lesz, ami lesz, nekiesem, de Kempes lefogott, és azt mutogatta, ne tetézzem a bajt...” (6:3 Futballmagazin 2005. augusztus)

A Mundial után külföldön még mindig sztárként ünnepelték, idehaza Nyilasi Tiborral együtt eltiltották a válogatottságtól. Nem sokkal később még nagyobb tragédia történt, pont akkor, amikor „a zárkózott, nehezen oldódó ember” (Labdarúgás 1979. dec-

ember) világválogatott lehetett volna, autóbalesetet szenvedett. 1979. június 16-án barátaival Zalaegerszegről, a 114. NB I-es bajnokijáról gépkocsival utazott hazafelé, amikor bekövetkezett az ütközés. „Ficam, törés, repedés – súlyosan megsérült.” (Labdarúgás – Őszi magazin 1979) Ő maga később azt mondta, attól kezdve nem tudott a régi színvonalon futbalozni, ám ez talán túlzottan szigorú megállapítás volt. A nyolcvanas évek elejének Dózsájában újra remekelt, kevésbé befejező, mint inkább előkészítő szerepkörben. De ki ne emlékezne a Köln elleni mutatványaira? Generációjának tagjaiban mindmáig élénken élnek a képsorok: Tóth Jokka előrévelte a labdát a balszélső helyére, üres területre. Törő rárajtolt, átvette, majd amikor háttal volt az alapvonalnak, talppal hirtelen hátratólta. A mellette szorgoskodó védő, bizonyos Paul Steiner elkaszálni sem tudta. Becsületére legyen írva, az újpesti kilences után eredt. Töröcsik úgy csinált, mintha be akarná adni a labdát, Steiner dobta is magát az elképzelt röppályára. Ám a Megyeri út kedvence visszavette a labdát, aztán jobbal hajszálpontosan középre emelt. Kiss Sándor megelőzte a védőjét, s nyolc-kilenc méterről az akkor már Európa-bajnok, világbajnoki ezüstérmes Toni Schumacher kapujába fejelte a labdát. Vagy öt percen keresztül zúgott a stadionban a legendássá vált „Táncolj, Törő!” kiáltás, a címzett pedig meghallgatta a kérést. A 43.

percben észrevette a kaputól jó 30-35 méterre, hogy Kisznyér Sándor otthagya neki a labdát. Gondolt egyet, s miután látta, hogy a középpályás sprintelni kezdett az ellenfél, az 1. FC Köln büntetőterülete felé, mérnöki pontossággal beemelte a labdát az üres területre. Kisznyér a mai számítógépes játékok szereplőjeként sem kaphatna pontosabb passzt, megszelídítette a labdát, majd a bal felső sarokba emelt. A labda lécről pattant a kapuba.

S ez csak egy volt Törőcsik András álomeccsei közül, hiszen aligha akad olyan ötven körüli, vagy kicsit idősebb futballrajongó, aki ne emlékezne a spanyol Iribarnak emelt góljára, ne emlegetné az 1977-es, jugoszlávok elleni meccsen mutatott parádéját, a skótoknak lött dupláját, az akkor UEFA-kupa-védő IFK Göteborg védőit örületbe kergető tánc lépéseit.

Már a hetvenes évek végén irdatlan pénzekért vitték volna külföldre, de akkor még érdem és kor szerint osztogatták az OTSH-ban a légiós élet lehetőségét. Törőcsik, aki – ha nincs a fentebb említett autóbalesete – 1979-ben abban a stadionban, amelyben a portugál Garrido bíró, tudomást sem véve Passarella, Galvan, Olguin és a többi argentin a magyar kilences megfélemlítését célzó brutalitásáról, kiállította őt az első törlesztése után, a világválogatottban játszhatott volna – többek között – Platini, Zico, Paolo Rossi, Boniek, Krol, Causio és Tardelli társaságában. Ez jelképe is lehetne a pályafutásának, mert az eltékozolt lehetőségek embere volt. Holott a Mundial után ezt írta róla *Brian Glanville*, a hetvenes évek végének egyik leghíresebb szakírója az argentinok elleni meccsre utalva: „A magyar válogatottnak két kulcsembere volt, a 23 éves Törőcsik András, az apró természetű, szőke középcsatár, aki bámulatosan bánt a labdával és csodálatos cselekkel képes volt megőrizni minden ellenfelét, és a magas Nyilasi Tibor, utóbbi fejfel különösen veszélyes támadó középpályás. A meccs botránnyosan ért véget, Garrido két magyart is kiállított. Az egyik Törőcsik volt, aki apró csodákat művelt a rárontó, s minden egyes pillanatban rugdosó védőkkel.”

Törőnek kérdeznivalója akadt a játékvezetőtől...

A bolíviaiak elleni budapesti mérkőzésen Fazekast figyelő

Érdekes, hogy játéka át alakult a nyolcvanas évekre. Huszonöt éves kora után sokkal inkább az előkészítésben, mintsem a befejezésekben jeleskedett. Metamorfózisáról Fekete László kijelentette: „Nélküle soha az életben nem lettem volna ezüstcipős!” (*Labdarúgás 1979. november*)

Törőnek a Dózsában az 1980-as idény végéig 126 mérkőzésen 50 találat volt a mérle-

ge, a következő öt szezonban ellenben 110 bajnokin csak 19 gólt lőtt. A válogatottban a skótok elleni találkozó (1980. május 31.) volt a huszadik meccse, s az után 11 gólnál járt már. A következő 25 összecsapásra ellenben már csak egy találat jutott. Kétségtelen, hogy a *Népsport* osztályzatait

A betegágyon, az autóbaleset után

minősítésnek elfogadva, sokkal jobb volt a teljesítménye a balesete előtt. 1975–1976-ban a hatodik, 1977–1978-ban a negyedik helyen végzett a rangsorban, utóbbi évben csak a kiállítása miatt nem nyert. E két szezonban, valamint 1978–1979-ben ő volt az idény legjobb középcsatára, 1976–1977-ben „csupán” a B-csapatba fért be. A balesete után viszont már nem került sem az A-ba, sem a B-be.

Harmincévesen szerződött külföldre, a Montpellier játékosa lett (1985–1986), majd következett itthon a Volán SC (1988). Rövid ideig Kanadában, teremfutball-csapatokban villogott, például 1988-ban a North York Rockets együttesében. *(Dénes Tamás–Peterdi Pál–Rochy Zoltán–Selmeci József: Kalandozó magyar labdarúgók)* Hazatérése után az MTK-VM-ben zárta le élvonalbeli pályafutását 1989-ben. 1994-ben még láthatták őt a rajongói a Magyar Kábelben.

Az Újpesti Dózsaival háromszor lett bajnok (1974–1975, 1977–1978, 1978–1979), egyszer ezüstérmes (1979–1980), egyszer bronzérmes (1975–1976). Nyert három Magyar Népköztársasági Kupát (1975, 1982, 1983) is. Csak az 1983-as fináléban játszott, és akkor is lecserélték, noha gólt rúgott.

A válogatottban 1976. október 13. és 1984. augusztus 25. között 45 mérkőzésen 12 találatot ért el. Részt vett az 1978-as és az 1982-es világbajnokságon. A *France Football* Aranylabdaszavazásán 1977-ben és 1981-ben is kapott szavazatot. A nagyválogatottsága előtt 1973-ban hatszor jutott szóhoz az ifjúsági válogatottban, s egyszer volt eredményes. 1975-ben háromszor az utánpótlás-válogatottban szerepeltették, kétszer talált a hálóba. 1976-ban egyetlen B-válogatottsága alkalmából is gólt rúgott. 1977 és 1984 között az A-válogatott keret huszonkilenc (nem hivatalos) mérkőzésén kilenc találatot könyvelhetett el. 1986-ban (túlkorosként bevetve) utánpótlás Európa-bajnoki bronzérmert vehetett át. *(Rochy Zoltán gyűjtése)*

„Ha elkapta a fonalat, mintha eggyel többen lettek volna a mieink a pályán, viszont ha rossz napja volt, akkor mintha eggyel kevesebben. Tehetett bármit, csinálhatott csúnya dolgokat az éjszakában, ihatott rogyásig, mégis volt benne valami nagyon emberközeli, kamaszosan kedves, amiért mi, régi Dózsa-drukkerek sohasem tudtunk rá igazán megharagudni. Mi még láttuk Zsengellért, Nagymarosi Misát meg Szusza Ferit játszani, Andris az ő »tegnapi futballjukat« hozta vissza nekünk.” *(Prágai István, egykori szurkoló visszaemlékezéséből)*

„A magyar labdarúgás zsenijeit között tartják számon, ám elsősorban magánéleti okok miatt nem tudta a tehetségéhez méltó pályát befutni.” *(Dénes Tamás–Hegyi Iván–Lakat T. Károly: Válogatott gyűjtemény)*

Töröcsik András legendája töretlen, az egészsége sajnos nem. Barátainak, családtagjainak, valamint a nagyon gondos orvosi kezelésnek köszönhetően – a súlyos balesete és a műtétje után – mostanában kicsivel jobban van.

Milyen jó volt a Vasas Dara!

Török Péter 1951. április 18-án született a Szabolcs megyei Anarcson. Magassága 178 cm, versenysúlya 70 kg. A Csepeli Papírban kezdett sportolni, onnét igazolta át a Vasas 1969-ben. (*Labdarúgás 1970. július*)

A Darának becézett védő vallott a kezdetekről: „A Duna-part mellett volt a labdarúgópálya, oda csak be-bekukkantottunk, mellette a strandon futballoztunk (...) Egyszer jött valaki közlünk, hogy menjünk próbát játszani igazi csapatba. Ott ragadtunk, de nem végleg. Egy évet még kajakoztam is, mindent megpróbáltam afféle foci-kiegészítésként. Nem tápláltam vérmes reményeket labdarúgó-pályafutásommal kapcsolatban. Egyszer azután fordult a világ, a BVSC-pályán játszottunk, megkeresett a Vasas, sorsom eldőlt, s nagyon boldog vagyok, hogy így alakult.” (*Labdarúgás 1978. február*)

Kiragadott részlet egyik róla megjelent, korai jellemzésből: „Egészen kiváló tulajdonságokkal rendelkezik, de csak fellángolásokban mutatja ezt meg. Tartósan jó játékra még egy mérkőzésen belül sem képes mindig.” (*Labdarúgás 1969. március*)

Az ifjúsági válogatottban 1969-ben kétszer lépett pályára, éket és jobbszélsőt játszott (*Képes Sport 1969. március 18.*), később rendelték vissza a védelembe. 1969-től 1974-ig huszonegyszer szerepelt az utánpótlás-válogatottban, s egy gólt szerzett a színeiben. 1974-ben U23-as Európa-bajnoki címet nyert. 1972-ben egyszer B-válogatott, kétszer Budapest-válogatott volt. 1975-ben egyszer a ligaválogatottat erősítette, kétszer az olimpiai gárdát, mégpedig a bolgárok elleni selejtezőn. (Utóbbi kettő hivatalos válogatott mérkőzésnek is számít.) 1973 és 1981 között az A-válogatott keret tíz (nem hivatalos) összecsapásán vetették be. 1980-ban egyszer a B-válogatottban, egyszer a ligaválogatottban lépett fel. (*Rochy Zoltán gyűjtése*)

A Vasassal 1970-ben Közép-európai Kupát (Pozsonyban gólt rúgott az ottani Inter ellen az első döntőn), 1976–1977-ben magyar bajnoki címet, 1973-ban és 1981-ben Magyar Nép-

A Vasas együttese az 1974–1975-ös idényben. Állnak, balról: Berendy Pál pályaedző, B. Kovács, Török, Fábrián, Lakinger, Vidáts, Kovács F., Tóth B., Szőke, Kántor, Illoszky Rudolf vezetőedző. Elöl: Szabó, Müller, Komját, Mészáros, Puskás, Tamás, Kú, Várady, Földi

köztársasági Kupát szerzett. (Csak az első, a Bp. Honvéd elleni hosszabbításos fináléban jutott szóhoz. És volt egy elbukott MNK-döntője is, 1980-ban a DVTK győzött az angyalföldiek ellen Veszprémben.) Az 1970–1971-es, az 1972–1973-as, 1979–1980-as és az 1980–1981-es bajnokság után bronzérem került a birtokába. 349 NB I-es mérkőzést vívott vasasos mezben, és tíz gólt jegyzett.

Török Péter az A-válogatottban 1973. május 16-án debütált, klubtársa, Fábian Tibor helyére állt be a 65. percben. Kikapott a magyar csapat 2-1-re az NDK-tól Karl-Marx-Stadtban. *(Dénes Tamás–Rochy Zoltán: A 700. után)*

A média szavazatai alapján 1976–1977-ben bekerült Az év csapatába. *(Labdarúgás 1977. július)*

Baróti Lajos szövetségi kapitány véleménye: „Sokoldalú játékos, védőink közül a legveszélyesebben előre törő. Harcos, szorgalmas, a legjobb korban van. A válogatottban mindig megoldotta a feladatát. Sokat, de még mindig nem eleget lépett előre a beadások pontosságában. Javítani kell bal lábán, a kapu előtti fejjátékban tartózkodó. Az utóbbi időben elég sokat kínlódott sérüléssel, ezt annak tulajdonítom, hogy nem eléggé határozott az összecepapásoknál, egy éve lényegesen keményebb volt. Lehet rá számítani.” *(Labdarúgás 1978. január)*

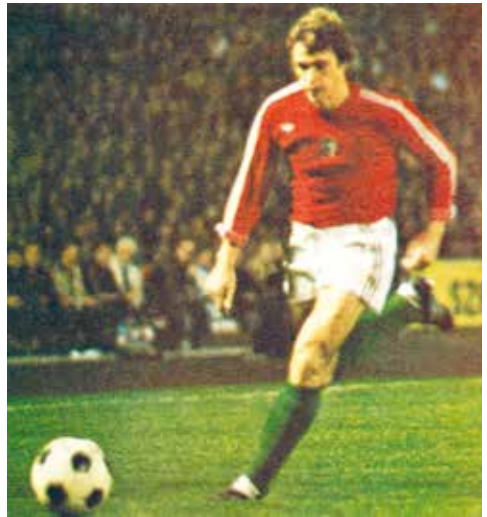
Az 1978-as Mundial előtt Török Péter is nyilatkozott: „A sok szép mellett a Haladással Szombathelyen játszott mérkőzésen szerzett sérülésem 1977 »élménye«... A müncheni olimpia előtt szalagszakadást szenvedtem, most pedig nem utazhattam Bolíviába. Mit mondjak? Akárhogyan is lesz Argentínában – egyébként nyolc közé kerülünk! –, 1978 csak jobb lehet 1977-nél...” *(Labdarúgás 1977. december)* „A szurkolói hitetlenség persze doppingszerként is hat, hiszen most mindannyian meg akarjuk mutatni: nem a véletlen műve volt a 16-os döntőbe való bekerülésünk.” *(Labdarúgás 1978. május)*

Sajnos, egyáltalán nem bizonyult jó jósnak: a vében egy félidőt játszott, a magyar együttes pedig a csoportjában az utolsó helyen végzett. Igaz, hihetetlenül nehéz csoportban (Argentína, Olaszország, Franciaország), a házigazdák megnyerték az aranyérmet, míg az olaszok a negyedik helyen finisáltak.

A nemzeti tizenegyétől 1980. március 26-án győzelemmel búcsúzott, a Népstadionban nyertünk 2-1-re Lengyelország ellen. Összesen 35-ször viselte a címeres mezt. *(Dénes Tamás–Rochy Zoltán i.m.)*

1982-től 1983-ig Spanyolországban profiskodott, a második osztályban szereplő Recreativo Huelva alakulatát szolgálta, utána a Volán SC-t erősítette (1983–1984).

„A gyors, modern felfogásban, a támadásokat is segítve játszó védő fiatalon, hasnyálmirigygyulladásban hunyt el”. *(Dénes Tamás–Hegyi Iván–Lakat T. Károly: Válogatott gyűjtemény)* Török Pétert Budapesten érte a halál 1987. szeptember 20-án. Alig múlt 36 éves.

Török Péter volt a hetvenes évek első számú magyar jobbhátvédje

Úgy lőtt, mint a géppuska

Várady Béla 1953. április 12-én született a Borsod megyei Gömörszőlősön. Magassága 184 cm, versenysúlya 80 kg volt. *(Irány Argentína! Labdarúgás különkiadás)*

Egyik interjújában visszatekintett a gyermekkorára: „Apám és anyám vallja, hogy első kívánságom labda volt, rugdostam azóta, amióta járni tudtam. Putnokon 200 méterre laktunk a pályától, mindig ott játszottunk, még tízéves sem voltam, amikor már nagy mérkőzésekről álmodoztam. Gyorsan csapatba kerültem, 13 évesen az ifiben, 14 esztendősen a Putnok felnőtt csapatában játszottam, 16 éves koromban az Ózd NB I B-s együttesében kaptam helyet. A legelejétől céloom volt az NB I és a válogatottság, a labdarúgással csodálatos ajándékot kaptam az élettől.” *(Labdarúgás 1978. február)*

Történelem- és énekszakos édesapja az egyik putnoki általános iskola tanára volt, és a hatvanas évek elején is y-nal írta a családnévét.

Várady Béla 1963-tól 1966-ig a Putnoki Bányász, majd 1966-tól 1971-ig az Ózdi Kohász játékos volt. Tizennyolc évesen került a Vasashoz, amelyben rövid megszakítással 1985-ig játszott. Az 1971–1972-es bajnokságban dobták be a mélyvízbe, akkor a 27 meccsén 14 találatig jutott. A hetvenes években egyértelműen ő volt a piros-kékek első számú csatára, 338 bajnoki mérkőzésen 174 gólt rúgott. A kapusok és a sorfalba álló védők valósággal rettegettek iszonyatos erejű szabadrúgásaitól, képes volt 35-40 méterről is a hálóba ágyúzni. Dalolta is a mámoros Fáy utcai publikum, hogy „Béla, Béla, Béluska, úgy lő, mint a géppuska!” *(Dénes Tamás-Sándor Mihály: Baj-nok-csa-pat!)*

Fotó: Labdarúgás

Mint tinédzserkorában bárkinek, neki is voltak problémái, többek között az éjszakázással és a kilóival. Becsületére váljon – utólag is, hogy nem hallgatott róluk: „A még hasznosabb szélsőjátékhoz a gyorsaságomat fejleszteni kell, és természetesen törekedni kell a még pontosabb beadásokra. (...) Még csak annyit: súlyfeleslegem nincs, büntetést nem kaptam, szüleim itt vannak Budapesten, velük élek nyugalomban, és mindent a labdarúgás alá rendelek.” *(Labdarúgás 1976. július)*

Legjobb idénye az 1976–1977-es volt, amelyben a Vasas története legutóbbi bajnoki címét szerezte meg. A balszélső elnyerte a gólkirályi címet, s egyúttal az európai Ezüstcipő is a birtokába került. A *Népsport* Kupát Müller Sándorral holtversenyben hódította el, rekord magas átlagot elérve.

A visszatért Illovszky Rudolf edző keze alatt nagyon erős, egyszersmind látványos táma-

dójátékot mutató gárda alakult, amelyben Müller Sándor elsőrangúan dirigált. Zombori Sándor elképesztő távokat futott le mérkőzésről mérkőzésre, miközben temérdek labdát szerzett, s megcsilantotta kivételes rúgótechnikáját. Várady földije, Gass István jobbnál jobb labdákkal szolgálta ki a csatárokat, vagyis a posztján a zseniális Fazekas Lászlóval is versenyre kelő Kovács István, az ördögösen cselező Izsó Ignác és a Várady Béla alkotta triót. A Vasas 100-45-ös gólkülönbséggel zárta az évet, mindössze három bajnokiján nem szerzett gólt. A kulcsidőszak április közepe volt, az angol-földiek előbb az Újpestet, majd a Ferencvárost is 4-1-re verték meg a Népstadionban, a kettős rangadón. Utóbbin 75 000 néző bámulta a piros-kék varázslatot. Abban az esztendőben a Vasas közel állt a duplázáshoz, mert a Diósgyőri VTK mögött második lett az MNK-ban. (Elbukta 3-1-re a veszprémi meccset.) Várady Béla így is kétszeres MNK-győztesnek (1973, 1981) vallhatta magát (tegyük hozzá, a második fináléban nem játszott), valamint tagja volt a Közép-európai Kupa-győztes (1983) alakulatnak is. Különben az 1973-as Magyar Népköztársasági Kupát jóformán egyedül nyerte meg csapatának, miután a Bp. Honvéd elleni hosszabbításos döntőn három gólt szerzett. Az egyetlen bajnoki aranya mellé jutott neki bronzéremből is három (1972–1973, 1979–1980, 1980–1981).

A nagyválogatottban 1972. augusztus 27-én mutatkozott be, és 1982. április 18-ig 36 mérkőzésen 13 találatot könyvelhetett el. Előtte 1970-ben háromszor, 1971-ben egyszer

Vetélytársak voltak a válogatottban: Magyar István és Várady Béla

szerepelt az ifjúsági válogatottban, s három gólt szerzett az uniformisában. 1971-től 1976-ig az utánpótlás-válogatottban hétszer lépett pályára, három találatot ért el a színeiben. 1974-ben Eb-aranyérmes, 1976-ban Eb-ezüstérmes lett az utánpótlás-gárdával. 1972-ben kétszer, 1976-ban egyszer volt Budapest-válogatott. Az 1972-es olimpiai gárdában hétszer szerepeltették, két góllal segítette a csapatot az ezüstéremhez. A müncheni fináléban az ő lövésével vezettünk a

lengyelek ellen. (A találkozók közül négy hivatalos válogatott mérkőzésnek is számít.) 1974-ben egyszer, 1980-ban ötször kapott bizalmat az olimpiai válogatottban, utóbbi esztendőben az olimpiakonok uniformisában két gólt jegyzett. 1976-ban kétszer a B-válogatottat erősítette, s a szerelésében egyszer volt eredményes. 1973 és 1982 között a nagyválogatott keret huszonegy (nem hivatalos) nemzetközi meccsét tíz találatával tette még emlékezetesebbé. *(Rochy Zoltán gyűjtése)*

Baróti Lajos szövetségi kapitány véleménye róla az argentinai Mundial előtt: „Rúgótechnikája kiváló, beadásai »életveszélyesek«, nagy munkabírása, lelkesedése, gólképessége a csapat biztos pontjai közé emelte. A labda nélküli játékát kell továbbfejlesztenie. Hibája, hogy az ellenoldali támadásokat nem követi, ilyenkor tétlen csatár. Továbbfejlődésre képes, szorgalmas csatár, akitől minden pillanatban gólt lehet várni – s tartanak is tőle az ellenfél védői, már nagy tekintélye van.” *(Labdarúgás 1978. január)*

Ugyan kiutazott az 1978-as dél-amerikai világbajnokságra, ám ott sérülése miatt nem tudott pályára lépni. A vébékudarc után (amelynek tehát nem lehetett a részese) az újságíró kérdésére, hogy lelkizős alkat-e, őszintén válaszolt: „Igen. Nehezen teszem túl magam a kudarcokon. Az bénít, béklyót rak rám. Ma ott tartok, hogy egyszerűen nem merem azt sem megcsinálni, amit egyébként tudok, ami például az edzésen, az egymás közötti játékban szinte magától értetődik.” *(Labdarúgás 1979. június)*

Boldog, beállított kép az Adidas központjában – szomorú véggel. Várady Béla harcképtelenül, Töröcsik lelkileg összetörten érkezett a Mundialra

Várady 1983 és 1985 között a francia FC Tours csapatában légióskodott, majd visszatért Angyalföldre, ahol 1985-től 1986-ig futballozott. 1986-ban a Váci Izzóhoz került, a Dunakanyarban 1988-ig játszott. Pályafutása levezető részében az osztrák UFC Pama (1988–1989), illetve itthon, a harmadik vonalban a Magyar Kábel (1989–1990) labdarúgója volt. *(Dénes Tamás–Peterdi Pál–Rochy Zoltán–Selmeci József: Kalandozó magyar labdarúgók)*

Visszavonulása után egy darabig kamionsofőrként kereste a kenyerét.

2011-ben a Vasas örökös bajnoka lett. 2012. augusztus 25-én róla nevezték el a Putnoki VSE sportközpontját.

Várady Béla 2014. január 23-án hunyt el Budapesten. A pestszentlőrinci temetőben helyezték örök nyugalomra.

Halála után a Vasas SC kegyeletből visszavonultatta a 11-es számú mezt. Hatvankettedik születésnapján – dr. Genzwein Ferenc kezdeményezésére – a Vasas, az MLSZ és a játékosársak, barátok anyagi hozzájárulásával felavatták a síremlékét.

Kacsatánc a bal oldalon

Varga I József 1954. október 9-én született Budapesten. Magassága 180 cm, versenysúlya 72 kg. A Kacsának becézett futballista a Bp. Honvéd neveltje volt. Hétéves volt, amikor Lőrík Béla edző kérésére felhúzta magára a piros-fehér szerelést. „Minden szál ideköt Kispesthez. A pálya mellett lakunk, itt nőttem fel” – mondta. (*Labdarúgás 1977. március*)

1973. augusztus 25-én debütált az élvonalban, a Bp. Honvéd 4-0-ra nyert a ZTE ellen. Zalaegerszegen 25 percet játszott.

Edzője, Tichy Lajos véleménye róla: „(...) óriási a kötődése az egyesülethez. Él-hal a fociért. Szorgalmas, jó szellemű, problémamentes labdarúgó. Ha gyorsaságban és helyezkedési készségben fejlődik, még hasznosabb tagja lehet csapatunknak.” (*Labdarúgás 1977. március*)

Összesen 284 NB I-es mérkőzésen viselte a katonagárda színeit. Védő létére meglepően sok, húsz gólt szerzett a Honvédban (igaz, egy ideig játszott bal oldali középpályást is), amellyel háromszor nyert bajnoki aranyat (1979–1980, 1983–1984, 1984–1985), kétszer ezüstöt (1974–1975, 1977–1978) és egyszer bronzot (1982–1983).

1983-ban Magyar Népköztársasági Kupa-döntőt bukott, ellenben 1985-ben duplázott, a bajnoki trónus mellé elhódította az MNK serlegét is a kispestiekkel. Mindkét finálét egyaránt végigjátszotta, az Újpesti Dózsa elleni veszteset (2-3), valamint a Tatabánya elleni diadalmat (5-0). 1978. december 13-án Belgrádban is a porondon volt. Akkor a JNA-stadionban a Partizan 1-0-ra legyőzte magyar ellenfelét a Közép-európai Kupa döntőjében.

A nagyválogatottban 1980. szeptember 24-én, a Népstadionban, a spanyolok elleni 2-2-n mutatkozott be. 1986. június 9-én, a franciák elleni 0-3 után, Leónban búcsúzott el a címeres meztől. A 31-szeres válogatott játékos egyetlen gólját az 1982-es vébén lőtte Belgium hálójába. Elmondhatja magáról, hogy két világbajnokságon (1982, 1986) képviselhette a hazáját. (Érdekes egybeesés, hogy a korszak két meghatározó balhátvédje, Tóth József és Varga is a spanyolországi Mundialon szerezte egyetlen gólját a válogatottban.)

Közel állt a gólszerzéshez az 1984 őszi, rotterdami vébéselejtezőn, ahol a hollandok ellen büntetőt hibázott. Gyógyír lehetett a sebére, hogy azért nyertünk 2-1-re. Különben volt még egy emlékezetes találat, amelyet a Népstadionban szerzett a Kaiserslautern ellen. 1982. június 2-án, a 88. percben megmentette lövésével a 1982-es vébére készülődő válogatott becsületét (1-1). (*Népsport 1982. június 3.*)

1985-től 1987-ig a Denizlispor együttesében légióskodott, ő volt az első magyar játékos, akit hazahívtak a török élvonalból is a válogatottba. A „kakasoknak” becézett gárdában két szezon alatt négy találatot jegyzett. A profi korszakról így nyilatkozott: „Törökország jó időszaka volt az életemnek. A Denizlispor nem tartozott a legerősebb klubok közé, de amikor mi, Kuti Laci és én odaszerződünk, volt két nagyszerű idényünk. Abban az időben játszott a törököknél például Tulipán meg Kerekes Attila, és előbb még a török válogatott szövetségi kapitánya, később vi-

Varga József vidám éveket töltött a Bp. Honvédban

szont a Fenerbahçe edzője lett Mészöly Kálmán. Amikor a klubcsapatával játszottunk, óriási meglepetésre nyertünk 2-1-re, és mindkét gólt én lőttem. Kálmán a maga utánozhatatlan stílusában mondta is, hogy szívből gratulál, de egyáltalán nem boldog.” (25 év 25 labdarúgó)

Az 1977-es Bajnokok Tornája-győztes Honvédban. Állnak (balról): Paróczai, Pál, Gujdár, Kocsis I., Varga II, Lukács, Fejes, Horváth, Kálcsics gyűrű. Guggolnak: Rabcsák, Bodonyi, Kozma, Pintér, Gyimesi, Varga I József

Hazatérve az Újpesti Dózsában húzott le másfél idényt (1987–1988). A liláknál 31 összecsapáson kétszer talált a kapuba, s a bajnokság végén bronzot vehetett át velük. 1989-től a Volánt erősítette, a közlekedéseiknél 14 találkozóon egy gólig jutott. Utána kiment a finnországi Lahtiba, a Reipasba futballozni. (Dénes Tamás–Peterdi Pál–Rochy Zoltán–Selmeci József: *Kalandozó magyar labdarúgók*) Igaz, az északi nyelvrokonoknál töltött időszakát (1989–1990) később egyfajta „családi pihenésnek” minősítette... (25 év 25 labdarúgója)

Az A-válogatott mellett más válogatott formációkban is szerepelhetett. 1972-ben négyszer, 1973-ban hatszor volt ifjúsági válogatott, és három gólt szerzett az ifik felszerelésében. 1973-tól 1982-ig hétszer viselte az utánpótlás-válogatott dresszét, egyszer volt eredményes a képviselésében. Tagja volt az 1974-es touloni utánpótlástornán döntőt vívó, s csak rosszabb szögletarányával a trófeát elbukó korosztályos alakulatnak. 1978-ban kétszer, 1980-ban egyszer jutott szóhoz a B-válogatottban, utóbbi esztendőben egyszer az olimpiai válogatottban is bevetették. 1983-ban kétszer a Budapest-válogatottban bizonyíthatott. 1980 és 1986 között a nagyválogatott keret harminc (nem hivatalos) találkozóján négyszer talált a hálóba. (Rochy Zoltán gyűjtése)

A különös beceneve eredetéről: amikor Kutas István, az MLSZ nagyhatalmú elnöke kitalálta, hogy a futballistáknak a követelményrendszer keretében vágtazniuk kell a lóversenypályán, természetesen Vargának is teljesítenie kellett a távot. Nos, a mozgása sohasem volt a balettáncosokéhoz hasonlatos, és a csapattársa, Lukács Sándor – látva „telitalpas futását” – odaszólt a védőtársának: „Gyere, Kacska!” (valogott.blog.hu)

Varga József a visszavonulása után Kunszentmiklóson, a megyei első osztályban edzősködött, utána Dömsödön is. Azt követően egy darabig a Bp. Honvéd pályaedzője volt, amíg igényt tartottak a munkájára. Dogozott zöldségeként Káposztásmegyeren, majd a Generali Biztosítónál üzletkötőként. E tevékenységét oly sikerrel tette, hogy a II. kerületben megválasztották az Év üzletkötőjének. 2001-ben a Ladánybene kispadján ült, ahol játékos volt a korábbi klub- és válogatott társa, Kovács Kálmán.

A 2013-ban bekövetkezett szívinfarktusa után visszafogottabb életmódot folytat, egy családi vállalkozás keretében kávézót vezet Káposztásmegyeren.

Ha teheti, a ráckevei telkén tartózkodik.

A Mont Blanc-futballista

Varga Zoltán 1945. január 1-jén született Válon. A Fejér megyei község arról (is) nevezetes, hogy Vajda János, a XIX. század második felének látomásos költője gyermekkorának jelentős részét a településen töltötte. (Címünkkel a jeles poéta előtt is tisztelgünk.)

Száger Mihály, a ferencvárosi kölyökcsapat edzője hívta fel a futballpalántára a figyelmet: „Van közöttük egy tizenkét éves gyerek – Varga Zoli a neve –, bámulatosan jól bánik a labdával.” (*Képes Sport* 1957. október 1.) Érdekesség, hogy a zöld-fehér tinédzserek között együtt próbálgatta szárnyait ifjabb Lázár Gyulával, a legendás Tanár úr fiával. (*Képes Sport* 1957. október 1.)

„Egyetlen pozitív jelenség volt az FTC-ben a fiatal Varga egyelőre még kiforratlan, de máris sokat ígérő játéka.” (*Képes Sport* 1962. május 15.) Írták róla mindezt azok után, hogy a Fradi 2:1-re kikapott a Közép-európai Kupában a Spartak Hradec Královétól, a Népstadionban!

Tizenkilenc évesen önmagáról: „(...) nem érzem, hogy fizikumban gyengébb lennék a kelletnél (...) talán sokat erősödtem (...) szeretnék mindig ésszel játszani, nekem az a véleményem, hogy a mai, gyors játékokban is sokat el lehet érni okos húzásokkal, hogy úgy mondjam, finesszel (...) a fejjátékkal baj van, többet kell majd gyakorolni...” (*Labdarúgás* 1964. július)

1964. június 20-án debütált a válogatottban, amelynek uniformisát megdöböntően kevésszer, tucatnyi alkalommal ölthette fel. 1968. május 11-én volt utoljára tagja a nemzeti együttesnek, a kötelékében kétszer volt eredményes.

„Ravasz (...) és fáradhatatlan, könnyed és feltartóztathatatlan” – jellemezte a *Képes Sport* 1964. június 9-én. Két hét múlva ugyanebben a lapban – a spanyolországi Nemzetek Európa Kupája bronzérme után – *Tabák Endre* némiképp másként láttatta: „Ha majd lesz ereje az egész 90 percet úgy végigjátszani, mint az első félidőt, akkor ebben a szőke gyerekekben sok öröme lesz a magyar szurkolóknak.”

1964-ben bekerült Az év csapatába. (*Labdarúgás* 1964. december) 1965-ben Vásárvárosok Kupáját nyert a Ferencvárossal, 1968-ban ugyanezen a sorozaton ezüstérmes lett.

A honi élvonalban négy aranyérmet (1962–1963, 1964, 1967, 1968), két ezüstérmet (1965, 1966) és két bronzérmet (1961–1962, 1963 őszi) nyert, illetve az 1968-as bajnoki aranyat a társai nyerték meg neki is. Két Magyar Népköztársasági Kupa-döntőn lépett pályára, mégis csupán egy ezüstmedál ütötte a markát. Ez úgy volt lehetséges, hogy az 1966-os MNK-finálét meg kellett ismételni a Győri ETO ellen (1:1, majd 2:3).

Baróti Lajos szövetségi kapitánnyal szakmai természetű vitái voltak, miután nem óhajtott a válogatottban fedezetet játszani. Miért nem? „Mert ezen a helyen csalódást okoznék. Nem tudok megfelelően szerelni. Idegen számomra ez a poszt. (...) Sokat beszéltek arról, hogy a

A Fradi új üdvöskéje a hatvanas évek első felében

válogatottban nincs megfelelő középpályás játékos. Nem szeretném, ha beképzeltnek vélnék, de nekem az a véleményem, hogy én ezt a feladatkört el tudnám látni. (...) Arra gondolok, hogy hátravont középcsatárként bejátszhatnám (...) az egész pályát. (...) És lényegében véve hasonlót töltök be a Ferencvárosban is (...) De hagyjuk ezt a témát, mert kényes, s nem akarom beleütni az orromat olyasmibe, ami nem tartozik rám.” (*Labdarúgás 1966. június*) Ezek után nemigen csodálkozott azon senki – ismerve a két karaktert –, hogy Varga Zoltán az 1966-os világbajnokságon egyetlen percet sem játszott. Igaz, sérült is volt. Saját bevallása szerint útban Anglia felé, még Rotterdamban is kérte Baróti Lajost, hogy küldje haza, ám a szövetségi kapitány ebbe nem egyezett bele. (*Labdarúgás 1967. október*)

Pedig fenomenális futballista volt. Rudas Ferenc, a Fradi hajdani csillaga nem is aprózta el a dicséretét: „Kijelentem, hogy Albert vagy Varga például minden idők legjobb FTC-játékosai közé tartozik.” (*Labdarúgás 1967. április*)

Újabb részlet a kese labdarúgó önvallomásából: „(...) S ha már itt tartunk, szeretném kijelenteni azt is, hogy semmiféle ellentétem nincsen a játékosársaimmal. Sem a pályán, sem a magánéletben! (...) Nem lesz belőlem soha fedezetjátékos, ezt azonban nem azért mondom, mert Helmut Schön is ezt mondta, hanem mert én is így érzem.” (*Labdarúgás 1967. június*)

Illovszky Rudolf, a regnáló szövetségi kapitány is elmondta álláspontját a témakörben: „Varga valószínűleg szerepet kap, de csak akkor, ha azt játssza, amit a csapat érdeke megkövetel. Ha ezt teszi, akkor nagy technikai tudását, mozgékonyágát, kivételes képességeit hasznosítani tudja.” (*Labdarúgás 1967. augusztus*)

Egy időben intenzíven csábígtatta a Budapesti Honvéd, ám Varga nemet mondott. Az esetleges disszidálási szándékáról keringő híreket „indulatosan” visszautasította. „Amikor hazatértem a VB-ről, majd elájultam a temérdek ostobaság hallatán” – legyintett. (*Labdarúgás 1967. október*) Aztán egy esztendő múlva tényleg lelépett...

Olykor a személyiségéről is elejtett pár szót: „A futball és a lakásdíszítés mellett az olvasás a harmadik szórakozásom.” Leszögezte továbbá, hogy szeret Albert mellett játszani: „(...) Azt nem lehet elmondani, hogy Flóri micsoda játékos. Imádok neki labdát adni, és azt hiszem, ő is nekem. A magánéletben? Nem, mi csak a pályán vagyunk barátok. Ennek azonban ne tulajdonítsanak semmiféle jelentőséget.” (*Labdarúgás 1967. október*)

1967-ben bekerült Az év csapatába. (*Labdarúgás 1967. november*)

A magyar–szovjet Eb-selejtező (2:0) után írta róla – a maga lebilincselő stílusában – *Peterdi Pál*: „Az első félóra királyfigurájának valahogy mégis Varga Zoltánt éreztük. Legalábbis annyiban, hogy megváltoztatta önmagát, többet és izgalmasabbat produkált, mint eddig bármikor. Bravúros, »népszórakoztató« technikáját kizárólag pozitív célok érdekében vetette be, és harcolt – keményen és tisztán –, mint egy fair play díjas oroszlán. Nagy

Varga segít Farkasnak a szovjetek elleni budapesti Eb-selejtezőn

látványosság volt, ahogy leheletfinom tánclépésekkel hatolt át a falon, és még nagyobb látványosság volt, ahogy a vékony szőke fiú nagy belemenésekkel elveszett labdák tömegét csikarta vissza az izomkolosszus Hurcilavától. Öt góllal győzünk, ha Zoli és a csapat kilencven percig képes valami ilyesfajta teljesítményre. De Varga Zoli a harmincötödik percben leguggolt a fűre. Szünetet kellett tartania, hogy rendbe hozza légzését, pulzusát, elhárítsa szeme elől a kimerültség sűrű fátylát.” (Képes Sport 1968. május 7.)

Ami a nemzetközi mérkőzéseken kevésnek bizonyult, bőven elegendő volt idehaza: a Tata-bánya elleni 4:1-es bajnokin az FTC valamennyi találatát ő szerezte a Népstadionban. (Képes Sport 1968. szeptember 3.)

A nagyválogatott mellett más együttesek meggypiros mezét is magára húzta. 1960 és 1964

A Berlinből érkezett társsal, Arno Steffenhagennel az Ajax szerelésében

között tizenhétszer lépett pályára az ifjúsági válogatottban, s öt gólt könyvelt el. A Romániában megrendezett UEFA-tornán leszerpelt együttesünknek ő volt a csapatkapitánya. 1964-ben egyetlen alkalommal volt utánpótlás-válogatott. Az olimpiai „csapat Benjáminka. Az idén már minden lehetséges válogatottat megjárt, szerepelt az ifjúsági, utánpótlás, olimpiai és A-válogatottban is. Fiatalsága ellenére a csapat játékmestere is lehet” – közölte róla a *Labdarúgás* 1964. szeptemberi száma. Nos, nem lett az. Igaz, a gárda hat (zömében előkészületi) mérkőzésén játszott, s egy találatot ért el a színeiben, viszont a tokiói döntőben nem jutott szóhoz. Így is aranyérmesként tért haza Japánból. 1965-ben egy, 1967-ben négy (nem hivatalos) találkozóján lépett pályára a nagyválogatott keretnek. 1965-ben kétszer kapott szót a B-válogatottban, s a felszerelésében egyszer betalált a kapuba. 1965 és 1968 között huszonnégy alkalommal viselte a Budapest-válogatott uniformisát, háromszor volt eredményes a főváros képviselőjében. 1966-ban egyetlen alkalommal Nyugat-Magyarország reprezentációjában is bevetették. 1968-ban a mexikói olimpiára készülődő csapat három tréningmeccsén kapott lehetőséget. 1968. szeptember 4-én az olimpikonok 3:1-re kikaptak az NDK utánpótlás-válogatottjától Tatabányán, Varga Zoltán akkor viselte utoljára a címeres trikót. (Rochy Zoltán gyűjtése)

Úgy látjuk, a maga módján oldotta meg az Albert Flóriánnal keletkezett konfliktusát. Mivel nem kívánt „császári vazallusként” másodhegedűsi szerepkört betölteni, inkább kiszállt, illetve ahogy a Kádár-korszak kánonjában előszeretettel hangoztatták, disszidált. Még akik nem rajongtak érte, azok is kénytelenek voltak elismerni a rendkívüli képességeit.

Különös csapatképet közölt a *Labdarúgás* 1968. októberi száma a 7. oldalán *Mexikóban vannak* címmel. A fotón jól látható Varga Zoltán is, ám az arcát két fekete vonallal ikszalakban áthúzták. A nevét le sem írták a *Borbély Pál* által szignózott, kétoldalas beszámolóban...

A külföldi karrierje változatosra, olykor meglehetősen zaklatottra sikeredett. A Standard Liège ajánlata miatt maradt kint, de a németalföldieknél – eltiltása miatt – egyetlen perccet sem játszott. A Hertha BSC-ben folytatta, kalandregénybe illő módon szöktették át Belgiumból Berlinbe, ahol 1970 és 1972 között futballozott, és bronzérmes szerzett (1970–1971). Miután be-

lekeveredett a hírhedt vesztegetési ügybe, mennie kellett a Bundesligából, előbb Aberdeenben (1972–1973), majd az Ajaxban (1973–1974) kamatoztatta tudását. Hollandiában bronzérem jutott neki.

1974-től 1977-ig a Borussia Dortmund profijaként kereste a kenyerét. 1976-tól 1977-ig az

FC Augsburg, majd 1977-ben rövid ideig a KAA Gent légiósa volt. Aztán játékos-edzőként a BV Brambauer (1978–1980) boldogulását segítette. Trénerként kisebb nyugat-német, illetve német alakulatok kispadján ült: VfB Remscheid (1980–1981), Preussen Münster (1981–1982), MTV Ingolstadt (1982–1983), MSV München (1991–1993). (*Dénes Tamás–Peterdi Pál–Rochy Zoltán–Selmeci József: Ka-*

A Borussia Dortmund csapatában a felső sorban balról a harmadik.

A középső sor bal szélén az edző, Otto Rehhagel

landozó magyar labdarúgók) Időközben elvégezte a világhírű kölni edzőképző főiskolát.

Hazatelepülését követően 1996-tól 1997-ig az FTC-t szolgálta edzőként, az előző évi aranyérem utáni bronz sokak számára csalódást jelentett az Üllői úton. 1997 őszén a Kispest-Honvéd FC szakvezetője volt. 1998-tól 1999-ig a Dunaferri SE, 2000 tavaszán a Diósgyőri FC, 2001-től 2002-ig a Győri ETO FC vezetőedzőjeként tevékenykedett. 2003-ban szakmai igazgatói posztot töltött be Győrben, 2004-ben Aszódon, 2005-től 2006-ig az RTK-nál dolgozott. Általában nem értették meg az elképzeléseit, gyakran falakba ütközött. Ténykérdés, hogy szokatlanul őszinte, néha érdes modora, konfliktusteremtő és konfliktusvállaló habitusa sokak szemét szúrta. Nem érdekelte különösebben. „(...) a fene egye meg azt a világot, ahol a becsületesség jelenti a devianciát, a besúgás, a szószegés, a korrupció a természetes, a mindennapos norma (...) utálok a szószegést (...) csak a saját normáim szerint tudok élni (...) Ha beálltam volna a sorba (...), ma ki tudja, mi lennék. Talán szövetségi kapitány” – nyilatkozta. (*6:3 Futballmagazin 2006. november*)

A Mont Blanc-futballista örökre magányos, megközelíthetetlen és titokzatos maradt, akinek alakját mindenféle mítoszok övezik, és éppen e megközelíthetlensége miatt. A vele jó viszonyt ápoló *Török Péter* újságíró mesélte e sorok íróinak: „A Népstadionban történt, hogy bemelegítés közben egyszer csak az egyik tizenhatosról átrúgta a labdát a másik tizenhatosra – egy állító helyéből. Ilyet csupán Günter Netzertől láttam.”

Repatriálása után többször is kitért arra, mennyire frusztrálta az Albert körül kialakult hisztéria. Korrekt módon arról sem hallgatott, hogy szerinte sokszor ez a személyi kultusz Albert Flóriánt is zavarta.

Varga Zoltán 2010. április 9-én este, a Danuvia-pályán vívott öregfiúk-mérkőzés közben rosszul lett, és a kitérő orvosok már nem tudták megmenteni az életét.

A jugoszlávoktól a jugoszlávokig

Vidáts Csaba 1947. november 22-én született Szőnyben. Magassága 180 cm, versenysúlya 72 kg. (*Labdarúgás 1969. február*) 1960-tól a Szőnyi Olajbányász futballistája volt. 1962-től két éven át a Tatabányai Bányász, majd 1964-től a Szolnoki MTE mezét viselte. 1965-ben bekerült az ifjúsági válogatottba, még hozzá középcsatárként. Oberhausenben, az NSZK elleni győztes csapatban debütált, majd tagja volt az ugyancsak a szövetségi köztársaságban rendezett UEFA-tornán előbb csoportgyőztes, végül a hatodik helyen végző gárdának. A záró találkozón négy későbbi A-válogatott kiválóság alkotta a pécsi Gáspár oldalán a csatársort: Szőke István (FTC), Kocsis Lajos (Salgótarjáni BTC), Vidáts Csaba (Vasas) és Karsay László (MTK). De az esztendő folyamán szerepelt – az osztrákok ellen – olyan ifiválogatott meccsen, amelyen vasasos klubtársai közül az idővel külföldön is karriert befutó Lázár-Liebháber Barna, valamint Ihász II Gábor, a későbbi népszerű, gitáros-énekes előadóművész is játszott.

Vidáts 1965-ben igazolt Angyalföldre. Az éles szemű szakosztályvezető, Rózner Győző fedezte fel az SZMTE-ben, az ő hívására öltözött piros-kékbe. Az akkori Vasas félelmetes játékeréjét jelzi (a Varga – Bakos, Mészöly, Berendy, Ihász – Mathesz, Fister – Molnár, Puskás, Farkas, Pál II, majd Korsós alaptizenegy 1965-ben és 1966-ban is bajnok lett, a második évben ráadásul veretlenül), hogy a vitathatatlanul tehetséges tinédzserek közül csak Lázár Barna fért be néhány mérkőzésre. Vidáts Csaba 1967. május 17-én, a Salgótarjáni BTC elleni bajnokin esett át végre a tűzkeresztségen – szenzációsan debütálva. A Vasas Kenderesi – Bakos, Lázár, Berendy, Ihász – Mathesz, Pál II – Molnár, Puskás, Farkas, Vidáts összetételű tizenegye 4:2-re nyert. Az újonc egyáltalán nem volt lám-palázás, mert a második féldőben mesterhármast szerzett!

Az 1967-es bajnokságban nyolc meccsen játszott a Vasasban, és öt gólt jegyzett. Már figyelték a válogatottnál, ám Illovszky Rudolf, a regnáló szövetségi kapitány kijelentette: „Ügyesnek, tehetségesnek tartom, de sok mindenben kell még fejlődnie. Például küzdőképességben, erőnlétben, no meg, rutinja sincs még.” (*Labdarúgás 1967. augusztus*) Az 1968-as Vasasban már 17 összezsapáson vetették be, és kétszer talált a hálóba. Illovszky mester (vele az idők során elég sok nézeteltérése akadt

a labdarúgónak) módosított a klubjában betöltött szerepkörén, és a váltás okáról elárulta: „Vidáts nagyon kellett a védelmünkbe. Berendy helyét vette át, gyors, kitűnően fejel, ragyogó testi felépítésű, tud embert fogni, képes ütközni.” (*Labdarúgás 1968. július*)

Vidáts a saját játéktípusáról így vélekedett: „Én egyébként sokkal többet kapok, mint adok, csak éppen nem fekszem le minden ütközés után a gyepre, nem jajgatok, hanem összeszorított fogakkal játszom tovább, és senki nem tudja, hogy itt benn mi fáj (...)

soha szándékosan meg nem rúgtam senkit, de a küzdelem hevében elkerülhetetlen, hogy az ütközések során véletlenek elő ne forduljanak.” (*Labdarúgás 1970. október*)

1969-től vált alapemberré a klubjában, akkor 28 mérkőzésen szerepelt, és négy találatot könyvelhetett el. Az esztendő végén már a nagyválogatott kereténél is számításba vették, igaz, az utolsó pillanatban lemaradt a marseile-i túráról. Utóbb nagyon nem bánta... Viszont a következő válogatott találkozón, 1970. április 12-én a belgrádi JNA-stadionban, a jugoszlávok elleni csatán egyike volt Hoffer József, a szintén debütáló szövetségi kapitány hét újoncának. (Akkor mutatkozott be a nemzeti tizenegyben Vellai István, Fejes Gábor, Somogyi József, Karsay László, Pusztai László és Máté János is.) Második válogatott meccsén, az osztrákok ellen gólt is szerzett. (Szeptember 27-én 1:1 született a Népstadionban).

1970-ben négy, 1971-ben nyolc, 1972-ben négy, 1973-ban három, majd 1974-ben újra három találkozón lépett pályára a legjobbak között. 1971 nyarán ott volt a Maracanában, a nyolc világbajnokkal felálló brazilok elleni 0-0-s tusán, gólt szerzett a bolgárok ellen 2-0-ra megnyert Eb-selejtezőn, valamint a svédek elleni híres vébéselejtezőn. A 1973. június 13-i, végzetes 3-3 után sokan neki rótták fel a nyurga Ralf Edström sorsdöntő fejes gólját, ám ő egy későbbi interjúban így beszélt az említett esetről

Burkovits Ferencnek: „Azóta már igen sokszor megnéztem azt a momentumot, a helyezkedésemet. És meg kell, hogy mondjam, ha ma valahogy visszajátszhatnánk azt a pillanatot, a mérkőzést, ugyanúgy helyezkednék, mint akkor. Talán nem mellékes, hogy ahonnan Edström befejelte a labdát a kapunkba, az nem szokványos helyzet volt.” (*Magyar Hírlap 2011. március 26.*) Arról kevesebb szó esik a találkozó kapcsán, hogy a magyar csapat második gólját a skandinávok

hálójába éppen a védelemből előretörő beállós, Vidáts Csaba fejelte.

Részlet a szakmai jellemzéséből: „Középcsatárként kezdte, aztán sok más poszton szerepelt még, míg végül megtalálta igazi helyét a beállós szerepkörében. Nyúlánk, jó alakú játékos, képes az egész pálya bejátszására, hibája, hogy néha szertelen és a pálya valamelyik részében felejtí magát. Sok szép teljesítmény, sok szép gól fűződik a nevéhez, sorsdöntő pillanatokban nemegyszer feltalálta magát és góljaival, különösen fejeseivel a siker fő részesévé vált. Így volt

ez a Svédország elleni világbajnoki selejtezőn is, ahol nagyszerű gólt fejt, s aztán egy kis könyvelőműködés, és a svéd válogatott kiegyenlített... Ha akkor egy kicsit fegyelmezettebb...” (*Labdarúgás – Őszi futballmagazin 1974*)

Az 1974. május 29-i, jugoszlávok elleni 90 perc elsősorban Albert Flórián búcsújáról emlékeztet a magyar futballtörténelemben. Amikor a Császár a könnyeit morzsolgatva elkészült az öt felálló ünneplő székesfehérvári publikumtól, még senki sem gondolt arra, hogy az akkor még csak a 27. évében járó, olimpiai ezüstérmes Vidáts Csaba sem játszik többé a nemzeti tizenegyenben.

A Vasasban, amellyel 1970-ben Közép-európai Kupa-győztes, 1973-ban MNK-győztes lett, még 1975-ig futballozott. Hálátlanság volna elfelejteni, hogy az aranyak mellé begyűjtött három bajnoki bronzérmét (1968, 1970–1971, 1972–1973) is.

1975. november 29-én, a Tatabányai Bányász elleni találkozón köszönt el. Már senki sem volt mellette azok közül, akik a kezdet kezdetén a játszótársai voltak. A bajnoki búcsúján a Mészáros – Török (Fabián), Lakinger, Vidáts, Kántor – Komjáti, Zombori – Müller, Gass, Izsó (Kovács I.), Várady összeállításban szerepeltek a piros-kékek.

Vidáts Csaba 1976 tavaszán nem vívott bajnokit, majd még két szezont lehúzott a második vonalban, az Ózdi Kohász színeiben. Beszélt távozása mögöttéséről: „28 évesen jöttem el a Vasasból, mert egyszerűen nem egyeztünk Illovszky Rudolf edzővel. Őszintén szólva még legalább hét szezont »bennem volt«, ennyire taksáltam akkori erőnlételemet, felkészültségemet. Szerencsére, az még nem a végső »istenhozzád« volt, az Ózdi Kohászban nagyon szép NB II-es szezont várt rám. Ott olyan megbecsülésben volt részem, ami nélkül tényleg tökéletesen megkérdőjelezhettem volna azt: érdemes volt-e egyáltalán focival eltölteni a fiatal éveket?! (...) Az IPV-nél vagyok belső ellenőr.” (*Labdarúgás 1979. január*)

Korábban számos más válogatott formációban is lehetőséget kapott. 1965-től 1966-ig tizenegyszer szerepelt a magyar ifjúsági válogatottban, s két gólt szerzett a színeiben.

1967 és 1970 között az utánpótlás-válogatottban tizenegyszer jutott lehetőséghez, egyszer talált a kapuba. 1972-ben egyszer fellépett a Budapest-válogatottban. Az olimpiai gárdában háromszor vetették be (ebből egy hivatalos mérkőzésnek számít), Münchenből ezüstérmel tért haza. 1971 és 1973 között az A-válogatott keret (nem hivatalos) találkozóiban haton háromszor volt eredményes. (*Rocho Zoltán gyűjtése*)

Már élvonalbeli pályafutása alatt gondolt a civil életre, levelező szakon elvégezte a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetemet. Közgazdászként dolgozott, egyebek mellett a Magyar Távirati Irodánál, az Országos Testnevelési és Sporthivatalban. Kevesen tudják róla, hogy szerepelt a legendás szerzőtrío, Kósa Ferenc-Csoóri Sándor-Sára Sándor által forgatott *A mérkőzés* (1981) című filmdrámában. Immáron nyugdíjasként a Balatonhoz közel Lovas községben borászkodik.

Két lánya közül az 1979-es születésű Réka teniszező lett, 16 évesen a 196. helyre került a WTA-ranglistán, 1993-ban a 14 évesek között Európa második legjobb játékosa volt, egyesben és párosban három korosztályos Eb-aranyat nyert. Egészségügyi problémái miatt a tenisztől hamar visszavonult, s a golfra nyergelt át.

Pilu ment át először az újra felnyitott olasz sorompón

Vincze István 1967. január 22-én született Tatabányán. Magassága 175 cm, testsúlya 73 kg. (*Futballrajt 2003 tavasz*) 1976-ban kezdett futballozni a Tatabányai Bányászban, ahol 1984. szeptember 2-án mutatkozott be az első csapatban. A TBSC-ben 1988-ig szerepelt. A Bányással 1985-ben MNK-döntőt játszott (5-0-ra kikaptak a kék-fehérek a Bp. Honvédtól), az 1986–1987-es szezonban bronzérmet nyert (a góllövők között a maga 17 találatával – Szeibert Györggyel holtversenyben – a második helyen zárt), majd az 1987–1988-as bajnokságban ezüstérmet szerzett.

1988-ban – némileg váratlanul, hiszen az olaszok eleinte Kiprichet figyelték – az első ligás US Lecce együttesébe szerződött, a világ akkori legerősebb bajnokságába. Negyven év után ő volt az első magyar, aki legálisan, itthonról kiszereződve a calcióba került. A dél-itáliai klubban 45 meccsen négy találatot ért el. A legfontosabbat 1990. február 25-én szerezte: a tizenhatosról kapásból zúditotta a labdát a vendéglátók hálójába az arrafelé szuperklasszikusnak számító Bari-Lecce összecsapáson. Parádés mozdulatával nyertek 1-0-ra a piros-sárgák a szomszédvár ellen. (Az Ultras Lecce a következő hazai meccsen magyar nemzetiszínű lobogók lengetésével köszönte meg a bombáját. Percekig dübörgött a taps a lelátókon.)

1990-ig légióskodott Olaszországban, aztán hazatért, és a Bp. Honvédban folytatta pályafutását. A kispestiekkel 1990–1991-ben és 1992–1993-ban bajnoki aranyat, 1993–1994-ben bronzot vehetett át. 1994 és 1996 között a BVSC-ben játszott, és az 1995–1996-os NB I-ben a második helyen végzett a fővárosi vasutasokkal. Ugyanez a hely jutott nekik a Magyar Kupában, mert a Kispest-Honvéd FC elvitte előlük a serleget 1996-ban. Vincze mindkét finálét végig a pályán töltötte. Az első 1-0-ra megnyerték a kék-sárgák, ám a másodikon az ellenfél 2-0-ra diadalmaskodott. (Pályafutása során tehát másodszor veszítette el a legfontosabb hazai kupasorozat döntőjét a kispestiek ellen.)

1996-tól újból külföldön porfiskodott. 1996-tól 1997-ig a belga Germinal Ekeren, 1997 és 1999 között a portugál S. C. Campomaiorense, majd 1999-től 2000-ig a C. D. Santa Clara labdarúgója volt. 2000-ben visszatért Magyarországra, hogy előbb a Lombard FC Tatabánya (2000–2001), utóbb a Vasas (2001–2002) együttesét szolgálja. 2002 nyarán hazament az FC Tatabányához, ahonnét visszavonult. A honi élvonalban 299 mérkőzésen 92 gólt könyvelhetett el. (*Futballrajt 2003 tavasz*)

A nagyválogatottban alig valamivel a 19. születés-

A táncos léptű Pilu éppen a Kispest-Honvéd mezét viseli

Vincze István volt az első, aki a sorompók újbóli felnyitása után a magyarok közül az olasz első osztályba szerződhetett. A Lecce együttesében jobbról ötödikként ül

napja után, 1986. január 30-án esett át a tűzkeresztségen. Mezey György szövetségi kapitány legénységének katari túráján játszott először a legjobbak közt. Az 1986-os világbajnokságon nem vett részt. A Pilunak becézett, karbantartó lakatosi szakmával és érettségivel rendelkező *(Ki kicsoda a magyar sportéletben? III)* támadó 1996. június 1-jén, 44. mérkőzésén búcsúzott végleg el a nemzeti tizenegytől, amelyben nyolcszor volt eredményes. „Az évek során játéka sokat változott: a lendületes ifjú balszélsőből technikás, az összjátékhoz kiválóan értő, kis területen ügyesen cselező, de a befejezésekben továbbra is eredményes bal oldali középpályás lett.” *(Dénes Tamás–Rochy Zoltán: A 700. után)*

1982-ben négyszer, 1983-ban hétszer volt tagja az U16-os válogatottnak, utóbbi esztendőben megnyerte együttesével az E. S. Saint-Sylvestre-tornát Nizzában. 1983-ban és 1984-ben az U17-es alakulat kilenc meccsén egy gólt szerzett. 1984-ben és 1985-ben az U18-as és az U19-es reprezentáció tizenkilenc találkozásán hatszor zörgette meg a hálót. Tagja volt a Moszkvában Eb-győztes (U18) csapatnak, a harmadik, svájciak elleni csoportmeccsen ő lőtte az egyetlen gólt. 1985-ben kétszer az U20-as gárdában jutott szóhoz. 1984-től 1986-ig az U21-es válogatott tizenegy mérkőzésén hétszer vette be a kaput. 1985-ben egyszer a B-válogatott trikóját is magára öltötte. 1986-ban és 1987-ben az olimpiai gárda tizenegy fel lépésén egy találatot ért el. 1986 és 1988 között a nagyválogatott keret négy (nem hivatalos) 90 percén kétszer talált a hálóba. *(Rochy Zoltán gyűjtése)*

Visszavonulása után a Győri ETO FC pályaedzőjeként dolgozott 2003-ig. 2004. júniustól szeptemberig ugyanezt a posztot töltötte be Kiprich József mellett Diósgyőrben. 2007 és 2011 között a Puskás Akadémia FC alkalmazottja volt. 2011. júniusban szakmai igazgatóvá nevezték ki Tatabányán. 2013-ban visszatért Felcsútra, a PAFC U17-es együttesének kispadjára.

Tű a gall védőkazalban

Zámbó Sándor 1944. október 10-én született Újpesten. Magassága 174 cm, versenysúlya 68 kg volt. A Szállítók úttörőinél kezdte a futballt, onnét átkerült a XV. kerületi Vasasba, majd 1961-ben leigazolta az Újpesti Dózsa. Az ifjúságiak után a tartalékoknál játszott. 1963. augusztus 28-án debütált az NB I-ben, a Dózsa 4:2-re megverte a DVSC-t a Megyeri úton. *(Labdarúgás 1969. július)*

„A Szállítók úttörőcsapatában kétszer is eltörtött a kezem, több mint egy évre abbahagytam a labdarúgást. Hogy erősödjek, az ökölvívók táborába léptem. Az Alumínium csapatához igazoltam, egy éven át a legkönnyebb súlycsoportban igyekeztem legyőzni ellenfeleimet – váltakozó sikerrel. Végül is rájöttem, mégiscsak a foci az igazi, s a XV. kerületi Vasast választottam. Középcsatárt vagy balösszekötőt játszottam, sokak szerint elég ügyesen, a BLASZ I. osztályban szereplő együttesbe mégis elég ritkán állítottak be. Megsértődtem. Néhány barátom hívott az Újpesti Dózsa ifibe és mentem” – beszélt a rögzös pályakezdéséről. *(Labdarúgás 1969. július)*

1962. szeptember 1-jén bemutatkozott az ifjúsági válogatottban. Lengyelországban 2:2-re végeztek a mieink a házigazdákkal, és az újpesti legény rúgta a második gólunkat.

Kétségtelenül nagy tehetség, a „zsilettfinomságú cselek” mestere volt. *(Képes Sport 1968. december 10.)*

„Zámbó végigmegy, belövi. Zámbó bead, Kuharszkyknak csak egy spiccet kell odatennie. Zámbó keresztbe játszik, Benének éppen hogy rá kell fújnia a labdára. Zámbó, Zámbó és Zámbó. Szombaton oázis volt a balszélsőségség Szaharájában” – aradozott teljesítménye láttán *Peterdi Pál* az Újpesti Dózsa–DVSC 8:1-es bajnoki után. *(Képes Sport 1964. július 7.)* Kiválóan játszott Szombathelyen is, ahol a magyar B (12 000 néző előtt) 3:0-ra megverte az osztrákok B-válogatottját. *(Képes Sport 1965. június 15.)*

Mindazonáltal nehezen zabolázható futballista volt. „Nem titkolja, nem élt eléggé megfontoltan, sokat jött-ment, szórakozott, viszonylag keveset aludt. Már azóta túljutott a krízisen, fölismerete a lényeges és lényegtelen közötti különbséget. Lehiggadt és kiegyensúlyozottabb lett. Szisztematikusan edz, gondosan táplálkozik.” *(Labdarúgás 1969. május)* „Zámbó is értékes futballista, s ha nem lesz önelégült és nem tűnik el 20-25 percre egy-egy mérkőzésen, akár a magyar Corso is válhat belőle” – vélekedett talentumáról a szakíró. *(Labdarúgás 1966. július)* *Hoffer József* újságíró, a későbbi szövetségi kapitány szerint abban, hogy az FTC döntetlen ért el az Újpesti Dózsa ellen (2:2), „(...) Zámbó is hibás. A magáról igen gyakran megfélemezhető játékos ezúttal sem tudott uralkodni indulatain, ez csapatának egy pontjába került. A Fegyelmi Bizottságon kívül minden bizonnyal Baróti Lajos is megtalálja a megfelelő szankciót Zámbó féken tartására.” *(Képes Sport 1968. május 21.)* Hogy mi volt a bűne? Zsolt István játékező kiállította a derbi 55. percében.

Az ifjú Zámbó beadni készül

1969. május 25-én először húzta magára a nagyválogatott mezét, a Népstadionban 2:0-ra győzött a magyar együttes Csehszlovákia ellen. *(Dénes Tamás–Rochy Zoltán: A 700. után)*

A visszavágó, a prágai világbajnoki selejtező (3:3) után nyilatkozta Lázár Gyula, a hajdani sokszoros válogatott klasszis, hogy „(...) csak Zábó játszotta azt, amit mindenkinek kellett volna: lelassítani a játékot, s ezzel a csehszlovákok lendületét, s időt nyerni a megbolydult lelki egyensúly helyreállítására.” *(Képes Sport 1969. szeptember 16.)*

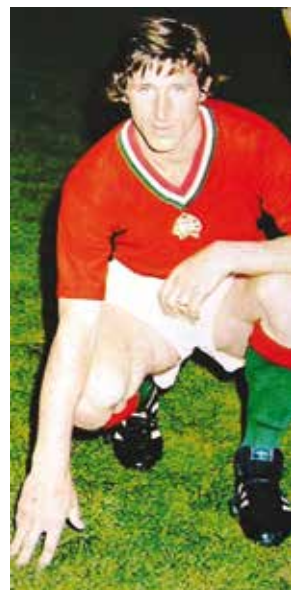
1969-ben bekerült Az év csapatába. *(Labdarúgás 1969. december)* Az év tavaszán elveszítette az Újpesttel a Vásárvárosok Kupája-döntőt a Newcastle United ellen (0:3, 2:3). 1970-ben szintén bekerült Az év csapatába. *(Labdarúgás 1970. november)*

Egy nemzedék meghatározó futballélménye volt a produkció, amelyet 1971. október 9-én adott elő Párizsban. A Tűnek becézett támadó úgy hozta ki a labdát a gall védőkazalból, hogy közben cseleivel valamennyi szembejövő kék mezest földre döntött, majd ziccerbe hozta klubtársát, Bene Ferencet, aki a tehetetlen Carnus hálójába lőtt.

2011. június 25-én Berettyóújfaluban, a BUSE centenáriumban hamiskásan somolyogva azt válaszolta e sorok íróinak, hogy egy harckész T 34-es tankot kapott a szovjetektől azért, amiért Brüsszelben, az 1972-es Európa-bajnokságon nem rúgta be a büntetőt. „Csak az volt a baj, hogy nem fért be a garázsomba, ezért elcseréltem egy Zsigulira” – tette hozzá hahotázva. Majd komolyabbra fordítva a szót, azt kezdte fejtegetni, hogy a lövés előtti másodpercben felpillantott, meglátta az előtte gránittömbként tornyosuló Rudakovot, és akkor megváltozta eredeti szándékát. „Na, ezt nem lett volna szabad! Ha egyszer eldöntöttem, hová helyezem, oda is kellett volna. Azóta gyakran a fejemhez vágják, hogy a »két nép megbonthatatlan barátsága miatt« nem varrtam be nekik a labdát, s ezt a stigmát életem végéig viselnem kell. Ma már örülnének a szurkolók az Eb 4. helyezésnek. Akkor? Szentségelték miatta.”

Helmut Hallerrel a Juventus elleni, Megyeri úti találkozón

A magyar válogatott mezében a hetvenes évek elején

„Nem értek egyet azokkal, akik szerint egy vezéregyéniség határozza meg egy csapat játékát. Az Újpestnek akkor ment a legjobban, amikor mindhárom sornak volt egy mozgatója, szervezője, s ez a három játékos ráadásul még egymással is összhangot tudott teremteni” – osztott meg titkokat a stratégiáról. *(Labdarúgás 1977. július)*

Idézünk önjellemzéséből: „Eljutottam arra a szintre, hogy alaposan ismerem magamat, pontosan tudom, mire van szükségem, hogyan tudok a legjobb formába lendülni. Az edzése-

ken mindent elvégzek, persze, már nem versenyzem a fiatalokkal, de hát nem is ezt várják tőlem. (...) tudom, hogy mi az, aminek meg tudok felelni, be tudom osztani az erőmet. (...) úgy érzem, hogy mindig tennem kell valamit, nem élhetek küzdelem nélkül.” (*Labdarúgás 1978. február*)

1980-ban átment a Chinoin Gyógyszergyár gárdájába, ahol egy szezont töltött. 1981-ben Balassagyarmaton futballozott, majd 1982-től 1985-ig a Gödi TSZ SK-ban. Utána kiszereződött Ausztriába, 1985-től 1988-ig az UFC Pama, 1988-tól 1990-ig az UFC Kittsee légiósa volt. (*Dénes Tamás–Peterdi Pál–Rochy Zoltán–Selmeci József: Kalandozó magyar labdarúgók*)

Az extravagáns labdarúgó sikerekben bővelkedő karriert tudhat a magáénak. Az Újpesti Dózsa együttesével kilencszer nyert bajnoki aranyat (1969, 1970 tavasza, 1970–1971, 1971–1972, 1972–1973, 1973–1974, 1974–1975, 1977–1978, 1978–1979), négyszer ezüstöt (1967, 1968, 1976–1977, 1979–1980), kétszer bronzot (1965, 1975–1976). A Magyar Népköztársasági Kupát 1970-ben és 1974-ben hódította el a lilákkal, viszont az 1969-es győztes döntőben nem játszott.

Az A-válogatott mellett (1969. május 25-től 1975. június 7-ig 33-szor viselte a nemzeti színeket, és a fellépésein 3 gólt szerzett) számos más reprezentációnak is tagja lehetett. Az utolsó nagyválogatott 90 perce azért érdemel külön említést, mert az a meccs az olimpiai gárda szófiai fellépése volt (0-4), s egyben hivatalos találgozónak is számít. 1962-ben és 1963-ban háromszor lépett porondra az ifjúsági válogatottban, két gólt jegyzett. 1964 és 1967 között hétszer a B-válogatottban is szerepet kapott, egy találatot ért el. 1966 és 1968 között háromszor volt utánpótlás-válogatott, sőt 1966-ban egyszer Nyugat-Magyarország együttesét is erősítette. 1967 és 1971 között kétszer jutott szóhoz a Budapest-válogatottban. 1969-ben a ligaválogatott közép- és dél-amerikai túráján hétszer kapott lehetőséget, s egyszer

talált a hálóba. 1969 és 1974 között a nagyválogatott keretének (nem hivatalos) nemzetközi mérkőzésein tizennégyszer vetették be, s egy gólt sikerült elkönyvelnie. (*Rochy Zoltán gyűjtése*) 1985-ben az Újpesti Dózsa örökös bajnoka címmel ismerték el életművét.

A Cukrász volt a csapat krémje Argentínában

Zombori (Talián) Sándor 1951. október 31-én született Pécsen. Magassága 174 cm, versenysúlya 70 kg. (*Labdarúgás 1977. június*) Édesapja, Talián Sándor a MÁV főtisztje volt. Maga is futballozott a PVSK-ban, az 1945–1946-os idényben balösszekötőként 30 élvonalbeli mérkőzésen tizenkét gólt szerzett. Fia 1970-ben érettségizett a pécsi Széchenyi István Gimnáziumban. Dolgozott fotólaboránsként, adminisztrátorként, betanított karbantartóként, rendőr őrmesterként. (*Ki kicsoda a magyar sportéletben? III.*) (Ezek úgynevezett bujtatott állások voltak, hisz legális profizmus a szocializmusban nem létezhetett.)

Az őt faggató riporternek a pályakezdekről elmondta: „Tulajdonképpen meg sem kérdezték tőlem, akarok-e játszani, egyszerűen vittek, de ezzel nem tettem vágyaim ellen. Apám ismert játékos volt Pécsen, tőlem a családi hagyomány folytatását várták. Kilenc-tízévesen kijártunk az első csapat mérkőzéseire, csodáltuk, tapsoltuk Dankát, Hegyit, a Dunai testvéreket, Rádit és a többieket. Egy cél lebegett előttem: ne hozzak szégyent apámra, vigyem legalább annyira, mint ő. Segítettek, akartam, sikerült.” (*Labdarúgás 1978. február*)

Zombori Sándor 1969. október 12-én debütált be az élvonalban, akkor 18 éves volt a Pécsi Dózsa saját nevelésű futballistája. November elsején rúgta az első gólját az NB I-ben, az ETO hálóját vette be Győrben. Összesen 101 mérkőzést vívott a mecseki gárda színeiben. Amikor a Vasasba távozott, a klubváltást így kommentálta: „Pécsi vagyok, és nagyon jól éreztem magam a városban, az NB I-ben. Nem is gondoltam soha arra, hogy eljőjtek. (...) Aztán a bajnokság utolsó fordulójában Tatabányán, május 31-én kikaptunk, s ez a kiesést jelentette. Egy világ omlott

Zombori Sándor figyel, „mit művel” Osvaldo Ardiles, az argentinok világlklasszisa

össze bennem. Éles fájdalomként hasított belém: kiestünk, s mi lesz velem, hiszen NB I-ben akarok játszani! (...) Hosszú vívódás után döntöttem, aláírom az átigazolási lapot. Őszinte vagyok, örömmel jöttem a Vasashoz, de fáj is a szívem, amikor a vonat kigördült a pécsi pályaudvarról.” (*Labdarúgás 1975. augusztus*) A város több csapatának, így a Pécsi Dózsának a fúziójából létrejött PMSC-ben az 1972–1973-as bajnokságban vált meghatározó futballistává. Hús bajnok in kilenc gólt szerzett, ami balszélsőtől nem volt rossz teljesítmény.

Angyalföldön sem vallott szégyent, ment neki a játék. 1975. szeptember 3. és 1982. június között 214 élvonalbeli összecsapáson viselte a piros-kék szerelést, 40 találat fűződött a

nevéhez. Az 1976–1977-es bajnokságot megnyerte a Vasassal, Illovszky Rudolf mester mind a 34 mérkőzésen bizalmat szavazott neki. 1979–1980-ban és 1980–1981-ben bronzérmet szerzett a csapatával. Hab volt a Cukrászknak becézett labdarúgó tortáján, hogy az 1981-ben elhódított Magyar Népköztársasági Kupát ő vehette át Sós Károlytól. Izsó Ignác találatával a DVTK-t verték meg a trófeáért 1-0-ra Szegeden. (A teljes igazsághoz tartozik, hogy az előző esztendőben a DVTK 3-1-re legyőzte Zomboriékat a veszprémi MNK-döntőben.)

Nem akárki, Bozsik József fogalmazta meg róla: „Nagy munkabírású, jól látó játékos, erőszakos, mintaszerűen tud embert levonni társairól, bátran lő mindkét lábbal, az utóbbi időben szép gólokat szerez távolról. Ha újabb sérülések nem zavarják meg, rövid időn belül nagyon értékes középpályásunk lehet.” (*Labdarúgás 1975. november*)

Zombori Sándor 1975. október 8-án mutatkozott be az A-válogatottban, 73 percet játszott a lengyelek elleni vesztes meccsen (2-4) odakint. 1980. április 31-én szerepelt utoljára a nemzeti tizenegyben, amelynek színeit összesen 26 alkalommal képviselte. Három találatot szerzett az együttes meggypiros dresszében, és ezek mind bombagólok voltak.

1974 és 1976 között nyolcszor vetették be az utánpótlás-válogatottban, tagja volt az 1976-os Eb-ezüstérmes alakulatnak. 1976-ban háromszor a B-válogatottban is pályára küldték. 1977 és 1981 között a nagyválogatott keret tizenkilenc (nem hivatalos) mérkőzésén öt gólt könyvelhetett el. (*Rochy Zoltán gyűjtése*) A média szavazatai alapján 1976–1977-ben bekerült Az év csapatába. (*Labdarúgás 1977. július*)

„Évekkel ezelőtt csodáltam Corsót, az olasz Internazionale csupaszár csapatának szerintem egyik legfontosabb kulcsemberét. (...) Visszajött, szerelt, szervezett, támadott, gólokat lőtt. Tulajdonképpen ő lenne a példaképem – ha lenne ilyen. Ne tartsanak nagyképűnek, de én nem akarok Corsóhoz meg máshoz hasonlítani. Én Zombori akarok lenni, az akaratos, mindig jól játszani akaró pécsi gyerek” – tekintett a jövőbe hetyke optimizmussal. (*Labdarúgás 1977. június*)

Baróti Lajos szövetségi kapitány vállalkozott a jellemzésére az 1978-as világbajnokság előtt: „Kissé halvérű, technikailag képzett. A keret tagjai közül egyedüli, aki mind a két lábát tudja hasznosítani. Nagyszerű a rúgókészsége, fejelésben viszont hiányságok mutatkoznak. Ebből adódik, hogy a bal oldalra kirúgott magas labdákat rendre megszerzi az ellenfél. Munkabírása nagy hasznunkra van, úgy is mondhatnám, hogy ő a mai válogatott Zakariása. Szük-

Gól a Mundialon, a franciák ellen: Marius Trésor nem tudott közbeavatkozni. Claude Papi jócskán lemaradt

séges, hogy védekezésben nagyobb területen mozogjon.” (*Labdarúgás 1978. január*)

Közvetlenül az argentinai Mundial előtt a futballista is megszólalt: „Elsősorban a jól ötvözöttségben, a kifogástalan csapat-szellemben, az együttes hallatlan akarásában bízom. Nekem ez lesz az első világbajnokságom. Nem tudnék elviselni egy nagy csalódást.” (*Labdarúgás 1978. május*) Utóbb kiderült, el tudta viselni... Az igazság azonban ennél differenciáltabb, és ez az értékelés is hozzátartozik: „A három mérkőzésen összesen 17 játékosunk kapott helyet kezdő- vagy cserejátékosként, köztük azonban csak egyetlenegy akadt, aki mind a három találkozón egyenletes, jó teljesítményt nyújtott: ez Zombori Sándor volt, aki a selejtezőkhöz képest is fölülműlta önmagát, aki megérdemli, hogy kiemeljük.” Baróti Lajos szintén megdicsérte, szerinte a vébén a bal oldali középpályások „voltak a legkiemelkedőbb tudású és eredményes játékosok, mint Kempes, Cubillas, Dirceu, Zombori, Haan.” (*Labdarúgás 1978. június-július*) Az elismerésekkel a tarsolyában a középpályás a korábbiaknál sokkal öntudatosabb és kritikusabb tónust használt: „A mai futball egyre kevésbé bírja el azokat, akik öncélúan ki akarják magukat szakítani a csapatjáték egészéből. (...) A válogatottban néha úgy érzem magam, mint az a színész, akit beskatulyáznak, azonos szerepekkel bíznak meg, nem adnak neki lehetőséget a teljes kibontakozásra, annak bizonyítására: sokoldalúbb színész, mint amilyennek vélik. Nálunk Nyilasi az irányító és esetenként a végrehajtó, Pintér a játék mozzatója, és én vagyok a kiegészítő ember, aki hátul lótok-futok, és igyekszem érvényesíteni a szerelőkészségem. Úgy vélem, ennél többre vagyok képes! Higygyék el rólam, hogy a jobb, hasznosabb csapatjáték érdekében én is fel tudok olyan erényeket vonultatni, mint társaim.” (*Labdarúgás 1978. augusztus*)

1982-ben Franciaországba szerződött profinak. Nagy sztár lett a Montpellier Hérault SC-ben, a magazinotók tanulsága szerint az 1984–1985-ös szezonban ő viselte a csapatkapitányi karszalagot, holott csupán a harmadik szezonját töltötte az egyesületnél. (*Onze Hors-Série n 20 – 1984*) Magyarországon soha nem dolgozott edzőként, Franciaországban igen: a klub profi játékosaként edzést kellett vezetnie a serdülőjátékosoknak.

A visszavonulását követően újságíróként, sportkönyvek írójaként, a televíziós sportcsatornák kommentártoraként kereste és keresi a kenyerét. Sokan kedvelik a sajátos humoráért, olykor a szokványostól merőben eltérő észrevételeiért, az argóból vagy a szlengből kölcsönvett szófordulataiért.

Zalán fia egyszeres válogatott volt. Kuriózum, hogy a Zombori família három generációja vallhatta magát élvonalbeli futballistának.

Versenyfutás az olasz Gaetano Scireaával

Irodalomjegyzék

- Albert Flórián 2007: Életem a Fradi. Budapest
Bajnai Teréz–Kürti András 1983: Nagy visszatérések. Budapest
Bartus László 2000: Varga Zoli disszidál. Budapest
Berecz Csaba–dr. Nagy János–Sike Gábor 2010: DVTK centenáriumi. Miskolc
Bocsák Miklós 1984: A Császár és utána a sötétség. Budapest
Bocsák Miklós 1985: Elátkozott sporttörténetek. Budapest
Bocsák Miklós 1987: Pszt, jön a totókirály. Budapest
Botos István 1991: A Videoton labdarúgó-krónikája. Székesfehérvár
Borenich Péter 1983: Csak a labdán van bőr. Budapest
Dénes Tamás–Hegyi Iván–Lakat T. Károly 2013: Az otthon zöld fűvén. Budapest
Dénes Tamás–Hegyi Iván–Lakat T. Károly 2014: Helyünk a kupanap alatt. Budapest
Dénes Tamás–Hegyi Iván–Lakat T. Károly 2012: Válogatott gyűjtemény. Budapest
Dénes Tamás–Peterdi Pál–Rocho Zoltán–Selmeci József 1999: Kalandozó magyar labdarúgók. Budapest
Dénes Tamás–Rocho Zoltán 1996: A 700. után. Budapest
Dénes Tamás–Rocho Zoltán 2000: A Kupagyőztesek Európa-kupája története. Budapest
Dénes Tamás–Sándor Mihály 2011: Baj-nok-csa-pat! Budapest
Détári Lajos–Pietsch Tibor 2013: Az utolsó magyar világsztár. Budapest
Esterházy Péter 2006: Utazás a tizenhatos mélyére. Budapest
Göbölös János szerk. 2001: 25 év 25 labdarúgója – Bp. Honvéd, Kispest-Honvéd. Budapest
Kiss László 2012: Berci. Budapest
Kozák Péter szerk. 1994: Ki kicsoda a magyar sportéletben? I–III. Szekszárd
Lakatos András–Láng Zsuzsa 1983: Pótmérkőzés. Budapest
Lakat T. Károly 1996: Apám regénye. Budapest
Lakat T. Károly 2010: Requiem a nagy 8-asért. Budapest
L. Réti Anna 1982: Miért veszítettünk? Budapest
Mezey György 1990: Gyöngyvirágtól lemondásig. Budapest
Mravik Gusztáv szerk. 1994: Futball '93. Budapest
Nagy Béla 1994: Fradi futballévszázad. Budapest
Nagy Béla 1981: Futballkrónika 1901–1959. Budapest
Nagy Béla szerk. 1986: Nyíl, az ezüstcipős gólkirály. Budapest
Pálfalvi Gábor 1984: Futball-láz. Budapest
Pálfalvi Gábor 1985: Idegenlégiósok. Budapest
Papp Győző 2011: 60+1 legenda. Győr
Pintér István 1986: Álom és valóság. Budapest
Posch Ede 1990: Félistenek. Budapest
Robok Péter–Zombori Sándor 1995: A Törő. Budapest
Sándor Mihály 2010: A debreceni futball képes kalauza 1899-. Debrecen
Sándor Mihály 2001: A Loki – 25 év 25 labdarúgója. Kiskunlacháza
Varga Lajos 1995: ZTE futball történet 1920–1995. Zalaegerszeg
Varga Lajos 1996: Diósgyőri futballtörténet, 1910–1996. Miskolc
Végh Antal 1986: Gyógyíthatatlan? Budapest
Végh Antal 1974: Miért beteg a magyar futball? Budapest
Zsiday István 1984: Ferike, a góleádor. Budapest
austriasoccer.at, iffhs.de, tempofradi.hu, magyarfutball.hu, samsungsport.hu/magyar, labdarugas, honvedelem.hu, ftcbaratikor.hu, eto.hu
vidi.hu, nyugat.hu, romaniassoccer.ro/players, austria, archiv.at/spieler, nemzetisport.hu, mla.hu/szemely
Egyéb írott vagy képi források, illetve fellelhetőségük
Dénes András–Dénes Tamás (Budapest) és **Sándor János–Sándor Mihály** (Debrecen) magánarchívuma
Labdarúgás, Népsport, Nemzeti Sport, Képes Sport, Képes Nemzeti Sport, Sportélet, 6:3 Futballmagazin, A Színes Sport, Miroir du Football, La Gazzetta dello Sport, Guerin Sportivo, Kicker, Don Balon, Onze-Mondial, France Football, IFFHS Fussball-Weltzeitschrift
Szilágyi Tibor (Mikepércs) magánarchívuma
Méliusz Juhász Péter Megyei Könyvtár és Művelődési Központ, Napló, Népszava, Népszabadság, Tiszántúli Hírlap, Hajdú-bihari Napló
Magánarchívumok
Bács Zoltán dr. Debrecen, **Bányai Sándor** Szalatnák, **Buzánszky Jenő** Dorog, **Csubák Zoltán** Debrecen, **Gilányi József** Debrecen, **Komáromi Gábor** Debrecen, **Komlóssy Imre** Debrecen, **Makray Balázs** Debrecen, **Matolcsi Sándor** Berettyóújfalú, **Mező József** Debrecen, **Nagy János dr.** Miskolc, **Néma István** Debrecen, **Rocho Zoltán** Budapest, **Sike Gábor** Miskolc, **Szegedi Péter** Debrecen, **Thékes István dr.** Szeged, **Tóth Tamás** Szeged, **Török Péter** Budapest, **Unger Richárd** Szombathely, **Zsengellér Zsolt** Budapest

Tartalom

Ezüstkorszak – aranyakkal	5
Lakat mester modernizálta a Ferencvárost	9
<i>Az élvonal újonca .....</i>	13
„Próféta” a saját hazájában is.....	14
Európa legszűkebb elitjében a válogatott	15
<i>Káposzta volt Európa legprimább jobbátvédje? .....</i>	18
Egy év alatt kétszer lett kupagyőztes a Győr.....	20
A Vasas II is egy ötöst rúgott az izlandi bajnoknak	22
Egyetlen vereséggel második lett a Dózsa	24
A Santos és a Peñarol a tornagyőztes Vasas mögött!.....	25
Két hét a Flamengónál	27
Családi vállalkozás Philadelphiában	28
Albert Flóriánt választották Európa legjobbjának.....	31
Egy féldínyói rövidzárlat.....	32
Névsorolvasás	33
Az 1967. évi Nemzeti Bajnokság I végeredménye	34
Az erkölccsel nagyobb baj volt, mint a futballtudással.....	36
<i>A Vasas elveszítette meccsre járó rajongói felét .....</i>	36
<i>„A játékosaink még mindig nem fogadják el a keményebb edzések szükségességét” .....</i>	39
<i>„Egyesek azonnal elájultak a saját fontosságuktól” .....</i>	40
Szűcs Lajos pályafutása csúcására érkezett	44
A futballt gebinnel fizették	45
Már megint a szovjetek	47
Botránys döntő – fölüeny magyar sikerrel.....	50
<i>Árván lógott a nyakkendő a szekrényben .....</i>	53
Az NB II-es Szegedi VSE a Fradit és a Vasast is kiverete	54
A Fradi második európai kupadöntője	56
Dzsajicsnyi előny sem volt elég a Dózsának	58
A Dózsa, a Fradi és a Vasas is az amerikai kontinensen járt	59
Pesti srácok az NASL bölcsőjénél	60
Albert gólt rúgott a FIFA-csapatban	62
Egy vereség, két győzelem	64
Névsorolvasás	65
Négy magyar kapott pontot, de a legjobb: Best.....	66
Dunainál csak Eusébio lőtt több gólt Európában.....	66
Az 1968. évi Nemzeti Bajnokság I végeredménye	67
<i>Az élvonal újoncai .....</i>	68
(A) Dózsa népe kibontotta zászlóját	69
<i>Hogyan termelhetett egymillió veszteséget az Újpesti Dózsa?.....</i>	70
<i>A magyar volt Európa ötödik legjobb válogatottja a hatvanas években .....</i>	72
Baróti Európa legjobb középcsatárának nevezte Benét.....	74
„A magyar történelemnek máttól három nagy csatavesztése létezik: Muhi, Mohács és Marseille...”	75
<i>Utólagos utálatos .....</i>	75
<i>Albert Flórián szörnyű sérülése.....</i>	76
<i>A futballtörténelem megismételte önmagát .....</i>	79
A „szarkák” belerondítottak	82
Kocsis Lajos sem tudott segíteni.....	85
Amikor az MTK legyőzte a Palmeirast	86
<i>Minden relatív.....</i>	86
A Golden Boy Aranylabdája	87
Nagy Antal óriási sikere	88
<i>Panchóra többen voltak kíváncsiak, mint a BEK-döntőre .....</i>	88
Dunai ismét nemesfémét „gyűjtött”	89
Mélypont	90
A Nyugat kincsei	90
Névsorolvasás	91
Az 1969. évi Nemzeti Bajnokság I végeredménye	92
A „30 perces” Dózsa bajnoki aranya	94

Páncsics megelőzte az újpestieket (is).....	98
Újpesti 2×2	98
A Hoffer-bébi tavasza	100
Súlyos vereség a Megyeri úton	102
Barátkozás a sógorékkal.....	102
A Vasas ötödik KK-győzelme	103
Hét magyar játékos a Kansas City Spursben	104
Kapott gól nélkül lettek csoportmásodikok	105
<i>Nem számítottak a bajnoki pontok!</i>	105
Névsorolás	106
Az 1970. tavaszi Nemzeti Bajnokság I végeredménye	107
A Dózsnak kevesebb is elég volt az elsőséghez.....	109
<i>Törött Fazék</i>	110
<i>A kapus és a csatár is göllal köszönt el</i>	112
<i>Szucsányi András tragédiája</i>	114
Mészöly volt az idény legjobbja, meg nem is.....	115
A kapitányváltás után bravúr a riói Maracanában	116
Bicskei, Rapp: tizenegyespárbajok kapushősei	121
Bőszült „bikák” az MTK-pályán	122
A Dózsa a Barcelonát, a Vasas a Real Madridot előzte meg.....	124
Nagyon gyenge kezdés	125
Ogaza igazi mumus lett.....	125
Puskás a BEK-döntőbe vitte a Panathinaikoszt	126
Mészöly Kálmán Jasin búcsúmérkőzésén	128
Névsorolás	128
Az 1970–1971. évi Nemzeti Bajnokság I végeredménye	130
A kilencek lázadása, avagy sztrájk a szocializmusban	132
<i>Az Egyetértés két „balhéban” is benne volt</i>	132
<i>Az Egri Dózsa volt a harmadik legnépszerűbb csapat</i>	134
<i>Az eddigi tízesek a sportnapilap osztályozókönyvében</i>	136
Szűcs Lajoson nem látszott a hosszú kihagyás	137
A Tatabánya megverte a Dózsát, a Fradi meg a Tatabányát.....	138
Géczi egy percet tévedett	140
Tizenegyes-fóbia és negyedik hely.....	145
Nehezen alakult a csapat.....	147
Bennünket büntettek Szőke büntetői.....	148
A Dózsa a Real Madridot, a Honvéd a Bayernt, a Fradi a BEK-döntőt verte meg.....	150
A Honvéd Kispeszen 3-0-ra megverte a győztest.....	151
Ladinszky Attila szupersztárok közé került	152
<i>Budapest az ötödik kontinensen</i>	152
<i>Dózsások a bécsi Austriában</i>	154
Bene kétszer is elbúcsúztatta Uwe Seelert	155
Közel jártak az elődöntőhöz	156
Magyar sportvezető az európai szövetség élén.....	156
Nem volt elég a nagy őszi menetelés.....	157
Bene Ferenc ismét az első tízben.....	157
Névsorolás	158
Az 1971–1972. évi Nemzeti Bajnokság I végeredménye	159
A lilák negyedszer, avagy utolsóból lesznek az elsők.....	161
Juhász Pétert emelte pajzsra az MLSZ	165
Várady Béla megnyerte a Vasasnak.....	166
Kell egy csapat!	167
A veretlenség nem ért vb-részvételt.....	168
Két arany után „csak” ezüst	172
A parkett fradista ördögei.....	174
Minden jó, ha a vége jó.....	175
A szupergeneráció lemaradt az Európa-bajnokságról.....	175
Az Újpestből hiányzott az igazi profizmus	177
Az első vidéki magyar győztes.....	179
Japánban portyázott a Ferencváros	180
Varga Zolitól Aberdeen, Ladinszkytól Brüsszel újult el	181

Albert és Bene az év gálacecsén.....	183
Dunai II Eusebio és Mazzola társaságában.....	184
<i>Az élvonal újoncai</i>	184
Névsorolvasás	185
Az 1972–1973. évi Nemzeti Bajnokság I végeredménye	186
A futballista a hibás, vagy a humorista?.....	188
<i>Müller gólja elrontotta a Fradi ünnepét</i>	192
Szervuszatok, régi barátok!	193
Jó középhátvéddel Dunát lehetett rekeszteni.....	194
Húszpercnyi parádé elég volt a Fradinak.....	194
A teremben egerszegi siker termett.....	196
Két német állam – két sokkoló vereség.....	196
Európa-bajnok a magyar válogatot!.....	199
Donyeck jobban tetszett, mint Cannes.....	202
Miért nem rúgtunk több szögletet?!.....	202
Palotai Károly tartalék volt a vb-döntőben	203
Ladinszky Rensenbrinket megelőzve lett gólkirály.....	204
A döntő kapujában állította meg a Bayern München az Újpesti Dózst.....	206
<i>A Dózsa a legszűkebb európai elitben</i>	206
Bene adta Cruyffnak, ő pedig Eusebióknak.....	208
A bányászok összetörték a zsolnait.....	209
A Fradi Afrikában és Ausztráliában járt.....	210
Névsorolvasás	211
Az 1973–1974. évi Nemzeti Bajnokság I végeredménye	212
Az Újpest hetedszer, a követelményrendszer először	214
Ha páros év, akkor újpesti.....	218
Nem bírtak a Vörössel a munka ünnepén	219
A bajnoktól a felszabadulásig	220
A bajnok teremben is bajnok.....	221
Fura kapitányügyek és egy botránykővé lett sarkalás	222
Csak Szófiáig tartott a montreali utazás.....	226
Sokat ért a bécsi döntetlen	226
Törőcsik a gólkirály, Kollár a legjobb kapus.....	227
Bravúros harmadik hely.....	228
Pelé és Visnyei bemutatkozott az NASL-ben	229
KEK-döntőbe jutott a Fradi „csikócsapata”	230
A Honvéd majdnem a bányászok nyomába lépett.....	232
A Dózsa „visszavágott” a Bayernnek.....	233
Ladinszky két gólt rúgott Cruyff és Pelé csapatának.....	235
<i>Az élvonal újonca</i>	235
Névsorolvasás	236
Az 1974–1975. évi Nemzeti Bajnokság I végeredménye	237
Fradi-bajnokság terven felül – „kis” segítséggel	239
Király lett a Báróból.....	243
Paprikás hangulatban szerezte meg a serleget a Fradi	244
A lilák mégsem zárták üres kézzel a szezont	245
Büntetőket védett a legjobb mezőnyjátékos.....	246
Pedig szebben nem is kezdődhetett volna.....	246
Luxemburg grófja Szombathelyen	247
Eb-ezüst – az angolok és a jugoszlávok testén keresztül.....	252
<i>Az ősakadémia</i>	253
Eb-ezüst: már megint a szovjetek!.....	254
Egy hajdani Spartacus-fedezet lett Eusebio oldalán az NASL bajnoka.....	255
<i>Az élvonal újonca</i>	256
A Vasas elhozta Cruyffot és Neeskenst a Népstadionba.....	257
Palotai vezette a BEK-döntőt.....	258
Az NB I java Spanyolországba költözött.....	259
Névsorolvasás	260
Az 1975–1976. évi Nemzeti Bajnokság I végeredménye	261
A Népstadionban áprilisban tartották a Tavaszi Fesztivált	263

Az MLSZ-nél Kereki, a Népsportnál Müller és Várady.....	266
<i>Focisuli Mezey Györggyel</i>	266
Négyes döntőben nyert a Diósgyőr.....	267
Az Újpesté lett a Bajnokok Tornája.....	269
Ismét a Videoton!.....	269
Várady Bélánál csak Georgescu lőtt több gólt.....	269
Dicsőséges tavaszi hadjárat a Népstadionban.....	270
Mezey György már 1976-ban felfedezte Nagy Antalt.....	275
Világbajnokságon jártak az ifik.....	275
Ladinszky-gól a Real Madridnak, a Barcelonának és az Atlétícónak.....	276
Csodát tett az MTK-VM Tbilisiziben, nyert a Honvéd a San Siróban.....	278
Kevés tornára jutott ideje a kluboknak.....	279
Nyilasi Európa legjobbjai között.....	280
Vasas-ezüst meggyengített csapattal.....	280
Névsorolvasás.....	281
Az 1976–1977. évi Nemzeti Bajnokság I végeredménye.....	283
A kettős rangadókon ült vissza a Dózsa a trónra.....	285
Töröcsiket (szinte) minden szurkoló szerette.....	289
Nyilasi kiállítása jót tett a Fradinak.....	290
A Honvéd kétszer is megverte a Dózsát.....	291
Tatabányán tartották a trófeát.....	292
Májusig minden túl szépen alakult.....	292
Egy vereség közérdekből.....	297
A „kicsik” lettek a nagyok.....	300
Egy gólon múlt a továbbjutás.....	301
Kú Lajos a BEK-döntőben.....	302
<i>Az élvonal újonca</i>	303
Borsodi törökverők csodálatos 90 perce.....	304
Az MTK-VM megverte a Bayernt és a St. Étienne-t is.....	305
Nyilasi lett Európa hetedik legjobb játékosa.....	306
Döntőbe jutás – egyetlen győzelemmel.....	306
Névsorolvasás.....	307
Az 1977–1978. évi Nemzeti Bajnokság I végeredménye.....	308
Tizenegy idény alatt kilencedszer lett bajnok az Újpesti Dózsa.....	310
Középhátvédekből álltunk a legjobban.....	314
Tizenkét év után újra győri kupagyőzelem.....	315
Kovács József: három a magyar igazság.....	316
Kulcsemler lett a diósgyőri Tatárból.....	317
Diósgyőri bravúr a románok ellen.....	321
Nem jelentettek gondot a törökök.....	322
Csak a jugoszlávokkal nem bírtak.....	323
Magyar váltott magyart a Bayern München élén.....	324
„Megittuk a barackot, megvertük az Ajaxot!”.....	326
<i>Palotai vezette minden idők egyik legjobb KEK-döntőjét</i>	326
Partizánok áldozatai lettek a honvédok.....	328
Fekete Lászlónál csak Kees Kist lőtt több gólt Európában.....	328
A Videoton titkos küldetése Egyiptomban.....	329
Törő lemaradt a nagy fiesztáról.....	331
Névsorolvasás.....	332
Az 1978–1979. évi Nemzeti Bajnokság I végeredménye.....	333
A 25. évében járó Nyilasi visszavonult, a Bp. Honvéd 25 év után bajnok lett.....	335
Salamon király.....	338
Kutasi szétlőtte a felső sarkot.....	339
<i>Csepez belőtte és kivédte</i>	339
Menyus igazi virtuóz volt.....	340
Öt perccel nulla óra előtt.....	341
<i>Amikor Kakas kifogta Maradona tizenegyesét</i>	342
Palotai Kubalák meccsét vezette.....	345
Diósgyőrben minden szép volt.....	346
Schmuck sokat ért a keletnémeteknek.....	347
Csak érmesektől kaptunk ki Japánban.....	347

Az olaszok és a spanyolok túl erősek voltak.....	348
Elköltözött Belgiumba az első fecske.....	348
DVTK: sikeres Rapid-parti, dundi Dundee-érés.....	351
A D(M)VSC nemzetközi kupapremierje.....	352
A Dózsa volt a japán válogatott tanítómestere.....	353
Fazekas Európa rekorderévé emelte a Dózsát.....	354
Menekülés a győzelembe.....	355
<i>Az élvonal újonca</i>	355
Névsorolvasás.....	356
Az 1979–1980. évi Nemzeti Bajnokság I végeredménye.....	357
Nyíl volt a Fradi leghatékonyabb fegyvere.....	359
Nem akadt méltó a címre?.....	363
Harmadszorra a Vasas visszavágott.....	364
<i>Palotai a Hercegek Parkjában</i>	365
A Videoton még a válogatottat is legyőzte.....	366
Mennyivel szebb a tavasz, mint az ősz!.....	366
Puskás ismét a Népstadionban.....	371
Második lett a Csepel a Tatra mögött.....	371
Két győzelem után vereség az angoloktól.....	372
Döméék csak a románok elleni meccseket rottották el.....	372
Fazekas és Müller belgiumi újjászületése.....	373
Hiába reménykedett a Honvéd a Real Madrid elbúcsúztatásában.....	375
Nyilasi egy góllal maradt le.....	376
A Fradi legyőzte az Independientét.....	377
<i>Az élvonal újonca</i>	377
Névsorolvasás.....	378
Az 1980–1981. évi Nemzeti Bajnokság I végeredménye.....	379
Szocialista futballüzemág Győrben.....	381
Szocializmus kontra kapitalizmus.....	383
A Népsportnál: hajrá, vidék!.....	385
A Dózsa diadala: „Szekszárdon születtem”.....	386
...és nemzetközivé lesz.....	387
Mészöly szabadszájúsága inkább volt téma, mint a csoportelsőség.....	387
Csernai Pál két játékosa a lista élén, két magyar futballista a pontszerzők között.....	391
Vébé góltrekor, Maradona-frász, korai kiesés.....	392
Idegenben nem ment.....	394
Nyeretlen tizennyolc évesek.....	395
Csapatnyi magyar a belga élvonalban.....	396
A Tatabánya legyőzte a Real Madridot.....	398
Amikor a Haladás a Milannal játszott.....	399
A Rába ETO bohócot csinált a Bundesliga élcapatából.....	399
Nyilasi Tibor a kontinenscsapatban.....	401
Névsorolvasás.....	402
Az 1981–1982. évi Nemzeti Bajnokság I végeredménye.....	403
„Hannich, Póczik, Burcsa, Szentes, pokolba küldték a zsványt!”.....	405
<i>Nigériából érkezett az első fecske</i>	408
Az MLSZ nem szerette Póczikot és a győrieket.....	409
A Dózsa a leggőrgyösebb utat járta be.....	410
A Rába ETO a teremben is otthon volt.....	412
Generációváltás az első Mészöly-korszak záró idényében.....	412
Veretlen ötkarikás csapat készült Los Angelesre.....	416
Tavasszal elszálltak a remények.....	416
Cservenkán csúsztak el.....	417
Tóth Zoltánt választották a legjobb kapusnak.....	418
Vigaszdíjat kapott a győri közönség a játékosaitól.....	419
A Vasas hatodik elsőse.....	420
Détári gólt lőtt a Manchester Unitednek.....	421
<i>Az első totóbotrány</i>	422
Névsorolvasás.....	423
Az 1982–1983. évi Nemzeti Bajnokság I végeredménye.....	425

Az MLSZ szerint a Honvéd csak kicsit bundázott	426
Hannich bizonyult a legjobbnak két fronton is.....	430
Balaton olajbányászok.....	430
A ZTE mindent vitt	432
Jó mérleg az Eb-re készülők ellen, cádizi bravúrral	432
Egy gólon múlt – meg a békétábor politikáján.....	436
Csak a dánok ellen jött ki a lépés.....	436
Bicskei Bertalan aranycsapata	437
A lilaruhás ló: Nyilasi Ausztriában	439
Amikor Steiner térdre borult Töröcsik előtt.....	441
Méltatlanul a Vasas múltjához	442
Indiában és Irakban járt a Vasas.....	443
Nyilasi kapott egy szavazatot	443
Névsorolvasás	444
Az 1983–1984. évi Nemzeti Bajnokság I végeredménye	446
Amit szabad Jupiternek, nem szabad a kisördögnek	447
Ezen a Mezőn nem lehetett átjutni.....	451
Először duplázott a Bp. Honvéd	452
Az MTK-VM és a ZTE kiemelkedett a mezőnyből	453
<i>Az élvonal újonca</i>	453
Díszmenetben jutottak ki Mexikóba	454
Csoportgyőzelem a hollandok előtt	459
Kínában sokkal jobban ment, mint Zala megyében	460
Gólerős hazánkfiai az osztrák Bundesligában.....	461
A Videoton csodás menetelése az UEFA-kupa döntőjébe	463
Miért nem mehetett Fecsku a Serie A-ba?.....	466
Kínában készült a Videoton.....	466
Névsorolvasás	468
<i>Párizsban még mindig élt az Aranycsapat mítosza</i>	469
Az 1984–1985. évi Nemzeti Bajnokság I végeredménye	470
Három a Honvéd-igazság.....	471
Détári és Róth volt a két legjobb	474
Először dőlt el tizenegyespárbajban a trófea sorsa.....	475
Meglepetés: a Tatabánya megelőzte a Zetét.....	476
Brazilverés – felejthetetlen játékkal	477
<i>Mezey a legjobb kapitány, a magyar a legjobb válogatott</i>	479
Hómező a 45 fokal hőségben.....	482
<i>Németh Lajosnak öt mérkőzés jutott</i>	483
Elődöntőt játszott a magyar csapat	485
Sorsolással esett ki a magyar csapat Jerevánban.....	486
Lerombolták, amit az előző korosztály felépített	486
Török és a törökországi vendégmunkások	487
Hiába a vő gőlja, a két Imre közül Jenei örült	489
A Loki egyetlen nemzetközi kupadöntője.....	490
Détári és Nyilasi holtversenyben	490
Az MTK-t az osztrákok sem tudták megzabolázni	491
<i>Az élvonal újonca</i>	492
Névsorolvasás	493
Az 1985–1986. évi Nemzeti Bajnokság I végeredménye	496

PORTRÉK

Az utolsó magyar Császár (<i>Albert Flórián</i>).....	499
Az első legális profi a szocializmusunkban (<i>Bálint László</i>)	504
Ferike túl jó fiú volt ahhoz, hogy szeressék (<i>Bene Ferenc</i>)	507
Megmaradt Bercinek (<i>Bicskei Bertalan</i>)	511
Szókimondó karmester (<i>Bognár György</i>)	514
Eric Cantona is megsüvegelte az öltözőben (<i>Burcsa Győző</i>)	516
Győztes gólt rúgott a Real Madrid ellen (<i>Csapó Károly</i>).....	518
A feje volt a fegyvere (<i>Dajka László</i>)	520

A legtöbbszörös magyar világválogatott futballista (<i>Détári Lajos</i>).....	522
Az első magyar a Bajnokok Ligájában (<i>Disztl László</i>).....	525
A tizenegyes-hárítás szakállas nagymestere (<i>Disztl Péter</i>).....	527
Ezüstcipőt húzhatott az egyik, bronzot a másik lábára (<i>Dunai II Antal</i>).....	529
Nélküle nem játszott bajnokit az „arany Dózsa” (<i>Dunai III Ede</i>).....	533
Ebédlő az ellenfeleket „kajáltatta” (<i>Ebedli Zoltán</i>).....	536
Főrend piros-fehér-zöldben (<i>Esterházy Márton</i>).....	539
Gyakran elsült a Kapa (<i>Fazekas László</i>).....	541
Golyó berobbant Európa leggőlerősebb csatárai közé (<i>Fekete László</i>).....	544
Egy kellemes ember is lehetett kellemetlen ellenfél (<i>Garaba Imre</i>).....	547
Három nemzetközi kupadöntőben védett (<i>Géczi István</i>).....	549
Nem volt a sors kegyeltje (<i>Gujdár Sándor</i>).....	551
Az utolsó klasszikus magyar balszélső (<i>Hajszán Gyula</i>).....	553
A szombathelyi Cucu (<i>Halmosi Zoltán</i>).....	555
Mestere volt Arsène Wenger is (<i>Hannich Péter</i>).....	557
Vöri, Reske, Tüzes, Piros – a washingtoni diplomata (<i>Horváth József</i>).....	559
Két vébé mellőzöttje volt az olimpiai bajnok (<i>Thász Kálmán</i>).....	561
Négy góllal debütált, három nemzetközi kupadöntőben játszott (<i>Juhász István</i>).....	564
Szürös szemű Juhász (<i>Juhász Péter</i>).....	567
Bástya még ekkorát soha nem rúgott (<i>Kardos József</i>).....	569
Rákóczi hadnagya – a Vidi karnagya (<i>Karsay László</i>).....	571
Kereki, gyere ki! (<i>Kereki Zoltán</i>).....	573
A bányászgyerek beverekedte magát Mezey válogatottjába (<i>Kiprich József</i>).....	575
A vébétörténelem leggőlerősebb cserejátékosa (<i>Kiss László</i>).....	577
Nem szerencsés csillagzat alá született (<i>Kocsis István</i>).....	579
Az önmagát szétromboló zseni (<i>Kocsis Lajos</i>).....	581
Katonaság, boldogság (<i>Komora Imre</i>).....	585
A magyar Beckenbauer (<i>Kovács József</i>).....	587
Az utolsó magyar Európa-bajnok labdarúgó-válogatott csapatkapitánya (<i>Kovács Kálmán</i>).....	590
Az első magyar a Liverpoolban (<i>Kozma István</i>).....	592
Milánóban lőtt győztes gólt az Inter kapujába (<i>Kozma Mihály</i>).....	594
A „disszidenssel” a BEK-döntőben találkoztak újra a magyarok (<i>Kú Lajos</i>).....	597
Szabó Tóni és Grosics nyomába lépett (<i>Mészáros Ferenc</i>).....	599
A 122-szeres magyar válogatott (<i>Mészöly Kálmán</i>).....	601
A Mezey-válogatott csapatkapitánya (<i>Nagy Antal</i>).....	605
A Dózsa Jolly Jokere és rekordere (<i>Nagy László</i>).....	607
Nem volt éppen csatárCsalogató (<i>Noskó Ernő</i>).....	610
A olimpiák „világbajnoka” (<i>Novák Dezső</i>).....	612
Ezüst Nyíl, az elmúlt negyven év legnagyobb Fradi-kezdence (<i>Nyilasi Tibor</i>).....	616
Ő kapta az első tizest a Népsporttól (<i>Páncsics Miklós</i>).....	621
Szelíd virtuóz a Viharsarokból, akiből a csabai futball non plus ultrája lett (<i>Pásztor József</i>).....	624
Hogyan kerül egy hernyótalpas cipő az ablakba? (<i>Péter Zoltán</i>).....	626
Csak a szociális otthon járt jól a világválogatott meghívójával (<i>Pintér Sándor</i>).....	628
Verebes Rábájának szellemi vezére (<i>Póczik József</i>).....	631
Majd’ ötven év magyar vébérekordere (<i>Pölöskei Gábor</i>).....	633
Annyit beszélt, amennyit hibázott (<i>Róth Antal</i>).....	635
A diósgyőri vár bástyája (<i>Salamon József</i>).....	637
Bukarestben futott be igazán (<i>Sallai Sándor</i>).....	639
Hűség mindörökké Palócföldhöz (<i>Szalay Miklós</i>).....	641
Kilötte a románokat az Európa-bajnokságról (<i>Szőke István</i>).....	643
Szerbek közt született, színésznőt szeretett (<i>Szűcs Lajos</i>).....	646
Tóth, akivel nem bírtak a szlovákok (<i>Tóth András</i>).....	650
Még Stanley Matthews is irigykedhetne rá (<i>Tóth József</i>).....	653
Zalacsánynál dőlt el, hogy nem lesz világsztár (<i>Törőcsik András</i>).....	655
Milyen jó volt a Vasas Dara! (<i>Török Péter</i>).....	659
Úgy lőtt, mint a géppuska (<i>Várady Béla</i>).....	661
Kacsatánc a bal oldalon (<i>Varga I József</i>).....	664
A Mont Blanc-futballista (<i>Varga Zoltán</i>).....	666
A jugoszlávoktól a jugoszlávokig (<i>Vidáts Csaba</i>).....	670
Pilu ment át először az újra felnyitott olasz sorompón (<i>Vincze István</i>).....	673
Tű a gall védőkazalban (<i>Zámbó Sándor</i>).....	675
A Cukrász volt a csapat krémje Argentínában (<i>Zombori Sándor</i>).....	678
Irodalomjegyzék.....	681

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE